2026/1509

31.7.2026.

Sporazum o strateškom partnerstvu u području politike, gospodarstva i suradnje između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane

PREAMBULA

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

ugovorne stranke Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, dalje u tekstu „države članice Europske unije”,

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu također „Unija” ili „EU”,

s jedne strane, i

SJEDINJENE MEKSIČKE DRŽAVE, dalje u tekstu „Meksiko”,

s druge strane,

dalje u tekstu zajednički „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR snažne kulturne, političke i gospodarske veze koje ih ujedinjuju,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost demokratskim načelima, vladavini prava, ljudskim pravima i temeljnim slobodama te suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje, koji čine temelj njihova partnerstva i suradnje,

IMAJUĆI NA UMU znatan doprinos jačanju tih odnosa koji je ostvaren na temelju Sporazuma o gospodarskom partnerstvu, političkoj koordinaciji i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane, potpisanog u Bruxellesu 8. prosinca 1997.,

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničku predanost izraženu u Deklaraciji iz Santiago de Chilea od 27. siječnja 2013. o modernizaciji i zamjeni postojećeg Sporazuma o gospodarskom partnerstvu, političkoj koordinaciji i suradnji kako bi se uzele u obzir nove političke i gospodarske okolnosti te napredak ostvaren u okviru strateškog partnerstva,

UZIMAJUĆI U OBZIR potpisivanje Privremenog sporazuma o trgovini između Europske unije i Sjedinjenih Meksičkih Država (dalje u tekstu „Privremeni sporazum o trgovini između EU-a i Meksika”), kojim je uspostavljeno područje slobodne trgovine između EU-a i Meksika,

NAGLAŠAVAJUĆI sveobuhvatnu prirodu svojeg odnosa i važnost uspostave koherentnog okvira za promicanje njegova razvoja,

POTVRĐUJUĆI svoj status strateških partnera i odlučnost da dodatno poboljšaju i produbе svoje partnerstvo te međunarodnu suradnju i dijalog kako bi promicale svoje zajedničke interese i vrijednosti,

POTVRĐUJUĆI svoju predanost jačanju suradnje u bilateralnim, regionalnim, biregionalnim i međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa,

PREPOZNAJUĆI važnost snažnog i djelotvornog multilateralnog sustava, koji se temelji na međunarodnom pravu, za očuvanje mira, sprečavanje sukoba, jačanje međunarodne sigurnosti i suočavanje sa zajedničkim izazovima,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost proširenju i diversifikaciji svojih trgovinskih odnosa u skladu sa Sporazumom iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”) i posebnim ciljevima i odredbama utvrđenima u dijelu III. ovog Sporazuma,

UVJERENE da će se ovim Sporazumom stvoriti pozitivno ozračje za rast održivih gospodarskih odnosa među njima, a posebno u pogledu trgovine i ulaganja, koji su ključni za gospodarski i socijalni razvoj te tehnološku inovaciju i modernizaciju,

PREPOZNAJUĆI da se odredbama ovog Sporazuma štite ulaganja i ulagatelji te da im je svrha poticati uzajamno korisnu poslovnu aktivnost bez ugrožavanja prava stranaka na reguliranje u javnom interesu na svojim područjima,

POZDRAVLJAJUĆI Rezoluciju 70/1, koju je 25. rujna 2015. donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda, a koja sadržava zaključni dokument „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” (dalje u tekstu „Program do 2030.”), Pariški sporazum, donesen na 21. zasjedanju Konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, potpisan u Parizu 12. prosinca 2015. (dalje u tekstu „Pariški sporazum”), kao i Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa 2015.–2030., donesen na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a u Sendaiju 18. ožujka 2015., Akcijski plan iz Addis Abebe, donesen na Trećoj međunarodnoj konferenciji o financiranju razvoja koja je održana u Addis Abebi od 13. do 16. srpnja 2015., Obveze sa Svjetskog humanitarnog sastanka na vrhu usvojene na Svjetskom humanitarnom sastanku na vrhu održanom u Istanbulu 23. i 24. svibnja 2016. i Novi program za gradove, donesen na Konferenciji UN-a o stanovanju i održivom urbanom razvoju (Habitat III.) u Quitu 20. listopada 2016. (dalje u tekstu „Novi program za gradove”), te pozivajući na njihovu brzu provedbu,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost prevladavanju globalnih izazova promicanjem održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj dimenziji te doprinosom ostvarenju ciljeva održivog razvoja i ciljeva Programa do 2030.,

POTVRĐUJUĆI svoju predanost jačanju suradnje u području pravde, ljudskih prava, slobode i sigurnosti,

PREPOZNAJUĆI uzajamne koristi od pojačane suradnje u području obrazovanja, kulture, istraživanja i inovacija te u drugim područjima od zajedničkog interesa,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost promicanju međunarodne trgovine na način kojim se doprinosi održivom razvoju u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj dimenziji, putem partnerstava u kojima sudjeluju svi relevantni dionici, uključujući civilno društvo i privatni sektor, te provedbi ovog Sporazuma na način koji je u skladu s njihovim relevantnim propisima i međunarodnim obvezama u području rada i okoliša,

PREPOZNAJUĆI važnost jačanja svojih gospodarskih, trgovinskih i ulagačkih odnosa te promicanja liberalizacije međusobne trgovine i ulaganja kako bi se ostvario gospodarski rast i stvorile nove prilike za radnike i poslovne zajednice obiju stranaka, posebice za mala i srednja poduzeća,

PREPOZNAJUĆI da se ovim Sporazumom doprinosi poboljšanju dobrobiti potrošača i osiguravanju visoke razine životnog standarda i zaštite potrošača,

POTIČUĆI poduzeća koja posluju na njihovim područjima ili su u njihovoj nadležnosti da poštuju međunarodno priznate smjernice i načela društveno odgovornog poslovanja, uključujući Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju, te da provode najbolju praksu odgovornog poslovnog ponašanja;

PREPOZNAJUĆI da se odredbama ovog Sporazuma štiti pravo stranaka na reguliranje na svojem području u skladu sa svojim unutarnjim zakonodavstvom i njihova fleksibilnost u ostvarivanju legitimnih ciljeva politike, kao što su javno zdravlje, sigurnost, okoliš, javni moral te promicanje i zaštita kulturne raznolikosti,

PREPOZNAJUĆI važnost transparentnosti, dobrog upravljanja i vladavine prava u međunarodnoj trgovini i ulaganjima u korist svih dionika,

ODLUČNE da doprinesu skladnom razvoju i širenju međunarodne trgovine i ulaganja uklanjanjem prepreka trgovini i ulaganjima na temelju ovog Sporazuma te da spriječe stvaranje novih prepreka trgovini ili ulaganjima između stranaka kojima bi se mogle umanjiti koristi od ovog Sporazuma;

NAPOMINJUĆI da, ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje Unija može sklapati u skladu s dijelom trećim glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), odredbe takvih budućih posebnih sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako Unija, istodobno s Irskom u pogledu njezinih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Meksiko da su takvi budući posebni sporazumi postali obvezujući za Irsku kao dio Unije u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-u. Isto tako, sve naknadne unutarnje mjere EU-a koje se donesu u skladu s dijelom trećim glavom V. UFEU-a za provedbu ovog Sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako je Irska priopćila svoju želju da sudjeluje u takvim mjerama ili da ih prihvati u skladu s Protokolom br. 21; napominjući i da bi takvi budući posebni sporazumi ili naknadne unutarnje mjere Unije bile obuhvaćene područjem primjene Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

DIO I. ([1])

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ciljevi ovog Sporazuma

Ciljevi su ovog Sporazuma:

(a) uspostaviti ojačano strateško partnerstvo, ojačati politički dijalog te produbiti i unaprijediti suradnju u pitanjima od uzajamnog interesa; i

(b) poticati povećanu trgovinu i ulaganja između stranaka širenjem i diversifikacijom njihovih gospodarskih i trgovinskih odnosa, što bi trebalo doprinijeti većem i održivijem gospodarskom rastu i poboljšanju kvalitete života.

([1]) Ako odredba ovog dijela sadržava upućivanje na drugu odredbu ovog Sporazuma, to se upućivanje odnosi na drugu odredbu ovog dijela, osim ako je izričito navedeno drukčije.

Članak 2.

Opća načela

1. Poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, kako su utvrđeni u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i u drugim odgovarajućim međunarodnim instrumentima u području ljudskih prava čije su stranke ovog Sporazuma stranke, te načela vladavine prava temelj je unutarnjih i međunarodnih politika obiju stranaka i predstavlja ključan element ovog Sporazuma.

2. Stranke potvrđuju svoju snažnu potporu načelima Povelje Ujedinjenih naroda (dalje u tekstu „UN").

3. Stranke dijele stajalište da širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim akterima predstavlja veliku prijetnju međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti.

4. Stranke prepoznaju da je nekontrolirano kretanje konvencionalnog oružja prijetnja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te prepoznaju potrebu za suradnjom kako bi se osigurao odgovoran prijenos konvencionalnog oružja.

5. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja u svim njegovim dimenzijama, čime se doprinosi postizanju međunarodno dogovorenih ciljeva održivog razvoja, te suradnji radi svladavanja globalnih izazova u području okoliša.

6. Stranke potvrđuju svoju predanost rodnoj ravnopravnosti te osnaživanju žena i djevojčica.

7. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost suzbijanju diskriminacije na bilo kojoj osnovi, uključujući rod, rasno ili etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju.

8. Stranke potvrđuju svoju predanost provedbi ovog Sporazuma na temelju zajedničkih vrijednosti, uključujući načela dijaloga, uzajamnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, multilateralizma, suradnje i poštovanja međunarodnog prava.

DIO II. ([2])

POLITIČKI DIJALOG I SURADNJA

POGLAVLJE 1.

POLITIČKI DIJALOG, MEĐUNARODNI MIR I SIGURNOST

Članak 1.1.

Politički dijalog

1. Stranke jačaju svoj politički dijalog i suradnju na svim razinama putem razmjena i savjetovanja o bilateralnim, regionalnim, biregionalnim, međunarodnim i multilateralnim pitanjima.

([2]) Ako odredba ovog dijela sadržava upućivanje na drugu odredbu ovog Sporazuma, to se upućivanje odnosi na drugu odredbu ovog dijela, osim ako je izričito navedeno drukčije.

2. Političkim se dijalogom nastoji:

(a) promicati razvoj bilateralnih odnosa i jačati strateško partnerstvo;

(b) jačati suradnju u regionalnim, biregionalnim i međunarodnim izazovima i pitanjima.

3. Politički dijalog stranaka može se odvijati u sljedećim oblicima, prema uzajamnom dogovoru:

(a) savjetovanja, sastanci i posjeti na vrhu;

(b) savjetovanja, sastanci i posjeti na ministarskoj razini;

(c) redoviti sastanci viših dužnosnika, uključujući politički dijalog na visokoj razini;

(d) sektorski dijalozi o pitanjima od zajedničkog interesa;

(e) razmjene izaslanstava i drugih kontakata između Kongresa Meksika i Europskog parlamenta; i

(f) bilo koji drugi oblik koji su dogovorile stranke.

Članak 1.2.

Demokratska načela, ljudska prava i vladavina prava

1. Stranke surađuju u promicanju i zaštiti ljudskih prava, među ostalim u pogledu ratifikacije i provedbe međunarodnih instrumenata upodručju ljudskih prava, te u jačanju demokratskih načela i vladavine prava, promicanju rodne ravnopravnosti i suzbijanju svih oblika diskriminacije.

2. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) poticanje konstruktivnog i širokog dijaloga o ljudskim pravima;

(b) potporu izradi i provedbi akcijskih planova u području ljudskih prava;

(c) promicanje ljudskih prava, među ostalim obrazovanjem i suradnjom;

(d) jačanje nacionalnih i regionalnih institucija koje djeluju u području ljudskih prava;

(e) poboljšanje suradnje s tijelima UN-a za praćenje provedbe ugovora o ljudskim pravima i odjelima posebnih postupaka Vijeća za ljudska prava kako bi se provele njihove preporuke;

(f) poboljšanje suradnje unutar institucija UN-a koje djeluju u području ljudskih prava te relevantnih regionalnih i multilateralnih foruma;

(g) jačanje sposobnosti stranaka za primjenu demokratskih načela i praksi;

(h) jačanje dobrog, neovisnog i transparentnog upravljanja na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini, promicanje odgovornosti i transparentnosti institucija te podupiranje sudjelovanja građana i uključenosti civilnog društva;

(i) suradnju i koordinaciju, prema potrebi, među ostalim u trećim zemljama, radi jačanja demokratskih načela, ljudskih prava i vladavine prava;

(j) promicanje univerzalnosti međunarodnih ugovora o ljudskim pravima i poticanje drugih država da ispune svoje obveze u tom području; i

(k) rad na sprečavanju nekažnjavanja kršenja ljudskih prava.

Članak 1.3.

Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena, mir, sigurnost i održivi razvoj

1. Stranke promiču rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Prepoznaju da je potreba za rodnom ravnopravnošću i osnaživanjem žena i djevojčica preduvjet za potpuno postizanje održivog i uključivog razvoja, demokracije i sigurnosti. Stranke ispituju daljnje mogućnosti suradnje i potencijalne sinergije između svojih politika i inicijativa, u skladu s međunarodnim standardima i obvezama kao što su Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), koju je Opća skupština UN-a donijela 18. prosinca 1979., opće preporuke Odbora UN-a za ukidanje diskriminacije žena, Program do 2030. te Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) i naknadne rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o ženama, miru i sigurnosti.

2. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) poticanje djelotvorne rodno osviještene politike;

(b) potporu izradi i provedbi nacionalnog akcijskog plana utemeljenog na Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000);

(c) promicanje političkog sudjelovanja i vodstva žena, kao i pristupa žena kvalitetnom obrazovanju, njihova ekonomskog osnaživanja i vodstva te većeg sudjelovanja na tržištu rada;

(d) jačanje nacionalnih i regionalnih institucija posebnim mjerama za rješavanje pitanja povezanih s nasiljem nad ženama i djevojčicama, uključujući sprečavanje i zaštitu od seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, mehanizme istrage i utvrđivanja odgovornosti, potporu žrtvama i promicanje uvjeta sigurnosti i zaštite za žene i djevojčice;

(e) aktivno jačanje zaštite ljudskih prava žena, među ostalim od svih oblika diskriminacije i nasilja nad njima, te osiguravanje pristupa žena pravosuđu;

(f) poboljšanje suradnje s relevantnim tijelima UN-a i drugim međunarodnim organizacijama;

(g) aktivno promicanje rodne analize i sustavno integriranje rodne perspektive u sva pitanja povezana s mirom i sigurnošću uz osiguranje vodstva žena i njihova konstruktivnog sudjelovanja u mirovnim procesima, posredovanju, rješavanju sukoba i izgradnji mira, kao i u civilnim i vojnim misijama i operacijama.

Članak 1.4.

Suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje

1. Stranke smatraju da širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke, kako državnim tako i nedržavnim akterima, predstavlja jednu od najozbiljnijih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti. Stranke stoga surađuju i doprinose borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje te sredstava njegove isporuke punim poštovanjem i provedbom na nacionalnoj razini svojih postojećih obveza iz međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja, kao i drugih relevantnih međunarodnih obveza. Stranke su suglasne da ovaa odredba predstavlja ključan element ovog Sporazuma.

2. Stranke surađuju i doprinose borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje te sredstava njegove isporuke:

(a) poduzimanjem mjera za potpisivanje, ratifikaciju ili pristupanje, ovisno o slučaju, kao i potpunu provedbu relevantnih međunarodnih instrumenata;

(b) uspostavom i održavanjem djelotvornog sustava nacionalne kontrole izvoza, kojim se kontrolira izvoz i provoz robe povezane s oružjem za masovno uništenje, uključujući kontrolu krajnje upotrebe tehnologija dvojne namjene u vezi s oružjem za masovno uništenje i djelotvorne sankcije za kršenje kontrole izvoza.

3. Stranke uspostavljaju redovan politički dijalog za praćenje i učvršćivanje elemenata iz ovog članka.

Članak 1.5.

Malo i lako oružje i drugo konvencionalno oružje

1. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja, uključujući streljivo, dijelove i komponente za to oružje, kao i njihovo nezakonito gomilanje, loše gospodarenje tim oružjem, neodgovarajuće osigurane zalihe i nekontrolirano širenje tog oružja i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju miru i međunarodnoj sigurnosti.

2. Stranke poštuju i u cijelosti provode svoje obveze da djeluju protiv nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo, dijelove i komponente za to oružje, u okviru postojećih međunarodnih sporazuma i rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, kao i svoje obveze u okviru drugih međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju u ovom području, kao što je Akcijski program UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima.

3. Stranke prepoznaju važnost nacionalnih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu s postojećim međunarodnim standardima. Stranke prepoznaju važnost odgovorne primjene takvih kontrola kao doprinosa međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti, smanjenju ljudske patnje te sprečavanju preusmjeravanja konvencionalnog oružja.

4. Stranke u cijelosti provode Ugovor o trgovini oružjem, donesen u New Yorku 2. travnja 2013., i međusobno surađuju u okviru tog ugovora, među ostalim na promicanju njegove univerzalizacije i njegove potpune provedbe od strane svih država stranaka tog ugovora.

5. Stranke surađuju i osiguravaju koordinaciju, komplementarnost i sinergiju u svojim nastojanjima da reguliraju ili poboljšaju reguliranje međunarodne trgovine konvencionalnim oružjem te da spriječe, suzbiju i iskorijene nezakonitu trgovinu konvencionalnim oružjem, uključujući streljivo, dijelove i komponente za to oružje.

6. Stranke uspostavljaju redovan politički dijalog za praćenje i učvršćivanje pitanja obuhvaćenih ovim člankom.

Članak 1.6.

Međunarodni kazneni sud

1. Stranke prepoznaju da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice ne smiju ostati nekažnjena te nastoje osigurati djelotvornu istragu i progon takvih kaznenih djela poduzimanjem mjera na nacionalnoj razini i jačanjem međunarodne suradnje, među ostalim s Međunarodnim kaznenim sudom.

2. Stranke promiču univerzalizaciju Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda (dalje u tekstu „Rimski statut") i rade na njegovoj djelotvornoj domaćoj provedbi u državama strankama Rimskog statuta. Stranke prema potrebi razmjenjuju najbolje primjere iz prakse povezane s donošenjem domaćih zakona i poduzimaju mjere za zaštitu cjelovitosti Rimskog statuta.

Članak 1.7.

Borba protiv terorizma

Stranke ponovno potvrđuju važnost borbe protiv terorizma i, u skladu s međunarodnim konvencijama, relevantnim rezolucijama UN-a te svojim zakonima i drugim propisima, prema uzajamnom dogovoru surađuju u sprečavanju i suzbijanju terorizma. Stranke to osobito čine:

(a) u okviru potpune i djelotvorne provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1373 (2001) i drugih relevantnih rezolucija UN-a i međunarodnih instrumenata;

(b) promicanjem suradnje među državama članicama UN-a radi djelotvorne provedbe Globalne antiterorističke strategije UN-a, koju je Opća skupština UN-a donijela 8. rujna 2006.;

(c) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama potpore u skladu s međunarodnim i domaćim pravom; i

(d) razmjenom iskustava o sredstvima i metodama korištenima u sprečavanju i borbi protiv terorizma, uključujući tehničko znanje i osposobljavanje, te razmjenom najboljih primjera iz prakse u sprečavanju terorizma.

Članak 1.8.

Očuvanje mira i upravljanje krizama

Stranke surađuju u promicanju mira i međunarodne sigurnosti. Istražuju mogućnosti koordinacije aktivnosti upravljanja krizama, uključujući suradnju u operacijama za upravljanje krizama.

Članak 1.9.

Sigurnost građana

Stranke promiču dijalog i suradnju u području sigurnosti građana. Prepoznaju da sigurnost građana ima nacionalnu, transnacionalnu, regionalnu i biregionalnu dimenziju, zbog čega su potrebni širi dijalog i suradnja.

POGLAVLJE 2.

SURADNJA U MEĐUNARODNIM I REGIONALNIM ORGANIZACIJAMA

Članak 2.1.

Međunarodne organizacije

1. Stranke promiču multilateralizam i surađuju razmjenom mišljenja i, prema potrebi, koordinacijom stajališta u međunarodnim organizacijama i forumima, uključujući UN i njegove specijalizirane agencije, Svjetsku trgovinsku organizaciju (dalje u tekstu „WTO”), skupinu G20 i Organizaciju za gospodarsku suradnju i razvoj (dalje u tekstu „OECD”).

2. Stranke održavaju djelotvorne savjetodavne mehanizme u pozadini multilateralnih foruma. Stranke održavaju otvoren i trajan dijalog u Vijeću UN-a za ljudska prava, Općoj skupštini UN-a te, prema potrebi i dogovoru stranaka, u drugim tijelima i specijaliziranim agencijama UN-a.

Članak 2.2.

Regionalne organizacije

1. Stranke surađuju razmjenom mišljenja o pitanjima od uzajamnog interesa i, prema potrebi, dijeljenjem informacija o stajalištima u regionalnim i podregionalnim organizacijama i forumima.

2. Stranke promiču biregionalni dijalog i suradnju, među ostalim u okviru suradnje Unije i Zajednice latinoameričkih i karipskih država (dalje u tekstu „CELAC”). Suradnja prema potrebi može uključivati podršku integraciji i izgradnji zajednice u okviru CELAC-u.

3. Stranke promiču suradnju u Pacifičkom savezu putem njegova okvira za države promatračice.

4. Stranke promiču regionalnu i trostranu suradnju s trećim zemljama, uglavnom u Srednjoj Americi i karipskoj regiji.

POGLAVLJE 3.

SLOBODA, SIGURNOST I PRAVDA

Članak 3.1.

Pravna i pravosudna suradnja

1. Stranke jačaju postojeću suradnju u području uzajamne pravne pomoći i izručenja na temelju relevantnih međunarodnih sporazuma. Stranke jačaju postojeće mehanizme i, prema potrebi, razmatraju razvoj novih mehanizama za olakšavanje međunarodne suradnje u tom području. Takva suradnja obuhvaća poduzimanje mjera za potpisivanje, ratifikaciju ili pristupanje, ovisno o slučaju potrebi, kao i potpunu provedbu relevantnih međunarodnih instrumenata te bližu suradnju s Eurojustom.

2. Stranke razvijaju pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima, posebno u pogledu pregovora o multilateralnim konvencijama o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, uključujući konvencije Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu u području međunarodne pravne suradnje i parničnih sporova te zaštite djece, kao i u pogledu ratifikacije i provedbe tih konvencija.

Članak 3.2.

Izvršavanje zakonodavstva te sprečavanje i borba protiv korupcije i transnacionalnog organiziranog kriminaliteta

1. Stranke surađuju i razmjenjuju mišljenja o sprečavanju i suzbijanju transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, trgovine ljudima, krijumčarenja migranata, trgovanja vatrenim oružjem, uključujući streljivo, dijelove i komponente za to oružje, gospodarskog i financijskog kriminala, svjetskog problema droga, korupcije i krivotvorenja sredstava plaćanja, u skladu s vlastitim zakonodavstvom i međunarodnim obvezama, među ostalim u pogledu uzajamne pravne pomoći, razmjene informacija, najboljih primjera iz prakse i osposobljavanja te povrata imovine ili sredstava stečenih kaznenim djelima.

2. Stranke nastavljaju dijalog i suradnju u području izvršavanja zakonodavstva, među ostalim strateškom suradnjom s Europolom, kao i svoju stratešku pravosudnu suradnju, među ostalim putem Eurojusta, a prema potrebi i s drugim nacionalnim i međunarodnim institucijama.

3. Stranke nastoje surađivati u okviru međunarodnih foruma kako bi promicale, prema potrebi, poštovanje i provedbu Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, donesene 15. studenoga 2000. Rezolucijom UN-a 55/25 (dalje u tekstu „Konvencija iz Palerma”), i njezinih protokola.

4. Stranke promiču provedbu Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije donesene 31. listopada 2003. Rezolucijom UN-a 58/4 i podržavaju Mehanizam za preispitivanje provedbe Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije uspostavljen na Konferenciji država stranaka Konvencije UN-a protiv korupcije, održanoj 9. - 13. studenoga 2009. u Dohi (dalje u tekstu „Mehanizam za preispitivanje provedbe”), među ostalim poštovanjem načela transparentnosti i sudjelovanja civilnog društva u Mehanizmu za preispitivanje provedbe.

5. Stranke prepoznaju važnost suzbijanja korupcije u međunarodnoj trgovini i ulaganjima te se u tu svrhu obvezuju na provedbu Protokola uz ovaj Sporazum o sprečavanju i suzbijanju korupcije.

Članak 3.3.

Migracije, azil i upravljanje granicama

1. Stranke surađuju i razmjenjuju iskustva i informacije o migracijskim pitanjima u okviru svojih zakona, drugih propisa i nadležnosti, uključujući zakonite i nezakonite migracije, suzbijanje krijumčarenja migranata i trgovine ljudima, migracije i razvoj, azil, ponovni prihvat, integraciju, vize, olakšavanje zakonite migracije, kontrolu migracija i upravljanje granicama. Stranke razmjenjuju najbolje primjere iz prakse o zaštiti žena i djece migranata, posebno djece bez pratnje, kao i drugih ranjivih skupina.

2. Stranke surađuju kako bi spriječile nezakonite migracije, suzbile krijumčarenje migranata i trgovinu ljudima te potaknule sigurne, zakonite i uredne migracije. U tu svrhu u okviru svojih zakona i drugih propisa:

(a) Meksiko na zahtjev države članice Europske unije i bez dodatnih formalnosti ponovno prihvaća sve svoje državljane koji se moraju vratiti s državnog područja te države članice Europske unije, osim ako je drukčije predviđeno posebnim sporazumom;

(b) svaka država članica Europske unije na zahtjev Meksika i bez dodatnih formalnosti ponovno prihvaća sve svoje državljane koji se moraju vratiti s državnog područja Meksika, osim ako je drukčije predviđeno posebnim sporazumom;

(c) države članice Europske unije i Meksiko svojim državljanima izdaju odgovarajuće putne isprave za potrebe iz točaka (a) i (b) ili prihvaćaju upotrebu putnih isprava Unije za potrebe vraćanja;

(d) stranke nastoje dogovoriti poseban sporazum kojim se utvrđuju obveze u pogledu ponovnog prihvata državljana, uključujući dokazna sredstva za utvrđivanje državljanstva. Tim se sporazumom utvrđuju uvjeti za ponovni prihvat državljana trećih zemalja.

Članak 3.4.

Svjetski problem droga

1. Stranke surađuju kako bi osigurale uravnotežen i jedinstven pristup pitanju droga radi:

(a) zajedničkog djelovanja u svrhu djelotvorne provedbe operativnih preporuka s izvanrednog zasjedanja Opće skupštine UN-a o svjetskom problemu droga 2016. (UNGASS 2016.);

(b) rješavanja zdravstvenih i društvenih posljedica svjetskog problema droga s pomoću politika usmjerenih na postizanje održivog razvoja putem sveobuhvatnih inicijativa za smanjenje potražnje utemeljenih na dokazima na svim razinama koje posebno obuhvaćaju programe sprečavanja, liječenja, rehabilitacije i socijalne reintegracije;

(c) ulaganja u liječenje i informiranje o javnozdravstvenim odgovorima na uporabu droga u okviru nacionalnih zdravstvenih sustava;

(d) jačanja epidemioloških istraživanja i daljnjeg poboljšanja sustavne dostupnosti i kvalitete statističkih podataka u svim područjima droga;

(e) osiguravanja javnozdravstvenog pristupa kojim se promiče pristup kontroliranim tvarima i njihova dostupnost u medicinske i znanstvene svrhe te sprečava njihovo preusmjeravanje na nezakonito tržište;

(f) smanjenja ponude nedopuštenih droga i novih psihoaktivnih tvari, trgovine tim drogama i tvarima te potražnje za njima, među ostalim razmjenom informacija i, prema potrebi, drugim aktivnostima suradnje;

(g) uključivanja rodne perspektive i perspektive ljudskih prava u sve politike i programe za suzbijanje droga;

(h) poticanja primjene alternativa prisilnim sankcijama u odnosu na osobe koje su prekršile zakone o drogama i počinile kažnjiva djela povezana s drogama;

(i) rješavanja problema zloupotrebe kemijskih prekursora, osnovnih kemikalija i proizvoda ili pripravaka koji ih sadržavaju, a koji se upotrebljavaju za nezakonitu proizvodnju opojnih droga, psihotropnih tvari i novih psihoaktivnih tvari.

2. Stranke surađuju na ostvarivanju ciljeva iz stavka 1., među ostalim, kad je to moguće, poticanjem trećih zemalja koje to još nisu učinile da ratificiraju i provedu postojeće međunarodne konvencije i protokole o kontroli droga kojih su stranke. Stranke svoje djelovanje temelje na svojim primjenjivim zakonima i drugim propisima, na općeprihvaćenim načelima u skladu s relevantnim konvencijama UN-a o kontroli droga i na preporukama navedenima u zaključnom dokumentu UNGASS-a 2016. naslovljenom „Naša zajednička predanost djelotvornom rješavanju i suzbijanju svjetskog problema droga”, kao najnovijem međunarodnom konsenzusu o svjetskoj politici u području droga, kako bi se sagledala provedba obveza preuzetih radi zajedničkog rješavanja i suzbijanja svjetskog problema droga.

Članak 3.5.

Pranje novca i financiranje terorizma

Stranke surađuju radi sprečavanja i djelotvorne borbe protiv korištenja njihovih financijskih institucija i određenih nefinancijskih poduzeća i zanimanja za pranje prihoda od kriminalnih aktivnosti i financiranje terorizma. U tu svrhu razmjenjuju informacije u skladu sa svojim zakonodavstvom i surađuju radi osiguravanja djelotvorne i potpune provedbe preporuka Stručne skupine za financijsko djelovanje (dalje u tekstu „FATF") i drugih normi koje su donijela relevantna međunarodna tijela koja djeluju u tom području. Takva suradnja može obuhvaćati, među ostalim, pronalaženje, zapljenu, oduzimanje, praćenje, identifikaciju i povrat imovine ili sredstava povezanih s prihodima od kriminalnih aktivnosti ili financiranjem terorizma.

Članak 3.6.

Kibernetički kriminal

1. Stranke prepoznaju da je kibernetički kriminal globalni problem koji zahtijeva odgovor na globalnoj razini. Stranke jačaju suradnju radi sprečavanja i suzbijanja kibernetičkog kriminala razmjenom informacija, najboljih primjera iz prakse i trendova, u skladu sa svojim zakonodavstvom i relevantnim međunarodnim pravnim instrumentima o kibernetičkom kriminalu. Stranke prema potrebi surađuju kako bi pomogle drugim državama i podržale ih u izradi djelotvornih zakona, politika i praksi za sprečavanje i suzbijanje kibernetičkog kriminala.

2. Stranke prema potrebi i u skladu sa svojim zakonodavstvom razmjenjuju informacije, iskustva i najbolje primjere iz prakse u područjima kao što su obrazovanje i osposobljavanje istražitelja kibernetičkog kriminala, provedba istraga o kibernetičkom kriminalu i digitalne forenzike s naglaskom na suzbijanju seksualnog iskorištavanja djece i zaštiti kritične infrastrukture u, među ostalim, financijskom, energetskom i telekomunikacijskom sektoru.

Članak 3.7.

Zaštita osobnih podataka

1. Stranke prepoznaju važnost zaštite temeljnih prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka. Stranke surađuju kako bi osigurale poštovanje tih temeljnih prava, među ostalim u području izvršavanja zakonodavstva te pri sprečavanju i suzbijanju terorizma i drugih teških transnacionalnih kaznenih djela.

2. Stranke surađuju u promicanju visoke razine zaštite osobnih podataka. Suradnja na bilateralnoj i multilateralnoj razini može uključivati izgradnju kapaciteta, tehničku pomoć, razmjenu informacija i stručnog znanja te suradnju preko regulatornih partnera u međunarodnim tijelima prema uzajamnom dogovoru stranaka.

Članak 3.8.

Politika zaštite potrošača

Stranke prepoznaju važnost osiguravanja visoke razine zaštite potrošača i u tu svrhu nastoje surađivati u području politike zaštite potrošača. Takva suradnja može, u mjeri u kojoj je to moguće, uključivati:

(a) razmjenu informacija o njihovim okvirima za zaštitu potrošača, među ostalim o zakonima o zaštiti potrošača, sigurnosti potrošačkih proizvoda, pravnoj zaštiti potrošača i izvršavanju zakonodavstva o zaštiti potrošača;

(b) poticanje razvoja neovisnih udruženja potrošača i kontakata među predstavnicima potrošača.

Članak 3.9.

Konzularna zaštita

Meksiko je suglasan da diplomatska i konzularna tijela država članica Europske unije koje imaju predstavništvo u Meksiku pruže zaštitu, pod istim uvjetima kao i svojim državljanima, državljaninu države članice Europske unije koja nema stalno predstavništvo u Meksiku koje je stvarno u mogućnosti pružiti konzularnu zaštitu u tom predmetu.

Članak 3.10.

Upravljanje rizicima od katastrofa i civilna zaštita

Stranke prepoznaju potrebu za upravljanjem domaćim i globalnim rizicima od prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Stranke potvrđuju zajedničku predanost poboljšanju mjera sprečavanja, ublažavanja, pripravnosti, ranog upozoravanja, odgovora i oporavka kako bi povećale otpornost svojih društava i infrastrukture te prema potrebi surađivale na bilateralnoj i multilateralnoj razini radi poboljšanja ishoda globalnog upravljanja rizicima od katastrofa usklađenih s Okvirom iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa 2015.–2030., u skladu s ciljevima održivog razvoja, Pariškim sporazumom i Novim programom za gradove.

POGLAVLJE 4.

ODRŽIVI RAZVOJ

Članak 4.1.

Održivi razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost postizanju održivog razvoja kako je izražena u Programu do 2030. Stranke prepoznaju da su za dugoročan održivi razvoj potrebni uključiv gospodarski rast, društvena dobrobit i održivo korištenje prirodnih resursa. Te su tri dimenzije prepoznate kao usko povezane i međusobno se nadopunjuju.

2. Stranke promiču održivi razvoj u njegovim trima dimenzijama – gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj – na uravnotežen način, uključujući odgovornu i učinkovitu upotrebu prirodnih resursa te održivo upravljanje njima, u skladu sa svojim prioritetima i okolnostima, te podižu svijest o gospodarskim i društvenim troškovima štete za okoliš, neodrživim obrascima proizvodnje i potrošnje te s time povezanim učincima na dobrobit ljudi.

3. Stranke promiču održivi razvoj koji uključuje ljude putem dijaloga, zajedničkog djelovanja, razmjene najboljih primjera iz prakse, dobrog upravljanja na svim razinama i mobilizacije financijskih sredstava, pri čemu na najbolji mogući način iskorištavaju postojeće financijske instrumente i istražuju održivost uspostave novih.

Članak 4.2.

Suradnja u području održivog razvoja

1. Glavni je cilj razvojne suradnje provedba Programa do 2030. u njegovoj višedimenzionalnoj perspektivi usmjerenoj na čovjeka i postizanje ciljeva održivog razvoja. Načela djelotvorne razvojne suradnje kako su utvrđena u okviru Globalnog partnerstva za djelotvornu razvojnu suradnju na temelju Pariške deklaracije o djelotvornosti pomoći, donesene na Forumu na visokoj razini o djelotvornosti pomoći održanom u Parizu 2. ožujka 2005., i Akcijskog plana iz Accre potvrđenog na Forumu na visokoj razini o djelotvornosti pomoći održanom u Accri 4. rujna 2008. važna su za maksimalno povećanje razvojnog učinka.

2. Stranke odgovaraju na izazove povezane s ostvarivanjem ciljeva održivog razvoja davanjem prednosti potrebama i nacionalnoj odgovornosti svake stranke, uzimajući u obzir regionalni kontekst, te stvaranjem sinergija i izgradnjom razvojnih partnerstva s nizom dionika u tom području, uključujući civilno društvo, lokalne vlasti, privatni sektor ili neprofitne organizacije. Iako priznaju da središnju ulogu u promicanju razvoja imaju vlade, stranke surađuju i u promicanju primjene politika održivog razvoja od strane privatnog sektora, posebno malih i srednjih poduzeća (dalje u tekstu „MSP-ovi") u praksi.

3. Stranke surađuju na postupnom poboljšanju globalne učinkovitosti resursa i održivosti obrazaca potrošnje i proizvodnje, u skladu s dogovorenim međunarodnim okvirima, te nastoje poduzeti mjere usmjerene na odvajanje gospodarskog rasta od uništavanja okoliša.

4. Stranke vode redovit politički dijalog o održivom razvoju i postizanju ciljeva održivog razvoja na temelju zajedničkih prioriteta kako bi poboljšale kvalitetu i djelotvornost svoje razvojne suradnje u skladu s međunarodno prihvaćenim načelima djelotvornosti pomoći i razvoja.

5. Stranke prepoznaju da se uključivanjem očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti u sektorske i međusektorske planove, programe i politike u relevantnim sektorima te jačanjem domaćeg pravnog, institucionalnog i regulatornog okvira može doprinijeti stvaranju pozitivnih učinaka na bioraznolikost i njezine usluge ekosustava te postizanju održivog razvoja. Stranke stoga surađuju na integraciji uključivanja bioraznolikosti u relevantne sektore, prema potrebi, kako bi se dodatno poradilo na zaustavljanju gubitka bioraznolikosti i poboljšanju dobrobiti ljudi.

6. Stranke surađuju i provode zajedničke aktivnosti, među ostalim bilateralnom koordinacijom u relevantnim multilateralnim forumima, kao i regionalnom i trostranom suradnjom, koja se po mogućnosti temelji na postojećim mehanizmima i inicijativama, s obzirom na njihov dijalog o održivom razvoju i predanost Programu do 2030. Područja suradnje mogu obuhvaćati:

(a) provedbu ciljeva održivog razvoja;

(b) zaštitu okoliša na svim razinama, uključujući očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa;

(c) klimatske promjene, otpornost, upravljanje rizicima od katastrofa i održivu energiju;

(d) povezanost sigurnosti i razvoja, uključujući izgradnju stabilnosti i sigurnosti, potporu vladavini prava te suzbijanje svjetskog problema droga i transnacionalnog organiziranog kriminaliteta;

(e) uključivi rast i otvaranje radnih mjesta;

(f) upravljanje, uključujući jačanje fiskalnog, gospodarskog, okolišnog i socijalnog upravljanja;

(g) obrazovanje, uključujući visoko obrazovanje, tehničko i strukovno osposobljavanje, izgradnju kapaciteta, inovacije i razmjene u tim područjima; i

(h) strategije sudjelovanja u privatnom sektoru.

7. Stranke nastavljaju razvijati aktivnosti trostrane suradnje kako bi podržale treće zemlje u provedbi ciljeva održivog razvoja, uključujući najmanje razvijene zemlje i druge zemlje u razvoju u ranjivom položaju, kao što su male otočne države u razvoju. Stranke u tom pogledu istražuju inovativne načine sudjelovanja, među ostalim prema potrebi za naprednije zemlje u razvoju. Trostrana suradnja sastoji se od podupiranja prilagođenih strategija i zajednički dogovorenih djelovanja koja se temelje na potrebama trećih zemalja. Stranke u tu svrhu razvijaju koordinirane aktivnosti suradnje kao što su tehnička pomoć, osposobljavanje, izgradnja kapaciteta, razmjena znanja i drugi oblici suradnje koje zajednički utvrde stranke međusobno te stranke i treća zemlja primateljica.

8. Takva se suradnja može provoditi, među ostalim:

(a) izgradnjom kapaciteta i razmjenom znanja putem tečajeva, radionica i seminara za osposobljavanje, razmjene stručnjaka, studija i zajedničkog istraživanja;

(b) mobilizacijom financijskih resursa putem operacija mješovitog financiranja s Europskom investicijskom bankom i drugim prihvatljivim europskim institucijama za financiranje razvoja;

(c) razmatranjem drugih oblika financiranja razvoja, prema potrebi, s naglaskom na inovativne mehanizme financiranja kao što je trostrana suradnja; i

(d) razmjenom informacija o najboljim primjerima iz prakse u području djelotvornosti razvoja.

9. Stranke surađuju na jačanju odgovornosti i transparentnosti, s naglaskom na poboljšanju razvojnih rezultata, te surađuju na jačanju nacionalnih sustava radi pružanja održivih usluga i uključivanja rodnih pitanja u sve programe i instrumente.

10. Razvojna suradnja provodi se u skladu s relevantnim međunarodno dogovorenim načelima i politikama koje primjenjuju obje stranke.

Članak 4.3.

Održivi program za gradove

Stranke surađuju u provedbi politika kojima se promiču održiva urbana naselja, uključujući politike koje proizlaze iz Novog programa za gradove, kako bi svi stanovnici gradova i naselja imali jednaka prava, mogućnosti i temeljne slobode, u skladu s ciljevima održivog razvoja, a posebno ciljem br. 11: „Učiniti gradove i naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima”.

Članak 4.4.

Razvoj regionalne i urbane politike

1. Stranke prepoznaju važnost politika za promicanje uravnoteženog i održivog teritorijalnog i urbanog razvoja kao sredstva za djelotvoran doprinos provedbi ciljeva iz Programa do 2030. i Novog programa za gradove.

2. Stranke promiču suradnju i partnerstvo sa svim ključnim akterima u području regionalnog i teritorijalnog razvoja i održivog urbanog razvoja, posebno u pogledu načina rješavanja teritorijalnih i urbanih problema na cjelovit i sveobuhvatan način.

3. Kad god je to moguće, stranke razvijaju konkretne prilike za međuregionalnu i međugradsku suradnju kako bi se pronašla održiva rješenja za regionalne i urbane probleme radi poboljšanja izgradnje kapaciteta razmjenom iskustava i praksi te uzajamnim učenjem.

POGLAVLJE 5.

OKOLIŠ, KLIMATSKE PROMJENE I ENERGIJA

Članak 5.1.

Okoliš

1. Stranke prepoznaju potrebu za zaštitom, očuvanjem i obnovom prirodnih resursa i bioraznolikosti te održivim upravljanjem njima, uključujući tlo, zemljište, šume, vodu, oceane, mora i morske resurse, kao temeljem za održivi razvoj kojim se ispunjavaju potrebe sadašnjih i budućih generacija.

2. Stranke prepoznaju važnost globalnog upravljanja okolišem i međunarodnih pravila, uključujući multilateralne sporazume u području okoliša, za suočavanje s okolišnim izazovima od zajedničkog interesa. Svaka stranka ponovno potvrđuje svoju predanost provedbi multilateralnih sporazuma u području okoliša kojih je stranka.

3. Stranke jačaju suradnju u uzajamno dogovorenim prioritetnim područjima zaštite okoliša, očuvanja, odgovornog i učinkovitog korištenja prirodnih resursa te održivog upravljanja njima, kao i uključivanja pitanja okoliša u sve sektore suradnje, među ostalim u međunarodnom i regionalnom kontekstu. Ta prioritetna područja mogu obuhvaćati:

(a) promicanje dobrog upravljanja okolišem, uključujući politički dijalog i područja suradnje kao što su provedba rezolucija Skupštine UN-a za okoliš i multilateralnih sporazuma u području okoliša, te promicanje usklađenosti s pravom u području okoliša;

(b) utvrđivanje bilateralnih prioriteta i poticanje razmjene informacija, tehničkog stručnog znanja i tehnologije, prijenosa znanja i razmjene najboljih primjera iz prakse u područjima kao što su:

i. provedba i izvršenje zakonodavstva o okolišu;

ii. zeleni rast, uključujući održivu potrošnju i proizvodnju, učinkovitost resursa, kružno gospodarstvo i zeleno financiranje;

iii. uključivanje bioraznolikosti u gospodarske i proizvodne sektore;

iv. zaštita i očuvanje šuma te održivo gospodarenje njima;

v. zaštita, očuvanje i održivo korištenje bioraznolikosti, uključujući kartografsko prikazivanje i procjenu stanja ekosustava i njihovih usluga, njihovo vrednovanje te druge gospodarske instrumente za zaštitu bioraznolikosti, kao i pristup genetskim resursima te poštena i pravična podjela dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja;

vi. uništavanje i dezertifikacija tla;

vii. sprečavanje i suzbijanje nezakonitog lova i ubiranja te trgovine divljim biljnim i životinjskim vrstama, šumskim resursima, genetskim resursima te potpora njihovoj zakonitoj, održivoj i sljedivoj trgovini;

viii. dobro gospodarenje kemikalijama i otpadom;

ix. integrirano upravljanje vodnim resursima te politika u području zraka i tla;

x. očuvanje obalnog i morskog okoliša i upravljanje njime te održivo plavo gospodarstvo;

xi. označavanje, reprezentativnost i povezanost zaštićenih područja te djelotvorno upravljanje njima, kao i druge djelotvorne mjere očuvanja za pojedina područja, uključujući zaštićena morska područja; i

xii. suradnja s privatnim sektorom u područjima iz ove točke kad je to moguće.

Članak 5.2.

Klimatske promjene

1. Stranke prepoznaju da su kao odgovor na neposrednu opasnost od klimatskih promjena potrebno zajedničko djelovanje za razvoj s niskim razinama emisija otporan na klimatske promjene i mjere prilagodbe.

2. Stranke prepoznaju važnost međunarodnih pravila i sporazuma u području klimatskih promjena, posebno Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, potpisane u New Yorku 9. svibnja 1992. (dalje u tekstu „UNFCCC"), i Pariškog sporazuma, te naglašavaju da je njihova provedba nepovratna i ponovno potvrđuju svoje obveze preuzete u okviru tih sporazuma.

3. Stranke surađuju kako bi ojačale svoju suradnju u okviru UNFCCC-a, provele Pariški sporazum i svoje nacionalno utvrđene doprinose te pozvale druge zemlje da učine isto i razviju dugoročne razvojne strategije za niske razine emisija stakleničkih plinova.

4. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) poticanje dodatnih nastojanja kako bi se doprinijelo nacionalnim raspravama i radu u području politika;

(b) podupiranje niskougljičnoga gospodarskog razvoja u skladu s Pariškim sporazumom;

(c) uključivanje nacionalno utvrđenih doprinosa u nacionalne sektorske politike i mjere koje obuhvaćaju strategije u području prometa, energije, infrastrukture, urbanističkog planiranja, korištenja zemljišta i ulaganja, uključujući uključivanje postupaka prilagodbe u sektorske razvojne strategije;

(d) podupiranje poticajnog dijaloga i ranog definiranja mjera za preispitivanje djelovanja u području klime u svim zemljama;

(e) razvoj programa transparentnosti u okviru Pariškog sporazuma, uključujući politički dijalog i suradnju u zajednički dogovorenim prioritetnim područjima;

(f) poboljšanje drugih procesa, kao što su stabilizacija emisija iz međunarodnog zračnog prometa na razinama iz 2020. Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (dalje u tekstu „ICAO"), izrada i donošenje „Sveobuhvatne strategije o smanjenju emisija stakleničkih plinova iz brodova" Međunarodne pomorske organizacije (dalje u tekstu „IMO") ili ambiciozno postupno smanjivanje upotrebe fluorougljikovodika na temelju Izmjene Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač, donesene u Kigaliju 15. listopada 2016., uključujući njezinu ratifikaciju i osiguravanje njezine brze provedbe kako bi se postiglo ambiciozno globalno postupno smanjivanje potrošnje i proizvodnje fluorougljikovodika;

(g) promicanje domaćih klimatskih politika i programa u okviru Pariškog sporazuma, uključujući promicanje praćenja emisija te tržišnih i netržišnih mehanizama, razvoja održive infrastrukture otporne na klimatske promjene, energije iz obnovljivih izvora, energetske učinkovitosti i održivog prometa, kao i onih politika i programa koji se odnose na štetne učinke krčenja šuma te degradacije šuma, tla i svih ekosustava na klimu;

(h) jačanje sinergija s poduzetnicima, organizacijama civilnog društva i lokalnim tijelima, kojima se nadopunjuje trud država članica;

(i) sudjelovanje privatnog sektora u prelasku na niskougljično gospodarstvo;

(j) promicanje tržišnih mjera za uvođenje određivanja cijena ugljika i načela „onečišćivač plaća”;

(k) unapređenje razvoja i uvođenja tehnologija s niskim razinama emisija i drugih klimatski prihvatljivih tehnologija koje su komercijalno održive;

(l) postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva i promicanje razvoja održivog i niskougljičnoga gospodarstva, kao što su ulaganja u obnovljive izvore energije i energetski učinkovita rješenja;

(m) unapređenje bilateralnog dijaloga i mjera prilagodbe i ublažavanja te načina provedbe, uključujući prijenos tehnologije, izgradnju kapaciteta i financiranje;

(n) poticanje razmatranja međusektorskog pristupa ravnopravnosti spolova i mladima u provedbi Programa do 2030. i Pariškog sporazuma;

(o) promicanje politika o učincima klimatskih promjena na vodne resurse;

(p) provedbu Pariškog pakta o vodi i prilagodbi klimatskim promjenama u slivovima rijeka, jezerskim bazenima i vodonosnicima, predstavljenog na Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama u Parizu 2. prosinca 2015., te Akcijskog programa Lima – Pariz, predstavljenog na Sastanku na vrhu o klimi u New Yorku 23. rujna 2014.;

(q) jačanje programa suradnje radi osiguravanja ambicioznijih budućih nacionalno utvrđenih doprinosa, uzimajući u obzir proces globalnog pregleda stanja.

Članak 5.3.

Energetika

1. Stranke prepoznaju važnost energetskog sektora za gospodarsko blagostanje i međunarodni mir i stabilnost te ističu da je transformacija energetskog sektora ključna za ostvarenje ciljeva utvrđenih u Programu do 2030. i Pariškom sporazumu. Prepoznaju potrebu za poboljšanjem i diversifikacijom opskrbe energijom (uključujući promicanje obnovljivih izvora energije), promicanjem inovacija, istraživanja, razvoja i osposobljavanja u području ljudskih resursa, kao i za povećanjem energetske učinkovitosti kako bi se poboljšale energetska produktivnost, energetska sigurnost te sigurna, održiva i pristupačna opskrba energijom. Stranke rade na ostvarenju tih ciljeva.

2. Stranke razmjenjuju informacije o energiji te bilateralno, regionalno i multilateralno surađuju kako bi poticale otvorena i konkurentna tržišta, dijelile najbolje primjere iz prakse, promicale znanstveno utemeljene, transparentne propise i raspravljale o područjima suradnje u energetskim pitanjima, primjerice u okviru međunarodnih foruma, mehanizama i inicijativa.

POGLAVLJE 6.

POLJOPRIVREDA, POMORSTVO I RIBARSTVO

Članak 6.1.

Suradnja u području poljoprivrede i ruralnog razvoja

Stranke, među ostalim, surađuju u:

(a) poljoprivrednoj politici i politici ruralnog razvoja;

(b) području poljoprivrednih tržišnih izgleda;

(c) održivom upravljanju prirodnim resursima i djelovanju u području klime;

(d) području održive i otporne poljoprivrede informiranjem o „Načelima za odgovorna ulaganja u poljoprivredne i prehrambene sustave" i „Dobrovoljnim smjernicama o odgovornom upravljanju u poljodjelstvu, ribarstvu i šumarstvu u kontekstu nacionalne sigurnosti opskrbe hranom" Odbora za svjetsku sigurnost opskrbe hranom;

(e) poticanju ruralnog razvoja izgradnjom kapaciteta za pitanja povezana s trgovinom, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla kao pravo intelektualnog vlasništva;

(f) ekološkoj poljoprivredi;

(g) istraživanju i inovacijama;

(h) organizaciji i razvoju održivih proizvodnih procesa u poljoprivredno-prehrambenom sektoru (poljoprivreda i stočarstvo);

(i) organizaciji i produktivnom razvoju ruralnih zajednica;

(j) sigurnosti opskrbe hranom;

(k) sprečavanju gubitaka nakon berbe i žetve i otpada od hrane;

(l) primijenjenim istraživanjima za proizvodnju poljoprivrednih i životinjskih proizvoda te upravljanje njima; i

(m) preradi poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Članak 6.2.

Pomorstvo i ribarstvo

1. Stranke prepoznaju važnost očuvanja te održivog i odgovornog upravljanja ribarstvom, akvakulturom i drugim pomorskim djelatnostima, kao i njihov doprinos osiguravanju gospodarskih, društvenih i okolišnih prilika za sadašnje i buduće generacije.

2. Stranke jačaju dijalog i suradnju u pitanjima od uzajamnog interesa u području ribarstva i pomorstva.

3. Stranke na način koji je u skladu s njihovim međunarodnim obvezama:

(a) doprinose poboljšanju sustava globalnog upravljanja oceanima, među ostalim otklanjanjem regulatornih i provedbenih nedostataka te promicanjem ratifikacije i provedbe relevantnih instrumenata u sektorima pomorstva i ribarstva zajedno s trećim zemljama;

(b) donose djelotvorne mjere praćenja, kontrole i nadzora, kao što su sustavi promatrača, sustavi praćenja plovila, kontrola prekrcaja, inspekcije na moru, mjere države luke i povezane sankcije, radi očuvanja ribljih stokova i sprečavanja prelova;

(c) zadržavaju ili donose mjere i surađuju u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog (dalje u tekstu „NNN”) ribolova, uključujući, prema potrebi, razmjenu informacija o aktivnostima NNN u svojim vodama i provedbu politika i mjera za isključivanje proizvoda NNN iz trgovinskih tokova i djelatnosti uzgoja ribe;

(d) surađuju s regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom kojih su obje stranke članice, promatrači ili neugovorne stranke koje surađuju, te prema potrebi u okviru tih organizacija, radi postizanja dobrog upravljanja, među ostalim zagovaranjem znanstveno utemeljenih odluka i pridržavanja takvih odluka u tim organizacijama;

(e) promiču osmišljavanje održivih, okolišno odgovornih i gospodarski konkurentnih proizvodnih procesa u industriji slatkovodne i morske akvakulture;

(f) jačaju sigurnost i zaštitu oceana;

(g) smanjuju pritiske na oceane, među ostalim borbom protiv morskog smeća;

(h) promiču pomorsko prostorno planiranje i integrirano upravljanje obalnim područjem;

(i) podupiru pomorska istraživanja i biotehnologiju; i

(j) razmjenjuju najbolje primjere iz prakse o održivom razvoju pomorskih gospodarskih djelatnosti od uzajamnog interesa za stranke, kao što su energija oceana, obalni i pomorski turizam.

POGLAVLJE 7.

EKONOMSKA POLITIKA

Članak 7.1.

Makroekonomske politike

Stranke jačaju dijalog među svojim tijelima o makroekonomskim pitanjima i trendovima te promiču razmjenu informacija i stajališta o njima.

Članak 7.2.

Poduzetništvo i industrija, uključujući mala i srednja poduzeća

1. Stranke promiču okruženje koje pogoduje razvoju i boljoj konkurentnosti MSP-ova i prema potrebi promiču suradnju u horizontalnoj industrijskoj politici. Takva se suradnja sastoji od:

(a) promicanja kontakata između gospodarskih subjekata, poticanja zajedničkih ulaganja te uspostave zajedničkih pothvata i informacijskih mreža putem postojećih horizontalnih programa;

(b) razmjene informacija i iskustava o stvaranju okvirnih uvjeta za MSP-ove radi poboljšanja njihove konkurentnosti te o postupcima povezanima s osnivanjem MSP-ova;

(c) omogućavanja aktivnosti koje uspostavljaju MSP-ovi obiju strana;

(d) razmjene informacija i najboljih primjera iz prakse u vezi s industrijom 4.0; i

(e) promicanja društveno odgovornog poslovanja i poticanja odgovorne poslovne prakse, uključujući održivu potrošnju i proizvodnju.

2. Stranke olakšavaju relevantne aktivnosti suradnje koje je uspostavio privatni sektor.

Članak 7.3.

Poslovanje i ljudska prava

Stranke na nacionalnoj razini promiču društveno odgovorno poslovanje u skladu s relevantnim međunarodnim standardima kao što su Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju i Smjernice OECD-a o dubinskoj analizi za odgovorno poslovno ponašanje, dok na međunarodnoj razini promiču izgradnju kapaciteta i razmjenu iskustava.

Članak 7.4.

Sirovine

1. Stranke prepoznaju da je transparentan pristup utemeljen na tržištu najbolji način za stvaranje okruženja povoljnog za ulaganja u proizvodnju sirovina i trgovinu njima.

2. Stranke promiču suradnju u pitanjima koja se odnose na sirovine u relevantnom regionalnom ili multilateralnom okruženju ili putem bilateralnog dijaloga na zahtjev bilo koje stranke, na temelju uzajamnog interesa. Ta je suradnja usmjerena na uklanjanje prepreka trgovini sirovinama u takvim okruženjima, jačanje globalnog okvira za trgovinu sirovinama utemeljenog na pravilima, promicanje transparentnosti na globalnim tržištima sirovina i doprinos održivom razvoju.

3. Takva suradnja može obuhvaćati razmjene informacija o:

(a) ponudi i potražnji, pitanjima bilateralne trgovine i ulaganja te pitanjima međunarodne trgovine;

(b) carinske i necarinske prepreke za sirovinsku robu, povezane usluge i ulaganja;

(c) odgovarajućim regulatornim okvirima stranaka;

(d) tehnologijama koje se primjenjuju u proizvodnim procesima i upotrebi sirovina; i

(e) najboljim primjerima iz prakse povezanima s održivim razvojem rudarske industrije, uključujući politiku o mineralima, planiranje korištenja zemljišta, postupke izdavanja dozvola, transparentnost i upravljanje.

Članak 7.5.

Statistički podaci

Stranke surađuju u području statistike, posebno aktivnim promicanjem dijeljenja najboljih primjera iz prakse. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) povećano sudjelovanje na međunarodnim sastancima na visokoj razini o temama od uzajamnog interesa;

(b) usklađivanje statističkih metodologija kako bi se poboljšala usporedivost podataka; i

(c) proizvodnju i diseminaciju službene statistike te izradu pokazatelja.

Članak 7.6.

Promet

1. Stranke surađuju i jačaju dijalog u svim relevantnim područjima prometne politike, uključujući integriranu prometnu politiku, radi poboljšanja kretanja robe i putnika, promicanja sigurnosti i zaštite u pomorskom i zračnom prometu i zaštite okoliša te povećanja učinkovitosti svojih prometnih sustava.

2. Takva suradnja i dijalog mogu obuhvaćati:

(a) razmjenu informacija i najboljih primjera iz prakse koji se odnose na njihove prometne politike;

(b) jačanje odnosa u području zračnog prometa između Meksika i Unije, uključujući ispitivanje mogućnosti sklapanja namjenskog sporazuma o zračnom prometu;

(c) promicanje ciljeva neograničenog pristupa međunarodnim pomorskim tržištima i trgovini, na temelju poštenog tržišnog natjecanja i na komercijalnoj osnovi;

(d) olakšavanje pomorskog prometa, logističkih lanaca i multimodalnog prometa radi jačanja konkurentnosti i gospodarskih odnosa;

(e) promicanje prometnih pitanja povezanih s okolišem;

(f) olakšavanje stručnog dijaloga i suradnje u okviru međunarodnih foruma o prometu; i

(g) podupiranje prekograničnog elektroničkog protoka informacija radi promicanja dinamičkog okruženja za učinkovite i isplative prijevozne usluge.

POGLAVLJE 8.

OBRAZOVANJE, KULTURA I SOCIJALNA PITANJA

Članak 8.1.

Obrazovanje

Stranke promiču suradnju i dijalog u relevantnim područjima obrazovanja, uključujući:

(a) jačanje visokog obrazovanja te tehničkog i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;

(b) povećanje mobilnosti studenata, istraživača te akademskog i administrativnog osoblja s visokih učilišta; i

(c) poticanje izgradnje kapaciteta u visokim učilištima, uključujući poboljšanje mehanizama za priznavanje kvalifikacija i razdoblja studiranja u inozemstvu.

Članak 8.2.

Kultura

1. Stranke surađuju u okviru relevantnih međunarodnih foruma, posebno u okviru Organizacije UN-a za obrazovanje, znanost i kulturu (dalje u tekstu „UNESCO”), radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i promicanja kulturne raznolikosti, među ostalim provedbom Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja, donesene na Općoj konferenciji UNESCO-a u Parizu 20. listopada 2005.

2. Stranke promiču bližu suradnju u kulturnom i kreativnom sektoru i industriji, uključujući nove tehnologije u nastanku i audiovizualne medije, radi poboljšanja, među ostalim, uzajamnog razumijevanja i poznavanja kultura.

3. Stranke promiču kulturne razmjene i provode zajedničke inicijative u različitim područjima kulture unutar dostupnih okvira suradnje.

4. Stranke promiču suradnju i zajedničke inicijative povezane sa stvaranjem, promicanjem i širenjem digitalnog sadržaja u umjetničkom i kulturnom području unutar pravnog okvira kojim se priznaje i cijeni rad stvaratelja, kao način proširenja univerzalnog pristupa kulturi i njezinim sastavnicama.

5. Stranke potiču međukulturni dijalog između svojih organizacija civilnog društva i pojedinaca.

6. Stranke prepoznaju ulogu kulture kao ključnog čimbenika i pokretača gospodarske, socijalne i okolišne dimenzije sprečavanja sukoba i održivog razvoja, imajući na umu da su kulturna i kreativna industrija među glavnim pokretačima gospodarstava razvijenih zemalja i zemalja u razvoju.

Članak 8.3.

Zapošljavanje i socijalna pitanja

1. Stranke prepoznaju da bi poboljšanje životnog standarda, stvaranje kvalitetnih radnih mjesta i promicanje dostojanstvenog rada trebali biti okosnica politike zapošljavanja i socijalne politike.

2. Stranke poštuju i promiču temeljna načela i prava na radu utvrđena u Deklaraciji Međunarodne organizacije rada (dalje u tekstu „ILO”) o temeljnim načelima i pravima na radu, donesenoj na Međunarodnoj konferenciji rada u Ženevi 18. lipnja 1998., i u odgovarajućim konvencijama ILO-a kojih su stranke.

3. Stranke jačaju suradnju u području zapošljavanja, socijalnog dijaloga i socijalnih pitanja te promiču razmjene informacija o zapošljavanju, sigurnosti i zdravlju na radu, pitanjima iz područja rada i socijalnoj zaštiti.

Članak 8.4.

Eksponencijalne tehnološke promjene

Stranke razmjenjuju stečena iskustava i najbolje primjere iz prakse za djelotvorno i sveobuhvatno suočavanje s učincima eksponencijalnih tehnoloških promjena, automatizacije i njihovih posljedica za potpunu provedbu ciljeva održivog razvoja.

Članak 8.5.

Socijalna kohezija i uključenost

Stranke surađuju na jačanju socijalne kohezije smanjenjem svih oblika siromaštva, nejednakosti i socijalne isključenosti radi ostvarivanja ciljeva održivog razvoja na globalnoj razini i promicanja pravedne globalizacije, pune zaposlenosti i dostojanstvenog rada za sve muškarce i žene, među ostalim:

(a) jačanjem sustava socijalne zaštite;

(b) poticanjem jednakog pristupa i nediskriminacije u socijalnim politikama;

(c) poticanjem inovacija kako bi se svladali društveni izazovi razmjenom informacija o najboljim primjerima iz prakse te promicanjem dijaloga i istraživanja u tom sektoru; i

(d) promicanjem solidarnosti socijalne ekonomije radi uključenosti i suzbijanja siromaštva.

Članak 8.6.

Zdravstvo

1. Stranke surađuju u području javnog zdravstva, uključujući prevenciju i promicanje zdravlja, kako bi povećale razinu sigurnosti javnog zdravlja i promicale univerzalno zdravstveno osiguranje.

2. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) razmjenu informacija i suradnju u pitanjima od uzajamnog interesa;

(b) promicanje provedbe međunarodnih sporazuma u području zdravstva; i

(c) olakšavanje razmjena, stipendija i programa osposobljavanja u područjima navedenima u stavku 1.

Članak 8.7.

Turizam

1. Stranke surađuju u području turizma. Takva je suradnja ponajprije usmjerena na poboljšanje razmjene informacija i najboljih primjera iz prakse radi osiguravanja uravnoteženog i održivog razvoja turizma te potpore stvaranju radnih mjesta i gospodarskom razvoju.

2. Ta se suradnja usredotočuje na:

(a) zaštitu i maksimizaciju potencijala prirodne i kulturne baštine;

(b) prakse kojima se potiču odgovoran turizam i poštovanje lokalnih zajednica;

(c) razmjenu informacija i najboljih primjera iz prakse o mjerama za poboljšanje vještina i kompetencija u turističkom sektoru;

(d) promicanje razmjene informacija i suradnje u kreativnoj industriji te inovacija u turističkom sektoru; i

(e) razmjenu najboljih primjera iz prakse kako bi se u turizam uključila načela održivosti, a posebno bioraznolikost.

POGLAVLJE 9.

ISTRAŽIVANJE, INOVACIJE I DIGITALNO GOSPODARSTVO

Članak 9.1.

Istraživanje i inovacije

1. Stranke surađuju u području znanstvenih istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija na temelju uzajamnog interesa i koristi te u skladu sa svojim zakonodavstvom. Takva je suradnja usmjerena na promicanje održivog razvoja, suočavanje s globalnim društvenim izazovima, postizanje znanstvene izvrsnosti, poboljšanje regionalne konkurentnosti te jačanje odnosa između stranaka radi stvaranja dugotrajnih partnerstava. Stranke potiču politički dijalog na bilateralnoj i regionalnoj razini te na komplementarne načine upotrebljavaju svoje različite instrumente, uključujući sporazume o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji.

2. Stranke nastoje:

(a) poboljšati uvjete za mobilnost istraživača, znanstvenika, stručnjaka, studenata i poduzetnika te za prenošenje materijala i opreme preko granica;

(b) olakšati recipročni pristup znanstvenim, tehnološkim i inovacijskim programima, istraživačkim infrastrukturama i objektima, publikacijama i znanstvenim podacima;

(c) povećati suradnju u prednormativnim istraživanjima i normizaciji; i

(d) promicati zajednička načela kako bi se postigla odgovarajuća i djelotvorna razina zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva u istraživačkim i inovacijskim projektima.

3. Stranke promiču sljedeće aktivnosti koje poduzimaju vladine organizacije, javni i privatni istraživački centri, visoka učilišta, agencije i mreže za inovacije te drugi dionici, uključujući MSP-ove:

(a) zajedničke inicijative za informiranje o znanstvenim, tehnološkim i inovacijskim programima i programima izgradnje kapaciteta te o prilikama za međusobno sudjelovanje u tim programima;

(b) zajedničke sastanke i radionice za razmjenu informacija i najboljih primjera iz prakse te utvrđivanje područja za zajedničko istraživanje;

(c) zajedničke istraživačke aktivnosti u područjima od uzajamnog interesa;

(d) uzajamno priznato ocjenjivanje i evaluaciju znanstvene suradnje te diseminaciju odgovarajućih rezultata.

Članak 9.2.

Digitalno gospodarstvo

1. Stranke prepoznaju da su informacijske i komunikacijske tehnologije (dalje u tekstu „IKT”) ključni elementi suvremenog života te da su izrazito važne za doprinos povećanju informacija i znanja u društvu kako bi se poboljšao gospodarski, obrazovni i društveni razvoj. Stranke razmjenjuju stajališta o svojim politikama u tom području.

2. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) razmjenu mišljenja o različitim aspektima politike digitalnog jedinstvenog tržišta, posebno o politikama i propisima o elektroničkoj komunikaciji, uključujući pristup širokopojasnim uslugama, zaštitu privatnosti i osobnih podataka, e-upravu, otvorenu upravu, otvorene podatke, internetsku sigurnost, e-zdravstvo i neovisnost regulatornih tijela;

(b) promicanje IKT-a kao sredstva za poticanje gospodarskog, socijalnog i kulturnog razvoja, socijalne i digitalne uključenosti i kulturne raznolikosti, isticanje poduzetničkog duha i participativnog suradničkog rada, poticanje povezivosti škola te razvijanje istraživačkih i akademskih mreža;

(c) razvijanje međusobne povezanosti i interoperabilnosti istraživačkih mreža te infrastruktura in usluga u području računalstva i znanstvenih podataka, među ostalim u regionalnom kontekstu;

(d) suradnju u području e-uprave i usluga povjerenja kao što su elektronički potpisi i elektronička identifikacija (eID), koja je usmjerena na razmjenu načela politike, informacija i najboljih primjera iz prakse o upotrebi IKT-a za modernizaciju javne uprave, promicanje visokokvalitetnih javnih usluga, poboljšanje organizacijske učinkovitosti i transparentno upravljanje javnim resursima;

(e) razmjenu informacija o normama, ocjenjivanju sukladnosti i homologaciji; i

(f) promicanje razmjene i osposobljavanja specijalista, posebno mladih stručnjaka.

DIO III. ([3])

TRGOVINA I ULAGANJA

POGLAVLJE 1.

OPĆE I INSTITUCIONALNE ODREDBE

ODJELJAK A

Opće odredbe

Članak 1.1.

Uspostava područja slobodne trgovine

Stranke ovim dijelom ovog Sporazuma uspostavljaju područje slobodne trgovine u skladu s člankom XXIV. GATT-a iz 1994. i člankom V. GATS-a.

Članak 1.2.

Ciljevi

Ciljevi su ovog dijela ovog Sporazuma:

(a) širenje i diversifikacija trgovine robom, u skladu s člankom XXIV. GATT-a iz 1994., između stranaka snižavanjem ili ukidanjem carina i necarinskih prepreka trgovini;

(b) olakšavanje trgovine robom, posebno odredbama o carini i olakšavanju trgovine, normama, tehničkim propisima i postupcima ocjenjivanja sukladnosti te sanitarnim i fitosanitarnim mjerama, uz očuvanje prava svake stranke na reguliranje na svojem području kako bi ostvarila ciljeve javne politike;

(c) liberalizacija trgovine uslugama, u skladu s člankom V. GATS-a;

(d) razvoj okvira pogodnog za povećane tokove ulaganja osiguravanjem transparentnih, stabilnih i predvidivih pravila kojima se uređuju uvjeti za osnivanje poduzeća i povezano kretanje kapitala te jamčenjem odgovarajuće ravnoteže između liberalizacije i zaštite ulaganja te prava svake stranke na reguliranje kako bi ostvarila legitimne ciljeve politike;

(e) uspostava sustava sudova za ulaganja koji će rješavati sporove između ulagatelja i države na djelotvoran, nepristran i predvidiv način;

(f) djelotvorno i recipročno otvaranje tržišta javne nabave stranaka;

(g) promicanje inovacija i kreativnosti osiguravanjem odgovarajuće i djelotvorne zaštite prava intelektualnog vlasništva, u skladu s međunarodnim obvezama na snazi između stranaka, te ravnoteže između te zaštite i javnog interesa;

([3]) Ako odredba ovog dijela sadržava upućivanje na drugu odredbu ovog Sporazuma, to se upućivanje odnosi na drugu odredbu ovog dijela, osim ako je izričito navedeno drukčije.

(h) odvijanje trgovinskih i ulagačkih odnosa između stranaka u skladu s načelom slobodnog i nenarušenog tržišnog natjecanja;

(i) promicanje održivog razvoja i razvoja međunarodne trgovine na način kojim se doprinosi održivom razvoju te koji obuhvaća gospodarski razvoj, socijalni razvoj i zaštitu okoliša;

(j) uspostava djelotvornog, pravednog i predvidivog mehanizma za rješavanje sporova radi rješavanja sporova između stranaka o tumačenju ili primjeni ovog dijela ovog Sporazuma.

Članak 1.3.

Definicije opće primjene

Za potrebe ovog dijela ovog Sporazuma te ako nije navedeno drukčije:

(a) „upravna odluka opće primjene" znači upravna odluka ili tumačenje koji se primjenjuju na sve osobe i činjenične situacije koje su općenito obuhvaćene područjem primjene te upravne odluke ili tumačenja i kojima se utvrđuje norma ponašanja, ali ne uključuju sljedeće:

i. odluku ili rješenje donesene u upravnom ili kvazisudskom postupku koji se primjenjuju na određenu osobu, robu ili uslugu druge stranke u određenom slučaju; ili

ii. svaku drugu odluku kojom se odlučuje o određenom djelu ili praksi;

(b) „Sporazum o poljoprivredi" znači Sporazum o poljoprivredi iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(c) „poljoprivredni proizvod" znači proizvod naveden u Prilogu 1. Sporazumu o poljoprivredi;

(d) „usluge popravka i održavanja zrakoplova za vrijeme kojih je zrakoplov povučen iz prometa" znači djelatnosti popravka i održavanja poduzete na zrakoplovu ili njegovu dijelu dok je zrakoplov povučen iz prometa i ne uključuje linijsko održavanje;

(e) „Sporazum o antidampingu" znači Sporazum o primjeni članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(f) „usluge računalnog sustava rezervacija" znači usluge računalnih sustava koji sadržavaju informacije o redovima letenja zračnih prijevoznika, slobodnim mjestima, cijenama karata i pravilima za izdavanje karata te koji omogućuju rezervaciju ili izdavanje karata;

(g) „carina" znači sve carine ili pristojbe bilo koje vrste koje su uvedene na uvoz ili u vezi s uvozom robe; uključuje bilo koju vrstu dodatnog poreza ili dodatne pristojbe u vezi s takvim uvozom, ali ne uključuje:

i. davanja jednakovrijedna unutarnjim porezima uvedena u skladu s člankom 2.3. ovog Sporazuma;

ii. antidampinške ili kompenzacijske [4] pristojbe koje se primjenjuju u skladu s GATT-om iz 1994., Sporazumom o antidampingu odnosno Sporazumom o SCM-u;

[4] Podrazumijeva se da definicija carine ne utječe na prava i obveze stranaka iz poglavlja 5. (Mjere za zaštitu trgovine).

iii. naknade ili druge pristojbe uvedene na uvoz ili u vezi s uvozom robe koje su iznosom ograničene na približni trošak pruženih usluga; i

iv. premije koje se nude ili naplaćuju za uvezenu robu koje proizlaze iz sustava za javnu nabavu odobrenog za upravljanje carinskim kvotama u skladu s Dodatkom 2.-A-4. (Carinske kvote Meksika);

(h) „Sporazum o određivanju carinske vrijednosti" znači Sporazum o primjeni članka VII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(i) „dani" znači kalendarski dani, uključujući vikende i praznike;

(j) „DSU" znači Dogovor o pravilima i postupcima za rješavanje sporova iz Priloga 2. Sporazumu o WTO-u;

(k) „poduzeće" znači bilo koji pravni subjekt koji je propisno osnovan ili na neki drugi način organiziran u skladu s primjenjivim pravom, radi stjecanja dobiti ili zbog drugog razloga, te neovisno o tome je li u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući bilo koje trgovačko društvo, zakladu, partnerstvo, zajednički pothvat, društvo s jednim članom ili udruženje;

(l) „postojeći" znači na snazi na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma;

(m) „slobodno konvertibilna valuta" znači valuta kojom se u velikoj mjeri trguje na međunarodnom deviznom tržištu i koja se u velikoj mjeri koristi u međunarodnim transakcijama;

(n) „GATS" znači Opći sporazum o trgovini uslugama iz Priloga 1.B Sporazumu o WTO-u;

(o) „GATT iz 1994." znači Opći sporazum o carinama i trgovini iz 1994. iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(p) „roba" znači materijali i proizvodi;

(q) „roba iz stranke" znači domaća roba u smislu GATT-a iz 1994. i uključuje robu podrijetlom iz te stranke;

(r) „zemaljske usluge" znači pružanje u zračnoj luci, uz naknadu ili na temelju ugovora, usluga zastupanja zračnog prijevoznika, upravljanja i nadzora, prihvata i otpreme putnika, prihvata i otpreme prtljage, usluga na stajanci, usluga opskrbe pripremljenom hranom ([5]), prihvata i otpreme tereta i pošte, opskrbe zrakoplova gorivom, čišćenja i opsluživanja zrakoplova, zemaljskog prijevoza te usluga letačke operacije, upravljanja letačkim osobljem i planiranja leta, ali ne uključuje samostalno obavljanje usluga, poslove zaštite, linijsko održavanje, popravak i održavanje zrakoplova te upravljanje ili rad bitne centralizirane infrastrukture zračne luke, kao što su oprema za odleđivanje, sustavi za distribuciju goriva, sustavi rukovanja prtljagom i fiksni sustavi za prijevoz unutar zračne luke;

(s) „Harmonizirani sustav" ili „HS" znači Harmonizirani sustav nazivlja i brojčanog označivanja robe, uključujući njegova opća pravila za tumačenje, napomene za odjeljke, napomene za poglavlja i napomene za tarifne podbrojeve i njihove izmjene;

(t) „mjera" uključuje sve zakone, druge propise, pravila, postupke, odluke, upravne mjere, zahtjeve ili prakse ([6]);

([5]) Osim pripreme hrane.
([6]) Podrazumijeva se da pojam „mjera" uključuje nedjelovanje.

(u) „državljanin” znači fizička osoba koja ima državljanstvo jedne od država članica Europske unije ili Meksika u skladu s njihovim pravom ili koja ima stalno boravište u stranci;

(v) „fizička osoba” znači ([7]):

i. u slučaju Europske unije, osoba koja ima državljanstvo jedne od država članica Europske unije u skladu s njezinim zakonodavstvom ([8]); i

ii. u slučaju Meksika, osoba koja ima državljanstvo Meksika u skladu s njegovim zakonodavstvom;

za fizičku osobu koja je državljanin Meksika i ima državljanstvo jedne od država članica Europske unije smatra se da je isključivo fizička osoba iz stranke u kojoj ima dominantno i stvarno državljanstvo;

(w) „OECD” znači Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj;

(x) „roba s podrijetlom” znači roba koja ispunjava uvjete za robu s podrijetlom u skladu s pravilima o podrijetlu utvrđenima u poglavlju 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom);

(y) „osoba” znači fizička osoba ili poduzeće;

(z) „osoba iz stranke” znači državljanin ili poduzeće iz stranke;

(aa) „povlašteno tarifno postupanje” znači stopa carine koja se primjenjuje na robu s podrijetlom u skladu s člankom 2.4. (Ukidanje ili snižavanje carina);

(bb) „Sporazum o zaštitnim mjerama” znači Sporazum o zaštitnim mjerama iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(cc) „Sporazum o SCM-u” znači Sporazum o subvencijama i kompenzacijskim mjerama iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(dd) „prodaja i stavljanje na tržište usluga zračnog prijevoza” znači mogućnosti predmetnog zračnog prijevoznika da slobodno prodaje i stavlja na tržište svoje usluge zračnog prijevoza, uključujući sve aspekte stavljanja na tržište kao što su istraživanje tržišta, oglašavanje i distribucija, ali ne uključuje određivanje cijena usluga zračnog prijevoza ili primjenjive uvjete;

(ee) „pružatelj usluge” znači svaka osoba koja pruža ili želi pružati uslugu;

(ff) „Sporazum o SPS-u” znači Sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(gg) „državno poduzeće” znači poduzeće koje je u vlasništvu ili pod kontrolom stranke;

(hh) „Sporazum o TBT-u” znači Sporazum o tehničkim preprekama u trgovini iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

([7]) Ova se definicija primjenjuje za potrebe poglavlja od 10. do 19.

([8]) Definicijom fizičkih osoba iz Europske unije obuhvaćene su i fizičke osobe sa stalnim boravištem u Republici Latviji koje nisu državljani Republike Latvije ili neke druge države, ali koje u skladu sa zakonima i drugim propisima Republike Latvije imaju pravo na putovnicu za nedržavljane.

(ii) „područje” odnosno „državno područje” znači područje na kojem se primjenjuje ovaj Sporazum u skladu s dijelom IV. člankom 2.2. (Teritorijalno područje primjene) ovog Sporazuma;

(jj) „treća zemlja” znači zemlja ili područje izvan teritorijalnog područja primjene ovog Sporazuma;

(kk) „Sporazum o TRIPS-u” znači Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva iz Priloga 1.C Sporazumu o WTO-u;

(ll) „Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora” znači Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora, sastavljena u Beču 23. svibnja 1969.;

(mm) „WTO” znači Svjetska trgovinska organizacija; i

(nn) „Sporazum o WTO-u” znači Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, sastavljen 15. travnja 1994. u Marakešu.

Članak 1.4.

Odnos prema Sporazumu o WTO-u

Stranke potvrđuju međusobna prava i obveze iz Sporazuma o WTO-u.

Članak 1.5.

Upućivanja na propise i druge sporazume

1. Osim ako je drukčije navedeno, svako upućivanje u ovom dijelu ovog Sporazuma na propise, općenito ili upućivanjem na određeni zakon, uredbu ili direktivu, smatra se upućivanjem na propise kako su izmijenjeni.

2. Osim ako je drukčije navedeno, za svako upućivanje ili uključivanje upućivanjem u ovom dijelu ovog Sporazuma na druge sporazume ili pravne instrumente u cijelosti ili djelomično smatra se da uključuje:

(a) povezane priloge, protokole, bilješke, bilješke o tumačenju i napomene s objašnjenjima; i

(b) sporazume koji zamjenjuju sporazume čije su stranke ovog Sporazuma stranke ili izmjene koje obvezuju stranke, osim ako se upućivanjem potvrđuju postojeća prava i obveze.

Članak 1.6.

Ispunjavanje obveza

1. Svaka stranka donosi opće ili posebne mjere potrebne za ispunjenje obveza na temelju ovog dijela ovog Sporazuma, uključujući mjere potrebne za osiguravanje poštovanja tih obveza od strane središnjih, regionalnih ili lokalnih vlasti i tijela, kao i nevladinih tijela pri izvršavanju ovlasti koje su im delegirane.

2. Podrazumijeva se da stranka može suspendirati prava i obveze na temelju ovog dijela ovog Sporazuma, osim kako je predviđeno u dijelu IV. članku 2.3. (Ispunjavanje obveza) stavku 3. ovog Sporazuma, samo ako druga stranka krši ovaj dio ovog Sporazuma i u skladu sa zahtjevima utvrđenima u njemu, uključujući poglavlje 31. (Rješavanje sporova).

ODJELJAK B

Institucionalne odredbe

Članak 1.7.

Posebne funkcije Zajedničkog vijeća

1. Kad Zajedničko vijeće osnovano dijelom IV. člankom 1.2. (Zajedničko vijeće) ovog Sporazuma obavlja neku od funkcija koje su mu dodijeljene u ovom dijelu ovog Sporazuma, ono se na ministarskoj razini sastoji od predstavnika stranke EU-a odgovornih za pitanja trgovine i ulaganja, s jedne strane, i predstavnika Ministarstva gospodarstva Meksika, s druge strane, ili od njihovih imenovanih predstavnika.

2. Kako bi ostvarilo ciljeve ovog dijela ovog Sporazuma, Zajedničko vijeće može izmijeniti:

(a) Prilog 2.-A (Raspored ukidanja carina) i Prilog 2.-E (Mjere relevantne za vinske proizvode i jaka alkoholna pića);

(b) poglavlje 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom), uključujući priloge od 3.-A do 3.-D;

(c) Prilog 10.-D (Kodeks ponašanja za članove Suda, članove Žalbenog suda i posrednike);

(d) relevantne popise i rasporede Meksika u skladu s člankom 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) stavkom 6. i člankom 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke) stavkom 4.;

(e) Prilog 21.-A (Obuhvaćena nabava Europske unije) i Prilog 21.-B (Obuhvaćena nabava Meksika);

(f) Prilog 25.-B (Popis oznaka zemljopisnog podrijetla);

(g) Prilog 31.-A (Poslovnik) i Prilog 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike).

3. Kako bi ostvarilo ciljeve ovog dijela ovog Sporazuma, Zajedničko vijeće može i:

(a) donijeti obvezujuća tumačenja odredaba ovog dijela ovog Sporazuma;

(b) donijeti druge odluke predviđene ovim dijelom ovog Sporazuma; i

(c) u izvršavanju svojih funkcija poduzeti bilo koje druge radnje koje su dogovorile stranke.

4. Svaka stranka provodi, u skladu sa svojim primjenjivim pravnim postupcima, sve izmjene navedene u stavku 2. točki (a) unutar onog roka koji stranke dogovore.

Članak 1.8.

Posebne funkcije Zajedničkog odbora

1. Kad Zajednički odbor osnovan dijelom IV. člankom 1.3. (Zajednički odbor) ovog Sporazuma obavlja neku od funkcija koje su mu dodijeljene u ovom dijelu ovog Sporazuma, sastoji se od predstavnika stranke EU-a na visokoj razini odgovornih za pitanja trgovine i ulaganja, s jedne strane, i predstavnika Ministarstva gospodarstva Meksika, s druge strane, u skladu s odgovarajućim zahtjevima svake stranke, ili od njihovih imenovanih predstavnika.

2. Zajednički odbor:

(a) pomaže Zajedničkom vijeću u obavljanju njegovih funkcija u vezi s pitanjima povezanima s trgovinom;

(b) odgovoran je za pravilnu provedbu i primjenu odredaba ovog dijela ovog Sporazuma i za evaluaciju rezultata dobivenih njegovom primjenom;

(c) ne dovodeći u pitanje poglavlje 31. (Rješavanje sporova), nastoji spriječiti i riješiti sve razlike ili sporove koji bi mogli nastati u pogledu tumačenja ili primjene ovog dijela ovog Sporazuma;

(d) nadzire rad svih pododbora i drugih tijela osnovanih na temelju ovog dijela ovog Sporazuma; i

(e) raspravlja o načinima daljnjeg jačanja trgovine i ulaganja između stranaka.

3. Pri obavljanju svoje dužnosti iz stavka 2. Zajednički odbor može:

(a) osnovati dodatne pododbore i druga tijela osim onih koja se osnivaju u ovom dijelu ovog Sporazuma, koja se sastoje od predstavnika stranaka, dodijeliti im odgovornosti u okviru svoje nadležnosti i odlučiti izmijeniti funkcije dodijeljene pododborima i drugim tijelima koja je osnovao te ih može raspustiti;

(b) preporučiti Zajedničkom vijeću donošenje odluka u skladu s posebnim ciljevima ovog dijela ovog Sporazuma, uključujući izmjene iz članka 1.7. stavka 2. točke (a), ili donijeti takve odluke u razdobljima između sastanaka Zajedničkog vijeća, ili kad Zajedničko vijeće ne može održati sastanak; i

(c) u izvršavanju svojih funkcija poduzeti bilo koje druge radnje koje su dogovorile stranke ili na koje ga je uputilo Zajedničko vijeće.

Članak 1.9.

Koordinatori za dio III. ovog Sporazuma

1. Svaka stranka imenuje koordinatora za ovaj dio ovog Sporazuma i o tome obavješćuje drugu stranku u roku od 60 dana od stupanja ovog Sporazuma na snagu.

2. Koordinatori:

(a) olakšavaju komunikaciju između stranaka o pitanjima obuhvaćenima ovim dijelom ovog Sporazuma, kao i drugih kontaktnih točaka uspostavljenih na temelju tog dijela;

(b) zajednički pripremaju dnevne redove i provode sve druge potrebne pripreme za sastanke Zajedničkog vijeća i Zajedničkog odbora u skladu s ovim člankom; i

(c) prema potrebi poduzimaju daljnje mjere na temelju odluka Zajedničkog vijeća i Zajedničkog odbora.

Članak 1.10.

Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma

1. Stranke osnivaju sljedeće pododbore i druga tijela, koji se sastoje od predstavnikâ stranke EU-a s jedne strane i predstavnikâ Meksika s druge strane:

(a) Odbor za trgovinu robom;

(b) Pododbor za poljoprivredu;

(c) Pododbor za trgovinu vinima i jakim alkoholnim pićima;

(d) Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu;

(e) Pododbor za sanitarne i fitosanitarne mjere;

(f) Zajedničku radnu skupinu za dobrobit životinja i antimikrobnu otpornost;

(g) Pododbor za tehničke prepreke u trgovini;

(h) Pododbor za usluge i ulaganja;

(i) Pododbor za financijske usluge;

(j) Pododbor za javnu nabavu;

(k) Pododbor za intelektualno vlasništvo;

(l) Pododbor za trgovinu i održivi razvoj.

2. Osim ako je ovim dijelom ovog Sporazuma predviđeno drukčije, dio IV. članak 1.4. (Pododbori i druga tijela) ovog Sporazuma primjenjuje se na pododbore i druga tijela iz stavka 1. ovog članka.

3. Pododbori i druga tijela iz stavka 1. mogu davati odgovarajuće preporuke u slučajevima predviđenima ovim dijelom ovog Sporazuma.

4. Preporuke se daju uz obostranu suglasnost.

Članak 1.11.

Odnos s civilnim društvom

1. Svaka stranka sastaje se sa svojom domaćom savjetodavnom skupinom iz dijela IV. članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) ovog Sporazuma najmanje jednom godišnje kako bi raspravljala o pitanjima koja se odnose na primjenu ovog dijela ovog Sporazuma.

2. Kad se Zajedničko vijeće ili Zajednički odbor sastaje u sastavu za trgovinu, saziva sastanak Foruma civilnog društva iz dijela IV. članka 1.8. (Forum civilnog društva) ovog Sporazuma radi provođenja dijaloga o primjeni ovog dijela ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 2.

TRGOVINA ROBOM

ODJELJAK A

Opće odredbe

Članak 2.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „konzularna transakcija” znači postupak dobivanja od konzula stranke uvoznice na području stranke izvoznice, ili na području treće strane, konzularnog računa ili konzularne vize za trgovački račun, potvrde o podrijetlu, manifesta, izvozne deklaracije pošiljatelja ili druge carinske dokumentacije potrebne za uvoz robe ili u vezi s uvozom robe;

(b) „postupak izdavanja izvoznih dozvola” znači upravni postupak u okviru kojeg se zahtijeva da se relevantnom upravnom tijelu ili relevantnim upravnim tijelima stranke izvoznice, kao preduvjet za izvoz s područja stranke izvoznice, podnese zahtjev ili druga dokumentacija, osim one koja se obično zahtijeva za potrebe carinjenja;

(c) „Sporazum o izdavanju uvoznih dozvola” znači Sporazum o postupcima izdavanja uvoznih dozvola iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

(d) „postupak izdavanja uvoznih dozvola” znači upravni postupak u okviru kojeg se zahtijeva da se relevantnom upravnom tijelu ili relevantnim upravnim tijelima stranke uvoznice, kao preduvjet za uvoz na područje stranke uvoznice, podnese zahtjev ili druga dokumentacija, osim one koja se obično zahtijeva za potrebe carinjenja.

Članak 2.2.

Područje primjene

Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, ovo se poglavlje primjenjuje na trgovinu robom stranke.

Članak 2.3.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka odobrava nacionalni tretman za robu druge stranke u skladu s člankom III. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene i dodatne odredbe. U tu se svrhu članak III. GATT-a iz 1994. te njegove napomene i dodatne odredbe *mutatis mutandis* ugrađuju u ovaj Sporazum i postaju njegov sastavni dio.

2. Podrazumijeva se da nacionalni tretman znači, u odnosu na razinu vlasti u Meksiku osim one na saveznoj razini ili na razinu vlasti države članice ili u državi članici Europske unije, tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji ta razina vlasti dodjeljuje istovjetnoj, izravno konkurentskoj ili zamjenjivoj robi iz Meksika odnosno države članice.

Članak 2.4.

Ukidanje ili snižavanje carina

1. Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, svaka stranka ukida ili snižava svoje carine na robu s podrijetlom u skladu s Prilogom 2.-A i nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu ne primjenjuje carine na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifne stavke iz poglavlja od 1. do 97. Harmoniziranog sustava, osim onih navedenih u Dodatku 2.-A-1. odnosno Dodatku 2.-A-2. Prilogu 2.-A.

2. Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, stranka ne povisuje nijednu postojeću carinu niti donosi novu carinu na robu s podrijetlom iz druge stranke. ([9])

3. Ako stranka snizi svoju carinsku stopu koja se primjenjuje prema načelu najpovlaštenije nacije, ta se carinska stopa primjenjuje na robu s podrijetlom druge stranke sve dok je niža od carinske stope utvrđene u skladu s Prilogom 2.-A.

4. Stranke se na zahtjev jedne od njih savjetuju kako bi razmotrile mogućnost poboljšanja tarifnog postupanja za pristup tržištu robe s podrijetlom utvrđenog u Prilogu 2.-A. Zajedničko vijeće može donijeti odluku o izmjeni tog priloga ([10]).

5. Podrazumijeva se da stranka može zadržati ili povisiti carinu na robu s podrijetlom u skladu s odobrenjem Tijela WTO-a za rješavanje sporova.

Članak 2.5.

Izvozne carine, porezi ili druge pristojbe

1. Stranka ne donosi niti primjenjuje poreze ni pristojbe na izvoz robe na područje druge stranke koje su veće od onih koje su uvedene na tu robu namijenjenu domaćoj potrošnji.

2. Stranka ne donosi niti primjenjuje carine ni pristojbe bilo koje vrste uvedene na izvoz ili u vezi s izvozom robe na područje druge stranke koje su veće od onih koje su uvedene na tu robu namijenjenu domaćoj potrošnji.

3. Ništa u ovom članku ne sprečava stranku da na izvoz robe uvede naknadu ili pristojbu koja je dopuštena na temelju članka 2.6.

Članak 2.6.

Naknade i formalnosti

1. Naknade i druge pristojbe koje stranka naplaćuje na uvoz ili u vezi s uvozom robe iz druge stranke ili na izvoz ili u vezi s izvozom robe u drugu stranku ograničavaju se na iznos približnog troška pruženih usluga i ne čine neizravnu zaštitu domaće robe ni oporezivanje uvoza ili izvoza u fiskalne svrhe.

2. Stranka ne naplaćuje naknadu za carinsku obradu za robu s podrijetlom ([11]).

([9]) Podrazumijeva se da nakon jednostranog sniženja carine stranka može povisiti tu carinu na razinu utvrđenu za odgovarajuću godinu rasporeda ukidanja carina u skladu s Prilogom 2.-A.

([10]) Podrazumijeva se da se tom izmjenom zamjenjuju sve carinske stope ili kategorije postupnog snižavanja utvrđene u Prilogu 2.-A.

([11]) Kad je riječ o Meksiku, naknada za carinsku obradu odnosi se na *Derecho de Trámite Aduanero*.

3. Svaka stranka objavljuje sve naknade i pristojbe koje naplaćuje u vezi s uvozom ili izvozom na način koji vlastima, trgovcima i drugim zainteresiranim stranama omogućuje da se o njima informiraju.

4. Stranka ne smije zahtijevati konzularne transakcije, uključujući s time povezane naknade i pristojbe, u vezi s uvozom robe iz druge stranke ([12]).

Članak 2.7.

Roba koja ponovno ulazi na tržište nakon popravka ili izmjene

1. „Popravak ili izmjena" znači bilo koji postupak obrade koji se poduzima na robi radi popravka kvarova u radu ili materijalne štete i koji podrazumijeva ponovno uspostavljanje izvorne funkcije robe ili radi osiguravanja usklađenosti s tehničkim zahtjevima za njezinu upotrebu, bez čega se roba više ne bi mogla upotrebljavati na uobičajeni način za svrhe za koje je bila namijenjena. Popravak robe uključuje obnovu i održavanje, ali ne uključuje aktivnost ili postupak kojim se:

(a) uništavaju osnovne značajke robe ili stvara nova ili tržišno različita roba;

(b) nedovršena roba pretvara u gotovu robu; ili

(c) bitno mijenja funkcija robe.

2. Stranka ne primjenjuje carinu na robu, neovisno o njezinu podrijetlu, koja je ponovno ušla na njezino područje nakon što je privremeno izvezena s njezina područja na područje druge stranke radi popravka ili izmjene, neovisno o tome jesu li se taj popravak ili izmjena mogli obaviti na području stranke iz koje je roba izvezena radi popravka ili izmjene.

3. Stavak 2. ne primjenjuje se na robu uvezenu na carinsko skladište, u zone slobodne trgovine ili pod sličnim statusom, koja se potom izvozi radi popravka i ne uvozi se ponovno na carinsko skladište, u zone slobodne trgovine ili pod sličnim statusom.

4. Stranka ne primjenjuje carinu na robu, neovisno o njezinu podrijetlu, koja se privremeno uvozi s područja druge stranke radi popravka ili izmjene.

Članak 2.8.

Ponovno proizvedena roba

1. „Ponovno proizvedena roba" znači roba razvrstana u poglavlja od 84. do 90. ili u tarifni broj 9402 Harmoniziranog sustava, osim robe navedene u Prilogu 2.-B ovom Sporazumu:

(a) koja se u cijelosti ili djelomično proizvodi od materijala oporabljenih iz robe koja je prethodno bila korištena;

(b) koja ima slična radna svojstva i radne uvjete te vijek trajanja kao i slična nova roba; i

([12]) Podrazumijeva se da stranka uvoznica može zahtijevati da njezin konzul s nadležnošću na području stranke izvoznice ovjeri dokumente:
(a) u svrhu istrage ili revizije; ili
(b) za uvoz kućanskih predmeta.

(c) koja ima jednako jamstvo kao i slična nova roba.

2. Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, stranka za ponovno proizvedenu robu druge stranke ne odobrava tretman koji je manje povoljan od tretmana koji odobrava za sličnu novu robu.

3. Podložno svojim obvezama na temelju ovog Sporazuma i Sporazuma o WTO-u, stranka može zahtijevati da ponovno proizvedena roba:

(a) bude identificirana kao takva za distribuciju ili prodaju na njezinu području, uključujući posebno označivanje kako bi se spriječilo zavaravanje potrošača; i

(b) ispunjava sve primjenjive tehničke zahtjeve i propise koji se primjenjuju na sličnu novu robu.

4. Podrazumijeva se da se članak 2.9. primjenjuje na ponovno proizvedenu robu. Ako stranka donese ili provodi uvozne ili izvozne zabrane ili ograničenja za rabljenu robu, te mjere ne primjenjuje na ponovno proizvedenu robu.

Članak 2.9.

Ograničenja uvoza i izvoza

Ako Prilogom 2.-C ovom Sporazumu nije predviđeno drukčije, stranka ne donosi niti provodi bilo kakvu zabranu ili ograničenje uvoza bilo koje robe iz druge stranke, odnosno izvoza ili prodaje za izvoz bilo koje robe s odredištem na području druge stranke, osim u skladu s člankom XI. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene i dodatne odredbe. U tu se svrhu članak XI. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene i dodatne odredbe, *mutatis mutandis* ugrađuje u ovaj Sporazum i postaje njegov sastavni dio.

Članak 2.10.

Izdavanje uvoznih dozvola

1. Svaka stranka donosi i provodi postupke izdavanja uvoznih dozvola u skladu s člancima od 1. do 3. Sporazuma o izdavanju uvoznih dozvola.

2. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o svakom novom postupku izdavanja uvoznih dozvola i o svakoj izmjeni postojećih postupaka izdavanja uvoznih dozvola u roku od 60 dana od datuma objave, a po mogućnosti najkasnije 60 dana prije nego što novi postupak ili izmjena stupi na snagu. Obavijest sadržava informacije navedene u članku 5. stavku 2. Sporazuma o izdavanju uvoznih dozvola te elektroničke adrese službenih internetskih stranica iz stavka 4. ovog članka. Smatra se da stranka postupa u skladu s ovom odredbom ako o relevantnom novom postupku izdavanja uvoznih dozvola ili njegovoj izmjeni obavijesti Odbor za izdavanje uvoznih dozvola predviđen u članku 4. Sporazuma o izdavanju uvoznih dozvola u skladu s člankom 5. stavcima od 1. do 3. Sporazuma o izdavanju uvoznih dozvola.

3. Stranka na zahtjev druge stranke odmah dostavlja sve relevantne informacije, uključujući informacije navedene u članku 5. stavku 2. Sporazuma o izdavanju uvoznih dozvola, o bilo kojem postupku izdavanja uvoznih dozvola koji namjerava donijeti, koji je donijela ili koji provodi, ili o bilo kojoj izmjeni postojećih postupaka izdavanja dozvola.

4. Svaka stranka na relevantnim službenim internetskim stranicama objavljuje informacije koje mora objaviti u skladu s člankom 1. stavkom 4. točkom (a) Sporazuma o izdavanju uvoznih dozvola i osigurava da su informacije navedene u članku 5. stavku 2. Sporazuma o izdavanju uvoznih dozvola javno dostupne.

Članak 2.11.

Izdavanje izvoznih dozvola

1. Svaka stranka objavljuje sve nove postupke izdavanja izvoznih dozvola ili izmjene postojećeg postupka izdavanja izvoznih dozvola, uključujući, prema potrebi, na relevantnim službenim internetskim stranicama. Takve se informacije, ako je to izvedivo, objavljuju najkasnije 45 dana prije stupanja na snagu postupka ili izmjene, a u svakom slučaju najkasnije na datum na koji takav postupak ili izmjena stupi na snagu.

2. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o svojim postojećim postupcima izdavanja izvoznih dozvola u roku od 60 dana od datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o svakom novom postupku izdavanja izvoznih dozvola i svakoj izmjeni postojećih postupaka izdavanja izvoznih dozvola u roku od 60 dana od objave. Takve obavijesti sadržavaju upućivanje na izvor u kojem su objavljene informacije koje se zahtijevaju stavkom 3. te, prema potrebi, adresu relevantnih službenih internetskih stranica.

3. Objava postupaka izdavanja izvoznih dozvola sadržava:

(a) tekstove postupaka izdavanja izvoznih dozvola i svih njihovih izmjena;

(b) robu koja podliježe svakom postupku izdavanja izvoznih dozvola;

(c) za svaki postupak, opis postupka podnošenja zahtjeva za izvoznu dozvolu i sve kriterije koje podnositelj zahtjeva mora ispuniti da bi mogao podnijeti zahtjev za izvoznu dozvolu, primjerice posjedovanje dozvole za obavljanje djelatnosti, početak ili nastavak ulaganja ili poslovanje preko određenog oblika poslovne jedinice na području stranke;

(d) jednu ili više kontaktnih točaka od kojih zainteresirane osobe mogu dobiti dodatne informacije o uvjetima za dobivanje izvozne dozvole;

(e) upravno tijelo ili upravna tijela kojima se treba podnijeti zahtjev ili druga relevantna dokumentacija;

(f) opis svake mjere koja se provodi postupkom izdavanja izvoznih dozvola;

(g) razdoblje tijekom kojeg će svaki postupak izdavanja izvoznih dozvola biti na snazi, osim ako postupak ostaje na snazi do povlačenja ili revizije u novoj publikaciji;

(h) ako stranka namjerava primjenjivati postupak izdavanja izvoznih dozvola za upravljanje izvoznom kvotom, ukupnu količinu, datum otvaranja i zatvaranja kvote i, ako je primjenjivo, vrijednost kvote; i

(i) sva izuzeća ili iznimke od zahtjeva za dobivanje izvozne dozvole, na koji način zatražiti ili iskoristiti ta izuzeća ili iznimke i kriterije za njihovo odobravanje.

4. Podrazumijeva se da se ničime u ovom članku od stranke ne zahtijeva da odobri izvoznu dozvolu niti sprečava stranku da ispunjava svoje obveze na temelju rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda ili multilateralnih režima nešireњa oružja i mehanizama za kontrolu izvoza.

Članak 2.12.

Određivanje carinske vrijednosti

Stranke potvrđuju svoja prava i obveze na temelju Sporazuma o određivanju carinske vrijednosti.

Članak 2.13.

Privremeni uvoz robe

1. Svaka stranka odobrava privremeni uvoz uz potpuno uvjetno oslobođenje od plaćanja uvoznih carina, kako je predviđeno njezinim zakonima i drugim propisima, za sljedeću robu, neovisno o podrijetlu:

(a) robu namijenjenu izlaganju ili upotrebi na izložbama, sajmovima, sastancima, izlaganjima ili sličnim događanjima;

(b) profesionalnu opremu, uključujući opremu za tisak ili opremu za emitiranje zvuka ili televizijsko emitiranje, softver, kinematografsku opremu i sve dodatne aparate ili pribor za tu opremu, koja je potrebna za obavljanje poslovne djelatnosti, trgovine ili profesije osobe koja posjećuje područje stranke radi obavljanja određene zadaće;

(c) spremnike, komercijalne uzorke, reklamne filmove i snimke te drugu robu uvezenu u vezi s nekom komercijalnom djelatnošću;

(d) robu uvezenu u sportske svrhe;

(e) robu uvezenu za humanitarne svrhe; i

(f) životinje uvezene za posebne namjene.

2. Svaka stranka može u vezi s robom za koju se odobrava privremeni uvoz u skladu sa stavkom 1. zahtijevati sljedeće:

(a) roba je namijenjena ponovnom izvozu u nepromijenjenom stanju, osim uobičajenog umanjenja vrijednosti nastalog upotrebom te robe;

(b) robu upotrebljava isključivo državljanin druge stranke ili se ona upotrebljava pod njegovim osobnim nadzorom u okviru obavljanja poslovne djelatnosti, trgovine, profesije ili sporta te osobe iz druge stranke;

(c) roba se ne prodaje ni iznajmljuje dok se nalazi na njezinu području;

(d) ako to zatraži stranka uvoznica, uz robu mora biti priloženo sredstvo osiguranja u iznosu koji nije veći od pristojbi koje bi se inače morale platiti pri ulasku ili konačnom uvozu, koje se oslobađa pri izvozu robe;

(e) roba se može identificirati pri uvozu i izvozu;

(f) roba se ponovno izvozi u određenom roku koji je razumno povezan sa svrhom privremenog uvoza; i

(g) količina robe koja se uvozi nije veća od one koja je opravdana za predviđenu upotrebu.

3. Svaka stranka dopušta ponovni izvoz robe koja je privremeno uvezena na temelju ovog članka preko bilo koje carinske luke ili ureda osim onog preko kojeg je uvezena.

4. Svaka stranka predviđa da uvoznik ili bilo koja druga osoba odgovorna za robu koja je privremeno uvezena u skladu s ovim člankom nije odgovorna za neizvoz takve robe u roku određenom za privremeni uvoz, uključujući svako zakonito produljenje tog roka, ako stranci uvoznici u skladu s njezinim carinskim zakonodavstvom dostavi zadovoljavajući dokaz da je roba u potpunosti uništena ili nepovratno izgubljena.

Članak 2.14.

Suradnja

1. Posebne odredbe o administrativnoj suradnji stranaka u pogledu povlaštenog tarifnog postupanja navedene su u Prilogu 2.-D.

2. Stranke jednom godišnje razmjenjuju statističke podatke o uvozu, počevši godinu dana nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu, sve dok Odbor za trgovinu robom ne odluči drukčije. Razmjena statističkih podataka o uvozu obuhvaća podatke koji se odnose na zadnju dostupnu godinu, uključujući vrijednost i obujam, na razini tarifne stavke za uvoz robe druge stranke na koju se primjenjuje povlašteno tarifno postupanje na temelju ovog Sporazuma te robe na koju se primjenjuje nepovlašteno postupanje.

Članak 2.15.

Odbor za trgovinu robom

Odbor za trgovinu robom osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (a):

(a) prati provedbu ovog poglavlja i priloga od 2.-A do 2.-G te upravljanje njima;

(b) promiče trgovinu robom između stranaka, među ostalim u okviru savjetovanja o poboljšanju tarifnog postupanja radi lakšeg pristupa tržištu u skladu s ovim Sporazumom te, prema potrebi, o drugim pitanjima;

(c) služi kao forum za rasprave o pitanjima povezanima s ovim poglavljem i njihovo rješavanje;

(d) odmah razmatra prepreke trgovini robom između stranaka, posebno one koje se odnose na provedbu necarinskih mjera i, prema potrebi, upućuje takva pitanja na razmatranje Zajedničkom odboru;

(e) Zajedničkom odboru preporučuje sve izmjene ili dopune ovog poglavlja;

(f) koordinira razmjenu podataka za iskorištavanje povlastica ili bilo koju drugu razmjenu informacija o trgovini robom između stranaka koju odluči koordinirati;

(g) preispituje sve buduće izmjene Harmoniziranog sustava kako bi se osiguralo da se obveze svake stranke na temelju ovog Sporazuma ne mijenjaju i provodi savjetovanje u svrhu rješavanja svih povezanih sukoba;

(h) obavlja sve druge funkcije koje mu dodijeli Zajednički odbor.

ODJELJAK B

Trgovina poljoprivrednim proizvodima

Članak 2.16.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi u vezi s trgovinom poljoprivrednim proizvodima.

Članak 2.17.

Suradnja u okviru multilateralnih foruma

1. Stranke surađuju u okviru WTO-a kako bi promicale univerzalan, otvoren, nediskriminirajući i pravedan multilateralni trgovinski sustav koji se temelji na pravilima, kako bi ubrzale pregovore o poljoprivredi te kako bi promicale utvrđivanje novih pravila kojima se olakšava trgovina poljoprivrednim proizvodima.

2. Stranke su svjesne da neke izvozne mjere, kao što su zabrane izvoza, ograničenja izvoza ili izvozni porezi, mogu nepovoljno utjecati na ključne zalihe poljoprivrednih proizvoda. S obzirom na to, stranke podupiru utvrđivanje pravila aktivnim sudjelovanjem na relevantnim međunarodnim forumima.

Članak 2.18.

Izvozna konkurencija

1. Za potrebe ovog članka:

(a) „izvozne subvencije” znači subvencije u smislu članka 1. točke (e) Sporazuma o poljoprivredi; i

(b) „mjere s jednakovrijednim učinkom” znači izvozni krediti, garancije za izvozne kredite ili programi osiguranja, kao i druge mjere čiji je učinak jednakovrijedan učinku izvozne subvencije ([13]).

2. Stranke potvrđuju svoje obveze iz Odluke o izvoznoj konkurenciji, donesene 19. prosinca 2015. na ministarskoj konferenciji WTO-a u Nairobiju, da u pogledu svih oblika izvoznih subvencija i svih izvoznih mjera s jednakovrijednim učinkom postupaju s krajnjom suzdržanošću, da povećaju transparentnost i da poboljšaju praćenje povezano sa svim oblicima izvoznih subvencija i svim izvoznim mjerama s jednakovrijednim učinkom.

3. Stranka ne donosi niti provodi izvozne subvencije za bilo koji poljoprivredni proizvod koji se izvozi ili koji se ugrađuje u robu koja se izvozi na područje druge stranke.

4. Stranka ne provodi, ne uvodi niti ponovno uvodi drugu mjeru s jednakovrijednim učinkom za poljoprivredni proizvod koji se izvozi ili koji se ugrađuje u robu koja se izvozi na područje druge stranke, osim ako je ta mjera s jednakovrijednim učinkom u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnom sporazumu, odluci ili obvezi WTO-a.

([13]) Pri tumačenju pojma „mjere s jednakovrijednim učinkom” u konkretnom slučaju stranke se mogu voditi relevantnim pravilima WTO-a i praksom članova WTO-a.

5. Kako bi se povećala transparentnost i poboljšalo praćenje povezano s izvoznim subvencijama i drugim mjerama s jednakovrijednim učinkom, stranka koja osnovano sumnja u izvoznu subvenciju ili drugu mjeru s jednakovrijednim učinkom koju je druga stranka primijenila na poljoprivredni proizvod namijenjen izvozu u prvu stranku može od druge stranke zahtijevati potrebne informacije o primijenjenim mjerama. Tražene informacije dostavljaju se bez odgode.

Članak 2.19.

Upravljanje carinskim kvotama

1. Stranka koja primjenjuje carinske kvote u skladu s Prilogom 2.-A:

(a) pravodobno, transparentno, objektivno i nediskriminirajuće upravlja tim carinskim kvotama u skladu sa svojim pravom; i

(b) pravodobno i kontinuirano objavljuje sve relevantne informacije o upravljanju kvotama, uključujući raspoloživi opseg, stope iskorištenosti i kriterije prihvatljivosti.

2. Stranke se savjetuju o svim pitanjima povezanima s upravljanjem carinskim kvotama. U tu svrhu svaka stranka određuje kontaktnu točku kako bi se olakšala komunikacija između stranaka i obavješćuje drugu stranku o podacima za kontakt. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

Članak 2.20.

Pododbor za poljoprivredu

1. Pododbor za poljoprivredu osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (b):

(a) prati provedbu ovog odjeljka i upravljanje njime te promiče suradnju kako bi se olakšala trgovina poljoprivrednim proizvodima između stranaka;

(b) služi kao forum na kojem stranke mogu raspravljati o razvoju svojih poljoprivrednih programa i trgovini poljoprivrednim proizvodima između stranaka;

(c) razmatra prepreke trgovini poljoprivrednim proizvodima između stranaka, uključujući necarinske prepreke;

(d) evaluira učinak ovog poglavlja na poljoprivredni sektor svake stranke, kao i funkcioniranje instrumenata iz ovog poglavlja, i Odboru za trgovinu robom preporučuje odgovarajuće mjere;

(e) služi kao forum za savjetovanje o pitanjima povezanima s ovim odjeljkom u koordinaciji s drugim relevantnim odborima, radnim skupinama i svim drugim specijaliziranim tijelima na temelju ovog Sporazuma;

(f) obavlja sve druge funkcije koje mu dodijeli Odbor za trgovinu robom; i

(g) dostavlja rezultate svojeg rada na temelju ovog stavka na razmatranje Odboru za trgovinu robom.

2. Pododbor za poljoprivredu sastaje se najmanje jednom godišnje, osim ako je dogovoreno drukčije.

3. U posebnim okolnostima Pododbor za poljoprivredu se, na zahtjev stranke, sastaje uz suglasnost stranaka u roku od najviše 30 dana od dana takvog zahtjeva.

ODJELJAK C.

Trgovina vinima i jakim alkoholnim pićima

Članak 2.21.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na vinske proizvode ([14]) i jaka alkoholna pića razvrstane u tarifne brojeve 2204, 2205 i 2208 Harmoniziranog sustava.

Članak 2.22.

Enološki postupci

1. Europska unija odobrava uvoz i stavljanje na tržište na svojem području za ljudsku potrošnju vina podrijetlom iz Meksika, koje je proizvedeno u skladu sa sljedećim:

(a) definicijama proizvoda odobrenima u Meksiku zakonima i drugim propisima iz dijela A Priloga 2.-E; i

(b) enološkim postupcima odobrenima u Meksiku i ograničenjima koja se tamo primjenjuju u skladu sa zakonima i drugim propisima iz dijela A Priloga 2.-E ili onima koje je nadležno tijelo Meksika na drugi način odobrilo za upotrebu u vinima za izvoz, u mjeri u kojoj ih preporučuje i objavljuje Međunarodna organizacija za vinogradarstvo i vinarstvo (dalje u tekstu „OIV").

Odobrenje iz ovog stavka podliježe zahtjevu da se u vina ne dodaju alkohol ili jaka alkoholna pića, osim u likerska vina u koja se može dodati alkohol vinskog podrijetla ili jako alkoholno piće od grožđa. Ovim podstavkom ne dovodi se u pitanje mogućnost dodavanja alkohola koji se razlikuje od alkohola vinskog podrijetla u proizvodnji vina *vino generoso*, pod uvjetom da se takav dodatak jasno navede na etiketi.

2. Meksiko odobrava uvoz i stavljanje na tržište na svojem državnom području za ljudsku potrošnju vina podrijetlom iz Europske unije, koje je proizvedeno u skladu sa sljedećim:

(a) definicijama proizvoda odobrenima u Europskoj uniji zakonima i drugim propisima iz dijela B Priloga 2.-E;

(b) enološkim postupcima odobrenima u Europskoj uniji i ograničenjima koja se tamo primjenjuju u skladu sa zakonima i drugim propisima iz dijela B Priloga 2.-E; i

(c) činjenicom da je isključeno dodavanje alkohola ili jakih alkoholnih pića u sva vina osim u likerska vina u koja se može dodati samo alkohol vinskog podrijetla ili jako alkoholno piće od grožđa.

3. Sorte vinove loze koje se mogu upotrebljavati u vinima koja su uvezena iz jedne stranke i stavljaju se na tržište na području druge stranke sorte su biljaka *Vitis vinifera* i njihovi hibridi, ne dovodeći u pitanje eventualne restriktivnije zakone i druge propise stranke u pogledu vina proizvedenog na njezinu području.

4. Zajedničko vijeće može izmijeniti dijelove A i B Priloga 2.-E radi dodavanja, brisanja ili ažuriranja upućivanja na definicije proizvoda te enološke postupke i ograničenja.

([14]) Podrazumijeva se da „vinski proizvodi" znači vina i drugi vinski proizvodi razvrstani u tarifne brojeve 2204 i 2205 Harmoniziranog sustava.

Članak 2.23.

Označivanje vinskih proizvoda i jakih alkoholnih pića

1. Stranka ne smije zahtijevati da se na spremniku, etiketi ili ambalaži vinskih proizvoda ili jakih alkoholnih pića navede bilo koji od sljedećih datuma ili njihov ekvivalent:

(a) datum pakiranja;

(b) datum punjenja u boce;

(c) datum proizvodnje;

(d) datum isteka valjanosti, datum „upotrijebiti do”, datum „upotrijebiti ili potrošiti do”;

(e) datum minimalne trajnosti, datum „najbolje upotrijebiti do”, datum „najbolja kvaliteta do”; ili

(f) datum do kojeg je dopuštena prodaja.

Stranka može zahtijevati prikazivanje datuma minimalne trajnosti ako se dodaju pokvarljivi sastojci ili ako proizvođač smatra da je trajnost proizvoda kraća od ili jednaka 12 mjeseci.

2. Stranka ne smije zahtijevati da se na spremniku, etiketi ili ambalaži vinskih proizvoda ili jakih alkoholnih pića navede prijevod žigova, robnih marki ili oznaka zemljopisnog podrijetla.

3. Stranka dopušta da se obvezne informacije, uključujući prijevode, navedu na dodatnoj etiketi pričvršćenoj na spremnik vinskog proizvoda ili jakog alkoholnog pića. Dodatne etikete mogu se pričvrstiti na uvezene spremnike vina ili jakog alkoholnog pića nakon uvoza, ali prije nego što se proizvod stavi u prodaju na području stranke, pod uvjetom da su obvezne informacije s izvorne etikete u potpunosti i točno prikazane.

4. Stranka dopušta upotrebu identifikacijskih oznaka serije pod uvjetom da njihovo brisanje nije moguće.

5. Stranka ne primjenjuje mjeru označivanja na vinske proizvode i jaka alkoholna pića koja su stavljena na tržište na području te stranke prije datuma stupanja te mjere na snagu, osim u iznimnim okolnostima.

6. Stranka dopušta upotrebu crteža, znakova, ilustracija i tvrdnji ili zapisa na bocama pod uvjetom da ne zamjenjuju obvezne informacije na etiketi i da ne dovode potrošača u zabludu o stvarnim svojstvima i sastavu vinskih proizvoda i jakih alkoholnih pića.

7. Stranka ne smije zahtijevati da se na etiketama vinskih proizvoda ili jakih alkoholnih pića navode oznake alergena koji su upotrijebljeni u proizvodnji i pripremi vinskih proizvoda ili jakih alkoholnih pića, a koji nisu prisutni u konačnom proizvodu.

8. Za trgovinu vinima između stranaka vino podrijetlom iz Europske unije može se u Meksiku označiti oznakom vrste proizvoda kako je navedeno u dijelu C Priloga 2.-E.

9. Svaka stranka štiti sljedeća imena u vezi s vinskim proizvodima i jakim alkoholnim pićima, u skladu s Pariškom konvencijom za zaštitu industrijskog vlasništva sastavljenom u Parizu 20. ožujka 1883. (dalje u tekstu „Pariška konvencija”):

(a) ime države članice Europske unije; i

(b) ime Sjedinjenih Meksičkih Država ili Meksika i njegovih država.

10. Stranka dopušta da se na etiketama vinskih proizvoda ili jakih alkoholnih pića navede volumni sadržaj alkohola upotrebom sljedećih kratica:

(a) „% Alc. vol.”;

(b) „% Alc vol.”;

(c) „% alc. vol.”;

(d) „% alc vol.”;

(e) „% Alc.”;

(f) „% Alc./vol.”;

(g) „Alc()%vol.”;

(h) „% alc/vol”;

(i) „alc()%vol”.

Članak 2.24.

Certificiranje vinskih proizvoda i jakih alkoholnih pića

1. Stranka za vinske proizvode uvezene iz druge stranke i stavljene na njezino tržište može zahtijevati samo dokumentaciju i certifikate navedene u dijelu D Priloga 2.-E.

2. Stranka na uvoz vinskih proizvoda proizvedenih na području druge stranke ne smije primjenjivati restriktivnije zahtjeve za certificiranje uvoza od onih utvrđenih u ovom Sporazumu.

3. Svaka stranka može primijeniti svoje zakone i druge propise kako bi otkrila patvorene ili kontaminirane proizvode nakon konačnog uvoza.

4. Svaka stranka u slučaju spora kao referentne metode priznaje metode analize koje su u skladu s normama koje preporučuju međunarodne organizacije kao što je Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) ili, ako takve metode ne postoje, metode OIV-a.

5. Svaka stranka odobrava uvoz jakih alkoholnih pića na svoje područje u skladu s pravilima kojima su uređeni dokumentacija ili certificiranje za uvoz i izvješća o analizi, kako je to predviđeno u njezinim zakonima i drugim propisima.

6. Europska unija za uvoz tekile i meskala na svoje područje zahtijeva da se njezinim carinskim tijelima predoči certifikat o autentičnosti za izvoz tih proizvoda koji su izdala tijela za ocjenjivanje sukladnosti akreditirana i odobrena od strane meksičkih vlasti ([15]). Meksiko dostavlja obrasce certifikata o autentičnosti za izvoz tekile i meskala te o svim promjenama povezanima s tim certifikatima obavješćuje Pododbor za trgovinu vinima i jakim alkoholnim pićima.

7. Stranka može uvesti privremene dodatne zahtjeve za certificiranje uvoza za vinske proizvode i jaka alkoholna pića uvezena iz druge stranke u slučaju legitimnih razloga za zabrinutost povezanih s javnom politikom, kao što je zaštita zdravlja ili potrošača, ili radi borbe protiv prijevare. U tom slučaju stranka drugoj stranci dostavlja odgovarajuće informacije i daje joj dovoljno vremena za ispunjavanje dodatnih zahtjeva.

Takvi zahtjevi ne primjenjuju se dulje od vremena potrebnog za odgovor na problem povezan s javnom politikom ili rizik od prijevare u odnosu na koji su uvedeni.

8. Zajedničko vijeće može izmijeniti dio D Priloga 2.-E u pogledu dokumentacije i certifikata iz stavka 1.

Članak 2.25.

Primjenjiva pravila

Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, uvoz i stavljanje na tržište proizvoda obuhvaćenih ovim odjeljkom kojima stranke međusobno trguju provode se u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju na području stranke uvoznice.

Članak 2.26.

Prijelazne mjere

Proizvodi koji su na datum stupanja ovog Sporazuma na snagu proizvedeni i označeni u skladu sa zakonima i drugim propisima stranke i postojećim sporazumima između stranaka, ali nisu u skladu s ovim odjeljkom, mogu se staviti na tržište u stranci uvoznici pod sljedećim uvjetima:

(a) od strane trgovaca na veliko ili proizvođača, u razdoblju od dvije godine; ili

(b) od strane trgovaca na malo, do iscrpljenja zaliha.

Članak 2.27.

Obavijesti

Svaka stranka osigurava pravodobno obavješćivanje druge stranke o svim izmjenama zakona i drugih propisa koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovim odjeljkom, a koje utječu na proizvode kojima međusobno trguju.

([15]) Podrazumijeva se da se time ne dovode u pitanje zakoni i drugi propisi svake stranke koji se odnose na stavljanje tih proizvoda na tržište i njihovu komercijalizaciju.

Članak 2.28.

Suradnja u području trgovine vinima i jakim alkoholnim pićima

1. Stranke surađuju i rješavaju pitanja koja se odnose na trgovinu vinima i jakim alkoholnim pićima, posebno u vezi sa sljedećim:

(a) definicijama proizvoda, certificiranjem i označivanjem; i

(b) upotrebom sorti vinove loze za proizvodnju vina i njihovim označivanjem.

2. Kako bi se olakšala uzajamna pomoć provedbenih tijela stranaka, svaka stranka određuje nadležna tijela odgovorna za provedbu i primjenu pitanja obuhvaćenih ovim odjeljkom. Ako stranka odredi više nadležnih tijela, ona osigurava njihovu koordinaciju. U tom slučaju stranka određuje i jedinstveno tijelo za vezu koje djeluje kao jedinstvena kontaktna točka za tijelo druge stranke.

3. Stranke se međusobno obavješćuju o imenima i adresama nadležnih tijela iz stavka 2. i njihovim izmjenama najkasnije šest mjeseci od datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu.

4. Tijela iz ovog članka blisko surađuju i nastoje dodatno poboljšati uzajamnu pomoć u primjeni ovog odjeljka, posebno radi suzbijanja prijevarnih praksi.

Članak 2.29.

Pododbor za trgovinu vinima i jakim alkoholnim pićima

1. Pododbor za trgovinu vinima i jakim alkoholnim pićima osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (c):

(a) prati provedbu ovog odjeljka i upravljanje njime;

(b) služi kao forum za suradnju o pitanjima koja se odnose na ovaj odjeljak i razmjenu informacija; i

(c) osigurava pravilno funkcioniranje ovog odjeljka.

2. Pododbor za trgovinu vinima i jakim alkoholnim pićima može davati preporuke i pripremati odluke za Zajedničko vijeće koje se mogu donijeti kako je predviđeno u ovom odjeljku.

ODJELJAK D

Necarinske obveze u pogledu pristupa tržištu za druge sektore

Članak 2.30.

Lijekovi

Posebne necarinske obveze u pogledu pristupa tržištu svake stranke koje se odnose na farmaceutske proizvode i medicinske proizvode utvrđene su u Prilogu 2.-F.

Članak 2.31.

Motorna vozila

Posebne necarinske obveze u pogledu pristupa tržištu svake stranke koje se odnose na motorna vozila i opremu te njihove dijelove utvrđene su u Prilogu 2.-G.

POGLAVLJE 3.

PRAVILA O PODRIJETLU I POSTUPCI POVEZANI S PODRIJETLOM

ODJELJAK A

Pravila o podrijetlu

Članak 3.1.

Definicije

1. Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „poglavlja”, „tarifni brojevi” i „tarifni podbrojevi” znače poglavlja (dvoznamenkaste oznake), tarifni brojevi (četveroznamenkaste oznake) i tarifni podbrojevi (šesteroznamenkaste oznake) koji se upotrebljavaju u nomenklaturi Harmoniziranog sustava;

(b) „nadležno državno tijelo” znači, u slučaju Meksika, imenovano tijelo u Ministarstvu gospodarstva (*Secretaría de Economía*) ili njegov sljednik;

(c) „pošiljka” znači roba koju jedan izvoznik istodobno šalje jednom primatelju ili roba obuhvaćena jedinstvenom prijevoznom ispravom koja se odnosi na njihovu otpremu od izvoznika do primatelja ili, ako takva isprava ne postoji, roba obuhvaćena jednim računom;

(d) „carinska tijela” znači državno tijelo koje je na temelju prava stranke odgovorno za provedbu, primjenu i izvršenje carinskih zakona i drugih propisa;

(e) „izvoznik” znači osoba koja se nalazi na području stranke i koja izvozi s područja te stranke i sastavlja tvrdnju o podrijetlu;

(f) „uvoznik” znači osoba koja se nalazi na području stranke i koja uvozi robu i traži povlašteno tarifno postupanje;

(g) „materijal” znači bilo koji sastojak, sirovina, sastavnica, dio ili slično koji se koristi u proizvodnji proizvoda;

(h) „materijali bez podrijetla” znači materijali koji ne ispunjavaju uvjete za materijal s podrijetlom u skladu s ovim poglavljem;

(i) „materijali s podrijetlom” ili „proizvodi s podrijetlom” znači materijali odnosno proizvodi koji ispunjavaju uvjete za materijal odnosno proizvod s podrijetlom u skladu s ovim poglavljem;

(j) „proizvod” znači proizvod koji se izrađuje, čak i ako je namijenjen za naknadnu upotrebu kao materijal u proizvodnji drugog proizvoda; i

(k) „proizvodnja” znači svaka vrsta obrade, prerade ili posebnog postupka, uključujući sastavljanje.

Članak 3.2.

Opći zahtjevi

1. Za potrebe primjene povlaštenog tarifnog postupanja stranke na robu s podrijetlom iz druge stranke u skladu s ovim Sporazumom, sljedeći se proizvodi smatraju proizvodima s podrijetlom iz stranke u kojoj je obavljena zadnja proizvodnja:

(a) proizvodi u cijelosti dobiveni u toj stranci u smislu članka 3.4.;

(b) proizvodi proizvedeni u toj stranci isključivo od materijala s podrijetlom; ili

(c) proizvodi proizvedeni u toj stranci koji sadržavaju materijale bez podrijetla, pod uvjetom da ispunjavaju uvjete utvrđene u Prilogu 3.-A.

2. Proizvod koji se smatra proizvodom s podrijetlom iz stranke u skladu sa stavkom 1. ovog članka mora ispunjavati sve ostale primjenjive zahtjeve iz ovog poglavlja za odobravanje povlaštenog tarifnog postupanja na temelju zahtjeva u skladu s člankom 3.16.

3. Ako je proizvod stekao status proizvoda s podrijetlom, materijali bez podrijetla upotrijebljeni u njegovoj proizvodnji ne smatraju se materijalima bez podrijetla ako se taj proizvod ugrađuje kao materijal u drugi proizvod.

4. Da bi stekao status proizvoda s podrijetlom, proizvod mora biti proizveden kako je navedeno u stavku 1. točkama od (a) do (c) bez prekida u stranci.

Članak 3.3.

Kumulacija podrijetla

1. Proizvod s podrijetlom iz stranke smatra se proizvodom s podrijetlom iz druge stranke ako se upotrebljava kao materijal u proizvodnji drugog proizvoda u toj drugoj stranci ([16]).

2. Stavak 1. ne primjenjuje se:

(a) ako proizvodnja proizvoda ne nadilazi postupke iz članka 3.6.; i

(b) ako je cilj proizvodnje, kako je dokazano na temelju prevage dokaza, zaobići financijsko ili porezno pravo bilo koje od stranaka.

([16]) Ako se pravila o podrijetlu za materijal razlikuju među strankama, podrijetlo tog materijala utvrđuje se u skladu s pravilima o podrijetlu koja se primjenjuju na stranku izvoznicu.

Članak 3.4.

Proizvodi dobiveni u cijelosti

1. Sljedeći proizvodi smatraju se u cijelosti dobivenima u stranci:

(a) mineralni proizvodi koji su izvađeni iz njezina tla ili s njezina morskog dna;

(b) ondje uzgajane ili ubrane biljke ili biljni proizvodi;

(c) ondje okoćene i uzgojene žive životinje;

(d) proizvodi od živih životinja koje su ondje uzgojene;

(e) proizvodi od zaklanih životinja koje su ondje okoćene i uzgojene;

(f) proizvodi dobiveni ondje obavljenim lovom ili ribolovom;

(g) proizvodi dobiveni ondje akvakulturom ako su vodeni organizmi, uključujući ribe, mekušce, rakove i ostale vodene beskralježnjake i vodene biljke, dobiveni ili uzgojeni iz reproduktivnog materijala kao što su jajašca, ikra, mlađ, male ribe ili ličinke intervencijom u proces uzgoja ili rasta radi povećanja proizvodnje, kao što je redovito poribljavanje, hranjenje ili zaštita od grabežljivaca;

(h) proizvodi morskog ribolova i drugi proizvodi koje su plovila iz stranke izvadila iz mora izvan teritorijalnog mora;

(i) proizvodi izrađeni na brodu tvornici iz stranke isključivo od proizvoda navedenih u točki (h);

(j) rabljeni proizvodi ondje prikupljeni prikladni samo za oporabu sirovina, uključujući te sirovine;

(k) otpad i otpadni materijal nastali od ondje provedenih proizvodnih postupaka;

(l) proizvodi izvađeni iz morskog dna ili sloja ispod njega izvan teritorijalnog mora stranke, pod uvjetom da imaju prava iskorištavanja takvog morskog dna ili sloja ispod njega; ili

(m) roba ondje proizvedena isključivo od proizvoda koji su navedeni u točkama od (a) do (l).

2. Izrazi „plovilo iz stranke” i „brod tvornica iz stranke” u stavku 1. točkama (h) i (i) znače plovilo ili brod tvornica:

(a) koji su registrirani u državi članici Europske unije ili u Meksiku;

(b) koji plove pod zastavom države članice Europske unije ili Meksika; i

(c) koji ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

i. barem su u 50-postotnom vlasništvu državljana države članice Europske unije ili Meksika; ili

ii. u vlasništvu su poduzeća koja:

(A) imaju sjedište i glavno mjesto poslovanja u Europskoj uniji ili Meksiku; i

(B) barem su u 50-postotnom vlasništvu javnih subjekata, državljana ili poduzećâ države članice Europske unije ili Meksika.

Članak 3.5.

Odstupanja

1. Ako proizvod ne ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu 3.-A zbog upotrebe materijala bez podrijetla u njegovoj proizvodnji, taj se proizvod ipak smatra proizvodom s podrijetlom iz stranke, pod uvjetom:

(a) da ukupna vrijednost tog materijala bez podrijetla ne prelazi 10 % cijene proizvoda franko tvornica; i

(b) da se primjenom ovog stavka ne premašuje nijedan postotak naveden u Prilogu 3.-A kao maksimalna vrijednost ili masa materijala bez podrijetla.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se na proizvode razvrstane u poglavlja od 50. do 63. za koje se primjenjuju odstupanja navedena u napomenama 5. i 6. odjeljka A Priloga 3.-A.

3. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na proizvode koji su u cijelosti dobiveni u stranci u smislu članka 3.4. Ako se Prilogom 3.-A zahtijeva da materijali koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda moraju biti dobiveni u cijelosti, odstupanje predviđeno u stavku 1. ovog članka primjenjuje se na zbroj tih materijala.

Članak 3.6.

Nedostatna obrada ili prerada

1. Neovisno o članku 3.2. stavku 1. točki (c), proizvod se ne smatra proizvodom s podrijetlom iz stranke ako se proizvodnja proizvoda u stranci sastoji samo od sljedećih postupaka obavljenih na materijalima bez podrijetla:

(a) postupci kojima se osigurava očuvanje proizvoda u dobrom stanju za vrijeme prijevoza i skladištenja kao što su ventilacija, rasprostiranje, sušenje, zamrzavanje, hlađenje, stavljanje u sol, sumporov dioksid ili neku drugu vodenu otopinu, uklanjanje oštećenih dijelova i slični postupci;

(b) jednostavno dodavanje vode ili razrjeđivanje koje bitno ne mijenja svojstva proizvoda ili dehidracija ili denaturacija ([17]) proizvoda;

(c) prosijavanje kroz sito i rešetku, sortiranje, razvrstavanje, graduiranje ili uparivanje, uključujući sastavljanje setova proizvoda;

(d) oštrenje, jednostavno mljevenje ili jednostavno rezanje;

(e) lupljenje, uklanjanje koštica ili guljenje voća, orašastih plodova i povrća;

(f) ljuštenje;

(g) uklanjanje zrna;

(h) poliranje ili glaziranje žitarica i riže, djelomično ili potpuno mljevenje riže;

([17]) Denaturacija uključuje činjenje alkohola neprikladnim za ljudsku potrošnju dodavanjem toksičnih tvari ili tvari neugodnog okusa.

(i) postupci dodavanja bojila ili aroma šećeru ili oblikovanja šećernih kocki; djelomično ili potpuno mljevenje kristalnog šećera;

(j) promjene pakiranja, rastavljanje i sastavljanje paketa;

(k) jednostavni postupci pakiranja;

(l) stavljanje ili tiskanje oznaka, etiketa, logotipa i drugih sličnih razlikovnih obilježja na proizvode ili njihova pakiranja;

(m) pranje, čišćenje, uklanjanje prašine, hrđe, ulja, boje ili drugih slojeva koji prekrivaju proizvod;

(n) jednostavni postupci bojenja i poliranja;

(o) jednostavno miješanje proizvoda ([18]), bez obzira na to jesu li različitih vrsta ([19]);

(p) sastavljanje dijelova razvrstanih kao cjeloviti ili gotovi proizvod u skladu s Općim pravilom za tumačenje 2.(a) Općih pravila za tumačenje Harmoniziranog sustava ili drugo jednostavno sastavljanje dijelova;

(q) rastavljanje proizvoda na dijelove ili sastavnice;

(r) glačanje ili prešanje tekstila i predmeta od tekstila;

(s) klanje životinja; ili

(t) kombinacija dvaju ili više postupaka navedenih u točkama od (a) do (s).

2. Za potrebe stavka 1. postupci se smatraju jednostavnima ako za njihovo izvođenje nisu potrebne posebne vještine ni strojevi, aparati ili alati posebno izrađeni ili instalirani za te postupke i ako postupci koji proizlaze iz tih vještina, strojeva, aparata ili alata ne daju robi bitne značajke ili svojstva.

Članak 3.7.

Kvalifikacijska jedinica

1. Za potrebe ovog poglavlja kvalifikacijska jedinica konkretni je proizvod koji se smatra osnovnom jedinicom pri razvrstavanju proizvoda prema Harmoniziranom sustavu.

2. Kad je riječ o proizvodu koji je sastavljen od skupine ili skupa predmeta i pod uvjetima Harmoniziranog sustava razvrstan u jedan tarifni broj, takva cjelina čini kvalifikacijsku jedinicu.

3. Kad je riječ o pošiljci koja se sastoji od više istovjetnih proizvoda razvrstanih u isti tarifni broj, svaki se proizvod razmatra pojedinačno pri primjeni ovog poglavlja.

([18]) Jednostavno miješanje proizvoda uključuje miješanje šećera.
([19]) Ti se postupci ne primjenjuju na miješanje i stapanje iz poglavlja od 27. do 30., od 32. do 35. i 38.

Članak 3.8.

Odvojeno računovodstveno iskazivanje

1. Ako se zamjenjivi materijali s podrijetlom i bez podrijetla upotrebljavaju u proizvodnji robe, upravljanje materijalima može se osigurati primjenom metode odvojenog računovodstvenog iskazivanja, bez zasebnog skladištenja materijala.

2. Ako se zamjenjivi proizvodi s podrijetlom i bez podrijetla iz poglavlja 10., 15., 27., 28. i 29., tarifnih brojeva od 32.01 do 32.07 ili tarifnih brojeva od 39.01 do 39.14 fizički kombiniraju ili miješaju prilikom skladištenja u stranci prije izvoza u drugu stranku, upravljanje tim proizvodima može se osigurati primjenom metode odvojenog računovodstvenog iskazivanja, bez zasebnog skladištenja materijala.

3. Za potrebe stavaka 1. i 2. zamjenjivi materijali ili zamjenjivi proizvodi materijali su ili proizvodi iste vrste i iste komercijalne kvalitete s istim tehničkim i fizičkim svojstvima i koji se, u slučaju materijala, ne mogu razlikovati jedan od drugoga nakon ugradnje u gotov proizvod.

4. Metoda odvojenog računovodstvenog iskazivanja koja se primjenjuje za upravljanje zalihama primjenjuje se u skladu sa sustavom upravljanja zalihama koji je u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima u stranci.

5. U sustavu upravljanja zalihama mora se osigurati da u bilo kojem trenutku broj dobivenih proizvoda koji bi se mogli smatrati proizvodima s podrijetlom iz stranke nije veći od broja koji bi se dobio upotrebom metode fizičkog odvajanja zaliha.

6. Proizvođač koji upotrebljava sustav upravljanja zalihama mora voditi evidenciju rada sustava koja je carinskim tijelima predmetne stranke potrebna kako bi provjerila usklađenost s odredbama iz ovog poglavlja.

7. Stranka može zahtijevati da primjena odvojenog računovodstvenog iskazivanja u skladu s ovim člankom podliježe prethodnom odobrenju carinskih tijela te stranke.

8. Carinska tijela stranke mogu izdavanje odobrenja iz stavka 7. podvrgnuti svim uvjetima koje smatraju primjerenima i mogu povući odobrenje ako ga proizvođač neispravno upotrebljava ili ako ne ispuni bilo koji od ostalih uvjeta utvrđenih u ovom poglavlju.

Članak 3.9.

Pribor, zamjenski dijelovi i alati

1. Pribor, zamjenski dijelovi i alati koji se šalju s određenom opremom, strojem, aparatom ili vozilom, a koji su dio redovite opreme i uključeni u njihovu cijenu ili koji nisu zasebno fakturirani čine jedan proizvod zajedno s predmetnom opremom, strojem, aparatom ili vozilom.

2. Pribor, zamjenski dijelovi i alati iz stavka 1. ne uzimaju se u obzir pri utvrđivanju podrijetla proizvoda, osim za potrebe izračuna maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla ako proizvod podliježe zahtjevu u pogledu maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla iz Priloga 3.-A.

Članak 3.10.

Setovi

Setovi, kako su definirani u Općem pravilu 3. za tumačenje Harmoniziranog sustava, smatraju se proizvodom s podrijetlom iz stranke ako su sve njihove sastavnice roba s podrijetlom. Ako se set sastoji od robe s podrijetlom i bez podrijetla, set u cjelini smatra se proizvodom s podrijetlom iz stranke, pod uvjetom da vrijednost robe bez podrijetla ne prelazi 15 % cijene seta franko tvornica.

Članak 3.11.

Neutralni elementi

Kako bi se utvrdilo je li određeni proizvod s podrijetlom iz stranke, nije potrebno odrediti podrijetlo sljedećih elemenata koji su možda upotrijebljeni u njegovoj proizvodnji:

(a) gorivo, energija, katalizatori i otapala;

(b) oprema, uređaji i pribor koji se upotrebljavaju za ispitivanje ili inspekciju proizvoda;

(c) rukavice, naočale, obuća, odjeća, sigurnosna oprema i pribor;

(d) strojevi, alat, matrice i kalupi;

(e) postrojenja, oprema, zamjenski dijelovi i materijali koji se upotrebljavaju za održavanje opreme i zgrada;

(f) maziva, masti, punila i drugi materijal koji se koristi u proizvodnji ili za upravljanje opremom i zgradama; i

(g) drugi materijali koji nisu uključeni ni namijenjeni za uključivanje u konačni sastav proizvoda.

Članak 3.12.

Materijali za pakiranje, ambalažni materijali i spremnici

1. Ambalažni materijali i spremnici u koje je proizvod zapakiran za maloprodaju, ako su razvrstani zajedno s proizvodom u skladu s Općim pravilom 5. za tumačenje Harmoniziranog sustava, ne uzimaju se u obzir pri utvrđivanju podrijetla proizvoda, osim za potrebe izračuna maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla ako proizvod podliježe zahtjevu u pogledu maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla u skladu s Prilogom 3.-A.

2. Materijali za pakiranje i spremnici u koje je proizvod zapakiran u svrhu slanja ne uzimaju se u obzir kad se utvrđuje podrijetlo tog proizvoda.

Članak 3.13.

Vraćena roba

Ako se roba s podrijetlom iz stranke izvezena iz te stranke u treću zemlju vrati, smatra se robom bez podrijetla, osim ako se carinskim tijelima pruže zadovoljavajući dokazi:

(a) da je vraćena roba upravo ona roba koja je bila izvezena; i

(b) da vraćena roba nije bila podvrgnuta nikakvim postupcima osim onima koji su bili potrebni kako bi se roba očuvala u dobrom stanju dok se nalazi u toj trećoj zemlji ili za vrijeme izvoza.

Članak 3.14.

Neizmijenjenost

1. Roba koja je prijavljena za uvoz u stranku mora biti ista kao roba koja je izvezena iz druge stranke, iz koje se smatra da je podrijetlom. Prije prijavljivanja za uvoz ta se roba ne smije ni na koji način mijenjati, preinačivati niti podvrgavati postupcima osim onima za njezino očuvanje u dobrom stanju ili onima kojima se, dodavanjem ili stavljanjem oznaka, etiketa, plombi ili bilo kojih drugih razlikovnih obilježja, osigurava usklađenost s posebnim domaćim zahtjevima stranke uvoznice.

2. Roba ili pošiljke mogu se skladištiti u trećoj zemlji pod uvjetom da u toj trećoj zemlji ostanu pod carinskim nadzorom.

3. Ne dovodeći u pitanje odredbe odjeljka B, pošiljke se mogu razdvojiti u trećoj zemlji ako razdvajanje provodi izvoznik ili ako se ono provodi pod njegovom odgovornošću, pod uvjetom da roba ostane pod carinskim nadzorom u toj trećoj zemlji.

4. Smatra se da postoji usklađenost sa stavcima od 1. do 3. osim ako carinska tijela imaju razloga vjerovati suprotno. U tom slučaju uvoznik, u skladu s odredbama prava svake stranke, pruža dokaz o usklađenosti na odgovarajući način, uključujući ugovorne prijevozne isprave kao što su teretnice, činjenične ili konkretne dokaze na temelju označivanja ili numeriranja paketa ili bilo koji dokaz povezan sa samom robom.

Članak 3.15.

Izložbe

1. Na proizvode s podrijetlom koji su poslani u treću zemlju radi izlaganja i koji su nakon izložbe prodani za uvoz u stranku pri uvozu se primjenjuju pogodnosti iz odredaba ovog Sporazuma, pod uvjetom da se carinskim tijelima podnesu zadovoljavajući dokazi o tome:

(a) da je izvoznik te proizvode poslao iz stranke u treću zemlju u kojoj se izložba održavala te da ih je tamo izložio;

(b) da je izvoznik te proizvode prodao ili na drugi način prepustio osobi u stranci;

(c) da su proizvodi za vrijeme izložbe ili neposredno nakon izložbe otpremljeni u istom stanju u kojem su bili poslani na izložbu; i

(d) da proizvodi, od trenutka kad su poslani na izložbu, nisu korišteni ni u koju drugu svrhu osim izlaganja na toj izložbi.

2. Tvrdnja o podrijetlu mora se sastaviti u skladu s odredbama odjeljka B i na uobičajen način podnijeti carinskim tijelima stranke uvoznice. Na njoj se mora naznačiti naziv i adresa izložbe.

3. Stavak 1. primjenjuje se na sve trgovinske, industrijske, poljoprivredne ili obrtničke izložbe, sajmove ili slične javne priredbe ili izlaganja koji se ne priređuju u privatne svrhe u prodavaonicama ili poslovnim prostorima radi prodaje tih proizvoda i za vrijeme kojih proizvodi ostaju pod carinskim nadzorom.

4. Carinska tijela stranke uvoznice mogu zahtijevati dokaze da su proizvodi ostali pod carinskim nadzorom u trećoj zemlji u kojoj se izložba održavala te dodatnu dokumentaciju s dokazima o uvjetima pod kojima su proizvodi bili izloženi.

ODJELJAK B

Postupci povezani s podrijetlom

Članak 3.16.

Zahtjev za povlašteno tarifno postupanje i tvrdnja o podrijetlu

1. Stranka uvoznica pri uvozu odobrava povlašteno tarifno postupanje za proizvod s podrijetlom iz druge stranke u smislu članka 3.2. na temelju uvoznikova zahtjeva za povlašteno tarifno postupanje ako se ispune svi ostali primjenjivi zahtjevi iz ovog poglavlja.

2. Zahtjev za povlašteno tarifno postupanje temelji se na tvrdnji o podrijetlu izdanoj u skladu s člankom 3.18. koju izvoznik dostavlja na računu ili bilo kojem drugom trgovinskom dokumentu.

3. Zahtjev za povlašteno tarifno postupanje i tvrdnja o podrijetlu iz stavka 2. uključuju se u carinsku uvoznu deklaraciju, u skladu sa zakonima i drugim propisima stranke uvoznice.

4. Uvoznik koji podnosi zahtjev na temelju tvrdnje o podrijetlu iz stavka 2. mora posjedovati tvrdnju o podrijetlu te prema potrebi njezin primjerak dostavlja carinskom tijelu stranke uvoznice.

5. Stavci 2., 3. i 4. ovog članka ne primjenjuju se u slučajevima navedenima u članku 3.23.

Članak 3.17.

Zahtjevi za povlašteno tarifno postupanje nakon uvoza

1. Svaka stranka predviđa da uvoznik može zatražiti povlašteno tarifno postupanje nakon uvoza i dobiti povrat svih preplaćenih carina za uvezenu robu ako uvoznik nije podnio zahtjev za povlašteno tarifno postupanje u trenutku uvoza, a predmetna je roba u trenutku uvoza ispunjavala uvjete za podnošenje takvog zahtjeva kao roba s podrijetlom u skladu s člankom 3.2.

2. Uvoznik podnosi zahtjev za povlašteno tarifno postupanje najkasnije godinu dana od datuma uvoza. Kao uvjet za odobravanje povlaštenog tarifnog postupanja u skladu sa stavkom 1., stranka može zahtijevati da uvoznik:

(a) dostavi presliku tvrdnje o podrijetlu za predmetnu robu;

(b) dostavi sve druge dokumente potrebne za uvoz robe; i

(c) izjavi da je roba u trenutku uvoza bila roba s podrijetlom.

Članak 3.18.

Uvjeti za sastavljanje tvrdnje o podrijetlu

1. Tvrdnju o podrijetlu iz članka 3.16. stavka 2. može sastaviti izvoznik registriran:

(a) u Meksiku kao izvoznik kojeg je ovlastilo nadležno državno tijelo, podložno svim uvjetima koje se smatra primjerenima za provjeru statusa robe s podrijetlom i ispunjenju drugih zahtjeva iz ovog poglavlja; i

(b) u Europskoj uniji kao izvoznik u skladu s relevantnim pravom Europske unije (sustav registriranih izvoznika).

2. Carinska tijela ili nadležno državno tijelo registriranom izvozniku dodjeljuju broj koji se navodi na tvrdnji o podrijetlu. Carinska tijela ili nadležno državno tijelo upravljaju postupkom registracije i mogu povući registraciju ako se izvoznik njome nepravilno služi.

3. Tvrdnju o podrijetlu iz članka 3.16. stavka 2. može sastaviti bilo koji izvoznik za bilo koju pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadržavaju proizvode s podrijetlom čija ukupna vrijednost ne prelazi 6 000 EUR.

4. Izvoznik sastavlja tvrdnju o podrijetlu služeći se jednom od jezičnih verzija iz Priloga 3.-B na računu ili bilo kojem drugom trgovinskom dokumentu u kojem je roba s podrijetlom dovoljno detaljno opisana da se može prepoznati.

5. Tvrdnje o podrijetlu moraju imati originalni vlastoručni potpis izvoznika. Izvoznik registriran u skladu sa stavkom 1. ne mora potpisivati takve tvrdnje ako se carinskim tijelima ili nadležnom državnom tijelu stranke izvoznice obveže da preuzima punu odgovornost za svaku tvrdnju o podrijetlu u kojoj se izvoznik navodi kao da je tvrdnju o podrijetlu sam vlastoručno potpisao.

6. Izvoznik koji sastavlja tvrdnju o podrijetlu u svakom trenutku mora, na zahtjev carinskih tijela ili nadležnog državnog tijela stranke izvoznice, biti spreman dostaviti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom te da su ispunjeni ostali zahtjevi iz ovog poglavlja.

7. Izvoznik može sastaviti tvrdnju o podrijetlu kad se roba na koju se tvrdnja odnosi izvozi ili nakon izvoza.

Članak 3.19.

Valjanost tvrdnje o podrijetlu

1. Tvrdnja o podrijetlu vrijedi godinu dana od datuma sastavljanja.

2. Izjava o podrijetlu može se primjenjivati na:

(a) jednu pošiljku proizvoda; ili

(b) više pošiljaka istovjetnih proizvoda u bilo kojem razdoblju navedenom u tvrdnji o podrijetlu u trajanju od najdulje 12 mjeseci.

Članak 3.20.

Uvoz u djelomičnim pošiljkama

Ako se, na zahtjev uvoznika i u skladu s uvjetima koje utvrđuju carinska tijela stranke uvoznice, rastavljena ili nesastavljena roba u smislu Općeg pravila 2.(a) za tumačenje Harmoniziranog sustava koja se uvrštava u odjeljke od XV. do XXI. Harmoniziranog sustava uvozi u djelomičnim pošiljkama, pri uvozu prve djelomične pošiljke za tu robu podnosi se samo jedna tvrdnja o podrijetlu, kako to zahtijevaju carinska tijela.

Članak 3.21.

Manje nepodudarnosti i manje pogreške

1. Manje nepodudarnosti između tvrdnje o podrijetlu i isprava podnesenih carinskom uredu radi ispunjavanja formalnosti za uvoz robe ne čine tvrdnju o podrijetlu ništavom ako se propisno utvrdi da ta isprava odgovara predmetnim proizvodima.

2. Carinska tijela stranke uvoznice ne odbijaju zahtjev za povlašteno tarifno postupanje zbog manjih pogrešaka u tvrdnji o podrijetlu, kao što su strojopisne pogreške.

Članak 3.22.

Zahtjevi u pogledu čuvanja evidencije

1. Uvoznik koji podnosi zahtjev za povlašteno tarifno postupanje za robu koja se uvozi u stranku mora posjedovati i čuvati tvrdnju o podrijetlu koju je sastavio izvoznik tri godine od datuma uvoza proizvoda ili tijekom duljeg razdoblja koje odredi stranka uvoznica.

2. Izvoznik koji je sastavio tvrdnju o podrijetlu mora posjedovati i čuvati primjerak te tvrdnje i svu drugu evidenciju kojom se dokazuje da proizvod ispunjava zahtjeve za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom tri godine od sastavljanja te izjave o podrijetlu ili tijekom duljeg razdoblja koje odredi stranka izvoznica.

3. Evidencija koju je potrebno voditi u skladu s ovim člankom može se čuvati u elektroničkom obliku.

Članak 3.23.

Izuzeća od tvrdnje o podrijetlu

1. Roba koju pojedinac šalje pojedincu u paketima male vrijednosti ili koja je dio osobne prtljage putnika prihvaća se kao roba s podrijetlom bez potrebe podnošenja tvrdnje o podrijetlu, pod uvjetom da takva roba nije uvezena radi trgovine, da je deklarirana kao roba koja ispunjava zahtjeve iz ovog poglavlja i da nema sumnje u istinitost te deklaracije.

2. Povremeni uvoz koji se sastoji isključivo od proizvoda za osobnu upotrebu primatelja ili putnika ili članova njihovih obitelji ne smatra se uvozom radi trgovine ako je iz prirode i količine robe očito da se ne uvozi iz komercijalnih razloga i pod uvjetom da uvoz nije dio niza uvozâ za koje se razumno može smatrati da su provedeni odvojeno kako bi se izbjeglo obvezno podnošenje tvrdnje o podrijetlu.

3. Ukupna vrijednost robe iz stavka 1. ne smije prelaziti 500 EUR ili ekvivalentni iznos u valuti stranke kad je riječ o paketima male vrijednosti, odnosno 1 200 EUR ili ekvivalentni iznos u valuti stranke kad je riječ o robi koja je dio osobne prtljage putnika.

4. Ništa u ovom članku ne tumači se kao da sprečava stranku da primijeni odgovarajuće carinske kontrole kako bi osigurala usklađenost s odredbama iz stavaka od 1. do 3.

Članak 3.24.

Provjera podrijetla i administrativna suradnja

1. Stranke jedna drugoj dostavljaju adrese i podatke za kontakt carinskih tijela ili nadležnog državnog tijela odgovornog za provjeru tvrdnji o podrijetlu.

2. Kako bi osigurale pravilnu primjenu ovog poglavlja, stranke si međusobno pomažu putem svojih carinskih tijela ili nadležnog državnog tijela kako bi provjerile je li riječ o robi s podrijetlom, jesu li tvrdnje o podrijetlu vjerodostojne i jesu li informacije navedene u tim tvrdnjama točne.

3. Provjere tvrdnji o podrijetlu obavljaju se nasumičnim odabirom ili kad god carinska tijela stranke uvoznice imaju osnovane razloge za sumnju u vjerodostojnost tvrdnji, u status robe s podrijetlom predmetne robe ili u ispunjenje ostalih zahtjeva iz ovog poglavlja.

4. Za potrebe provedbe odredaba stavka 3. carinska tijela stranke uvoznice pisanim putem traže provjeru podrijetla od carinskog tijela ili nadležnog državnog tijela stranke izvoznice dostavljajući:

(a) informacije o identitetu carinskog tijela koje je izdalo zahtjev;

(b) ime izvoznika kojeg treba provjeriti;

(c) predmet i opseg provjere; i

(d) primjerak tvrdnje o podrijetlu i, ako je primjenjivo, sve druge relevantne isprave.

5. Carinsko tijelo ili nadležno državno tijelo stranke izvoznice provodi provjeru. U tu svrhu ima pravo zatražiti sve potrebne dokaze i obaviti svaki pregled poslovnih knjiga izvoznika ili bilo koju drugu provjeru koju smatra primjerenom.

6. Carinsko tijelo ili nadležno državno tijelo stranke izvoznice što prije obavješćuje carinsko tijelo koje je zatražilo provjeru o rezultatima te provjere. Rezultati se dostavljaju u pisanom izvješću u kojem se jasno navodi može li se predmetna roba smatrati robom s podrijetlom, je li tvrdnja o podrijetlu vjerodostojna i jesu li ostali zahtjevi iz ovog poglavlja ispunjeni. To pisano izvješće mora sadržavati:

(a) rezultate provjere;

(b) opis robe podvrgnute provjeri i razvrstavanje u carinsku tarifu relevantno za primjenu pravila o podrijetlu;

(c) opis i objašnjenje razloga koji se odnose na status robe s podrijetlom; i

(d) popratnu dokumentaciju, ako je dostupna.

7. Ako se u slučaju osnovanih razloga za sumnju ne dobije nikakav odgovor u roku od 10 mjeseci od datuma zahtjeva za provjeru ili ako odgovor ne sadržava dostatne informacije za utvrđivanje vjerodostojnosti predmetne isprave ili podrijetla robe, carinsko tijelo koje je zatražilo provjeru ima pravo, osim u slučaju izvanrednih okolnosti, odbiti povlašteno tarifno postupanje.

8. Stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu u roku od 60 dana od primitka pisanog izvješća ako u vezi s postupcima provjere iz ovog članka ili u vezi s tumačenjem pravila o podrijetlu postoje razlike u utvrđivanju ispunjava li roba uvjete za robu s podrijetlom, a te se razlike ne mogu otkloniti savjetovanjem između carinskog tijela koje je zatražilo provjeru i carinskog tijela ili nadležnog državnog tijela odgovornog za obavljanje provjere.

9. Na zahtjev bilo koje od stranaka, stranke održavaju i završavaju savjetovanje u roku od 90 dana od datuma obavijesti iz stavka 8. radi otklanjanja tih razlika. Rok za završetak savjetovanja može se produljiti za svaki pojedini slučaj na temelju uzajamne pisane suglasnosti stranaka. Stranke nastoje otkloniti te razlike u okviru Pododbora za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu osnovanog člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (d).

10. Ovo poglavlje ne sprečava carinsko tijelo stranke da poduzme sve druge mjere koje smatra potrebnima dok se ne otklone razlike iz stavka 8. na temelju ovog Sporazuma.

Članak 3.25.

Povjerljivost

1. Svaka stranka u skladu sa svojim pravom čuva povjerljivost informacija koje joj dostavi druga stranka u skladu s ovim poglavljem i štiti ih od otkrivanja.

2. Carinska tijela ili nadležno državno tijelo stranke uvoznice informacije dobivene od druge stranke mogu upotrebljavati samo za potrebe ovog poglavlja.

3. Carinska tijela ili nadležno državno tijelo stranke izvoznice ne otkrivaju povjerljive poslovne informacije dobivene od izvoznika, osim ako je ovim poglavljem predviđeno drukčije.

4. Stranka uvoznica informacije koje je njezino carinsko tijelo dobilo u skladu s ovim poglavljem ne upotrebljava u kaznenim postupcima koji se vode pred sudom ili sucem, osim ako je stranka uvoznica formalno pisanim putem obavijestila stranku izvoznicu o informacijama koje namjerava upotrijebiti i razlozima za njihovu upotrebu te pod uvjetom da se stranka izvoznica tome ne protivi.

5. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprečava stranku da upotrijebi povjerljive informacije za potrebe upravljanja ili provedbe carinskog zakonodavstva povezanog s ovim poglavljem, ili na neki drugi način propisan pravom stranke, među ostalim u upravnom, kvazisudskom ili sudskom postupku.

Članak 3.26.

Administrativne mjere i sankcije

Stranka izriče administrativne mjere i sankcije svakoj osobi koja je sastavila ispravu ili uzrokovala sastavljanje isprave koja sadržava netočne informacije za potrebe dobivanja povlaštenog tarifnog postupanja za robu.

ODJELJAK C.

Ostale odredbe

Članak 3.27.

Primjena ovog poglavlja na Ceutu i Melillu

1. Za potrebe ovog poglavlja, u slučaju Europske unije, pojam „stranka” ne uključuje Ceutu i Melillu.

2. Pri uvozu u Ceutu ili Melillu roba s podrijetlom iz Meksika podliježe u svakom pogledu istom carinskom tretmanu na temelju ovog Sporazuma kao roba s podrijetlom iz carinskog područja Europske unije u skladu s Protokolom 2. uz Akt o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike Europskoj uniji. Meksiko za uvoz robe koja je obuhvaćena ovim Sporazumom i koja je podrijetlom iz Ceute i Melille odobrava carinski tretman jednak onom koji se odobrava za robu koja se uvozi i koja je podrijetlom iz Europske unije.

3. Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom iz ovog poglavlja primjenjuju se *mutatis mutandis* na robu izvezenu iz Meksika u Ceutu i Melillu i na robu izvezenu iz Ceute i Melille u Meksiko.

4. Ceuta i Melilla smatraju se jedinstvenim područjem.

5. U polje 3. teksta tvrdnje o podrijetlu izvoznik unosi „Meksiko” ili „Ceuta i Melilla”, ovisno o podrijetlu robe.

6. Za primjenu i provedbu ovog poglavlja u Ceuti i Melilli nadležna su španjolska carinska tijela.

Članak 3.28.

Kneževina Andora i Republika San Marino

Povlašteno tarifno postupanje za robu s podrijetlom iz Andore i San Marina te utvrđivanje podrijetla te robe utvrđuju se u Prilogu 3.-C.

Članak 3.29.

Napomene s objašnjenjima

Napomene s objašnjenjima u pogledu tumačenja, primjene i upravljanja ovim poglavljem navode se u Prilogu 3.-D.

Članak 3.30.

Prijelazne odredbe

1. Za robu za koju je zahtjev za povlašteno tarifno postupanje i uvoz podnesen prije stupanja ovog Sporazuma na snagu primjenjuju se pravila i uvjeti utvrđeni u Prilogu III. Odluci br. 2/2000 Zajedničkog Vijeća EZ-Meksiko ([20]) i njegovim dodacima od I. do V. najviše tri godine od stupanja ovog Sporazuma na snagu.

([20]) Odluka br. 2/2000 Zajedničkog Vijeća EZ-Meksiko od 23. ožujka 2000. (SL EU L 157, 30.6.2000., str. 10.).

2. Dokaz o podrijetlu izdan u skladu s odredbama Priloga III. Odluci br. 2/2000 Zajedničkog Vijeća EZ-Meksiko i njegovih dodataka od I. do V. za robu za koju zahtjev za povlašteno tarifno postupanje nije podnesen do datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu nije valjan.

3. Za robu koja je na datum stupanja ovog Sporazuma na snagu u provozu iz stranke izvoznice u stranku uvoznicu ili je pod carinskim nadzorom u stranci uvoznici bez plaćanja uvoznih carina i poreza zahtjev za povlašteno tarifno postupanje podnosi se u skladu s člankom 3.16. pod uvjetom da ta roba ispunjava zahtjeve iz ovog poglavlja.

Članak 3.31.

Izmjene ovog poglavlja

Zajedničko vijeće može odlukom izmijeniti odredbe ovog poglavlja i priloga od 3.-A do 3.-D.

Članak 3.32.

Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu

Za potrebe djelotvorne provedbe i funkcioniranja ovog poglavlja Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu obavlja funkcije navedene u članku 4.17. (Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu).

POGLAVLJE 4.

CARINA I OLAKŠAVANJE TRGOVINE

Članak 4.1.

Opći ciljevi

1. Stranke prepoznaju važnost carine i olakšavanja trgovine u promjenjivom svjetskom trgovinskom okruženju.

2. Stranke potvrđuju da bi za svoje zahtjeve i postupke povezane s uvozom, izvozom i provozom trebale uzeti u obzir carinske i međunarodne trgovinske instrumente i norme koji se primjenjuju u području carina i trgovine, kao što su bitni elementi Revidirane konvencije iz Kyota o pojednostavnjenju i usklađivanju carinskih postupaka koja je sastavljena u Kyotu 18. svibnja 1973. i koju je Vijeće Svjetske carinske organizacije donijelo u lipnju 1999., Međunarodna konvencija o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označivanja robe sastavljena u Bruxellesu 14. lipnja 1983., kao i Okvir normi za osiguravanje i olakšavanje globalne trgovine Svjetske carinske organizacije donesen u lipnju 2005. (dalje u tekstu „okvir normi SAFE") i Model carinskih podataka Svjetske carinske organizacije.

3. Stranke potvrđuju da njihovi zakoni i drugi propisi moraju biti nediskriminirajući i da se carinski postupci moraju temeljiti na upotrebi suvremenih metoda i djelotvornih kontrola kako bi se zaštitila i olakšala legitimna trgovina.

4. Stranke potvrđuju i da njihovi carinski postupci ne smiju predstavljati veće administrativno opterećenje ili ograničavati trgovinu više nego što je potrebno za ostvarenje legitimnih ciljeva i da bi se trebali primjenjivati na predvidljiv, dosljedan i transparentan način.

5. Kako bi osigurala transparentnost, učinkovitost, integritet i odgovornost za rad, svaka stranka:

(a) kad god je to moguće pojednostavnjuje i preispituje zahtjeve i formalnosti radi brzog puštanja i carinjenja robe;

(b) nastoji dodatno pojednostavniti i standardizirati podatke i isprave potrebne carinskim i drugim tijelima kako bi se skratilo vrijeme i smanjili njihovi troškovi za trgovce ili gospodarske subjekte, uključujući mala i srednja poduzeća; i

(c) osigurava održavanje najviših standarda integriteta primjenom mjera koje odražavaju načela relevantnih međunarodnih konvencija i instrumenata u području carina i olakšavanja trgovine.

6. Stranke su suglasne jačati suradnju kako bi osigurale da relevantno zakonodavstvo i postupci te administrativni kapaciteti relevantnih uprava ostvaruju ciljeve promicanja olakšavanja trgovine, osiguravajući pritom djelotvoran carinski nadzor.

Članak 4.2.

Transparentnost i objavljivanje

1. Svaka stranka, prema potrebi, predviđa redovita savjetovanja između svojih graničnih tijela i trgovaca ili drugih dionika na svojem području.

2. Svaka stranka odmah objavljuje, na nediskriminirajući i lako dostupan način, među ostalim putem interneta te u mjeri u kojoj je to moguće na engleskom jeziku, svoje zakone, druge propise i opće upravne postupke i smjernice povezane s pitanjima carina i olakšavanja trgovine. Ta pitanja uključuju:

(a) postupke uvoza, izvoza i provoza, uključujući postupke u lukama, zračnim lukama i drugim ulaznim točkama, te potrebne obrasce i dokumente;

(b) primijenjene carinske i porezne stope bilo koje vrste koje se primjenjuju na uvoz ili izvoz ili u vezi s njima;

(c) pristojbe i naknade koje određuju državne agencije ili se određuju za njih na uvoz, izvoz ili provoz ili u vezi s njima;

(d) pravila za klasifikaciju ili vrednovanje robe u carinske svrhe;

(e) zakone i druge propise te upravne odluke opće primjene koji se odnose na pravila o podrijetlu;

(f) ograničenja ili zabrane uvoza, izvoza ili provoza;

(g) odredbe o sankcijama za povrede formalnosti za uvoz, izvoz ili provoz;

(h) žalbene postupke;

(i) sporazume sa zemljom ili zemljama koji se odnose na uvoz, izvoz ili provoz, ili dijelove tih sporazuma;

(j) postupke upravljanja carinskim kvotama;

(k) radno vrijeme i operativne postupke carinskih ureda u lukama i na graničnim prijelazima; i

(l) informacijske centre za upite za informacije.

3. Svaka stranka, u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima, predviđa mogućnost i odgovarajući rok trgovcima i ostalim zainteresiranim stranama da podnesu svoje primjedbe na predloženo uvođenje ili izmjene zakona i drugih propisa opće primjene koji se odnose na pitanja carine i olakšavanja trgovine.

4. Svaka stranka, u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima, osigurava da se novi ili izmijenjeni zakoni i drugi propisi opće primjene koji se odnose na carinu i olakšavanje trgovine ili informacije o njima objavljuju što ranije prije njihova stupanja na snagu, kako bi se trgovcima i ostalim zainteresiranim osobama omogućilo da se s njima upoznaju.

5. Svaka stranka može predvidjeti da se stavci 3. i 4. ne primjenjuju na promjene stopa pristojbi ili carina, mjere koje imaju ublažavajući učinak, mjere čija bi djelotvornost bila umanjena zbog postupanja u skladu sa stavcima 3. i 4., mjere koje se primjenjuju u hitnim okolnostima ili manje izmjene domaćeg prava i pravnog sustava.

6. Svaka stranka uspostavlja ili održava jedan ili više informacijskih centara za odgovaranje na upite trgovaca i drugih zainteresiranih osoba povezane s carinom i drugim pitanjima olakšavanja trgovine te na internetu objavljuje informacije o postupcima za postavljanje takvih upita.

7. Stranka ne smije naplaćivati naknadu za odgovaranje na upite ili izdavanje potrebnih obrazaca i isprava.

8. Informacijski centri odgovaraju na upite i izdaju obrasce i isprave u razumnom roku koji je utvrdila svaka stranka, a koji se može razlikovati ovisno o prirodi i složenosti upita.

Članak 4.3.

Zahtjevi u pogledu podataka i dokumentacije

1. Radi pojednostavnjenja i minimiziranja učestalosti i složenosti formalnosti povezanih s uvozom, izvozom i provozom te zahtjeva u pogledu podataka i dokumentacije, svaka stranka prema potrebi osigurava sljedeće za takve formalnosti i zahtjeve u pogledu podataka i dokumentacije:

(a) da se donose i primjenjuju radi brzog puštanja robe, pod uvjetom da se ispune uvjeti za puštanje robe;

(b) da se donose i primjenjuju na način kojim se smanjuju vrijeme i trošak usklađivanja za trgovce i gospodarske subjekte;

(c) da se njima najmanje ograničava trgovina ako su za ostvarenje predmetnog cilja ili ciljeva politike bile razumno dostupne dvije ili više mogućnosti; i

(d) da se ne održavaju ako više nisu potrebni, uključujući njihove dijelove.

2. Svaka stranka primjenjuje zajedničke carinske postupke te ujednačene zahtjeve u pogledu carinskih podataka i dokumentacije za puštanje robe na cijelom svojem području. Ništa u ovom stavku ne sprečava stranku da uspostavi različite carinske postupke te zahtjeve u pogledu podataka i dokumentacije na temelju elemenata kao što su upravljanje rizicima, priroda i vrsta robe ili prijevozno sredstvo.

Članak 4.4.

Automatizacija i upotreba informacijskih tehnologija

1. Svaka stranka:

(a) upotrebljava informacijske tehnologije kojima se ubrzavaju postupci za puštanje robe radi olakšavanja trgovine između stranaka;

(b) osigurava da su elektronički sustavi dostupni korisnicima carinskih postupaka;

(c) omogućuje dostavu carinske deklaracije u elektroničkom obliku; i

(d) upotrebljava elektroničke ili automatizirane sustave upravljanja rizicima.

2. Svaka stranka donosi ili provodi postupke kojima se omogućuje elektroničko plaćanje carina, poreza, pristojbi i naknada koje ubiru carinska tijela u trenutku uvoza i izvoza.

Članak 4.5.

Puštanje robe

1. Svaka stranka donosi ili provodi postupke kojima se:

(a) predviđa brzo puštanje robe u roku koji nije dulji od onog koji je potreban za osiguravanje usklađenosti s carinskim pravom te drugim zakonima i drugim propisima povezanima s trgovinom;

(b) predviđa prethodno elektroničko podnošenje i obrada carinskih podataka i dokumentacije te svih drugih informacija prije dolaska robe kako bi se omogućilo puštanje robe iz carinskog nadzora po dolasku;

(c) omogućuje puštanje robe po dolasku bez privremenog premještanja u skladišta ili druge objekte; i

(d) omogućuje puštanje robe prije konačnog utvrđivanja carina, poreza, naknada i pristojbi, ako se takvo utvrđivanje ne provodi prije ili odmah po dolasku, pod uvjetom da su ispunjeni svi ostali regulatorni zahtjevi; prije puštanja robe stranka može od uvoznika zatražiti da dostavi dovoljno jamstvo u obliku garancije, pologa ili nekog drugog odgovarajućeg instrumenta, koje nije veće od iznosa potrebnog za osiguravanje plaćanja carina, poreza, pristojbi i naknada koji se naplaćuju za robu pokrivenu jamstvom te koje se oslobađa kad više nije potrebno.

2. Svaka stranka može donijeti ili provoditi mjere kojima se trgovcima ili gospodarskim subjektima omogućuje da ostvare korist od daljnjeg pojednostavnjenja carinskih postupaka, u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima.

Članak 4.6.

Upravljanje rizicima

1. Svaka stranka donosi ili provodi sustav upravljanja rizicima za carinske kontrole koji njezinim carinskim tijelima omogućuje da usmjere inspekcijske aktivnosti na visokorizične pošiljke i ubrzaju puštanje niskorizičnih pošiljaka.

2. Svaka stranka osmišljava i primjenjuje upravljanje rizicima tako da se izbjegne proizvoljna ili neopravdana diskriminacija ili prikriveno ograničavanje međunarodne trgovine.

3. Svaka stranka upravljanje rizicima temelji na procjeni rizika prema odgovarajućim kriterijima odabira.

4. Svaka stranka može i nasumično birati pošiljke za carinske kontrole kao dio svojeg upravljanja rizicima.

5. Da bi olakšala trgovinu svaka stranka periodički preispituje i prema potrebi ažurira sustav upravljanja rizicima iz stavka 1.

Članak 4.7.

Prethodne odluke

1. Prethodna odluka je pisana odluka koju stranka putem svojih carinskih tijela dostavlja podnositelju prije uvoza na njezino područje robe koja je obuhvaćena zahtjevom i u kojoj se utvrđuje tretman koji stranka primjenjuje na robu u trenutku uvoza s obzirom na:

(a) razvrstavanje robe u carinsku tarifu;

(b) podrijetlo robe ([21]); i

(c) sva druga pitanja koja stranke dogovore.

2. Stranka u razumnom, vremenski ograničenom roku izdaje prethodnu odluku podnositelju koji je podnio zahtjev, među ostalim u elektroničkom obliku, ako sadržava sve potrebne informacije u skladu sa zakonima i drugim propisima te stranke. Stranka može zatražiti uzorak robe za koju podnositelj traži donošenje prethodne odluke.

3. Prethodna odluka valjana je najmanje tri godine nakon izdavanja osim ako se promijenio zakon, činjenice ili okolnosti na kojima se ta odluka temelji.

4. Stranka može odbiti izdati prethodnu odluku ako su činjenice i okolnosti na kojima se prethodna odluka temelji predmet upravnog ili sudskog preispitivanja, ili ako se zahtjev ne temelji na stvarnim i konkretnim činjenicama ili se ne odnosi ni na koju predviđenu primjenu prethodne odluke. Stranka koja odbije izdati prethodnu odluku odmah pisanim putem obavješćuje podnositelja i navodi relevantne činjenice te osnovu za tu odluku.

5. Svaka stranka objavljuje barem sljedeće:

(a) zahtjeve u pogledu zahtjeva za izdavanje prethodne odluke, uključujući informacije koje treba dostaviti i njihov oblik;

(b) rok u kojem će izdati prethodnu odluku; i

(c) rok valjanosti prethodne odluke.

([21]) U skladu sa Sporazumom o pravilima o podrijetlu iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u ili poglavljem 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom) ovog Sporazuma.

6. Ako stranka ukine, izmijeni ili poništi prethodnu odluku, pisanim putem obavješćuje podnositelja i navodi relevantne činjenice te osnovu za tu odluku. Stranka prethodnu odluku može ukinuti, izmijeniti ili poništiti s retroaktivnim učinkom samo ako se ta odluka temeljila na nepotpunim, netočnim, neispravnim, lažnim ili zavaravajućim informacijama koje je dostavio podnositelj.

7. Prethodna odluka koju je izdala stranka obvezujuća je za podnositelja i za tu stranku u odnosu na podnositelja.

8. Stranka predviđa, na pisani zahtjev podnositelja, preispitivanje prethodne odluke ili odluke o njezinu ukidanju, izmjeni ili poništenju.

9. Stranka nastoji objaviti bitne elemente svojih prethodnih odluka, među ostalim na internetu, podložno zahtjevima u pogledu povjerljivosti utvrđenima u njezinim zakonima i drugim propisima.

Članak 4.8.

Ovlašteni gospodarski subjekti

1. Svaka stranka za gospodarske subjekte koji ispunjavaju utvrđene kriterije (ovlašteni gospodarski subjekti) uspostavlja ili provodi partnerski program za olakšavanje trgovine (dalje u tekstu „program za ovlaštene gospodarske subjekte") u skladu s okvirom normi SAFE.

2. Utvrđeni kriteriji ([22]) koje je potrebno ispuniti za status ovlaštenog gospodarskog subjekta objavljuju se i odnose na usklađenost, ili rizik od neusklađenosti, sa zahtjevima utvrđenima u zakonima, drugim propisima ili postupcima svake stranke.

3. Utvrđeni kriteriji koje je potrebno ispuniti za status ovlaštenog gospodarskog subjekta ne smiju se oblikovati niti primjenjivati na način kojim se omogućuje ili stvara proizvoljna ili neopravdana diskriminacija među subjektima kad prevladavaju isti uvjeti, a u okviru tih kriterija mora se omogućiti sudjelovanje malim i srednjim poduzećima.

4. Program za ovlaštene gospodarske subjekte obuhvaća posebne pogodnosti za ovlaštene gospodarske subjekte, uzimajući u obzir obveze stranaka u skladu s člankom 7.7.3. Sporazuma o olakšavanju trgovine iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u.

5. Stranke surađuju na uspostavi, ako je to relevantno i primjereno, međusobnog priznavanja programa za ovlaštene gospodarske subjekte, pod uvjetom da su ti programi kompatibilni i da se temelje na jednakovrijednim kriterijima i pogodnostima.

Članak 4.9.

Preispitivanje ili žalba

1. Svaka stranka predviđa djelotvorne, brze, nediskriminirajuće i lako dostupne postupke kojima se jamči pravo na žalbu protiv odluke o carinskom pitanju.

2. Svaka stranka osigurava da osoba u odnosu na koju izda odluku o carinskom pitanju ima na njezinu području pristup:

(a) upravnom preispitivanju ili žalbi pred upravnim tijelom koje je više od službenika ili ureda koji je izdao odluku ili je neovisno o njima; ili

(b) sudskom preispitivanju te odluke ili žalbi pred sudom protiv te odluke.

([22]) Stranka može upotrebljavati kriterije predviđene u članku 7.7.2. Sporazuma o olakšavanju trgovine iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u.

3. Svaka stranka predviđa da osoba koja je podnijela zahtjev carinskim tijelima za donošenje odluke, a nije dobila odluku o tom zahtjevu u relevantnom roku, ima pravo podnijeti žalbu.

4. Svaka stranka predviđa da osoba iz stavka 2. primi upravnu odluku i obrazloženje te odluke kako bi ta osoba, prema potrebi, mogla pokrenuti postupke preispitivanja ili žalbene postupke.

Članak 4.10.

Sankcije

1. Svaka stranka predviđa sankcije za nepoštovanje njezinih zakona, drugih propisa ili postupovnih zahtjeva povezanih s carinom ili drugog zakonodavstva o uvozu, izvozu i provozu robe.

2. Svaka stranka osigurava da je njezinim carinskim zakonima i drugim propisima predviđeno da sve sankcije koje se izriču za kršenja njezinih carinskih zakona, drugih propisa ili postupovnih zahtjeva moraju biti proporcionalne i nediskriminirajuće.

3. Svaka stranka osigurava da se sankcija koju su izrekla njezina carinska tijela zbog kršenja njezinih carinskih zakona, drugih propisa ili postupovnih zahtjeva izriče samo osobi koja je zakonski odgovorna za kršenje.

4. Svaka stranka osigurava da izrečena sankcija ovisi o činjenicama i okolnostima predmeta i da je razmjerna stupnju i težini kršenja.

5. Svaka stranka izbjegava poticaje ili sukobe interesa u procjeni i naplati sankcija i pristojbi.

6. Svaku se stranku potiče da dobrovoljno otkrivanje kršenja njezinih carinskih zakona, drugih propisa ili postupovnih zahtjeva prije nego što kršenje otkriju njezina carinska tijela razmotri kao moguću olakotnu okolnost pri utvrđivanju sankcije.

7. Svaka stranka osigurava da se u slučaju u kojem je izrečena sankcija za kršenje njezinih carinskih zakona, drugih propisa ili postupovnih zahtjeva osobi kojoj se izriče sankcija dostavi pisano objašnjenje u kojem je navedena priroda kršenja i primjenjivi zakon, drugi propis ili postupak u skladu s kojim je izrečen iznos ili raspon sankcije za kršenje.

8. Svaka stranka u svojim zakonima, drugim propisima ili postupcima predviđa fiksni rok u kojem njezina carinska tijela mogu pokrenuti postupak za izricanje sankcije povezane s kršenjem njezinih carinskih zakona, drugih propisa ili postupaka.

Članak 4.11.

Carinska suradnja i uzajamna administrativna pomoć

1. Stranke osiguravaju da njihova tijela surađuju u carinskim pitanjima kako bi se osiguralo ostvarivanje ciljeva utvrđenih u članku 4.1.

2. Stranke, među ostalim, surađuju:

(a) razmjenom informacija o svojim carinskim zakonima i drugim propisima, njihovoj provedbi i carinskim postupcima, posebno u sljedećim područjima:

i. pojednostavnjivanje i modernizacija carinskih postupaka;

ii. mjere provedbe na granicama koje primjenjuju njihova carinska tijela;

iii. olakšavanje kretanja u provozu i pretovara;

iv. dijalog s poslovnom zajednicom; i

v. sigurnost lanca opskrbe i upravljanje rizicima;

(b) suradnjom na carinskim aspektima osiguravanja i olakšavanja međunarodnog trgovinskog lanca opskrbe u skladu s okvirom normi SAFE, među ostalim s obzirom na njihove programe za ovlaštene gospodarske subjekte i uzajamno priznavanje tih programa iz članka 4.8.;

(c) razmatranjem razvoja zajedničkih inicijativa povezanih s uvozom, izvozom, drugim carinskim postupcima i olakšavanjem trgovine, uključujući tehničku pomoć;

(d) jačanjem suradnje u području carine u međunarodnim organizacijama kao što su WTO i Svjetska carinska organizacija (dalje u tekstu „WCO”);

(e) utvrđivanjem minimalnih standarda, u mjeri u kojoj je to izvedivo, za tehnike upravljanja rizicima i s njima povezane zahtjeve i programe; ako je to relevantno i primjereno, stranke razmatraju i uzajamno priznavanje tehnika upravljanja rizicima, standarda povezanih s rizicima i kontrola sigurnosti;

(f) ulaganjem napora u usklađivanje zahtjeva u pogledu podataka za uvoz, izvoz i druge carinske postupke primjenom zajedničkih standarda i podatkovnih elemenata u skladu s modelom carinskih podataka WCO-a; i

(g) održavanjem dijaloga između svojih stručnjaka za politike radi promicanja korisnosti, učinkovitosti i primjenjivosti prethodnih odluka.

3. Stranke jedna drugoj pružaju uzajamnu administrativnu pomoć u carinskim pitanjima u skladu s odredbama Priloga o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima Odluci br. 2/2000 Zajedničkog vijeća EZ-Meksiko ([23]), donesenog Odlukom br. 5/2004 Zajedničkog vijeća EU-Meksiko ([24]), koji se ugrađuje u ovaj Sporazum i postaje njegov sastavni dio. Na svaku razmjenu informacija između stranaka u skladu s ovim poglavljem primjenjuju se *mutatis mutandis* zahtjevi u pogledu povjerljivosti informacija i zaštite osobnih podataka predviđeni u članku 10. tog priloga, kao i svi zahtjevi povezani s povjerljivošću i privatnošću predviđeni zakonima i drugim propisima stranaka.

([23]) Odluka br. 2/2000 Zajedničkog vijeća EZ-Meksiko od 23. ožujka 2000. (SL EU L 157, 30.6.2000., str. 10.).

([24]) Odluka br. 5/2000 Zajedničkog Vijeća EU-Meksiko od 15. prosinca 2004. o donošenju, na temelju članka 17. stavka 3. Odluke br. 2/2000, priloga toj odluci o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima (SL EU L 66, 12.3.2005., str. 15.).

Članak 4.12.

Jedinstveno sučelje

1. Svaka stranka nastoji razviti ili održavati sustave jedinstvenog sučelja radi olakšavanja jedinstvenog elektroničkog dostavljanja svih informacija koji se zahtijevaju carinskim i drugim zakonodavstvom o uvozu, izvozu i provozu robe.

2. Stranke nastoje surađivati na interoperabilnosti i pojednostavnjivanju svojih sustava jedinstvenog sučelja, među ostalim razmjenom iskustava u razvoju i primjeni sustava jedinstvenog sučelja.

Članak 4.13.

Provoz i pretovar

1. Svaka stranka osigurava olakšavanje i djelotvornu kontrolu kretanja u provozu i postupaka pretovara na svojem području.

2. Svaka stranka nastoji promicati i provoditi regionalne aranžmane o provozu radi olakšavanja trgovine između stranaka.

3. Svaka stranka osigurava suradnju i koordinaciju svih uključenih tijela i agencija na svojem području kako bi se olakšao promet u provozu.

4. Svaka stranka dopušta da se roba namijenjena uvozu kreće pod carinskim nadzorom od ulaznog carinskog ureda do drugog carinskog ureda na njezinu području iz kojeg bi roba trebala biti puštena ili carinjena.

Članak 4.14.

Revizija nakon carinjenja

1. Radi ubrzanja puštanja robe svaka stranka donosi ili provodi reviziju nakon carinjenja kako bi osigurala usklađenost sa svojim carinskim zakonima i drugim propisima.

2. Svaka stranka provodi revizije nakon carinjenja na temelju rizika.

3. Svaka stranka revizije nakon carinjenja provodi na transparentan način. Ako se provede revizija i dobiju se uvjerljivi rezultati, stranka osobu čija je evidencija predmet revizije bez odgode obavješćuje o rezultatima, obrazloženju rezultata te njezinim pravima i obvezama.

4. Stranke potvrđuju da se informacije dobivene revizijom nakon carinjenja mogu koristiti u daljnjim upravnim ili sudskim postupcima.

5. Stranke u mjeri u kojoj je to izvedivo upotrebljavaju rezultate revizije nakon carinjenja za potrebe upravljanja rizicima.

Članak 4.15.

Carinski posrednici

1. Stranka u svojim carinskim zakonima i drugim propisima ne smije zahtijevati obveznu upotrebu carinskih posrednika.

2. Svaka stranka objavljuje svoje mjere o upotrebi carinskih posrednika.

3. Pri izdavanju dozvola carinskim posrednicima svaka stranka primjenjuje transparentna i objektivna pravila.

Članak 4.16.

Pregledi prije otpreme

Stranka ne smije zahtijevati obvezne preglede prije otpreme, kako su definirani u Sporazumu o pregledu prije otpreme iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u, u odnosu na razvrstavanje u carinsku tarifu i određivanje carinske vrijednosti ([25]).

Članak 4.17.

Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu

1. Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu podnosi izvješća Zajedničkom odboru.

2. Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (d) osigurava pravilno funkcioniranje ovog poglavlja, poglavlja 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom), Priloga o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima iz članka 4.11. stavka 3. i svih dodatnih odredaba povezanih s carinom koje su stranke dogovorile, te razmatra sva pitanja koja proizlaze iz njihove primjene.

3. Pododbor:

(a) prema potrebi priprema odgovarajuće preporuke Zajedničkom odboru:

i. o provedbi poglavlja 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom) i upravljanju njime; i

ii. o svim izmjenama poglavlja 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom);

(b) donosi napomene s objašnjenjima radi olakšavanja provedbe poglavlja 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom);

(c) prati provedbu ovog poglavlja i upravljanje njime;

(d) služi kao forum za savjetovanje i raspravu o svim pitanjima povezanima s carinom, uključujući posebno carinske postupke, određivanje carinske vrijednosti, tarifne režime, carinsku nomenklaturu, carinsku suradnju i uzajamnu administrativnu pomoć u carinskim pitanjima;

(e) služi kao forum za savjetovanje i raspravu o pitanjima povezanima s pravilima o podrijetlu, postupcima povezanima s podrijetlom i administrativnom suradnjom;

(f) jača suradnju u razvoju, primjeni i provedbi carinskih postupaka, uzajamne administrativne pomoći u carinskim pitanjima, pravila o podrijetlu, postupaka povezanih s podrijetlom i administrativne suradnje; i

(g) razmatra sva druga pitanja povezana s ovim poglavljem ili poglavljem 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom) prema dogovoru stranaka.

4. Pododbor za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu može ispitati potrebu za odlukama ili preporukama o svim pitanjima koja proizlaze iz provedbe ovog poglavlja i pripremiti ih za Zajedničko vijeće. Zajedničko vijeće ovlašteno je prema potrebi donositi odluke o provedbi ovog poglavlja, uključujući odluke o pitanjima koja se odnose na programe za ovlaštene gospodarske subjekte i uzajamno priznavanje tih programa, zajedničke inicijative povezane s carinskim postupcima i olakšavanjem trgovine te tehničku pomoć.

5. Stranke mogu postići dogovor o održavanju *ad hoc* sastanaka o pitanjima povezanima s carinskom suradnjom, pravilima o podrijetlu ili uzajamnom administrativnom pomoći.

([25]) Podrazumijeva se da se ovim člankom ne isključuju pregledi prije otpreme u sanitarne i fitosanitarne svrhe.

POGLAVLJE 5.

MJERE ZA ZAŠTITU TRGOVINE

ODJELJAK A

Antidampinške i kompenzacijske mjere

Članak 5.1.

Opće odredbe

1. Stranke potvrđuju svoja prava i obveze iz članka VI. GATT-a iz 1994., Sporazuma o antidampingu i Sporazuma o SCM-u.

2. Za potrebe primjene privremenih i konačnih mjera podrijetlo predmetne robe utvrđuje se u skladu s nepovlaštenim pravilima o podrijetlu svake stranke.

Članak 5.2.

Transparentnost i zakonito postupanje

1. Svaka stranka provodi svoje postupke i primjenjuje antidampinške i kompenzacijske mjere na pravedan i transparentan način, u skladu s relevantnim odredbama Sporazuma o antidampingu i Sporazuma o SCM-u.

2. Svaka stranka u preliminarnoj fazi postupka, a u svakom slučaju prije donošenja konačne odluke, obavješćuje sve zainteresirane strane o osnovnim činjenicama koje se razmatraju i na kojima se temelji odluka o primjeni konačnih mjera. Time se ne dovodi u pitanje članak 6.5. Sporazuma o antidampingu i članak 12.4. Sporazuma o SCM-u.

3. Svaka stranka svakoj zainteresiranoj strani u ispitnom postupku u vezi s antidampinškim ili kompenzacijskim pristojbama u potpunosti omogućuje da brani svoje interese, pod uvjetom da se time nepotrebno ne odgađa provođenje ispitnog postupka.

4. Primjenjuje se definicija zainteresiranih strana iz članka 6.11. Sporazuma o antidampingu i članka 12.9. Sporazuma o SCM-u.

Članak 5.3.

Uvođenje antidampinških i kompenzacijskih pristojbi

Odluku hoće li iznos antidampinške ili kompenzacijske pristojbe koja se uvodi biti jednak punoj dampinškoj marži ili iznosu subvencije ili niži donose tijela stranke uvoznice u skladu s pravom te stranke.

Članak 5.4.

Konačna odluka

Stranka pri donošenju konačne odluke uzima u obzir informacije koje su propisno dostavile sve strane koje se smatraju zainteresiranim stranama u skladu s pravom te stranke.

Članak 5.5.

Neprimjena rješavanja sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. (Rješavanje sporova) za pitanja tumačenja ili primjene odredaba ovog odjeljka.

ODJELJAK B

Globalne zaštitne mjere

Članak 5.6.

Opće odredbe

Svaka stranka zadržava svoja prava i obveze iz članka XIX. GATT-a iz 1994. i članka 5. Sporazuma o poljoprivredi, kao i iz Sporazuma o zaštitnim mjerama.

Članak 5.7.

Transparentnost

1. Neovisno o članku 5.6., stranka koja pokreće ispitni postupak u pogledu globalnih zaštitnih mjera ili namjerava uvesti globalne zaštitne mjere, na zahtjev druge stranke i pod uvjetom da ta druga stranka ima znatan interes, odmah dostavlja pisanu *ad hoc* obavijest sa svim relevantnim informacijama koje su dovele do pokretanja ispitnog postupka u pogledu globalnih zaštitnih mjera ili do uvođenja globalnih zaštitnih mjera, uključujući prema potrebi privremene nalaze. Time se ne dovodi u pitanje članak 3.2. Sporazuma o zaštitnim mjerama.

2. Stranka koja uvodi globalne zaštitne mjere nastoji te mjere uvesti na način koji najmanje utječe na bilateralnu trgovinu.

3. Za potrebe stavka 2., ako stranka smatra da su ispunjeni pravni zahtjevi za uvođenje konačnih zaštitnih mjera i namjerava uvesti takve mjere, o tome obavješćuje drugu stranku i omogućuje joj održavanje bilateralnih savjetovanja. Ako u roku od 30 dana od obavijesti nije postignuto zadovoljavajuće rješenje, stranka uvoznica može donijeti konačnu zaštitnu mjeru primjerenu za rješavanje problema.

4. Za potrebe ovog članka, smatra se da stranka ima znatan interes ako se nalazi među pet najvećih dobavljača uvezene robe u protekle tri godine, mjereno u odnosu na apsolutni obujam ili vrijednost.

Članak 5.8.

Neprimjena rješavanja sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. (Rješavanje sporova) za pitanja tumačenja ili primjene odredaba ovog odjeljka koje se odnose na prava i obveze iz Sporazuma o WTO-u.

ODJELJAK C.

Bilateralne zaštitne mjere

PODODJELJAK C.1.

Opće odredbe

Članak 5.9.

Definicije

Za potrebe odjeljka C:

(a) „nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak” znači:

i. u slučaju Europske unije, Europska komisija; i

ii. u slučaju Meksika, *Unidad de Prácticas Comerciales Internacionales de la Secretaría de Economía* (Jedinica za međunarodne trgovačke prakse Ministarstva gospodarstva) ili njezin sljednik;

(b) „domaća industrija” znači, u odnosu na uvezeni proizvod, proizvođači u cjelini koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode, koji posluju na području stranke, ili oni proizvođači čija ukupna proizvodnja istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda čini znatan udio u ukupnoj domaćoj proizvodnji tih proizvoda;

(c) „istovjetan proizvod” znači proizvod koji je identičan, što znači u svim aspektima istovjetan, proizvodu koji se razmatra ili, ako nema takvog proizvoda, drugi proizvod koji, iako nije istovjetan u svim aspektima, ima obilježja koja su vrlo slična obilježjima proizvoda koji se razmatra;

(d) „izravno konkurentski proizvod” znači proizvod koji možda nije istovjetan u svim aspektima, ali je u velikoj mjeri zamjenjiv s proizvodom koji se razmatra jer ispunjava iste funkcije ([26]);

(e) „ozbiljna šteta” znači bitno opće narušavanje položaja neke domaće industrije;

(f) „prijetnja ozbiljne štete” znači ozbiljna šteta koja je očito neminovna na temelju činjenica, a ne pukih tvrdnji, nagađanja ili male vjerojatnosti; i

(g) „prijelazno razdoblje” znači:

i. razdoblje od 10 godina od datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu; ili

ii. razdoblje ukidanja carina za robu navedenu u rasporedu ukidanja carina stranke u Prilogu 2.-A (Raspored ukidanja carina), pod uvjetom da razdoblje ukidanja carina za predmetnu robu traje 10 ili više godina, plus tri godine.

([26]) Nadležna tijela u tom pogledu mogu analizirati aspekte kao što su fizička obilježja tih proizvoda, njihove tehničke specifikacije, krajnja upotreba i distribucijski kanali. Popis tih aspekata nije iscrpan te jedan ili više tih čimbenika nije nužno odlučujući.

Članak 5.10.

Primjena bilateralne zaštitne mjere

1. Neovisno o odjeljku B, ako se roba s podrijetlom iz stranke zbog snižavanja ili ukidanja carine na temelju ovog Sporazuma uvozi na područje druge stranke u toliko povećanim količinama, u apsolutnom smislu ili u odnosu na domaću proizvodnju, te pod takvim uvjetima da to uzrokuje ili prijeti da će uzrokovati ozbiljnu štetu domaćoj industriji koja proizvodi istovjetne ili izravno konkurentske proizvode, stranka uvoznica može uvesti mjere iz stavka 2. pod uvjetima i u skladu s postupcima utvrđenima u ovom odjeljku.

2. Ako se ispune uvjeti iz stavka 1., stranka uvoznica može uvesti samo bilateralne zaštitne mjere kojima se:

(a) suspendira daljnje snižavanje stope carine na predmetni proizvod kako je predviđeno ovim Sporazumom; ili

(b) povećava stopa carine na predmetni proizvod do razine koja ne premašuje niže od sljedećeg:

i. carinsku stopu koja se primjenjuje na proizvod prema načelu najpovlaštenije nacije, a koja je na snazi u trenutku uvođenja mjere; ili

ii. carinsku stopu koja se primjenjuje na proizvod prema načelu najpovlaštenije nacije, a koja je na snazi na dan koji neposredno prethodi datumu stupanja ovog Sporazuma na snagu.

3. Stranke su suglasne da ni carinske kvote ni količinska ograničenja ne bi bili dopušteni oblik bilateralne zaštitne mjere.

Članak 5.11.

Uvjeti i ograničenja

1. Stranka ne primjenjuje bilateralnu zaštitnu mjeru:

(a) osim u mjeri i onoliko dugo koliko je potrebno za sprečavanje ili ispravljanje situacija opisanih u članku 5.10. ili 5.15.;

(b) na više od dvije godine; ili

(c) nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Razdoblje iz točke (b) može se produljiti za još jednu godinu ako nadležna tijela stranke uvoznice u skladu s postupcima navedenima u odjeljku C utvrde da je mjera i dalje potrebna za sprečavanje ili ispravljanje situacija opisanih u članku 5.10. ili 5.15. ili za olakšavanje prilagodbe, pod uvjetom da ukupno razdoblje primjene zaštitne mjere, uključujući razdoblje početne primjene i svako njegovo produljenje, nije dulje od tri godine.

2. Stranka primjenjuje bilateralnu zaštitnu mjeru samo na robu s podrijetlom navedenu u Prilogu 2.-A (Raspored ukidanja carina) na koju se primjenjuje povlašteno postupanje na temelju ovog Sporazuma.

3. Kako bi se olakšala prilagodba u situaciji u kojoj se očekuje da će bilateralna zaštitna mjera trajati dulje od godinu dana, stranka koja primjenjuje tu mjeru postupno je liberalizira u redovitim vremenskim razmacima tijekom razdoblja primjene.

4. Ako stranka prestane primjenjivati bilateralnu zaštitnu mjeru, primjenjuje se ona carinska stopa koja bi bila na snazi za taj proizvod u skladu s člankom 2.4. (Ukidanje ili snižavanje carina).

Članak 5.12.

Privremene mjere

1. U kritičnim okolnostima u kojima bi odgoda prouzročila štetu koju bi bilo teško popraviti, stranka može privremeno primijeniti bilateralnu zaštitnu mjeru, a da pritom ne ispuni zahtjeve iz članka 5.22. stavka 1., na temelju prethodnog utvrđivanja da postoji jasan dokaz da se uvoz robe s podrijetlom iz druge stranke povećao zbog snižavanja ili ukidanja carine na temelju ovog Sporazuma i da takav uvoz uzrokuje ili prijeti da će uzrokovati situacije opisane u članku 5.10. ili 5.15.

2. Privremena mjera ne smije trajati dulje od 200 dana i u tom razdoblju stranka postupa u skladu s relevantnim postupovnim pravilima utvrđenima u pododjeljku C.2. Stranka odmah vraća iznos svih povećanja carine ako naknadni ispitni postupak opisan u pododjeljku C.2. ne dovede do uvođenja konačne mjere u skladu sa zahtjevima iz članka 5.10. ili 5.15. Trajanje bilo kakve privremene mjere računa se kao dio razdoblja iz članka 5.11. stavka 1. točke (b). Stranka uvoznica koja uvodi takve privremene mjere po njihovu uvođenju obavješćuje drugu stranku i, na zahtjev druge stranke, odmah upućuje to pitanje na razmatranje Zajedničkom odboru.

Članak 5.13.

Naknada i suspenzija koncesija

1. Stranka koja primjenjuje bilateralnu zaštitnu mjeru savjetuje se s drugom strankom kako bi se usuglasile o odgovarajućoj naknadi za liberalizaciju trgovine u obliku koncesija koje imaju u osnovi jednakovrijedne učinke na trgovinu. Stranka koja primjenjuje bilateralnu zaštitnu mjeru pruža priliku za takvo savjetovanje najkasnije 30 dana nakon početka primjene bilateralne zaštitne mjere.

2. Ako savjetovanje iz stavka 1. u roku od 30 dana od njegova početka ne dovede do dogovora o naknadi za liberalizaciju trgovine, stranka na koju bilateralna zaštitna mjera utječe može najkasnije 90 dana od primjene te mjere suspendirati primjenu koncesija koje imaju u osnovi jednakovrijedne učinke na trgovinu kao bilateralna zaštitna mjera druge stranke.

3. Stranka na koju utječe bilateralna zaštitna mjera pisanim putem obavješćuje drugu stranku najmanje 30 dana prije suspenzije primjene koncesija u skladu sa stavkom 2.

4. Obveza pružanja naknade u skladu sa stavkom 1. i pravo na suspenziju primjene koncesija u skladu sa stavkom 2. prestaju istog dana kad i bilateralna zaštitna mjera.

Članak 5.14.

Upotreba zaštitnih mjera i razdoblje između mjera

1. Stranka ne primjenjuje nijednu zaštitnu mjeru iz ovog odjeljka na uvoz proizvoda koji je ranije podlijegao takvoj mjeri, osim ako je proteklo razdoblje jednako polovini razdoblja koje je neposredno prethodilo, a tijekom kojeg se primjenjivala zaštitna mjera.

2. Stranka u odnosu na isti proizvod i u istom razdoblju ne smije primjenjivati:

(a) bilateralnu zaštitnu mjeru ili privremenu zaštitnu mjeru na temelju ovog Sporazuma; i

(b) zaštitnu mjeru u skladu s člankom XIX. GATT-a iz 1994. i na temelju Sporazuma o zaštitnim mjerama.

Članak 5.15.

Najudaljenije regije

1. Ako se roba s podrijetlom iz Meksika izravno uvozi na područje jedne ili nekoliko najudaljenijih regija Europske unije u toliko povećanim količinama i pod takvim uvjetima da to uzrokuje ili prijeti da će uzrokovati ozbiljno pogoršanje gospodarskog stanja predmetne najudaljenije regije, Europska unija, nakon što je razmotrila druga rješenja, može iznimno uvesti zaštitne mjere ograničene na područje predmetne najudaljenije regije.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., sve odredbe odjeljka C primjenjive na bilateralne zaštitne mjere primjenjive su i na bilo koju zaštitnu mjeru donesenu u odnosu na najudaljenije regije Europske unije.

3. Bilateralna zaštitna mjera ograničena na najudaljenije regije Europske unije primjenjuje se samo na robu na koju se primjenjuje povlašteno postupanje na temelju ovog Sporazuma.

4. Za potrebe stavka 1. „ozbiljno pogoršanje" znači velike poteškoće u gospodarskom sektoru u kojem se proizvode istovjetni ili izravno konkurentski proizvodi. Ozbiljno pogoršanje utvrđuje se na temelju objektivnih čimbenika, uključujući sljedeće elemente:

(a) povećanje obujma uvoza u apsolutnom smislu ili u odnosu na domaću proizvodnju i uvoz iz ostalih izvora; i

(b) učinak takvog uvoza na situaciju u relevantnoj industriji ili predmetnom gospodarskom sektoru, među ostalim na razinu prodaje, proizvodnju, financijsku situaciju i zaposlenost.

PODODJELJAK C.2.

Postupovna pravila primjenjiva na bilateralne zaštitne mjere

Članak 5.16.

Primjenjivo pravo

Za primjenu bilateralnih zaštitnih mjera nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak postupa u skladu s odredbama ovog pododjeljka, a u slučajevima koji nisu obuhvaćeni ovim pododjeljkom primjenjuje pravila utvrđena pravom predmetne stranke, ako su ta pravila u skladu s odredbama odjeljka C.

Članak 5.17.

Pokretanje postupka zaštite

1. Nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak može pokrenuti postupak u vezi s bilateralnim zaštitnim mjerama (dalje u tekstu „postupak zaštite") na temelju pisanog zahtjeva koji je podnijela domaća industrija ili koji je podnesen u njezino ime, a u iznimnim okolnostima i na vlastitu inicijativu. U slučaju Europske unije taj zahtjev u ime domaće industrije može podnijeti jedna država članica Europske unije ili više njih. Smatra se da je zahtjev podnijela domaća industrija ili da je podnesen u njezino ime ako ga podupiru domaći proizvođači čija ukupna proizvodnja čini više od 50 % ukupne proizvodnje istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda koje proizvodi dio domaće industrije koji podupire zahtjev ili mu se protivi. Međutim, ispitni postupak ne pokreće se ako proizvodnja domaćih proizvođača koji izrijekom podržavaju zahtjev čini manje od 25 % ukupne nacionalne proizvodnje istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda koje proizvodi domaća industrija.

2. Nakon što se ispitni postupak pokrene, zahtjev iz stavka 1., osim povjerljivih informacija iz njega, odmah se stavlja na raspolaganje svim zainteresiranim stranama.

3. Nakon pokretanja postupka zaštite, nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak objavljuje obavijest o pokretanju postupka u službenom listu stranke. U obavijesti se navodi subjekt koji je podnio pisani zahtjev, ako je primjenjivo, predmetna uvezena roba, tarifni broj, tarifni podbroj ili tarifna oznaka Harmoniziranog sustava u koje je roba razvrstana, vrsta odluke koju treba donijeti i rok za njezino donošenje, rok u kojem zainteresirane strane mogu pisanim putem iznijeti svoja stajališta i dostaviti informacije, mjesto na kojem se mogu pregledati pisani zahtjev i svi drugi dokumenti dostavljeni u okviru postupka koji nisu povjerljivi te ime, adresa i telefonski broj ureda od kojeg je moguće zatražiti više informacija. Ako nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak odluči održati javnu raspravu, vrijeme i mjesto održavanja te javne rasprave može se navesti u obavijesti o pokretanju postupka ili nekoj drugoj obavijesti u kasnijoj fazi postupka, pod uvjetom da se takva obavijest dostavi dovoljno rano. Ako na početku ispitnog postupka nije zakazana javna rasprava, u obavijesti o pokretanju postupka navodi se rok u kojem zainteresirane strane mogu zatražiti usmeno saslušanje pred nadležnim tijelom koje provodi ispitni postupak.

4. Kad je riječ o postupku zaštite koji se pokreće na temelju pisanog zahtjeva subjekta koji tvrdi da je reprezentativan za domaću industriju, nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak ne objavljuje obavijest o pokretanju postupka u skladu sa stavkom 3., a da prethodno nije pažljivo ocijenilo da li zahtjev ispunjava zahtjeve iz njegova prava i zahtjeve iz stavka 1. i jesu li u njemu navedeni razumni dokazi da se uvoz robe s podrijetlom iz druge stranke povećao zbog snižavanja ili ukidanja carine na temelju ovog Sporazuma te da takav uvoz uzrokuje ili prijeti da će uzrokovati navodnu ozbiljnu štetu ili navodno ozbiljno pogoršanje gospodarskog stanja.

Članak 5.18.

Ispitni postupak

1. Stranka može primijeniti zaštitnu mjeru isključivo nakon ispitnog postupka nadležnog tijela te stranke koje provodi ispitni postupak u skladu s postupcima utvrđenima u ovom pododjeljku. Taj ispitni postupak uključuje slanje relevantne javne obavijesti u razumnom roku svim zainteresiranim stranama te javne rasprave ili druga odgovarajuća sredstva u okviru kojih uvoznici, izvoznici i ostale zainteresirane strane mogu predstaviti dokaze i svoja stajališta, uključujući priliku da odgovore na predstavke ostalih strana.

2. Svaka stranka osigurava da njezino nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak završi ispitni postupak iz stavka 1. u roku od godinu dana od datuma njihova pokretanja.

Članak 5.19.

Utvrđivanje ozbiljne štete ili prijetnje ozbiljne štete i uzročno-posljedične veze

1. Za vrijeme ispitnog postupka radi utvrđivanja da li povećani uvoz uzrokuje ili prijeti da će uzrokovati ozbiljnu štetu domaćoj industriji nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak evaluira sve relevantne objektivne i mjerljive čimbenike koji utječu na situaciju u domaćoj industriji, a posebno stopu i iznos povećanja uvoza predmetnog proizvoda u apsolutnom smislu i u odnosu na domaću proizvodnju, udio domaćeg tržišta koji je preuzeo povećani uvoz te promjene u razini prodaje, proizvodnju, produktivnost, iskorištenost kapaciteta, dobit i gubitke te zaposlenost.

2. Ne utvrđuje se da povećani uvoz uzrokuje ili prijeti da će uzrokovati situacije opisane u članku 5.10. ili 5.15. ako se u ispitnom postupku, na temelju objektivnih dokaza, ne dokaže postojanje jasne uzročno-posljedične veze između povećanog uvoza predmetnog proizvoda i situacija opisanih u članku 5.10. ili 5.15. Ako situacije opisane u članku 5.10. ili 5.15. istodobno uzrokuju drugi čimbenici osim povećanog uvoza, šteta ili prijetnja štete, odnosno ozbiljno pogoršanje gospodarskog stanja ili prijetnja takvog pogoršanja ne pripisuju se povećanom uvozu.

Članak 5.20.

Rasprava

Tijekom svakog postupka zaštite nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak:

(a) nakon što je poslalo obavijest o tome u razumnom roku, održava javnu raspravu kako bi svim stranama koje se smatraju zainteresiranim stranama na temelju prava predmetne stranke omogućilo da pristupe osobno ili putem zastupnika, da iznesu dokaze i da ih se sasluša o ozbiljnoj šteti ili prijetnji takve štete, odnosno o ozbiljnom pogoršanju gospodarskog stanja ili prijetnji takvog pogoršanja, te o odgovarajućem rješenju; ili

(b) u slučaju Europske unije, svim zainteresiranim stranama omogućuje saslušanje ako su u roku navedenom u obavijesti o pokretanju postupka podnijele pisani zahtjev kojim dokazuju da je vjerojatno da će ishod ispitnog postupka utjecati na njih i da postoje posebni razlozi za njihovo usmeno saslušanje.

Članak 5.21.

Povjerljive informacije

Nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak, ako je naveden valjani razlog, tretira povjerljivo sve informacije koje su po prirodi povjerljive ili koje su dostavljene na povjerljivoj osnovi. Te se informacije ne smiju otkrivati bez dopuštenja stranke koja ih je dostavila. Od strana koje dostavljaju povjerljive informacije traži se dostava njihovih sažetaka koji nisu povjerljivi, a ako te strane navedu da se takve informacije ne mogu sažeti, od njih se traži da navedu razloge zašto ne mogu dostaviti sažetak. Sažeci moraju biti dovoljno detaljni kako bi omogućili razumijevanje suštine dostavljenih povjerljivih informacija. Međutim, ako nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak utvrdi da zahtjev za povjerljivost nije utemeljen te ako predmetna strana ne želi objaviti informacije niti odobriti njihovo otkrivanje u uopćenom ili sažetom obliku, ono može zanemariti takve informacije, osim ako se iz odgovarajućih izvora može zadovoljavajuće dokazati da su te informacije točne.

Članak 5.22.

Donošenje, obavješćivanje, savjetovanje i objavljivanje

1. Ako jedna od stranaka smatra da je nastupila neka od situacija navedenih u članku 5.10. ili 5.15., odmah upućuje to pitanje na razmatranje Zajedničkom odboru. Zajednički odbor može dati bilo koju preporuku potrebnu da bi se ispravila nastala situacija. Ako Zajednički odbor ne da preporuku kojom se nastoji ispraviti ta situacija ili ako se u roku od 30 dana od upućivanja predmeta Zajedničkom odboru ne pronađe drugo zadovoljavajuće rješenje, stranka uvoznica može donijeti bilateralnu zaštitnu mjeru primjerenu za ispravljanje te situacije u skladu s odjeljkom C.

2. Nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak stranci izvoznici dostavlja sve relevantne informacije koje uključuju dokaze o ozbiljnoj šteti ili prijetnji takve štete, odnosno o ozbiljnom pogoršanju ili prijetnji takvog pogoršanja gospodarskog stanja uzrokovanog povećanim uvozom, precizan opis uključenog proizvoda i predloženu bilateralnu zaštitnu mjeru, predloženi datum njezina uvođenja i očekivano trajanje predložene bilateralne zaštitne mjere.

3. Stranka odmah obavješćuje drugu stranku u pisanom obliku kad:

(a) pokrene postupak bilateralne zaštite na temelju odjeljka C;

(b) odluči primijeniti privremenu bilateralnu zaštitnu mjeru;

(c) utvrdi postojanje ozbiljne štete ili prijetnje takve štete, odnosno ozbiljnog pogoršanja gospodarskog stanja ili prijetnje takvog pogoršanja zbog povećanog uvoza, u skladu s člankom 5.19.;

(d) odluči primijeniti ili produljiti bilateralnu zaštitnu mjeru; i

(e) odluči izmijeniti prethodno donesenu bilateralnu zaštitnu mjeru.

4. Ako stranka dostavlja obavijest u skladu sa stavkom 3. točkom (a), takva obavijest uključuje:

(a) primjerak javne verzije zahtjeva i njegovih priloga ili, u slučaju ispitnih postupaka pokrenutih na inicijativu nadležnog tijela koje provodi ispitni postupak, relevantnih dokumenata iz kojih je vidljivo da su zahtjevi iz članka 5.17. ispunjeni, kao i upitnik u kojem se detaljno navode točke o kojima zainteresirane strane moraju dostaviti informacije; i

(b) precizan opis predmetne uvezene robe.

5. Ako stranka dostavlja obavijest u skladu sa stavkom 3. točkom (b) ili (c), ona uključuje primjerak javne verzije njezina utvrđenja i, ako je primjenjivo, dokumenta s tehničkim obrazloženjem na kojem se utvrđenje temelji.

6. Ako stranka dostavlja obavijest u skladu sa stavkom 3. točkom (d) o primjeni ili produljenju bilateralne zaštitne mjere, ta obavijest uključuje:

(a) primjerak javne verzije njezina utvrđenja i, ako je primjenjivo, dokumenta s tehničkim obrazloženjem na kojem se utvrđenje temelji;

(b) dokaze o ozbiljnoj šteti ili prijetnji takve štete, odnosno o ozbiljnom pogoršanju gospodarskog stanja ili prijetnji takvog pogoršanja zbog povećanog uvoza robe s podrijetlom iz druge stranke uzrokovanog snižavanjem ili ukidanjem carina na temelju ovog Sporazuma;

(c) precizan opis robe s podrijetlom na koju se primjenjuje bilateralna zaštitna mjera, uključujući njezin tarifni broj, tarifni podbroj ili tarifnu stavku Harmoniziranog sustava u koju je roba razvrstana;

(d) precizan opis bilateralne zaštitne mjere koja se primjenjuje ili produljuje;

(e) početni datum primjene bilateralne zaštitne mjere, njezino očekivano trajanje i, ako je primjenjivo, vremenski raspored postupne liberalizacije mjere; i

(f) u slučaju produljenja bilateralne zaštitne mjere, dokaz da se predmetna domaća industrija prilagođava.

7. Na zahtjev stranke na koju utječe postupak bilateralne zaštite na temelju odjeljka C, druga stranka održava savjetovanja sa strankom koja je podnijela zahtjev kako bi se preispitala obavijest dostavljena u skladu sa stavkom 3. točkom (a) ili (b).

8. Stranka koja namjerava primijeniti ili produljiti bilateralnu zaštitnu mjeru o tome obavješćuje drugu stranku i omogućuje održavanje prethodnih savjetovanja radi rasprave o eventualnoj primjeni ili produljenju mjere. Ako u roku od 30 dana od obavijesti nije postignuto zadovoljavajuće rješenje, prva stranka može primijeniti ili produljiti takvu mjeru.

9. Nadležno tijelo koje provodi ispitni postupak objavljuje nalaze i obrazložene zaključke o svim bitnim činjeničnim i pravnim pitanjima u službenom listu predmetne stranke, uključujući opis uvezene robe i situacije zbog koje su mjere uvedene u skladu s člankom 5.10. ili 5.15., uzročno-posljedičnu vezu između takve situacije i povećanog uvoza te oblik, razinu i trajanje mjera.

10. Nadležna tijela koja provode ispitni postupak sa svim povjerljivim informacijama postupaju potpuno u skladu s člankom 5.21.

POGLAVLJE 6.

SANITARNE I FITOSANITARNE MJERE

Članak 6.1.

Definicije

1. Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „nadležna tijela” znači nadležna tijela svake stranke iz Priloga 6.-A;

(b) „hitna mjera” znači sanitarna ili fitosanitarna mjera koju stranka uvoznica primjenjuje na robu iz druge stranke kako bi riješila hitan problem povezan sa zaštitom života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja koji se pojavi ili za koji postoji opasnost da će se pojaviti u stranci uvoznici; i

(c) „Odbor WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere” znači Odbor za sanitarne i fitosanitarne mjere osnovan u skladu s člankom 12. Sporazuma o SPS-u.

2. Na ovo se poglavlje primjenjuju definicije iz Priloga A Sporazuma o SPS-u, kao i one iz Codexa Alimentariusa (dalje u tekstu „Codex”), Svjetske organizacije za zdravlje životinja (dalje u tekstu „WOAH”) i Međunarodne konvencije o zaštiti bilja potpisane u Rimu 6. prosinca 1951. (dalje u tekstu „IPPC”).

Članak 6.2.

Ciljevi

Ciljevi su ovog poglavlja sljedeći:

(a) zaštititi život ili zdravlje ljudi, životinja ili bilja na područjima stranaka uz istodobno olakšavanje trgovine između stranaka;

(b) pojačati i unaprijediti provedbu Sporazuma o SPS-u;

(c) ojačati komunikaciju, savjetovanje i suradnju između stranaka, posebno između njihovih nadležnih tijela;

(d) osigurati da sanitarne i fitosanitarne mjere koje stranke provode ne stvaraju nepotrebne prepreke trgovini;

(e) poboljšati dosljednost, sigurnost i transparentnost sanitarnih i fitosanitarnih mjera svake stranke te njihovu provedbu; i

(f) potaknuti razvoj i donošenje međunarodnih normi, smjernica i preporuka relevantnih međunarodnih organizacija i poboljšati njihovu provedbu u strankama.

Članak 6.3.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje na sve sanitarne i fitosanitarne mjere stranke koje mogu, izravno ili neizravno, utjecati na trgovinu između stranaka.

Članak 6.4.

Odnos prema Sporazumu o SPS-u

Stranke potvrđuju međusobna prava i obveze iz Sporazuma o SPS-u.

Članak 6.5.

Resursi za provedbu

Svaka stranka upotrebljava resurse koji su joj potrebni za djelotvornu provedbu ovog poglavlja.

Članak 6.6.

Jednakovrijednost

1. Stranke potvrđuju da je priznavanje jednakovrijednosti sanitarnih i fitosanitarnih mjera druge stranke važno sredstvo olakšavanja trgovine.

2. Stranka uvoznica priznaje sanitarne i fitosanitarne mjere stranke izvoznice kao jednakovrijedne svojim mjerama ako stranka izvoznica objektivno dokaže stranci uvoznici da se njezinim mjerama postiže odgovarajuća razina sanitarne i fitosanitarne zaštite stranke uvoznice.

3. Stranka uvoznica ima pravo donijeti konačnu odluku o tome postiže li se sanitarnom ili fitosanitarnom mjerom koju je primijenila stranka izvoznica odgovarajuća razina sanitarne i fitosanitarne zaštite.

4. Stranka pri ocjenjivanju ili utvrđivanju jednakovrijednosti mjere druge stranke uzima u obzir, među ostalim i ako je to relevantno:

(a) odluke Odbora WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere;

(b) rad relevantnih međunarodnih organizacija;

(c) sva znanja i prethodna iskustva u trgovanju s drugom strankom; i

(d) informacije koje dostavi druga stranka.

5. Svaka stranka svoju ocjenu, utvrđivanje i nastavak priznavanja jednakovrijednosti temelji na normama, smjernicama i preporukama relevantnih međunarodnih normizacijskih tijela ili, prema potrebi, na procjeni rizika.

6. Stranka uvoznica odmah pokreće ocjenu radi utvrđivanja jednakovrijednosti ako primi zahtjev za ocjenu jednakovrijednosti od druge stranke koji je potkrijepljen potrebnim informacijama.

7. Kad stranka uvoznica završi ocjenu jednakovrijednosti, odmah obavješćuje drugu stranku o tome što je utvrdila.

8. Ako stranka uvoznica utvrdi da priznaje mjeru stranke izvoznice kao jednakovrijednu, stranka uvoznica odmah pokreće potrebne zakonodavne ili upravne mjere za provedbu priznanja.

9. Ne dovodeći u pitanje članak 6.16., ako stranka namjerava donijeti, izmijeniti ili staviti izvan snage mjeru koja podliježe utvrđivanju jednakovrijednosti koje utječe na trgovinu između stranaka, ta stranka:

(a) obavješćuje drugu stranku o svojoj namjeri u primjereno ranoj fazi u kojoj se mogu uzeti u obzir primjedbe koje dostavi druga stranka;

(b) na zahtjev druge stranke, dostavlja informacije i razloge za planirane promjene.

10. Stranka uvoznica nastavlja priznavati jednakovrijednost mjere koja podliježe planiranoj promjeni sve dok je ona i dalje na snazi.

11. Stranke na zahtjev bilo koje od stranaka raspravljaju o planiranim izmjenama o kojima je dostavljena obavijest u skladu sa stavkom 9. točkom (a). Stranka uvoznica bez nepotrebne odgode preispituje sve informacije dostavljene u skladu sa stavkom 9. točkom (b).

12. Ako stranka donese, izmijeni ili stavi izvan snage sanitarnu ili fitosanitarnu mjeru koja podliježe utvrđivanju jednakovrijednosti od strane druge stranke, stranka uvoznica nastavlja priznavati jednakovrijednost mjere pod uvjetom da se mjerama stranke izvoznice koje se odnose na predmetni proizvod i dalje postiže odgovarajuća razina sanitarne ili fitosanitarne zaštite stranke uvoznice. Stranke na zahtjev jedne od njih odmah raspravljaju o tome što je utvrdila stranka uvoznica.

Članak 6.7.

Procjena rizika

1. Stranke prepoznaju važnost osiguravanja da se njihove sanitarne i fitosanitarne mjere temelje na znanstvenim načelima i da su u skladu s relevantnim međunarodnim normama, smjernicama i preporukama.

2. Ako stranka smatra da je određena sanitarna ili fitosanitarna mjera koju je donijela ili provodi druga stranka ograničavajuća ili može biti ograničavajuća, da se njezin izvoz i ta mjera ne temelje na relevantnoj međunarodnoj normi, smjernici ili preporuci ili da relevantna norma, smjernica ili preporuka ne postoji, ta stranka može od druge stranke zatražiti informacije. Stranka od koje su zatražene informacije stranci koja ih je zatražila dostavlja objašnjenje razloga i relevantne informacije o toj mjeri.

3. Ako nema dovoljno relevantnih znanstvenih dokaza, stranka može privremeno donijeti sanitarnu ili fitosanitarnu mjeru na temelju odgovarajućih dostupnih informacija, uključujući informacije relevantnih međunarodnih organizacija. U takvim okolnostima ta stranka traži dodatne informacije potrebne za objektivniju procjenu rizika te u skladu s njima u razumnom roku preispituje sanitarnu ili fitosanitarnu mjeru.

4. Prepoznajući prava i obveze stranaka u skladu s relevantnim odredbama Sporazuma o SPS-u, ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao da sprečava stranku:

(a) da utvrdi razinu sanitarne ili fitosanitarne zaštite za koju utvrdi da je primjerena u skladu s člankom 5. Sporazuma o SPS-u;

(b) da uspostavi ili primjenjuje postupak odobravanja u kojem je potrebno provesti procjenu rizika prije nego što ta stranka odobri nekom proizvodu pristup svojem tržištu; ili

(c) da donese ili provodi sanitarne ili fitosanitarne mjere opreza u skladu s člankom 5. stavkom 7. Sporazuma o SPS-u.

5. Svaka stranka osigurava da se njezinim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama ne uspostavlja proizvoljna ili neopravdana diskriminacija između stranaka ako prevladavaju identični ili slični uvjeti. Stranka ne primjenjuje sanitarne i fitosanitarne mjere na način koji bi predstavljao prikriveno ograničavanje trgovine između stranaka.

6. Stranka koja provodi procjenu rizika:

(a) uzima u obzir relevantne smjernice Odbora WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere te međunarodne norme, smjernice i preporuke;

(b) razmatra mogućnosti upravljanja rizicima koje ne ograničavaju trgovinu više nego što je potrebno za postizanje razine sanitarne ili fitosanitarne zaštite za koju je utvrdila da je primjerena u skladu s člankom 5. stavkom 3. Sporazuma o SPS-u, uzimajući u obzir tehničku i gospodarsku izvedivost; i

(c) uzima u obzir cilj minimiziranja negativnih učinaka na trgovinu pri utvrđivanju odgovarajuće razine sanitarne ili fitosanitarne zaštite u skladu s člankom 5. stavkom 4. Sporazuma o SPS-u i odabire mogućnost upravljanja rizicima koja ne ograničava trgovinu više nego što je potrebno za ostvarivanje sanitarnog ili fitosanitarnog cilja, uzimajući u obzir tehničku i gospodarsku izvedivost.

7. Na zahtjev stranke izvoznice, stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu o napretku ostvarenom u određenoj procjeni rizika koja se odnosi na zahtjev za pristup tržištu stranke izvoznice te o svakoj odgodi do koje bi moglo doći za vrijeme tog postupka.

8. Ne dovodeći u pitanje članak 6.16., stranka ne zaustavlja uvoz proizvoda iz druge stranke samo zbog toga što stranka preispituje svoje sanitarne ili fitosanitarne mjere, ako je stranka uvoznica dopustila uvoz tog proizvoda iz druge stranke u vrijeme pokretanja preispitivanja.

Članak 6.8.

Prilagodba regionalnim uvjetima, uključujući područja slobodna od štetnih organizama ili bolesti te područja s niskom prevalencijom štetnih organizama ili bolesti

Opće odredbe

1. Stranke su svjesne da je prilagodba sanitarnih i fitosanitarnih mjera regionalnim uvjetima u pogledu štetnih organizama ili bolesti važno sredstvo zaštite života ili zdravlja životinja i bilja te olakšavanja trgovine.

2. Stranke priznaju koncept područjâ slobodnih od štetnih organizama ili bolesti te područjâ s niskom prevalencijom štetnih organizama ili bolesti. Takva područja određuju se na temelju čimbenika kao što su zemljopisni položaj, ekosustavi, epidemiološki nadzor te djelotvornost sanitarne ili fitosanitarne kontrole.

3. Stranka izvoznica koja tvrdi da su dijelovi njezina područja slobodni od štetnih organizama ili bolesti ili imaju nisku prevalenciju štetnih organizama ili bolesti dostavlja potreban dokaz o tome kako bi objektivno dokazala stranci uvoznici da takvi dijelovi jesu i da će vjerojatno ostati područja slobodna od štetnih organizama ili bolesti, odnosno područja s niskom prevalencijom štetnih organizama ili bolesti. U tu svrhu stranka izvoznica, na zahtjev stranke uvoznice, u razumnoj mjeri daje pristup radi inspekcije, ispitivanja i drugih relevantnih postupaka.

4. Pri određivanju područjâ iz stavka 2. odlukama o regionalizaciji, stranke uzimaju u obzir relevantne smjernice Odbora WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere, a svoje mjere temelje na međunarodnim normama, smjernicama i preporukama ili, ako se njima ne postiže odgovarajuća razina sanitarne ili fitosanitarne zaštite stranke, na procjeni rizika primjerenoj okolnostima.

5. Kako bi odredila područja iz stavka 2., stranka uvoznica uzima u obzir sve relevantne informacije od tijela stranke izvoznice i prethodno iskustvo s tim tijelima.

6. Stranka uvoznica može utvrditi da se može provesti ubrzani postupak da bi se evaluirao zahtjev stranke izvoznice za priznavanje područja slobodnih od štetnih organizama ili bolesti ili područja s niskom prevalencijom štetnih organizama ili bolesti.

7. Ako se stranka izvoznica ne slaže s onime što je utvrdila stranka uvoznica, stranka uvoznica stranci izvoznici pruža obrazloženje.

8. Stranka izvoznica na zahtjev stranke uvoznice dostavlja cjelovito objašnjenje i popratne podatke za ono što je utvrdila i za odluke obuhvaćene ovim člankom. Za vrijeme provedbe tih postupaka stranke nastoje izbjeći nepotrebne poremećaje u trgovini.

Životinje, životinjski proizvodi i nusproizvodi životinjskog podrijetla

9. Stranke priznaju načelo podjele na područja, koje pristaju primjenjivati u trgovini. Stranke isto tako priznaju službeni zdravstveni status životinja kako ga je utvrdio WOAH.

10. Stranka uvoznica u načelu temelji svoje utvrđivanje zdravstvenog statusa životinja iz stranke izvoznice na dokazima koje je dostavila stranka izvoznica u skladu sa Sporazumom o SPS-u, Kodeksom WOAH-a o zdravlju kopnenih životinja i Kodeksom WOAH-a o zdravlju akvatičnih životinja.

11. Stranka uvoznica bez nepotrebne odgode ocjenjuje sve dodatne informacije koje primi od stranke izvoznice, obično u roku od 90 dana od primitka informacija. Stranka uvoznica može od stranke izvoznice zatražiti inspekciju na licu mjesta, a sve inspekcije provodi u skladu s načelima utvrđenima u članku 6.11. i u roku od 90 dana od datuma na koji stranka izvoznica primi zahtjev za inspekciju, osim ako stranke dogovore drukčije.

12. Stranke priznaju koncept kompartmentalizacije i surađuju na tom pitanju.

Bilje i biljni proizvodi

13. Stranke priznaju koncepte područja slobodnih od štetnih organizama, mjesta proizvodnje slobodnih od štetnih organizama i proizvodnih mjesta slobodnih od štetnih organizama te područja s niskom prevalencijom štetnih organizama kao sredstva zaštite života ili zdravlja bilja te olakšavanja trgovine kako je navedeno u relevantnim međunarodnim normama IPPC-a za fitosanitarne mjere (dalje u tekstu „ISPM") koje su suglasne primjenjivati na robu kojom međusobno trguju.

14. Stranka uvoznica na zahtjev stranke izvoznice pri donošenju ili provođenju fitosanitarnih mjera uzima u obzir područja slobodna od štetnih organizama, mjesta proizvodnje slobodna od štetnih organizama, proizvodna mjesta slobodna od štetnih organizama te područja s niskom prevalencijom štetnih organizama koja je uspostavila stranka izvoznica u skladu s relevantnim međunarodnim normama, smjernicama i preporukama.

15. Stranka izvoznica utvrđuje područja slobodna od štetnih organizama, mjesta proizvodnje slobodna od štetnih organizama, proizvodna mjesta slobodna od štetnih organizama ili područja s niskom prevalencijom štetnih organizama i dostavlja te informacije drugoj stranci. Stranka izvoznica na zahtjev dostavlja cjelovito objašnjenje i popratne podatke u skladu s relevantnim ISPM-om ili prema potrebi na drugi način.

16. Ne dovodeći u pitanje članak 6.16., stranka uvoznica u načelu temelji svoje utvrđivanje zdravstvenog statusa bilja iz stranke izvoznice ili njezinih dijelova na informacijama koje je dostavila stranka izvoznica u skladu sa Sporazumom o SPS-u i relevantnim ISPM-om.

17. Stranka uvoznica bez nepotrebne odgode ocjenjuje sve dodatne informacije koje primi od stranke izvoznice, obično u roku od 90 dana od primitka informacija. Stranka uvoznica može od stranke izvoznice zatražiti inspekciju na licu mjesta, a sve inspekcije provodi u skladu s načelima utvrđenima u članku 6.11. i u roku od šest mjeseci od datuma na koji stranka izvoznica primi zahtjev za inspekciju, osim ako stranke dogovore drukčije. Stranke pri dogovaranju drukčijeg roka uzimaju u obzir biologiju predmetnog štetnog organizma i usjeva.

Članak 6.9.

Transparentnost

1. Stranke prepoznaju vrijednost kontinuiranog dijeljenja informacija o svojim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama te omogućivanja drugoj stranci da se očituje o predloženim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama.

2. Pri provedbi ovog članka svaka stranka uzima u obzir relevantne smjernice Odbora WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere te međunarodne norme, smjernice i preporuke.

3. Osim ako se pojave ili postoji opasnost da će se pojaviti hitni problemi povezani sa zaštitom života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja, ili ako se mjerom olakšava trgovina, stranka obavješćuje drugu stranku o svakoj predloženoj sanitarnoj ili fitosanitarnoj mjeri koja može utjecati na trgovinu između stranaka i obično drugoj stranci omogućuje da dostavi pisane primjedbe najmanje 60 dana od obavijesti. Ako je to izvedivo i primjereno, stranka koja je dostavila obavijest trebala bi odrediti rok za dostavljanje primjedbi dulji od 60 dana i razmatra svaki razuman zahtjev druge stranke za produljenje roka za dostavljanje primjedbi. Stranka na zahtjev odgovara na pisane primjedbe druge stranke na odgovarajući način.

4. Stranke:

(a) osiguravaju transparentnost u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih mjera koje se primjenjuju na trgovinu;

(b) unapređuju uzajamno razumijevanje o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama svake stranke i njihovoj primjeni; i

(c) razmjenjuju informacije o pitanjima koja se odnose na razvoj i primjenu sanitarnih i fitosanitarnih mjera kako bi njihove negativne učinke na trgovinu između stranaka svele na najmanju moguću mjeru.

5. Svaka stranka na zahtjev druge stranke i obično u roku od 15 dana od primitka zahtjeva dostavlja informacije:

(a) o zahtjevima u pogledu uvoza koji se primjenjuju na uvoz određenih proizvoda; i

(b) o napretku ostvarenom u obradi zahtjeva za odobravanje određenih proizvoda.

6. Smatra se da su informacije iz stavka 4. točke (c) i stavka 5. dostavljene ako su postale dostupne putem obavijesti WTO-u u skladu s relevantnim pravilima i postupcima ili ako informacije postanu besplatno dostupne na javno dostupnim službenim internetskim stranicama stranke.

7. Stranka na zahtjev drugoj stranci dostavlja relevantne informacije koje je ta stranka razmatrala u razvoju predložene mjere, prema potrebi i u mjeri u kojoj je to dopušteno zahtjevima povezanima s povjerljivošću i privatnošću stranke koja dostavlja informacije.

8. Stranka može od druge stranke zatražiti raspravu, ako je to primjereno i izvedivo, o svim pitanjima u pogledu trgovine povezanima s predloženom sanitarnom ili fitosanitarnom mjerom i o postojanju alternativnih pristupa kojima se znatno manje ograničava trgovina, a mogla bi se ostvariti ista svrha kao i tom mjerom.

9. Svaka stranka obavijesti o sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama objavljuje, po mogućnosti elektronički, u službenom listu ili na internetskim stranicama.

10. Svaka stranka osigurava da se u tekstu ili obavijesti o sanitarnoj ili fitosanitarnoj mjeri navodi datum stupanja mjere na snagu i pravna osnova za mjeru.

11. Stranka izvoznica pravodobno i na odgovarajući način obavješćuje stranku uvoznicu:

(a) o znatnom sanitarnom ili fitosanitarnom riziku povezanom s aktualnom trgovinom;

(b) o hitnim situacijama u kojima promjena zdravstvenog statusa životinja ili bilja na području stranke izvoznice može utjecati na aktualnu trgovinu;

(c) o znatnim promjenama statusa u pogledu štetnih organizama ili bolesti, kao što je prisutnost i razvoj štetnih organizama ili bolesti, uključujući primjenu odluka o regionalizaciji; i

(d) o znatnim promjenama politika ili praksi koje se odnose na sigurnost hrane, upravljanje štetnim organizmima ili bolestima te kontrolu ili iskorjenjivanje, a koje mogu utjecati na aktualnu trgovinu.

12. Stranka bi, ako je to izvedivo i primjereno, trebala predvidjeti razdoblje dulje od šest mjeseci između datuma objave sanitarne ili fitosanitarne mjere koja može utjecati na trgovinu između stranaka i datuma stupanja mjere na snagu, osim ako se mjerom namjerava riješiti hitan problem povezan sa zaštitom života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja ili je riječ o mjeri kojom se olakšava trgovina.

13. Na zahtjev stranke druga stranka dostavlja joj informacije o svim sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama povezanima s uvozom proizvoda na njezino područje.

Članak 6.10.

Olakšavanje trgovine

Postupci odobravanja

1. Stranke priznaju da svaka stranka ima pravo razviti i primijeniti postupke odobravanja kako bi osigurala postizanje odgovarajuće razine sanitarne i fitosanitarne zaštite stranke uvoznice uz istodobno minimiziranje negativnih učinaka na trgovinu.

2. Svaka stranka osigurava sljedeće za sve sanitarne i fitosanitarne postupke odobravanja koji utječu na trgovinu između stranaka:

(a) da se provode i završe bez nepotrebne odgode; i

(b) da se ne provode na način koji bi činio proizvoljnu ili neopravdanu diskriminaciju druge stranke.

3. Svaka stranka nastoji osigurati da proizvodi koji se izvoze u drugu stranku postižu odgovarajuću razinu sanitarne ili fitosanitarne zaštite stranke uvoznice. U tu svrhu stranka izvoznica uspostavlja i primjenjuje odgovarajuće mjere kontrole, uključujući, prema potrebi, inspekcije na licu mjesta koje se temelje na riziku. Stranka uvoznica može zahtijevati da relevantno nadležno tijelo stranke izvoznice objektivno dokaže, na način prihvatljiv stranci uvoznici, da su njezini zahtjevi u pogledu uvoza ispunjeni.

4. Ako stranka uvoznica zahtijeva da se proizvod odobri prije uvoza, ta stranka na zahtjev stranke izvoznice odmah stavlja na raspolaganje informacije o sanitarnim i fitosanitarnim postupcima uvoza. Stranka uvoznica posebno osigurava:

(a) da se objavi uobičajeno vrijeme obrade potrebno za svaki postupak ili da se stranku izvoznicu na njezin zahtjev obavijesti o predviđenom vremenu obrade;

(b) da nadležno tijelo stranke uvoznice, kad zaprimi zahtjev, odmah provjeri je li dostavljena potpuna dokumentacija te precizno i potpuno obavijesti stranku izvoznicu o svim elementima koji nedostaju;

(c) da nadležno tijelo stranke uvoznice stranku izvoznicu što prije precizno i potpuno obavijesti o rezultatima postupka kako bi se prema potrebi mogle poduzeti korektivne mjere;

(d) da nadležno tijelo stranke uvoznice, čak i ako nedostaju elementi zahtjeva, u mjeri u kojoj je to izvedivo nastavi s postupkom ako to zatraži stranka izvoznica; i

(e) da nadležno tijelo stranke uvoznice obavijesti stranku izvoznicu, na njezin zahtjev, o napretku postupka, uključujući objašnjenje eventualne odgode.

5. Ako stranka zahtijeva procjenu rizika za postupak odobravanja, ta stranka u uobičajenim okolnostima odmah, a obično u roku od godine dana od datuma primitka informacija potrebnih za izvoz proizvoda, stavlja tu procjenu rizika na raspolaganje.

6. Svaka stranka nastoji primijeniti razumne rokove za sve korake svojih postupaka odobravanja te odmah pokreće te postupke po primitku zahtjeva od druge stranke.

7. Svaka stranka izbjegava nepotrebno udvostručavanje posla i administrativno opterećenje u odnosu na:

(a) svu dokumentaciju, informacije ili radnje koje zahtijeva od podnositelja zahtjeva u okviru postupka odobravanja; i

(b) sve informacije koje stranka evaluira u okviru postupka odobravanja.

8. Svaka stranka odmah objavljuje sve izmjene svojih obveznih postupaka odobravanja ili povezanih zahtjeva. Osim u propisno opravdanim okolnostima povezanima s njezinom razinom zaštite, svaka stranka predviđa prijelazno razdoblje od objave bilo kakvih izmjena svojih postupaka odobravanja ili povezanih zahtjeva do njihova stupanja na snagu kako bi drugoj stranci omogućila da se upozna s takvim promjenama i prilagodi im se. Svaka stranka nastoji obraditi zahtjeve koji su podneseni prije objave izmjena i izbjeći produljenje postupka njihova odobravanja. Ako se izmjenom postupaka odobravanja smanjuje opterećenje, njezino stupanje na snagu ne smije se nepotrebno odgađati.

9. Na zahtjev stranke druga stranka pravodobno joj dostavlja informacije o napretku postupka odobravanja.

Posebni uvjeti povezani sa zdravljem bilja

10. U skladu s primjenjivim normama dogovorenima u okviru IPPC-a, svaka stranka čuva odgovarajuće informacije o svojem statusu u pogledu štetnih organizama, što može uključivati programe praćenja, iskorjenjivanja i sprečavanja širenja te njihove rezultate, kako bi se poduprla kategorizacija štetnih organizama i opravdale fitosanitarne uvozne mjere.

11. Svaka stranka nastoji sastaviti i ažurirati popis reguliranih štetnih organizama za proizvode za koje postoji fitosanitarni rizik. Taj popis sadržava:

(a) karantenske štetne organizme koji nisu prisutni ni na kojem dijelu njezina područja;

(b) karantenske štetne organizme koji su prisutni, ali nisu široko rasprostranjeni i pod službenim su nadzorom; i

(c) regulirane nekarantenske štetne organizme.

12. Svaka stranka ograničava svoje zahtjeve u pogledu uvoza za bilje ili biljne proizvode za koje postoji fitosanitarni rizik na mjere kojima se osigurava odsutnost reguliranih štetnih organizama. Takvi zahtjevi u pogledu uvoza primjenjuju se na cjelokupnom području stranke izvoznice, uzimajući u obzir regionalne uvjete.

13. Pošiljke proizvoda za koje postoje fitosanitarne mjere prihvaćaju se na temelju odgovarajućih jamstava stranke izvoznice bez primjene programa prethodnog carinjenja. Stranka uvoznica može, na temelju sistemskog pristupa, povjeriti povezane aktivnosti za trgovinu proizvodima nadležnom tijelu stranke izvoznice.

14. Stranke donose samo one fitosanitarne mjere koje su tehnički opravdane, u skladu su s opasnošću od štetnih organizama o kojoj je riječ te koje su među dostupnim mjerama najmanje restriktivne.

15. Stranke za potrebe provedbe stavaka od 10. do 14. uzimaju u obzir relevantni ISPM.

Posebni sanitarni i fitosanitarni zahtjevi u pogledu uvoza

16. Ako je za postizanje odgovarajuće razine zaštite stranke uvoznice dostupno nekoliko sanitarnih ili fitosanitarnih mjera, stranke na zahtjev stranke izvoznice uspostavljaju tehnički dijalog kako bi se izbjegli nepotrebni poremećaji u trgovini i odabralo najizvedivije rješenje.

Članak 6.11.

Revizije

1. Kako bi se utvrdila sposobnost stranke izvoznice da pruži potrebna jamstva i postupa u skladu sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama stranke uvoznice, stranka uvoznica ima pravo provesti, podložno odredbama ovog članka, reviziju nadležnih tijela i povezanih ili imenovanih sustava inspekcija stranke izvoznice.

2. Stranka uvoznica može odrediti da je potrebno provesti reviziju, kao jedan od alata kojima se ocjenjuju službeni sustavi inspekcija i certificiranja stranke izvoznice. Takva revizija slijedi sistemski pristup koji se temelji na ispitivanju uzorka sistemskih postupaka, dokumenata ili evidencija i, prema potrebi, na inspekcijama na licu mjesta objekata obuhvaćenih revizijom.

3. Revizije su ponajprije usmjerene na evaluiranje djelotvornosti službenih sustava inspekcija i certificiranja te kapaciteta stranke izvoznice da ispuni sanitarne i fitosanitarne zahtjeve u pogledu uvoza te da se pridržava povezanih mjera kontrole, a ne na evaluiranje konkretnih postrojenja ili objekata, kako bi se utvrdila sposobnost nadležnih tijela stranke izvoznice da imaju i zadrže kontrolu i osiguraju potrebna jamstva stranci uvoznici.

4. Pri provedbi revizije stranka uvoznica uzima u obzir relevantne smjernice Odbora WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere i postupa u skladu s relevantnim međunarodnim normama, smjernicama i preporukama.

5. Stranka uvoznica određuje prirodu i učestalost revizija, uzimajući u obzir rizike svojstvene proizvodu, evidenciju prošlih uvoznih provjera i druge dostupne informacije, kao što su revizije i inspekcije koje je provelo nadležno tijelo stranke izvoznice.

6. Svaka stranka nastoji smanjiti učestalost i broj revizija. Ako stranka uvoznica smatra potrebnim provesti reviziju kao jedan od alata kojima se ocjenjuju službeni sustavi inspekcija i certificiranja stranke izvoznice, kao i kapacitet stranke izvoznice da ispuni sanitarne i fitosanitarne zahtjeve u pogledu uvoza te da se pridržava povezanih mjera kontrole, primjenjuje se sljedeće:

(a) kad je riječ o prvom zahtjevu za izvoz za određeni proizvod, stranka uvoznica provodi reviziju na reprezentativnom uzorku stranke izvoznice; i

(b) kad je riječ o svim naknadnim zahtjevima za izvoz za isti proizvod, kako bi skratila trajanje postupka odobravanja stranka uvoznica provodi takvu reviziju samo u propisno opravdanim okolnostima. Ako stranka uvoznica provodi reviziju, to objašnjava stranci izvoznici.

7. Nadležna tijela stranke uvoznice i stranke izvoznice prije revizije raspravljaju i u planu revizije utvrđuju:

(a) razloge za reviziju te njezine ciljeve i opseg;

(b) kriterije ili zahtjeve na temelju kojih će se provesti revizija stranke izvoznice; i

(c) raspored i postupke za provođenje revizije.

Osim ako se stranke dogovore drukčije, stranka uvoznica dostavlja stranci izvoznici plan revizije najmanje 30 dana prije revizije.

8. Stranka uvoznica dostavlja stranci izvoznici informacije o rezultatima revizije pisanim putem u obliku izvješća o reviziji u kojem se navode nalazi, zaključci i preporuke.

9. Stranka uvoznica dostavlja stranci izvoznici nacrt izvješća o reviziji, obično u roku od 30 dana od završetka revizije.

10. Stranka uvoznica omogućuje stranci izvoznici iznošenje primjedbi na nalaze revizije. Stranka uvoznica može uzeti u obzir takve primjedbe prije nego što donese zaključke i poduzme bilo kakve radnje. Stranka uvoznica dostavlja stranci izvoznici završno izvješće u pisanom obliku obično u roku od dva mjeseca od datuma primitka tih primjedbi.

11. Stranka izvoznica obavješćuje stranku uvoznicu o svim korektivnim mjerama poduzetima na temelju nalaza i zaključaka stranke uvoznice.

12. Svaka stranka osigurava da su uspostavljeni postupci kojima se sprečava otkrivanje povjerljivih informacija dobivenih za vrijeme revizije nadležnih tijela stranke izvoznice, uključujući postupke za uklanjanje povjerljivih informacija iz završnog izvješća o reviziji prije nego što se to izvješće javno objavi.

13. Svaka mjera koja se provede zbog revizije mora biti razmjerna utvrđenim rizicima i njome se ne smije ograničavati trgovina više nego što je potrebno za postizanje odgovarajuće razine sanitarne ili fitosanitarne zaštite stranke uvoznice. Ako stranka to zatraži, održava se savjetovanje o situaciji u skladu s člankom 6.19. Stranke razmatraju sve informacije pružene u okviru tog savjetovanja.

14. Svaka stranka snosi vlastite troškove povezane s revizijom.

Članak 6.12.

Uvozne provjere

1. Svaka stranka osigurava da se njezine uvozne provjere temelje na riziku, da se provode bez nepotrebne odgode i da se primjenjuju razmjerno i nediskriminirajuće.

2. Svaka stranka osigurava da proizvodi koji se izvoze u drugu stranku ispunjavaju sanitarne i fitosanitarne zahtjeve stranke uvoznice.

3. Svaka stranka drugoj stranci na zahtjev stavlja na raspolaganje informacije o svojim postupcima uvoza, uključujući informacije o učestalosti uvoznih provjera povezanih sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama te čimbenike koje smatra odlučujućima za utvrđivanje rizika povezanih s uvozom.

4. Ako se uvoznom provjerom utvrdi da proizvod ne ispunjava relevantne zahtjeve u pogledu uvoza, stranka uvoznica:

(a) svoje postupanje temelji na procjeni uključenog rizika i osigurava da se postupanjem ne ograničava trgovina više nego što je potrebno za postizanje odgovarajuće razine sanitarne ili fitosanitarne zaštite;

(b) obavješćuje uvoznika ili njegova predstavnika o razlozima za neispunjavanje zahtjeva, pravnoj osnovi za postupanje i, prema potrebi, o mjestu zbrinjavanja te pošiljke; i

(c) uvozniku ili njegovu predstavniku omogućuje da dostavi dodatne informacije koje toj stranci mogu pomoći u donošenju odluke.

5. Ako stranka zabrani ili ograniči uvoz robe iz druge stranke na temelju negativnog rezultata uvozne provjere, stranka uvoznica u skladu sa svojim pravom, ako to zatraži nadležno tijelo stranke izvoznice ili gospodarski subjekt odgovoran za pošiljku, pisanim putem uobičajenim kanalima dostavlja razlog zabrane ili ograničenja, pravnu osnovu ili ovlaštenje za postupanje i, prema potrebi, informacije o mjestu zbrinjavanja te pošiljke ([27]).

6. Ako je uz odbijenu pošiljku priložen sanitarni ili fitosanitarni certifikat, stranka uvoznica o tome obavješćuje nadležno tijelo stranke izvoznice te mu dostavlja sve odgovarajuće informacije, uključujući pravnu osnovu za postupanje, detaljne laboratorijske rezultate i metode. Stranka uvoznica vodi fizičku i elektroničku evidenciju o identifikaciji, prikupljanju, uzorkovanju, prijevozu i pohrani ispitnog uzorka i metodama analize ispitnog uzorka. Stranka uvoznica obavješćuje uvoznika ili njegova predstavnika i o zbrinjavanju te pošiljke. U slučaju pronalaska štetnog organizma u obavijesti se navodi štetni organizam na razini vrste kad god je to moguće.

7. Ako stranka uvoznica utvrdi postojanje znatnog, trajnog ili ponavljajućeg uzorka neusklađenosti sa sanitarnom ili fitosanitarnom mjerom, stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu o neusklađenosti.

8. Neovisno o stavku 6., stranka uvoznica stranci izvoznici na zahtjev dostavlja dostupne informacije o robi iz stranke izvoznice za koju je utvrđeno da nije u skladu sa sanitarnom ili fitosanitarnom mjerom stranke uvoznice.

9. Sve naknade koje se naplaćuju u pogledu bilo kojeg postupka provjere i osiguravanja usklađenosti sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama ne smiju biti veće od stvarnih troškova usluge.

Članak 6.13.

Certificiranje

1. Ako stranka zahtijeva sanitarni ili fitosanitarni certifikat za uvoz robe, takav se certifikat temelji na međunarodnim normama Codexa, IPPC-a i WOAH-a.

2. Svaka stranka osigurava da se njezini certifikati, uključujući sve potvrde, sastavljaju na način kojim se izbjegava nepotrebno opterećenje za trgovinu između stranaka.

3. Stranka uvoznica drugoj stranci na njezin zahtjev odmah dostavlja informacije o certifikatima potrebnima za određeni proizvod.

4. Stranke jačaju suradnju na razvoju obrazaca certifikata kako bi se smanjilo administrativno opterećenje i olakšao pristup njihovim tržištima.

5. Stranke promiču provedbu elektroničkog certificiranja i drugih tehnologija za olakšavanje trgovine između njih.

6. Svaka stranka prihvaća razmjenu izvornih certifikata papirnatim putem ili sigurnim načinom elektroničkog prijenosa podataka kojim se jamči jednakovrijedna certifikacija. Stranka izvoznica može dostaviti elektronički službeni certifikat ako je stranka uvoznica utvrdila da se pružaju jednakovrijedna sigurnosna jamstva, među ostalim upotreba digitalnog potpisa i jamstvo vjerodostojnosti dokumenta.

([27]) Podrazumijeva se da ništa u ovom članku ne sprečava stranku uvoznicu da zbrine pošiljku za koju se utvrdi da sadržava zarazni patogen ili štetni organizam koji se, ako se ne poduzmu hitne mjere, može proširiti i nanijeti štetu životu ili zdravlju ljudi, životinja ili biljaka na području te stranke.

Članak 6.14.

Primjena sanitarnih i fitosanitarnih mjera

1. Ne dovodeći u pitanje članak 6.8., svaka stranka primjenjuje svoje sanitarne ili fitosanitarne mjere na područje druge stranke.

2. Kako bi se izbjegla proizvoljna ili neopravdana diskriminacija, isti zahtjevi u pogledu uvoza primjenjuju se na područje stranke izvoznice na kojem postoje jednaki ili slični sanitarni ili fitosanitarni uvjeti.

3. Kad je riječ o prvom zahtjevu za izvoz za određeni proizvod, stranka uvoznica odmah pokreće postupak odobravanja za zahtjev druge stranke ili, ovisno o slučaju, jedne države članice ili skupine država članica Europske unije. Postupak odobravanja slijedi postupak utvrđen u članku 6.10., a u slučaju zahtjeva skupine država članica Europske unije u kojima postoje isti ili slični sanitarni ili fitosanitarni uvjeti, taj postupak ne traje dulje od postupka u slučaju zahtjeva jedne države članice Europske unije.

4. Kad je riječ o naknadnom zahtjevu za izvoz koji se odnosi na isti proizvod, stranka uvoznica odobrava zahtjev najkasnije šest mjeseci od primitka zahtjeva, osim u propisno opravdanim slučajevima. Zahtjevi za informacije ograničeni su na potrebne informacije, pri čemu se uzimaju u obzir informacije koje su već dostupne stranci uvoznici, kao što su informacije o zakonodavnom okviru i prethodna izvješća o reviziji.

Članak 6.15.

Ukidanje redundantnih mjera kontrole

1. Stranke potvrđuju da je stranka izvoznica odgovorna osigurati da postrojenja, objekti i proizvodi koji ispunjavaju uvjete za izvoz ispunjavaju primjenjive sanitarne zahtjeve stranke uvoznice.

2. Ako stranka uvoznica vodi popis odobrenih postrojenja ili objekata za uvoz određene robe, ona na zahtjev stranke izvoznice kojem su priložena odgovarajuća jamstva odobrava postrojenje ili objekt koji se nalazi na području stranke izvoznice bez provedbe prethodne inspekcije tog postrojenja ili objekta, podložno sljedećim uvjetima i postupcima:

(a) stranka uvoznica odobrila je uvoz robe na temelju evaluacije sustava kontrole uvjeta zdravlja životinja i sigurnosti hrane koji primjenjuju nadležna tijela stranke izvoznice;

(b) predmetni objekt ili postrojenje odobrilo je nadležno tijelo stranke izvoznice;

(c) nadležno tijelo stranke izvoznice ima ovlasti suspendirati ili povući odobrenje predmetnog objekta ili postrojenja; i

(d) stranka izvoznica dostavila je relevantne informacije koje je zatražila stranka uvoznica.

3. Stranka uvoznica obično stavlja ta postrojenja ili objekte na popis odobrenih postrojenja ili objekata u roku od 45 dana od datuma primitka zahtjeva stranke izvoznice. Taj se popis objavljuje.

4. Stranka uvoznica ima pravo provesti reviziju sustava kontrole stranke izvoznice nakon odobravanja izvoza. Te revizije mogu obuhvaćati inspekciju na licu mjesta reprezentativnog broja postrojenja ili objekata navedenih na popisu odobrenih postrojenja ili objekata, odnosno onih postrojenja ili objekata čije odobravanje zatraži stranka izvoznica. Ako u okviru revizije stranka uvoznica utvrdi ozbiljne slučajeve neispunjavanja zahtjeva koji se ponavljaju, stranka uvoznica može suspendirati priznavanje sustava kontrole nadležnog tijela stranke izvoznice.

5. Stranka uvoznica u propisno opravdanim okolnostima može odbiti odobrenje postrojenja ili objekata za koje se smatra da ne ispunjavaju njezine zahtjeve. U takvim slučajevima stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu o tome da odbija odobriti postrojenja ili objekte te obrazlaže to odbijanje.

6. Stranka uvoznica može provoditi revizije u skladu s člankom 6.11. u okviru postupka odobravanja. Takve su revizije ograničene na strukturu, organizaciju i odgovornosti nadležnog tijela odgovornog za odobravanje postrojenja ili objekta i sanitarna jamstva o ispunjavanju zahtjeva stranke uvoznice. Te revizije mogu obuhvaćati inspekciju na licu mjesta reprezentativnog broja postrojenja ili objekata navedenih na popisu odobrenih postrojenja ili objekata, odnosno onih postrojenja ili objekata čije odobravanje zatraži stranka izvoznica.

7. Stranka uvoznica može izmijeniti popis postrojenja ili objekata na temelju rezultata takvih revizija.

8. Ovaj se članak ne primjenjuje na mjere koje se odnose na bilje i biljne proizvode.

Članak 6.16.

Hitne mjere

1. Stranka uvoznica može zbog ozbiljnih razloga privremeno donijeti hitne mjere potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja.

2. Stranka koja donosi hitnu mjeru odmah obavješćuje drugu stranku o toj mjeri pisanim putem. Stranka koja je donijela hitnu mjeru uzima u obzir sve informacije koje dostavi druga stranka.

3. Stranka nakon donošenja hitne mjere obično preispituje razloge za njezino donošenje u roku od šest mjeseci, pod uvjetom da su joj dostupne relevantne informacije, te na zahtjev obavješćuje drugu stranku o rezultatima tog preispitivanja. Stranka ne nastavlja primjenjivati hitnu mjeru ako hitni problem ili prijetnja više ne postoji. Ako stranka nastavi primjenjivati hitnu mjeru, tu bi mjeru trebalo periodički preispitati.

4. Kako bi se izbjegli nepotrebni poremećaji u trgovini, stranka koja donosi hitnu mjeru pronalazi najprikladnije i najproporcionalnije rješenje za pošiljke koje su u prijevozu između stranaka, uzimajući u obzir utvrđeni rizik.

Članak 6.17.

Suradnja

1. U skladu s ovim poglavljem stranke istražuju mogućnosti za daljnju suradnju i razmjenu informacija između stranaka o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima od uzajamnog interesa. Te mogućnosti mogu obuhvaćati inicijative za olakšavanje trgovine.

2. Stranke surađuju kako bi olakšale provedbu ovog poglavlja i mogu zajednički utvrditi inicijative koje se odnose na sanitarna i fitosanitarna pitanja radi uklanjanja nepotrebnih prepreka trgovini između stranaka.

3. Stranke mogu promicati suradnju u okviru svih multilateralnih foruma, posebno suradnju s relevantnim međunarodnim normizacijskim tijelima.

Članak 6.18.

Razmjena informacija

Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog poglavlja, stranka može zatražiti informacije od druge stranke o pitanjima koja proizlaze iz ovog poglavlja. Stranka od koje se to zatraži nastoji, u skladu s vlastitim zahtjevima povezanima s povjerljivošću i privatnošću, dostaviti dostupne informacije stranci koja ih je zatražila, u razumnom roku i po mogućnosti elektroničkim putem.

Članak 6.19.

Savjetovanja

1. Svaka stranka može zatražiti savjetovanje o konkretnim razlozima za zabrinutost u pogledu trgovine povezanima sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama.

2. Stranke provode to savjetovanje u roku od 30 dana od primitka zahtjeva, osim ako se dogovore drukčije.

3. Stranke nastoje pružiti sve relevantne informacije potrebne za postizanje sporazumnog rješenja kojim se izbjegavaju nepotrebni poremećaji u trgovini.

Članak 6.20.

Kontaktne točke

1. Svaka stranka imenuje kontaktnu točku za provedbu ovog poglavlja te drugu stranku obavješćuje o podacima za kontakt, uključujući informacije o nadležnom službeniku.

2. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

Članak 6.21.

Pododbor za sanitarne i fitosanitarne mjere

1. Pododbor za sanitarne i fitosanitarne mjere osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (e):

(a) služi kao forum za poboljšanje razumijevanja stranaka o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima koja se odnose na provedbu ovog poglavlja, uključujući regulatorne postupke povezane sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama;

(b) prati provedbu ovog poglavlja i razmatra sva pitanja povezana s ovim poglavljem, uključujući sva pitanja koja mogu nastati u vezi s njegovom provedbom;

(c) služi kao forum za raspravu o razlozima za zabrinutost povezanima s primjenom sanitarnih i fitosanitarnih mjera kako bi se postigla uzajamno prihvatljiva rješenja i odmah riješila sva pitanja koja mogu dovesti do stvaranja nepotrebnih prepreka trgovini između stranaka;

(d) razmjenjuje informacije, stručno znanje i iskustva povezane sa sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima.

2. Pododbor za sanitarne i fitosanitarne mjere može:

(a) utvrditi područja za suradnju na sanitarnim i fitosanitarnim mjerama, koja mogu uključivati tehničku pomoć;

(b) promicati suradnju na sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima o kojima se raspravlja u okviru multilateralnih foruma, uključujući Odbor WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere i međunarodna normizacijska tijela; i

(c) osnovati radne skupine u kojima sudjeluju stručni predstavnici stranaka radi rješavanja konkretnih sanitarnih ili fitosanitarnih pitanja, te koje mogu pozvati, u skladu s postupcima koji će se dogovoriti, druge stručnjake na sudjelovanje, među ostalim one iz nevladinih organizacija.

POGLAVLJE 7.

SURADNJA U PODRUČJU DOBROBITI ŽIVOTINJA I ANTIMIKROBNE OTPORNOSTI

Članak 7.1.

Ciljevi

Ciljevi su ovog poglavlja uspostaviti okvir za dijalog i suradnju radi poboljšanja zaštite i dobrobiti životinja i postizanja zajedničkog dogovora o standardima u području dobrobiti životinja te jačati borbu protiv razvoja antimikrobne otpornosti.

Članak 7.2.

Dobrobit životinja

1. Stranke priznaju da su životinje čuvstvena bića.

2. Stranke prepoznaju vrijednost normi Svjetske organizacije za zdravlje životinja (WOAH) u području dobrobiti životinja i nastoje poboljšati njihovu primjenu, poštujući pritom pravo da odrede razinu svojih znanstveno utemeljenih mjera na temelju normi WOAH-a u području dobrobiti životinja.

3. Stranke nastoje surađivati u okviru međunarodnih foruma kako bi promicale razradu dobre prakse u području dobrobiti životinja i njezinu provedbu. Stranke prepoznaju vrijednost veće istraživačke suradnje u području dobrobiti životinja.

Članak 7.3.

Antimikrobna otpornost

1. Stranke priznaju da je antimikrobna otpornost ozbiljna prijetnja zdravlju ljudi i životinja. Zlouporaba antimikrobnih sredstava u uzgoju životinja, uključujući neterapijsku upotrebu, može doprinijeti antimikrobnoj otpornosti koja može biti rizična za zdravlje ljudi i životinja. Stranke potvrđuju da priroda prijetnje zahtijeva transnacionalni pristup „Jedno zdravlje” ([28]).

2. Stranke surađuju kako bi se smanjila upotreba antimikrobnih sredstava u uzgoju životinja i zabranila njihova upotreba kao promotora rasta radi suzbijanja antimikrobne otpornosti u skladu s pristupom „Jedno zdravlje”.

([28]) „Jedno zdravlje” kako ga definira Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) pristup je kojim se kombiniraju politike u više sektora kako bi se postigli bolji rezultati u području javnog zdravlja.

3. Stranke surađuju i slijede postojeće i buduće smjernice, norme, preporuke i mjere koje su izrađene u okviru relevantnih međunarodnih organizacija, inicijativa i nacionalnih planova u svrhu promicanja razborite i odgovorne upotrebe antimikrobnih sredstava u uzgoju životinja i veterinarskoj praksi.

4. Stranke promiču suradnju u okviru svih multilateralnih foruma, a posebno suradnju u međunarodnim normizacijskim tijelima.

Članak 7.4.

Radna skupina za dobrobit životinja i antimikrobnu otpornost

1. Stranke nastoje razmjenjivati informacije, stručno znanje i iskustva u područjima dobrobiti životinja i suzbijanja antimikrobne otpornosti radi provedbe članaka 7.2. i 7.3.

2. U tu svrhu stranke osnivaju radnu skupinu za dobrobit životinja i antimikrobnu otpornost koja prema potrebi dijeli informacije s Pododborom za sanitarne i fitosanitarne mjere. Predstavnici stranaka u toj radnoj skupini mogu zajednički odlučiti pozvati stručnjake za posebne aktivnosti.

Članak 7.5.

Neprimjena rješavanja sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. (Rješavanje sporova) za pitanja tumačenja ili primjene odredaba ovog poglavlja.

POGLAVLJE 8.

PRIZNAVANJE PRAVA STRANAKA NA REGULIRANJE ENERGETSKOG SEKTORA

Članak 8.1.

Priznavanje prava stranaka na reguliranje energetskog sektora

1. Stranke potvrđuju puno poštovanje njihova suvereniteta, što uključuje vlasništvo i gospodarenje svim ugljikovodicima u tlu njihovih područja od strane države ili relevantnih javnih tijela, te njihova suverenog prava na reguliranje pitanja obuhvaćenih ovim poglavljem u skladu s njihovim pravom i na temelju pune provedbe njihovih demokratskih procesa.

2. U slučaju Meksika Europska unija, ne dovodeći u pitanje svoja prava i pravna sredstva dostupna na temelju ovog Sporazuma ([29]), priznaje sljedeće:

(a) Meksiko zadržava suvereno pravo da reformira svoj Ustav (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*) i nacionalno zakonodavstvo o energetskom sektoru, uključujući ugljikovodike i električnu energiju;

(b) Meksiko u skladu s Ustavom Meksika ima izravno, neotuđivo i nepovredivo vlasništvo nad svim ugljikovodicima koji se nalaze u tlu na njegovu državnom području, među ostalim u epikontinentalnom pojasu i isključivom gospodarskom pojasu izvan teritorijalnog mora i uz njega, u slojevima ili naslagama, neovisno o njihovim fizičkim obilježjima; i

(c) Meksiko zadržava suvereno pravo da donosi ili provodi mjere koje se odnose na energetski sektor, uključujući ugljikovodike i električnu energiju.

([29]) Podrazumijeva se da ta prava i pravna sredstva uključuju ona koja proizlaze iz obveza Meksika u skladu s odredbama poglavlja 10. (Ulaganja) i priloga od 10.-A do 10.-E.

POGLAVLJE 9.

TEHNIČKE PREPREKE U TRGOVINI

Članak 9.1.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja olakšati trgovinu robom između stranaka sprečavanjem, utvrđivanjem i uklanjanjem nepotrebnih tehničkih prepreka u trgovini, povećanjem transparentnosti i promicanjem bolje regulatorne suradnje.

Članak 9.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na pripremu, donošenje i primjenu normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, kako su definirani u Prilogu 1. Sporazumu o TBT-u, koji mogu utjecati na trgovinu robom između stranaka.

2. Neovisno o stavku 1., ovo se poglavlje ne primjenjuje na:

(a) tehničke specifikacije koje pripremaju naručitelji za vlastite potrebe proizvodnje ili potrošnje; ili

(b) sanitarne i fitosanitarne mjere obuhvaćene poglavljem 6. (Sanitarne i fitosanitarne mjere).

3. Sva upućivanja u ovom poglavlju na norme, tehničke propise i postupke ocjenjivanja sukladnosti uključuju njihove izmjene te dopune pravila ili proizvoda koji su njima obuhvaćeni, osim izmjena i dopuna beznačajne prirode.

Članak 9.3.

Odnos sa Sporazumom o TBT-u

Članci od 2. do 9. Sporazuma o TBT-u te prilozi 1. i 3. tom sporazumu *mutatis mutandis* ugrađuju se u ovaj Sporazum i postaju njegov sastavni dio.

Članak 9.4.

Međunarodne norme

1. Stranke prepoznaju važnu ulogu koju međunarodne norme, smjernice i preporuke mogu imati u podupiranju veće regulatorne usklađenosti, dobre regulatorne prakse i smanjenja nepotrebnih tehničkih prepreka u trgovini. U tu svrhu stranke upotrebljavaju relevantne međunarodne norme kao osnovu za svoje tehničke propise, osim kad stranka koja priprema tehnički propis može dokazati da bi takve međunarodne norme bile nedjelotvorne ili neprikladne za ostvarenje postavljenih legitimnih ciljeva.

2. Uz obveze utvrđene u člancima 2. i 5. Sporazuma o TBT-u i Prilogu 3. tom sporazumu, svaka stranka razmatra, među ostalim, odluke i preporuke koje je od 1. siječnja 1995. donio Odbor WTO-a za tehničke prepreke u trgovini. ([30])

([30]) Dokument WTO-a G/TBT/1/Rev. 13, 8. ožujka 2017., uključujući sve njegove naknadne izmjene.

3. Norme koje su razvile međunarodne organizacije, uključujući norme navedene u Prilogu 9.-A, smatraju se relevantnim međunarodnim normama, pod uvjetom da su te organizacije pri njihovu razvoju postupale u skladu s načelima i postupcima utvrđenima u Odluci Odbora WTO-a za tehničke prepreke u trgovini o načelima za razvoj međunarodnih normi, smjernica i preporuka ([31]).

4. Na zahtjev bilo koje stranke Zajednički odbor može odlukom ažurirati popis iz Priloga 9.-A.

5. Radi što opsežnijeg usklađivanja normi, svaka stranka potiče normizacijska tijela na svojem području, kao i regionalna normizacijska tijela čiji su članovi stranka ili normizacijska tijela s njezina područja:

(a) na sudjelovanje, u okviru svojih resursa, u radu relevantnih međunarodnih normizacijskih tijela na pripremi međunarodnih normi;

(b) upotrebu relevantnih međunarodnih normi kao temelja normi koje razvijaju, osim ako bi te međunarodne norme bile nedjelotvorne ili neprikladne, na primjer zbog nedovoljne razine zaštite ili temeljnih klimatskih ili geografskih čimbenika ili temeljnih tehnoloških problema;

(c) na izbjegavanje udvostručavanja posla ili preklapanja s radom međunarodnih normizacijskih tijela;

(d) na preispitivanje nacionalnih i regionalnih normi čija osnova nisu relevantne međunarodne norme u redovitim vremenskim razmacima kako bi se povećala njihova konvergencija s relevantnim međunarodnim normama;

(e) na suradnju s relevantnim normizacijskim tijelima druge stranke u međunarodnim normizacijskim aktivnostima kako bi se osiguralo da međunarodne norme, smjernice i preporuke koje će vjerojatno biti osnova za tehničke propise i postupke ocjenjivanja sukladnosti ne stvaraju nepotrebne prepreke međunarodnoj trgovini; ta se suradnja može odvijati u međunarodnim normizacijskim tijelima ili na regionalnoj razini;

(f) na poticanje bilateralne suradnje s normizacijskim tijelima na području druge stranke te s regionalnim normizacijskim tijelima čiji su članovi druga stranka ili normizacijska tijela s njezina područja;

(g) na objavljivanje, na internetskim stranicama, svojih programa rada koji sadržavaju popis normi koje trenutačno pripremaju i normi koje su donijela.

6. Članak 9.6. ovog poglavlja i članak 2. ili 5. Sporazuma o TBT-u primjenjuju se na nacrt tehničkog propisa ili nacrt postupka ocjenjivanja sukladnosti u kojima norma postaje obvezna uključivanjem ili upućivanjem.

Članak 9.5.

Postupci ocjenjivanja sukladnosti

1. Stranke su svjesne da postoje razni mehanizmi kojima se olakšava prihvaćanje rezultata ocjenjivanja sukladnosti, uključujući:

(a) dobrovoljne sporazume između tijela za ocjenjivanje sukladnosti na područjima stranaka;

(b) sporazume o uzajamnom prihvaćanju rezultata postupaka ocjenjivanja sukladnosti u vezi s posebnim tehničkim propisima koje su provela tijela koja se nalaze na području druge stranke;

([31]) U dokumentu WTO-a G/TBT/1/Rev. 13, 8. ožujka 2017., uključujući sve njegove naknadne izmjene.

(c) upotrebu akreditacijskih postupaka za kvalificiranje tijela za ocjenjivanje sukladnosti;

(d) državno imenovanje ili, ako je primjenjivo, odobravanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti;

(e) priznavanje u jednoj stranci rezultata tijela za ocjenjivanje sukladnosti s područja druge stranke; i

(f) prihvaćanje izjave dobavljača o sukladnosti od strane stranke uvoznice.

2. Prepoznajući razlike u postupcima ocjenjivanja sukladnosti na svojim područjima:

(a) Europska unija, kako je predviđeno u njezinim zakonima i drugim propisima, primjenjuje režim izjave dobavljača o sukladnosti; i

(b) Meksiko, kako je predviđeno u njegovim zakonima i drugim propisima, prihvaća potvrde koje su izdala tijela za ocjenjivanje sukladnosti s područja Europske unije, koja je akreditiralo meksičko tijelo za akreditaciju i odobrilo nadležno tijelo, kao jamstvo da je proizvod sukladan zahtjevima iz tehničkih propisa Meksika, uključujući tehničke propise donesene nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu, i to bez nametanja dodatnih zahtjeva; s obzirom na to, Meksiko tijelima za ocjenjivanje sukladnosti s područja Europske unije odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobrava tijelima za ocjenjivanje sukladnosti sa svojeg državnog područja.

Ništa u ovom stavku ne sprečava Meksiko da provjeri rezultate pojedinačnih postupaka ocjenjivanja sukladnosti sve dok ne zahtijeva da se proizvod podvrgne postupcima ocjenjivanja sukladnosti na državnom području Meksika kojima se ponavljaju postupci ocjenjivanja sukladnosti koji su već provedeni na području Europske unije, osim nasumično ili rijetko u svrhu nadzora, revizije ili kao reakcija na informacije koje ukazuju na nesukladnost.

3. Neovisno o stavku 2., stranka može za proizvode uvesti zahtjeve za obvezno ispitivanje ili certificiranje koje obavlja treća strana ako postoje uvjerljivi razlozi povezani sa zaštitom ljudskog zdravlja i sigurnosti koji opravdavaju uvođenje takvih zahtjeva ili certifikacije.

4. Ništa u ovom članku ne sprečava stranku da zatraži da ocjenjivanje sukladnosti za određene proizvode obavljaju određena državna tijela te stranke. U tim slučajevima stranka:

(a) ograničava naknade za ocjenjivanje sukladnosti na približan trošak pruženih usluga i, na zahtjev podnositelja zahtjeva za ocjenjivanje sukladnosti, objašnjava na koji je način iznos naknade koju naplaćuje ograničen na približan trošak pruženih usluga;

(b) javno objavljuje naknade za ocjenjivanje sukladnosti; i

(c) na zahtjev druge stranke i uz obveze utvrđene u člancima 5.2.3., 5.2.4. i 5.2.8. Sporazuma o TBT-u objašnjava:

i. kako su informacije zatražene u okviru postupka ocjenjivanja sukladnosti potrebne za ocjenjivanje sukladnosti i određivanje naknada;

ii. kako stranka osigurava da se povjerljivost zatraženih informacija poštuje na način kojim se osigurava zaštita legitimnih komercijalnih interesa; i

iii. postupak za ispitivanje pritužbi koje se odnose na provedbu postupka ocjenjivanja sukladnosti.

5. Svaka stranka objavljuje na internetu, po mogućnosti na jedinstvenim internetskim stranicama:

(a) sve postupke, kriterije i druge uvjete na temelju kojih može utvrditi mogu li se tijela za ocjenjivanje sukladnosti akreditirati, odobriti, imenovati ili na neki drugi način priznati, ako je primjenjivo, uključujući priznavanje na temelju sporazuma o uzajamnom priznavanju; i

(b) popis tijela koja je odobrila, imenovala ili na neki drugi način priznala kao nadležna za provedbu takvog ocjenjivanja sukladnosti i relevantne informacije o opsegu odobrenja, imenovanja ili drugog priznavanja za svako tijelo.

6. Stranka može drugoj stranci podnijeti potkrijepljeni zahtjev za početak pregovora o sklapanju sporazuma o uzajamnom priznavanju koji se odnosi na uzajamno prihvaćanje rezultata postupaka ocjenjivanja sukladnosti za određeni sektor. Ako druga stranka odbije započeti takve pregovore, mora obrazložiti svoju odluku.

7. Članak 9.7. primjenjuje se, *mutatis mutandis*, na postupke ocjenjivanja sukladnosti.

8. Ako stranka zahtijeva postupak ocjenjivanja sukladnosti:

(a) odabire postupke ocjenjivanja sukladnosti koji su proporcionalni uključenim rizicima, utvrđenima procjenom rizika; i

(b) drugoj stranci na njezin zahtjev dostavlja informacije o kriterijima koji se upotrebljavaju za postupke ocjenjivanja sukladnosti za određene proizvode.

9. Ako stranka zahtijeva da se provede postupak ocjenjivanja sukladnosti koji obavlja treća strana, a za tu zadaću nije predvidjela određeno državno tijelo kako je navedeno u stavku 4., stranka:

(a) po mogućnosti koristi akreditacije za kvalificiranje tijela za ocjenjivanje sukladnosti;

(b) na najbolji način koristi međunarodne norme za akreditaciju i ocjenjivanje sukladnosti, kao i međunarodne sporazume koji uključuju akreditacijska tijela stranaka, na primjer putem mehanizama Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF);

(c) pridružuje se ili, ako je primjenjivo, potiče svoja tijela za ocjenjivanje sukladnosti da se pridruže svim funkcionalnim međunarodnim sporazumima ili dogovorima za usklađivanje ili olakšavanje prihvaćanja rezultata ocjenjivanja sukladnosti;

(d) osigurava da, ako je više tijela za ocjenjivanje sukladnosti imenovano za određeni proizvod ili skup proizvoda, gospodarski subjekti mogu odabrati koje će od tih tijela provesti postupak ocjenjivanja sukladnosti;

(e) osigurava da između akreditacijskih tijela i tijela za ocjenjivanje sukladnosti ne postoji sukob interesa; i

(f) dopušta svojim tijelima za ocjenjivanje sukladnosti da se oslone na ispitivanja ili inspekcije povezane s ocjenjivanjem sukladnosti koje su provela tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja se nalaze na području druge stranke; ništa u ovoj točki ne tumači se kao da sprečava stranku da od tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja se nalaze na području druge stranke zahtijeva ispunjavanje istih zahtjeva koje moraju ispuniti njezina tijela za ocjenjivanje sukladnosti.

Članak 9.6.

Transparentnost

1. U skladu sa svojim pravilima i postupcima i ne dovodeći u pitanje poglavlje 28. (Dobre regulatorne prakse), pri izradi tehničkih propisa i razvoju postupaka ocjenjivanja sukladnosti koji mogu znatno utjecati na trgovinu, svaka stranka, osim ako se pojave ili postoji opasnost da će se pojaviti hitni problemi povezani sa sigurnošću, zdravljem, zaštitom okoliša ili nacionalnom sigurnošću:

(a) dopušta osobama iz druge stranke da sudjeluju u njezinu postupku javnog savjetovanja pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koje primjenjuje na vlastite osobe; i

(b) javno objavljuje rezultate postupka savjetovanja na službenim internetskim stranicama.

2. Svaka stranka nastoji razmotriti metode kojima bi se osigurala dodatna transparentnost u izradi tehničkih propisa i razvoju postupaka ocjenjivanja sukladnosti, uključujući upotrebu elektroničkih alata i informiranje javnosti ili javna savjetovanja.

3. Svaka stranka prema potrebi potiče nevladina tijela, uključujući normizacijska tijela, sa svojeg područja da postupaju u skladu sa stavcima 1. i 2.

4. Svaka stranka osigurava da je bilo koji dokument kojim se utvrđuje tehnički propis ili postupak ocjenjivanja sukladnosti dovoljno detaljan da bi se njime odgovarajuće informiralo zainteresirane osobe i drugu stranku o tome hoće li i na koji način to utjecati na njihove trgovinske interese.

5. Svaka stranka objavljuje na internetu, po mogućnosti na jedinstvenim internetskim stranicama ili u službenom listu, sve prijedloge novih ili izmijenjenih tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti na središnjoj razini vlasti i razinama vlasti ispod središnje razine, kao i njihove konačne verzije, koje stranka mora priopćiti ili objaviti u skladu sa Sporazumom o TBT-u ([32]).

6. Svaka stranka osigurava da se tehnički propisi i postupci ocjenjivanja sukladnosti koje je donijela objave na internetskim stranicama kojima se može besplatno pristupiti.

7. Svaka stranka objavljuje prijedloge novih tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti koji su u skladu s tehničkim sadržajem relevantnih međunarodnih normi, smjernica ili preporuka, ako postoje, i koji mogu znatno utjecati na trgovinu, osim u slučajevima predviđenima u člancima 2.10. i 5.7. Sporazuma o TBT-u.

8. Svaka stranka nastoji objaviti prijedloge novih tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti vlasti na razinama ispod središnje ili lokalnih vlasti, ovisno o slučaju, koji su u skladu s tehničkim sadržajem relevantnih međunarodnih normi, smjernica i preporuka, ako postoje, i koji mogu znatno utjecati na trgovinu, u skladu s postupcima utvrđenima u članku 2.9. ili 5.6. Sporazuma o TBT-u.

9. Za potrebe utvrđivanja može li predloženi tehnički propis ili postupak ocjenjivanja sukladnosti znatno utjecati na trgovinu, zbog čega se za njega mora izdati obavijest u skladu s relevantnim odredbama Sporazuma o TBT-u koje su ugrađene u ovaj Sporazum u skladu s člankom 9.3. ovog Sporazuma, stranka razmatra, među ostalim, relevantne odluke i preporuke koje je od 1. siječnja 1995. donio Odbor WTO-a za tehničke prepreke u trgovini, kako je navedeno u članku 9.4. stavku 2. ovog Sporazuma.

([32]) Podrazumijeva se da stranka može ispuniti tu obvezu tako da osigura da se prijedlozi takvih propisa i postupaka te njihove konačne verzije objave na službenim internetskim stranicama WTO-a ili da im se može pristupiti putem tih internetskih stranica.

10. Svaka stranka na zahtjev druge stranke dostavlja informacije o ciljevima, pravnoj osnovi i obrazloženju tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti koji je donijela ili čije donošenje je predložila.

11. Svaka stranka drugoj stranci osigurava rok za dostavljanje pisanih primjedbi od najmanje 60 dana od dostavljanja prijedloga tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti Središnjem registru obavijesti WTO-a, osim ako se pojave ili postoji opasnost da će se pojaviti hitni problemi povezani sa sigurnošću, zdravljem, zaštitom okoliša ili nacionalnom sigurnošću. Stranka razmatra svaki razuman zahtjev druge stranke za produljenje roka za dostavljanje primjedbi. Stranku koja može produljiti razdoblje za dostavljanje primjedbi na dulje od 60 dana, primjerice na 90 dana, potiče se da to i učini.

12. Svaka stranka nastoji osigurati dovoljno vremena od kraja razdoblja za dostavljanje primjedbi do donošenja tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti o kojem je dostavljena obavijest kako bi razmotrila primljene primjedbe i pripremila odgovore na njih.

13. Ako stranka primi pisane primjedbe od druge stranke o svojem predloženom tehničkom propisu ili postupku ocjenjivanja sukladnosti; ona:

(a) na zahtjev druge stranke raspravlja o pisanim primjedbama uz sudjelovanje svojeg nadležnog regulatornog tijela u vrijeme kad ih je moguće uzeti u obzir; i

(b) pisanim putem odgovara na primjedbe najkasnije na dan objave donesenog tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti.

14. Svaka stranka na internetskim stranicama objavljuje svoje odgovore na primjedbe koje primi, po mogućnosti najkasnije na dan objave donesenog tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti.

15. Svaka stranka šalje obavijest o konačnom tekstu tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti u trenutku donošenja ili objave teksta, kao dopunu izvornoj obavijesti o predloženoj mjeri o kojoj je dostavljena obavijest na temelju članka 2.9., 3.2., 5.6. ili 7.2. Sporazuma o TBT-u.

16. Najkasnije na datum objave konačnog tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti koji može znatno utjecati na trgovinu svaka stranka javno objavljuje na internetu:

(a) objašnjenje ciljeva i načina na koji se oni ostvaruju konačnim tehničkim propisom ili postupkom ocjenjivanja sukladnosti; i

(b) rezultate procjene učinka iz članka 9.7., ako je ona provedena.

17. Za potrebe članaka 2.12. i 5.9. Sporazuma o TBT-u, „razuman rok” obično znači razdoblje od najmanje šest mjeseci, osim ako se na taj način ne bi mogli djelotvorno ostvariti postavljeni legitimni ciljevi.

18. Svaka stranka nastoji predvidjeti rok dulji od šest mjeseci od objave konačnih tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti do njihova stupanja na snagu, osim ako se na taj način ne bi mogli djelotvorno ostvariti postavljeni legitimni ciljevi.

Članak 9.7.

Tehnički propisi

1. Svaka stranka, u skladu sa svojim pravilima i postupcima, provodi procjenu regulatornog učinka planiranih tehničkih propisa.

2. Svaka stranka procjenjuje raspoložive regulatorne i neregulatorne alternative predloženom tehničkom propisu kojima se mogu ostvariti legitimni ciljevi stranke, u skladu s člankom 2.2. Sporazuma o TBT-u.

3. Ako stranka nije upotrijebila međunarodne norme kao osnovu za tehničke propise, ona na zahtjev druge stranke navodi sva znatna odstupanja od relevantnih međunarodnih normi i obrazlaže zašto su te norme ocijenjene neprikladnima ili nedjelotvornima za postavljeni cilj te dostavlja znanstvene ili tehničke dokaze na kojima se ta ocjena temelji.

4. Uz članak 2.3. Sporazuma o TBT-u, svaka stranka preispituje svoje tehničke propise kako bi se povećala njihova konvergencija s relevantnim međunarodnim normama. Svaka stranka uzima u obzir, među ostalim, sve novosti u relevantnim međunarodnim normama te provjerava postoje li i dalje okolnosti koje su dovele do odstupanja od neke relevantne međunarodne norme.

Članak 9.8.

Regulatorna suradnja

1. Stranke su svjesne da postoji širok raspon mehanizama za regulatornu suradnju kojima se može doprinijeti otklanjanju tehničkih prepreka u trgovini ili izbjeći njihovo stvaranje.

2. Stranka može drugoj stranci predložiti aktivnosti regulatorne suradnje specifične za sektor u područjima obuhvaćenima ovim poglavljem. Ti se prijedlozi dostavljaju kontaktnoj točki određenoj u skladu s člankom 9.11., a sastoje se od:

(a) razmjena informacija o regulatornim pristupima i praksi;

(b) inicijativa za daljnje usklađivanje tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti s relevantnim međunarodnim normama; ili

(c) tehničkih savjeta i pomoći u pogledu uzajamno dogovorenih uvjeta za poboljšanje praksi povezanih s razvojem, provedbom i preispitivanjem tehničkih propisa, normi i postupaka ocjenjivanja sukladnosti te mjeriteljstva.

Druga stranka propisno razmatra prijedlog i odgovara na njega u razumnom roku.

3. Stranke potiču suradnju između svojih organizacija odgovornih za normizaciju, ocjenjivanje sukladnosti, akreditaciju i mjeriteljstvo, neovisno o tome je li riječ o javnim ili privatnim organizacijama, na pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem.

4. Ništa u ovom članku ne tumači se kao da se od stranke zahtijeva da:

(a) odstupi od domaćih postupaka za pripremu i donošenje regulatornih mjera;

(b) poduzme radnje koje bi ugrozile ili ometale pravodobno donošenje regulatornih mjera za ostvarenje njezinih ciljeva javne politike; ili

(c) ostvari bilo kakav konkretan regulatorni ishod.

Članak 9.9.

Označivanje i etiketiranje

1. Za potrebe ovog članka i u skladu sa stavkom 1. Priloga 1. Sporazumu o TBT-u, tehnički propis može obuhvaćati ili se isključivo odnositi na zahtjeve označivanja i etiketiranja koji se primjenjuju na proizvod, postupak ili način proizvodnje.

2. Stranke potvrđuju da su njihovi tehnički propisi koji obuhvaćaju ili se isključivo odnose na označivanje ili etiketiranje usklađeni s člankom 2. Sporazuma o TBT-u.

3. Ako stranka zahtijeva obvezno označivanje ili etiketiranje proizvoda, ona:

(a) nastoji zahtijevati samo informacije koje su relevantne za potrošače ili korisnike proizvoda ili za iskazivanje sukladnosti proizvoda s obveznim tehničkim zahtjevima;

(b) ne zahtijeva prethodno odobrenje, registraciju ili certifikaciju etiketa ili oznaka proizvoda, kao ni bilo kakvo plaćanje naknade, kao preduvjet za stavljanje na tržište proizvoda koji inače ispunjavaju njezine obvezne tehničke zahtjeve, osim ako je to potrebno s obzirom na rizik koji ti proizvodi predstavljaju za zdravlje ili život ljudi, životinja ili bilja, okoliš ili nacionalnu sigurnost;

(c) ako od gospodarskih subjekata zahtijeva upotrebu jedinstvenog identifikacijskog broja, izdaje taj broj gospodarskim subjektima iz druge stranke bez nepotrebne odgode i na nediskriminirajućoj osnovi;

(d) pod uvjetom da to nije obmanjujuće, proturječno ili zbunjujuće u odnosu na informacije koje se zahtijevaju u stranci uvoznici robe, dopušta sljedeće:

i. informacije na drugim jezicima uz onaj koji se zahtijeva u stranci uvoznici;

ii. međunarodno prihvaćene nomenklature, piktograme, simbole ili grafičke prikaze; i

iii. dodatne informacije uz one koje se zahtijevaju u stranci uvoznici;

(e) prihvaća da se etiketiranje, uključujući dodatno etiketiranje ili ispravljanje etiketiranja, obavlja nakon uvoza, ali prije ponude proizvoda na prodaju, kao alternativa etiketiranju u zemlji podrijetla, osim ako se takvo etiketiranje mora obaviti u zemlji podrijetla zbog javnog zdravlja ili sigurnosti ili zbog zahtjeva povezanog s oznakom zemljopisnog podrijetla stranke izvoznice; i

(f) nastoji prihvatiti privremene ili odstranjive etikete, odnosno navođenje relevantnih informacija za označivanje ili etiketiranje u popratnoj dokumentaciji umjesto na etiketama koje su fizički pričvršćene na proizvod, osim ako je takvo etiketiranje potrebno zbog javnog zdravlja ili sigurnosti.

Članak 9.10.

Razmjena informacija i rasprave

1. Stranka od druge stranke može zatražiti da joj dostavi informacije o bilo kojem pitanju obuhvaćenom ovim poglavljem. Druga stranka te informacije dostavlja u razumnom roku.

2. Stranka od druge stranke može zatražiti raspravu o svim spornim pitanjima koja proizlaze iz ovog poglavlja, uključujući sve nacrte ili prijedloge tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti druge stranke, ako smatra da bi tehnički propis ili postupak ocjenjivanja sukladnosti mogao znatno negativno utjecati na trgovinu između stranaka. Zahtjev se podnosi pisanim putem i u njemu se navodi:

(a) sporno pitanje;

(b) odredbe ovog poglavlja na koje se pitanje odnosi; i

(c) razlog za podnošenje zahtjeva, uključujući opis spornih pitanja stranke koja ga podnosi.

3. Podrazumijeva se da stranka od druge stranke može zatražiti raspravu o spornim pitanjima koja proizlaze iz ovog poglavlja i u pogledu tehničkih propisa ili postupaka ocjenjivanja sukladnosti regionalnih ili lokalnih vlasti, ovisno o slučaju, na razini izravno ispod središnje razine vlasti, a koja mogu znatno utjecati na trgovinu.

4. Stranke raspravljaju o spornom pitanju u roku od 60 dana od datuma podnošenja zahtjeva osobno ili putem videokonferencije odnosno telekonferencije i nastoje što prije riješiti sporno pitanje. Ako stranka koja je podnijela zahtjev smatra da je riječ o hitnom pitanju, može zatražiti da se rasprava održi u kraćem roku. Druga stranka u dobroj namjeri razmatra taj zahtjev. Stranke poduzimaju sve što je u njihovoj moći kako bi postigle uzajamno zadovoljavajuće rješenje pitanja.

5. Ako se stranke ne dogovore drukčije, rasprave i sve informacije koje se razmijene u okviru tih rasprava ne dovode u pitanje prava i obveze stranaka na temelju ovog Sporazuma, Sporazuma o WTO-u ili bilo kojeg drugog sporazuma čije su stranke obje stranke ovog Sporazuma.

6. Zahtjevi za informacije ili rasprave podnose se kontaktnoj točki stranke određenoj u skladu s člankom 9.11.

Članak 9.11.

Kontaktne točke

1. Svaka stranka određuje kontaktnu točku kako bi se olakšala suradnja i koordinacija na temelju ovog poglavlja te obavješćuje drugu stranku o podacima za kontakt. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

2. Kontaktne točke zajedno rade na olakšavanju provedbe ovog poglavlja i suradnje među strankama u svim pitanjima koja se odnose na tehničke prepreke u trgovini. Te su kontaktne točke osobito odgovorne za:

(a) organiziranje razmjena informacija i rasprava iz članka 9.10. stavka 6.;

(b) žurno rješavanje svih pitanja koja druga stranka postavi u vezi s izradom, donošenjem, primjenom ili izvršavanjem normi, tehničkih propisa ili postupaka ocjenjivanja sukladnosti;

(c) organiziranje, na zahtjev stranke, rasprava o bilo kojem pitanju koje proizlazi iz ovog poglavlja;

(d) razmjenu informacija o promjenama u nevladinim, regionalnim i multilateralnim forumima u vezi s normama, tehničkim propisima i postupcima ocjenjivanja sukladnosti; i

(e) olakšavanje utvrđivanja potencijalnih potreba za tehničkom pomoći.

Članak 9.12.

Pododbor za tehničke prepreke u trgovini

Pododbor za tehničke prepreke u trgovini osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (g):

(a) prati provedbu ovog poglavlja i upravljanje njime;

(b) jača suradnju u razvoju i poboljšanju normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti;

(c) utvrđuje prioritetna područja od uzajamnog interesa za buduće aktivnosti na temelju ovog poglavlja i razmatra prijedloge novih inicijativa;

(d) prati promjene u okviru Sporazuma o TBT-u i raspravlja o njima; i

(e) poduzima sve druge korake za koje stranke smatraju da će im pomoći u provedbi ovog poglavlja i Sporazuma o TBT-u.

POGLAVLJE 10.

ULAGANJA

ODJELJAK A

Opće odredbe

Članak 10.1.

Definicije

1. Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „obuhvaćeno ulaganje” znači ulaganje koje je u vlasništvu ili pod kontrolom, izravno ili neizravno, ulagatelja iz jedne stranke na području druge stranke, izvršeno je u skladu s primjenjivim pravom i postoji na datum stupanja ovog Sporazuma na snagu ili je uspostavljeno nakon tog datuma;

(b) „gospodarska djelatnost” znači djelatnost industrijske, komercijalne ili profesionalne naravi ili obrtnička djelatnost, uključujući pružanje usluga, osim djelatnosti koja se obavlja u okviru izvršavanja javnih ovlasti;

(c) „poduzeće” znači poduzeće kako je definirano u članku 1.3. (Definicije opće primjene), odnosno njegova podružnica ili predstavništvo ([33]);

(d) „poduzeće iz Europske unije” ili „poduzeće iz Meksika” znači poduzeće osnovano u skladu s pravom Europske unije ili njezinih država članica, odnosno pravom Meksika, koje obavlja bitne poslovne djelatnosti ([34]) na području Europske unije, odnosno državnom području Meksika ([35]);

na brodarska društva s poslovnom jedinicom izvan Europske unije ili Meksika koja su pod kontrolom državljana države članice Europske unije odnosno Meksika također se primjenjuju odredbe ovog poglavlja, uz iznimku odjeljaka C (Zaštita ulaganja) i D (Rješavanje ulagačkih sporova), ako su njihova plovila registrirana u skladu s pravom države članice Europske unije odnosno Meksika te ako plove pod zastavom te države članice Europske unije odnosno Meksika;

(e) „osnivanje” znači uspostavljanje, uključujući stjecanje ([36]), poduzeća u Europskoj uniji ili u Meksiku;

([33]) Kad je riječ o Meksiku, predstavništvo se ne smatra poduzećem, osim ako je osnovano kao podružnica.

([34]) U skladu sa svojom obavijesti WTO-u o Ugovoru o osnivanju Europske zajednice (WT/REG39/1), Europska unija smatra da koncept „učinkovite i trajne veze” s gospodarstvom države članice Europske unije iz članka 54. UFEU-a odgovara pojmu „bitnih poslovnih djelatnosti”.

([35]) Podrazumijeva se da se podružnica ili predstavništvo poduzeća iz treće zemlje ne smatra poduzećem iz Europske unije ili poduzećem iz Meksika.

([36]) Pojam „stjecanje” obuhvaća sudjelovanje u kapitalu poduzeća radi uspostave ili održavanja trajnih gospodarskih veza.

(f) „ulagatelj iz stranke” znači stranka ili fizička osoba ili poduzeće iz stranke, osim podružnice ili predstavništva, koje želi izvršiti, koje izvršava ili je izvršilo ulaganje na području druge stranke;

(g) „ulagatelj iz treće zemlje” znači ulagatelj koji želi izvršiti, koji izvršava ili je izvršio ulaganje na području stranke, a koji nije ulagatelj iz stranke;

(h) „operacija” znači vođenje, upravljanje, održavanje, upotreba, uživanje, prodaja ili drugo raspolaganje ulaganjem;

(i) „povrati” znači iznosi koji su ostvareni ulaganjem i posebno, ali ne isključivo, uključuje dobit, kamate, dividende, kapitalne dobitke, licencijske naknade, plaćanja povezana s pravima intelektualnog vlasništva, plaćanja u naravi, naknade za upravljanje i druge naknade koje proizlaze iz tog ulaganja ([37]).

2. Za potrebe ovog poglavlja „ulaganje” znači svaka vrsta imovine koja je izravno ili neizravno u vlasništvu ili pod kontrolom ulagatelja i koja je stečena očekujući gospodarsku korist ili se upotrebljava u svrhu ostvarivanja gospodarske koristi ili neku drugu poslovnu svrhu te koja ima obilježja ulaganja, uključujući određeno trajanje, vezani kapital ili druge resurse, očekivanje koristi ili dobiti ili preuzimanje rizika. Ulaganje može biti u sljedećim oblicima:

(a) poduzeće;

(b) udjeli, dionice i drugi oblici vlasničkog sudjelovanja u poduzeću;

(c) obveznice, zadužnice, zajmovi i drugi dužnički instrumenti poduzeća ([38]);

(d) udjeli koji proizlaze iz:

i. koncesija, licencija, odobrenja, dozvola i sličnih prava odobrenih u skladu s domaćim pravom;

ii. ugovora o projektima „ključ u ruke”, građevinskim radovima, upravljanju, proizvodnji, koncesijama ili podjeli prihoda i drugih sličnih ugovora;

(e) prava intelektualnog vlasništva;

(f) druge materijalne ili nematerijalne, pokretne ili nepokretne imovina te povezanih vlasničkih prava, kao što su zakup i založna prava ([39]); ili

(g) novčanih potraživanja koja uključuju vrste udjela navedene u točkama od (a) do (f), osim novčanih potraživanja koja proizlaze isključivo iz:

i. trgovačkih ugovora za prodaju robe ili usluga koje fizička osoba ili poduzeće na području stranke prodaje fizičkoj osobi ili poduzeću na području druge stranke; ili

ii. produljenja kredita povezanog s komercijalnom transakcijom, kao što je financiranje trgovine, osim zajma iz točke (c).

([37]) Podrazumijeva se da se prema povratima koji se ponovno ulože postupa kao prema ulaganjima ako su u skladu s definicijom ulaganja iz ovog članka.

([38]) Vjerojatnije je da će neki oblici dugovanja kao što su obveznice, zajmovi, zadužnice i dugoročni zapisi imati obilježja ulaganja, dok je za druge oblike dugovanja to manje vjerojatno.

([39]) Podrazumijeva se da tržišni udio, pristup tržištu, očekivani dobici i prilike za ostvarivanje dobiti sami po sebi ne predstavljaju ulaganja.

„Ulaganje” ne obuhvaća odluku ili presudu u sudskom ili upravnom postupku.

Nijedna izmjena oblika u kojem se imovina ulaže ili ponovno ulaže ne utječe na njezinu prirodu ulaganja sve dok je novi oblik ulaganja ili ponovnog ulaganja i dalje u skladu s definicijom ulaganja.

Članak 10.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjere koje donose ili provode ([40]):

(a) središnje, regionalne ili lokalne vlasti ili tijela stranke; i

(b) bilo koja osoba iz stranke, uključujući državno poduzeće ili bilo koje drugo nevladino tijelo pri izvršavanju ovlasti koje su im delegirale središnje, regionalne ili lokalne vlasti ili tijela.

2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere stranke u onoj mjeri u kojoj su obuhvaćene poglavljem 18. (Financijske usluge).

Članak 10.3.

Pravo na reguliranje

Stranke potvrđuju pravo na reguliranje na svojem području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su javno zdravlje, socijalne usluge, javno obrazovanje, sigurnost, okoliš, javni moral, socijalna zaštita ili zaštita potrošača, zaštita privatnosti i podataka, promicanje i zaštita kulturne raznolikosti ili tržišno natjecanje.

Članak 10.4.

Povezanost s drugim poglavljima

1. Ako postoji nedosljednost između ovog poglavlja i poglavlja 18. (Financijske usluge), prednost ima potonje poglavlje u mjeri u kojoj postoji nedosljednost.

2. Zahtjev stranke da pružatelj usluga iz druge stranke mora položiti jamstvo ili drugi oblik financijskog osiguranja kao uvjet za prekogranično pružanje usluge ne znači sam po sebi da se ovo poglavlje primjenjuje na mjere koje je prva stranka donijela ili ih provodi u vezi s tim pružanjem usluge. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjere koje ta prva stranka donosi ili provodi u vezi s položenim jamstvom ili financijskim osiguranjem ako je to jamstvo ili financijsko osiguranje obuhvaćeno ulaganje.

([40]) Podrazumijeva se da ovo poglavlje obuhvaća mjere subjekata navedenih u točkama (a) i (b) koje se donose ili provode izravno ili neizravno davanjem uputa, usmjeravanjem ili kontroliranjem drugih subjekata u odnosu na te mjere.

ODJELJAK B

Liberalizacija ulaganja

Članak 10.5.

Područje primjene

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere koje donosi ili provodi stranka i koje utječu na osnivanje poduzeća iz druge stranke ili operaciju ulaganja ulagatelja iz druge stranke na području prve stranke.

2. Ovaj se odjeljak ne primjenjuje na:

(a) djelatnosti koje se obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti na području pojedine stranke;

(b) javnu nabavu robe ili usluge koja se nabavlja za državne potrebe, a ne radi preprodaje na tržištu ili radi upotrebe za proizvodnju robe ili pružanje usluge za komercijalnu prodaju, neovisno o tome čini li ta nabava obuhvaćenu nabavu u smislu članka 21.1. (Definicije);

(c) audiovizualne usluge;

(d) nacionalnu pomorsku kabotažu ([41]); ili

(e) usluge zračnog prijevoza ili povezane usluge kojima se podupiru usluge zračnog prijevoza ([42]), osim sljedećih:

i. usluga popravaka i održavanja zrakoplova tijekom kojih je zrakoplov povučen iz prometa;

ii. usluga prodaje i stavljanje na tržište usluga zračnog prijevoza;

iii. usluga računalnog sustava rezervacija; ili

iv. zemaljskih usluga.

3. Članci od 10.6. do 10.8. ne primjenjuju se na subvencije ([43]) ili bespovratna sredstva koja osigurava stranka, uključujući vladine zajmove, jamstva i osiguranje.

4. Članci od 10.6. do 10.10. ne primjenjuju se na nove usluge kako su utvrđene u Prilogu VII.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 10.54., ovo poglavlje ne obvezuje stranku u odnosu na bilo koju radnju ili činjenicu koja se dogodila prije datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu, kao ni u odnosu na bilo koju situaciju koja je prestala postojati prije tog datuma.

([41]) Za Europsku uniju, ne dovodeći u pitanje opseg aktivnosti koje se u skladu s relevantnim nacionalnim zakonodavstvom mogu smatrati kabotažom, nacionalna pomorska kabotaža iz ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici Europske unije i druge luke ili mjesta u istoj državi članici Europske unije, uključujući njezin epikontinentalni pojas, kako je predviđeno Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora, te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici Europske unije.
Za Meksiko, nacionalna pomorska kabotaža iz ovog poglavlja obuhvaća navigaciju bilo kojeg plovila morem između luka ili mjesta na meksičkim morskim područjima i meksičkim obalama.

([42]) Podrazumijeva se da „usluge zračnog prijevoza ili povezane usluge kojima se podupiru usluge zračnog prijevoza" obuhvaćaju i sljedeće usluge: iznajmljivanje zrakoplova s posadom, usluge upravljanja zračnom lukom i usluge koje se pružaju upotrebom zrakoplova čija primarna svrha nije prijevoz robe ili putnika, kao što su usluge gašenja požara iz zraka, letačko osposobljavanje, razgledavanje, zaprašivanje, izmjera, kartiranje, fotografiranje, skokovi s padobranom, vuča jedrilice, prijevoz trupaca i građevinskog materijala helikopterom te ostale poljoprivredne, industrijske i inspekcijske usluge iz zraka.

([43]) Podrazumijeva se da su subvencije obuhvaćene poglavljem 24. (Subvencije).

Članak 10.6.

Pristup tržištu

U sektorima ili podsektorima u kojima se preuzimaju obveze u pogledu pristupa tržištu, stranka ne donosi ni ne provodi, u pogledu pristupa tržištu osnivanjem ili operacijom od strane ulagatelja iz druge stranke ili od strane poduzeća koja čine obuhvaćena ulaganja, na razini cijelog područja ili na razini teritorijalnih jedinica, mjeru ([44]) kojom se:

(a) ograničava broj poduzeća koja mogu obavljati određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih prava ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

(b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

(c) ograničava ukupan broj operacija ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

(d) ograničavaju ili zahtijevaju određene vrste pravnog subjekta ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj iz druge stranke može obavljati gospodarsku djelatnost; ili

(e) ograničava ukupni broj fizičkih osoba koje se mogu zaposliti u pojedinom sektoru ili koje poduzeće može zaposliti i koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti i s njom su izravno povezane, u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

Članak 10.7.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka ulagateljima iz druge stranke i njihovim poduzećima koja čine obuhvaćena ulaganja odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava vlastitim ulagateljima, odnosno njihovim poduzećima, u odnosu na njihovo osnivanje na svojem području.

2. Svaka stranka ulagateljima iz druge stranke i njihovim obuhvaćenim ulaganjima odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava vlastitim ulagateljima, odnosno njihovim ulaganjima, u odnosu na njihove operacije na svojem području.

3. Tretman koji stranka treba odobriti u skladu sa stavcima 1. i 2. znači, u odnosu na regionalnu razinu vlasti u Meksiku, tretman koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta regionalna razina vlasti u sličnim situacijama odobrava ulagateljima iz Meksika i njihovim ulaganjima na području te regionalne vlasti.

4. Tretman koji stranka treba odobriti u skladu sa stavcima 1. i 2. znači, u odnosu na vladu države članice ili u državi članici Europske unije, tretman koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava vlastitim ulagateljima i njihovim ulaganjima na svojem području.

([44]) Točke (a), (b) i (c) ne obuhvaćaju mjere koje su donesene ili se provode kako bi se ograničila proizvodnja poljoprivrednog proizvoda ili proizvoda ribarstva.

Članak 10.8.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka stranka ulagateljima iz druge stranke i njihovim poduzećima koja čine obuhvaćena ulaganja odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava ulagateljima, odnosno njihovim poduzećima, iz bilo koje treće zemlje u odnosu na njihovo osnivanje na svojem području.

2. Svaka stranka ulagateljima iz druge stranke i njihovim obuhvaćenim ulaganjima odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava ulagateljima, odnosno ulaganjima, iz bilo koje treće zemlje u odnosu na operacije ulaganja na svojem području.

3. Stavci 1. i 2. ne tumače se kao da obvezuju stranku da na ulagatelje iz druge stranke primijeni pogodnost istog tretmana koji proizlazi iz mjera kojima se predviđa priznavanje, među ostalim normi ili kriterija za izdavanje odobrenja, izdavanje dozvola ili certifikata fizičke osobe ili poduzeća za obavljanje gospodarske djelatnosti, ili bonitetnih mjera.

4. Podrazumijeva se da tretman iz ovog članka ne obuhvaća tretman koji se ulagateljima iz treće zemlje i njihovim ulaganjima odobrava odredbama o rješavanju ulagačkih sporova iz ovog Sporazuma ili drugih međunarodnih sporazuma sklopljenih između stranke i treće zemlje. Materijalne odredbe iz drugih međunarodnih sporazuma ne predstavljaju same po sebi tretman iz stavaka 1. i 2. i stoga ne mogu dovesti do kršenja ovog članka. Mjere koje se primjenjuju u skladu s takvim odredbama mogu predstavljati tretman iz ovog članka.

Članak 10.9.

Zahtjevi u pogledu rezultata

1. Stranka u vezi s osnivanjem poduzeća iz stranke ili operacijom ulaganja ulagatelja iz stranke, ili iz treće zemlje, na području te stranke ne smije odrediti ni izvršavati zahtjeve, niti smije izvršavati obveze ili preuzetu odgovornost, koji se odnose na sljedeće ([45]):

(a) izvoz određene količine ili postotka robe ili usluga;

(b) postizanje određene razine ili postotka domaćeg sadržaja;

(c) kupnju, upotrebu ili dodjelu povlastice robi koja je proizvedena ili uslugama koje su pružene na njezinu području, ili kupnju robe ili usluga od fizičkih osoba ili poduzeća na njezinu području;

(d) bilo kakvo povezivanje obujma ili vrijednosti uvoza s obujmom ili vrijednošću izvoza ili s iznosom deviznih priljeva povezanih s tim ulaganjem;

(e) ograničavanje na svojem području prodaje robe koja je proizvedena ili usluga koje su pružene ulaganjem na način da se ta prodaja na bilo koji način povezuje s obujmom ili vrijednošću njezina izvoza ili deviznih prihoda;

(f) prijenos određene tehnologije, proizvodnog postupka ili drugog zaštićenog znanja na fizičku osobu ili poduzeće na njezinu području ili njihov pristup toj tehnologiji, proizvodnom postupku ili drugom zaštićenom znanju;

(g) ekskluzivno isporučivanje s područja te stranke na određeno regionalno tržište ili svjetsko tržište robe koja je proizvedena ili usluge koja je pružena takvim ulaganjem;

([45]) Podrazumijeva se da uvjet za primjenu prednosti ili nastavak primjene prednosti iz stavka 2. ne čini „obvezu ili preuzetu odgovornost” za potrebe stavka 1.

(h) smještanje sjedišta tog ulagatelja za određeno regionalno tržište ili svjetsko tržište na njezinu području; ili

(i) ograničenje izvoza ili prodaje za izvoz.

2. Stranka ne smije uvjetovati primjenu prednosti ili nastavak primjene prednosti, u vezi s osnivanjem poduzeća iz stranke ili operacijom ulaganja ulagatelja iz stranke, ili iz treće zemlje, na području te stranke ispunjavanjem bilo kakvog zahtjeva koji se odnosi na sljedeće:

(a) postizanje određene razine ili postotka domaćeg sadržaja;

(b) kupnju, upotrebu ili dodjelu povlastice robi koja je proizvedena ili uslugama koje su pružene na njezinu području, ili kupnju robe od fizičkih osoba ili poduzeća na njezinu području;

(c) bilo kakvo povezivanje obujma ili vrijednosti uvoza s obujmom ili vrijednošću izvoza ili s iznosom deviznih priljeva povezanih s tim ulaganjem;

(d) ograničavanje na svojem području prodaje robe koja je proizvedena ili usluga koje su pružene ulaganjem na način da se ta prodaja na bilo koji način povezuje s obujmom ili vrijednošću njezina izvoza ili deviznih prihoda; ili

(e) ograničenje izvoza ili prodaje za izvoz.

3. Ništa u stavku 2. ne tumači se kao da stranku sprečava da uvjetuje primjenu prednosti ili nastavak primjene prednosti, u vezi s ulaganjem ulagatelja iz stranke ili iz treće zemlje, ispunjavanjem zahtjeva za smještanje proizvodnje, pružanje usluge, osposobljavanje ili zapošljavanje radnika, izgradnju ili proširenje određenih objekata ili provođenje istraživanja i razvoja na njezinu području.

4. Stavak 1. točka (f) ne primjenjuje se ako:

(a) zahtjev određuje ili izvršava, ili obvezu ili preuzetu odgovornost izvršava, sud, upravni sud ili tijelo nadležno za tržišno natjecanje radi ispravljanja prakse za koju je u sudskom ili upravnom postupku utvrđeno da predstavlja povredu prava tržišnog natjecanja stranke; ili

(b) stranka odobri korištenje prava intelektualnog vlasništva u skladu s člancima 31. i 31.a Sporazuma o TRIPS-u ili mjera kojima se zahtijeva otkrivanje zaštićenih informacija koje su obuhvaćene područjem primjene i u skladu su s člankom 39. Sporazuma o TRIPS-u.

5. Stavak 1. točke (a), (b) i (c) te stavak 2. točke (a) i (b) ne primjenjuju se na kvalifikacijske zahtjeve za robu ili usluge u pogledu sudjelovanja u programima promicanja izvoza i strane pomoći.

6. Stavak 2. točke (a) i (b) ne primjenjuju se na zahtjeve koje je stranka uvoznica odredila u pogledu sadržaja robe, a koji su potrebni da bi roba mogla zadovoljiti uvjete za primjenu povlaštenih tarifa ili povlaštenih kvota.

7. Podrazumijeva se da se stavci 1. i 2. ne primjenjuju ni na jedan zahtjev, obvezu ili preuzetu odgovornost osim onih utvrđenih u tim stavcima.

8. Ovim se člankom ne sprečava izvršavanje bilo kojeg zahtjeva, obveze ili preuzete odgovornosti između privatnih stranaka koje nisu stranke ovog Sporazuma ako stranka ovog Sporazuma nije odredila ili ne zahtijeva taj zahtjev, obvezu ili preuzetu odgovornost.

9. Ovim se člankom ne dovode u pitanje obveze stranke preuzete u okviru Sporazuma o WTO-u.

Članak 10.10.

Viša uprava i upravni odbor

1. Stranka ne smije zahtijevati da poduzeće iz druge stranke koje čini obuhvaćeno ulaganje na položaje u višoj upravi imenuje fizičke osobe određenog državljanstva.

2. Stranka ne smije zahtijevati da se upravni odbor poduzeća iz druge stranke koje čini obuhvaćeno ulaganje sastoji od fizičkih osoba koje imaju određeno državljanstvo ili boravište na njezinu području ili od njihove kombinacije.

Članak 10.11.

Formalni zahtjevi

Neovisno o člancima 10.7. i 10.8., stranka može od ulagatelja iz druge stranke ili njegova obuhvaćenog ulaganja zahtijevati da dostavlja rutinske informacije o tom ulaganju, isključivo u informativne ili statističke svrhe. Ako stranka zahtijeva takve informacije, ona štiti povjerljive informacije od otkrivanja kojim bi se ugrozio konkurentni položaj ulagatelja ili obuhvaćenog ulaganja. Ništa u ovom članku ne tumači se kao da sprečava stranku da inače pribavlja ili otkriva informacije u vezi s pravičnom primjenom njezina prava u dobroj vjeri.

Članak 10.12.

Nesukladne mjere i iznimke

1. Članci od 10.7. do 10.10. ne primjenjuju se na:

(a) postojeću nesukladnu mjeru koju stranka provodi na razini:

i. Europske unije, kako je utvrđeno u njezinu popisu u Dodatku I.-A Prilogu I.;

ii. središnje vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem popisu u Dodatku I.-A ili Dodatku I.-B-1. Prilogu I.;

iii. regionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem popisu u Dodatku I.-A ili Dodatku I.-B-2. Prilogu I.; ili

iv. lokalne vlasti;

(b) nastavak primjene ili žurnu obnovu nesukladne mjere iz točke (a); ili

(c) bilo koju izmjenu nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere, kakva je bila neposredno prije izmjene, s člancima od 10.7. do 10.10.

2. Članci od 10.7. do 10.10. ne primjenjuju se na mjeru koju stranka donosi ili provodi u pogledu sektora, podsektora ili djelatnosti kako je utvrđeno u njezinu popisu u Dodatku II.-A ili Dodatku II.-B Prilogu II.

3. Stranka ne smije na temelju mjere donesene nakon datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu i obuhvaćene njezinim popisom u Dodatku II.-A ili Dodatku II.-B Prilogu II. od ulagatelja iz druge stranke, zbog njegova državljanstva odnosno državne pripadnosti, izravno ili neizravno zahtijevati da proda ili na drugi način raspolaže ulaganjem koje postoji u trenutku kad mjera počne proizvoditi učinke.

4. Članak 10.6. ne primjenjuje se na mjeru koju stranka donosi ili provodi u pogledu sektora ili podsektora u kojima su preuzete obveze, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu u Dodatku III.-A, Dodatku III.-B-1. ili Dodatku III.-B-2. Prilogu III.

5. Članci 10.7. i 10.8. ne primjenjuju se ni na jednu mjeru koja je iznimka, oslobođenje ili izuzeće iz članka 3. ili 4. Sporazuma o TRIPS-u, kako je utvrđeno u člancima od 3. do 5. tog sporazuma.

6. Ne dovodeći u pitanje stavke od 1. do 5., u roku od pet godina od datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu, Meksiko može obavijestiti Europsku uniju o nacrtu odluke Zajedničkog vijeća o izmjeni priloga I., II. i III. kako slijedi:

(a) u dodacima I.-B-2. i III.-B-2. sve postojeće nesukladne mjere koje se provode na razini vlasti nižoj od savezne razine; i

(b) u dodacima I.-B-1. i II.-B zahtjevi u pogledu rezultata.

Europska unija preispituje taj nacrt u roku od tri mjeseca i savjetuje se s Meksikom o svim povezanim pitanjima. Nakon tog savjetovanja Zajedničko vijeće donosi izmjene priloga navedene u ovom stavku. Izmijenjeni prilozi primjenjuju se od datuma donošenja izmjena.

ODJELJAK C.

Zaštita ulaganja

Članak 10.13.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na bilo koju mjeru koju stranka donosi ili provodi i koja utječe:

(a) na obuhvaćena ulaganja; ili

(b) na ulagatelje iz stranke u odnosu na obuhvaćeno ulaganje.

Članak 10.14.

Ulagački i regulatorni ciljevi i mjere

1. Odredbe ovog odjeljka ne tumače se kao obveza stranke da ne mijenja pravni i regulatorni okvir primjenjiv na njezinu području, među ostalim na način koji može negativno utjecati na operaciju obuhvaćenih ulaganja ili na očekivanja ulagatelja povezana s dobiti.

2. Podrazumijeva se da se ništa u ovom odjeljku ne tumači kao da sprečava stranku da prekine dodjelu subvencije ([46]) ili da traži njezinu nadoknadu ako je tu radnju naložio nadležni sud, upravni sud ili drugo nadležno tijelo, ili kao da se od te stranke zahtijeva da ulagatelju za to isplati naknadu.

3. Podrazumijeva se da odluka stranke da ne izda, ne produlji ili ne zadrži subvenciju ili bespovratna sredstva ne predstavlja kršenje ovog odjeljka ako se ta odluka donosi:

(a) kad ne postoji zakonska ili ugovorna obveza izdavanja, produljenja ili zadržavanja te subvencije ili bespovratnih sredstava;

(b) u skladu s bilo kojim uvjetima povezanima s izdavanjem, produljenjem ili zadržavanjem te subvencije ili bespovratnih sredstava; ili

(c) u skladu sa stavkom 2.

([46]) Za Europsku uniju, „subvencija” obuhvaća sve potpore koje daje država članica Europske unije ili koje se daju putem državnih sredstava te države članice, a koje narušavaju ili prijete narušavanjem tržišnog natjecanja stavljanjem u povlašteni položaj određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe i utječu na trgovinu između država članica Europske unije.

Članak 10.15.

Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja

1. Svaka stranka na svojem području obuhvaćenim ulaganjima iz druge stranke i ulagateljima iz druge stranke u odnosu na njihova obuhvaćena ulaganja odobrava pošten i pravičan tretman te potpunu zaštitu i sigurnost u skladu sa sljedećim stavcima.

2. Stranka krši obvezu poštenog i pravičnog tretmana iz stavka 1. ako mjera ili niz mjera čini ([47]):

(a) uskraćivanje pravne zaštite u kaznenim, građanskim ili upravnim postupcima;

(b) temeljnu povredu zakonitog postupanja;

(c) očitu proizvoljnost, uključujući ciljanu diskriminaciju na očito nepravednoj osnovi, kao što su spol, rasa ili vjersko uvjerenje;

(d) zlostavljanje, prisilu ili zlouporabu ovlasti; ili

(e) povredu dodatnih elemenata obveze poštenog i pravičnog tretmana koju su stranke preuzele u skladu sa stavkom 7.

3. Smatra se da stranka krši obvezu potpune zaštite i sigurnosti iz stavka 1. ako mjera ili niz mjera čini neosiguravanje fizičke sigurnosti ulagatelja i njihovih obuhvaćenih ulaganja.

4. Pri ocjenjivanju navodnog kršenja na temelju ovog članka, Sud osnovan člankom 10.20. (dalje u tekstu „Sud”) može uzeti u obzir je li stranka ulagatelju dala posebno obećanje kako bi ga potaknula na obuhvaćeno ulaganje na temelju kojeg je nastalo opravdano očekivanje i na koje se ulagatelj oslanjao pri donošenju odluke o poduzimanju ili provedbi obuhvaćenog ulaganja, ali koje je ta stranka potom prekršila. Sama činjenica da postupanje ili nepostupanje stranke nije u skladu s opravdanim očekivanjima ulagatelja iz stranke ne predstavlja kršenje ovog članka, čak i ako to uzrokuje gubitke ili štetu za obuhvaćeno ulaganje.

([47]) Podrazumijeva se da, pri utvrđivanju čini li mjera ili niz mjera kršenje obveze poštenog i pravičnog tretmana, Sud osnovan člankom 10.20. uzima u obzir, među ostalim, sljedeće:
(a) kad je riječ o stavku 2. točkama (a) i (b), sadržava li mjera ili niz mjera tešku povredu dužnosti kojom se dovodi u pitanje sposobnost suda da odlučuje; sama činjenica da je ulagateljevo osporavanje sporne mjere u domaćem postupku odbačeno ili odbijeno ili ulagatelj na neki drugi način nije uspio u svojem zahtjevu po sebi ne čini uskraćivanje pravne zaštite iz stavka 2. točke (a);
(b) kad je riječ o stavku 2. točki (c), jesu li mjera ili niz mjera očigledno neutemeljeni u smislu razloga i činjenica ili su očigledno utemeljeni na nezakonitim razlozima kao što su predrasude ili pristranost; sama nezakonitost, odnosno samo nedosljedna ili upitna primjena politike ili postupka, ne predstavljaju sami po sebi očitu proizvoljnost iz stavka 2. točke (c), dok će potpuno i neopravdano odbacivanje zakona ili drugog propisa, bezrazložna mjera ili postupanje koje je posebno usmjereno na ulagatelja ili njegovo obuhvaćeno ulaganje radi nanošenja štete vjerojatno činiti očitu proizvoljnost iz stavka 2. točke (c); i
(c) kad je riječ o stavku 2. točki (d), je li stranka postupala *ultra vires* i jesu li se ponovili i nastavili slučajevi navodnog zlostavljanja ili prisile.

5. Ako je utvrđeno da je došlo do kršenja neke druge odredbe ovog Sporazuma ili odvojenog međunarodnog sporazuma samo po sebi nije dokaz kršenja ovog članka.

6. Činjenica da se mjerom krši pravo stranke nije sama po sebi dokaz kršenja ovog članka. Kako bi utvrdio krši li se mjerom ovaj članak, Sud razmatra je li stranka postupala na način koji nije u skladu sa stavcima od 1. do 4.

7. Stranke na zahtjev jedne stranke preispituju sadržaj obveze poštenog i pravičnog tretmana. Pododbor za usluge i ulaganja osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (h) može izraditi analize o tome i dostaviti ih Zajedničkom odboru. Zajednički odbor razmatra hoće li preporučiti izmjenu ovog Sporazuma, u skladu s dijelom IV. člankom 2.4. (Izmjena) ovog Sporazuma.

Članak 10.16.

Prijenosi

1. Svaka stranka dopušta da se svi prijenosi na njezino područje i iz njega povezani s obuhvaćenim ulaganjem obavljaju bez ograničenja ili kašnjenja. Ti prijenosi obuhvaćaju:

(a) ulaganja u kapital, kao što su glavna i dodatna sredstva za održavanje, razvoj ili povećanje obuhvaćenog ulaganja;

(b) dobit, dividende, kapitalne dobitke, kamate, licencijske naknade, naknade za upravljanje i druge povrate;

(c) prihode od prodaje cijelog ili dijela obuhvaćenog ulaganja ili od djelomične ili potpune likvidacije obuhvaćenog ulaganja;

(d) plaćanja izvršena na temelju ugovora koji je sklopio ulagatelj iz stranke ili obuhvaćeno ulaganje, uključujući plaćanja na temelju ugovora o zajmu;

(e) prihode i druge naknade osoblja zaposlenog iz inozemstva na poslovima povezanima s obuhvaćenim ulaganjem;

(f) plaćanja izvršena u skladu s člancima 10.17. i 10.18.; i

(g) plaćanja odštete u skladu s odlukom Suda iz odjeljka D.

2. Svaka stranka dopušta da se povrati u naravi povezani s obuhvaćenim ulaganjem obavljaju na način odobren ili utvrđen pisanim sporazumom između stranke i obuhvaćenog ulaganja ili ulagatelja iz druge stranke.

3. Svaka stranka dopušta da se prijenosi obuhvaćenim ulaganjem izvršavaju u slobodno konvertibilnoj valuti po tržišnom tečaju važećem za tu valutu na datum prijenosa.

4. Neovisno o stavku 2., stranka može ograničiti prijenose povrata u naravi povezane s obuhvaćenim ulaganjem u okolnostima u kojima bi na drugi način mogla ograničiti takve prijenose na temelju ovog Sporazuma.

Članak 10.17.

Naknada gubitaka

1. Svaka stranka ulagateljima iz druge stranke koji su u odnosu na svoja obuhvaćena ulaganja pretrpjeli gubitke zbog rata ili drugog oblika oružanog sukoba, revolucije, izvanrednog stanja, ustanka, nereda ili drugog sličnog događaja, u pogledu povrata, odštete, naknade ili drugog namirenja, odobrava tretman koji nije manje povoljan od onog koji osigurava svojim ulagateljima ili ulagateljima iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman najpovoljniji.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., ulagateljima iz stranke osigurava se odgovarajući i djelotvoran povrat ili naknada ako u bilo kojoj od situacija iz tog stavka pretrpe gubitke na području druge stranke koji proizlaze:

(a) iz potpune ili djelomične rekvizicije njihova obuhvaćenog ulaganja od strane oružanih snaga ili vlasti druge stranke; ili

(b) iz potpunog ili djelomičnog uništenja njihova obuhvaćenog ulaganja od strane oružanih snaga ili vlasti druge stranke, koje u danim okolnostima nije bilo potrebno.

3. Plaćanja na ime naknade u skladu sa stavkom 2. mogu se slobodno konvertirati u drugu valutu i prenositi.

Članak 10.18.

Izvlaštenje i naknada

1. Stranka ne smije izvlastiti nli nacionalizirati obuhvaćeno ulaganje, izravno ili neizravno, mjerama koje imaju učinak jednak izvlaštenju ili nacionalizaciji (dalje u tekstu „izvlaštenje”) osim ako postupa:

(a) u javnom interesu;

(b) na nediskriminirajući način;

(c) uz plaćanje brze, odgovarajuće i djelotvorne naknade u skladu sa stavcima od 2. do 4.; i

(d) u skladu s načelom zakonitog postupanja.

2. Stavak 1. tumači se u skladu s Prilogom 10.-A.

3. Naknada iz stavka 1.:

(a) plaća se bez odgode;

(b) odgovara poštenoj tržišnoj vrijednosti izvlaštenog ulaganja u trenutku neposredno prije izvlaštenja;

(c) ne uključuje nikakvu promjenu vrijednosti do koje je došlo jer je planirano izvlaštenje postalo poznato ranije;

(d) može se u potpunosti provesti i slobodno prenijeti, bez odgode, u zemlju koju je odredio ulagatelj; i

(e) uključuje kamate po komercijalno razumnoj stopi od datuma izvlaštenja do datuma plaćanja.

4. Kriteriji vrednovanja uključuju vrijednost na temelju kontinuiteta poslovanja, vrijednost imovine uključujući prijavljenu poreznu vrijednost materijalne imovine i, prema potrebi, ostale kriterije za utvrđivanje poštene tržišne vrijednosti.

5. Naknada se plaća u valuti zemlje čiji je ulagatelj državljanin ili u slobodno konvertibilnoj valuti.

6. Ovaj se članak ne primjenjuje na izdavanje obveznih licencija za prava intelektualnog vlasništva u skladu sa Sporazumom o TRIPS-u ni na povlačenje, ograničavanje ili stvaranje prava intelektualnog vlasništva, u mjeri u kojoj je to izdavanje, povlačenje, ograničavanje ili stvaranje u skladu s poglavljem 25. (Intelektualno vlasništvo) i Sporazumom o TRIPS-u ([48]).

Članak 10.19.

Subrogacija

1. Ako stranka ili njezina imenovana agencija izvrši plaćanje na temelju jamstva, ugovora o osiguranju ili drugog oblika osiguranja koji je sklopila u odnosu na obuhvaćeno ulaganje, druga stranka priznaje subrogaciju ili prijenos svih prava ili potraživanja ulagatelja na temelju ovog poglavlja u odnosu na to obuhvaćeno ulaganje. Stranka ili njezina imenovana agencija imaju pravo na temelju subrogacije ostvariti prava i prisilno naplatiti potraživanja tog ulagatelja. Subrogirano ili preneseno pravo ili potraživanje ne smije biti veće od izvornog prava ili potraživanja tog ulagatelja.

2. Ako je stranka ili njezina imenovana agencija izvršila plaćanje svojem ulagatelju i preuzela prava i potraživanja ulagatelja, taj ulagatelj ne smije, osim ako je ovlašten postupati u ime stranke, ili agencije koju je imenovala stranka, koja je izvršila plaćanje, nastojati ostvariti ta prava i naplatiti ta potraživanja u odnosu na drugu stranku.

ODJELJAK D

Rješavanje ulagačkih sporova

Članak 10.20.

Definicije

Za potrebe ovog odjeljka:

(a) „tužitelj” znači fizička osoba ili poduzeće iz stranke ovog Sporazuma, osim podružnice ili predstavništva, koje je izvršilo obuhvaćeno ulaganje te želi podnijeti ili je podnijelo tužbu u skladu s ovim odjeljkom te postupa:

i. u svoje ime; ili

ii. u ime poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom koje je u njegovu vlasništvu ili pod njegovom kontrolom ([49]);

(b) „stranke u sporu” znači tužitelj i tuženik;

(c) „stranka u sporu” znači tužitelj ili tuženik;

([48]) Podrazumijeva se da pojam „povlačenje” u pogledu prava intelektualnog vlasništva obuhvaća ukidanje ili poništavanje tih prava, a pojam „ograničavanje” u pogledu prava intelektualnog vlasništva obuhvaća iznimke od tih prava.

([49]) Podrazumijeva se da se za tužbu podnesenu u skladu s podtočkom ii. smatra da se odnosi na spor između države ugovornice i državljanina druge države ugovornice za potrebe članka 25. stavka 1. Konvencije ICSID-a.

(d) „ICSID” znači Međunarodni centar za rješavanje ulagačkih sporova osnovan Konvencijom ICSID-a;

(e) „Pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a” znači Pravila kojima se uređuju dodatne mogućnosti za vođenje postupaka tajništva Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova;

(f) „Konvencija ICSID-a” znači Konvencija o rješavanju ulagačkih sporova između država i državljana drugih država sastavljena u Washingtonu 18. ožujka 1965.;

(g) „poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom” znači pravna osoba s poslovnom jedinicom na području stranke ovog Sporazuma koja je u vlasništvu ili pod kontrolom ulagatelja iz druge stranke ovog Sporazuma;

(h) „Konvencija iz New Yorka” znači Konvencija Ujedinjenih naroda o priznanju i izvršenju inozemnih arbitražnih odluka sastavljena u New Yorku 10. lipnja 1958.;

(i) „stranka ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu” znači Meksiko ako je tuženik Europska unija ili država članica Europske unije ili Europska unija ako je tuženik Meksiko;

(j) „tuženik” znači Meksiko ili, u slučaju Europske unije, sama Europska unija ili predmetna država članica Europske unije kako je utvrđeno u skladu s člankom 10.24.;

(k) „financiranje sredstvima treće strane” znači svako financiranje sredstvima fizičke ili pravne osobe koja nije stranka u sporu, ali koja sklapa sporazum sa strankom u sporu radi financiranja dijela ili svih troškova postupka u zamjenu za naknadu koja ovisi o ishodu spora, ili u obliku donacije ili bespovratnih sredstava;

(l) „Arbitražna pravila UNCITRAL-a” znači Arbitražna pravila Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo koja je Opća skupština Ujedinjenih naroda odobrila 15. prosinca 1976.

Članak 10.21.

Područje primjene

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na sporove između stranke ovog Sporazuma i tužitelja iz druge stranke ovog Sporazuma koji proizlaze iz navodnog kršenja članka 10.7. stavka 2. ili članka 10.8. stavka 2. ([50]) ili odjeljka C, kojim se navodno uzrokuje gubitak ili šteta tužitelju ili njegovu poduzeću s lokalnom poslovnom jedinicom.

2. Prilog 10.-B primjenjuje se na tužbe u vezi s restrukturiranjem duga stranke ovog Sporazuma.

3. Sud i Žalbeni sud osnovani na temelju ovog odjeljka ne odlučuju o tužbama koje nisu obuhvaćene područjem primjene ovog odjeljka.

Članak 10.22.

Savjetovanja

1. Sporovi bi se u što većoj mjeri trebali rješavati mirnim putem. Takav način rješavanja sporova moguće je dogovoriti u bilo kojem trenutku, među ostalim i nakon podnošenja tužbe u skladu s člankom 10.26.

([50]) Podrazumijeva se da, za potrebe ovog odjeljka, stranke ovog Sporazuma razumiju da članak 10.7. stavak 2. i članak 10.8. stavak 2. ne obuhvaćaju stjecanje poduzeća u Europskoj uniji ili u Meksiku izvršeno radi uspostave ili održavanja trajnih gospodarskih veza, uključujući stjecanje sudjelovanjem u kapitalu ili povećanjem sudjelovanja u kapitalu poduzeća.

2. Ako se stranke u sporu ne dogovore o duljem roku, savjetovanje se provodi u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva za savjetovanje u skladu sa stavkom 5.

3. Ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije, savjetovanje se provodi u sljedećim mjestima:

(a) u Ciudad de México, ako su mjere koje se osporavaju mjere Meksika;

(b) u Bruxellesu, ako mjere koje se osporavaju uključuju mjeru Europske unije; ili

(c) ako su mjere koje se osporavaju isključivo mjere države članice Europske unije, u glavnom gradu te države članice.

4. Savjetovanje se može provesti putem videokonferencije ili prema potrebi drugim sredstvima, ako su stranke u sporu suglasne s time.

5. Tužitelj drugoj stranci ovog Sporazuma podnosi zahtjev za savjetovanje koji sadržava sljedeće:

(a) ime i adresu tužitelja i, ako se taj zahtjev podnosi u ime poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom, ime, adresu i mjesto osnivanja ili registracije, ako je primjenjivo, tog poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom;

(b) odredbe iz članka 10.21. stavka 1. za koje se tvrdi da su prekršene;

(c) pravnu i činjeničnu osnovu svake tužbe, uključujući mjeru ili mjere za koje se tvrdi da se njima krše odredbe iz članka 10.21. stavka 1.;

(d) traženu mjeru i procijenjeni iznos zahtijevane odštete; i

(e) dokaze da je tužitelj ulagatelj iz druge stranke ovog Sporazuma i da je obuhvaćeno ulaganje u njegovu vlasništvu ili pod njegovom kontrolom te, ako postupa u ime poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom, da je ono u njegovu vlasništvu ili pod njegovom kontrolom.

Ako zahtjev za savjetovanje podnosi nekoliko tužitelja ili se on podnosi u ime nekoliko poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom, informacije iz točaka (a) i (e) dostavljaju se za svakog tužitelja odnosno svako poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom.

6. Zahtjevi u pogledu zahtjeva za savjetovanje utvrđeni u stavku 5. moraju se ispuniti na dovoljno precizan način da se tuženiku omogući da djelotvorno sudjeluje u savjetovanju i da pripremi obranu.

7. Zahtjev za savjetovanje podnosi se u roku od tri godine od datuma kad je tužitelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom prvi put saznao ili trebao saznati za navodno kršenje i za to da je tužitelju ili, ako je primjenjivo, poduzeću s lokalnom poslovnom jedinicom time nastao gubitak ili šteta.

8. Neovisno o stavku 7., ako se zahtjev za savjetovanje odnosi na mjeru ili mjere Europske unije ili države članice Europske unije, a rok iz stavka 7. je istekao dok je tužitelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom vodio postupak koji se odnosi na istu mjeru ili mjere pred sudom u skladu s pravom stranke ovog Sporazuma, zahtjev za savjetovanje podnosi se:

(a) u roku od dvije godine od datuma kad je tužitelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom prestao voditi taj postupak pred sudom u skladu s pravom stranke ovog Sporazuma; i

(b) u svakom slučaju najkasnije deset godina od datuma kad je tužitelj ili, ako je primjenjivo, njegovo poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom prvi put saznao ili trebao saznati za mjeru ili mjere kojima se navodno krše odredbe iz članka 10.21. stavka 1. i za gubitak ili štetu koji su navodno time nastali.

9. Zahtjev za savjetovanje u vezi s navodnim kršenjem koje je počinila Europska unija ili država članica Europske unije šalje se Europskoj uniji. Ako tužitelj u svojem zahtjevu za savjetovanje navede mjeru ili mjere države članice Europske unije, zahtjev se šalje i predmetnoj državi članici.

10. Ako ulagatelj nije podnio tužbu u skladu s člankom 10.26. u roku od 18 mjeseci od podnošenja zahtjeva za savjetovanje, smatra se da je ulagatelj povukao svoj zahtjev za savjetovanje i, ako je primjenjivo, svoju obavijest kojom traži utvrđivanje tuženika u skladu s člankom 10.24. te ne može podnijeti tužbu u skladu s ovim odjeljkom u odnosu na istu mjeru ili mjere. Stranke uključene u savjetovanje mogu to razdoblje sporazumno produljiti.

Članak 10.23.

Posredovanje

1. Stranke u sporu mogu u bilo kojem trenutku dogovorno odlučiti pokrenuti postupak posredovanja.

2. Pokretanjem postupka posredovanja ne dovode se u pitanje pravni položaj ili prava bilo koje stranke u sporu na temelju ovog poglavlja, a na posredovanje se primjenjuju pravila koja dogovore stranke u sporu, među ostalim, ako su dostupna, pravila za posredovanje koja je utvrdilo Zajedničko vijeće.

3. Stranke u sporu sporazumno imenuju posrednika. Stranke u sporu mogu i zajednički zatražiti od predsjednika Suda da imenuje posrednika.

4. Stranke u sporu nastoje pronaći rješenje spora u roku od 60 dana od imenovanja posrednika.

5. Ako stranke u sporu sporazumno odluče pokrenuti postupak posredovanja, rokovi utvrđeni u članku 10.22. stavcima 7. i 8., članku 10.48. stavku 7. i članku 10.49. stavku 3. suspendiraju se od datuma kad su stranke u sporu sporazumno odlučile pokrenuti postupak posredovanja do datuma kad bilo koja od stranaka u sporu odluči prekinuti posredovanje. Svoju odluku o prekidu posredovanja stranka u sporu dostavlja pisanim putem posredniku i drugoj stranci u sporu.

Članak 10.24.

Utvrđivanje tuženika za sporove s Europskom unijom ili državom članicom Europske unije

1. Ako se spor ne može riješiti u roku od 90 dana od podnošenja zahtjeva za savjetovanje na temelju članka 10.22., zahtjev se odnosi na navodno kršenje bilo koje od odredaba iz članka 10.21. stavka 1. koje je počinila Europska unija ili država članica Europske unije i tužitelj namjerava podnijeti tužbu u skladu s člankom 10.26., tužitelj Europskoj uniji dostavlja obavijest kojom traži utvrđivanje tuženika.

2. U obavijesti iz stavka 1. navodi se mjera ili mjere u odnosu na koje tužitelj namjerava podnijeti tužbu. Ako je navedena mjera države članice Europske unije, zahtjev se šalje i toj državi članici.

3. Europska unija nakon utvrđivanja obavješćuje tužitelja u roku od 60 dana od primitka obavijesti iz stavka 1. o tome je li tuženik Europska unija ili država članica Europske unije.

4. Ako tužitelj nije obaviješten o utvrđivanju u roku od 60 dana od dostave obavijesti iz stavka 1., tuženik je:

(a) ako su mjera ili mjere navedene u obavijesti isključivo mjere države članice Europske unije, ta država članica; ili

(b) Europska unija ako mjera ili mjere navedene u obavijesti uključuju mjere Europske unije.

5. Tužitelj može podnijeti tužbu u skladu s člankom 10.26. na temelju utvrđivanja u skladu sa stavkom 3. te, ako tužitelj nije obaviješten o tom utvrđivanju u roku od 60 dana, u skladu sa stavkom 4.

6. Ako je tuženik Europska unija ili država članica Europske unije, u skladu sa stavkom 3. ili 4., ni Europska unija ni predmetna država članica Europske unije ne mogu tvrditi da je tužba nedopuštena, da Sud nije nadležan ili na neki drugi način prigovoriti na tužbu ili pravorijek na temelju toga da tuženik nije ispravno utvrđen u skladu sa stavkom 3. ili naveden u skladu sa stavkom 4.

7. Utvrđivanje u skladu sa stavkom 3. odnosno, ako tužitelj nije obaviješten o tom utvrđivanju u roku od 60 dana, utvrđivanje u skladu sa stavkom 4. obvezuju Sud i Žalbeni sud.

8. Ništa u ovom Sporazumu ili primjenjivim pravilima za rješavanje sporova iz članka 10.26. stavka 2. ne sprečava razmjenu svih informacija koje se odnose na spor između Europske unije i predmetne države članice.

Članak 10.25.

Postupovni i drugi zahtjevi u vezi s podnošenjem tužbe Sudu

1. Tužitelj može podnijeti tužbu u skladu s člankom 10.26. samo ako:

(a) dostavi tuženiku, zajedno s tužbom, svoju pisanu suglasnost za rješavanje spora pred Sudom u skladu s postupcima utvrđenima u ovom odjeljku;

(b) pričeka da prođe najmanje 180 dana od podnošenja zahtjeva za savjetovanje i, ako je primjenjivo, najmanje 90 dana od podnošenja obavijesti kojom se traži utvrđivanje tuženika;

(c) dostavi obavijest kojom se traži utvrđivanje tuženika u skladu s člankom 10.24., ako je primjenjivo;

(d) ispunjava zahtjeve povezane sa zahtjevom za savjetovanje;

(e) u svojoj tužbi navede mjeru ili mjere za koje se tvrdi da predstavljaju kršenje odredaba iz članka 10.21. stavka 1. koje su navedene u njegovu zahtjevu za savjetovanje;

(f) povuče tužbe ili obustavi sve postojeće postupke pred sudom u skladu s domaćim ili međunarodnim pravom u odnosu na mjeru ili mjere za koje se tvrdi da predstavljaju kršenje iz njegove tužbe;

(g) odrekne se pisanim putem prava na pokretanje postupka pred sudom u skladu s domaćim ili međunarodnim pravom u odnosu na mjeru ili mjere za koje se tvrdi da predstavljaju kršenje iz njegove tužbe; i

(h) izjavi da neće izvršavati nikakav pravorijek donesen na temelju ovog odjeljka prije nego što takav pravorijek postane konačan u skladu s člankom 10.48. stavkom 8. ili 9. ili člankom 10.49. stavkom 2. te da neće podnijeti žalbu, tražiti preispitivanje, ukidanje, poništenje ili reviziju ili pokrenuti bilo koji drugi sličan postupak pred međunarodnim ili domaćim sudom u pogledu pravorijeka na temelju ovog odjeljka.

2. Ako se tužba podnesena u skladu s člankom 10.26. odnosi na gubitak ili štetu nanesenu poduzeću s lokalnom poslovnom jedinicom ili udjelu u poduzeću s lokalnom poslovnom jedinicom koje je u izravnom ili neizravnom vlasništvu tužitelja ili pod njegovom izravnom ili neizravnom kontrolom, zahtjevi iz stavka 1. točaka (f) i (g) ovog članka primjenjuju se i na tužitelja i na poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom. Zahtjev koji se odnosi na povlačenje tužbe ili obustavu postojećeg postupka u skladu sa stavkom 1. točkom (f) ovog članka primjenjuje se i kako slijedi:

(a) ako tužbu podnosi tužitelj koji postupa u svoje ime, na sve osobe koje izravno ili neizravno imaju udio u vlasništvu ili su pod kontrolom tužitelja i koje tvrde da su pretrpjele isti gubitak ili štetu ([51]) kao tužitelj; ili

(b) ako tužbu podnosi tužitelj koji postupa u ime poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom, na sve osobe koje izravno ili neizravno imaju udio u vlasništvu ili su pod kontrolom poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom i koje tvrde da su pretrpjele isti gubitak ili štetu kao poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom.

3. Zahtjevi iz stavka 1. točaka (f) i (g) i stavka 2. ne primjenjuju se na poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom ako je tuženik ili država domaćin tužitelja oduzela tužitelju kontrolu nad poduzećem s lokalnom poslovnom jedinicom ili je na neki drugi način onemogućila poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom da ispuni te zahtjeve.

4. Na zahtjev tuženika Sud se proglašava nenadležnim ako tužitelj ili, ovisno o slučaju, poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom ne ispuni neki od zahtjeva iz stavaka 1. i 2.

5. Odricanje od prava u skladu sa stavkom 1. točkom (g) prestaje se primjenjivati ako se tužba odbaci jer nisu ispunjeni zahtjevi u pogledu državljanstva odnosno državne pripadnosti za podnošenje tužbe na temelju ovog odjeljka.

6. Ako je tuženik Europska unija ili država članica Europske unije, stavak 1. točke (f) i (g) ne sprečavaju tužitelja da od sudova tuženika zatraži privremene zaštitne mjere. Ako je tuženik Meksiko, stavak 1. točke (f) i (g) ne sprečavaju tužitelja da od upravnog ili redovnog suda na temelju prava tuženika zatraži privremene zaštitne mjere, ili da pokrene ili nastavi postupak za sudsku zabranu, deklaratornu odluku ili drugu izvanrednu mjeru koja ne uključuje plaćanje odštete.

7. Podrazumijeva se da ulagatelj ne može podnijeti tužbu u skladu s ovim odjeljkom ako je ulaganje izvršeno na temelju lažnog prikazivanja, prikrivanja, korupcije ili postupanja kojima se zlouporabljuje postupak.

8. Stranka ovog Sporazuma ne može podnijeti tužbu u skladu s ovim odjeljkom.

Članak 10.26.

Podnošenje tužbe Sudu

1. Ako se spor ne riješi savjetovanjem, tužbu može podnijeti:

(a) tužitelj u svoje ime; ili

(b) tužitelj u ime poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom koje je izravno ili neizravno u njegovu vlasništvu ili pod njegovom kontrolom.

Podrazumijeva se da poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom ne može podnijeti tužbu protiv stranke ovog Sporazuma u kojoj ima poslovnu jedinicu.

2. Tužitelj podnosi tužbu na temelju bilo kojih od sljedećih pravila za rješavanje sporova:

(a) Konvencije ICSID-a i Poslovnika ICSID-a za arbitražne postupke;

([51]) Podrazumijeva se da „isti gubitak ili šteta" iz ove točke i točke (b) znači gubitak ili šteta koja proizlazi iz iste mjere ili mjera i koju ta osoba nastoji nadoknaditi u istom svojstvu kao i tužitelj. Primjerice, ako tužitelj podnese tužbu kao dioničar, ovom bi odredbom bila obuhvaćena osoba koja izravno ili neizravno ima udio u vlasništvu ili je pod kontrolom tužitelja i koja isto tako nastoji nadoknaditi gubitak ili štetu kao dioničar.

(b) Pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a ako se ne primjenjuju uvjeti za podnošenje tužbe u skladu s točkom (a);

(c) Arbitražnih pravila UNCITRAL-a; ili

(d) bilo kojih drugih pravila prema dogovoru stranaka u sporu.

3. Ako tužitelj predloži pravila u skladu sa stavkom 2. točkom (d), tuženik odgovara na prijedlog tužitelja u roku od 20 dana od primitka prijedloga. Ako se stranke u sporu u roku od 30 dana od primitka prijedloga ne dogovore o tim pravilima, tužitelj može podnijeti tužbu u skladu s pravilima predviđenima u stavku 2. točki (a), (b) ili (c).

4. Ako se tužba podnese u skladu sa stavkom 2. točkom (b), (c) ili (d), stranke u sporu mogu dogovoriti mjesto vođenja postupka. Ako se stranke u sporu ne uspiju dogovoriti, sudsko vijeće Suda kojem je tužba podnesena određuje to mjesto u skladu s primjenjivim pravilima za rješavanje sporova, pod uvjetom da se to mjesto nalazi na državnom području države ugovornice Konvencije iz New Yorka.

5. Pravila za rješavanje sporova primjenjiva u skladu sa stavkom 2. su pravila koja su na snazi na dan podnošenja tužbe Sudu u skladu s ovim odjeljkom, podložno posebnim pravilima utvrđenima u ovom odjeljku. Zajedničko vijeće može donijeti pravila kojima se nadopunjuju primjenjiva pravila za rješavanje sporova i koja su obvezujuća za Sud i Žalbeni sud.

6. Smatra se da je tužba podnesena na rješavanje sporova u skladu s ovim odjeljkom kad se u skladu s primjenjivim pravilima za rješavanje sporova zaprimi zahtjev ili obavijest o pokretanju postupka.

7. Svaka stranka ovog Sporazuma obavješćuje drugu stranku ovog Sporazuma o mjestu na koje tužitelj dostavlja obavijesti i druge dokumente u skladu s ovim odjeljkom. Svaka stranka ovog Sporazuma osigurava da su takve informacije javno dostupne.

Članak 10.27.

Paralelni postupci

Ako se tužba podnese u skladu s ovim odjeljkom i u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova) ili drugim međunarodnim sporazumom te ako postoji opasnost od preklapanja naknada ili ako bi tužba u skladu s drugim međunarodnim sporazumom mogla znatno utjecati na odlučivanje o tužbi podnesenoj u skladu s ovim odjeljkom, Sud što prije nakon saslušanja stranaka u sporu zastaje s postupkom ili na drugi način osigurava da se postupak pokrenut u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova) ili drugim međunarodnim sporazumom uzme u obzir pri donošenju odluke, naloga ili pravorijeka.

Članak 10.28.

Suglasnost za rješavanje spora pred Sudom

1. Tuženik daje suglasnost za rješavanje spora pred Sudom u skladu s postupcima utvrđenima u ovom odjeljku.

2. Smatra se da suglasnost iz stavka 1. i podnošenje tužbe Sudu u skladu s ovim odjeljkom ispunjavaju zahtjeve:

(a) iz članka 25. Konvencije ICSID-a i poglavlja II. rasporeda C Pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a u pogledu pisane suglasnosti stranaka u sporu; i

(b) iz članka II. Konvencije iz New Yorka u pogledu pisanog dogovora.

Članak 10.29.

Financiranje sredstvima treće strane

1. Stranka u sporu koja se koristi financiranjem sredstvima treće strane obavješćuje drugu stranku u sporu i sudsko vijeće Suda kojem je tužba podnesena ili, ako to sudsko vijeće nije osnovano, predsjednika Suda o imenu i adresi treće strane koja osigurava financijska sredstva.

2. Obavijest iz stavka 1. dostavlja se u trenutku podnošenja tužbe ili, ako se sporazum o financiranju sklopi ili donacija ili bespovratna sredstva dodijele nakon podnošenja tužbe, bez odgode čim se sporazum o financiranju sklopi ili donacija ili bespovratna sredstva dodijele.

Članak 10.30.

Sud

1. Osniva se Sud koji odlučuje o tužbama podnesenima u skladu s člankom 10.26.

2. Nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu Zajedničko vijeće imenuje devet članova Suda. Tri su člana državljani države članice Europske unije, tri su državljani Meksika, a tri državljani trećih zemalja. ([52])

3. Zajedničko vijeće može odlučiti povećati ili smanjiti broj članova za višekratnik broja tri. Dodatna imenovanja provode se po istom načelu kako je predviđeno u stavku 2.

4. Članovi moraju posjedovati kvalifikacije koje su potrebne za imenovanje na mjesto suca Međunarodnog suda ili biti priznati pravnici. Moraju imati dokazano stručno znanje u području međunarodnog javnog prava. Poželjno je da imaju stručno znanje posebno u području međunarodnog investicijskog prava, međunarodnog trgovačkog prava te u području rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma o ulaganjima ili međunarodnih sporazuma o trgovini ili pregovora o trgovini.

5. Članovi Suda imenuju se na mandat od pet godina. Međutim, mandat četiriju od devet osoba imenovanih odmah nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu, koje se odabiru ždrijebom, produljuje se na sedam godina. Ispražnjena mjesta popunjavaju se čim se pojave. Osoba imenovana kao zamjena osobe kojoj nije istekao mandat na dužnosti ostaje do isteka mandata svojeg prethodnika. Osoba koja u trenutku isteka svojeg mandata obavlja dužnost člana sudskog vijeća Suda može uz odobrenje predsjednika Suda nakon savjetovanja s drugim članovima sudskog vijeća nastaviti obavljati tu dužnost do završetka postupka pred tim sudskim vijećem te se samo u tu svrhu i dalje smatra članom Suda.

6. Sud odlučuje o predmetima u sudskim vijećima sastavljenima od tri člana od kojih je jedan državljanin države članice Europske unije, jedan državljanin Meksika, a jedan državljanin treće zemlje. Sudskim vijećem predsjeda član koji je državljanin treće zemlje.

7. Neovisno o stavku 6. i ako to dogovore stranke u sporu, o predmetu odlučuje sudsko vijeće koje se sastoji od jednog člana koji je državljanin treće zemlje i kojeg je odabrao predsjednik Suda.

8. U roku od 90 dana od podnošenja tužbe u skladu s člankom 10.26. predsjednik Suda, u skladu s radnim postupcima donesenima u skladu sa stavkom 10., imenuje članove ili člana koji čine sudsko vijeće Suda koje odlučuje o predmetu prema načelu rotacije, osiguravajući da sastav sudskog vijeća bude proizvoljan i nepredvidiv i da istodobno svi članovi imaju jednaku mogućnost biti odabrani.

([52]) Stranke ovog Sporazuma nastoje imenovati članove koji dolaze iz različitih socioekonomskih uvjeta i pravnih tradicija.

9. Predsjednik Suda odgovoran je za organizacijska pitanja, imenuje se na mandat od dvije godine i odabire se ždrijebom među članovima koji su državljani trećih zemalja. Predsjednici obavljaju dužnost prema načelu rotacije i odabire ih predsjednik Zajedničkog vijeća ždrijebom. U radnim postupcima donesenima u skladu sa stavkom 10. predviđaju se potrebna pravila za postupanje u slučaju privremene nedostupnosti predsjednika.

10. Sud donosi vlastite radne postupke nakon savjetovanja sa strankama ovog Sporazuma.

11. Članovi moraju biti dostupni u bilo kojem trenutku i u kratkom roku te moraju pratiti aktivnosti rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma.

12. Radi osiguravanja njihove dostupnosti članovima se isplaćuje mjesečni honorar koji se određuje odlukom Zajedničkog vijeća. Za svaki odrađeni dan na dužnosti predsjednika Suda predsjednik prima naknadu jednaku naknadi određenoj u skladu s člankom 10.31. stavkom 11. za predsjednika Žalbenog suda.

13. Obje stranke ovog Sporazuma uplaćuju honorar i dnevnice iz stavka 12. na račun kojim upravlja tajništvo ICSID-a, pri čemu se u obzir uzima stupanj razvoja svake od njih. Ako jedna stranka ovog Sporazuma ne uplati honorar i dnevnicu, može ih odlučiti platiti druga stranka ovog Sporazuma. Stranke ovog Sporazuma obvezne su platiti sva svoja zaostala plaćanja uz odgovarajuće kamate. Pododbor za usluge i ulaganja redovito preispituje iznos i raspodjelu gore navedenog honorara i dnevnica te može preporučiti relevantne prilagodbe o kojima odlučuje Zajedničko vijeće.

14. Osim ako Zajedničko vijeće donese odluku u skladu sa stavkom 15. ovog članka, iznos ostalih naknada i troškova članova sudskog vijeća Suda odgovara iznosu utvrđenom u skladu s pravilom 14. stavkom 1. Administrativnih i financijskih pravila Konvencije ICSID-a koja su na snazi na dan podnošenja tužbe, a koji je Sud raspodijelio među strankama u sporu u skladu s člankom 10.48. stavkom 5.

15. Zajedničko vijeće može odlučiti da se honorar i ostale naknade i troškovi mogu trajno pretvoriti u redovnu plaću. U tom slučaju članovi obavljaju svoju dužnost u punom radnom vremenu, a Zajedničko vijeće određuje njihovu plaću i povezana organizacijska pitanja. Članovima tada nije dopušteno baviti se bilo kojim drugim zanimanjem, uz naknadu ili bez nje, osim ako predsjednik Suda iznimno odobri izuzeće.

16. Tajništvo ICSID-a obavlja ulogu tajništva Suda i pruža mu odgovarajuću potporu. Troškove takve potpore Sud raspodjeljuje među strankama u sporu u skladu s člankom 10.48. stavkom 5.

Članak 10.31.

Žalbeni sud

1. Osniva se stalni Žalbeni sud koji odlučuje o žalbama na pravorijeke koje je donio Sud.

2. Nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu Zajedničko vijeće imenuje šest članova Žalbenog suda. Dva su člana državljani države članice Europske unije, dva su državljani Meksika, a dva državljani trećih zemalja. U tu svrhu svaka stranka ovog Sporazuma predlaže tri kandidata, od kojih su dva državljani te stranke, a jedan je državljanin neke treće zemlje.

3. Zajedničko vijeće može odlučiti povećati broj članova za višekratnik broja tri. Dodatna imenovanja provode se po istom načelu kako je predviđeno u stavku 2.

4. Članovi moraju posjedovati kvalifikacije koje su potrebne za imenovanje na mjesto suca Međunarodnog suda ili biti priznati pravnici. Moraju imati dokazano stručno znanje u području međunarodnog javnog prava i pitanja obuhvaćenih ovim poglavljem. Poželjno je da imaju stručno znanje u području međunarodnog trgovačkog prava i u području rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma o ulaganjima ili međunarodnih sporazuma o trgovini.

5. Članovi se imenuju na mandat od pet godina. Međutim, mandat triju od šest osoba imenovanih odmah nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu, koje se odabiru ždrijebom, produljuje se na sedam godina. Ispražnjena mjesta popunjavaju se čim se pojave. Osoba imenovana kao zamjena osobe kojoj nije istekao mandat na dužnosti ostaje do isteka mandata svojeg prethodnika. Osoba koja u trenutku isteka svojeg mandata obavlja dužnost člana sudskog vijeća Žalbenog suda može uz odobrenje predsjednika Žalbenog suda nakon savjetovanja s drugim članovima sudskog vijeća nastaviti obavljati tu dužnost do završetka postupka pred tim sudskim vijećem te se samo u tu svrhu i dalje smatra članom Žalbenog suda.

6. Žalbeni sud odlučuje o žalbama u sudskim vijećima sastavljenima od tri člana od kojih je jedan državljanin države članice Europske unije, jedan državljanin Meksika, a jedan državljanin treće zemlje. Sudskim vijećem predsjeda član koji je državljanin treće zemlje.

7. Predsjednik Žalbenog suda, u skladu s radnim postupcima donesenima u skladu sa stavkom 9., imenuje članove koji čine sudsko vijeće Žalbenog suda koje odlučuje o svakom predmetu prema načelu rotacije, osiguravajući da sastav svakog sudskog vijeća bude proizvoljan i nepredvidiv i da istodobno svi članovi imaju jednaku mogućnost biti odabrani.

8. Predsjednik Žalbenog suda odgovoran je za organizacijska pitanja, imenuje se na mandat od dvije godine i odabire se ždrijebom među članovima koji su državljani trećih zemalja. Predsjednici obavljaju dužnost prema načelu rotacije i odabire ih predsjednik Zajedničkog vijeća ždrijebom. U radnim postupcima donesenima u skladu sa stavkom 9. predviđaju se potrebna pravila za postupanje u slučaju privremene nedostupnosti predsjednika.

9. Žalbeni sud donosi vlastite radne postupke nakon savjetovanja sa strankama ovog Sporazuma.

10. Članovi moraju biti dostupni u bilo kojem trenutku i u kratkom roku te moraju pratiti ostale aktivnosti rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma.

11. Članovima Žalbenog suda isplaćuje se mjesečni honorar, radi osiguravanja njihove dostupnosti, kao i naknada za svaki dan rada u svojstvu člana, koji se utvrđuju odlukom Zajedničkog vijeća. Predsjednik Žalbenog suda prima naknadu za svaki odrađeni dan na dužnosti predsjednika Žalbenog suda.

12. Obje stranke ovog Sporazuma uplaćuju honorar i dnevnice iz stavka 11. na račun kojim upravlja tajništvo ICSID-a, pri čemu se u obzir uzima stupanj razvoja svake od njih. Ako jedna stranka ovog Sporazuma ne uplati honorar i dnevnicu, može ih odlučiti platiti druga stranka ovog Sporazuma. Stranke ovog Sporazuma obvezne su platiti sva svoja zaostala plaćanja uz odgovarajuće kamate. Pododbor za usluge i ulaganja redovito preispituje iznos i raspodjelu gore navedenog honorara i dnevnica te može preporučiti relevantne prilagodbe o kojima odlučuje Zajedničko vijeće.

13. Zajedničko vijeće može odlučiti da se honorar i dnevnice mogu trajno pretvoriti u redovnu plaću. U tom slučaju članovi Žalbenog suda obavljaju svoju dužnost u punom radnom vremenu, a Zajedničko vijeće određuje njihovu plaću i povezana organizacijska pitanja. Članovima tada nije dopušteno baviti se bilo kojim zanimanjem, uz naknadu ili bez nje, osim ako predsjednik Žalbenog suda iznimno odobri izuzeće.

14. Tajništvo ICSID-a obavlja ulogu tajništva Žalbenog suda i pruža mu odgovarajuću potporu. Troškove takve potpore Žalbeni sud raspodjeljuje među strankama u sporu u skladu s člankom 10.48. stavkom 5.

Članak 10.32.

Etička pravila

1. Članovi Suda i članovi Žalbenog suda odabiru se među osobama čija je neovisnost neupitna. Ne smiju biti povezani ni s jednom vladom. ([53]) Ne smiju primati naputke ni od koje vlade ni organizacije u pogledu pitanja povezanih s bilo kojim sporom na temelju ovog odjeljka. Ne smiju sudjelovati u razmatranju nijednog spora koje bi dovelo do izravnog ili neizravnog sukoba interesa. Pritom se moraju pridržavati Kodeksa ponašanja iz Priloga 10.-D. Osim toga, nakon imenovanja ne smiju preuzimati dužnost savjetnika ni stručnjaka ili svjedoka kojeg imenuje stranka u postojećim ili novim sporovima o zaštiti ulaganja na temelju ovog Sporazuma ili bilo kojeg drugog sporazuma ili domaćeg prava.

2. Ako stranka u sporu smatra da član imenovan u sastav sudskog vijeća ne ispunjava zahtjeve iz stavka 1., šalje obavijest o osporavanju imenovanja tog člana predsjedniku Suda odnosno predsjedniku Žalbenog suda. Obavijest o osporavanju imenovanja šalje se u roku od 15 dana od dana kad je stranka u sporu obaviještena o sastavu sudskog vijeća Suda ili Žalbenog suda ili u roku od 15 dana od dana kad je ta stranka saznala relevantne činjenice, ako te činjenice opravdano nisu mogle biti poznate u vrijeme određivanja sastava sudskog vijeća. U obavijesti o osporavanju navodi se osnova za osporavanje.

3. Ako u roku od 15 dana od dana obavijesti o osporavanju imenovanja član čije se imenovanje osporava odluči ne odstupiti s dužnosti u tom sudskom vijeću, predsjednik Suda odnosno predsjednik Žalbenog suda, nakon što je saslušao stranke u sporu i omogućio članu da podnese primjedbe, donosi odluku u roku od 45 dana od primitka obavijesti o osporavanju imenovanja i o tome odmah obavješćuje stranke u sporu i druge članove sudskog vijeća.

4. O osporavanjima imenovanja predsjednika Suda u sudsko vijeće odlučuje predsjednik Žalbenog suda i obrnuto.

5. Stranke ovog Sporazuma na temelju obrazložene preporuke predsjednika Žalbenog suda ili na vlastitu inicijativu mogu razriješiti dužnosti člana Suda ili Žalbenog suda odlukom Zajedničkog vijeća ako njegovo ponašanje nije u skladu s obvezama iz stavka 1. te je nespojivo s daljnjim obnašanjem dužnosti člana Suda ili Žalbenog suda. Ako se predmetno navodno ponašanje odnosi na predsjednika Žalbenog suda, tada obrazloženu preporuku dostavlja predsjednik Suda. Članak 10.30. stavak 2. i članak 10.31. stavak 2. primjenjuju se, *mutatis mutandis*, na popunjavanje mjesta ispražnjenih u skladu s ovim stavkom.

Članak 10.33.

Multilateralni mehanizam za rješavanje sporova

1. Stranke ovog Sporazuma trebale bi surađivati na uspostavi multilateralnog mehanizma za rješavanje ulagačkih sporova.

2. Stupanjem na snagu između stranaka ovog Sporazuma međunarodnog sporazuma kojim se predviđa taj multilateralni mehanizam primjenjiv na sporove na temelju ovog Sporazuma suspendira se primjena relevantnih dijelova ovog odjeljka, a Zajedničko vijeće može donijeti odluku kojom se utvrđuju sve prijelazne odredbe.

([53]) Podrazumijeva se da sama činjenica da je osoba zaposlena na javnom sveučilištu ili da bivši državni zaposlenik prima državnu mirovinu ili da je u obiteljskom odnosu s državnim službenikom po sebi ne predstavlja razlog za zaključak da je ta osoba povezana s vladom.

Članak 10.34.

Primjenjivo pravo

1. Sud odlučuje o tome krše li se mjerom ili mjerama koje su predmet tužbe bilo koje odredbe iz članka 10.21. stavka 1., kao što to tvrdi tužitelj.

2. Sud pri donošenju odluke primjenjuje odredbe ovog Sporazuma i, prema potrebi, druga pravila i načela međunarodnog prava primjenjiva između stranaka ovog Sporazuma. Sud tumači ovaj Sporazum u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, kako su utvrđena u Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora.

3. Podrazumijeva se da Sud pri utvrđivanju sukladnosti mjere s odredbama iz članka 10.21. stavka 1. prema potrebi uzima u obzir domaće pravo stranke ovog Sporazuma kao činjenično stanje. Sud pritom slijedi prevladavajuće tumačenje domaćeg prava od strane sudova ili tijela te stranke, a mišljenje koje je Sud dao o domaćem pravu nije obvezujuće za sudove ili tijela te stranke.

4. Podrazumijeva se da Sud nije nadležan odlučivati o zakonitosti mjere, za koju se tvrdi da predstavlja kršenje odredaba iz članka 10.21. stavka 1., na temelju domaćeg prava stranke u sporu.

5. Ako stranka ovog Sporazuma ima razloge za zabrinutost u pogledu tumačenja povezanog s ovim poglavljem, može od Zajedničkog vijeća zatražiti da razmotri to pitanje. Zajedničko vijeće može donositi odluke kojima tumači bilo koju predmetnu odredbu. Svako takvo tumačenje obvezujuće je za Sud i Žalbeni sud. Zajedničko vijeće može odlučiti da tumačenje ima obvezujući učinak od određenog datuma.

6. Ako u odgovoru na tužbu tuženik tvrdi da je mjera kojom se navodno krši neka od odredaba iz članka 10.21. stavka 1. obuhvaćena područjem primjene nesukladne mjere iz Priloga I. ili Priloga II., Sud na zahtjev tuženika od Zajedničkog vijeća traži tumačenje tog pitanja. Zajedničko vijeće Sudu dostavlja odluku o tumačenju u skladu s člankom 1.7. (Posebne funkcije Zajedničkog vijeća) u roku od 90 dana od primitka zahtjeva.

7. Odluka koju je Zajedničko vijeće dostavilo u skladu sa stavkom 6. obvezujuća je za Sud te odluke ili pravorijeci Suda moraju biti u skladu s tom odlukom. Ako Zajedničko vijeće ne donese odluku u roku od 90 dana, Sud odlučuje o tom pitanju.

Članak 10.35.

Sprečavanje izbjegavanja mjera

Podrazumijeva se da se Sud proglašava nenadležnim ako je spor nastao ili je bilo moguće vrlo pouzdano predvidjeti da će nastati u trenutku kad je tužitelj stekao vlasništvo ili kontrolu nad ulaganjem koje je predmet spora, a Sud na temelju činjenica u predmetu utvrdi da je tužitelj stekao vlasništvo ili kontrolu nad ulaganjem s glavnom namjerom podnošenja tužbe na temelju ovog odjeljka. Mogućnošću da se Sud proglasi nenadležnim u takvim okolnostima ne dovode se u pitanje drugi prigovori u pogledu nadležnosti koje bi Sud mogao razmotriti.

Članak 10.36.

Tužbe koje su očigledno bez pravne osnove

1. Tuženik može podnijeti prigovor da je tužba očigledno bez pravne osnove najkasnije 30 dana od osnivanja sudskog vijeća Suda kojem je tužba podnesena, a u svakom slučaju prije njegova prvog zasjedanja, ili najkasnije 30 dana nakon što tuženik sazna činjenice koje čine osnovu za prigovor.

2. Ne može se podnijeti prigovor u skladu sa stavkom 1. ako je tuženik podnio prigovor u skladu s člankom 10.37.

3. Tuženik mora što detaljnije opisati osnovu za prigovor.

4. Po primitku prigovora u skladu s ovim člankom Sud suspendira postupak o meritumu i uspostavlja raspored za razmatranje tog prigovora, u skladu s rasporedom za razmatranje drugih prethodnih pitanja.

5. Nakon što je strankama u sporu dao priliku da iznesu svoje primjedbe, Sud na prvom zasjedanju ili što je prije moguće nakon njega donosi obrazloženu odluku ili pravorijek. Sud pritom pretpostavlja da su navedene činjenice točne.

6. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje nadležnost Suda za razmatranje drugih prigovora kao prethodnog pitanja ni pravo tuženika na prigovor, za vrijeme trajanja postupka, da tužba nema pravnu osnovu.

Članak 10.37.

Pravno neosnovane tužbe

1. Ne dovodeći u pitanje nadležnost Suda da druge prigovore razmatra kao prethodno pitanje ni pravo tuženika da pravodobno podnese prigovor, Sud kao prethodno pitanje razmatra i odlučuje o svakom prigovoru tuženika da s pravnog gledišta tužba podnesena u skladu s člankom 10.26., ili njezin dio, nije tužba u pogledu koje je moguće donijeti pravorijek u korist tužitelja u skladu s ovim odjeljkom, čak i ako se pretpostavi da su navedene činjenice istinite.

2. Prigovor u skladu sa stavkom 1. podnosi se Sudu najkasnije na dan koji je Sud odredio kao dan do kojeg tuženik treba dostaviti odgovor na detaljno obrazloženje tužbe, odnosno odgovor na tužbu.

3. Ako je podnesen prigovor u skladu s člankom 10.36., Sud može, uzimajući u obzir okolnosti tog prigovora, donijeti odluku o tome hoće li odbiti, u skladu s postupcima iz ovog članka, prigovor podnesen u skladu sa stavkom 1.

4. Po primitku prigovora u skladu sa stavkom 1. i, prema potrebi, nakon donošenja odluke da neće odbiti prigovor u skladu sa stavkom 3. te ako ne smatra da je prigovor očito neosnovan, Sud suspendira postupak o meritumu, uspostavlja raspored za razmatranje tog prigovora, u skladu s rasporedom za razmatranje drugih prethodnih pitanja, i donosi obrazloženu odluku ili pravorijek o prigovoru.

Članak 10.38.

Transparentnost postupka

1. Sud odmah stavlja na raspolaganje javnosti sve pisane podneske koje su stranke u sporu dostavile Sudu, kao i sve naloge, odluke i pravorijeke Suda ili, ako je primjenjivo, predsjednika Suda, uz iznimku zaštićenih informacija koje obuhvaćaju:

(a) povjerljive poslovne informacije ([54]);

(b) povlaštene informacije koje su pravom zaštićene od objavljivanja; i

(c) informacije čijim bi se otkrivanjem onemogućilo izvršavanje zakonodavstva.

2. Sud provodi rasprave otvorene za javnost i, uz savjetovanje sa strankama u sporu, određuje odgovarajuće logističke mjere. Ako stranka u sporu na raspravi namjerava upotrijebiti informacije koje predstavljaju zaštićene informacije, o tome obavješćuje Sud. Sud donosi odgovarajuće mjere kako bi te informacije zaštitio od otkrivanja, što može obuhvaćati zabranu pristupa javnosti raspravi za vrijeme trajanja rasprave o tim informacijama.

3. Pisani podnesci iz stavka 1. obuhvaćaju detaljno obrazloženje tužbe, odgovor na detaljno obrazloženje tužbe, repliku, odgovor na repliku i sve druge podneske koje stranka u sporu dostavi za vrijeme postupka, kao što je obavijest o osporavanju imenovanja u skladu s člankom 10.32. stavkom 2. ili zahtjev za spajanje u skladu s člankom 10.47.

4. Zapisnici ili prijepisi s rasprava, ako su dostupni, stavljaju se na raspolaganje javnosti uz uklanjanje zaštićenih informacija iz stavka 1.

5. Svaka stranka ovog Sporazuma pravodobno i prije osnivanja sudskog vijeća Suda objavljuje zahtjev za savjetovanje iz članka 10.22., obavijest kojom se traži utvrđivanje tuženika i utvrđivanje tuženika iz članka 10.24., uz uklanjanje zaštićenih informacija. U tu svrhu tužitelj dostavlja javnu verziju svojeg zahtjeva za savjetovanje i obavijesti kojom se traži utvrđivanje tuženika, koja ne sadržava zaštićene informacije, po mogućnosti u isto vrijeme, ali najkasnije 15 dana od dostavljanja verzije koja nije javna. Ako tužitelj ne dostavi takvu javnu verziju, smatra se da je pristao da se dostavljeni dokumenti stave na raspolaganje javnosti.

6. Sud može na zahtjev staviti sve dokaze na raspolaganje javnosti, nakon savjetovanja s relevantnom strankom u sporu kako bi se spriječilo objavljivanje zaštićenih informacija i nakon što je toj stranci dao razuman rok da prema potrebi redigira relevantne dijelove dokaza.

([54]) Podrazumijeva se da povjerljive poslovne informacije obuhvaćaju informacije koje nisu javne i kojima se opisuju, koje sadržavaju ili na neki drugi način otkrivaju poslovne tajne ili financijske, komercijalne, znanstvene ili tehničke informacije prema kojima je stranka u sporu na koju se odnose dosljedno postupala kao prema povjerljivim informacijama, uključujući, ali ne ograničavajući se na informacije o cijenama, troškovima, strateškim i marketinškim planovima, podatke o tržišnom udjelu te računovodstvene ili financijske evidencije.

7. Za potrebe stavka 1. odgovornost je svake stranke u sporu da Sudu dostavi redigirane verzije svojih pisanih podnesaka u roku od 30 dana nakon dostavljanja tih podnesaka ili u nekom drugom roku koji odredi Sud. Sud može pregledati redigirane verzije stranaka u sporu i ocijeniti moraju li se uklonjene informacije zaštititi. Sud nakon savjetovanja sa strankama u sporu odlučuje o prigovorima koji se odnose na smatranje zaštićenima informacija za koje se tvrdi da su zaštićene informacije ili na njihovo uklanjanje. Ako Sud utvrdi da se informacije ne moraju ukloniti iz podneska, ili da se ne mora spriječiti stavljanje podneska na raspolaganje javnosti, stranka u sporu koja je dobrovoljno dostavila taj podnesak može povući cijeli podnesak ili njegove dijelove iz spisa postupka.

8. Sud se savjetuje sa strankama u sporu o tome sadržava li nalog, odluka ili pravorijek Suda zaštićene informacije u skladu sa stavkom 1. točkom (a), (b) ili (c) prije njihova objavljivanja.

9. Ako stranka u sporu ne zatraži od Suda da očuva povjerljivost zaštićenih informacija u određenom podnesku, nalogu, odluci ili pravorijeku u roku od 30 dana od dostavljanja podneska ili nakon savjetovanja sa strankom u sporu u skladu sa stavcima 6. i 8. ili u nekom drugom roku koji odredi Sud, smatra se da je ta stranka pristala da se takav podnesak, nalog, odluka ili pravorijek stavi na raspolaganje javnosti.

10. Sud podneske iz ovog članka može staviti na raspolaganje javnosti tako što će ih dostaviti repozitoriju iz Pravila UNCITRAL-a o transparentnosti u arbitraži između ulagatelja i države koja se temelji na ugovoru.

11. Ničime u ovom odjeljku ne zahtijeva se od tuženika da sačuva od javnosti informacije koje se moraju otkriti u skladu s njegovim pravom.

Članak 10.39.

Privremene zaštitne mjere

1. Sud može naložiti privremenu zaštitnu mjeru radi zaštite prava stranke u sporu ili kako bi osigurao punu nadležnost Suda, uključujući nalog za zaštitu dokaza u posjedu ili pod kontrolom stranke u sporu.

2. Sud ne nalaže oduzimanje imovine niti zabranjuje primjenu mjere za koju se tvrdi da predstavlja kršenje iz članka 10.21. Za potrebe ovog stavka nalog uključuje preporuku.

Članak 10.40.

Obustava postupka

Ako nakon podnošenja tužbe na temelju ovog odjeljka tužitelj ne poduzme nikakve korake u postupku tijekom 180 uzastopnih dana ili tijekom bilo kojeg drugog razdoblja koje su stranke u sporu dogovorile, smatra se da je tužitelj povukao svoju tužbu i da je postupak obustavljen. Sud na zahtjev tuženika i nakon obavješćivanja stranaka u sporu u nalogu utvrđuje obustavu postupka i donosi pravorijek o troškovima. Nadležnost Suda prestaje nakon donošenja takvog naloga. Tužitelj ne može naknadno podnijeti tužbu o istom pitanju koje proizlazi iz iste mjere ili mjera.

Članak 10.41.

Jamstvo za troškove

1. Podrazumijeva se da Sud na zahtjev može tužitelju naložiti da dostavi jamstvo za sve troškove ili dio troškova ako se na temelju opravdanih razloga može vjerovati da tužitelj neće moći postupiti u skladu s pravorijekom o troškovima donesenim na njegovu štetu.

2. Ako se jamstvo za troškove ne dostavi u cijelosti u roku od 30 dana od dana kad je Sud izdao nalog u skladu sa stavkom 1. ili u bilo kojem drugom roku koji je odredio Sud, Sud o tome obavješćuje stranke u sporu. Sud može naložiti suspenziju ili završetak postupka.

Članak 10.42.

Stranka ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu

1. Tuženik u roku od 30 dana od primitka ili neposredno nakon rješavanja svakog spora o zaštićenim informacijama ([55]) stranci ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu dostavlja sljedeće:

(a) zahtjev za savjetovanje iz članka 10.22., obavijest kojom se traži utvrđivanje tuženika iz članka 10.24. i tužbu iz članka 10.26.;

(b) na zahtjev stranke ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu:

i. tužbene zahtjeve, detaljna obrazloženja tužbe, sažetke, zahtjeve i ostale podneske koje Sudu dostavlja stranka u sporu;

ii. pisane podneske koje su Sudu dostavile treće strane u skladu s člankom 10.43.;

iii. zapisnike ili prijepise s rasprava Suda, ako su dostupni; i

iv. naloge, pravorijeke i odluke Suda; i

(c) na zahtjev i o trošku stranke ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu, sve dokaze ili dio dokaza koji su dostavljeni Sudu, uključujući dokaze priložene dokumentima iz točaka (a) i (b).

2. Stranka ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu ima pravo prisustvovati raspravi koja se održava na temelju ovog odjeljka te davati usmene izjave i dostavljati pisane podneske Sudu o tumačenju ovog Sporazuma. Sud osigurava da se strankama u sporu omogući razumna prilika za podnošenje primjedaba o svakom podnesku stranke ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu.

([55]) Podrazumijeva se da se pojam zaštićenih informacija tumači kako je definiran i utvrđen u članku 10.38.

Članak 10.43.

Intervencije trećih strana

1. Nakon savjetovanja sa strankama u sporu, Sud može prihvatiti i razmotriti pisane podneske *amicus curiae* o činjeničnom ili pravnom pitanju obuhvaćenom predmetom spora.

2. Svaki podnesak *amicus curiae* podnosi se u pisanom obliku na jeziku na kojem se vodi postupak, osim ako stranke u sporu dogovore drukčije. U svakom podnesku utvrđuje se autor, iskazuje se svaka izravna ili neizravna povezanost s bilo kojom strankom u sporu i navodi se bilo koja osoba, vlada ili drugi subjekt koji je pružio ili će pružiti financijsku ili drugu pomoć u pripremi podneska. Osim toga, autor podneska dostavlja dokaze o svakoj izravnoj ili neizravnoj povezanosti s bilo kojom strankom u sporu te navodi prirodu svojeg interesa u sporu.

3. Ako Sud prihvati podneske u skladu sa stavcima 1. i 2., strankama u sporu daje priliku da odgovore na takve podneske.

Članak 10.44.

Stručna izvješća

Ne dovodeći u pitanje imenovanje drugih vrsta stručnjaka kad je to dopušteno primjenjivim pravilima iz članka 10.26. stavka 2., Sud na zahtjev stranke u sporu ili na vlastitu inicijativu nakon savjetovanja sa strankama u sporu može imenovati jednog ili više stručnjaka da mu podnesu pisana izvješća o bilo kojem činjeničnom znanstvenom pitanju, kao što su pitanja okoliša, zdravlja, sigurnosti ili ostala pitanja koja je stranka u sporu iznijela u postupku, podložno uvjetima koje stranke u sporu mogu dogovoriti.

Članak 10.45.

Odšteta ili druga naknada

Tuženik ne smije tvrditi, niti Sud prihvaća kao obranu, protutužbu, pravo prijeboja ili iz drugog razloga, da je tužitelj ili poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom u čije se ime tužba podnosi, primio ili će primiti odštetu ili drugu naknadu za cijelu navodnu štetu ili njezin dio na temelju ugovora o osiguranju ili ugovora o jamstvu.

Članak 10.46.

Uloga stranaka ovog Sporazuma

1. Stranka ovog Sporazuma ne smije podnijeti međunarodnu tužbu u pogledu tužbe podnesene u skladu s člankom 10.26., osim ako druga stranka ovog Sporazuma nije postupala u skladu s pravorijekom donesenim u tom sporu.

2. Stavkom 1. ne isključuje se mogućnost rješavanja spora u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova) u odnosu na mjeru opće primjene čak i ako se tvrdi da se tom mjerom prekršio ovaj Sporazum u vezi s određenim ulaganjem u odnosu na koje je podnesena tužba u skladu s člankom 10.26. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje članak 10.42.

3. Stavkom 1. ne isključuje se mogućnost neformalnog dijaloga isključivo za potrebe lakšeg rješavanja spora.

Članak 10.47.

Spajanje

1. Ako dvije ili više tužbi koje su zasebno podnesene u skladu s člankom 10.26. imaju zajedničko pravno ili činjenično pitanje i proizlaze iz istih događaja ili okolnosti, stranka u sporu, ili stranke u sporu zajedno, mogu tražiti osnivanje zasebnog sudskog vijeća Suda u skladu s ovim člankom i zatražiti da to sudsko vijeće izda nalog za spajanje takvih tužbi (dalje u tekstu „zahtjev za spajanje").

2. Stranka u sporu koja traži nalog za spajanje tužbi kako je navedeno u stavku 1. (dalje u tekstu „nalog za spajanje") najprije dostavlja obavijest strankama u sporu koji se odnosi na tužbe za koje traži da budu obuhvaćene tim nalogom.

3. Ako su stranke u sporu iz stavka 2. postigle dogovor o nalogu za spajanje koji će se zatražiti, mogu podnijeti zajednički zahtjev za spajanje. Ako te stranke u sporu nisu postigle dogovor o zahtjevu za spajanje u roku od 30 dana od obavijesti iz stavka 2., jedna stranka u sporu može podnijeti vlastiti zahtjev za spajanje.

4. Zahtjev za spajanje dostavlja se pisanim putem predsjedniku Suda i svim strankama u sporu koji se odnosi na tužbe za koje se traži da budu obuhvaćene nalogom za spajanje te mora sadržavati sljedeće:

(a) imena i adrese stranaka u sporu koji se odnosi na tužbe za koje se traži da budu obuhvaćene nalogom za spajanje;

(b) opseg traženog spajanja; i

(c) razloge zbog kojih se nalog za spajanje traži.

5. Za zahtjev za spajanje koji uključuje više tuženika potrebna je suglasnost svih tuženika.

6. Pravila koja se primjenjuju na postupak iz ovog članka utvrđuju se kako slijedi:

(a) ako su sve tužbe za koje se traži nalog za spajanje podnesene na rješavanje spora u skladu s istim pravilima iz članka 10.26. stavka 2., primjenjuju se ta pravila;

(b) ako tužbe za koje se traži nalog za spajanje nisu podnesene na rješavanje spora u skladu s istim pravilima iz članka 10.26. stavka 2.:

i. tužitelji se mogu dogovoriti o primjenjivim pravilima iz članka 10.26. stavka 2.; ili

ii. ako se tužitelji ne mogu dogovoriti o primjenjivim pravilima u roku od 30 dana od dana kad je predsjednik Suda primio zahtjev za spajanje, primjenjuju se Arbitražna pravila UNCITRAL-a podložno posebnim pravilima utvrđenima u ovom odjeljku.

7. Predsjednik Suda nakon primitka zahtjeva za spajanje i u skladu s člankom 10.30. stavkom 8. osniva novo sudsko vijeće Suda (dalje u tekstu „sudsko vijeće za spojene tužbe") koje je u cijelosti ili djelomično nadležno za neke ili sve tužbe koje su predmet zahtjeva za spajanje.

8. Ako je, nakon što je saslušalo stranke u sporu, sudsko vijeće za spojene tužbe uvjereno da tužbe podnesene u skladu s člankom 10.26. imaju zajedničko pravno ili činjenično pitanje i proizlaze iz istih događaja ili okolnosti te da bi spajanje bilo u interesu pravičnog i učinkovitog rješavanja tužbi, među ostalim u interesu usklađenosti pravorijeka, sudsko vijeće za spojene tužbe nalogom može u cijelosti ili djelomično preuzeti nadležnost nad nekim ili svim tužbama.

9. Ako je sudsko vijeće za spojene tužbe preuzelo nadležnost u skladu sa stavkom 8., tužitelj koji je podnio tužbu u skladu s člankom 10.26. i čija tužba nije spojena može podnijeti pisani zahtjev Sudu za uključivanje predmetne tužbe u nalog za spajanje, pod uvjetom da je zahtjev u skladu sa zahtjevima iz stavka 4. Sudsko vijeće za spojene tužbe izdaje taj nalog ako se uvjerilo da su ispunjeni uvjeti iz stavka 8. i da se izdavanjem tog naloga stranke u sporu ne bi neopravdano opteretile ili nepošteno stavile u nepovoljan položaj niti bi se time nepotrebno ometao postupak.

10. Na zahtjev stranke u sporu sudsko vijeće za spojene tužbe može prije donošenja odluke u skladu sa stavkom 8. naložiti da se zastane s postupkom sudskog vijeća Suda osnovanog u skladu s člankom 10.30., osim ako je potonje sudsko vijeće već odgodilo svoj postupak.

11. Sudsko vijeće Suda osnovano u skladu s člankom 10.30. ustupa nadležnost za tužbe ili dijelove tužbi nad kojima je nadležnost preuzelo sudsko vijeće za spojene tužbe.

12. Pravorijek sudskog vijeća za spojene tužbe koji se odnosi na tužbe ili dijelove tužbi nad kojima je preuzelo nadležnost obvezujući je za sudsko vijeće Suda osnovano u skladu s člankom 10.30. u pogledu tih tužbi ili dijelova tužbi.

13. Tužitelj može povući tužbu podnesenu u skladu s člankom 10.26. koja je predmet spajanja. Takva se tužba ne može ponovno podnijeti u skladu s tim člankom.

14. Na zahtjev tužitelja sudsko vijeće za spojene tužbe može poduzeti mjere za očuvanje povjerljivosti svih zaštićenih informacija tog tužitelja iz članka 10.38. stavka 1. u odnosu na ostale tužitelje. Te mjere mogu uključivati dostavljanje redigiranih verzija dokumenata koji sadržavaju zaštićene informacije drugim tužiteljima ili dogovore da dijelovi rasprave budu zatvoreni za javnost.

Članak 10.48.

Pravorijek

1. Ako Sud zaključi da je tuženik prekršio neku od odredaba iz članka 10.21. stavka 1. u skladu s navodima tužitelja, Sud na zahtjev tužitelja i nakon što sasluša stranke u sporu može, odvojeno ili u kombinaciji, odrediti samo:

(a) novčanu odštetu i primjenjive kamate; ili

(b) povrat imovine, a u tom se slučaju u pravorijeku navodi da tuženik umjesto povrata imovine može platiti novčanu odštetu i sve primjenjive kamate, utvrđene u skladu s člankom 10.18.

2. Podložno stavku 1., ako se tužba podnosi u ime poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom i pravorijek se donosi u korist poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom, u njemu se predviđa sljedeće:

(a) imovina se vraća poduzeću s lokalnom poslovnom jedinicom;

(b) novčana odšteta i primjenjive kamate isplaćuju se poduzeću s lokalnom poslovnom jedinicom; i

(c) pravorijek se donosi ne dovodeći u pitanje prava koja bilo koja osoba može imati na temelju prava stranke ovog Sporazuma u pogledu mjere predviđene u pravorijeku.

3. Podrazumijeva se da Sud ne određuje druge mjere osim onih navedenih u stavku 1. niti nalaže stavljanje izvan snage, prestanak primjene ili izmjenu predmetne mjere ili mjera.

4. Novčana odšteta ne smije biti veća od gubitka koji je pretrpio tužitelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnom poslovnom jedinicom kao rezultat kršenja odredaba iz članka 10.21. stavka 1., umanjenog za bilo koju prethodnu odštetu ili naknadu koju je predmetna stranka ovog Sporazuma već isplatila. Sud ne određuje kaznene odštete. Podrazumijeva se da se, ako ulagateljpodnese tužbu u skladu s člankom 10.26. stavkom 1. točkom (a), može nadoknaditi samo gubitak ili šteta koju je pretrpio u svojstvu ulagatelja iz stranke ovog Sporazuma.

5. Sud nalaže da troškove postupka snosi stranka koja je izgubila spor. U iznimnim okolnostima Sud može podijeliti te troškove između stranaka u sporu ako utvrdi da je podjela prikladna s obzirom na okolnosti predmeta. Ostale razumne troškove, uključujući razumne troškove pravnog zastupanja i pomoći, snosi stranka koja je izgubila spor, osim ako Sud utvrdi da je takva podjela neopravdana s obzirom na okolnosti predmeta. Sud pri razmatranju razumnosti troškova ili podjele troškova može uzeti u obzir i pitanje bi li troškovi koje bi trebalo nadoknaditi stranci koja je dobila spor prekomjerno premašili troškove stranke koja je izgubila spor. Ako su dobiveni samo dijelovi spora, troškovi postupka i drugi razumni troškovi prilagođavaju se razmjerno broju ili opsegu dobivenih dijelova spora. Žalbeni sud pitanja troškova rješava u skladu s ovim člankom.

6. Zajedničko vijeće najkasnije godinu dana od stupanja ovog Sporazuma na snagu donosi dodatna pravila o naknadama u svrhu određivanja najvećeg iznosa troškova pravnog zastupanja i pomoći koje mogu snositi određene kategorije stranaka koje su izgubile spor, pri čemu se uzimaju u obzir njihova financijska sredstva.

7. Sud i stranke u sporu ulažu sve napore kako bi osigurali da se postupak rješavanja spora provede pravodobno. Sud bi svoj pravorijek trebao donijeti u roku od 30 mjeseci od datuma podnošenja tužbe u skladu s člankom 10.26. Ako je Sudu potrebno više vremena za donošenje pravorijeka, stranke u sporu obavješćuje o razlozima kašnjenja.

8. Pravorijek postaje konačan ako je prošlo 90 dana od njegova donošenja i nijedna stranka u sporu nije podnijela žalbu na pravorijek Žalbenom sudu.

9. Bilo koja stranka u sporu može podnijeti žalbu na pravorijek u skladu s člankom 10.49. U tom slučaju, ako Žalbeni sud izmijeni ili ukine pravorijek i predmet vrati Sudu, nalazi Žalbenog suda obvezuju Sud koji, prema potrebi nakon saslušanja stranaka u sporu, revidira svoj pravorijek kako bi se njime obuhvatili nalazi i zaključci Žalbenog suda. Sud nastoji donijeti revidirani pravorijek u roku od 90 dana od dana kad mu Žalbeni sud vrati predmet. Revidirani pravorijek postaje konačan 90 dana od njegova donošenja.

Članak 10.49.

Žalbeni postupak

1. Stranka u sporu može podnijeti žalbu na pravorijek Žalbenom sudu u roku od 90 dana od donošenja pravorijeka. Razlozi za žalbu su sljedeći:

(a) Sud je pogriješio u tumačenju ili primjeni primjenjivog prava;

(b) Sud je očigledno pogriješio u ocjeni činjenica, uključujući ocjenu relevantnog domaćeg prava; ili

(c) razlozi predviđeni u članku 52. Konvencije ICSID-a, ako nisu obuhvaćeni točkama (a) i (b) ovog stavka.

2. Ako Žalbeni sud odbije žalbu, pravorijek postaje konačan. Žalbeni sud može odbiti žalbu i po žurnom postupku ako je jasno da je žalba očito neosnovana i u tom slučaju pravorijek postaje konačan. Ako je žalba osnovana, Žalbeni sud u potpunosti ili djelomično mijenja ili ukida pravne nalaze i zaključke u pravorijeku. U svojoj odluci Žalbeni sud točno navodi kako je izmijenio ili ukinuo relevantne nalaze i zaključke Suda.

3. Opće je pravilo da žalbeni postupak ne traje dulje od 180 dana od dana kad stranka u sporu podnese žalbu do dana kad Žalbeni sud donese svoju odluku. Ako Žalbeni sud smatra da ne može donijeti odluku u roku od 180 dana, obavješćuje stranke u sporu u pisanom obliku o razlozima kašnjenja te o procijenjenom roku u kojem će donijeti svoju odluku. Ni u kojem slučaju postupak ne bi trebao trajati dulje od 270 dana.

4. Žalbeni sud može stranci u sporu koja podnosi žalbu naložiti da dostavi jamstvo za sve troškove ili dio troškova žalbenog postupka.

5. Odredbe članaka 10.23., 10.27., 10.29., 10.34., 10.38., 10.39., 10.40., 10.42. i 10.43. primjenjuju se *mutatis mutandis* na žalbeni postupak.

6. Zajedničko vijeće može donijeti pravila koja služe kao smjernice Žalbenom sudu o načinu vođenja žalbenog postupka u slučaju razdvajanja postupka pred Sudom.

Članak 10.50.

Izvršenje pravorijeka

1. Pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom nije izvršiv dok ne postane konačan u skladu s člankom 10.48. stavkom 8. ili 9. ili člankom 10.49. Konačni pravorijek koji Sud ili Žalbeni sud donosi u skladu s ovim odjeljkom obvezujući je za stranke u sporu i ne podliježe žalbi, reviziji, ukidanju, poništenju ili bilo kojem drugom pravnom sredstvu ([56]).

2. Stranka ovog Sporazuma priznaje pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom kao obvezujući te izvršava novčanu obvezu na svojem području kao da je riječ o pravomoćnoj presudi suda te stranke.

([56]) Podrazumijeva se da se time stranku u sporu ne sprečava da od Suda zatraži da revidira ili protumači pravorijek u skladu s primjenjivim pravilima za rješavanje sporova ako je ta mogućnost predviđena tim pravilima.

3. Na izvršenje pravorijeka primjenjuju se zakoni i međunarodne obveze o izvršenju presuda ili pravorijeka koje su na snazi tamo gdje se traži takvo izvršenje.

4. Podrazumijeva se da dio IV. članak 2.11. (Privatna prava) ovog Sporazuma ne sprečava priznavanje, provedbu i izvršenje pravorijeka donesenih u skladu s ovim odjeljkom.

5. Za potrebe članka I. Konvencije iz New Yorka konačni pravorijeci doneseni na temelju ovog odjeljka arbitražni su pravorijeci povezani s tužbama za koje se smatra da proizlaze iz komercijalnog odnosa ili transakcije.

6. Podložno stavku 1. podrazumijeva se da se, ako je tužba podnesena na rješavanje spora u skladu s člankom 10.26. stavkom 2. točkom (a), konačni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom smatra pravorijekom u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 6. Konvencije ICSID-a.

Članak 10.51.

Dostava pismenâ

Zahtjevi za savjetovanje, obavijesti i drugi dokumenti za stranku ovog Sporazuma dostavljaju se na mjesto navedeno za tu stranku u Prilogu 10.-E ili njezine sljednike. Stranka ovog Sporazuma odmah objavljuje sve promjene mjesta navedenog u tom prilogu i o tome obavješćuje drugu stranku ovog Sporazuma.

ODJELJAK E

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.52.

Uskraćivanje povlastica

Stranka može uskratiti povlastice iz ovog poglavlja ulagatelju iz druge stranke koji je poduzeće iz te stranke i ulaganjima tog ulagatelja u sljedećim slučajevima:

(a) ulagatelj iz treće zemlje vlasnik je poduzeća ili kontrolira poduzeće; i

(b) stranka koja uskraćuje povlastice donosi ili provodi mjeru u odnosu na tu treću zemlju ili u odnosu na fizičke osobe ili poduzeća iz te treće zemlje kojom se zabranjuju transakcije s poduzećem ili koja bi se kršila ili zaobišla ako bi se povlastice iz ovog poglavlja dodijelile tom ulagatelju ili njegovim ulaganjima.

Članak 10.53.

Prestanak

1. U slučaju prestanka ovog Sporazuma u skladu s dijelom IV. člankom 2.13. (Trajanje i prestanak) ovog Sporazuma, članak 10.7. stavak 2., članak 10.8. stavak 2. i članak 10.12. te odjeljci C, D i E ovog poglavlja, kao i sve druge relevantne odredbe ovog Sporazuma, nastavljaju se primjenjivati u dodatnom razdoblju od pet godina od datuma prestanka u odnosu na obuhvaćena ulaganja izvršena prije datuma prestanka ovog Sporazuma.

2. Razdoblje iz stavka 1. produljuje se jednom za dodatnih pet godina ako na snazi nije nijedan drugi bilateralni sporazum o zaštiti ulaganja između stranaka.

3. Ovaj se članak ne primjenjuje ako se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati i ne stupi na snagu.

Članak 10.54.

Odnos prema drugim sporazumima

1. Na datum stupanja ovog Sporazuma na snagu sporazumi između država članica Europske unije i Meksika navedeni u Prilogu 10.-C, uključujući prava i obveze koji iz njih proizlaze ([57]), prestaju proizvoditi učinke i zamjenjuje ih ovaj Sporazum.

2. Ako privremena primjena ovog Sporazuma u skladu s dijelom IV. člankom 2.5. (Stupanje na snagu i privremena primjena) stavkom 4. ovog Sporazuma obuhvaća ovaj odjeljak te odjeljke C i D ovog poglavlja, primjena sporazuma navedenih u Prilogu 10.-C, kao i prava i obveze koji iz njih proizlaze, suspendiraju se od datuma početka privremene primjene. Ako se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati i ne stupi na snagu, ta suspenzija prestaje i sporazumi navedeni u Prilogu 10.-C proizvode pravne učinke od datuma prestanka privremene primjene.

3. Neovisno o stavcima 1. i 2., tužba se može podnijeti na temelju sporazuma iz Priloga 10.-C u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u tom sporazumu, pod uvjetom da:

(a) tužba proizlazi iz navodnog kršenja tog sporazuma do kojeg je došlo prije dana suspenzije primjene tog sporazuma u skladu sa stavkom 2. ili, ako taj sporazum prestane proizvoditi pravne učinke u skladu sa stavkom 1., prije dana stupanja ovog Sporazuma na snagu; i

(b) nije prošlo više od tri godine od dana suspenzije primjene tog sporazuma u skladu sa stavkom 2. ili, ako taj sporazum prestane proizvoditi pravne učinke u skladu sa stavkom 1., od dana stupanja ovog Sporazuma na snagu do dana podnošenja tužbe.

4. Neovisno o stavku 2., ako se ovaj Sporazum, uključujući odredbe ovog poglavlja navedene u stavku 2., prestane privremeno prmjenjive i ako ovaj Sporazum ne stupi na snagu, može se podnijeti tužba na temelju ovog poglavlja u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u ovom poglavlju, pod uvjetom da:

(a) tužba proizlazi iz navodnog kršenja ovog poglavlja do kojeg je došlo za vrijeme privremene primjene ovog Sporazuma; i

(b) nije prošlo više od tri godine od dana prestanka privremene primjene ovog Sporazuma do dana podnošenja tužbe.

5. Za potrebe ovog članka ne primjenjuje se definicija pojma „datum stupanja na snagu ovog Sporazuma” iz dijela IV. članka 2.5. (Stupanje na snagu i privremena primjena) stavka 7.

([57]) Podrazumijeva se da odredbe o prestanku iz članka 10.53. zamjenjuju odgovarajuće odredbe o prestanku sporazuma navedenih u Prilogu 10.-C na dan stupanja ovog Sporazuma na snagu.

Članak 10.55.

Pododbor za usluge i ulaganja

Pododbor za usluge i ulaganja osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (h):

(a) služi kao forum za savjetovanje stranaka o pitanjima povezanima s ovim poglavljem, među ostalim o sljedećem:

i. poteškoćama koje bi mogle nastati u provedbi ovog poglavlja;

ii. mogućim poboljšanjima ovog poglavlja, posebno uzimajući u obzir iskustva i razvoj događaja u drugim međunarodnim forumima i u okviru drugih sporazuma stranaka; i

iii. na zahtjev stranke, provedbi svih sporazumnih rješenja u pogledu spora na temelju odjeljka D; i

(b) priprema odluke koje donosi ili radnje koje poduzima Zajedničko vijeće u skladu s ovim poglavljem.

POGLAVLJE 11.

PREKOGRANIČNA TRGOVINA USLUGAMA

Članak 11.1.

Definicije

1. Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „prekogranična trgovina uslugama” ili „prekogranično pružanje usluga” znači pružanje usluge:

i. s područja jedne stranke na područje druge stranke; ili

ii. na području stranke korisniku usluge iz druge stranke;

(b) „poduzeće” znači poduzeće kako je definirano u članku 1.3. (Definicije opće primjene), odnosno njegova podružnica ili predstavništvo;

(c) „poduzeće iz Europske unije” ili „poduzeće iz Meksika” znači poduzeće osnovano u skladu s pravom Europske unije ili njezinih država članica, odnosno pravom Meksika, koje obavlja bitne poslovne djelatnosti ([58]) na području Europske unije, odnosno državnom području Meksika ([59]);

([58]) U skladu sa svojom obavijesti WTO-u o Ugovoru o osnivanju Europske zajednice (WT/REG39/1), Europska unija smatra da koncept „učinkovite i trajne veze” s gospodarstvom države članice Europske unije iz članka 54. UFEU-a odgovara pojmu „bitnih poslovnih djelatnosti”.

([59]) Podrazumijeva se da se podružnica ili predstavništvo poduzeća iz treće zemlje ne smatra poduzećem iz Europske unije ili poduzećem iz Meksika.

na brodarska društva s poslovnom jedinicom izvan Europske unije ili Meksika koja su pod kontrolom državljana države članice Europske unije odnosno Meksika također se primjenjuju odredbe ovog poglavlja ako su njihova plovila registrirana u skladu s pravom države članice Europske unije odnosno Meksika te ako plove pod zastavom te države članice Europske unije odnosno Meksika;

(d) „usluga koja se pruža u okviru izvršavanja javnih ovlasti" znači, za svaku stranku, svaka usluga koja se ne pruža ni na komercijalnoj osnovi ni u okviru tržišnog natjecanja s jednim ili više pružatelja usluga; i

(e) „pružatelj usluga iz stranke" znači fizička osoba ili poduzeće iz stranke, osim podružnice ili predstavništva, koje želi pružati ili pruža uslugu.

Članak 11.2.

Područje primjene

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranke koje utječu na prekograničnu trgovinu uslugama pružatelja usluga iz druge stranke. Te mjere uključuju mjere koje utječu na:

(a) proizvodnju, distribuciju, stavljanje na tržište, prodaju ili isporuku usluge;

(b) kupnju, uporabu ili plaćanje usluge;

(c) u vezi s pružanjem usluge, pristup uslugama i upotrebu usluga za koje stranka zahtijeva da se nude široj javnosti, uključujući distribucijske, prometne i telekomunikacijske mreže; i

(d) pružanje bilo kojeg oblika financijskog osiguranja, uključujući obveznicu, kao uvjet za pružanje usluge.

2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na:

(a) audiovizualne usluge;

(b) nacionalnu pomorsku kabotažu ([60]);

(c) mjere stranke u onoj mjeri u kojoj su obuhvaćene poglavljem 18.;

(d) usluge koje se pružaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti;

(e) javnu nabavu robe ili usluge koja se nabavlja za državne potrebe, a ne radi preprodaje na tržištu ili radi upotrebe za proizvodnju robe ili pružanje usluge za komercijalnu prodaju, neovisno o tome čini li ta nabava obuhvaćenu nabavu u smislu članka 21.1. (Definicije);

([60]) Za Europsku uniju, ne dovodeći u pitanje opseg aktivnosti koje se u skladu s relevantnim nacionalnim zakonodavstvom mogu smatrati kabotažom, nacionalna pomorska kabotaža iz ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici Europske unije i druge luke ili mjesta u istoj državi članici Europske unije, uključujući njezin epikontinentalni pojas, kako je predviđeno Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora; te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici Europske unije.
Za Meksiko, nacionalna pomorska kabotaža iz ovog poglavlja obuhvaća navigaciju bilo kojeg plovila morem između luka ili mjesta na meksičkim morskim područjima i meksičkim obalama.

(f) subvencije ([61]) ili bespovratna sredstva koja osigurava stranka, uključujući vladine zajmove, jamstva i osiguranje; i

(g) usluge zračnog prijevoza ili povezane usluge kojima se podupiru usluge zračnog prijevoza ([62]), osim sljedećih usluga:

i. usluga popravaka i održavanja zrakoplova tijekom kojih je zrakoplov povučen iz prometa;

ii. usluga prodaje i stavljanje na tržište usluga zračnog prijevoza;

iii. usluga računalnog sustava rezervacija; i

iv. zemaljskih usluga.

3. Članci od 11.4. do 11.7. ne primjenjuju se na nove usluge kako su utvrđene u Prilogu VII.

Članak 11.3.

Pravo na reguliranje

Stranke potvrđuju pravo na reguliranje na svojem području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su javno zdravlje, socijalne usluge, javno obrazovanje, sigurnost, okoliš, javni moral, socijalna zaštita ili zaštita potrošača, zaštita privatnosti i podataka, promicanje i zaštita kulturne raznolikosti ili tržišno natjecanje.

Članak 11.4.

Pristup tržištu

U sektorima ili podsektorima u kojima se preuzimaju obveze u pogledu pristupa tržištu, stranka ne donosi ni ne provodi, na razini cijelog područja ili na razini teritorijalnih jedinica, mjere kojima se ograničava:

(a) broj pružatelja usluga, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

(b) ukupna vrijednost uslužnih transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; ili

(c) ukupni broj usluga ili ukupna količina pruženih usluga izražena u određenim brojčanim jedinicama, u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

Članak 11.5.

Lokalna prisutnost

Stranka ne smije zahtijevati od pružatelja usluga iz druge stranke da osnuje ili vodi predstavništvo ili bilo koji oblik poduzeća ili da ima boravište na njezinu području kao uvjet za prekograničnu pružanje usluge.

([61]) Podrazumijeva se da su subvencije obuhvaćene poglavljem 24. (Subvencije).

([62]) Podrazumijeva se da usluge zračnog prijevoza ili povezane usluge kojima se podupiru usluge zračnog prijevoza obuhvaćaju i: iznajmljivanje zrakoplova s posadom, usluge upravljanja zračnom lukom i usluge koje se pružaju upotrebom zrakoplova čija primarna svrha nije prijevoz robe ili putnika, kao što su usluge gašenja požara iz zraka, letačko osposobljavanje, razgledavanje, zaprašivanje, izmjera, kartiranje, fotografiranje, skokovi s padobranom, vuča jedrilice, prijevoz trupaca i građevinskog materijala helikopterom te ostale poljoprivredne, industrijske i inspekcijske usluge iz zraka.

Članak 11.6.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga iz druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava vlastitim uslugama i pružateljima usluga.

2. Tretman koji Meksiko treba odobriti u skladu sa stavkom 1. je, u odnosu na regionalnu razinu vlasti u Meksiku, tretman koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta regionalna razina vlasti u sličnim situacijama odobrava vlastitim uslugama i pružateljima usluga.

3. Tretman koji Europska unija treba odobriti u skladu sa stavkom 1. je, u odnosu na vladu države članice ili u državi članici Europske unije, tretman koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava vlastitim uslugama i pružateljima usluga.

Članak 11.7.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga iz druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava uslugama i pružateljima usluga iz treće zemlje.

2. Stavak 1. ne tumači se kao da obvezuje stranku da na usluge i pružatelje usluga iz druge stranke primijeni pogodnost istog tretmana koji proizlazi iz mjera kojima se predviđa priznavanje, među ostalim normi ili kriterija za izdavanje odobrenja, izdavanje dozvola ili certifikata fizičke osobe ili poduzeća za obavljanje gospodarske djelatnosti, ili bonitetnih mjera.

Članak 11.8.

Nesukladne mjere i iznimke

1. Članci od 11.5. do 11.7. ne primjenjuju se na sljedeće:

(a) bilo koju postojeću nesukladnu mjeru stranke koju provodi:

i. Europska unija, kako je utvrđeno u njezinu popisu u Dodatku I.-A Prilogu I.;

ii. nacionalna vlast, kako je ta stranka utvrdila u svojem popisu u Dodatku I.-A ili Dodatku I.-B-1. Prilogu I.;

iii. regionalna vlast, kako je ta stranka utvrdila u svojem popisu u Dodatku I.-A ili Dodatku I.-B-2. Prilogu I.; ili

iv. lokalna vlast;

(b) nastavak primjene ili žurnu obnovu nesukladne mjere iz točke (a); ili

(c) bilo koju izmjenu nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere, kakva je bila neposredno prije izmjene, s člancima od 11.5. do 11.7.

2. Članci 11.5. do 11.7. ne primjenjuju se na mjeru koju stranka donosi ili provodi u pogledu sektora, podsektora ili djelatnosti kako je utvrđeno u njezinu popisu u Dodatku II.-A ili Dodatku II.-B Prilogu II.

3. Članak 11.4. ne primjenjuje se ni na jednu mjeru stranke u pogledu sektora ili podsektora u kojima su preuzete obveze, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu u Dodatku III.-A, Dodatku III.-B-1. ili Dodatku III.-B-2. Prilogu III.

4. U roku od pet godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma Meksiko može obavijestiti Europsku uniju o nacrtu odluke Zajedničkog vijeća o izmjeni Dodatka I.-B-2. Prilogu I. i Dodatka III.-B-2 Prilogu III. sa svim postojećim nesukladnim mjerama koje se provode na razini vlasti nižoj od savezne razine.

Europska unija preispituje taj nacrt u roku od tri mjeseca i savjetuje se s Meksikom o svim povezanim pitanjima. Nakon savjetovanja Zajedničko vijeće donosi izmjene priloga navedene u ovom stavku. Izmijenjeni prilozi primjenjuju se od datuma donošenja izmjena.

Članak 11.9.

Uskraćivanje povlastica

Stranka može uskratiti povlastice iz ovog poglavlja pružatelju usluga iz druge stranke koji je poduzeće iz te stranke te uslugama tog pružatelja usluga u sljedećim slučajevima:

(a) osoba iz treće zemlje vlasnik je poduzeća ili kontrolira poduzeće; i

(b) stranka koja uskraćuje povlastice donosi ili provodi mjeru u odnosu na tu treću zemlju ili u odnosu na fizičke osobe ili poduzeća iz te treće zemlje kojom se zabranjuju transakcije s poduzećem ili koja bi se kršila ili zaobišla ako bi se povlastice iz ovog poglavlja dodijelile tom poduzeću.

POGLAVLJE 12.

PRIVREMENA PRISUTNOST FIZIČKIH OSOBA U POSLOVNE SVRHE

Članak 12.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „poslovna osoba” znači, za Meksiko, državljanin države članice Europske unije koji ulazi na državno područje Meksika bez namjere stjecanja privremenog ili stalnog boravišta kako bi:

i. komercijalno trgovao robom ili pružao usluge;

ii. pokrenuo ili razvio ulaganje stranog kapitala ili upravljao njime;

iii. ostvario poslovne kontakte i pregovarao u svrhu prodaje robe i usluga ili obavljanja sličnih djelatnosti;

iv. pružao specijalizirane usluge ugradnje, popravka, održavanja, nadzora ili osposobljavanja radnika, koje su prethodno dogovorene ili uzete u obzir u ugovoru o prijenosu tehnologije, patentima i žigovima, za prodaju komercijalne ili industrijske opreme ili strojeva, ili u okviru bilo kojeg drugog proizvodnog postupka za poduzeće osnovano na području stranke, za vrijeme trajanja ugovora o jamstvu, prodaje ili pružanja usluge;

v. prisustvovao skupštinama ili sastancima upravnog odbora poduzeća s poslovnom jedinicom u Meksiku; ili

vi. promicao robu ili usluge, savjetovao klijente, primao narudžbe, pregovarao o ugovorima te prisustvovao, izlagao ili sudjelovao na kongresima, sajmovima, konvencijama i sličnim događanjima;

(b) „poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja” znači fizičke osobe zaposlene na visokoj funkciji koje su odgovorne za osnivanje poduzeća u drugoj stranci, koje ne nude ni ne pružaju usluge niti sudjeluju u bilo kojim drugim gospodarskim djelatnostima osim onih za potrebe ulaganja te koje ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području te druge stranke;

(c) „ugovorni pružatelji usluga” znači fizičke osobe koje su zaposlene u poduzeću iz stranke koje nije agencija za pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju i pronalaženja osoblja niti djeluje putem takve agencije, koje nema poslovnu jedinicu na području druge stranke i koje je s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopilo ugovor o pružanju usluga kojim se zahtijeva privremena prisutnost njegovih zaposlenika u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga ([63]);

(d) „neovisni stručnjaci” znači, za Europsku uniju, fizičke osobe koje pružaju uslugu i imaju status samozaposlene osobe na području stranke, a nemaju poslovnu jedinicu na području druge stranke i koje su s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopile ugovor o pružanju usluga, osim ugovora preko agencije za pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju i pronalaženja osoblja, kojim se zahtijeva njihova privremena prisutnost u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga ([64]);

(e) „osobe premještene unutar društva” znači fizičke osobe koje su zaposlene u poduzeću iz stranke ili su partneri u poduzeću iz stranke i privremeno su premještene u poduzeće iz stranke, uključujući društvo kći, podružnicu ili matično društvo tog poduzeća, na području druge stranke ([65]) i koje su:

i. „direktori” ili „izvršni direktori”, odnosno osobe zaposlene na visokoj funkciji u poduzeću, koje primarno upravljaju poduzećem ([66]) u drugoj stranci i pod općim su nadzorom ili primaju upute u prvom redu od upravnog odbora ili dioničara društva ili njihova ekvivalenta, čija uloga uključuje najmanje:

(A) vođenje poduzeća ili njegova odjela ili pododjela;

(B) nadziranje i kontroliranje rada drugog nadzornog, stručnog ili rukovodećeg osoblja; i

(C) osobnu ovlast da zapošljavaju i otpuštaju ili da preporučuju zapošljavanje, otpuštanje ili druge kadrovske mjere;

ii. „specijalisti”, odnosno osobe zaposlene u poduzeću koje posjeduju specijalizirano znanje ključno za područja djelatnosti ili tehnike poduzeća ili za upravljanje njime, a pri ocjenjivanju takvog znanja u obzir se uzima znanje specifično za poduzeće i ima li ta osoba visok stupanj stručne osposobljenosti; ili

iii. „pripravnici”, odnosno, za Europsku uniju, osobe koje su najmanje godinu dana zaposlene u poduzeću koje nije predstavništvo, imaju sveučilišnu diplomu i privremeno su premještene u svrhu profesionalnog razvoja ili osposobljavanja za poslovne tehnike ili metode ([67]);

(f) „ulagatelji” znači, za Meksiko, fizičke osobe iz Europske unije koje žele ući u Meksiko radi privremenog boravka ili su već u Meksiku i koje namjeravaju:

i. istražiti razna alternativna ulaganja;

([63]) Ugovor o pružanju usluga iz točke (c) mora biti u skladu sa zahtjevima iz zakona i drugih propisa stranke u kojoj se ugovor izvršava.
([64]) Ugovor o pružanju usluga iz točke (d) mora biti u skladu sa zahtjevima iz zakona i drugih propisa stranke u kojoj se ugovor izvršava.
([65]) Podrazumijeva se da se od direktora ili izvršnih direktora i specijalista može zahtijevati da dokažu da imaju stručne kvalifikacije i iskustvo potrebno u poduzeću u koje ih se premješta.
([66]) Podrazumijeva se da iako direktori ili izvršni direktori ne obavljaju izravno zadaće povezane sa stvarnim pružanjem usluga, u okviru izvršavanja svojih dužnosti da primarno upravljaju poduzećem mogu obavljati zadaće koje mogu biti potrebne za pružanje usluga.
([67]) Od poduzeća primatelja može se zahtijevati da dostavi na prethodno odobrenje program osposobljavanja kojim je obuhvaćeno trajanje boravka kako bi se dokazalo da je svrha boravka osposobljavanje. Za Češku, Njemačku, Španjolsku, Francusku, Mađarsku, Litvu i Austriju osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.

ii. izvršiti ili nadzirati izravno ulaganje;

iii. predstavljati strano poduzeće ili obavljati poslovne transakcije; ili

iv. razvijati operaciju ulaganja, upravljati njome ili pružati savjete ili ključne tehničke usluge za operaciju ulaganja, za koju je poslovna osoba ili poduzeće poslovne osobe izdvojilo ili je u postupku izdvajanja znatne količine kapitala, u ulozi koja je nadzorna, izvršna ili zahtijeva ključne vještine; i

(g) „poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu" znači fizičke osobe koje traže ulazak i privremeni boravak na području druge stranke, koje se ne bave izravnom prodajom široj javnosti, ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području te druge stranke i koje su:

i. „prodavatelji robe i usluga", odnosno poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu koji su predstavnici pružatelja usluga ili dobavljača robe iz stranke u svrhu pregovora o prodaji usluga ili robe ili sklapanja sporazuma o prodaji usluga ili robe za tog pružatelja usluga ili dobavljača robe, koji ne pružaju uslugu u okviru ugovora sklopljenog između poduzeća koje nije komercijalno prisutno na području druge stranke i potrošača na tom području niti djeluju kao posrednici;

ii. „ugraditelji i održavatelji", odnosno, u pogledu ulaska i privremenog boravka u Europskoj uniji, poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu koji imaju specijalizirano znanje od ključne važnosti za ugovorne obveze prodavatelja ili najmodavca, koji pružaju usluge ili osposobljavaju osoblje za pružanje usluga, na temelju jamstva ili drugog ugovora o pružanju usluge povezanog s prodajom ili iznajmljivanjem komercijalne ili industrijske opreme ili strojeva, uključujući računalne i srodne usluge, kupljenih ili iznajmljenih od poduzeća koje se nalazi izvan područja Europske unije, za vrijeme trajanja jamstva ili ugovora o pružanju usluge i, u pogledu ulaska i privremenog boravka u Meksiku, poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu koji pružaju specijalizirane usluge, uključujući usluge nakon prodaje ili najma, koje su prethodno dogovorene ili koje su navedene u ugovoru o prijenosu tehnologije, patentima i žigovima, radi prodaje strojeva i opreme, tehničkog osposobljavanja osoblja ili u okviru bilo kojeg drugog proizvodnog postupka za poduzeće osnovano u Meksiku; ili

iii. „ostali poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu", odnosno, za Meksiko, posjetitelji u kratkoročnom posjetu koji prisustvuju na sastancima o upravljanju poslovanjem, konferencijama ili sajmovima i obavljaju rukovodeće ili izvršne funkcije u poduzeću ili njegovim društvima kćerima ili povezanim društvima osnovanima u Meksiku.

Članak 12.2.

Ciljevi, područje primjene i opće odredbe

1. Ovo se poglavlje odnosi na želju stranaka da olakšaju ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba iz stranke na području druge stranke u poslovne svrhe i na potrebu utvrđivanja transparentnih kriterija u tu svrhu.

2. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjere koje su izravno povezane s ulaskom i privremenim boravkom fizičkih osoba iz stranke na području druge stranke u poslovne svrhe, koje su poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja, osobe premještene unutar društva, ulagatelji, prodavatelji robe i usluga, ugovorni pružatelji usluga i neovisni stručnjaci.

3. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada stranke ni na mjere koje se odnose na državljanstvo ili državnu pripadnost, boravište ili trajno zapošljavanje.

4. Ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranku da primjenjuje mjere za reguliranje ulaska fizičkih osoba na njezino područje ili njihova privremenog boravka na njezinu području, uključujući mjere potrebne za zaštitu integriteta njezinih granica i osiguravanje urednog kretanja fizičkih osoba preko njezinih granica, pod uvjetom da se te mjere ne primjenjuju na način kojim bi se poništile ili umanjile povlastice na koje druga stranka ima pravo na temelju ovog poglavlja. Sama činjenica da se za fizičke osobe iz određene zemlje zahtijeva viza, a za one drugih zemalja ne, ne smatra se poništavanjem ili umanjivanjem koristi iz ovog poglavlja.

5. Svaka stranka žurno primjenjuje mjere obuhvaćene ovim poglavljem kako bi se izbjegla kašnjenja ili neopravdana šteta za trgovinu robom ili uslugama, odnosno za djelatnosti ulaganja na temelju ovog Sporazuma.

6. Stranke nastoje razviti i donijeti zajedničke kriterije i tumačenja za provedbu ovog poglavlja.

7. Svaka stranka dopušta ulazak i privremeni boravak u poslovne svrhe fizičkim osobama iz druge stranke koje poštuju imigracijske zakone i druge propise prve stranke koji se primjenjuju na ulazak i privremeni boravak, u skladu s ovim poglavljem, uključujući odredbe priloga od I. do VI.

8. Stranka može, u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima i na nediskriminirajućoj osnovi, odstupiti od svojih obveza povezanih s ulaskom i privremenim boravkom utvrđenih u njezinu popisu u Dodatku IV.-A ili Dodatku IV.-B Prilogu IV. i u Dodatku V.-A ili Dodatku V.-B Prilogu V. u slučajevima u kojima bi ulazak i privremeni boravak fizičke osobe iz druge stranke mogao negativno utjecati na:

(a) rješavanje kolektivnog radnog spora koji je u tijeku na mjestu ili predviđenom mjestu zaposlenja; ili

(b) zaposlenje bilo koje osobe koja je uključena u taj spor.

Članak 12.3.

Obveze iz drugih poglavlja

1. Ovim se poglavljem stranci ne nameće nijedna obveza u odnosu na njezine imigracijske mjere, osim kako je ovdje izričito predviđeno.

2. Ne dovodeći u pitanje nijednu odluku kojom se dopušta ulazak i privremeni boravak fizičkoj osobi iz druge stranke u skladu s ovim poglavljem, uključujući duljinu boravka koja je dopuštena u skladu s takvom odlukom:

(a) obveze iz članaka 10.6. (Pristup tržištu), 10.7. (Nacionalni tretman), 10.9. (Zahtjevi u pogledu rezultata) i 10.10. (Viša uprava i upravni odbor), podložno člancima 10.5. (Područje primjene), 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke), 18.2. (Područje primjene) i 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere), u mjeri u kojoj mjera utječe na postupanje prema fizičkim osobama koje u poslovne svrhe borave na području druge stranke, ugrađuju se u ovo poglavlje i postaju njegov sastavni dio te se primjenjuju na mjere koje utječu na postupanje prema fizičkim osobama koje u poslovne svrhe borave na području druge stranke kao poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja, osobe premještene unutar društva i, za Meksiko, ulagatelji, kako su definirani u članku 12.1.; i

(b) obveze iz članaka 11.4. (Pristup tržištu), 11.5. (Lokalna prisutnost) i 11.6. (Nacionalni tretman), podložno članku 11.2. (Područje primjene) stavku 2. te člancima 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke), 18.2. (Područje primjene) i 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere), u mjeri u kojoj mjera utječe na postupanje prema fizičkim osobama koje u poslovne svrhe borave na području druge stranke, ugrađuju se u ovo poglavlje i postaju njegov sastavni dio te se primjenjuju na mjere koje utječu na postupanje prema fizičkim osobama koje u poslovne svrhe borave na području druge stranke kao ugovorni pružatelji usluga i, za Europsku uniju, neovisni stručnjaci, za sve sektore navedene u Prilogu V. i poslovne posjetitelje u kratkoročnom posjetu, u skladu s Prilogom IV;

3. Podrazumijeva se da se stavak 2. primjenjuje na mjere koje utječu na postupanje prema fizičkim osobama koje u poslovne svrhe borave na području druge stranke i pripadaju odgovarajućim kategorijama, a koje pružaju financijske usluge kako su definirane u članku 18.1. (Definicije). Stavak 2. ne primjenjuje se na mjere koje se odnose na odobravanje ulaska i privremenog boravka fizičkim osobama iz stranke ili treće zemlje.

Članak 12.4.

Poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja, osobe premještene unutar društva i ulagatelji

1. Podložno članku 10.5. (Područje primjene), svaka stranka dopušta ulazak i privremeni boravak na svojem području poslovnim posjetiteljima za potrebe ulaganja i osobama premještenima unutar društva iz druge stranke u skladu s Prilogom IV.

2. Podložno članku 10.5. (Područje primjene), Meksiko ulagateljima dopušta ulazak i privremeni boravak na svojem državnom području u skladu s Prilogom IV.

3. Stranka ne donosi niti provodi ograničenja ukupnog broja fizičkih osoba kojima je dopušten ulazak i privremeni boravak u skladu sa stavcima 1. i 2., u određenom sektoru ili podsektoru, u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba, na razini regionalnih jedinica ili na razini cijelog područja.

4. Dopušteno trajanje boravka iznosi ([68]):

(a) za Europsku uniju, do tri godine za direktore ili izvršne direktore i specijaliste, do godinu dana za pripravnike i do 90 dana tijekom bilo kojeg šestomjesečnog razdoblja za poslovne posjetitelje za potrebe ulaganja; i

(b) za Meksiko, godinu dana, što se može triput produljiti za po jednu godinu, za osobe premještene unutar društva i ulagatelje te do 180 dana za poslovne posjetitelje za potrebe ulaganja.

5. Stranke prema članovima obitelji osoba premještenih unutar društva postupaju u skladu s Prilogom 12.-A.

Članak 12.5.

Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu

Podložno članku 11.2. (Područje primjene) i Prilogu IV., stranka:

(a) dopušta ulazak i privremeni boravak poslovnim posjetiteljima u kratkoročnom posjetu;

([68]) Trajanjem boravka za poslovne posjetitelje za potrebe ulaganja ne dovode se u pitanje prava koja stranka daje državljanima ili građanima iz druge stranke u okviru bilateralnih sporazuma o ukidanju viza.

(b) ne donosi niti provodi ograničenja ukupnog broja poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu u određenom sektoru u obliku brojčanih kvota na razini regionalnih jedinica ili na razini cijelog područja; i

(c) ne donosi niti provodi ispitivanja gospodarskih potreba za poslovne posjetitelje u kratkoročnom posjetu.

Članak 12.6.

Ugovorni pružatelji usluga

1. Svaka stranka dopušta ulazak i privremeni boravak na svojem području ugovornim pružateljima usluga iz druge stranke u skladu s Prilogom V.

2. Osim ako je drukčije navedeno u Prilogu V., stranka ne donosi niti provodi ograničenja ukupnog broja ugovornih pružatelja usluga iz druge stranke kojima je dopušten ulazak i privremeni boravak u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

Članak 12.7.

Neovisni stručnjaci

1. Europska unija dopušta ulazak i privremeni boravak na svojem području neovisnim stručnjacima iz Meksika u skladu s Prilogom V.

2. Osim ako je drukčije navedeno u Prilogu V., Europska unija ne donosi niti provodi ograničenja ukupnog broja neovisnih stručnjaka iz Meksika kojima je dopušten ulazak i privremeni boravak, u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

Članak 12.8.

Transparentnost

1. Svaka stranka objavljuje informacije o zahtjevima i postupcima za ulazak i privremeni boravak, uključujući relevantne obrasce i dokumente, kao i informativne materijale koji će zainteresiranim osobama iz druge stranke omogućiti da se upoznaju s primjenjivim zahtjevima i postupcima.

2. Ako je primjenjivo, informacije iz stavka 1. obuhvaćaju sljedeće:

(a) kategorije viza, dozvola ili bilo koje slične vrste odobrenja ulaska ili privremenog boravka;

(b) obveznu dokumentaciju i uvjete koje je potrebno ispuniti;

(c) način i mogućnosti podnošenja zahtjeva, npr. preko konzularnog ureda ili putem interneta;

(d) troškove podnošenja zahtjeva i okvirno vrijeme obrade;

(e) najdulje razdoblje boravka na temelju svake vrste odobrenja navedenog u točki (a);

(f) uvjete dostupnog produljenja ili obnove;

(g) pravila o uzdržavanim osobama u pratnji;

(h) dostupne postupke preispitivanja ili žalbe; i

(i) relevantne propise opće primjene koji se odnose na ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba.

Članak 12.9.

Rješavanje sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. u vezi s odbijanjem odobrenja ulaska i privremenog boravka u skladu s ovim poglavljem osim ako je riječ o praksi u kojoj se prepoznaje obrazac.

POGLAVLJE 13.

DOMAĆI PROPISI

Članak 13.1.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi u vezi sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola i kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, kao i tehničkim normama ([69]), koje utječu na trgovinu uslugama ili obavljanje neke druge gospodarske djelatnosti u odnosu na koju je stranka preuzela obvezu u skladu s člancima 10.6. (Pristup tržištu), 10.7. (Nacionalni tretman), 11.4. (Pristup tržištu) i 11.6. (Nacionalni tretman), podložno svim odredbama, ograničenjima, uvjetima ili kvalifikacijama utvrđenima u njezinu rasporedu u skladu s člancima 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) i 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke).

2. Neovisno o stavku 1. ovog članka, članak 13.6. primjenjuje se na mjere koje stranka donosi ili provodi u vezi sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola i kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, kao i tehničkim normama, koje utječu na trgovinu uslugama ili obavljanje neke druge gospodarske djelatnosti.

3. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje su obuhvaćene poglavljem 18.

Članak 13.2.

Izrada mjera

Stranka koja donosi ili provodi mjere povezane sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima:

(a) osigurava da se te mjere temelje na objektivnim i transparentnim kriterijima ([70]);

(b) osigurava da nadležno tijelo donosi i provodi svoje odluke neovisno;

(c) osigurava da postupci sami po sebi ne sprečavaju neopravdano da se ispune bilo koji zahtjevi;

(d) osigurava da su postupci nepristrani i da podnositeljima omogućuju da pokažu ispunjavaju li zahtjeve ako takvi zahtjevi postoje; i

(e) od podnositelja ne zahtijeva, u mjeri u kojoj je to izvedivo, da se obrati više od jednom nadležnom tijelu za svaki zahtjev za odobrenje ([71]).

([69]) Podrazumijeva se da se u slučaju mjera povezanih s tehničkim normama ovo poglavlje primjenjuje samo na mjere koje utječu na trgovinu uslugama.

([70]) Podrazumijeva se da nadležna tijela mogu ocijeniti važnost koju treba pridati tim kriterijima koji mogu obuhvaćati kompetentnost, sposobnost pružanja usluge ili obavljanja bilo koje druge gospodarske djelatnosti i potencijalne učinke odluke o odobrenju na zdravlje ili okoliš.

([71]) Podrazumijeva se da stranka može zahtijevati podnošenje više zahtjeva za odobrenje ako je usluga ili neka druga gospodarska djelatnost u nadležnosti više nadležnih tijela.

Članak 13.3.

Upravljanje mjerama

Ako je za pružanje usluge ili obavljanje bilo koje druge gospodarske djelatnosti potrebno odobrenje, nadležna tijela stranke:

(a) u mjeri u kojoj je to izvedivo dopuštaju podnositelju zahtjeva da zahtjev podnese u bilo kojem trenutku;

(b) omogućuju razuman rok za podnošenje zahtjeva ako postoje određeni vremenski okviri za podnošenje zahtjeva;

(c) zakazuju ispite razumno često, ako su potrebni, i podnositeljima zahtjeva daju razuman rok da zatraže polaganje ispita;

(d) nastoje prihvaćati zahtjeve u elektroničkom obliku, uzimajući u obzir svoje oprečne prioritete i ograničenja resursa;

(e) umjesto izvornih dokumenata prihvaćaju preslike dokumenata ovjerene u skladu s pravom stranke, osim ako je predočenje izvornih dokumenata potrebno radi zaštite cjelovitosti postupka izdavanja odobrenja;

(f) osiguravaju da su naknade za odobrenje ([72]) koje naplaćuju nadležna tijela razumne i transparentne te da same po sebi ne ograničavaju pružanje relevantne usluge ili obavljanje bilo koje druge gospodarske djelatnosti;

(g) u mjeri u kojoj je to izvedivo navode okvirni rok za obradu zahtjeva;

(h) bez nepotrebne odgode utvrđuju, u mjeri u kojoj je to izvedivo, potpunost zahtjeva za potrebe obrade u skladu s pravom stranke;

(i) ako se zahtjev smatra potpunim za potrebe obrade u skladu s pravom stranke, osiguravaju da se obrada zahtjeva završi i da se podnositelja zahtjeva obavijesti o odluci u razumnom roku od podnošenja zahtjeva, u mjeri u kojoj je to moguće pisanim putem ([73]);

(j) podnositelju zahtjeva bez nepotrebne odgode dostavljaju informacije o statusu zahtjeva ako on to zatraži;

(k) ako se zahtjev na temelju prava stranke smatra nepotpunim za obradu, u razumnom roku i u mjeri u kojoj je to izvedivo:

i. obavješćuje podnositelja zahtjeva da je zahtjev nepotpun;

ii. na zahtjev podnositelja daju smjernice o tome zašto zahtjev smatraju nepotpunim;

([72]) Naknade za odobrenje uključuju pristojbe za licenciju i pristojbe povezane s postupcima kvalifikacije. Ne uključuju pristojbe za iskorištavanje prirodnih resursa, plaćanja za dražbe, natječaje ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.

([73]) Nadležna tijela mogu ispuniti taj zahtjev tako da podnositelja zahtjeva unaprijed obavijeste u pisanom obliku, među ostalim objavom mjere, o tome da izostanak odgovora nakon isteka određenog razdoblja od dana podnošenja zahtjeva znači prihvaćanje ili odbijanje zahtjeva. Podrazumijeva se da obavješćivanje pisanim putem može obuhvaćati informacije dostavljene u elektroničkom obliku.

iii. podnositelju zahtjeva pružaju mogućnost ([74]) da dostavi dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva; i

iv. ako ništa od navedenog nije izvedivo, a zahtjev je odbijen kao nepotpun, osiguravaju da se podnositelja zahtjeva obavijesti u razumnom roku;

(l) ako je zahtjev odbijen, obavješćuju podnositelja zahtjeva, u mjeri u kojoj je to izvedivo, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev podnositelja zahtjeva, o razlozima odbijanja te, ako je primjenjivo, o postupcima za ponovno podnošenje zahtjeva; i

(m) osiguravaju da odobrenje nakon izdavanja stupi na snagu bez nepotrebne odgode, podložno primjenjivim uvjetima.

Članak 13.4.

Ograničen broj dozvola

1. Ako je broj dozvola dostupnih za određenu djelatnost ograničen zbog nestašice dostupnih prirodnih resursa ili tehničkog kapaciteta, stranka primjenjuje postupak odabira potencijalnih kandidata kojim se u potpunosti jamče nepristranost i transparentnost, osobito uključujući primjereno obavješćivanje javnosti o pokretanju, provedbi i ishodu postupka.

2. Stranka pri utvrđivanju pravila za postupak odabira može uzeti u obzir legitimne ciljeve politike, uključujući pitanja zdravlja, sigurnosti, zaštite potrošača, tržišnog natjecanja, zaštite okoliša i očuvanja kulturne baštine.

Članak 13.5.

Tehničke norme

Svaka stranka potiče svoja nadležna tijela da donose tehničke norme koje su izrađene primjenom otvorenih i transparentnih postupaka te potiče sva tijela imenovana za izradu tehničkih normi da ih izrađuju primjenom otvorenih i transparentnih postupaka.

Članak 13.6.

Transparentnost

Stranka koja zahtijeva odobrenje za pružanje usluge ili obavljanje bilo koje druge gospodarske djelatnosti dostavlja informacije koje su potrebne pružateljima usluga ili osobama koje žele pružati uslugu te osobama koje obavljaju ili žele obavljati bilo koju drugu gospodarsku djelatnost kako bi mogli ispuniti zahtjeve i postupke za dobivanje, održavanje, izmjenu i obnavljanje tog odobrenja. Takve informacije, ako postoje, obuhvaćaju:

(a) naknade za odobrenje;

(b) podatke za kontakt relevantnih nadležnih tijela;

(c) žalbene postupke ili postupke preispitivanja odluka o zahtjevima;

(d) postupke za praćenje ili izvršavanje usklađenosti s uvjetima dozvola;

([74]) Podrazumijeva se da takva mogućnost ne zahtijeva da nadležno tijelo produlji rokove.

(e) mogućnosti za uključivanje javnosti, primjerice putem rasprava ili iznošenja primjedbi;

(f) okvirne rokove za obradu zahtjeva;

(g) zahtjeve i postupke; i

(h) primjenjive tehničke norme.

Članak 13.7.

Preispitivanje

Nakon stupanja na snagu dodatnih pravila izrađenih u skladu s člankom VI. stavkom 4. GATS-a, stranke preispituju ta pravila. Ako se preispitivanjem utvrdi da bi se tim pravilima poboljšao ovaj Sporazum, stranke određuju treba li ih ugraditi u ovaj Sporazum.

POGLAVLJE 14.

UZAJAMNO PRIZNAVANJE STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Članak 14.1.

Opće odredbe

1. Ništa u ovom poglavlju ne sprečava stranku da od fizičkih osoba zahtijeva da posjeduju potrebne kvalifikacije ili stručno iskustvo za predmetni sektor djelatnosti na području na kojem se usluga pruža.

2. Svaka stranka potiče relevantna stručna tijela odnosno nadležna tijela na svojem području da izrade zajedničke preporuke o uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija i dostave ih Pododboru za usluge i ulaganja osnovanom člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (h).

3. Zajedničke preporuke iz stavka 2. potkrepljuju se dokazima:

(a) o gospodarskoj vrijednosti predviđenog sporazuma o uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija (dalje u tekstu „sporazum o uzajamnom priznavanju”); i

(b) o usklađenosti režima, odnosno stupnju usklađenosti kriterija koje svaka stranka primjenjuje na odobravanje i izdavanje dozvola.

4. Pododbor preispituje svaku zajedničku preporuku u razumnom roku od njezina primitka.

5. Ako je zajednička preporuka u skladu s ovim Sporazumom, stranke, prema potrebi preko svojih nadležnih tijela ili imenovanih predstavnika koje je ovlastila stranka, poduzimaju potrebne mjere za pregovore o sporazumu o uzajamnom priznavanju. Zajedničko vijeće prema potrebi može odlukom donijeti mehanizme za uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija.

6. Za vrijeme pregovaranja o sporazumima o uzajamnom priznavanju ili izrade zajedničkih preporuka, stranke ili relevantna stručna tijela odnosno nadležna tijela potiču se da slijede smjernice za pregovore o sporazumu o uzajamnom priznavanju utvrđene u Prilogu 14.-A.

POGLAVLJE 15.

USLUGE DOSTAVE

Članak 15.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „usluge dostave” znači poštanske i kurirske usluge ili usluge brze dostave koje uključuju prikupljanje, razvrstavanje, prijevoz i dostavu poštanskih pošiljaka;

(b) „usluge ubrzane dostave” znači prikupljanje, razvrstavanje, prijevoz i dostava poštanskih pošiljaka uz veću brzinu i pouzdanost, te mogu uključivati elemente dodane vrijednosti kao što su preuzimanje na adresi pošiljatelja, osobna dostava primatelju, praćenje, mogućnost mijenjanja odredišta i primatelja tijekom prijevoza ili potvrda primitka;

(c) „usluge ubrzane pošte” znači usluge međunarodne ubrzane dostave koje se pružaju putem dobrovoljnog udruženja imenovanih poštanskih operatera u okviru Svjetske poštanske unije (UPU), kao što je Kooperativa EMS-a;

(d) „dozvola” znači odobrenje koje je pojedinačnom pružatelju dalo regulatorno tijelo koje utvrđuje postupke, obveze i zahtjeve specifične za sektor usluga dostave;

(e) „poštanska pošiljka” znači pošiljka težine do 31,5 kg adresirana u konačnom obliku u kojem će je uručiti bilo koja vrsta javnog ili privatnog pružatelja usluga dostave, a može uključivati pismo, paket, novine ili katalog;

(f) „poštanski monopol” znači isključivo pravo pružanja određenih usluga dostave na području stranke u skladu s pravom te stranke; i

(g) „univerzalna usluga” znači trajno pružanje usluge dostave određene kvalitete u skladu s pravom stranke na cjelokupnom području te stranke po pristupačnim cijenama za sve korisnike.

Članak 15.2.

Cilj

U ovom se poglavlju utvrđuju načela regulatornog okvira za sve usluge dostave.

Članak 15.3.

Univerzalna usluga

1. Svaka stranka ima pravo definirati vrstu obveze univerzalne usluge koju želi donijeti ili zadržati i provodi tu obvezu na transparentan, nediskriminirajući i neutralan način za sve pružatelje usluga koji podliježu toj obvezi.

2. Ako stranka zahtijeva da se usluge dolazne ubrzane pošte pružaju na temelju univerzalnih usluga, ona tim uslugama ne odobrava povlašteno postupanje u odnosu na druge usluge međunarodne ubrzane dostave.

Članak 15.4.

Financiranje univerzalne usluge

1. Stranka ne uvodi naknade ili druge pristojbe na pružanje usluge dostave koja nije univerzalna kako bi se financiralo pružanje univerzalne usluge.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se na opće primjenjive porezne mjere ili upravne pristojbe.

Članak 15.5.

Sprečavanje praksi kojima se narušava tržišno natjecanje

Svaka stranka osigurava da pružatelj usluga dostave koje podliježu obvezi univerzalne usluge ili poštanskog monopola ne primjenjuje prakse kojima se narušava tržišno natjecanje kao što su:

(a) upotreba prihoda od pružanja takve usluge za unakrsno subvencioniranje pružanja usluge ubrzane dostave ili bilo koje usluge dostave koja nije univerzalna; i

(b) neopravdano razlikovanje među kupcima kao što su poduzeća, pošiljatelji masovne pošte ili konsolidirane pošte u pogledu tarifa ili drugih uvjeta za pružanje usluge dostave koja podliježe obvezi univerzalne usluge ili poštanskom monopolu.

Članak 15.6.

Dozvole

1. Stranka koja zahtijeva dozvolu za pružanje usluga dostave objavljuje:

(a) sve uvjete za izdavanje dozvola i rok potreban za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole; i

(b) uvjete dozvola.

2. Postupci, obveze i zahtjevi za izdavanje dozvole moraju biti transparentni, nediskriminirajući i utemeljeni na objektivnim kriterijima.

3. Stranka osigurava da se podnositelja zahtjeva pisanim putem obavijesti o razlozima za odbijanje izdavanja dozvole.

Članak 15.7.

Neovisnost regulatornog tijela

1. Svaka stranka osniva ili zadržava regulatorna tijela koja su pravno odvojena i funkcionalno neovisna o bilo kojem pružatelju usluga dostave. Stranka koja zadrži vlasništvo ili kontrolu nad poduzećima koja pružaju usluge dostave osigurava djelotvorno strukturno razdvajanje regulatorne funkcije od djelatnosti povezanih s vlasništvom ili kontrolom.

2. Svaka stranka osigurava da regulatorna tijela iz stavka 1. svoje zadaće obavljaju transparentno i pravodobno te da raspolažu odgovarajućim financijskim i ljudskim resursima za izvršavanje zadaća koje su im dodijeljene.

3. Odluke i postupci regulatornog tijela nepristrani su u odnosu na sve sudionike na tržištu.

POGLAVLJE 16.

TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Članak 16.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „pripadajuća infrastruktura” znači usluge, fizička infrastruktura i druga oprema povezane s telekomunikacijskom mrežom ili uslugom koje omogućuju ili podupiru pružanje usluga putem te mreže ili usluge ili bi to mogle činiti;

(b) „krajnji korisnik” znači krajnji potrošač ili pretplatnik javne telekomunikacijske usluge, uključujući pružatelja usluga koji nije pružatelj javnih telekomunikacijskih usluga;

(c) „osnovna infrastruktura” znači infrastruktura javne telekomunikacijske mreže ili usluge koju:

i. isključivo ili pretežno osigurava jedan pružatelj ili ograničen broj pružatelja; i

ii. koju nije moguće ekonomski ili tehnički nadomjestiti radi pružanja usluge;

(d) „međupovezivanje” znači povezivanje javnih telekomunikacijskih mreža pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga kako bi se korisnicima jednog pružatelja omogućilo komuniciranje s korisnicima drugog pružatelja i pristup uslugama koje pruža bilo koji pružatelj koji je uključen ili ima pristup mreži;

(e) „komunikacija unutar poduzeća” znači telekomunikacija kojom poduzeće komunicira interno ili sa svojim društvima kćerima, podružnicama i, podložno pravu predmetne stranke, povezanim društvima ili između njih, ali ne uključuje komercijalne ili nekomercijalne usluge koje se pružaju poduzećima koja nisu društva kćeri, podružnice ili povezana društva ili koje se nude korisnicima ili mogućim korisnicima ([75]);

(f) „zakupljeni vodovi” znači telekomunikacijske usluge ili infrastruktura, uključujući one virtualne ili nefizičke prirode, između dviju ili više određenih točaka koje služe za namjensku upotrebu ili raspoloživost korisniku;

(g) „licencija” znači bilo kakvo odobrenje koje stranka može zahtijevati od fizičke osobe ili poduzeća, u skladu sa svojim pravom, da bi ta osoba ili to poduzeće nudilo telekomunikacijsku uslugu, uključujući, među ostalim, koncesije, dozvole, registracije ili obavijesti;

(h) „glavni pružatelj” znači pružatelj telekomunikacijskih mreža ili usluga koji može bitno utjecati na uvjete sudjelovanja, s obzirom na cijenu i ponudu, na mjerodavnom tržištu za javne telekomunikacijske mreže ili usluge zbog kontrole nad osnovnom infrastrukturom ili korištenja svojeg položaja na tom tržištu;

(i) „mrežni element” znači uređaj ili oprema koji se koriste za pružanje telekomunikacijske usluge, uključujući značajke, funkcije i kapacitete koje taj uređaj ili oprema omogućuju;

([75]) Za potrebe ove definicije izrazi „društva kćeri” „podružnice” i, ako je primjenjivo, „povezana društva” za stranku imaju značenje kako je utvrđeno njezinim pravom.

(j) „nediskriminirajući” znači usklađen s tretmanom najpovlaštenije nacije kako je definiran u člancima 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) i 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) i nacionalnim tretmanom kako je definiran u člancima 10.7. (Nacionalni tretman) i 11.6. (Nacionalni tretman) te odobravanje tretmana koji nije manje povoljan od onoga koji se odobrava bilo kojem drugom korisniku sličnih javnih telekomunikacijskih usluga u sličnim situacijama, među ostalim s obzirom na pravodobnost;

(k) „prenosivost broja” znači mogućnost koja se nudi krajnjim korisnicima javnih telekomunikacijskih usluga da pri prelasku na istu kategoriju pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga na zahtjev zadrže, na istoj lokaciji ako je riječ o fiksnoj liniji, isti telefonski broj;

(l) „javna telekomunikacijska mreža” znači telekomunikacijska mreža koja se koristi za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga između zaključnih točaka mreže;

(m) „javna telekomunikacijska usluga” znači telekomunikacijska usluga koja se nudi široj javnosti;

(n) „referentna ponuda za međupovezivanje” znači ponuda za međupovezivanje koju nudi glavni pružatelj i koja je javno dostupna tako da bilo koji pružatelj javnih telekomunikacijskih usluga koji je voljan prihvatiti tu ponudu može na temelju toga osigurati međupovezivanje s glavnim pružateljem;

(o) „telekomunikacije” znači prijenos i prijam signala žičanim, radijskim, optičkim ili drugim elektromagnetskim sredstvima;

(p) „telekomunikacijska mreža” znači sustavi prijenosa i, ako je primjenjivo, oprema za komutiranje ili usmjeravanje te druga sredstva, uključujući elemente mreže koji nisu aktivni, koji omogućuju telekomunikaciju;

(q) „telekomunikacijsko regulatorno tijelo” znači tijelo ili tijela odgovorna za regulaciju telekomunikacijskih mreža i usluga obuhvaćenih ovim poglavljem;

(r) „telekomunikacijska usluga” znači usluga koja se u cijelosti ili većim dijelom sastoji od prijenosa i primanja signala telekomunikacijskim mrežama, među ostalim mrežama koje se koriste za radiodifuzijsko emitiranje, ali ne uključuje usluge pružanja sadržaja ili izvršavanja uredničke kontrole nad sadržajem prenesenim putem telekomunikacijskih mreža i usluga;

(s) „univerzalna usluga” znači minimalan skup usluga koje se moraju staviti na raspolaganje svim korisnicima na području stranke, čiji opseg definira ta stranka; i

(t) „korisnik” znači potrošač ili pružatelj usluge koji koristi javnu telekomunikacijsku mrežu ili uslugu.

Članak 16.2.

Područje primjene i načela regulatornog okvira

1. U ovom poglavlju utvrđuju se načela regulatornog okvira za pružanje telekomunikacijskih mreža i usluga, koje su liberalizirane u skladu s poglavljima 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama), i primjenjuje se na mjere koje stranka donese ili provodi, a koje utječu na trgovinu javnim telekomunikacijskim uslugama.

2. Podrazumijeva se da se ovo poglavlje ne primjenjuje na mjere koje stranka donese ili provodi, a koje utječu na usluge pružanja sadržaja ili izvršavanja uredničke kontrole nad sadržajem prenesenim putem telekomunikacijskih mreža ili usluga.

Članak 16.3.

Telekomunikacijsko regulatorno tijelo

1. Svaka stranka osigurava da je njezino telekomunikacijsko regulatorno tijelo pravno odvojeno i funkcionalno neovisno o bilo kojem pružatelju javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga ili telekomunikacijske opreme. Kako bi osigurale neovisnost i nepristranost telekomunikacijskih regulatornih tijela, svaka stranka osigurava da njezino telekomunikacijsko regulatorno tijelo nema financijski interes niti zadržava operativnu ili upravljačku ulogu u bilo kojem pružatelju javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga ili telekomunikacijske opreme. Stranka koja zadrži vlasništvo ili kontrolu nad pružateljima telekomunikacijskih mreža ili usluga osigurava djelotvorno strukturno razdvajanje regulatorne funkcije od djelatnosti povezanih s vlasništvom ili kontrolom.

2. Svaka stranka osigurava da su regulatorne odluke i postupci njezina telekomunikacijskog regulatornog tijela, povezani s ovim poglavljem, nepristrani u odnosu na sve sudionike na tržištu.

3. Svaka stranka osigurava da njezino telekomunikacijsko regulatorno tijelo djeluje neovisno i ne traži te ne prima upute bilo kojeg drugog tijela s obzirom na izvršavanje zadaća koje su mu dodijeljene na temelju prava stranke u pogledu izvršavanja obveza utvrđenih u člancima 16.5., 16.6., 16.7., 16.9. i 16.10.

4. Svaka stranka osigurava da njezino telekomunikacijsko regulatorno tijelo ima regulatornu ovlast te odgovarajuća financijska sredstva i ljudske resurse za izvršavanje zadaća koje su mu dodijeljene kako bi izvršavalo obveze utvrđene u ovom poglavlju. Te se ovlasti izvršavaju transparentno i pravodobno. Zadaće telekomunikacijskog regulatornog tijela objavljuju se u lako dostupnom i jasnom obliku, posebno ako su te zadaće dodijeljene više tijela.

5. Svaka stranka svojem telekomunikacijskom regulatornom tijelu daje ovlast da osigura da mu pružatelji telekomunikacijskih mreža ili usluga odmah i na zahtjev dostave sve potrebne informacije, uključujući financijske informacije, kako bi se telekomunikacijskom regulatornom tijelu omogućilo da svoje zadaće obavlja u skladu s ovim poglavljem. S primljenim informacijama postupa se u skladu s primjenjivim zahtjevima stranaka u pogledu povjerljivosti.

6. Svaka stranka osigurava da korisnik ili pružatelj telekomunikacijskih mreža ili usluga na kojeg se odnosi odluka telekomunikacijskog regulatornog tijela ima pravo osporavati tu odluku pred tijelom koje je neovisno o telekomunikacijskom regulatornom tijelu i o strankama na koje se odluka odnosi ([76]). Odluka telekomunikacijskog regulatornog tijela ostaje na snazi do ishoda tog postupka, osim ako se odobre privremene mjere u skladu s pravom predmetne stranke.

([76]) U Meksiku se opća pravila, postupanja ili propusti Regulatorne komisije za telekomunikacije (*Comisión Reguladora de Telecomunicaciones* (CRT)) mogu osporavati samo putem neizravnog *amparo* postupka pred saveznim sudovima specijaliziranima za tržišno natjecanje, radiodifuzijsko emitiranje i telekomunikacije te ne podliježu nalogu za suspenziju.

Članak 16.4.

Postupci izdavanja licencija

1. Ako stranka zahtijeva da pružatelj javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga ima licenciju, ona osigurava da su sljedeće informacije javno dostupne:

(a) vrste telekomunikacijskih usluga za koje su potrebne licencije;

(b) svi kriteriji i postupci izdavanja licencija koje primjenjuje;

(c) uobičajeni rok potreban za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje licencije ako je potrebna odluka; i

(d) uvjeti koji su opće primjenjivi na licenciju.

2. Stranka koja zahtijeva da pružatelj javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga ima licenciju odlučuje o dodjeli licencije u razumnom roku kako bi omogućila pružatelju da počne pružati svoje telekomunikacijske mreže ili usluge bez nepotrebne odgode.

3. Svi kriteriji za izdavanje licencije, primjenjivi postupci i, ako su uvedeni, obveze ili uvjeti moraju biti povezani s telekomunikacijskim uslugama koje se pružaju te moraju biti objektivni, razmjerni, transparentni i nediskriminirajući.

4. Svaka stranka osigurava da podnositelj zahtjeva za izdavanje licencije ili nositelj licencije u pisanom obliku dobije, kao postupovni uvjet ili na zahtjev, razloge:

(a) za odbijanje izdavanja licencije;

(b) za uvođenje uvjeta ili obveza povezanih s licencijom koji su specifični za tog pružatelja;

(c) za oduzimanje licencije; ili

(d) za odbijanje obnavljanja licencije.

5. Sve administrativne naknade koje se naplaćuju pružateljima moraju biti objektivne, transparentne, nediskriminirajuće i proporcionalne administrativnim troškovima koji su opravdano nastali pri upravljanju, nadzoru i izvršenju obveza utvrđenih u ovom poglavlju ([77]).

Članak 16.5.

Međupovezivanje

Svaka stranka osigurava da pružatelj javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga ima pravo i, ako je to zatražio drugi pružatelj javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga, obvezu pregovaranja o međupovezivanju u svrhu pružanja javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga.

([77]) Administrativne naknade ne uključuju plaćanja za prava upotrebe ograničenih resursa i obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.

Članak 16.6.

Pristup javnim telekomunikacijskim mrežama i uslugama i njihova upotreba

1. Svaka stranka osigurava da se bilo kojem pružatelju usluga iz druge stranke osigura pristup javnim telekomunikacijskim mrežama ili uslugama, uključujući zakupljene vodove, koje se nude na njezinu području ili preko njezinih granica, te njihova upotreba, pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima radi pružanja usluge liberalizirane u skladu s poglavljima 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama). Ta se obveza među ostalim provodi poštovanjem stavaka od 2. do 6.

2. Svaka stranka osigurava da je pružatelju usluga iz druge stranke dopušteno:

(a) kupiti ili zakupiti te spajati terminalnu ili drugu opremu koja ima sučelje s javnom telekomunikacijskom mrežom;

(b) pružati usluge pojedinačnim ili skupnim krajnjim korisnicima putem zakupljenih ili vlastitih vodova;

(c) povezivati privatne zakupljene ili vlastite vodove s javnim telekomunikacijskim mrežama i uslugama ili s vodovima koje je zakupio ili koji su u vlasništvu drugog pružatelja usluge; i

(d) koristiti operativne protokole po izboru pružatelja usluge pri pružanju bilo koje usluge, osim onih koji su potrebni za osiguravanje dostupnosti telekomunikacijskih usluga široj javnosti.

3. Svaka stranka pružateljima usluga iz druge stranke osigurava mogućnost upotrebe javnih telekomunikacijskih mreža i usluga za prijenos informacija na njezinu području ili preko njezinih granica, među ostalim za komunikaciju unutar poduzeća takvih pružatelja usluga te za pristup informacijama sadržanima u bazama podataka ili drukčije pohranjenima u strojno čitljivom obliku na području bilo koje od stranaka.

4. Neovisno o stavku 3. stranka može donijeti ili provoditi mjere potrebne kako bi osigurala sigurnost i povjerljivost komunikacije, podložno zahtjevu da se te mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije ili prikriveno ograničavanje trgovine uslugama.

5. Svaka stranka osigurava da se ne nameću uvjeti za pristup javnim telekomunikacijskim mrežama i uslugama ni za njihovu upotrebu, osim onih uvjeta koji su potrebni:

(a) za zaštitu odgovornosti pružatelja javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga za pružanje javne usluge, posebno njihove sposobnosti da svoje javne telekomunikacijske usluge učine dostupnima široj javnosti; ili

(b) za zaštitu tehničke cjelovitosti javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga.

6. Pod uvjetom da ispunjavaju kriterije utvrđene u stavku 5., uvjeti za pristup javnim telekomunikacijskim mrežama i uslugama i za njihovu upotrebu mogu uključivati sljedeće:

(a) ograničenja preprodaje ili zajedničke uporabe tih usluga;

(b) zahtjev za upotrebu određenih tehničkih sučelja, uključujući protokole za sučelja, za međupovezivanje s tim mrežama ili uslugama;

(c) zahtjeve, prema potrebi, za interoperabilnost tih usluga i za poticanje ostvarenja ciljeva utvrđenih u članku 16.18.;

(d) homologaciju terminalne ili druge opreme koja je u sučelju s mrežom te tehničke zahtjeve koji se odnose na povezivanje te opreme s tim mrežama;

(e) ograničenja međupovezivanja privatnih zakupljenih ili vlastitih vodova s tim mrežama ili uslugama ili s vodovima koje je zakupio ili koji su u vlasništvu drugog pružatelja usluge; ili

(f) zahtjeve u pogledu obavješćivanja, registracije i dobivanja licencije.

Članak 16.7.

Rješavanje sporova u području telekomunikacija

1. Svaka stranka osigurava da u sporu između pružatelja telekomunikacijskih mreža ili usluga povezanog s pravima i obvezama utvrđenima u ovom poglavlju njezino telekomunikacijsko regulatorno tijelo, na zahtjev bilo koje od stranaka u sporu, donese obvezujuću odluku o rješenju spora u roku određenom pravom te stranke.

2. Svaka stranka osigurava da se odluka koju donese telekomunikacijsko regulatorno tijelo stavi na raspolaganje javnosti, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu povjerljivosti poslovnih podataka. Svaka stranka osigurava da stranke koje sudjeluju u sporu dobiju cjelovito obrazloženje na kojem se odluka temelji i da imaju pravo osporavati tu odluku u skladu s člankom 16.3. stavkom 6.

3. Stavci 1. i 2. ne sprečavaju stranku koja sudjeluje u sporu da pokrene postupak pred pravosudnim tijelima ([78]).

Članak 16.8.

Mjere zaštite tržišnog natjecanja protiv glavnih pružatelja usluga

1. Svaka stranka donosi ili provodi odgovarajuće mjere u svrhu sprečavanja pružatelja javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga koji su, samostalno ili zajedno, glavni pružatelj da primjenjuju ili nastavljaju primjenjivati protutržišna postupanja.

2. Protutržišna postupanja iz stavka 1. posebno uključuju:

(a) unakrsno subvencioniranje protivno tržišnom natjecanju;

(b) korištenje informacija dobivenih od konkurenata s posljedicama protivnima tržišnom natjecanju; i

(c) uskraćivanje drugim pružateljima usluga pravodobnih tehničkih informacija o osnovnoj infrastrukturi i komercijalno važnih informacija koje su im potrebne za pružanje usluga.

([78]) U Meksiku se opća pravila, postupanja ili propusti Regulatorne komisije za telekomunikacije (*Comisión Reguladora de Telecomunicaciones* (CRT)) mogu osporavati samo putem neizravnog *amparo* postupka pred saveznim sudovima specijaliziranima za tržišno natjecanje, radiodifuzijsko emitiranje i telekomunikacije te ne podliježu nalogu za suspenziju.

Članak 16.9.

Međupovezivanje s glavnim pružateljima usluga

1. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelj javnih telekomunikacijskih mreža i usluga na njezinu području osigura međupovezivanje s pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga iz druge stranke:

(a) na svakoj tehnički izvedivoj točki u mreži tog glavnog pružatelja;

(b) pod nediskriminirajućim uvjetima, među ostalim u pogledu cijena, tehničkih normi, specifikacija, kvalitete i održavanja;

(c) kvalitete koja nije lošija od kvalitete koju osigurava za vlastite slične usluge ili slične usluge svojih društava kćeri ili drugih povezanih društava;

(d) pravodobno i pod uvjetima, među ostalim u pogledu cijena ([79]), tehničkih normi i specifikacija, koji su transparentni, razumni i kojima se uzima u obzir ekonomska izvedivost te koji su dovoljno nevezani da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga ne moraju plaćati za mrežne komponente ili infrastrukturu koja im nije potrebna za pružanje usluge; i

(e) na zahtjev, na dodatnim točkama uz zaključne točke mreže koje se nude većini korisnika, po cijenama koje odražavaju trošak izgradnje potrebne dodatne infrastrukture.

2. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelji na njezinu području objave, prema potrebi:

(a) referentnu ponudu za međupovezivanje ili drugu standardnu ponudu za međupovezivanje koja sadržava uvjete i cijene koje glavni pružatelj općenito nudi pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga; ili

(b) uvjeta sporazuma o međupovezivanju na snazi.

3. Svaka stranka objavljuje primjenjive postupke za pregovore o međupovezivanju s glavnim pružateljem na njezinu području.

Članak 16.10.

Pristup osnovnoj infrastrukturi

1. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelj na njezinu području odobri pristup svojoj osnovnoj infrastrukturi pružateljima javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga pod razumnim, transparentnim i nediskriminirajućim uvjetima na temelju opće dostupne ponude u svrhu pružanja javnih telekomunikacijskih usluga, osim ako takav pristup nije potreban za postizanje djelotvornog tržišnog natjecanja na temelju prikupljenih činjenica i ocjenjivanja tržišnih uvjeta koje je provelo telekomunikacijsko regulatorno tijelo. Osnovna infrastruktura glavnog pružatelja može uključivati elemente mreže, usluge zakupljenih vodova i pripadajuću infrastrukturu.

2. Svaka stranka ovlašćuje svoje telekomunikacijsko regulatorno tijelo za određivanje osnovne infrastrukture koju je glavni pružatelj obvezan staviti na raspolaganje na njezinu području te mjere u kojoj tu osnovnu infrastrukturu treba izdvojiti. To se određivanje među ostalim temelji na cilju postizanja djelotvornog tržišnog natjecanja i koristi za dugoročni interes krajnjih korisnika.

([79]) Ništa u ovom stavku ne sprečava stranku da zahtijeva da glavni pružatelj osigura međupovezivanje po troškovno usmjerenim cijenama. „Troškovno usmjerene cijene” znači cijene koje se temelje na troškovima, koje mogu uključivati razumnu dobit i mogu podrazumijevati različite metodologije određivanja troška za različitu infrastrukturu ili usluge.

3. Ako stranka zahtijeva da glavni pružatelj nudi svoje javne telekomunikacijske usluge za preprodaju, osigurava da glavni pružatelj ne uvede nerazumne ili diskriminirajuće uvjete za preprodaju svojih javnih telekomunikacijskih usluga.

Članak 16.11.

Ograničeni resursi

1. Svaka stranka osigurava da se dodjela i odobrenje prava na upotrebu ograničenih resursa, uključujući radiofrekvencijski spektar, brojeve i pravo puta, provode na otvoren, objektivan, pravodoban, transparentan, nediskriminirajući i proporcionalan način, uz nastojanje da se ostvare ciljevi od općeg interesa, uključujući promicanje tržišnog natjecanja. Postupci te uvjeti i obveze povezani s pravima na upotrebu temelje se na objektivnim, transparentnim, nediskriminirajućim i proporcionalnim kriterijima.

2. Svaka stranka osigurava da je trenutačna upotreba dodijeljenih frekvencijskih pojaseva javno dostupna, ali nije potrebno dati detaljan opis radiofrekvencijskog spektra dodijeljenog za određene državne potrebe.

3. Stranka se pri dodjeli radiofrekvencijskog spektra za komercijalnu upotrebu može osloniti na tržišno utemeljene pristupe, kao što su postupci nadmetanja.

4. Mjere stranke koja dodjeljuje i raspodjeljuje radiofrekvencijski spektar i upravlja frekvencijama nisu same po sebi neusklađene s člancima 10.6. (Pristup tržištu) i 11.4. (Pristup tržištu). Svaka stranka zadržava pravo na donošenje i provođenje mjera upravljanja spektrom i frekvencijama koje bi mogle dovesti do ograničenja broja pružatelja telekomunikacijskih usluga, pod uvjetom da su te mjere usklađene s drugim odredbama ovog Sporazuma. To pravo uključuje mogućnost dodjele frekvencijskih pojaseva uzimajući u obzir postojeće i buduće potrebe i dostupnost radiofrekvencijskog spektra.

Članak 16.12.

Prenosivost broja

Svaka stranka osigurava da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga na njezinu području pravodobno osiguraju prenosivost broja, bez smanjenja kvalitete, pouzdanosti ili praktičnosti te pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima.

Članak 16.13.

Univerzalna usluga

1. Svaka stranka ima pravo utvrditi vrstu obveza univerzalne usluge koje želi zadržati.

2. Svaka stranka obvezu univerzalne usluge primjenjuje transparentno i bez diskriminacije te na način koji je neutralan u pogledu tržišnog natjecanja. Svaka stranka osigurava da obveza pružanja univerzalne usluge koju je odredila ne čini veće opterećenje nego što je to potrebno za vrstu univerzalne usluge koju je definirala. Obveze pružanja univerzalne usluge utvrđene u skladu s tim načelima ne smatraju se same po sebi protivnima tržišnom natjecanju.

3. Svaka stranka osigurava da su postupci za određivanje pružatelja univerzalne usluge otvoreni za sve pružatelje javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga. Pružatelji se određuju putem učinkovitog, transparentnog i nediskriminirajućeg mehanizma.

4. Ako stranka odluči pružateljima univerzalne usluge plaćati naknadu, osigurava da ta naknada ne bude veća od potreba koje se izravno mogu pripisati obvezi pružanja univerzalnih usluga, kako se odredi natječajnim postupkom ili određivanjem neto troškova.

Članak 16.14.

Povjerljivost informacija

1. Svaka stranka osigurava da se pružatelji javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga koji za vrijeme postupka pregovora o aranžmanima u skladu s člankom 16.5., 16.9. ili 16.10. dobiju informacije od drugog pružatelja javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga tim informacijama koriste isključivo u svrhu u koju su im dostavljene te da u svakom trenutku poštuju povjerljivost tih informacija.

2. Svaka stranka osigurava povjerljivost telekomunikacija i povezanih podataka o prometu koji se prenose javnim telekomunikacijskim mrežama ili uslugama, podložno zahtjevu da mjere koje se primjenjuju u tu svrhu nisu sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije ili prikriveno ograničavanje trgovine uslugama.

Članak 16.15.

Tehnološka neutralnost

Stranke prepoznaju prednosti tehnološke neutralnosti, posebno s obzirom na omogućivanje pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga da odaberu tehnologije koje žele koristiti za pružanje svojih usluga. Stranka može ograničiti takav odabir donošenjem ili provođenjem zahtjeva potrebnih za ostvarivanje legitimnih ciljeva javne politike, pod uvjetom da ti zahtjevi ne stvaraju nepotrebne prepreke za trgovinu.

Članak 16.16.

Tretman koji pružaju glavni pružatelji

Svaka stranka ovlašćuje svoje telekomunikacijsko regulatorno tijelo da, prema potrebi, zahtijeva od glavnog pružatelja na svojem području da pružateljima javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga iz druge stranke odobri tretman koji nije manje povoljan od onog koji taj glavni pružatelj u sličnim situacijama odobrava svojim društvima kćerima ili povezanim društvima u pogledu:

(a) dostupnosti, opskrbe, cijena ili kvalitete sličnih telekomunikacijskih usluga; i

(b) dostupnosti tehničkih sučelja potrebnih za međupovezivanje.

Članak 16.17.

Međunarodni mobilni roaming

1. Stranke nastoje surađivati na promicanju transparentnih i razumnih cijena usluga međunarodnog mobilnog roaminga radi poticanja rasta trgovine između stranaka i povećanja dobrobiti potrošača.

2. Stranka može poboljšati transparentnost i tržišno natjecanje s obzirom na cijene međunarodnog mobilnog roaminga i tehnološke alternative uslugama roaminga osobito:

(a) osiguravanje da su informacije o maloprodajnim cijenama lako dostupne potrošačima; i

(b) minimiziranjem prepreka korištenju tehnoloških alternativa roamingu, čime potrošači koji posjećuju njezino područje mogu pristupiti telekomunikacijskim uslugama upotrebom uređaja koji žele.

Članak 16.18.

Međunarodne norme i organizacije

Stranke prepoznaju važnost međunarodnih normi za globalnu kompatibilnost i interoperabilnost telekomunikacijskih mreža ili usluga te promiču takve norme putem rada relevantnih međunarodnih tijela, uključujući Međunarodnu uniju za telekomunikacije i Međunarodnu organizaciju za normizaciju.

POGLAVLJE 17.

USLUGE MEĐUNARODNOG POMORSKOG PROMETA

Članak 17.1.

Definicije

1. Za potrebe ovog poglavlja, odjeljka B (Liberalizacija ulaganja) poglavlja 10. (Ulaganja) te poglavlja 11. (Prekogranična trgovina uslugama), 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe) i 18. (Financijske usluge):

(a) „usluge kontejnerske stanice i terminala" znači djelatnosti koje se sastoje od skladištenja kontejnera u luci ili na kopnu radi njihova punjenja ili pražnjenja, popravka i pripreme za prijevoz;

(b) „usluge carinjenja" znači djelatnosti koje se sastoje od obavljanja carinskih formalnosti za drugu stranku povezanih s uvozom, izvozom ili provozom tereta, bez obzira na to pruža li pružatelj usluga te usluge u okviru svoje osnovne ili sporedne djelatnosti;

(c) „prijevoz od vrata do vrata ili multimodalni prijevoz" znači prijevoz tereta na temelju jedne prijevozne isprave pri kojem se upotrebljava više prijevoznih sredstava i koji uključuje međunarodnu dionicu na moru;

(d) „usluge otpreme tereta" znači djelatnost koja se sastoji od organiziranja i praćenja otpreme u ime otpremnika dobavljanjem usluga prijevoza i povezanih usluga, pripremom dokumentacije i pružanjem poslovnih informacija;

(e) „međunarodni teret" znači teret koji se prevozi između luke stranke i luke druge stranke ili treće zemlje ili između luke jedne države članice Europske unije i luke druge države članice Europske unije;

(f) „usluge međunarodnog pomorskog prijevoza" znači prijevoz putnika ili tereta pomorskim plovilima između luke stranke i luke druge stranke ili treće zemlje ili između luke jedne države članice Europske unije i luke druge države članice Europske unije, uključujući izravno ugovaranje s pružateljima drugih usluga prijevoza radi prijevoza od vrata do vrata ili multimodalnog prijevoza na temelju jedne prijevozne isprave, ali ne uključujući pravo pružanja takvih drugih usluga prijevoza;

(g) „pomoćne pomorske usluge" znači usluge utovara i istovara pomorskog tereta, usluge carinjenja, usluge kontejnerske stanice i terminala, usluge pomorskih agencija i usluge otpreme tereta;

(h) „usluge pomorskih agencija” znači djelatnosti koje se sastoje od zastupanja u svojstvu agenta, na određenom zemljopisnom području, poslovnih interesa jednog ili više brodara ili brodarskih društava za sljedeće potrebe:

i. stavljanja na tržište i prodaje usluga pomorskog prijevoza i povezanih usluga, od izrade ponuda do izdavanja računa i teretnica u ime trgovačkih društava, dobavljanja i preprodaje potrebnih povezanih usluga, pripreme dokumentacije i pružanja poslovnih informacija; ili

ii. postupanja u ime trgovačkih društava organiziranjem pristajanja brodova ili preuzimanja tereta kad je to potrebno; i

(i) „usluge utovara i istovara pomorskog tereta” znači djelatnosti koje obavljaju trgovačka društva za utovar i istovar plovila, uključujući trgovačka društva za upravljanje terminalima, ali isključujući neposrednu djelatnost lučkih radnika ako su lučki radnici organizirani neovisno o trgovačkim društvima za utovar i istovar plovila ili trgovačkim društvima za upravljanje terminalima; obuhvaćene djelatnosti uključuju organizaciju i nadzor:

i. utovara tereta na brod ili istovara tereta s broda;

ii. privezivanja ili odvezivanja tereta; ili

iii. prihvata ili isporuke i čuvanja tereta prije otpreme ili nakon istovara.

Članak 17.2.

Cilj

U ovom se poglavlju utvrđuju načela liberalizacije usluga međunarodnog pomorskog prijevoza u skladu s odjeljkom B (Liberalizacija ulaganja) poglavlja 10. (Ulaganja) i poglavljima 11. (Prekogranična trgovina uslugama), 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe) i 18. (Financijske usluge).

Članak 17.3.

Načela

1. Podložno bilo kojoj mjeri koju stranka donese ili provodi u pogledu sektora, podsektora ili aktivnosti, u skladu s prilozima I., II., III. i VI., svaka stranka:

(a) djelotvorno primjenjuje načelo neograničenog pristupa međunarodnim pomorskim tržištima i trgovini na komercijalnoj i nediskriminirajućoj osnovi; i

(b) brodovima koji plove pod zastavom druge stranke ili kojima upravljaju pružatelji usluga iz druge stranke odobrava tretman koji nije manje povoljan od onoga koji odobrava svojim brodovima s obzirom na, među ostalim, pristup lukama, upotrebu infrastrukture i lučkih usluga te pomoćnih pomorskih usluga te s obzirom na s tim povezane naknade i pristojbe, carinske objekte i dodjeljivanje vezova i uređaja za utovar i istovar.

2. Primjenjujući načela iz stavka 1. točaka (a) i (b) stranke:

(a) ne uključuje dogovore o raspodjeli tereta u buduće sporazume s trećim zemljama o uslugama pomorskog prijevoza, uključujući prijevoz suhog i tekućeg rasutog tereta i linijski promet, a ako takvi dogovori o raspodjeli tereta postoje u ranijim sporazumima, otkazuje ih u razumnom roku; i

(b) nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma ukidaju i suzdržavaju se od uvođenja jednostranih mjera ili upravnih, tehničkih ili drugih prepreka koje bi mogle činiti prikriveno ograničenje ili imati diskriminirajuće učinke na slobodno pružanje usluga međunarodnog pomorskog prijevoza.

3. Svaka stranka pružateljima usluga međunarodnog pomorskog prijevoza iz druge stranke dopušta da osnuju poduzeće i da ono posluje na njezinu području u skladu s prilozima I., II., III. i VI.

4. Stranke pružateljima usluga međunarodnog pomorskog prijevoza iz druge stranke pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima na raspolaganje stavljaju sljedeće usluge u luci: peljarenje, tegljenje i pomoć pri tegljenju, opskrbu hranom, gorivom i vodom, prikupljanje otpada i zbrinjavanje balastnih voda, usluge lučke kapetanije, pomoć pri navigaciji, usluge hitnih popravaka, sidrenje, privez i usluge priveza te operativne obalne usluge nužne za operativnost broda, uključujući komunikacije, opskrbu vodom i električnom energijom.

POGLAVLJE 18.

FINANCIJSKE USLUGE

Članak 18.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „pružatelj prekograničnih financijskih usluga iz stranke” znači osoba iz stranke koja pruža financijske usluge na području te stranke i koja želi pružati ili pruža financijsku uslugu prekograničnim pružanjem tih usluga;

(b) „prekogranična trgovina financijskim uslugama” ili „prekogranično pružanje financijskih usluga” znači pružanje financijske usluge:

i. s područja jedne stranke na područje druge stranke; ili

ii. na području jedne stranke korisniku usluge iz druge stranke; takvo pružanje financijske usluge ne uključuje pružanje financijske usluge na području jedne stranke ulaganjem na tom području;

(c) „financijska institucija” znači bilo koji pružatelj financijskih usluga koji obavlja financijsku uslugu ako je taj pružatelj ovlašten za poslovanje, reguliran ili ga se nadzire kao financijsku instituciju na temelju prava stranke na čijem se području pružatelj nalazi, uključujući podružnicu na području stranke pružatelja financijskih usluga čije se registrirano sjedište nalazi na području druge stranke;

(d) „financijska institucija druge stranke” znači financijska institucija koja se nalazi na području stranke i koja je pod kontrolom osobe iz druge stranke;

(e) „financijska usluga” znači bilo kakva usluga financijske prirode, uključujući sve usluge osiguranja i njima srodne usluge te sve bankovne i druge financijske usluge (osim osiguranja); to uključuje sljedeće aktivnosti:

i. osiguranje i usluge povezane s osiguranjem:

(A) izravno osiguranje uključujući suosiguranje:

(1) životno;

(2) neživotno;

(B) reosiguranje i retrocesiju;

(C) posredovanje u osiguranju, poput brokera i agencije; i

(D) pomoćne osiguruteljne usluge, kao što su usluge savjetovanja, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge naplate odštetnih zahtjeva; i

ii. bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja):

(A) primanje depozita i drugih povratnih sredstava od građana;

(B) sve vrste zajmova, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnih transakcija;

(C) financijski leasing;

(D) sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne kartice, kartice s odgođenom naplatom i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice;

(E) jamstva i obveze;

(F) trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenata, na burzi, izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način, sljedećim:

(1) instrumentima tržišta novca, uključujući čekove, mjenice, potvrde o pologu;

(2) devizama;

(3) izvedenicama, uključujući budućnosnice i opcije;

(4) instrumentima tečaja i kamatnim instrumentima, uključujući proizvode kao što su swap ugovori ili ugovori s terminskim tečajem itd.;

(5) prenosivim vrijednosnim papirima; i

(6) drugim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući zlato;

(G) sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga povezanih s takvim izdavanjima;

(H) brokerske novčane poslove;

(I) upravljanje imovinom, poput upravljanja gotovinom ili portfeljem, sve oblike upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge pohrane i fiducijarne usluge;

(J) usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, izvedenice i druge prenosive instrumente;

(K) pružanje i prijenos financijskih informacija te obrada financijskih podataka i s time povezani softver od strane pružatelja drugih financijskih usluga; i

(L) savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge povezane sa svim djelatnostima navedenima u podtočkama od (A) do (K), uključujući bonitetne informacije i analizu, istraživanja i savjete koji se odnose na ulaganja i portfelje, savjete koji se odnose na stjecanje te restrukturiranje i strategiju trgovačkih društava;

(f) „pružatelj financijskih usluga” znači osoba iz stranke koja želi pružati ili pruža financijsku uslugu na području te stranke, ali ne uključuje javni subjekt;

(g) „ulaganje” znači ulaganje kako je definirano u članku 10.1. (Definicije) stavku 2. uz iznimku u pogledu kredita i drugih dužničkih instrumenata na koje se upućuje u toj definiciji:

i. kredit odobren financijskoj instituciji ili dužnički instrument koji je izdala financijska institucija obuhvaćen je izrazom ulaganje ako ga stranka na čijem se području nalazi financijska institucija smatra regulatornim kapitalom, neovisno o njegovu dospijeću; i

ii. kredit koji je odobrila financijska institucija ili dužnički instrument u vlasništvu financijske institucije, osim kredita financijskoj instituciji ili dužničkog instrumenta financijske institucije iz podtočke i., nije obuhvaćen izrazom ulaganje;

podrazumijeva se da kredit koji je odobrio pružatelj prekograničnih financijskih usluga ili dužnički instrument u njegovu vlasništvu, osim kredita odobrenog financijskoj instituciji ili dužničkog instrumenta koji je izdala financijska institucija, jest ulaganje za potrebe poglavlja 10. (Ulaganja), pod uvjetom da taj kredit ili dužnički instrument ispunjava kriterije za ulaganja utvrđene u članku 10.1. (Definicije);

(h) „ulagatelj iz stranke” znači ulagatelj iz stranke kako je definiran u članku 10.1. (Definicije);

(i) „nova financijska usluga” znači usluga financijske prirode, uključujući usluge povezane s postojećim i novim proizvodima ili načinom pružanja tih proizvoda, koju ne pruža nijedan pružatelj financijskih usluga na području jedne stranke, ali se ona pruža na području druge stranke;

(j) „javni subjekt” znači:

i. vlada, središnja banka ili monetarno tijelo stranke ili subjekt u vlasništvu ili pod nadzorom stranke, koji se pretežno bavi obavljanjem javnih funkcija ili djelatnosti u javne svrhe, što ne obuhvaća subjekte koji se pretežno bave pružanjem financijskih usluga uz tržišne uvjete; ili

ii. privatni subjekt, koji obavlja funkcije koje obično obavlja središnja banka ili monetarno tijelo kada obavlja te funkcije; i

(k) „samoregulatorna organizacija” znači nevladino tijelo, uključujući burzu ili tržište vrijednosnih papira ili budućnosnica, klirinšku agenciju ili drugu organizaciju ili udruženje, koje izvršava regulatorne ili nadzorne ovlasti nad pružateljima financijskih usluga ili financijskim institucijama na temelju propisa ili delegiranja stranke.

Članak 18.2.

Područje primjene

1. Ovo poglavlje primjenjuje se na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na:

(a) financijske institucije druge stranke;

(b) ulagatelje iz druge stranke, i ulaganja tih ulagatelja, u financijske institucije na području stranke; i

(c) prekograničnu trgovinu financijskim uslugama.

2. Podrazumijeva se da se poglavlje 10. (Ulaganja) primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi:

(a) koje se odnose na ulagatelje iz stranke i ulaganja tih ulagatelja u pružatelje financijskih usluga koji nisu financijske institucije; i

(b) osim mjera koje se odnose na pružanje financijskih usluga ili koje se odnose na ulagatelje iz stranke ili ulaganja tih ulagatelja u financijske institucije.

3. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na sljedeće djelatnosti ili usluge, osim u mjeri u kojoj ta stranka dopušta da bilo koju od tih djelatnosti ili usluga obavljaju njezine financijske institucije u tržišnom natjecanju s javnim subjektom ili financijskom institucijom:

(a) djelatnosti ili usluge koje čine dio javnog mirovinskog sustava ili zakonskog sustava socijalnog osiguranja; ili

(b) djelatnosti ili usluge koje se obavljaju za račun stranke ili uz jamstvo stranke ili upotrebom financijskih sredstava stranke, uključujući njezine javne subjekte.

4. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na javnu nabavu financijskih usluga.

5. Ništa u ovom Sporazumu ne primjenjuje se na djelatnosti koje obavlja središnja banka ili monetarno tijelo ili neko drugo javno tijelo u provedbi monetarne ili tečajne politike.

6. Odredbe poglavlja 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama) primjenjuju se na mjere obuhvaćene ovim poglavljem samo u mjeri u kojoj su te odredbe ugrađene u ovo poglavlje i čine njegov sastavni dio.

7. Sljedeće odredbe ugrađuju se u ovo poglavlje i postaju njegov sastavni dio te se primjenjuju *mutatis mutandis* na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na financijske institucije druge stranke, ulagatelje iz druge stranke i ulaganja tih ulagatelja u financijske institucije na području stranke:

(a) članci 10.11. (Formalni zahtjevi), 10.14. (Ulagački i regulatorni ciljevi i mjere), 10.15. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja), 10.16. (Prijenosi), 10.17. (Naknada za gubitke), 10.18. (Izvlaštenje i naknada), 10.19. (Subrogacija), 10.52. (Uskraćivanje povlastica) i 11.9. (Uskraćivanje povlastica); i

(b) odjeljak D (Rješavanje ulagačkih sporova) poglavlja 10. (Ulaganja) samo za tvrdnje da je stranka prekršila članak 18.3. ili članak 18.4. s obzirom na rad financijske institucije ili funkcioniranje ulaganja u financijsku instituciju ili da je prekršila članak 10.11. (Formalni zahtjevi), 10.15. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja), 10.16. (Prijenosi), 10.17. (Naknada gubitaka), 10.18. (Izvlaštenje i naknada), 10.52. (Uskraćivanje povlastica) ili 11.9. (Uskraćivanje povlastica).

8. Ako se između ovog poglavlja i bilo koje druge odredbe ovog Sporazuma utvrdi nedosljednost, prednost ima ovo poglavlje u mjeri u kojoj postoji nedosljednost.

Članak 18.3.

Nacionalni tretman

1. Članak 10.7. (Nacionalni tretman) ugrađuje se u ovo poglavlje i postaje njegov sastavni dio te se primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na tretman financijskih institucija i ulagatelja druge stranke i njihovih ulaganja u financijske institucije.

2. Tretman koji je stranka odobrila vlastitim ulagateljima i njihovim ulaganjima u skladu s člankom 10.7. (Nacionalni tretman) znači tretman odobren vlastitim financijskim institucijama i ulaganjima vlastitih ulagatelja u financijske institucije.

Članak 18.4.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Članak 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) ugrađuje se u ovo poglavlje i postaje njegov sastavni dio te se primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na tretman financijskih institucija i ulagatelja druge stranke i njihovih ulaganja u financijske institucije.

2. Tretman koji je stranka odobrila ulagateljima iz treće zemlje i njihovim ulaganjima u skladu s člankom 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) znači tretman odobren financijskim institucijama iz treće zemlje i ulaganjima iz treće zemlje u financijske institucije.

Članak 18.5.

Pristup tržištu

1. Stranka ne smije donositi ni provoditi, u pogledu financijske institucije druge stranke ili u pogledu pristupa tržištu osnivanjem financijske institucije od strane ulagatelja iz druge stranke, na svojem cijelom području ili na području teritorijalne podjedinice mjeru kojom se:

(a) određuju ograničenja u pogledu:

i. broja financijskih institucija, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

ii. ukupne vrijednosti transakcija financijskih usluga ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

iii. ukupnog broja financijskih usluga ili ukupne količine pruženih financijskih usluga izraženih u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; ili

iv. ukupnog broja fizičkih osoba koje se mogu zaposliti u određenom sektoru financijskih usluga ili koje financijska institucija može zaposliti, i koje su potrebne za pružanje određene financijske usluge i s njome su izravno povezane, u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; ili

(b) ograničavaju ili zahtijevaju posebne vrste pravnog subjekta ili zajedničkog pothvata putem kojih financijska institucija može obavljati gospodarsku djelatnost.

2. Podrazumijeva se da se ovaj članak ne tumači kao da se stranka sprečava da od financijske institucije zatraži pružanje određenih financijskih usluga posredstvom zasebnih pravnih subjekata ako, u skladu s pravom te stranke, raspon financijskih usluga koje pruža financijska institucija ne može pružati samo jedan subjekt.

Članak 18.6.

Viša uprava i upravni odbor

Članak 10.10. (Viša uprava i upravni odbor) ugrađuje se u ovo poglavlje i postaje njegov sastavni dio te se primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na financijske institucije druge stranke.

Članak 18.7.

Prekogranična trgovina financijskim uslugama

1. Članci 11.4. (Pristup tržištu) i 11.6. (Nacionalni tretman) ugrađuju se u ovo poglavlje i postaju njegov sastavni dio te se primjenjuju na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na pružatelje prekograničnih financijskih usluga iz druge stranke koji pružaju financijske usluge utvrđene u Prilogu 18.-A.

2. Tretman koji stranka odobrava vlastitim uslugama i pružateljima usluga u skladu s člankom 11.6. (Nacionalni tretman) za potrebe ovog poglavlja znači tretman odobren vlastitim financijskim uslugama i pružateljima financijskih usluga.

3. Mjere koje stranka ne donosi niti provodi u pogledu usluga i pružatelja usluga iz druge stranke u skladu s člankom 11.4. (Pristup tržištu) za potrebe ovog poglavlja znači mjere koje se odnose na pružatelje prekograničnih financijskih usluga iz druge stranke koji pružaju financijske usluge.

4. Članak 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) ugrađuje se u ovo poglavlje i postaje njegov sastavni dio te se primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na pružatelje prekograničnih financijskih usluga iz druge stranke.

5. Tretman koji je stranka odobrila uslugama i pružateljima usluga iz treće zemlje u skladu s člankom 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) za potrebe ovog poglavlja znači tretman odobren financijskim uslugama treće zemlje i pružateljima financijskih usluga iz treće zemlje.

6. Članak 11.5. (Lokalna prisutnost) ugrađuje se u ovo poglavlje i postaje njegov sastavni dio te se primjenjuje na pružatelje prekograničnih financijskih usluga iz druge stranke koji pružaju financijske usluge utvrđene u Prilogu 18.-A.

7. Svaka stranka dopušta osobama koje se nalaze na njezinu području i svojim državljanima neovisno o tome gdje se nalaze da kupuju financijske usluge od pružatelja prekograničnih financijskih usluga iz druge stranke koji se nalaze na njezinu području. Ta obveza ne znači da stranka takvim pružateljima mora izdati dozvolu za poslovanje ili nuđenje usluga na njezinu području. Stranka može definirati „poslovanje" i „nuđenje usluga" za potrebe te obveze pod uvjetom da te definicije nisu u suprotnosti sa stavkom 1.

8. Ovaj članak ne tumači se kao da se stranka sprečava da donese ili provodi mjeru kojom se propisuju formalni zahtjevi povezani s pružanjem prekogranične financijske usluge, kao što je registracija ili odobrenje pružatelja prekograničnih financijskih usluga i financijskih instrumenata, pod uvjetom da se ti zahtjevi ne primjenjuju na diskriminirajući način.

Članak 18.8.

Zahtjevi u pogledu rezultata

1. Stranke zajednički određuju pravila o zahtjevima u pogledu rezultata kao što su ona utvrđena u članku 10.9. (Zahtjevi u pogledu rezultata) koja se primjenjuju na ulaganja u financijske institucije.

2. U roku od 180 dana od zajedničkog određivanja pravila o zahtjevima u pogledu rezultata u skladu sa stavkom 1., Zajedničko vijeće odlukom mijenja stavak 1. kako bi uključilo ta pravila u ovaj članak i može izmijeniti, prema potrebi, rezerve i nesukladne mjere svake stranke u Prilogu VI.

3. Članak 18.12. primjenjuje se na mjere navedene s obzirom na pravila o zahtjevima u pogledu rezultata iz stavka 1.

Članak 18.9.

Financijske usluge koje su nove na području stranke

1. Stranka financijskoj instituciji druge stranke dopušta pružanje bilo koje nove financijske usluge čije bi pružanje prva stranka u skladu sa svojim domaćim pravom u sličnim situacijama dopustila vlastitim financijskim institucijama bez donošenja zakona ili drugih propisa o izmjeni postojećeg zakona.

2. Neovisno o članku 18.8. stavku 1. u vezi s člankom 11.4. (Pristup tržištu), stranka može odrediti institucionalni i pravni oblik pružanja nove financijske sluge te zahtijevati odobrenje za njezino pružanje. Ako se zahtijeva takvo odobrenje, odluka o zahtjevu za takvo odobrenje donosi se u razumnom roku, a odobrenje se može odbiti samo zbog bonitetnih razloga.

Članak 18.10.

Revizijska klauzula o protoku podataka

Stranke u roku od tri godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma ponovno ocjenjuju potrebu za uključivanjem odredaba o slobodnom protoku podataka za obavljanje djelatnosti obuhvaćenih ovim poglavljem.

Članak 18.11.

Postupanje s informacijama

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao zahtijevanje od stranke da otkrije informacije koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata ili bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije u posjedu javnih subjekata.

Članak 18.12.

Rezerve i nesukladne mjere

1. Članci od 18.3. do 18.7. ne primjenjuju se na:

(a) bilo koju postojeću nesukladnu mjeru koju stranka provodi na razini:

i. Europske unije, kako je utvrđeno u Dodatku VI.-A Prilogu VI.;

ii. središnje vlasti, kako je ta stranka utvrdila u odjeljku A njezina popisa u Dodatku VI.-A ili Dodatku VI.-B Prilogu VI.;

iii. regionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u odjeljku A njezina popisa u Dodatku VI.-A ili Dodatku VI.-B Prilogu VI.; ili

iv. lokalne vlasti;

(b) nastavak primjene ili žurnu obnovu bilo koje nesukladne mjere iz točke (a); ili

(c) izmjenu bilo koje nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere kakva je bila:

i. neposredno prije izmjene, s člankom 18.3., 18.4., 18.5. ili 18.6.; ili

ii. na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma, s člankom 18.7.

2. Članci od 18.3. do 18.7. ne primjenjuju se ni na koju mjeru koju stranka donese ili provodi u pogledu sektora, podsektora ili djelatnosti, kako je ta stranka utvrdila u odjeljku B u njezinu popisu u Dodatku VI.-A ili Dodatku VI.-B Prilogu VI.

3. Rezerva stranke na članak 10.6. (Pristup tržištu), 10.7. (Nacionalni tretman), 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije), 10.10. (Viša uprava i upravni odbor), 11.4. (Pristup tržištu), 11.5. (Lokalna prisutnost), 11.6. (Nacionalni tretman) ili 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) navedena u njezinu popisu u Dodatku I.-A, Dodatku I.-B-1. ili Dodatku I.-B.-2. Prilogu I. ili Dodatku II.-A ili Dodatku II.-B Prilogu II. ujedno je i rezerva na članak 18.3., 18.4., 18.5., 18.6. ili 18.7., ovisno o slučaju, u mjeri u kojoj su mjera, sektor, podsektor ili djelatnost utvrđeni u rezervi obuhvaćeni područjem primjene ovog poglavlja.

4. Stranka ne donosi nikakvu mjeru obuhvaćenu rezervom navedenom u njezinu popisu u Dodatku II.-A ili Dodatku II.-B Prilogu II. kojom se od ulagatelja iz druge stranke, zbog njegova državljanstva odnosno državne pripadnosti, izravno ili neizravno zahtijeva da proda ili na drugi način raspolaže ulaganjem koje postoji u trenutku kad mjera počne proizvoditi učinke.

Članak 18.13.

Bonitetno izuzeće

1. Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao da stranku sprečava da donese ili provodi mjere zbog bonitetnih razloga ([80]), uključujući:

(a) zaštitu ulagatelja, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu; ili

(b) osiguravanje integriteta i stabilnosti financijskog sustava te stranke.

2. Ako mjere iz stavka 1. nisu u skladu s ostalim odredbama ovog Sporazuma, ne smiju služiti kao sredstvo izbjegavanja obveza koje stranka preuzima na temelju ovog Sporazuma.

([80]) Stranke priznaju da pojam „bonitetni razlozi" uključuje održavanje sigurnosti, pouzdanosti, cjelovitosti ili financijske odgovornosti pojedinačnih pružatelja financijskih usluga.

Članak 18.14.

Priznavanje

1. Stranka može priznati bonitetne mjere druge stranke ili treće zemlje kad određuje kako se primjenjuju mjere te druge stranke ili te treće zemlje koje se odnose na financijske usluge. To priznavanje može se postići jednostrano, usklađivanjem ili na temelju sporazuma ili drugog dogovora.

2. Ako stranka prizna bonitetnu mjeru treće zemlje u skladu sa stavkom 1., ta stranka drugoj stranci pruža odgovarajuću priliku da pokaže da okolnosti pod kojima je stranka priznala bonitetnu mjeru treće zemlje postoje u drugoj stranci i da pod tim okolnostima postoje ili bi postojali jednakovrijedni propisi, nadzor i provedba u drugoj stranci te, prema potrebi, postupci za razmjenu informacija između stranaka.

3. Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao da se od stranke zahtijeva da prizna bonitetnu mjeru druge stranke.

Članak 18.15.

Međunarodne norme

Svaka stranka nastoji osigurati da se na njezinu području provode i primjenjuju međunarodno dogovorene norme za reguliranje i nadzor u sektoru financijskih usluga te za borbu protiv izbjegavanja i utaje poreza. Te međunarodno dogovorene norme uključuju, među ostalim, norme koje donose skupina G-20, Odbor za financijsku stabilnost (FSB), Bazelski odbor za nadzor banaka (BCBS), Međunarodno udruženje osiguravateljnih nadzornih tijela (IAIS), Međunarodna organizacija komisija za vrijednosne papire (IOSCO), Stručna skupina za financijsko djelovanje (FATF) i Svjetski forum OECD-a o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe.

Članak 18.16.

Samoregulatorne organizacije

Ako stranka zahtijeva da financijska institucija ili pružatelj prekograničnih financijskih usluga iz druge stranke bude član samoregulatorne organizacije, da u njoj sudjeluje ili da ima pristup toj organizaciji kako bi mogao pružati financijsku uslugu na njezinu području, ta stranka osigurava da samoregulatorna organizacija ispunjava obveze utvrđene u člancima 18.3., 18.4. i 18.7.

Članak 18.17.

Platni i klirinški sustavi

Svaka stranka financijskim institucijama druge stranke s poslovnom jedinicom na njezinu području odobrava pristup platnim i klirinškim sustavima kojima upravljaju javni subjekti te službenim instrumentima financiranja i refinanciranja koji su dostupni u okviru redovnog poslovanja u skladu s uvjetima pod kojima se odobrava nacionalni tretman. Ovim se člankom ne omogućuje pristup sredstvima zajmodavca stranke u krajnjoj nuždi.

Članak 18.18.

Domaći propisi i transparentnost

1. Poglavlja 13. (Domaći propisi) i 28. (Dobra regulatorna praksa) ne primjenjuju se na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje se odnose na područje primjene ovog poglavlja.

2. Svaka stranka osigurava da se sve mjere opće primjene na koje se primjenjuje ovo poglavlje provode na razuman, objektivan i nepristran način.

3. Za potrebe stavka 2. svaka stranka, u mjeri u kojoj je to izvedivo i u skladu sa svojim pravom:

(a) unaprijed objavljuje svoje predložene zakone i druge propise povezane s pitanjima obuhvaćenima područjem primjene ovog poglavlja ili unaprijed objavljuje dokumente u kojima se navodi dovoljno pojedinosti o takvim potencijalnim novim zakonima i drugim propisima kako bi se zainteresiranim osobama i drugoj stranci omogućilo da procijene hoće li doći do znatnog učinka na njihove interese i na koji način;

(b) zainteresiranim osobama i drugoj stranci daje primjerene mogućnosti za iznošenje primjedbi na predložene mjere ili dokumente iz točke (a); i

(c) razmatra primjedbe koje primi u skladu s točkom (b).

4. Ako stranka zahtijeva odobrenje za pružanje financijske usluge, nadležna tijela te stranke:

(a) u mjeri u kojoj je to izvedivo dopuštaju podnositelju zahtjeva da zahtjev podnese u bilo kojem trenutku;

(b) omogućuju razuman rok za podnošenje zahtjeva ako postoje posebni rokovi za podnošenje zahtjevâ;

(c) pružateljima usluga i osobama koje žele pružati uslugu dostavljaju informacije potrebne za usklađivanje sa zahtjevima i postupcima za dobivanje, zadržavanje, izmjenu i obnovu takvog odobrenja;

(d) u mjeri u kojoj je to izvedivo navode okvirni rok za obradu zahtjeva;

(e) nastoje prihvaćati zahtjeve u elektroničkom obliku;

(f) umjesto izvornih dokumenata prihvaćaju preslike dokumenata ovjerene u skladu s pravom stranke, osim ako je predočavanje izvornih dokumenata potrebno radi zaštite cjelovitosti postupka izdavanja odobrenja;

(g) podnositelju zahtjeva bez nepotrebne odgode dostavljaju informacije o statusu zahtjeva ako on to zatraži;

(h) ako se zahtjev smatra potpunim za potrebe obrade u skladu s pravom stranke, osiguravaju da se obrada zahtjeva završi i da se podnositelja zahtjeva obavijesti o odluci u razumnom roku od podnošenja zahtjeva, u mjeri u kojoj je to moguće pisanim putem ([81]);

(i) ako se zahtjev na temelju prava stranke smatra nepotpunim za obradu, u razumnom roku i u mjeri u kojoj je to izvedivo:

i. obavješćuje podnositelja zahtjeva da je zahtjev nepotpun;

ii. na zahtjev podnositelja daju smjernice o tome zašto zahtjev smatraju nepotpunim;

([81]) Nadležna tijela mogu ispuniti taj zahtjev tako da podnositelja zahtjeva unaprijed obavijeste u pisanom obliku, među ostalim objavom mjere, o tome da izostanak odgovora nakon isteka određenog razdoblja od dana podnošenja zahtjeva znači prihvaćanje ili odbijanje zahtjeva. Podrazumijeva se da obavješćivanje u pisanom obliku može uključivati i obavješćivanje u elektroničkom obliku.

iii. podnositelju zahtjeva pružaju mogućnost ([82]) da dostavi dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva; i

iv. ako ništa od navedenog nije izvedivo, a zahtjev je odbijen kao nepotpun, osiguravaju da se podnositelja zahtjeva obavijesti u razumnom roku;

(j) ako je zahtjev odbijen, obavješćuju podnositelja, u mjeri u kojoj je to izvedivo, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev podnositelja zahtjeva, o razlozima odbijanja te, ako je primjenjivo, o postupcima za ponovno podnošenje zahtjeva;

(k) osiguravaju da su naknade za odobrenje ([83]) koje naplaćuje nadležno tijelo razumne i transparentne te da same po sebi ne ograničavaju pružanje relevantne usluge ili obavljanje bilo koje druge gospodarske djelatnosti; i

(l) osiguravaju da odobrenje nakon izdavanja stupi na snagu bez nepotrebne odgode, podložno primjenjivim uvjetima.

Članak 18.19.

Pododbor za financijske usluge;

1. Pododbor za financijske usluge osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (i) sastaje se jednom godišnje, osim ako se dogovori drukčije, radi:

(a) praćenja provedbe i funkcioniranja ovog poglavlja;

(b) razmatranja pitanja o financijskim uslugama koja mu uputi stranka;

(c) pružanja foruma za dijalog stranaka o regulaciji sektora financijskih usluga u cilju unapređenja uzajamnog znanja o njihovim regulatornim sustavima i suradnje u izradi međunarodnih normi;

(d) sudjelovanja u postupcima rješavanja sporova u skladu s člankom 18.22. (Ulagački sporovi u području financijskih usluga); i

(e) ocjene funkcioniranja ovog Sporazuma kako se primjenjuje na financijske usluge.

2. Pododbor za financijske usluge uključuje stručnjake za financijske usluge i predstavnike nadležnih tijela odgovornih za politiku financijskih usluga. U Meksiku je za politiku financijskih usluga odgovorno Ministarstvo financija i javnog kredita (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) ili njegov sljednik.

3. Na zahtjev bilo koje stranke Pododbor za financijske usluge raspravlja o izradi odgovarajućih smjernica za tumačenje ovog poglavlja. Zajedničko vijeće može donijeti takve smjernice u obliku preporuke.

([82]) Podrazumijeva se da ta mogućnost ne zahtijeva da nadležno tijelo odobri produljenje rokova.

([83]) Naknade za odobrenje obuhvaćaju naknade za izdavanje dozvole i naknade povezane s kvalifikacijskim postupcima. Ne uključuju pristojbe za iskorištavanje prirodnih resursa, plaćanja za dražbe, natječaje ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.

Članak 18.20.

Savjetovanje

1. Stranka može u pisanom obliku zatražiti savjetovanje s drugom strankom o svim pitanjima koja se pojave u okviru ovog Sporazuma, a koja utječu na financijske usluge. Druga stranka u dobroj namjeri razmatra taj zahtjev. Stranke koje se savjetuju o rezultatima svojih savjetovanja izvješćuju Pododbor za financijske usluge.

2. Svaka stranka osigurava da njezina delegacija u savjetovanju uključuje dužnosnike s relevantnim stručnim znanjem o financijskim uslugama ili financijskim institucijama obuhvaćenima ovim poglavljem. Za Meksiko taj zahtjev ispunjavaju dužnosnici Ministarstva financija i javnog kredita (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) ili njegova sljednika.

3. Ništa u ovom članku ne tumači se kao da se od stranke zahtijeva da odstupi od svojih propisa o razmjeni informacija među financijskim tijelima ili od zahtjevâ sporazuma ili aranžmana između financijskih tijela stranaka niti se zahtijeva da financijska tijela poduzmu bilo kakve mjere koje bi ometale specifična regulatorna, nadzorna ili administrativna pitanja ili pitanja izvršenja.

4. Ništa u ovom članku ne tumači se kao da se stranka sprečava da u svrhu nadzora zahtijeva informacije o financijskoj instituciji, ili pružatelju prekograničnih financijskih usluga, koji se nalaze na području druge stranke. Stranka se može obratiti financijskom tijelu druge stranke kako bi tražila takve informacije.

Članak 18.21.

Rješavanje sporova

1. Poglavlje 31. (Rješavanje sporova), uključujući priloge 31.-A (Poslovnik) i 31.-B (Kodeks ponašanja za članove povjerenstva i posrednike), primjenjuje se *mutatis mutandis*, podložno odredbama ovog članka, na rješavanje sporova o primjeni i tumačenju odredaba ovog poglavlja.

2. Uz zahtjeve utvrđene u članku 31.9. (Zahtjevi za članove vijeća) članovi vijeća moraju imati stručno znanje ili iskustvo u području propisa o financijskim uslugama ili njihove prakse, što može uključivati reguliranje financijskih institucija, osim ako se stranke dogovore drukčije.

3. Najkasnije šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Zajednički odbor donosi popis od najmanje 15 osoba koje ispunjavaju zahtjeve utvrđene u stavku 2. i koje su voljne i sposobne obavljati dužnost članova vijeća. Popis se sastoji od tri potpopisa:

(a) potpopisa osoba iz Europske unije;

(b) potpopisa osoba iz Meksika; i

(c) potpopisa osoba koje obavljaju dužnost predsjednika vijeća.

4. Za potrebe ovog poglavlja potpopisi iz stavka 3. ovog članka nakon donošenja zamjenjuju potpopise utvrđene u članku 31.8. (Popisi članova vijeća) stavku 1.

5. U svakom sporu u kojem vijeće utvrdi da mjera nije usklađena s obvezama iz ovog Sporazuma, a ta mjera utječe:

(a) na sektor financijskih usluga ili neki drugi sektor, stranka koja je podnijela pritužbu može suspendirati povlastice u sektoru financijskih usluga koje imaju učinak jednakovrijedan učinku mjere u sektoru financijskih usluga druge stranke; ili

(b) samo na sektor koji nije sektor financijskih usluga, stranka koja je podnijela pritužbu ne smije suspendirati povlastice u sektoru financijskih usluga.

Članak 18.22.

Ulagački sporovi u području financijskih usluga

1. Odjeljak D (Rješavanje ulagačkih sporova) poglavlja 10. (Ulaganja), kako je ugrađen u ovo poglavlje člankom 18.2. stavkom 7. i čini njegov sastavni dio, primjenjuje se *mutatis mutandis*, podložno odredbama ovog članka:

(a) na ulagačke sporove koji pripadaju mjerama na koje se primjenjuje ovo poglavlje i u kojima ulagatelj tvrdi da je stranka prekršila članak 10.7. (Nacionalni tretman) stavak 2., članak 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) stavak 2., članak 10.15. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja), članak 10.16. (Prijenosi), članak 10.17. (Naknada za gubitke), članak 10.18. (Izvlaštenje i naknada) ili članak 10.52. (Uskraćivanje povlastica); ili

(b) na ulagačke sporove pokrenute u skladu s odjeljkom D (Rješavanje ulagačkih sporova) poglavlja 10. (Ulaganja) u kojima se poziva na članak 18.13. (Bonitetno izuzeće).

2. Ako je riječ o ulagačkom sporu u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili ako se tuženik pozove na članak 18.13. (Bonitetno izuzeće) u skladu sa stavkom 1. točkom (b) u roku od 60 dana od podnošenja tužbe Sudu na temelju članka 10.26. (Podnošenje tužbe Sudu), sudsko vijeće Suda koje odlučuje o predmetu imenuje, nakon savjetovanja sa strankama u sporu i u skladu s člankom 10.44. (Stručna izvješća), jednog ili više stručnjaka s popisa članova vijeća iz članka 18.21. stavka 3. kako bi ga izvijestilo o bilo kojem činjeničnom pitanju u pogledu financijskih usluga koje je u postupku postavila stranka u sporu. Najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Zajedničko vijeće donosi popis stručnjaka koji se sastoji od šest stručnjaka koji imaju dokazano stručno znanje ili iskustvo u području propisa o financijskim uslugama ili njihove prakse, što može uključivati reguliranje financijskih institucija. Ako se popis članova vijeća iz članka 18.21. stavka 3. ne donese do dana na koji je podnesena tužba u skladu s člankom 10.26. (Podnošenje tužbe Sudu), stručnjaci se imenuju među osobama koje je stranka imenovala i o kojima je obavijestila drugu stranku ili koje su obje stranke imenovale i obavijestile o njima drugu stranku za potrebe donošenja tog popisa.

3. Tuženik može pisanim putem tražiti od Pododbora za financijske usluge donošenje odluke o tome je li iznimka iz članka 18.13. (Bonitetno izuzeće) valjana obrana protiv tužbe i, ako jest, u kojoj mjeri. Taj se zahtjev mora uputiti najkasnije do datuma koji je Sud odredio tuženiku za dostavu njegova podneska. Ako tuženik uputi pitanje Pododboru za financijske usluge u skladu s ovim stavkom, suspendiraju se rokovi ili postupci iz odjeljka D (Rješavanje ulagačkih sporova) poglavlja 10. (Ulaganja).

4. Kad je riječ o upućivanju iz stavka 3. ovog članka, Pododbor za financijske usluge može donijeti zajedničku odluku o tome je li bonitetno izuzeće u skladu s člankom 18.13. valjana obrana protiv tužbe i, ako jest, u kojoj mjeri, te dostaviti primjerak zajedničke odluke ulagatelju i Sudu. Ako se zajedničkom odlukom utvrdi da je članak 18.13. valjana obrana za sve dijelove tužbe u cijelosti, smatra se da je ulagatelj povukao svoju tužbu te se postupak obustavlja u skladu s člankom 10.40. (Obustava postupka). Ako se u zajedničkoj odluci zaključi da je članak 18.13. valjana obrana samo za određene dijelove tužbe, zajednička odluka obvezujuća je za Sud u pogledu tih dijelova tužbe. U tom se slučaju ne primjenjuje suspenzija rokova ili postupaka navedena u stavku 3. i ulagatelj može nastaviti s preostalim dijelovima tužbe.

5. Ako Pododbor za financijske usluge nije donio zajedničku odluku u roku od tri mjeseca otkad mu je tuženik uputio pitanje, suspenzija rokova ili postupaka iz stavka 3. ne primjenjuje se i ulagatelj može nastaviti s tužbom.

6. Na zahtjev tuženika i ako Pododbor za financijske usluge nije donio zajedničku odluku u roku od tri mjeseca iz stavka 5., Sud odlučuje kao o prethodnom pitanju je li članak 18.13. valjana obrana i, ako jest, u kojoj mjeri. Nepodnošenjem tog zahtjeva tuženik ne ugrožava svoje pravo da se poziva na članak 18.13. kao obranu u kasnijoj fazi postupka. Sud ne donosi negativne zaključke na temelju činjenice da se Pododbor za financijske usluge nije dogovorio o zajedničkoj odluci.

7. Postupak u skladu s člankom 6. provodi sudsko vijeće Suda kojem je tužba podnesena, a u okviru postupka posebno se mora osigurati da stranke u sporu imaju priliku dostaviti barem jedan pisani podnesak. Sud donosi preliminarnu odluku u roku od 120 dana od datuma primitka posljednjeg podneska. Ako je Sudu potrebno dodatno vrijeme za donošenje preliminarne odluke, dostavlja razloge za odgodu. Ako Sud zaključi da je članak 18.13. valjana obrana za sve dijelove tužbe u cijelosti, smatra se da je ulagatelj povukao svoju tužbu te se postupak obustavlja u skladu s člankom 10.40. (Obustava postupka). Ako Sud zaključi da je članak 18.13. valjana obrana samo za određene dijelove tužbe, postupak se nastavlja s preostalim dijelovima tužbe.

POGLAVLJE 19.

DIGITALNA TRGOVINA

Članak 19.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „potrošač” znači svaka fizička osoba, ili poduzeće ako je to predviđeno pravom predmetne stranke, koja koristi ili traži javno dostupnu telekomunikacijsku uslugu u svrhe izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtne ili profesionalne djelatnosti;

(b) „podatkovna poruka” znači informacije nastale, poslane, primljene ili pohranjene elektroničkim, optičkim ili drugim sredstvima;

(c) „usluga elektroničke autentifikacije” znači usluga koja omogućuje potvrđivanje:

i. identiteta fizičke osobe ili poduzeća; ili

ii. podrijetla i cjelovitosti podatkovne poruke od trenutka kad je nastala u svojem konačnom obliku;

(d) „elektronički potpis” znači podaci u elektroničkom obliku priloženi ili logički povezani s podatkovnom porukom, koji se mogu koristiti za identifikaciju potpisnika te podatkovne poruke i pokazivanje njegova odobrenja informacija iz te podatkovne poruke kako bi se osiguralo njezino podrijetlo i cjelovitost tako da se može otkriti svaka naknadna izmjena podataka;

(e) „elektronička usluga povjerenja” znači elektronička usluga koja se sastoji od izrade, verifikacije i validacije elektroničkih potpisa, elektroničkih vremenskih žigova, elektroničke preporučene dostave, usluga certificirane digitalizacije, autentifikacije mrežnih stranica i certifikata povezanih s tim uslugama;

(f) „krajnji korisnik” znači svaka fizička osoba, ili poduzeće ako je to predviđeno pravom predmetne stranke, koja koristi ili traži javno dostupnu telekomunikacijsku uslugu kao potrošač ili u trgovačke, poslovne, obrtne ili profesionalne svrhe;

(g) „pružatelj usluga povjerenja” znači bilo koja fizička osoba ili poduzeće koje pruža elektroničke usluge povjerenja; i

(h) „neželjeno elektroničko oglašavanje” znači elektronička poruka, uključujući barem poruke elektroničke pošte, sustava kratkih poruka (SMS) i sustava multimedijskih poruka (MMS), koja se šalje u komercijalne svrhe, bez privole primatelja ili unatoč izričitom odbijanju primatelja, izravno krajnjim korisnicima putem telekomunikacijske mreže i, u mjeri u kojoj je to predviđeno pravom stranke, drugih telekomunikacijskih usluga.

Članak 19.2.

Područje primjene

1. Ovo poglavlje primjenjuje se na mjere stranke koje utječu na trgovinu koju omogućuju elektronička sredstva.

2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na:

(a) usluge igara na sreću;

(b) usluge radiodifuzije;

(c) audiovizualne usluge;

(d) usluge javnih bilježnika ili jednakovrijednih profesija;

(e) usluge pravnog zastupanja; i

(f) javnu nabavu, uz iznimku članaka 19.7., 19.8. i 19.11.

Članak 19.3.

Opća načela

Stranke prepoznaju gospodarski rast i prilike koje pruža digitalna trgovina te važnost donošenja okvira kojima se promiče povjerenje potrošača u digitalnu trgovinu i izbjegavanja nepotrebnih prepreka njezinu korištenju i razvoju.

Članak 19.4.

Pravo na reguliranje

Stranke potvrđuju pravo na reguliranje na svojem području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su oni povezani s javnim zdravljem, socijalnim uslugama, javnim obrazovanjem, sigurnošću, okolišem, javnim moralom, socijalnom zaštitom ili zaštitom potrošača, zaštitom privatnosti i podataka, promicanjem i zaštitom kulturne različitosti ili tržišnim natjecanjem.

Članak 19.5.

Carine na elektroničke prijenose

1. Stranka ne uvodi carine na elektroničke prijenose između osobe iz jedne stranke i osobe iz druge stranke.

2. Podrazumijeva se da se stavkom 1. stranka ne sprečava da uvede domaće poreze, naknade ili druge pristojbe na elektroničke prijenose, pod uvjetom da se ti porezi, naknade ili pristojbe uvode na način koji je u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 19.6.

Odsutnost prethodnog odobrenja

1. Svaka stranka osigurava da se za pružanje usluga elektroničkim putem ne zahtijeva prethodno odobrenje.

2. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje zahtjevi za odobrenje koji nisu posebno i isključivo usmjereni na usluge koje se pružaju elektroničkim putem ni koji se primjenjuju na telekomunikacijske usluge.

Članak 19.7.

Elektronički ugovori

1. Svaka stranka osigurava da je u okviru njezina pravnog sustava dopušteno sklapanje ugovora elektroničkim putem i da se pravni učinak, valjanost i izvršivost tih ugovora neće negirati isključivo na temelju činjenice da su sklopljeni elektroničkim sredstvima.

2. Ovaj članak ne primjenjuje se:

(a) na ugovore kojima se uspostavljaju ili prenose prava na nekretnine;

(b) na ugovore za koje je zakonski propisano sudjelovanje sudova, javnih tijela ili struka koje izvršavaju javne ovlasti;

(c) na ugovore o jamstvu i ugovore o kolateralu u vrijednosnim papirima koje daju osobe koje djeluju izvan okvira svoje trgovačke, poslovne, obrtne ili profesionalne djelatnosti, kako je zakonski propisano; i

(d) na ugovore koji su uređeni obiteljskim ili nasljednim pravom.

Članak 19.8.

Elektroničke usluge povjerenja i usluge elektroničke autentifikacije

1. Stranka ne smije negirati pravnu valjanost elektroničke usluge povjerenja ili usluge elektroničke autentifikacije isključivo na temelju toga da se usluga pruža u elektroničkom obliku.

2. Stranka ne donosi niti provodi mjere za regulaciju elektroničkih usluga povjerenja i usluga elektroničke autentifikacije kojima bi se:

(a) sudionicima u elektroničkoj transakciji zabranilo međusobno utvrđivanje odgovarajućih elektroničkih metoda za njihovu transakciju; ili

(b) sudionicima u elektroničkoj transakciji onemogućila prilika da pred sudskim ili upravnim tijelima dokažu da je njihova elektronička transakcija u skladu sa svim pravnim zahtjevima u pogledu elektroničkih usluga povjerenja i usluga elektroničke autentifikacije.

3. Neovisno o stavku 2. stranka može zahtijevati da za određenu kategoriju elektroničkih transakcija metoda elektroničke autentifikacije ispunjava određene standarde učinkovitosti ili da ju je certificiralo tijelo akreditirano u skladu s njezinim pravom. Takvi zahtjevi moraju biti objektivni, transparentni i nediskriminirajući te se moraju odnositi samo na posebne značajke predmetne kategorije elektroničkih transakcija.

4. Stranke potiču upotrebu interoperabilnih elektroničkih usluga povjerenja i usluga elektroničke autentifikacije te uzajamno priznavanje tih usluga koje pružaju priznati pružatelji usluga povjerenja.

Članak 19.9.

Zaštita potrošača na internetu

1. Stranke prepoznaju važnost provođenja i donošenja transparentnih i djelotvornih mjera koje doprinose povjerenju potrošača, među ostalim mjera za zaštitu potrošača od prijevarnih i obmanjujućih poslovnih praksi kad sudjeluju u transakcijama elektroničke trgovine.

2. Svaka stranka donosi ili provodi mjere koje doprinose povjerenju potrošača, uključujući mjere kojima se zabranjuju prijevarne i obmanjujuće poslovne prakse koje uzrokuju štetu ili mogu uzrokovati štetu potrošačima.

3. Stranke prepoznaju važnost suradnje između njihovih agencija za zaštitu potrošača ili drugih relevantnih tijela u pogledu aktivnosti povezanih s elektroničkom trgovinom između stranaka radi povećanja povjerenja potrošača, a time i povećanja dobrobiti potrošača.

Članak 19.10.

Neželjeno elektroničko oglašavanje

1. Svaka stranka donosi ili provodi mjere kojima:

(a) od pošiljatelja neželjenog elektroničkog oglašavanja zahtijeva da krajnjim korisnicima omoguće sprečavanje kontinuiranog primanja tih poruka; ili

(b) zahtijeva privolu primatelja za primanje elektroničkog oglašavanja, kako je određeno u skladu sa zakonima i drugim propisima svake stranke.

2. Svaka stranka osigurava da je neželjeno elektroničko oglašavanje jasno prepoznatljivo kao takvo, da jasno otkriva u čije se ime pruža i da sadržava potrebne informacije koje krajnjim korisnicima omogućuju da besplatno i u bilo kojem trenutku zatraže prestanak primanja.

3. Svaka stranka predviđa pravna sredstva protiv pošiljatelja neželjenog elektroničkog oglašavanja koji ne poštuju mjere koje se donose ili provode u skladu sa stavcima 1. i 2.

4. Stranke nastoje, prema potrebi, surađivati u slučajevima od obostranog interesa u pogledu regulacije neželjenog elektroničkog oglašavanja.

Članak 19.11.

Izvorni kod

1. Stranka ne smije zahtijevati prijenos izvornog koda softvera u vlasništvu fizičke osobe ili poduzeća iz druge stranke ili pristup tom kodu.

2. Podrazumijeva se:

(a) da stavak 1. ne sprečava stranku da donese ili provodi mjere za ostvarenje legitimnog cilja javne politike, među ostalim za osiguravanje sigurnosti i zaštite, na primjer u kontekstu postupka certificiranja, u skladu s člancima 18.13. (Bonitetno izuzeće) i 32.1. (Opće iznimke) te dijelom IV. člankom 2.8. (Sigurnosna iznimka) ovog Sporazuma; ili

(b) da se stavak 1. ne primjenjuje ako osoba iz druge stranke dobrovoljno prenese izvorni kod ili odobri pristup izvornom kodu na komercijalnoj osnovi, na primjer u kontekstu transakcije javne nabave ili slobodno sklopljenog ugovora.

3. Ništa u ovom članku ne utječe na sljedeće:

(a) na zahtjeve suda, upravnog suda ili tijela nadležnog za tržišno natjecanje za ispravljanje povrede prava tržišnog natjecanja;

(b) na prava intelektualnog vlasništva i njihovo izvršenje; ili

(c) na pravo stranke da poduzme bilo koju mjeru ili da ne otkrije bilo koje informacije koje smatra potrebnima za zaštitu svojih bitnih sigurnosnih interesa u odnosu na nabavu oružja, streljiva ili vojne opreme ili nabavu nužnu za nacionalnu sigurnost ili nacionalnu obranu.

Članak 19.12.

Otvoreni pristup internetu

Svaka stranka nastoji osigurati da, podložno primjenjivim politikama te zakonima i drugim propisima, krajnji korisnici na njezinu području mogu:

(a) pristupiti uslugama i aplikacijama po njihovu izboru dostupnima na internetu, distribuirati ih i koristiti, podložno razumnom i nediskriminirajućem upravljanju mrežom;

(b) povezivati uređaje po njihovu izboru s internetom, pod uvjetom da ti uređaji ne štete mreži; i

(c) imati pristup informacijama o praksama upravljanja mrežom njihova pružatelja usluga pristupa internetu.

Članak 19.13.

Suradnja

1. Stranke prepoznaju globalnu prirodu digitalne trgovine, stoga surađuju na regulatornim pitanjima i najboljim primjerima iz prakse u okviru postojećih sektorskih dijaloga, koji se među ostalim vode:

(a) o priznavanju i olakšavanju interoperabilnih prekograničnih elektroničkih usluga povjerenja i usluga elektroničke autentifikacije;

(b) o obradi izravne marketinške komunikacije;

(c) o poteškoćama s kojima se suočavaju mala i srednja poduzeća u digitalnoj trgovini;

(d) o zaštiti potrošača i izgradnji povjerenja potrošača u području elektroničke trgovine;

(e) o uobičajenim pitanjima povezanima s kibernetičkom sigurnošću; i

(f) o svim drugim pitanjima relevantnima za razvoj digitalne trgovine.

2. Suradnja na regulatornim pitanjima i najboljim primjerima iz prakse iz stavka 1. mora biti usmjerena na razmjenu informacija i stajališta o zakonodavstvu stranaka o tim pitanjima te o provedbi tog zakonodavstva.

3. Stranke potvrđuju važnost aktivnog sudjelovanja u multilateralnim forumima radi promicanja razvoja digitalne trgovine.

Članak 19.14.

Revizijska klauzula o protoku podataka

Stranke u roku od tri godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma ponovno ocjenjuju potrebu za uključivanjem odredaba o slobodnom protoku podataka u ovaj Sporazum.

POGLAVLJE 20.

KRETANJA KAPITALA, PLAĆANJA I PRIJENOSI TE PRIVREMENE ZAŠTITNE MJERE

Članak 20.1.

Tekući račun

Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog Sporazuma, svaka stranka dopušta sve prijenose ili plaćanja koja se odnose na transakcije na tekućem računu platne bilance između stranaka obuhvaćene područjem primjene ovog Sporazuma, u slobodno konvertibilnoj valuti i u skladu sa Statutom Međunarodnog monetarnog fonda donesenim u Bretton Woodsu u New Hampshireu 22. srpnja 1944., kako je primjenjivo.

Članak 20.2.

Kretanje kapitala

Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog Sporazuma, svaka stranka dopušta, u pogledu transakcija na kapitalnom računu i financijskom računu platne bilance, slobodno kretanje kapitala u svrhu liberalizacije ulaganja i drugih transakcija, kako je predviđeno u odjeljku B (Liberalizacija ulaganja) poglavlja 10. (Ulaganja), poglavlju 11. (Prekogranična trgovina uslugama), poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe) i poglavlju 18. (Financijske usluge).

Članak 20.3.

Primjena zakona i drugih propisa koji se odnose na kretanja kapitala, plaćanja ili prijenose

1. Članak 10.16. (Prijenosi) i članak 18.2. (Područje primjene) stavak 6. točka (a) te članci 20.1. i 20.2. stranku ne sprečavaju da primjenjuje svoje zakone i druge propise koji se odnose na:

(a) stečaj, nesolventnost i zaštitu pravâ vjerovnika;

(b) izdavanje financijskih instrumenata ili trgovanje njima;

(c) financijsko izvještavanje ili vođenje evidencije o kretanju kapitala, plaćanjima ili prijenosima ako su potrebni za pomoć tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili financijskim regulatornim tijelima;

(d) kaznena ili kažnjiva djela, ili prijevarne ili zavaravajuće prakse;

(e) osiguravanje usklađenosti s rješenjima ili presudama u sudskim postupcima; ili

(f) sustav socijalne sigurnosti, javni mirovinski sustav ili sustav obvezne štednje.

2. Zakoni i drugi propisi iz stavka 1. ne primjenjuju se na proizvoljan ili diskriminirajući način ni na neki drugi način koji čini prikriveno ograničavanje kretanja kapitala, plaćanja ili prijenosa.

Članak 20.4.

Privremene zaštitne mjere

1. U iznimnim okolnostima ozbiljnih poteškoća u funkcioniranju ekonomske i monetarne unije Europske unije ili rizika od takvih poteškoća Europska unija može donijeti ili provoditi zaštitne mjere u pogledu kretanja kapitala, plaćanja ili prijenosa. Te mjere ograničene su na one koje su nužneo za svladavanje takvih poteškoća i ostaju na snazi najdulje šest mjeseci.

2. Mjere koje Europska unija uvede u skladu sa stavkom 1. ne smiju činiti sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između Meksika i treće zemlje. Europska unija odmah obavješćuje Meksiko i dostavlja raspored za što brže ukidanje takvih mjera.

Članak 20.5.

Ograničenja u slučaju poteškoća s platnom bilancom, poteškoća s vanjskim financiranjem i makroekonomskih poteškoća

1. Stranka može donijeti ili provoditi mjere ograničavanja u pogledu kretanjâ kapitala, plaćanjâ ili prijenosâ ([84]):

(a) kad je riječ o ozbiljnim poteškoćama u pogledu platne bilance ili vanjskih financija ili rizika od takvih poteškoća ([85]); ili

([84]) Kad je riječ o Europskoj uniji, te mjere može poduzeti država članica Europske unije u situacijama osim onih iz članka 20.4. koje utječu na gospodarstvo te države članice.

([85]) Podrazumijeva se da uzrok ozbiljnih poteškoća u pogledu platne bilance ili vanjskih financija, ili rizika od takvih poteškoća, kako je navedeno u stavku 1. točki (a) mogu, među ostalim čimbenicima, biti ozbiljne makroekonomske poteškoće povezane s monetarnim i deviznim politikama, ili rizik od takvih poteškoća, kako je navedeno u stavku 1. točki (b).

(b) u iznimnim okolnostima u kojima plaćanja ili prijenosi povezani s kretanjima kapitala uzrokuju ili prijete da će uzrokovati ozbiljne makroekonomske poteškoće povezane s monetarnim i deviznim politikama u Meksiku ili državi članici Europske unije.

2. Mjere iz stavka 1.:

(a) moraju biti u skladu sa Statutom Međunarodnog monetarnog fonda, ako je primjenjivo;

(b) ne smiju premašivati mjere koje su potrebne kako bi se riješile situacije opisane u stavku 1.;

(c) privremene su te se, kad se situacija navedena u stavku 1. poboljša, postupno ukidaju;

(d) takve su da se njima izbjegava nanošenje nepotrebne štete komercijalnim, gospodarskim i financijskim interesima druge stranke;

(e) takve su da se njima osigurava postupanje prema drugoj stranci koje nije manje povoljno od postupanja prema trećoj zemlji u sličnim situacijama; i

(f) ne smiju se koristiti kao zamjena za makroekonomske politike potrebne za opravdanu vanjsku prilagodbu.

3. Kad je riječ o trgovini robom, stranka može donijeti ili provoditi mjere ograničavanja radi zaštite svojeg vanjskog financijskog položaja ili svoje platne bilance. Te mjere moraju biti u skladu s člankom XII. GATT-a iz 1994. te Dogovorom o odredbama o bilanci plaćanja Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994.

4. Kad je riječ o trgovini uslugama, stranka može donijeti ili provoditi mjere ograničavanja radi zaštite svojeg vanjskog financijskog položaja ili svoje platne bilance. Te mjere moraju biti u skladu s člankom XII. GATS-a.

5. Stranka nastoji ne donositi niti provoditi mjere ograničavanja u obliku carinskih pristojbi, kvota, licencija ili slične mjere. Stranka mora objasniti zašto upotrebljava te mjere ograničavanja kad obavješćuje drugu stranku o mjerama na temelju stavka 2.

6. Stranka koja donosi ili provodi mjere ograničavanja o njima odmah obavješćuje drugu stranku.

7. Ako se donesu ili provode privremene zaštitne mjere ili mjere ograničavanja na temelju članka 20.4. ili ovog članka, stranke odmah održavaju savjetovanje u okviru Pododbora za usluge i ulaganja, osim ako se savjetovanje održava u okviru drugih međunarodnih foruma kojih su obje stranke članice. U okviru savjetovanja ocjenjuju se poteškoće u pogledu platne bilance ili vanjskih financija koje su dovele do predmetnih mjera, uzimajući u obzir čimbenike kao što su:

(a) vrsta i opseg teškoća;

(b) vanjsko gospodarsko i trgovinsko okruženje; i

(c) eventualno dostupne alternativne korektivne mjere.

8. Za vrijeme savjetovanja iz stavka 7. ocjenjuje se usklađenost privremenih zaštitnih mjera ili mjera ograničavanja s člankom 20.4. ili sa stavcima 1. i 2. ovog članka. Stranke prihvaćaju sve relevantne nalaze statističke ili činjenične prirode koje je predstavio Međunarodni monetarni fond („MMF”), ako su dostupni, a u zaključcima uzimaju u obzir ocjenu MMF-a o platnoj bilanci i vanjskoj financijskoj situaciji predmetne stranke.

POGLAVLJE 21.

JAVNA NABAVA

Članak 21.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „trgovačka roba ili usluge” znači roba ili usluge vrste koja se obično prodaje ili nudi na prodaju na komercijalnom tržištu nevladinim kupcima te koju takvi kupci obično kupuju za nevladine potrebe;

(b) „građevinske usluge” znači usluge čiji je cilj izvođenje niskogradnje i visokogradnje bilo kojim sredstvima na temelju odjeljka 51. privremene Središnje klasifikacije proizvoda Ujedinjenih naroda (CPC);

(c) „obuhvaćena nabava” znači nabava za javne potrebe:

i. robe, usluge ili kombinacije robe i usluge:

(A) kako je određeno za svaku stranku u Prilogu 21.-A ili Prilogu 21.-B; i

(B) koje se ne nabavljaju radi prodaje ili preprodaje ili za uporabu u proizvodnji ili isporuci robe ili usluga za komercijalnu prodaju ili preprodaju;

ii. bilo kojim ugovornim putem, uključujući:

(A) kupnju;

(B) zakup; i

(C) najam ili leasing, s opcijom kupnje ili bez nje;

iii. čija je vrijednost, procijenjena u skladu s člankom 21.2., u trenutku objave obavijesti u skladu s člankom 21.6. jednaka relevantnom pragu utvrđenom za svaku stranku u Prilogu 21.-A ili Prilogu 21.-B ili veća od tog praga;

iv. koju provodi naručitelj; i

v. koja nije na neki drugi način izuzeta iz područja primjene članka 21.2. stavka 2. ili Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B;

(d) „elektronička dražba” znači ponavljajući postupak pri kojem dobavljači uz upotrebu elektroničkih sredstava predstavljaju nove cijene ili nove vrijednosti za mjerljive necjenovne elemente ponude povezane s kriterijima za ocjenjivanje, ili oboje, i na temelju kojeg se rangiraju ili ponovno rangiraju ponude;

(e) „u pisanom obliku” ili „pisano” znači svaki izraz riječima ili brojevima koji se može pročitati, reproducirati i poslije priopćiti te može uključivati informacije koje se prenose i čuvaju u elektroničkom obliku;

(f) „ograničeni postupak nabave” znači način nabave pri kojoj naručitelj stupa u kontakt s dobavljačem ili dobavljačima koje je sam odabrao;

(g) „popis za višestruku uporabu” znači popis dobavljača za koje je naručitelj utvrdio da zadovoljavaju uvjete za uvrštavanje na taj popis te koji naručitelj namjerava upotrijebiti više puta;

(h) „obavijest o namjeri nabave” znači obavijest koju objavljuje naručitelj kojom se zainteresirani dobavljači pozivaju da podnesu zahtjev za sudjelovanje, ponudu ili oboje;

(i) „kompenzacija” znači bilo kakav uvjet ili obveza kojom se potiče lokalni razvoj ili poboljšava bilanca plaćanja stranke, kao što su korištenje domaćih sadržaja, licenciranje tehnologije, ulaganje, vezana trgovina i slična mjera ili zahtjev;

(j) „otvoreni postupak javne nabave” znači način nabave u kojem svi zainteresirani dobavljači mogu podnijeti ponudu;

(k) „naručitelj” znači subjekt obuhvaćen odjeljcima A, B i C priloga 21.-A i 21.-B;

(l) „kvalificirani dobavljač” znači dobavljač za kojeg je naručitelj potvrdio da zadovoljava uvjete za sudjelovanje;

(m) „nadmetanje po pozivu” znači način nabave u kojem naručitelj poziva samo kvalificirane dobavljače da podnesu ponudu;

(n) „usluge” uključuju građevinske usluge, osim ako je navedeno drukčije;

(o) „norma” znači dokument koji je odobrilo priznato tijelo u kojem su za opću i višekratnu upotrebu predviđena pravila, smjernice ili svojstva za robu ili usluge ili povezane postupke i metode proizvodnje, a čija primjena nije obvezujuća, a može se i djelomično ili isključivo baviti terminologijom, simbolima, zahtjevima u pogledu ambalaže, označivanja ili etiketiranja za robu, usluge, procese ili metode proizvodnje;

(p) „dobavljač” znači osoba ili skupina osoba koja isporučuje ili bi mogla isporučiti robu ili usluge; i

(q) „tehnička specifikacija” znači zahtjev natječaja kojim se:

i. utvrđuju značajke robe ili usluga koje treba nabaviti, uključujući kvalitetu, učinkovitost, sigurnost i dimenzije ili postupke i metode njihove proizvodnje ili pružanja; ili

ii. određuju terminologija, simboli, zahtjevi u pogledu pakiranja, označivanja ili etiketiranja, kako se primjenjuju na robu ili usluge.

Članak 21.2.

Područje primjene i opseg

Primjena ovog poglavlja

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na sve mjere u vezi s obuhvaćenom nabavom bez obzira na to provode li se isključivo ili djelomično elektroničkim sredstvima.

2. Osim ako je drukčije predviđeno u prilozima 21.-A i 21.-B, ovo poglavlje ne primjenjuje se na:

(a) stjecanje ili najam zemljišta, postojećih zgrada ili druge nepokretne imovine ili prava na njih;

(b) neugovorne sporazume ili bilo koji oblik pomoći koju pruža stranka, uključujući sporazume o suradnji, bespovratna sredstva, zajmove, infuzije kapitala, jamstva i fiskalne poticaje;

(c) nabavu ili stjecanje usluga fiskalne agencije ili depozitara, usluga likvidacije i upravljanja za regulirane financijske institucije ili usluga koje se odnose na prodaju, otkup i distribuciju javnog duga, što uključuje zajmove i državne obveznice, zadužnice i ostale vrijednosne papire;

(d) ugovore o radu u javnim službama;

(e) nabavu koja se provodi:

i. u posebnu svrhu pružanja međunarodne pomoći, uključujući razvojnu pomoć;

ii. u skladu s posebnim postupkom ili uvjetom međunarodnog sporazuma u vezi s razmještajem postrojbi ili u vezi sa zajedničkom provedbom projekta zemalja potpisnica; ili

iii. u skladu s posebnim postupkom ili uvjetom međunarodne organizacije ili koja se financira putem međunarodnih bespovratnih sredstava, zajmova ili druge pomoći ako primjenjivi postupak ili uvjet ne bi bio u skladu s ovim poglavljem.

3. Obveze svake stranke u pogledu obuhvaćene nabave utvrđene su u prilozima 21.-A i 21.-B u skladu sa sljedećom strukturom:

(a) u odjeljku A, subjekti središnje vlasti čija je nabava obuhvaćena ovim poglavljem;

(b) u odjeljku B, subjekti vlasti ispod središnje razine čija je nabava obuhvaćena ovim poglavljem, uključujući, s obzirom na Meksiko, ostale subjekte ispod središnje razine;

(c) u odjeljku C, svi ostali subjekti čija je nabava obuhvaćena ovim poglavljem;

(d) u odjeljku D, roba obuhvaćena ovim poglavljem;

(e) u odjeljku E, usluge, osim građevinskih usluga, obuhvaćene ovim poglavljem;

(f) u odjeljku F, građevinske usluge obuhvaćene ovim poglavljem;

(g) u odjeljku G, javno-privatno partnerstvo ili koncesije za radove obuhvaćene ovim poglavljem;

(h) u odjeljku H, sve opće napomene i odstupanja; i

(i) u odjeljku I, mediji u kojima stranka objavljuje svoje obavijesti o nabavi, obavijesti o dodjeli ugovora i druge informacije povezane sa svojim sustavom javne nabave.

4. Ovo poglavlje primjenjuje se i ako je pravom stranke dopušteno da obuhvaćenu nabavu u ime naručitelja provode druga tijela ili osobe čija nabava nije obuhvaćena u odnosu na predmetnu robu i usluge.

Vrednovanje

5. Pri procjenjivanju vrijednosti nabave u svrhu utvrđivanja je li riječ o obuhvaćenoj nabavi, naručitelj:

(a) ne razdvaja nabavu u zasebne nabave niti bira ili koristi posebnu metodu vrednovanja za procjenu vrijednosti nabave s ciljem njezina potpunog ili djelomičnog izuzimanja iz primjene ovog poglavlja; i

(b) uključuje procijenjenu najveću ukupnu vrijednost nabave za cijelo vrijeme trajanja, bez obzira na to je li dodijeljena jednom ili više dobavljača, uzimajući u obzir sve oblike naknade, uključujući:

i. premije, naknade, provizije i kamate; i

ii. ako su u postupku nabave predviđene opcije, ukupnu vrijednost takvih opcija.

6. Ako pojedinačni zahtjev za nabavu dovede do dodjele više od jednog ugovora ili dodjele ugovora u zasebnim dijelovima (dalje u tekstu „ugovori koji se ponavljaju"), izračunavanje procijenjene maksimalne ukupne vrijednosti temelji se na:

(a) vrijednosti ugovora koji se ponavljaju za istu vrstu robe ili usluge koji su dodijeljeni tijekom proteklih 12 mjeseci ili u protekloj fiskalnoj godini naručitelja, koja je prilagođena, ako je moguće, kako bi se uzele u obzir predviđene promjene u količini ili vrijednosti robe ili usluge koja se nabavlja tijekom sljedećih 12 mjeseci; ili

(b) procijenjenoj vrijednosti ugovora koji se ponavljaju za istu vrstu robe ili usluge, a koji će se dodijeliti tijekom 12 mjeseci nakon početne dodjele ugovora ili u fiskalnoj godini naručitelja.

7. U slučaju nabave putem zakupa, najma ili leasinga s pravom otkupa robe ili usluga ili u slučaju nabave za koju ukupna cijena nije određena, temelj za određivanje vrijednosti jest:

(a) u slučaju ugovora na određeno vrijeme:

i. ako ugovor traje 12 mjeseci ili manje, ukupna procijenjena maksimalna vrijednost za razdoblje njegova trajanja; ili

ii. ako trajanje ugovora premašuje 12 mjeseci, ukupna procijenjena maksimalna vrijednost, uključujući eventualnu procijenjenu preostalu vrijednost;

(b) ako se ugovor sklapa na neodređeno razdoblje, procijenjeni mjesečni obrok pomnožen s 48;

(c) ako nije sigurno hoće li ugovor biti sklopljen na određeno razdoblje, primjenjuje se točka (b).

Članak 21.3.

Sigurnost i opće iznimke

1. Ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao da sprečava stranku da poduzme bilo koju mjeru ili da ne otkrije bilo koje informacije koje smatra potrebnima za zaštitu svojih bitnih sigurnosnih interesa u odnosu na nabavu oružja, streljiva ili vojne opreme ili nabavu nužnu za nacionalnu sigurnost ili nacionalnu obranu.

2. Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između stranaka u kojima postoje jednaki uvjeti ili koji bi predstavljao prikriveno ograničavanje međunarodne trgovine, ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao da bilo koju stranku sprečava da uvede ili izvršava mjere:

(a) potrebne za zaštitu javnog morala, reda ili sigurnosti;

(b) potrebne radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja;

(c) potrebne za zaštitu intelektualnog vlasništva; ili

(d) koje se odnose na robu ili usluge osoba s invaliditetom, dobrotvornih ustanova ili zatvorenika.

Članak 21.4.

Opća načela

Nediskriminacija

1. Neovisno o području primjene iz članka 21.2. poduzeće iz stranke koje ima poslovnu jedinicu na području druge stranke pokrenutu osnivanjem, stjecanjem ili održavanjem komercijalne prisutnosti na tom području može sudjelovati u javnoj nabavi te druge stranke pod istim uvjetima kao i poduzeća iz te druge stranke kako je predviđeno pravom te druge stranke.

2. U odnosu na bilo koju mjeru povezanu s obuhvaćenom nabavom, svaka stranka, uključujući njezine naručitelje, odmah i bezuvjetno odobrava za robu i usluge druge stranke i dobavljače iz druge stranke koji nude tu robu ili usluge, tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji stranka, uključujući njezine naručitelje, odobrava za svoju robu, usluge i dobavljače.

3. U vezi s bilo kojom mjerom koja se odnosi na obuhvaćenu nabavu, stranka ne smije:

(a) dobavljaču s lokalnom poslovnom jedinicom odobriti manje povoljan tretman nego drugom dobavljaču s lokalnom poslovnom jedinicom s obzirom na stupanj povezanosti s inozemstvom ili strano vlasništvo; ili

(b) diskriminirati dobavljača s lokalnom poslovnom jedinicom na temelju činjenice da su roba ili usluge koje nudi taj dobavljač za određenu nabavu roba ili usluge druge stranke.

Uporaba elektroničkih sredstava

4. Pri provedbi obuhvaćene nabave elektroničkim sredstvima naručitelj:

(a) osigurava da se javna nabava provodi putem sustava informacijske tehnologije i softvera, uključujući one u vezi s autentifikacijom i enkripcijom informacija, koji su opće dostupni i interoperabilni s drugim opće dostupnim sustavima informacijske tehnologije i softverom;

(b) primjenjuje mehanizme kojima se osigurava cjelovitost zahtjevâ za sudjelovanje i ponuda, uključujući utvrđivanje vremena primitka i sprečavanje neprimjerenog pristupa; i

(c) koristi elektronička sredstva informiranja i komuniciranja za objavu obavijesti i natječajne dokumentacije u postupcima nabave i, u najvećoj mogućoj mjeri, za podnošenje ponuda.

Provedba javne nabave

5. Naručitelj provodi obuhvaćenu nabavu transparentno i nepristrano:

(a) u skladu s ovim poglavljem, primjenom jedne od sljedećih metoda: otvorenog postupka javne nabave, nadmetanja po pozivu ili ograničenog postupka nabave;

(b) tako da spriječi sukob interesa i korupciju u skladu s pravom predmetne stranke.

Mjere za suzbijanje korupcije

6. Svaka stranka osigurava da ima uspostavljene odgovarajuće mjere za sprečavanje korupcije u svojoj javnoj nabavi. Te mjere moraju uključivati postupke kojima se u neograničenom ili ograničenom razdoblju uskraćuje pravo na sudjelovanje u postupcima javne nabave stranke dobavljačima za koje su pravosudna tijela te stranke konačnom odlukom utvrdila da su sudjelovali u prijevarnim ili drugim nezakonitim radnjama povezanima s javnom nabavom na području te stranke. Svaka stranka ujedno osigurava da ima uspostavljene politike i postupke za sprečavanje u mjeri u kojoj je to moguće svakog mogućeg sukoba interesa osoba koje sudjeluju u nabavi ili utječu na nju, ili za upravljanje tim sukobom.

Pravila o podrijetlu

7. Stranka na javnu nabavu robe uvezene ili usluga nabavljenih iz druge stranke obuhvaćenu ovim poglavljem ne primjenjuje pravila o podrijetlu koja su različita od pravila o podrijetlu koja ta stranka primjenjuje u uobičajenom tijeku trgovine na uvoz ili nabavu iste robe ili usluga.

Uskraćivanje povlastica

8. Stranka može uskratiti povlastice iz ovog poglavlja pružatelju usluga iz druge stranke, podložno prethodnoj obavijesti i savjetovanju, ako stranka utvrdi da uslugu pruža poduzeće koje ne obavlja znatne poslovne djelatnosti na području nijedne od stranaka.

Kompenzacije

9. U odnosu na obuhvaćenu nabavu, stranka, uključujući njezine naručitelje, ne smije tražiti, uzimati u obzir, nalagati ili izvršavati bilo kakve kompenzacije.

Mjere koje nisu specifične za javnu nabavu

10. Stavci 2. i 3. ne primjenjuju se na:

(a) carine i pristojbe bilo koje vrste koje su uvedene na uvoz ili u vezi s uvozom;

(b) način ubiranja takvih carina i pristojbi; i

(c) ostale uvozne propise ili formalnosti i mjere koji utječu na trgovinu uslugama, a koji nisu mjere kojima se uređuje obuhvaćena nabava.

Članak 21.5.

Informacije o sustavu javne nabave

1. Svaka stranka:

(a) odmah objavljuje sve zakone, druge propise, sudske odluke, upravne odluke opće primjene te standardne ugovorne klauzule propisane zakonom ili drugim propisom te uključene upućivanjem u obavijesti ili natječajnoj dokumentaciji te postupak povezan s obuhvaćenom nabavom i bilo kakve izmjene tog postupka putem službeno određenog elektroničkog ili papirnatog medija koji je raširen i lako dostupan javnosti; i

(b) daje drugoj stranci objašnjenje navedenog, na zahtjev.

2. Svaka stranka u odjeljku I Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B navodi:

(a) elektroničke ili papirnate medije u kojima stranka objavljuje informacije opisane u stavku 1. točki (a);

(b) elektroničke ili papirnate medije u kojima stranka objavljuje obavijesti propisane člankom 21.6., člankom 21.8. stavkom 7. i člankom 21.15. stavkom 2.; i

(c) adresu ili adrese internetskih stranica na kojima stranka objavljuje:

i. svoje statističke podatke o nabavi iz članka 21.15. stavka 4.; ili

ii. svoje obavijesti o dodijeljenim ugovorima u skladu s člankom 21.15. stavkom 6.

3. Svaka stranka odmah obavješćuje Pododbor za javnu nabavu o svim izmjenama informacija navedenih u odjeljku I. Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B.

Članak 21.6.

Obavijesti

Obavijest o namjeri nabave

1. Za svaku obuhvaćenu nabavu naručitelj objavljuje obavijest o namjeri nabave, osim u okolnostima opisanima u članku 21.12.

2. Ako ovim poglavljem nije predviđeno drukčije, svaka obavijest o namjeri nabave uključuje:

(a) ime i adresu naručitelja i druge podatke koji su potrebni za stupanje u kontakt s naručiteljem i dobivanje svih relevantnih dokumenata povezanih s javnom nabavom te njihov trošak i uvjete plaćanja, ako postoje;

(b) opis javne nabave, uključujući prirodu i količinu robe ili usluga koji su predmet javne nabave ili, ako količina nije poznata, procijenjenu količinu;

(c) za ugovore koji se ponavljaju, procjenu, ako je moguće, rokova naknadnih obavijesti o namjeri nabave;

(d) opis svih mogućnosti;

(e) vremenski raspored isporuke robe ili usluga ili trajanje ugovora;

(f) način javne nabave koji će se upotrijebiti te hoće li uključivati pregovore ili elektroničku dražbu;

(g) ako je primjenjivo, adresu i rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave;

(h) adresu i rok za podnošenje ponuda;

(i) jezik ili jezike na kojima se mogu podnijeti ponude ili zahtjevi za sudjelovanje, ako se mogu podnositi na jeziku koji nije službeni jezik stranke naručitelja;

(j) popis i kratak opis uvjeta za sudjelovanje dobavljača, uključujući zahtjeve za posebnu dokumentaciju ili potvrde koje dobavljači moraju dostaviti u vezi sa sudjelovanjem, osim ako su ti zahtjevi uključeni u natječajnu dokumentaciju koja je dostupna svim zainteresiranim dobavljačima istodobno kad i obavijest o namjeri nabave;

(k) ako u skladu s člankom 21.8. naručitelj namjerava odabrati ograničeni broj kvalificiranih dobavljača koje će pozvati da sudjeluju sa svojim ponudama, kriterije koji će se koristiti za njihov odabir i, ako je primjenjivo, ograničenje broja dobavljača kojima će biti dopušteno podnijeti ponudu; i

(l) naznaku da je nabava obuhvaćena ovim poglavljem.

Sažetak obavijesti

3. Za svaki slučaj namjere nabave naručitelj objavljuje sažetak obavijesti koji je lako dostupan, u isto vrijeme kad i obavijest o namjeri nabave, na jednom od jezika WTO-a.

Sažetak obavijesti sadržava najmanje sljedeće informacije:

(a) predmet nabave;

(b) rok za podnošenje ponuda ili, ako je primjenjivo, rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave ili za uvrštenje na popis za višestruku upotrebu; i

(c) adresu na kojoj se mogu zatražiti dokumenti povezani s nabavom.

Obavijest o planiranoj nabavi

4. Naručitelji se potiču da što je ranije moguće svake fiskalne godine objave obavijest o svojim budućim planovima nabave (dalje u tekstu „obavijest o planiranoj nabavi"). Obavijest o planiranoj nabavi trebala bi sadržavati predmet nabave i približni datum objave obavijesti o namjeri nabave ili približno razdoblje u kojem se nabava može provesti.

5. Naručitelj obuhvaćen odjeljkom B ili C Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B obavijest o planiranoj nabavi može upotrijebiti kao obavijest o namjeri nabave, pod uvjetom da obavijest o planiranoj nabavi sadržava sve informacije iz stavka 2. koje su dostupne naručitelju te izjavu da zainteresirani dobavljači trebaju naručitelju iskazati svoj interes za nabavu.

Opća pravila o obavijestima

6. Sve obavijesti o namjeri nabave, sažeci obavijesti i obavijesti o planiranoj nabavi moraju biti izravno dostupni elektronički i bez naknade putem jedinstvene internetske točke pristupa. Osim toga, obavijesti se mogu objavljivati i u odgovarajućem papirnatom mediju dostupnom široj javnosti te moraju ostati dostupne barem do isteka roka navedenog u obavijesti.

Članak 21.7.

Uvjeti za sudjelovanje

1. Naručitelj ograničava uvjete za sudjelovanje u nabavi na one koji su potrebni kako bi se osiguralo da dobavljač posjeduje pravnu i financijsku sposobnost te poslovne i tehničke mogućnosti za provedbu predmetne nabave.

2. Pri utvrđivanju uvjeta za sudjelovanje, naručitelj:

(a) ne određuje uvjet da dobavljač može sudjelovati u javnoj nabavi samo ako mu je prethodno neki naručitelj iz stranke već dodijelio jedan ili više ugovora;

(b) može zahtijevati odgovarajuće prethodno iskustvo, ako je ključno za ispunjavanje uvjeta javne nabave; i

(c) ne zahtijeva kao uvjet za nabavu prethodno iskustvo na području stranke.

3. Pri procjeni zadovoljava li dobavljač uvjete za sudjelovanje, naručitelj:

(a) ocjenjuje financijsku sposobnost i poslovne i tehničke mogućnosti dobavljača na temelju poslovanja tog dobavljača i unutar područja stranke naručitelja i izvan tog područja; i

(b) svoju ocjenu temelji na uvjetima koje je unaprijed naveo u obavijestima ili natječajnoj dokumentaciji.

4. Ako postoje dokazi, stranka, uključujući njezine naručitelje, može isključiti dobavljača zbog razloga kao što su:

(a) stečaj

(b) davanje lažne izjave;

(c) znatni ili trajni nedostaci u izvršavanju bilo kojeg značajnog zahtjeva ili obveze na temelju prethodnog ugovora;

(d) pravomoćne presude za teška kaznena djela ili druga teška kažnjiva djela na temelju prava te stranke;

(e) propust u obavljanju djelatnosti ili djela ili propuštanja koja negativno utječu na komercijalni integritet dobavljača; ili

(f) neplaćanje poreza.

Članak 21.8.

Kvalifikacije dobavljačâ

Sustavi za registraciju i kvalifikacijski postupci

1. Stranka, uključujući njezine naručitelje, može imati sustav registracije dobavljača u koji se zainteresirani dobavljači moraju registrirati i pružiti određene informacije. U tom slučaju stranka osigurava da zainteresirani dobavljači imaju potpuni pristup informacijama o sustavu registracije elektroničkim putem te da mogu zatražiti registraciju u svakom trenutku tijekom njegove valjanosti. Nadležno tijelo u razumnom ih roku obavješćuje o odluci o prihvaćanju ili odbijanju tog zahtjeva. Ako je zahtjev odbijen, odluka je propisno obrazložena.

2. Svaka stranka osigurava da:

(a) njezini naručitelji poduzmu napore kako bi na najmanju moguću razinu sveli razlike među svojim kvalifikacijskim postupcima; i

(b) ako njezini naručitelji imaju sustave registracije, nastoje što je moguće više smanjiti razlike među svojim sustavima registracije.

3. Stranka, uključujući njezine naručitelje, ne donosi niti primjenjuje sustav registracije ili kvalifikacijski postupak čija je svrha ili učinak stvaranje nepotrebnih prepreka za sudjelovanje dobavljača iz druge stranke u postupku javne nabave.

Nadmetanje po pozivu

4. Ako naručitelj planira provesti nadmetanje po pozivu:

(a) u obavijesti o namjeri nabave navodi barem podatke određene u članku 21.6. stavku 2. točkama (a), (b), (f), (g), (j), (k) i (l) te poziva dobavljače da podnesu zahtjev za sudjelovanje; i

(b) daje, do početka razdoblja za nadmetanje, barem informacije iz članka 21.6. stavka 2. točaka (c), (d), (e), (h) i (i) kvalificiranim dobavljačima koje obavješćuje kako je određeno u članku 21.10. stavku 3. točki (b).

5. Naručitelj dopušta svim kvalificiranim dobavljačima sudjelovanje u određenoj nabavi, osim ako u obavijesti o namjeri nabave navede ograničenje broja dobavljača koji mogu sudjelovati u nadmetanju te kriterije za odabir ograničenog broja dobavljača. Poziv na dostavu ponude upućuje se određenom broju dobavljača koji je potreban kako bi se osiguralo djelotvorno tržišno natjecanje.

6. Ako natječajna dokumentacija nije javno dostupna od datuma objave obavijesti o namjeri nabave, naručitelj osigurava da su ti dokumenti dostupni u isto vrijeme svim kvalificiranim dobavljačima odabranima u skladu sa stavkom 5.

Popisi za višestruku upotrebu

7. Naručitelj može imati popis za višestruku upotrebu pod uvjetom da se obavijest kojom se poziva zainteresirane dobavljače da podnesu zahtjev za uvrštenje na popis objavljuje svake godine u odgovarajućem mediju navedenom u odjeljku I Priloga 21.-A i Priloga 21.-B i, ako se objavljuje elektroničkim putem, da je trajno dostupna.

8. Obavijest predviđena u stavku 7. uključuje:

(a) opis robe ili usluga, ili njihovih kategorija, za koje se popis može upotrebljavati;

(b) uvjete za sudjelovanje koje dobavljači moraju zadovoljiti kako bi bili uvršteni na popis te metode koje će naručitelj koristiti za provjeru ispunjava li dobavljač uvjete;

(c) ime i adresu naručitelja i druge informacije koje su potrebne za stupanje u kontakt s naručiteljem i dobivanje svih relevantnih dokumenata koji se odnose na popis;

(d) rok valjanosti popisa i načine njegove obnove ili ukidanja ili, ako nije naveden rok valjanosti, naznaku načina na koji će se izdati obavijest o ukidanju popisa; i

(e) naznaku da se popis može upotrebljavati za nabavu obuhvaćenu ovim poglavljem.

9. Neovisno o stavku 7., ako je popis za višestruku upotrebu valjan tri godine ili manje, naručitelj može objaviti obavijest iz stavka 7. samo jednom na početku roka valjanosti popisa, pod sljedećim uvjetima:

(a) da se u obavijesti navede rok valjanosti i da neće biti objavljene daljnje obavijesti; i

(b) da se obavijest objavljuje elektroničkim putem i stalno je dostupna tijekom roka valjanosti.

10. Naručitelj dopušta dobavljačima da u bilo kojem trenutku podnesu zahtjev za uvrštenje na popis za višestruku upotrebu te na popis dodaje sve kvalificirane dobavljače u razumno kratkom roku.

11. Ako dobavljač koji se ne nalazi na popisu za višestruku upotrebu podnese zahtjev za sudjelovanje u nabavi na temelju popisa za višestruku upotrebu te uz zahtjev priloži sve potrebne dokumente, u roku predviđenom u članku 21.10. stavku 2., naručitelj razmatra taj zahtjev. Naručitelj ne isključuje dobavljača iz postupka javne nabave zbog toga što naručitelj nema dovoljno vremena ispitati zahtjev osim ako, u iznimnim okolnostima, zbog složenosti postupka nabave, naručitelj ne može dovršiti ispitivanje zahtjeva u roku koji je određen za podnošenje ponuda.

Ostali subjekti iz odjeljaka B i C Priloga 21.-A i Priloga 21.-B

12. Naručitelj iz stranke obuhvaćen odjeljkom B ili C Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B može obavijest kojom se dobavljači pozivaju da podnesu zahtjev za uvrštenje na popis za višestruku upotrebu koristiti kao obavijest o namjeri nabave, pod uvjetom:

(a) da je obavijest objavljena u skladu sa stavkom 7. ovog članka te sadržava potrebne podatke određene u stavku 8. ovog članka, sve dostupne podatke koji su potrebni u skladu s člankom 21.6. stavkom 2. te izjavu da čini obavijest o namjeri nabave ili da će samo dobavljači s popisa za višestruku upotrebu primiti daljnje obavijesti o nabavi obuhvaćenoj popisom za višestruku upotrebu; i

(b) da naručitelj odmah dostavi dobavljačima koji su izrazili interes za određenu nabavu dovoljno informacija kako bi dobavljači mogli procijeniti svoj interes za nabavu, uključujući sve preostale informacije koje se zahtijevaju u članku 21.6. stavku 2. u mjeri u kojoj su takve informacije dostupne.

13. Naručitelj obuhvaćen odjeljkom B ili C Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B može omogućiti dobavljaču koji je podnio zahtjev za uvrštenje na popis za višestruku upotrebu u skladu sa stavkom 10. da sudjeluje u nadmetanju za određenu nabavu ako naručitelj ima dovoljno vremena utvrditi ispunjava li dobavljač uvjete za sudjelovanje.

Informacije o odlukama naručitelja

14. Naručitelj odmah obavješćuje svakog dobavljača koji je podnio zahtjev za sudjelovanje u nabavi ili zahtjev za uvrštenje na popis za višestruku upotrebu o odluci naručitelja o tom zahtjevu.

15. Ako naručitelj odbije dobavljačev zahtjev za sudjelovanje u nabavi ili zahtjev za uvrštenje na popis za višestruku upotrebu, ako dobavljača više ne priznaje kao kvalificiranog ili ga ukloni s popisa za višestruku upotrebu, o tome odmah obavješćuje dobavljača te mu na njegov zahtjev odmah dostavlja pisano obrazloženje svoje odluke.

Članak 21.9.

Tehničke specifikacije i natječajna dokumentacija

Tehničke specifikacije

1. Naručitelj ne priprema, ne donosi i ne primjenjuje tehničku specifikaciju niti propisuje postupak ocjenjivanja sukladnosti čija je svrha ili učinak stvaranje nepotrebnih prepreka trgovini između stranaka.

2. Pri propisivanju tehničke specifikacije za robu ili usluge koji se nabavljaju, naručitelj, ako je primjenjivo:

(a) utvrđuje tehničku specifikaciju u smislu zahtjeva za učinkovitošću i funkcionalnih zahtjeva, a ne u smislu dizajna ili opisnih značajki; i

(b) temelji tehničke specifikacije na međunarodnim normama, ako takve norme postoje, a u suprotnom na nacionalnim tehničkim propisima, priznatim nacionalnim normama ili građevinskim propisima.

3. Ako se u tehničkim specifikacijama koriste značajke dizajna ili opisne značajke, naručitelj bi trebao naznačiti, prema potrebi, da će u obzir uzeti ponude istovjetne robe ili usluga koje dokazano ispunjavaju zahtjeve nabave tako da u natječajnoj dokumentaciji navede izraz „ili istovjetno”.

4. Naručitelj ne smije propisati tehničke specifikacije kojima se zahtijeva ili koje se odnose na određeni žig ili trgovački naziv, patent, autorsko pravo, dizajn, tip, određeno podrijetlo, proizvođača ili dobavljača, osim ako ne postoji nijedan drugi dovoljno precizan ili razumljiv način opisa zahtjeva nabave te pod uvjetom da naručitelj u natječajnu dokumentaciju uključi riječi kao što su „ili istovjetno”.

5. Naručitelj ne smije tražiti niti prihvaćati, na način kojim bi se spriječilo tržišno natjecanje, savjete koji se mogu upotrijebiti pri pripremi ili donošenju tehničke specifikacije za određenu nabavu od osobe koja bi mogla imati komercijalni interes u nabavi.

6. Stranka može omogućiti svojim naručiteljima da uzmu u obzir okolišne i socijalne aspekte, pod uvjetom da su nediskriminirajući i povezani s predmetom ugovora.

7. Podrazumijeva se da stranka, uključujući njezine naručitelje, može u skladu s ovim člankom pripremiti, donijeti ili primjenjivati tehničke specifikacije u svrhu promicanja očuvanja prirodnih resursa ili zaštite okoliša.

Natječajna dokumentacija

8. Naručitelj stavlja dobavljačima na raspolaganje natječajnu dokumentaciju u kojoj su navedene sve informacije potrebne dobavljačima za pripremu i podnošenje odgovarajućih ponuda. Osim ako to već nije navedeno u obavijesti o namjeri nabave, takva dokumentacija uključuje potpun opis:

(a) javne nabave, uključujući prirodu i količinu robe ili usluga koji su predmet nabave ili, ako količina nije poznata, procijenjenu količinu i zahtjeve koje je potrebno ispuniti, uključujući tehničke specifikacije, potvrde o ocjenjivanju sukladnosti, planove, nacrte ili materijale s uputama;

(b) svih uvjeta za sudjelovanje dobavljača, uključujući popis informacija i dokumenata koje dobavljači moraju dostaviti u vezi s uvjetima za sudjelovanje;

(c) svih kriterija za ocjenjivanje koje će naručitelj primjenjivati pri dodjeli ugovora i, osim ako je cijena jedini kriterij, relativne važnosti tih kriterija;

(d) ako će naručitelj provoditi postupak javne nabave elektroničkim putem, zahtjeva za autentifikaciju i enkripciju ili drugih zahtjeva koji se odnose na dostavljanje podataka elektroničkim putem;

(e) ako će naručitelj provoditi elektroničku dražbu, pravila, uključujući utvrđivanje elemenata ponude povezanih s kriterijima za ocjenjivanje, na temelju kojih će biti provedena dražba;

(f) ako će otvaranje ponuda biti javno, datuma, vremena i mjesta otvaranja ponuda i, ako je primjenjivo, osoba koje mogu biti nazočne;

(g) svih ostalih uvjeta, uključujući uvjete plaćanja i ograničenja u vezi s načinima za dostavljanje ponuda, kao što je dostavljanje na papiru ili elektroničkim putem; i

(h) svih datuma za isporuku robe ili pružanje usluga.

9. Pri utvrđivanju roka za isporuku robe ili usluga koji su predmet nabave, naručitelj uzima u obzir čimbenike kao što su složenost nabave, očekivani raspon podugovaranja te realno vrijeme potrebno za proizvodnju, otpremu sa skladišta i prijevoz robe od mjesta isporuke, ili za pružanje usluga.

10. Kriteriji za ocjenjivanje određeni u obavijesti o namjeri nabave ili natječajnoj dokumentaciji mogu obuhvaćati, među ostalim, cijenu i ostale troškovne čimbenike, kvalitetu, tehničku vrijednost, okolišne značajke i uvjete isporuke.

11. Naručitelj odmah:

(a) stavlja na raspolaganje natječajnu dokumentaciju kako bi osigurao da zainteresirani dobavljači imaju dovoljno vremena za dostavljanje ponuda;

(b) na zahtjev dostavlja natječajnu dokumentaciju svakom zainteresiranom dobavljaču; i

(c) odgovara na svaki razuman zahtjev za relevantnim informacijama svih zainteresiranih ili uključenih dobavljača, pod uvjetom da takve informacije ne daju tom dobavljaču prednost pred drugim dobavljačima.

Izmjene

12. Ako naručitelj prije dodjele ugovora izmijeni kriterije ili zahtjeve utvrđene u obavijesti o namjeri nabave ili natječajnoj dokumentaciji dostavljenoj dobavljačima koji sudjeluju u postupku ili izmijeni ili ponovno objavi obavijest ili natječajnu dokumentaciju, mora u pisanom obliku dostaviti sve takve izmjene ili izmijenjene ili ponovno objavljene obavijesti ili natječajnu dokumentaciju:

(a) svim dobavljačima koji sudjeluju u javnoj nabavi u trenutku izmjene ili ponovne objave, ako su ti dobavljači poznati naručitelju, i u svim drugim slučajevima, na isti način na koji su dostavljene prvotne informacije; i

(b) pravodobno, kako bi ti dobavljači bili u mogućnosti izmijeniti i, prema potrebi, ponovno dostaviti izmijenjene ponude.

Članak 21.10.

Rokovi

1. Naručitelj, u skladu s vlastitim razumnim potrebama, dobavljačima osigurava dovoljno vremena za pripremu i podnošenje zahtjeva za sudjelovanje i odgovarajućih ponuda, uzimajući u obzir čimbenike kao što su:

(a) priroda i složenost javne nabave;

(b) opseg predviđenog predugovaranja; i

(c) vrijeme potrebno za dostavljanje ponuda neelektroničkim putem s lokacija u drugoj stranci ili s područja naručitelja ako se ne upotrebljavaju elektronička sredstva.

Rokovi, uključujući njihovo produljenje, jednaki su za sve zainteresirane dobavljače ili dobavljače koji sudjeluju u postupku.

2. Naručitelj koji se koristi nadmetanjem po pozivu mora utvrditi da konačni rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ne može, u načelu, biti kraći od 25 dana od dana objave obavijesti o namjeri nabave. Ako je u hitnim situacijama koje je naručitelj valjano obrazložio navedeni rok neizvediv, rok se može skratiti na najmanje 10 dana.

3. Osim u slučajevima utvrđenima u stavcima 4., 5., 7. i 8., naručitelj utvrđuje da konačni rok za podnošenje ponuda ne može biti kraći od 40 dana od datuma:

(a) objave obavijesti o namjeri nabave, kad je riječ o otvorenom postupku javne nabave; ili

(b) na koji naručitelj, kad je riječ o nadmetanju po pozivu, obavješćuje dobavljače da će biti pozvani dostaviti ponude, bez obzira na to koristi li popis za višestruku upotrebu.

4. Naručitelj može skratiti rok nadmetanja utvrđen u skladu sa stavkom 3. na najmanje 10 dana pod sljedećim uvjetima:

(a) ako je naručitelj objavio obavijest o planiranoj nabavi kako je opisano u članku 21.6. stavku 4. najmanje 40 dana ali ne više od 12 mjeseci prije objave obavijesti o namjeri nabave, a obavijest o planiranoj nabavi sadržava:

i. opis javne nabave;

ii. okvirne rokove za dostavljanje ponuda ili zahtjevâ za sudjelovanje;

iii. izjavu da bi zainteresirani dobavljači naručitelju trebali iskazati svoj interes za javnu nabavu;

iv. adresu na kojoj se mogu zatražiti dokumenti povezani s nabavom; i

v. sve dostupne informacije koje treba sadržavati obavijest o namjeri nabave u skladu s člankom 21.6. stavkom 2.;

(b) ako naručitelj navodi, za ugovore koji se ponavljaju, u izvornoj obavijesti o namjeri nabave da će u naknadnim obavijestima biti navedeni rokovi za podnošenje ponuda u skladu s ovim stavkom; ili

(c) ako je u hitnim situacijama koje je naručitelj valjano obrazložio rok za podnošenje ponuda u skladu sa stavkom 3. neizvediv.

5. Naručitelj može skratiti rok za podnošenje ponuda utvrđen u skladu sa stavkom 3. za pet dana za svaku od sljedećih okolnosti:

(a) obavijest o namjeri nabave objavljena je elektroničkim putem;

(b) sva natječajna dokumentacija dostupna je elektroničkim putem od datuma objave obavijesti o namjeri nabave; i

(c) naručitelj prihvaća ponude elektroničkim putem.

6. Primjena stavka 5. u vezi sa stavkom 4. ni u kojem slučaju ne dovodi do skraćenja roka za podnošenje ponuda utvrđenog u skladu sa stavkom 3. na manje od 10 dana od datuma objave obavijesti o namjeri nabave.

7. Neovisno o bilo kojoj drugoj odredbi ovog članka, ako naručitelj kupuje trgovačku robu ili usluge ili njihovu kombinaciju, može skratiti rok za nadmetanje utvrđen u skladu sa stavkom 3. na najmanje 13 dana, pod uvjetom da elektroničkim putem istodobno objavi obavijest o namjeri nabave i natječajnu dokumentaciju. Osim toga, ako naručitelj prihvaća ponude za trgovačku robu ili usluge elektroničkim putem, može skratiti rok utvrđen u skladu sa stavkom 3. na najmanje 10 dana.

8. Ako je naručitelj obuhvaćen odjeljkom B ili C Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B odabrao sve ili ograničeni broj kvalificiranih dobavljača, rok za nadmetanje može se utvrditi međusobnim dogovorom između naručitelja i odabranih dobavljača. Ako nije postignut dogovor, rok ne smije biti kraći od 10 dana.

Članak 21.11.

Pregovori

1. Stranka može predvidjeti da njezini naručitelji vode pregovore s dobavljačima u sljedećim slučajevima:

(a) ako je naručitelj izrazio namjeru za pregovaranjem u obavijesti o namjeri nabave u skladu s člankom 21.6. stavkom 1.; ili

(b) ako iz ocjenjivanja proizlazi da nijedna ponuda nije očito najpovoljnija s obzirom na specifične kriterije za ocjenjivanje navedene u obavijesti o namjeri nabave ili u natječajnoj dokumentaciji.

2. Naručitelj:

(a) osigurava da se eliminacija dobavljača koji sudjeluju u pregovorima provodi u skladu s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u obavijesti o namjeri nabave ili u natječajnoj dokumentaciji; i

(b) ako su pregovori zaključeni, utvrđuje zajednički rok u kojem preostali uključeni dobavljači mogu podnijeti nove ili revidirane ponude.

Članak 21.12.

Ograničeni postupak nabave

1. Pod uvjetom da se ne koristi radi izbjegavanja natjecanja među dobavljačima ili na način kojim se diskriminiraju dobavljači iz druge stranke ili kojim se štite domaći dobavljači, naručitelj može koristiti ograničeni postupak nabave i odlučiti da neće primjenjivati članke od 21.6. do 21.8., od članka 21.9. stavka 8. do članka 21.9. stavka 12. i članke 21.10., 21.11., 21.13. i 21.14. u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:

(a) pod uvjetom da zahtjevi natječajne dokumentacije nisu bitno izmijenjeni, ako:

i. nisu dostavljene ponude ili nijedan dobavljač nije zatražio sudjelovanje;

ii. nije dostavljena nijedna ponuda koja ispunjava bitne zahtjeve natječajne dokumentacije;

iii. nijedan dobavljač nije zadovoljio uvjete za sudjelovanje; ili

iv. dostavljene ponude rezultat su dogovora;

(b) ako robu ili usluge može isporučiti samo određeni dobavljač i ne postoji nijedna razumna alternativa ili zamjenska roba ili usluge zbog jednog od sljedećih razloga:

i. nabava se odnosi na umjetničko djelo;

ii. zaštita patenata, autorskih prava ili drugih isključivih prava; ili

iii. nepostojanja tržišnog natjecanja zbog tehničkih razloga;

(c) za dodatne isporuke prvotnog dobavljača robe ili pružatelja usluga koje nisu bile uključene u početnu nabavu, ako promjena dobavljača takve dodatne robe ili usluga:

i. nije moguća iz gospodarskih ili tehničkih razloga poput zahtjeva za međusobnu zamjenjivost ili interoperabilnost s postojećom opremom, softverom, uslugama ili instalacijama nabavljenima u okviru prvotne nabave; i

ii. prouzročila bi značajne neugodnosti ili znatno povećanje troškova naručitelja;

(d) ako je nužno, u slučajevima u kojima, zbog izuzetne hitnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti, roba ili usluge nisu mogle biti pravodobno pribavljene putem otvorenog postupka javne nabave ili nadmetanja po pozivu;

(e) za robu kupljenu na burzi robe;

(f) ako naručitelj kupi prototip ili prvu robu ili uslugu koja je razvijena na njegov zahtjev tijekom i za potrebe provedbe određenog ugovora za istraživanje, pokus, studiju ili izvorni razvoj;

izvorni razvoj prve robe ili usluge može uključivati ograničenu proizvodnju ili isporuku kako bi se obuhvatili rezultati terenskog ispitivanja te kako bi se pokazalo da su roba ili usluga prikladne za proizvodnju ili isporuku u većim količinama uz prihvatljive standarde kvalitete, no ne uključuje količinsku proizvodnju ili isporuku radi uspostavljanja komercijalne održivosti ili radi povrata troškova istraživanja i razvoja;

(g) kod nabava pod iznimno povoljnim uvjetima koji postoje samo kratkoročno u slučaju neuobičajenih prodaja poput onih u slučaju likvidacije, prinudne uprave ili stečaja, ali ne u slučaju rutinskih nabava od redovnih dobavljača; ili

(h) ako je ugovor dodijeljen pobjedniku natječaja za dizajn, pod sljedećim uvjetima:

i. natječaj je organiziran na način koji je u skladu s načelima ovog poglavlja, posebno s obzirom na objavu obavijesti o namjeri nabave; i

ii. sudionike ocjenjuje neovisni žiri radi dodjele ugovora o dizajnu pobjedniku.

2. Naručitelj priprema pisano izvješće o svakom dodijeljenom ugovoru u skladu sa stavkom 1. Izvješće sadržava ime naručitelja, vrijednost i vrstu robe ili usluga koje se nabavljaju te izjavu u kojoj se navode okolnosti i uvjeti opisani u stavku 1. kojima se opravdava korištenje ograničenog postupka nabave.

Članak 21.13.

Elektroničke dražbe

Ako naručitelj namjerava provoditi obuhvaćenu nabavu putem elektroničke dražbe, svakom sudioniku prije početka elektroničke dražbe dostavlja sljedeće:

(a) automatsku metodu ocjenjivanja, uključujući matematičku formulu, koja se temelji na kriterijima za ocjenjivanje iz natječajne dokumentacije i koja će se koristiti u automatskom rangiranju ili ponovnom rangiranju za vrijeme aukcije;

(b) rezultate početnog ocjenjivanja elemenata njegove ponude ako se ugovor dodjeljuje na temelju najpovoljnije ponude; i

(c) sve druge važne informacije koje se odnose na provedbu dražbe.

Članak 21.14.

Postupanje s ponudama i dodjela ugovora

Postupanje s ponudama

1. Naručitelj prima i otvara sve ponude te postupa s njima u skladu s postupcima kojima se jamče pravičnost i nepristranost postupka nabave i povjerljivost ponuda.

2. Ako naručitelj jednom dobavljaču omogući ispravljanje nenamjernih formalnih pogrešaka u razdoblju između otvaranja ponuda i dodjele ugovora, naručitelj osigurava istu mogućnost svim dobavljačima koji sudjeluju u postupku.

Dodjela ugovora

3. Ponuda se uzima u obzir za dodjelu ugovora ako je podnesena u pisanom obliku i u trenutku otvaranja zadovoljava bitne zahtjeve određene u obavijestima i natječajnoj dokumentaciji te ju je dostavio dobavljač koji zadovoljava uvjete za sudjelovanje.

4. Osim ako utvrdi da dodjela ugovora nije u javnom interesu, naručitelj ugovor dodjeljuje dobavljaču za kojeg je utvrdio da je sposoban ispuniti uvjete ugovora i koji je, isključivo na temelju kriterija za ocjenjivanje utvrđenih u obavijestima i natječajnoj dokumentaciji, podnio:

(a) najpovoljniju ponudu; ili

(b) ako je cijena jedini kriterij, najnižu cijenu.

5. Ako naručitelj primi ponudu s cijenom koja je neuobičajeno niža od cijena ostalih podnesenih ponuda, može provjeriti s dobavljačem ispunjava li dobavljač uvjete za sudjelovanje i je li sposoban ispunjavati uvjete ugovora.

6. Naručitelj ne koristi opcije, ne poništava nabavu niti mijenja dodijeljene ugovore na način kojim se zaobilaze obveze iz ovog poglavlja.

7. Svaka stranka u pravilu može osigurati razdoblje mirovanja između dodjele i sklapanja ugovora kako bi se neuspješnim ponuditeljima dalo dovoljno vremena da preispitaju i pokušaju osporiti odluku o dodjeli.

Članak 21.15.

Transparentnost informacija o javnoj nabavi

Informacije dostavljene dobavljačima

1. Naručitelj odmah obavješćuje dobavljače koji sudjeluju u postupku o svojim odlukama o dodjeli ugovora te na zahtjev dobavljača to čini u pisanom obliku. U skladu s člankom 21.16. stavcima 2. i 3. naručitelj dobavljaču čija ponuda nije prihvaćena na zahtjev dostavlja obrazloženje zašto nije odabrao njegovu ponudu te relativne prednosti ponude uspješnog dobavljača.

Objava informacija o dodjeli

2. Naručitelj objavljuje obavijest u odgovarajućem papirnatom ili elektroničkom mediju navedenom u odjeljku I Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B najkasnije 72 dana nakon dodjele svakog ugovora obuhvaćenog ovim poglavljem. Ako naručitelj objavi obavijest samo elektroničkim putem, te informacije moraju biti lako dostupne tijekom primjereno dugog razdoblja. Obavijest mora uključivati barem sljedeće podatke:

(a) opis robe koja se nabavlja ili usluga koje se pružaju;

(b) ime i adresu naručitelja;

(c) ime i adresu uspješnog dobavljača;

(d) vrijednost uspješne ponude ili najviše i najniže ponude koje su uzete u obzir prilikom dodjele ugovora;

(e) datum dodjele; i

(f) korištenu metodu nabave te, u slučajevima kada se koristio ograničeni postupak nabave u skladu s člankom 21.12., opis okolnosti kojima se opravdava korištenje ograničenog postupka nabave.

Čuvanje dokumentacije i izvješća te osiguravanje elektroničke sljedivosti

3. Naručitelj čuva, najmanje tri godine od datuma dodjele ugovora, sljedeće:

(a) dokumentaciju i izvješća o natječajnim postupcima i dodjeli ugovora u vezi s obuhvaćenom nabavom, uključujući izvješća na temelju članka 21.12. stavka 2.; i

(b) podatke kojima se osigurava odgovarajuća sljedivost provedbe obuhvaćene nabave elektroničkim putem.

Razmjena statističkih podataka

4. Svaka stranka prikuplja i jednom godišnje razmjenjuje statističke podatke o svojoj javnoj nabavi obuhvaćenoj ovim poglavljem ([86]). Ta statistička izvješća sadržavaju, s obzirom na ugovore koje su dodijelili svi naručitelji iz predmetne stranke obuhvaćeni ovim poglavljem, statističke podatke o procijenjenoj vrijednosti ugovora dodijeljenih za obuhvaćenu nabavu ukupno i raščlanjeno prema kategorijama naručitelja.

5. U mjeri u kojoj su te informacije dostupne, svaka stranka dostavlja statističke podatke o zemlji podrijetla proizvoda i usluga koje su kupili njezini naručitelji. Kako bi se osigurala usporedivost tih statističkih podataka, Pododbor za javnu nabavu osnovan u skladu s člankom 21.19. pruža smjernice o metodama koje treba primjenjivati. Kako bi se osiguralo djelotvorno praćenje javne nabave obuhvaćene ovim poglavljem, Zajedničko vijeće može odlučiti o izmjeni zahtjeva utvrđenih u stavku 4.

6. Ako stranka zahtijeva da se obavijesti o dodijeljenim ugovorima objavljuju elektroničkim putem, u skladu sa stavkom 2., te ako su te obavijesti dostupne javnosti u jedinstvenoj bazi podataka u obliku koji omogućuje analizu dodijeljenih ugovora, stranka umjesto dostavljanja izvješća Pododboru za javnu nabavu može dostaviti poveznicu na internetske stranice, zajedno s uputama za pristup tim podacima i njihovo korištenje.

Članak 21.16.

Otkrivanje informacija

Dostavljanje informacija strankama

1. Na zahtjev druge stranke stranka bez odgode dostavlja sve informacije potrebne za utvrđivanje je li obuhvaćena nabava provedena na pravedan i nepristran način te u skladu s ovim poglavljem, uključujući informacije o značajkama i relativnim prednostima uspješne ponude. Stranka koja prima te informacije ne otkriva ih nijednom dobavljaču ako bi to moglo ugroziti tržišno natjecanje u budućim natječajima, osim nakon što dobije suglasnost stranke koja je dostavila informacije.

Neotkrivanje informacija

2. Neovisno o bilo kojoj drugoj odredbi ovog poglavlja, stranka, uključujući njezine naručitelje, ne smije nijednom određenom dobavljaču dostaviti informacije koje bi mogle ugroziti pošteno tržišno natjecanje među dobavljačima.

([86]) Prva razmjena informacija obavlja se godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

3. Ništa u ovom poglavlju ne smije se tumačiti kao da se od stranke, uključujući njezine naručitelje, vlasti i revizijska tijela, zahtijeva otkrivanje povjerljivih informacija:

(a) ako bi se takvim otkrivanjem omelo izvršavanje zakonodavstva;

(b) ako bi se takvim otkrivanjem moglo ugroziti pošteno tržišno natjecanje među dobavljačima;

(c) ako bi se takvim otkrivanjem ugrozili legitimni poslovni interesi određenih osoba, među ostalim zaštita intelektualnog vlasništva; ili

(d) ako bi takvo otkrivanje na drugi način bilo protivno javnom interesu.

Članak 21.17.

Domaći postupci preispitivanja

1. Svaka stranka predviđa pravodoban, djelotvoran, transparentan i nediskriminirajući postupak upravnog ili sudskog preispitivanja putem kojeg dobavljač može, u kontekstu obuhvaćene nabave koja je od interesa ili je bila od interesa za dobavljača, podnijeti pritužbu u vezi s:

(a) povredom ovog poglavlja; ili

(b) nepridržavanjem mjera stranke kojima se provodi ovo poglavlje ako dobavljač, na temelju prava stranke, nema pravo izravno podnijeti pritužbu u vezi s povredom ovog poglavlja.

Postupovna pravila za sve pritužbe sastavljaju se u pisanom obliku i opće su dostupna.

2. U slučaju pritužbe dobavljača, u kontekstu obuhvaćene nabave u kojoj dobavljač ima ili je imao interes, da je došlo do kršenja ili nesukladnosti iz stavka 1., stranka naručitelja koji provodi obuhvaćenu nabavu potiče naručitelja i dobavljača da pokušaju naći rješenje pritužbe putem savjetovanja. Naručitelj nepristrano i pravodobno razmatra sve takve pritužbe tako da se ne dovede u pitanje dobavljačevo sudjelovanje u tekućoj ili budućoj nabavi ili njegovo pravo da u okviru postupka upravnog ili sudskog preispitivanja zatraži korektivne mjere.

3. Svakom dobavljaču odobrava se dovoljno vremena za pripremu i podnošenje pritužbe koje ni u kojem slučaju nije kraće od 10 dana od trenutka kad je postao upoznat s osnovom za pritužbu ili otkad mu je razumno trebala postati poznata.

4. Svaka stranka utvrđuje ili imenuje barem jedno nepristrano upravno ili sudsko tijelo koje je neovisno o njezinim naručiteljima za primanje i preispitivanje pritužbe dobavljača u kontekstu obuhvaćene nabave.

5. Ako pritužbu prvotno preispituje tijelo koje nije tijelo iz stavka 4., stranka osigurava da dobavljač može podnijeti žalbu na prvotnu odluku nepristranom upravnom ili sudskom tijelu koje je neovisno o naručitelju čija je nabava predmet pritužbe.

6. Svaka stranka osigurava da odluka tijela zaduženog za preispitivanje koje nije sud podliježe sudskom preispitivanju ili uspostavlja postupke kojima se osigurava da:

(a) naručitelj u pisanom obliku odgovori na pritužbu i tijelu zaduženom za preispitivanje stavi na raspolaganje sve relevantne dokumente;

(b) sudionici u postupku (dalje u tekstu „sudionici”) imaju pravo biti saslušani prije negoli tijelo zaduženo za preispitivanje donese odluku o pritužbi;

(c) sudionici imaju pravo na zastupnika i pratnju;

(d) sudionici imaju pristup svim postupcima;

(e) sudionici imaju pravo zahtijevati da se postupci odvijaju javno i da se mogu saslušavati svjedoci; i

(f) tijelo zaduženo za preispitivanje donese svoje odluke ili preporuke pravodobno i u pisanom obliku te da priloži obrazloženje osnove za svaku odluku ili preporuku.

7. Svaka stranka donosi ili održava postupke kojima se osiguravaju brze privremene mjere za očuvanje mogućnosti za dobavljača da sudjeluje u postupku javne nabave. Te privremene mjere mogu dovesti do suspenzije postupka nabave. Takvim postupcima može se predvidjeti da se prevladavajuće negativne posljedice za predmetne interese, uključujući javni interes, mogu uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o tome treba li primjenjivati takve privremene mjere. Svi opravdani razlozi za nedjelovanje dostavljaju se u pisanom obliku.

8. Svaka stranka donosi ili provodi postupke kojima se predviđa korektivna mjera ili naknada za pretrpljeni gubitak ili štetu ako tijelo zaduženo za preispitivanje utvrdi da je došlo do povrede ili nepridržavanja mjera iz stavka 1. Naknada za pretrpljeni gubitak ili štetu može biti ograničena na troškove pripreme ponude ili troškove povezane s pritužbom ili oboje.

Članak 21.18.

Izmjene i ispravci područja primjene

1. Europska unija može izmijeniti ili ispraviti Prilog 21.-A, a Meksiko može izmijeniti ili ispraviti Prilog 21.-B.

Izmjene

2. Ako stranka namjerava izmijeniti Prilog 21.-A ili Prilog 21.-B, ta stranka:

(a) obavješćuje o tome drugu stranku u pisanom obliku; i

(b) u obavijest uključuje prijedlog odgovarajućih kompenzacijskih prilagodbi za drugu stranku kako bi se područje primjene zadržalo na razini usporedivoj s onom prije izmjene.

3. Neovisno o stavku 2. točki (b), stranka ne mora osigurati kompenzacijske prilagodbe ako se izmjena odnosi na naručitelja nad kojim stranka više nema stvarnu kontrolu ili utjecaj. Smatra se da vlada više nema stvarnu kontrolu ili utjecaj nad obuhvaćenom nabavom naručitelja obuhvaćenih na temelju odjeljka C Priloga 21.-A ili na temelju potpopisa 2. svake države iz odjeljka B ili odjeljka C Priloga 21.-B ako je naručitelj izložen tržišnom natjecanju na tržištima kojima pristup nije ograničen.

4. Druga stranka može uložiti prigovor na predloženu izmjenu o kojoj je obaviještena u skladu sa stavkom 2. ako osporava:

(a) da je izmjena predložena u skladu sa stavkom 2. točkom (b) primjerena kako bi se područje primjene zadržalo na razini usporedivoj s onom predviđenom ovim poglavljem;

(b) da izmjena obuhvaća naručitelja nad kojim stranka više nema stvarnu kontrolu ili utjecaj u skladu sa stavkom 3.

Prigovor se dostavlja u pisanom obliku u roku od 45 dana od primitka obavijesti iz stavka 2. točke (a) ili se smatra da je ta stranka prihvatila prilagodbu ili izmjenu, među ostalim za potrebe poglavlja 31. (Rješavanje sporova).

Ispravci

5. Sljedeće izmjene Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B smatraju se ispravkom isključivo formalne prirode, pod uvjetom da ne utječu na postojeće područje primjene predviđeno u ovom poglavlju:

(a) promjena imena naručitelja;

(b) spajanje dvaju ili više subjekata obuhvaćenih odjeljkom A, odjeljkom B ili odjeljkom C Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B; i

(c) razdvajanje subjekta obuhvaćenog odjeljkom A, odjeljkom B ili odjeljkom C Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B na dva ili više subjekata koji se svi dodaju naručiteljima obuhvaćenima istim odjeljcima Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B.

6. Svaka stranka svake tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma obavješćuje drugu stranku o predloženim ispravcima Priloga 21.-A ili Priloga 21.-B.

7. Stranka može obavijestiti drugu stranku o prigovoru na predloženu izmjenu u roku od 45 dana od primitka obavijesti. Ako stranka podnese prigovor, objašnjava zašto smatra da predloženi ispravak nije izmjena predviđena stavkom 5. te opisuje učinak predloženog ispravka na područje primjene predviđeno u ovom poglavlju. Ako se nijedan prigovor ne podnese u pisanom obliku u roku od 45 dana od dana primitka obavijesti, smatra se da je druga stranka prihvatila predloženi ispravak.

Savjetovanje i rješavanje sporova

8. Ako druga stranka podnese prigovor na predloženu izmjenu ili ispravak, stranke nastoje riješiti to pitanje savjetovanjem. Ako se u roku od 60 dana od datuma primitka prigovora ne postigne dogovor, stranka koja želi izmijeniti ili ispraviti Prilog 21.-A ili Prilog 21.-B može uputiti predmet na rješavanje sporova u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova). Predložena izmjena ili ispravak stupa na snagu tek kad je prihvate obje stranke ili ako se tako odredi u odluci vijeća u završnom izvješću u skladu s člankom 31.14. (Završno izvješće).

Članak 21.19.

Pododbor za javnu nabavu

Pododbor za javnu nabavu osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (j) razmatra pitanja povezana s provedbom i funkcioniranjem ovog poglavlja, kao što su:

(a) izmjene Priloga 21.-A i Priloga 21.-B;

(b) izrada odluka Zajedničkog vijeća kojima se mijenjaju Prilog 21.-A i Prilog 21.-B;

(c) pitanja o javnoj nabavi povezana s ovim poglavljem koja mu uputi stranka; i

(d) sva druga pitanja povezana s provedbom ovog poglavlja.

POGLAVLJE 22.

PODUZEĆA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU, PODUZEĆA KOJIMA SU ODOBRENA POSEBNA PRAVA ILI POVLASTICE I ODREĐENI MONOPOLI

Članak 22.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „Sporazum OECD-a” znači Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima sastavljen u okviru OECD-a ili njegova sljednika, sastavljen unutar ili izvan OECD-a, koji je prihvatilo najmanje 12 izvornih članica WTO-a koje su sudjelovale u Sporazumu OECD-a 1. siječnja 1979.;

(b) „komercijalne djelatnosti” znači djelatnosti čiji je krajnji rezultat proizvodnja robe ili pružanje usluge za prodaju na mjerodavnom tržištu u količinama i po cijenama koje odredi poduzeće na temelju uvjeta ponude i potražnje i koje se obavljaju radi ostvarivanja dobiti ([87]);

(c) „komercijalna razmatranja” znači cijena, kvaliteta, dostupnost, utrživost, prijevoz i ostali uvjeti kupnje ili prodaje; ili ostali čimbenici koji bi se inače uzeli u obzir pri donošenju komercijalnih odluka privatnog poduzeća koje posluje u skladu s načelima tržišnog gospodarstva važećima u relevantnoj djelatnosti ili industriji;

(d) „odrediti” znači uspostaviti ili odobriti monopol ili proširiti područje primjene monopola na dodatnu robu ili usluge;

(e) „određeni monopol” znači javni ili privatni subjekt, uključujući konzorcij ili državnu agenciju, koji je na mjerodavnom tržištu na području stranke određen kao jedini dobavljač ili kupac određene robe ili usluge, ali taj pojam ne uključuje subjekt kojem je odobreno isključivo pravo intelektualnog vlasništva samo na temelju takvog odobrenja ([88]);

(f) „poduzeće kojem su odobrena posebna prava ili povlastice” znači poduzeće, javno ili privatno, uključujući društvo kći, kojem je stranka odobrila, pravno ili činjenično, posebna prava ili povlastice; stranka odobrava posebna prava ili povlastice ako odredi ili ograniči broj poduzeća ovlaštenih za isporuku robe ili usluge prema kriterijima koji nisu objektivni, razmjerni i nediskriminirajući, čime bitno utječe na sposobnost bilo kojeg drugog poduzeća da isporuči istu robu ili uslugu na istom zemljopisnom području pod bitno jednakovrijednim uvjetima;

(g) „financijska institucija” i „financijska usluga” imaju isto značenje kao i u članku 18.1. (Definicije);

([87]) Podrazumijeva se da to isključuje djelatnosti poduzeća: (a) koje posluje na neprofitnoj osnovi; ili (b) koje djeluje na temelju povrata troškova.

([88]) Podrazumijeva se da se ovo poglavlje ne primjenjuje na prirodne monopole, osim ako se oni odrede u smislu stavka 1. točke (d).

(h) „usluga koja se pruža u okviru izvršavanja javnih ovlasti” znači usluga koja se pruža u okviru izvršavanja javnih ovlasti kako je definirano u GATS-u i, ako je primjenjivo, u Prilogu o financijskim uslugama GATS-u ([89]);

(i) „poduzeće u državnom vlasništvu” znači poduzeće koje je u vlasništvu ili pod kontrolom stranke ([90]).

Članak 22.2.

Delegirana ovlast

Osim ako je drukčije navedeno u ovom Sporazumu, svaka stranka osigurava da bilo koja osoba, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određene monopole, kojoj je stranka delegirala regulatorne, upravne ili druge javne ovlasti pri izvršavanju tih ovlasti djeluje u skladu s obvezama te stranke kako su utvrđene na temelju ovog Sporazuma.

Članak 22.3.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određene monopole koji obavljaju komercijalne djelatnosti. Ako poduzeće u državnom vlasništvu, poduzeće kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopol kombinira komercijalne i nekomercijalne djelatnosti ([91]), samo su komercijalne djelatnosti obuhvaćene ovim poglavljem.

2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje:

(a) na poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određene monopole kad djeluju u svojstvu naručitelja koji provode obuhvaćenu nabavu kako je definirano u članku 21.1. (Definicije) točki (c);

(b) na bilo koju uslugu koja se pruža u okviru izvršavanja javnih ovlasti;

(c) na aktivnosti koje provodi:

i. financijska institucija ili drugi pravni subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom stranke koji se osniva ili radi privremeno i samo za potrebe sanacije ([92]);

ii. javni subjekt, uključujući javnu zakladu koja, u skladu isključivo s mandatom za pružanje javnih usluga kojim se nastoji doprinijeti uravnoteženom i stabilnom razvoju predmetne stranke, pruža financijske usluge za račun te stranke ili s njezinim jamstvom ili korištenjem njezinih financijskih sredstava; i

iii. javni subjekt u skladu s mandatom za pružanje javnih usluga koji se odnosi na zakonski sustav socijalne sigurnosti ili javni mirovinski sustav; i

([89]) Podrazumijeva se da usluge koje se pružaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti uključuju usluge koje pruža središnja banka, monetarno tijelo, financijsko regulatorno tijelo ili sanacijsko tijelo stranke.
([90]) Za određivanje vlasništva ili kontrole svi relevantni pravni i činjenični elementi ispituju se za svaki slučaj posebno.
([91]) Nekomercijalne djelatnosti uključuju obavljanje legitimnog mandata za pružanje javnih usluga.
([92]) Podrazumijeva se sljedeće: (a) izraz „sanacija” tumači se u skladu s pravom stranke u kojoj je financijska institucija ili drugi pravni subjekt osnovan, (b) „samo za potrebe sanacije” znači da financijska institucija ili drugi pravni subjekt ne obavlja nikakvu komercijalnu djelatnost koja nije izravno povezana s njegovim potrebama sanacije.

(d) na poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određene monopole ako je, u trenutku određivanja vrijednosti praga, u jednoj od prethodnih triju uzastopnih fiskalnih godina godišnji prihod nastao na temelju komercijalnih djelatnosti tog poduzeća ili monopola iznosio manje od 200 milijuna posebnih prava vučenja.

3. Članak 22.6. ne primjenjuje se ako poduzeće u državnom vlasništvu, poduzeće kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopol pruža financijske usluge na temelju vladina mandata ako takvo pružanje financijskih usluga:

(a) služi kao potpora izvozu ili uvozu, pod uvjetom da te usluge:

i. nemaju za cilj zamjenu komercijalnog financiranja; ili

ii. nisu ponuđene pod uvjetima koji su povoljniji od onih koji bi se mogli dobiti za usporedive financijske usluge na komercijalnom tržištu ([93]);

(b) služi kao potpora privatnom ulaganju izvan područja stranke, pod uvjetom da te usluge:

i. nemaju za cilj zamjenu komercijalnog financiranja; ili

ii. nisu ponuđene pod uvjetima koji su povoljniji od onih koji bi se mogli dobiti za usporedive financijske usluge na komercijalnom tržištu; ili

(c) bude ponuđeno pod uvjetima u skladu sa Sporazumom OECD-a, pod uvjetom da su financijske usluge obuhvaćene područjem primjene Sporazuma OECD-a.

4. Članak 22.6. ne primjenjuje se na sektore utvrđene u članku 10.5. (Područje primjene) stavku 2. točkama od (c) do (e).

5. Članak 22.6. ne primjenjuje se u mjeri u kojoj poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopoli stranke obavljaju kupnju i prodaju robe ili usluga u skladu:

(a) s bilo kojom postojećom nesukladnom mjerom koju stranka provodi, nastavi, produži ili izmijeni u skladu s člankom 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke), 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke) ili 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere) kako je utvrđeno u Prilogu I. (Postojeće mjere), i u odjeljku B Dodatka VI.-A ili Dodatka VI.-B Prilogu VI. (Financijske usluge); ili

(b) s bilo kojom nesukladnom mjerom koju stranka donese ili provodi u pogledu sektora, podsektora ili djelatnosti u skladu s člankom 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke), 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke) ili 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere) kako je utvrđeno u Prilogu II. (Buduće mjere), i u odjeljku B Dodatka VI.-A ili Dodatka VI.-B Prilogu VI. (Financijske usluge).

([93]) Ako se na komercijalnom tržištu ne nude nikakve usporedive financijske usluge: (a) za potrebe točke (a) podtočke ii. i točke (b) podtočke ii. poduzeće u državnom vlasništvu može se prema potrebi osloniti na dostupne dokaze kako bi utvrdilo referentne uvjete po kojima bi se takve usluge nudile na komercijalnom tržištu i (b) za potrebe točke (a) podtočke i. i točke (b) podtočke i. za pružanje financijskih usluga smatra se da ne zamjenjuje komercijalno financiranje.

6. Stranke se slažu da se mjera koja se donese ili provodi na temelju Priloga 22.-A, ili koja je isključena iz područja primjene ovog poglavlja, može provoditi pod uvjetom da se takva mjera, u mjeri u kojoj je obuhvaćena Sporazumom o WTO-u, primjenjuje u skladu s pravima i obvezama stranke koja poduzima tu mjeru na temelju Sporazuma o WTO-u ([94]).

Članak 22.4.

Nesukladne djelatnosti

Članak 22.6. ne primjenjuje se na nesukladne djelatnosti poduzeća u državnom vlasništvu ili određenih monopola navedenih u Prilogu 22.-A u skladu s uvjetima iz tog priloga.

Članak 22.5.

Opće odredbe

1. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze svake stranke na temelju ovog poglavlja, ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao da sprečava stranku da osnuje ili zadrži poduzeće u državnom vlasništvu, da poduzeću odobri posebna prava ili povlastice ili da odredi ili zadrži monopol.

2. Stranka od poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenog monopola ne smije zahtijevati da postupa na način koji nije u skladu s ovim poglavljem niti ih poticati na to.

Članak 22.6.

Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja

1. Svaka stranka osigurava da sva njezina poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određeni monopoli za vrijeme obavljanja komercijalnih djelatnosti:

(a) pri kupnji ili prodaji robe ili usluga postupaju u skladu s komercijalnim razmatranjima, osim za ispunjavanje uvjeta mandata za pružanje javnih usluga koji nije neusklađen s točkom (b) ili (c);

(b) pri kupnji robe ili usluga:

i. za robu koju dobavlja ili uslugu koju pruža poduzeće iz druge stranke odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju za sličnu robu koju dobavljaju ili sličnu uslugu koju pružaju poduzeća iz te stranke; i

ii. za robu koju dobavlja ili uslugu koju pruža poduzeće koje je obuhvaćeno ulaganje u smislu članka 10.1. (Definicije) stavka 1. točke (a) na području stranke odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju za sličnu robu koju dobavljaju ili sličnu uslugu koju pružaju poduzeća iz te stranke na mjerodavnom tržištu na području stranke; i

(c) pri prodaji robe ili usluga:

i. poduzeću iz druge stranke odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju poduzećima iz stranke; i

([94]) Podrazumijeva se da je jedini forum za određivanje primjenjuje li se mjera stranke u skladu s pravima i obvezama te stranke na temelju Sporazuma o WTO-u mehanizam za rješavanje sporova iz Dogovora o rješavanju sporova.

ii. poduzeću koje je obuhvaćeno ulaganje u smislu članka 10.1. (Definicije) stavka 1. točke (a) na području stranke odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju poduzećima iz stranke na mjerodavnom tržištu na području stranke ([95]).

2. Pod uvjetom da su takvi različiti uvjeti ili odbijanje u skladu s komercijalnim razmatranjima, stavkom 1. ne sprečavaju se poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopoli:

(a) da kupuju robu ili usluge ili isporučuju robu ili pružaju usluge pod uvjetima različitima od onih utvrđenih u stavku 1., uključujući uvjete koji se odnose na cijenu; ili

(b) da odbiju kupiti robu ili usluge ili isporučiti robu ili pružiti usluge.

Članak 22.7.

Regulatorni okvir

1. Stranke nastoje poštovati i na najbolji način primjenjivati relevantne međunarodne norme, uključujući Smjernice OECD-a za korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu.

2. Svaka stranka osigurava da su sva regulatorna tijela ili nadležna tijela koja obavljaju regulatornu funkciju koja ta stranka osnuje ili zadrži:

(a) neovisna i da ne odgovaraju nijednom poduzeću koje to regulatorno ili nadležno tijelo regulira kako bi se osigurala djelotvornost regulatorne funkcije; i

(b) nepristrana ([96]) u sličnim okolnostima u odnosu na sva poduzeća koja to regulatorno ili nadležno tijelo regulira, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određene monopole ([97]).

3. Svaka stranka osigurava dosljednu i nediskriminirajuću provedbu zakona i drugih propisa, među ostalim u pogledu poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određenih monopola.

Članak 22.8.

Transparentnost

1. Stranka na pisani zahtjev druge stranke odmah dostavlja sljedeće informacije o poduzeću u državnom vlasništvu, poduzeću kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenom monopolu, pod uvjetom da zahtjev uključuje objašnjenje načina na koji djelatnosti tog poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenog monopola potencijalno utječu na interese stranke koja podnosi zahtjev iz ovog poglavlja:

(a) postotak udjela koje stranka kojoj je upućen zahtjev, njezina poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopoli kumulativno imaju u vlasništvu te postotak glasačkih prava koja kumulativno imaju u poduzeću u državnom vlasništvu, poduzeću kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenom monopolu;

([95]) Podrazumijeva se da se ovaj članak ne primjenjuje na kupnju ili prodaju udjela, dionica ili drugih oblika sudjelovanja u vlasničkom kapitalu koje obavlja poduzeće u državnom vlasništvu, poduzeće kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopol kao sredstvo sudjelovanja u vlasničkom kapitalu u drugom poduzeću.

([96]) Podrazumijeva se da se nepristranost regulatornog ili nadležnog tijela pri obavljanju njegove regulatorne funkcije ocjenjuje prema općem obrascu ili praksi tog regulatornog ili nadležnog tijela.

([97]) Podrazumijeva se da u pogledu sektora za koje su stranke u drugim poglavljima dogovorile posebne obveze kad je riječ o regulatornom ili nadležnom tijelu prednost ima relevantna odredba iz tih drugih poglavlja.

(b) opis svih posebnih udjela ili posebnih glasačkih prava ili drugih posebnih prava koje imaju stranka kojoj je upućen zahtjev, njezina poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopoli, u mjeri u kojoj se ta prava razlikuju od prava povezanih s općim redovnim udjelima u tom poduzeću u državnom vlasništvu, poduzeću kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenom monopolu;

(c) organizacijsku strukturu poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenog monopola, sastav njegova upravnog odbora ili jednakovrijednog tijela, službene nazive svih javnih dužnosnika koji služe kao službenik ili član upravnog odbora ili jednakovrijednog tijela;

(d) opis vladinih odjela ili javnih tijela koji reguliraju ili prate poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određene monopole, opis zahtjeva u pogledu izvješćivanja koje su im uveli ti odjeli ili javna tijela, ako je izvedivo, te prava i prakse ([98]) tih vladinih odjela ili bilo kojih javnih tijela u imenovanju, razrješenju ili određivanju naknade viših rukovoditelja i članova upravnog odbora ili bilo kojeg drugog jednakovrijednog tijela;

(e) informacije o godišnjem prihodu i ukupnoj imovini poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenog monopola u posljednje tri godine za koje su informacije dostupne;

(f) informacije o svim iznimkama i imunitetima od kojih poduzeće u državnom vlasništvu, poduzeće kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopol ima korist na temelju prava stranke kojoj je upućen zahtjev; i

(g) sve dodatne javno dostupne informacije o poduzeću u državnom vlasništvu, poduzeću kojem su odobrena posebna prava ili povlastice ili određenom monopolu, uključujući godišnje financijske izvještaje i revizije koje su provele treće strane.

2. Ako zatražene informacije nisu dostupne, stranka kojoj je upućen zahtjev u pisanom obliku dostavlja razloge za to stranci koja je podnijela zahtjev.

3. Ako stranka dostavi informacije u pisanom obliku u skladu sa zahtjevom iz ovog članka i obavijesti stranku koja je uputila zahtjev da te informacije smatra povjerljivima, stranka koja je uputila zahtjev ne smije objaviti te informacije bez prethodne suglasnosti stranke koja dostavlja informacije.

POGLAVLJE 23.

POLITIKA TRŽIŠNOG NATJECANJA

Članak 23.1.

Opća načela

Stranke prepoznaju važnost slobodnog i nenarušenog tržišnog natjecanja u svojim trgovinskim i investicijskim odnosima. Stranke potvrđuju da protutržišna poslovna postupanja i državne intervencije mogu narušiti pravilno funkcioniranje tržištâ i ugroziti koristi liberalizacije trgovine i ulaganja. Stranke se slažu da će zabrana takvog ponašanja, provedba politike tržišnog natjecanja, promicanje aktivnosti zagovaranja i suradnja na pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem pomoći osigurati koristi ovog Sporazuma.

([98]) Podrazumijeva se da izraz „prakse” ne uključuje razloge za imenovanje, razrješenje ili određivanje naknade viših rukovoditelja i članova upravnog odbora ili bilo kojeg drugog jednakovrijednog tijela.

Članak 23.2.

Pravo tržišnog natjecanja i protutržišna poslovna postupanja

1. Svaka stranka na svojem području donosi ili provodi sveobuhvatno pravo tržišnog natjecanja koje se primjenjuje na sve sektore gospodarstva9 ([99]) 9 i kojim se na djelotvoran način u obzir uzimaju sljedeća poslovna postupanja:

(a) sporazumi među poduzetnicima, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje koji imaju za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja;

(b) zlouporabe od strane jednog poduzetnika ili više njih, koji pojedinačno ili zajedno imaju znatnu snagu na mjerodavnom tržištu, te koje zlouporabe imaju ili bi mogle imati za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na tom mjerodavnom tržištu ili bilo kojem povezanom tržištu; i

(c) koncentracije između poduzetnika koje rezultiraju ili bi mogle rezultirati znatnim slabljenjem tržišnog natjecanja ili koje bitno ograničavaju ili bi mogle bitno ograničavati djelotvorno tržišno natjecanje, a posebno zbog stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja.

2. Svi poduzetnici, privatni ili javni, obvezni su primjenjivati pravo tržišnog natjecanja iz ovog članka.

3. Svaka stranka poduzima odgovarajuće mjere s obzirom na protutržišna poslovna postupanja radi promicanja politike tržišnog natjecanja.

4. U mjeri u kojoj je to predviđeno pravom stranke, primjenom prava tržišnog natjecanja ne bi se trebalo sprečavati, pravno ili činjenično, obavljanje određenih zadaća od javnog interesa koje se mogu dodijeliti poduzetnicima. Izuzeća od prava tržišnog natjecanja stranke trebaju biti ograničena na zadaće od javnog interesa, proporcionalna željenom cilju javne politike i transparentna.

Članak 23.3.

Provedba

1. Svaka stranka neovisno mijenja i izvršava svoje pravo tržišnog natjecanja.

2. Svaka stranka uspostavlja ili zadržava funkcionalno neovisno nadležno tijelo ili tijela koja su odgovorna i imaju odgovarajuće ovlasti i resurse potrebne za potpunu primjenu i djelotvorno izvršavanje svojeg prava tržišnog natjecanja.

3. Svaka stranka primjenjuje svoje pravo tržišnog natjecanja na transparentan i nediskriminirajući način, uz poštovanje načela poštenog postupka i prava na obranu predmetnih poduzetnika, uključujući pravo na saslušanje prije donošenja konačne odluke ili rješenja.

([99]) 99 Podrazumijeva se da se pravo tržišnog natjecanja u EU-u primjenjuje na poljoprivredni sektor u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007, SL EU L 347, 20.12.2013., str. 671. Podrazumijeva se da se Savezni zakon o tržišnom natjecanju (*Ley Federal de Competencia Económica*), objavljen u Službenom listu Saveza (*Diario Oficial de la Federación*) 23. svibnja 2014., primjenjuje na sve sektore u Meksiku za koje tijela nadležna za tržišno natjecanje utvrde svoje propise, kriterije ili smjernice u skladu s ustavnim izmjenama iz 2024., objavljenima u Službenom listu Saveza (*Diario Oficial de la Federación*) 20. prosinca 2024.

4. U svojoj politici izvršenja tijelo ili tijela nadležna za tržišno natjecanje ne smiju diskriminirati na temelju državljanstva odnosno državne pripadnosti tuženika u postupku izvršenja ([100]) ili trećih osoba kojima je odobreno pravo sudjelovanja u takvom postupku izvršenja.

5. Svaka stranka osigurava da se tuženiku u postupku izvršenja, koji se provodi kako bi se utvrdilo je li tuženik svojim ponašanjem povrijedio pravo tržišnog natjecanja stranke ili koje bi administrativne sankcije ili korektivne mjere trebalo izreći zbog povrede tog prava, pruži prilika za saslušanje i iznošenje dokaza za svoju obranu. Svaka stranka osobito osigurava da tuženik ima razumnu mogućnost da preispita i ospori dokaze na kojima se utvrđenje temelji.

6. Svaka stranka jamči da adresat odluke ili rješenja kojim se izriče administrativna sankcija ili korektivna mjera zbog povrede njezina prava tržišnog natjecanja dobije priliku tražiti sudsko preispitivanje te odluke ili rješenja.

Članak 23.4.

Transparentnost

1. Stranke prepoznaju važnost transparentnosti u svojim politikama izvršenja tržišnog natjecanja.

2. Svaka stranka objavljuje svoja administrativna ili postupovna pravila iz pravnih akata prema kojima se provode njezine istrage i postupci izvršenja u području prava tržišnog natjecanja. Ta administrativna ili postupovna pravila mogu, u mjeri u kojoj je to predviđeno pravom tržišnog natjecanja svake stranke, uključivati pravila o razumnim rokovima za dostavu dokaza u takvim postupcima.

3. Svaka stranka osigurava objavu verzije koja nije povjerljiva svake konačne odluke ili rješenja u kojem je utvrđena povreda njezina prava tržišnog natjecanja i, ovisno o slučaju, svakog naloga o provedbi takvog rješenja, kako bi se zainteresiranim osobama omogućilo da se upoznaju s njima.

4. Svaka stranka osigurava da su sve konačne odluke ili rješenja u kojima je utvrđena povreda njezina prava tržišnog natjecanja u pisanom obliku i da su u njima utvrđeni činjenično stanje i obrazloženje, uključujući pravnu i, ako je primjenjivo, ekonomsku analizu, na kojima se odluka ili rješenje temelji.

Članak 23.5.

Suradnja i koordinacija

1. Stranke prepoznaju važnost suradnje i koordinacije između njihovih tijela nadležnih za tržišno natjecanje o pitanjima povezanima s njihovim pravom tržišnog natjecanja i politikama u području slobodne trgovine. U skladu s tim, tijela stranaka nadležna za tržišno natjecanje nastoje surađivati na pitanjima povezanima s njihovim pravom tržišnog natjecanja, među ostalim pružanjem pomoći, obavješćivanjem, savjetovanjem i razmjenom informacija.

2. Stranke jačaju suradnju u području izvršenja njihova prava tržišnog natjecanja u mjeri u kojoj je to usklađeno s njihovim zakonodavstvima i važnim interesima te unutar ograničenja njihovih razumno dostupnih sredstava. U tu svrhu tijela stranaka nadležna za tržišno natjecanje nastoje razmjenjivati informacije koje nisu povjerljive, iskustva i stajališta:

(a) o svojem pravu, politikama i praksama u području tržišnog natjecanja, uključujući informacije o izuzećima koja se odobravaju na temelju njihova prava tržišnog natjecanja;

([100]) Za potrebe ovog članka postupak izvršenja znači sudski ili upravni postupak koji slijedi nakon istrage navodne povrede prava tržišnog natjecanja.

(b) o izvršenju svojeg prava tržišnog natjecanja; i

(c) o svojim aktivnostima zagovaranja tržišnog natjecanja.

3. Stranke nastoje ojačati koordinaciju između svojih tijela nadležnih za tržišno natjecanje u područjima od zajedničkog interesa i u mjeri u kojoj je to usklađeno s njihovim zakonodavstvima i važnim interesima te unutar ograničenja njihovih razumno dostupnih sredstava. U tu svrhu stranke nastoje koordinirati, u mjeri u kojoj je to moguće, svoje aktivnosti izvršenja povezane s istim ili povezanim predmetima.

4. Stranke potvrđuju da njihova tijela nadležna za tržišno natjecanje priznaju korištenje izjava o odricanju od povjerljivosti u svojim područjima izvršenja i priznaju da je odluka poduzetnika da se odrekne svojeg prava na zaštitu povjerljivih informacija dobrovoljna.

5. Ništa u ovom članku ne ograničava diskrecijsko pravo tijela stranke nadležnih za tržišno natjecanje da odlučuju hoće li poduzeti mjere u pogledu određenih zahtjeva koje im upute tijela nadležna za tržišno natjecanje druge stranke.

6. Ništa u ovom članku ne sprečava tijela nadležna za tržišno natjecanje bilo koje stranke da poduzmu mjere u pogledu određenih predmeta.

7. Tijela stranaka nadležna za tržišno natjecanje mogu razmotriti sklapanje zasebnog sporazuma o suradnji u kojem se utvrđuju međusobno dogovoreni uvjeti za provedbu suradnje.

Članak 23.6.

Tehnička suradnja

Stranke smatraju da im je u zajedničkom interesu podupirati ciljeve ovog Sporazuma tehničkom suradnjom za potrebe razmjene iskustava u osmišljavanju i provedbi politike tržišnog natjecanja te izvršenju njihova prava tržišnog natjecanja, ovisno o resursima razumno dostupnima svakoj stranci.

Članak 23.7.

Savjetovanje

1. Radi promicanja međusobnog razumijevanja između stranaka ili rješavanja specifičnih pitanja o tumačenju ili primjeni ovog poglavlja, stranka, na zahtjev druge stranke, pokreće savjetovanje o pitanjima koja postavi druga stranka. Stranka koja traži savjetovanje navodi, prema potrebi, kako to pitanje utječe na trgovinu ili ulaganje između stranaka.

2. Stranke odmah raspravljaju o svim pitanjima koja se jave o tumačenju ili primjeni ovog poglavlja.

3. Radi olakšavanja rasprava o pitanju koje je predmetom savjetovanja svaka stranka nastoji drugoj stranci dostaviti relevantne informacije, koje nisu povjerljive prirode.

Članak 23.8.

Povjerljivost informacija

1. Neovisno o ostalim odredbama ovog poglavlja, stranka nije dužna dostaviti informacije ako je otkrivanje tih informacija zabranjeno zakonima stranke koja posjeduje te informacije.

2. Ako stranka dostavi informacije na temelju ovog poglavlja, druga stranka poštuje povjerljivost tih informacija.

3. Ako tijela stranke nadležna za tržišno natjecanje prime povjerljive informacije od tijela druge stranke nadležnih za tržišno natjecanje na koje se primjenjuje izjava o odricanju od povjerljivosti, tijela stranke nadležna za tržišno natjecanje koriste primljene informacije u skladu s uvjetima iz te izjave.

Članak 23.9.

Tijela nadležna za tržišno natjecanje

Za potrebe ovog poglavlja tijela nadležna za tržišno natjecanje su tijela navedena u nastavku ili njihovi sljednici:

(a) za Europsku uniju: Europska komisija; i

(b) za Meksiko:

i. Nacionalna protumonopolska komisija (*Comisión Nacional Antimonopolio*); i

ii. Regulatorna komisija za telekomunikacije (*Comisión Reguladora de Telecomunicaciones* (CRT)).

Članak 23.10.

Neprimjena rješavanja sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. (Rješavanje sporova) za pitanja tumačenja ili primjene odredaba ovog poglavlja.

POGLAVLJE 24.

SUBVENCIJE

Članak 24.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „subvencija za robu” znači mjera koja ispunjava uvjete utvrđene u članku 1.1. Sporazuma o SCM-u i koja je specifična u skladu s i u smislu članka 2. tog sporazuma;

(b) „subvencija za usluge” znači mjera koja uključuje financijski doprinos vlade ili javnog tijela i kojom se daje prednost te koja je specifična za poduzeće ili industriju ili skupinu poduzeća ili industrija u skladu s i u smislu članka 2. Sporazuma o SCM-u ([101]).

([101]) Ovom se definicijom ne dovodi u pitanje ishod budućih rasprava u WTO-u o definiciji subvencija za usluge. Ovisno o napretku tih rasprava Zajedničko vijeće može donijeti odluku o izmjeni ovog Sporazuma u tom pogledu.

Članak 24.2.

Opća načela

Stranke priznaju da se subvencije mogu dodijeliti ako je to potrebno za ostvarenje cilja javne politike. Međutim, stranke potvrđuju da određene subvencije mogu narušiti pravilno funkcioniranje tržištâ i ugroziti koristi liberalizacije trgovine i ulaganja. Stranka u načelu ne bi trebala odobriti subvencije poduzećima koja isporučuju robu ili usluge ako one negativno utječu ili bi mogle negativno utjecati na trgovinu ili ulaganja.

Članak 24.3.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na subvencije za sva poduzeća koja obavljaju gospodarsku djelatnost. Ako poduzeće obavlja i gospodarske i negospodarske djelatnosti, ovo se poglavlje primjenjuje samo na gospodarske djelatnosti tog poduzeća.

2. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na subvencije koje se daju poduzećima kojima je povjereno pružanje određenih usluga od javnog interesa, uključujući ona kojima je to povjereno putem posebnih prava ili povlastica, u mjeri u kojoj su te subvencije ograničene na iznos potreban za pokrivanje troškova predmetne usluge.

3. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na subvencije za poljoprivredne proizvode ili subvencije za ribu i proizvode ribarstva.

4. Uz iznimku članka 24.5. ovo poglavlje ne primjenjuje se na subvencije koje se pružaju u sektoru audiovizualnih usluga.

5. Članak 24.7. ne primjenjuje se na subvencije za usluge.

Članak 24.4.

Odnos s WTO-om

Stranke potvrđuju svoja prava i obveze u skladu s člankom XV. GATS-a, člankom XVI. GATT-a iz 1994. i na temelju Sporazuma o SCM-u.

Članak 24.5.

Transparentnost

1. Svaka stranka objavljuje sljedeće informacije povezane s bilo kojom subvencijom koja se dodjeljuje ili provodi na njezinu području:

(a) pravnu osnovu subvencije;

(b) oblik subvencije;

(c) iznos subvencije ili iznos predviđen u proračunu za subvenciju; i

(d) ako je to moguće, ime primatelja ([102]).

2. Smatra se da stranka poštuje stavak 1.:

(a) ako dostavi obavijest WTO-u u skladu s člankom 25.1. Sporazuma o SCM-u i, ako je moguće, objavi ime primatelja; ili

([102]) Stavak 1. točka (d) primjenjuje se na subvencije od 500 000 posebnih prava vučenja i više.

(b) ako informacije koje se zahtijevaju stavkom 1. stranka stavi na raspolaganje ili se te informacije stave na raspolaganje u njezino ime na javno dostupnim internetskim stranicama do 31. prosinca kalendarske godine koja slijedi nakon godine u kojoj je subvencija provedena ili dodijeljena ([103]).

3. Kad je riječ o subvencijama za usluge, ovaj članak primjenjuje se samo:

(a) ako je iznos subvencije veći od 400 000 posebnih prava vučenja po korisniku u razdoblju od tri uzastopne godine; i

(b) ako se subvencija odobrava za pružanje usluga u sljedećim sektorima: audiovizualne usluge, telekomunikacije, financijske usluge, prijevoz (uključujući pomorski prijevoz), energetika (uključujući distribuciju električne energije), okoliš, računarstvo, arhitektura i inženjerstvo, građevinarstvo ili poštanske i kurirske usluge.

Članak 24.6.

Savjetovanje

1. Ako stranka smatra da subvencija koju je odobrila druga stranka negativno utječe ili bi mogla negativno utjecati na njezinu trgovinu ili ulaganja, ta stranka može svoje razloge za zabrinutost izraziti drugoj stranci i zatražiti savjetovanje o tom pitanju. Stranka kojoj je zahtjev upućen razmatra takav zahtjev u cijelosti i u dobroj namjeri.

2. Tijekom savjetovanja stranka koja podnosi zahtjev može zatražiti od druge stranke da dostavi dodatne informacije o subvenciji, kao što su:

(a) pravna osnova i cilj politike ili svrha subvencije;

(b) oblik subvencije;

(c) datumi i trajanje subvencije i svi drugi rokovi povezani s njom;

(d) zahtjevi prihvatljivosti za subvenciju;

(e) ukupni ili godišnji iznos predviđen u proračunu za subvenciju;

(f) ime primatelja subvencije, ako je moguće; i

(g) sve druge informacije koje omogućuju procjenu negativnih učinaka subvencije na trgovinu ili ulaganja.

3. Stranka kojoj je upućen zahtjev dostavlja pisani odgovor koji sadržava relevantne informacije o predmetnoj subvenciji najkasnije 60 dana od datuma primitka zahtjeva iz stavka 2. Ako se bilo koje relevantne informacije zatražene u skladu sa stavkom 2. ne dostave u pisanom odgovoru, stranka kojoj je upućen zahtjev u pisanom odgovoru objašnjava zašto nije dostavila te informacije.

([103]) Podrazumijeva se da objava subvencije ili programa subvencija na internetskim stranicama ne dovodi u pitanje njezin pravni status ili prirodu samog programa.

4. Ako nakon primitka informacija dostavljenih u skladu sa stavcima 2. i 3. stranka koja je uputila zahtjev obavijesti stranku kojoj je upućen zahtjev kako smatra da predmetna subvencija ima ili bi mogla imati znatan negativan učinak na njezinu trgovinu ili ulaganja, stranka kojoj je zahtjev upućen ulaže najveće moguće napore kako bi uklonila ili minimizirala te znatne negativne učinke u roku od godinu dana.

Članak 24.7.

Subvencije koje podliježu uvjetima

1. Svaka stranka primjenjuje uvjete na sljedeće subvencije, u mjeri u kojoj one negativno utječu ili bi mogle negativno utjecati na trgovinu ili ulaganja druge stranke, kako slijedi:

(a) dopuštene su subvencije ili pravni aranžmani u skladu s kojima je vlada odgovorna za pokrivanje dugova ili obveza određenih poduzeća, pod uvjetom da je pokriće tih dugova i obveza ograničeno s obzirom na iznos tih dugova i obveza ili trajanje te odgovornosti;

(b) subvencije poduzećima u problemima ili nesolventnim poduzećima ili onima na rubu nesolventnosti dopuštene su pod sljedećim uvjetima:

i. izrađen je vjerodostojan plan restrukturiranja; taj plan mora se temeljiti na realističnim pretpostavkama kako bi se u razumnom roku osigurala obnova dugoročne održivosti poduzeća; i

ii. poduzeća, osim malih i srednjih poduzeća, sama doprinose troškovima restrukturiranja.

2. Stavak 1. točka (b) ne tumači se kao da sprečava stranku da pruži privremenu potporu za likvidnost u obliku kreditnih jamstava ili zajmova u razdoblju koje je razumno potrebno za izradu plana restrukturiranja. Takva privremena potpora za likvidnost ograničena je na iznos potreban za održavanje poslovanja poduzeća.

Članak 24.8.

Upotreba subvencija

Svaka stranka osigurava da poduzeća upotrebljavaju subvencije koje je dodijelila samo za cilj politike ili u svrhu za koju su dodijeljene ([104]).

Članak 24.9.

Neprimjena rješavanja sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. (Rješavanje sporova) za pitanja tumačenja ili primjene iz članka 24.5., u mjeri u kojoj se odnosi na subvencije za usluge, ili članka 24.6. stavka 4.

([104]) Podrazumijeva se da je stranka ispunila tu obvezu ako je uspostavila odgovarajući zakonodavni okvir i upravne postupke u tu svrhu.

POGLAVLJE 25.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

ODJELJAK A

Opće odredbe

Članak 25.1.

Ciljevi i načela

1. Cilj je ovog poglavlja postići odgovarajuću i djelotvornu razinu zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva kako bi se:

(a) doprinijelo promicanju tehnoloških inovacija, prijenosu i širenju tehnologije, na uzajamnu korist proizvođača i korisnika tehnološkog znanja i na način koji vodi prema društvenom i gospodarskom blagostanju te ravnoteži između prava i obveza; i

(b) promicala i uredila trgovina između stranaka te smanjili poremećaji i prepreke u takvoj trgovini.

2. Stranka pri izradi ili izmjeni svojih zakona i drugih propisa može donijeti mjere potrebne za zaštitu javnog zdravlja i prehrane te za promicanje javnog interesa u sektorima od ključnog značaja za njezin socioekonomski i tehnološki razvoj, pod uvjetom da su te mjere usklađene s ovim poglavljem.

3. Stranka može donijeti odgovarajuće mjere, pod uvjetom da su one usklađene s odredbama ovog poglavlja, za sprečavanje zloupotrebe prava intelektualnog vlasništva od strane nositelja prava ili primjene praksi koje neopravdano ograničavaju trgovinu ili nepovoljno utječu na međunarodni prijenos tehnologije.

4. Uzimajući u obzir temeljne ciljeve javne politike nacionalnih sustava, stranke prepoznaju da je u okviru njihovih sustava intelektualnog vlasništva, istodobno poštujući načelo transparentnosti te uzimajući u obzir interese svih relevantnih dionika, uključujući nositelje prava, korisnike i javnost, potrebno sljedeće:

(a) promicati inovacije i kreativnost;

(b) olakšati širenje informacija, znanja, tehnologija, kulture i umjetnosti; i

(c) poticati tržišno natjecanje te otvorena i učinkovita tržišta.

Članak 25.2.

Priroda i opseg obveza

1. Stranke se obvezuju osigurati odgovarajuću i djelotvornu provedbu međunarodnih ugovora koji se odnose na intelektualno vlasništvo, čije su stranke, uključujući Sporazum o TRIPS-u. Ovim poglavljem dopunjuju se i dodatno preciziraju prava i obveze stranaka na temelju Sporazuma o TRIPS-u i drugih međunarodnih ugovora u području intelektualnog vlasništva čije su stranke.

2. Za potrebe ovog poglavlja „prava intelektualnog vlasništva” znači sve kategorije prava intelektualnog vlasništva obuhvaćene dijelom II. odjeljcima od 1. do 7. Sporazuma o TRIPS-u te oplemenjivačka prava na biljnu sortu. Zaštita intelektualnog vlasništva uključuje zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja iz članka 10.a Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva od 20. ožujka 1883., kako je zadnje revidirana u Stockholmu 14. srpnja 1967. (dalje u tekstu „Pariška konvencija”).

3. Svaka stranka provodi odredbe ovog poglavlja. Stranka može, ali nije obvezna, na temelju svojeg prava osigurati opsežniju zaštitu prava intelektualnog vlasništva, ili njihovo izvršenje, nego što se zahtijeva u ovom poglavlju, pod uvjetom da takva zaštita ili izvršenje nije u suprotnosti s ovim poglavljem. Svaka stranka slobodno određuje odgovarajuću metodu provedbe ovog poglavlja u okviru svojeg pravnog sustava i prakse.

Članak 25.3.

Iscrpljenje

Ovo poglavlje ne utječe na slobodu stranaka da utvrde primjenjuje li se iscrpljenje prava intelektualnog vlasništva i pod kojim uvjetima.

Članak 25.4.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka državljanima ([105]) druge stranke odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobrava svojim državljanima u odnosu na zaštitu ([106]) prava intelektualnog vlasništva obuhvaćenih ovim poglavljem, uz iznimke koje su predviđene Pariškom konvencijom, Bernskom konvencijom za zaštitu književnih i umjetničkih djela od 9. rujna 1886., kako je zadnje izmijenjena u Parizu 24. srpnja 1971. (dalje u tekstu „Bernska konvencija"), Međunarodnom konvencijom za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju, sastavljenom u Rimu 26. listopada 1961. (dalje u tekstu „Rimska konvencija") ili Ugovorom o intelektualnom vlasništvu u vezi s integriranim krugovima, sastavljenim u Washingtonu 26. svibnja 1989. Kad je riječ o izvođačima, proizvođačima fonograma i organizacijama za emitiranje, ta se obveza primjenjuje samo u pogledu prava predviđenih u okviru ovog Sporazuma.

2. Stranka ne smije, kao uvjet za odobravanje nacionalnog tretmana u skladu s ovim člankom, zahtijevati da nositelji prava ispune formalnosti ili uvjete kako bi stekli prava u pogledu autorskog prava i srodnih prava ([107]).

3. Stranka može koristiti iznimke iz stavka 1. u odnosu na sudske i upravne postupke, među ostalim određivanje adrese za dostavu ili imenovanje zastupnika unutar njezine nadležnosti, samo:

(a) ako su takve iznimke potrebne za osiguravanje sukladnosti sa zakonima ili drugim propisima koji nisu u suprotnosti s ovim poglavljem; i

(b) ne primjenjuju se na način koji bi činio prikriveno ograničavanje trgovine.

4. Stranka nema nikakvu obvezu u skladu s ovim člankom s obzirom na postupke predviđene u multilateralnim sporazumima sklopljenima u okviru Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (dalje u tekstu „WIPO") koji se odnose na stjecanje ili ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva.

([105]) Za potrebe ovog poglavlja primjenjuje se definicija državljana iz Sporazuma o TRIPS-u.
([106]) Za potrebe ove odredbe „zaštita" uključuje pitanja koja utječu na raspoloživost, stjecanje, opseg, održavanje i provedbu prava intelektualnog vlasništva te pitanja koja utječu na korištenje prava intelektualnog vlasništva kojima se ovo poglavlje posebno bavi.
([107]) Ovim se stavkom ne dovodi u pitanje članak 11. Rimske konvencije.

ODJELJAK B

Norme u području prava intelektualnog vlasništva

PODODJELJAK B.1.

Autorsko pravo i srodna prava

Članak 25.5.

Međunarodni ugovori

1. Stranke potvrđuju svoju obvezu poštovanja sljedećih međunarodnih sporazuma:

(a) Bernske konvencije;

(b) Rimske konvencije;

(c) Ugovora o autorskom pravu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo, donesenog u Ženevi 20. prosinca 1996.; i

(d) Ugovora o izvedbama i fonogramima Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo, donesenog u Ženevi 20. prosinca 1996.

2. Stranke ulažu sva razumna nastojanja kako bi poštovale odredbe Pekinškog ugovora o audiovizualnim izvedbama, donesenog u Pekingu 24. lipnja 2012., i Marakeški ugovor o olakšanju pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima, donesen u Marakešu 27. lipnja 2013.

Članak 25.6.

Autori

Svaka stranka autorima osigurava isključivo pravo da odobre ili zabrane:

(a) izravno ili neizravno, privremeno ili trajno reproduciranje njihovih djela bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;

(b) svakog oblika javne distribucije izvornika njihovih djela ili umnoženih primjeraka, prodajom ili na drugi način;

(c) svako priopćivanje njihovih djela javnosti, žično ili bežično, uključujući činjenje dostupnim javnosti njihovih djela tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere; i

(d) komercijalno iznajmljivanje izvornika ili umnoženih primjeraka njihovih djela javnosti.

Članak 25.7.

Izvođači

Svaka stranka izvođačima osigurava isključivo pravo da odobre ili zabrane:

(a) fiksiranje ([108]) vlastitih izvedbi;

(b) izravno ili neizravno, privremeno ili trajno umnožavanje fiksacija svojih izvedbi bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;

([108]) „Fiksiranje” znači ugrađivanje zvukova ili pokretnih slika, ili njihovo predstavljanje, na podlogu s koje se mogu doživjeti, umnožavati ili priopćivati putem nekog uređaja.

(c) javnu distribuciju svojih fiksiranih izvedbi, prodajom ili na drugi način;

(d) činjenje dostupnim javnosti svojih fiksiranih izvedbi, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere;

(e) bežično radiodifuzijsko emitiranje i priopćivanje javnosti svojih izvedbi, osim ako već sama izvedba predstavlja radiodifuzijsko emitiranje ili se reproducira s fiksirane podloge; i

(f) komercijalno iznajmljivanje javnosti svojih fiksiranih izvedbi.

Članak 25.8.

Proizvođači fonograma

Svaka stranka proizvođačima osigurava isključivo pravo da odobre ili zabrane:

(a) izravno ili neizravno, privremeno ili trajno, reproduciranje njihovih fonograma bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;

(b) distribuiranje svojih fonograma javnosti, prodajom ili na drugi način, uključujući njihove umnožene primjerke;

(c) činjenje dostupnim javnosti svojih fonograma, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere; i

(d) komercijalno iznajmljivanje svojih fonograma javnosti.

Članak 25.9.

Organizacije za emitiranje

Svaka stranka organizacijama za emitiranje osigurava isključivo pravo da odobre ili zabrane ([109]):

(a) fiksiranje svojih emitiranja, neovisno o tome jesu li emitirana žicom ili bežičnim putem, među ostalim kabelom ili satelitom;

(b) izravno ili neizravno, privremeno ili trajno umnožavanje fiksacija svojih emitiranja bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično, neovisno o tome emitiraju li se ti programi žično ili bežično, među ostalim kabelom ili satelitom;

(c) činjenje dostupnim javnosti, žičnim ili bežičnim putem, fiksacija svojih emitiranja, neovisno o tome je li riječ o žičnom ili bežičnom emitiranju, među ostalim kabelom ili satelitom, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere;

(d) javnu distribuciju, prodajom ili na drugi način, fiksacija svojih emitiranja, uključujući njihove umnožene primjerke, neovisno o tome je li riječ o žičnom ili bežičnom radiodifuzijskom emitiranju, među ostalim kabelom ili satelitom; i

(e) ponovno bežično radiodifuzijsko emitiranje svojih programa i priopćivanje svojih emitiranja javnosti ako se to priopćivanje odvija na javno dostupnim mjestima uz plaćanje ulaznice.

([109]) Za Meksiko tom se odredbom ne dovodi u pitanje zahtjev za poštovanje obveza na temelju njegova Zakona o telekomunikacijama i radiodifuziji (*Ley en Material de Telecomunicaciones y Radiodifusión*), kako je objavljen u njegovu Službenom listu 16. srpnja 2025.

Članak 25.10.

Radiodifuzijsko emitiranje i priopćivanje javnosti fonograma objavljenih u komercijalne svrhe ([110])

1. Svaka stranka izvođačima i proizvođačima fonograma osigurava pravo na jednokratnu primjerenu naknadu koju plaća korisnik ako se fonogram objavljen u komercijalne svrhe ili reprodukcija takvog fonograma koristi za bežično radiodifuzijsko emitiranje ili za bilo kakvo priopćivanje javnosti ([111]).

2. Stranke prepoznaju da bi jednokratnu primjerenu naknadu trebalo podijeliti između izvođača i proizvođača odgovarajućih fonograma. Svaka stranka može donijeti zakonodavni akt kojim se, u nedostatku sporazuma između izvođača i proizvođača fonograma, utvrđuju uvjeti pod kojima izvođači i proizvođači fonograma dijele jednokratnu primjerenu naknadu.

Članak 25.11.

Trajanje zaštite

1. Prava autora djela traju doživotno i najmanje 70 godina nakon njegove smrti, bez obzira na dan na koji je djelo zakonito stavljeno na raspolaganje javnosti.

2. Trajanje zaštite glazbene kompozicije s riječima istječe najmanje 70 godina nakon smrti posljednje od sljedećih živućih osoba, bez obzira na to jesu li te osobe određene kao suautori: autora stihova i skladatelja glazbene kompozicije ([112]).

3. Trajanje zaštite anonimnih ili pseudonimnih djela istječe najmanje 70 godina od zakonitog stavljanja djela na raspolaganje javnosti. Međutim, ako pseudonim autora ne dovodi u sumnju njegov identitet ili ako autor otkrije svoj identitet za vrijeme razdoblja iz prve rečenice, primjenjuje se trajanje zaštite utvrđeno u stavku 1.

4. Trajanje zaštite kinematografskih ili audiovizualnih djela istječe najmanje 70 godina nakon smrti barem posljednje preživjele osobe od navedenih, neovisno o tome jesu li te osobe imenovane suautorima: glavnog redatelja, scenarista, pisca dijaloga i skladatelja glazbe ([113]).

5. Prava organizacija za emitiranje istječu najranije 50 godina nakon prvog emitiranja, neovisno o tome je li emitiranje žično ili bežično, uključujući kabelom ili satelitom.

([110]) Svaka stranka može izvođačima i proizvođačima fonograma dodijeliti opsežnija prava u pogledu radiodifuzijskog emitiranja i priopćivanja javnosti fonograma objavljenih u komercijalne svrhe.

([111]) Za potrebe ovog članka „priopćivanje javnosti" ne uključuje stavljanje fonograma na raspolaganje javnosti, žično ili bežično, tako da mu svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere.

([112]) Stranka može odlučiti da je za primjenu ovog stavka potrebno da su oba doprinosa posebno stvorena za predmetnu glazbenu kompoziciju s riječima.

([113]) Stranka može odlučiti da glazba mora biti posebno stvorena za korištenje u predmetnom kinematografskom ili audiovizualnom djelu.

6. Svaka stranka predviđa ([114]):

(a) da trajanje zaštite prava izvođača istječe 75 godina od prvog fiksiranja izvedbe na fonogram ili prve izvedbe djela koja se ne fiksiraju na fonograme ili prvog prijenosa bilo kojim sredstvima; i

(b) da trajanje zaštite prava proizvođača fonograma istječe 75 godina od prvog fiksiranja zvukova na fonogram.

Alternativno, stranka predviđa:

(c) da prava izvođača koja se odnose na njihove izvedbe fiksirane na drugi način osim na fonograme istječu najranije 50 godina od fiksiranja izvedbe i, ako se objave u tom razdoblju, najranije 50 godina od prve zakonite objave; i

(d) da prava izvođača koja se odnose na njihove izvedbe fiksirane na fonograme i proizvođača fonograma istječu najranije 50 godina od fiksiranja izvedbe na fonogram i, ako se objave u tom razdoblju, najranije 70 godina od prve zakonite objave; stranka poduzima djelotvorne mjere kako bi osigurala da izvođači i proizvođači fonograma pravedno dijele dobit ostvarenu u 20 godina zaštite nakon isteka 50 godina od prve zakonite objave.

7. Uvjeti zaštite utvrđeni u ovom članku računaju se od 1. siječnja godine koja slijedi nakon događaja.

Članak 25.12.

Pravo slijeđenja

1. Svaka stranka u korist autora djela grafičke ili likovne umjetnosti, osim djela primijenjene umjetnosti, predviđa pravo slijeđenja, koje se definira kao neotuđivo pravo, kojeg se nije moguće odreći, čak ni unaprijed, na udio ([115]) u cijeni ostvarenoj svakom preprodajom tog djela koja uslijedi nakon prvog otuđenja djela od strane autora ([116]).

2. Pravo iz stavka 1. primjenjuje se na sve radnje preprodaje u koje su kao prodavatelji, kupci ili posrednici uključene osobe koje se profesionalno bave trgovinom umjetninama, kao što su javne aukcije, umjetničke galerije i, općenito, svi trgovci umjetninama.

Članak 25.13.

Suradnja u području kolektivnog ostvarivanja prava

1. Stranke promiču suradnju između svojih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava kako bi poduprle dostupnost djela i drugih zaštićenih sadržaja na svojim područjima i prijenos prihoda od prava na upotrebu takvih djela ili drugih zaštićenih sadržaja.

2. Stranke su suglasne promicati transparentnost i nediskriminaciju među članovima organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koji imaju prava, posebno u smislu prihoda od prava koje prikupljaju, odbitaka koje primjenjuju na takve prihode, korištenja prikupljenih prihoda od prava, politike raspodjele i njihova repertoara.

([114]) Podrazumijeva se da svaka stranka odabire između opcije iz točaka (a) i (b) ili alternative iz točaka (c) i (d), na temelju nacionalnog zakonodavstva.
([115]) Stranka može izraziti udio kao postotak preprodajne cijene.
([116]) Stranka može utvrditi minimalne uvjete za primjenu prava slijeđenja.

Članak 25.14.

Iznimke i ograničenja

Svaka stranka iznimke od prava ili ograničenja prava utvrđenih u ovom pododjeljku ograničava samo na određene posebne slučajeve koji nisu u suprotnosti s uobičajenim iskorištavanjem djela, izvedbe, fonograma ili emitiranja i koji neopravdano ne dovode u pitanje legitimne interese nositelja prava.

Članak 25.15.

Zaštita tehnoloških mjera

1. Svaka stranka predviđa odgovarajuću pravnu zaštitu protiv izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera od strane osobe koja je svjesna, ili ima opravdane razloge biti svjesna, da provodi izbjegavanje mjera s tim ciljem.

2. Svaka stranka predviđa odgovarajuću pravnu zaštitu protiv proizvodnje, uvoza, distribucije, prodaje, iznajmljivanja, oglašavanja u svrhu prodaje ili iznajmljivanja ili posjedovanja uređaja, proizvoda ili komponenata u komercijalne svrhe ili pružanja usluga:

(a) koji se promiču, oglašavaju ili prodaju na tržištu s ciljem izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera;

(b) koji imaju samo ograničenu komercijalnu svrhu ili ograničenu upotrebu koja nije izbjegavanje djelotvornih tehnoloških mjera; ili

(c) koji su ponajprije osmišljeni, proizvedeni, prilagođeni ili se izvode u svrhu omogućavanja ili olakšavanja izbjegavanja bilo kakvih djelotvornih tehnoloških mjera.

3. Za potrebe ovog članka izraz „tehnološke mjere” znači svaka tehnologija, uređaj ili komponenta koja je, u uobičajenom okviru njezina rada, osmišljena za sprečavanje ili ograničavanje radnji, u pogledu djela ili drugih sadržaja, koje nije odobrio nositelj autorskog ili srodnog prava kako je predviđeno pravom predmetne stranke. Tehnološke mjere smatraju se „djelotvornima” ako nositelj prava kontrolira korištenje zaštićenog djela ili drugog sadržaja primjenom kontrole pristupa ili postupkom zaštite, kao što su enkripcija, kodiranje ili druga transformacija djela ili drugog sadržaja, ili mehanizmom kontrole umnožavanja, kojim se ostvaruje cilj zaštite.

4. Neovisno o pravnoj zaštiti predviđenoj u stavku 1., ako nositelji prava ne poduzimaju dobrovoljne mjere, svaka stranka može prema potrebi poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala da odgovarajuća pravna zaštita od izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera utvrđenih u skladu s ovim člankom ne sprečava korisnike da koriste iznimke i ograničenja utvrđena u skladu s člankom 25.14.

Članak 25.16.

Obveze u pogledu informacija o upravljanju pravima

1. Svaka stranka predviđa primjerenu pravnu zaštitu protiv svake osobe koja svjesno i neovlašteno obavlja jednu od sljedećih radnji ako ta osoba zna ili ima opravdanih razloga znati da na taj način potiče, omogućuje, olakšava ili prikriva povredu autorskog prava ili srodnih prava:

(a) uklanjanje ili izmjenu bilo kakvih elektroničkih informacija o upravljanju pravima; ili

(b) distribuciju, uvoz za distribuciju, radiodifuzijsko emitiranje, priopćivanje javnosti ili činjenje dostupnim javnosti djela ili drugog sadržaja zaštićenog na temelju ovog pododjeljka s kojeg su neovlašteno uklonjene ili izmijenjene elektroničke informacije o upravljanju pravima.

2. Za potrebe ovog pododjeljka izraz „informacije o upravljanju pravima” znači sve informacije koje navedu nositelji prava kojima se identificira djelo ili drugi sadržaj iz ovog pododjeljka, autor ili bilo koji drugi nositelj prava, informacije o uvjetima upotrebe djela ili drugog sadržaja ili svi brojevi ili kodovi koji predstavljaju takve informacije.

3. Stavak 2. primjenjuje se ako je bilo koji od podataka iz tog stavka povezan s preslikom djela ili drugog sadržaja iz ovog pododjeljka ili se pojavljuje u vezi s priopćivanjem djela ili drugog sadržaja iz ovog pododjeljka javnosti.

PODODJELJAK B.2.

Žigovi

Članak 25.17.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka:

(a) ulaže sva razumna nastojanja u poštovanje Ugovora o pravu žiga, sastavljenog u Ženevi 27. listopada 1994., i Singapurskog ugovora o pravu žiga, sastavljenog u Singapuru 27. ožujka 2006.;

(b) poštuje Protokol koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova, donesen u Madridu 27. lipnja 1989., kako je zadnje izmijenjen 12. studenoga 2007., i Nicanski sporazum o međunarodnoj klasifikaciji roba i usluga u svrhu registriranja žigova, sastavljen u Nici 15. lipnja 1957., kako je izmijenjen 28. rujna 1979. (dalje u tekstu „Nicanska klasifikacija”).

Članak 25.18.

Postupak registracije

1. Svaka stranka uspostavlja sustav za registraciju žigova u kojem se svaka pravomoćna negativna odluka, uključujući djelomično odbijanje registracije, koju donese relevantno upravno tijelo nadležno za žigove, dostavlja pisanim putem uz propisno obrazloženje i mogućnost podnošenja pritužbe.

2. Svaka stranka predviđa mogućnost podnošenja prigovora protiv zahtjeva za registraciju žigova ili, prema potrebi, registracija žigova i mogućnost da podnositelj zahtjeva za registraciju žiga odgovori na takav prigovor ([117]).

3. Svaka stranka osigurava javno dostupnu elektroničku bazu podataka o zahtjevima i registracijama žigova.

Članak 25.19.

Prava koja proizlaze iz žiga

1. Registrirani žig nositelju daje isključiva prava koja proizlaze iz žiga. Nositelj žiga ima pravo spriječiti sve treće strane da bez njegova pristanka u tijeku trgovine upotrebljavaju:

(a) svaki znak koji je istovjetan njegovu žigu u odnosu na proizvode ili usluge koji su istovjetni onima za koje je žig registriran; i

(b) svaki znak kod kojeg, zbog istovjetnosti sa žigom odnosno sličnosti njemu i istovjetnosti s robom ili uslugama obuhvaćenima tim žigom i tim znakom odnosno sličnosti toj robi ili uslugama, postoji vjerojatnost dovođenja javnosti u zabludu, što uključuje vjerojatnost dovođenja u vezu tog znaka i žiga.

([117]) Svaka stranka ulaže sva razumna nastojanja kako bi uvela kontradiktorni postupak za podnošenje prigovora.

2. Nositelj registriranog žiga ima pravo spriječiti sve treće strane da u trgovačkom prometu na područje stranke u kojoj je žig registriran unesu robu koja na tom području nije puštena u slobodan promet ako ta roba, uključujući pakiranje, dolazi iz trećih zemalja i bez odobrenja nosi žig koji je jednak žigu registriranom za tu robu ili koji se u svojim ključnim aspektima ne može razlikovati od tog žiga ([118]).

Članak 25.20.

Dobro poznati žigovi

Kako bi se provela zaštita dobro poznatih žigova, kako je navedeno u članku 6.a Pariške konvencije i članku 16. stavcima 2. i 3. Sporazuma o TRIPS-u, svaka stranka primjenjuje Zajedničku preporuku o odredbama o zaštiti dobro poznatih žigova koju su donijele Skupština Pariške unije za zaštitu industrijskog vlasništva i Opća skupština WIPO-a na 34. seriji zasjedanja skupština država članica WIPO-a održanoj od 20. do 29. rujna 1999.

Članak 25.21.

Prijave u zloj vjeri

Svaka stranka može odrediti da se žig ne smije registrirati ako je podnositelj podnio zahtjev za registraciju žiga u zloj vjeri. Svaka stranka predviđa da se takav žig proglašava ništavim ako je registriran.

Članak 25.22.

Poništenje

1. Svaka stranka predviđa da se žig može poništiti ([119]) ako se u razdoblju propisanom pravom te stranke žig nije upotrebljavao ([120]) na odgovarajućem području u odnosu na proizvode ili usluge za koje je registriran, a ne postoje opravdani razlozi za neupotrebu.

2. Žig se može poništiti i ako, nakon datuma na koji je registriran, zbog djelovanja ili nedjelovanja nositelja postane uobičajeni naziv u trgovini za robu ili uslugu za koje je registriran.

3. Žig se može poništiti i ako je registriran unatoč tome što bi mogao dovesti javnost u zabludu u pogledu prirode, kvalitete ili zemljopisnog podrijetla robe ili usluga za koje je registriran ([121]).

([118]) Stranka može odrediti da pravo nositelja žiga prestaje važiti ako deklarant ili posjednik robe tijekom postupka za utvrđivanje počinjenja povrede registriranog žiga dokaže da nositelj registriranog žiga nije ovlašten zabraniti stavljanje proizvoda na tržište u zemlji krajnjeg odredišta.

([119]) Podrazumijeva se da stranka može definirati poništavanje kao opoziv, istek ili ništavost.

([120]) Stranka može zahtijevati da je upotreba stvarna ili da se odvija u obujmu ili na način koji odgovara komercijalnoj upotrebi. Stranka nadalje može odlučiti zanemariti početak ili nastavak upotrebe neposredno prije podnošenja zahtjeva za poništavanje.

([121]) Podrazumijeva se da stranka može poništiti žig i ako, zbog upotrebe od strane nositelja žiga ili uz njegovu suglasnost može, u odnosu na robu ili usluge za koje je registriran, javnost dovesti u zabludu.

Članak 25.23.

Iznimke od prava koja proizlaze iz žiga

Pod uvjetom da se uzimaju u obzir legitimni interesi vlasnika žigova i trećih strana, svaka stranka:

(a) osigurava pravednu upotrebu opisnih pojmova ([122]) kao ograničenu iznimku od prava koja proizlaze iz žiga; i

(b) može predvidjeti druge ograničene iznimke.

PODODJELJAK B.3.

Industrijski dizajn

Članak 25.24.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka ulaže sva razumna nastojanja kako bi pristupila Ženevskom aktu Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna donesenom u Ženevi 2. srpnja 1999.

Članak 25.25.

Zaštita registriranih industrijskih dizajna

1. Svaka stranka omogućuje zaštitu neovisno stvorenih industrijskih dizajna koji su novi ili originalni ([123]). Ta se zaštita osigurava registracijom i njome se nositeljima dodjeljuje isključivo pravo u skladu s ovim pododjeljkom.

2. Nositelj registriranog industrijskog dizajna ima pravo spriječiti treće osobe koje nemaju njegovu suglasnost barem da koriste, proizvode, nude za prodaju, prodaju, stavljaju na tržište ili uvoze proizvod, ili koriste predmete koji nose ili sadržavaju zaštićeni industrijski dizajn, ako su takve radnje poduzete za komercijalnu namjene, nepropisno nanose štetu uobičajenom iskorištavanju industrijskog dizajna ili nisu u skladu s poštenom trgovinskom praksom.

3. Smatra se da je industrijski dizajn koji je primijenjen na proizvod ili ugrađen u proizvod koji je sastavni dio složenog proizvoda nov i originalan samo:

(a) ako sastavni dio, nakon što je ugrađen u složeni proizvod, ostaje vidljiv pri uobičajenoj upotrebi tog proizvoda; i

(b) u mjeri u kojoj ta vidljiva obilježja sastavnog dijela sama po sebi ispunjavaju uvjete novosti ili originalnosti.

4. Pojam „uobičajena upotreba” iz stavka 3. točke (a) znači upotreba od strane krajnjeg korisnika, osim održavanja, servisiranja ili popravaka.

([122]) Pravedna upotreba opisnih pojmova uključuje upotrebu znaka za označivanje zemljopisnog podrijetla robe ili usluga ako je takva upotreba u skladu s poštenom praksom u industrijskim ili trgovinskim pitanjima.

([123]) Ako je to predviđeno pravom stranke, može se zahtijevati i da industrijski dizajn ima individualan karakter.

Članak 25.26.

Trajanje zaštite

Trajanje zaštite određuje svaka stranka i može se obnoviti za jedno ili više petogodišnjih razdoblja, do ukupnog trajanja zaštite od 25 godina od datuma podnošenja zahtjeva.

Članak 25.27.

Iznimke i isključenja

1. Svaka stranka može propisati ograničene iznimke od zaštite industrijskog dizajna, pod uvjetom da takve iznimke nisu neopravdano u suprotnosti s uobičajenim iskorištavanjem zaštićenih industrijskih dizajna i da se njima ne dovode neopravdano u pitanje legitimni interesi nositelja zaštićenog industrijskog dizajna, uzimajući u obzir legitimne interese trećih strana.

2. Zaštita industrijskog dizajna ne proteže se na dizajne koje u bitnom nalažu tehnički ili funkcionalni razlozi. Industrijski dizajn posebno se ne štiti ako se sastoji od obilježja izgleda proizvoda koja je nužno reproducirati u potpuno istom obliku i dimenzijama da bi se proizvod u koji je industrijski dizajn ugrađen ili na koji je dizajn primijenjen mogao mehanički spojiti s drugim proizvodom, biti smješten u drugi proizvod ili oko njega ili u kontaktu s njim kako bi svaki od tih proizvoda mogao obavljati svoju funkciju.

3. Odstupajući od stavka 2., pravo industrijskog dizajna može postojati na industrijskom dizajnu čija je svrha omogućiti višestruko sklapanje ili povezivanje međusobno zamjenjivih proizvoda unutar modularnog sustava.

Članak 25.28.

Odnos prema autorskom pravu

Industrijski dizajn može se zaštititi i u skladu s autorskim pravom stranke od datuma na koji je industrijski dizajn stvoren ili utvrđen u bilo kojem obliku. Svaka stranka određuje opseg takve zaštite autorskog prava i uvjete pod kojima se ona pruža, uključujući stupanj zahtijevane originalnosti.

PODODJELJAK B.4.

Oznake zemljopisnog podrijetla

Članak 25.29.

Definicije

Za potrebe ovog pododjeljka:

(a) „oznaka zemljopisnog podrijetla” znači oznaka kojom se označava da je proizvod podrijetlom iz područja stranke ili regije ili lokacije na tom području pri čemu se kvaliteta, ugled ili druge značajke proizvoda u bitnome mogu pripisati zemljopisnom podrijetlu; i

(b) „razred proizvoda” znači razred proizvoda uzimajući u obzir Nicansku klasifikaciju.

Članak 25.30.

Međunarodni sporazumi

1. Stranke potvrđuju svoju obvezu zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla na svojem području u skladu s člancima 22., 23. i 24. Sporazuma o TRIPS-u.

2. Svaka stranka ulaže sva razumna nastojanja kako bi poštovala Ženevski akt Lisabonskog sporazuma za zaštitu oznaka izvornosti i njihovu međunarodnu registraciju, donesen u Ženevi 20. svibnja 2015.

Članak 25.31.

Područje primjene

1. Ovaj se pododjeljak primjenjuje na priznavanje i zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla kojima se označavaju proizvodi iz relevantnog razreda proizvoda i koji su navedeni u Prilogu 25.-B.

2. Stranke razmatraju proširenje opsega oznaka zemljopisnog podrijetla obuhvaćenih ovim pododjeljkom na oznake zemljopisnog podrijetla iz razreda proizvoda koji nisu hrana i poljoprivredni proizvodi. Zbog toga su stranke u Prilog 25.-C uključile nazive kojima se označavaju proizvodi podrijetlom s njihova područja i koji su zaštićeni na njihovu području za koje će se, ako se proširi opseg zaštite na temelju ovog Sporazuma, smatrati da su uključeni u opseg zaštite iz ovog Sporazuma, podložno dovršetku postupaka utvrđenih u ovom pododjeljku ([124]).

Članak 25.32.

Popisi oznaka zemljopisnog podrijetla

Za potrebe ovog pododjeljka oznake zemljopisnog podrijetla uvrštene na popis:

(a) u odjeljku A Priloga 25.-B oznake su zemljopisnog podrijetla kojima se proizvod određuje kao proizvod podrijetlom iz područja Europske unije ili regije ili lokaliteta na tom području; i

(b) u odjeljku B Priloga 25.-B oznake su zemljopisnog podrijetla kojima se proizvod određuje kao proizvod podrijetlom iz državnog područja Meksika ili regije ili lokaliteta na tom području.

Članak 25.33.

Utvrđene oznake zemljopisnog podrijetla

Nakon što razmotri nazive navedene u Prilogu 25.-B i dovrši postupak podnošenja prigovora u skladu s Prilogom 25.-A, svaka stranka štiti te oznake zemljopisnog podrijetla u skladu s razinom zaštite utvrđenom u ovom pododjeljku.

([124]) Stranke prepoznaju da su, za potrebe procjene zahtjeva za prijavu žiga, ako je to relevantno na temelju prava stranke, ti nazivi zaštićeni u zemlji podrijetla.

Članak 25.34.

Zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla navedenih u Prilogu 25.-B

1. Svaka stranka predviđa pravna sredstva kojima se zainteresiranim stranama omogućuje da spriječe:

(a) upotrebu oznake zemljopisnog podrijetla druge stranke koja je navedena u Prilogu 25.-B ([125]) za proizvod iz razreda proizvoda za tu oznaku zemljopisnog podrijetla koji:

i. nije podrijetlom iz mjesta podrijetla određenog u Prilogu 25.-B za tu zemljopisnu oznaku; ili

ii. potječe iz mjesta podrijetla određenog u Prilogu 25.-B za tu oznaku zemljopisnog podrijetla, ali nije proizveden ili izrađen u skladu sa zakonima i drugim propisima druge stranke koji bi se primjenjivali da je proizvod namijenjen potrošnji u drugoj stranci;

(b) upotrebu bilo kakvog sredstva pri imenovanju ili prezentaciji robe kojim se ukazuje ili navodi na zaključak da je ta roba podrijetlom iz zemljopisnog područja koje nije njezino pravo mjesto podrijetla na način kojim se javnost dovodi u zabludu u pogledu zemljopisnog podrijetla robe; i

(c) bilo kakvu drugu upotrebu koja predstavlja nepošteno tržišno natjecanje u smislu članka 10.a Pariške konvencije.

2. Svaka stranka predviđa zaštitu iz stavka 1. točke (a) čak i kad je naznačeno stvarno podrijetlo proizvoda ili se upotrebljava prijevod oznake zemljopisnog podrijetla ili se uz nju navode izrazi kao što su „vrsta”, „tip”, „stil”, „imitacija” ili slično.

3. Svaka stranka predviđa izvršenje, upravnom mjerom ili u obliku predviđenom njezinim pravom, protiv:

(a) svake izravne ili neizravne komercijalne upotrebe zaštićenog naziva;

(b) svake imitacije, varijacije ili zavaravajuće upotrebe zaštićenog naziva;

(c) svake lažne oznake zaštićenog naziva ili oznake koja dovodi u zabludu; ili

(d) svake prakse koja bi potrošača mogla dovesti u zabludu u pogledu izvora, podrijetla i prirode proizvoda.

4. Oznake zemljopisnog podrijetla zaštićene ovim pododjeljkom ne postaju generičke na područjima stranaka.

5. Ništa u ovom pododjeljku ne obvezuje stranku da zaštiti oznaku zemljopisnog podrijetla druge stranke koja nije zaštićena ili je prestala biti zaštićena na području stranke podrijetla. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku ako oznaka zemljopisnog podrijetla prestane biti zaštićena na njezinu području. To obavješćivanje obavlja se u roku od tri mjeseca nakon što nadležno tijelo izda svoju konačnu odluku o tome da oznaka zemljopisnog podrijetla više nije zaštićena.

([125]) Kad je riječ o popisu oznaka zemljopisnog podrijetla utvrđenom u Prilogu 25.-B, zaštita koja se daje u skladu s ovim člankom ne obuhvaća pojedinačne pojmove koji su dio višedijelne oznake zemljopisnog podrijetla kako je utvrđeno u Dodatku 25.-B-1.

6. Odredbe ovog članka primjenjuju se *mutatis mutandis* na popis naziva iz priloga I. i II. Sporazumu između Europske zajednice i Sjedinjenih Meksičkih Država o uzajamnom priznavanju i zaštiti naziva za jaka alkoholna pića, sastavljenom u Bruxellesu 27. svibnja 1997. (dalje u tekstu „Sporazum o jakim alkoholnim pićima").

Članak 25.35.

Izmjena popisa oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Zajedničko vijeće, u skladu s člankom 25.42., može odlučiti izmijeniti Prilog 25.-B (Popis oznaka zemljopisnog podrijetla) dodavanjem ili ispravljanjem oznaka zemljopisnog podrijetla ili uklanjanjem oznaka zemljopisnog podrijetla koje više nisu zaštićene ili se više ne koriste na njihovu mjestu podrijetla. Takve odluke priprema Pododbor za intelektualno vlasništvo osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (k).

2. Nove oznake zemljopisnog podrijetla dodaju se odlukom Zajedničkog vijeća nakon što se podneseni nazivi razmotre i nakon završetka postupka podnošenja prigovora iz članka 25.33.

3. Zajedničko vijeće može odlukom izmijeniti priloge I. i II. Sporazumu o jakim alkoholnim pićima, nakon postupka iz članka 25.33. ako je riječ o novim oznakama zemljopisnog podrijetla.

Članak 25.36.

Pravo na upotrebu oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Oznaku zemljopisnog podrijetla zaštićenu na temelju ovog pododjeljka može upotrebljavati svaki gospodarski subjekt koji stavlja na tržište proizvod koji je u skladu s odgovarajućim tehničkim specifikacijama.

2. Čim se oznaka zemljopisnog podrijetla zaštiti na temelju ovog pododjeljka, upotreba te zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ne podliježe ni registraciji korisnikâ ni drugim zahtjevima.

3. Oznake, pokrate i znakovi koji upućuju na oznaku zemljopisnog podrijetla upotrebljavaju se samo u odnosu na robu zaštićenu ili registriranu na predmetnom području i proizvedenu u skladu s odgovarajućim tehničkim specifikacijama.

Članak 25.37.

Odnos između žigova i oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Ovim pododjeljkom ne dovode se u pitanje prava dodijeljena prethodnim žigom za koji je na području stranke podnesen zahtjev ili je registriran u dobroj vjeri ili koji je stečen upotrebom u dobroj vjeri. Kao ograničena iznimka od prava koja proizlaze iz žiga, u određenim okolnostima prethodni žig njegovu nositelju ne daje pravo da spriječi da se registriranoj oznaci zemljopisnog podrijetla odobri zaštita ili da se ona upotrebljava u stranci u kojoj je podnesen zahtjev za prijavu žiga, u kojoj je žig registriran ili se upotrebljava. Zaštita registrirane oznake zemljopisnog podrijetla ni na koji drugi način ne ograničava prava koja proizlaze iz tog žiga, uključujući mogućnost da se zatraže obnavljanja ili varijacije razlikovnog znaka, pod uvjetom da ta varijacija nije nepošteno tržišno natjecanje.

2. Od stranke se ne smije zahtijevati da zaštiti naziv kao oznaku zemljopisnog podrijetla na temelju članka 25.34. ako bi, s obzirom na ugled i poznatost žiga te duljinu njegova korištenja, taj naziv mogao dovesti potrošača u zabludu o pravom identitetu robe.

3. Podložno članku 25.39. i na temelju članka 22. stavka 3. Sporazuma o TRIPS-u, u pogledu oznaka zemljopisnog podrijetla navedenih u Prilogu 25.-B ovom Sporazumu i koje stranka podrijetla i dalje štiti kao oznake zemljopisnog podrijetla, stranka po službenoj dužnosti odbija ili poništava, ako je to dopušteno na temelju njezina prava ili na zahtjev zainteresirane strane, registraciju žiga:

(a) ako bi registracija žiga za robu bila u suprotnosti s člankom 25.34.;

(b) ako se žig odnosi na istu ili sličnu robu;

(c) ako se žig odnosi na robu koja podrijetlom nije iz područja predmetne oznake zemljopisnog podrijetla; i

(d) ako se zahtjev za registraciju žiga preda nakon datuma za podnošenje zahtjeva za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla na području predmetne stranke.

4. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 25.32. datum podnošenja zahtjeva za zaštitu iz stavka 3. točke (d) ovog članka jest datum potpisivanja ovog Sporazuma.

5. Za nove oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 25.35. stavka 2. datum podnošenja zahtjeva za zaštitu iz stavka 3. točke (d) ovog članka jest datum objave oznake zemljopisnog podrijetla u postupku podnošenja prigovora.

6. Zaštita koja se osigurava oznakama zemljopisnog podrijetla navedenima u Prilogu 25.-B počinje najranije na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 25.38.

Provedba zaštite

Svaka stranka provodi zaštitu predviđenu člancima od 25.34. do 25.37. odgovarajućim upravnim ili sudskim postupcima, u skladu sa svojim pravom i praksom. Nadležna tijela izvršavaju tu zaštitu na neki od sljedećih načina ili na oba načina:

(a) na vlastitu inicijativu; ili

(b) na zahtjev zainteresirane strane.

Članak 25.39.

Opća pravila

1. Stranka na temelju ovog pododjeljka nije dužna kao oznaku zemljopisnog podrijetla zaštititi naziv koji je u suprotnosti s nazivom neke biljne sorte ili životinjske pasmine te stoga može potrošača dovesti u zabludu o pravom podrijetlu robe.

2. Homoniman naziv koji bi potrošača mogao dovesti u zabludu da roba dolazi iz nekog drugog područja ne smije se registrirati kao oznaka zemljopisnog podrijetla čak i ako je taj naziv točan u odnosu na stvarno područje, regiju ili mjesto podrijetla predmetne robe. Ne dovodeći u pitanje članak 23. Sporazuma o TRIPS-u, stranke zajednički utvrđuju praktične uvjete u okviru kojih će razlikovati djelomično ili potpuno homonimne oznake zemljopisnog podrijetla, uzimajući u obzir potrebu da se osigura ravnopravan tretman predmetnih proizvođača te da se potrošači ne dovode u zabludu.

3. Ako stranka, u kontekstu bilateralnih pregovora s trećom zemljom, predloži zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla te treće zemlje koja je potpuno ili djelomično homonimna oznaci zemljopisnog podrijetla druge stranke, o tome obavješćuje drugu stranku, kojoj se daje mogućnost očitovanja prije nego što se oznaka zemljopisnog podrijetla treće zemlje zaštiti.

4. Tehničku specifikaciju iz ovog pododjeljka, uključujući sve izmjene, odobravaju nadležna tijela stranke s čijeg područja roba potječe.

Članak 25.40.

Iznimke

1. Ničim u ovom pododjeljku ne zahtijeva se od stranke da primijeni odredbe ovog pododjeljka u pogledu oznake zemljopisnog podrijetla, ili pojedinog naziva koji je dio složene oznake zemljopisnog podrijetla, druge stranke na robu ili usluge čija je relevantna oznaka istovjetna s izrazom koji se u svakodnevnom jeziku obično koristi kao opći naziv za takvu robu ili takve usluge na području te stranke.

2. Ako je prijevod oznake zemljopisnog podrijetla istovjetan nazivu koji je uobičajen u svakodnevnom jeziku kao opći naziv za proizvod na području stranke ili u sebi sadržava taj naziv, ili ako oznaka zemljopisnog podrijetla nije istovjetna tom nazivu već ga u sebi sadržava, ovim pododjeljkom ne dovodi se u pitanje pravo bilo koje osobe da upotrebljava taj naziv u vezi s tim proizvodom na području te stranke.

3. Kad se određuje je li naziv uobičajen u svakodnevnom jeziku kao opći naziv za neku robu na području stranke, nadležna tijela te stranke ovlaštena su uzeti u obzir način na koji potrošači shvaćaju taj naziv na njezinu području. Čimbenici relevantni za to shvaćanje potrošača mogu uključivati:

(a) koristi li se naziv za upućivanje na vrstu predmetne robe, kako je navedeno u relevantnim izvorima kao što su rječnici, novine i relevantne internetske stranice; i

(b) način na koji se roba na koju se nazivom upućuje stavlja na tržište i upotrebljava u trgovini na području te stranke ([126]).

4. Ničim iz ovog pododjeljka ne sprečava se upotreba na području stranke, u pogledu bilo koje robe, uobičajenog naziva biljne sorte ili životinjske pasmine koji je postojao na području te stranke na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma.

5. Ništa u ovom Sporazumu ne dovodi u pitanje pravo osobe da u trgovačkom prometu upotrebljava svoje ime ili ime svog prethodnika u poslovanju, osim ako se to ime upotrebljava na način da se javnost dovodi u zabludu.

Članak 25.41.

Ugrađivanje postojećeg sporazuma

1. Sporazum o jakim alkoholnim pićima ugrađuje se u ovaj Sporazum i postaje njegov sastavni dio te se primjenjuje *mutatis mutandis* ([127]).

2. Pododbor za intelektualno vlasništvo zamjenjuje Zajednički odbor osnovan člankom 17. Sporazuma o jakim alkoholnim pićima i obavlja funkcije utvrđene u tom članku.

Članak 25.42.

Suradnja

1. Pododbor za intelektualno vlasništvo odgovarajući je forum za praćenje provedbe ovog pododjeljka i upravljanje njime.

([126]) Za potrebe ove točke nadležna tijela stranke mogu uzeti u obzir, prema potrebi, upotrebljava li se naziv u relevantnim međunarodnim normama koje je ta stranka priznala za upućivanje na vrstu ili razred robe na svojem području.

([127]) Podrazumijeva se da to uključuje sve prošle i buduće izmjene Sporazuma o jakim alkoholnim pićima.

2. Stranke se međusobno obavješćuju o prestanku zaštite oznake zemljopisnog podrijetla navedene u Prilogu 25.-B na području predmetne stranke. Nakon te obavijesti Pododbor za intelektualno vlasništvo priprema za Zajedničko vijeće odluku o izmjeni Priloga 25.-B u skladu s postupcima utvrđenima u ovom Sporazumu.

3. Stranka može, izravno ili preko Pododbora za intelektualno vlasništvo, zatražiti od druge stranke da dostavi informacije o tehničkim specifikacijama i njihovim izmjenama.

4. Svaka stranka može objaviti tehničke specifikacije za oznake zemljopisnog podrijetla druge stranke zaštićene na temelju ovog pododjeljka, na španjolskom ili engleskom jeziku ([128]).

5. Svim pitanjima koja proizlaze iz tehničkih specifikacija zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla bavi se Pododbor za intelektualno vlasništvo.

Članak 25.43.

Zaštita na temelju prava stranke

Ovim pododjeljkom ne dovodi se u pitanje pravo nositelja oznake zemljopisnog podrijetla u jednoj stranci da traži priznavanje i zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla u drugoj stranci na temelju prava te stranke.

PODODJELJAK B.5.

Patenti

Članak 25.44.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka poštuje Ugovor o suradnji na području patenata, sklopljen u Washingtonu 19. lipnja 1970., kako je izmijenjen 28. rujna 1979. i zadnje prilagođen 3. listopada 2001., i prepoznaje važnost donošenja ili provođenja postupovnih normi usklađenih s Ugovorom o patentnom pravu, donesenim u Ženevi 1. lipnja 2000.

Članak 25.45.

Patenti i javno zdravlje

1. Prava i obveze utvrđeni u ovom pododjeljku ne smiju sprečavati stranku da poduzme mjere za zaštitu javnog zdravlja. Stranke prepoznaju važnost Deklaracije o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju, koja je donesena u Dohi 14. studenoga 2001. (dalje u tekstu „Deklaracija iz Dohe”) i potvrđuju svoju posvećenost toj deklaraciji. Stranke pri tumačenju i provedbi prava i obveza iz ovog pododjeljka osiguravaju usklađenost s Deklaracijom iz Dohe.

2. Stranke doprinose provedbi i poštovanju Odluke Glavnog vijeća WTO-a od 30. kolovoza 2003. o provedbi stavka 6. Deklaracije iz Dohe i Protokola od 6. prosinca 2005. o izmjeni Sporazuma o TRIPS-u.

([128]) Meksiko može objaviti te tehničke specifikacije na španjolskom ili engleskom jeziku.

Članak 25.46.

Dodatna zaštita u slučaju kašnjenja odobrenja za stavljanje na tržište za farmaceutske proizvode, uključujući biološke proizvode ([129])

1. Stranke prepoznaju da farmaceutski proizvodi, uključujući biološke proizvode ([130]), zaštićeni patentom na njihovim područjima mogu biti podložni upravnom postupku odobravanja ([131]) prije stavljanja na tržište. Prepoznaju da razdoblje koje protekne od podnošenja prijave za patent do odobrenja za stavljanje proizvoda na njihovo tržište, kako je u tu svrhu propisano relevantnim pravom stranke, može skratiti razdoblje djelotvorne patentne zaštite.

2. Svaka stranka predviđa odgovarajući i djelotvoran mehanizam kako bi se nositelju patenta nadoknadilo skraćenje razdoblja djelotvorne patentne zaštite koje je posljedica neopravdanih kašnjenja ([132]) u izdavanju prvog odobrenja za stavljanje na tržište na njezinu području. Takva nadoknada mora biti u obliku dodatne *sui generis* zaštite, čije je razdoblje jednako vremenu neopravdanog kašnjenja. Maksimalno trajanje te dodatne zaštite ne smije biti dulje od pet godina ([133]).

3. Kao alternativu mehanizmu nadoknade iz stavka 2. stranka može omogućiti produljenje trajanja prava dodijeljenih zaštitom patenta, koje nije dulje od pet godina ([134]), kako bi se nositelju patenta nadoknadilo skraćenje razdoblja djelotvorne patentne zaštite koje je posljedica postupka odobrenja za stavljanje na tržište. Takvo produljenje trajanja počinje proizvoditi učinke na kraju zakonskog roka trajanja patenta za razdoblje koje je jednako razdoblju proteklom od datuma podnošenja prijave patenta do datuma prvog odobrenja za stavljanje proizvoda na tržište u toj stranci, umanjeno za razdoblje od pet godina.

4. Pri provođenju obveza iz ovog članka svaka stranka može odrediti uvjete i ograničenja, pod uvjetom da stranka nastavi poštovati ovaj članak.

5. Svaka stranka čini sve što je u njezinoj moći da zahtjeve za odobrenje za stavljanje farmaceutskih proizvoda na tržište obradi učinkovito i pravodobno kako bi se izbjegla neopravdana ili nepotrebna kašnjenja. Radi izbjegavanja neopravdanih kašnjenja stranka može donijeti ili provoditi postupke kojima se ubrzava obrada zahtjeva za odobrenje za stavljanje na tržište.

([129]) Meksiko mora provesti obveze predviđene ovim člankom najkasnije dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.
([130]) Svaka stranka određuje koji su proizvodi obuhvaćeni izrazima „farmaceutski proizvodi" i „biološki proizvodi" u skladu sa svojim pravom na snazi 21. travnja 2018.
([131]) Podrazumijeva se da je izraz „odobrenje za stavljanje na tržište" jednakovrijedan izrazu „ovlaštenje za stavljanje na tržište".
([132]) Za potrebe ovog članka „neopravdano kašnjenje" uključuje kašnjenje dulje od dvije godine u prvom odgovoru podnositelju zahtjeva nakon datuma podnošenja zahtjeva za odobrenje za stavljanje na tržište. Sva kašnjenja pri izdavanju odobrenja za stavljanje na tržište do kojih dođe zbog razdoblja koja se mogu pripisati podnositelju zahtjeva ili razdoblja koja nisu pod kontrolom tijela za izdavanje odobrenja za stavljanje na tržište nije potrebno uzeti u obzir pri određivanju takvog kašnjenja.
([133]) Ako stranka poštuje ovaj stavak, ta stranka nije obvezna poštovati alternativu predviđenu stavkom 3.
([134]) To se razdoblje može produljiti za šest mjeseci za farmaceutske proizvode ako su provedene pedijatrijske studije i ako se rezultati tih studija odražavaju u informacijama o proizvodu.

PODODJELJAK B.6.

Biljne sorte

Članak 25.47.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka štiti oplemenjivačka prava na biljnu sortu u skladu s Međunarodnom konvencijom za zaštitu novih biljnih sorti, donesenom u Parizu 2. prosinca 1961., kako je zadnje revidirana u Ženevi 19. ožujka 1991., uključujući iznimke od oplemenjivačkog prava iz članka 15. te konvencije, te surađuje u promicanju i provedbi tih prava ([135]).

PODODJELJAK B.7.

Zaštita neobjavljenih informacija

Članak 25.48.

Opseg zaštite poslovnih tajni

1. Za vrijeme osiguravanja djelotvorne zaštite od nepoštenog tržišnog natjecanja kako je predviđeno u članku 10.a Pariške konvencije svaka stranka predviđa pravna sredstva, uključujući upravne ili građanske sudske postupke ([136]), kako bi se svakoj osobi omogućilo da spriječi da druge osobe otkriju poslovne tajne, pribave ih ili koriste bez pristanka osobe koja zakonski kontrolira te informacije na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama ([137]). Za potrebe ovog pododjeljka poslovne tajne uključuju neobjavljene informacije kako je predviđeno u članku 39. stavku 2. Sporazuma o TRIPS-u.

2. Za potrebe ovog pododjeljka stranka smatra da su barem sljedeća postupanja u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama:

(a) pribavljanje poslovne tajne bez suglasnosti nositelja poslovne tajne kad je ono učinjeno s pomoću neovlaštenog pristupa, prisvajanja ili umnožavanja bilo kojih dokumenata, predmeta, materijala ili elektroničkih spisa koje zakonito kontrolira nositelj poslovne tajne i koji sadržavaju poslovnu tajnu ili iz kojih se poslovna tajna može izvesti; ili

(b) upotreba ili otkrivanje poslovne tajne bez suglasnosti nositelja poslovne tajne kad to učini osoba koja je pribavila poslovnu tajnu nezakonito ili povredom sporazuma o povjerljivosti ili bilo koje druge obveze o čuvanju poslovne tajne ili ograničavanju njezina korištenja ([138]), ([139]).

([135]) Meksiko provodi ovu odredbu najkasnije četiri godine nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

([136]) Podrazumijeva se da stranka može osigurati ta pravna sredstva putem kaznenih postupaka u skladu sa svojim pravom.

([137]) Stranka može razmotriti neprimjenjivanje tih postupaka ako se postupanje koje je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama provodi, u skladu s pravom stranke, radi otkrivanja propusta, prijestupa ili nezakonite aktivnosti ili u svrhu zaštite legitimnog interesa koji se priznaje u njezinu pravu.

([138]) Podrazumijeva se da kriteriji predviđeni zakonima i drugim propisima svake stranke sadržavaju povredu obveze kojom se ograničava korištenje poslovne tajne.

([139]) Podrazumijeva se da Europska unija smatra kako sljedeće situacije nisu obuhvaćene ovim stavkom:
(a) osoba neovisno otkriva ili stvara relevantne informacije;
(b) osoba koja nije vezana nikakvom pravno valjanom obvezom da ograniči pribavljanje relevantnih informacija provodi obrnuti inženjering proizvoda koji je zakonito u njezinu posjedu;
(c) pribavljanje, upotreba ili otkrivanje informacija koje se zahtijevaju ili dopuštaju pravom stranke;
(d) zaposlenici upotrebljavaju svoje iskustvo i vještine koje su pošteno stekli za uobičajenog tijeka zaposlenja; ili
(e) otkrivanje informacija tijekom ostvarivanja prava na slobodu izražavanja i informiranja.

Članak 25.49.

Poslovne tajne u upravnim ili građanskim sudskim postupcima

1. Svaka stranka osigurava da nijedna osoba koja sudjeluje u postupcima iz članka 25.48. stavka 1. ili ima pristup dokumentima koji su sastavni dio tih postupaka ne može upotrebljavati ni otkriti bilo koju poslovnu tajnu ili navodnu poslovnu tajnu koju su nadležna tijela, na propisno obrazložen zahtjev zainteresirane strane, utvrdila kao povjerljivu i za koju je saznala na temelju takvog sudjelovanja ili pristupa.

2. U postupcima iz članka 25.48. stavka 1. svaka stranka predviđa da su njezina nadležna tijela ovlaštena barem poduzeti specifične mjere za očuvanje povjerljivosti svih poslovnih tajni ili navodnih poslovnih tajni podnesenih u okviru postupka. Te specifične mjere mogu uključivati, u skladu s pravom svake stranke, mogućnost ograničavanja pristupa određenim dokumentima u cijelosti ili djelomično, ograničavanja pristupa raspravama i zapisnicima ili transkriptima s tih rasprava te stavljanja na raspolaganje verzije sudskih odluka koje nisu povjerljive u kojima su odlomci koji sadržavaju poslovne tajne uklonjeni ili redigirani.

Članak 25.50.

Zaštita neobjavljenih podataka povezanih s farmaceutskim proizvodima, uključujući biološke proizvode ([140])

1. Ako stranka zahtijeva, kao preduvjet za odobrenje za stavljanje na tržište novih ([141]) farmaceutskih proizvoda, uključujući biološke proizvode ([142]), dostavljanje neobjavljenih podataka o ispitivanju ili ostalih podataka iz pretkliničkih ili kliničkih ispitivanja koji su potrebni da bi se moglo utvrditi je li upotreba tih proizvoda sigurna i djelotvorna, stranka te podatke mora zaštititi od otkrivanja trećim stranama ako je za dobivanje tih podataka potrebno uložiti znatne napore, osim ako je otkrivanje potrebno zbog prevladavajućeg javnog interesa ili ako su poduzete mjere kako bi se osiguralo da su podaci zaštićeni od nepoštene komercijalne upotrebe.

2. Stranka za farmaceutske proizvode, uključujući biološke proizvode, ne smije dati odobrenje za stavljanje na tržište trećim osobama kojim im se dopušta da, bez pristanka osobe koja je prethodno dostavila podatke iz stavka 1., stave proizvod ([143]) na tržište na temelju tih podataka ili na temelju odobrenja za stavljanje na tržište koje je dodijeljeno osobi koja je dostavila te podatke ([144]), najmanje šest godina od datuma ([145]) odobrenja za stavljanje na tržište novog proizvoda na području te stranke ([146]).

3. Ni na jednu stranku ne primjenjuju se ograničenja u pogledu provedbe skraćenih postupaka odobrenja za takve proizvode na temelju studija o bioekvivalenciji i bioraspoloživosti.

([140]) Meksiko provodi tu obvezu najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
([141]) Za potrebe ovog članka izraz „novi” podrazumijeva da proizvodi sadržavaju novi kemijski sastojak koji prethodno nije odobren na području stranke ili se odnosi na novi biološki ili biotehnološki proizvod koji prethodno nije odobren na području stranke.
([142]) Svaka stranka određuje koji su proizvodi obuhvaćeni izrazima „farmaceutski proizvodi” i „biološki proizvodi” u skladu sa svojim pravom na snazi 21. travnja 2018.
([143]) Za potrebe ovog stavka stranka može odrediti da se izraz „proizvod” odnosi na isti ili sličan proizvod.
([144]) Podrazumijeva se da to uključuje podatke dostavljene za odobrenja dodijeljena osobama koje su dostavile te podatke na područjima stranaka i područjima trećih zemalja.
([145]) Podrazumijeva se da stranka može ograničiti razdoblje zaštite na temelju ovog stavka na šest godina.
([146]) Stranka može odrediti da se za biološke proizvode zaštita neobjavljenih podataka iz ovog članka primjenjuje samo na prvo odobrenje za stavljanje na tržište novog biološkog proizvoda.

Članak 25.51.

Zaštita neobjavljenih podataka povezanih sa sredstvima za zaštitu bilja ([147])

1. Ako stranka zahtijeva, kao preduvjet za odobrenje za stavljanje na tržište ([148]) novog ([149]) sredstva za zaštitu bilja, dostavljanje neobjavljenih podataka o ispitivanju ili ostalih podataka o sigurnosti ili učinkovitosti sredstva ([150]), stranka te podatke mora zaštititi od otkrivanja trećim stranama, osim ako je otkrivanje potrebno zbog prevladavajućeg javnog interesa ili ako su poduzete mjere kako bi se osiguralo da su podaci zaštićeni od nepoštene komercijalne upotrebe.

2. Stranka za sredstva za zaštitu bilja ne smije dati odobrenje za stavljanje na tržište trećim osobama kojim im se dopušta da, bez pristanka osobe koja je prethodno dostavila podatke iz stavka 1., stave sredstvo na tržište na temelju tih podataka ili na temelju odobrenja za stavljanje na tržište koje je dodijeljeno osobi koja je dostavila te podatke, najmanje 10 godina ([151]) od datuma odobrenja za stavljanje na tržište novog sredstva na području te stranke.

3. Svaka stranka utvrđuje pravila za izbjegavanje dupliciranja pokusa na kralježnjacima.

4. Ni na jednu se stranku ne primjenjuju ograničenja u pogledu provedbe skraćenih postupaka odobrenja za takva sredstva na temelju studija o ekvivalenciji.

ODJELJAK C.

Provedba prava intelektualnog vlasništva

PODODJELJAK C.1.

Opće odredbe

Članak 25.52.

Opće obveze

1. Stranke potvrđuju svoje obveze na temelju Sporazuma o TRIPS-u, a posebno njegova dijela III. Svaka stranka predviđa dopunske mjere, postupke i pravna sredstva iz ovog odjeljka koji su potrebni kako bi se osigurala provedba prava intelektualnog vlasništva. Te mjere, postupci i pravna sredstva moraju biti pošteni i pravični, ne smiju biti nepotrebno složeni ili skupi ili uključivati nerazumne rokove ili neopravdana odlaganja.

2. Mjere, postupci i pravna sredstva iz stavka 1. moraju biti i djelotvorni, proporcionalni i odvraćajući te se primjenjuju tako da se izbjegne stvaranje prepreka zakonitoj trgovini i da se osiguraju zaštitne mjere protiv njihove zloupotrebe.

([147]) Meksiko provodi tu obvezu najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
([148]) Za potrebe ovog članka izraz „odobrenje za stavljanje na tržište" sinoniman je izrazu „sanitarno odobrenje" na temelju prava stranke.
([149]) Za potrebe ovog članka izraz „novi" podrazumijeva da sredstvo sadržava novi kemijski sastojak koji prethodno nije odobren na području stranke.
([150]) Podrazumijeva se da se ovaj članak primjenjuje na slučajeve u kojima stranka zahtijeva dostavljanje neobjavljenih podataka o ispitivanju ili ostalih podataka samo o sigurnosti proizvoda, samo o učinkovitosti proizvoda ili oboje.
([151]) Podrazumijeva se da stranka može ograničiti razdoblje zaštite u skladu s ovim člankom na 10 godina.

3. Ovim odjeljkom ne stvara se nikakva obveza da stranka uspostavi pravosudni sustav za provedbu prava intelektualnog vlasništva zaseban od onog za provedbu zakonodavstva općenito i ne utječe na sposobnost stranke da provodi svoje zakonodavstvo općenito. Ovim pododjeljkom ne stvara se nikakva obveza u odnosu na način na koji stranka raspodjeljuje resurse između provedbe prava intelektualnog vlasništva i provedbe zakonodavstva općenito.

Članak 25.53.

Osobe koje imaju pravo zatražiti primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava

Svaka stranka priznaje sljedeće osobe kao osobe koje su ovlaštene zatražiti primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog odjeljka i dijela III. Sporazuma o TRIPS-u:

(a) nositelje prava intelektualnog vlasništva u skladu s pravom stranke;

(b) sve druge osobe koje su ovlaštene upotrebljavati ta prava intelektualnog vlasništva, a posebno nositelje licencije, u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s pravom stranke;

(c) tijela za kolektivno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s pravom stranke; i

(d) strukovna tijela za obranu kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva, u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s pravom stranke.

PODODJELJAK C.2.

Provedba u građanskim i upravnim stvarima

Članak 25.54.

Dokazi

1. Svaka stranka osigurava da su, čak i prije početka postupka o meritumu predmeta, nadležna pravosudna tijela ovlaštena, na zahtjev stranke koja je podnijela razumno raspoložive dokaze koji podupiru njezinu tužbu prema kojoj je njezino pravo intelektualnog vlasništva povrijeđeno ili će biti povrijeđeno, naložiti hitne i djelotvorne privremene mjere radi očuvanja relevantnih dokaza u pogledu navodne povrede, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

2. Privremene mjere iz stavka 1. mogu uključivati detaljan opis, s uzimanjem uzoraka ili bez njega, ili fizičku zapljenu proizvoda kojima se navodno čini povreda te, u odgovarajućim slučajevima, materijala i sredstava koji se koriste u proizvodnji ili distribuciji tih proizvoda, kao i dokumenata koji se na njih odnose.

3. Svaka stranka poduzima mjere potrebne kako bi ovlastila svoja nadležna pravosudna tijela da u slučaju povrede prava intelektualnog vlasništva počinjene na komercijalnoj osnovi, prema potrebi i na zahtjev stranke u postupku, naloži dostavu bankovnih, financijskih ili poslovnih dokumenata koji su pod kontrolom protivne stranke, podložno zaštiti povjerljivih informacija ([152]).

([152]) Meksiko tu ovlast može ograničiti na kaznene postupke, u skladu sa svojim pravom.

Članak 25.55.

Pravo na informacije

1. Svaka stranka osigurava da su, za vrijeme postupka koji se odnosi na povredu prava intelektualnog vlasništva te kao odgovor na opravdani i proporcionalni zahtjev podnositelja tužbe, nadležna pravosudna tijela ovlaštena naložiti da počinitelj povrede ili bilo koja druga osoba koja je stranka ili svjedok u postupku dostavi informacije o podrijetlu i distribucijskim mrežama proizvoda ili usluga kojima se čini povreda prava intelektualnoga vlasništva ([153]).

2. Ovaj se članak primjenjuje ne dovodeći u pitanje ostale odredbe prava stranke kojima se:

(a) nositelju prava dodjeljuju prava na daljnje informacije;

(b) uređuje korištenje informacijama dostavljenima na temelju ovog članka u građanskom ili kaznenom postupku;

(c) uređuje odgovornost za zloupotrebu prava na informacije;

(d) daje mogućnost da se odbije davanje informacija koje bi osobu iz stavka 1. prisililo da prizna svoje sudjelovanje ili sudjelovanje svojih bliskih srodnika u povredi prava intelektualnoga vlasništva; ili

(e) uređuje zaštita povjerljivosti izvorâ informacija ili obrada osobnih podataka.

Članak 25.56.

Privremene mjere i mjere predostrožnosti

1. Svaka stranka osigurava da su njezina pravosudna tijela ovlaštena, na zahtjev podnositelja, protiv navodnog počinitelja povrede izdati privremeni sudski nalog radi sprečavanja predstojeće povrede prava intelektualnog vlasništva ili privremeno i podložno plaćanju novčane kazne, prema potrebi, ako je to predviđeno njezinim pravom, zabraniti nastavljanje navodne povrede tog prava ili za takvo nastavljanje propisati obvezu pružanja jamstava čija je namjena osigurati nadoknadu štete nositelju prava. Privremeni sudski nalog može se pod istim uvjetima odrediti i protiv posrednika čijim se uslugama koristi treća osoba s ciljem povrede prava intelektualnog vlasništva. Za potrebe ovog članka „posrednici" uključuju pružatelje internetskih usluga.

2. Svaka stranka osigurava da se privremeni sudski nalog može izdati i radi zapljene ili predaje robe za koju postoji sumnja da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva kako bi se spriječio njezin ulazak u trgovinske kanale ili kretanje njima.

([153]) Europska unija može odlučiti:
(a) da „bilo koja druga osoba" znači osoba:
i. za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu posjeduje robu kojom se čini povreda;
ii. za koju se utvrdi da se u komercijalno relevantnom opsegu koristi uslugama kojima se čini povreda;
iii. za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu pruža usluge koje se upotrebljavaju u djelatnostima kojima se čini povreda; ili
iv. koju je osoba iz podtočaka od i. do iii. navela kao osobu koja sudjeluje u proizvodnji, izradi ili distribuciji robe kojom se čini povreda ili u pružanju usluga kojima se čini povreda;
(b) da „informacije", prema potrebi, sadržavaju:
i. imena i adrese proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika robe ili usluga te trgovaca na veliko i malo kojima su bile namijenjene; ili
ii. informacije o proizvedenim, izrađenim, dostavljenim, primljenim ili naručenim količinama, kao i o cijeni koja je postignuta za predmetnu robu ili usluge.

3. Svaka stranka predviđa da su, kad je riječ o navodnoj povredi, njezina pravosudna tijela ovlaštena naložiti preventivnu zapljenu pokretne i nepokretne imovine navodnog počinitelja povrede, uključujući blokadu bankovnih računa i druge imovine te osobe. U tu svrhu ta tijela mogu naložiti dostavu bankovnih, financijskih ili poslovnih dokumenata ili odgovarajući pristup relevantnim informacijama ([154]).

Članak 25.57.

Pravna sredstva

1. Svaka stranka osigurava da su nadležna pravosudna tijela ovlaštena naložiti, na zahtjev podnositelja i ne dovodeći u pitanje bilo kakvu naknadu štete nositelju prava zbog povrede te bez bilo kakve vrste naknade, uništenje ili barem trajno uklanjanje iz trgovinskih kanala robe za koju utvrde da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Svaka stranka osigurava da, prema potrebi, nadležna pravosudna tijela mogu naložiti i uništenje materijala i sredstava koji se uglavnom upotrebljavaju pri stvaranju ili izradi te robe.

2. Prilikom razmatranja zahtjeva za pravna sredstva iz stavka 1. uzima se u obzir potreba za razmjernošću između težine povrede i naloženih pravnih sredstava te interesi trećih strana.

Članak 25.58.

Sudski nalozi

Svaka stranka osigurava da su, ako se u sudskoj odluci utvrdi povreda prava intelektualnog vlasništva, nadležna pravosudna tijela ovlaštena protiv počinitelja povrede, kao i protiv posrednika čijim se uslugama koristila treća strana radi povrede prava intelektualnog vlasništva, izdati sudski nalog usmjeren na zabranu nastavka povrede.

Članak 25.59.

Naknada štete

1. Svaka stranka predviđa da njezina pravosudna tijela imaju ovlast barem naložiti počinitelju povrede koji je svjesno počinio povredu prava intelektualnog vlasništva, ili je imao osnovanih razloga znati da je čini, da nositelju prava plati naknadu štete kojom se primjereno može nadoknaditi šteta koju je nositelj prava pretrpio zbog povrede njegova prava intelektualnog vlasništva ([155]).

2. Pri određivanju iznosa naknade štete u skladu sa stavkom 1. pravosudna tijela svake stranke uzimaju u obziri sve odgovarajuće aspekte i ovlaštena su razmatrati, među ostalim, svaku legitimnu mjeru vrijednosti koju predloži taj nositelj prava, uključujući izgubljenu dobit, vrijednost robe ili usluga koje su predmet povrede, mjereno prema tržišnoj cijeni, ili predloženu maloprodajnu cijenu.

([154]) Meksiko može ograničiti tu ovlast na nalaganje dostave bankovnih, financijskih ili poslovnih dokumenata u kaznenim postupcima u skladu sa svojim pravom. Svaka stranka može ograničiti tu ovlast na povrede počinjene u komercijalno relevantnom opsegu i na situacije u kojima podnositelj dokaže postojanje okolnosti koje bi mogle ugroziti nadoknadu štete.

([155]) Stranka može propisati da pokretanje postupka za naknadu štete ne podliježe konačnom nalazu povrede prava intelektualnog vlasništva.

3. Svaka stranka predviđa, barem kad je riječ o povredi autorskog prava ili srodnih prava i krivotvorenju žigova, da su njezina pravosudna tijela ovlaštena naložiti počinitelju povrede, barem u slučajevima iz stavka 1., da plati nositelju prava svoju dobit koja se može pripisati povredi. Stranka može poštovati ovaj stavak tako da se pretpostavi da ta dobit odgovara naknadi štete iz stavka 1.

4. Svaka stranka može propisati da pravosudna tijela mogu u korist oštećene stranke naložiti povrat dobiti ili plaćanje naknade štete čija se visina može unaprijed utvrditi ako počinitelj povrede nije znao ili nije imao opravdanih razloga znati da sudjeluje u aktivnosti koja čini povredu.

Članak 25.60.

Pravni troškovi

Svaka stranka osigurava da opravdane i proporcionalne sudske troškove i druge izdatke stranke koja je dobila spor u načelu snosi stranka koja je izgubila spor, osim ako bi to bilo protivno načelu pravičnosti.

Članak 25.61.

Objavljivanje sudskih odluka

Ne dovodeći u pitanje svoje pravo kojim uređuje zaštitu povjerljivosti izvorâ informacija ili zaštitu osobnih podataka, svaka stranka osigurava da, u sudskim postupcima koji se odnose na povredu prava intelektualnog vlasništva, nadležna pravosudna tijela imaju ovlast naložiti, na zahtjev podnositelja, odgovarajuće mjere za širenje informacija o odluci, uključujući izlaganje odluke i njezinu objavu u cijelosti ili djelomično.

Članak 25.62.

Presumpcija svojstva autora ili nositelja autorskom pravu srodnih prava

1. Svaka stranka priznaje da je u svrhu primjene mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog pododjeljka, ako ne postoje dokazi o suprotnom, dovoljno da je ime autora književnog ili umjetničkog djela navedeno na djelu na uobičajen način kako bi se taj autor takvim smatrao i kako bi, slijedom toga, bio ovlašten pokrenuti postupak zbog povrede.

2. Stavak 1. primjenjuje se *mutatis mutandis* na nositelje autorskom pravu srodnih prava u odnosu na njihove predmete zaštite.

Članak 25.63.

Upravni postupci

U mjeri u kojoj je moguće naložiti građanskopravnu mjeru kao posljedicu upravnih postupaka o meritumu predmeta, ti postupci moraju biti usklađeni s načelima koja su materijalno jednakovrijedna onima utvrđenima u ovom pododjeljku.

Članak 25.64.

Dobrovoljne inicijative dionika

Svaka stranka nastoji olakšati provedbu dobrovoljnih inicijativa dionika za smanjenje povreda prava intelektualnog vlasništva, među ostalim na internetu i na drugim tržištima, usmjerenih na konkretne probleme i pronalazak praktičnih rješenja koja su realistična, uravnotežena, proporcionalna i pravična za sve predmetne dionike.

ODJELJAK D

Provedba na granicama

Članak 25.65.

Usklađenost s GATT-om i Sporazumom o TRIPS-u

Kad carinska tijela provode mjere na granicama radi provedbe prava intelektualnog vlasništva, bez obzira na to jesu li obuhvaćene ovim Sporazumom, svaka stranka osigurava usklađenost sa svojim obvezama na temelju GATT-a i Sporazuma o TRIPS-u, a posebno s člankom 41. i dijelom III. odjeljkom 4. Sporazuma o TRIPS-u.

Članak 25.66.

Mjere provedbe na granicama povezane s pravima intelektualnog vlasništva

1. Svaka stranka uspostavlja postupke koji omogućuju uništenje robe kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva, u skladu s člancima 46. i 59. Sporazuma o TRIPS-u.

2. Kad je riječ o robi pod carinskim nadzorom, svaka stranka osigurava da njezina carinska tijela, u skladu s njezinim zakonima i drugim propisima te u koordinaciji s drugim relevantnim tijelima, aktivno traže i identificiraju pošiljke koje sadržavaju robu za koju se sumnja da se njome čini povreda žigova, autorskog prava ili drugih prava intelektualnog vlasništva. Te aktivnosti trebalo bi provoditi na temelju analize rizika, barem s obzirom na uvezenu robu.

3. Svaka stranka pokreće i održava elektroničku bazu podataka kojom se upravlja na središnjoj razini i koja sadržava barem žigove i industrijske dizajne te služi kao relevantno sredstvo za suradnju između nadležnih tijela i nositelja prava bez naknade, i za dobivanje informacija za analizu rizika. Svaka stranka nastoji proširiti elektroničku bazu podataka za analizu rizika na druga prava intelektualnog vlasništva.

4. Svaka stranka osigurava da se informacije koje dostavi nositelj prava automatski uvrste u elektroničku bazu podataka, pod uvjetom da su one usklađene s relevantnim zahtjevima, u skladu sa zakonima i drugim propisima stranke. Provjera informacija koje dostavi nositelj prava obavlja se automatski ili je obavlja nadležno tijelo svake stranke u razumnom roku.

5. Stranke prepoznaju prednosti održavanja i unapređenja elektroničke baze podataka radi doprinosa otkrivanju povreda prava intelektualnog vlasništva i osiguravanja elemenata za pokretanje postupka suspenzije puštanja u promet ili zadržavanja robe pod carinskim nadzorom iz stavka 6.

6. Svaka stranka predviđa da njezina carinska tijela mogu na vlastitu inicijativu suspendirati puštanje u promet ili zadržati robu za koju se sumnja da je roba kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva ili obavijestiti nositelja prava ili relevantna tijela kako bi im se omogućilo da procijene potrebu za pokretanjem postupka koji može rezultirati suspenzijom puštanja u promet ili zadržavanjem te robe.

7. Stranka se potiče na to da uspostavi postupke koji omogućuju brzo uništenje krivotvorenih žigova i piratske robe poslane poštanskim ili brzim kurirskim pošiljkama.

8. Carinska tijela svake stranke vode redoviti dijalog i promiču suradnju s dionicima i drugim tijelima uključenima u provedbu prava intelektualnog vlasništva iz ovog članka.

9. Stranke surađuju u pogledu međunarodne trgovine robom za koju se sumnja da čini povredu prava intelektualnog vlasništva, a posebno razmjenjuju informacije o takvoj robi, u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima.

10. Stranke redovito razmjenjuju informacije o pravilnoj provedbi i primjeni ovog članka.

ODJELJAK E

Završne odredbe

Članak 25.67.

Suradnja i transparentnost

1. Stranke surađuju kako bi poduprle provedbu ovog poglavlja.

2. Područja suradnje uključuju sljedeće aktivnosti, ali nisu na njih ograničena:

(a) razmjenu informacija o kretanjima u nacionalnoj i međunarodnoj politici povezanima s pravima intelektualnog vlasništva;

(b) razmjenu informacija o zakonima i drugim propisima stranaka o intelektualnom vlasništvu, uključujući inicijative ili izmjene;

(c) razmjenu iskustava između stranaka o provedbi prava intelektualnog vlasništva;

(d) koordinaciju, među ostalim s trećim zemljama, radi sprečavanja trgovine krivotvorenom robom;

(e) tehničku pomoć, izgradnju kapaciteta te razmjenu i osposobljavanje osoblja;

(f) zaštitu i obranu prava intelektualnog vlasništva i širenje informacija o tome, među ostalim, u poslovnim krugovima i civilnom društvu;

(g) obrazovanje i informiranje o pravima intelektualnog vlasništva, uključujući učinak povreda prava intelektualnog vlasništva na gospodarstvo i sigurnost potrošača;

(h) jačanje institucionalne suradnje, posebno između tijela zaduženih za prava intelektualnog vlasništva;

(i) suradnju s malim i srednjim poduzećima, među ostalim na događanjima ili okupljanjima usmjerenima na takva poduzeća, u pogledu zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva i smanjenja povreda; i

(j) razmjenu informacija između stranaka o mjerama za olakšavanje dobrovoljnih inicijativa dionika na svojim područjima.

3. Pododbor za intelektualno vlasništvo prati provedbu ovog poglavlja i upravljanje njime te sva druga relevantna pitanja.

Pododbor za intelektualno vlasništvo sastaje se barem jednom godišnje, osim ako se stranke drukčije dogovore.

4. Svaka stranka određuje kontaktnu točku za olakšavanje suradnje i koordinacije u okviru ovog poglavlja te obavješćuje drugu stranku o svojim podacima za kontakt. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

POGLAVLJE 26.

TRGOVINA I ODRŽIVI RAZVOJ

Članak 26.1.

Cilj i područje primjene

1. Cilj je ovog poglavlja poboljšati integraciju održivog razvoja u trgovinu i ulaganja između stranaka, osobito utvrđivanjem načela i mjera o aspektima održivog razvoja koji se odnose na rad ([156]) i zaštitu okoliša, posebno su relevantni u kontekstu trgovine i ulaganja.

2. Stranke podsjećaju na Agendu 21 i Deklaraciju iz Rija o okolišu i razvoju iz 1992., donesenu na Konferenciji UN-a o okolišu i razvoju 1992., Plan provedbe iz Johannesburga sa Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju iz 2002., Deklaraciju Međunarodne organizacije rada o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju iz 2008., donesenu u Ženevi 10. lipnja 2008. na 97. sjednici Međunarodne konferencije rada, zaključni dokument Konferencije UN-a o održivom razvoju iz 2012. naslovljen „Budućnost kakvu želimo", koji je uključen u Rezoluciju 66/288 koju je Opća skupština UN-a donijela 27. srpnja 2012. te ciljeve održivog razvoja iz dokumenta „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.".

3. U skladu s instrumentima iz stavka 2. stranke promiču:

(a) održivi razvoj, koji uključuje gospodarski razvoj, socijalni razvoj i zaštitu okoliša, koji su međuovisni i uzajamno se nadopunjuju;

(b) razvoj međunarodne trgovine i ulaganja na način koji doprinosi ostvarenju ciljeva održivog razvoja; i

(c) uključiv zeleni rast i kružno gospodarstvo kako bi se poticao gospodarski rast te ujedno osigurala zaštita okoliša i promicanje socijalnog razvoja.

Članak 26.2.

Prava na reguliranje i razine zaštite

1. Stranke prepoznaju pravo svake stranke da utvrdi svoje politike i prioritete održivog razvoja, da uspostavi vlastite razine domaće zaštite u području okoliša i rada te da donese ili izmijeni svoje relevantne zakone i druge propise te politike kako to smatra primjerenim. Te razine, zakoni i drugi propisi te politike moraju biti u skladu s obvezama svake stranke prema međunarodno priznatim normama i sporazumima iz članaka 26.3. i 26.4.

2. Svaka stranka nastoji osigurati da se u njezinim relevantnim zakonima i drugim propisima te politikama predviđaju i potiču visoke razine zaštite okoliša i radnika te i dalje nastoji poboljšati te zakone i druge propise te politike i razine zaštite na kojima se oni temelje.

([156]) Za potrebe ovog poglavlja izraz „rad" znači strateški ciljevi ILO-a na temelju Programa za dostojanstven rad, koji je naveden u Deklaraciji ILO-a o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju iz 2008.

3. Stranka ne bi trebala smanjivati postojeće razine zaštite u svojim zakonima u području okoliša ili rada kako bi potaknula trgovinu ili ulaganja.

4. Stranka se ne smije odricati niti odstupati od svojih zakona u području okoliša ili rada niti nuditi odricanje ili odstupanje od tih zakona kako bi potaknula trgovinu ili ulaganja.

5. Stranka ne smije propuštati djelotvorno provoditi svoje zakone u području okoliša ili rada kontinuiranim ili ponavljajućim djelovanjem ili nedjelovanjem kako bi potaknula trgovinu ili ulaganja.

Članak 26.3.

Multilateralne norme i sporazumi o radu

1. Stranke potvrđuju svoju obvezu promicanja razvoja međunarodne trgovine na način kojim se doprinosi punom i produktivnom zapošljavanju i dostojanstvenom radu za sve, posebno za žene, mlade i osobe s invaliditetom.

2. U skladu s Ustavom Međunarodne organizacije rada (dalje u tekstu „ILO”) i Deklaracijom ILO-a o temeljnim načelima i pravima na radu i njezinom primjenom i praćenjem, koju je Međunarodna konferencija rada donijela u Ženevi 18. lipnja 1998. na svojem 86. zasjedanju, svaka stranka poštuje, promiče i djelotvorno provodi načela u pogledu temeljnih prava na radu, kako su utvrđena u temeljnim konvencijama ILO-a), a to su:

(a) sloboda udruživanja i djelotvorno priznanje prava na kolektivno pregovaranje;

(b) uklanjanje svih oblika prisilnog ili obveznog rada;

(c) djelotvorno ukidanje rada djece; i

(d) uklanjanje diskriminacije u vezi sa zapošljavanjem i zanimanjem.

3. U skladu sa stavcima 1. i 2. te na temelju obveze stranaka da podupiru multilateralno upravljanje, svaka stranka djelotvorno provodi konvencije i protokole ILO-a koje je ratificirala.

4. Svaka stranka ulaže trajne i kontinuirane napore u ratifikaciju temeljnih konvencija ILO-a.

5. Stranke redovito razmjenjuju informacije o svojem napretku s obzirom na ratifikaciju temeljnih konvencija i povezanih protokola ILO-a te drugih konvencija ili protokola ILO-a koje još nisu potpisale i koje ILO smatra ažuriranima.

6. Stranke se savjetuju prema potrebi i trebale bi surađivati na pitanjima u području rada povezanima s trgovinom koja su od uzajamnog interesa, među ostalim u kontekstu ILO-a.

7. Podsjećajući na Deklaraciju ILO-a o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju iz 2008., stranke napominju da nije moguće pozivati se na povredu temeljnih načela i prava na radu ili je na drugi način upotrebljavati kao legitimnu konkurentnu prednost te da se radni standardi ne bi trebali upotrebljavati u svrhu protekcionizma u trgovini.

8. Svaka stranka promiče dostojanstveni rad kako je definiran u Deklaraciji Međunarodne organizacije rada o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju iz 2008. Svaka stranka, u skladu sa svojim uvjetima i prioritetima, posebnu pozornost posvećuje:

(a) osmišljavanju i poboljšanju mjera za sigurnost i zdravlje na radu, uključujući naknadu u slučaju ozljeda na radu ili profesionalne bolesti, kako je definirano u relevantnim konvencijama ILO-a i drugim međunarodnim obvezama;

(b) dostojanstvenim radnim uvjetima za sve, s obzirom na plaće i zaradu, radno vrijeme i druge uvjete rada; i

(c) održavanju djelotvornog sustava inspekcije rada u skladu sa svojim međunarodnim obvezama i relevantnim normama ILO-a.

9. Svaka stranka osigurava da su njezini upravni i sudski postupci te postupci na radnim sudovima za izvršenje njezina radnog prava pošteni, pristupačni i transparentni te da omogućuju djelotvorno djelovanje protiv povreda radnih prava iz ovog poglavlja.

Članak 26.4.

Multilateralno upravljanje i sporazumi u području okoliša

1. Stranke prepoznaju važnost Skupštine Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEA) Programa Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša (UNEP) i multilateralnog upravljanja i sporazuma u području okoliša kao odgovora međunarodne zajednice na globalne ili regionalne izazove u zaštiti okoliša te nastoje poboljšati nadopunjavanje trgovinske politike i politike zaštite okoliša.

2. U skladu sa stavkom 1. i kako bi se poduprlo multilateralno upravljanje u području okoliša, svaka stranka djelotvorno provodi multilateralne sporazume, protokole i izmjene u području okoliša čija je stranka.

3. Stranke redovito razmjenjuju informacije o svojim inicijativama za ratifikaciju multilateralnih sporazuma u području okoliša, uključujući njihove protokole i izmjene.

4. Stranke se savjetuju prema potrebi i trebale bi surađivati na pitanjima u području okoliša povezanima s trgovinom koja su od uzajamnog interesa, među ostalim u kontekstu multilateralnih sporazuma u području okoliša.

5. Stranke priznaju pravo svake stranke da se pozove na članak 32.1. (Opće iznimke) u odnosu na mjere koje se poduzimaju u skladu s multilateralnim sporazumima u području okoliša čije su stranke.

Članak 26.5.

Trgovina i klimatske promjene

1. Stranke prepoznaju važnost ostvarivanja krajnjeg cilja Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), sastavljene u New Yorku 9. svibnja 1992., kako bi se odgovorilo na neposrednu opasnost klimatskih promjena i priznala uloga trgovine u tom smislu.

2. U skladu sa stavkom 1. svaka stranka:

(a) djelotvorno provodi UNFCCC i Pariški sporazum, među ostalim mjerama koje doprinose provedbi nacionalno utvrđenih doprinosa (NDC-i) u skladu s Pariškim sporazumom;

(b) promiče pozitivan doprinos trgovine prelasku na održivo niskougljično gospodarstvo i razvoju otpornom na klimatske promjene; i

(c) promiče zeleni gospodarski rast na temelju mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, uključujući prilagodbu koja se temelji na ekosustavu, energiju iz obnovljivih izvora i energetski učinkovita rješenja.

3. Stranke bi trebale surađivati na pitanjima povezanima s trgovinom u pogledu klimatskih promjena bilateralno, regionalno i u međunarodnim forumima, prema potrebi, među ostalim u okviru UNFCCC-a, WTO-a i Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač, sastavljenog u Montrealu 16. rujna 1987.

Članak 26.6.

Trgovina i bioraznolikost

1. Stranke prepoznaju važnost očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti te uloge trgovine u ostvarenju tih ciljeva, u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti (CBD), sastavljenom u Rio de Janeiru 5. lipnja 1992., i njezinim protokolima, Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES), potpisanom u Washingtonu 3. ožujka 1973., i drugim relevantnim međunarodnim instrumentima čije su stranke, uključujući odluke i rezolucije donesene na temelju tih instrumenata.

2. Stranke prepoznaju da se uključivanjem očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti u relevantne sektore gospodarstva te jačanjem domaćeg pravnog, institucionalnog i regulatornog okvira može doprinijeti stvaranju pozitivnih učinaka na bioraznolikost i usluge ekosustava te postizanju održivog razvoja.

3. U skladu sa stavkom 1. svaka stranka:

(a) provodi djelotvorne mjere za borbu protiv nezakonite trgovine divljim vrstama, među ostalim aktivnostima suradnje s trećim zemljama, prema potrebi;

(b) promiče uključivanje životinjskih i biljnih vrsta u dodatke CITES-u ako se stanje očuvanosti tih vrsta smatra ugroženim zbog međunarodne trgovine te provodi periodičke preglede, koji mogu rezultirati preporukom za izmjenu dodataka CITES-u kako bi se osiguralo da oni primjereno odražavaju potrebe u pogledu očuvanja vrsta podložnih međunarodnoj trgovini;

(c) promiče dugoročno očuvanje i održivo korištenje vrsta navedenih u CITES-u, uključujući zakonitu i sljedivu trgovinu tim vrstama, uz pružanje prednosti dionicima u lancu vrijednosti, posebno lokalnim zajednicama iz kojih se nabavljaju vrste navedene u CITES-u;

(d) poduzima mjere za očuvanje bioraznolikosti ako je izložena pritiscima povezanima s trgovinom i ulaganjima, osobito mjere protiv širenja invazivnih stranih vrsta; i

(e) s drugom strankom razmjenjuje informacije o inicijativama povezanima s trgovinom proizvodima koji se temelje na prirodnim resursima radi promicanja očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti i promicanja takve trgovine.

4. Svaka stranka trebala bi surađivati s drugom strankom bilateralno, regionalno i u međunarodnim forumima, među ostalim s relevantnim dionicima, na pitanjima povezanima s trgovinom i očuvanjem i održivim korištenjem bioraznolikosti te borbom protiv nezakonite trgovine divljim vrstama, među ostalim u okviru inicijativa za smanjenje potražnje za nezakonitim proizvodima od divljih vrsta i primjercima divljih vrsta i radi poboljšanja suradnje u području izvršavanja zakonodavstva i razmjene informacija.

Članak 26.7.

Trgovina i održivo gospodarenje šumama

1. Stranke prepoznaju važnost održivog gospodarenja šumama i ulogu trgovine u ostvarivanju tog cilja.

2. U skladu sa stavkom 1. svaka stranka:

(a) potiče očuvanje i održivo gospodarenje šumama te promiče trgovinu i potrošnju drva i proizvoda od drva podrijetlom iz šuma kojima se održivo gospodari;

(b) promiče trgovinu proizvodima od drva koja nije uzrokovala krčenje ili degradaciju šuma;

(c) provodi mjere za borbu protiv nezakonite sječe i povezane trgovine, među ostalim aktivnostima suradnje s trećim zemljama, prema potrebi; i

(d) s drugom strankom razmjenjuje informacije o inicijativama povezanima s trgovinom u području gospodarenja šumama i očuvanja šumskog pokrova te surađuje s drugom strankom radi maksimalnog povećanja pozitivnih učinaka i osiguravanja uzajamnog nadopunjavanja politika stranaka od uzajamnog interesa.

3. Svaka stranka trebala bi surađivati s drugom strankom bilateralno, regionalno i u međunarodnim forumima, među ostalim s relevantnim dionicima, na pitanjima povezanima s trgovinom i očuvanjem šuma te održivim gospodarenjem šumama.

Članak 26.8.

Trgovina i održivo upravljanje morskim biološkim resursima i akvakulturom

1. Stranke prepoznaju važnost očuvanja morskih bioloških resursa i morskih ekosustava i održivog upravljanja njima te promicanja odgovorne i održive akvakulture radi osiguravanja održivih gospodarskih, okolišnih i socijalnih uvjeta, kao i ulogu trgovine u ostvarenju tih ciljeva.

2. Stranke prepoznaju da nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani ribolov (dalje u tekstu „ribolov NNN”) negativno utječe na trgovinu i okoliš te potvrđuju da treba djelovati kako bi se on ukinuo radi rješavanja problema prelova i neodrživog iskorištavanja ribolovnih resursa.

3. U skladu sa stavcima 1. i 2. svaka stranka:

(a) postupa u skladu s načelima Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora sastavljene u Montego Bayu 10. prosinca 1982., Sporazuma Ujedinjenih naroda o primjeni odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. u pogledu očuvanja i upravljanja pograničnim ribljim naseljima i stokovima vrlo migratornih vrsta, koji je otvoren za potpisivanje u New Yorku 4. prosinca 1995., Sporazuma Organizacije za hranu i poljoprivredu (dalje u tekstu „FAO”) o promicanju usklađivanja ribarskih plovila na otvorenom moru s međunarodnim mjerama za očuvanje i gospodarenje, odobrenog 24. studenoga 1993. Rezolucijom 15/93 s 27. zasjedanja Konferencije FAO-a, Kodeksa odgovornog ribarstva FAO-a, donesenog 31. listopada 1995. na Konferenciji FAO-a, te Sporazuma FAO-a o mjerama države luke za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, odobrenog 22. studenoga 2009. na 36. zasjedanju Konferencije FAO-a;

(b) provodi dugoročne mjere za očuvanje i upravljanje te održivo iskorištavanje živih morskih resursa kako je definirano u glavnim instrumentima Ujedinjenih naroda i FAO-a povezanima s tim pitanjima ([157]);

(c) aktivno sudjeluje u radu regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom u kojima su obje stranke članice, promatrači ili neugovorne stranke koje surađuju kako bi se osiguralo održivo iskorištavanje, upravljanje i očuvanje morskih bioloških resursa i morskog okoliša, uključujući, ako je primjenjivo, aktivno sudjelovanje tih regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom u donošenju mjera za upravljanje, očuvanje i kontrolu te u njihovoj djelotvornoj provedbi i izvršenju, uključujući, ako je primjenjivo, programe dokumentiranja ili certificiranja ulova;

(d) provodi djelotvorne mjere za suzbijanje ribolova NNN, uključujući mjere za isključivanje proizvoda koji potječu od ribolova NNN iz trgovinskih tokova, te surađuje i razmjenjuje informacije u tu svrhu; i

(e) promiče razvoj održive i odgovorne akvakulture, među ostalim i s obzirom na provedbu ciljeva i načela iz FAO-ova Kodeksa odgovornog ribarstva.

4. Svaka stranka trebala bi surađivati s drugom strankom te u okviru regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom i drugih međunarodnih foruma radi postizanja održivog upravljanja ribarstvom.

Članak 26.9.

Trgovina i odgovorno upravljanja lancima opskrbe

1. Stranke prepoznaju važnost odgovornog upravljanja lancima opskrbe na temelju odgovornog poslovnog ponašanja i prakse društveno odgovornog poslovanja, što doprinosi poticajnom okružju, te ulogu trgovine u ostvarivanju cilja odgovornog upravljanja lancima opskrbe.

2. U skladu sa stavkom 1. svaka stranka:

(a) promiče društveno odgovorno poslovanje ili odgovorno poslovno ponašanje, među ostalim poticanjem prihvaćanja relevantne prakse u poduzećima; i

(b) podupire širenje i upotrebu relevantnih međunarodnih instrumenata, kao što su Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju, Tripartitna deklaracija Međunarodne organizacije rada o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku, donesena u Ženevi u studenome 1977., Globalni sporazum UN-a i Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima koje je Vijeće za ljudska prava potvrdilo u Rezoluciji 17/4 od 16. lipnja 2011.

3. Stranke prepoznaju korisnost međunarodnih smjernica za pojedine sektore u području društveno odgovornog poslovanja ili odgovornog poslovnog ponašanja, kao što su Smjernice OECD-a o dubinskoj analizi za odgovorne lance opskrbe, te promiču zajednički rad na tom pitanju, među ostalim s obzirom na treće zemlje. Svaka stranka promiče prihvaćanje tih smjernica koje podupire ta stranka.

([157]) Ti instrumenti uključuju, među ostalim i kako se primjenjuju: Konvenciju UN-a o pravu mora, Sporazum FAO-a o promicanju usklađivanja ribarskih plovila na otvorenom moru s međunarodnim mjerama za očuvanje i gospodarenje, Sporazum UN-a o primjeni odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. u pogledu očuvanja i upravljanja pograničnim ribljim naseljima i stokovima vrlo migratornih vrsta te Sporazum FAO-a o mjerama države luke za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova.

4. Svaka stranka razmjenjuje informacije i najbolje primjere iz prakse te, prema potrebi, surađuje s drugom strankom bilateralno, regionalno i u međunarodnim forumima o pitanjima obuhvaćenima ovim člankom.

Članak 26.10.

Ostale inicijative povezane s trgovinom i ulaganjima kojima se pogoduje održivom razvoju

1. Stranke potvrđuju svoju predanost jačanju doprinosa trgovine i ulaganja cilju održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj dimenziji.

2. U skladu sa stavkom 1. svaka stranka promiče:

(a) trgovinske i investicijske politike kojima se podupiru ciljevi Programa ILO-a za dostojanstven rad i koje su usklađene s Deklaracijom ILO-a o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju iz 2008., uključujući politike povezane s plaćama, zaradom i radnim vremenom, uključivom socijalnom zaštitom, zdravljem i sigurnošću na radu te drugim aspektima povezanima s radnim uvjetima;

(b) olakšavanje trgovine robom i uslugama povezanima s okolišem, uključujući one od posebne važnosti za ublažavanje klimatskih promjena, te ulaganja u takvu robu i usluge, kao što su održiva energija i energija iz obnovljivih izvora i energetski učinkoviti proizvodi i usluge, među ostalim uklanjanjem povezanih netarifnih prepreka, donošenjem okvira politika za primjenu najboljih dostupnih tehnologija i suradnjom u odnosu na inicijative u tom području; i

(c) trgovinu proizvodima kojima se doprinosi poboljšanim socijalnim uvjetima i praksama koje su prihvatljive za okoliš, uključujući proizvode koji su uključeni u dobrovoljne programe osiguravanja održivosti, kao što su programi pravedne i etičke trgovine i ekološke oznake.

3. Svaka stranka trebala bi surađivati s drugom strankom bilateralno, regionalno i u međunarodnim forumima na pitanjima obuhvaćenima ovim člankom.

Članak 26.11.

Znanstvene i tehničke informacije

1. Pri uspostavi ili provedbi mjera zaštite okoliša ili sigurnosti i zdravlja na radu koje mogu utjecati na trgovinu ili ulaganja, svaka stranka uzima u obzir dostupne znanstvene i tehničke informacije, relevantne međunarodne norme, smjernice ili preporuke.

2. Ako ne postoji potpuna znanstvena sigurnost, a postoji opasnost od ozbiljne ili nepopravljive štete za okoliš ili za sigurnost i zdravlje na radu, stranka može donijeti troškovno učinkovite mjere koje se temelje na načelu predostrožnosti. Takve mjere moraju biti usklađene s ovim Sporazumom ili opravdane na temelju njega. Temelje se na dostupnim relevantnim informacijama i podliježu povremenim preispitivanjima u kontekstu novih znanstvenih informacija.

Članak 26.12.

Transparentnost

Ako stranka donosi i provodi mjere opće primjene usmjerene na zaštitu okoliša i radne uvjete koje bi mogle utjecati na trgovinu ili ulaganja između stranaka ili trgovinske ili investicijske mjere koje bi mogle utjecati na zaštitu okoliša ili radne uvjete, ta stranka to čini u skladu s poglavljem 27. (Transparentnost) i pruža zainteresiranim osobama primjerene mogućnosti za iznošenje stajališta o predloženim mjerama u skladu sa svojim domaćim zakonima i drugim propisima.

Članak 26.13.

Suradnja u području trgovine i održivog razvoja

1. Stranke prepoznaju važnost suradnje za ostvarenje ciljeva ovog poglavlja.

2. Suradnja iz stavka 1. može obuhvaćati područja kao što su:

(a) aspekti iz područja rada ili zaštite okoliša povezani s trgovinom i održivim razvojem u međunarodnim forumima, posebno uključujući WTO, ILO, Skupštinu Ujedinjenih naroda za okoliš i Program Ujedinjenih naroda za okoliš te multilateralne sporazume u području okoliša;

(b) utjecaj prava i normi u području rada i okoliša na trgovinu i ulaganja; i

(c) utjecaj prava u području trgovine i ulaganja na rad i okoliš.

3. Suradnja iz stavka 1. može uključivati i aspekte povezane s trgovinom:

(a) temeljnih konvencija, konvencija o upravljanju i ostalih ažuriranih konvencija ILO-a relevantnih u kontekstu trgovine;

(b) Programa ILO-a za dostojanstven rad, uključujući suradnju u području međusobnih veza između trgovine i pune i produktivne zaposlenosti, prilagodbe tržišta rada, temeljnih standarda rada, dostojanstvenog rada u globalnim lancima opskrbe, socijalne zaštite i socijalne uključenosti, socijalnog dijaloga, razvoja vještina i rodne ravnopravnosti;

(c) multilateralnih sporazuma u području okoliša, uključujući carinsku suradnju i potporu međusobnom sudjelovanju u tim sporazumima;

(d) sadašnjeg i budućeg međunarodnog režima u vezi s klimatskim promjenama, uključujući načine promicanja tehnologija s niskom razinom emisije ugljika i energetske učinkovitosti, pripremu i donošenje mjere za određivanje cijena ugljika, uključujući sustave trgovanja emisijama te pristupe prilagodbe klimatskim promjenama koja se temelji na ekosustavu i prilagodbe upravljanja vodama;

(e) Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač i Kigalijske izmjene tog protokola, posebno:

i. mjera za kontrolu proizvodnje i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski omotač (ODS) i fluorougljikovodika (HFC) te trgovine njima;

ii. uvođenja alternativa prihvatljivih za okoliš;

iii. ažuriranja normi; i

iv. suzbijanja nezakonite trgovine tvarima koje se reguliraju tim sporazumom;

(f) promicanja uključivog zelenog rasta i kružnog gospodarstva;

(g) transparentnih privatnih i javnih programa osiguravanja održivosti, uključujući ekološke oznake;

(h) zaštite i obnove ekosustava, pristupa genetskim resursima i poštene i pravične podjele dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u skladu s Protokolom iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti, sastavljenim u Nagoyi 29. listopada 2010., te vrednovanja ekosustava i njihovih usluga i povezanih ekonomskih instrumenata;

(i) društveno odgovornog poslovanja, odgovornog poslovnog ponašanja i odgovornog upravljanja globalnim lancima opskrbe, među ostalim s obzirom na poštovanje, provedbu i širenje međunarodno dogovorenih instrumenata;

(j) dobrog gospodarenja kemikalijama i otpadom;

(k) promicanja očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti, među ostalim suzbijanjem nezakonite trgovine divljim vrstama, kako je navedeno u članku 26.6.;

(l) promicanja očuvanja i održivog gospodarenja šumama radi zaustavljanja krčenja šuma i nezakonite sječe, uključujući promicanje trgovine šumskim proizvodima koji ne uzrokuju krčenje ili degradaciju šuma, kako je navedeno u članku 26.7.; i

(m) promicanja održive ribolovne prakse i trgovine ribljim proizvodima kojima se održivo upravlja te zaštite i obnove morskog okoliša, kako je navedeno u članku 26.8.

Članak 26.14.

Pododbor za trgovinu i održivi razvoj

1. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (l) sastaje se u roku od godine dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, osim ako se stranke dogovore drukčije, a nakon toga kako je potrebno u skladu s dijelom IV. člankom 1.4. (Pododbori i druga tijela) stavkom 3. ovog Sporazuma.

2. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj:

(a) olakšava i prati djelotvornu provedbu i primjenu ovog poglavlja, uključujući aktivnosti suradnje koje se poduzimaju na temelju ovog poglavlja;

(b) obavlja zadaće iz članaka od 26.17. do 26.19.;

(c) daje preporuke Zajedničkom odboru, među ostalim s obzirom na teme za raspravu s domaćom savjetodavnom skupinom i Forumom civilnog društva iz članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) odnosno članka 1.8. (Forum civilnog društva) dijela IV. ovog Sporazuma; i

(d) razmatra sva druga pitanja povezana s ovim poglavljem o kojima se stranke dogovore.

3. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj objavljuje izvješće nakon svakog sastanka.

4. Svaka stranka posvećuje dužnu pažnju komunikacijama i mišljenjima javnosti o pitanjima povezanima s ovim poglavljem te o tim komunikacijama i mišljenjima obavješćuje Pododbor za trgovinu i održivi razvoj i njegove mehanizme civilnog društva iz dijela IV. članka 1.6. (Odnos s civilnim društvom) ovog Sporazuma.

Članak 26.15.

Kontaktne točke za trgovinu i održivi razvoj

Svaka stranka određuje kontaktnu točku za olakšavanje komunikacije i koordinacije između stranaka o svim pitanjima koja se odnose na provedbu ovog Poglavlja te obavješćuje drugu stranku o svojim podacima za kontakt. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

Članak 26.16.

Rješavanje sporova

Ako se stranke ne slažu o tumačenju ili primjeni ovog poglavlja, primjenjuju isključivo postupke rješavanja sporova iz članaka 26.17. i 26.18.

Članak 26.17.

Savjetovanje

1. Stranka može zatražiti savjetovanje s drugom strankom o tumačenju ili primjeni ovog poglavlja dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke određenoj u skladu s člankom 26.15. U zahtjevu se navode razlozi za traženje savjetovanja, uključujući opis predmetnog pitanja. Savjetovanje počinje odmah nakon što stranka dostavi zahtjev za savjetovanje, a u svakom slučaju najkasnije 30 dana od dana dostave zahtjeva, osim ako se stranke dogovore drukčije. Savjetovanje se održava osobno ili, ako se stranke tako dogovore, elektroničkim putem.

2. Stranke sudjeluju u savjetovanjima kako bi postigle uzajamno zadovoljavajuće rješenje pitanja. Kad je riječ o pitanjima povezanima s multilateralnim sporazumima iz ovog poglavlja, stranke uzimaju u obzir informacije ILO-a ili relevantnih multilateralnih organizacija ili tijela za zaštitu okoliša radi osiguravanja usklađenosti rada stranaka i rada tih organizacija ili tijela. Ako je to relevantno i uzajamno dogovoreno, stranke traže savjet takvih organizacija ili tijela ili drugih stručnjaka ili tijela koje smatraju prikladnima.

3. Ako 30 dana od datuma primitka zahtjeva iz stavka 1. stranka smatra da o pitanju treba dodatno raspraviti, ta stranka može u pisanom obliku zatražiti sazivanje Pododbora za trgovinu i održivi razvoj te obavješćuje kontaktnu točku iz stavka 1. o tom zahtjevu. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj sastaje se odmah i nastoji postići uzajamno zadovoljavajuće rješenje pitanja.

4. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj prema potrebi traži savjet domaćih savjetodavnih skupina iz dijela IV. članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) ovog Sporazuma ili savjet drugih stručnjaka.

5. Svako rješenje koje stranke postignu javno se objavljuje.

Članak 26.18.

Vijeće stručnjaka

1. Ako u roku od 90 dana nakon zahtjeva za savjetovanje u skladu s člankom 26.17. stranke ne postignu sporazumno rješenje, stranka može zatražiti uspostavu vijeća stručnjaka kako bi ispitali to pitanje. Taj zahtjev podnosi se u pisanom obliku kontaktnoj točki druge stranke određenoj u skladu s člankom 26.15. U zahtjevu se navode razlozi za zahtijevanje uspostave vijeća stručnjaka, uključujući pravnu osnovu za podnošenje pritužbe.

2. Ako ovim člankom nije predviđeno drukčije, primjenjuju se članci 31.6. (Uspostava vijeća), 31.10. (Funkcije vijeća), 31.20. (Zamjena članova vijeća), 31.21. (Poslovnik), 31.22. (Suspenzija i prestanak), 31.23. (Primitak informacija) i 31.24. (Pravila tumačenja), odjeljak E (Opće odredbe) poglavlja 31. (Rješavanje sporova) te prilozi 31.-A (Poslovnik) i 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike).

3. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj na svojem prvom sastanku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma sastavlja popis od najmanje 15 osoba koje su voljne i mogu obavljati funkciju člana vijeća stručnjaka. Popis se sastoji od tri potpopisa: jednog potpopisa za svaku stranku i jednog potpopisa osoba koje nisu državljani nijedne stranke i koje mogu obavljati funkciju predsjednika vijeća stručnjaka. Svaka stranka predlaže najmanje pet osoba za svoj potpopis. Stranke odabiru i najmanje pet osoba za popis predsjednikâ. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj osigurava ažuriranje tog popisa i održavanje broja stručnjaka na najmanje 15 osoba.

4. Osobe iz stavka 3. moraju imati specijalizirano ili stručno znanje u području radnog prava ili prava okoliša, pitanja iz ovog poglavlja ili rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Moraju biti neovisne, obavljati funkciju u svojstvu pojedinca i ne smiju primati naputke od bilo kakve organizacije ili vlade u pogledu pitanja povezanih sa sporom ili biti povezane s vladom bilo koje stranke te su dužne postupati u skladu s odredbama utvrđenima u Prilogu 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike).

5. Vijeće stručnjaka uspostavlja se u skladu s postupcima utvrđenima u članku 31.6. (Uspostava vijeća) stavcima 2. i 3. Stručnjaci se odabiru među osobama s potpopisâ iz stavka 3. ovog članka, u skladu s člankom 31.7. (Sastav vijeća).

6. Osim ako se stranke dogovore drukčije u roku od pet dana od dana uspostave vijeća stručnjaka, kako je utvrđeno u članku 31.6. (Uspostava vijeća) stavku 3., opis poslova vijeća jest sljedeći:

„preispitati, u kontekstu relevantnih odredaba poglavlja 26. (Trgovina i održivi razvoj) dijela III. (Trgovina i ulaganja) ovog Sporazuma, pitanje iz zahtjeva za uspostavu vijeća stručnjaka radi utvrđivanja nalaza i preporuka za rješavanje pitanja i dostave izvješća, u skladu s člankom 26.18. (Vijeće stručnjaka) stavkom 8.”.

7. U pitanjima koja se odnose na poštovanje multilateralnih sporazuma iz ovog poglavlja vijeće stručnjaka trebalo bi nastojati tražiti informacije i savjete od relevantnih tijela ILO-a ili drugih tijela osnovanih na temelju tih sporazuma.

8. Vijeće stručnjaka izdaje strankama privremeno izvješće u roku od 90 dana nakon uspostave vijeća stručnjaka, a završno izvješće najkasnije 30 dana nakon izdavanja privremenog izvješća. Ta izvješća moraju sadržavati nalaze o činjeničnom stanju, primjenjivosti odgovarajućih odredaba i temeljno obrazloženje nalaza i preporuka. Svaka stranka objavljuje završno izvješće u roku od 15 dana nakon što ga vijeće stručnjaka dostavi.

9. Stranke raspravljaju o odgovarajućim mjerama koje će se provoditi uzimajući u obzir izvješće i preporuke vijeća stručnjaka. Stranka koja provodi odgovarajuće mjere obavješćuje svoju domaću savjetodavnu skupinu iz dijela IV. članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) ovog Sporazuma i drugu stranku o svim radnjama ili mjerama koje treba provesti najkasnije tri mjeseca nakon što se izvješće objavi za javnost. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj prati daljnje postupanje na temelju izvješća vijeća stručnjaka i njegovih preporuka. Domaće savjetodavne skupine iz dijela IV. članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) ovog Sporazuma mogu Pododboru za trgovinu i održivi razvoj dostaviti svoje primjedbe u tom pogledu.

Članak 26.19.

Preispitivanje

1. Za potrebe poboljšanja djelotvorne provedbe ovog poglavlja stranke nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma pokreću službeni postupak preispitivanja uzimajući u obzir, među ostalim, iskustvo stečeno provedbom ovog poglavlja, razvoj politika u svakoj stranci, promjene u međunarodnim sporazumima i stajališta dionika. Stranke će nastojati dovršiti postupak preispitivanja u roku od 12 mjeseci.

2. Za potrebe stavka 1. stranke na sastancima Pododbora za trgovinu i održivi razvoj posebno raspravljaju o funkcioniranju institucionalnih odredaba i odredaba o rješavanju sporova utvrđenih u člancima od 26.14. do 26.18., uključujući moguće preispitivanje njihove djelotvornosti i poboljšanje provedbenog mehanizma, među ostalim mogućnost primjene faze usklađivanja i relevantnih protumjera kao krajnje mjere.

3. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj može pripremiti izmjene relevantnih odredaba ovog poglavlja koje odražavaju ishod rasprava iz stavaka 1. i 2. ovog članka u skladu s postupkom izmjene utvrđenim u dijelu IV. članku 2.4. (Izmjena) ovog Sporazuma.

4. Ne dovodeći u pitanje ishod preispitivanja, stranke razmatraju može li se, i na koji način, kao jedan od ključnih elemenata ovog Sporazuma uključiti Pariški sporazum.

POGLAVLJE 27.

TRANSPARENTNOST

Članak 27.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „mjere opće primjene” znači zakoni, drugi propisi, postupci i upravne odluke opće primjene;

(b) „zainteresirana osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba na koju može utjecati mjera opće primjene; i

(c) „upravna mjera” znači mjera ili odluka s pravnim učinkom koja utječe na prava i obveze određene osobe u određenom predmetu i obuhvaća upravni postupak ili nepokretanje upravnog postupka ili nedonošenje odluke kako je predviđeno pravom stranke.

Članak 27.2.

Cilj

Stranke nastoje promicati transparentno regulatorno okruženje.

Članak 27.3.

Objava

1. Svaka stranka osigurava da svaka mjera opće primjene koja se odnosi na bilo koje pitanje obuhvaćeno ovim dijelom ovog Sporazuma:

(a) bude odmah objavljena putem službeno određenog medija te, ako je izvedivo, elektroničkim putem, ili na drugi način stavljena na raspolaganje tako da se trgovci i druge zainteresirane strane mogu s njom upoznati; i

(b) ako je donesena na središnjoj razini vlasti, sadržava objašnjenje njezina cilja i razloga.

2. U mjeri u kojoj je to moguće, pri uvođenju ili izmjeni mjere iz stavka 1., svaka stranka osigurava dovoljno vremena za upoznavanje s tom mjerom između njezine objave i stupanja na snagu.

Članak 27.4.

Dostava informacija

1. Stranka na zahtjev druge stranke odmah dostavlja informacije i odgovara na pitanja o bilo kojoj postojećoj ili predloženoj mjeri opće primjene koja bitno utječe na funkcioniranje ovog Sporazuma.

2. Informacijama dostavljenima na temelju ovog članka ne dovodi se u pitanje je li mjera u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 27.5.

Upravljanje mjerama opće primjene

1. Svaka stranka na objektivan, nepristran, dosljedan i razuman način primjenjuje sve mjere opće primjene u pogledu bilo kojeg pitanja obuhvaćenog ovim dijelom ovog Sporazuma.

2. Pri primjeni mjera opće primjene u određenim slučajevima na određene osobe, robu ili usluge druge stranke, svaka stranka:

(a) nastoji, u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima, osobi na koju izravno utječu upravni postupci dostaviti primjerenu obavijest o pokretanju postupka, uključujući opis vrste postupka, izjavu pravnog tijela u okviru kojeg se postupak pokreće i opći opis svih spornih pitanja;

(b) osobama na koje izravno utječu upravni postupci prije poduzimanja bilo kakve konačne upravne mjere pruža primjerenu mogućnost za iznošenje činjenica i argumenata u prilog njihovim stajalištima ako rokovi, vrsta postupka i javni interes to dopuštaju; i

(c) osigurava da su postupci iz točaka (a) i (b) u skladu s njezinim pravom.

Članak 27.6.

Preispitivanje i žalba

1. Svaka stranka uspostavlja ili zadržava redovne, arbitražne ili upravne sudove ili postupke za potrebe žurnog preispitivanja i, ako je opravdano, ispravka upravne mjere koja se odnosi na pitanja obuhvaćena ovim dijelom ovog Sporazuma ([158]). Svaka stranka osigurava da njezine postupke za žalbu ili preispitivanje na nediskriminirajući i nepristran način provode sudovi koji su neovisni o tijelu kojem je povjereno izvršavanje upravnih mjera i nemaju nikakav bitan interes u odnosu na ishod pitanja.

2. Svaka stranka osigurava da stranke u postupcima iz stavka 1. imaju pravo na:

(a) razumnu priliku da potkrijepe ili brane svoja stajališta; i

(b) odluku koja se temelji na dokazima i podnesenoj evidenciji ili, ako se tako zahtijeva njezinim pravom, na evidenciji relevantnog upravnog tijela.

3. Odluku iz stavka 2. točke (b), podložno žalbi ili dodatnom preispitivanju kako je predviđeno pravom te stranke, provodi ured ili tijelo kojem je povjereno izvršavanje upravnih mjera te ono usklađuje svoje djelovanje s tom odlukom.

POGLAVLJE 28.

DOBRA REGULATORNA PRAKSA

Članak 28.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „regulatorno tijelo” znači:

i. za Europsku uniju: Europska komisija; i

ii. za Meksiko: Savezna javna uprava, uključujući sva decentralizirana tijela te uprave; i

(b) „regulatorne mjere” znači mjere opće primjene, koje je osmislilo regulatorno tijelo i donijela stranka i čija je primjena obvezna, a to su:

i. za Europsku uniju:

(A) uredbe i direktive, u skladu s člankom 288. UFEU-a; i

([158]) Podrazumijeva se da stranka za preispitivanje i ispravak upravne mjere može zahtijevati iscrpljivanje dostupnih upravnih sredstava.

(B) delegirani i provedbeni akti, kako su predviđeni u člancima 290. i 291. UFEU-a; i

ii. za Meksiko:

(A) zakoni i zakonodavni dekreti koje donosi izvršna grana savezne vlade; i

(B) svi drugi upravni akti opće primjene, uključujući, među ostalim, uredbe, dekrete, sporazume i *Normas Oficiales Mexicanas* („NOM-ovi”, meksičke službene norme).

Članak 28.2.

Opća načela

1. Stranke prepoznaju važnost:

(a) primjene dobre regulatorne prakse u postupku planiranja, osmišljavanja, izricanja, provedbe, evaluacije i preispitivanja regulatornih mjera radi ostvarivanja ciljeva nacionalne politike; i

(b) održavanja i poboljšanja prednosti ovog Sporazuma primjenom dobre regulatorne prakse za olakšavanje trgovine robom i uslugama te povećanje ulaganja između stranaka.

2. Svaka stranka ima pravo odrediti svoj pristup dobroj regulatornoj praksi na temelju ovog Sporazuma na način koji je u skladu s njezinim pravnim okvirom, praksom i osnovnim načelima ([159]) na kojima se temelji njezin regulatorni sustav.

3. Odredbe ovog poglavlja ne tumače se kao da se od stranke zahtijeva da:

(a) odstupi od nacionalnih postupaka za utvrđivanje svojih regulatornih prioriteta i za pripremu i donošenje regulatornih mjera kojima se osiguravaju razine zaštite koje smatra primjerenima;

(b) poduzme radnje koje bi ugrozile ili ometale pravodobno donošenje regulatornih mjera za ostvarenje njezinih ciljeva javne politike; ili

(c) ostvari bilo kakav konkretan regulatorni ishod.

Članak 28.3.

Područje primjene

1. Ovo poglavlje primjenjuje se na regulatorne mjere koje se odnose na bilo koje pitanje obuhvaćeno ovim dijelom ovog Sporazuma.

2. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na regulatorna tijela i regulatorne mjere, prakse ili pristupe država članica Europske unije.

Članak 28.4.

Unutarnje savjetovanje i koordinacija regulatornog razvoja

1. Stranke prepoznaju da se provedba dobre regulatorne prakse može olakšati domaćim mehanizmima koji unapređuju unutarnje savjetovanje i koordinaciju potrebne za postupke ili mehanizme za razvoj regulatornih mjera.

([159]) Za Europsku uniju takva načela uključuju ona navedena u UFEU-u i ona koja proizlaze iz njega.

2. Svaka stranka donosi ili provodi postupke ili mehanizme unutarnje koordinacije ili preispitivanja za regulatorne mjere koje priprema njezino regulatorno tijelo.

3. Takvim bi se postupcima ili mehanizmima trebalo, među ostalim, nastojati:

(a) poticati dobru regulatornu praksu, uključujući praksu iz ovog poglavlja;

(b) jačati unutarnja savjetovanja i koordinaciju radi utvrđivanja i izbjegavanja nepotrebnog udvostručavanja i nedosljednosti zahtjevâ u regulatornim mjerama stranke;

(c) promicati praksu da se u naknadnom postupku odlučivanja u obzir uzimaju potencijalni učinci regulatornih mjera koje se pripremaju, uključujući učinke na mala i srednja poduzeća;

(d) osigurati usklađenost s međunarodnim obvezama u području trgovine i ulaganja; i

(e) promicati praksu da se u obzir uzimaju relevantna kretanja u međunarodnim i drugim forumima.

4. Stranke prepoznaju da se postupci ili mehanizmi iz stavka 2. mogu razlikovati ovisno o njihovim okolnostima. S obzirom na to, svaka stranka može, u skladu sa svojim domaćim pravilima i postupcima, poboljšati svoj regulatorni sustav dodatnim mehanizmima za unutarnje savjetovanje i koordinaciju.

5. Svaka stranka može uspostaviti ili zadržati središnje koordinacijsko tijelo.

Članak 28.5.

Transparentnost regulatornih postupaka i mehanizama

Svaka stranka objavljuje opise postupaka i mehanizama koje njezino regulatorno tijelo upotrebljava za pripremu, evaluaciju ili preispitivanje regulatornih mjera. Ti se opisi odnose na relevantne smjernice, pravila ili postupke, uključujući one koje se odnose na omogućivanje javnosti da dostavi primjedbe.

Članak 28.6.

Rano informiranje o planiranim regulatornim mjerama

1. Svaka stranka objavljuje, barem jednom godišnje, popis planiranih velikih ([160]) regulatornih mjera za koje njezino regulatorno tijelo razumno očekuje da će se donijeti u roku od godine dana.

2. Za svaku regulatornu mjeru navedenu na popisu iz stavka 1. svaka stranka trebala bi objaviti i:

(a) kratak opis njezina područja primjene i ciljeva; i

(b) predviđeno vrijeme za njezino donošenje, uključujući, ako je moguće, razdoblje za javno savjetovanje.

([160]) Podrazumijeva se da „velika regulatorna mjera” znači mjera koja ima znatan regulatorni učinak, što određuje svaka stranka u skladu sa svojim pravilima i postupcima.

Članak 28.7.

Javna savjetovanja

1. Pri osmišljavanju velike regulatorne mjere svaka stranka, u skladu sa svojim pravilima i postupcima:

(a) objavljuje nacrt regulatorne mjere ili savjetodavne dokumente koji sadržavaju dovoljno pojedinosti o novoj regulatornoj mjeri u pripremi kako bi svatko mogao ocijeniti hoće li i na koji način ta mjera znatno utjecati na njegove interese;

(b) svakoj osobi na nediskriminirajućoj osnovi pruža razumne prilike da dostavi primjedbe; i

(c) uzima u obzir dostavljene primjedbe.

2. Svaka stranka trebala bi iskoristiti elektronička komunikacijska sredstva i nastojati koristiti namjensku jedinstvenu pristupnu točku za davanje informacija o javnim savjetovanjima, među ostalim o tome kako dostaviti primjedbe.

3. Svaka stranka objavljuje sve primjedbe koje primi i sažetak rezultata savjetovanja. Ta se obveza ne primjenjuje u mjeri u kojoj je potrebno zaštititi povjerljive informacije ili osobne podatke ili uskratiti neprimjeren sadržaj.

Članak 28.8.

Procjena regulatornog učinka

1. Svaka stranka promiče da njezino regulatorno tijelo, u skladu s primjenjivim pravilima i postupcima, provodi procjene regulatornog učinka pri osmišljavanju velikih regulatornih mjera.

2. Pri provedbi procjene regulatornog učinka u skladu sa stavkom 1. regulatorno tijelo svake stranke uspostavlja i održava postupke i mehanizme kojima se promiče uzimanje u obzir sljedećih čimbenika:

(a) potrebe za regulatornom mjerom, uključujući prirodu i važnost pitanja koje se nastoje urediti regulatornom mjerom;

(b) svih izvedivih i prikladnih regulatornih i neregulatornih alternativa, uključujući mogućnost nereguliranja, kojima bi se ostvario cilj javne politike te stranke;

(c) u mjeri u kojoj je to moguće i relevantno, potencijalnih troškova i koristi te socijalnog i gospodarskog učinka i učinka na okoliš tih alternativa, među ostalim na međunarodnu trgovinu i ulaganja te na mala i srednja poduzeća; pritom se prepoznaje da je neke troškove i koristi teško kvantificirati i izraziti u novčanim jedinicama;

(d) načina na koji se razmatrane opcije odnose na relevantne međunarodne norme, uključujući razloge za odstupanja, prema potrebi; i

(e) načina na koji se ciljevi javne politike najbolje ostvaruju u smislu djelotvornosti i učinkovitosti.

3. Pri provedbi procjene regulatornog učinka u skladu sa stavkom 1. regulatorno tijelo oslanja se na najbolje razumno dostupne dokaze, uključujući znanstvene, tehničke, gospodarske ili druge informacije.

4. Za svaku procjenu regulatornog učinka koju je regulatorno tijelo provelo za regulatornu mjeru predmetna stranka priprema završno izvješće u kojem se detaljno utvrđuju čimbenici koje je regulatorno tijelo razmatralo u svojoj procjeni i relevantni nalazi. To izvješće objavljuje se najkasnije na dan na koji se objavi regulatorna mjera.

Članak 28.9.

Retrospektivna evaluacija

1. Regulatorno tijelo svake stranke održava postupke ili mehanizme za promicanje periodičnih retrospektivnih evaluacija ili preispitivanja svojih regulatornih mjera u razmacima koje smatra primjerenima.

2. Regulatorna tijela stranke pri provedbi periodične retrospektivne evaluacije razmatraju postoje li mogućnosti za djelotvornije ostvarivanje ciljeva javne politike i smanjenje nepotrebnih regulatornih opterećenja, među ostalim za mala i srednja poduzeća. Na temelju tih periodičnih retrospektivnih evaluacija svaka stranka trebala bi odrediti treba li izmijeniti, pojednostavniti, proširiti ili ukinuti svoje regulatorne mjere.

3. Svaka stranka objavljuje svoje planove za periodične retrospektivne evaluacije i njihove rezultate.

Članak 28.10.

Registar regulatornih mjera

Svaka stranka osigurava, u skladu sa svojim pravilima i postupcima, da su regulatorne mjere koje su na snazi dostupne na jedinstvenoj internetskoj stranici kojoj se može besplatno pristupiti. Ta bi internetska stranica trebala omogućiti pretraživanje regulatornih mjera prema citatu ili prema riječi te je treba povremeno ažurirati.

Članak 28.11.

Kontaktne točke

1. Kontaktne točke za komunikaciju između stranaka o pitanjima koja se pojave u okviru ovog poglavlja su sljedeće:

(a) za Meksiko Glavna uprava za pravila o međunarodnoj trgovini Podtajništva za vanjsku trgovinu Ministarstva gospodarstva (*Dirección General de Disciplinas de Comercio Internacional de la Subsecretaría de Comercio Exterior de la Secretaría de Economía*) ili njezin sljednik; i

(b) za Europsku uniju Glavna uprava za trgovinu ili njezin sljednik.

2. Svaka kontaktna točka odgovorna je za savjetovanje i koordinaciju unutar svojeg regulatornog tijela, prema potrebi, o pitanjima koja proizlaze iz ovog poglavlja.

3. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o podacima za kontakt svoje kontaktne točke i odmah obavješćuje drugu stranku o svim promjenama tih podataka za kontakt.

Članak 28.12.

Suradnja i razmjena informacija

1. Stranke surađuju kako bi olakšale provedbu ovog poglavlja. Ta suradnja može uključivati organizaciju relevantnih aktivnosti, uključujući uzajamnu pomoć, radi jačanja suradnje između njihovih regulatornih tijela.

2. Najkasnije godinu dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke razmjenjuju informacije o svojim postojećim pravilima i postupcima o dobroj regulatornoj praksi i, ako je primjenjivo, o svim koracima poduzetima radi provedbe ovog poglavlja.

Članak 28.13.

Rješavanje sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. (Rješavanje sporova) za pitanja primjene ili tumačenja odredaba ovog poglavlja.

POGLAVLJE 29.

MALA I SREDNJA PODUZEĆA

Članak 29.1.

Cilj

Stranke prepoznaju važnost poboljšanja suradnje na pitanjima važnima za mala i srednja poduzeća (dalje u tekstu „MSP-ovi") sredstvima predviđenima u ovom poglavlju te drugim odredbama ovog Sporazuma koje na drugi način mogu biti posebno korisne MSP-ovima.

Članak 29.2.

Razmjena informacija

1. Svaka stranka pokreće ili održava javno dostupne internetske stranice s informacijama o ovom Sporazumu, uključujući:

(a) tekst ovog Sporazuma, uključujući sve priloge;

(b) sažetak ovog Sporazuma; i

(c) informacije namijenjene MSP-ovima koje sadržavaju:

i. opis odredaba ovog Sporazuma za koje stranka smatra da su relevantne za MSP-ove obiju stranaka; i

ii. sve dodatne informacije za koje stranka smatra da su korisne MSP-ovima koji žele iskoristiti mogućnosti predviđene ovim Sporazumom.

2. Svaka stranka na internetske stranice iz stavka 1. uključuje poveznice na:

(a) istovrijedne internetske stranice druge stranke; i

(b) internetske stranice svojih javnih tijela i drugih odgovarajućih subjekata za koje stranka smatra da pružaju korisne informacije MSP-ovima zainteresiranima za trgovanje ili poslovanje u toj stranci.

3. Internetske stranice iz stavka 2. točke (b) uključuju informacije koje se odnose na sljedeće:

(a) carinske zakone i druge propise, postupke za uvoz, izvoz i provoz te potrebne obrasce i dokumente;

(b) zakone i druge propise te postupke u pogledu prava intelektualnog vlasništva;

(c) tehničke propise i, ako je obvezno ocjenjivanje sukladnosti koje provodi treća strana kako je predviđeno u poglavlju 9. (Tehničke prepreke u trgovini), obvezne postupke ocjenjivanja sukladnosti i poveznice na popise tijela za ocjenjivanje sukladnosti;

(d) sanitarne i fitosanitarne mjere koje se odnose na uvoz i izvoz;

(e) pravila o javnoj nabavi, bazu podataka koja sadržava obavijesti o javnoj nabavi i relevantne odredbe poglavlja 21. (Javna nabava);

(f) postupke registracije poduzeća; i

(g) druge informacije za koje stranka smatra da su korisne MSP-ovima.

4. Svaka stranka na internetske stranice iz stavka 1. stavlja poveznicu na bazu podataka koja se može elektronički pretraživati prema oznaci carinske nomenklature. Ta baza podataka:

(a) sadržava sljedeće informacije o pristupu robi na njezinu tržištu:

i. carine i carinske kvote, ako je primjenjivo, za zemlje na koje se primjenjuje tretman najpovlaštenije nacije i zemlje na koje se ne primjenjuje tretman najpovlaštenije nacije te povlaštene carine i carinske kvote;

ii. trošarine,

iii. porez na dodanu vrijednost;

iv. carinske ili druge naknade, uključujući naknade specifične za proizvode;

v. pravila o podrijetlu kako je predviđeno u poglavlju 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom); i

vi. kriterije na temelju kojih se određuje carinska vrijednost robe; i

(b) trebala bi sadržavati sljedeće informacije o pristupu robi na njezinu tržištu:

i. druge carinske mjere;

ii. povrat, odgodu plaćanja ili druge oblike olakšica kojima se smanjuju ili vraćaju carine ili izuzima od plaćanja carina;

iii. ako je primjenjivo, zahtjeve za označivanje zemlje podrijetla, uključujući mjesto i metodu označivanja;

iv. informacije potrebne za postupke uvoza; i

v. informacije o necarinskim mjerama.

5. Svaka stranka redovito ažurira informacije i poveznice koje se pružaju u skladu sa stavcima od 1. do 4. kako bi osigurala da su točne.

6. Svaka stranka osigurava da su informacije dostavljene u skladu s ovim člankom prikazane na način primjeren za upotrebu u MSP-ovima. Svaka stranka nastoji objaviti informacije na engleskom jeziku.

7. Stranka ne smije primjenjivati nikakve naknade za pristup informacijama koje se daju u skladu sa stavcima od 1. do 4. nijednoj osobi iz stranke.

Članak 29.3.

Kontaktne točke za MSP-ove

1. Svaka stranka određuje kontaktnu točku („kontaktna točka za MSP-ove”) zaduženu za funkcije utvrđene u ovom članku i obavješćuje drugu stranku o njezinim podacima za kontakt. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

2. Kontaktne točke za MSP-ove:

(a) osiguravaju da se potrebe MSP-ova uzimaju u obzir pri provedbi ovog Sporazuma i razmatraju načine za povećanje prilika za trgovanje i ulaganja za MSP-ove jačanjem suradnje između stranaka na pitanjima povezanima s MSP-ovima;

(b) pronalaze načine i razmjenjuju informacije o tome kako MSP-ovi stranaka mogu iskoristili nove prilike koje nastaju na temelju ovog Sporazuma;

(c) osiguravaju da su informacije navedene na internetskim stranicama iz članka 29.2. ažurirane i relevantne za MSP-ove te razmatraju mogućnost da na tim stranicama navedu dodatne informacije koje bi mogla preporučiti kontaktna točka za MSP-ove;

(d) rješavaju sva druga pitanja važna za MSP-ove u pogledu provedbe ovog Sporazuma s obzirom na MSP-ove, među ostalim:

i. razmjenom informacija;

ii. sudjelovanjem, prema potrebi, u radu pododbora i radnih skupina uspostavljenih na temelju ovog Sporazuma te dostavljanjem tim pododborima i radnim skupinama, u njihovim posebnim područjima djelovanja, pitanja i preporuka posebno važnih za MSP-ove, uz izbjegavanje udvostručavanja programa rada; i

iii. utvrđivanjem i predlaganjem mogućih uzajamno prihvatljivih rješenja za poboljšanje sposobnosti MSP-ova da sudjeluju u trgovini i ulaganjima između stranaka;

(e) povremeno šalju izvješća o svojim aktivnostima koja razmatra Zajednički odbor; i

(f) razmatraju druge teme o kojima se stranke dogovore, a koje proizlaze iz ovog Sporazuma i odnose se na MSP-ove.

3. Kontaktne točke za MSP-ove sastaju se prema potrebi i obavljaju svoj rad odgovarajućim komunikacijskim kanalima o kojima se dogovore, a mogu uključivati e-poštu, videokonferencije ili druga elektronička komunikacijska sredstva.

4. Kontaktne točke za MSP-ove mogu nastojati surađivati sa stručnjacima i vanjskim organizacijama, prema potrebi, pri obavljanju svojih aktivnosti.

Članak 29.4.

Neprimjena rješavanja sporova

Stranka ne može primjenjivati postupak rješavanja sporova iz poglavlja 31. (Rješavanje sporova) za pitanja tumačenja ili primjene odredaba ovog poglavlja.

POGLAVLJE 30.

SIROVINE

Članak 30.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

(a) „odobrenje” znači dopuštenje, dozvola, koncesija ili sličan administrativni ili ugovorni instrument kojim nadležno tijelo stranke subjektu daje pravo obavljanja određene gospodarske djelatnosti na području te stranke;

(b) „subjekt” se odnosi na fizičku osobu ili poduzeće, odnosno grupu poduzeća; i

(c) „sirovine” znači tvari koje se upotrebljavaju u proizvodnji industrijskih proizvoda, osim prerađenih proizvoda ribarstva i poljoprivrednih proizvoda, koje se sastoje od soli, sumpora, zemlje i kamena, sadre, vapna i cementa (HS 25); rudača, troski i pepela (HS 26); robe razvrstane u oznaku HS 27; anorganskih kemijskih proizvoda (HS 28); organskih kemijskih proizvoda (HS 29); gnojiva (HS 31); prirodnog kaučuka (HS 40); sirove kože i štavljene kože (HS 41); običnih i plemenitih kovina te prerađenih minerala (ex HS 71, 72; 74–76; 78–81), isključujući uranij i torij (HS 26.12) te radioaktivne elemente i izotope (HS 28.44, 28.45);

Članak 30.2.

Načela

1. Svaka stranka zadržava suvereno pravo odrediti jesu li neki dijelovi njezina područja dostupni za istraživanje i proizvodnju sirovina, utvrđeno u skladu s njezinim pravom i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora.

2. U skladu s odredbama ovog poglavlja stranke zadržavaju pravo donositi, provoditi i izvršavati mjere potrebne za ostvarivanje legitimnih ciljeva javne politike, kao što su osiguravanje opskrbe sirovinama, zaštita društva, okoliša, javnog zdravlja i potrošača te promicanje javne sigurnosti i zaštite.

Članak 30.3.

Monopolizacija izvoza i uvoza

Stranka ne smije odrediti niti zadržati uvozni ili izvozni monopol za sirovine. Za potrebe ovog članka uvozni ili izvozni monopol znači isključivo pravo ili ovlast koje stranka dodijeli subjektu za uvoz ili sirovina u drugu stranku ([161]).

([161]) Podrazumijeva se da se ovom odredbom ne dovode u pitanje odredbe poglavlja 10. (Ulaganja) i poglavlja 11. (Prekogranična trgovina uslugama) i njihovi prilozi te da ona ne obuhvaća nikakvo pravo koje proizlazi iz dodjele isključivog prava intelektualnog vlasništva.

Članak 30.4.

Izvozne cijene

Stranka bilo kakvim mjerama ne donosi niti provodi višu cijenu za izvoz sirovina u drugu stranku od cijene koju naplaćuje za tu robu kad je namijenjena domaćem tržištu.

Članak 30.5.

Domaće cijene

1. Stranke mogu regulirati cijenu domaće opskrbe sirovinama (dalje u tekstu „regulirana cijena”) samo uvođenjem obveze pružanja javne usluge.

2. Ako stranka uvede obvezu pružanja javne usluge, osigurava:

(a) da je obveza jasno definirana, transparentna i razmjerna; i

(b) da se obveza ne nastavlja primjenjivati ako okolnosti ili ciljevi koji su doveli do njezina uvođenja više ne postoje.

3. Stranka koja regulira cijenu osigurava da se metodologija na kojoj se temelji izračun regulirane cijene iz stavka 2. objavi prije njezina stupanja na snagu.

Članak 30.6.

Suradnja u području sirovina

Stranke surađuju u području sirovina kako bi, među ostalim:

(a) smanjile ili ukinule mjere kojima se narušavaju trgovina i ulaganja u trećim zemljama, koje utječu na sirovine;

(b) koordinirale svoja stajališta u međunarodnim forumima na kojima se raspravlja o pitanjima trgovine i ulaganja povezanima sa sirovinama i poticale međunarodne programe u području sirovina;

(c) poticale razmjenu tržišnih podataka u području sirovina;

(d) promicale društveno odgovorno poslovanje u skladu s međunarodnim normama, kao što su Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju i Smjernice o dubinskoj analizi za odgovorno poslovno ponašanje;

(e) promicale istraživanje, razvoj, inovacije i osposobljavanje u relevantnim područjima od zajedničkog interesa u području sirovina;

(f) poticale razmjenu informacija i najboljih primjera iz prakse u području razvoja unutarnje politike; i

(g) promicale učinkovitu upotrebu resursa, uključujući poboljšanje proizvodnih procesa, kao i trajnosti, mogućnosti popravka, mogućnosti rastavljanja, lakoće ponovne uporabe i recikliranja robe.

POGLAVLJE 31.

RJEŠAVANJE SPOROVA

ODJELJAK A

Cilj i područje primjene

Članak 31.1.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja uspostaviti djelotvoran i učinkovit mehanizam za izbjegavanje i rješavanje svih sporova između stranaka povezanih s tumačenjem i primjenom ovog dijela ovog Sporazuma kako bi se postiglo, ako je to moguće, sporazumno rješenje.

Članak 31.2.

Područje primjene

Ako nije predviđeno drukčije, ovo se poglavlje primjenjuje na svaki spor između stranaka povezan s tumačenjem ili primjenom odredaba ovog dijela ovog Sporazuma (dalje u tekstu „obuhvaćene odredbe") ako stranka smatra da mjera ([162]) druge stranke nije usklađena s nekom obuhvaćenom odredbom.

Članak 31.3.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije utvrđene u prilozima 31.-A i 31.-B.

Članak 31.4.

Odabir foruma

1. Ako dođe do spora u vezi s mjerom koja navodno nije u skladu s obvezom na temelju ovog dijela ovog Sporazuma i u osnovi jednakovrijednom obvezom na temelju drugog međunarodnog sporazuma čije su stranke obje stranke ovog Sporazuma, uključujući Sporazum o WTO-u, stranka koja traži ispravljanje povrede odabire forum pred kojim će se spor rješavati.

2. Nakon što stranka pokrene postupak rješavanja spora na temelju ovog poglavlja ili na temelju drugog međunarodnog sporazuma, ta stranka u pogledu mjere iz stavka 1. ne pokreće postupke rješavanja spora pred nekim drugim forumom, osim ako forum kojem se najprije obratila zbog postupovnih razloga ili razloga povezanih s nadležnošću ne uspije donijeti odluku.

3. Za potrebe ovog članka:

(a) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća u skladu s člankom 31.6.;

(b) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju Sporazuma o WTO-u pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća u skladu s člankom 6. Dogovora o rješavanju sporova; i

([162]) Podrazumijeva se da svaka radnja ili propust koji se može pripisati stranci može biti mjera te stranke za potrebe ovog poglavlja. Predložena mjera stranke može podlijegati savjetovanjima na temelju članka 31.5. Vijeće se ne uspostavlja radi preispitivanja predložene mjere.

(c) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju bilo kojeg drugog sporazuma pokrenuti u skladu s relevantnim odredbama tog sporazuma.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranku da suspendira obveze koje je odobrilo Tijelo za rješavanje sporova WTO-a ili koje su odobrene u okviru postupaka rješavanja sporova iz drugog međunarodnog sporazuma čije su stranke ovog Sporazuma stranke. Na Sporazum o WTO-u ili bilo koji drugi međunarodni sporazum između stranaka ne poziva se kako bi se stranku spriječilo da suspendira obveze iz ovog dijela ovog Sporazuma.

ODJELJAK B

Savjetovanje

Članak 31.5.

Savjetovanje

1. Stranke nastoje svaki spor iz članka 31.2. riješiti tako da započnu savjetovanje u dobroj vjeri radi postizanja sporazumnog rješenja.

2. Stranka traži savjetovanje pisanim zahtjevom drugoj stranci u kojem navodi spornu mjeru i obuhvaćene odredbe koje smatra primjenjivima.

3. Stranka kojoj je upućen zahtjev za savjetovanje odgovara na zahtjev bez odgode, a u svakom slučaju najkasnije deset dana od datuma primitka zahtjeva. Savjetovanje se održava najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva i odvija se, osim ako se stranke dogovore drukčije, na području stranke kojoj je upućen zahtjev. Savjetovanje se smatra zaključenim u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva, osim ako se stranke dogovore da će ga nastaviti.

4. Savjetovanje o hitnim pitanjima, uključujući ona koja se odnose na kvarljivu robu, održava se u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva za savjetovanje. Smatra se da je savjetovanje zaključeno u roku od tih 15 dana, osim ako se stranke dogovore da će ga nastaviti.

5. Za vrijeme savjetovanja svaka stranka dostavlja drugoj stranci dostatne činjenične informacije kako bi se omogućilo cjelovito ispitivanje načina na koji bi se spornom mjerom moglo utjecati na primjenu ovog dijela. Svaka stranka nastoji osigurati sudjelovanje zaposlenika svojih nadležnih državnih tijela koji su stručni za predmet savjetovanja.

6. Savjetovanja, a posebno stajališta koja su stranke zauzele za vrijeme savjetovanja, povjerljive su prirode i njima se ne dovode u pitanje prava bilo koje stranke u bilo kojem daljnjem postupku. Svaka stranka štiti sve povjerljive informacije koje je primila za vrijeme savjetovanja na zahtjev stranke koja dostavlja informacije.

7. Ako stranka kojoj je zahtjev upućen ne odgovori na zahtjev za savjetovanje u roku od deset dana od dana primitka zahtjeva, ako se savjetovanje ne održi u rokovima utvrđenima u stavku 3. ili 4., ako se stranke dogovore da se savjetovanje neće održati ili ako je savjetovanje zaključeno, a nije postignuto sporazumno rješenje, stranka koja je zatražila savjetovanje može primijeniti članak 31.6.

ODJELJAK C.

Postupci vijeća

Članak 31.6.

Osnivanje vijeća

1. Ako stranke ne uspiju riješiti spor savjetovanjem kako je predviđeno u članku 31.5., stranka koja je zatražila savjetovanje može zatražiti osnivanje vijeća.

2. Zahtjev za osnivanje vijeća u pisanom se obliku dostavlja drugoj stranci. Stranka koja je podnijela pritužbu u svojem zahtjevu navodi spornu mjeru i obrazlaže kako ona nije u skladu s obuhvaćenim odredbama na način koji je dovoljan da jasno može činiti pravnu osnovu pritužbe.

3. Vijeće se osniva na temelju zahtjeva.

Članak 31.7.

Sastav vijeća

1. Vijeće se sastoji od triju članova.

2. U roku od 15 dana od datuma primitka pisanog zahtjeva iz članka 31.6. stavka 2. stranke provode savjetovanje kako bi se dogovorile o sastavu vijeća. U tu svrhu svaka stranka u roku od deset dana od primitka takvog pisanog zahtjeva imenuje člana vijeća, koji može biti državljanin te stranke, i predlaže drugoj stranci do tri kandidata koji mogu obavljati dužnost predsjednika. Stranke se nastoje dogovoriti o predsjedniku među osobama koje su predložene za tu dužnost u roku od 15 dana od dana primitka pisanog zahtjeva iz članka 31.6. stavka 2. Stranka može podnijeti prigovor na člana vijeća kojeg odredi druga stranka ako smatra da ta osoba ne ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 31.9.

3. Ako se stranke ne dogovore o sastavu vijeća u roku od 15 dana utvrđenom u stavku 2., primjenjuju postupke utvrđene u stavcima od 4. do 9. kako bi sastavile vijeće.

4. Svaka stranka u roku od sedam dana od isteka roka od 15 dana utvrđenog u stavku 2. imenuje člana vijeća sa svojeg potpopisa iz članka 31.8.

5. Ako stranka koja je podnijela pritužbu ne imenuje člana vijeća u roku utvrđenom u stavku 4., postupak rješavanja spora istječe na kraju tog razdoblja.

6. Ako stranka protiv koje je podnesena pritužba ne imenuje člana vijeća u roku utvrđenom u stavku 4., stranka koja je podnijela pritužbu može zatražiti od tijela nadležnog za imenovanja navedenog u Poslovniku iz Priloga 31.-A da odabere člana vijeća ždrijebom. Tijelo nadležno za imenovanja odabire člana vijeća ždrijebom s potpopisa stranke protiv koje je podnesena pritužba iz članka 31.8. u roku od 15 dana od primitka zahtjeva stranke koja je podnijela pritužbu.

7. Ako se stranke ne uspiju dogovoriti o predsjedniku u roku od 15 dana utvrđenom u stavku 2., stranka koja je podnijela pritužbu ili, ako je riječ o postupcima u skladu s člankom 31.18., bilo koja stranka, može zatražiti od tijela nadležnog za imenovanja navedenog u pravilu 6. Poslovnika iz Priloga 31.-A da ždrijebom odabere predsjednika vijeća s potpopisa osoba koje obavljaju dužnost predsjednika iz članka 31.8. u roku od sedam dana od isteka tog roka. Tijelo nadležno za imenovanja odabire predsjednika u roku od 15 dana od primitka zahtjeva iz ovog stavka.

8. Za potrebe stavaka 6. i 7. tijela nadležna za imenovanja navedena u pravilu 6. Poslovnika iz Priloga 31.-A odabiru članove vijeća u skladu s odredbama ovog poglavlja i tog poslovnika.

9. Ako Zajednički odbor ne donese neki od popisa iz članka 31.8., članovi vijeća ili predsjednik imenuju se među osobama koje je imenovala jedna stranka ili obje stranke te se druga stranka obavješćuje o tome u pisanom obliku za potrebe donošenja tog popisa.

Članak 31.8.

Popisi članova vijeća

1. Najkasnije šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Zajednički odbor donosi popis od najmanje 15 osoba koje su voljne i sposobne obavljati dužnost člana vijeća. Popis se sastoji od sljedeća tri potpopisa:

(a) potpopisa osoba iz Europske unije;

(b) potpopisa osoba iz Meksika; i

(c) potpopisa osoba koje obavljaju dužnost predsjednika vijeća.

2. Svaki potpopis uključuje najmanje pet osoba. Potpopis iz stavka 1. točke (c) ne smije sadržavati osobe koje su državljani bilo koje od stranaka.

3. Zajednički odbor može donijeti dodatne popise osoba sa stručnim znanjem u određenim sektorima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Ovisno o dogovoru stranaka, takvi se dodatni popisi upotrebljavaju za sastavljanje vijeća u skladu s postupkom utvrđenim člankom 31.7.

Članak 31.9.

Zahtjevi za članove vijeća

1. Svaki član vijeća:

(a) mora dokazati da ima stručno znanje o pravu, međunarodnoj trgovini i drugim pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom, kao što je rješavanje sporova koji proizlaze iz drugih međunarodnih trgovinskih sporazuma;

(b) mora biti neovisan i ne smije biti povezan ni s jednom strankom te ne smije primati naputke ni od jedne stranke;

(c) mora nastupati u vlastito ime i ne smije primati naputke ni od jedne organizacije ili vlade u pogledu pitanja povezanih sa sporom; i

(d) mora postupati u skladu s Kodeksom ponašanja za članove vijeća i posrednike iz Priloga 31.-B.

2. Predsjednik isto tako ima iskustvo u postupcima rješavanja sporova.

3. S obzirom na predmet određenog spora stranke se mogu dogovoriti o odstupanju od zahtjeva navedenih u stavku 1. točki (a).

Članak 31.10.

Funkcije vijeća

Vijeće:

(a) objektivno ocjenjuje pitanje koje rješava, uključujući objektivno ocjenjivanje činjenica predmeta te primjenjivost obuhvaćenih odredaba i usklađenost spornih mjera s obuhvaćenim odredbama;

(b) u svojim odlukama i izvješćima navodi nalaze o činjeničnom stanju, primjenjivost obuhvaćenih odredaba, temeljne razloge svih nalaza i zaključaka te, ako su ih stranke zajedno zatražile, sve preporuke; i

(c) redovito se savjetuje sa strankama i pruža odgovarajuće prilike za postizanje sporazumnog rješenja.

Članak 31.11.

Opis poslova

1. Osim ako se stranke dogovore drukčije u roku od pet dana od dana imenovanja posljednjeg člana vijeća, opis poslova vijeća je sljedeći:

„razmatrati, s obzirom na odgovarajuće odredbe dijela III. (Trgovina i ulaganja) ovog Sporazuma na koje se pozivaju stranke, pitanje izneseno u zahtjevu za osnivanje vijeća; donositi zaključke o usklađenosti sporne mjere s odredbama dijela III. (Trgovina i ulaganja) ovog Sporazuma iz članka 31.2. (Područje primjene); davati preporuke ako su ih stranke zajedno zatražile te dostaviti izvješće u skladu s člankom 31.13. (Privremeno izvješće) i člankom 31.14. (Konačno izvješće).”

2. Ako stranke dogovore drugi opis poslova, o njemu obavješćuju vijeće u roku utvrđenom u stavku 1.

Članak 31.12.

Odluka o hitnosti

1. Ako stranka to zatraži najkasnije u roku od pet dana od dana dostave zahtjeva za osnivanje vijeća, vijeće odlučuje, u roku od deset dana od imenovanja posljednjeg člana vijeća, odnosi li se predmet na hitnu situaciju. Druga stranka ima mogućnost dostaviti primjedbe na zahtjev u roku od pet dana od dana dostave tog zahtjeva.

2. U hitnim slučajevima primjenjivi rokovi utvrđeni u odjeljku C iznose polovinu vremena koje je u njemu propisano, osim za razdoblja iz članaka 31.6. i 31.11.

Članak 31.13.

Privremeno izvješće

1. Vijeće strankama dostavlja privremeno izvješće u roku od 90 dana od datuma imenovanja posljednjeg člana vijeća. Ako vijeće smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik vijeća o tome u pisanom obliku obavješćuje stranke te navodi razloge za odgodu i datum kad vijeće namjerava dostaviti svoje privremeno izvješće. Vijeće ni u kojem slučaju ne smije dostaviti privremeno izvješće kasnije od 120 dana od datuma imenovanja posljednjeg člana vijeća.

2. Svaka stranka može, u roku od 10 dana od primitka privremenog izvješća, vijeću dostaviti pisani zahtjev za preispitivanje konkretnih aspekata tog izvješća. Stranka može dati primjedbe na zahtjev druge stranke u roku od šest dana od njegove dostave.

Članak 31.14.

Završno izvješće

1. Vijeće strankama podnosi završno izvješće u roku od 120 dana od datuma njegova osnivanja. Ako vijeće smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik vijeća o tome u pisanom obliku obavješćuje stranke te navodi razloge za odgodu i datum kad vijeće namjerava dostaviti svoje završno izvješće. Vijeće ni u kojem slučaju ne smije dostaviti završno izvješće kasnije od 150 dana od datuma svojeg osnivanja.

2. Završno izvješće uključuje raspravu o svim pisanim zahtjevima stranaka u pogledu privremenog izvješća i jasno odgovara na sve primjedbe na to izvješće. Nakon razmatranja svih pisanih zahtjeva i primjedbi stranaka u pogledu privremenog izvješća, vijeće može izmijeniti svoje izvješće i provesti dodatne provjere koje smatra primjerenima.

3. Odluka vijeća iz završnog izvješća konačna je i obvezujuća za stranke.

Članak 31.15.

Mjere za postizanje usklađenosti

1. Stranke prepoznaju važnost brzog usklađivanja s nalazima i zaključcima vijeća iz završnog izvješća kako bi se osiguralo djelotvorno rješavanje spora. Stranka protiv koje je podnesena pritužba poduzima sve potrebne mjere da bez odgode postupi u skladu s nalazima i zaključcima iz završnog izvješća kako bi se uskladila s obuhvaćenim odredbama.

2. Stranka protiv koje je podnesena pritužba najkasnije 30 dana nakon primitka završnog izvješća dostavlja obavijest stranci koja je podnijela pritužbu o mjerama koje je poduzela ili koje namjerava poduzeti kako bi postupila u skladu s tim izvješćem.

3. Osim ako stranke postignu sporazumno rješenje u skladu s člankom 31.33., rješavanje spora zahtijeva uklanjanje svih mjera koje nisu usklađene s ovim Sporazumom.

Članak 31.16.

Razuman rok

1. Ako nije moguće odmah postupiti u skladu sa završnim izvješćem, stranka protiv koje je podnesena pritužba najkasnije 30 dana od primitka završnog izvješća obavješćuje stranku koja je podnijela pritužbu o razumnom roku koji će joj biti potreban za usklađivanje. Stranke se nastoje dogovoriti o razumnom roku za postupanje u skladu sa završnim izvješćem. Razuman rok ne bi trebao biti dulji od 15 mjeseci od dostave završnog izvješća iz članka 31.14.

2. Ako se stranke ne dogovore o razumnom roku, stranka koja je podnijela pritužbu može najranije 20 dana nakon primitka obavijesti iz stavka 1. uputiti pisani zahtjev izvornom vijeću da odredi razuman rok. Vijeće strankama dostavlja svoju odluku u roku od 20 dana od datuma primitka zahtjeva.

3. Stranka protiv koje je podnesena pritužba dostavlja stranci koja je podnijela pritužbu pisanu obavijest o svojem napretku u postupanju u skladu sa završnim izvješćem barem mjesec dana prije isteka razumnog roka.

4. Stranke mogu dogovoriti produljenje razumnog roka.

Članak 31.17.

Preispitivanje usklađenosti

1. Stranka protiv koje je podnesena pritužba najkasnije na datum isteka razumnog roka obavješćuje stranku koja je podnijela pritužbu o svim mjerama koje je poduzela radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem.

2. Ako se stranke ne slažu oko postojanja mjera poduzetih radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem ili o njihovoj usklađenosti s obuhvaćenim odredbama, stranka koja je podnijela pritužbu može izvornom vijeću dostaviti pisani zahtjev za odlučivanje o tom pitanju. U zahtjevu se navode sve sporne mjere i objašnjava se kako te mjere nisu u skladu s obuhvaćenim odredbama na način koji je dovoljan da jasno može činiti pravnu osnovu pritužbe. Vijeće strankama dostavlja svoju odluku u roku od 60 dana od datuma primitka zahtjeva.

Članak 31.18.

Privremena pravna sredstva

1. Na zahtjev stranke koja podnosi prigovor i nakon savjetovanja s njom stranka protiv koje je podnesena pritužba podnosi ponudu za privremenu kompenzaciju:

(a) ako stranka protiv koje je podnesena pritužba dostavi obavijest stranci koja je podnijela pritužbu da nije moguće postupiti u skladu sa završnim izvješćem; ili

(b) ako stranka protiv koje je podnesena pritužba ne dostavi obavijest o mjerama poduzetima radi usklađivanja u roku iz članka 31.15. stavka 2. ili do datuma isteka razumnog roka; ili

(c) ako vijeće smatra da nije poduzeta nijedna mjera radi usklađivanja ili da mjera poduzeta radi usklađivanja nije u skladu s obuhvaćenim odredbama.

2. U bilo kojoj od situacija iz stavka 1. točaka od (a) do (c) stranka koja je podnijela pritužbu može stranci protiv koje je podnesena pritužba dostaviti pisanu obavijest o tome da namjerava suspendirati primjenu obveza na temelju obuhvaćenih odredaba:

(a) ako stranka koja je podnijela pritužbu odluči ne podnijeti zahtjev u skladu sa stavkom 1.; ili

(b) ako je podnesen zahtjev u skladu sa stavkom 1., a stranke se ne dogovore o privremenoj kompenzaciji u roku od 20 dana od:

i. datuma obavijesti stranke protiv koje je podnesena pritužba da nije moguće postupiti u skladu sa završnim izvješćem;

ii. datuma isteka razumnog roka; ili

iii. dostave odluke vijeća u skladu s člankom 31.17. stavkom 2.

3. U obavijesti iz stavka 2. navodi se razina planirane suspenzije obveza. Kad razmatra koje povlastice suspendirati, stranka koja je podnijela pritužbu prvo bi trebala nastojati suspendirati povlastice u istom sektoru ili sektorima kao što su oni na koje utječe mjera za koju je vijeće utvrdilo da nije u skladu s ovim dijelom ovog Sporazuma ili da uzrokuje poništenje ili umanjenje. Suspenzija koncesija ili drugih obveza može se primijeniti na sektore obuhvaćene ovim poglavljem, osim onih u kojima je vijeće utvrdilo poništenje ili umanjenje, posebno ako stranka koja je podnijela pritužbu smatra da je takva suspenzija u drugim sektorima izvediva ili da će djelotvorno potaknuti usklađivanje. Razina suspenzije koncesija ili drugih obveza ne smije premašiti razinu jednakovrijednu poništenju ili narušavanju uzrokovanom povredom.

4. Stranka koja je podnijela pritužbu može suspendirati obveze 15 dana nakon datuma dostave obavijesti iz stavka 2., osim ako je stranka protiv koje je podnesena pritužba podnijela zahtjev na temelju stavka 5.

5. Ako stranka protiv koje je podnesena pritužba smatra da razina predviđene suspenzije koncesija ili drugih obveza premašuje razinu jednakovrijednu poništenju ili narušavanju uzrokovanom povredom, ona može prije isteka roka od 15 dana utvrđenog u stavku 4. dostaviti pisani zahtjev izvornom vijeću da odluči o tom pitanju. Vijeće određuje razinu koristi koju smatra jednakovrijednom i strankama dostavlja svoju odluku u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva. Stranka koja je podnijela pritužbu ne suspendira nikakve obveze dok vijeće ne donese odluku. Suspenzija obveza mora biti u skladu s tom odlukom.

6. Suspenzija obveza ili kompenzacija iz ovog članka privremena je i ne primjenjuje se:

(a) nakon što stranke postignu sporazumno rješenje u skladu s člankom 31.33.;

(b) nakon što se stranke slože da je nakon poduzimanja mjera radi postizanja usklađenosti stranka protiv koje je podnesena pritužba usklađena s obuhvaćenim odredbama; ili

(c) nakon što su sve mjere poduzete radi postizanja usklađenosti za koje je vijeće utvrdilo da nisu u skladu s obuhvaćenim odredbama povučene ili izmijenjene kako bi se stranka protiv koje je podnesena pritužba uskladila s obuhvaćenim odredbama.

Članak 31.19.

Preispitivanje mjera poduzetih radi usklađivanja nakon donošenja privremenih pravnih sredstava

1. Stranka protiv koje je podnesena pritužba dostavlja stranci koja je podnijela pritužbu obavijest o svakoj mjeri koju je poduzela radi postizanja usklađenosti nakon suspenzije obveza ili nakon primjene privremene kompenzacije, ovisno o slučaju. Uz iznimku slučajeva iz stavka 2. stranka koja je podnijela pritužbu ukida suspenziju obveza u roku od 30 dana od primitka te obavijesti. Ako je primijenjena kompenzacija, uz iznimku slučajeva iz stavka 2., stranka protiv koje je podnesena pritužba može prekinuti primjenu takve kompenzacije u roku od 30 dana nakon što stranka koja je podnijela pritužbu primi njezinu obavijest da je postigla usklađenost.

2. Ako stranke u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti iz stavka 1. ne postignu dogovor o tome postiže li se mjerom u vezi s kojom je poslana ta obavijest usklađenost stranke protiv koje je podnesena pritužba s obuhvaćenim odredbama, stranka koja je podnijela pritužbu dostavlja pisani zahtjev izvornom vijeću da odluči o tom pitanju. Vijeće strankama dostavlja svoju odluku u roku od 60 dana od datuma primitka zahtjeva. Ako vijeće utvrdi da je mjera poduzeta radi postizanja usklađenosti u skladu s obuhvaćenim odredbama, ukida se suspenzija obveza ili kompenzacija, ovisno o slučaju. Ako je primjenjivo, razina suspenzije obveza ili kompenzacije prilagođava se uzimajući u obzir odluku vijeća.

Članak 31.20.

Zamjena članova vijeća

Ako za vrijeme postupka rješavanja sporova član vijeća nije u mogućnosti sudjelovati, povuče se ili ga treba zamijeniti jer ne postupa u skladu sa zahtjevima iz Kodeksa ponašanja za članove vijeća i posrednike iz Priloga 31.-B, imenuje se novi član vijeća u skladu s člankom 31.7. i Poslovnikom iz Priloga 31.-A. Rok za dostavu izvješća ili odluke produljuje se, prema potrebi, do imenovanja novog člana vijeća.

Članak 31.21.

Poslovnik

1. Postupci vijeća na temelju ovog odjeljka uređeni su ovim poglavljem i Poslovnikom iz Priloga 31.-A.

2. Poslovnikom se posebno osigurava sljedeće:

(a) da stranke imaju pravo na barem jedno saslušanje pred vijećem na kojem svaka stranka može usmeno predstaviti svoje stavove;

(b) da stranka ima mogućnost dostaviti početni pisani podnesak i pisani protuargument;

(c) podložno zaštiti povjerljivih informacija, da svaka stranka stavi na raspolaganje javnosti svoje pisane podneske, svoju pisanu verziju usmene izjave i svoje pisane odgovore na zahtjev ili pitanje vijeća, ako postoji, što prije nakon što se ti dokumenti dostave i najkasnije na datum dostave završnog izvješća; i

(d) da vijeće i stranke sa svim informacijama koje stranka dostavi vijeću postupaju kao s povjerljivima.

3. Svako saslušanje vijeća otvoreno je za javnost, osim ako se stranke dogovore drukčije.

Članak 31.22.

Suspenzija i prestanak

1. Na zahtjev obiju stranaka vijeće u bilo kojem trenutku suspendira svoj rad na razdoblje koje su dogovorile stranke, a koje nije dulje od 12 uzastopnih mjeseci. Vijeće nastavlja s radom prije kraja razdoblja suspenzije na pisani zahtjev obiju stranaka ili na posljednji dan razdoblja suspenzije na pisani zahtjev bilo koje stranke. Stranka koja podnosi zahtjev o tome na odgovarajući način obavješćuje drugu stranku.

2. Ako nijedna stranka ne zatraži nastavak rada vijeća prije isteka razdoblja suspenzije, ovlast vijeća prestaje te prestaju postupci rješavanja spora. Time se ne dovodi u pitanje pravo stranaka da pokrenu novi postupak o istom pitanju.

3. Ako se rad vijeća suspendira, relevantni rokovi na temelju ovog odjeljka produljuju se za razdoblje jednako onome na koje je bio suspendiran rad vijeća.

Članak 31.23.

Primitak informacija

1. Vijeće na zahtjev stranke ili na vlastitu inicijativu može od stranaka zatražiti informacije koje smatra potrebnima i primjerenima. Stranke na svaki zahtjev vijeća za informacije odgovaraju odmah i u cijelosti.

2. Vijeće na zahtjev stranke ili na vlastitu inicijativu može od svakog izvora zatražiti svaku informaciju koju smatra primjerenom. Vijeće ima pravo i zatražiti mišljenje ili tehnički savjet stručnjaka, prema potrebi, i u skladu sa svim uvjetima koje su dogovorile stranke, ako je primjenjivo.

3. Vijeće razmatra podneske *amicus curiae* fizičkih osoba iz stranke ili pravnih osoba s poslovnom jedinicom na području stranke u skladu s Poslovnikom iz Priloga 31.-A.

4. Sve informacije koje vijeće dobije u skladu s ovim člankom otkrivaju se strankama i stranke mogu dostaviti primjedbe na njih.

Članak 31.24.

Pravila tumačenja

1. Vijeće obuhvaćene odredbe tumači u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući pravila utvrđena u Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora. Vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja iz izvješćâ vijećâ WTO-a i izvješćâ žalbenog tijela koja donese Tijelo WTO-a za rješavanje sporova.

2. Izvješćima i odlukama vijeća ne mogu se povećati ni umanjiti prava i obveze stranaka na temelju ovog Sporazuma.

Članak 31.25.

Izvješća i odluke vijeća

1. Vijećanja vijeća su povjerljiva. Vijeće nastoji postići konsenzus pri donošenju izvješća i odluka. Ako to nije moguće, vijeće odlučuje većinom glasova. Izdvojena mišljenja članova vijeća ne objavljuju se ni u kojem slučaju.

2. Stranke bezuvjetno prihvaćaju odluke i izvješća vijeća. Njima se ne stvaraju ni prava ni obveze za fizičke ili pravne osobe.

3. Svaka stranka objavljuje izvješća i odluke vijeća što prije nakon datuma dostave strankama, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

ODJELJAK D

Mehanizam posredovanja

Članak 31.26.

Cilj

Cilj je mehanizma posredovanja olakšati pronalaženje sporazumnog rješenja sveobuhvatnim i žurnim postupkom uz pomoć posrednika.

Članak 31.27.

Pokretanje postupka posredovanja

1. Stranka može u bilo kojem trenutku u pisanom obliku zatražiti od druge stranke pokretanje postupka posredovanja u pogledu bilo koje mjere te stranke koja negativno utječe na trgovinu ili ulaganja između stranaka. Ne zahtijeva se savjetovanje prije pokretanja postupka posredovanja.

2. Zahtjev mora sadržavati dovoljno pojedinosti iz kojih se jasno vidi razlog stranke koja podnosi zahtjev te se u njemu:

(a) utvrđuje sporna mjera;

(b) navodi izjava o negativnim učincima za koje stranka koja podnosi zahtjev smatra da ih mjera ima ili da će ih imati na trgovinu ili ulaganje između stranaka; i

(c) objašnjava zašto stranka koja je podnijela zahtjev smatra da su ti učinci povezani s mjerom.

3. Samo ako su se stranke sporazumno dogovorile, postupak posredovanja može započeti. Stranka kojoj je podnesen zahtjev u dobroj vjeri razmatra zahtjev i dostavlja stranci koja je podnijela zahtjev svoje pisano prihvaćanje ili odbijanje u roku od 10 dana od njegova primitka. Zahtjev se u suprotnom smatra odbijenim.

Članak 31.28.

Odabir posrednika

1. Stranke se nastoje dogovoriti o posredniku, ako je moguće, najkasnije 15 dana od primitka obavijesti o prihvaćanju zahtjeva.

2. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o posredniku u roku utvrđenom u stavku 1., jedna od stranaka može zatražiti od tijela nadležnog za imenovanja navedenog u Poslovniku iz Priloga 31.-A da u roku od pet dana od zahtjeva odabere posrednika ždrijebom s potpopisa osoba koje obavljaju dužnost predsjednika iz članka 31.8.

3. Ako u trenutku podnošenja zahtjeva na temelju članka 31.27. Zajednički odbor nije donio potpopis osoba koje obavljaju dužnost predsjednika iz članka 31.8., posrednik se odabire ždrijebom među osobama koje su imenovale jedna ili obje stranke za taj potpopis, ovisno o slučaju.

4. Posrednik ne smije biti državljanin neke od stranaka niti zaposlen u jednoj od njih, osim ako se stranke dogovore drukčije.

5. Posrednik postupa u skladu s Kodeksom ponašanja za članove vijeća i posrednike iz Priloga 31.-B.

Članak 31.29.

Pravila postupka posredovanja

1. U roku od 10 dana od imenovanja posrednika stranka koja je zatražila pokretanje postupka posredovanja dostavlja posredniku i drugoj stranci detaljan pisani opis svojih razloga za zabrinutost, posebno u pogledu funkcioniranja sporne mjere i njezinih mogućih negativnih učinaka na trgovinu ili ulaganja između stranaka. Druga stranka u roku od 20 dana od primitka tog opisa može u pisanom obliku dostaviti svoje primjedbe na taj opis.

2. Posrednik strankama na transparentan način pomaže u pojašnjavanju predmetne mjere i njezinih mogućih negativnih učinaka na trgovinu ili ulaganja između stranaka. Posrednik osobito može organizirati sastanke između stranaka, savjetovati stranke skupno ili pojedinačno, tražiti pomoć ili savjete relevantnih stručnjaka i dionika te pružati svu dodatnu podršku koju stranke zatraže. Posrednik se savjetuje sa strankama prije nego što zatraži pomoć ili savjete relevantnih stručnjaka i dionika.

3. Posrednik može ponuditi savjet i predložiti rješenje koje stranke razmatraju. Stranke mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili se mogu složiti oko drugog rješenja. Posrednik ne daje savjete niti komentare o usklađenosti predmetne mjere s ovim Sporazumom.

4. Postupak posredovanja provodi se na području stranke kojoj je upućen zahtjev za pokretanje postupka posredovanja ili, na temelju sporazumnog dogovora, na bilo kojoj drugoj lokaciji ili bilo kojim drugim komunikacijskim sredstvima.

5. Stranke nastoje postići sporazumno rješenje u roku od 60 dana od imenovanja posrednika. Kako bi došle do takvog rješenja, stranke mogu razmotriti završetak svih potrebnih unutarnjih postupaka. Dok se ne postigne konačni dogovor, stranke mogu razmotriti moguća privremena rješenja, posebno ako se mjera odnosi na kvarljivu robu.

6. Na zahtjev bilo koje stranke posrednik strankama dostavlja nacrt činjeničnog izvješća u kojem se navode:

(a) sažetak predmetne mjere;

(b) primijenjeni postupci; i

(c) sva sporazumna rješenja koja su eventualno postignuta, uključujući bilo kakva moguća privremena rješenja.

7. Posrednik strankama daje mogućnost da u roku od 15 dana iznesu primjedbe na nacrt činjeničnog izvješća. Nakon razmatranja primjedbi stranaka, posrednik u roku od 15 dana strankama dostavlja konačno činjenično izvješće. Činjenično izvješće ne sadržava tumačenje ovog Sporazuma.

8. Postupak je završen:

(a) kada stranke donesu sporazumno rješenje, na datum njegova donošenja;

(b) kada stranke u bilo kojoj fazi postupka postignu obostrani dogovor, na datum sporazumnog dogovora;

(c) pisanom izjavom posrednika, nakon savjetovanja sa strankama, da daljnji napori posredovanja ne bi imali učinka, na datum te izjave; ili

(d) pisanom izjavom stranke nakon proučavanja sporazumnih rješenja u okviru postupka posredovanja i nakon razmatranja svih savjeta te predloženih rješenja posrednika, na datum te izjave.

Članak 31.30.

Povjerljivost

1. Ako se stranke ne dogovore drukčije, svi su koraci postupka posredovanja povjerljivi, uključujući sve savjete i predložena rješenja. Svaka stranka može javnosti otkriti da je posredovanje u tijeku.

2. Ako se stranke tako dogovore, sporazumna rješenja javno su dostupna. Verzija koja je javno objavljena ne smije sadržavati informacije koje je stranka označila kao povjerljive.

Članak 31.31.

Povezanost s postupcima rješavanja sporova

1. Postupkom posredovanja ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka iz odjeljaka B i C ni postupci rješavanja sporova na temelju bilo kojeg drugog sporazuma. Podrazumijeva se da se postupak posredovanja može pokrenuti ili nastaviti dok su u tijeku postupci vijeća.

2. Stranka se u postupcima rješavanja sporova u skladu s ovim Sporazumom ili drugim sporazumima ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz ni vijeće ne uzima u obzir sljedeće:

(a) stajališta koja je druga stranka zauzela za vrijeme postupka posredovanja ili informacije prikupljene isključivo u skladu s člankom 31.29. stavkom 2.;

(b) činjenicu da je druga stranka izrazila svoju spremnost prihvatiti rješenje za mjeru koja je predmet posredovanja; ili

(c) savjete ili prijedloge koje je predložio posrednik.

3. Osim ako se stranke dogovore drukčije, posrednik ne može biti član vijeća u postupcima rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma ili bilo kojeg drugog sporazuma ako je riječ o istom pitanju za koje je bio posrednik.

ODJELJAK E

Zajedničke odredbe

Članak 31.32.

Zahtjev za dostavljanje informacija

1. Prije podnošenja zahtjeva za savjetovanje u skladu s člankom 31.5. ili za posredovanje u skladu s člankom 31.27. stranka može tražiti informacije o mjeri koja negativno utječe na trgovinu ili ulaganja između stranaka. Stranka kojoj je takav zahtjev dostavljen u roku od 20 dana od primitka zahtjeva dostavlja pisani odgovor koji sadržava njezine primjedbe na zatražene informacije.

2. Od stranke se obično očekuje da podnese zahtjev za dostavljanje informacija u skladu sa stavkom 1. prije nego što zatraži savjetovanje ili pokrene postupak posredovanja ili bilo koje druge relevantne postupke suradnje ili savjetovanja na temelju ovog Sporazuma.

Članak 31.33.

Sporazumno rješenje

1. Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići sporazumno rješenje bilo kojeg spora iz članka 31.2.

2. Ako se sporazumno rješenje postigne dok se vodi postupak vijeća ili postupak posredovanja ili za vrijeme bilo kojeg drugog načina rješavanja sporova o kojem su se stranke dogovorile, uključujući postupke koji uključuju posredovanje ili mirenje, stranke predsjedniku vijeća ili posredniku, ovisno o slučaju, zajednički dostavljaju obavijest o tom rješenju. Nakon te obavijesti završava postupak vijeća ili posredovanje.

3. Svaka stranka unutar dogovorenog roka poduzima mjere potrebne za provedbu sporazumnog rješenja.

4. Najkasnije na datum isteka dogovorenog roka stranka koja provodi mjeru u pisanom obliku obavješćuje drugu stranku o svim mjerama koje je poduzela za provedbu sporazumnog rješenja.

Članak 31.34.

Rokovi

1. Svi rokovi utvrđeni u ovom poglavlju računaju se u kalendarskim danima od dana koji slijedi nakon radnje na koju se odnose.

2. Stranke mogu sporazumno izmijeniti sve rokove iz ovog poglavlja.

3. Na temelju odjeljka C vijeće može u bilo kojem trenutku predložiti strankama da izmijene bilo koji rok iz ovog poglavlja, navodeći razloge prijedloga.

Članak 31.35.

Troškovi

1. Svaka stranka snosi svoje troškove sudjelovanja u postupku u okviru vijeća ili postupku posredovanja.

2. Stranke su zajednički odgovorne za troškove organizacijskih pitanja, uključujući naknadu i troškove za članove vijeća i posrednika, te ih ravnopravno dijele. Naknada za članove vijeća određuje se u skladu s Poslovnikom iz Priloga 31.-A. Naknada za posrednika određuje se u skladu s naknadom za predsjednika vijeća u skladu s Poslovnikom iz Priloga 31.-A.

Članak 31.36.

Upravljanje postupkom rješavanja sporova

1. Svaka stranka:

(a) određuje ured koji je odgovoran za upravljanje postupcima rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja; i

(b) pisanim putem obavješćuje drugu stranku o lokaciji ureda i informacijama za kontakt u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

2. Svaka je stranka odgovorna za rad i troškove ureda koji je odredila.

3. Neovisno o stavku 1. stranke se mogu dogovoriti da će zajednički vanjskom tijelu povjeriti pružanje potpore za određene administrativne zadaće u okviru postupka rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja.

Članak 31.37.

Privatna prava

Stranka ne predviđa pravo na poduzimanje mjera protiv druge stranke u skladu sa svojim domaćim pravom na osnovi toga da mjera druge stranke nije u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 31.38.

Izmjena prilogâ

Zajedničko vijeće može izmijeniti priloge 31.-A i 31.-B.

POGLAVLJE 32.

IZNIMKE

Članak 32.1.

Opće iznimke

1. Članak XX. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene i dodatne odredbe, ugrađuje se u ovaj Sporazum i postaje njegov sastavni dio te se primjenjuje *mutatis mutandis* na poglavlje 2. (Trgovina robom), poglavlje 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom), poglavlje 4. (Carina i olakšavanje trgovine), poglavlje 6. (Sanitarne i fitosanitarne mjere), poglavlje 8. (Priznavanje prava stranaka na reguliranje energetskog sektora), poglavlje 9. (Tehničke prepreke u trgovini), poglavlje 22. (Poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određeni monopoli), odjeljak B (Liberalizacija ulaganja) poglavlja 10. (Ulaganja) i poglavlje 30. (Sirovine).

2. Stranke se slažu:

(a) da mjere iz članka XX. točke (b) GATT-a iz 1994. uključuju mjere zaštite okoliša ([163]), koje su potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka; i

(b) da se članak XX. točka (g) GATT-a iz 1994. primjenjuje na mjere koje se odnose na očuvanje živih i neživih neobnovljivih prirodnih resursa.

3. Ako stranka namjerava poduzeti bilo kakvu mjeru u skladu s člankom XX. točkom (i) ili (j) GATT-a iz 1994., ta stranka drugoj stranci daje:

(a) sve relevantne informacije; i

(b) na zahtjev, razumnu mogućnost za savjetovanje o bilo kojem pitanju povezanom s tom mjerom radi postizanja uzajamno prihvatljivog rješenja.

Stranke se mogu dogovoriti o svim sredstvima potrebnima za rješavanje pitanja o kojima se provodi savjetovanje iz točke (b) ovog stavka.

([163]) Stranke priznaju pravo na pozivanje na članak XX. točku (b) GATT-a iz 1994. u odnosu na mjere koje se poduzimaju u skladu s multilateralnim sporazumima u području okoliša čije su stranke.

Ako zbog izvanrednih i kritičnih okolnosti koje zahtijevaju hitno djelovanje nije moguće prethodno obavješćivanje ili savjetovanje, stranka koja namjerava poduzeti predmetne mjere može odmah poduzeti mjere potrebne za rješavanje situacije te o tome odmah obavješćuje drugu stranku.

4. Članak XIV. točke (a), (b) i (c) GATS-a ugrađuju se u ovaj Sporazum i postaju njegov sastavni dio te se primjenjuju *mutatis mutandis* na poglavlje 11. (Prekogranična trgovina uslugama), poglavlje 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe), poglavlje 13. (Domaći propisi), poglavlje 14. (Uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija), poglavlje 16. (Telekomunikacijske usluge), poglavlje 17. (Usluge međunarodnog pomorskog prijevoza), poglavlje 18. (Financijske usluge), poglavlje 19. (Digitalna trgovina), poglavlje 22. (Poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određeni monopoli) i odjeljak B (Liberalizacija ulaganja) poglavlja 10. (Ulaganja).

5. Stranke se slažu da mjere iz članka XIV. točke (b) GATS-a uključuju mjere zaštite okoliša ([164]) potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka.

6. Podrazumijeva se da se dio IV. članak 2.8. (Sigurnosna iznimka) ovog Sporazuma smatra odredbom ovog dijela.

Članak 32.2.

Oporezivanje

1. Za potrebe ovog članka:

(a) „rezidentnost” znači rezidentnost u porezne svrhe; i

(b) „porezna konvencija” znači konvencija o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili bilo koji drugi međunarodni sporazum ili aranžman koji se u cijelosti ili većim dijelom odnosi na oporezivanje, a čija je stranka jedna od stranaka ovog Sporazuma.

2. Ništa u ovom dijelu ovog Sporazuma ne utječe na prava i obveze stranke na temelju porezne konvencije. U slučaju nedosljednosti između ovog Sporazuma i bilo koje porezne konvencije prednost ima porezna konvencija u mjeri u kojoj postoji nedosljednost.

3. Članci 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije), 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) i 18.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) i članak 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama) stavak 4. ne primjenjuju se na pogodnost koju stranka dodjeljuje na temelju porezne konvencije.

4. Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi činio sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije među strankama ako prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje trgovine i ulaganja, ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao sprečavanje stranke da donese, provodi ili izvrši bilo koju mjeru namijenjenu osiguravanju pravičnog ili djelotvornog uvođenja ili naplate izravnih poreza:

(a) kojima se utvrđuje razlika između poreznih obveznika koji nisu u istoj situaciji, posebno u pogledu njihove rezidentnosti ili mjesta na kojem je uložen njihov kapital; ili

([164]) Stranke priznaju pravo na pozivanje na članak XIV. točku (b) GATS-a u odnosu na mjere koje se poduzimaju u skladu s multilateralnim sporazumima u području okoliša čije su stranke.

(b) čiji je cilj spriječiti izbjegavanje plaćanja ili utaju poreza u skladu s odredbama bilo koje porezne konvencije ili domaćeg poreznog zakonodavstva.

5. Podrazumijeva se da činjenica da mjera oporezivanja čini znatnu izmjenu postojeće mjere oporezivanja, da stupa na snagu u trenutku objave, da se njome pojašnjava planirana primjena postojeće mjere oporezivanja ili da ima neočekivani učinak na ulagatelja ili obuhvaćeno ulaganje sama po sebi ne čini povredu članka 10.15. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja).

6. Ako ulagatelj podnese zahtjev za savjetovanje u skladu s člankom 10.22. (Savjetovanje) u kojem tvrdi da se mjerom oporezivanja krši obveza u skladu s člankom 10.7. (Nacionalni tretman) stavkom 2. ili člankom 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) stavkom 2. ili u skladu s odjeljkom C (Zaštita ulaganja) poglavlja 10. (Ulaganja), tuženik može uputiti pitanje na savjetovanje i donošenje zajedničke odluke stranaka o tome:

(a) je li u slučaju mjere riječ o mjeri oporezivanja;

(b) krši li se mjerom, ako se utvrdi da je riječ o mjeri oporezivanja, obveza u skladu s člankom 10.7. (Nacionalni tretman) stavkom 2. ili člankom 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) stavkom 2. ili odjeljkom C (Zaštita ulaganja) poglavlja 10. (Ulaganja); ili

(c) postoji li neusklađenost između obveza na temelju ovog Sporazumu za koje se tvrdi da su prekršene i obveza na temelju porezne konvencije.

7. Upućivanje u skladu sa stavkom 6. nije moguće nakon datuma koji je Sud odredio tuženiku za podnošenje odgovora na detaljno obrazloženje tužbe ili odgovora na tužbu. Ako tuženik uputi takvo pitanje, suspendiraju se rokovi ili postupci utvrđeni u odjeljku D (Rješavanje ulagačkih sporova) poglavlja 10. (Ulaganja). Ako se u roku od 180 dana od upućivanja pitanja stranke ne dogovore o njegovu razmatranju ili ne donesu zajedničku odluku, suspenzija rokova ili postupaka više se ne primjenjuje i ulagatelj može nastaviti sa svojom tužbom.

8. Zajednička odluka stranaka u skladu sa stavkom 6. obvezujuća je za Sud.

9. Svaka stranka osigurava da njezino izaslanstvo za savjetovanja koja će se provoditi u skladu sa stavkom 6. uključuje osobe s odgovarajućim stručnim znanjem u područjima obuhvaćenima ovim člankom, uključujući predstavnike odgovarajućih poreznih tijela ([165]) svake stranke.

Članak 32.3.

Otkrivanje informacija

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da zahtijeva od stranke otkrivanje povjerljivih informacija čije bi objavljivanje priječilo izvršavanje zakonodavstva ili bi na drugi način bilo protivno javnom interesu, ili informacija koje bi mogle dovesti u pitanje legitimne komercijalne interese određenih javnih ili privatnih poduzeća.

2. Objavljivanje informacija u cijelom postupku rješavanja sporova na temelju ovog dijela ovog Sporazuma regulira se odredbama primjenjivih poglavlja.

([165]) Za Meksiko „predstavnici odgovarajućih poreznih tijela” znači službenici Ministarstva financija i javnog kredita.

3. Ako stranka drugoj stranci na temelju ovog Sporazuma, među ostalim putem tijela uspostavljenih na temelju ovog Sporazuma, dostavi informacije koje se u skladu sa zakonima i drugim propisima stranke koja dostavlja informacije smatraju povjerljivima, druga stranka te informacije tretira kao povjerljive, osim ako stranka koja je dostavila informacije pristane na drukčije postupanje.

Članak 32.4.

Izuzeća od obveza WTO-a

Ako su pravo ili obveza utvrđeni odredbom ovog dijela ovog Sporazuma istovjetni onima iz Sporazuma o WTO-u, smatra se da je svaka mjera poduzeta u skladu s odlukom o izuzeću donesenom u skladu s člankom IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u u skladu s odredbom ovog Sporazuma.

DIO IV. ([166])

INSTITUCIONALNE I ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

INSTITUCIONALNI OKVIR

Članak 1.1.

Sastanci na vrhu

1. Sastanci na vrhu najviša su razina političkog dijaloga i dijaloga o politikama između stranaka. Sastanci na vrhu održavaju se svake dvije godine ili kako je uzajamno dogovoreno.

2. Na sastancima na vrhu daju se opće smjernice za strateško partnerstvo između stranaka i za provedbu ovog Sporazuma te oni služe kao forum za raspravu o svim bilateralnim, regionalnim, biregionalnim ili međunarodnim pitanjima od uzajamnog interesa.

Članak 1.2.

Zajedničko vijeće

1. Osniva se Zajedničko vijeće. Zajedničko vijeće:

(a) nadzire ostvarenje ciljeva ovog Sporazuma;

(b) nadzire funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma;

(c) razmatra sva pitanja koja se pojave u okviru ovog Sporazuma; i

(d) traži rješenja za sva bilateralna ili međunarodna pitanja od uzajamnog interesa.

2. Zajedničko vijeće sastaje se u redovitim vremenskim razmacima, svake dvije godine ili kako je uzajamno dogovoreno.

([166]) Ako odredba ovog dijela sadržava upućivanje na drugu odredbu ovog Sporazuma, to se upućivanje odnosi na drugu odredbu ovog dijela, osim ako je izričito navedeno drukčije.

3. Zajedničko vijeće sastoji se od predstavnika stranaka na ministarskoj razini, u skladu s unutarnjim mehanizmima stranaka i uzimajući u obzir konkretna pitanja koja treba riješiti na određenom sastanku. Zajedničko vijeće prema dogovoru sastaje se u svim potrebnim sastavima.

4. Zajedničko vijeće utvrđuje vlastiti Poslovnik i Poslovnik Zajedničkog odbora.

5. Zajedničkim vijećem supredsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Meksika, u skladu s odredbama utvrđenima u njegovu Poslovniku.

6. Zajedničko vijeće ovlašteno je donositi odluke i preporuke, prema potrebi, kako je predviđeno ovim Sporazumom. U okviru područja primjene dijelova I., II. i IV. ovog Sporazuma, Zajedničko vijeće ovlašteno je i donositi odluke i preporuke kako se stranke drukčije međusobno dogovore. Odluke su obvezujuće za stranke, koje poduzimaju sve mjere potrebne za njihovu provedbu.

7. Zajedničko vijeće ovlašteno je izmijeniti ovaj Sporazum ako je to predviđeno u skladu s člankom 2.4. (Izmjena) stavkom 2.

8. Zajedničko vijeće donosi odluke i preporuke uz suglasnost stranaka, u skladu sa svojim Poslovnikom, nakon što stranke završe svoje odgovarajuće unutarnje postupke potrebne za donošenje. Odluke su obvezujuće za stranke, koje poduzimaju sve mjere potrebne za njihovu provedbu.

9. Zajedničko vijeće može Zajedničkom odboru delegirati bilo koju od svojih funkcija, uključujući ovlast za donošenje obvezujućih odluka.

Članak 1.3.

Zajednički odbor

1. Osniva se Zajednički odbor. Zajednički odbor pomaže Zajedničkom vijeću u obavljanju njegovih funkcija.

2. Zajednički odbor odgovoran je za opću provedbu ovog Sporazuma, uključujući definiciju sektorskih dijaloga i njihov nadzor.

3. Zajednički odbor priprema sastanke Zajedničkog vijeća.

4. Zajednički odbor sastoji se od predstavnika stranaka na razini viših dužnosnika ili kako stranke drukčije odrede i uzimajući u obzir konkretna pitanja koja treba riješiti na određenom sastanku.

5. Zajednički odbor sastaje se u posebnom sastavu radi rješavanja svih pitanja povezanih s dijelom III. ovog Sporazuma. Ako se Zajednički odbor bavi bilo kojim od tih pitanja, sastoji se od predstavnika stranaka odgovornih za pitanja trgovine i ulaganja, kako je predviđeno u dijelu III. članku 1.8. (Posebne funkcije Zajedničkog odbora) ovog Sporazuma.

6. Zajedničkim odborom supredsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Meksika.

7. Zajednički odbor sastaje se kako je uzajamno dogovoreno, na datum i s dnevnim redom koje su stranke unaprijed dogovorile, naizmjence u Bruxellesu i Ciudad de Méxicu. Na zahtjev stranke i uz zajedničku suglasnost mogu se sazvati i posebni sastanci. Sastanci se mogu održavati i putem bilo kojeg tehnološkog sredstva dostupnog strankama.

8. Zajednički odbor ovlašten je donositi odluke i preporuke u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom ili u područjima u kojima mu je Zajedničko vijeće delegiralo ovlasti. Odluke i preporuke donose se uz suglasnost stranaka, u skladu s Poslovnikom, nakon što stranke završe svoje odgovarajuće unutarnje postupke potrebne za donošenje. Odluke su obvezujuće za stranke, koje poduzimaju sve mjere potrebne za njihovu provedbu.

Članak 1.4.

Pododbori i druga tijela

1. Zajednički odbor može osnovati, prema potrebi i na *ad hoc* osnovi, pododbore ili druga tijela koja mu pomažu u izvršavanju njegovih funkcija i bave se posebnim zadaćama ili predmetima. Odbor može promijeniti zadaće dodijeljene pododboru ili drugom tijelu osnovanom u tu svrhu ili ga raspustiti.

2. Zajednički odbor donosi Poslovnik u kojem određuje sastav, dužnosti i funkcioniranje pododbora i drugih tijela.

3. Osim ako je drukčije određeno u ovom Sporazumu ili su se stranke tako dogovorile, pododbori i druga tijela sastaju se prema potrebi ili na zahtjev bilo koje stranke ili Zajedničkog odbora. Sastanci se održavaju osobno ili putem bilo kojeg tehnološkog sredstva dostupnog strankama. Fizički sastanci održavaju se naizmjence u Bruxellesu i Ciudad de Méxicu.

4. Pododborima i drugim tijelima supredsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Meksika.

5. Pododbori i druga tijela izvješćuju Zajednički odbor o svojim aktivnostima.

6. Osnivanje pododbora ili drugog tijela ne sprečava nijednu stranku da bilo koje pitanje uputi izravno Zajedničkom odboru.

7. Osniva se Pododbor za razvoj i međunarodnu suradnju radi koordinacije i nadzora provedbe aktivnosti suradnje u područjima iz dijela II. ovog Sporazuma. On pomaže Zajedničkom odboru u obavljanju njegovih funkcija povezanih s tim pitanjima.

8. Osniva se Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima za potrebe članka 23. Protokola o sprečavanju i borbi protiv korupcije.

9. Uz odredbe ovog članka rad pododbora i drugih tijela osnovanih dijelom III. člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) ovog Sporazuma uređen je dijelom III. ovog Sporazuma i ti pododbori izvješćuju Zajednički odbor kad se sastaje u sastavu zaduženom za trgovinu.

Članak 1.5.

Zajednički parlamentarni odbor

1. Osniva se Zajednički parlamentarni odbor. Zajednički parlamentarni odbor jest forum za sastajanje i razmjenu mišljenja te za unapređenje odnosa.

2. Zajednički parlamentarni odbor sastoji se od članova Europskog parlamenta i Kongresa Meksika.

3. Zajedničkim parlamentarnim odborom supredsjedaju predstavnik Europskog parlamenta i predstavnik Kongresa Meksika.

4. Zajednički parlamentarni odbor sastaje se naizmjence u Bruxellesu i México u vremenskim razmacima koje sam odredi.

5. Zajednički parlamentarni odbor može donijeti svoj Poslovnik.

6. Zajednički parlamentarni odbor obavješćuje se o odlukama i preporukama Zajedničkog vijeća ili, ako je ta funkcija delegirana, Zajedničkog odbora. Zajednički parlamentarni odbor može zatražiti relevantne informacije o pitanjima od značaja za ovaj Sporazum.

7. Zajednički parlamentarni odbor može davati preporuke Zajedničkom vijeću.

Članak 1.6.

Odnos s civilnim društvom

Stranke se savjetuju s civilnim društvom o pitanjima od značaja za ovaj Sporazum, posebno interakcijom s domaćim savjetodavnim skupinama i Forumom civilnog društva iz članka 1.7. odnosno članka 1.8.

Članak 1.7.

Domaće savjetodavne skupine

1. Svaka stranka određuje jednu ili više domaćih savjetodavnih skupina u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

2. Domaća savjetodavna skupina savjetuje predmetnu stranku o pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Ako se odredi više domaćih savjetodavnih skupina, svakim dijelom ovog Sporazuma bavi se najviše jedna domaća savjetodavna skupina.

3. Ako se odredi više domaćih savjetodavnih skupina, svaka skupina može imati različite članove, ali su u njoj uravnoteženo zastupljene neovisne organizacije civilnog društva, uključujući nevladine organizacije, poslovne organizacije i sindikati koji djeluju u područjima gospodarstva, održivog razvoja, socijalnih pitanja, ljudskih prava, okoliša i drugim područjima.

4. Domaća savjetodavna skupina može se sastajati u različitim sastavima radi rasprave o pitanjima od značaja za različite dijelove ovog Sporazuma.

5. Svaka stranka sastaje se sa svojom domaćom savjetodavnom skupinom ili skupinama najmanje jednom godišnje. Svaka stranka razmatra stajališta ili preporuke koje njezine domaće savjetodavne skupine dostave o pitanjima od značaja za ovaj Sporazum.

6. Radi informiranja javnosti o domaćim savjetodavnim skupinama svaka stranka objavljuje popis organizacija koje u njima sudjeluju i kontaktnu točku za svaku domaću savjetodavnu skupinu.

7. Stranke potiču svoje domaće savjetodavne skupine na međusobnu interakciju.

Članak 1.8.

Forum civilnog društva

1. Stranke olakšavaju organizaciju Foruma civilnog društva sa sudionicima iz stranaka kako bi se vodio javni dijalog o pitanjima od značaja za ovaj Sporazum.

2. Forum civilnog društva sastaje se u vrijeme održavanja sastanka Zajedničkog odbora, među ostalim i kad se Zajednički odbor sastaje u sastavu zaduženom za trgovinu. Stranke mogu olakšati sudjelovanje u Forumu civilnog društva i tehnološkim sredstvima.

3. Forum civilnog društva otvoren je za sudjelovanje neovisnih organizacija civilnog društva osnovanih na područjima stranaka, uključujući članove svake domaće savjetodavne skupine iz članka 1.7. Stranke promiču uravnoteženu zastupljenost neovisnih organizacija civilnog društva, uključujući nevladine organizacije, poslovnih organizacija i sindikata koji djeluju u područjima gospodarstva, održivog razvoja, socijalnih pitanja, ljudskih prava, okoliša i drugima.

4. Predstavnici stranaka koji sudjeluju u Zajedničkom odboru mogu, prema potrebi, sudjelovati na zasjedanju Foruma civilnog društva kako bi predstavili informacije o pitanjima koja se odnose na funkcioniranje ovog Sporazuma i kako bi vodili dijalog s Forumom civilnog društva.

Tim zasjedanjem predsjedaju supredsjednici Zajedničkog odbora ili, prema potrebi, njihovi predstavnici. Svaka stranka objavljuje službene izjave koje je dala na Forumu civilnog društva.

POGLAVLJE 2.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 2.1.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma:

(a) „stranka” znači Europska unija ili njezine države članice ili Europska unija i njezine države članice, u skladu s njihovim područjima nadležnosti („stranka EU-a”), ili Meksiko,

(b) „stranke” znači stranka EU-a s jedne strane i Meksiko s druge strane.

Članak 2.2.

Teritorijalno područje primjene

1. Osim ako je drukčije navedeno, ovaj se Sporazum, u odnosu na Europsku uniju, primjenjuje na područja na kojima se primjenjuju UEU i UFEU te u skladu s uvjetima iz tih Ugovora. Odredbe o tarifnom postupanju s robom, pravilima o podrijetlu i postupcima povezanima s podrijetlom primjenjuju se i na carinsko područje Europske unije koje nije obuhvaćeno prvom rečenicom ovog stavka. Izraz „područje" u dijelu III. poglavlju 4. (Carina i olakšavanje trgovine) i člancima 2.7. (Roba koja ponovno ulazi na tržište nakon popravka ili izmjene), 2.13. (Privremeni uvoz robe) i 25.66. (Mjere provedbe na granicama povezane s pravima intelektualnog vlasništva) tumači se, u odnosu na stranku EU-a, na način da se odnosi na carinsko područje Europske unije. Carinsko područje Europske unije jest područje navedeno u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([167]).

2. Osim ako je drukčije navedeno, ovaj se Sporazum, u odnosu na Meksiko, primjenjuje na kopneno područje, zračni prostor, unutarnje vode, teritorijalno more i sva područja izvan teritorijalnog mora Meksika unutar kojih Meksiko može ostvarivati suverena prava i jurisdikciju, kako je utvrđeno njegovim domaćim pravom, u skladu s Konvencijom UN-a o pravu mora.

Članak 2.3.

Ispunjavanje obveza

1. Svaka je stranka odgovorna za poštovanje odredaba ovog Sporazuma. U tu svrhu svaka stranka poduzima sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjavanje svojih obveza iz ovog Sporazuma.

2. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila bilo koju obvezu iz dijela III. ovog Sporazuma, primjenjuju se posebni mehanizmi predviđeni u tom dijelu ovog Sporazuma.

3. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila bilo koju od obveza koje su u članku 2. dijela I. i članku 1.4. dijela II. opisane kao ključni elementi, može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere" mogu uključivati suspenziju, djelomično ili u cijelosti, ovog Sporazuma.

4. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku obvezu na temelju ovog Sporazuma, osim onih koje su obuhvaćene područjem primjene stavaka 2. i 3. ovog članka, o tome obavješćuje drugu stranku i dostavlja sve relevantne informacije. Stranke održavaju savjetovanja pod pokroviteljstvom Zajedničkog vijeća radi postizanja uzajamno prihvatljivog rješenja. Ako Zajedničko vijeće ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje, stranka koja je podnijela obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere" mogu uključivati samo suspenziju dijelova I., II. i IV. ovog Sporazuma.

5. „Odgovarajuće mjere" iz stavaka 3. i 4. ovog članka poduzimaju se uz puno poštovanje međunarodnog prava i razmjerne su neispunjavanju obveza iz ovog Sporazuma. Prednost se daje onim mjerama koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Sporazuma. Smatra se da bi suspenzija ovog Sporazuma, djelomično ili u cijelosti, bila krajnja mjera.

([167]) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL EU L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Članak 2.4.

Izmjene

1. Ovaj se Sporazum može izmijeniti pisanim dogovorom stranaka. Svaka izmjena stupa na snagu na datum koji stranke dogovore i nakon ispunjavanja njihovih pravnih zahtjeva i postupaka.

2. Neovisno o stavku 1. ovaj Sporazum može se u slučajevima određenima u ovom Sporazumu izmijeniti odlukom Zajedničkog vijeća ili Zajedničkog odbora, radi izmjene odredaba ovog Sporazuma ili njegovih priloga.

Članak 2.5.

Stupanje na snagu i privremena primjena

1. Stranke odobravaju ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima.

2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma na koji su se obje stranke međusobno obavijestile o završetku svojih unutarnjih postupaka iz stavka 1.

3. Neovisno o stavku 2. i do njegova stupanja na snagu Europska unija i Meksiko mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum, u cijelosti ili djelomično, u skladu sa svojim primjenjivim unutarnjim postupcima, kako je primjenjivo.

4. Privremena primjena počinje prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma posljednje od sljedećih obavijesti:

(a) obavijesti kojom Europska unija obavješćuje Meksiko o završetku svojih potrebnih unutarnjih postupaka, uz navođenje dijelova ovog Sporazuma koji se privremeno primjenjuju; i

(b) obavijesti kojom Meksiko obavješćuje Europsku uniju o završetku svojih potrebnih unutarnjih postupaka.

5. U razdoblju privremene primjene odredbe Sporazuma o gospodarskom partnerstvu, političkoj koordinaciji i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane, potpisanog u Bruxellesu 8. prosinca 1997., i dalje se primjenjuju u mjeri u kojoj nisu obuhvaćene privremenom primjenom ovog Sporazuma.

6. Europska unija ili Meksiko mogu pisanim putem obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri da privremeno prestanu primjenjivati ovaj Sporazum. Prestanak počinje proizvoditi učinke prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon te obavijesti.

7. Ako se ovaj Sporazum ili određene odredbe ovog Sporazuma privremeno primjenjuju u skladu sa stavkom 4., stranke izraz „datum stupanja na snagu ovog Sporazuma" shvaćaju kao datum početka privremene primjene. Zajedničko vijeće i druga tijela osnovana u skladu s ovim Sporazumom mogu obavljati svoje funkcije za vrijeme privremene primjene ovog Sporazuma. Sve odluke ili preporuke donesene u okviru izvršavanja tih funkcija prestaju proizvoditi učinke ako dođe do prestanka privremene primjene ovog Sporazuma u skladu sa stavkom 6.

8. Obavijesti u skladu s ovim člankom šalju se, za stranku EU-a, Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije, a za Meksiko Ministarstvu vanjskih poslova Meksika.

Članak 2.6.

Odnos prema drugim sporazumima

1. Sporazum o gospodarskom partnerstvu, političkoj koordinaciji i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane, potpisan u Bruxellesu 8. prosinca 1997., uključujući sve naknadne odluke koje su donijela njegova institucionalna tijela, osim Odluke br. 5/2004 Zajedničkog vijeća EU-Meksiko ([168]), prestaju proizvoditi učinke i zamjenjuje ih ovaj Sporazum.

2. Privremeni sporazum o trgovini između EU-a i Meksika prestaje proizvoditi učinke i zamjenjuje ga ovaj Sporazum stupanjem na snagu ovog Sporazuma.

3. Upućivanja na sporazume iz stavaka 1. i 2. u svim drugim sporazumima između stranaka tumače se kao upućivanja na ovaj Sporazum.

4. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području suradnje koje je u okviru područja primjene ovog Sporazuma. Takvi posebni sporazumi sastavni su dio ukupnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom i na njih se primjenjuje zajednički institucionalni okvir uspostavljen ovim Sporazumom.

5. Postojeći sporazumi koji se odnose na posebna područja suradnje obuhvaćena područjem primjene ovog Sporazuma smatraju se sastavnim dijelom ukupnih bilateralnih odnosa uređenih ovim Sporazumom i na njih se primjenjuje zajednički institucionalni okvir uspostavljen ovim Sporazumom.

6. Stupanjem ovog Sporazuma na snagu za sve odluke koje je donijelo Vijeće za trgovinu osnovano Privremenim sporazumom o trgovini između EU-a i Meksika smatra se da ih je donijelo Zajedničko vijeće osnovano člankom 1.2. Za sve odluke koje je donio Odbor za trgovinu osnovan Privremenim sporazumom o trgovini između EU-a i Meksika smatra se da ih je donio Zajednički odbor osnovan člankom 1.3.

7. Neovisno o stavku 2. ovog članka:

(a) privremene mjere donesene u skladu s člankom 2.24. (Certificiranje vinskih proizvoda i jakih alkoholnih pića) stavkom 7. i člankom 20.4. (Privremene zaštitne mjere) Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika koje su na snazi na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ostaju primjenjive do njihova prirodnog isteka;

(b) bilateralne zaštitne mjere donesene u skladu s poglavljem 5. (Mjere za zaštitu trgovine) odjeljkom C (Bilateralne zaštitne mjere) Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika koje su na snazi na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ostaju primjenjive do njihova prirodnog isteka;

(c) postupci rješavanja sporova koji su već pokrenuti u skladu s člankom 31.6. (Osnivanje vijeća) Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika smatraju se, od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, postupcima rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma i nastavljaju se do njihova završetka; i

(d) obvezujući ishod svih postupaka rješavanja sporova pokrenutih u skladu s člankom 31.6. (Osnivanje vijeća) Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika ostaje obvezujući za stranke nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

([168]) Odluka br. 5/2004 Zajedničkog vijeća EU–Meksiko od 15. prosinca 2004. o donošenju, u skladu s člankom 17. stavkom 3. Odluke br. 2/2000, Priloga navedenoj odluci o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima (SL EU L 66, 12.3.2005. str. 15.).

8. Stranke ne mogu pokretati postupke rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma o pitanjima koja su bila predmet završnog izvješća vijeća na temelju poglavlja 31. (Rješavanje sporova) Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika.

9. Prijelazna razdoblja koja su već potpuno ili djelomično istekla na temelju Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika uzimaju se u obzir pri izračunu prijelaznih razdoblja predviđenih ekvivalentnim odredbama ovog Sporazuma. Takva prijelazna razdoblja na temelju ovog Sporazuma izračunavaju se od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 2.7.

Prilozi, protokoli i zajedničke izjave

1. Prilozi, uključujući njihove dodatke, protokole, napomene i zajedničke izjave uz ovaj Sporazum njegov su sastavni dio.

2. Svaki prilog ovom Sporazumu, uključujući njegove dodatke, označen oznakom koja počinje arapskom znamenkom, sastavni je dio poglavlja dijela III. ovog Sporazuma koji je označen istom arapskom znamenkom i u kojem se upućuje na taj prilog.

3. Prilozi od I. do VII. ovom Sporazumu, uključujući njihove dodatke, koji su označeni rimskom znamenkom, sastavni su dio poglavlja od 10. do 19. dijela III. ovog Sporazuma. Osim ako je drukčije predviđeno, definicije utvrđene u poglavljima od 10. do 19. jednako se primjenjuju na te priloge.

Članak 2.8.

Sigurnosna iznimka

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se:

(a) od stranke zahtijeva da dostavi ili dopusti pristup informacijama čije objavljivanje smatra suprotnim svojim bitnim sigurnosnim interesima;

(b) stranku sprečava da poduzme radnje koje smatra potrebnima za zaštitu svojih bitnih sigurnosnih interesa:

i. povezanih s proizvodnjom ili trgovinom oružjem, streljivom i vojnom opremom te u vezi s trgovinom ili prometom drugom robom i materijalima koji se obavljaju izravno ili neizravno u svrhu opskrbe vojnih snaga;

ii. povezanih s pružanjem usluga i tehnologije te gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju u svrhu opskrbe vojnih snaga;

iii. povezanih s fisijskim i fuzijskim materijalima ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju;

iv. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima; ili

(c) stranku sprečava da poduzme bilo kakvu mjeru za ispunjavanje svojih međunarodnih obveza za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti na temelju Povelje UN-a.

Članak 2.9.

Pristupanje novih država članica Europskoj uniji

1. Europska unija odmah obavješćuje Meksiko o svakom zahtjevu za pristupanje treće zemlje Europskoj uniji.

2. Europska unija obavješćuje Meksiko o stupanju na snagu bilo kojeg ugovora o pristupanju treće zemlje Europskoj uniji (dalje u tekstu „ugovor o pristupanju").

3. Za vrijeme pregovora između Europske unije i treće zemlje koja je podnijela zahtjev za pristupanje, Europska unija:

(a) dostavlja, na zahtjev Meksika i u mjeri u kojoj je to moguće, sve informacije o svim pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom; i

(b) uzima u obzir sve razloge za zabrinutost koje Meksiko izrazi u odnosu na pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom.

4. Nova država članica Europske unije pristupa ovom Sporazumu u skladu s uvjetima koje odredi Zajedničko vijeće. To pristupanje stupa na snagu na dan pristupanja nove države članice Europskoj uniji. Zajedničko vijeće odlukom mijenja ovaj Sporazum i time određuje uvjete pristupanja.

5. Neovisno o stavku 4., u pogledu dijela III. ovog Sporazuma, Zajednički odbor u sastavu zaduženom za trgovinu na sastanku:

(a) ispituje, pravodobno prije datuma pristupanja treće zemlje Europskoj uniji, sve učinke takvog pristupanja na ovaj Sporazum; i

(b) prije nego što pristupanje treće zemlje Europskoj uniji stupi na snagu, razmatra učinke tog pristupanja na ovaj Sporazum i dogovara sve potrebne izmjene, prilagodbe ili prijelazne mjere povezane s dijelom III. ovog Sporazuma kako bi se strankama omogućila primjena tog dijela u mjeri u kojoj je to moguće od datuma pristupanja nove države članice Europskoj uniji.

6. Odluke zajedničkog vijeća i Zajedničkog odbora na temelju ovog članka donose se u skladu s člankom 1.2. (Zajedničko vijeće).

Članak 2.10.

Pristupanja ovom Sporazumu u budućnosti

Ovom Sporazumu može pristupiti bilo koja država koja je spremna poštovati u njemu utvrđene obveze, podložno uvjetima o kojima se mogu dogovoriti ta država i stranke te nakon odobrenja u skladu s primjenjivim pravnim postupcima svake stranke i države pristupnice.

Članak 2.11.

Privatna prava

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se osobama dodjeljuju prava ili nameću obveze, osim onih koji nastaju između stranaka na temelju međunarodnog javnog prava ili, ne dovodeći u pitanje nacionalno zakonodavstvo Meksika, kao da se dopušta izravno pozivanje na ovaj Sporazum u domaćim pravnim sustavima stranaka.

Članak 2.12.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Članak 2.13.

Trajanje i prestanak

1. Ovaj Sporazum ostaje na snazi neograničeno vrijeme.

2. Stranka EU-a ili Meksiko može u pisanom obliku obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri okončanja ovog Sporazuma. Prestanak počinje proizvoditi učinke šest mjeseci od datuma primitka te obavijesti.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Мексико на двадесет и втори май две хиляди двадесет и шеста година.

Hecho en Ciudad de México, el veintidós de mayo de dos mil veintiséis.

V Mexico City dne dvacátého druhého května roku dva tisíce dvacet šest.

Udfærdiget i Mexico City den toogtyvende maj to tusind og seksogtyve.

Geschehen zu Mexiko-Stadt am zweiundzwanzigsten Mai zweitausendsechsundzwanzig.

Maikuu kahekümne teisel päeval kahe tuhande kahekümne kuuendal aastal Mexico Citys.

Έγινε στην Πόλη του Μεξικού, στις είκοσι δύο Μαΐου δύο χιλιάδες είκοσι έξι.

Done at Mexico City on the twenty-second day of May in the year two thousand and twenty six.

Fait à Mexico, le vingt-deux mai deux mille vingt-six.

Arna dhéanamh i gCathair Mheicsiceo, an dóú lá is fiche de Bhealtaine sa bhliain dhá mhíle fiche a sé.

Sastavljeno u Méxicu dvadeset drugog svibnja godine dvije tisuće dvadeset šeste.

Fatto a Città del Messico, addì ventidue maggio duemilaventisei.

Mehiko, divi tūkstoši divdesmit sestā gada divdesmit otrajā maijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt šeštų metų gegužės dvidešimt antrą dieną Meksike.

Kelt Mexikóvárosban, a kétezerhuszonhatodik év május havának huszonkettedik napján.

Magħmul fil-Belt tal-Messiku fit-tnejn u għoxrin jum ta' Mejju fis-sena elfejn u sitta u għoxrin.

Gedaan te Mexico City, tweeëntwintig mei tweeduizend zesentwintig.

Sporządzono w Meksyku dnia dwudziestego drugiego maja roku dwa tysiące dwudziestego szóstego.

Feito na Cidade do México, em vinte e dois de maio de dois mil e vinte e seis.

Întocmit la Ciudad de Mexico la douăzeci și doi mai două mii douăzeci și șase.

V Mexiku dvadsiateho druhého mája dvetisíc dvadsaťšesť.

V Ciudadu de Méxicu, dvaindvajsetega maja dva tisoč šestindvajset.

Tehty Mexicossa kahdentenakymmenentenätoisena päivänä toukokuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkuusi.

Som skedde i Mexico City den tjugoandra maj år tjugohundratjugosex.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

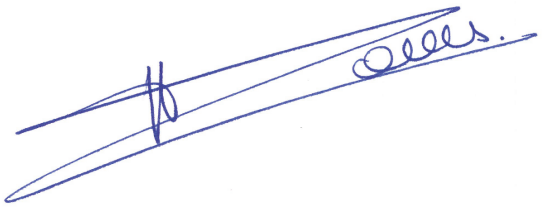

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България



Za Českou republiku



For Kongeriget Danmark



Für die Bundesrepublik Deutschland

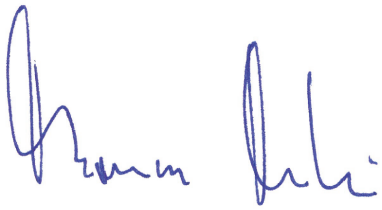

Eesti Vabariigi nimel



Thar ceann na hÉireann
For Ireland



Για την Ελληνική Δημοκρατία



Por el Reino de España



Pour la République française



Za Republiku Hrvatsku

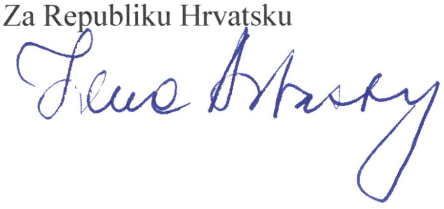

Per la Repubblica italiana



Για την Κυπριακή Δημοκρατία



Latvijas Republikas vārdā –



Lietuvos Respublikos vardu

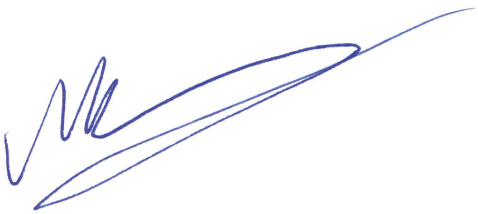

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

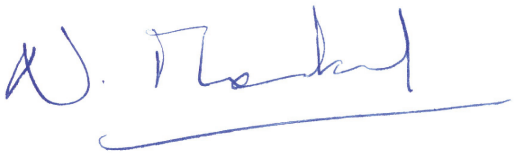

Magyarország részéről



Għar-Repubblika ta' Malta



Voor het Koninkrijk der Nederlanden



Für die Republik Österreich

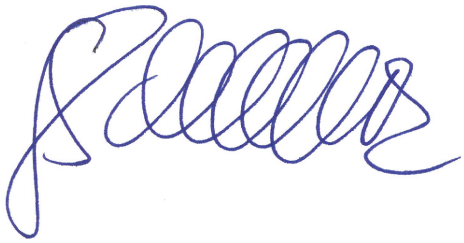

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej



Pela República Portuguesa



Pentru România



Za Republiko Slovenijo



Za Slovenskú republiku



Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland



För Konungariket Sverige



За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Por los Estados Unidos Mexicanos

PRILOG 2.-A

RASPORED UKIDANJA CARINA

ODJELJAK A

Opće odredbe

1. Ovim se Prilogom utvrđuju obveze svake stranke u vezi s ukidanjem ili snižavanjem njezinih carina u skladu s člankom 2.4. (Ukidanje ili snižavanje carina).

2. Svaka stranka ukida ili snižava svoje carine u skladu s odjeljcima od A do C ovog Priloga i:

(a) za Europsku uniju, s dodacima 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i 2.-A-3. (Carinske kvote Europske unije); i

(b) za Meksiko, s dodacima 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika) i 2.-A-4. (Carinske kvote Meksika).

3. Dodaci iz točke 2. podtočaka (a) i (b) sastavni su dio ovog Priloga.

4. Ovaj se Prilog temelji na Harmoniziranom sustavu, kako je izmijenjen 1. siječnja 2012.

5. Za potrebe ovog Priloga „prva godina" znači razdoblje koje počinje na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma, a završava 31. prosinca iste kalendarske godine. Druga godina počinje 1. siječnja godine koja slijedi nakon kalendarske godine u kojoj ovaj Sporazum stupa na snagu, a svako sljedeće sniženje počinje proizvoditi učinke 1. siječnja svake sljedeće godine.

ODJELJAK B

Osnovna stopa i kategorije postupnog snižavanja

1. Osnovna carinska stopa i kategorija postupnog snižavanja za određivanje privremene carinske stope u svakoj fazi sniženja za tarifnu stavku navedene su za tu tarifnu stavku u rasporedu ukidanja carina svake stranke iz odjeljka A točke 2.

2. Osnovna stopa za određivanje privremene carinske stope po fazama za određenu tarifnu stavku je carinska stopa utvrđena prema načelu najpovlaštenije države koja se primjenjivala 1. siječnja 2016. Za tarifne stavke označene zvjezdicom (*) u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika) primjenjiva je osnovna stopa carine utvrđena u tom rasporedu.

3. Za robu s podrijetlom iz druge stranke navedenu u rasporedu ukidanja carina svake stranke na ukidanje ili snižavanje carina primjenjuju se sljedeće kategorije postupnog snižavanja:

(a) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja 0 u rasporedu ukidanja carina stranke u cijelosti se ukidaju i takva je roba oslobođena carine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;

(b) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja 3 u rasporedu ukidanja carina stranke ukidaju se u trima jednakim godišnjim fazama i takva je roba oslobođena carine od 1. siječnja treće godine;

(c) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja 5 u rasporedu ukidanja carina stranke ukidaju se u pet jednakih godišnjih faza i takva je roba oslobođena carine od 1. siječnja pete godine;

(d) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja 7 u rasporedu ukidanja carina stranke ukidaju se u sedam jednakih godišnjih faza i takva je roba oslobođena carine od 1. siječnja sedme godine;

(e) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja 10 u rasporedu ukidanja carina stranke ukidaju se u deset jednakih godišnjih faza i takva je roba oslobođena carine od 1. siječnja desete godine;

(f) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja E u rasporedu ukidanja carina stranke podliježu osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u rasporedu svake stranke;

(g) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja MX7 u rasporedu ukidanja carina Meksika ukidaju se kako slijedi:

Godina	*Ad valorem* (%)	Posebna komponenta
1.	16,5	oslobođeno
2.	13,0	oslobođeno
3.	9,5	oslobođeno
4.	7,2	oslobođeno
5.	4,8	oslobođeno
6.	2,4	oslobođeno
7.	oslobođeno	oslobođeno

(h) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja MX10 u rasporedu ukidanja carina Meksika ukidaju se u deset godišnjih faza počevši od prve godine i takva je roba oslobođena carine od 1. siječnja desete godine kako slijedi:

Godina	*Ad valorem* (%)
1.	19,0
2.	18,0
3.	17,0

Godina	*Ad valorem* (%)
4.	16,0
5.	15,0
6.	12,0
7.	9,0
8.	6,0
9.	3,0
10.	oslobođeno

(i) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja MX-R1 u rasporedu ukidanja carina Meksika snižavaju se za 50 % osnovne stope u deset jednakih godišnjih faza počevši od prve godine i za takvu se robu primjenjuje carina od 87,5 % od 1. siječnja desete godine i svake sljedeće godine kako slijedi:

Godina	*Ad valorem* (%)
1.	166,3
2.	157,5
3.	148,8
4.	140,0
5.	131,3
6.	122,5
7.	113,8
8.	105,0
9.	96,3
10.	87,5

(j) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja MX-R2 u rasporedu ukidanja carina Meksika snižavaju se za 50 % osnovne stope u deset jednakih godišnjih faza počevši od prve godine i za takvu se robu primjenjuje carina od 10 % od 1. siječnja desete godine i svake sljedeće godine kako slijedi:

Godina	*Ad valorem* (%)
1.	19,0
2.	18,0
3.	17,0
4.	16,0
5.	15,0
6.	14,0
7.	13,0
8.	12,0
9.	11,0
10.	10,0

(k) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja MX-R3 u rasporedu ukidanja carina Meksika snižavaju se za 40 % osnovne stope u deset jednakih godišnjih faza počevši od prve godine i za takvu se robu primjenjuje carina od 43,2 % od 1. siječnja desete godine i svake sljedeće godine kako slijedi:

Godina	*Ad valorem* (%)
1.	69,1
2.	66,2
3.	63,4
4.	60,5
5.	57,6

Godina	*Ad valorem* (%)
6.	54,7
7.	51,8
8.	49,0
9.	46,1
10.	43,2

(l) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja MX-R4 u rasporedu ukidanja carina Meksika snižavaju se za 50 % osnovne stope u pet jednakih godišnjih faza počevši od prve godine i za takvu se robu primjenjuje carina od 5 % od 1. siječnja pete godine i svake sljedeće godine kako slijedi:

Godina	*Ad valorem* (%)
1.	9,0
2.	8,0
3.	7,0
4.	6,0
5.	5,0

(m) carine na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja R-BS u rasporedu ukidanja carina Europske unije iznose 75 EUR po toni od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

4. Ako su carine na robu s podrijetlom predviđene u bilo kojoj od kategorija postupnog snižavanja iz točke 3., sve komponente carina uvedenih za tu robu i izražene u *ad valorem* ili posebnom obliku ili u bilo kojoj njihovoj kombinaciji ili formulaciji snižavaju se ili ukidaju u odgovarajućim fazama za određenu kategoriju postupnog snižavanja.

5. *Ad valorem* komponenta carina na robu s podrijetlom predviđenu u tarifnim stavkama koje su navedene u okviru kategorije postupnog snižavanja 0/EP u rasporedu ukidanja carina Europske unije ukidaju se od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Ukidanje carina primjenjuje se samo na *ad valorem* carinu. Zadržava se posebna carina na robu s podrijetlom koja se primjenjuje ako uvozna cijena padne ispod ulazne cijene.

6. Za potrebe ukidanja carina u skladu s člankom 2.4. (Ukidanje ili snižavanje carina) privremene carinske stope po fazama zaokružuju se naniže barem na prvu decimalu postotnog boda ili, ako je carinska stopa izražena u novčanim jedinicama, barem na drugu decimalu službene novčane jedinice stranke.

ODJELJAK C

Opća pravila za carinske kvote

1. Carine na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifne stavke s oznakom „TRQ-XY” u stupcu „Kategorija postupnog snižavanja” u rasporedu ukidanja carina stranke uređuju se uvjetima carinske kvote za određenu tarifnu stavku, kako je utvrđeno u dodacima 2.-A-3. (Carinske kvote Europske unije) i 2.-A-4. (Carinske kvote Meksika), počevši od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

2. Kad je riječ o upravljanju prvom godinom svake carinske kvote utvrđene na temelju ovog Priloga, ako na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma u godini carinske kvote ostane manje od 12 mjeseci, svaka stranka podnositeljima zahtjeva za kvotu stavlja na raspolaganje, od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, godišnju količinu kvote utvrđenu u skladu s ovim Prilogom pomnoženu s razlomkom čiji je brojnik cijeli broj koji označava broj dana preostalih u godini carinske kvote od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma i čiji je nazivnik 365. Nakon toga svaka stranka od prvog dana svake godine carinske kvote podnositeljima zahtjeva za kvotu stavlja na raspolaganje cjelokupnu godišnju količinu kvote utvrđenu u skladu s ovim Prilogom.

Dodatak 2.-A-1.

RASPORED UKIDANJA CARINA EUROPSKE UNIJE

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0102 29 10	– – – – mase ne veće od 80 kg	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 21	– – – – – za klanje	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 29	– – – – – ostalo	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 41	– – – – – za klanje	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 49	– – – – – ostalo	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 51	– – – – – – za klanje	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 59	– – – – – – ostalo	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 61	– – – – – – za klanje	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 69	– – – – – – ostalo	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 91	– – – – – – za klanje	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 99	– – – – – – ostalo	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0102 39 10	– – – domaće vrste	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	0
0102 90 91	– – – domaće vrste	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	0
0201 10 00	– trupovi i polovice	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	E
0201 20 20	– – kompenzirane četvrtine	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 20 30	– – neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine	12,8 % + 141,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 20 50	– – neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine	12,8 % + 212,2 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 20 90	– – ostalo	12,8 % + 265,2 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 30 00	– bez kostiju	12,8 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 10 00	– trupovi i polovice	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	E
0202 20 10	– – kompenzirane četvrtine	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 20 30	– – neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine	12,8 % + 141,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 20 50	– – neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine	12,8 % + 221,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 20 90	– – ostalo	12,8 % + 265,3 EUR/100 kg	TRQ-BF1

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0202 30 10	–– prednje četvrtine, cijele ili raskomadane u najviše pet komada, svaka u jednom bloku; „kompenzirane” četvrtine u dva bloka, od kojih jedan sadržava prednju četvrtinu, cijelu ili raskomadanu u najviše pet komada, a drugi dio zadnju četvrtinu, isključujući file u jednom komadu	12,8 % + 221,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 30 50	–– „crop”, vrat s potplećkom („chuck and blade”) i prsa s donjim dijelom plećke	12,8 % + 221,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 30 90	–– ostalo	12,8 % + 304,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0203 11 10	––– od domaćih svinja	53,6 EUR/100 kg A	7
0203 12 11	–––– šunke i komadi od njih	77,8 EUR/100 kg A	TRQ-PK
0203 12 19	–––– plećke i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg A	7
0203 19 11	–––– prednji dijelovi i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg A	7
0203 19 13	–––– leđa i komadi od njih, s kostima	86,9 EUR/100 kg A	7
0203 19 15	–––– prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih	46,7 EUR/100 kg A	7
0203 19 55	––––– bez kostiju		
ex 0203 19 55	–––––– šunke i komadi od njih	86,9 EUR/100 kg A	TRQ-PK
ex 0203 19 55	–––––– ostalo	86,9 EUR/100 kg A	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0203 19 59	– – – – – ostalo	86,9 EUR/100 kg A	7
0203 21 10	– – – od domaćih svinja	53,6 EUR/100 kg A	7
0203 22 11	– – – – šunke i komadi od njih	77,8 EUR/100 kg A	TRQ-PK
0203 22 19	– – – – plećke i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg A	7
0203 29 11	– – – – prednji dijelovi i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg A	7
0203 29 13	– – – – leđa i komadi od njih, s kostima	86,9 EUR/100 kg A	7
0203 29 15	– – – – prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih	46,7 EUR/100 kg A	7
0203 29 55	– – – – – bez kostiju		
ex 0203 29 55	– – – – – – šunke i komadi od njih	86,9 EUR/100 kg A	TRQ-PK
ex 0203 29 55	– – – – – – ostalo	86,9 EUR/100 kg A	7
0203 29 59	– – – – – ostalo	86,9 EUR/100 kg A	7
0206 10 95	– – – mišićna i tetivna prepona	12,8 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF2
0206 29 91	– – – – mišićna i tetivna prepona	12,8 % + 304,1 EUR/100 kg	TRQ-BF2

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0207 11 10	– – – očišćeno od perja i utrobe, s glavama i nogama, poznato kao „83 % pilići”	26,2 EUR/100 kg A	7
0207 11 30	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	29,9 EUR/100 kg A	7
0207 11 90	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želudaca, poznato kao „65 % pilići”, ili drukčije podneseno	32,5 EUR/100 kg A	7
0207 12 10	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	29,9 EUR/100 kg A	7
0207 12 90	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želudaca, poznato kao „65 % pilići”, ili drukčije podneseno	32,5 EUR/100 kg A	7
0207 13 10	– – – – bez kostiju		
ex 0207 13 10	– – – – – strojno otkošteno meso (koje se, nakon uklanjanja kostiju, dobije odvajanjem mesa od kostiju s dijelovima mesa ili od trupa peradi strojnom obradom kojom se uništava ili mijenja struktura mišićnih vlakana)	102,4 EUR/100 kg A	0
ex 0207 13 10	– – – – – ostalo	102,4 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 13 20	– – – – – polovice ili četvrtine	35,8 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 13 30	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0207 13 40	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	7
0207 13 50	– – – – – prsa i komadi od njih	60,2 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 13 60	– – – – – noge i njihovi dijelovi	46,3 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 13 70	– – – – – ostalo	100,8 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 13 99	– – – – ostalo	18,7 EUR/100 kg A	5
0207 14 10	– – – – bez kostiju		
ex 0207 14 10	– – – – – strojno otkošteno meso (koje se, nakon uklanjanja kostiju, dobije odvajanjem mesa od kostiju s dijelovima mesa ili od trupa peradi strojnom obradom kojom se uništava ili mijenja struktura mišićnih vlakana)	102,4 EUR/100 kg A	0
ex 0207 14 10	– – – – – ostalo	102,4 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 14 20	– – – – – polovice ili četvrtine	35,8 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 14 30	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	7
0207 14 40	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	7
0207 14 50	– – – – – prsa i komadi od njih	60,2 EUR/100 kg A	TRQ-PY

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0207 14 60	– – – – – noge i njihovi dijelovi	46,3 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 14 70	– – – – – ostalo	100,8 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 24 10	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „80 % pure”	34 EUR/100 kg A	7
0207 24 90	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želudaca, poznato kao „73 % pure”, ili drukčije podneseno	37,3 EUR/100 kg A	7
0207 25 10	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „80 % pure”	34 EUR/100 kg A	7
0207 25 90	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želudaca, poznato kao „73 % pure”, ili drukčije podneseno	37,3 EUR/100 kg A	7
0207 26 10	– – – – bez kostiju	85,1 EUR/100 kg A	7
0207 26 20	– – – – – polovice ili četvrtine	41 EUR/100 kg A	7
0207 26 30	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	7
0207 26 40	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	7
0207 26 50	– – – – – prsa i komadi od njih	67,9 EUR/100 kg A	7

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0207 26 60	– – – – – – bataci i komadi od bataka	25,5 EUR/100 kg A	7
0207 26 70	– – – – – – ostalo	46 EUR/100 kg A	7
0207 26 80	– – – – – ostalo	83 EUR/100 kg A	7
0207 27 10	– – – – bez kostiju	85,1 EUR/100 kg A	TRQ-PY
0207 27 20	– – – – – polovice ili četvrtine	41 EUR/100 kg A	7
0207 27 30	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	7
0207 27 40	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	7
0207 27 50	– – – – – prsa i komadi od njih	67,9 EUR/100 kg A	7
0207 27 60	– – – – – – bataci i komadi od njih	25,5 EUR/100 kg A	7
0207 27 70	– – – – – – ostalo	46 EUR/100 kg A	7
0207 27 80	– – – – – ostalo	83 EUR/100 kg A	7
0207 41 20	– – – očišćeno od perja, iskrvavljeno, bez crijeva ali neočišćeno, s glavama i nogama, poznato kao „85 % patke”	38 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0207 41 30	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % patke”	46,2 EUR/100 kg A	0
0207 41 80	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želudaca, poznato kao „63 % patke”, ili drukčije podneseno	51,3 EUR/100 kg A	0
0207 42 30	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % patke”	46,2 EUR/100 kg A	0
0207 42 80	– – – očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želudaca, poznato kao „63 % patke”, ili drukčije podneseno	51,3 EUR/100 kg A	0
0207 44 10	– – – – bez kostiju	128,3 EUR/100 kg A	0
0207 44 21	– – – – – polovice ili četvrtine	56,4 EUR/100 kg A	0
0207 44 31	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	0
0207 44 41	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	0
0207 44 51	– – – – – prsa i komadi od njih	115,5 EUR/100 kg A	0
0207 44 61	– – – – – noge i njihovi dijelovi	46,3 EUR/100 kg A	0
0207 44 81	– – – – – ostalo	123,2 EUR/100 kg A	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0207 45 10	– – – – bez kostiju	128,3 EUR/100 kg A	0
0207 45 21	– – – – – polovice ili četvrtine	56,4 EUR/100 kg A	0
0207 45 31	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	0
0207 45 41	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	0
0207 45 51	– – – – – prsa i komadi od njih	115,5 EUR/100 kg A	0
0207 45 61	– – – – – noge i njihovi dijelovi	46,3 EUR/100 kg A	0
0207 45 81	– – – – – ostalo	123,2 EUR/100 kg A	0
0207 54 21	– – – – – polovice ili četvrtine	52,9 EUR/100 kg A	0
0207 54 31	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	0
0207 54 41	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	0
0207 54 81	– – – – – ostalo	123,2 EUR/100 kg A	0
0207 55 31	– – – – – cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	0
0207 55 41	– – – – – hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0207 55 81	––––– ostalo	123,2 EUR/100 kg A	0
0207 60 10	–––– bez kostiju	128,3 EUR/100 kg A	0
0207 60 21	––––– polovice ili četvrtine	54,2 EUR/100 kg A	0
0207 60 31	––––– cijela krila, s vrhovima ili bez njih	26,9 EUR/100 kg A	0
0207 60 41	––––– hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg A	0
0207 60 51	––––– prsa i komadi od njih	115,5 EUR/100 kg A	0
0207 60 61	––––– noge i njihovi dijelovi	46,3 EUR/100 kg A	0
0207 60 81	––––– ostalo	123,2 EUR/100 kg A	0
0210 11 11	––––– šunke i komadi od njih	77,8 EUR/100 kg A	5
0210 11 19	––––– plećke i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg A	5
0210 11 31	––––– šunke i komadi od njih	151,2 EUR/100 kg A	5
0210 11 39	––––– plećke i komadi od njih	119 EUR/100 kg A	5
0210 11 90	––– ostalo	15,4 %	5

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0210 12 11	– – – – soljeni ili u salamuri	46,7 EUR/100 kg A	5
0210 12 19	– – – – sušeni ili dimljeni	77,8 EUR/100 kg A	5
0210 12 90	– – – ostalo	15,4 %	5
0210 19 10	– – – – – „bacon” polovice ili „spencers”	68,7 EUR/100 kg A	5
0210 19 20	– – – – – skraćene (3/4) polovice ili srednji dijelovi („middles”)	75,1 EUR/100 kg A	5
0210 19 30	– – – – – prednji dijelovi i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg A	5
0210 19 40	– – – – – leđa i komadi od njih	86,9 EUR/100 kg A	5
0210 19 50	– – – – – ostalo	86,9 EUR/100 kg A	5
0210 19 60	– – – – – prednji dijelovi i komadi od njih	119 EUR/100 kg A	5
0210 19 70	– – – – – leđa i komadi od njih	149,6 EUR/100 kg A	5
0210 19 81	– – – – – – bez kostiju	151,2 EUR/100 kg A	5
0210 19 89	– – – – – – ostalo	151,2 EUR/100 kg A	5
0210 20 10	– – s kostima	15,4 % + 265,2 EUR/100 kg	TRQ-BF1

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0210 20 90	-- bez kostiju	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0210 92 99	---- jestivo brašno i krupica od mesa ili mesnih klaoničkih proizvoda	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	0
0210 99 51	----- mišićna i tetivna prepona	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF2
0210 99 59	----- ostalo	12,8 %	5
0210 99 90	--- jestivo brašno i krupica od mesa ili mesnih klaoničkih proizvoda	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	7
0401 10 10	-- u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od dvije litre	13,8 EUR/100 kg A	0
0401 10 90	-- ostalo	12,9 EUR/100 kg A	0
0401 20 11	--- u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od dvije litre	18,8 EUR/100 kg A	0
0401 20 19	--- ostalo	17,9 EUR/100 kg A	0
0401 20 91	--- u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od dvije litre	22,7 EUR/100 kg A	0
0401 20 99	--- ostalo	21,8 EUR/100 kg A	0
0401 40 10	-- u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od dvije litre	57,5 EUR/100 kg A	0
0401 40 90	-- ostalo	56,6 EUR/100 kg A	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0401 50 11	– – – u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od dvije litre	57,5 EUR/100 kg A	0
0401 50 19	– – – ostalo	56,6 EUR/100 kg A	0
0401 50 31	– – – u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od dvije litre	110 EUR/100 kg A	0
0401 50 39	– – – ostalo	109,1 EUR/100 kg A	0
0401 50 91	– – – u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od dvije litre	183,7 EUR/100 kg A	0
0401 50 99	– – – ostalo	182,8 EUR/100 kg A	0
0402 10 11	– – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	125,4 EUR/100 kg A	0
0402 10 19	– – – ostalo	118,8 EUR/100 kg A	0
0402 10 91	– – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	1,19 EUR/kg/mliječne tvari + 27,5 EUR/100 kg	0
0402 10 99	– – – ostalo	1,19 EUR/kg/mliječne tvari + 21 EUR/100 kg	0
0402 21 11	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	135,7 EUR/100 kg A	0
0402 21 18	– – – – ostalo	130,4 EUR/100 kg A	0
0402 21 91	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	167,2 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0402 21 99	– – – – ostalo	161,9 EUR/100 kg A	0
0402 29 11	– – – – posebno mlijeko za dojenčad, u hermetički zatvorenim spremnicima neto-sadržaja ne većeg od 500 g, s masenim udjelom masti većim od 10 %	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0402 29 15	– – – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0402 29 19	– – – – – ostalo	1,31 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0402 29 91	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0402 29 99	– – – – ostalo	1,62 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0402 91 10	– – – s masenim udjelom masti ne većim od 8 %	34,7 EUR/100 kg A	0
0402 91 30	– – – s masenim udjelom masti većim od 8 %, ali ne većim od 10 %	43,4 EUR/100 kg A	0
0402 91 51	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	110 EUR/100 kg A	0
0402 91 59	– – – – ostalo	109,1 EUR/100 kg A	0
0402 91 91	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	183,7 EUR/100 kg A	0
0402 91 99	– – – – ostalo	182,8 EUR/100 kg A	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0402 99 10	– – – s masenim udjelom masti ne većim od 9,5 %	57,2 EUR/100 kg A	0
0402 99 31	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	1,08 EUR/kg + 19,4 EUR/100 kg	0
0402 99 39	– – – – ostalo	1,08 EUR/kg + 18,5 EUR/100 kg	0
0402 99 91	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 2,5 kg	1,81 EUR/kg + 19,4 EUR/100 kg	0
0402 99 99	– – – – ostalo	1,81 EUR/kg + 18,5 EUR/100 kg	0
0403 10 11	– – – – ne većim od 3 %	20,5 EUR/100 kg A	0
0403 10 13	– – – – većim od 3 %, ali ne većim od 6 %	24,4 EUR/100 kg A	0
0403 10 19	– – – – većim od 6 %	59,2 EUR/100 kg A	0
0403 10 31	– – – – ne većim od 3 %	0,17 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 10 33	– – – – većim od 3 %, ali ne većim od 6 %	0,20 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 10 39	– – – – većim od 6 %	0,54 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 10 51	– – – – ne većim od 1,5 %	95 EUR/100 kg A	0
0403 10 53	– – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	130,4 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0403 10 59	– – – – većim od 27 %	168,8 EUR/100 kg A	0
0403 10 91	– – – – ne većim od 3 %	12,4 EUR/100 kg A	0
0403 10 93	– – – – većim od 3 %, ali ne većim od 6 %	17,1 EUR/100 kg A	0
0403 10 99	– – – – većim od 6 %	26,6 EUR/100 kg A	0
0403 90 11	– – – – – ne većim od 1,5 %	100,4 EUR/100 kg A	0
0403 90 13	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	135,7 EUR/100 kg A	0
0403 90 19	– – – – – većim od 27 %	167,2 EUR/100 kg A	0
0403 90 31	– – – – – ne većim od 1,5 %	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0403 90 33	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0403 90 39	– – – – – većim od 27 %	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0403 90 51	– – – – – ne većim od 3 %	20,5 EUR/100 kg A	0
0403 90 53	– – – – – većim od 3 %, ali ne većim od 6 %	24,4 EUR/100 kg A	0
0403 90 59	– – – – – većim od 6 %	59,2 EUR/100 kg A	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0403 90 61	– – – – – ne većim od 3 %	0,17 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 90 63	– – – – – većim od 3 %, ali ne većim od 6 %	0,20 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 90 69	– – – – – većim od 6 %	0,54 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 90 71	– – – – ne većim od 1,5 %	95 EUR/100 kg A	0
0403 90 73	– – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	130,4 EUR/100 kg A	0
0403 90 79	– – – – većim od 27 %	168,8 EUR/100 kg A	0
0403 90 91	– – – – ne većim od 3 %	12,4 EUR/100 kg A	0
0403 90 93	– – – – većim od 3 %, ali ne većim od 6 %	17,1 EUR/100 kg A	0
0403 90 99	– – – – većim od 6 %	26,6 EUR/100 kg A	0
0404 10 02	– – – – – ne većim od 1,5 %	7 EUR/100 kg A	0
0404 10 04	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	135,7 EUR/100 kg A	0
0404 10 06	– – – – – većim od 27 %	167,2 EUR/100 kg A	0
0404 10 12	– – – – – ne većim od 1,5 %	100,4 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0404 10 14	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	135,7 EUR/100 kg A	0
0404 10 16	– – – – – većim od 27 %	167,2 EUR/100 kg A	0
0404 10 26	– – – – – ne većim od 1,5 %	0,07 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0404 10 28	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 32	– – – – – većim od 27 %	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 34	– – – – – ne većim od 1,5 %	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 36	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 38	– – – – – većim od 27 %	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 48	– – – – – ne većim od 1,5 %	0,07 EUR/kg	0
0404 10 52	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	135,7 EUR/100 kg A	0
0404 10 54	– – – – – većim od 27 %	167,2 EUR/100 kg A	0
0404 10 56	– – – – – ne većim od 1,5 %	100,4 EUR/100 kg A	0
0404 10 58	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	135,7 EUR/100 kg A	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0404 10 62	– – – – – većim od 27 %	167,2 EUR/100 kg A	0
0404 10 72	– – – – – ne većim od 1,5 %	0,07 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0404 10 74	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 76	– – – – – većim od 27 %	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 78	– – – – – ne većim od 1,5 %	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 82	– – – – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 84	– – – – – većim od 27 %	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 90 21	– – – ne većim od 1,5 %	100,4 EUR/100 kg A	0
0404 90 23	– – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	135,7 EUR/100 kg A	0
0404 90 29	– – – većim od 27 %	167,2 EUR/100 kg A	0
0404 90 81	– – – ne većim od 1,5 %	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 90 83	– – – većim od 1,5 %, ali ne većim od 27 %	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 90 89	– – – većim od 27 %	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0405 10 11	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 1 kg	189,6 EUR/100 kg A	0
0405 10 19	– – – – ostalo	189,6 EUR/100 kg A	0
0405 10 30	– – – rekombinirani maslac	189,6 EUR/100 kg A	0
0405 10 50	– – – maslac od sirutke	189,6 EUR/100 kg A	0
0405 10 90	– – ostalo	231,3 EUR/100 kg A	0
0405 20 10	– – s masenim udjelom masti 39 % ili većim, ali manjim od 60 %	9 % + EA (napomena 1.)	0
0405 20 30	– – s masenim udjelom masti 60 % ili većim, ali ne većim od 75 %	9 % + EA (napomena 1.)	0
0405 20 90	– – s masenim udjelom masti većim od 75 %, ali manjim od 80 %	189,6 EUR/100 kg A	0
0405 90 10	– – s masenim udjelom masti 99,3 % ili većim i masenim udjelom vode ne većim od 0,5 %	231,3 EUR/100 kg A	0
0405 90 90	– – ostalo	231,3 EUR/100 kg A	0
0406 10 30	– – – mozzarella, u tekućini ili bez nje	185,2 EUR/100 kg A	0
0406 10 50	– – – ostalo	185,2 EUR/100 kg A	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0406 10 80	–– ostalo	221,2 EUR/100 kg A	0
0406 20 00	– strugani sir ili sir u prahu, svih vrsta	188,2 EUR/100 kg A	0
0406 30 10	–– u čijoj proizvodnji nisu rabljeni drugi sirevi osim ementalera, grojera i appenzella, i koji može sadržavati dodatno, glarus biljni sir (poznat kao schabziger); pripremljeni u pakiranja za pojedinačnu prodaju, s masenim udjelom masti u suhoj tvari ne većim od 56 %	144,9 EUR/100 kg A	0
0406 30 31	–––– ne većim od 48 %	139,1 EUR/100 kg A	0
0406 30 39	–––– većim od 48 %	144,9 EUR/100 kg A	0
0406 30 90	––– s masenim udjelom masti većim od 36 %	215 EUR/100 kg A	0
0406 40 10	–– roquefort	140,9 EUR/100 kg A	0
0406 40 50	–– gorgonzola	140,9 EUR/100 kg A	0
0406 40 90	–– ostalo	140,9 EUR/100 kg A	0
0406 90 01	–– za preradu	167,1 EUR/100 kg A	0
0406 90 13	––– ementaler	171,7 EUR/100 kg A	0
0406 90 15	––– grojer, sbrinz	171,7 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0406 90 17	– – – bergkäse, appenzell	171,7 EUR/100 kg A	0
0406 90 18	– – – fromage fribourgeois, Vacherin mont d'Or i Tete de Moine	171,7 EUR/100 kg A	0
0406 90 21	– – – cheddar	167,1 EUR/100 kg A	0
0406 90 23	– – – edam	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 25	– – – tilsit	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 29	– – – kačkavalj	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 32	– – – feta	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 35	– – – kefalo-tyri	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 37	– – – finlandia	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 39	– – – jarlsberg	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 50	– – – – sir iz ovčjeg ili bivoljeg mlijeka u spremnicima sa salamurom, ili u spremnicima od ovčje ili kozje kože	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 61	– – – – – – – grana padano, parmigiano reggiano	188,2 EUR/100 kg A	0
0406 90 63	– – – – – – – fiore sardo, pecorino	188,2 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0406 90 69	– – – – – – – ostalo	188,2 EUR/100 kg A	0
0406 90 73	– – – – – – – provolone	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 74	– – – – – – – maasdam	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 75	– – – – – – – asiago, caciocavallo, mantasio, ragusano	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 76	– – – – – – – danbo, fontal, fontina, fynbo, havarti, maribo, samsoe	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 78	– – – – – – – gauda	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 79	– – – – – – – esrom, italico, kernhem, saint-nectaire, saint-paulin, taleggio	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 81	– – – – – – – cantal, cheshire, wensleydale, lancashire, double gloucester, blarney, colby, monterey	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 82	– – – – – – – camembert	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 84	– – – – – – – brie	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 85	– – – – – – – kefalograviera, kasseri	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 86	– – – – – – – – većim od 47 %, ali ne većim od 52 %	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 89	– – – – – – – – većim od 52 %, ali ne većim od 62 %	151 EUR/100 kg A	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0406 90 92	– – – – – – – – većim od 62 %, ali ne većim od 72 %	151 EUR/100 kg A	0
0406 90 93	– – – – – – većim od 72 %	185,2 EUR/100 kg A	0
0406 90 99	– – – – – ostalo	221,2 EUR/100 kg A	0
0407 11 00	– – od kokoši vrste *Gallus domesticus*	35 EUR/1 000 p/st	TRQ-EG1/3
0407 19 11	– – – – od purana ili gusaka	105 EUR/1 000 p/st	3
0407 19 19	– – – – ostalo	35 EUR/1 000 p/st	TRQ-EG1/3
0407 19 90	– – – ostalo	7,7 %	3
0407 21 00	– – od kokoši vrste *Gallus domesticus*	30,4 EUR/100 kg	5
0407 29 10	– – – od peradi, osim od kokoši vrste *Gallus domesticus*	30,4 EUR/100 kg	3
0407 29 90	– – – ostalo	7,7 %	3
0407 90 10	– – od peradi	30,4 EUR/100 kg	5
0407 90 90	– – ostalo	7,7 %	3
0408 11 80	– – – ostalo	142,3 EUR/100 kg A	TRQ-EG2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0408 19 81	– – – – tekući	62 EUR/100 kg A	TRQ-EG2
0408 19 89	– – – – ostalo, uključujući smrznuto	66,3 EUR/100 kg A	TRQ-EG2
0408 91 80	– – – ostalo	137,4 EUR/100 kg A	TRQ-EG2
0408 99 80	– – – ostalo	35,3 EUR/100 kg A	TRQ-EG2
0409 00 00	prirodni med	17,3 %	TRQ-HY/7
0603 11 00	– – ruže	12 % (napomena 9.)	0
0603 12 00	– – karanfili	12 % (napomena 9.)	0
0603 13 00	– – orhideje	12 % (napomena 9.)	0
0603 14 00	– – krizanteme	12 % (napomena 9.)	0
0603 15 00	– – ljiljani (*Lilium* spp.)	12 % (napomena 9.)	0
0603 19 10	– – – gladiole	12 % (napomena 9.)	0
0603 19 20	– – – žabnjaci, ranunkule	12 % (napomena 9.)	0
0603 19 70	– – – ostalo	12 % (napomena 9.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0702 00 00	rajčice, svježe ili rashlađene	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0707 00 05	– krastavci	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0709 20 00	– šparoge	10,2 % za proizvode uvezene od ožujka do studenoga; 0 % za proizvode uvezene u siječnju, veljači i prosincu svake godine	0
0709 91 00	–– artičoke	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0709 93 10	––– tikvice	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0709 99 60	––– kukuruz šećerac	9,4 EUR/100 kg	3
0710 10 00	– krumpir	14,4 %	0
0710 21 00	–– grašak (*Pisum sativum*)	14,4 %	0
0710 22 00	–– grah (*Vigna* spp., *Phaseolus* spp.)	14,4 %	0
0710 29 00	–– ostalo	14,4 %	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0710 40 00	– kukuruz šećerac	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (napomena 3.)	7
0710 80 10	–– masline	15,2 %	0
0710 80 61	––– roda šampinjona (*Agaricus*)	14,4 %	0
0710 80 69	––– ostalo	14,4 %	0
0710 80 70	–– rajčice	14,4 %	3
0710 80 80	–– artičoke	14,4 %	3
0710 80 85	–– šparoge	14,4 %	0
0711 90 30	––– kukuruz šećerac	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (napomena 3.)	7
0803 90 10	–– svježe	127 EUR/1 000 kg	R-BS
0805 10 20	–– slatke naranče, svježe	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0805 20 10	–– klementine	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0805 20 30	–– monrealke i satsuma mandarine	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
0805 20 50	– – mandarine i wilking mandarine	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0805 20 70	– – tangerske mandarine	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0805 20 90	– – ostalo	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0805 50 10	– – limuni (*Citrus limon, Citrus limonum*)	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0806 10 10	– – stolno grožđe	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0807 19 00	– – ostalo	8,8	0
0808 10 80	– – ostalo	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0808 30 90	– – ostalo	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0809 10 00	– marelice	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0809 21 00	– – višnje (*Prunus cerasus*)	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
0809 29 00	– – ostalo	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0809 30 10	– – nektarine	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0809 30 90	– – ostalo	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0809 40 05	– – šljive	0 % + posebna komponenta carine u sustavu ulaznih cijena (napomena 2.)	0/EP
0811 10 11	– – – s masenim udjelom šećera većim od 13 %	20,8 % + 8,4 EUR/100 kg	7
0811 10 19	– – – ostalo	20,8 %	5
0811 10 90	– – ostalo	14,4 %	TRQ-SY/5
1001 11 00	– – sjeme	148 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	0
1001 19 00	– – ostalo	148 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	0
1001 91 10	– – – pir	12,8 %	0
1001 91 20	– – – obična pšenica i suražica	95 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1001 91 90	– – – ostalo	95 EUR/1 000 kg	0
1001 99 00	– – ostalo	95 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	5
1002 10 00	– sjeme	93 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	0
1002 90 00	– ostalo	93 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	0
1003 10 00	– sjeme	93 EUR/1 000 kg	0
1003 90 00	– ostalo	93 EUR/1 000 kg	0
1004 10 00	– sjeme	89 EUR/1 000 kg	0
1004 90 00	– ostalo	89 EUR/1 000 kg	0
1005 10 90	– – ostalo	94 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	3
1005 90 00	– ostalo		
ex 1005 90 00	– – bijeli kukuruz	94 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	0
ex 1005 90 00	– – ostalo	94 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	7
1006 10 10	– – za sjetvu	7,7 %	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1006 10 21	– – – – okruglog zrna	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 23	– – – – srednjeg zrna	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 25	– – – – – omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 27	– – – – – omjera duljina/širina 3 ili većeg	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 92	– – – – okruglog zrna	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 94	– – – – srednjeg zrna	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 96	– – – – – omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 98	– – – – – omjera duljina/širina 3 ili većeg	211 EUR/1 000 kg	7
1006 20 11	– – – okruglog zrna	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 20 13	– – – srednjeg zrna	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 20 15	– – – – omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 20 17	– – – – omjera duljina/širina 3 ili većeg	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 20 92	– – – okruglog zrna	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1006 20 94	– – – srednjeg zrna	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 20 96	– – – – omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 20 98	– – – – omjera duljina/širina 3 ili većeg	65 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 21	– – – – okruglog zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 23	– – – – srednjeg zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 25	– – – – – omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 27	– – – – – omjera duljina/širina 3 ili većeg	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 42	– – – – okruglog zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 44	– – – – srednjeg zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 46	– – – – – omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 48	– – – – – omjera duljina/širina 3 ili većeg	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 61	– – – – okruglog zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 63	– – – – srednjeg zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1006 30 65	––––– omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 67	––––– omjera duljina/širina 3 ili većeg	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 92	–––– okruglog zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 94	–––– srednjeg zrna	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 96	––––– omjera duljina/širina većeg od 2, ali manjeg od 3	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 30 98	––––– omjera duljina/širina 3 ili većeg	175 EUR/1 000 kg (napomena 5.)	7
1006 40 00	– lomljena riža	65 EUR/1 000 kg	3
1007 10 10	–– hibridi	6,4 %	3
1007 10 90	–– ostalo	94 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	3
1007 90 00	– ostalo	94 EUR/1 000 kg (napomena 4.)	3
1008 40 00	– fonio (*Digitaria* spp.)	37 EUR/1 000 kg	0
1008 50 00	– kvinoa (peruanska riža) (*Chenopodium quinoa*)	37 EUR/1 000 kg	0
1008 60 00	– tritikale	93 EUR/1 000 kg	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1008 90 00	– ostale žitarice	37 EUR/1 000 kg	0
1101 00 11	–– od tvrde pšenice	172 EUR/1 000 kg	7
1101 00 15	–– od obične pšenice i pira	172 EUR/1 000 kg	7
1101 00 90	– brašno od suražice	172 EUR/1 000 kg	0
1102 20 10	–– s masenim udjelom masti ne većim od 1,5 %	173 EUR/1 000 kg	7
1102 20 90	–– ostalo	98 EUR/1 000 kg	7
1102 90 10	–– ječmeno brašno	171 EUR/1 000 kg	0
1102 90 30	–– zobeno brašno	164 EUR/1 000 kg	0
1102 90 50	–– rižino brašno	138 EUR/1 000 kg	0
1102 90 70	–– raženo brašno	168 EUR/1 000 kg	0
1102 90 90	–– ostalo	98 EUR/1 000 kg	0
1103 11 10	––– od tvrde pšenice	267 EUR/1 000 kg	7
1103 11 90	––– od obične pšenice i pira	186 EUR/1 000 kg	5

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1103 13 10	– – – s masenim udjelom masti ne većim od 1,5 %	173 EUR/1 000 kg	7
1103 13 90	– – – ostalo	98 EUR/1 000 kg	7
1103 19 20	– – – od raži ili ječma	171 EUR/1 000 kg	0
1103 19 40	– – – od zobi	164 EUR/1 000 kg	0
1103 19 50	– – – od riže	138 EUR/1 000 kg	0
1103 19 90	– – – ostalo	98 EUR/1 000 kg	0
1103 20 25	– – od raži ili ječma	171 EUR/1 000 kg	0
1103 20 30	– – od zobi	164 EUR/1 000 kg	0
1103 20 40	– – od kukuruza	173 EUR/1 000 kg	3
1103 20 50	– – od riže	138 EUR/1 000 kg	0
1103 20 60	– – od pšenice	175 EUR/1 000 kg	0
1103 20 90	– – ostalo	98 EUR/1 000 kg	0
1104 12 10	– – – valjana	93 EUR/1 000 kg	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1104 12 90	– – – u pahuljicama	182 EUR/1 000 kg	0
1104 19 10	– – – od pšenice	175 EUR/1 000 kg	5
1104 19 30	– – – od raži	171 EUR/1 000 kg	0
1104 19 50	– – – od kukuruza	173 EUR/1 000 kg	7
1104 19 61	– – – – valjana	97 EUR/1 000 kg	0
1104 19 69	– – – – u pahuljicama	189 EUR/1 000 kg	0
1104 19 91	– – – – rižine pahuljice	234 EUR/1 000 kg	0
1104 19 99	– – – – ostalo	173 EUR/1 000 kg	0
1104 22 40	– – – oljuštena, neovisno jesu li rezana ili drobljena	162 EUR/1 000 kg	0
1104 22 50	– – – perlirana	145 EUR/1 000 kg	0
1104 22 95	– – – ostalo	93 EUR/1 000 kg	0
1104 23 40	– – – oljuštena, neovisno jesu li rezana ili drobljena; perlirana	152 EUR/1 000 kg	7
1104 23 98	– – – ostalo	98 EUR/1 000 kg	3

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1104 29 04	– – – – oljuštena, neovisno jesu li rezana ili drobljena	150 EUR/1 000 kg	0
1104 29 05	– – – – perlirana	236 EUR/1 000 kg	0
1104 29 08	– – – – ostalo	97 EUR/1 000 kg	0
1104 29 17	– – – – oljuštena, neovisno jesu li rezana ili drobljena	129 EUR/1 000 kg	5
1104 29 30	– – – – perlirana	154 EUR/1 000 kg	0
1104 29 51	– – – – – od pšenice	99 EUR/1 000 kg	0
1104 29 55	– – – – – od raži	97 EUR/1 000 kg	0
1104 29 59	– – – – – ostalo	98 EUR/1 000 kg	0
1104 29 81	– – – – – od pšenice	99 EUR/1 000 kg	0
1104 29 85	– – – – – od raži	97 EUR/1 000 kg	0
1104 29 89	– – – – – ostalo	98 EUR/1 000 kg	0
1104 30 10	– – od pšenice	76 EUR/1 000 kg	0
1104 30 90	– – od ostalih žitarica	75 EUR/1 000 kg	3

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1108 11 00	–– pšenični škrob	224 EUR/1 000 kg	7
1108 12 00	–– kukuruzni škrob	166 EUR/1 000 kg	TRQ-SH1
1108 13 00	–– krumpirov škrob	166 EUR/1 000 kg	3
1108 14 00	–– škrob od manioke	166 EUR/1 000 kg	7
1108 19 10	––– rižin škrob	216 EUR/1 000 kg	3
1108 19 90	––– ostalo	166 EUR/1 000 kg	3
1108 20 00	– inulin	19,2 %	3
1109 00 00	pšenični gluten, neovisno je li osušen ili ne	512 EUR/1 000 kg	3
1509 10 10	–– lampantno maslinovo ulje	122,6 EUR/100 kg A	0
1509 10 90	–– ostalo	124,5 EUR/100 kg A	0
1509 90 00	– ostalo	134,6 EUR/100 kg A	0
1517 10 10	–– s masenim udjelom mliječnih masti većim od 10 %, ali ne većim od 15 %	0 % + 28,4 EUR/100 kg	0
1517 90 10	–– s masenim udjelom mliječnih masti većim od 10 %, ali ne većim od 15 %	0 % + 28,4 EUR/100 kg	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1601 00 91	– – kobasice, suhe ili za mazanje, toplinski neobrađene	149,4 EUR/100 kg A	0
1601 00 99	– – ostalo	100,5 EUR/100 kg A	0
1602 31 11	– – – – isključivo od toplinski neobrađenog purećeg mesa	102,4 EUR/100 kg A	3
1602 31 19	– – – – ostalo	102,4 EUR/100 kg A	3
1602 31 80	– – – ostalo	102,4 EUR/100 kg A	3
1602 32 11	– – – – toplinski neobrađeni	276,5 EUR/100 kg A	TRQ-PY
1602 32 19	– – – – ostalo	102,4 EUR/100 kg A	TRQ-PY
1602 32 30	– – – s masenim udjelom mesa peradi ili nusproizvoda klanja 25 % ili većim ali manjim od 57 %	276,5 EUR/100 kg A	TRQ-PY
1602 32 90	– – – ostalo	276,5 EUR/100 kg A	TRQ-PY
1602 39 21	– – – – toplinski neobrađeni	276,5 EUR/100 kg A	0
1602 39 29	– – – – ostalo	276,5 EUR/100 kg A	0
1602 39 85	– – – ostalo	276,5 EUR/100 kg A	0
1602 41 10	– – – od domaćih svinja	156,8 EUR/100 kg A	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1602 42 10	– – – od domaćih svinja	129,3 EUR/100 kg A	3
1602 49 11	– – – – – leđa (isključujući vrat) i dijelovi leđa, uključujući mješavine leđa i butova	156,8 EUR/100 kg A	7
1602 49 13	– – – – – vrat i dijelovi vrata, uključujući mješavine vrata i lopatica	129,3 EUR/100 kg A	3
1602 49 15	– – – – – ostale mješavine koje sadržavaju šunke (noge), lopatice, leđa ili vrat te njihove dijelove	129,3 EUR/100 kg A	3
1602 49 19	– – – – – ostalo	85,7 EUR/100 kg A	3
1602 49 30	– – – – s masenim udjelom mesa ili nusproizvoda klanja bilo koje vrste, uključujući masnoće bilo koje vrste ili podrijetla, 40 % ili većim ali manjim od 80 %	75 EUR/100 kg A	3
1602 49 50	– – – – s masenim udjelom mesa ili nusproizvoda klanja bilo koje vrste, uključujući masnoće bilo koje vrste ili podrijetla manjim od 40 %	54,3 EUR/100 kg A	3
1602 50 10	– – toplinski neobrađeni; mješavina toplinski obrađenog mesa ili klaoničkih proizvoda i toplinski neobrađenog mesa ili klaoničkih proizvoda	303,4 EUR/100 kg A	E
1602 50 31	– – – konzervirana govedina, u hermetički zatvorenim spremnicima	16,6 %	7
1602 50 95	– – – ostalo	16,6 %	7
1602 90 61	– – – – – – toplinski neobrađeni; mješavina toplinski obrađenog mesa ili klaoničkih proizvoda i toplinski neobrađenog mesa ili klaoničkih proizvoda	303,4 EUR/100 kg A	E

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1604 14 21	––––– u biljnom ulju	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 26	––––––– fileti poznati kao „loins”	24 %	TRQ-TN2/5
1604 14 28	––––––– ostalo	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 31	––––– u biljnom ulju	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 36	––––––– fileti poznati kao „loins”	24 %	TRQ-TN2/5
1604 14 38	––––––– ostalo	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 41	––––– u biljnom ulju	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 46	––––––– fileti poznati kao „loins”	24 %	TRQ-TN2/5
1604 14 48	––––––– ostalo	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 90	––– palamide (*Sarda* spp.)	25 %	TRQ-TN1/7
1604 19 31	–––– fileti poznati kao „loins”	24 %	5
1604 19 39	–––– ostalo	24 %	TRQ-TN1/7
1604 20 70	––– tuna, tunj prugavac i ostala riba roda *Euthynnus*	24 %	TRQ-TN1/7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1701 12 10	– – – za rafiniranje	33,9 EUR/100 kg (napomena 6.)	E
1701 12 90	– – – ostalo	41,9 EUR/100 kg A	E
1701 13 10	– – – za rafiniranje	33,9 EUR/100 kg (napomena 6.)	TRQ-SR1
1701 13 90	– – – ostalo	41,9 EUR/100 kg A	TRQ-SR2
1701 14 10	– – – za rafiniranje	33,9 EUR/100 kg (napomena 6.)	TRQ-SR1
1701 14 90	– – – ostalo	41,9 EUR/100 kg A	E
1701 91 00	– – s dodanim aromama ili tvarima za bojenje	41,9 EUR/100 kg A	E
1701 99 10	– – – bijeli šećer	41,9 EUR/100 kg A	E
1701 99 90	– – – ostalo	41,9 EUR/100 kg A	E
1702 11 00	– – s masenim udjelom laktoze, izražene kao bezvodna laktoza, 99 % ili većim, računano na suhu tvar	14 EUR/100 kg A	0
1702 19 00	– – ostalo	14 EUR/100 kg A	0
1702 20 10	– – šećer od javora u krutom stanju, s dodanim aromama ili tvarima za bojenje	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1702 20 90	–– ostalo	8 %	0
1702 30 10	–– izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 30 50	––– u obliku bijelog kristalnog praha, neovisno je li aglomeriran	26,8 EUR/100 kg A	TRQ-SR3
1702 30 90	––– ostalo	20 EUR/100 kg A	TRQ-SR3
1702 40 10	–– izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 40 90	–– ostalo	20 EUR/100 kg A	TRQ-SR3
1702 50 00	– kemijski čista fruktoza	16 % + 50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 60 10	–– izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 60 80	–– inulinski sirup	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	7
1702 60 95	–– ostalo		
ex 1702 60 95	–––– fruktozni sirup dobiven od sokova, ekstrakata ili koncentrata agave (*Agave tequilana* ili *Agave salmiana*), Brix vrijednosti veće od 74, s masenim udjelom saharoze u suhom stanju ne većim od 4 %, s masenim udjelom glukoze ne većim od 25 % i s masenim udjelom fruktoze većim od 70 %, bez drugih sladila, rafiniran ili nerafiniran, u spremnicima mase ne veće od 5,6 kg za pojedinačnu prodaju	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
ex 1702 60 95	– – – ostalo	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	TRQ-SR3
1702 90 10	– – kemijski čista maltoza	12,8 %	3
1702 90 30	– – izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 90 50	– – maltodekstrin i maltodekstrinski sirup	20 EUR/100 kg A	7
1702 90 71	– – – s masenim udjelom saharoze u suhoj tvari 50 % ili većim	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	7
1702 90 75	– – – – u obliku praha, neovisno je li aglomeriran	27,7 EUR/100 kg A	7
1702 90 79	– – – – ostalo	19,2 EUR/100 kg A	7
1702 90 80	– – inulinski sirup	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	7
1702 90 95	– – ostalo	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	7
1703 10 00	– melasa od šećerne trske	0 EUR/kg	0
1703 90 00	– ostalo	0 EUR/kg	0
1704 10 10	– – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) manjim od 60 %	27,1 EUR/100 kg MAX 17,9 %	TRQ-CW/7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1704 10 90	–– s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) 60 % ili većim	30,9 EUR/100 kg MAX 18,2 %	TRQ-CW/7
1704 90 30	–– bijela čokolada	16,5 EUR/100 kg A	5
1704 90 51	––– paste, uključujući marcipan, u izvornim pakiranjima netomase 1 kg ili veće	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1704 90 55	––– pastile za grlo i bomboni protiv kašlja	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1704 90 61	––– proizvodi prevučeni šećerom	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1704 90 65	–––– gumeni proizvodi i žele proizvodi, uključujući voćne paste u obliku šećernih proizvoda	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1704 90 71	–––– bomboni, neovisno jesu li punjeni	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1704 90 75	–––– karamele (toffee) i slični slatkiši	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1704 90 81	––––– komprimati	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1704 90 99	––––– ostalo		

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
ex 1704 90 99	– – – – – – paste, marzipan i nugat, u neposrednim pakiranjima mase manje od 1 kg, s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 70 % ili većim; ostali prerađeni šećerni proizvodi, s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 70 % ili većim	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	TRQ-SR3
ex 1704 90 99	– – – – – – paste, marzipan i nugat, u neposrednim pakiranjima mase manje od 1 kg, s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza manjim od 70 %; ostali prerađeni šećerni proizvodi, s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza manjim od 70 %	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (napomena 1.)	7
1806 10 15	– – bez saharoze ili s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza manjim od 5 %	8 %	0
1806 10 20	– – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 5 % ili većim, ali manjim od 65 %	8 % + 25,2 EUR/100 kg	3
1806 10 30	– – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer, izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 65 % ili većim, ali manjim od 80 %	8 % + 31,4 EUR/100 kg	TRQ-SR3
1806 10 90	– – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 80 % ili većim	8 % + 41,9 EUR/100 kg	TRQ-SR3

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1806 20 10	–– s masenim udjelom kakao maslaca 31 % ili većim ili mješavine kakao maslaca i mliječne masti 31 % ili većim	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 20 30	–– s ukupnim masenim udjelom kakao maslaca i mliječne masti 25 % ili većim, ali manjim od 31 %	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 20 50	––– s masenim udjelom kakao maslaca 18 % ili većim	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 20 70	––– čokoladne mliječne mrvice („crumb”)	15,4 % + EA (napomena 1.)	3
1806 20 80	––– preljevi (glazure) s okusom čokolade	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 20 95	––– ostalo	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	7
1806 31 00	–– punjeni	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 32 10	––– s dodanim žitaricama, voćem ili orašastim plodovima	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 32 90	––– ostalo	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 90 11	–––– koji sadržavaju alkohol	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1806 90 19	–––– ostalo	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1806 90 31	–––– punjeni	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	5

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1806 90 39	– – – – nepunjeni	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1806 90 50	– – šećerni proizvodi i njihovi nadomjesci izrađeni od nadomjestaka šećera, koji sadržavaju kakao	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 90 60	– – namazi koji sadržavaju kakao	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1806 90 70	– – pripravci koji sadržavaju kakao namijenjeni za pripravu pića	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1806 90 90	– – ostalo	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1901 10 00	– proizvodi za dječju prehranu, u pakiranjima za pojedinačnu prodaju	7,6 % + EA (napomena 1.)	0
1901 20 00	– mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda iz tarifnog broja 1905	0 % + EA (napomena 1.)	0
1901 90 11	– – – s masenim udjelom suhog ekstrakta 90 % ili većim	0 % + 18 EUR/100 kg	0
1901 90 19	– – – ostalo	0 % + 14,7 EUR/100 kg	0
1901 90 99	– – – ostalo	7,6 % + EA (napomena 1.)	7
1902 11 00	– – s jajima	7,7 % + 24,6 EUR/100 kg	3
1902 19 10	– – – koja ne sadržavaju brašno ili krupicu od obične pšenice	7,7 % + 24,6 EUR/100 kg	0
1902 19 90	– – – ostalo	7,7 % + 21,1 EUR/100 kg	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1902 20 91	– – – kuhana	8,3 % + 6,1 EUR/100 kg	0
1902 20 99	– – – ostalo	8,3 % + 17,1 EUR/100 kg	0
1902 30 10	– – sušeno	6,4 % + 24,6 EUR/100 kg	0
1902 30 90	– – ostalo	6,4 % + 9,7 EUR/100 kg	0
1902 40 10	– – nepripremljen	7,7 % + 24,6 EUR/100 kg	0
1902 40 90	– – ostalo	6,4 % + 9,7 EUR/100 kg	0
1903 00 00	Tapioka i njezini nadomjesci, pripremljeni od škroba u obliku ljuskica, zrnaca, perli, u prahu ili u sličnim oblicima	6,4 % + 15,1 EUR/100 kg	0
1904 10 10	– – dobiveni od kukuruza	0 % + 20 EUR/100 kg	3
1904 10 30	– – dobiveni od riže	0 % + 46 EUR/100 kg	0
1904 10 90	– – ostalo	0 % + 33,6 EUR/100 kg	0
1904 20 10	– – „müsli” proizvodi na osnovi neprženih pahuljica žitarica	9 % + EA (napomena 1.)	0
1904 20 91	– – – dobiveni od kukuruza	0 % + 20 EUR/100 kg	3
1904 20 95	– – – dobiveni od riže	5,1 % + 46 EUR/100 kg	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1904 20 99	– – – ostalo	5,1 % + 33,6 EUR/100 kg	0
1904 30 00	– bulgur pšenica	8,3 % + 25,7 EUR/100 kg	0
1904 90 10	– – dobiveni od riže	8,3 % + 46 EUR/100 kg	0
1904 90 80	– – ostalo	8,3 % + 25,7 EUR/100 kg	0
1905 10 00	– hruskavi kruh (krisp)	5,8 % + 13 EUR/100 kg	0
1905 20 10	– – s masenim udjelom saharoze manjim od 30 % (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza)	9,4 % + 18,3 EUR/100 kg	0
1905 20 30	– – s masenim udjelom saharoze 30 % ili većim, ali manjim od 50 % (uključujući invertni šećer, izražen kao saharoza)	9,8 % + 24,6 EUR/100 kg	3
1905 20 90	– – s masenim udjelom saharoze 50 % ili većim (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza)	10,1 % + 31,4 EUR/100 kg	7
1905 31 11	– – – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 85 g	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1905 31 19	– – – – ostalo	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1905 31 30	– – – – s masenim udjelom mliječnih masti 8 % ili većim	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1905 31 91	– – – – – sendvič-keksi	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
1905 31 99	––––– ostalo	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1905 32 05	––– s masenim udjelom vode većim od 10 %	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (napomena 1.)	0
1905 32 11	––––– u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 85 g	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1905 32 19	––––– ostalo	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1905 32 91	––––– soljeni, neovisno jesu li punjeni	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (napomena 1.)	0
1905 32 99	––––– ostalo	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	0
1905 40 10	–– dvopek (prepečenac)	9,7 % + EA (napomena 1.)	5
1905 40 90	–– ostalo	9,7 % + EA (napomena 1.)	5
1905 90 10	–– matzos	0 % + 15,9 EUR/100 kg	3
1905 90 20	–– hostije, prazne kapsule vrsta pogodnih za farmaceutsku upotrebu, pečatne oblate, rižin papir i slični proizvodi	0 % + 60,5 EUR/100 kg	3
1905 90 30	––– kruh, bez meda, jaja, sira ili voća i s masenim udjelom šećera u suhom stanju ne većim od 5 % i masti ne većim od 5 %	9,7 % + EA (napomena 1.)	0
1905 90 45	––– keksi	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (napomena 1.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
1905 90 55	– – – ekstrudirani ili ekspandirani proizvodi, začinjeni ili soljeni	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (napomena 1.)	3
1905 90 60	– – – – s dodanim sladilima	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (napomena 1.)	5
1905 90 90	– – – – ostalo	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (napomena 1.)	3
2001 90 30	– – kukuruz šećerac (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (napomena 3.)	7
2001 90 40	– – jam, slatki krumpir (batata) i slični jestivi dijelovi biljaka, s masenim udjelom škroba 5 % ili većim	8,3 % + 3,8 EUR/100 kg (napomena 3.)	0
2002 10 10	– – oljuštene	14,4 %	5
2002 10 90	– – ostalo	14,4 %	5
2002 90 11	– – – u neposrednim pakiranjima netomase veće od 1 kg	14,4 %	7
2002 90 19	– – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 1 kg	14,4 %	7
2002 90 31	– – – u neposrednim pakiranjima netomase veće od 1 kg	14,4 %	7
2002 90 39	– – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 1 kg	14,4 %	7
2002 90 91	– – – u neposrednim pakiranjima netomase veće od 1 kg	14,4 %	7
2002 90 99	– – – u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 1 kg	14,4 %	7

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
2004 10 91	– – – u obliku brašna, krupice ili pahuljica	7,6 % + EA (napomena 1.)	0
2004 90 10	– – kukuruz šećerac (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (napomena 3.)	7
2005 20 10	– – u obliku brašna, krupice ili pahuljica	8,8 % + EA (napomena 1.)	0
2005 60 00	– šparoge	17,6 %	TRQ-ASP/7
2005 80 00	– kukuruz šećerac (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (napomena 3.)	7
2006 00 31	– – – trešnje i višnje	20 % + 23,9 EUR/100 kg	7
2007 10 10	– – s masenim udjelom šećera većim od 13 %	24 % + 4,2 EUR/100 kg	3
2007 91 10	– – – s masenim udjelom šećera većim od 30 %	20 % + 23 EUR/100 kg	3
2007 91 30	– – – s masenim udjelom šećera većim od 13 %, ali ne većim od 30 %	20 % + 4,2 EUR/100 kg	3
2007 99 10	– – – – pire i pasta od šljiva, uključujući od suhih šljiva, u izvornim pakiranjima netomase veće od 100 kg, za industrijsku preradu	22,4 %	0
2007 99 20	– – – – pire i pasta od kestena	24 % + 19,7 EUR/100 kg	0
2008 30 55	– – – – mandarine (uključujući tangerske i satsuma mandarine); klementine, wilking mandarine i ostale slične hibride agruma	18,4 %	3

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2008 30 75	– – – – mandarine (uključujući tangerske i satsuma mandarine); klementine, wilking mandarine i ostale slične hibride agruma	17,6 %	3
2008 40 51	– – – – s masenim udjelom šećera većim od 13 %	17,6 %	3
2008 40 59	– – – – ostalo	16 %	0
2008 40 71	– – – – s masenim udjelom šećera većim od 15 %	19,2 %	3
2008 40 79	– – – – ostalo	17,6 %	3
2008 40 90	– – – bez dodanog šećera	16,8 %	0
2008 50 61	– – – – s masenim udjelom šećera većim od 13 %	19,2 %	3
2008 50 69	– – – – ostalo	17,6 %	3
2008 50 71	– – – – s masenim udjelom šećera većim od 15 %	20,8 %	3
2008 50 79	– – – – ostalo	19,2 %	3
2008 50 92	– – – – 5 kg ili veće	13,6 %	3
2008 50 98	– – – – manje od 5 kg	18,4 % (napomena 8.)	3
2008 70 61	– – – – s masenim udjelom šećera većim od 13 %	19,2 %	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2008 70 69	– – – – ostalo	17,6 %	0
2008 70 71	– – – – s masenim udjelom šećera većim od 15 %	19,2 %	0
2008 70 79	– – – – ostalo	17,6 %	0
2008 70 92	– – – – 5 kg ili veće	15,2 %	0
2008 70 98	– – – – manje od 5 kg	18,4 %	0
2008 97 51	– – – – – – – od tropskog voća (uključujući mješavine s masenim udjelom tropskih orašastih plodova i tropskog voća 50 % ili većim)	11 %	0
2008 97 59	– – – – – – – ostalo	17,6 %	0
2008 97 74	– – – – – – – – ostalo	13,6 %	0
2008 97 92	– – – – – – – od tropskog voća (uključujući mješavine s masenim udjelom tropskih orašastih plodova i tropskog voća 50 % ili većim)	11,5 %	0
2008 97 93	– – – – – – – ostalo	18,4 %	0
2008 97 94	– – – – – – – od tropskog voća (uključujući mješavine s masenim udjelom tropskih orašastih plodova i tropskog voća 50 % ili većim)	11,5 %	0
2008 97 96	– – – – – – – ostalo	18,4 %	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2008 97 97	– – – – – – – od tropskog voća (uključujući mješavine s masenim udjelom tropskih orašastih plodova i tropskog voća 50 % ili većim)	11,5 %	0
2008 97 98	– – – – – – – ostalo	18,4 %	0
2008 99 85	– – – – – kukuruz, osim kukuruza šećerca (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (napomena 3.)	5
2008 99 91	– – – – – jam, slatki krumpir (batata) i slični jestivi dijelovi biljaka, s masenim udjelom škroba 5 % ili većim	8,3 % + 3,8 EUR/100 kg (napomena 3.)	0
2009 11 11	– – – – vrijednosti ne veće od 30 € za 100 kg netomase	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	TRQ-OJ/3
2009 11 19	– – – – ostalo	33,6 %	TRQ-OJ/3
2009 11 91	– – – – vrijednosti ne veće od 30 € za 100 kg netomase i s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	TRQ-OJ/3
2009 11 99	– – – – ostalo	15,2 %	0
2009 12 00	– – nesmrznuti, Brix vrijednosti ne veće od 20	12,2 %	0
2009 19 11	– – – – vrijednosti ne veće od 30 € za 100 kg netomase	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	0
2009 19 19	– – – – ostalo	33,6 %	0
2009 19 91	– – – – vrijednosti ne veće od 30 € za 100 kg netomase i s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
2009 19 98	– – – – ostalo	12,2 %	0
2009 31 11	– – – – s dodanim šećerom	14,4 %	7
2009 31 19	– – – – bez dodanog šećera	15,2 %	7
2009 31 51	– – – – – s dodanim šećerom	14,4 %	7
2009 31 59	– – – – – bez dodanog šećera	15,2 %	7
2009 31 91	– – – – – s dodanim šećerom	14,4 %	7
2009 31 99	– – – – – bez dodanog šećera	15,2 %	7
2009 39 11	– – – – vrijednosti ne veće od 30 € za 100 kg netomase	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 39 19	– – – – ostalo	33,6 %	7
2009 39 31	– – – – – s dodanim šećerom	14,4 %	7
2009 39 39	– – – – – bez dodanog šećera	15,2 %	7
2009 39 51	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	14,4 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 39 55	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera ne većim od 30 %	14,4 %	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2009 39 59	– – – – – – bez dodanog šećera	15,2 %	7
2009 39 91	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	14,4 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 39 95	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera ne većim od 30 %	14,4 %	7
2009 39 99	– – – – – – bez dodanog šećera	15,2 %	7
2009 41 92	– – – s dodanim šećerom	15,2 %	0
2009 41 99	– – – bez dodanog šećera	16 %	0
2009 49 11	– – – – vrijednosti ne veće od 30 € za 100 kg netomase	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	0
2009 49 19	– – – – ostalo	33,6 %	0
2009 49 30	– – – – vrijednosti veće od 30 EUR za 100 kg netomase, s dodanim šećerom	15,2 %	0
2009 49 91	– – – – – s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	0
2009 49 93	– – – – – s masenim udjelom dodanog šećera ne većim od 30 %	15,2 %	0
2009 49 99	– – – – – bez dodanog šećera	16 %	0
2009 50 10	– – s dodanim šećerom	16 %	3

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2009 50 90	–– ostalo	16,8 %	3
2009 61 10	––– vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg netomase	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	5
2009 61 90	––– vrijednosti ne veće od 18 EUR za 100 kg netomase	22,4 % + 27 EUR/hl	5
2009 69 11	–––– vrijednosti ne veće od 22 € za 100 kg netomase	40 % + 121 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 69 19	–––– ostalo	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	5
2009 69 51	––––– koncentrirani	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	5
2009 69 59	––––– ostalo	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	5
2009 69 71	–––––– koncentrirani	22,4 % + 131 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 69 79	–––––– ostalo	22,4 % + 27 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 69 90	––––– ostalo	22,4 % + 27 EUR/hl	5
2009 71 20	––– s dodanim šećerom	18 %	3
2009 71 99	––– bez dodanog šećera	18 %	3
2009 79 11	–––– vrijednosti ne veće od 22 € za 100 kg netomase	30 % + 18,4 EUR/100 kg	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2009 79 19	– – – – ostalo	30 %	5
2009 79 30	– – – – vrijednosti veće od 18 € za 100 kg netomase, s dodanim šećerom	18 %	3
2009 79 91	– – – – – s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	18 % + 19,3 EUR/100 kg	7
2009 79 98	– – – – – ostalo	18 %	5
2009 81 59	– – – – – s masenim udjelom dodanog šećera ne većim od 30 %	16,8 %	0
2009 81 95	– – – – – – sok od američkih krupnoplodnih brusnica (*Vaccinium macrocarpon*)	14 %	0
2009 89 11	– – – – – vrijednosti ne veće od 22 € za 100 kg netomase	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 89 19	– – – – – ostalo	33,6 %	5
2009 89 50	– – – – – vrijednosti veće od 18 € za 100 kg netomase, s dodanim šećerom	19,2 %	3
2009 89 61	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	19,2 % + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 89 63	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera ne većim od 30 %	19,2 %	3
2009 89 69	– – – – – – bez dodanog šećera	20 %	3
2009 89 71	– – – – – – sok od trešanja i višanja	16,8 %	3

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2009 89 89	– – – – – – – ostalo	16,8 %	3
2009 89 96	– – – – – – – sok od trešanja i višanja	17,6 %	3
2009 90 11	– – – – vrijednosti ne veće od 22 € za 100 kg netomase	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 90 19	– – – – ostalo	33,6 %	5
2009 90 21	– – – – vrijednosti ne veće od 30 € za 100 kg netomase	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 90 29	– – – – ostalo	33,6 %	5
2009 90 31	– – – – vrijednosti ne veće od 18 € za 100 kg netomase i s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	20 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 90 39	– – – – ostalo	20 %	3
2009 90 41	– – – – – – s dodanim šećerom	15,2 %	3
2009 90 49	– – – – – – ostalo	16 %	3
2009 90 51	– – – – – – s dodanim šećerom	16,8 %	3
2009 90 59	– – – – – – ostalo	17,6 %	3
2009 90 71	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera većim od 30 %	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	5

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2009 90 73	– – – – – – s masenim udjelom dodanog šećera ne većim od 30 %	15,2 %	3
2009 90 79	– – – – – – bez dodanog šećera	16 %	3
2009 90 92	– – – – – – – mješavine sokova od tropskog voća	10,5 % + 12,9 EUR/100 kg	0
2009 90 94	– – – – – – – ostalo	16,8 % + 20,6 EUR/100 kg	3
2009 90 95	– – – – – – – mješavine sokova od tropskog voća	10,5 %	0
2009 90 96	– – – – – – – ostalo	16,8 %	3
2009 90 97	– – – – – – – mješavine sokova od tropskog voća	11 %	0
2009 90 98	– – – – – – – ostalo	17,6 %	3
2101 12 92	– – – pripravci na osnovi ekstrakata, esencija ili koncentrata kave	4 %	3
2101 12 98	– – – ostalo		
ex 2101 12 98	– – – – pripravci na osnovi kave s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 70 % ili većim	0 % + EA (napomena 1.)	TRQ-SR3

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
ex 2101 12 98	– – – – pripravci na osnovi kave s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza manjim od 70 %	0 % + EA (napomena 1.)	7
2101 20 98	– – – ostalo		
ex 2101 20 98	– – – – pripravci na osnovi čaja ili mate čaja s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 70 % ili većim	0 % + EA (napomena 1.)	TRQ-SR3
ex 2101 20 98	– – – – pripravci na osnovi čaja ili mate čaja s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza manjim od 70 %	0 % + EA (napomena 1.)	7
2101 30 11	– – – pržena cikorija	11,5 %	0
2101 30 19	– – – ostalo	5,1 % + 12,7 EUR/100 kg	3
2101 30 91	– – – od pržene cikorije	14,1 %	0
2101 30 99	– – – ostalo	10,8 % + 22,7 EUR/100 kg	3
2102 10 10	– – kultura kvasca	3,7 %	3
2102 10 31	– – – suhi	4,2 %	7
2102 10 39	– – – ostalo	4,2 %	3

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2102 10 90	–– ostalo	5,1 %	7
2102 20 11	––– u tabletama, kockama ili sličnim oblicima, ili u neposrednim pakiranjima netomase ne veće od 1 kg	2,4 %	0
2103 20 00	– kečap od rajčica i ostali umaci od rajčica	10,2 %	7
2105 00 10	– bez mliječne masti ili s masenim udjelom mliječne masti manjim od 3 %	8,6 % + 20,2 EUR/100 kg MAX 19,4 % + 9,4 EUR/100 kg	0
2105 00 91	–– 3 % ili većim, ali manjim od 7 %	8 % + 38,5 EUR/100 kg MAX 18,1 % + 7 EUR/100 kg	0
2105 00 99	–– 7 % ili većim	7,9 % + 54 EUR/100 kg MAX 17,8 % + 6,9 EUR/100 kg	0
2106 10 20	–– bez sadržaja mliječnih masti, saharoze, izoglukoze, glukoze ili škroba, ili s masenim udjelom mliječne masti manjim od 1,5 %, saharoze ili izoglukoze manjim od 5 %, glukoze ili škroba manjim od 5 %	12,8 %	3
2106 10 80	–– ostalo	EA (napomena 1.)	7
2106 90 20	–– složeni alkoholni pripravci, osim onih na osnovi mirisnih tvari, vrsta koje se rabe za proizvodnju pića	17,3 % MIN 1 EUR/% vol/hl	7
2106 90 30	––– izoglukozni sirupi	42,7 EUR/100 kg/net mas	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2106 90 55	– – – – glukozni sirup i maltodekstrinski sirup	20 EUR/100 kg A	7
2106 90 59	– – – – ostalo	0,4 EUR/100 kg (napomena 7.)	7
2106 90 98	– – – ostalo		
ex 2106 90 98	– – – – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 70 % ili većim	9 % + EA (napomena 1.)	7
ex 2106 90 98	– – – – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza manjim od 70 %	9 % + EA (napomena 1.)	0
2202 90 91	– – – manjim od 0,2 %	6,4 % + 13,7 EUR/100 kg	0
2202 90 95	– – – 0,2 % ili većim, ali manjim od 2 %	5,5 % + 12,1 EUR/100 kg	0
2202 90 99	– – – 2 % ili većim	5,4 % + 21,2 EUR/100 kg	0
2204 10 11	– – – Champagne	32 EUR/hl	0
2204 10 91	– – – Asti spumante	32 EUR/hl	0
2204 21 11	– – – – – – – – Alsace	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 12	– – – – – – – – Bordeaux	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 13	– – – – – – – – Bourgogne	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2204 21 17	– – – – – – – – Val de Loire	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 18	– – – – – – – – Mosel	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 19	– – – – – – – – Pfalz	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 22	– – – – – – – – Rheinhessen	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 23	– – – – – – – – Tokaj	15,8 EUR/hl (napomena 16.)	0
2204 21 24	– – – – – – – – Lazio	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 26	– – – – – – – – Toscana	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 27	– – – – – – – – Trentino, Alto Adige i Friuli	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 28	– – – – – – – – Veneto	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 32	– – – – – – – – Vinho Verde	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 34	– – – – – – – – Penedés	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 36	– – – – – – – – Rioja	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 37	– – – – – – – – Valencia	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 38	– – – – – – – – ostalo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2204 21 42	– – – – – – – – Bordeaux	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 43	– – – – – – – – Bourgogne	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 44	– – – – – – – – Beaujolais	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 46	– – – – – – – – Vallée du Rhône	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 47	– – – – – – – – Languedoc-Roussillon	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 48	– – – – – – – – Val de Loire	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 62	– – – – – – – – Piemonte	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 66	– – – – – – – – Toscana	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 67	– – – – – – – – Trentino i Alto Adige	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 68	– – – – – – – – Veneto	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 69	– – – – – – – – Dão, Bairrada i Douro	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 71	– – – – – – – – Navarra	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 74	– – – – – – – – Penedés	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2204 21 76	– – – – – – – – Rioja	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 77	– – – – – – – – Valdepeñas	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 78	– – – – – – – – ostalo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 79	– – – – – – – bijelo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 80	– – – – – – – ostalo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 81	– – – – – – – bijelo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 82	– – – – – – – ostalo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 83	– – – – – – – bijelo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 84	– – – – – – – ostalo	15,4 EUR/hl (napomena 15.)	0
2204 21 85	– – – – – – – Madeira i Setubal muscatel	15,8 EUR/hl (napomena 11.)	0
2204 21 86	– – – – – – – Sherry	15,8 EUR/hl (napomena 11.)	0
2204 21 87	– – – – – – – Marsala	20,9 EUR/hl (napomena 13.)	0
2204 21 88	– – – – – – – Samos i Muscat de Lemnos	20,9 EUR/hl (napomena 13.)	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
2204 21 89	– – – – – – – Porto	15,8 EUR/hl (napomena 11.)	0
2204 21 90	– – – – – – – ostalo	20,9 EUR/hl (napomena 13.)	0
2204 21 91	– – – – – – ostalo	20,9 EUR/hl (napomena 13.)	0
2204 21 92	– – – – – s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 22 %	1,75 EUR/% vol/hl	0
2204 29 11	– – – – – – – – Tokaj	14,2 EUR/hl (napomena 14.)	0
2204 29 12	– – – – – – – – Bordeaux	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 13	– – – – – – – – Bourgogne	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 17	– – – – – – – – Val de Loire	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 18	– – – – – – – – ostalo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 42	– – – – – – – – Bordeaux	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 43	– – – – – – – – Bourgogne	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 44	– – – – – – – – Beaujolais	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 46	– – – – – – – – Vallée du Rhône	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2204 29 47	– – – – – – – – Languedoc-Roussillon	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 48	– – – – – – – – Val de Loire	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 58	– – – – – – – – ostalo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 79	– – – – – – – bijelo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 80	– – – – – – – ostalo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 81	– – – – – – – bijelo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 82	– – – – – – – ostalo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 83	– – – – – – – bijelo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 84	– – – – – – – ostalo	12,1 EUR/hl (napomena 17.)	0
2204 29 85	– – – – – – – Madeira i Setubal muscatel	13,1 EUR/hl (napomena 10.)	0
2204 29 86	– – – – – – – Sherry	13,1 EUR/hl (napomena 10.)	0
2204 29 87	– – – – – – – Marsala	20,9 EUR/hl (napomena 12.)	0
2204 29 88	– – – – – – – Samos i Muscat de Lemnos	20,9 EUR/hl (napomena 12.)	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
2204 29 89	– – – – – – – Porto	13,1 EUR/hl (napomena 10.)	0
2204 29 90	– – – – – – – ostalo	20,9 EUR/hl (napomena 12.)	0
2204 29 91	– – – – – – ostalo	20,9 EUR/hl (napomena 12.)	0
2204 29 92	– – – – – s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 22 %	1,75 EUR/% vol/hl	0
2204 30 10	– – u fermentaciji, ili sa zaustavljenim vrenjem bez dodavanja alkohola	32 %	3
2204 30 92	– – – – koncentrirani	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	7
2204 30 94	– – – – ostalo	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	7
2204 30 96	– – – – koncentrirani	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	7
2204 30 98	– – – – ostalo	sustav ulaznih cijena (napomena 2.)	7
2205 10 10	– – s volumnim udjelom stvarnog alkohola 18 % ili manjim	10,9 EUR/hl	0
2205 10 90	– – s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 18 %	0,9 EUR/% vol/hl + 6,4 EUR/hl	0
2205 90 10	– – s volumnim udjelom stvarnog alkohola 18 % ili manjim	9 EUR/hl	0
2205 90 90	– – s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 18 %	0,9 EUR/% vol/hl	0

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
2207 10 00	– nedenaturirani etilni alkohol s volumnim udjelom alkohola 80 % ili većim	19,2 EUR/hl	TRQ-EL
2207 20 00	– etilni alkohol i ostali alkoholi, denaturirani, bilo kojeg volumnog udjela alkohola	10,2 EUR/hl	TRQ-EL
2208 40 11	– – – rum što sadrži 225 g ili više hlapivih tvari (osim etilnog i metilnog alkohola) na hektolitar čistog alkohola (s dozvoljenim odstupanjem 10 %)	0,6 EUR/% vol/hl + 3,2 EUR/hl	TRQ-RM
2208 40 39	– – – – ostalo	0,6 EUR/% vol/hl + 3,2 EUR/hl	TRQ-RM
2208 40 51	– – – rum što sadrži 225 g ili više hlapivih tvari (osim etilnog i metilnog alkohola) na hektolitar čistog alkohola (s dozvoljenim odstupanjem 10 %)	0,6 EUR/% vol/hl	TRQ-RM
2208 40 99	– – – – ostalo	0,6 EUR/% vol/hl	TRQ-RM
2208 90 91	– – – 2 litre ili manjeg	1 EUR/%vol/hl + 6,4 EUR/hl	7.
2208 90 99	– – – većeg od 2 litre	1 EUR/% vol/hl	TRQ-EL
2209 00 11	– – 2 litre ili manjeg	6,4 EUR/hl	0
2209 00 19	– – većeg od 2 litre	4,8 EUR/hl	0
2209 00 91	– – 2 litre ili manjeg	5,12 EUR/hl	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
2209 00 99	– – većeg od 2 litre	3,84 EUR/hl	0
2302 10 10	– – s masenim udjelom škroba ne većim od 35 %	44 EUR/1 000 kg	0
2302 10 90	– – ostalo	89 EUR/1 000 kg	3
2302 40 02	– – – s masenim udjelom škroba ne većim od 35 %	44 EUR/1 000 kg	0
2302 40 08	– – – ostalo	89 EUR/1 000 kg	3
2303 10 11	– – – većim od 40 %	320 EUR/1 000 kg	7
2905 43 00	– – manitol	9,6 % + 125,8 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 11	– – – – s masenim udjelom D-manitola 2 % ili manjim, računano na sadržaj D-glucitola	7,7 % + 16,1 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 19	– – – – ostalo	9 % + 37,8 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 91	– – – – s masenim udjelom D-manitola 2 % ili manjim, računano na sadržaj D-glucitola	7,7 % + 23 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 99	– – – – ostalo	9 % + 53,7 EUR/100 kg	7
3302 10 29	– – – – – ostalo	0 % + EA (napomena 1.)	7

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa [1]	Kategorija postupnog snižavanja
3502 11 90	– – – ostalo	123,5 EUR/100 kg A	TRQ-EG3/10
3502 19 90	– – – ostalo	16,7 EUR/100 kg A	TRQ-EG3/10
3505 10 10	– – dekstrin	9 % + 17,7 EUR/100 kg	7
3505 10 90	– – – ostalo	9 % + 17,7 EUR/100 kg	7
3505 20 10	– – s masenim udjelom škroba, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova manjim od 25 %	8,3 % + 4,5 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3505 20 30	– – s masenim udjelom škroba, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova 25 % ili većim, ali manjim od 55 %	8,3 % + 8,9 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3505 20 50	– – s masenim udjelom škroba, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova 55 % ili većim, ali manjim od 80 %	8,3 % + 14,2 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3505 20 90	– – s masenim udjelom škroba, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova 80 % ili većim	8,3 % + 17,7 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3809 10 10	– – s masenim udjelom tih tvari manjim od 55 %	8,3 % + 8,9 EUR/100 kg MAX 12,8	3
3809 10 30	– – s masenim udjelom tih tvari 55 % ili većim, ali manjim od 70 %	8,3 % + 12,4 EUR/100 kg MAX 12,8	3
3809 10 50	– – s masenim udjelom tih tvari 70 % ili većim, ali manjim od 83 %	8,3 % + 15,1 EUR/100 kg MAX 12,8	3

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja
3809 10 90	– – s masenim udjelom tih tvari 83 % ili većim	8,3 % + 17,7 EUR/100 kg MAX 12,8	3
3824 60 11	– – – s masenim udjelom D-manitola 2 % ili manjim, računano na sadržaj D-glucitola	7,7 % + 16,1 EUR/100 kg	TRQ-SH2
3824 60 19	– – – ostalo	9 % + 37,8 EUR/100 kg	TRQ-SH2
3824 60 91	– – – s masenim udjelom D-manitola 2 % ili manjim, računano na sadržaj D-glucitola	7,7 % + 23 EUR/100 kg	7
3824 60 99	– – – ostalo	9 % + 53,7 EUR/100 kg	7

Napomene

([1]) Podrazumijeva se da pokrate AD S/Z, AD F/M, EA, EUR/hl, EUR/kg, EUR/100 kg, EUR/1 000 kg, EUR/100 kg/net mas, EUR/1 000 p/st, EUR/kg/mliječne tvari, EUR/% vol/hl i MAX imaju isto značenje kao slične pokrate iz Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1101/2014 od 16. listopada 2014.

Napomena 1. Pravna osnova za poljoprivrednu komponentu (EA): Prilog 1. Prilogu I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1754 od 6. listopada 2015.

Napomena 2. Pravna osnova za ulazne cijene: Prilog 2. Prilogu I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1754 od 6. listopada 2015.

Napomena 3. Obračunava se poseban iznos, kao autonomna mjera, na neto suhu masu.

Napomena 4. Europska unija obvezuje se, u vezi sa žitaricama iz tarifnih brojeva: ex 1001 pšenica, 1002 raž, ex 1005 kukuruz, osim hibridnog sjemena, i ex 1007 sirak, osim hibrida za sjetvu, primjenjivati carinu na razini i na način da uvozna cijena s plaćenom carinom za takve žitarice nije viša od stvarne intervencijske cijene (ili, ako dođe do promjene sadašnjeg sustava, od stvarne potporne cijene) uvećane za 55 %. Primijenjena carina ni u kojem slučaju ne smije premašiti carinu navedenu kao osnovna stopa (vidjeti bilješke uz navedene tarifne oznake u poglavlju 10. Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1754 od 6. listopada 2015.).

Napomena 5. Europska unija obvezuje se u vezi s oljuštenom rižom iz tarifnih podbrojeva od 1006 20 11 do 1006 20 98 primjenjivati carinu na razini i na način da uvozna cijena s plaćenom carinom nije viša od stvarne intervencijske cijene (ili, ako dođe do promjene sadašnjeg sustava, od stvarne potporne cijene), uvećanih za: 88 % za japansku rižu i 80 % za indijsku rižu. Kad je riječ o valjanoj riži, navedeni postoci povećat će se sukladno postojećoj metodi izračuna početne cijene valjane riže. Primijenjena carina ni u kojem slučaju ne smije premašiti carinu navedenu kao osnovna stopa (vidjeti bilješke uz navedene tarifne oznake u poglavlju 10. Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1754 od 6. listopada 2015.).

Tarifna oznaka KN 2016	Opis prema KN-u iz 2016.	Osnovna stopa ([1])	Kategorija postupnog snižavanja

Napomena 6. Ova se stopa primjenjuje na sirovi šećer s prinosom od 92 %.
Napomena 7. Na 1 % masenog udjela saharoze, uključujući ostale šećere izražene kao saharoza (vidjeti dodatnu napomenu 4. uz poglavlje 17. Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1754 od 6. listopada 2015.).
Napomena 8. 4,5 kg ili veće, ali manje od 5 kg: autonomna stopa carine: 17 %.
Napomena 9. Od 1. siječnja do 31. svibnja: 8,5 %; od 1. lipnja do 31. listopada: 12 %; od 1. studenoga do 31. prosinca: 8,5 %.
Napomena 10. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 15 %, ali ne većim od 18 %: 12,1 EUR/hl. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 18 %, ali ne većim od 22 %: 13,1 EUR/hl.
Napomena 11. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 15 %, ali ne većim od 18 %: 14,8 EUR/hl. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 18 %, ali ne većim od 22 %: 15,8 EUR/hl.
Napomena 12. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 15 %, ali ne većim od 18 %: 15,4 EUR/hl. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 18 %, ali ne većim od 22 %: 20,9 EUR/hl.
Napomena 13. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 15 %, ali ne većim od 18 %: 18,6 EUR/hl. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 18 %, ali ne većim od 22 %: 20,9 EUR/hl.
Napomena 14. S volumnim udjelom stvarnog alkohola 13 % ili manjim: 13,1 EUR/hl. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 13 %, ali ne većim od 15 %: 14,2 EUR/hl.
Napomena 15. S volumnim udjelom stvarnog alkohola 13 % ili manjim: 13,1 EUR/hl. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 13 %, ali ne većim od 15 %: 15,4 EUR/hl.
Napomena 16. S volumnim udjelom stvarnog alkohola 13 % ili manjim: 14,8 EUR/hl. S volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 13 %, ali ne većim od 15 %: 15,8 EUR/hl.
Napomena 17. S volumnim udjelom stvarnog alkohola 13 % ili manjim: 9,9 EUR/hl. s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 13 % ali ne većim od 15 %: 12,1 EUR/hl.

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Dodatak 2.-A-2.

RASPORED UKIDANJA CARINA MEKSIKA ([i])

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0102.29.99	Ostalo.	15 %	0	
0102.39.99	Ostalo.	15 %	0	
0102.90.99	Ostalo.	15 %	0	
0103.91.02	Pekariji.	20 %	0	
0103.91.99	Ostalo.	20 %	0	
0103.92.03	Pekariji.	20 %	0	
0103.92.99	Ostalo.	20 %	0	
0104.10.02	Za klanje.	10 %	7	
0104.10.99	Ostalo.	10 %	7	
0104.20.99	Ostalo.	10 %	7	
0105.12.01	Purani.	10 %	0	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0105.94.01	Pijetlovi za borbu.	20 %	0	
0105.94.99	Ostalo.	10 %	0	
0105.99.99	Ostalo.	10 %	0	
0201.10.01	Trupovi i polovice.	20 %	E	
0201.20.99	Ostali komadi s kostima.	20 %	TRQ-BF1	
0201.30.01	Bez kostiju.	20 %	TRQ-BF1	
0202.10.01	Trupovi i polovice.	25 %	E	
0202.20.99	Ostali komadi s kostima.	25 %	TRQ-BF1	
0202.30.01	Bez kostiju.	25 %	TRQ-BF1	
0203.11.01	Trupovi i polovice.	20 %	7	
0203.12.01	Šunke, plećke i komadi od njih, s kostima.	20 %	7	
0203.19.99	Ostalo.	20 %	7	
0203.21.01	Trupovi i polovice.	20 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0203.22.01	Šunke, plećke i komadi od njih, s kostima.	20 %	7	
0203.29.99	Ostalo.			
ex 0203.29.99	Leđa i komadi od njih, s kostima ili bez njih.	20 %	TRQ-PK	
ex 0203.29.99	- ostalo.	20 %	7	
0204.10.01	Janjeći trupovi i polovice, svježi ili rashlađeni.	10 %	7	
0204.21.01	Trupovi i polovice.	10 %	7	
0204.22.99	Ostali komadi s kostima.	10 %	7	
0204.23.01	Bez kostiju.	10 %	7	
0204.30.01	Janjeći trupovi i polovice, smrznuti.	10 %	7	
0204.41.01	Trupovi i polovice.	10 %	7	
0204.42.99	Ostali komadi s kostima.	10 %	7	
0204.43.01	Bez kostiju.	10 %	7	
0204.50.01	Kozje meso.	10 %	7	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0206.10.01	Od životinja vrste goveda, svježi ili rashlađeni.	20 %	TRQ-BF2	
0206.21.01	Jezici.	20 %	0	
0206.22.01	Jetra.	20 %	0	
0206.29.99	Ostalo.	20 %	TRQ-BF2	
0206.30.99	Ostalo.	20 %	7	
0206.41.01	Jetra.	10 %	7	
0206.49.99	Ostalo.	10 %	7	
0206.80.99	Ostalo, svježe ili rashlađeno.	10 %	0	
0206.90.99	Ostalo, smrznuto.	10 %	0	
0207.11.01	Neizrezano na komade, svježe ili rashlađeno.	100 %	7	
0207.12.01	Neizrezano na komade, smrznuto.	100 %	7	
0207.13.01	Mehanički otkošteno.	100 %	0	
0207.13.02	Trupovi.	100 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0207.13.03	Noge, butovi ili noge i butovi u jednom komadu.	100 %	TRQ-PY	
0207.13.99	Ostalo.	100 %	7	
0207.14.01	Mehanički otkošteno.	100 %	0	
0207.14.02	Jetra.	10 %	7	
0207.14.03	Trupovi.	100 %	7	
0207.14.04	Noge, butovi ili noge i butovi u jednom komadu.	100 %	TRQ-PY	
0207.14.99	Ostalo.	100 %	7	
0207.24.01	Neizrezano na komade, svježe ili rashlađeno.	45 %	7	
0207.25.01	Neizrezano na komade, smrznuto.	45 %	7	
0207.26.01	Mehanički otkošteno.	100 %	7	
0207.26.02	Trupovi.	100 %	7	
0207.26.99	Ostalo.	100 %	7	
0207.27.01	Mehanički otkošteno.	100 %	7	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0207.27.02	Jetra.	10 %	7	
0207.27.03	Trupovi.	100 %	7	
0207.27.99	Ostalo.	100 %	7	
0207.41.01	Neizrezano na komade, svježe ili rashlađeno.	45 %	0	
0207.42.01	Neizrezano na komade, smrznuto.	45 %	0	
0207.44.01	Ostalo, svježe ili rashlađeno.	45 %	0	
0207.45.01	Jetra.	10 %	0	
0207.45.99	Ostalo.	45 %	0	
0207.51.01	Neizrezano na komade, svježe ili rashlađeno.	45 %	0	
0207.52.01	Neizrezano na komade, smrznuto.	45 %	0	
0207.54.01	Ostalo, svježe ili rashlađeno.	45 %	0	
0207.55.01	Jetra.	10 %	0	
0207.55.99	Ostalo.	45 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0207.60.01	Neizrezano na komade, svježe ili rashlađeno.	45 %	0	
0207.60.02	Neizrezano na komade, smrznuto.	45 %	0	
0207.60.99	Ostalo.	45 %	0	
0209.10.01	Od svinja.	45 %	5	
0209.90.01	Od pijetlova, kokoši ili purana.	20 %	0	
0209.90.99	Ostalo.	45 %	0	
0210.11.01	Šunke, plećke i komadi od njih, s kostima.	10 %	5	
0210.12.01	Prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih.	10 %	5	
0210.19.99	Ostalo.	10 %	5	
0210.20.01	Meso od životinja vrste goveda.	10 %	TRQ-BF1	
0210.91.01	Od primata.	10 %	0	
0210.92.01	Od kitova, dupina i pliskavica (sisavaca iz reda Cetacea); morskih krava i moronja (sisavaca iz reda Sirenia); tuljana, morskih lavova i morževa (sisavaca iz podreda Pinnipedia).	10 %	0	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0210.93.01	Od gmazova (uključujući zmije i morske kornjače).	10 %	0	
0210.99.01	Crijeva ili goveđe usne, slani ili soljeni.	10 %	TRQ-BF2	
0210.99.02	Dimljene svinjske kože, cijele ili rezane.	15 %	7	
0210.99.03	Ptice, slane ili u salamuri.	10 %	7	
0210.99.99	Ostalo.	10 %	7	
0401.10.01	U hermetički zatvorenim spremnicima.	10 %	TRQ-FM	
0401.10.99	Ostalo.	10 %	7	
0401.20.01	U hermetički zatvorenim spremnicima.	10 %	TRQ-FM	
0401.20.99	Ostalo.	10 %	7	
0401.40.01	U hermetički zatvorenim spremnicima.	10 %	TRQ-FM	
0401.40.99	Ostalo.	10 %	7	
0401.50.01	U hermetički zatvorenim spremnicima.	10 %	TRQ-FM	
0401.50.99	Ostalo.	10 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0402.10.01	Mlijeko u prahu ili tabletama.	50 %	TRQ-MP	
0402.10.99	Ostalo.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	TRQ-MP	
0402.21.01	Mlijeko u prahu ili tabletama.	50 %	TRQ-MP	
0402.21.99	Ostalo.	10 %	TRQ-MP	
0402.29.99	Ostalo.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	TRQ-MP	
0402.91.01	Evaporirano mlijeko.	45 %	TRQ-ECM	
0402.91.99	Ostalo.	20 %	TRQ-ECM	
0402.99.01	Kondenzirano mlijeko.	15 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	TRQ-ECM	
0402.99.99	Ostalo.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	TRQ-ECM	
0403.10.01	Jogurt.	20 %	7	
0403.90.99	Ostalo.	20 %	7	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0404.10.01	Sirutka u prahu, s udjelom bjelančevina ne većim od 12,5 %.	10 %	TRQ-WY	
0404.10.99	Ostalo.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	TRQ-WY	
0404.90.99	Ostalo.	20 %	TRQ-WY	
0405.10.01	Maslac, mase ne veće od 1 kg, uključujući neposredno pakiranje	20 %	TRQ-BT	
0405.10.99	Ostalo.	20 %	TRQ-BT	
0405.20.01	Mliječni namazi.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	TRQ-BT	
0405.90.99	Ostalo.	20 %	TRQ-BT	
0406.10.01	Svježi sir (nefermentirani ili neusoljeni), uključujući sir od sirutke i skutu.	45 %	TRQ-FC	
0406.20.01	Strugani sir ili sir u prahu.	20 %	TRQ-FC	
0406.30.01	S masenim udjelom masti ne većim od 36 % i masenim udjelom masti u suhoj tvari većim od 48 %, u spremnicima netomase veće od 1 kg.	45 %	TRQ-FC	
0406.30.99	Ostalo.	45 %	TRQ-FC	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0406.40.01	Sir prošaran plavom plijesni i drugi sir s plijesni dobivenom s pomoću *Penicillium roqueforti*.	20 %	7	
0406.90.01	Tvrdi, poznat kao sardo, kad je to navedeno na pakiranju.	20 %	7	
0406.90.02	Tvrdi, poznat kao reggiano ili reggianito, kad je to navedeno na pakiranju.	0 %	0	
0406.90.03	Meki, vrste colonia, ako je njegov sastav sljedeći: vlaga: od 35,5 % do 37,7 %, pepeo: od 3,2 % do 3,3 %, masti: od 29,0 % do 30,8 %, bjelančevine: od 25,0 % do 27,5 %, kloridi: od 1,3 % do 2,7 % i kiselost: od 0,8 % do 0,9 % u mliječnoj kiselini.	45 %	7	
0406.90.04	Grana ili parmigiano reggiano, s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i masenim udjelom vode u nemasnoj tvari ne većim od 47 %; danbo, edam, fontal, fontina, fynbo, gauda, havarti, maribo, samsoe, esrom, itálico, kernhem, saintnectaire, saintpaulin ili taleggio, s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i masenim udjelom vode u nemasnoj tvari većim od 47 %, ali ne većim od 72 %.	20 %	TRQ-OC	
0406.90.05	Vrsta petit suisse, sa sljedećim sastavom: vlaga od 68 % do 70 %, masti od 6 % do 8 % (u vlažnoj osnovi), suhi ekstrakt od 30 % do 32 %, najmanji sadržaj bjelančevina 6 % i fermenti s dodanim voćem, šećerom, povrćem, čokoladom ili medom ili bez njih.	45 %	TRQ-OC	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0406.90.06	Vrsta egmont, sa sljedećim svojstvima: najmanji sadržaj masti (u suhoj tvari) 45 %, najveća vlaga 40 %, najmanji udio suhe tvari 60 %, najmanja sol u vlazi 3,9 %.	45 %	TRQ-OC	
0406.90.99	Ostalo.	45 %	TRQ-OC	
0407.11.01	Od kokoši vrste *Gallus domesticus*.	0 %	0	
0407.19.99	Ostalo.	0 %	0	
0407.21.01	Za prehranu ljudi.	0 %	0	
0407.21.99	Ostalo.	0 %	0	
0407.29.01	Za prehranu ljudi.	45 %	0	
0407.29.99	Ostalo.	20 %	0	
0407.90.01	Smrznuto.	20 %	0	
0407.90.99	Ostalo.	20 %	0	
0408.11.01	Suhi	0 %	0	
0408.19.99	Ostalo.	0 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0408.91.01	Smrznuto ili u prahu.	0 %	0	
0408.91.99	Ostalo.	0 %	0	
0408.99.01	Smrznuto, osim proizvoda iz tarifne oznake 0408.99.02.	0 %	0	
0408.99.02	Jaja morskih ptica koje proizvode guano.	20 %	0	
0408.99.99	Ostalo.	0 %	0	
0410.00.01	Jaja kornjače bilo koje vrste.	20 %	0	
0410.00.99	Ostalo.	20 %	0	
0504.00.01	Crijeva, mjehuri i želuci od životinja (osim od riba), cijeli ili njihovi komadi, svježi, rashlađeni, smrznuti, soljeni ili u salamuri, sušeni ili dimljeni.	10 %	7	
0701.90.99	Ostalo.	175 %	MX-R1	*
0710.10.01	Krumpir.	15 %	7	
0712.90.03	Krumpir, neovisno je li rezan ili je u ploškama, ali dalje nepripremljen.	20 %	7	
0713.33.02	Bijeli grah, osim onog iz tarifne oznake 0713.33.01.	100 %	7	*

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
0713.33.03	Crni grah, osim onog iz tarifne oznake 0713.33.01.	100 %	7	*
0713.33.99	Ostalo.	100 %	7	*
0803.10.01	Banane za kuhanje.	20 %	0	
0803.90.99	Ostalo.	20 %	0	
0808.10.01	Jabuke.	20 %	MX10	
0809.30.01	Nektarine.	20 %	7	
0809.30.02	Breskve.	20 %	MX-R2/TRQ-FP	
0901.12.01	Bez kofeina.	20 %	7/TRQ-CFB	
0901.21.01	S kofeinom.	72 %	MX-R3/TRQ-CFB	*
0901.22.01	Bez kofeina.	72 %	MX-R3/TRQ-CFB	*
0901.90.01	Kavine ljuske i opne.	72 %	7/TRQ-CFB	*
0901.90.99	Ostalo.	72 %	7/TRQ-CFB	*
1001.11.01	Sjeme.	60 %	7	*

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1001.19.99	Ostalo.	60 %	7	*
1001.91.01	Obična pšenica (*Triticum aestivum*) ili tvrda pšenica.	0 %	0	
1001.91.99	Ostalo.	60 %	7	*
1001.99.01	Obična pšenica (*Triticum aestivum*) ili tvrda pšenica.	0 %	0	
1001.99.99	Ostalo.	60 %	7	*
1002.10.01	Sjeme.	0 %	0	
1002.90.99	Ostalo.	0 %	0	
1003.10.01	Sjeme.	0 %	0	
1003.90.01	U zrnu, s ljuskom.	15 %	0	
1003.90.99	Ostalo.	15 %	0	
1004.10.01	Sjeme.	0 %	0	
1004.90.99	Ostalo.	0 %	0	
1005.90.01	Kukuruz kokičar.	0 %	0	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1005.90.02	Kukuruz na klipu.	0 %	0	
1005.90.03	Žuti kukuruz.	0 %	0	
1005.90.04	Bijeli kukuruz.	20 %	0	
1005.90.99	Ostalo.	0 %	0	
1006.10.01	Riža u ljusci (neoljuštena ili sirova).	9 %	7	
1006.20.01	Oljuštena (smeđa) riža.	20 %	7	
1006.30.01	Dugog zrna (omjer 3: 1 ili veći ovisno o duljini i širini zrna).	20 %	7	
1006.30.99	Ostalo.	20 %	7	
1006.40.01	Lomljena riža.	20 %	7	
1007.10.01	Sjeme.	0 %	0	
1007.90.02	Uključeno ako je radnja izvršena u razdoblju od 16. svibnja do 15. prosinca.	15 %	0	
1008.40.01	Fonio (*Digitaria* spp.).	0 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1008.50.01	Kvinoa (peruanska riža) (*Chenopodium quinoa*).	0 %	0	
1008.60.01	Tritikale.	0 %	0	
1008.90.99	Ostale žitarice.	0 %	0	
1101.00.01	Brašno od pšenice ili suražice.	10 %	7	
1102.20.01	Kukuruzno brašno.	10 %	0	
1102.90.01	Rižino brašno.	10 %	0	
1102.90.02	Raženo brašno.	10 %	0	
1102.90.99	Ostalo.	10 %	0	
1103.11.01	Od pšenice.	6 %	7	
1103.13.01	Od kukuruza.	6 %	0	
1103.19.01	Od zobi.	6 %	0	
1103.19.02	Od riže.	6 %	0	
1103.19.99	Ostalo.	6 %	3	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1103.20.01	Od pšenice.	6 %	7	
1103.20.99	Ostalo.			
ex 1103.20.99	- kukuruz.	6 %	7	
ex 1103.20.99	- ostalo.	6 %	0	
1104.12.01	Od zobi.	6 %	0	
1104.19.01	Od ječma.	6 %	5	
1104.19.99	Ostalo.			
ex 1104.19.99	- pšenica.	6 %	7	
ex 1104.19.99	- kukuruz.	6 %	7	
ex 1104.19.99	- ostalo.	6 %	0	
1104.22.01	Od zobi.	6 %	0	
1104.23.01	Od kukuruza.	0 %	0	
1104.29.01	Od ječma.	6 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1104.29.99	Ostalo.	6 %	7	
1104.30.01	Klice žitarica, cijele, valjane, u ljuskicama ili mljevene.			
ex 1104.30.01	- od pšenice.	6 %	7	
ex 1104.30.01	- ostalo.	6 %	5	
1107.10.01	Neprženo.	15 %	0	
1107.20.01	Prženo.	15 %	0	
1108.11.01	Pšenični škrob.	10 %	7	
1108.12.01	Kukuruzni škrob.	10 %	0	
1108.13.01	Krumpirov škrob.	10 %	7	
1108.14.01	Škrob od juke (manioka).	10 %	0	
1108.19.01	Sago.	10 %	0	
1108.19.99	Ostalo.	10 %	5	
1108.20.01	Inulin.	10 %	0	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1109.00.01	Pšenični gluten, osušen ili neosušen.	10 %	7	
1501.10.01	Salo.	45 %	0	
1501.20.01	Ostala svinjska mast.	45 %	0	
1501.90.99	Ostalo.	45 %	0	
1502.10.01	Loj.	10 %	0	
1502.90.99	Ostalo.	10 %	0	
1503.00.01	Oleostearin.	10 %	0	
1503.00.99	Ostalo.	10 %	0	
1504.30.01	Masti i ulja te njihove frakcije, od morskih sisavaca.	10 %	0	
1508.10.01	Sirovo ulje.	10 %	0	
1508.90.99	Ostalo.	20 %	0	
1511.10.01	Sirovo ulje.	3 %	0	
1511.90.99	Ostalo.	5 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1513.11.01	Sirovo ulje.	0 %	0	
1513.19.99	Ostalo.	3 %	0	
1513.21.01	Sirovo ulje.	0 %	0	
1513.29.99	Ostalo.	3 %	0	
1515.90.04	Jojoba ulje i njegove frakcije.	10 %	0	
1516.10.01	Životinjske masti i ulja te njihove frakcije.	45 %	0	
1516.20.01	Biljne masti i ulja te njihove frakcije.	5 %	0	
1517.90.01	Jestive masti pripremljene na osnovi svinjskog sala ili nadomjestaka svinjskog sala.	20 %	0	
1518.00.02	Epoksirana životinjska ili biljna ulja.	15 %	0	
1518.00.99	Ostalo.	10 %	0	
1601.00.01	Od pijetlova, kokoši ili purana.	15 %	5	
1601.00.99	Ostalo.	15 %	5	
1602.10.01	Od pijetlova, kokoši ili purana.	20 %	5	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1602.10.99	Ostalo.	20 %	5	
1602.20.01	Od pijetlova, kokoši ili purana.	20 %	5	
1602.20.99	Ostalo.	20 %	5	
1602.31.01	Od purana.	20 %	3	
1602.32.01	Od pijetlova ili kokoši.	20 %	5	
1602.39.99	Ostalo.	20 %	0	
1602.41.01	Šunke i komadi od njih.	20 %	5	
1602.42.01	Plećke i komadi od njih.	20 %	5	
1602.49.01	Svinjska koža, kuhana u komadima („peleti”).	20 %	5	
1602.49.99	Ostalo.	20 %	5	
1602.50.01	Kuhana crijeva ili usne, hermetički pakirani.	20 %	7	
1602.50.99	Ostalo.	20 %	E	
1602.90.99	Ostalo, uključujući proizvode od krvi bilo koje životinje.	20 %	E	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1604.14.01	Tune (roda *Thunnus*), osim onih iz tarifnih oznaka 1604.14.02 i 1604.14.04.	20 %	0	
1604.14.02	Fileti („loins”) tune roda *Thunnus*, osim onih iz tarifne oznake 1604.14.04.	20 %	0	
1604.14.03	Fileti („loins”) palamide roda *Euthynnus*, vrste *Katsuwonus pelamis*, osim onih iz tarifne oznake 1604.14.04.	20 %	0	
1604.14.04	Fileti („loins”) žutoperajne tune, palamide ili velikooke tune, mase jednake ili veće od 0,5 kg, ali ne veće od 7,5 kg, prethodno kuhani, smrznuti i vakuumski pakirani u plastične vrećice, bez ljuski, kosti, kože i crnog mesa.	0 %	0	
1604.14.99	Ostalo.	20 %	0	
1604.19.01	Od palamide roda *Euthynnus*, osim vrste *Katsuwonus pelamis*, osim onih iz tarifne oznake 1604 19 02.	20 %	0	
1604.19.02	Fileti („loins”) palamide roda *Euthynnus*, osim vrste *Katsuwonus pelamis*.	20 %	0	
1604.20.02	Od tune, palamide ili druge ribe roda *Euthynnus*.	20 %	0	
1701.12.01	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti 99,4 ili većoj, ali manjoj od 99,5 stupnjeva.	0,36 USD/kg	E	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1701.12.02	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti 96 ili većoj, ali manjoj od 99,4 stupnjeva.	0,36 USD/kg	E	
1701.12.03	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti manjoj od 96 stupnjeva.	0,36 USD/kg	E	
1701.13.01	Šećer od šećerne trske određen napomenom 2. za podbrojeve uz ovo poglavlje.	0,338 USD/kg	E	
1701.14.01	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti 99,4 ili većoj, ali manjoj od 99,5 stupnjeva.	0,338 USD/kg	E	
1701.14.02	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti 96 ili većoj, ali manjoj od 99,4 stupnjeva.	0,338 USD/kg	E	
1701.14.03	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti manjoj od 96 stupnjeva.	0,338 USD/kg	E	
1701.91.01	S dodanim aromama ili tvarima za bojenje.	0,36 USD/kg	E	
1701.99.01	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti 99,5 ili većoj, ali manjoj od 99,7 stupnjeva.	0,36 USD/kg	E	
1701.99.02	Šećer čiji maseni udio saharoze, u suhom stanju, odgovara polarimetrijskoj vrijednosti 99,7 ili većoj, ali manjoj od 99,9 stupnjeva.	0,36 USD/kg	E	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1701.99.99	Ostalo.	0,36 USD/kg	E	
1702.11.01	S masenim udjelom laktoze, izražene kao bezvodna laktoza, 99 % ili većim, računano na suhu tvar.	10 %	5	
1702.19.01	Laktoza.	10 %	7	
1702.19.99	Ostalo.	15 %	7	
1702.20.01	Šećer i sirup od javora.	15 %	7	
1702.30.01	Glukoza i glukozni sirup, bez sadržaja fruktoze ili s masenim udjelom fruktoze u suhom stanju manjim od 20 %.	15 %	7	
1702.40.01	Glukoza.	15 %	7	
1702.40.99	Ostalo.	75 %	E	
1702.50.01	Kemijski čista fruktoza.	100 %	7	
1702.60.01	S masenim udjelom fruktoze, računano na suhi proizvod, većim od 50 %, ali ne većim od 60 %.	100 %	E	
1702.60.02	S masenim udjelom fruktoze, računano u suhom stanju, većim od 60 %, ali ne većim od 80 %.	100 %	7	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1702.60.99	Ostalo.	100 %	7	
1702.90.01	Rafinirani tekući šećer i invertni šećer.	0,39586 USD/kg	E	
1702.90.99	Ostalo.	15 %	7	
1704.10.01	Žvakaće gume, neovisno jesu li prevučene šećerom.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	7	
1704.90.99	Ostalo.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	5	
1802.00.01	Ljuske, kore, opne i ostali otpaci od kakaa.	0 %	0	
1803.10.01	Neodmašćeno.	0 %	0	
1803.20.01	Potpuno ili djelomično odmašćeno.	0 %	0	
1804.00.01	Kakao maslac, mast i ulje od kakaa.	0 %	0	
1805.00.01	Kakao prah, bez dodanog šećera ili drugih sladila.	5 %	0	
1806.10.01	S masenim udjelom šećera većim od 90 %.	0,36 USD/kg	E	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1806.10.99	Ostalo.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	7	
1806.20.01	ostali proizvodi u blokovima, pločama ili šipkama mase veće od 2 kg ili u tekućem stanju, u obliku pasti, praha, granula ili drugih sipkih oblika u spremnicima ili neposrednim pakiranjima mase veće od 2 kg.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	MX7	
1806.31.01	Punjeno.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	MX7	
1806.32.01	Nepunjeno.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	MX7	
1806.90.01	Prehrambeni proizvodi na osnovi brašna, krupice, škroba ili sladnog ekstrakta, s masenim udjelom kakaa u prahu, računano s potpuno odmašćenom osnovom, većim od 40 %.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	
1806.90.02	Prehrambeni proizvodi od proizvoda iz tarifnih brojeva od 0401 do 0404, s masenim udjelom kakaa u prahu, računano s potpuno odmašćenom osnovom, većim od 5 %.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	
1806.90.99	Ostalo.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	MX7	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1901.10.01	S masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 10 %.	10 %	MX-R4	
1901.10.99	Ostalo.	10 %	7	
1901.20.01	Na osnovi brašna ili škroba, zobi, kukuruza ili pšenice.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	7	
1901.20.02	S masenim udjelom mliječne masti većim od 25 %, nepripremljeno u pakiranja za pojedinačnu prodaju, osim proizvoda iz tarifne oznake 1901.20.01.	10 %	7	
1901.20.99	Ostalo.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	7	
1901.90.01	Sladni ekstrakt.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	7	
1901.90.03	Pripravci na osnovi mliječnih proizvoda s masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 10 %, ali ne većim od 50 %, osim onih iz tarifne oznake 1901.90.04.	10 %	TRQ-DP1	
1901.90.04	Pripravci na osnovi mliječnih proizvoda koji sadržavaju više od 10 % krute mliječne tvari, pripremljeni za pojedinačnu prodaju, na čijoj se oznaci navode upute za izravnu upotrebu proizvoda u pripremi npr. hrane ili deserata.	10 %	7	
1901.90.05	Pripravci na osnovi mliječnih proizvoda s masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 50 %, osim onih iz tarifne oznake 1901.90.04.	45 %	TRQ-DP2	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1901.90.99	Ostalo.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	7	
1902.11.01	S jajima.	20 %	7	
1902.19.99	Ostalo.	10 %	5	
1902.20.01	Punjena tjestenina, neovisno je li kuhana ili drukčije pripremljena.	10 %	0	
1902.30.99	Ostala tjestenina.	10 %	0	
1904.10.01	Prehrambeni proizvodi dobiveni bubrenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	5	
1904.20.01	Prehrambeni proizvodi dobiveni od neprženih pahuljica žitarica ili od mješavine neprženih pahuljica žitarica i prženih pahuljica žitarica ili nabubrenih žitarica.	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	5	
1904.30.01	Bulgur pšenica.	10 %	3	
1904.90.99	Ostalo.	10 %	3	
1905.31.01	Slatki keksi (s dodanim zaslađivačem).	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	
1905.32.01	Vafli i oblate, s punjenjem ili bez njega („gaufrette”) i vafli („gaufre”).	10 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
1905.90.99	Ostalo.	10 %	5	
2002.10.01	Rajčice, cijele ili u komadima.	20 %	5	
2002.90.99	Ostalo.	20 %	7	
2004.10.01	Krumpir.	20 %	7	
2005.20.01	Krumpir.	20 %	7	
2007.10.01	Homogenizirani proizvodi.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	
2007.91.01	Agrumi.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	
2007.99.01	Kompoti ili marmelade pripremljene za dijabetičare.	20 %	0	
2007.99.02	Želei za dijabetičare.	20 %	0	
2007.99.03	Pirei ili paste za dijabetičare.	20 %	3	
2007.99.04	Marmelade, osim onih iz tarifne oznake 2007.99.01.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	3	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
2007.99.99	Ostalo.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	3	
2008.70.01	Breskve, uključujući nektarine.	20 %	7	
2009.61.01	Brix vrijednosti ne veće od 30.	20 %	5	
2009.69.99	Ostalo.	20 %	5	
2101.11.01	Instant kava, nearomatizirana.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.11.02	Ekstrakt koncentrirane tekuće kave, među ostalim u smrznutom obliku.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.11.99	Ostalo.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.12.01	Pripravci na osnovi ekstrakata, esencija ili koncentrata ili na osnovi kave.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.30.01	Pržena cikorija i ostali prženi nadomjesci kave te ekstrakti, esencije i koncentrati tih proizvoda.	20 %	7/TRQ-CFS	
2105.00.01	Sladoled, s kakaom ili bez njega.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	TRQ-IC	
2106.10.99	Ostalo.	15 %	7	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
2106.90.05	Aromatizirani sirupi ili sirupi s dodanim tvarima za bojenje.	0,36 USD/kg	E	
2106.90.08	S masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 10 %.	15 %	7	
2106.90.09	Pripravci na osnovi jaja.	15 %	5	
2106.90.12	Derivati mliječnih bjelančevina, sa sljedećim sastavom: hidrogenska kokosova mast 44 %, bezvodna glukoza 38 %, natrijev kazeinat 10 %, emulgatori 6 %, stabilizator 2 %.	15 %	7	
2106.90.99	Ostalo.	15 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	
2202.90.04	S mlijekom.	20 %	7	
2202.90.05	Bezalkoholna piva.	20 %	0	
2202.90.99	Ostalo.	20 % + 0,36 USD/kg po udjelu šećera	0	
2204.30.99	Ostali mošt od grožđa.	20 %	7	
2208.40.01	Rum.	20 %	7	
2208.40.99	Ostalo.	20 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
2302.10.01	Od kukuruza.	10 %	0	
2302.30.01	Od pšenice.	10 %	7	
2302.40.01	Od riže.	10 %	0	
2302.40.99	Ostalo.	10 %	0	
2303.10.01	Ostaci od proizvodnje škroba i slični ostaci.	15 %	7	
2309.90.01	Pripremljena hrana za perad na osnovi mješavine različitih zdrobljenih sjemenki povrća.	0 %	0	
2309.90.02	Pašnjaci, čak i ako su tretirani mineralnim tvarima.	0 %	0	
2309.90.04	Mješavine, pripravci ili proizvodi organskog podrijetla namijenjeni hranidbi ukrasnih riba.	20 %	7	
2309.90.07	Koncentratni pripravci za proizvodnju uravnotežene hrane, osim onih iz tarifnih oznaka 2309.90.09, 2309.90.10 i 2309.90.11.	0 %	0	
2309.90.08	Nadomjestak mlijeka za telad na osnovi kazeina, mlijeka u prahu, životinjske masti, sojina lecitina, vitamina, minerala i antibiotika, osim onih iz tarifnih oznaka 2309.90.10 i 2309.90.11.	0 %	0	

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
2309.90.09	Koncentrirani ili stimulirajući pripravak na osnovi vitamina B12.	0 %	0	
2309.90.10	S masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 10 %, ali manjim ili jednakim 50 %.	0 %	0	
2309.90.11	Prehrambeni proizvodi s masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 50 %.	0 %	0	
2309.90.99	Ostalo.	0 %	0	
2402.20.01	Cigarete koje sadržavaju duhan.	67 %	5	
2905.44.01	D-glucitol (sorbitol).	5 %	0	
3501.10.01	Kazein.	0 %	0	
3501.90.01	Kazeinska ljepila.	10 %	5	
3501.90.02	Kazeinati.	0 %	0	
3501.90.03	Kazeinski karboksimetil, za fotografsku upotrebu, u otopini.	5 %	5	
3501.90.99	Ostalo.	0 %	0	
3502.11.01	Sušeno.	0 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Oznaka prema HS-u iz 2012. ([1]) (osam znamenki)	Opis	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	(*)
3502.19.99	Ostalo.	0 %	0	
3505.10.01	Dekstrini i ostali modificirani škrobovi.	5 %	7	
3824.60.01	Sorbitol, osim onog iz tarifnog podbroja 2905 44.	5 %	0	

([1]) Ovaj je raspored općenito izražen u smislu meksičkog tarifnog rasporeda u okviru Općeg zakona o uvoznim i izvoznim carinama (*Tarifa de la Ley de los Impuestos Generales de Importación y de Exportación* (LIGIE)), a njegovo tumačenje, uključujući proizvode obuhvaćene tarifnim podbrojevima ovog rasporeda, u skladu je s općim napomenama, napomenama uz odjeljke i napomenama uz poglavlja LIGIE-a.

([i]) U slučaju bilo kakvih razlika u tumačenju ovog Dodatka među jezičnim verzijama ovog Sporazuma, prednost ima španjolska verzija.

Dodatak 2.-A-3.

CARINSKE KVOTE EUROPSKE UNIJE

ODJELJAK A

Opće odredbe

1. Ovim se Dodatkom utvrđuju carinske kvote koje Europska unija primjenjuje na određenu robu s podrijetlom iz Meksika od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

2. Roba obuhvaćena svakom carinskom kvotom iz ovog odjeljka neslužbeno je navedena u naslovu točke u kojoj se utvrđuje carinska kvota. Ti su naslovi uključeni isključivo kako bi se čitateljima pomoglo u razumijevanju ovog odjeljka i njima se ne mijenja niti zamjenjuje područje primjene utvrđeno navođenjem obuhvaćenih tarifnih stavki u tarifnoj i statističkoj nomenklaturi Europske unije i u Zajedničkoj carinskoj tarifi.

3. Za potrebe ovog Dodatka pojam „metričke tone” skraćuje se kao „MT”.

ODJELJAK B

Carinske kvote

1. Carinska kvota za govedinu

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-BF1” u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) podliježe carinskoj stopi unutar kvote od 7,5 % za sljedeće ukupne količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT – ekvivalent mase trupa)
1.	1 000
2.	2 000
3.	3 000
4.	4 000
5. i svaka sljedeća godina	5 000

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (a).

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom u skladu sa svojim pravom.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0201 20 20, 0201 20 30, 0201 20 50, 0201 20 90, 0201 30 00, 0202 20 10, 0202 20 30, 0202 20 50, 0202 20 90, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0210 20 10 i 0210 20 90.

2. Carinska kvota za klaoničke proizvode od životinja vrste goveda

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-BF2" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) podliježe carinskoj stopi unutar kvote od 7,5 % za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT – ekvivalent mase trupa)
1.	1 000
2.	2 000
3.	3 000
4.	4 000
5. i svaka sljedeća godina	5 000

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (a).

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom u skladu sa svojim pravom.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0206 10 95, 0206 29 91 i 0210 99 51.

3. Carinska kvota za svinjsku šunku

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-PK" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) oslobođena je carine za ukupnu godišnju količinu od 10 000 metričkih tona (ekvivalent mase trupa) od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (b).

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom u skladu sa svojim pravom.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0203 12 11, ex 0203 19 55, 0203 22 11 i ex 0203 29 55.

4. Carinska kvota za perad

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-PY" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) oslobođena je carine za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT – ekvivalent mase trupa)
1.	3 333
2.	5 000
3. i svaka sljedeća godina	6 667

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (c).

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom u skladu sa svojim pravom.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: ex 0207 13 10, 0207 13 20, 0207 13 50, 0207 13 60, 0207 13 70, ex 0207 14 10, 0207 14 20, 0207 14 50, 0207 14 60, 0207 14 70, 0207 27 10, 1602 32 11, 1602 32 19, 1602 32 30 i 1602 32 90.

5. Prijelazna carinska kvota za jaja

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-EG1/3" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (g) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi jednakoj 50 % primijenjene carinske stope utvrđene prema načelu najpovlaštenije države za ukupnu godišnju količinu od 300 metričkih tona (ekvivalent jaja u ljusci) u prvoj godini nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupne količine utvrđene u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Od početka druge godine na robu s podrijetlom iz podtočaka (a) i (g) primjenjuje se povlašteno tarifno postupanje utvrđeno u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije), a carinska kvota iz podtočke (a) istječe.

(d) Od početka treće godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (g) oslobođena je carine.

(e) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent jaja u ljusci primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 2.

(f) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(g) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0407 11 00 i 0407 19 19.

6. Carinska kvota za proizvode od jaja

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-EG2" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) oslobođena je carine za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT – ekvivalent jaja u ljusci)
1.	2 000
2.	2 500
3.	3 000
4.	3 500
5.	4 000
6.	4 500
7. i svaka sljedeća godina	5 000

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent jaja u ljusci primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 2.

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0408 11 80, 0408 19 81, 0408 19 89, 0408 91 80 i 0408 99 80.

7. Prijelazna carinska kvota za med

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-HY/7” u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) oslobođena je carine za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)
Od 1. do 6.	35 000

(b) Od početka sedme godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (e) oslobođena je carine.

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupne količine utvrđene u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 0409 00 00.

8. Prijelazna carinska kvota za smrznute jagode

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-SY/5” u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) oslobođena je carine za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)
Od 1. do 4.	1 500

(b) Od početka pete godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (e) oslobođena je carine.

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupne količine utvrđene u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 0811 10 90.

9. Carinska kvota za kukuruzni škrob

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-SH1” u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (d) oslobođena je carine za ukupnu godišnju količinu od 1 800 metričkih tona od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 1108 12 00.

10. Prijelazna carinska kvota za proizvode od tune

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-TN1/7” u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (h) podliježe carinskim stopama unutar kvote navedenima u točkama (b) i (c) za sljedeće ukupne količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)
1.	15 000
2.	15 500
3.	16 000
4.	16 500
5.	17 000

(b) Na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifne stavke 1604 14 21, 1604 14 28, 1604 14 31, 1604 14 38, 1604 14 41, 1604 14 48, 1604 19 39 i 1604 20 70 primjenjuje se carinska stopa unutar kvote od 6,8 %.

(c) Na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 1604 14 90 primjenjuje se carinska stopa unutar kvote od 7,1 %.

(d) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(e) Od početka šeste godine na robu s podrijetlom iz podtočaka (a) i (h) primjenjuje se povlašteno tarifno postupanje utvrđeno u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije), a carinska kvota iz podtočke (a) istječe.

(f) Od početka sedme godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (h) oslobođena je carine.

(g) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(h) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 1604 14 21, 1604 14 28, 1604 14 31, 1604 14 38, 1604 14 41, 1604 14 48, 1604 14 90, 1604 19 39 i 1604 20 70.

11. Prijelazna carinska kvota za proizvode od fileta („loins”) tune

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-TN2/5” u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (f) podliježe carinskoj stopi unutar kvote od 6 % za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)
Od 1. do 3.	6 000

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Od početka četvrte godine na robu s podrijetlom iz podtočaka (a) i (f) primjenjuje se povlašteno tarifno postupanje utvrđeno u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije), a carinska kvota iz podtočke (a) istječe.

(d) Od početka pete godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (f) oslobođena je carine.

(e) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(f) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 1604 14 26, 1604 14 36 i 1604 14 46.

12. Carinska kvota za šećer za rafiniranje

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-SR1” u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (d) podliježe carinskoj stopi unutar kvote od 49 EUR po metričkoj toni za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)
1.	10 000
2.	20 000
3. i svaka sljedeća godina	30 000

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom u skladu sa svojim pravom.

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 1701 13 10 i 1701 14 10.

13. Carinska kvota za posebne šećere

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-SR2" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (d) oslobođena je carine za količinu od 500 metričkih tona.

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 1701 13 90.

14. Carinska kvota za ostale šećere

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-SR3" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (d) oslobođena je carine za količinu od 1 000 metričkih tona.

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 1702 30 10, 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 10, 1702 40 90, 1702 50 00, 1702 60 10, ex 1702 60 95, 1702 90 30, ex 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, ex 2101 12 98 i ex 2101 20 98.

15. Prijelazna carinska kvota za žvakaće gume

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-CW/7" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (f) podliježe stopi unutar kvote od 6 % za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)
Od 1. do 4.	1 000

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Od početka pete godine na robu s podrijetlom iz podtočaka (a) i (f) primjenjuje se povlašteno tarifno postupanje utvrđeno u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije), a carinska kvota iz podtočke (a) istječe.

(d) Od početka sedme godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (f) oslobođena je carine.

(e) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(f) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 1704 10 10 i 1704 10 90.

16. Prijelazna carinska kvota za šparoge

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-ASP/7" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (f) podliježe carinskoj stopi unutar kvote od 7 % za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)
Od 1. do 4.	1 000

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Od početka pete godine na robu s podrijetlom iz podtočaka (a) i (f) primjenjuje se povlašteno tarifno postupanje utvrđeno u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije), a carinska kvota iz podtočke (a) istječe.

(d) Od početka sedme godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (f) oslobođena je carine.

(e) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(f) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 2005 60 00.

17. Prijelazna tarifna kvota za sok od naranče

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-OJ/3" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (e) podliježe sljedećim carinskim stopama unutar kvote za sljedeće ukupne godišnje količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT)	Carinska stopa unutar kvote
1.	1 000	33,3 % osnovne stope
2.	1 000	16,7 % osnovne stope

(b) Od početka treće godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (e) oslobođena je carine.

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(d) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 2009 11 11, 2009 11 19 i 2009 11 91.

18. Carinska kvota za etanol

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-EL" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (d) oslobođena je carine za godine i ukupne količine navedene u nastavku. Dio ukupne količine u svakoj godini rezervira se za posebnu upotrebu u proizvodnji jakih alkoholnih pića razvrstanih u tarifni broj ex 2208 ([1]) i definiranih u članku 2. Uredbe (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) i njezinu Prilogu I. Ostatak ukupne količine u svakoj godini rezervira se za bilo koju drugu upotrebu. ([3])

Godina	Ukupna godišnja količina (MT) Posebna upotreba: proizvodnja jakih alkoholnih pića	Ukupna godišnja količina (MT) Posebna upotreba: osim proizvodnje jakih alkoholnih pića	Ukupna godišnja količina (MT)
1.	1 400	1 100	2 500
2.	2 800	2 200	5 000
3.	4 200	3 300	7 500
4.	5 600	4 400	10 000
5. i svaka sljedeća godina	7 000	5 500	12 500

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 2207 10 00, 2207 20 00 i 2208 90 99.

19. Carinska kvota za rum

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-RM" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (d) oslobođena je carine za količinu od 3 000 hektolitara.

([1]) Osim za tarifne stavke 2208 90 91 i 2208 90 99.

([2]) Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiranju, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla jakih alkoholnih pića i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89 (SL EU L 39, 13.2.2008., str. 16.).

([3]) Osim za proizvodnju proizvoda razvrstanih u tarifni broj 2208.

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 2208 40 11, 2208 40 39, 2208 40 51 i 2208 40 99.

20. Prijelazna carinska kvota za albumin iz jaja

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-EG3/10" utvrđena u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (f) oslobođena je carine za sljedeće ukupne količine:

Godina	Ukupna godišnja količina (MT – ekvivalent jaja u ljusci)
od 1. do 9.	3 000

(b) Od početka desete godine roba s podrijetlom iz podtočaka (a) i (f) oslobođena je carine.

(c) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent jaja u ljusci primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 2.

(d) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(e) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(f) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 3502 11 90 i 3502 19 90.

21. Carinska kvota za derivate škroba

(a) Roba s podrijetlom razvrstana u tarifnu stavku s oznakom „TRQ-SH2" u rasporedu ukidanja carina Europske unije iz Dodatka 2.-A.-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije) i navedena u podtočki (d) oslobođena je carine za količinu od 300 metričkih tona.

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (a) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-1. (Raspored ukidanja carina Europske unije).

(c) Europska unija upravlja ovom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu".

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 2905 43 00, 2905 44 11, 2905 44 19, 2905 44 91, 3824 60 11 i 3824 60 19.

ODJELJAK C

Konverzijski faktori

1. Kad je riječ o carinskim kvotama navedenima pod točkama od 1. do 4. u odjeljku B (Carinske kvote), za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se sljedeći konverzijski faktori:

(a) za carinske kvote navedene pod točkama 1. i 2. u odjeljku B (Carinske kvote):

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
0201 20 20	„Kompenzirane” četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima, svježe ili rashlađene	100 %
0201 20 30	Neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima, svježe ili rashlađene	100 %
0201 20 50	Neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima, svježe ili rashlađene	100 %
0201 20 90	Svježi ili rashlađeni komadi goveđeg mesa, s kostima (osim trupova i polovica, „kompenziranih četvrtina”, prednjih i stražnjih četvrtina)	100 %
0201 30 00	Svježe ili rashlađeno meso od životinja vrste goveda, bez kostiju	130 %
0202 20 10	Smrznute „kompenzirane” četvrtine goveđeg mesa, s kostima	100 %
0202 20 30	Smrznute neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima	100 %
0202 20 50	Smrznute neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima	100 %
0202 20 90	Smrznuti komadi goveđeg mesa, s kostima (osim trupova i polovica, „kompenziranih” četvrtina, prednjih i stražnjih četvrtina)	100 %
0202 30 10	Smrznute prednje četvrtine goveđeg mesa, bez kostiju, cijele ili raskomadane u najviše pet komada, svaka u jednom bloku; „kompenzirane” četvrtine u dva bloka, od kojih jedan sadržava prednju četvrtinu, cijelu ili raskomadanu u najviše pet komada, a drugi cijelu stražnju četvrtinu, osim filea, u jednom komadu	130 %
0202 30 50	Smrznuti „crop”, vrat s potplećkom („chuck and blade”) i prsa s donjim dijelom plećke mesa od životinja vrste goveda, bez kostiju	130 %
0202 30 90	Smrznuto goveđe meso, bez kostiju (osim prednje četvrtine, cijele ili raskomadane u najviše pet komada, svaka u jednom bloku, „kompenzirane” četvrtine u dva bloka, od kojih jedan sadržava prednju četvrtinu, cijelu ili raskomadanu u najviše pet komada, a drugi cijelu stražnju četvrtinu, osim filea, u jednom komadu)	130 %

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
0206 10 95	Svježa ili rashlađena goveđa unutarnja prepona, mišićna i tetivna (osim za proizvodnju farmaceutskih proizvoda)	100 %
0206 29 91	Smrznuta goveđa unutarnja prepona, mišićna i tetivna (osim za proizvodnju farmaceutskih proizvoda)	100 %
0210 20 10	Meso od životinja vrste goveda, soljeno, u salamuri, sušeno ili dimljeno, s kostima	100 %
0210 20 90	Meso od životinja vrste goveda, soljeno, u salamuri, sušeno ili dimljeno, bez kostiju	135 %
0210 99 51	Jestiva unutarnja prepona od životinja vrste goveda, mišićna i tetivna, soljena, u salamuri, sušena ili dimljena	100 %

(b) za carinsku kvotu navedenu pod točkom 3. u odjeljku B (Carinske kvote):

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
0203 12 11	Svježe ili rashlađene šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	100 %
ex 0203 19 55	Svježe ili rashlađene šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, bez kosti	120 %
0203 22 11	Smrznute šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	100 %
ex 0203 29 55	Smrznute šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, bez kosti	120 %

(c) za carinsku kvotu navedenu pod točkom4. u odjeljku B (Carinske kvote):

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
ex 0207 13 10	Svježi ili rashlađeni komadi od kokoši vrste *Gallus domesticus*, bez kostiju, osim svježeg ili rashlađenog mehanički otkoštenog mesa kokoši vrste *Gallus domesticus*, koje se nakon uklanjanja kostiju dobije odvajanjem mesa od kostiju s dijelovima mesa ili od trupa peradi strojnom obradom kojom se uništava ili mijenja struktura mišićnih vlakana	140 %
0207 13 20	Svježe ili rashlađene polovice ili četvrtine kokoši vrste *Gallus domesticus*	100 %

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
0207 13 50	Svježa ili rashlađena prsa i komadi od njih, kokoši vrste *Gallus domesticus*, s kostima	110 %
0207 13 60	Svježe ili rashlađene noge i komadi od njih od kokoši vrste *Gallus domesticus*, s kostima	100 %
0207 13 70	Svježi ili rashlađeni komadi od kokoši vrste *Gallus domesticus*, s kostima (osim polovica i četvrtina, cijelih krila, s vrhovima ili bez njih, hrptova, vratova, hrptova s vratovima, bataka i vrhova krila, prsa, nogu i njihovih dijelova)	100 %
ex 0207 14 10	Smrznuti komadi od kokoši vrste *Gallus domesticus*, bez kostiju, osim smrznutog mehanički otkoštenog mesa kokoši vrste *Gallus domesticus* koje se, nakon uklanjanja kostiju, dobije odvajanjem mesa od kostiju s dijelovima mesa ili od trupa peradi strojnom obradom kojom se uništava ili mijenja struktura mišićnih vlakana	140 %
0207 14 20	Smrznute polovice ili četvrtine, kokoši vrste *Gallus domesticus*	100 %
0207 14 50	Smrznuta prsa i komadi od njih, kokoši vrste *Gallus domesticus*, s kostima	110 %
0207 14 60	Smrznute noge i komadi od njih od kokoši vrste *Gallus domesticus*, s kostima	100 %
0207 14 70	Smrznuti komadi od kokoši vrste *Gallus domesticus*, s kostima (osim polovica i četvrtina, cijelih krila, s vrhovima ili bez njih, hrptova, vratova, hrptova s vratovima, zabataka i vrhova krila, prsa, nogu i njihovih dijelova)	100 %
0207 27 10	Smrznuti komadi puretine vrste *domesticus*, bez kostiju	140 %
1602 32 11	Nekuhano, pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi od kokoši vrste *Gallus domesticus*, s udjelom mesa i klaoničkih proizvoda peradi od 57 % i većim (osim kobasica i sličnih proizvoda i proizvoda od jetre)	80 %

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
1602 32 19	Kuhano, pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi od kokoši vrste *Gallus domesticus*, s udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda peradi od 57 % i većim (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za pojedinačnu prodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u spremnicima netomase ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	80 %
1602 32 30	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi od kokoši vrste *Gallus domesticus*, s masenim udjelom mesa peradi ili klaoničkih proizvoda od 25 % ili većim, ali manjim od 57 % (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za pojedinačnu prodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u spremnicima netomase ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	45 %
1602 32 90	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi od kokoši vrste *Gallus domesticus* (osim onog s udjelom mesa i klaoničkih proizvoda od 25 % i većim, mesa ili klaoničkih proizvoda pura ili biserki, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za pojedinačnu prodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u spremnicima netomase ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata i sokova)	35 %

2. Kad je riječ o carinskim kvotama navedenima pod točkama 5., 6. i 20., za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent jaja u ljusci primjenjuju se sljedeći konverzijski faktori:

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
0407 11 00	Oplođena jaja za liježenje, od domaćih kokoši	100 %
0407 19 19	Oplođena jaja peradi za liježenje (isključujući jaja pura, gusaka i kokoši)	100 %
0408 11 80	Sušeni žumanjci jaja, namijenjeni prehrani ljudi, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila	246 %
0408 19 81	Žumanjci jaja, tekući, prikladni za prehranu ljudi, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila	116 %
0408 19 89	Žumanjci jaja (osim tekućih), smrznuti ili drukčije konzervirani, prikladni za prehranu ljudi, s dodanim šećerom ili ostalim sladilima ili bez njih (osim sušenih)	116 %

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogledne svrhe)	Konverzijski faktor
0408 91 80	Sušena ptičja jaja, bez ljuske, s dodanim šećerom ili ostalim sladilima ili bez njih, prikladna za prehranu ljudi (osim žumanjaka jaja)	452 %
0408 99 80	Ptičja jaja, bez ljuske, svježa, kuhana na pari ili u vodi, oblikovana, smrznuta ili drukčije konzervirana, s dodanim šećerom ili ostalim sladilima ili bez njih, prikladna za prehranu ljudi (osim sušenih i žumanjaka jaja)	116 %
3502 11 90	Albumin iz jaja, sušen, npr. u listićima, ljuskicama, pahuljicama, prahu, prikladan za prehranu ljudi	856 %
3502 19 90	Albumin iz jaja, prikladan za prehranu ljudi (osim sušenog, npr. u listićima, pahuljicama, kristalima, prahu)	116 %

Dodatak 2.-A-4.

CARINSKE KVOTE MEKSIKA

ODJELJAK A

Opće odredbe

1. Ovim se Dodatkom utvrđuju carinske kvote koje Meksiko primjenjuje na određenu robu s podrijetlom iz Europske unije od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

2. Meksiko upravlja sljedećim carinskim kvotama utvrđenima u odjeljku B (Carinske kvote) u skladu sa svojim pravom: TRQ-BF1, TRQ-PK, TRQ-BF2, TRQ-PY, TRQ-FP, TRQ-CFB i TRQ-CFS.

3. Meksiko upravlja sljedećim carinskim kvotama utvrđenima u odjeljku B (Carinske kvote) u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Dodatku i sa svojim pravom: TRQ-FM, TRQ-MP, TRQ-ECM, TRQ-WY, TRQ-BT, TRQ-FC, TRQ-OC, TRQ-DP1, TRQ-DP2 i TRQ-IC.

4. Roba obuhvaćena svakom carinskom kvotom iz odjeljka B (Carinske kvote) neslužbeno je navedena u naslovu odredbe u kojoj se utvrđuje carinska kvota. Ti su naslovi uključeni isključivo kako bi se čitateljima pomoglo u razumijevanju ovog Dodatka i njima se ne mijenja niti zamjenjuje područje primjene utvrđeno navođenjem obuhvaćenih tarifnih stavki u meksičkom Općem zakonu o uvoznim i izvoznim carinama (*Tarifa de la Ley de los Impuestos Generales de Importación y de Exportación* (LIGIE)).

5. Za potrebe ovog Dodatka pojam „metričke tone” skraćuje se kao „MT”.

ODJELJAK B

Carinske kvote

1. Govedina

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-BF1” u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Carina unutar kvote i ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko uz povlaštenu carinsku stopu unutar kvote u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznose:

Godina	Ukupna količina (MT – ekvivalent mase trupa)	Carina unutar kvote (%)
1.	6 000	7,50
2.	12 000	6,25
3.	18 000	5,00

Godina	Ukupna količina (MT – ekvivalent mase trupa)	Carina unutar kvote (%)
4.	24 000	3,75
5.	30 000	2,50
6.	30 000	1,25
7. i svaka sljedeća godina	30 000	0

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (a).

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0201.20.99, 0201.30.01, 0202.20.99, 0202.30.01 i 0210.20.01.

2. Svinjska leđa i komadi od njih, s kostima ili bez njih

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-PK” u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT – ekvivalent mase trupa)
1. i svaka sljedeća godina	10 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (b).

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku ex 0203.29.99.

3. Klaonički proizvodi od životinja vrste goveda

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-BF2” u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Carina unutar kvote i ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko uz povlaštenu carinsku stopu unutar kvote u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznose:

Godina	Ukupna količina (MT – ekvivalent mase trupa)	Carina unutar kvote (%)
1.	2 000	7,50
2.	4 000	6,25
3.	6 000	5,00
4.	8 000	3,75
5.	10 000	2,50
6.	10 000	1,25
7. i svaka sljedeća godina	10 000	0

(b) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(c) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (a).

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0206.10.01, 0206.29.99 i 0210.99.01.

4. Pileće noge, zabataci ili noge i zabataci u jednom komadu.

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-PY” u rasporedu ukidanja carina Meksika.

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT – ekvivalent mase trupa)
1.	10 000
2.	12 500
3.	15 000
4.	17 500
5. i svaka sljedeća godina	20 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Pri izračunu količina uvezenih u okviru ove carinske kvote za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se konverzijski faktori utvrđeni u odjeljku C točki 1. podtočki (c).

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0207.13.03 i 0207.14.04.

5. Mlijeko i vrhnje, nekoncentrirani, bez dodanog šećera ili drugih sladila

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-FM" u rasporedu ukidanja carina Meksika.

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (litre)
1.	100 000
2.	125 000
3.	150 000
4.	175 000
5. i svaka sljedeća godina	200 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše pet godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od šeste godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu".

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0401.10.01, 0401.20.01, 0401.40.01 i 0401.50.01.

6. Mlijeko u prahu

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-MP" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1.	30 000
2.	35 000
3.	40 000

Godina	Ukupna količina (MT)
4.	45 000
5. i svaka sljedeća godina	50 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše tri godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od četvrte godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu".

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0402.10.01, 0402.10.99, 0402.21.01, 0402.21.99 i 0402.29.99.

7. Evaporirano i kondenzirano mlijeko

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-ECM" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1. i svaka sljedeća godina	200

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0402.91.01, 0402.91.99, 0402.99.01 i 0402.99.99.

8. Sirutka, neovisno o tome je li koncentrirana ili sadržava dodani šećer ili druga sladila; proizvodi koji se sastoje od prirodnih sastojaka mlijeka, neovisno o tome sadržavaju li dodani šećer ili druga sladila, nespomenuti ni uključeni na Ostalom mjestu

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifni broj naveden u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-WY" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1. i svaka sljedeća godina	5 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od šeste godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu".

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifni broj 0404.

9. Maslac i druge masti i ulja dobiveni od mlijeka te mliječni namazi

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-BT" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1.	1 500
2.	1 667
3.	1 833
4.	2 000
5.	2 167
6.	2 333
7. i svaka sljedeća godina	2 500

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše tri godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od četvrte godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu".

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0405.10.01, 0405.10.99, 0405.20.01 i 0405.90.99.

10. Svježi strugani sir ili sir u prahu i topljeni sir

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-FC" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1.	2 500
2.	3 125
3.	3 750
4.	4 375
5. i svaka sljedeća godina	5 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše tri godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od četvrte godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0406.10.01, 0406.20.01, 0406.30.01 i 0406.30.99.

11. Ostali sirevi

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-OC” u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1.	6 000
2.	9 500
3.	13 000
4.	16 500
5. i svaka sljedeća godina	20 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše tri godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od četvrte godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0406.90.04, 0406.90.05, 0406.90.06 i 0406.90.99.

12. Svježe breskve

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifnu stavku navedenu u podtočki (d) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-FP" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (d) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1.	1 500
2.	1 611
3.	1 722
4.	1 833
5.	1 944
6.	2 056
7.	2 167
8.	2 278
9.	2 389
10. i svaka sljedeća godina	2 500

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe povlaštenoj carinskoj stopi određenoj u skladu s točkom 3. podtočkom (j) odjeljka B (Osnovna stopa i kategorije postupnog snižavanja) Priloga 2.-A za tarifne stavke s oznakom „MX-R2".

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 0809.30.02.

13. Kava

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom navedene u podtočki (d) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b) pod uvjetom da je u skladu s posebnim pravilima o podrijetlu utvrđenima u odjeljku C (Posebni dogovori o pravilima o podrijetlu za određene proizvode) Priloga 3.-A (Pravila o podrijetlu za određene proizvode). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-CFB" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (d) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1. i svaka sljedeća godina	1 600

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) mora biti u skladu s posebnim pravilom o podrijetlu utvrđenim u Prilogu 3.-A (Pravila o podrijetlu za određene proizvode) kako bi podlijegala povlaštenoj carinskoj stopi određenoj u skladu s točkom 3. podtočkom (k) odjeljka B (Osnovna stopa i kategorije postupnog snižavanja) Priloga 2.-A za tarifne stavke 0901.21.01 i 0901.22.01 s oznakom „MX-R3" i u skladu s točkom 3. podtočkom (d) odjeljka B (Osnovna stopa i kategorije postupnog snižavanja) Priloga 2.-A za tarifne stavke 0901.12.01, 0901.90.01 i 0901.90.99 s oznakom „7".

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 0901.12.01, 0901.21.01, 0901.22.01, 0901.90.01 i 0901.90.99.

14. Mliječni proizvodi s masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 10 %, ali ne većim od 50 %

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-DP1" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1. i svaka sljedeća godina	3 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše pet godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od šeste godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu".

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 1901.90.03.

15. Mliječni proizvodi s masenim udjelom krute mliječne tvari većim od 50 %

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-DP2" u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1. i svaka sljedeća godina	10 000

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi u razdoblju od najviše pet godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Počevši od šeste godine, ovom se carinskom kvotom upravlja prema načelu „prvi po redoslijedu”.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 1901.90.05.

16. Ekstrakti, esencije i koncentrati kave i pripravci od nje

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom navedene u podtočki (d) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b) pod uvjetom da je u skladu s posebnim pravilima o podrijetlu utvrđenima u odjeljku C (Posebni dogovori o pravilima o podrijetlu za određene proizvode) Priloga 3.-A (Pravila o podrijetlu za određene proizvode). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-CFS” u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (d) koja se smije uvesti po povlaštenoj carinskoj stopi utvrđenoj u skladu s točkom 3. podtočkom (d) odjeljka B (Osnovna stopa i kategorije postupnog snižavanja) Priloga 2.-A u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1. i svaka sljedeća godina	1 400

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh količina utvrđenih u podtočki (b) mora biti u skladu s posebnim pravilom o podrijetlu utvrđenim u Prilogu 3.-A (Pravila o podrijetlu za određene proizvode) kako bi podlijegala povlaštenoj carinskoj stopi određenoj u skladu s točkom 3. podtočkom (d) odjeljka B (Osnovna stopa i kategorije postupnog snižavanja) Priloga 2.-A.

(d) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u sljedeće tarifne stavke: 2101.11.01, 2101.11.02, 2101 11 99, 2101.12.01 i 2101.30.01.

17. Sladoled

(a) Meksiko dopušta uvoz robe s podrijetlom razvrstane u tarifne stavke navedene u podtočki (e) do ukupne količine uz povlaštenu carinsku stopu utvrđenu u podtočki (b). Carinska kvota utvrđena u ovoj točki označena je oznakom „TRQ-IC” u rasporedu ukidanja carina Meksika iz Dodatka 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(b) Ukupna količina robe s podrijetlom navedene u podtočki (e) koja se smije uvesti u Meksiko bez carine u svakoj godini u okviru ove carinske kvote iznosi:

Godina	Ukupna količina (MT)
1. i svaka sljedeća godina	500

(c) Roba s podrijetlom uvezena povrh ukupnih količina utvrđenih u podtočki (b) podliježe osnovnoj carinskoj stopi utvrđenoj u Dodatku 2.-A-2. (Raspored ukidanja carina Meksika).

(d) Meksiko ovu carinsku kvotu može dodijeliti putem dražbi.

(e) Ova se carinska kvota primjenjuje na robu s podrijetlom razvrstanu u tarifnu stavku 2105.00.01.

ODJELJAK C

Konverzijski faktori

1. Kad je riječ o carinskim kvotama navedenima u odjeljku B (Carinske kvote) točkama 1., 2., 3. i 4., za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa primjenjuju se sljedeći konverzijski faktori:

(a) carinske kvote utvrđene u odjeljku B (Carinske kvote) točkama 1. i 3.:

Tarifna stavka	Opis (isključivo u ogledne svrhe)	Faktor konverzije (%)
0201.20.99	Ostali komadi s kostima.	100
0201.30.01	Bez kostiju.	130
0202.20.99	Ostali komadi s kostima.	100
0202.30.01	Bez kostiju.	130
0206.10.01	Od životinja vrste goveda, svježi ili rashlađeni.	100
0206.29.99	Ostalo.	100
0210.20.01	Meso od životinja vrste goveda:	
	s kostima.	100
	bez kostiju.	135
0210.99.01	Crijeva ili goveđe usne, slani ili soljeni (konzervirani).	100

(b) carinska kvota utvrđena u odjeljku B (Carinske kvote) točki 2.:

Tarifna stavka	Opis (isključivo u ogledne svrhe)	Faktor konverzije (%)
ex 0203.29.99	Ostalo – leđa i komadi od njih, s kostima ili bez njih.	100

(c) carinska kvota utvrđena u odjeljku B (Carinske kvote) točki 4.:

Tarifna stavka	Opis (isključivo u ogledne svrhe)	Faktor konverzije (%)
0207.13.03	Noge, butovi ili noge i butovi u jednom komadu.	100
0207.14.04	Noge, butovi ili noge i butovi u jednom komadu.	100

PRILOG 2.-B

POPIS ROBE ISKLJUČENE IZ DEFINICIJE PONOVNO PROIZVEDENE ROBE

Roba razvrstana u sljedeće tarifne brojeve ili podbrojeve Harmoniziranog sustava isključena je iz definicije ponovno proizvedene robe: 8413 60, 8413 70, od 8414 30 do 8414 60, 8415, 8418, 8419 11, 8419 19, 8421, 8422, 8443, 8450, 8451, 8452 10, 8471, 8481 80, 8481 90, 8483, 8501, 8502, 8504, od 8508 do 8510, od 8515 do 8519, 8521 10, 8521 90, 8522 10, 8522 90, od 8525 60 do 8525 80, 8527, 8528, 8535, 8536 10, 8536 20, 8539, 8544, od 8701 do 8706, 8708, 9018 19, 9019 20 i 9028 30.

PRILOG 2.-C

IZNIMKE OD UVOZNIH I IZVOZNIH OGRANIČENJA MEKSIKA

1. Meksiko može zadržati mjere navedene u nastavku, pod uvjetom da se tim mjerama ne odobrava povlaštenije postupanje ni prema jednoj trećoj zemlji, uključujući bilo koju treću zemlju s kojom je Meksiko sklopio sporazum na temelju članka XXIV. GATT-a iz 1994. i Dogovora o tumačenju članka XXIV. GATT-a iz 1994.

2. Podrazumijeva se da ništa u ovom Prilogu ne utječe na prava ili obveze bilo koje stranke na temelju Sporazuma o WTO-u u pogledu bilo koje mjere navedene u ovom Prilogu ([1]).

3. Opisi uz odgovarajuću oznaku HS navode se samo za referencu.

4. Članak 2.9. (Uvozna i izvozna ograničenja) ne primjenjuje se na:

(a) ograničenja u skladu s člankom 76. Zakona o sektoru ugljikovodika (*Ley del Sector de Hidrocarburos*), objavljenog u Službenom listu Meksika (*Diario Oficial de la Federación*) 18. ožujka 2025., člankom 51. Uredbe o djelatnostima iz treće glave Zakona o ugljikovodicima (*Reglamento de las actividades a que se refiere el Título Tercero de la Ley de Hidrocarburos*), objavljene u Službenom listu Meksika (*Diario Oficial de la Federación*) 31. listopada 2014., i Sporazumom o utvrđivanju klasifikacije i kodifikacije ugljikovodika i naftnih proizvoda koji podliježu uvoznim i izvoznim dozvolama Ministarstva energetike (*Acuerdo por el que se establece la clasificación y codificación de Hidrocarburos y Petrolíferos cuya importación y exportación está sujeta a Permiso Previo por parte de la Secretaría de Energía*), objavljenim u Službenom listu Meksika (*Diario Oficial de la Federación*) 29. prosinca 2014., te svim naknadnim izmjenama tog sporazuma u vezi s izvozom iz Meksika robe predviđene u sljedećim stavkama meksičkog tarifnog rasporeda u okviru Općeg zakona o uvoznim i izvoznim carinama (*Tarifa de la Ley de los Impuestos Generales de Importación y de Exportación*), objavljenog u Službenom listu Meksika (*Diario Oficial de la Federación*) 18. lipnja 2007. i 29. lipnja 2012.:

HS iz 2012.	Opis
2709.00.02	Teška.
2709.00.03	Srednje teška.
2709.00.04	Laka.
2709.00.99	Ostala sirova naftna ulja.
2710.12.03	Benzin za zrakoplove.
2710.12.08	Benzin, s oktanskim brojem manjim od 87.
2710.12.09	Benzin, s oktanskim brojem 87 ili većim, ali manjim od 92.

([1]) Stranke razumiju da bi se svaka odluka vijeća ili žalbenog tijela WTO-a u pogledu neke mjere obuhvaćene ovim Prilogom trebala odražavati u njemu.

HS iz 2012.	Opis
2710.12.10	Benzin, s oktanskim brojem 92 ili većim, ali manjim od 95.
2710.12.91	Ostali benzin.
2710.19.05	Loživo ulje.
2710.19.08	Turbozin (kerozin, petrolej) i njegove mješavine.
2710.19.09	Dizelsko ulje (dizel) i njegove mješavine, sa sadržajem sumpora 15 ppm ili manjim.
2710.19.10	Dizelsko ulje (dizel) i njegove mješavine, sa sadržajem sumpora većim od 15 ppm, ali jednakim ili manjim od 500 ppm.
2710.19.91	Ostalo dizelsko ulje (dizel) i njegove mješavine.
2711.11.01	Prirodni plin (ukapljen).
2711.19.01	Butan i propan, međusobno pomiješani, ukapljeni.
2711.21.01	Prirodni plin (plinovit).

(b) zabrane ili ograničenja uvoza u Meksiko rabljenih guma, rabljene opreme, rabljenih vozila i rabljenih šasija opremljenih motorima vozila iz točke 1. podtočke I. i točke 5. Priloga 2.2.1. Sporazumu kojim Ministarstvo gospodarstva utvrđuje pravila i opće kriterije za međunarodnu trgovinu (*Acuerdo por el que la Secretaría de Economía emite reglas y criterios de carácter general en materia de Comercio Exterior*), objavljenom u Službenom listu Meksika (*Diario Oficial de la Federación*) 31. prosinca 2012.; i

(c) ograničenja uvoza i izvoza neobrađenih dijamanata (oznake HS 7102.10, 7102.21 i 7102.31) u skladu s postupkom certificiranja Procesa Kimberley, koji je uspostavljen Interlakenskom deklaracijom donesenom 5. studenoga 2002. u Interlakenu na ministarskom sastanku o postupku certificiranja Procesa Kimberley za neobrađene dijamante.

PRILOG 2.-D

POSEBNE ODREDBE O ADMINISTRATIVNOJ SURADNJI

1. Stranke surađuju u suzbijanju radnji kojima se krši carinsko zakonodavstvo povezano s povlaštenim tarifnim postupanjem odobrenim na temelju poglavlja 2. (Trgovina robom) u skladu s poglavljem 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom) i Prilogom o uzajamnoj administrativnoj suradnji u carinskim pitanjima iz članka 4.11. (Carinska suradnja i uzajamna administrativna suradnja) stavka 3.

2. Na ovaj se Prilog primjenjuju definicije iz Priloga o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima.

3. Postupak utvrđen u točkama od 4. do 8. primjenjuje se ako je stranka na temelju objektivnih i provjerljivih informacija, uključujući rezultate provjera podrijetla ili zahtjeva za pomoć i, prema potrebi, posjeta radi provjere, utvrdila:

(a) da su opetovano počinjena kršenja carinskog zakonodavstva povezana s povlaštenim tarifnim postupanjem odobrenim u skladu s poglavljem 2. (Trgovina robom); ili

(b) da u slučajevima radnji kojima se krši carinsko zakonodavstvo druga stranka opetovano odbija ispuniti obveze iz točke 1. ili ih na drugi način ne ispunjava.

4. Stranka koja je utvrdila okolnosti iz točke 3. upućuje to pitanje Pododboru za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu kako bi se postiglo rješenje prihvatljivo za obje stranke.

5. Ako stranke ne postignu prihvatljivo rješenje u roku od tri mjeseca od pokretanja postupka u skladu s točkom 4., stranka koja je utvrdila navedene okolnosti može o tome obavijestiti Zajednički odbor i započeti savjetovanje na temelju svih relevantnih informacija kako bi se postiglo rješenje prihvatljivo za obje stranke.

6. Ako stranke ne postignu prihvatljivo rješenje u roku od tri mjeseca od obavijesti iz točke 5., Zajednički odbor može donijeti odluku o privremenom opozivu povlaštenog tarifnog postupanja za predmetnu robu.

7. Ako je privremeni opoziv povlaštenog tarifnog postupanja o kojem je odlučio Zajednički odbor djelotvoran u sprečavanju radnji kojima se krši carinsko zakonodavstvo iz točke 1., stranka koja je utvrdila navedene okolnosti povlači mjere koje je donijela kako bi osigurala usklađenost sa svojim carinskim zakonodavstvom.

8. Privremeni opoziv primjenjuje se u razdoblju koje je potrebno za suzbijanje radnji kojima se krši carinsko zakonodavstvo, a u svakom slučaju ne duljem od šest mjeseci. Ako su uvjeti koji su doveli do početne suspenzije i dalje prisutni nakon isteka šestomjesečnog razdoblja, Zajednički odbor može odlučiti produljiti taj opoziv. Svaka privremena suspenzija prekida se na datum najkasnije dvije godine od početne suspenzije, osim ako Zajednički odbor odluči da su uvjeti koji su doveli do početne suspenzije i dalje prisutni.

9. Svaka stranka objavljuje odluku Zajedničkog odbora o privremenom opozivu na temelju ovog Priloga, kao i sve druge obavijesti trgovcima u skladu sa svojim unutarnjim postupcima.

PRILOG 2.-E

MJERE RELEVANTNE ZA VINSKE PROIZVODE I JAKA ALKOHOLNA PIĆA

DIO A

ENOLOŠKI POSTUPCI I OGRANIČENJA TE DEFINICIJE PROIZVODA MEKSIKA

Zakoni i drugi propisi koji se odnose na definicije proizvoda te enološke postupke i ograničenja iz članka 2.22. (Enološki postupci) stavka 1. točaka (a) i (b) jesu:

(a) zakoni i drugi propisi:

i. *Ley General de Salud* (Opći zakon o zdravlju) kako je objavljen u Službenom listu Meksika 7. veljače 1984. i njegova uredba;

ii. *Reglamento de Control Sanitario de Productos y Servicios* (Uredba o sanitarnoj kontroli proizvoda i usluga) kako je objavljena u Službenom listu Meksika 9. kolovoza 1999.; i

iii. *Ley Federal sobre Metrología y Normalización* (Savezni zakon o mjeriteljstvu i normizaciji) kako je objavljen u Službenom listu Meksika 1. srpnja 1992. i njegova uredba;

(b) *Normas Oficiales Mexicanas* (meksičke službene norme, dalje u tekstu „NOM”):

i. NOM-142-SSA1/SCFI-2014 *Bebidas alcohólicas – Especificaciones sanitarias – Etiquetado sanitario y comercial* (Alkoholna pića – sanitarne specifikacije – sanitarno i komercijalno označivanje); i

ii. NOM-199-SCFI-2017 *Bebidas alcohólicas – Denominación, especificaciones fisicoquímicas, información comercial y métodos de prueba* (Alkoholna pića – naziv, fizikalno-kemijske specifikacije, komercijalne informacije i ispitne metode); i

(c) *Normas Mexicanas* (meksičke norme):

i. NMX-V-012-NORMEX-2005 *Bebidas alcohólicas – Vino – Especificaciones* (Alkoholna pića – vino – specifikacije);

ii. NMX-V-030-NORMEX-2016 *Bebidas alcohólicas – Vino generoso – Denominación, etiquetado y especificaciones* (Alkoholna pića – „vino generoso” – naziv, označivanje i specifikacije);

iii. NMX-V-047-NORMEX-2009 *Bebidas alcohólicas – Vino espumoso y vino gasificado – Denominación, etiquetado y especificaciones* (Alkoholna pića – pjenušavo vino i gazirano vino – naziv, označivanje i specifikacije);

iv. NMX-V-005-NORMEX-2013 *Bebidas alcohólicas – Determinación de aldehídos, ésteres, metanol y alcoholes superiores – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje aldehida, estera, metanola i viših alkohola – ispitne metode (ispitivanje));

v. NMX-V-006-NORMEX-2013 *Bebidas alcohólicas – Determinación de azúcares – Azúcares reductores directos y totales – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje šećera – izravni i ukupni reducirajući šećeri – ispitne metode (ispitivanje));

vi. NMX-V-013-NORMEX-2013 *Bebidas alcohólicas – Determinación del contenido alcohólico (por ciento de alcohol en volumen a 20 °C (% Alc. Vol.) – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje sadržaja alkohola (postotak volumnog udjela alkohola na 20 °C (% alk. vol.) – ispitne metode (ispitivanje));

vii. NMX-V-015-NORMEX-2014 *Bebidas alcohólicas – Determinación de acidez total, acidez fija y acidez volátil – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje ukupne kiselosti, fiksne kiselosti i hlapive kiselosti – ispitne metode (ispitivanje));

viii. NMX-V-017-NORMEX-2014 *Bebidas alcohólicas – Determinación de extracto seco y cenizas – Método de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje suhog ekstrakta i pepela – ispitna metoda (ispitivanje));

ix. NMX-V-025-NORMEX-2010 *Bebidas alcohólicas – Determinación de adición de alcoholes o azúcares provenientes de caña, sorgo o maíz a bebidas alcohólicas provenientes de uva, manzana o pera mediante la Relación Isotópica de Carbono 13 (δ13CVPDB), Determinación del origen de CO_2 en bebidas alcohólicas gaseosas mediante la Relación Isotópica de Carbono 13 (δ13CVPDB), Determinación de adición de agua en los vinos mediante la Relación Isotópica del Oxigeno 18 (D18ovsmow), por espectrometría de masas de isotopos estables – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje dodavanja alkohola ili šećera od šećerne trske, sirka ili kukuruza alkoholnim pićima od grožđa, jabuka ili krušaka na temelju omjera izotopa ugljika 13 (δ13CVPDB), Određivanje podrijetla CO_2 u gaziranim alkoholnim pićima primjenom omjera izotopa ugljika 13 (δ13CVPDB), Određivanje dodavanja vode u vinima na temelju omjera izotopa kisika 18 (D18ovsmow) primjenom masene spektrometrije stabilnih izotopa – ispitne metode (ispitivanje));

x. NMX-V-027-NORMEX-2014 *Bebidas alcohólicas – Determinación de anhídrido sulfuroso, dióxido de azufre (SO_2) libre y total – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – Određivanje sumporova dioksida te slobodnog i ukupnog sumporova dioksida (SO_2) – ispitne metode (ispitivanje));

xi. NMX-V-048-NORMEX-2009 *Bebidas Alcohólicas – Determinación de dióxido de carbono (CO_2) en bebidas alcohólicas – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje ugljikova dioksida (CO_2) u alkoholnim pićima – ispitne metode (ispitivanje)); i

xii. NMX-V-050-NORMEX-2010 *Bebidas alcohólicas – Determinación de metales como cobre (Cu), plomo (Pb), arsénico (As), zinc (Zn), hierro (Fe), calcio (Ca), mercurio (Hg), cadmio (Cd), por absorción atómica – Métodos de ensayo (prueba)* (Alkoholna pića – određivanje metala kao što su bakar (Cu), olovo (Pb), arsen (As), cink (Zn), željezo (Fe), kalcij (Ca), živa (Hg), kadmij (Cd) atomskom apsorpcijom – ispitne metode (ispitivanje)).

DIO B

ENOLOŠKI POSTUPCI I OGRANIČENJA, OZNAČIVANJE I DEFINICIJE PROIZVODA EUROPSKE UNIJE

1. Zakoni i drugi propisi koji se odnose na definicije i označivanje proizvoda iz članka 2.22. (Enološki postupci) stavka 2. točaka (a) i (b):

(a) Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), posebno pravila proizvodnje u sektoru vina, u skladu s člancima 75., 78., 81. i 91. te Prilogom VII. dijelom II. te uredbe, pod uvjetom da se odnose na proizvode obuhvaćene odjeljkom C (Trgovina vinima i jakim alkoholnim pićima) poglavlja 2. (Trgovina robom) ovog Sporazuma;

([1]) SL EU L 347, 20.12.2013., str. 671.

(b) Uredba Komisije (EZ) br. 606/2009 od 10. srpnja 2009. o utvrđivanju određenih detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu kategorija proizvoda od vinove loze, enoloških postupaka i primjenjivih ograničenja ([2]), posebno članak 2. te uredbe i prilozi I. i III. toj uredbi; i

(c) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/33 od 17. listopada 2018. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za zaštitu i označivanje oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla, zahtjeva za zaštitu, postupka podnošenja prigovora, izmjene i poništenja tradicionalnih izraza te označivanja i prezentiranja u sektoru vina, ([3]), posebno članak 47. i članci od 52. do 54. te uredbe i prilozi od III. do V. toj uredbi.

2. Zakoni i drugi propisi o enološkim postupcima i ograničenjima:

(a) Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([4]), posebno pravila proizvodnje u sektoru vina, u skladu s člancima 75., 80., 83. i 91. te uredbe i Prilogom VIII. toj uredbi; i

(b) Uredba Komisije (EZ) br. 606/2009 od 10. srpnja 2009. o utvrđivanju određenih detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu kategorija proizvoda od vinove loze, enoloških postupaka i primjenjivih ograničenja ([5]).

DIO C

OZNAČIVANJE VINA

1. U popisima iz točaka 2. i 3. ovog dijela definiraju se izrazi za nepjenušava i pjenušava vina koji će se upotrebljavati u skladu s člankom 2.23. (Označivanje vinskih proizvoda i jakih alkoholnih pića) stavkom 8. u vezi s ograničenjima u odnosu na neprevreli šećer.

2. Izrazi za nepjenušava vina:

Izrazi	Ograničenje u odnosu na neprevreli šećer za nepjenušava vina
Suho	< 4 g/l, ili < 9 g/l ako je ukupna kiselost izražena u gramima vinske kiseline po litri < 2 g manje od sadržaja neprevrelog šećera
Polusuho	od 4 do 12 g/l
Poluslatko	između 12 i 45 g/l
Slatko	> 45 g/l

3. Izrazi za pjenušava vina:

Izrazi	Ograničenje u odnosu na neprevreli šećer za pjenušava vina
„Brut nature”	< 3 g/l

([2]) SL EU L 193, 24.7.2009., str. 1.
([3]) SL EU L 9, 11.1.2019., str. 2.
([4]) SL EU L 347, 20.12.2013., str. 671.
([5]) SL EU L 193, 24.7.2009., str. 1.

Izrazi	Ograničenje u odnosu na neprevreli šećer za pjenušava vina
„Extra brut”	između 0 i 6 g/l
„Brut”	između 0 i 15 g/l
Vrlo suho	između 12 i 20 g/l
Suho	između 17 i 35 g/l
Polusuho	između 35 i 50 g/l
Slatko	> 50 g/l

DIO D

DOKUMENTACIJA I CERTIFICIRANJE

1. U skladu s člankom 2.24. (Certificiranje vinskih proizvoda i jakih alkoholnih pića) stavkom 1. stranke odobravaju uvoz vinskih proizvoda na svoje područje u skladu s pravilima ovog dijela kojima se uređuju dokumenti za certificiranje uvoza i izvješća o analizi.

2. Ispunjavanje zahtjeva za uvoz vina na područje stranke dokazuje se nadležnim tijelima stranke uvoznice tako da se predoče sljedeći dokumenti:

(a) certifikat koji je izdalo nadležno tijelo zemlje podrijetla; i

(b) ako je vino namijenjeno za izravnu ljudsku potrošnju, izvješće o analizi koje je sastavio laboratorij službeno priznat u zemlji podrijetla. Izvješće o analizi uključuje sljedeće informacije:

i. ukupnu volumnu alkoholnu jakost;

ii. stvarnu alkoholnu jakost izraženu volumenom;

iii. ukupan suhi ekstrakt;

iv. ukupnu kiselost, izraženu kao vinska kiselina;

v. hlapivu kiselost, izraženu kao octena kiselina;

vi. limunsku kiselost; i

vii. ukupni sumporov dioksid.

PRILOG 2.-F

LIJEKOVI

1. Svaka stranka mora ispunjavati obveze koje su utvrđene u Sporazumu o TBT-u u pogledu odobrenja za stavljanje u promet, postupka obavješćivanja ili drugih regulatornih zahtjeva koje bilo koja stranka sastavlja, donosi ili primjenjuje za farmaceutske proizvode i koje nisu obuhvaćene definicijom tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti.

2. Svaka stranka primjenjuje međunarodne norme, prakse i smjernice za farmaceutske i medicinske proizvode, uključujući one razvijene u okviru Svjetske zdravstvene organizacije (SZO), Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), Međunarodnog vijeća za usklađivanje tehničkih zahtjeva za lijekove za ljudsku uporabu (ICH) te Konvencije o farmaceutskoj inspekciji i Programa suradnje u farmaceutskoj inspekciji (PIC/S), kao temelj za svoje tehničke propise, osim u slučajevima, propisno obrazloženima na temelju znanstvenih i tehničkih informacija, kad bi takve međunarodne norme, prakse ili smjernice bile nedjelotvorne ili neprikladne za ostvarenje legitimnih ciljeva.

3. Stranke prepoznaju da njihovo potpuno sudjelovanje u relevantnim tijelima iz točke 2. olakšava međusobnu regulatornu suradnju. Stranke nastoje donijeti odluku o sklapanju sporazuma o uzajamnom priznavanju u pogledu dobre proizvođačke prakse u budućnosti. Stranke u tom kontekstu prepoznaju važnost pokazivanja dobrih rezultata u provedbi međunarodnih normi i izgradnji međusobnog povjerenja. Odbor za trgovinu robom sastaje se svake dvije godine radi praćenja napretka. Na tim sastancima stranke raspravljaju o razradi svojih regulatornih okvira i o tome kako zaštititi razmjenu informacija. Stranke također započinju dijalog radi rasprave o inspekcijskim postupcima i procjene uštede koja bi se ostvarila sporazumom o uzajamnom priznavanju.

PRILOG 2.-G

MOTORNA VOZILA I OPREMA TE NJIHOVI DIJELOVI

1. Ovaj se Prilog primjenjuje na norme, tehničke propise i postupke ocjenjivanja sukladnosti koje je stranka donijela ili koje održava na svojoj središnjoj razini vlasti, a koji su povezani sa sigurnošću i emisijama novih motornih vozila ili nove opreme motornih vozila, kako je utvrđeno njezinim zakonima i drugim propisima.

2. Stranke nastoje ukloniti nepotrebne prepreke trgovini i pojačati regulatornu suradnju, u skladu s poglavljem 9. (Tehničke prepreke u trgovini), istodobno priznajući pravo svake stranke da odredi željenu razinu zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i potrošača.

Pristup tržištu

3. Svaka stranka prihvaća na svojem tržištu sva nova motorna vozila ili novu opremu motornih vozila, kako je definirano njezinim zakonima i drugim propisima, pod uvjetom da je proizvođač u skladu s primjenjivim postupcima stranke uvoznice certificirao da je vozilo ili oprema u skladu sa sigurnosnim normama i tehničkim propisima koji se primjenjuju u stranci uvoznici ([1]).

4. Stranke potvrđuju da je Meksiko u svoje tehničke propise NOM-194-SCFI i NOM-042-SEMARNAT uključio tehničke propise Europske unije i Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE), uključujući odgovarajuća izvješća o ispitivanju i certifikate o homologaciji, navedene u Dodatku 2.-G-1. (Certifikati i izvješća o ispitivanju koje prihvaća Meksiko).

5. Meksiko pridržava pravo na izmjenu svojih tehničkih propisa NOM-194-SCFI i NOM-042-SEMARNAT, uključujući uključivanje tehničkih propisa Europske unije ili UNECE-a. Za vrijeme pripreme takvih izmjena Meksiko obavješćuje Europsku uniju i na zahtjev dostavlja informacije o razlozima za te izmjene. Meksiko nastavlja priznavati tehničke propise navedene u Dodatku 2.-G-1. (Popis certifikata i izvješća o ispitivanju koje prihvaća Meksiko) i njihova ažuriranja, osim ako bi se takvim priznavanjem osigurala niža razina sigurnosti ili zaštite okoliša od uvedenih izmjena ili bi se ugrozile obveze u okviru sporazuma USMCA ili ako bi to bilo protivno legitimnim ciljevima politike Meksika.

6. Kad god Meksiko revidira svoje tehničke propise koji se odnose na homologaciju motornih vozila i njihove opreme, stranke se nastoje međusobno savjetovati, u skladu s odgovarajućim odredbama poglavlja 9. (Tehničke prepreke u trgovini), kako bi utvrdile mogu li se tehnički propisi navedeni u Dodatku 2.-G-2. (Popis dodatnih certifikata ili izvješća o ispitivanju) uključiti u Dodatak 2.-G-1. (Popis certifikata i izvješća o ispitivanju koje prihvaća Meksiko).

7. Svaka stranka nastoji dopustiti uvoz i stavljanje na svoje tržište proizvoda u koje je ugrađena nova tehnologija ili nova značajka koju stranka uvoznica još nije regulirala, osim ako ima opravdane sumnje u sigurnost proizvoda, na temelju znanstvenih ili tehničkih informacija kojima se dokazuje da ta nova tehnologija ili nova značajka čini rizik za zdravlje ljudi, sigurnost ili okoliš. Stranka koja odbija uvoz i stavljanje na svoje tržište obavješćuje što prije drugu stranku o toj odluci.

8. Stranka ne poništava niti umanjuje koristi koje druga stranka ima na temelju ovog Priloga od regulatornih mjera specifičnih za obuhvaćene proizvode. Tom se obvezom ne dovodi u pitanje pravo stranke da donese mjere potrebne za sigurnost i zaštitu okoliša ili javnog zdravlja.

([1]) Podrazumijeva se da se ništa u ovoj točki ne smije tumačiti kao da stranku sprečava da na svoje tržište dopusti i prihvaćanje novih motornih vozila ili nove opreme motornih vozila certificiranih u skladu sa sigurnosnim i emisijskim normama treće zemlje ili da zahtijeva certifikaciju sukladnosti s bilo kojim postojećim sigurnosnim i emisijskim normama za motorna vozila koje su na snazi u stranci na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zajednička suradnja

9. Stranke surađuju i razmjenjuju informacije o svim pitanjima relevantnima za provedbu ovog Priloga u okviru Odbora za trgovinu robom.

10. Radi promicanja regulatorne konvergencije stranke razmjenjuju informacije, u mjeri u kojoj je to izvedivo, o svojim tehničkim propisima koji se odnose na sigurnost motornih vozila i zaštitu okoliša.

11. Dodaci 2.-G-1. (Popis certifikata i izvješća o ispitivanju koje prihvaća Meksiko) i 2.-G-2. (Popis dodatnih certifikata ili izvješća o ispitivanju) sastavni su dio ovog Priloga.

Dodatak 2.-G-1.

POPIS CERTIFIKATA I IZVJEŠĆA O ISPITIVANJU KOJE PRIHVAĆA MEKSIKO

Popis tehničkih propisa Europske unije i UNECE-a iz Priloga 2.-G točke 3. uključenih u tehničke propise Meksika NOM-194-SCFI i NOM-042-SEMARNAT:

Zahtjev	Direktive ili uredbe EU-a ([1])	Pravilnici UNECE-a
Nasloni za glavu	Direktiva 78/932/EEZ ili Direktiva 74/408/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 25 ili br. 17
Sigurnosni pojasevi i sustavi za vezivanje	Direktiva 76/115/EEZ ili Direktiva 77/541/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 14 ili br. 16 dodatak 10.
Ručne upravljačke naprave, pokazne svjetiljke i indikatori	Direktiva 78/316/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 121
Retrovizori	Direktiva 71/127/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 46
Čvrstoća sjedala	Direktiva 78/932/EEZ ili Direktiva 74/408/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 17 (br. 25 samo za naslon za glavu, a br. 17 za cijela sjedala)
Gume	Uredba (EU) br. 458/2011	Pravilnik UNECE-a br. 30 (motorna vozila i njihove prikolice) ili br. 54 (gospodarska vozila i njihove prikolice)
Glavna svjetla	Direktiva 76/761/EEZ, Direktiva 76/756/EEZ ili Direktiva 76/758/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 48 – Ugradnja uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (M, N i O) ili br. 112 – Asimetrična glavna svjetla (žarulje sa žarnom niti)
Svjetla upozorenja, parkirna svjetla	Direktiva 76/756/EEZ ili Direktiva 77/540/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 48, br. 6 ili br. 77
Kočna svjetla	Direktiva 76/758/EEZ ili Direktiva 76/756/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 48 ili br. 7
Stražnja svjetla za registarsku pločicu	Direktiva 76/756/EEZ ili Direktiva 76/760/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 4 ili br. 48

([1]) Upućivanja na direktive ili uredbe koje su stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na direktive ili uredbe koje su ih naslijedile, pod uvjetom da su njihovo područje primjene i sadržaj istovjetni potonjim direktivama ili uredbama, osim kad je riječ o uredbama o emisijama, za koje Meksiko prihvaća samo one navedene na ovom popisu.

Zahtjev	Direktive ili uredbe EU-a [1]	Pravilnici UNECE-a
Gabaritna, prednja/stražnja pozicijska, bočna i kočna svjetla (M, N i O)	Direktiva 76/756/EEZ ili Direktiva 76/758/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 48 ili br. 7
Svjetla za vožnju unatrag	Direktiva 77/539/EEZ ili Direktiva 76/756/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 48 ili br. 23
Pokazivači smjera	Direktiva 76/758/EEZ, Direktiva 76/759/EEZ ili Direktiva 76/756/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 48 ili br. 6
Katadiopterski uređaji	Direktiva 76/756/EEZ ili 76/757/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 48 ili br. 3
Odmrzavanje i odmagljivanje vjetrobranskog stakla Sustavi grijanja	Direktiva 78/317/EEZ ili Direktiva 672/2010/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 122
Sustavi za brisanje i pranje vjetrobrana	Direktiva 78/318/EEZ ili Direktiva 94/68/EEZ ili Uredba (EU) br. 1008/2010	
Kočenje (radno i parkirno)	Direktiva 71/320/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 13 (kočenje za kategorije M, N i O) ili br. 13-H (kočenje (osobni automobili))
Sigurnosna stakla	Direktiva 92/22/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 43
Brzinomjer	Direktiva 75/443/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 39
Zaštita putnika u slučaju čelnog sudara	Direktiva 96/79/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 94
Zaštita putnika u slučaju bočnog sudara	Direktiva 96/27/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 95
ABS i napredni sustavi za kočenje u slučaju opasnosti (AEBS)	Uredba (EU) br. 347/2012 ili Uredba (EU) 2015/562	Pravilnik UNECE-a br. 13, br. 13-H ili br. 131

[1] Upućivanja na direktive ili uredbe koje su stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na direktive ili uredbe koje su ih naslijedile, pod uvjetom da su njihovo područje primjene i sadržaj istovjetni potonjim direktivama ili uredbama, osim kad je riječ o uredbama o emisijama, za koje Meksiko prihvaća samo one navedene na ovom popisu.

Zahtjev	Direktive ili uredbe EU-a [1]	Pravilnici UNECE-a
Podsjetnik za vezanje sigurnosnog pojasa (SBR)	Direktiva 76/115/EEZ ili Direktiva 77/541/EEZ	Pravilnik UNECE-a br. 16
Emisije kod paljenja uz pomoć svjećice, kompresijskog paljenja, vozila na ukapljeni naftni plin i vozila na komprimirani prirodni plin	Direktiva 2002/80/EZ (Euro IV, laka vozila)	Pravilnik UNECE-a br. 49

[1] Upućivanja na direktive ili uredbe koje su stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na direktive ili uredbe koje su ih naslijedile, pod uvjetom da su njihovo područje primjene i sadržaj istovjetni potonjim direktivama ili uredbama, osim kad je riječ o uredbama o emisijama, za koje Meksiko prihvaća samo one navedene na ovom popisu.

Dodatak 2.-G-2.

POPIS DODATNIH CERTIFIKATA ILI IZVJEŠĆA O ISPITIVANJU

Stranke u skladu s točkom 6. ovog Priloga razmatraju dodavanje u Dodatak 2.-G-1. (Popis certifikata i izvješća o ispitivanju koje prihvaća Meksiko) certifikata i izvješća o ispitivanju predviđenih direktivama ili uredbama Europske unije ili pravilnicima UNECE-a u vezi s tehničkim zahtjevima navedenima u popisima za različite kategorije vozila u nastavku:

(a) kategorije vozila M i N: osobni automobili, kombiji, autobusi, kamioni i njihova oprema

Zahtjev	Direktive ili uredbe EU-a	Pravilnici UNECE-a
Potpuno vozilo	Direktiva 2007/46/EZ	Pravilnik UNECE-a br. 0 – IWVTA
Sigurnost električnih vozila na baterije		Pravilnik UNECE-a br. 100

(b) kategorija vozila L: motocikli, mopedi, četverocikli i njihova oprema

Zahtjev	Direktive ili uredbe EU-a	Pravilnici UNECE-a
Potpuno vozilo	Uredba (EU) br. 168/2013	
Buka	Uredbe (EU) br. 134/2014 i (EU) br. 168/2013	Pravilnik UNECE-a br. 41 (emisije buke) i br. 9 (za tricikle)

(c) kategorije vozila T i C: poljoprivredni traktori i njihova oprema

Zahtjev	Direktive ili uredbe EU-a	Pravilnici UNECE-a
Potpuno vozilo	Uredba (EU) br. 167/2013	
Emisija dizelskih motora (poljoprivredni traktori)	Direktiva 2000/25/EZ	Pravilnik UNECE-a br. 96
Kočenje	Uredbe (EU) 2015/68 i (EU) br. 167/2013	

PRILOG 3.-A

PRAVILA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE

ODJELJAK A

UVODNE NAPOMENE

Napomena 1.

Opća načela

1.1. U ovom se odjeljku utvrđuju pravila za primjenu uvjeta iz odjeljaka B i C ovog Priloga kako je predviđeno u članku 3.2. (Opći zahtjevi) stavku 1. točki (c).

1.2. Za potrebe ovog Priloga zahtjevi da bi se proizvod smatrao proizvodom s podrijetlom u skladu s člankom 3.2. (Opći zahtjevi) stavkom 1. točkom (c) su promjena tarifnog broja, proizvodni postupak, maksimalna vrijednost ili masa materijala bez podrijetla ili bilo koji drugi zahtjev utvrđen u ovom Prilogu.

1.3. Upućivanje na masu u pravilu o podrijetlu za određeni proizvod znači netomasu odnosno masu materijala ili proizvoda ne uključujući masu pakiranja.

Napomena 2.

Struktura popisa pravila o podrijetlu za određene proizvode

2.1. Napomene uz odsjeke, poglavlja, tarifne brojeve ili podbrojeve, ako je primjenjivo, čitaju se zajedno s pravilima o podrijetlu za određene proizvode za odgovarajući odsjek, poglavlje, tarifni broj ili podbroj.

2.2. Svako pravilo o podrijetlu za određeni proizvod iz drugog stupca popisa iz odjeljka B primjenjuje se na odgovarajući proizvod naveden u prvom stupcu tog popisa.

2.3. Ako proizvod podliježe alternativnim pravilima o podrijetlu za određeni proizvod, proizvod se smatra proizvodom s podrijetlom iz stranke ako zadovoljava jedno od tih pravila.

2.4. Ako proizvod podliježe pravilu o podrijetlu za određeni proizvod koje obuhvaća više zahtjeva, proizvod se smatra proizvodom s podrijetlom iz stranke samo ako zadovoljava sve zahtjeve.

2.5. Ako se pravilom o podrijetlu za određeni proizvod izričito isključuju određeni materijali iz Harmoniziranog sustava, njime se zahtijeva da isključeni materijali budu podrijetlom iz stranke.

Primjer: ako se prema pravilu o podrijetlu za tarifni broj 3505 zahtijeva „CTH osim iz tarifnog broja 1108”, u tom slučaju proizvodi razvrstani u tarifni broj 1108 (škrobovi, inulin) moraju biti s podrijetlom.

Napomena 3.

Primjena pravila o podrijetlu za određene proizvode

3.1. Članak 3.2. (Opći zahtjevi) stavak 3. o proizvodima koji su stekli status proizvoda s podrijetlom i koji se upotrebljavaju u proizvodnji drugih proizvoda primjenjuje se bez obzira na to jesu li proizvodi taj status stekli u istoj tvornici u stranci u kojoj se ti proizvodi upotrebljavaju.

3.2. Ako je u pravilu o podrijetlu za određeni proizvod predviđeno da se ne smije upotrebljavati navedeni materijal bez podrijetla ili da vrijednost ili masa navedenog materijala bez podrijetla ne smiju prekoračivati određeni prag, ti se uvjeti ne primjenjuju na materijale bez podrijetla koji su razvrstani drugdje u Harmoniziranom sustavu.

Primjer: ako se pravilom za poglavlje 19. zahtijeva da „ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 1006, 1101, 1102 ili od 1104 do 1108 ne prelazi 20 % masenog udjela gotovog proizvoda”, upotreba žitarica bez podrijetla iz poglavlja 10., osim riže iz tarifnog broja 1006, nije ograničena.

3.3. Ako je pravilom o podrijetlu za određeni proizvod utvrđeno da se proizvod mora proizvoditi od određenog materijala, to ne sprečava upotrebu drugih materijala koji zbog svoje prirode ne mogu zadovoljiti to pravilo.

Napomena 4.

Definicije

4.1. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „CC” znači proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg poglavlja, osim onog u koje je razvrstan proizvod, ili promjena u poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj iz bilo kojeg drugog poglavlja tako da za sve materijale bez podrijetla upotrijebljene u proizvodnji proizvoda mora biti provedena promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na razini dvije znamenke (to jest promjena u poglavlju) Harmoniziranog sustava;

(b) „CTH” znači proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onog u koji je razvrstan proizvod, ili promjena u poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj iz bilo kojeg drugog tarifnog broja tako da za sve materijale bez podrijetla upotrijebljene u proizvodnji proizvoda mora biti provedena promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na razini četiri znamenke (to jest promjena u tarifnom broju) Harmoniziranog sustava;

(c) „CTSH” znači proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog podbroja, osim onog u koji je razvrstan proizvod, ili promjena u poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja tako da za sve materijale bez podrijetla upotrijebljene u proizvodnji proizvoda mora biti provedena promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na razini šest znamenki (to jest promjena u tarifnom podbroju) Harmoniziranog sustava.;

(d) „carinska vrijednost” znači vrijednost robe utvrđena u skladu sa Sporazumom o određivanju carinske vrijednosti;

(e) „EXW” ili „cijena franko tvornica” znači cijena proizvoda franko tvornica plaćena proizvođaču u stranci u kojoj je obavljen posljednji postupak obrade ili prerade, a u svim slučajevima uključuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala i sve druge troškove povezane s njegovom proizvodnjom, umanjenu za sve domaće poreze koji su vraćeni ili isplaćeni nakon izvoza dobivenog proizvoda, čak i ako cijena nije poznata, nije sigurna ili ne odražava sve troškove povezane s proizvodnjom proizvoda;

ako je posljednji postupak obrade ili prerade podugovorom dodijeljen proizvođaču u stranci, pojam „proizvođač” može se odnositi na poduzeće koje je iskoristilo podugovaratelja;

(f) „MaxNOM” znači maksimalna vrijednost materijala bez podrijetla izražena u postotku koja se izračunava prema sljedećoj formuli:

$$\text{MaxNOM}(\%) = \frac{\text{VNM}}{\text{EXW}} \times 100$$

(g) „NOM” znači proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja; i

(h) „VNM” znači vrijednost materijala bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda, što je njihova carinska vrijednost u trenutku uvoza uključujući vozarinu, osiguranje (ako je primjenjivo), pakiranje i sve druge troškove nastale pri prijevozu materijala do luke uvoza u stranci u kojoj proizvođač robe ima sjedište ili, ako ta vrijednost nije poznata i ne može se utvrditi, primjenjuje se prva cijena koju je moguće utvrditi, a koja je plaćena za materijale bez podrijetla u Europskoj uniji ili Meksiku.

Napomena 5.

Vlakna, tisak, osnovni tekstilni materijali i tolerancije

5.1. Pojam „prirodna vlakna” koristi se u ovom Prilogu za vlakna koja nisu umjetna ili sintetička te je ograničen na faze prije predenja, uključujući i otpad te, osim ako je drukčije određeno, taj izraz uključuje grebenana, češljana ili na drugi način obrađena, ali nepredena vlakna.

5.2. Pojam „prirodna vlakna” uključuje konjsku dlaku iz tarifnog broja 0511, svilu iz tarifnih brojeva 5002 i 5003 te vunena vlakna, finu ili grubu životinjsku dlaku iz tarifnih brojeva od 5101 do 5105, pamučna vlakna iz tarifnih brojeva od 5201 do 5203 te ostala biljna vlakna iz tarifnih brojeva od 5301 do 5305.

5.3. Pojmovi „tekstilna pulpa”, „kemijski materijali” i „materijali od kojih se radi papir” koriste se na popisu pravila o podrijetlu za određene proizvode za opis materijala koji nisu razvrstani u poglavlja od 50. do 63. i koji se mogu koristiti za proizvodnju umjetnih, sintetičkih ili papirnih vlakana ili pređa.

5.4. Pojam „umjetna rezana vlakna” upotrebljava se na popisu pravila o podrijetlu za određene proizvode za sintetičku ili umjetnu kudjelju, rezana vlakna ili otpatke iz tarifnih brojeva od 5501 do 5507.

5.5. Pojam „tisak” znači tehnika kojom se tekstilnom supstratu trajno daje objektivno ocijenjena funkcija, kao što su boja, dezen ili tehničko svojstvo, upotrebom sita, valjka, digitalne tehnike ili tehnike preslikavanja.

5.6. Pojam „tisak (kao samostalni postupak)” znači tisak u kombinaciji s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova, pečenje, postupak prigušivača zraka, postupak usitnjavanja, mljevenja, pare i skraćivanja te mokro dekatiranje), pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla nije veća od 50 % cijene robe franko tvornica.

5.7. Ako se za određeni proizvod na popisu pravila o podrijetlu za određene proizvode upućuje na napomenu 5., uvjeti iz drugog stupca tog popisa ne primjenjuju se na osnovne tekstilne materijale bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji tog proizvoda, a koji zajedno ne premašuju 8 % ukupne mase svih upotrijebljenih osnovnih tekstilnih materijala. Može se primjenjivati i napomena 5.9. ili 5.10.

5.8. Tolerancija predviđena u napomeni 5.7. može se primjenjivati samo na miješane proizvode koji su izrađeni od dvaju ili više sljedećih osnovnih tekstilnih materijala:

(a) svile;

(b) vune;

(c) grube životinjske dlake;

(d) fine životinjske dlake;

(e) konjske dlake;

(f) pamuka;

(g) materijala od kojih se radi papir i papira;

(h) lana;

(i) prave konoplje;

(j) jute i ostalih tekstilnih vlakana od drvenog lika;

(k) sisala i ostalih tekstilnih vlakana roda *Agave*;

(l) kokosova vlakna, abake, ramije i ostalih biljnih tekstilnih vlakana;

(m) sintetičkih filamenata;

(n) umjetnih filamenata;

(o) provodljivih filamenata;

(p) sintetičkih rezanih vlakana od polipropilena;

(q) sintetička poliesterska rezana vlakna;

(r) sintetička poliamidna rezana vlakna;

(s) sintetičkih rezanih vlakana od poliakrilonitrila;

(t) sintetička poliimidna rezana vlakna;

(u) sintetička politetrafluoroetilenska rezana vlakna;

(v) sintetičkih rezanih vlakana od polifenilen sulfida;

(w) sintetičkih rezanih vlakana od polivinil klorida;

(x) druga sintetička rezana vlakna;

(y) umjetnih rezanih vlakana od viskoze;

(z) ostalih umjetnih rezanih vlakana;

(aa) poliuretanske pređe s fleksibilnim polieterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena;

(ab) pređe od poliuretana s fleksibilnim poliesterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena;

(ac) proizvoda iz tarifnog broja 5605 (metalizirana pređa) koji uključuju traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do pet milimetara, spojenu u sendvič s pomoću prozirnog ili obojenog ljepila između dvaju slojeva plastične folije; i

(ad) ostalih proizvoda razvrstanih u tarifni broj 5605.

Primjer: Pređa iz tarifnog broja 5205 koja je izrađena od pamučnih vlakana iz tarifnog broja 5203 i sintetičkih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5506 miješana je pređa. Stoga se sintetička rezana vlakna bez podrijetla koja ne ispunjavaju pravilo o podrijetlu (kojim se zahtijeva izrada od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe) mogu upotrijebiti pod uvjetom da njihova masa ne prelazi 8 % mase pređe.

Primjer: Vunena tkanina iz tarifnog broja 5112 koja je izrađena od vunene pređe iz tarifnog broja 5107 i pređe od rezanih sintetičkih vlakana iz tarifnog broja 5509 miješana je tkanina. Stoga se sintetička pređa koja ne zadovoljava pravilo o podrijetlu (kojim se zahtijeva izrada od kemijskog materijala ili tekstilne pulpe) ili vunena pređa koja ne zadovoljava pravilo o podrijetlu (kojim se zahtijeva izrada od prirodnih vlakana, negrebenanih, nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje) ili njihova kombinacija može upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna masa nije veća od 8 % ukupne mase tkanine.

Primjer: Čupava tekstilna tkanina iz tarifnog broja 5802 koja je izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i pamučne tkanine iz tarifnog broja 5210 miješani je proizvod samo ako je pamučna tkanina i sama miješana tkanina koja je izrađena od pređe razvrstane pod dva odvojena tarifna broja, ili ako su uporabljene pamučne pređe i same mješavine.

Primjer: Ako je predmetna čupava tekstilna tkanina bila izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i sintetičke tkanine iz tarifnog broja 5407, onda su uporabljene pređe očito dva zasebna osnovna tekstilna materijala, pa je čupava tekstilna tkanina prema tome miješani proizvod.

5.9. Ako se za određeni proizvod upućuje na napomenu 5., uvjeti iz drugog stupca popisa u odjeljku B ne primjenjuju se na pređu od poliuretana segmentiranu s fleksibilnim polieterskim segmentima, neovisno o tome je li obavijena, ako pređa bez podrijetla ne prelazi 8 % ukupne mase svih upotrijebljenih osnovnih tekstilnih materijala.

5.10. Ako se za određeni proizvod upućuje na napomenu 5., uvjeti iz drugog stupca popisa u odjeljku B ne primjenjuju se na traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do pet milimetara, spojenu u sendvič s pomoću ljepila između dvaju slojeva plastične folije ako traka bez podrijetla ne prelazi 30 % ukupne mase svih upotrijebljenih osnovnih tekstilnih materijala.

Napomena 6.

Ostale tolerancije koje se primjenjuju na određene tekstilne proizvode

6.1. Ako se u popisu pravila o podrijetlu za određene proizvode u odjeljku B upućuje na napomenu 6., mogu se upotrijebiti tekstilni materijali, osim podstava i međupodstava, koji ne ispunjavaju zahtjeve iz drugog stupca za izrađeni tekstilni proizvod, pod uvjetom da su ti materijali razvrstani u tarifni broj različit od tarifnog broja proizvoda te da njihova vrijednost ne prelazi 8 % cijene proizvoda franko tvornica.

6.2. Ne dovodeći u pitanje napomenu 6.3., materijali koji nisu razvrstani u poglavljima 50. do 63. mogu se slobodno koristiti u proizvodnji tekstilnih proizvoda, bez obzira na to sadržavaju li tekstil.

Primjer: Ako pravilo iz popisa predviđa da se za određeni tekstilni artikl, poput hlača, mora upotrijebiti pređa, to ne sprečava uporabu metalnih artikala poput dugmadi jer dugmad nije razvrstana u poglavljima od 50. do 63. Zbog istog se razloga ne sprečava ni upotreba patentnih zatvarača, premda patentni zatvarači obično sadržavaju tekstil.

6.3. Ako vrijedi pravilo o postotku, vrijednost materijala koji nisu razvrstani u poglavljima od 50. do 63. mora se uzeti u obzir pri izračunu vrijednosti uključenih materijala bez podrijetla.

Napomena 7.

Poljoprivredni proizvodi

7.1. Smatra se da su poljoprivredni proizvodi razvrstani u odsjek II. Harmoniziranog sustava i u tarifni broj 2401 koji su uzgojeni ili požnjeveni na državnom području stranke podrijetlom iz područja te stranke, čak i ako se uzgajaju iz sjemena, lukovica, podloga, reznica, kalema, mladica, pupoljaka ili drugih živih dijelova biljaka uvezenih iz treće zemlje.

Napomena 8.

Definicija procesa

8.1. „Kemijska reakcija” znači proces, uključujući biokemijski proces, koji dovodi do molekule s novom strukturom razbijanjem međumolekularnih veza i stvaranjem novih međumolekularnih veza ili izmjenom prostornog rasporeda atoma u molekuli.

Za potrebe ove definicije sljedeći procesi ne smatraju se kemijskim reakcijama:

(a) otapanje u vodi ili drugim otapalima;

(b) uklanjanje otapala, uključujući vodu kao otapalo; ili

(c) dodavanje ili uklanjanje kristalizacijske vode.

8.2. „Miješanje i stapanje” znači namjerno i razmjerno kontrolirano miješanje ili stapanje materijala, uključujući disperziju, osim dodavanjem sredstava za razrjeđivanje, prema unaprijed utvrđenoj specifikaciji kojom se dobiva proizvod s fizičkim ili kemijskim svojstvima koja su relevantna za svrhu ili namjenu proizvoda i razlikuju se od svojstava ulaznih materijala.

8.3. „Pročišćavanje” znači proces kojim se uklanja najmanje 80 % sadržaja postojećih nečistoća ili smanjenje ili uklanjanje nečistoća kojim se dobiva proizvoda prikladan za jednu od sljedećih primjena, ili više njih:

(a) farmaceutski, medicinski, kozmetički, veterinarski ili prehrambeni proizvodi;

(b) kemijski proizvodi i reagensi za analitičke, dijagnostičke ili laboratorijske svrhe;

(c) elementi i komponente za upotrebu u mikroelektrotehnici;

(d) specijalizirane optičke upotrebe;

(e) biotehnička upotreba, npr. u staničnim uzgojima, u genetičkoj tehnologiji ili kao katalizator;

(f) nosači koji se upotrebljavaju u procesu odvajanja; ili

(g) nuklearne svrhe.

8.4. „Promjena veličine čestica" znači namjerna i kontrolirana promjena veličine čestica proizvoda, osim običnim drobljenjem ili prešanjem, kojom se dobiva proizvod definirane veličine čestica, definirane raspodjele čestica po veličini ili definirane površine, što je relevantno za svrhu u koju se dobiveni proizvod upotrebljava, s fizičkim ili kemijskim svojstvima drukčijima od svojstava upotrijebljenih materijala.

8.5. „Proizvodnja standardnih materijala" (uključujući standardne otopine) znači proizvodnja pripravka prikladnog za upotrebu u svrhe analize, kalibriranja ili referentne svrhe s preciznim stupnjevima čistoće ili omjerima potvrđenima certifikatom proizvođača.

8.6. „Odvajanje izomera" znači izolacija ili odvajanje izomera iz smjese izomera.

8.7. „Biotehnološki procesi" znači:

(a) biološki ili biotehnološki uzgoj kulture (uključujući kulturu stanica), hibridizacija ili genetska modifikacija:

i. mikroorganizama, kao što su bakterije i virusi (uključujući fage); ili

ii. ljudskih, životinjskih ili biljnih stanica; i

(b) proizvodnja, izolacija ili pročišćavanje staničnih ili međustaničnih struktura (kao što su izolirani geni, fragmenti gena i plazmidi) ili fermentacija.

ODJELJAK B

POPIS PRAVILA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK I.	ŽIVE ŽIVOTINJE; ŽIVOTINJSKI PROIZVODI
Poglavlje 1. 0101 – 0106	Žive životinje Sve životinje iz poglavlja 1. dobivene su u cijelosti.
Poglavlje 2. 0201 – 0210	Meso i drugi jestivi klaonički proizvodi Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 1 i 2 dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 3. 0301 – 0308	Ribe, ljuskavci, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 3. dobiveni u cijelosti.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 4.	Mliječni proizvodi; jaja peradi i ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, nespomenuti ni uključeni na drugom mjestu
0401 – 0410	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 5.	Proizvodi životinjskog podrijetla, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu
0501 – 0511	CC.
ODSJEK II.	BILJNI PROIZVODI
Poglavlje 6.	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijeni i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće
0601 – 0604	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 6. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 7.	Jestivo povrće, pojedino korijenje i gomolji
0701 – 0714	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 8.	Jestivo voće i orašasti plodovi; kore agruma ili dinja i lubenica
0801 – 0814	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 9.	Kava, čaj, mate-čaj i začini
0901	CTH ([1]).
0902 – 0903	NOM.
0904 11 – 0904 12	NOM.
0904 21 – 0904 22	CTH osim iz tarifnog podbroja 0709 60.
0905	CTH.
0906 – 0909	NOM.
0910 11 – 0910 30	NOM.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
0910 91	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnih podbrojeva 0709 60, 0904 21 ili 0904 22 dobiveni u cijelosti.
0910 99	NOM.
Poglavlje 10.	Žitarice
1001 – 1008	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 10. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 11.	Proizvodi mlinske industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten
1101 – 1109	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnih brojeva 0701, 0713, 0714, tarifnog podbroja 0710 10, krumpira iz tarifnog podbroja 0711 90 ili 0712 90, poglavlja 10. i 11. ili tarifnih brojeva 2302 i 2303 dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 12.	Uljano sjemenje i plodovi: razno zrnje, sjemenje i plodovi; industrijsko ili ljekovito bilje; slama i stočna hrana
1201 – 1214	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 12. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 13.	Šelak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti
1301	CTH.
1302 11 – 1302 19	CTH.
1302 20	CTSH; međutim, mogu se upotrebljavati pektinske tvari bez podrijetla.
1302 31	CTH.
1302 32	CTSH; međutim, mogu se upotrebljavati sluzi i zgušnjivači bez podrijetla.
1302 39	CTH.
Poglavlje 14.	Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu
1401 – 1404	CTSH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK III.	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG ILI BILJNOG PODRIJETLA TE PROIZVODI NJIHOVE RAZGRADNJE; PRERAĐENE JESTIVE MASTI; ŽIVOTINJSKI ILI BILJNI VOSKOVI
Poglavlje 15.	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi
1501 – 1504	CTH.
1505	CTSH.
1506 – 1507	CTH.
1508	CTSH.
1509 – 1510	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni biljni materijali dobiveni u cijelosti.
1511	CTH.
1512 11 – 1512 19	CTH.
1512 21 – 1512 29	CTSH.
1513 – 1520	CTH.
1521 – 1522	CTSH.
ODSJEK IV.	PRIPREMLJENI PREHRAMBENI PROIZVODI; PIĆA, ALKOHOLI I OCAT; DUHAN I PRERAĐENI NADOMJESCI DUHANA
Poglavlje 16.	Proizvodi od mesa, riba, rakova, mekušaca ili drugih vodenih beskralježnjaka
1601 – 1605	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2., 3. i 16. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 17.	Šećeri i šećerni proizvodi
1701	CTH.
1702	CTH, uz uvjet da: — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva od 1101 do 1108 ne prelazi 20 % mase proizvoda; i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1703 ne prelazi 10 % mase proizvoda;

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
1703	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 10 % mase proizvoda.
1704	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
Poglavlje 18.	Kakao i proizvodi od kakaa
1801 – 1805	CTH.
1806 10	
– zaslađeni kakao prah s masenim udjelom šećera u suhoj tvari 90 % ili većim	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 10 % mase proizvoda.
– Ostalo	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
1806 20 – 1806 90	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
Poglavlje 19.	Proizvodi od žitarica, brašna, škroba ili mlijeka; slastičarski proizvodi
1901 – 1905	CTH, uz uvjet da: — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 2., 3. i 16. ne prelazi 20 % mase proizvoda; — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 1006, 1101, 1102 i od 1104 do 1108 ne prelazi 20 % mase proizvoda; — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 1103 ne prelazi 10 % mase proizvoda; — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda; i — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 40 % mase proizvoda;
Poglavlje 20.	Proizvodi od povrća, voća, orašastih plodova ili drugih dijelova biljaka
2001 – 2005	Proizvodnja u kojoj je sve upotrijebljeno povrće dobiveno u cijelosti.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
2006 – 2007	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
2008	
– orašasti plodovi, bez dodanog šećera ili alkohola	Proizvodnja u kojoj vrijednost upotrijebljenih orašastih plodova i uljanih sjemenki s podrijetlom iz tarifnih brojeva 0801, 0802 i od 1202 do 1207 mora premašivati 60 % EXW-a proizvoda.
– maslac od kikirikija; mješavina na bazi žitarica; palmine jezgre; kukuruz	CTH.
– Ostalo, osim voća i orašastih plodova, ukuhano na drugi način osim na pari ili u vodi, bez dodanog šećera, smrznuto	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
– Ostalo	Proizvodnja u kojoj je sve upotrijebljeno voće, orašasti plodovi ili povrće dobiveno u cijelosti.
2009 11 – 2009 39	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni agrumi dobiveni u cijelosti, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
2009 41 – 2009 90	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
Poglavlje 21.	Razni prehrambeni proizvodi
2101 ([1])	CTH, pod uvjetom da najmanje 50 % mase upotrijebljene kave mora već biti s podrijetlom.
2102	CTH.
2103 10 – 2103 20	CTH.
2103 30	NOM.
2103 90	CTSH.
2104	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
2105	CTH, uz uvjet da: — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 20 % mase proizvoda; i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 20 % mase proizvoda;
2106 10	CTH, uz uvjet da: — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 20 % mase proizvoda; i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda;
2106 90	CTH, pod uvjetom da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
Poglavlje 22.	Pića, alkoholi i ocat;
2201	CTH.
2202	CTH, uz uvjet da: — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 40 % mase proizvoda; — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 40 % mase proizvoda; i — sav upotrijebljeni voćni sok (osim sokova ananasa, limete i grejpa) dobiven je u cijelosti.
2203	CTH.
2204 – 2206	CTH osim iz tarifnog broja 2207 ili 2208, pod uvjetom da su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnog podbroja 0806 10, 2009 61 ili 2009 69 dobiveni u cijelosti.
2207	CTH osim iz tarifnog broja 2207 ili 2208, pod uvjetom da su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnog podbroja 0806 10, tarifnog broja 1005, tarifnog podbroja 2009 61 ili 2009 69 dobiveni u cijelosti.
2208 – 2209	CTH osim iz tarifnog broja 2207 ili 2208, pod uvjetom da su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnog podbroja 0806 10, 2009 61 ili 2009 69 dobiveni u cijelosti.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 23.	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena hrana za životinje
2301	CTH.
2302	CTH, uz uvjet da masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 10 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
2303 10	CTH, uz uvjet da masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 10 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
2303 20 – 2303 30	CTH.
2304 – 2308	CTH.
2309	CTH, uz uvjet da: — svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2., 3. ili 4. dobiveni su u cijelosti; — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 10. i 11. ili tarifnih brojeva 2302 i 2303 ne prelazi 20 % mase proizvoda; i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 ili 1702 ne prelazi 30 % mase proizvoda;
Poglavlje 24.	Duhan i prerađeni nadomjesci duhana
2401	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 24. dobiveni u cijelosti.
2402 10	CTH, pod uvjetom da masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 2401 ne prelazi 30 % mase proizvoda.
2402 20 – 2402 90	CTH, pod uvjetom da je najmanje 65 % mase neprerađenog duhana ili ostataka od duhana iz tarifnog broja 2401 dobiveno u cijelosti.
2403 11 – 2403 91	CTH, pod uvjetom da je najmanje 55 % mase neprerađenog duhana ili ostataka od duhana iz tarifnog broja 2401 dobiveno u cijelosti. ili MaxNOM 30 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
2403 99	
– duhanski proizvodi koji se zagrijavaju, ali ne gore	CTH, pod uvjetom da je najmanje 10 % mase duhana iz poglavlja 24. dobiveno u cijelosti; ili MaxNOM 60 % (EXW).
– Ostalo	CTH, pod uvjetom da najmanje 55 % mase duhana iz poglavlja 24. mora biti s podrijetlom; ili MaxNOM 30 % (EXW).
ODSJEK V.	MINERALNI PROIZVODI ([2])
Poglavlje 25.	Sol; sumpor; zemlja i kamen; gips, vapno i cement
2501 – 2530	CTH; ili MaxNOM 70 % (EXW).
Poglavlje 26.	Rude, troske i pepeo
2601 – 2621	CTH.
Poglavlje 27.	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; vosak od treseta;
2701 – 2709	CTH; Provedena je kemijska reakcija ili miješanje i stapanje; ili MaxNOM 50 % (EXW).
2710	NOM, pod uvjetom da je upotrijebljeni biodizel (uključujući biljno ulje obrađeno vodikom) iz tarifnog broja 2710, tarifnog podbroja 3824 90 ili 3826 00 dobiven esterifikacijom, transesterifikacijom ili obradom vodikom.
2711 – 2716	CTH; Provedena je kemijska reakcija ili miješanje i stapanje; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK VI.	PROIZVODI KEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SLIČNIH INDUSTRIJA ([2])
Poglavlje 28.	Anorganski kemijski proizvodi; organski ili anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemalja, radioaktivnih elemenata ili izotopa
2801 – 2853	Za izvoz iz Meksika u EU:
– Prekursor aktivnog katodnog materijala (PCAM) ([3]) i aktivni katodni materijal (CAM) ([4]) namijenjeni ugradnji u električni akumulator vrste koja se upotrebljava kao glavni izvor električne energije za pogon vozila iz tarifnih brojeva 87.01, 87.02, 87.03 i 87.04	CTH, međutim, materijali bez podrijetla razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 40 % (EXW). Za izvoz iz EU-a u Meksiko: CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
– Ostalo	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 29.	Organske kemikalije
2901 – 2904	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
2905 11 – 2905 42	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
2905 43 – 2905 44	CTH osim iz tarifnog broja 3824; ili MaxNOM 40 % (EXW).
2905 45	CTSH; međutim, materijali bez podrijetla iz tarifnog podbroja 2905 45 mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 50 % (EXW).
2905 49 – 2905 59	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
2906 – 2942	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 30.	Farmaceutski proizvodi
3001 – 3003	CTSH; ili provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada.
3004	CTH osim iz tarifnog broja 3003; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3005	CTH; ili provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada.
3006 10 – 3006 50	CTSH; ili provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
3006 60 – 3006 91	CTH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3006 92	CTSH; ili provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada.
Poglavlje 31.	Gnojiva
3101 – 3104	CTH; međutim, materijali bez podrijetla iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 40 % (EXW).
3105	
– natrijev nitrat; kalcijev cijanamid; kalijev sulfat; magnezijev kalijev sulfat	CTH; međutim, materijali bez podrijetla iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 40 % (EXW).
– Ostalo	CTH; međutim, materijali bez podrijetla iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda, unutar koje vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 40 % (EXW).
Poglavlje 32.	Ekstrakti za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; bojila, pigmenti i druge tvari za bojenje; boje i lakovi; kitovi i druge mase za brtvljenje; tiskarske boje i crnila
3201 – 3215	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 33.	Eterična ulja i rezinoidi; parfumerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi
3301	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3302 10	CTH; međutim, materijali bez podrijetla iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3302 90	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3303 – 3307	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 34.	Sapun, organska površinski aktivna sredstva, pripravci za pranje, pripravci za podmazivanje, umjetni voskovi, pripremljeni voskovi, pripravci za poliranje ili ribanje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje, „zubarski voskovi” te zubarski pripravci na osnovi sadre
3401 – 3407	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 35.	Bjelančevinaste tvari; modificirani škrobovi; ljepila; enzimi
3501	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
3502 11 – 3502 19	CTH, pod uvjetom da su upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti.
3502 20	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
3502.90	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
3503 – 3504	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3505	CTH osim iz tarifnog broja 1108;
3506 – 3507	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 36.	Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne slitine; pojedini zapaljivi pripravci
3601 – 3606	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 37.	Proizvodi za fotografsku i kinematografsku upotrebu
3701 – 3707	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 38.	Raznovrsni kemijski proizvodi
3801 – 3808	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
3809 10	CTH osim iz tarifnog broja 1108;
3809 91 – 3809 93	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3810 – 3822	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3823	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3824 10 – 3824 50	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3824 60	CTH osim iz tarifnog podbroja 2905 44.
3824 71 – 3824 83	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3824 90	
– Biodizel	Proizvodnja u kojoj je biodizel dobiven transesterifikacijom, esterifikacijom ili obradom vodikom.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
– Prekursor aktivnog katodnog materijala (PCAM) ([3]), aktivni katodni materijal (CAM) ([5]) i katodna smjesa ([6]) namijenjeni ugradnji u električni akumulator vrste koja se upotrebljava kao glavni izvor električne energije za pogon vozila iz tarifnih brojeva 87.01, 87.02, 87.03 i 87.04	Za izvoz iz Meksika u EU: MaxNOM 50 % (EXW). Za izvoz iz EU-a u Meksiko: CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
– Ostalo	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3825	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3826	Proizvodnja u kojoj je biodizel dobiven transesterifikacijom, esterifikacijom ili obradom vodikom.
ODSJEK VII.	PLASTIČNE MASE I PROIZVODI OD PLASTIČNIH MASA; KAUČUK I PROIZVODI OD KAUČUKA ([2])
Poglavlje 39.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa
3901 – 3915	CTSH; provedeni su kemijska reakcija, miješanje i stapanje, pročišćavanje, promjena veličine čestica, proizvodnja standardnih materijala, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3916 – 3926	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 40.	Kaučuk i proizvodi od kaučuka
4001 – 4002	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4003 – 4011	CTH.
4012 11 – 4012 19	Protektiranje rabljenih guma.
4012 20	CTH osim iz tarifnog broja 4011.
4012 90	CTH.
4013 – 4017	CTH.
ODSJEK VIII.	SIROVA KOŽA, ŠTAVLJENA KOŽA, KRZNO I PROIZVODI OD NJIH; SEDLARSKI I REMENARSKI PROIZVODI; PREDMETI ZA PUTOVANJE, RUČNE TORBE I SLIČNI SPREMNICI; PREDMETI OD ŽIVOTINJSKIH CRIJEVA (OSIM OD DUDOVA SVILCA)
Poglavlje 41.	Kože (osim krzna)
4101 – 4103	CTH.
4104 11 – 4104 19	CTH.
4104 41 – 4104 49	CTSH osim iz tarifnih podbrojeva od 4104 41 do 4104 49.
4105 10	CTH.
4105 30	CTSH.
4106 21	CTH.
4106 22	CTSH.
4106 31	CTH.
4106 32 – 4106 40	CTSH.
4106 91	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
4106 92	CTSH.
4107 – 4113	CTH; međutim, materijali bez podrijetla iz tarifnog podbroja 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 ili 4106 92 mogu se upotrebljavati pod uvjetom da se vrši postupak ponovnog štavljenja štavljene ili „crust" kože u suhom stanju.
4114 10	CTH.
4114 20	CTH; međutim, materijali bez podrijetla iz tarifnog podbroja 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 ili 4106 92 mogu se upotrebljavati pod uvjetom da se vrši postupak ponovnog štavljenja štavljene ili „crust" kože u suhom stanju.
4115	CTH.
Poglavlje 42.	Proizvodi od kože; sedlarski ili remenarski proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; predmeti od životinjskih crijeva (osim od crijeva dudovog svilca)
4201 – 4206	CTH.
Poglavlje 43.	Prirodno i umjetno krzno; proizvodi od krzna
4301	CC.
4302 11 – 4302 20	CTH.
4302 30	CTSH.
4303 – 4304	CTH.
ODSJEK IX.	DRVO I PROIZVODI OD DRVA; DRVENI UGLJEN; PLUTO I PROIZVODI OD PLUTA; PROIZVODI OD SLAME, ESPARTA ILI DRUGIH MATERIJALA ZA PLETARSTVO; KOŠARAČKI I PLETARSKI PROIZVODI
Poglavlje 44.	Drvo i drvni proizvodi; drveni ugljen
4401 – 4421	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 45.	Pluto i proizvodi od pluta
4501 – 4504	CTH.
Poglavlje 46.	Proizvodi od slame i esparta i od ostalih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi
4601 – 4602	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK X.	CELULOZA OD DRVA ILI DRUGIH VLAKNASTIH CELULOZNIH MATERIJALA; PAPIR ILI KARTON (OTPACI I OSTACI) NAMIJENJENI PONOVNOJ PRERADI; PAPIR I KARTON TE PROIZVODI OD PAPIRA I KARTONA
Poglavlje 47	Drvna celuloza ili celuloza od ostalih vlaknastih celuloznih materijala; papirni i kartonski ostaci i otpaci namijenjeni ponovnoj preradi
4701 – 4707	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 48.	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona
4801 – 4809	CTH.
4810 13 – 4810 31	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4810 32	CC.
4810 39	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4810.92	CC.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
4810 99	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4811	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4812 – 4814	CTH.
4816 – 4817	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4818 10	CC.
4818 20 – 4818 90	CTH.
4819 10 – 4819 50	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
4819 60	CTH.
4820 10	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4820 20 – 4820 90	CTH.
4821 – 4822	CTH.
4823	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 49.	Tiskane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, tipkani tekstovi i nacrti
4901 – 4911	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK XI.	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI
Poglavlje 50.	Svila
5001 – 5002	CTH.
5003	
– Svileni otpaci (uključujući čahure neprikladne za odmotavanje, otpatke pređe i raščupane tekstilne materijale), grebenani ili češljani	Grebenanje ili češljanje svilenih otpadaka.
– Ostalo	CTH.
5004 – 5005	Proizvodnja od ([7]): — sirove svile ili otpadaka svile, grebenanih, češljanih ili pripremljenih na neki drugi način za predenje, — ostalih prirodnih vlakana koja nisu grebenana ili češljana ni drukčije pripremljena za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5006	
– Svilena pređa i pređa od svilenih otpadaka	Proizvodnja od ([7]): — sirove svile ili otpadaka svile, grebenanih, češljanih ili pripremljenih na neki drugi način za predenje, — ostalih prirodnih vlakana koja nisu grebenana ili češljana ni drukčije pripremljena za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
– Ostalo	CTH.
5007	
– Koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papira; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.
Poglavlje 51.	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka; pređa i tkanine od konjske dlake
5101 – 5105	CTH.
5106 – 5110	Proizvodnja od ([7]): — sirove svile ili otpadaka svile, grebenanih, češljanih ili pripremljenih na neki drugi način za predenje, — prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5111 – 5113	
– Koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od: ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papira; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 52.	Pamuk
5201 – 5203	CTH.
5204 – 5207	Proizvodnja od ([7]): — sirove svile ili otpadaka svile, grebenanih, češljanih ili pripremljenih na neki drugi način za predenje, — prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5208 – 5212	
– Koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papira; ili tisak ([8]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.
Poglavlje 53.	Ostala biljna tekstilna vlakna; papirna pređa i tkanine od papirne pređe
5301 – 5305	CTH.
5306 – 5308	Proizvodnja od ([7]): — sirove svile ili otpadaka svile, grebenanih, češljanih ili pripremljenih na neki drugi način za predenje, — prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5309 – 5311	
– Koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papira; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.
Poglavlje 54.	Umjetni ili sintetički filamenti; vrpce i slični oblici od umjetnih ili sintetičkih tekstilnih materijala
5401 – 5406	Proizvodnja od ([7]): — sirove svile ili otpadaka svile, grebenanih, češljanih ili pripremljenih na neki drugi način za predenje, — prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5407	
– Koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papira; ili tisak ([9]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
5408	Predenje prirodnih ili umjetnih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem; Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tkanjem; Bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s bojenjem ili prevlačenjem ili laminiranjem; končanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji s tkanjem; Tkanje u kombinaciji s tiskom ili Tisak (kao samostalni postupak).
Poglavlje 55.	Umjetna rezana vlakna
5501 – 5507	Proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
5508 – 5511	Proizvodnja od ([7]): — sirove svile ili otpadaka svile, grebenanih, češljanih ili pripremljenih na neki drugi način za predenje, — prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5512 – 5516	
– Koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papira; ili tisak ([8]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 56.	Vata, pust i netkani materijali; posebna pređa, konopi, uzice i užad te proizvodi od njih
5601	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5602	
– Iglani pust	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — najlonskih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5501 ili 5503, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe. Međutim: — polipropilenski filament iz tarifnog broja 5402, — polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili — kabeli od polipropilenskih filamenata iz tarifnog broja 5501, pri čemu je u svim slučajevima udio pojedinog monofilamenta ili vlakna manji od 9 deciteksa, mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova vrijednosti ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — najlonskih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5501 ili 5503, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana od kazeina ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
5603 11 – 5603 14	Proizvodnja od: — usmjerenih ili nasumično usmjerenih filamenata, pod uvjetom da su upotrijebljeni materijali iz tarifnog podbroja 5503 20 s podrijetlom, ili — tvari ili polimera prirodnog ili umjetnog ili sintetičkog podrijetla, u oba slučaja tako da se spoje na netkani materijal, pod uvjetom da su upotrijebljeni materijali iz tarifnog podbroja 5503 20 s podrijetlom.
5603 91 – 5603 94	Proizvodnja od: — usmjerenih ili nasumično usmjerenih rezanih vlakana, pod uvjetom da su upotrijebljeni materijali iz tarifnog podbroja 5503 20 s podrijetlom, ili — sječene pređe prirodnog ili umjetnog ili sintetičkog podrijetla, u oba slučaja tako da se spoje na netkani materijal, pod uvjetom da su upotrijebljeni materijali iz tarifnog podbroja 5503 20 s podrijetlom.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
5604	
– Niti i kord od gume, prekriveni tekstilnim materijalom	Proizvodnja od niti i korda od gume koji nisu prekriveni tekstilnim materijalom.
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5605 – 5606	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
5607 – 5609	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna — prirodnih vlakana — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala od kojih se radi papir.
Poglavlje 57.	Sagovi i ostali tekstilni podni pokrivači
5701 – 5705	
– od iglanog pusta	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — najlonske filamentne pređe iz tarifnog broja 5402, — najlonskih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5501 ili 5503, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe. Međutim: — polipropilenski filament iz tarifnog broja 5402, — polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili — kabeli od polipropilenskih filamenata iz tarifnog broja 5501, pri čemu je u svim slučajevima udio pojedinog monofilamenta ili vlakna manji od 9 deciteksa, mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova vrijednosti ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda. Tkanine od jute mogu se koristiti kao podloga za sagove od iglanog pusta.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
– ostali pust	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, — najlonske filamentne pređe iz tarifnog broja 5402, — najlonskih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5501 ili 5503, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe. Međutim: — polipropilenski filament iz tarifnog broja 5402, — polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili — kabeli od polipropilenskih filamenata iz tarifnog broja 5501, pri čemu je u svim slučajevima udio pojedinog monofilamenta ili vlakna manji od 9 deciteksa, mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova vrijednosti ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
– Ostalo	
— od poliesterskih ili akrilnih vlakana	Proizvodnja od ([7]): — kokosove ili jutene pređe, — prirodnih vlakana — najlonske filamentne pređe iz tarifnog broja 5402, — najlonskih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5501 ili 5503, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe. Međutim: — polipropilenski filament iz tarifnog broja 5402, — polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili — kabeli od polipropilenskih filamenata iz tarifnog broja 5501, pri čemu je u svim slučajevima udio pojedinog monofilamenta ili vlakna manji od 9 deciteksa, mogu se upotrebljavati pod uvjetom da njihova vrijednosti ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda. Tkanine od jute mogu se upotrebljavati kao podloga za sagove od poliesterskih ili akrilnih vlakana.
— ostalo	Proizvodnja od ([7]): — kokosove ili jutene pređe, — pređe od sintetičkih ili umjetnih filamenata — prirodnih vlakana, ili — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje. Tkanine od jute mogu se koristiti kao podloga za ostale sagove.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 58.	Posebne tkanine; tekstilni materijali dobiveni tafting postupkom; čipke, tapiserije; pozamanterija; vez
5801	
– Kombinirane s gumenim nitima	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe; tisak ([10]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda. ili za pamučne tkanine razvrstane u ovaj tarifni broj: proizvodnja od pamučne pređe i tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova).
5802 – 5804	
– Kombinirane s gumenim nitima	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.
5805	CTH.
5806	
– Kombinirane s gumenim nitima	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe; tisak ([11]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda. ili za pamučne tkanine razvrstane u ovaj tarifni broj: proizvodnja od pamučne pređe i tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova).
5807 – 5809	
– Kombinirane s gumenim nitima	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.
5810	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
5811	
– Kombinirane s gumenim nitima	Proizvodnja od jednog komada pređe ([7]).
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe; tisak ([10]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda. ili za pamučne tkanine razvrstane u ovaj tarifni broj: proizvodnja od pamučne pređe i tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 59.	Impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani tekstilni materijali; tekstilni proizvodi prikladni za industrijsku uporabu
5901	Proizvodnja od pređe.
5902	Proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
5903	Tkanje u kombinaciji s impregniranjem ili prevlačenjem ili prekrivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem; Tkanje u kombinaciji s tiskom ili Tisak (kao samostalni postupak).
5904	Proizvodnja od pređe ([7]).
5905	
– Impregnirane, premazane ili prekrivene gumom, plastičnim tvarima ili drugim tvarima	Proizvodnja od pređe.
– Ostalo	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna, — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.
5906	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tkanjem; tkanje, pletenje ili postupak bez tkanja u kombinaciji s bojenjem ili prevlačenjem ili gumiranjem; bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem ili postupkom bez tkanja; ili gumiranje u kombinaciji s najmanje dva druga glavna postupka priprave ili završne obrade (kao što su cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada) pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.
5907	Proizvodnja od pređe; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
5908	
– Čarapice za plinsku rasvjetu, impregnirane	Proizvodnja od cjevastih pletenih materijala za plinsku rasvjetu.
– Ostalo	CTH.
5909	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem ([7]); Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s bojenjem ili prevlačenjem ili laminiranjem; ili prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili metaliziranje u kombinaciji s najmanje dva druga glavna postupka priprave ili završne obrade (kao što su cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada) pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.
5910	Proizvodnja od ([7]): — pređe od kokosova vlakna, — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
5911	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem ([7]); Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s bojenjem ili prevlačenjem ili laminiranjem; ili prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili metaliziranje u kombinaciji s najmanje dva druga glavna postupka priprave ili završne obrade (kao što su cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada) pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.
Poglavlje 60.	Pleteni ili kačkani materijali
6001 – 6006	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 61.	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani
6101 – 6117	
– džemperi od akrilnih vlakana	Proizvodnja od ([7]): — svilene pređe, — vunene pređe, — pamučnih vlakana, — ostale biljne tekstilne pređe, — posebne pređe iz poglavlja 56., ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
– dobiveni šivanjem ili spajanjem na drugi način dvaju ili više dijelova pletenih ili kukičanih materijala, koji su bili razrezani u krojne oblike ili proizvedeni već oblikovani; osim za džempere od akrilnih vlakana	Proizvodnja od pređe ([7]) ([12]).
– ostalo, osim za džempere od akrilnih vlakana	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
Poglavlje 62.	Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih i kukičanih
6201	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
6202	
– Odjeća za žene, djevojčice, dojenčad te drugi izrađeni pribor za dojenčad, vezeni	Proizvodnja od pređe ([12]); Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda; ([12]) ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6203	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6204	
– Odjeća za žene, djevojčice, dojenčad te drugi izrađeni pribor za dojenčad, vezeni	Proizvodnja od pređe ([12]); Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda; ([12]) ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
6205	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6206	
– Odjeća za žene, djevojčice, dojenčad te drugi izrađeni pribor za dojenčad, vezeni	Proizvodnja od pređe ([12]); Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda; ([12]) ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6207 – 6208	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6209	
– Odjeća za žene, djevojčice, dojenčad te drugi izrađeni pribor za dojenčad, vezeni	Proizvodnja od pređe ([12]); Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6210	
– Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom	Proizvodnja od pređe ([12]); ili Proizvodnja od neprevučenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih neprevučenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda ([12]).
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]);ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6211	
– Odjeća za žene, djevojčice, dojenčad te drugi izrađeni pribor za dojenčad, vezeni	Proizvodnja od pređe ([12]); Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6212	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
6213 – 6214	
– Vezeni	Proizvodnja od jednog komada nebijeljene pređe ([12]) ([7]); Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda ([12]); ili tisak ([7]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
– Ostalo	Proizvodnja od jednog komada nebijeljene pređe ([12]) ([7]); ili priprema kojoj slijedi tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska iz tarifnih brojeva 6213 i 6214 ne prelazi 47,5 % EXW-a proizvoda.
6215	Proizvodnja od pređe ([12]);ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6216	
– Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom	Proizvodnja od pređe ([12]); ili Proizvodnja od neprevučenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih neprevučenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda ([12]).
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]); ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
6217	
– Vezeni	Proizvodnja od pređe ([12]); Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda ([12]); ili tisak ([7]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
– Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom	Proizvodnja od pređe ([12]); ili Proizvodnja od neprevučenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih neprevučenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda. ([12])
– Međupostave za ovratnike i orukvice, razrezane	CTH i MaxNOM 40 % (EXW).
– Ostalo	Proizvodnja od pređe ([12]);ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
Poglavlje 63.	Ostali gotovi tekstilni proizvodi; setovi; rabljena odjeća i rabljeni tekstilni proizvodi; otpadne krpe
6301 – 6304	
– Od pusta, od netkanog materijala	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
– Ostalo	

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
— Vezeno	Proizvodnja od jednog komada nebijeljene pređe ([12]) ([13]); Proizvodnja od nevezenih tkanina (osim pletenih ili kukičanih), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda; ili tisak s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
— Ostalo	Proizvodnja od jednog komada nebijeljene pređe ([12]) ([13]); ili tisak ([13]) s najmanje dva postupka priprave ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, postupak za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % EXW-a tkanine s tiskom.
6305	Proizvodnja od ([7]): — prirodnih vlakana — umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ni drukčije pripremljenih za predenje, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
6306	
– Od netkanog materijala	Proizvodnja od ([12]) ([7]): — prirodnih vlakana, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe.
– Ostalo	Proizvodnja od jednog komada nebijeljene pređe ([12]) ([7]);
6307	Proizvodnja od pređe ([12]) ([7]).
6308	Svaki proizvod u setu mora udovoljavati pravilu što bi važilo za taj proizvod pojedinačno. Međutim, može sadržavati i proizvode bez podrijetla, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a kompleta.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
6309	CTH.
6310	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali dobiveni u cijelosti.
ODSJEK XII.	OBUĆA, POKRIVALA ZA GLAVU, KIŠOBRANI, SUNCOBRANI, ŠTAPOVI ZA HODANJE I SJEDENJE, BIČEVI, KORBAČI I NJIHOVI DIJELOVI; PREPARIRANO PERJE I PROIZVODI OD PERJA; UMJETNO CVIJEĆE; PROIZVODI OD LJUDSKE KOSE
Poglavlje 64.	Obuća, nazuvci i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda
6401	NOM, osim od sklopova bez podrijetla od gornjih dijelova pričvršćenih na unutarnje potplate ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 6406.
6402 – 6404	
– s carinskom vrijednošću većom od 32 EUR	NOM, osim od sklopova bez podrijetla od gornjih dijelova pričvršćenih na unutarnje potplate ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 6406.
– s carinskom vrijednošću od 32 EUR ili manjom	CTH osim gornjih dijelova ili njihovih dijelova bez podrijetla, isključujući umetke za ojačanje, iz tarifnog broja 6406 i MaxNOM 60 % (EXW).
6405	NOM, osim od sklopova bez podrijetla od gornjih dijelova pričvršćenih na unutarnje potplate ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 6406.
6406	CTH.
Poglavlje 65.	Pokrivala za glavu i njihovi dijelovi
6501 – 6507	CTH.
Poglavlje 66.	Kišobrani, suncobrani, štapovi za hodanje i sjedenje, bičevi, korbači i njihovi dijelovi
6601 – 6603	CTH.
Poglavlje 67.	Obrađeno perje i paperje i proizvodi izrađeni od perja i paperja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose
6701 – 6704	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK XIII.	PROIZVODI OD KAMENA, SADRE, CEMENTA, AZBESTA, TINJCA ILI SLIČNIH MATERIJALA; KERAMIČKI PROIZVODI; STAKLO I STAKLENI PROIZVODI
Poglavlje 68.	Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala
6801 – 6802	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
6803	NOM.
6804 – 6811	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
6812 80	NOM.
6812 91 – 6812 99	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
6813	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
6814 10	NOM.
6814 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
6815	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 69.	Keramički proizvodi
6901 – 6914	CTH.
Poglavlje 70.	Staklo i proizvodi od stakla
7001 – 7002	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
7003 – 7005	
– Staklo s nereflektirajućim slojem	CTH osim iz tarifnih brojeva od 7002 do 7005.
– Ostalo	CTH.
7006 – 7009	CTH osim iz tarifnih brojeva od 7002 do 7009.
7010 – 7011	CTH.
7013	CTH osim iz tarifnog broja 7010.
7014 – 7018	CTH.
7019	
– Proizvodi od staklenih vlakana (osim pređe)	Proizvodnja od neobojenih pramenova staklenih vlakana, rovinga, pređe ili rezanih strukova ili staklene vune.
– Ostalo	CTH.
7020	CTH.
ODSJEK XIV.	PRIRODNI ILI KULTIVIRANI BISERI, DRAGULJI ILI POLUDRAGULJI, PLEMENITE KOVINE, KOVINE PLATIRANE PLEMENITIM KOVINAMA I PROIZVODI OD NJIH; IMITACIJE DRAGULJARSKIH PROIZVODA; KOVANI NOVAC
Poglavlje 71.	Prirodni ili kultivirani biseri, dragulji i poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih proizvoda; kovani novac
7101	CC.
7102 – 7104	CTSH.
7105	CTH.
7106 10	CTSH.
7106 91	CTH osim iz tarifnog broja 7108 ili 7110; elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili fuzija ili međusobno legiranje plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili njihovo legiranje s običnim kovinama.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
7106 92	CTSH.
7107	NOM.
7108 11	CTSH.
7108 12	CTH osim iz tarifnog broja 7106 ili 7110; elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili fuzija ili međusobno legiranje plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili njihovo legiranje s običnim kovinama.
7108 13 – 7108 20	CTSH.
7109	NOM.
7110	CTSH; elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili fuzija ili međusobno legiranje plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili njihovo legiranje s običnim kovinama.
7111	NOM.
7112 – 7115	CTH.
7116 – 7117	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
7118	CTH.
ODSJEK XV.	OBIČNE KOVINE I PROIZVODI OD OBIČNIH KOVINA
Poglavlje 72.	Željezo i čelik
7201 – 7206	CTH.
7207	CTH osim iz tarifnog broja 7206.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
7208 – 7217	CTH osim iz tarifnih brojeva od 7207 do 7217.
7218	CTH.
7219 – 7223	CTH osim iz tarifnih brojeva od 7219 do 7223.
7224 10	CTH.
7224 90	CTSH.
7225 – 7229	CTH osim iz tarifnih brojeva od 7225 do 7229.
Poglavlje 73.	Proizvodi od željeza i čelika
7301 10	CC osim iz tarifnih brojeva od 7207 do 7217.
7301 20	CC.
7302	CC osim iz tarifnih brojeva od 7207 do 7217.
7303 – 7306	CC.
7307 11 – 7307 19	CC.
7307 21 – 7307 29	Proizvodnja savijanjem, bušenjem, razvrtavanjem, izvlačenjem, brušenjem i pjeskarenjem od neobrađenih materijala, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih neobrađenih materijala bez podrijetla ne prelazi 35 % EXW-a proizvoda.
7307 91 – 7307 99	CC.
7308	CTH osim iz tarifnog podbroja 7301 20.
7309 – 7314	CTH.
7315 11 – 7315 19	CTH.
7315 20	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
7315 81 – 7315 90	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
7316 – 7320	CTH.
7321	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
7322 – 7326	CTH.
Poglavlje 74.	Bakar i proizvodi od bakra
7401 – 7402	CTH.
7403	CTSH.
7404 – 7407	CTH.
7408	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7409 – 7412	CTH.
7413	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7415 – 7419	CTH.
Poglavlje 75.	Nikal i proizvodi od nikla
7501 – 7508	CTH.
Poglavlje 76.	Aluminij i proizvodi od aluminija
7601	NOM.
7602	CTH.
7603 – 7606	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7607	CTH osim iz tarifnog broja 7606.
7608 – 7615	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7616	CTH.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 78.	Olovo i proizvodi od olova
7801 10	CTSH.
7801 91 – 7801 99	CTH.
7802 – 7806	CTH.
Poglavlje 79.	Cink i proizvodi od cinka
7901 – 7907	CTH.
Poglavlje 80.	Kositar i proizvodi od kositra
8001 – 8007	CTH.
Poglavlje 81.	Ostale obične kovine; kermeti; proizvodi od njih
8101 – 8113	CTSH; ili proizvodnja rafiniranjem, taljenjem ili termalnim oblikovanjem metala.
Poglavlje 82.	Alati, nožarski proizvodi, žlice i vilice, od običnih kovina; njihovi dijelovi od običnih kovina
8201 – 8204	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8205 10 – 8205 70	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8205 90	CTH; međutim, u skladu s člankom 3.10. (Setovi) alati bez podrijetla iz tarifnog broja 8205 mogu se uključiti u set ako njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a tog seta.

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
8206	CTH osim iz tarifnih brojeva od 8202 do 8205. međutim, u skladu s člankom 3.10. (Setovi) alati bez podrijetla iz tarifnih brojeva od 8202 do 8205 mogu se uključiti u set ako njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a tog seta.
8207 – 8215	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 83.	Razni proizvodi od osnovnih kovina
8301 – 8311	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XVI.	STROJEVI I MEHANIČKI UREĐAJI; ELEKTRIČNA OPREMA; NJIHOVI DIJELOVI; APARATI ZA SNIMANJE I REPRODUKCIJU ZVUKA, APARATI ZA SNIMANJE I REPRODUKCIJU TELEVIZIJSKE SLIKE I ZVUKA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR
Poglavlje 84.	Nuklearni reaktori, kotlovi, strojevi i mehanički uređaji; njihovi dijelovi
8401 – 8406	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8407 ([1]) – 8408	MaxNOM 50 % (EXW).
8409 – 8417	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8418 10 – 8418 29	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8418 30 – 8418 50	CTH; ili MaxNOM 45 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
8418 61 – 8418 91	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8418 99	CTH; ili MaxNOM 45 % (EXW).
8419 – 8421	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8422 11	CTH; ili MaxNOM 45 % (EXW).
8422 19 – 8422 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8423 – 8424	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8425 – 8430	CTH osim iz tarifnog broja 8431; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8431 – 8442	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8443 11 – 8443 19	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8443 31 – 8443 39	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8443 91 – 8443 99	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
8444 – 8447	CTH osim iz tarifnog broja 8448; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8448 – 8449	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8450 – 8451	CTH; ili MaxNOM 45 % (EXW).
8452 – 8455	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8456 – 8465	CTH osim iz tarifnog broja 8466; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8466 – 8468	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8469 – 8472	CTH osim iz tarifnog broja 8473; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8473 – 8480	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8481 10 – 8481 40	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8481 80 – 8481 90	CTH; ili MaxNOM 45 % (EXW).
8482 – 8487	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 85.	Električni strojevi i oprema te njihovi dijelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuk, aparati za snimanje i reprodukciju televizijske slike i zvuka, njihovi dijelovi i pribor
8501 – 8502	CTH osim iz tarifnog broja 8503; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8503 – 8506	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8507 ([1])	
– Baterijske ćelije, baterijski moduli i njihovi dijelovi te akumulatori koji sadržavaju jednu ili više baterijskih ćelija ili baterijskih modula i sklopovlje za njihovo međusobno povezivanje, koji se često nazivaju „baterijski sklopovi”, vrste koja se upotrebljava kao primarni izvor električne energije za pogon vozila iz tarifnih brojeva 87.01, 87.02, 87.03 i 87.04	Za izvoz iz Meksika u EU: CTH, uz uvjet da vrijednost svih materijala bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW proizvoda; ili MaxNOM 30 % (EXW). Za izvoz iz EU-a u Meksiko: CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
– Ostalo	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8508	CTH; ili MaxNOM 45 % (EXW).
8509 – 8515	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8516 10 – 8516 80	CTH; ili MaxNOM 45 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
8516 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8517 11 – 8517 69	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8517 70	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8518 10 – 8518 50	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8518 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8519 – 8521	CTH osim iz tarifnog broja 8522; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8522 – 8523	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8525 – 8528	CTH osim iz tarifnog broja 8529; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8529 – 8530	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8531 10	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8531 20	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8531 80 – 8531 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
8532 10 – 8532 21	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8532 22 – 8532 24	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8532 25	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8532 29 – 8532 30	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8532 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8533 – 8534	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8535 – 8537	CTH osim iz tarifnog broja 8538; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8538 – 8539	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8540 11 – 8540 89	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8540 91 – 8540 99	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
8541 10	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8541 21 – 8541 30	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8541 40	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8541 50 – 8541 60	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8541 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8542 31 – 8542 39	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8542 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8543 10 – 8543 30	CTSH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8543 70 – 8543 90	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8544 – 8548	MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XVII.	VOZILA, ZRAKOPLOVI, PLOVILA I PRIDRUŽENA PRIJEVOZNA OPREMA

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 86.	Željezničke ili tramvajske lokomotive, vagoni i njihovi dijelovi; željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi i pribor te njihovi dijelovi; mehanička (uključujući elektromehanička) prometna signalna oprema svih vrsta
8601 – 8609	CTH osim iz tarifnog broja 8607; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 87.	Vozila, osim željezničkih ili tramvajskihvozila, njihovi dijelovi i dodaci
8701 – 8707 ([1])	
– Vozila s klipnim motorom s unutarnjim izgaranjem i električnim motorom kao pogonskim motorima koja se mogu napajati priključivanjem na vanjski izvor električne energije („punjiva hibridna vozila”); – Vozila samo s električnim motorom za pogon	Za izvoz iz Meksika u EU: MaxNOM 40 % (EXW). Za izvoz iz EU-a u Meksiko: MaxNOM 45 % (EXW).
– Ostalo	MaxNOM 45 % (EXW).
8708 – 8711	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8712	MaxNOM 45 % (EXW).
8713 – 8716	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 88.	Zrakoplovi, svemirske letjelice i njihovi dijelovi
8801 – 8805	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 89.	Brodovi, brodice i ploveće konstrukcije
8901 – 8908	CC; ili MaxNOM 40 % (EXW).
ODSJEK XVIII.	OPTIČKI, FOTOGRAFSKI, KINEMATOGRAFSKI, MJERNI, KONTROLNI, ISPITNI, MEDICINSKI ILI KIRURŠKI INSTRUMENTI I APARATI; SATOVI; GLAZBALA; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR
Poglavlje 90.	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni i kontrolni instrumenti, instrumenti za kontrolu točnosti, medicinski ili kirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor
9001 – 9018	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9019 10	CTH osim iz tarifnog broja 9033; ili MaxNOM 45 % (EXW).
9019 20	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9020 – 9033	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 91.	Satovi i njihovi dijelovi
9101 – 9114	MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 92.	Glazbeni instrumenti; dijelovi i pribor za te proizvode
9201 – 9209	MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XIX.	ORUŽJE I STRELJIVO; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR
Poglavlje 93.	Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor
9301 – 9307	MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK XX.	RAZNI GOTOVI PROIZVODI
Poglavlje 94.	Pokućstvo; oprema za krevete, madraci, podnice, jastuci i slični punjeni proizvodi; svjetiljke i ostala rasvjetna tijela, nespomenuta ni uključena na drugom mjestu; osvijetljeni znakovi, osvijetljene natpisne pločice i slično; montažne zgrade;
9401 – 9406	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 95.	Igračke, rekviziti za društvene igre i šport; njihovi dijelovi i pribor
9503 – 9508	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 96.	Razni proizvedeni predmeti
9601 – 9604	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9605	Svaki proizvod u setu mora udovoljavati pravilu koje bi za njega vrijedilo i da nije u setu, pod uvjetom da može sadržavati i proizvode bez podrijetla u skladu s člankom 3.10. (Setovi) i da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a seta.
9606 – 9607	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9608 10 – 9608 40	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9608 50	Svaki proizvod u setu mora udovoljavati pravilu koje bi za njega vrijedilo i da nije u setu, pod uvjetom da može sadržavati i proizvode bez podrijetla u skladu s člankom 3.10. (Setovi) i da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a seta.
9608 60 – 9608 99	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9609 – 9618	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9619	MaxNOM 50 % (EXW).

Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2012.)	Pravilo o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK XXI.	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI
Poglavlje 97. 9701 – 9716	Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i starine (antikviteti) CC.

([1]) Vidjeti odjeljak C.

([2]) Za definicije pravila o obradi iz ovog odsjeka vidjeti napomenu 8. u odjeljku A.

([3]) Prekursor aktivnog katodnog materijala (PCAM) kemijski je element koji je prekursor za aktivni katodni materijal.

([4]) Aktivni katodni materijali (CAM) punjivih baterija kemijski su materijali i svi naknadni proizvodi koji su došli do faze u kojoj mogu kemijski reagirati kako bi proizveli električnu energiju pri pražnjenju baterijske ćelije i činili pozitivnu elektrodu u baterijskoj ćeliji. Aktivni katodni materijal upotrebljava se u proizvodnji baterijskih ćelija za proizvodnju katode.

([5]) Aktivni katodni materijali (CAM) punjivih baterija kemijski su materijali i svi naknadni proizvodi koji su došli do faze u kojoj mogu kemijski reagirati kako bi proizveli električnu energiju pri pražnjenju baterijske ćelije i činili pozitivnu elektrodu u baterijskoj ćeliji. Aktivni katodni materijal upotrebljava se u proizvodnji baterijskih ćelija za proizvodnju katode.

([6]) Katodna smjesa je mješavina aktivnog katodnog materijala, vodljivih aditiva, veziva i otapala, namijenjena premazanju na kolektor struje kako bi se dobila katoda u njezinu konačnom obliku i služila kao funkcionalna elektroda u baterijskoj ćeliji.

([7]) Za posebne uvjete koji se odnose na proizvode izrađene od mješavine tekstilnih materijala vidjeti napomenu 5. u odjeljku A.

([8]) Pravilo o tisku primjenjuje se na izvoz iz Europske unije u Meksiko samo za ukupnu godišnju kvotu od 2 000 000 m^2. Tu kvotu dodjeljuje Meksiko prema načelu „prvi po redoslijedu”.

([9]) Pravilo o tisku primjenjuje se na izvoz iz Europske unije u Meksiko samo za ukupnu godišnju kvotu od 3 500 000 m^2. Tu kvotu dodjeljuje Meksiko prema načelu „prvi po redoslijedu”.

([10]) Pravilo o tisku primjenjuje se na izvoz iz Europske unije u Meksiko samo za ukupnu godišnju kvotu od 500 000 m^2. Tu kvotu dodjeljuje Meksiko prema načelu „prvi po redoslijedu”.

([11]) Pravilo o tisku primjenjuje se na izvoz iz Europske unije u Meksiko samo za ukupnu godišnju kvotu od 500 000 m^2. Tu kvotu dodjeljuje Meksiko prema načelu „prvi po redoslijedu”.

([12]) Vidjeti napomenu 6. u odjeljku A.

([13]) U vezi s pletenim ili kukičanim proizvodima koji nisu elastični ili gumirani, dobivenim šivanjem ili spajanjem dijelova pletenih ili kukičanih materijala (izrezanih ili odmah pletenih u oblike) vidjeti napomenu 6. u odjeljku A.

ODJELJAK C.

POSEBNI DOGOVORI O PRAVILIMA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE

Definicija

1. Za potrebe ovog odjeljka, u odnosu na prvu godinu, „godina” znači razdoblje od dvanaest mjeseci od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, a u odnosu na svaku sljedeću godinu, razdoblje od dvanaest mjeseci od završetka prethodne godine.

Privremeni dogovori za izvoz iz Meksika u Europsku uniju

2. Sljedeća pravila o podrijetlu za određene proizvode primjenjuju se na benzinske motore obujma cilindara jednakog ili većeg od 1,8 l, razvrstane u tarifni broj 8407:

(a) od 1. godine do kraja 6. godine = MaxNOM 55 % (EXW); i

(b) od početka 7. godine = pravila o podrijetlu za određene proizvode iz odjeljka B.

Privremeno pravilo iz ove točke primjenjuje se na izravan izvoz iz Meksika u Europsku uniju te i kad su ti motori ugrađeni kao materijal u benzinskim vozilima obujma cilindara jednakog ili većeg od 1,8 l, razvrstanima u tarifne podbrojeve 8703 23 i 8703 24.

3. Sljedeća pravila o podrijetlu za određene proizvode primjenjuju se na benzinska vozila obujma cilindara jednakog ili većeg od 1,8 l, razvrstana u tarifne podbrojeve 8703 23 i 8703 24:

(a) od 1. godine do kraja 3. godine = MaxNOM 55 % (EXW);

(b) od početka 4. godine do kraja 6. godine = MaxNOM 50 % (EXW); i

(c) od početka 7. godine = pravila o podrijetlu za određene proizvode iz odjeljka B.

4. Za ostala vozila razvrstana u tarifne brojeve 8701, 8702, 8704 i 8705 primjenjuju se sljedeća pravila o podrijetlu za određene proizvode za ukupnu godišnju kvotu od 10 000 jedinica podijeljenih na traktore iz tarifnog broja 8701 (2 500 jedinica) i ostala vozila iz tarifnog broja 8702, 8704 ili 8705 (7 500 jedinica):

(a) od 1. godine do kraja 3. godine = MaxNOM 55 % (EXW);

(b) od početka 4. godine do kraja 6. godine = MaxNOM 50 % (EXW); i

(c) od početka 7. godine = pravila o podrijetlu za određene proizvode iz odjeljka B.

Tu kvotu dodjeljuje Europska unija prema načelu „prvi po redoslijedu”.

5. Sljedeća pravila o podrijetlu za određene proizvode primjenjuju se na šasije s ugrađenim motorima za motorna vozila iz tarifnog broja 8703, razvrstane u tarifni broj 8706:

(a) od 1. godine do kraja 3. godine = MaxNOM 55 % (EXW);

(b) od početka 4. godine do kraja 6. godine = MaxNOM 50 % (EXW); i

(c) od početka 7. godine = pravila o podrijetlu za određene proizvode iz odjeljka B.

Privremeno pravilo iz ove točke primjenjuje se na izravan izvoz iz Meksika u Europsku uniju, a ne primjenjuje se na proizvode razvrstane u tarifni broj 8706 i njihove materijale kad su ugrađeni u benzinskim vozilima obujma cilindara jednakog ili većeg od 1,8 l, razvrstanima u tarifne podbrojeve 8703 23 i 8703 24.

Kvote za podrijetlo i privremeni dogovori za izvoz iz Europske unije u Meksiko

6. Sljedeća pravila o podrijetlu za određene proizvode primjenjuju se za ukupnu godišnju kvotu od 1 600 tona za prženu kavu iz tarifnog broja 0901: proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja.

Tu kvotu dodjeljuje Meksiko.

Neovisno o točki 1. ovog odjeljka, za prženu kavu iz tarifnog broja 0901 godine se definiraju u skladu s odredbama odjeljka A (Opće odredbe) točke 5. Priloga 2.-A (Raspored ukidanja carina).

7. Sljedeća pravila o podrijetlu za određene proizvode primjenjuju se za ukupnu godišnju kvotu od 1 400 tona za ekstrakte kave i pripravke od kave iz tarifnog broja 2101: CTH.

Tu kvotu dodjeljuje Meksiko.

Neovisno o točki 1. ovog odjeljka, za ekstrakte kave i pripravke od kave iz tarifnog broja 2101 godine se definiraju u skladu s odredbama odjeljka A (Opće odredbe) točke 5. Priloga 2.-A (Raspored ukidanja carina).

Privremeni aranžmani za izvoz iz EU-a u Meksiko

8. Sljedeća pravila o podrijetlu za određene proizvode primjenjuju se za prvu godinu pa do kraja treće godine na baterije iz tarifnog broja 8507: proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, pod uvjetom da vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih u isti tarifni broj kao i proizvod ne prelazi 50 % cijene proizvoda franko tvornica.

Privremeno pravilo iz ove točke stavka primjenjuje se na izravan izvoz iz EU-a u Meksiko te i kad su baterije ugrađene kao materijal u vozilima iz tarifnih brojeva 8701, 8702, 8703 i 8704 s klipnim motorom s unutarnjim izgaranjem i električnim motorom kao pogonskim motorima koji se mogu napajati priključivanjem na vanjski izvor električne energije („punjiva hibridna vozila”) te vozilima samo s električnim motorom za pogon.

Ovlašćujuća klauzula za Europsku uniju i Meksiko

9. Stranke se mogu dogovoriti da se određeni materijali podrijetlom iz treće zemlje koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz tarifnog broja 8703 Harmoniziranog sustava u stranci smatraju materijalima s podrijetlom na temelju Sporazuma, pod uvjetom:

(a) da je u svakoj stranci na snazi trgovinski sporazum kojim je uspostavljeno područje slobodne trgovine s tom trećom zemljom u smislu članka XXIV. GATT-a iz 1994.;

(b) da je između stranke i te treće zemlje na snazi dogovor o odgovarajućoj administrativnoj carinskoj suradnji kojim se osigurava puna provedba poglavlja 3. te da je stranka obavijestila drugu stranku o tom dogovoru; i

(c) da su stranke postigle dogovor o svim drugim važećim uvjetima.

PRILOG 3.-B

TEKST TVRDNJE O PODRIJETLU

Tvrdnja o podrijetlu, čiji je tekst naveden u nastavku, sastavlja se na jednoj od sljedećih jezičnih verzija i u skladu s pravom stranke izvoznice. Tvrdnja o podrijetlu sastavlja se u skladu s odgovarajućim bilješkama. Bilješke nije potrebno navesti.

1. Bugarska verzija

(Срок: от . . . . . до . . . . .)([1])

Износителят на продуктите, попадащи в обхвата на настоящия документ (митническо разрешение № . . . . . ([2])), декларира, че, освен когато не е ясно отбелязано друго, тези продукти са с . . . . . преференциален произход([3]).

(Място и дата)([4])

. . . . . .

(Име на износителя и подпис)([5])

. . . . . .

2. Španjolska verzija

(Período: del . . . . . al . . . . .)([1])

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (n.º de referencia del exportador: . . . . . ([2])) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos tienen el origen preferencial de . . . . . ([3]).

(Lugar y fecha)([4])

. . . . . .

(Nombre del exportador y firma)([5])

. . . . . .

3. Češka verzija

(Období: od . . . . . do . . . . .)([1])

Vývozce produktů, na které se vztahuje tento doklad (referenční č. vývozce . . . . . ([2])), prohlašuje, že pokud není zřetelně uvedeno jinak, jsou tyto produkty preferenčního původu z/ze . . . . . ([3]).

(Místo a datum)([4])

. . . . . .

(Jméno vývozce a podpis)([5])

. . . . . .

4. Danska verzija

(Periode: fra . . . . . til . . . . .)([1])

Eksportøren af de produkter, der er omfattet af nærværende dokument (eksportørreferencenr . . . . . ([2])), erklærer, at produkterne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i . . . . . ([3]).

(Sted og dato)([4])

. . . . . .

(Eksportørens navn og underskrift)([5])

. . . . . .

5. Njemačka verzija

(Zeitraum: von . . . . . bis . . . . .)([1])

Der Ausführer (Referenznummer des Ausführers . . . . . ([2])) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren . . . . . ([3]) sind.

(Ort und Datum)([4])

. . . . . .

(Name des Ausführers und Unterschrift)([5])

. . . . . .

6. Estonska verzija

(Ajavahemik: . . . . . kuni . . . . .)([1])

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (eksportija viitenumber . . . . . ([2])) deklareerib, et need tooted on . . . . . ([3]) sooduspäritoluga, kui ei ole selgelt näidatud teisiti.

(Koht ja kuupäev)([4])

. . . . . .

(Eksportija nimi ja allkiri)([5])

. . . . . .

7. Grčka verzija

(Περίοδος: από . . . . . έως . . . . .)([1])

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (αριθμός αναφοράς εξαγωγέα . . . . . ([2])) δηλώνει ότι, εκτός εάν άλλως υποδεικνύεται σαφώς, τα εν λόγω προϊόντα είναι . . . . . προτιμησιακής καταγωγής([3]).

(Τόπος και ημερομηνία)([4])

. . . . . .

(Όνομα του εξαγωγέα και υπογραφή)([5])

. . . . . .

8. Engleska verzija

(Period: from . . . . . to . . . . .)([1])

The exporter of the products covered by this document (exporter reference No . . . . . ([2])) declares that, except otherwise clearly indicated, these products are of . . . . . preferential origin([3]).

(Place and date)([4])

. . . . . .

(Name of the exporter and signature)([5])

. . . . . .

9. Francuska verzija

(Période: du . . . . . au . . . . .)([1])

L'exportateur des produits couverts par le présent document (numéro de référence de l'exportateur: . . . . . ([2])) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle . . . . . ([3]).

(Lieu et date)([4])

. . . . . .

(Nom de l'exportateur et signature)([5])

. . . . . .

10. Irska verzija

(Tréimhse: ón . . . . . go dtí an . . . . .)([1])

Onnmhaireoir na dtáirgí a chumhdaítear sa doiciméad seo (uimhir thagartha an onnmhaireora . . . . . ([2])) dearbhaítear leis seo, mura sonraítear a mhalairt go soiléir, gur táirgí de thionscnamh fabhrach . . . . . iad na táirgí seo([3]).

(Áit agus dáta)([4])

. . . . . .

(Ainm an onnmhaireora agus síniú)([5])

. . . . . .

11. Hrvatska verzija

(Razdoblje: od . . . . . do . . . . .)([1])

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (referentni broj izvoznika: . . . . . ([2])) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi . . . . . ([3]) preferencijalnog podrijetla.

(Mjesto i datum)([4])

. . . . . .

(Ime izvoznika i potpis)([5])

. . . . . .

12. Talijanska verzija

(Periodo: dal . . . . . al . . . . .)([1])

L'esportatore dei prodotti contemplati nel presente documento (n. di riferimento dell'esportatore . . . . . ([2])) dichiara che, eccetto nei casi chiaramente indicati, tali prodotti sono di origine preferenziale . . . . . ([3]).

(Luogo e data)([4])

. . . . . .

(Nome dell'esportatore e firma)([5])

. . . . . .

13. Latvijska verzija

(Laikposms: no . . . . . līdz . . . . . ([1]))

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (eksportētāja atsauces numurs . . . . . ([2])), deklarē, ka, iznemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir priekšrocību izcelsme no . . . . . ([3]).

(Vieta un datums([4]))

. . . . . .

(Eksportētāja vārds, uzvārds / nosaukums un paraksts([5]))

. . . . . .

14. Litavska verzija

(Laikotarpis: nuo . . . . . iki . . . . .)([1])

Produktų, kuriems taikomas šis dokumentas, eksportuotojas (eksportuotojo registracijos Nr . . . . . ([2])) pareiškia, kad šie produktai turi . . . . . ([3]) lengvatinės kilmės statusą, išskyrus atvejus, kai aiškiai nurodyta kitaip.

(Vieta ir data)([4])

. . . . . .

(Eksportuotojo vardas, pavardė (pavadinimas)) ir parašas)([5])

. . . . . .

15. Mađarska verzija

(Időszak: . . . . . -tól/től . . . . . -ig)([1])

Az ezen okmány hatálya alá tartozó termékek exportőre (az exportőr hivatkozási száma . . . . . ([2])) kijelenti, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában ezek a termékek . . . . . preferenciális származásúak([3]).

(Hely és dátum)([4])

. . . . . .

(Az exportőr neve és aláírása)([5])

. . . . . .

16. Malteška verzija

(Perjodu: minn . . . . . sa . . . . .)([1])

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (Nru ta' referenza tal-esportatur . . . . . ([2])) jiddikjara li, ħlief jekk indikat ċar mod ieħor, dawn il-prodotti huma ta'oriġini preferenzjali . . . . . ([3]).

(Post u data)([4])

. . . . . .

(Isem l-esportatur u l-firma)([5])

. . . . . .

17. Nizozemska verzija

(Periode: van . . . . . tot en met . . . . .)([1])

De exporteur van de producten waarop dit document van toepassing is (referentienr. exporteur . . . . . ([2])), verklaart dat, tenzij indien uitdrukkelijk anders is vermeld, deze producten uit . . . . . ([3]) van preferentiële oorsprong zijn.

(Plaats en datum)([4])

. . . . . .

(Naam en handtekening van de exporteur)([5])

. . . . . .

18. Poljska verzija

(Okres: od . . . . . do . . . . .)([1])

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (eksporter nr . . . . . ([2])) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają . . . . . ([3]) preferencyjne pochodzenie.

(Miejsce i data)([4])

. . . . . .

(Nazwa eksportera i podpis)([5])

. . . . . .

19. Portugalska verzija

(Período: de . . . . . a . . . . .)([1])

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento [referência do exportador n . . . . . ([2])], declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial([3]) . . . . . .

(Local e data)([4])

. . . . . .

(Nome do exportador e assinatura)([5])

. . . . . .

20. Rumunjska verzija

(Perioada: de la . . . . . la . . . . .)([1])

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document [nr. de referință al exportatorului . . . . . ([2])] declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt de origine preferențială din . . . . . ([3]).

(Locul și data)([4])

. . . . . .

(Denumirea exportatorului și semnătura)([5])

. . . . . .

21. Slovačka verzija

(Obdobie: od . . . . . do . . . . .)([1])

Vývozca výrobkov, na ktoré sa vzťahuje tento doklad (referenčné číslo vývozcu . . . . . ([2])), vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú preferenčný pôvod v . . . . . ([3]).

(Miesto a dátum)([4])

. . . . . .

(Názov/meno vývozcu a podpis)([5])

. . . . . .

22. Slovenska verzija

(Obdobje: od . . . . . do . . . . . ([1]))

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (referenčna št. izvoznika . . . . . ([2])) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno . . . . . ([3]) poreklo.

(Kraj in datum([4]))

. . . . . .

(Ime in podpis izvoznika([5]))

. . . . . .

23. Finska verzija

(. . . . . ja . . . . .) välinen aika([1])

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (viejän viitenumero . . . . . ([2])) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja . . . . . ([3]) alkuperätuotteita.

(Paikka ja päiväys)([4])

. . . . . .

(Viejän nimi ja allekirjoitus)([5])

. . . . . .

24. Švedska verzija

(Period: från . . . . . till . . . . . ([1]))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (exportörens referensnummer . . . . . ([2])) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i . . . . . ([3]).

(Ort och datum([4]))

. . . . . .

(Exportörens namn och underskrift ([5]))

. . . . . .

([1]) Ako se tvrdnja o podrijetlu ispunjava za više pošiljki istovjetnih proizvoda s podrijetlom u smislu članka 3.19. stavka 2. točke (b), treba navesti razdoblje važenja tvrdnje o podrijetlu. To razdoblje ne premašuje 12 mjeseci. Svi proizvodi moraju biti uvezeni u navedenom razdoblju. Ako razdoblje nije primjenjivo, polje se može ostaviti praznim.

([2]) Ako izvozniku nije dodijeljen broj za pošiljku čija ukupna vrijednost ne prelazi 6 000 EUR, u skladu s člankom 3.18. stavkom 3., to se polje može ostaviti praznim. Ako tvrdnju o podrijetlu sastavlja izvoznik registriran u smislu članka 3.18. stavka 2., u taj se prostor mora upisati broj izvoznika.

([3]) Navesti Europsku uniju ili Meksiko kao podrijetlo proizvoda.

([4]) Mjesto i datum mogu se izostaviti ako su te informacije sadržane u samoj ispravi.

([5]) Potpis nije potreban ako su ispunjeni uvjeti iz članka 3.18. stavka 5.

PRILOG 3.-C

KNEŽEVINA ANDORA I REPUBLIKA SAN MARINO

1. Meksiko prihvaća robu s podrijetlom iz Kneževine Andore razvrstanu u poglavlja od 25. do 97. Harmoniziranog sustava uz isto povlašteno tarifno postupanje koje primjenjuje na robu koja se uvozi i koja je podrijetlom iz Europske unije, sve dok je na snazi Sporazum u obliku razmjene pisama između Europske ekonomske zajednice i Kneževine Andore ([1]), sastavljen u Luxembourgu 28. lipnja 1990., kojim je uspostavljena carinska unija.

2. Roba s podrijetlom iz Meksika razvrstana u poglavlja od 25. do 97. Harmoniziranog sustava pri uvozu u Andoru uživa isto povlašteno tarifno postupanje kao i pri uvozu u Europsku uniju, sve dok je na snazi sporazum iz točke 1.

3. Meksiko prihvaća robu podrijetlom iz Republike San Marina razvrstanu u poglavlja od 1. do 97. Harmoniziranog sustava uz isto povlašteno tarifno postupanje koje primjenjuje na robu koja se uvozi i koja je podrijetlom iz Europske unije, sve dok je na snazi Sporazum o suradnji i carinskoj uniji između Europske ekonomske zajednice i Republike San Marina ([2]), sastavljen u Bruxellesu 16. prosinca 1991.

4. Roba s podrijetlom iz Meksika razvrstana u poglavlja od 1. do 97. Harmoniziranog sustava pri uvozu u San Marino uživa isto povlašteno tarifno postupanje kao i pri uvozu u Europsku uniju, sve dok je na snazi sporazum iz točke 1.

5. Poglavlje 3. primjenjuje se *mutatis mutandis* na trgovinu robom iz točaka od 1. do 4.

6. Izvoznik upisuje „Meksiko”, „Andora” ili „San Marino” u 3. polje teksta tvrdnje o podrijetlu iz Priloga 3.-B, ovisno o podrijetlu robe.

7. Europska unija obavješćuje Meksiko o adresama i podacima za kontakt carinskih tijela odgovornih za provjeru tvrdnji o podrijetlu u Kneževini Andori i Republici San Marinu.

8. Ako nadležno državno tijelo Kneževine Andore ili Republike San Marina ne poštuje odredbe poglavlja 3., Meksiko može uputiti predmet Pododboru za carinu, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu osnovanom člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (d) kako bi se odredile odgovarajuće mjere za rješavanje tog pitanja.

([1]) SL EZ L 374, 31.12.1990., str. 14.
([2]) SL EZ L 84, 28.3.2002., str. 43.

PRILOG 3.-D

NAPOMENE S OBJAŠNJENJIMA

Članak 3.14. (Neizmijenjenost)

1. Ako izvoznik u trenutku izvoza nije znao konačno odredište određene robe uključene u pošiljku, uvoznik mora predočiti tvrdnju o podrijetlu izdanu nakon izvoza.

2. Uvoznik može dokazati da je roba koja je bila u provozu kroz državno područje treće zemlje (s pretovarom ili privremenim smještajem ili bez njih) bila pod nadzorom carinskih tijela tih područja. Na zahtjev carinskih tijela stranke uvoznice uvoznik mora predočiti sljedeću dokumentaciju:

(a) prijevozne isprave, kao što su zračni tovarni list, teretnica ili cestovni teretni list, ovisno o slučaju, u kojima su zabilježeni datum i mjesto otpreme robe te luka, zračna luka ili mjesto ulaska na konačno odredište ako je roba bila u provozu kroz državno područje jedne ili više trećih zemalja bez pretovara ili privremenog smještaja;

(b) prijevozne isprave, kao što su zračni tovarni list, teretnica ili cestovni teretni list, ovisno o slučaju, ili kombinirana prijevozna isprava ako je roba bila u provozu kroz državno područje jedne ili više trećih zemalja, s pretovarom na takvim područjima i bez privremenog smještaja; ili

(c) presliku isprava kojima se dokazuje da je roba ostala pod nadzorom carinskog tijela ako je roba koja je bila u provozu kroz državno područje jedne ili više trećih zemalja bila pretovarena i privremeno smještena.

3. Ako ne postoji nijedna od isprava iz točke 2., uvoznik može predočiti bilo koju drugu popratnu ispravu.

Članak 3.18. (Uvjeti za sastavljanje tvrdnje o podrijetlu)

4. Tvrdnje o podrijetlu mora sastaviti izvoznik s poslovnim nastanom na području jedne od stranaka. Ako je račun izdan u trećoj zemlji, tvrdnja o podrijetlu sastavlja se na bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi [1] izdanoj na području stranke izvoznice u kojoj se predmetna roba opisuje dovoljno detaljno da bi se mogla utvrditi kao roba s podrijetlom u skladu s poglavljem 3. (Pravila o podrijetlu i postupci povezani s podrijetlom). U tom slučaju izvoznik robe mora biti naveden na ispravi na kojoj je sastavljena tvrdnja o podrijetlu.

5. Tekst tvrdnje o podrijetlu mora biti u skladu s tekstom iz Priloga 3.-B (Tekst tvrdnje o podrijetlu).

6. Tvrdnja o podrijetlu ne bi trebala sadržavati naznaku robe bez podrijetla koja nije obuhvaćena tvrdnjom o podrijetlu. Takva bi se naznaka trebala precizno navesti na računu kako bi se izbjegli nesporazumi.

7. Tvrdnje o podrijetlu sastavljene na fotokopiranim računima ili komercijalnim ispravama prihvatljive su pod uvjetom da te tvrdnje imaju potpis izvoznika pod istim uvjetima kao i izvornik.

8. Prihvatljiva je tvrdnja o podrijetlu na poleđini računa ili komercijalne isprave.

[1] Takve komercijalne isprave, na primjer, dostavnica ili popis pakiranja koji prate robu.

9. Tvrdnja o podrijetlu sastavljena na zasebnom listu računa prihvatljiva je pod uvjetom da je list očito dio računa. Ne smije se koristiti dopunski obrazac.

10. Tvrdnja o podrijetlu sastavljena na etiketi, koja je naknadno priložena računu, prihvatljiva je pod uvjetom da nema sumnje da je izvoznik stavio etiketu. Na primjer, to je slučaj ako potpis izvoznika obuhvaća i etiketu i račun.

PRILOG 6.-A

NADLEŽNA TIJELA

1. Za potrebe poglavlja 6. (Sanitarne i fitosanitarne mjere) sljedeća tijela ili tijela koja su ih naslijedila smatraju se nadležnim tijelima iz članka 6.1. (Definicije) stavka 1. točke (a):

(a) kad je riječ o Europskoj uniji, nadležna tijela njezinih država članica i Europska komisija dijele kontrolu kako slijedi:

i. kad je riječ o izvozu u Meksiko, nadležna tijela država članica Europske unije odgovorna su za nadzor okolnosti i zahtjeva proizvodnje, uključujući zakonske inspekcije ili revizije i izdavanje potvrda o zdravlju i dobrobiti životinja kojima se potvrđuju usuglašene norme i zahtjevi;

ii. kad je riječ o uvozu iz Meksika, nadležna tijela država članica Europske unije odgovorna su za nadzor usklađenosti uvoza s uvjetima uvoza Europske unije; i

iii. Europska komisija odgovorna je za cjelokupnu koordinaciju, inspekciju ili reviziju nadzornih sustava i potrebne mjere, uključujući zakonodavne mjere za osiguravanje ujednačene primjene normi i zahtjeva u Europskoj uniji;

(b) kad je riječ o Meksiku:

i. Opća uprava za sigurnost poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, akvakulturu i ribarstvo Nacionalne službe za zdravlje, sigurnost i kvalitetu u području hrane i poljoprivrede (SENASICA) (*Dirección General de Inocuidad Agroalimentaria, Acuícola y Pesquera del Servicio Nacional de Sanidad, Inocuidad y Calidad Agroalimentaria (SENASICA)*);

ii. Opća uprava za zdravlje životinja SENASICA(*Dirección General de Salud Animal del SENASICA*);

iii. Opća uprava za zdravlje bilja SENASICA (*Dirección General de Sanidad Vegetal del SENASICA*))

iv. Komisija za sanitarnu provedbu – Savezna komisija za zaštitu od sanitarnih rizika (COFEPRIS) (*Comisión de Operación Sanitaria - Comisión Federal para la Protección contra Riesgos Sanitarios (COFEPRIS)*);

v. Komisija za upravljanje dokazima i rizicima – COFEPRIS(*Comisión de Evidencia y Manejo de Riesgos – COFEPRIS)*;

vi. Opća koordinacija saveznog sanitarnog sustava – COFEPRIS (*Coordinación General del Sistema Federal Sanitario – COFEPRIS)*; i

vii. Opća uprava za upravljanje šumama i tlom Ministarstva okoliša i prirodnih resursa (SEMARNAT) (*Dirección General de Gestión Forestal y de Suelos de la Secretaría de Medio Ambiente y Recursos Naturales (SEMARNAT)*).

2. Stranke jedna drugu obavješćuju o promjenama tih nadležnih tijela. Zajedničko vijeće redovito ažurira ovaj Prilog odlukom.

PRILOG 9.-A

NORME KOJE SU IZRADILE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

1. Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO)
2. Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC)
3. Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU)
4. Povjerenstvo Codex Alimentarius
5. Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO)
6. Pododbor stručnjaka Ujedinjenih naroda za globalno usklađeni sustav razvrstavanja i označivanja kemikalija (UN/SCEGHS)
7. Međunarodno vijeće za usklađivanje tehničkih zahtjeva za lijekove za ljudsku uporabu (ICH)
8. Međunarodna pomorska organizacija (IMO)
9. Međunarodna organizacija za zakonsku metrologiju (OIML)
10. Svjetska poštanska unija (UPU)
11. Svjetska organizacija za zdravlje životinja (WOAH)
12. Međunarodna organizacija rada (ILO)
13. Međunarodni ured za utege i mjere (BIPM)

PRILOG 10.-A

IZVLAŠTENJE

Stranke potvrđuju da su suglasne u pogledu sljedećeg:

1. Mjera ili niz mjera stranke ne može predstavljati izvlaštenje osim ako zadire u materijalno ili nematerijalno pravo vlasništva ili vlasnički interes u ulaganju.

2. Članak 10.18. odnosi se na:

(a) izravno izvlaštenje, koje nastaje ako je obuhvaćeno ulaganje nacionalizirano ili je na neki drugi način izvlašteno službenim prijenosom vlasništva ili bezuvjetnom pljenidbom; i

(b) neizravno izvlaštenje, koje nastaje ako jedna ili niz mjera stranke imaju učinak jednakovrijedan izravnom izvlaštenju tako da se njima ulagatelju bitno uskraćuju temeljna obilježja vlasništva nad imovinom u koju je uložio, uključujući pravo na upotrebu, uživanje i raspolaganje svojim ulaganjem, bez službenog prijenosa vlasništva ili bezuvjetne pljenidbe.

3. Za određivanje toga čini li u određenoj situaciji mjera ili niz mjera stranke neizravno izvlaštenje potrebna je istraga pojedinačnih slučajeva utemeljena na činjenicama u kojoj se, među ostalim, uzimaju u obzir sljedeći čimbenici:

(a) gospodarski učinak mjere ili niza mjera, iako sama činjenica da mjera ili niz mjera stranke ima nepovoljan učinak na gospodarsku vrijednost ulaganja ne znači da je nastalo neizravno izvlaštenje;

(b) trajanje mjere ili niza mjera;

(c) opseg u kojem mjera ili niz mjera utječe na posebna i razumna očekivanja ulagatelja koja proizlaze iz ulaganja; i

(d) priroda mjere ili niza mjera, posebno njihov predmet i kontekst.

4. Podrazumijeva se da nediskriminirajuće mjere stranke koje su osmišljene i primjenjuju se kako bi se ostvarili legitimni ciljevi politike, kao što su javno zdravlje, socijalne usluge, javno obrazovanje, sigurnost, zaštita okoliša, javni moral, socijalna zaštita ili zaštita potrošača, zaštita privatnosti i podataka, promicanje i zaštita kulturne raznolikosti ili tržišno natjecanje, ne čine neizravna izvlaštenja, osim u rijetkim okolnostima kad je učinak mjere ili niza mjera očito prekomjeran s obzirom na njihovu svrhu.

PRILOG 10.-B

JAVNI DUG

1. Stranke priznaju da kupnja duga stranke podrazumijeva komercijalni rizik. Podrazumijeva se da se ne donosi pravorijek u korist tužitelja za tužbu na temelju odjeljka D poglavlja 10. u pogledu neispunjavanja obveza ili neplaćanja duga stranke, osim ako tužitelj uspije dokazati da se takvim neispunjavanjem obveza ili neplaćanjem krši obveza iz odjeljka C poglavlja 10.

2. Ne može se podnijeti tužba da se restrukturiranjem duga stranke krši obveza na temelju ovog poglavlja ili, ako je već podnesena, ne može se provoditi na temelju odjeljka D poglavlja 10. ako je restrukturiranje u vrijeme podnošenja dogovoreno restrukturiranje ili ako takvim postane nakon podnošenja, osim u slučaju tužbe da se dogovorenim restrukturiranjem obuhvaćenim točkom 4. podtočkom (a) ii. ovog Priloga krši članak 10.7. (Nacionalni tretman) ili 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) ([1]).

3. Neovisno o članku 10.26. (Podnošenje tužbe Sudu) i podložno točki 2. ovog Priloga, ulagatelj ne može podnijeti tužbu na temelju odjeljka D poglavlja 10. da se restrukturiranjem duga stranke krši članak 10.7. (Nacionalni tretman) ili 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) ili obveza iz odjeljka C poglavlja 10., osim ako je prošlo 270 dana od datuma kad je tužitelj podnio pisani zahtjev za savjetovanje u skladu s člankom 10.22. (Savjetovanja).

4. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „dogovoreno restrukturiranje” znači restrukturiranje ili reprogramiranje duga stranke koje je ostvareno:

i. promjenom ili izmjenom dužničkih instrumenata, kako je predviđeno u skladu s njihovim uvjetima, uključujući pravo koje se na njih primjenjuje; ([2]) ili

ii. zamjenom duga ili drugim sličnim postupkom u kojem su nositelji najmanje 75 % ukupnog iznosa glavnice neplaćenog duga koji podliježe restrukturiranju pristali na takvu zamjenu duga ili drugi postupak;

(b) „pravo koje se na njih primjenjuje” za dužnički instrument znači pravni i regulatorni okvir pojedine jurisdikcije koji se primjenjuje na taj dužnički instrument;

(c) podrazumijeva se da „dug stranke” za Meksiko uključuje „javni dug Meksika” kako je definiran u njegovu nacionalnom pravu, a za Europsku uniju bilo koji oblik duga Europske unije ili vlade države članice Europske unije na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini.

([1]) Podrazumijeva se da do kršenja članka 10.7. (Nacionalni tretman) ili 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne dolazi samo zbog različitog postupanja koje stranka osigurava određenim kategorijama ulagatelja ili ulaganja, uključujući postupanje koje proizlazi iz razlika u položaju ulagatelja i njihovih ulaganja do kojih može doći zbog razlika u obilježjima određenog dužničkog instrumenta, na temelju različitog makroekonomskog učinka, primjerice kako bi se izbjegli sistemski rizici ili učinci prelijevanja.

([2]) Podrazumijeva se da to može uključivati zamjenu dužničkih instrumenata.

PRILOG 10.-C

SPORAZUMI IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE I MEKSIKA

Sporazumi između država članica Europske unije i Meksika iz članka 10.54. (Odnos prema drugim sporazumima) jesu: ([1])

1. Sporazum između Belgijsko-luksemburške gospodarske unije i Sjedinjenih Meksičkih Država o uzajamnom promicanju i zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 27. kolovoza 1998.;

2. Sporazum između Češke Republike i Sjedinjenih Meksičkih Država o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 4. travnja 2002.;

3. Sporazum između Sjedinjenih Meksičkih Država i Savezne Republike Njemačke o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 25. kolovoza 1998.;

4. Sporazum o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Sjedinjenih Meksičkih Država i Kraljevine Španjolske, sklopljen u Ciudad de México 10. listopada 2006.;

5. Sporazum između Vlade Sjedinjenih Meksičkih Država i Vlade Kraljevine Danske o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 13. travnja 2000.;

6. Sporazum između Vlade Republike Finske i Vlade Sjedinjenih Meksičkih Država o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 22. veljače 1999.;

7. Sporazum između Vlade Francuske Republike i Vlade Sjedinjenih Meksičkih Država o uzajamnom promicanju i zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 12. studenoga 1998.;

8. Sporazum između Vlade Sjedinjenih Meksičkih Država i Vlade Helenske Republike o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 30. studenoga 2000.;

9. Sporazum između Vlade Talijanske Republike i Vlade Sjedinjenih Meksičkih Država o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Rimu 24. studenoga 1999.;

10. Sporazum o promicanju, poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Kraljevine Nizozemske i Sjedinjenih Meksičkih Država, sklopljen u Ciudad de México 13. svibnja 1998.;

11. Sporazum između Republike Austrije i Sjedinjenih Meksičkih Država o promicanju i zaštiti ulaganja, sklopljen u Beču 29. lipnja 1998.;

12. Sporazum između Portugalske Republike i Sjedinjenih Meksičkih Država o uzajamnom promicanju i zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 11. studenoga 1999.;

([1]) Naslovi sporazuma navedenih u ovom Prilogu vjerodostojni su samo na jezicima na kojima je vjerodostojan predmetni sporazum. U svim ostalim slučajevima prijevodi se navode samo za referencu.

13. Sporazum između Vlade Kraljevine Švedske i Vlade Sjedinjenih Meksičkih Država o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Stockholmu 3. listopada 2000.;

14. Sporazum između Sjedinjenih Meksičkih Država i Slovačke Republike o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sklopljen u Ciudad de México 26. listopada 2007.

PRILOG 10.-D

KODEKS PONAŠANJA ZA ČLANOVE SUDA, ČLANOVE ŽALBENOG SUDA I POSREDNIKE

1. Definicije

Za potrebe ovog Kodeksa ponašanja:

(a) „pomoćnik” znači osoba koja, u skladu s uvjetima imenovanja člana, pomaže članu u njegovu istraživanju ili ga podupire u obavljanju njegovih dužnosti;

(b) „kandidat” znači fizička osoba koja se uzima u obzir pri odabiru člana Suda ili člana Žalbenog suda;

(c) „posrednik” znači fizička osoba koja vodi postupak posredovanja u skladu s člankom 10.23. (Posredovanje);

(d) „član” znači član Suda ili član Žalbenog suda osnovanog u skladu s odjeljkom D poglavlja 10.

2. Neovisnost i nepristranost članova

(a) Članovi moraju biti neovisni i nepristrani te izbjegavati nedolično ponašanje i dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti. Moraju izbjegavati izravni i neizravni sukob interesa te poštovati visoke standarde ponašanja radi očuvanja integriteta i nepristranosti mehanizma za rješavanje sporova. Na njih ne smiju utjecati osobni interesi, vanjski pritisci, politički interesi, zahtjevi javnosti, odanost stranci ovog Sporazuma ili stranci u sporu ni strah od kritike.

(b) Članovi ne preuzimaju, izravno ili neizravno, obveze niti prihvaćaju povlastice koje bi na bilo koji način utjecale na pravilno obavljanje njihovih dužnosti ili bi se činilo kao da utječu.

(c) Članovi ne smiju iskorištavati svoj položaj za ostvarivanje osobnih ili privatnih interesa te izbjegavaju radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su druge osobe u položaju s kojeg mogu na njih utjecati.

(d) Članovi ne dopuštaju da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njihovo ponašanje ili prosudbu.

(e) Članovi izbjegavaju uspostavljanje odnosa ili stjecanje financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njihovu nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti.

3. Obveze otkrivanja informacija

(a) Prije imenovanja članom Suda ili Žalbenog suda kandidati dobivaju primjerak ovog Kodeksa ponašanja i strankama otkrivaju sve prošle i sadašnje interese, odnose ili pitanja koja bi mogla utjecati na njihovu neovisnost ili nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti. U tu svrhu kandidati ulažu sav razuman napor kako bi utvrdili takve interese, odnose ili pitanja.

(b) Nakon imenovanja u sudsko vijeće Suda ili Žalbenog suda, tajništvo Suda odnosno Žalbenog suda članovima dostavlja izjavu o otkrivanju informacija iz Dodatka 10.-D-1. (Izjava o otkrivanju informacija). Članovi čine sve što je u njihovoj moći kako bi tajništvu dostavili izjavu o otkrivanju informacija u roku od 15 dana od njezina primitka radi prosljeđivanja strankama ovog Sporazuma, strankama u sporu i predsjedniku Suda ili Žalbenog suda, ovisno o slučaju.

(c) U skladu s podtočkom (b) članovi koji su imenovani u sudsko vijeće otkrivaju sve interese, odnose ili pitanja koja bi mogla utjecati na njihovu neovisnost ili nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti. U tu svrhu članovi ulažu sav razuman napor kako bi utvrdili takve interese, odnose ili pitanja. Članovi otkrivaju, barem i prema svojim saznanjima, sljedeće interese, odnose i pitanja:

i. svaki financijski ili osobni interes člana u:

(A) postupku ili njegovu ishodu; i

(B) upravnom postupku, domaćem sudskom postupku ili drugom međunarodnom postupku rješavanja sporova koji uključuje pitanja o kojima se može odlučiti u postupku za koji je član imenovan u sudsko vijeće;

ii. svaki financijski interes poslodavca člana ili profesionalnog partnera ili pridruženog subjekta ili člana uže obitelji ([1]) u:

(A) postupku ili njegovu ishodu; i

(B) upravnom postupku, domaćem sudskom postupku ili drugom međunarodnom postupku rješavanja sporova koji uključuje pitanja o kojima se može odlučiti u postupku za koji je kandidat imenovan u sudsko vijeće;

iii. svaki prošli ili sadašnji financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnos sa zainteresiranim stranama u postupku ili njihovim savjetnikom; i

iv. zastupanje javnih interesa ili pravno ili drugo zastupanje koje se odnosi na pitanje u sporu u postupku ili koje uključuje iste ulagatelje ili ulaganja.

(d) Za vrijeme svojeg mandata članovi u svakom trenutku i dalje ulažu sva nastojanja kako bi utvrdili sve interese, odnose ili pitanja iz točke 3. podtočke (a) i otkrivaju takve interese, odnose ili pitanja tako da o njima obavješćuju stranke.

(e) Za vrijeme cijelog postupka članovi imenovani u sudsko vijeće imaju trajnu obvezu otkrivanja svih interesa, odnosa ili pitanja koja mogu utjecati na integritet ili nepristranost postupka rješavanja sporova te o pitanjima koja se odnose na stvarne ili moguće povrede ovog Kodeksa ponašanja pisanim putem obavješćuju stranke Sporazuma i stranke u sporu.

(f) Svaku sumnju u to treba li član otkriti određeni interes, odnos ili pitanje trebalo bi riješiti u korist otkrivanja. Otkrivanjem interesa, odnosa ili pitanja ne dovodi se u pitanje jesu li interes, odnos ili pitanje obuhvaćeni ovim Kodeksom ponašanja ili jesu li u suprotnosti s člankom 10.32. (Etička pravila) stavkom 1.

([1]) Za potrebe ovog Kodeksa ponašanja pojam „član uže obitelji” odnosi se na bračnog druga, braću i sestre, roditelja ili životnog partnera, uz bilo kojeg drugog člana obitelji s kojim postoji blizak odnos.

4. Dužnosti članova

(a) Članovi za vrijeme cijelog postupka obavljaju svoje dužnosti temeljito i brzo te to čine pošteno i obzirno prema strankama u sporu i drugim članovima.

(b) Članovi razmatraju samo ona pitanja koja su se pojavila u postupku i koja su potrebna za donošenje odluke ili pravorijeka i ne smiju delegirati tu dužnost drugoj osobi.

(c) Stručnjaci i pomoćnici poštuju obveze članova u skladu s točkama 2., 3. i 6., *mutatis mutandis*. U tom pogledu članovi poduzimaju sve razumne mjere i potrebne korake kako bi osigurali da su njihovi pomoćnici upoznati s tim obvezama i da ih poštuju.

(d) Članovi ne smiju uspostavljati kontakte *ex parte* u vezi s postupkom.

5. Obveze bivših članova

(a) Bivši članovi moraju izbjegavati aktivnosti koje mogu stvoriti dojam kako su u obavljanju svojih dužnosti bili pristrani ili izvlačili koristi iz odluka ili pravorijeka Suda ili Žalbenog suda.

(b) Ne dovodeći u pitanje članak 10.30. (Sud) stavak 5. ni članak 10.31. (Žalbeni sud) stavak 5., članovi se obvezuju da po isteku svojeg mandata ni na koji način neće sudjelovati u ulagačkim sporovima:

i. koji su bili u tijeku pred Sudom ili Žalbenim sudom prije isteka njihova mandata; ili

ii. koji su izravno i jasno povezani sa sporovima, uključujući završene sporove, u kojima su sudjelovali kao članovi Suda ili Žalbenog suda.

(c) Članovi se obvezuju da u razdoblju od tri godine nakon isteka svojih mandata neće zastupati neku od stranaka u sporu u ulagačkim sporovima pred Sudom ili Žalbenim sudom.

(d) Ako predsjednik Suda ili Žalbenog suda bude obaviješten ili na drugi način sazna da je bivši član Suda odnosno Žalbenog suda navodno prekršio obveze utvrđene u podtočkama od (a) do (c), ispituje to pitanje i bivšem članu omogućuje priliku za saslušanje. Ako predsjednik Suda ili Žalbenog suda nakon provjere utvrdi da je navodno kršenje potvrđeno, o tome obavješćuje:

i. stručno tijelo ili drugu instituciju s kojom je bivši član povezan;

ii. stranke ovog Sporazuma; i

iii. predsjednika bilo kojeg drugog relevantnog suda za ulaganja ili žalbenog suda radi uvođenja odgovarajućih mjera.

Predsjednik Suda ili Žalbenog suda objavljuje svoju odluku o poduzimanju mjera iz podtočaka i., ii. i iii., zajedno s obrazloženjem te odluke.

6. Povjerljivost

(a) Sadašnji i bivši članovi ne smiju nikad otkriti ili upotrijebiti informacije koje nisu za javnost, a odnose se na postupak ili su dobivene za vrijeme postupka, osim za potrebe tog postupka, te ne smiju otkriti ni upotrijebiti takve informacije kako bi ostvarili osobnu korist ili korist za druge ili kako bi negativno utjecali na interese drugih osoba.

(b) Članovi ne smiju otkriti nalog, odluku ili pravorijek ili njihov dio prije njihove objave u skladu s odredbama o transparentnosti iz članka 10.38. (Transparentnost postupka), ako je primjenjivo.

(c) Sadašnji i bivši članovi ne smiju nikad otkriti vijećanja Suda ili Žalbenog suda ili stajališta bilo kojeg člana, neovisno o tome kakva su. Članovi ne smiju iznositi javne tvrdnje o osnovanosti postupaka koji su u tijeku.

7. Troškovi

Svaki član vodi bilješke i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove te za vrijeme i troškove svojeg pomoćnika.

8. Posrednici

Pravila utvrđena u ovom Kodeksu ponašanja koja se odnose na sadašnje ili bivše članove primjenjuju se *mutatis mutandis* na posrednike.

9. Savjetodavni odbor

(a) Predsjedniku Suda i predsjedniku Žalbenog suda pomaže savjetodavni odbor radi osiguravanja pravilne primjene ovog Kodeksa ponašanja i članka 10.32. (Etička pravila) te radi izvršenja bilo koje druge zadaće, ako je tako predviđeno.

(b) Savjetodavni odbori sastoje se od dvaju najstarijih članova Suda odnosno Žalbenog suda.

Dodatak 10.-D-1.

IZJAVA O OTKRIVANJU INFORMACIJA

1. Potvrđujem da sam primio primjerak Kodeksa ponašanja za članove Suda, članove Žalbenog suda i posrednike iz Priloga 10.-D Sporazumu o strateškom partnerstvu u području politike, gospodarstva i suradnje između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane (dalje u tekstu „Kodeks ponašanja”).

2. Potvrđujem da sam pročitao i razumio Kodeks ponašanja.

3. Razumijem da je moja trajna dužnost ovim putem ili u budućnosti otkriti svaki prošli ili sadašnji interes, odnos ili pitanje koje bi moglo utjecati na moju neovisnost ili nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti, u skladu s točkom 3. Kodeksa ponašanja.

Potpisano _____ _____ 20__.

Potpis_____

Ime_____

_____

PRILOG 10.-E

DOSTAVA PISMENA STRANCI NA TEMELJU ODJELJKA D

Zahtjevi za savjetovanje, obavijesti i druga pismena u sporovima iz odjeljka D poglavlja 10. dostavljaju se:

(a) Europskoj uniji na sljedeću adresu:

European Commission
Directorate-General for Trade
Unit F2 – Dispute Settlement and Legal Aspects of Trade Policy
B-1049 Bruxelles
Belgija

ili na bilo koju drugu adresu ili adresu elektroničke pošte koju je Europska komisija priopćila tužitelju nakon primitka zahtjeva za savjetovanje iz članka 10.22. (Savjetovanja);

(b) državama članicama Europske unije:

na mjesto koje je javno dostupno na internetskim stranicama Glavne uprave za trgovinu Europske komisije ili na bilo koju drugu adresu ili adresu elektroničke pošte koju je predmetna država članica priopćila tužitelju nakon primitka zahtjeva za savjetovanje iz članka 10.22. (Savjetovanja); i

(c) Meksiku na sljedeću adresu:

Dirección General de Consultoría Jurídica de Comercio Internacional
Secretaría de Economía
Pachuca # 189 piso 19
Col. Hipódromo Condesa
Alcaldía Cuauhtémoc
Ciudad de México
C.P.: 06140

PRILOG 12.-A

ČLANOVI OBITELJI OSOBA PREMJEŠTENIH UNUTAR DRUŠTVA

1. Europska unija članovima obitelji državljanina Meksika koji je premješten unutar društva u Europsku uniju odobrava pravo na ulazak i privremeni boravak dodijeljeno članovima obitelji osoba premještenih unutar društva na temelju članka 19. Direktive 2014/66/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u okviru premještaja unutar društva ([1]), ([2]).

2. Meksiko članovima obitelji građanina Europske unije koji je premješten unutar društva u Meksiko odobrava pravo na ulazak i privremeni boravak dodijeljeno članovima obitelji osoba premještenih unutar društva na temelju članka 52. zakona *Ley de Migración* (Zakon o migracijama) ([3]).

([1]) SL EU L 157, 27.5.2014., str. 1.
([2]) Podrazumijeva se da se ova točka ne primjenjuje na države članice Europske unije koje ne podliježu primjeni Direktive 2014/66/EU.
([3]) Objavljen u *Diario Oficial de la Federación* (Službeni list Meksika) 25. svibnja 2011.

PRILOG 14.-A

SMJERNICE ZA SPORAZUME O UZAJAMNOM PRIZNAVANJU

ODJELJAK A

Opće odredbe

Uvod

1. Ovaj Prilog sadržava smjernice za olakšavanje pregovora stranaka o sporazumima o uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija (dalje u tekstu „sporazumi o uzajamnom priznavanju") i izradu zajedničkih preporuka relevantnih stručnih tijela odnosno nadležnih tijela u vezi s reguliranim profesijama. Ove smjernice nisu obvezujuće i njima se ne mijenjaju prava i obveze stranaka u skladu s ovim Sporazumom niti se na njih utječe.

Definicije

2. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „razdoblje prilagodbe" znači razdoblje stručne prakse pod nadzorom, koje može biti popraćeno daljnjim osposobljavanjem, u reguliranoj profesiji u jurisdikciji države domaćina pod odgovornošću kvalificirane osobe i podložno ocjenjivanju; ([1])

(b) „ispitivanje sposobnosti" znači ispitivanje ograničeno na stručno znanje podnositelja zahtjeva, koje obavljaju nadležna tijela jurisdikcije države domaćina i kojim se provjerava jesu li podnositelji zahtjeva sposobni baviti se reguliranom profesijom u toj jurisdikciji; i

(c) „opseg obavljanja profesije" znači aktivnost ili skupina aktivnosti obuhvaćena reguliranom profesijom.

ODJELJAK B

Oblik i sadržaj sporazuma o uzajamnom priznavanju

1. U ovom su odjeljku utvrđena razna pitanja koja bi mogla biti obuhvaćena pregovorima i, ako je tako dogovoreno, uključena u konačni sporazum o uzajamnom priznavanju. U njemu su istaknuti elementi koji bi se mogli zahtijevati od stručnjaka druge stranke koji žele imati koristi od sporazuma o uzajamnom priznavanju.

Sudionici

2. Stranke sporazuma o uzajamnom priznavanju trebale bi biti jasno navedene.

Svrha sporazuma o uzajamnom priznavanju

3. Svrha sporazuma o uzajamnom priznavanju trebala bi biti jasno navedena.

Područje primjene sporazuma o uzajamnom priznavanju

4. U sporazumu o uzajamnom priznavanju trebalo bi jasno utvrditi:

(a) područje primjene sporazuma o uzajamnom priznavanju u pogledu posebnih stručnih naziva i aktivnosti koje su njime obuhvaćene;

(b) tko ima pravo upotrebljavati predmetne stručne nazive;

([1]) Detaljna pravila kojima se uređuje razdoblje prilagodbe, njegovo ocjenjivanje i stručni status osobe nad kojom se obavlja nadzor utvrđuju se, prema potrebi, u pravu jurisdikcije države domaćina.

(c) je li mehanizam priznavanja utemeljen na službenim kvalifikacijama, dozvoli stečenoj u jurisdikciji podrijetla ili na nekom drugom zahtjevu; i

(d) omogućuje li se sporazumom o uzajamnom priznavanju trajni ili privremeni pristup predmetnoj profesiji.

Odredbe o uzajamnom priznavanju

5. U sporazumima o uzajamnom priznavanju trebali bi biti jasno navedeni uvjeti koji moraju biti zadovoljeni za priznavanje kvalifikacija u svakoj jurisdikciji te razina dogovorene jednakovrijednosti.

6. Za trajni i privremeni pristup predmetnoj profesiji na temelju određenog projekta mogli bi se razmotriti različiti skupovi zahtjeva.

Provedbeni mehanizmi

7. U sporazumu o uzajamnom priznavanju trebalo bi biti navedeno sljedeće:

(a) pravila i postupci koji će se upotrebljavati za praćenje i provedbu odredaba sporazuma o uzajamnom priznavanju;

(b) mehanizmi za dijalog i administrativnu suradnju između stranaka sporazuma o uzajamnom priznavanju; i

(c) načini na koje pojedinačni podnositelji zahtjeva mogu riješiti probleme koji proizlaze iz tumačenja ili provedbe sporazuma o uzajamnom priznavanju.

8. Kao smjernicu za tretman pojedinačnih podnositelja zahtjeva, sporazum o uzajamnom priznavanju trebao bi uključivati pojedinosti o sljedećem:

(a) kontaktnoj točki za informacije o svim pitanjima relevantnima za zahtjev, primjerice naziv i adresu nadležnih tijela, formalnosti izdavanja dozvola i informacije o dodatnim zahtjevima koji trebaju biti zadovoljeni u jurisdikciji države domaćina;

(b) trajanju postupaka za obradu zahtjeva u nadležnim tijelima jurisdikcije države domaćina;

(c) dokumentima koji se traže od podnositelja zahtjeva i oblik u kojem bi trebali biti dostavljeni;

(d) prihvaćanju dokumenata i certifikata izdanih u jurisdikciji države podrijetla u pogledu kvalifikacija i izdavanja dozvola; i

(e) žalbenim postupcima ili postupcima za preispitivanje koje provode nadležna tijela.

9. Sporazum o uzajamnom priznavanju trebao bi uključivati i sljedeće obveze nadležnih tijela:

(a) zahtjevi u vezi sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola i kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima rješavat će se bez odgode;

(b) podnositelji zahtjeva dobit će dovoljno vremena za ispunjenje zahtjevâ postupka podnošenja zahtjeva i žalbe ili preispitivanja koje provode nadležna tijela;

(c) ispiti ili ispitivanja organizirat će u razumnim vremenskim razmacima;

(d) naknade za podnositelje zahtjeva koji žele iskoristiti uvjete sporazuma o uzajamnom priznavanju bit će razmjerne troškovima nastalima u jurisdikciji države domaćina; i

(e) pružat će se informacije o programima pomoći u jurisdikciji države domaćina za praktično osposobljavanje i o svim obvezama jurisdikcije države domaćina u tom kontekstu.

Izdavanje dozvola i druge odredbe u jurisdikciji države domaćina

10. Ako je primjenjivo, u sporazumu o uzajamnom priznavanju trebao bi biti utvrđen i način za ishođenje dozvole i uvjeti za njezino dobivanje nakon utvrđivanja prihvatljivosti te što dozvola podrazumijeva, primjerice dozvola i njezin sadržaj, članstvo u stručnom tijelu ili uporaba stručnih ili akademskih naziva. Trebalo bi objasniti sve zahtjeve u pogledu izdavanja dozvola različite od kvalifikacijskih zahtjeva, uključujući zahtjeve koji se odnose na sljedeće:

(a) posjedovanje poslovne adrese, održavanje poslovnog nastana ili rezidentnost;

(b) jezične vještine;

(c) dokaz dobrog karaktera;

(d) osiguranje od profesionalne odgovornosti;

(e) ispunjavanje zahtjevâ jurisdikcije države domaćina za uporabu poslovnog naziva ili tvrtke; i

(f) poštovanje etičkih pravila jurisdikcije države domaćina, primjerice neovisnost i dobro postupanje.

11. Radi osiguranja transparentnosti sporazumi o uzajamnom priznavanju trebali bi uključivati sljedeće podatke za svaku jurisdikciju države domaćina:

(a) relevantno pravo koje se primjenjuje, primjerice u pogledu disciplinskih mjera ili financijske ili druge odgovornosti;

(b) disciplinska načela i primjenu stručnih standarda, uključujući disciplinsku nadležnost i sve posljedične učinke na obavljanje profesionalnih djelatnosti;

(c) način trajne provjere sposobnosti; i

(d) kriterije za ukidanje registracije i postupke povezane s time.

Revidiranje sporazuma o uzajamnom priznavanju

12. Ako su u sporazumu o uzajamnom priznavanju navedeni uvjeti pod kojima se može revidirati ili ukinuti, te bi pojedinosti trebalo jasno navesti.

Transparentnost

13. Stranke bi trebale:

(a) objaviti tekst sklopljenih sporazuma o uzajamnom priznavanju; i

(b) međusobno se obavješćivati o svim izmjenama kvalifikacija koje mogu utjecati na primjenu ili provedbu sporazuma o uzajamnom priznavanju i, ako je moguće, imati mogućnost iznošenja primjedbi na izmjene druge stranke.

ODJELJAK C.

Postupak od četiri koraka za priznavanje kvalifikacija

14. Kako bi se pojednostavnilo i olakšalo priznavanje kvalifikacija, trebalo bi uzeti u obzir sljedeći postupak od četiri koraka.

Prvi korak: provjera jednakovrijednosti

15. Pregovarački subjekti trebali bi provjeriti opću jednakovrijednost opsega obavljanja regulirane profesije ili kvalifikacija potrebnih za reguliranu profesiju u svojim jurisdikcijama.

16. Ispitivanje kvalifikacija trebalo bi uključivati prikupljanje svih relevantnih informacija koje se odnose na opseg prava na obavljanje profesije povezanih s pravnom sposobnosti za obavljanje određene regulirane profesije ili na kvalifikacije potrebne za određenu reguliranu profesiju u predmetnim jurisdikcijama.

17. Pregovarački subjekti trebali bi:

(a) utvrditi djelatnosti ili skupine djelatnosti obuhvaćene opsegom prava na obavljanje regulirane profesije; i

(b) utvrditi potrebne kvalifikacije u svakoj jurisdikciji, što može uključivati sljedeće elemente:

i. najniži stupanj potrebnog obrazovanja, primjerice zahtjeve za upis, trajanje studija i obuhvaćene predmete;

ii. najnižu razinu potrebnog iskustva, primjerice mjesto, trajanje i uvjeti praktičnog osposobljavanja ili stručne prakse pod nadzorom prije izdavanja dozvole, ili okvir etičkih i disciplinarnih normi;

iii. položene ispite, posebno ispite stručne osposobljenosti;

iv. mjeru u kojoj se kvalifikacije iz jedne jurisdikcije priznaju u drugoj jurisdikciji; i

v. kvalifikacije koje su nadležna tijela u svakoj jurisdikciji spremna priznati, primjerice navodeći posebne izdane diplome ili svjedodžbe, ili upućivanjem na određene minimalne zahtjeve koje potvrđuju nadležna tijela jurisdikcije podrijetla, među ostalim mogu li se u slučaju posjedovanja određenog stupnja kvalifikacija priznati neke aktivnosti iz opsega obavljanja profesije, ali ne i druge, kao što su stupanj i trajanje obrazovanja, glavni obrazovni smjerovi te opći predmeti i područja.

18. Postoji opća jednakovrijednost opsega prava na obavljanje profesije ili kvalifikacija potrebnih za obavljanje regulirane profesije ako u tom pogledu nema bitnih razlika između jurisdikcija.

Drugi korak: evaluacija bitnih razlika

19. Bitne razlike u kvalifikacijama potrebnima za obavljanje regulirane profesije postoje u slučaju:

(a) važnih razlika u osnovnom znanju; ili

(b) znatnih razlika u trajanju ili sadržaju osposobljavanja između jurisdikcija.

20. Bitne razlike u opsegu obavljanja profesije postoje:

(a) ako jedna ili više profesionalnih djelatnosti nisu dio odgovarajuće profesije u jurisdikciji podrijetla;

(b) ako je za obavljanje tih djelatnosti potrebno posebno osposobljavanje u jurisdikciji države domaćina; i

(c) ako su osposobljavanjem za te djelatnosti u jurisdikciji države domaćina obuhvaćena bitno različita pitanja od onih obuhvaćenih kvalifikacijom podnositelja zahtjeva.

Treći korak: mjere jednakovrijednosti

21. Ako pregovarački subjekti utvrde da između jurisdikcija postoje bitne razlike u pogledu opsega prava na obavljanje profesije ili kvalifikacija potrebnih za obavljanje regulirane profesije, oni mogu utvrditi mjere jednakovrijednosti za smanjenje tih razlika.

22. Mjere jednakovrijednosti mogu među ostalim biti u obliku razdoblja prilagodbe ili, prema potrebi, ispitivanja sposobnosti.

23. Mjere jednakovrijednosti trebale bi biti razmjerne bitnim razlikama koje se njima nastoji riješiti. Prije utvrđivanja mjere jednakovrijednosti pregovarački subjekti trebali bi evaluirati i svako praktično radno iskustvo stečeno u jurisdikciji podrijetla kako bi se utvrdilo je li to iskustvo dovoljno za nadoknadu, u cijelosti ili dijelom, bitnih razlika između jurisdikcija u pogledu opsega prava na obavljanje profesije ili potrebnih kvalifikacija.

Četvrti korak: utvrđivanje uvjeta za priznavanje

24. Kad bude dovršeno ocjenjivanje opće jednakovrijednosti opsega prava na obavljanje profesije ili kvalifikacija potrebnih za obavljanje regulirane profesije, pregovarački subjekti trebali bi navesti sljedeće u sporazumu o uzajamnom priznavanju:

(a) pravnu sposobnost koja je potrebna za bavljenje reguliranom profesijom;

(b) kvalifikacije potrebne za obavljanje regulirane profesije;

(c) jesu li potrebne mjere jednakovrijednosti;

(d) do koje se mjere radnim iskustvom mogu kompenzirati bitne razlike; i

(e) opis svih mjera jednakovrijednosti, uključujući upotrebu razdoblja prilagodbe ili ispitivanja sposobnosti.

PRILOG 18.-A

PREKOGRANIČNA TRGOVINA FINANCIJSKIM USLUGAMA

ODJELJAK A

OBVEZE EUROPSKE UNIJE

1. Kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanima s osiguranjem, Europska unija primjenjuje članak 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama) stavke 1. i 6. na prekogranično pružanje financijskih usluga navedenih u članku 18.1. (Definicije) točki (b) podtočki i.:

(a) u svim državama članicama osim Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Malte i Poljske za:

i. usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje) i posredovanje u izravnom osiguranju za osiguranje od rizika povezanih sa sljedećim:

(A) pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu ili svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; i

(B) robom u međunarodnom postupku provoza;

ii. reosiguranje i retrocesiju; i

iii. pomoćne osigurateljne usluge;

(b) u Estoniji za:

i. izravno osiguranje (uključujući suosiguranje);

ii. reosiguranje i retrocesiju;

iii. posredovanje u osiguranju; i

iv. pomoćne osigurateljne usluge;

(c) u Cipru za:

i. usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje) za osiguranje od rizika povezanih sa sljedećim:

(A) pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu ili svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; i

(B) robom u međunarodnom postupku provoza;

ii. posredovanje u osiguranju;

iii. reosiguranje i retrocesiju; i

iv. pomoćne osiguranjeljne usluge;

(d) u Latviji, Litvi i Malti za:

i. usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje) za osiguranje od rizika povezanih sa sljedećim:

(A) pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu ili svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; i

(B) robom u međunarodnom postupku provoza;

ii. reosiguranje i retrocesiju; i

iii. pomoćne osiguranjeljne usluge; i

(e) u Poljskoj za:

i. usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje) za osiguranje od rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini; i

ii. reosiguranje i retrocesiju rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini.

2. Točka 1. podliježe sljedećim ograničenjima:

(a) u Bugarskoj: prometno osiguranje robe, osiguranje vozila kao takvih te osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji se nalaze u Bugarskoj ne smiju neposredno ugovarati strana osiguravajuća društva;

(b) u Danskoj: fizičke osobe ili poduzeća (uključujući osiguravajuća društva), osim osiguravajućih društava koja su ovlaštena na temelju danskog zakonodavstva ili koja su ovlastila danska nadležna tijela, ne mogu u poslovne svrhe sudjelovati u pružanju djelatnosti izravnog osiguranja za osobe s boravištem u Danskoj, za danske brodove ili za imovinu u Danskoj;

(c) u Francuskoj: osiguranje od rizika povezanih s kopnenim prijevozom mogu ugovoriti samo osiguravajuća društva s poslovnim nastanom u Europskoj uniji;

(d) u Italiji:

i. prometno osiguranje robe, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva s poslovnim nastanom u Uniji, osim osiguranja međunarodnog prijevoza koji uključuje uvoz u Italiju; i

ii. za aktuarske usluge obvezan je poslovni nastan pružatelja financijskih usluga, a prekogranično pružanje tih usluga zabranjeno je;

iii. za obavljanje zanimanja aktuara obvezno je državljanstvo države članice, a državljanima trećih zemalja obavljanje djelatnosti može se odobriti na temelju reciprociteta;

(e) u Austriji: zabranjeni su promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nema poslovni nastan u Europskoj uniji ili podružnice koja nema poslovni nastan u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju);

(f) u Portugalu: osiguranje u zračnom i pomorskom prometu, kojim su obuhvaćeni roba, zrakoplovi, plovila bez tereta i odgovornost, mogu ugovarati samo pružatelji financijskih usluga s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, a samo osobe ili poduzeća s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu nastupati kao posrednici za takve poslove osiguranja u Portugalu; i

(g) u Švedskoj: pružanje usluga izravnog osiguranja dopušteno je samo putem ovlaštenog švedskog osiguratelja, pod uvjetom da strani osiguratelj i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj skupini društava ili da su ta društva sklopila ugovor o suradnji.

3. Kad je riječ o bankarskim i drugim financijskim uslugama (osim osiguranja), Europska unija primjenjuje članak 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama) stavke 1. i 6. na prekogranično pružanje financijskih usluga navedenih u članku 18.1. (Definicije) točki (b) podtočki i.:

(a) u Europskoj uniji, osim u Belgiji, Estoniji, Cipru, Latviji, Litvi, Malti, Rumunjskoj i Sloveniji, za:

i. pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver od strane pružatelja drugih financijskih usluga; i

ii. savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L), osim posredovanja;

(b) u Estoniji i Litvi za:

i. primanje depozita;

ii. sve vrste zajmova;

iii. financijski *leasing*;

iv. sve usluge plaćanja i prijenosa novca; jamstva i obveze;

v. trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenta na burzi ili izvanburzovnom tržištu;

vi. sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga povezanih s takvim izdavanjima;

vii. brokerske novčane poslove;

viii. upravljanje imovinom, npr. upravljanje gotovinom ili portfeljem, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, usluge skrbništva, usluge pohrane i fiducijarne usluge;

ix. usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, financijske izvedenice i druge prenosive instrumente;

x. pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver; i

xi. savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L), osim posredovanja;

(c) u Belgiji: pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver od strane pružatelja drugih financijskih usluga;

(d) u Cipru za:

i. trgovanje prenosivim vrijednosnim papirima za vlastiti račun ili za račun klijenta, na burzi, izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način;

ii. pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver od strane pružatelja drugih financijskih usluga; i

iii. savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L), osim posredovanja;

(e) u Latviji za:

i. sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga povezanih s takvim izdavanjima;

ii. pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver od strane pružatelja drugih financijskih usluga; i

iii. savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L), osim posredovanja;

(f) u Malti za:

i. primanje depozita;

ii. sve vrste zajmova;

iii. pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver od strane pružatelja drugih financijskih usluga; i

iv. savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L), osim posredovanja;

(g) u Rumunjskoj za:

i. primanje depozita;

ii. sve vrste zajmova;

iii. jamstva i obveze;

iv. brokerske novčane poslove;

v. pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver; i

vi. savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L), osim posredovanja; i

(h) u Sloveniji za:

i. sve vrste zajmova;

ii. prihvaćanje jamstava i obveza stranih kreditnih institucija u domaćim pravnim subjektima i društvima s jednim članom;

iii. pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver od strane pružatelja drugih financijskih usluga; i

iv. savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L) osim posredovanja.

ODJELJAK B

OBVEZE MEKSIKA

1. Kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanima s osiguranjem, Meksiko primjenjuje članak 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama) stavke 1. i 6. na prekogranično pružanje financijskih usluga navedenih u članku 18.1. (Definicije) točki (b) podtočki i. za:

(a) osiguranje od rizika koji se odnose na sljedeće:

i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili bilo što od sljedećeg:

(A) robu koja se prevozi; i

(B) vozilo koje prevozi robu, pod uvjetom da vozilo ima stranu registraciju ili je u vlasništvu osoba s boravištem u inozemstvu; i

ii. robu u međunarodnom postupku provoza;

(b) svako drugo osiguranje od rizika za koje osoba koja želi kupiti osiguranje dokaže da joj nijedno osiguravajuće društvo ovlašteno za poslovanje u Meksiku ne može ili ne želi pružiti takvo osiguranje;

(c) reosiguranje i retrocesiju; i

(d) posredovanje u osiguranju kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki i.(C) i pomoćne osigurateljne usluge kako su navedene u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki i.(D), samo za usluge osiguranja navedene u podtočkama od (a) do (c) ove točke.

2. Kad je riječ o bankarskim i drugim financijskim uslugama (osim osiguranja), Meksiko primjenjuje članak 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama) stavke 1. i 6. na prekogranično pružanje financijskih usluga navedenih u članku 18.1. (Definicije) točki (b) podtočki i. za:

(a) pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s time povezani softver, kako je navedeno u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(K), podložno prethodnom odobrenju relevantnog regulatornog tijela, prema potrebi; ([1]) i

(b) savjetodavne i druge pomoćne usluge, ([2]) osim posredovanja, kao i bonitetne informacije i analizu povezane s bankarskim i drugim financijskim uslugama kako su navedene u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočki ii.(L).

([1]) Stranke se slažu da, ako financijske informacije ili obrada financijskih podataka iz podtočke (a) uključuju i osobne podatke, ti se osobni podaci obrađuju u skladu s relevantnim meksičkim zakonom o zaštiti takvih podataka.

([2]) Stranke se slažu da savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge ne uključuju usluge navedene u članku 18.1. (Definicije) točki (e) podtočkama od ii.(A) do ii.(K).

PRILOG 21.-A

OBUHVAĆENA NABAVA EUROPSKE UNIJE

ODJELJAK A

SUBJEKTI SREDIŠNJE VLASTI

Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno napomenama uz ovaj odjeljak i općim napomenama u odjeljku H, poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na naručitelje iz Europske unije i javne naručitelje iz njezinih država članica navedene u ovom odjeljku ako je vrijednost nabave jednaka sljedećim pragovima ili ih prelazi:

(a) 130 000 posebnih prava vučenja (SDR) za robu navedenu u odjeljku D i usluge navedene u odjeljku E; i

(b) 5 000 000 SDR za građevinske usluge navedene u odjeljku F i koncesije za radove navedene u odjeljku G.

1. SUBJEKTI EUROPSKE UNIJE

(a) Vijeće Europske unije

(b) Europska komisija

(c) Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD)

2. JAVNI NARUČITELJI DRŽAVA ČLANICA

BELGIJA

A Services publics fédéraux – Federale Overheidsdiensten:

1. SPF Chancellerie du Premier Ministre – FOD Kanselarij van de Eerste Minister

2. SPF Personnel et Organisation – FOD Kanselarij Personeel en Organisatie

3. SPF Budget et Contrôle de la Gestion – FOD Budget en Beheerscontrole

4. SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict) – FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)

5. SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement – FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

6. SPF Intérieur – FOD Binnenlandse Zaken

7. SPF Finances – FOD Financiën

8. SPF Mobilité et Transports – FOD Mobiliteit en Vervoer

9. SPF Emploi, Travail et Concertation sociale – FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg

10. SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale – FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid

11. SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement – FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

12. SPF Justice – FOD Justitie

13. SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie – FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

14. Ministère de la Défense – Ministerie van Landsverdediging

15. Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale – Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, armoedsbestrijding en sociale Economie

16. Service public fédéral de Programmation Développement durable – Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling

17. Service public fédéral de Programmation Politique scientifique – Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid

B Régie des Bâtiments – Regie der Gebouwen:

1. Office national de Sécurité sociale – Rijksdienst voor sociale Zekerheid

2. Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants – Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

3. Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité – Rijksinstituut voor Ziekte – en Invaliditeitsverzekering

4. Office national des Pensions – Rijksdienst voor Pensioenen

5. Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité – Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering

6. Fond des Maladies professionnelles – Fonds voor Beroepsziekten

7. Office national de l'Emploi – Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

8. La Poste ([1]) – De Post

([1]) Poštanske djelatnosti u skladu sa zakonom od 24. prosinca 1993.

BUGARSKA

1. Администрация на Народното събрание (Uprava Nacionalne skupštine)

2. Администрация на Президента (Uprava Ureda predsjednika)

3. Администрация на Министерския съвет (Uprava Vijeća ministara)

4. Конституционен съд (Ustavni sud)

5. Българска народна банка (Bugarska narodna banka)

6. Министерство на външните работи (Ministarstvo vanjskih poslova)

7. Министерство на вътрешните работи (Ministarstvo unutarnjih poslova)

8. Министерство на извънредните ситуации (Ministarstvo izvanrednih situacija)

9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministarstvo državne uprave i administrativne reforme)

10. Министерство на земеделието и храните (Ministarstvo poljoprivrede i hrane)

11. Министерство на здравеопазването (Ministarstvo zdravlja)

12. Министерство на икономиката и енергетиката (Ministarstvo gospodarstva i energetike)

13. Министерство на културата (Ministarstvo kulture)

14. Министерство на образованието и науката (Ministarstvo obrazovanja i znanosti)

15. Министерство на околната среда и водите (Ministarstvo zaštite okoliša i voda)

16. Министерство на отбраната (Ministarstvo obrane)

17. Министерство на правосъдието (Ministarstvo pravosuđa)

18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministarstvo regionalnog razvoja i javnih radova)

19. Министерство на транспорта (Ministarstvo prometa)

20. Министерство на труда и социалната политика (Ministarstvo rada i socijalne politike)

21. Министерство на финансите (Ministarstvo financija)

22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (državne agencije, državna povjerenstva, izvršne agencije i druga državna tijela koja su uspostavljena zakonom ili odlukom Vijeća ministara i koja imaju funkciju povezanu s provedbom izvršne vlasti)

23. Агенция за ядрено регулиране (Regulatorna agencija za nuklearnu energiju)

24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Državno regulatorno povjerenstvo za energetiku i vode)

25. Държавна комисия по сигурността на информацията (Državno povjerenstvo za informacijsku sigurnost)

26. Комисия за защита на конкуренцията (Povjerenstvo za zaštitu tržišnog natjecanja)

27. Комисия за защита на личните данни (Povjerenstvo za zaštitu osobnih podataka)

28. Комисия за защита от дискриминация (Povjerenstvo za zaštitu od diskriminacije)

29. Комисия за регулиране на съобщенията (Povjerenstvo za regulaciju komunikacija)

30. Комисия за финансов надзор (Povjerenstvo za financijski nadzor)

31. Патентно ведомство на Република България (Patentni ured Republike Bugarske)

32. Сметна палата на Република България (Nacionalni ured za reviziju Republike Bugarske)

33. Агенция за приватизация (Agencija za privatizaciju)

34. Агенция за следприватизационен контрол (Agencija za postprivatizacijsku kontrolu)

35. Български институт по метрология (Bugarski institut za mjeriteljstvo)

36. Държавна агенция „Архиви” (Državna agencija „Arhiv”)

37. Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси” (Državna agencija „Državne pričuve i zalihe za razdoblja rata”)

38. Държавна агенция за бежанците (Državna agencija za izbjeglice)

39. Държавна агенция за българите в чужбина (Državna agencija za Bugare u inozemstvu)

40. Държавна агенция за закрила на детето (Državna agencija za zaštitu djece)

41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (Državna agencija za informacijsku tehnologiju i komunikacije)

42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (Državna agencija za mjeriteljski i tehnički nadzor)

43. Държавна агенция за младежта и спорта (Državna agencija za mlade i sport)

44. Държавна агенция по туризма (Državna agencija za turizam)

45. Държавна комисия по стоковите борси и тържища (Državno povjerenstvo za robne burze i tržnice)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (Institut za javnu upravu i europsku integraciju)

47. Национален статистически институт (Nacionalni institut za statistiku)

48. Агенция „Митници” (Carinska agencija)

49. Агенция за държавна и финансова инспекция (Agencija za nadzor javnih financija)

50. Агенция за държавни вземания (Agencija za povrat državnih potraživanja)

51. Агенция за социално подпомагане (Agencija za socijalnu pomoć)

52. Държавна агенция „Национална сигурност” (Državna agencija „Nacionalna sigurnost”)

53. Агенция за хората с увреждания (Agencija za osobe s invaliditetom)

54. Агенция по вписванията (Agencija za registar)

55. Агенция по енергийна ефективност (Agencija za energetsku učinkovitost)

56. Агенция по заетостта (Agencija za zapošljavanje)

57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (Agencija za geodeziju, kartografiju i katastar)

58. Агенция по обществени поръчки (Agencija za javnu nabavu)

59. Българска агенция за инвестиции (Bugarska agencija za ulaganja)

60. Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация” (Glavna uprava „Uprava za civilno zrakoplovstvo”)

61. Дирекция за национален строителен контрол (Uprava za nacionalni nadzor gradnje)

62. Държавна комисия по хазарта (Državno povjerenstvo za igre na sreću)

63. Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация” (Izvršna agencija „Uprava za automobile”)

64. Изпълнителна агенция „Борба с градушките” (Izvršna agencija „Sprečavanje tuče”)

65. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация” (Izvršna agencija „Bugarska služba za akreditacije”)

66. Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда” (Izvršna agencija „Opći inspektorat rada”)

67. Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” (Izvršna agencija „Uprava za željeznice”)

68. Изпълнителна агенция „Морска администрация” (Izvršna agencija „Uprava za pomorstvo”)

69. Изпълнителна агенция „Национален филмов център” (Izvršna agencija „Nacionalni filmski centar”)

70. Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация” (Izvršna agencija „Lučka uprava”)

71. Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав” (Izvršna agencija „Istraživanje i održavanje rijeke Dunava”)

72. Фонд „Републиканска пътна инфраструктура” (Nacionalni infrastrukturni fond)

73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Izvršna agencija za ekonomsku analizu i prognoze)

74. Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (Izvršna agencija za promicanje malih i srednjih poduzeća)

75. Изпълнителна агенция по лекарствата (Izvršna agencija za lijekove)

76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (Izvršna agencija za vinovu lozu i vino)

77. Изпълнителна агенция по околна среда (Izvršna agencija za zaštitu okoliša)

78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Izvršna agencija za zemljišne resurse)

79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Izvršna agencija za ribarstvo i akvakulturu)

80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Izvršna agencija za odabir i razmnožavanje u uzgoju životinja)

81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Izvršna agencija za ispitivanje biljnih sorti, inspekcije na terenu i kontrolu sjemenja)

82. Изпълнителна агенция по трансплантация (Izvršna agencija za transplantacije)

83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Izvršna agencija za hidromelioraciju)

84. Комисията за защита на потребителите (Povjerenstvo za zaštitu potrošača)

85. Контролно-техническата инспекция (Kontrolno-tehnički inspektorat)

86. Национална агенция за приходите (Nacionalna porezna agencija)

87. Национална ветеринарномедицинска служба (Nacionalna veterinarska služba)

88. Национална служба за растителна защита (Nacionalna služba za zaštitu bilja)

89. Национална служба по зърното и фуражите (Nacionalna služba za žitarice i hranu za životinje)

90. Държавна агенция по горите (Državna agencija za šumarstvo)

91. Висшата атестационна комисия (Visoko povjerenstvo za dodjelu akademskih titula)

92. Национална агенция за оценяване и акредитация (Nacionalna agencija za evaluacije i akreditacije)

93. Националната агенция за професионално образование и обучение (Nacionalna agencija za strukovno obrazovanje i osposobljavanje)

94. Национална комисия за борба с трафика на хора (Bugarsko nacionalno povjerenstvo za suzbijanje trgovanja ljudima)

95. Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи (Uprava za materijalnu i tehničku podršku i socijalne usluge pri Ministarstvu unutarnjih poslova)

96. Дирекция „Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи (Uprava „Operacijske istrage" pri Ministarstvu unutarnjih poslova)

97. Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи (Uprava za osiguranje financijskih i drugih sredstava pri Ministarstvu unutarnjih poslova)

98. Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация" (Izvršna agencija „Vojni klubovi i informacije")

99. Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната" (Izvršna agencija „Državno vlasništvo u Ministarstvu obrane")

100. Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества" (Izvršna agencija „Testiranje i mjere kontrole oružja, opreme i nekretnina")

101. Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната" (Izvršna agencija „Društvene aktivnosti u Ministarstvu obrane")

102. Национален център за информация и документация (Nacionalni centar za informacije i dokumentaciju)

103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (Nacionalni centar za radiobiologiju i zaštitu od zračenja)

104. Национална служба „Полиция" (Nacionalni ured „Policija")

105. Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението" (Nacionalni ured „Protupožarna sigurnost i zaštita stanovništva")

106. Национална служба за съвети в земеделието (Nacionalna savjetodavna služba u poljoprivredi)

107. Служба „Военна информация" (Služba za vojne informacije)

108. Служба „Военна полиция" (Vojna policija)

109. Авиоотряд 28 (Avioprijevoznik 28)

ČEŠKA

1. Ministerstvo dopravy (Ministarstvo prometa)
2. Ministerstvo financí (Ministarstvo financija)
3. Ministerstvo kultury (Ministarstvo kulture)
4. Ministerstvo obrany (Ministarstvo obrane)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministarstvo regionalnog razvoja)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministarstvo rada i socijalnih pitanja)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministarstvo industrije i trgovine)
8. Ministerstvo spravedlnosti (Ministarstvo pravosuđa)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministarstvo obrazovanja, mladih i sporta)
10. Ministerstvo vnitra (Ministarstvo unutarnjih poslova)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Ministarstvo vanjskih poslova)
12. Ministerstvo zdravotnictví (Ministarstvo zdravlja)
13. Ministerstvo zemědělství (Ministarstvo poljoprivrede)
14. Ministerstvo životního prostředí (Ministarstvo zaštite okoliša)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Zastupnički dom Parlamenta Češke Republike)
16. Senát PČR (Senat Parlamenta Češke Republike)
17. Kancelář prezidenta (Ured predsjednika)
18. Český statistický úřad (Češki ured za statistiku)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Češki ured za geodetsku izmjeru, kartiranje i katastar)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Ured za industrijsko vlasništvo)
21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Ured za zaštitu osobnih podataka)
22. Bezpečnostní informační služba (Sigurnosna obavještajna služba)
23. Národní bezpečnostní úřad (Nacionalno tijelo za sigurnost)
24. Česká akademie věd (Znanstvena akademija Češke Republike)
25. Vězeňská služba (Služba za zatvore)
26. Český báňský úřad (Češko tijelo za rudarstvo)

27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Ured za zaštitu tržišnog natjecanja)

28. Správa státních hmotných rezerv (Uprava za državne materijalne pričuve)

29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Državni ured za nuklearnu sigurnost)

30. Energetický regulační úřad (Regulatorni ured za energetiku)

31. Úřad vlády České republiky (Ured Vlade Češke Republike)

32. Ústavní soud (Ustavni sud)

33. Nejvyšší soud (Vrhovni sud)

34. Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud)

35. Nejvyšší státní zastupitelství (Ured glavnog državnog odvjetnika)

36. Nejvyšší kontrolní úřad (Vrhovni ured za reviziju)

37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Ured javnog pravobranitelja)

38. Grantová agentura České republiky (Znanstvena zaklada Češke Republike)

39. Státní úřad inspekce práce (Državni ured za inspekciju rada)

40. Český telekomunikační úřad (Češki ured za telekomunikacije)

41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Uprava Češke Republike za ceste i autoceste)

DANSKA

1. Folketinget (Danski parlament)

2. Rigsrevisionen (Nacionalni ured za reviziju)

3. Statsministeriet (Ured predsjednika vlade)

4. Udenrigsministeriet (Ministarstvo vanjskih poslova)

5. Beskæftigelsesministeriet – 5 styrelser og institutioner (Ministarstvo zapošljavanja – pet agencija i ustanova)

6. Domstolsstyrelsen (sudska uprava)

7. Finansministeriet – 5 styrelser og institutioner (Ministarstvo financija – pet agencija i ustanova)

8. Forsvarsministeriet – 5 styrelser og institutioner (Ministarstvo obrane – pet agencija i ustanova)

9. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse – Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (Ministarstvo unutarnjih poslova i zdravlja – nekoliko agencija i ustanova, uključujući Statens Serum Institut)

10. Justitsministeriet – Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (Ministarstvo pravosuđa – načelnik policije, jedna uprava i nekoliko agencija)

11. Kirkeministeriet – 10 stiftsøvrigheder (Ministarstvo vjerskih pitanja – deset biskupijskih tijela)

12. Kulturministeriet – 4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (Ministarstvo kulture – četiri odjela i nekoliko ustanova)

13. Miljøministeriet – 5 styrelser (Ministarstvo zaštite okoliša – pet agencija)

14. Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration – 1 styrelse (Ministarstvo izbjeglica, imigracije i integracije – jedna agencija)

15. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri – 4 direktorater og institutioner (Ministarstvo hrane, poljoprivrede i ribarstva – četiri uprave i ustanove)

16. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (Ministarstvo znanosti, tehnologije i inovacija – nekoliko agencija i ustanova, uključujući državni laboratorij Risoe i danske državne ustanove za istraživanje i obrazovanje)

17. Skatteministeriet – 1 styrelse og institutioner (Ministarstvo oporezivanja – jedna agencija i nekoliko ustanova)

18. Velfærdsministeriet – 3 styrelser og institutioner (Ministarstvo socijalne skrbi – tri agencije i nekoliko ustanova)

19. Transportministeriet – 7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (Ministarstvo prometa – sedam agencija i ustanova, uključujući Øresundsbrokonsortiet)

20. Undervisningsministeriet – 3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (Ministarstvo obrazovanja – tri agencije, četiri obrazovne ustanove, pet drugih ustanova)

21. Økonomi- og Erhvervsministeriet – Adskillige styrelser og institutioner (Ministarstvo gospodarstva i poduzetništva – nekoliko agencija i ustanova)

22. Klima- og Energiministeriet – 3 styrelser og institutioner (Ministarstvo klimatskih promjena i energetike – tri agencije i ustanove)

NJEMAČKA

1. Auswärtiges Amt (Savezno ministarstvo vanjskih poslova)

2. Bundeskanzleramt (Ured saveznog kancelara)

3. Bundesministerium für Arbeit und Soziales (Savezno ministarstvo rada i socijalne skrbi)

4. Bundesministerium für Bildung und Forschung (Savezno ministarstvo obrazovanja i istraživanja)

5. Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (Savezno ministarstvo za hranu, poljoprivredu i zaštitu potrošača)

6. Bundesministerium der Finanzen (Savezno ministarstvo financija)

7. Bundesministerium des Innern (Savezno ministarstvo unutarnjih poslova – samo proizvodi za civilnu upotrebu)

8. Bundesministerium für Gesundheit (Savezno ministarstvo zdravlja)

9. Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (Savezno ministarstvo za obitelj, starije osobe, žene i mlade)

10. Bundesministerium der Justiz (Savezno ministarstvo pravosuđa)

11. Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung (Savezno ministarstvo prometa, graditeljstva i urbanističkog razvoja)

12. Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (Savezno ministarstvo gospodarstva i tehnologije)

13. Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj)

14. Bundesministerium der Verteidigung (Savezno ministarstvo obrane)

15. Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit (Savezno ministarstvo za okoliš, očuvanje prirode i sigurnost reaktora)

ESTONIJA

1. Vabariigi Presidendi Kantselei (Ured predsjednika Republike Estonije)

2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Parlament Republike Estonije)

3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Vrhovni sud Republike Estonije)

4. Riigikontroll (Državni ured za reviziju Republike Estonije)

5. Õiguskantsler (Ministar pravosuđa)

6. Riigikantselei (Ured vlade)

7. Rahvusarhiiv (Estonski nacionalni arhiv)

8. Haridus- ja Teadusministeerium (Ministarstvo obrazovanja i istraživanja)

9. Justiitsministeerium (Ministarstvo pravosuđa)

10. Kaitseministeerium (Ministarstvo obrane)

11. Keskkonnaministeerium (Ministarstvo zaštite okoliša)

12. Kultuuriministeerium (Ministarstvo kulture)

13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Ministarstvo gospodarstva i komunikacija)

14. Põllumajandusministeerium (Ministarstvo poljoprivrede)

15. Rahandusministeerium (Ministarstvo financija)

16. Siseministeerium (Ministarstvo unutarnjih poslova)

17. Sotsiaalministeerium (Ministarstvo socijalnih pitanja)

18. Välisministeerium (Ministarstvo vanjskih poslova)

19. Keeleinspektsioon (Jezični inspektorat)

20. Riigiprokuratuur (Ured državnog odvjetnika)

21. Teabeamet (Informacijska služba)

22. Maa-amet (Estonska zemljišna služba)

23. Keskkonnainspektsioon (Inspektorat za zaštitu okoliša)

24. Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (Centar za zaštitu i uzgoj šuma)

25. Muinsuskaitseamet (Služba za baštinu)

26. Patendiamet (Patentni ured)

27. Tehnilise Järelevalve Amet (Estonsko tijelo za tehnički nadzor)

28. Tarbijakaitseamet (Služba za zaštitu potrošača)

29. Riigihangete Amet (Ured za javnu nabavu)

30. Taimetoodangu Inspektsioon (Inspektorat za proizvodnju bilja)

31. Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (Služba za poljoprivredne registre i informacije)

32. Veterinaar- ja Toiduamet (Služba za veterinarstvo i hranu)

33. Konkurentsiamet (Estonsko tijelo za tržišno natjecanje)

34. Maksu –ja Tolliamet (Porezna i carinska služba)

35. Statistikaamet (Estonska služba za statistiku)

36. Kaitsepolitseiamet (Služba za sigurnost)

37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Služba za državljanstvo i migracije)

38. Piirivalveamet (Nacionalna služba za graničnu policiju)

39. Politseiamet (Nacionalna policijska služba)

40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (Centar forenzičke službe)

41. Keskkriminaalpolitsei (Središnja kriminalistička policija)

42. Päästeamet (Služba za spašavanje)

43. Andmekaitse Inspektsioon (Estonski inspektorat za zaštitu podataka)

44. Ravimiamet (Državna agencija za lijekove)

45. Sotsiaalkindlustusamet (Služba za socijalno osiguranje)

46. Tööturuamet (Služba za tržište rada)

47. Tervishoiuamet (Služba za zdravstvenu skrb)

48. Tervisekaitseinspektsioon (Inspektorat za zdravstvenu zaštitu)

49. Tööinspektsioon (Inspektorat rada)

50. Lennuamet (Estonska uprava za civilno zrakoplovstvo)

51. Maanteeamet (Estonska uprava za ceste)

52. Veeteede Amet (Uprava za pomorstvo)

53. Julgestuspolitsei (Središnja policija za zaštitu)

54. Kaitseressursside Amet (Agencija za obrambene resurse)

55. Kaitseväe Logistikakeskus (Logistički centar obrambenih snaga)

IRSKA

1. President's Establishment

2. Houses of the Oireachtas (Parliament)

3. Department of the Taoiseach (Prime Minister)

4. Central Statistics Office

5. Department of Finance

6. Office of the Comptroller and Auditor General

7. Office of the Revenue Commissioners

8. Office of Public Works

9. State Laboratory

10. Office of the Attorney General

11. Office of the Director of Public Prosecutions

12. Valuation Office

13. Commission for Public Service Appointments

14. Office of the Ombudsman

15. Chief State Solicitor's Office

16. Department of Justice, Equality and Law Reform

17. Courts Service

18. Prisons Service

19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests

20. Department of the Environment, Heritage and Local Government

21. Department of Education and Science

22. Department of Communications, Energy and Natural Resources

23. Department of Agriculture, Fisheries and Food

24. Department of Transport

25. Department of Health and Children

26. Department of Enterprise, Trade and Employment

27. Department of Arts, Sports and Tourism

28. Department of Defence

29. Department of Foreign Affairs

30. Department of Social and Family Affairs

31. Department of Community, Rural and Gaeltacht (Gaelic-speaking regions) Affairs

32. Arts Council

33. National Gallery

GRČKA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministarstvo unutarnjih poslova)

2. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministarstvo vanjskih poslova)

3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministarstvo gospodarstva i financija)

4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministarstvo razvoja)

5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministarstvo pravosuđa)

6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministarstvo obrazovanja i religije)

7. Υπουργείο Πολιτισμού (Ministarstvo kulture)

8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministarstvo zdravlja i društvene solidarnosti)

9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog planiranja i javnih radova)

10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministarstvo zapošljavanja i socijalne zaštite)

11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Ministarstvo prometa i komunikacija)

12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministarstvo ruralnog razvoja i hrane)

13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministarstvo trgovačke mornarice, Egejskog mora i politike otokâ)

14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministarstvo za Makedoniju i Traciju)

15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (Glavno tajništvo za komunikaciju)

16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (Glavno tajništvo za informacije)

17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Glavno tajništvo za mlade)

18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (Glavno tajništvo za jednakost)

19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Glavno tajništvo za socijalnu sigurnost)

20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Glavno tajništvo za Grke u inozemstvu)

21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Glavno tajništvo za industriju)

22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Glavno tajništvo za istraživanje i tehnologiju)

23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Glavno tajništvo za sport)

24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (Glavno tajništvo za javne radove)

25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Nacionalna služba za statistiku)

26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (Nacionalno vijeće za socijalnu skrb)

27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Radnička organizacija za stanovanje)

28. Εθνικό Τυπογραφείο (Nacionalna tiskara)

29. Γενικό Χημείο του Κράτους (Opći državni laboratorij)

30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Grčki fond za autoceste)

31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Sveučilište u Ateni)

32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Sveučilište u Solunu)

33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Sveučilište u Traciji)

34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egejsko sveučilište)

35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Sveučilište u Ioannini)

36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Sveučilište u Patrasu)

37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Makedonsko sveučilište)

38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Politehničko sveučilište na Kreti)

39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Tehnička škola Sivitanidios)

40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Bolnica Eginitio)

41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Bolnica Areteio)

42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Nacionalni centar za javnu upravu)

43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (Javna organizacija za upravljanje materijalima A. E.)

44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Organizacija za osiguranje poljoprivrednika)

45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Organizacija za gradnju škola)

46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Glavni stožer vojske)

47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Glavni stožer mornarice)

48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Glavni stožer zrakoplovstva)

49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Grčko povjerenstvo za atomsku energiju)

50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Glavno tajništvo za dodatno obrazovanje)

51. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Glavno tajništvo za trgovinu)

52. Ελληνικά Ταχυδρομεία (Helenska pošta (EL.TA))

53. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Ministarstvo nacionalne obrane)

ŠPANJOLSKA

1. Presidencia de Gobierno

2. Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

3. Ministerio de Justicia

4. Ministerio de Defensa

5. Ministerio de Economía y Hacienda

6. Ministerio del Interior

7. Ministerio de Fomento

8. Ministerio de Educación y Ciencia

9. Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

10. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

11. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

12. Ministerio de la Presidencia

13. Ministerio de Administraciones Públicas

14. Ministerio de Cultura

15. Ministerio de Sanidad y Consumo

16. Ministerio de Medio Ambiente

17. Ministerio de Vivienda

FRANCUSKA

A Ministères

1. Services du Premier ministre

2. Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

3. Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

4. Ministère chargé de la justice

5. Ministère chargé de la défense

6. Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

7. Ministère chargé de l'éducation nationale

8. Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

9. Secrétariat d'Etat aux transports

10. Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

11. Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

12. Ministère chargé de la culture et de la communication

13. Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

14. Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

15. Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

16. Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

17. Secrétariat d'Etat à la fonction publique

18. Ministère chargé du logement et de la ville

19. Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

20. Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

21. Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

22. Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

23. Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

24. Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

25. Secrétariat d'Etat aux affaires européennes

26. Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

27. Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

28. Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

29. Secrétariat d'Etat à la solidarité

30. Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

31. Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

32. Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

33. Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

B Etablissements publics nationaux

1. Académie de France à Rome
2. Académie de marine
3. Académie des sciences d'outre-mer
4. Académie des technologies
5. Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)
6. Agences de l'eau
7. Agence de biomédecine
8. Agence pour l'enseignement du français à l'étranger
9. Agence française de sécurité sanitaire des aliments
10. Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail
11. Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations
12. Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)
13. Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)
14. Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances
15. Agence pour la garantie des droits des mineurs
16. Agence nationale pour l'indemnisation des Français d'outre-mer (ANIFOM)
17. Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)
18. Bibliothèque nationale de France
19. Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg
20. Caisse des Dépôts et Consignations
21. Caisse nationale des autoroutes (CNA)
22. Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)
23. Caisse de garantie du logement locatif social
24. Casa de Velasquez
25. Centre d'enseignement zootechnique
26. Centre d'études de l'emploi

27. Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

28. Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

29. Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

30. Centre des Monuments Nationaux

31. Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

32. Centre national des arts plastiques

33. Centre national de la cinématographie

34. Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

35. Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

36. Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale

37. Centre national du livre

38. Centre national de documentation pédagogique

39. Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

40. Centre national professionnel de la propriété forestière

41. Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

42. Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

43. Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

44. Collège de France

45. Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

46. Conservatoire National des Arts et Métiers

47. Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

48. Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

49. Conservatoire national supérieur d'art dramatique

50. Ecole centrale de Lille

51. Ecole centrale de Lyon

52. École centrale des arts et manufactures

53. École française d'archéologie d'Athènes

54. École française d'Extrême-Orient

55. École française de Rome

56. École des hautes études en sciences sociales

57. Ecole du Louvre

58. École nationale d'administration

59. École nationale de l'aviation civile (ENAC)

60. École nationale des Chartes

61. École nationale d'équitation

62. Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

63. Écoles nationales d'ingénieurs

64. Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

65. Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

66. École nationale de la magistrature

67. Écoles nationales de la marine marchande

68. École nationale de la santé publique (ENSP)

69. École nationale de ski et d'alpinisme

70. École nationale supérieure des arts décoratifs

71. École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

72. Ecole nationale supérieure des arts et techniques du théâtre

73. Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

74. École nationale supérieure des beaux-arts

75. École nationale supérieure de céramique industrielle

76. École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)

77. Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires

78. Écoles nationales vétérinaires

79. École nationale de voile

80. Écoles normales supérieures

81. École polytechnique

82. École de viticulture – Avize (Marne)

83. Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon

84. Établissement national des invalides de la marine (ENIM)

85. Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

86. Fondation Carnegie

87. Fondation Singer-Polignac

88. Haras nationaux

89. Hôpital national de Saint-Maurice

90. Institut français d'archéologie orientale du Caire

91. Institut géographique national

92. Institut National des Appellations d'origine

93. Institut national des hautes études de sécurité

94. Institut de veille sanitaire

95. Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

96. Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)

97. Institut National d'Horticulture

98. Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

99. Institut national des jeunes aveugles – Paris

100. Institut national des jeunes sourds – Bordeaux

101. Institut national des jeunes sourds – Chambéry

102. Institut national des jeunes sourds – Metz

103. Institut national des jeunes sourds – Paris

104. Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

105. Institut national de la propriété industrielle

106. Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

107. Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

108. Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

109. Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

110. Institut National des Sciences de l'Univers

111. Institut National des Sports et de l'Education Physique

112. Instituts nationaux polytechniques

113. Instituts nationaux des sciences appliquées

114. Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

115. Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

116. Institut de Recherche pour le Développement

117. Instituts régionaux d'administration

118. Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

119. Institut supérieur de mécanique de Paris

120. Institut Universitaires de Formation des Maîtres

121. Musée de l'armée

122. Musée Gustave-Moreau

123. Musée du Louvre

124. Musée du Quai Branly

125. Musée national de la marine

126. Musée national J.-J.-Henner

127. Musée national de la Légion d'honneur

128. Musée de la Poste

129. Muséum National d'Histoire Naturelle

130. Musée Auguste-Rodin

131. Observatoire de Paris

132. Office français de protection des réfugiés et apatrides

133. Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

134. Office national de la chasse et de la faune sauvage

135. Office National de l'eau et des milieux aquatiques

136. Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)

137. Office universitaire et culturel français pour l'Algérie

138. Palais de la découverte

139. Parcs nationaux

140. Universités

C Institutions, autorités et juridictions indépendantes

1. Présidence de la République

2. Assemblée Nationale

3. Sénat

4. Conseil constitutionnel

5. Conseil économique et social

6. Conseil supérieur de la magistrature

7. Agence française contre le dopage

8. Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

9. Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

10. Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

11. Autorité de sûreté nucléaire

12. Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

13. Commission d'accès aux documents administratifs

14. Commission consultative du secret de la défense nationale

15. Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques

16. Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité

17. Commission nationale de déontologie de la sécurité

18. Commission nationale du débat public

19. Commission nationale de l'informatique et des libertés

20. Commission des participations et des transferts

21. Commission de régulation de l'énergie

22. Commission de la sécurité des consommateurs

23. Commission des sondages

24. Commission de la transparence financière de la vie politique

25. Conseil de la concurrence

26. Conseil supérieur de l'audiovisuel

27. Défenseur des enfants

28. Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

29. Haute autorité de santé

D Autres organismes publics nationaux

1. Union des groupements d'achats publics (UGAP)

2. Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

3. Autorité indépendante des marchés financiers

4. Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

5. Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

6. Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

HRVATSKA

1. Hrvatski sabor

2. Predsjednik Republike Hrvatske

3. Ured predsjednika Republike Hrvatske

4. Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

5. Vlada Republike Hrvatske

6. Uredi Vlade Republike Hrvatske

7. Ministarstvo gospodarstva

8. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

9. Ministarstvo financija

10. Ministarstvo obrane

11. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

12. Ministarstvo unutarnjih poslova

13. Ministarstvo pravosuđa

14. Ministarstvo uprave

15. Ministarstvo poduzetništva i obrta

16. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava

17. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

18. Ministarstvo poljoprivrede

19. Ministarstvo turizma

20. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

21. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja

22. Ministarstvo branitelja

23. Ministarstvo socijalne politike i mladih

24. Ministarstvo zdravlja

25. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

26. Ministarstvo kulture

27. Državne upravne organizacije

28. Uredi državne uprave u županijama

29. Ustavni sud Republike Hrvatske

30. Vrhovni sud Republike Hrvatske

31. Sudovi

32. Državno sudbeno vijeće

33. Državna odvjetništva

34. Državnoodvjetničko vijeće

35. Pravobraniteljstva

36. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

37. Hrvatska narodna banka

38. Državne agencije i uredi

39. Državni ured za reviziju

ITALIJA

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Predsjedništvo Vijeća ministara)

2. Ministero degli Affari Esteri (Ministarstvo vanjskih poslova)

3. Ministero dell'Interno (Ministarstvo unutarnjih poslova)

4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari – esclusi i giudici di pace (Ministarstvo pravosuđa i sudova – osim giudici di pace)

5. Ministero della Difesa (Ministarstvo obrane)

6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministarstvo gospodarstva i financija)

7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministarstvo gospodarskog razvoja)

8. Ministero del Commercio internazionale (Ministarstvo međunarodne trgovine)

9. Ministero delle Comunicazioni (Ministarstvo komunikacija)

10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministarstvo poljoprivredne i šumarske politike)

11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministarstvo zaštite okoliša, kopna i mora)

12. Ministero delle Infrastrutture (Ministarstvo infrastrukture)

13. Ministero dei Trasporti (Ministarstvo prometa)

14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministarstvo rada, socijalne politike i socijalne sigurnosti)

15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministarstvo društvene solidarnosti)

16. Ministero della Salute (Ministarstvo zdravlja)

17. Ministero dell' Istruzione dell' università e della ricerca (Ministarstvo obrazovanja, sveučilišta i istraživanja)

18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche

19. CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ([2])

CIPAR

1. Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Predsjednik i Ured predsjednika)

2. Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Ured koordinatora za usklađivanje)

3. Υπουργικό Συμβούλιο (Vijeće ministara)

4. Βουλή των Αντιπροσώπων (Zastupnički dom)

5. Δικαστική Υπηρεσία (Pravosudna služba)

6. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Pravosudni ured Republike)

7. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Ured Republike za reviziju)

8. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Povjerenstvo za javnu službu)

9. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Povjerenstvo za obrazovanje)

10. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Ured povjerenika za upravu (pravobranitelj))

11. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Povjerenstvo za zaštitu tržišnog natjecanja)

12. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Služba za unutarnju reviziju)

13. Γραφείο Προγραμματισμού (Ured za planiranje)

14. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Riznica Republike)

15. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Ured povjerenika za zaštitu osobnih podataka)

16. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Ured povjerenika za kontrolu državnih potpora)

17. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Revizijsko tijelo za javne natječaje)

18. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Tijelo za nadzor i razvoj zadruga)

([2]) Djeluje u svojstvu središnjeg tijela za nabavu za cjelokupnu talijansku državnu upravu.

19. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Revizijsko tijelo za izbjeglice)

20. Υπουργείο Άμυνας (Ministarstvo obrane)

21. Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministarstvo poljoprivrede, prirodnih resursa i zaštite okoliša):

    (a) Τμήμα Γεωργίας (Odjel za poljoprivredu)

    (b) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Veterinarske službe)

    (c) Τμήμα Δασών (Odjel za šumarstvo)

    (d) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Odjel za vodni razvoj)

    (e) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (Odjel za geološku izmjeru)

    (f) Μετεωρολογική Υπηρεσία (Meteorološka služba)

    (g) Τμήμα Αναδασμού (Odjel za okrupnjavanje zemljišta)

    (h) Υπηρεσία Μεταλλείων (Služba za rudarstvo)

    (i) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Institut za istraživanja u poljoprivredi)

    (j) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Odjel za ribarstvo i istraživanja mora)

22. Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministarstvo pravosuđa i javnog reda):

    (a) Αστυνομία (Policija)

    (b) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Ciparska vatrogasna služba)

    (c) Τμήμα Φυλακών (Odjel za zatvore)

23. Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministarstvo trgovine, industrije i turizma):

    (a) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Odjel za registraciju trgovačkih društava i stečajne upravitelje)

24. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ministarstvo rada i socijalnog osiguranja):

    (a) Τμήμα Εργασίας (Odjel za rad)

    (b) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Odjel za socijalno osiguranje)

    (c) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Odjel za socijalnu skrb)

    (d) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Centar za produktivnost Cipar)

    (e) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Visoka škola za hotelijerstvo Cipar)

(f) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Visoka tehnička škola)

(g) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Odjel za inspekcije rada)

(h) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Odjel za radne odnose)

25. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministarstvo unutarnjih poslova):

(a) Επαρχιακές Διοικήσεις (okružne uprave)

(b) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Odjel za prostorno planiranje i stanovanje)

(c) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Odjel za matične urede i migracije)

(d) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Odjel za zemljišta i izmjeru)

(e) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Ured za medije i informiranje)

(f) Πολιτική Άμυνα (Civilna obrana)

(g) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Služba za zbrinjavanje i rehabilitaciju raseljenih osoba)

(h) Υπηρεσία Ασύλου (Služba za azil)

26. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministarstvo vanjskih poslova)

27. Υπουργείο Οικονομικών (Ministarstvo financija):

(a) Τελωνεία (Carine i trošarine)

(b) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Porezna uprava)

(c) Στατιστική Υπηρεσία (Služba za statistiku)

(d) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Odjel za državnu kupnju i javnu nabavu)

(e) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Odjel za javnu upravu i osoblje)

(f) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Državna tiskara)

(g) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Odjel za usluge u informacijskoj tehnologiji)

28. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Ministarstvo obrazovanja i kulture)

29. Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministarstvo komunikacija i radova):

(a) Τμήμα Δημοσίων Έργων (Odjel za javne radove)

(b) Τμήμα Αρχαιοτήτων (Odjel za antikvitete)

(c) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Odjel za civilno zrakoplovstvo)

(d) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Odjel za trgovačku mornaricu)

(e) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Odjel za poštanske službe)

(f) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Odjel za cestovni promet)

(g) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Odjel za električne i mehaničke poslove)

(h) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Odjel za elektroničke telekomunikacije)

30. Υπουργείο Υγείας (Ministarstvo zdravlja):

(a) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (farmaceutske službe)

(b) Γενικό Χημείο (Opći laboratorij)

(c) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (medicinske službe i službe za javno zdravlje)

(d) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (stomatološke službe)

(e) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (službe za psihičko zdravlje)

LATVIJA

A Ministarstva, tajništva ministara nadležna za posebne zadatke te njihove podređene ustanove

1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo obrane i podređene institucije)

2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministarstvo vanjskih poslova i podređene institucije)

3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo gospodarstva i podređene institucije)

4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo financija i podređene institucije)

5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo unutarnjih poslova i podređene institucije)

6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo obrazovanja i znanosti te podređene institucije)

7. Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministarstvo kulture i podređene institucije)

8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo socijalne skrbi i podređene institucije)

9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo prometa i podređene institucije)

10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo pravosuđa i podređene institucije)

11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo zdravlja i podređene institucije)

12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo zaštite okoliša i regionalnog razvoja te podređene institucije)

13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo poljoprivrede i podređene institucije)

14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (ministarstva za posebne zadaće i podređene institucije)

B Ostale državne ustanove

1. Augstākā tiesa (Vrhovni sud)

2. Centrālā vēlēšanu komisija (Središnje izborno povjerenstvo)

3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Povjerenstvo za financijsko tržište i tržište kapitala)

4. Latvijas Banka (Banka Latvije)

5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Ured državnog odvjetnika i institucije pod njegovim nadzorom)

6. Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (Parlament i podređene institucije)

7. Satversmes tiesa (Ustavni sud)

8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (Ured vlade i institucije pod njegovim nadzorom)

9. Valsts kontrole (Državni ured za reviziju)

10. Valsts prezidenta kanceleja (Ured predsjednika države)

11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (druge državne institucije koje nisu podređene ministarstvima):

(a) Tiesībsarga birojs (Ured pravobranitelja)

(b) Nacionālā radio un televīzijas padome (Nacionalno vijeće za radio i televiziju)

LITVA

1. Prezidentūros kanceliarija (Ured predsjednika)

2. Seimo kanceliarija (Ured parlamenta (Seimas)) i Seimui atskaitingos institucijos: (institucije koje odgovaraju Seimasu):

(a) Lietuvos mokslo taryba (Znanstveno vijeće)

(b) Seimo kontrolierių įstaiga (Ured pravobranitelja Seimasa)

(c) Valstybės kontrolė (Nacionalni ured za reviziju)

(d) Specialiųjų tyrimų tarnyba (Posebna istražna služba)

(e) Valstybės saugumo departamentas (Državna služba za sigurnost)

(f) Konkurencijos taryba (Vijeće za tržišno natjecanje)

(g) Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Centar za istraživanja genocida i otpora)

(h) Vertybinių popierių komisija (Litavsko povjerenstvo za vrijednosne papire)

(i) Ryšių reguliavimo tarnyba (Regulatorno tijelo za komunikaciju)

(j) Nacionalinė sveikatos taryba (Nacionalni zdravstveni odbor)

(k) Etninės kultūros globos taryba (Vijeće za zaštitu etničke kulture)

(l) Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Ured pravobranitelja za jednake mogućnosti)

(m) Valstybinė kultūros paveldo komisija (Nacionalno povjerenstvo za kulturnu baštinu)

(n) Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Pravobranitelj za prava djece)

(o) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (Državno povjerenstvo za regulaciju cijena energetskih resursa)

(p) Valstybinė lietuvių kalbos komisija (Državno povjerenstvo za litavski jezik)

(q) Vyriausioji rinkimų komisija (Središnji izborni odbor)

(r) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Glavno povjerenstvo za službeno etičko postupanje)

(s) Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (Ured inspektora za novinarsku etiku)

3. Vyriausybės kanceliarija (Ured vlade) i Vyriausybei atskaitingos institucijos (institucije koje odgovaraju vladi):

(a) Ginklų fondas (Zaklada za oružje)

(b) Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Odbor za razvoj informacijskog društva)

(c) Kūno kultūros ir sporto departamentas (Odjel za tjelesni odgoj i sport)

(d) Lietuvos archyvų departamentas (Litavski odjel arhiva)

(e) Mokestinių ginčų komisija (Povjerenstvo za porezne sporove)

(f) Statistikos departamentas (Odjel za statistiku)

(g) Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Odjel za nacionalne manjine i Litavce koji žive u inozemstvu)

(h) Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (Državna služba za nadzor duhana i alkohola)

(i) Viešųjų pirkimų tarnyba (Ured za javnu nabavu)

(j) Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (Državni inspektorat za sigurnost nuklearne energije)

(k) Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (Državni inspektorat za zaštitu podataka)

(l) Valstybinė lošimų priežiūros komisija (Državno povjerenstvo za nadzor igara na sreću)

(m) Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (Državna služba za hranu i veterinarstvo)

(n) Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Glavno povjerenstvo za administrativne sporove)

(o) Draudimo priežiūros komisija (Povjerenstvo za nadzor osiguranja)

(p) Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Litavska državna zaklada za znanost i istraživanje)

(q) Konstitucinis Teismas (Ustavni sud)

(r) Lietuvos bankas (Banka Litve)

4. Aplinkos ministerija (Ministarstvo zaštite okoliša) i Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (institucije podređene Ministarstvu zaštite okoliša):

(a) Generalinė miškų urėdija (Glavna uprava za državne šume)

(b) Lietuvos geologijos tarnyba (Litavski geološki ured)

(c) Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Litavska hidrometeorološka služba)

(d) Lietuvos standartizacijos departamentas (Litavski odbor za normizaciju)

(e) Nacionalinis akreditacijos biuras (Litavski nacionalni odbor za akreditacije)

(f) Valstybinė metrologijos tarnyba (Državna služba za mjeriteljstvo)

(g) Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (Državna služba za zaštićena područja)

(h) Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (Državni inspektorat za prostorno planiranje i graditeljstvo)

5. Finansų ministerija (Ministarstvo financija) i Įstaigos prie Finansų ministerijos (institucije podređene Ministarstvu financija):

(a) Muitinės departamentas (Litavska carina)

(b) Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Služba za tehnološku sigurnost državnih dokumenata)

(c) Valstybinė mokesčių inspekcija (Državni porezni inspektorat)

(d) Finansų ministerijos mokymo centras (Centar za osposobljavanje Ministarstva financija)

6. Krašto apsaugos ministerija (Ministarstvo nacionalne obrane) i Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (institucije podređene Ministarstvu nacionalne obrane):

(a) Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Drugi istražni odjel)

(b) Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Središnja služba za financije i imovinu)

(c) Karo prievolės administravimo tarnyba (Administrativna služba za vojnu evidenciju)

(d) Krašto apsaugos archyvas (Služba arhiva nacionalne obrane)

(e) Krizių valdymo centras (Centar za upravljanje krizama)

(f) Mobilizacijos departamentas (Odjel za mobilizaciju)

(g) Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Služba za komunikacijske i informacijske sustave)

(h) Infrastruktūros plėtros departamentas (Odjel za razvoj infrastrukture)

(i) Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Centar za građanski otpor)

(j) Lietuvos kariuomenė (Litavske oružane snage)

(k) Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (Vojne jedinice i službe sustava nacionalne obrane)

7. Kultūros ministerija (Ministarstvo kulture) i Įstaigos prie Kultūros ministerijos (institucije podređene Ministarstvu kulture):

(a) Kultūros paveldo departamentas (Odjel za litavsku kulturnu baštinu)

(b) Valstybinė kalbos inspekcija (Državno jezično povjerenstvo)

8. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Ministarstvo socijalne sigurnosti i rada) i Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (institucije podređene Ministarstvu socijalne sigurnosti i rada):

(a) Garantinio fondo administracija (Uprava jamstvenog fonda)

(b) Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (Državna služba za zaštitu prava djece i posvajanje)

(c) Lietuvos darbo birža (Litavska burza rada)

(d) Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Litavsko tijelo za osposobljavanje za tržište rada)

(e) Trišalės tarybos sekretoriatas (Tajništvo Tripartitnog vijeća)

(f) Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Odjel za praćenje socijalnih usluga)

(g) Darbo inspekcija (Inspektorat rada)

(h) Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (Državni odbor za fond socijalnog osiguranja)

(i) Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Služba za utvrđivanje invaliditeta i sposobnosti za rad)

(j) Ginčų komisija (Povjerenstvo za sporove)

(k) Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (Državni centar za kompenzacijsku tehniku za osobe s invaliditetom)

(l) Neįgaliųjų reikalų departamentas (Odjel za osobe s invaliditetom)

9. Susisiekimo ministerija (Ministarstvo prometa i komunikacija) i Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (institucije podređene Ministarstvu prometa i komunikacija):

(a) Lietuvos automobilių kelių direkcija (Litavska uprava za ceste)

(b) Valstybinė mokesčių inspekcija (Državni inspektorat za željeznice)

(c) Valstybinė kelių transporto inspekcija (Državni inspektorat za cestovni promet)

(d) Pasienio kontrolės punktų direkcija (Uprava za granične kontrolne točke)

10. Sveikatos apsaugos ministerija (Ministarstvo zdravlja) i Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (institucije podređene Ministarstvu zdravlja):

(a) Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (Državna agencija za akreditacije u zdravstvenoj skrbi)

(b) Valstybinė ligonių kasa (Državni fond za pacijente)

(c) Valstybinė medicininio audito inspekcija (Državni inspektorat za revizije u medicini)

(d) Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (Državna agencija za kontrolu lijekova)

(e) Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Litavska služba za forenzičku psihijatriju te ovisnost o drogama i alkoholu)

(f) Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (Državna služba za javno zdravlje)

(g) Farmacijos departamentas (Odjel za ljekarništvo)

(h) Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Centar za hitne medicinske slučajeve pri Ministarstvu zdravlja)

(i) Lietuvos bioetikos komitetas (Litavski odbor za bioetiku)

(j) Radiacinės saugos centras (Centar za zaštitu od zračenja)

11. Švietimo ir mokslo ministerija (Ministarstvo obrazovanja i znanosti) i Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (institucije podređene Ministarstvu obrazovanja i znanosti):

(a) Nacionalinis egzaminų centras (Nacionalni ispitni centar)

(b) Studijų kokybės vertinimo centras (Centar za ocjenu kvalitete u visokom obrazovanju)

12. Teisingumo ministerija (Ministarstvo pravosuđa) i Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (institucije podređene Ministarstvu pravosuđa):

(a) Kalėjimų departamentas (Odjel za zatvorske objekte)

(b) Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (Nacionalni odbor za zaštitu prava potrošača)

(c) Europos teisės departamentas (Odjel za europsko pravo)

13. Ūkio ministerija (Ministarstvo gospodarstva) i Įstaigos prie Ūkio ministerijos (institucije podređene Ministarstvu gospodarstva):

(a) Įmonių bankroto valdymo departamentas (Odjel za upravljanje stečajevima poduzeća)

(b) Valstybinė energetikos inspekcija (Državni energetski inspektorat)

(c) Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (Državni inspektorat za neprehrambene proizvode)

(d) Valstybinis turizmo departamentas (Litavski državni odjel za turizam)

14. Užsienio reikalų ministerija (Ministarstvo vanjskih poslova) i Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Diplomatske misije, konzularna predstavništva i predstavništva pri međunarodnim organizacijama)

15. Vidaus reikalų ministerija (Ministarstvo unutarnjih poslova) i Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (institucije podređene Ministarstvu unutarnjih poslova):

(a) Asmens dokumentų išrašymo centras (Centar za personalizaciju identifikacijskih dokumenata)

(b) Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (Istražna služba za financijski kriminal)

(c) Gyventojų registro tarnyba (Služba registra stanovnika)

(d) Policijos departamentas (Policijska uprava)

(e) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Odjel za sprečavanje požara i spašavanje)

(f) Turto valdymo ir ūkio departamentas (Odjel za upravljanje imovinom i ekonomiju)

(g) Vadovybės apsaugos departamentas (Odjel za zaštitu uglednika)

(h) Valstybės sienos apsaugos tarnyba (Odjel za graničnu policiju)

(i) Valstybės tarnybos departamentas (Odjel za javnu službu)

(j) Informatikos ir ryšių departamentas (Odjel za informacijsku tehnologiju i komunikacije)

(k) Migracijos departamentas (Odjel za migraciju)

(l) Sveikatos priežiūros tarnyba (Odjel za zdravstvenu skrb)

(m) Bendrasis pagalbos centras (Centar za odgovor na hitne slučajeve)

16. Žemės ūkio ministerija (Ministarstvo poljoprivrede) i Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (institucije podređene Ministarstvu poljoprivrede):

(a) Nacionalinė mokėjimo agentūra (Nacionalna agencija za plaćanja)

(b) Nacionalinė žemės tarnyba (Nacionalna služba za zemljišta)

(c) Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (Državna služba za zaštitu bilja)

(d) Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (Državna služba za nadzor uzgoja životinja)

(e) Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (Državna služba za sjemenje i žitarice)

(f) Žuvininkystės departamentas (Odjel za ribarstvo)

17. Teismai (sudovi):

(a) Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud Litve)

(b) Lietuvos apeliacinis teismas (Žalbeni sud Litve)

(c) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Vrhovni upravni sud Litve)

(d) Apygardų teismai (pokrajinski sudovi)

(e) Apygardų administraciniai teismai (pokrajinski upravni sudovi)

(f) Apylinkių teismai (okružni sudovi)

(g) Nacionalinė teismų administracija (Nacionalna sudska uprava)

(h) Generalinė prokuratūra (Ured državnog odvjetnika)

18. Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai – institucijos, įstaigos, tarnybos (druga tijela središnje državne uprave – institucije, službe, agencije):

(a) Muitinės kriminalinė tarnyba (Služba za carinski kriminal)

(b) Muitinės informacinių sistemų centras (Centar za carinske informacijske sustave)

(c) Muitinės laboratorija (Carinski laboratorij)

(d) Muitinės mokymo centras (Carinski centar za osposobljavanje)

LUKSEMBURG

1. Ministère d'État

2. Ministère des Affaires Étrangères et de l'Immigration

3. Ministère des Affaires Étrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)

4. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

5. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture

6. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

7. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

8. Ministère de l'Économie et du Commerce extérieur

9. Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle

10. Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique

11. Ministère de l'Égalité des chances

12. Ministère de l'Environnement

13. Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement

14. Ministère de la Famille et de l'Intégration

15. Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite

16. Ministère des Finances

17. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

18. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'État – Centre des Technologies de l'informatique de l'État

19. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

20. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police

21. Ministère de la Justice

22. Ministère de la Justice: Établissements Pénitentiaires

23. Ministère de la Santé

24. Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

25. Ministère de la Sécurité sociale

26. Ministère des Transports

27. Ministère du Travail et de l'Emploi

28. Ministère des Travaux publics

29. Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

MAĐARSKA

1. Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministarstvo nacionalnih resursa)
2. Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministarstvo ruralnog razvoja)
3. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministarstvo nacionalnog razvoja)
4. Honvédelmi Minisztérium (Ministarstvo obrane)
5. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministarstvo javne uprave i pravosuđa)
6. Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministarstvo nacionalnog gospodarstva)
7. Külügyminisztérium (Ministarstvo vanjskih poslova)
8. Miniszterelnöki Hivatal (Ured predsjednika vlade)
9. Belügyminisztérium, (Ministarstvo unutarnjih poslova)
10. Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Središnja uprava za usluge)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Ured predsjednika vlade)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjetà Soċjali (Ministarstvo obitelji i društvene solidarnosti)
3. Ministeru għall-Edukazzjoni, iż-Żgħażagħ u l-Impjiegi (Ministarstvo obrazovanja, mladih i zapošljavanja)
4. Ministeru tal-Finanzi (Ministarstvo financija)
5. Ministeru għar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministarstvo resursa i infrastrukture)
6. Ministeru għat-Turiżmu u l-Kultura (Ministarstvo turizma i kulture)
7. Ministeru għall-Ġustizzja u l-Intern (Ministarstvo pravosuđa i unutarnjih poslova)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministarstvo ruralne politike i zaštite okoliša)
9. Ministeru għal Għawdex (Ministarstvo za Gozo)
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u l-Kura fil-Kommunità (Ministarstvo zdravlja, starijih osoba i socijalne skrbi)
11. Ministeru tal-Affarijiet Barranin (Ministarstvo vanjskih poslova)
12. Ministeru għall-Investimenti, l-Industrija u t-Teknoloġija tal-Informazzjoni (Ministarstvo ulaganja, industrije i informacijske tehnologije)
13. Ministeru għall-Kompetittività u l-Komunikazzjoni (Ministarstvo konkurentnosti i komunikacije)
14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u t-Toroq (Ministarstvo urbanog razvoja i cesta)
15. L-Uffiċċju tal-President (Ured predsjednika)
16. Uffiċċju tal-Iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Ured tajnika Zastupničkog doma)

NIZOZEMSKA

1. Ministerie van Algemene Zaken (Ministarstvo općih poslova):

   (a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

   (b) Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (Savjetodavno vijeće za državnu politiku)

   (c) Rijksvoorlichtingsdienst (Služba nizozemske vlade za informiranje)

2. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Ministarstvo unutarnjih poslova):

   (a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

   (b) Centrale Archiefselectiedienst (CAS) (Središnja služba za odabir zapisa)

   (c) Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) (Opća obavještajna i sigurnosna služba)

   (d) Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) (Agencija za evidenciju o osoblju i putne dokumente)

   (e) Agentschap Korps Landelijke Politiediensten (Nacionalna agencija za policijske službe)

3. Ministerie van Buitenlandse Zaken (Ministarstvo vanjskih poslova):

   (a) Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) (Glavna uprava za regionalnu politiku i konzularne poslove)

   (b) Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) (Glavna uprava za politička pitanja)

   (c) Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) (Glavna uprava za međunarodnu suradnju)

   (d) Directoraat-generaal europese Samenwerking (DGES) (Glavna uprava za europsku suradnju)

   (e) Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) (Centar za promicanje uvoza iz zemalja u razvoju)

   (f) Centrale diensten ressorterend onder de Secretaris-Generaal / Plaatsvervangend Secretaris-Generaal (službe podrške podređene glavnom tajniku i zamjeniku glavnog tajnika)

   (g) Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) (različite strane misije)

4. Ministerie van Defensie (Ministarstvo obrane):

   (a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

   (b) Commando Diensten Centra (CDC) (Zapovjedništvo za podršku)

   (c) Defensie Telematica Organisatie (DTO) (Organizacija Ministarstva obrane za telematiku)

   (d) Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst (Služba Ministarstva obrane za nekretnine, središnja uprava)

(e) De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst (Služba Ministarstva obrane za nekretnine, regionalne uprave)

(f) Defensie Materieel Organisatie (DMO) (Organizacija Ministarstva obrane za materijal)

(g) Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (Nacionalna agencija za nabavu Organizacije Ministarstva obrane za materijal)

(h) Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie (Logistički centar Organizacije Ministarstva obrane za materijal)

(i) Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (Objekt za održavanje Organizacije Ministarstva obrane za materijal)

(j) Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) (Organizacija Ministarstva obrane za cjevovode)

5. Ministerie van Economische Zaken (Ministarstvo gospodarskih poslova):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Centraal Planbureau (CPB) (Nizozemski ured za analizu ekonomske politike)

(c) Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) (Ured za industrijsko vlasništvo)

(d) SenterNovem (SenterNovem – Agencija za održive inovacije)

(e) Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (Državno nadzorno tijelo za rudnike)

(f) Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) (Nizozemsko tijelo za tržišno natjecanje)

(g) Economische Voorlichtingsdienst (EVD) (Nizozemska agencija za vanjsku trgovinu)

(h) Agentschap Telecom (Agencija za radiokomunikacije)

(i) Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) (Profesionalna i inovativna javna nabava, mreža za javne naručitelje)

(j) Regiebureau Inkoop Rijksoverheid (Koordinacija javne nabave središnje državne uprave)

(k) Octrooicentrum Nederland (Nizozemski patentni ured)

(l) Consumentenautoriteit (Nadležno tijelo za potrošače)

6. Ministerie van Financiën (Ministarstvo financija):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Belastingdienst Automatiseringscentrum (Računalni i softverski centar za poreze i carinu)

(c) Belastingdienst (Porezna i carinska uprava)

(d) de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (razni odjeli Porezne i carinske uprave u Nizozemskoj)

(e) Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst met inbegrip van de Economische Controle dienst (ECD) (Služba za fiskalne informacije i istrage – uključujući Ekonomsku istražnu službu)

(f) Belastingdienst Opleidingen (Porezni i carinski centar za osposobljavanje)

(g) Dienst der Domeinen (Služba za državnu imovinu)

7. Ministerie van Justitie (Ministarstvo pravosuđa):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Dienst Justitiële Inrichtingen (Agencija za zatvorske ustanove)

(c) Raad voor de Kinderbescherming (Agencija za skrb o djeci i zaštitu djece)

(d) Centraal Justitie Incasso Bureau (Središnja agencija za naplatu novčanih kazni)

(e) Openbaar Ministerie (Služba državnog odvjetništva)

(f) Immigratie en Naturalisatiedienst (Služba za imigraciju i naturalizaciju)

(g) Nederlands Forensisch Instituut (Nizozemski forenzički institut)

(h) Dienst Terugkeer & Vertrek (Agencija za repatrijaciju i odlaske)

8. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministarstvo poljoprivrede, prirode i kvalitete hrane):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Dienst Regelingen (DR) (Nacionalna služba za provedbu propisa (Agencija))

(c) Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) (Služba za zaštitu bilja (Agencija))

(d) Algemene Inspectiedienst (AID) (Opća inspekcijska služba)

(e) Dienst Landelijk Gebied (DLG) (Državna služba za održivi ruralni razvoj)

(f) Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (Tijelo za sigurnost hrane i proizvoda široke potrošnje)

9. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (Ministarstvo obrazovanja, kulture i znanosti):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Inspectie van het Onderwijs (Inspektorat obrazovanja)

(c) Erfgoedinspectie (Inspektorat baštine)

(d) Centrale Financiën Instellingen (Središnja agencija za financiranje institucija)

(e) Nationaal Archief (Nacionalni arhiv)

(f) Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (Savjetodavno vijeće za politiku znanosti i tehnologije)

(g) Onderwijsraad (Vijeće za obrazovanje)

(h) Raad voor Cultuur (Vijeće za kulturu)

10. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Ministarstvo socijalnih pitanja i zapošljavanja):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Inspectie Werk en Inkomen (Inspektorat rada i prihoda)

(c) Agentschap SZW (Agencija SZW)

11. Ministerie van Verkeer en Waterstaat (Ministarstvo prometa, javnih radova i upravljanja vodama):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (Glavna uprava za promet i civilno zrakoplovstvo)

(c) Directoraat-Generaal Personenvervoer (Glavna uprava za putnički prijevoz)

(d) Directoraat-Generaal Water (Glavna uprava za pitanja voda)

(e) Centrale Diensten (Središnje službe)

(f) Shared services Organisatie Verkeer en Waterstaat (Zajedničke službe za organizaciju prometa i upravljanje vodama) (nova organizacija)

(g) Koninklijk Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI (Nizozemski kraljevski meteorološki institut)

(h) Rijkswaterstaat, Bestuur (Odbor za javne radove i upravljanje vodama)

(i) De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (svaka pojedinačna regionalna služba Glavne uprave za javne radove i upravljanje vodama)

(j) De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (svaka pojedinačna stručna služba Glavne uprave za javne radove i upravljanje vodama)

(k) Adviesdienst Geo-Informatie en ICT (Savjetodavno vijeće za geoinformacije te informacijsku i komunikacijsku tehnologiju)

(l) Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) (Savjetodavno vijeće za promet i prijevoz)

(m) Bouwdienst (Služba za graditeljstvo)

(n) Corporate Dienst (Služba za poduzeća)

(o) Data ICT Dienst (Služba za podatke i informacijsku tehnologiju)

(p) Dienst Verkeer en Scheepvaart (Služba za promet i brodski prijevoz)

(q) Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) (Služba za cestovno i hidrauličko inženjerstvo)

(r) Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) (Nacionalni institut za upravljanje obalnim i pomorskim područjima)

(s) Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) (Nacionalni institut za upravljanje slatkim vodama i pročišćavanje voda)

(t) Waterdienst (Služba za vode)

(u) Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie (Inspektorat prometa i upravljanja vodama, glavna uprava)

(v) Havenstaatcontrole (Nadzor države luke)

(w) Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) (Uprava za razvoj nadzora komunikacije i istraživanja)

(x) Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht (Jedinica za upravljanje „Zrak”)

(y) Toezichthouder Beheer Eenheid (Jedinica za upravljanje „Voda”)

(z) Toezichthouder Beheer Eenheid Land (Jedinica za upravljanje „Kopno”)

12. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (Ministarstvo stanovanja, prostornog planiranja i zaštite okoliša):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie (Glavna uprava za stanovanje, zajednice i integraciju)

(c) Directoraat-generaal Ruimte (Glavna uprava za prostornu politiku)

(d) Directoraat-general Milieubeheer (Glavna uprava za zaštitu okoliša)

(e) Rijksgebouwendienst (Agencija za državne zgrade)

(f) VROM Inspectie (Inspektorat)

13. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Ministarstvo zdravlja, socijalne skrbi i sporta):

(a) Bestuursdepartement (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

(b) Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken (Inspektorat zdravstvene zaštite i veterinarskog javnog zdravlja)

(c) Inspectie Gezondheidszorg (Inspektorat zdravstvene skrbi)

(d) Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (Inspektorat službi za mlade i zaštite mladih)

(e) Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (Nacionalni institut za javno zdravlje i zaštitu okoliša)

(f) Sociaal en Cultureel Planbureau (Ured za društveno i kulturno planiranje)

(g) Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (Agencija odbora za ocjenjivanje lijekova)

14. Tweede Kamer der Staten-Generaal (Drugi dom državne skupštine)

15. Eerste Kamer der Staten-Generaal (Prvi dom državne skupštine)

16. Raad van State (Državno vijeće)

17. Algemene Rekenkamer (Nizozemski revizorski sud)

18. Nationale Ombudsman (Nacionalni pravobranitelj)

19. Kanselarij der Nederlandse Orden (Ured kancelara za nizozemske redove)

20. Kabinet der Koningin (Kraljičin kabinet)

21. Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbanken (Odbor za pravosudnu upravu i savjetodavni odbor te sudovi)

AUSTRIJA

1. Bundeskanzleramt (Ured saveznog kancelara)

2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Savezno ministarstvo za europske i međunarodne poslove)

3. Bundesministerium für Finanzen (Savezno ministarstvo financija)

4. Bundesministerium für Gesundheit (Savezno ministarstvo zdravlja)

5. Bundesministerium für Inneres (Savezno ministarstvo unutarnjih poslova)

6. Bundesministerium für Justiz (Savezno ministarstvo pravosuđa)

7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Savezno ministarstvo obrane i sporta)

8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Savezno ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, zaštite okoliša te upravljanja vodama)

9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Savezno ministarstvo zapošljavanja, socijalnih pitanja i zaštite potrošača)

10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Savezno ministarstvo obrazovanja, umjetnosti i kulture)

11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Savezno ministarstvo prometa, inovacija i tehnologije)

12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Savezno ministarstvo gospodarskih poslova, obitelji i mladih)

13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Savezno ministarstvo znanosti i istraživanja)

14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Savezni ured za kalibriranje i mjerenje)

15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austrijski centar za istraživanja i testiranje „Arsenal Ltd")

16. Bundesanstalt für Verkehr (Savezni prometni institut)

17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Služba za saveznu javnu nabavu)

18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Savezni centar za obradu podataka)

19. Sva druga središnja javna tijela, uključujući njihove regionalne i lokalne pododjele, uz uvjet da nemaju industrijski ili komercijalni karakter.

POLJSKA

1. Kancelaria Prezydenta RP (Ured predsjedništva)

2. Kancelaria Sejmu RP (Ured Sejma)

3. Kancelaria Senatu RP (Ured Senata)

4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (Ured predsjednika vlade)

5. Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)

6. Naczelny Sąd Administracyjny (Vrhovni upravni sud)

7. Trybunat Konstytucyjny (Ustavni sud)

8. Najwyższa Izba Kontroli (Vrhovni revizorski ured)

9. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (Ured pravobranitelja za ljudska prava)

10. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Ured pravobranitelja za prava djece)

11. Biuro Ochrony Rządu (Vladin ured za zaštitu)

12. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (Nacionalni sigurnosni ured)

13. Centralne Biuro Antykorupcyjne (Središnji ured za suzbijanje korupcije)

14. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Ministarstvo rada i socijalne politike)

15. Ministerstwo Finansów (Ministarstvo financija)

16. Ministerstwo Gospodarki (Ministarstvo gospodarstva)

17. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Ministarstvo regionalnog razvoja)

18. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Ministarstvo kulture i nacionalne baštine)

19. Ministerstwo Edukacji Narodowej (Ministarstvo nacionalnog obrazovanja)

20. Ministerstwo Obrony Narodowej (Ministarstvo nacionalne obrane)

21. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja)

22. Ministerstwo Skarbu Państwa (Ministarstvo državne riznice)

23. Ministerstwo Sprawiedliwości (Ministarstvo pravosuđa)

24. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Ministarstvo prometa, gradnje i pomorskog gospodarstva)

25. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministarstvo znanosti i visokog obrazovanja)

26. Ministerstwo Środowiska (Ministarstvo zaštite okoliša)

27. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Ministarstvo unutarnjih poslova)

28. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (Ministarstvo uprave i digitalizacije)

29. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Ministarstvo vanjskih poslova)

30. Ministerstwo Zdrowia (Ministarstvo zdravlja)

31. Ministerstwo Sportu i Turystyki (Ministarstvo sporta i turizma)

32. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Patentni ured Republike Poljske)

33. Urząd Regulacji Energetyki (Poljsko regulatorno tijelo za energetiku)

34. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (Ured za vojne veterane i žrtve represije)

35. Urząd Transportu Kolejowego (Ured za željeznički prijevoz)

36. Urząd Dozoru Technicznego (Ured za tehničke inspekcije)

37. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Ured za registraciju medicinskih proizvoda, medicinskih uređaja te biocidnih proizvoda)

38. Urząd do Spraw Cudzoziemców (Ured za strance)

39. Urząd Zamówień Publicznych (Ured za javnu nabavu)

40. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Ured za tržišno natjecanje i zaštitu potrošača)

41. Urząd Lotnictwa Cywilnego (Ured za civilno zrakoplovstvo)

42. Urząd Komunikacji Elektronicznej (Ured za elektroničku komunikaciju)

43. Wyższy Urząd Górniczy (Državno tijelo za rudarstvo)

44. Główny Urząd Miar (Glavni ured za mjeriteljstvo)

45. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (Glavni ured za geodeziju i kartografiju)

46. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (Glavni ured za nadzor graditeljstva)

47. Główny Urząd Statystyczny (Glavni ured za statistiku)

48. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (Nacionalno vijeće za radio i televiziju)

49. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (Glavni inspektor za zaštitu osobnih podataka)

50. Państwowa Komisja Wyborcza (Državno izborno povjerenstvo)

51. Państwowa Inspekcja Pracy (Nacionalni inspektorat rada)

52. Rządowe Centrum Legislacji (Državni centar za zakonodavstvo)

53. Narodowy Fundusz Zdrowia (Nacionalni zdravstveni fond)

54. Polska Akademia Nauk (Poljska akademija znanosti)

55. Polskie Centrum Akredytacji (Poljski akreditacijski centar)

56. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Poljski centar za testiranje i certifikaciju)

57. Polska Organizacja Turystyczna (Poljski nacionalni turistički ured)

58. Polski Komitet Normalizacyjny (Poljski odbor za normizaciju)

59. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Zavod za socijalno osiguranje)

60. Komisja Nadzoru Finansowego (Poljsko tijelo za financijski nadzor)

61. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (Glavni ured Državnog arhiva)

62. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Fond za socijalno osiguranje poljoprivrednika)

63. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (Glavna uprava za nacionalne ceste i autoceste)

64. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Glavni inspektorat zaštite bilja i sjemenja)

65. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (Nacionalna središnjica državne vatrogasne službe)

66. Komenda Główna Policji (Poljska nacionalna policija)

67. Komenda Główna Straży Granicznej (Glavno zapovjedništvo granične policije)

68. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (Glavni inspektorat tržišne kakvoće poljoprivredno-prehrambenih proizvoda)

69. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Glavni inspektorat zaštite okoliša)

70. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (Glavni inspektorat cestovnog prometa)

71. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (Glavni farmaceutski inspektorat)

72. Główny Inspektorat Sanitarny (Glavni sanitarni inspektorat)

73. Główny Inspektorat Weterynarii (Glavni veterinarski inspektorat)

74. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Agencija za unutarnju sigurnost)

75. Agencja Wywiadu (Obavještajna agencija za inozemstvo)

76. Agencja Mienia Wojskowego (Agencija za vojnu imovinu)

77. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (Agencija za vojne nekretnine)

78. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Agencija za restrukturiranje i modernizaciju poljoprivrede)

79. Agencja Rynku Rolnego (Agencija za poljoprivredno tržište)

80. Agencja Nieruchomości Rolnych (Agencija za poljoprivrednu imovinu)

81. Państwowa Agencja Atomistyki (Nacionalna agencija za atomsku energiju)

82. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (Poljska agencija za zračnu plovidbu)

83. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Državna agencija za sprečavanje problema povezanih s alkoholom)

84. Agencja Rezerw Materiałowych (Agencija za materijalne pričuve)

85. Narodowy Bank Polski (Narodna banka Poljske)

86. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Nacionalni fond za zaštitu okoliša i upravljanje vodama)

87. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Nacionalni fond za rehabilitaciju osoba s invaliditetom)

88. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (Nacionalni institut za sjećanje – Povjerenstvo za sudske postupke za zločine protiv poljskog naroda)

89. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Odbor za zaštitu uspomene na borbu i mučeništvo)

90. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Carinska služba Republike Poljske)

91. Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe" (Državno šumarsko poduzeće „Lasy Państwowe")

92. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Poljska agencija za razvoj poduzeća)

93. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (Javne autonomne jedinice za upravljanje zdravstvenom skrbi koje je uspostavio ministar, jedinica središnje državne uprave ili vojvoda)

PORTUGAL

1. Presidência do Conselho de Ministros (Predsjedništvo Vijeća ministara)

2. Ministério das Finanças (Ministarstvo financija)

3. Ministério da Defesa Nacional (Ministarstvo obrane)

4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministarstvo vanjskih poslova i portugalskih zajednica)

5. Ministério da Administração Interna (Ministarstvo unutarnjih poslova)

6. Ministério da Justiça (Ministarstvo pravosuđa)

7. Ministério da Economia (Ministarstvo gospodarstva)

8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministarstvo poljoprivrede, ruralnog razvoja i ribarstva)

9. Ministério da Educação (Ministarstvo obrazovanja)

10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministarstvo znanosti i sveučilišnog obrazovanja)

11. Ministério da Cultura (Ministarstvo kulture)

12. Ministério da Saúde (Ministarstvo zdravlja)

13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministarstvo rada i društvene solidarnosti)

14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministarstvo javnih radova, prometa i stanovanja)

15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministarstvo gradova, upravljanja zemljištem i zaštite okoliša)

16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministarstvo stručnih kvalifikacija i zapošljavanja)

17. Presidência da República (Predsjedništvo Republike)

18. Tribunal Constitucional (Ustavni sud)

19. Tribunal de Contas (Revizorski sud)

20. Provedoria de Justiça (Pravobranitelj)

RUMUNJSKA

1. Administrația Prezidențială (Predsjednička administracija)

2. Senatul României (Rumunjski senat)

3. Camera Deputaților (Zastupnički dom)

4. Înalta Curte de Casație și Justiție (Vrhovni sud)

5. Curtea Constituțională (Ustavni sud)

6. Consiliul Legislativ (Zakonodavno vijeće)

7. Curtea de Conturi (Financijski sud)

8. Consiliul Superior al Magistraturii (Vrhovno sudsko vijeće)

9. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (Ured tužitelja pri Vrhovnom sudu)

10. Secretariatul General al Guvernului (Glavno tajništvo vlade)

11. Cancelaria primului ministru (Ured predsjednika vlade)

12. Ministerul Afacerilor Externe (Ministarstvo vanjskih poslova)

13. Ministerul Economiei și Finanțelor (Ministarstvo gospodarstva i financija)

14. Ministerul Justiției (Ministarstvo pravosuđa)

15. Ministerul Apărării (Ministarstvo obrane)

16. Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministarstvo unutarnjih poslova i administrativne reforme)

17. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse (Ministarstvo rada i jednakih mogućnosti)

18. Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministarstvo malih i srednjih poduzeća, trgovine, turizma i slobodnih zanimanja)

19. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministarstvo poljoprivrednog i ruralnog razvoja)

20. Ministerul Transporturilor (Ministarstvo prometa)

21. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministarstvo razvoja, javnih radova i stanovanja)

22. Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (Ministarstvo obrazovanja, istraživanja i mladih)

23. Ministerul Sănătății Publice (Ministarstvo javnog zdravlja)

24. Ministerul Culturii și Cultelor (Ministarstvo kulture i religijskih pitanja)

25. Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministarstvo komunikacija i informacijske tehnologije)

26. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministarstvo zaštite okoliša i održivog razvoja)

27. Serviciul Român de Informații (Rumunjska obavještajna služba)

28. Serviciul Român de Informați Externe (Rumunjska obavještajna služba za inozemstvo)

29. Serviciul de Protecție și Pază (Služba za zaštitu i stražu)

30. Serviciul de Telecomunicații Speciale (Služba za posebne telekomunikacije)

31. Consiliul Național al Audiovizualului (Nacionalno vijeće za audiovizualne medije)

32. Consiliul Concurenței – CC (Vijeće za tržišno natjecanje)

33. Direcția Națională Anticorupție (Nacionalni odjel za suzbijanje korupcije)

34. Inspectoratul General de Poliție (Opći inspektorat policije)

35. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (Nacionalno tijelo za regulaciju i nadzor javne nabave)

36. Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (Nacionalno vijeće za rješavanje pritužbi)

37. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (Nacionalno tijelo za regulaciju zajedničkih javnih komunalnih službi)

38. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Nacionalno tijelo za sanitarna i veterinarska pitanja te sigurnost hrane)

39. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (Nacionalno tijelo za zaštitu potrošača)

40. Autoritatea Navală Română (Rumunjsko tijelo za pomorstvo)

41. Autoritatea Feroviară Română (Rumunjsko tijelo za željeznice)

42. Autoritatea Rutieră Română (Rumunjsko tijelo za ceste)

43. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (Nacionalno tijelo za zaštitu prava djece i posvajanje)

44. Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (Nacionalno tijelo za osobe s invaliditetom)

45. Autoritatea Națională pentru Tineret (Nacionalno tijelo za mlade)

46. Autoritatea Națională pentru Cercetare Stiințifică (Nacionalno tijelo za znanstvena istraživanja)

47. Autoritatea Națională pentru Comunicații (Nacionalno tijelo za komunikaciju)

48. Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (Nacionalno tijelo za usluge informacijskog društva)

49. Autoritatea Electorală Permanentă (Trajno izborno tijelo)

50. Agenția pentru Strategii Guvernamentale (Agencija za državne strategije)

51. Agenția Națională a Medicamentului (Nacionalna agencija za lijekove)

52. Agenția Națională pentru Sport (Nacionalna agencija za sport)

53. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Nacionalna agencija za zapošljavanje)

54. Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Nacionalno tijelo za regulaciju električne energije)

55. Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Rumunjska agencija za štednju energije)

56. Agenția Națională pentru Resurse Minerale (Nacionalna agencija za mineralne resurse)

57. Agenția Română pentru Investiții Străine (Rumunjska agencija za strana ulaganja)

58. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (Nacionalna agencija za državne službenike)

59. Agenția Națională de Administrare Fiscală (Nacionalna agencija za fiskalnu upravu)

60. Agendi de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Agencija za prijeboj postupaka javne nabave posebne tehnologije)

61. Agenția Națională Anti-doping (Nacionalna antidopinška agencija)

62. Agenția Nucleară (Nuklearna agencija)

63. Agenția Națională pentru Protecția Familiei (Nacionalna agencija za zaštitu obitelji)

64. Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei (Nacionalno tijelo za jednake prilike muškaraca i žena)

65. Agenția Națională pentru Protecția Mediului (Nacionalna agencija za zaštitu okoliša)

66. Agenția Națională Antidrog (Nacionalna agencija za borbu protiv droga)

SLOVENIJA

1. Predsednik Republike Slovenije (Predsjednik Republike Slovenije)
2. Državni zbor (Državna skupština)
3. Državni svet (Državno vijeće)
4. Varuh človekovih pravic (Pravobranitelj)
5. Ustavno sodišče (Ustavni sud)
6. Računsko sodišče (Revizorski sud)
7. Državna revizijska komisija (Državno revizijsko povjerenstvo)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Slovenska akademija znanosti i umjetnosti)
9. Vladne službe (Vladine službe)
10. Ministrstvo za finance (Ministarstvo financija)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Ministarstvo unutarnjih poslova)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ministarstvo vanjskih poslova)
13. Ministrstvo za obrambo (Ministarstvo obrane)
14. Ministrstvo za pravosodje (Ministarstvo pravosuđa)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ministarstvo gospodarstva)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i hrane)
17. Ministrstvo za promet (Ministarstvo prometa)
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog planiranja i energetike)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministarstvo rada, obitelji i socijalnih pitanja)
20. Ministrstvo za zdravje (Ministarstvo zdravlja)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnogijo (Ministarstvo visokog obrazovanja, znanosti i tehnologije)
22. Ministrstvo za kulturo (Ministarstvo kulture)
23. Ministerstvo za javno upravo (Ministarstvo javne uprave)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Vrhovni sud Republike Slovenije)
25. Višja sodišča (viši sudovi)

26. Okrožna sodišča (okružni sudovi)

27. Okrajna sodišča (pokrajinski sudovi)

28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Vrhovno tužiteljstvo Republike Slovenije)

29. Okrožna državna tožilstva (okružna državna tužiteljstva)

30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Socijalni pravobranitelj Republike Slovenije)

31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Državni pravobranitelj Republike Slovenije)

32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Upravni sud Republike Slovenije)

33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Senat za manje prekršaje Republike Slovenije)

34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Viši radni i socijalni sud)

35. Delovna in sodišča (radni sudovi)

36. Upravne note (lokalne upravne jedinice)

SLOVAČKA

Ministarstva i druga tijela središnje državne uprave navedena u Aktu br. 575/2001 zb. o strukturi aktivnosti vlade i tijelâ središnje državne uprave:

1. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Ministarstvo gospodarstva Slovačke Republike)

2. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Ministarstvo financija Slovačke Republike)

3. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Ministarstvo prometa, graditeljstva i regionalnog razvoja Slovačke Republike)

4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Slovačke Republike)

5. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Ministarstvo unutarnjih poslova Slovačke Republike)

6. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Ministarstvo obrane Slovačke Republike)

7. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Ministarstvo pravosuđa Slovačke Republike)

8. Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Ministarstvo vanjskih poslova Slovačke Republike)

9. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Ministarstvo rada, socijalnih pitanja i obitelji Slovačke Republike)

10. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Ministarstvo zaštite okoliša Slovačke Republike)

11. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministarstvo obrazovanja, znanosti, istraživanja i sporta Slovačke Republike)

12. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Ministarstvo kulture Slovačke Republike)

13. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Ministarstvo zdravstvene skrbi Slovačke Republike)

14. Úrad vlády Slovenskej republiky (Ured Vlade Slovačke Republike)

15. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Povjerenstvo za borbu protiv monopola Slovačke Republike)

16. Štatistický úrad Slovenskej republiky (Ured za statistiku Slovačke Republike)

17. Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Ured za izmjeru, kartografiju i katastar Slovačke Republike)

18. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (Regulatorno tijelo za nuklearnu energiju Slovačke Republike)

19. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovački ured za normizaciju, mjeriteljstvo i testiranje)

20. Úrad pre verejné obstarávanie (Ured za javnu nabavu)

21. Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Ured za industrijsko vlasništvo Slovačke Republike)

22. Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (Uprava za državne materijalne pričuve Slovačke Republike)

23. Národný bezpečnostný úrad (Nacionalno tijelo za sigurnost)

24. Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Ured predsjednika Slovačke Republike)

25. Národná rada Slovenskej republiky (Nacionalno vijeće Slovačke Republike)

26. Ústavný súd Slovenskej republiky (Ustavni sud Slovačke Republike)

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike)

28. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Državno odvjetništvo Slovačke Republike)

29. Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Vrhovni revizorski ured Slovačke Republike)

30. Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Ured za telekomunikacije Slovačke Republike)

31. Poštový úrad (Poštanski regulatorni ured)

32. Úrad na ochranu osobných údajov (Ured za zaštitu osobnih podataka)

33. Kancelária verejného ochrancu práv (Ured pravobranitelja)

34. Úrad pre finančný trh (Ured za financijsko tržište)

FINSKA

1. Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet (Ured kancelara za pravosuđe)

2. Liikenne- ja Viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet (Ministarstvo prometa i komunikacija):

   (a) Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Finsko regulatorno tijelo za komunikaciju)

   (b) Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Finska uprava za vozila)

   (c) Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Finsko tijelo za civilno zrakoplovstvo)

   (d) Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Finski meteorološki institut)

   (e) Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket (Finska pomorska uprava)

   (f) Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Finski institut za pomorska istraživanja)

   (g) Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (Uprava za željeznice)

   (h) Rautatievirasto – Järnvägsverket (Finska agencija za željeznice)

   (i) Tiehallinto – Vägförvaltningen (Uprava za ceste)

3. Maa- ja Metsätalousministeriö – Jord- Och Skogsbruksministeriet (Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva):

   (a) Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Finsko tijelo za sigurnost hrane)

   (b) Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (Finski ured za izmjeru)

   (c) Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (Agencija za ruralna područja)

4. OIKEUSMINISTERIÖ – JUSTITIEMINISTERIET (Ministarstvo pravosuđa):

   (a) Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (Ured pravobranitelja za zaštitu podataka)

   (b) Tuomioistuimet – Domstolar (sudovi)

   (c) Korkein oikeus – Högsta domstolen (Vrhovni sud)

   (d) Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Vrhovni upravni sud)

   (e) Hovioikeudet – hovrätter (Žalbeni sud)

   (f) Käräjäoikeudet – tingsrätter (okružni sudovi)

   (g) Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (upravni sudovi)

   (h) Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (Trgovački sud)

   (i) Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen (Radni sud)

   (j) Vakuutusoikeus – Försäkringsdomstolen (Sud za osiguranje)

(k) Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (Odbor za pritužbe potrošača)

(l) Vankeinhoitolaitos – Fångvårdsväsendet (Zatvorska služba)

(m) HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (Europski institut za sprečavanje i kontrolu kriminala)

(n) Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (Ured pravobranitelja za stečaj)

(o) Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (Služba za pravno upravljanje)

(p) Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (Pravni upravni centar za računalstvo)

(q) Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (Institut za pravnu politiku)

(r) Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (Pravni registracijski centar)

(s) Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (Odbor za istraživanje nesreća)

(t) Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket (Agencija za kaznene sankcije)

(u) Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (Institut za osposobljavanje za Zatvorsku službu i Službu uvjetnog otpusta)

(v) Rikoksentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (Nacionalno vijeće za sprečavanje kriminala)

(w) Saamelaiskäräjät – Sametinget (Parlament naroda Saami)

(x) Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (Ured državnog odvjetnika)

5. Opetusministeriö – Undervisningsministeriet (Ministarstvo obrazovanja)

(a) Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (Nacionalni odbor za obrazovanje)

(b) Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Finski odbor za klasifikaciju filmova)

6. Puolustusministeriö – Försvarsministeriet (Ministarstvo obrane):

(a) Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Finske obrambene snage)

7. Sisäasiainministeriö – Inrikesministeriet (Ministarstvo unutarnjih poslova):

(a) Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen (Središnja kriminalistička policija)

(b) Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (Nacionalna prometna policija)

(c) Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (Granična policija)

(d) Suojelupoliisi – Skyddspolisen (Policijska zaštita)

(e) Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan (Policijska akademija)

(f) Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral (Policijski tehnički centar)

(g) Pelastusopisto – Räddningsverket (Hitne službe)

(h) Hätäkeskuslaitos – Nödcentralsverket (Centar za odgovor na hitne situacije)

(i) Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket (Tijelo za imigraciju)

(j) Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral (Služba za unutarnje upravljanje)

(k) Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisinrättningen i Helsingfors (Policijska uprava Helsinkija)

(l) Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (Centri za prihvat tražitelja azila)

8. Sosiaali- Ja Terveysministeriö – Social- Och Hälsovårdsministeriet (Ministarstvo socijalnih pitanja i zdravlja):

(a) Työttömyysturvalautakunta – Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden (Odjel za pritužbe nezaposlenih)

(b) Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärsnämnden för socialtrygghet (Žalbeni sud)

(c) Lääkelaitos – Läkemedelsverket (Nacionalna agencija za lijekove)

(d) Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (Nacionalno tijelo za medicinsko--pravna pitanja)

(e) Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Finski centar za radijaciju i nuklearnu sigurnost)

(f) Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (Institut za nacionalno javno zdravlje)

(g) Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling (Centre for Pharmacotherapy Development ROHTO)

(h) Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (Nacionalna agencija za kontrolu proizvoda, socijalnu sigurnost i zdravlje)

(i) Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (Centar za istraživanja i razvoj zdravlja i socijalne skrbi STAKES)

9. Työ- Ja Elinkeinoministeriö – Arbets- Och Näringsministeriet (Ministarstvo zapošljavanja i gospodarstva):

(a) Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Finska agencija za potrošače)

(b) Kilpailuvirasto – Konkurrensverket (Finsko tijelo za tržišno natjecanje)

(c) Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (Nacionalni odbor za patente i registraciju)

(d) Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (Nacionalni ured miritelja)

(e) Työneuvosto – Arbetsrådet (Vijeće za rad)

(f) Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket (Tijelo za tržište energije)

(g) Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (Finski geološki ured)

(h) Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (Nacionalna agencija za hitne zalihe)

(i) Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (Nacionalni centar za ispitivanje potrošača)

(j) Matkailun edistämiskeskus – MEK – Centralen för turistfrämjande (Finski turistički odbor)

(k) Mittatekniikan keskus – MIKES – Mätteknikcentralen (Centar za mjeriteljstvo)

(l) Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus –Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Finska agencija za financiranje tehnologije i inovacija)

(m) Turvatekniikan keskus – TUKES – Säkerhetsteknikcentralen (Tijelo za sigurnosnu tehnologiju)

(n) Valtion teknillinen tutkimuskeskus – VTT – Statens tekniska forskningscentral (VTT finski tehnički istraživački centar)

(o) Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (Diskriminacijski sud)

(p) Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå (Ured pravobranitelja za manjine)

10. Ulkoasiainministeriö – utrikesministeriet (Ministarstvo vanjskih poslova)

11. Valtioneuvoston kanslia – statsrådets kansli (Ured predsjednika vlade)

12. Valtiovarainministeriö – finansministeriet (Ministarstvo financija):

(a) Valtiokonttori – Statskontoret (Državna riznica)

(b) Verohallinto – Skatteförvaltningen (Porezna uprava)

(c) Tullilaitos – Tullverket (Carina)

(d) Tilastokeskus – Statistikcentralen (Finska služba za statistiku)

(e) Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (Državni institut za ekonomska istraživanja)

(f) Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (Centar za registraciju stanovništva)

13. Ympäristöministeriö – Miljöministeriet (Ministarstvo zaštite okoliša):

(a) Suomen ympäristökeskus - Finlands miljöcentral (Finnish Environment Institute)

14. Valtiontalouden Tarkastusvirasto – Statens Revisionsverk (Nacionalni ured za reviziju)

ŠVEDSKA

1. Akademien för de fria konsterna (Kraljevska akademija likovnih umjetnosti)
2. Allmänna reklamationsnämnden (Nacionalni odbor za pritužbe potrošača)
3. Arbetsdomstolen (Radni sud)
4. Arbetsförmedlingen (Švedska služba za zapošljavanje)
5. Arbetsgivarverk, statens (Nacionalna agencija za državne službenike)
6. Arbetslivsinstitutet (Nacionalni institut za rad)
7. Arbetsmiljöverket (Švedsko tijelo za radno okruženje)
8. Arvsfondsdelegationen (Povjerenstvo švedskog fonda za nasljeđivanje)
9. Arkitekturmuseet (Muzej arhitekture)
10. Ljud och bildarkiv, statens (Nacionalni arhiv zvučnih zapisa i pokretnih slika)
11. Barnombudsmannen (Ured pravobranitelja za djecu)
12. Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens (Švedsko vijeće za procjene tehnologije u zdravstvu)
13. Kungliga Biblioteket (Kraljevska knjižnica)
14. Biografbyrå, statens (Nacionalni odbor cenzora filmova)
15. Biografiskt lexikon, svenskt (Švedski biografski leksikon)
16. Bokföringsnämnden (Švedski odbor za računovodstvene standarde)
17. Bolagsverket (Ured švedskog registra trgovačkih društava)
18. Bostadskreditnämnd, statens (BKN) (Nacionalni odbor za jamstva za stambene kredite)
19. Boverket (Nacionalni odbor za stanovanje)
20. Brottsförebyggande rådet (Nacionalno vijeće za prevenciju kriminala)
21. Brottsoffermyndigheten (Tijelo za naknadu štete i potporu žrtvama kaznenih djela)
22. Centrala studiestödsnämnden (Nacionalni odbor za potpore studentima)
23. Datainspektionen (Odbor za nadzor podataka)
24. Departementen (ministarstva – odjeli vlade)
25. Domstolsverket (Uprava za državne sudove)

26. Elsäkerhetsverket (Nacionalni odbor za električnu sigurnost)

27. Energimarknadsinspektionen (Švedski inspektorat za tržišta energije)

28. Exportkreditnämnden (Odbor za jamstva za izvozne kredite)

29. Finanspolitiska rådet (Švedsko vijeće za fiskalnu politiku)

30. Finansinspektionen (Financijsko nadzorno tijelo)

31. Fiskeriverket (Nacionalni odbor za ribarstvo)

32. Folkhälsoinstitut, statens (Nacionalni zavod za javno zdravstvo)

33. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (Švedsko istraživačko vijeće za zaštitu okoliša)

34. Fortifikationsverket (Nacionalna uprava za utvrde)

35. Medlingsinstitutet (Nacionalni ured za posredovanje)

36. Försvarets materielverk (Uprava za obrambene materijale)

37. Försvarets radioanstalt (Nacionalni radijski institut za potrebe obrane)

38. Försvarshistoriska museer, statens (Švedski muzeji vojne povijesti)

39. Försvarshögskolan (Nacionalni fakultet za obranu)

40. Försvarsmakten (Švedske obrambene snage)

41. Försäkringskassan (Ured za socijalno osiguranje)

42. Geologiska undersökning, Sveriges (Švedski zavod za geologiju)

43. Geotekniska institut, statens (Geotehnički institut)

44. Glesbygdsverket (Nacionalna agencija za ruralni razvoj)

45. Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (Grafički institut i poslijediplomski studij za komunikaciju)

46. Granskningsnämnden för Radio och TV (Švedsko povjerenstvo za radiodifuziju)

47. Handelsflottans kultur- och fritidsråd (Švedska državna služba za pomorce)

48. Handikappombudsmannen (Pravobranitelj za osobe s invaliditetom)

49. Haverikommission, statens (Odbor za istraživanje nesreća)

50. Hovrätterna (6) (žalbeni sudovi (6))

51. Hyres- och arendenämnder (12) (regionalni sudovi za zakup i najam (12))

52. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (Odbor za medicinsku odgovornost)

53. Högskoleverket (Nacionalna agencija za visoko obrazovanje)

54. Högsta domstolen (Vrhovni sud)

55. Institut för psykosocial miljömedicin, statens (Nacionalni institut za psihosocijalne čimbenike i zdravlje)

56. Institut för tillväxtpolitiska studier (Nacionalni institut za regionalne studije)

57. Institutet för rymdfysik (Švedski institut za svemirsku fiziku)

58. Internationella programkontoret för utbildningsområdet (Ured za međunarodne programe za obrazovanje i osposobljavanje)

59. Migrationsverket (Švedski odbor za migracije)

60. Jordbruksverk, statens (Švedski odbor za poljoprivredu)

61. Justitiekanslern (Ured kancelara za pravosuđe)

62. Jämställdhetsombudsmannen (Ured pravobranitelja za jednake mogućnosti)

63. Kammarkollegiet (Nacionalni pravosudni odbor za javna zemljišta i fondove)

64. Kammarrätterna (4) (upravni žalbeni sudovi (4))

65. Kemikalieinspektionen (Nacionalni inspektorat za kemikalije)

66. Kommerskollegium (Nacionalni trgovinski odbor)

67. Verket för innovationssystem (VINNOVA) (Švedska agencija za inovativne sustave)

68. Konjunkturinstitutet (Nacionalni institut za ekonomska istraživanja)

69. Konkurrensverket (Švedsko tijelo nadležno za tržišno natjecanje)

70. Konstfack (Fakultet za umjetnost, obrt i dizajn)

71. Konsthögskolan (Fakultet likovnih umjetnosti)

72. Nationalmuseum (Nacionalni muzej likovnih umjetnosti)

73. Konstnärsnämnden (Odbor za bespovratna sredstva u umjetnosti)

74. Konstråd, statens (Nacionalno vijeće za umjetnost)

75. Konsumentverket (Nacionalni odbor za politike zaštite potrošača)

76. Kriminaltekniska laboratorium, statens (Nacionalni laboratorij forenzičke znanosti)

77. Kriminalvården (Služba za zatvore i uvjetni otpust)

78. Kriminalvårdsnämnden (Nacionalni odbor za uvjetni otpust)

79. Kronofogdemyndigheten (Švedska izvršna agencija)

80. Kulturråd, statens (Nacionalno vijeće za kulturna pitanja)

81. Kustbevakningen (Švedska obalna straža)

82. Lantmäteriverket (Nacionalni ured za izmjeru)

83. Livrustkammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet (Kraljevska oružarnica)

84. Livsmedelsverk, statens (Nacionalna uprava za hranu)

85. Lotteriinspektionen (Nacionalni odbor za igre na sreću)

86. Läkemedelsverket (Agencija za medicinske proizvode)

87. Länsrätterna (24) (regionalni upravni sudovi (24))

88. Länsstyrelserna (24) (regionalni upravni odbori (24))

89. Pensionsverk, statens (Nacionalni odbor za državne zaposlenike i mirovine)

90. Marknadsdomstolen (Trgovački sud)

91. Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges (Švedski meteorološki i hidrološki institut)

92. Moderna museet (Muzej moderne umjetnosti)

93. Musiksamlingar, statens (švedske nacionalne glazbene zbirke)

94. Myndigheten för handikappolitisk samordning (Švedska agencija za koordinaciju politika za osobe s invaliditetom)

95. Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (Švedska agencija za mreže i suradnju u visokom obrazovanju)

96. Nämnden för statligt stöd till trossamfun (Povjerenstvo za državne potpore vjerskim zajednicama)

97. Naturhistoriska riksmuseet (Muzej prirodnih znanosti)

98. Naturvårdsverket (Nacionalna agencija za zaštitu okoliša)

99. Nordiska Afrikainstitutet (Skandinavski institut za afričke studije)

100. Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (Nordijska škola javnog zdravstva)

101. Notarienämnden (Odbor javnih bilježnika)

102. Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (Švedski nacionalni odbor za usvajanje unutar zemlje)

103. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Švedska agencija za gospodarski i regionalni rast)

104. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (Ured pučkog pravobranitelja za etničku diskriminaciju)

105. Patentbesvärsrätten (Žalbeni sud za patente)

106. Patent- och registreringsverket (Odbor za patente i registraciju)

107. Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden (Švedski odbor za registraciju adrese stanovanja)

108. Polarforskningssekretariatet (Švedsko tajništvo za polarna istraživanja)

109. Presstödsnämnden (Vijeće za subvencije za medije)

110. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Vijeće Europskog socijalnog fonda u Švedskoj)

111. Radio- och TV-verket (Švedska radiotelevizija)

112. Regeringskansliet (uredi vlade)

113. Regeringsrätten (Vrhovni upravni sud)

114. Riksantikvarieämbetet (Središnji odbor za nacionalne starine)

115. Riksarkivet (Nacionalni arhiv)

116. Riksbanken (Banka Švedske)

117. Riksdagsförvaltningen (Ured za administrativne poslove parlamenta)

118. Riksdagens ombudsmän, JO (Parlamentarni pučki pravobranitelj)

119. Riksdagens revisorer (Revizori parlamenta)

120. Riksgäldskontoret (Ured za nacionalni dug)

121. Rikspolisstyrelsen (Nacionalna policijska služba)

122. Riksrevisionen (Nacionalni ured za reviziju)

123. Riksutställningar, Stiftelsen (Služba za putujuće izložbe)

124. Rymdstyrelsen (Nacionalni odbor za svemir)

125. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Švedsko vijeće za rad i društvena istraživanja)

126. Räddningsverk, statens (Nacionalni odbor službi spašavanja)

127. Rättshjälpsmyndigheten (regionalno tijelo za pravnu pomoć)

128. Rättsmedicinalverket (Nacionalni odbor za forenzičku medicinu)

129. Sameskolstyrelsen och sameskolor (Školski odbor škola Sami (Lapp) i škole Sami (Lapp))

130. Sjöfartsverket (Nacionalna pomorska uprava)

131. Maritima museer, statens (nacionalni pomorski muzeji)

132. Säkerhets- och intregritetsskyddsnämnden (Švedsko povjerenstvo za zaštitu sigurnosti i integriteta)

133. Skatteverket (Švedska porezna uprava)

134. Skogsstyrelsen (Nacionalni odbor za šumarstvo)

135. Skolverk, statens (Nacionalna agencija za obrazovanje)

136. Smittskyddsinstitutet (Švedski institut za kontrolu zaraznih bolesti)

137. Socialstyrelsen (Nacionalni odbor za zdravlje i socijalnu skrb)

138. Sprängämnesinspektionen (Nacionalni inspektorat za eksplozive i zapaljive tvari)

139. Statistiska centralbyrån (Statistički zavod Švedske)

140. Statskontoret (Agencija za administrativni razvoj)

141. Strålsäkerhetsmyndigheten (Švedsko tijelo za sigurnost zračenja)

142. Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA (Švedsko tijelo za međunarodnu razvojnu suradnju)

143. Styrelsen för psykologiskt försvar (Nacionalni odbor za psihološku obranu i ocjenu usklađenosti)

144. Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Švedski odbor za akreditaciju)

145. Svenska Institutet, stiftelsen (Švedski institut)

146. Talboks- och punktskriftsbiblioteket (Knjižnica zvučnih knjiga i publikacija na Brailleovu pismu)

147. Tingsrätterna (97) (okružni i gradski sudovi (97))

148. Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (Odbor za predlaganje sudaca)

149. Totalförsvarets pliktverk (Odbor za upis u vojnu evidenciju)

150. Totalförsvarets forskningsinstitut (Švedska agencija za istraživanja u području obrane)

151. Tullverket (Švedski carinski odbor)

152. Turistdelegationen (Švedsko tijelo za turizam)

153. Ungdomsstyrelsen (Nacionalni odbor za pitanja mladih)

154. Universitet och högskolor (Sveučilišta i visoka učilišta)

155. Utlänningsnämnden (Odbor za pritužbe stranih državljana)

156. Utsädeskontroll, statens (Nacionalni institut za ispitivanje i certifikaciju sjemena)

157. Vägverket (Švedska nacionalna uprava za ceste)

158. Vatten- och avloppsnämnd, statens (Nacionalni sud nadležan za vodoopskrbu i kanalizaciju)

159. Verket för högskoleservice (VHS) (Nacionalna agencija za visoko obrazovanje)

160. Verket för näringslivsutveckling – NUTEK (Švedska agencija za gospodarski i regionalni razvoj)

161. Vetenskapsrådet (Švedsko vijeće za istraživanja)

162. Veterinärmedicinska anstalt, statens (Nacionalni veterinarski institut)

163. Väg- och transportforskningsinstitut, statens (Švedski nacionalni institut za istraživanje cesta i prometa)

164. Växtsortnämnd, statens (Nacionalni odbor za biljne sorte)

165. Åklagarmyndigheten (Švedsko državno odvjetništvo)

166. Krisberedskapsmyndigheten (Švedska agencija za upravljanje u kriznim situacijama)

167. Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag (Odbor za žalbe organizacije Manna Mission)

NAPOMENE UZ ODJELJAK A

1. Javni naručitelji država članica Europske unije navedeni na popisu obuhvaćaju i sve podređene subjekte tih javnih naručitelja, pod uvjetom da nemaju zasebnu pravnu osobnost.

2. Nabava koju provode subjekti u području obrane i sigurnosti obuhvaćena je samo u pogledu neosjetljivih materijala i materijala koji nemaju ratne svrhe navedenih u odjeljku D.

ODJELJAK B

SUBJEKTI VLASTI ISPOD SREDIŠNJE RAZINE

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno općim napomenama u odjeljku H, poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na naručitelje obuhvaćene točkom 2. ovog odjeljka ako je vrijednost nabave jednaka sljedećim pragovima ili ih prelazi:

(a) 200 000 SDR za robu navedenu u odjeljku D i usluge navedene u odjeljku E; i

(b) 5 000 000 SDR za građevinske usluge navedene u odjeljku F.

2. Naručitelji obuhvaćeni ovim odjeljkom svi su regionalni javni naručitelji država članica iz upravnih jedinica koje su navedene pod kategorijama NUTS 1 i NUTS 2 zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku („NUTS”), koje je uspostavljeno Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]).

([3]) Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL EU L 154, 21.6.2003., str. 1.).

NAPOMENE UZ ODJELJAK B

1. Europska unija Meksiku dostavlja ponudu za proširenje broja obuhvaćenih naručitelja iz ovog odjeljka odmah nakon što zaprimi ponudu Meksika u skladu s točkom 12. napomena uz odjeljak B Priloga 21.-B (Obuhvaćena nabava Meksika).

2. Nakon razmjene ponuda iz točke 1. ovih napomena Pododbor za javnu nabavu osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (j) ocjenjuje istovjetnost uzajamno odobrenog pristupa tržištu i, ako predstavnici stranaka u tom pododboru smatraju da je ponuđeni pristup tržištu istovjetan, za Zajedničko vijeće priprema odluku o potrebnim izmjenama ovog odjeljka u skladu s člankom 21.19. (Pododbor za javnu nabavu) točkom (b).

3. Zajedničko vijeće donosi odluku o izmjeni ovog odjeljka u roku od šest mjeseci, podložno završetku unutarnjih postupaka svake stranke.

ODJELJAK C

OSTALI SUBJEKTI

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno napomenama uz ovaj odjeljak i općim napomenama u odjeljku H, poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na naručitelje obuhvaćene točkom 2. ovog odjeljka ako je vrijednost nabave jednaka sljedećim pragovima ili ih prelazi:

(a) 400 000 SDR za robu navedenu u odjeljku D i usluge navedene u odjeljku E; i

(b) 5 000 000 SDR za građevinske radove navedene u odjeljku F.

2. Ovaj odjeljak obuhvaća sve naručitelje čija je nabava obuhvaćena Direktivom 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) koji su javni naručitelji u skladu s tom direktivom, uključujući one koji su obuhvaćeni odjeljcima A ili B ili koji se smatraju javnim poduzećima ([5]), i kojima je jedna od djelatnosti bilo koja od djelatnosti u nastavku ili bilo koja kombinacija tih djelatnosti:

(a) pružanje fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama s namjerom pružanja usluge javnosti u vezi s proizvodnjom, prijevozom ili distribucijom pitke vode ili isporuka pitke vode takvim mrežama;

([4]) Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL EU L 94, 28.3.2014., str. 243.).

([5]) U skladu s Direktivom 2014/25/EU „javno poduzeće" znači svako poduzeće u kojem javni naručitelji mogu imati, izravno ili neizravno, prevladavajući utjecaj na temelju svojeg vlasništva u njemu, svojeg financijskog sudjelovanja u njemu ili na temelju pravila kojima je ono uređeno. Prevladavajući utjecaj javnih naručitelja podrazumijeva se kad oni, izravno ili neizravno, u odnosu na poduzeće:
(a) drže većinu upisanog kapitala poduzeća; ili
(b) kontroliraju većinu glasova koji se odnose na dionice koje je poduzeće izdalo; ili
(c) mogu imenovati više od polovine članova upravnog, rukovodnog ili nadzornog tijela poduzeća.

(b) pružanje fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama s namjerom pružanja usluge javnosti u vezi s proizvodnjom, prijevozom ili distribucijom električne energije ili isporuka električne energije tim mrežama;

(c) pružanje usluga zračnih luka ili druge terminalne opreme prijevoznicima u zračnom prometu;

(d) pružanje usluga morskih ili riječnih luka ili druge terminalne opreme prijevoznicima u pomorskom ili riječnom prometu; ili

(e) pružanje mreža ili upravljanje mrežama [6] koje pružaju uslugu javnosti u području prijevoza željeznicom, automatiziranim sustavima, tramvajem, trolejbusom, autobusom ili žičarom.

NAPOMENE UZ ODJELJAK C

1. Ugovori koji se dodjeljuju za obavljanje djelatnosti navedene u točki 2. podtočkama od (a) do (e) ovog odjeljka nisu obuhvaćeni poglavljem 21. (Javna nabava) ako je ta djelatnost izložena tržišnom natjecanju na predmetnom tržištu.

2. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na ugovore koje dodjeljuju naručitelji obuhvaćeni ovim odjeljkom:

(a) radi kupnje vode i nabave energije ili goriva za proizvodnju energije;

(b) u svrhe koje ne uključuju obavljanje njihovih djelatnosti kako su navedene u točki 2. podtočkama od (a) do (e) ovog odjeljka ili radi obavljanja takvih djelatnosti u zemlji izvan Europskoga gospodarskog prostora; ili

(c) u svrhu daljnje prodaje ili iznajmljivanja trećim stranama, pod uvjetom da naručitelj nema posebno ili isključivo prava na prodaju ili iznajmljivanje predmeta takvih ugovora, a drugi subjekti te predmete mogu slobodno prodavati ili iznajmljivati pod istim uvjetima kao naručitelj.

3. Isporuka pitke vode ili električne energije mrežama koje pružaju uslugu javnosti od strane naručitelja koji nije javni naručitelj ne smatra se djelatnošću u smislu točke 2. podtočke (a) ili (b) ovih napomena:

(a) ako se proizvodnja pitke vode ili električne energije koju obavlja predmetni subjekt odvija jer je njezina potrošnja potrebna za obavljanje djelatnosti koja nije djelatnost navedena u točki 2. podtočkama od (a) do (e) ovog odjeljka; i

(b) ako isporuka javnoj mreži ovisi samo o vlastitoj potrošnji subjekta i ne iznosi više od 30 % ukupne proizvodnje pitke vode ili energije subjekta uzimajući u obzir prosjek prethodne tri godine, uključujući tekuću godinu.

[6] Kad je riječ o prijevoznim uslugama, smatra se da mreža postoji ako se usluga pruža pod poslovnim uvjetima koje je utvrdilo nadležno tijelo države članice Europske unije, kao što su uvjeti o linijama koje se trebaju pružiti, kapacitetu koji se treba staviti na raspolaganje ili učestalosti usluge.

4. Ako najmanje 80 % prosječnog prometa povezanog društva u odnosu na usluge ili robu za prethodne tri godine potječe od pružanja takvih usluga ili robe društvima s kojima je ono povezano ([7]), poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na sljedeće ugovore o uslugama ili nabavi robe:

(a) koje naručitelj dodjeljuje povezanom društvu ([8]); ili

(b) koje dodjeljuje zajednički pothvat koji je osnovalo isključivo više naručitelja za potrebe obavljanja djelatnosti u smislu točke 2. podtočaka od (a) do (e) ovog odjeljka za društvo koje je povezano s jednim od tih naručitelja.

5. Ako je zajednički pothvat osnovan radi obavljanja predmetne djelatnosti u razdoblju od najmanje tri godine i ako se aktom kojim je zajednički pothvat osnovan zahtijeva da naručitelji od kojih se on sastoji budu u njegovu sastavu najmanje jednako toliko vremena, poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na sljedeće ugovore:

(a) koje dodjeljuje zajednički pothvat koji je osnovalo isključivo više naručitelja za potrebe obavljanja djelatnosti koje su navedene u točki 2. podtočkama od (a) do (e) ovog odjeljka s jednim od tih naručitelja; ili

(b) koje naručitelj dodjeljuje zajedničkom pothvatu čiji je sastavni dio.

ODJELJAK D

ROBA

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno općim napomenama uz odjeljak H, poglavlje 21. (Javna nabava) odnosi se na nabavu sve robe koju nabavljaju naručitelji navedeni u odjeljcima od A do C.

2. Neovisno o točki 1., za robu koju nabavljaju ministarstva obrane i agencije za aktivnosti obrane ili sigurnosti u Belgiji, Bugarskoj, Češkoj, Danskoj, Njemačkoj, Estoniji, Irskoj, Grčkoj, Španjolskoj, Francuskoj, Hrvatskoj, Italiji, Cipru, Latviji, Litvi, Luksemburgu, Mađarskoj, Malti, Nizozemskoj, Austriji, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Sloveniji, Slovačkoj, Finskoj i Švedskoj poglavlje 21. (javna nabava) odnosi se samo na robu opisanu u poglavljima kombinirane nomenklature navedenima u nastavku:

Poglavlje 25.: Sol; sumpor; zemlja i kamen; sadra, vapno i cement

Poglavlje 26.: Rudače, troske i pepeli

([7]) Ako zbog datuma kad je povezano društvo osnovano ili počelo obavljati djelatnosti ne postoje podaci o prometu za prethodne tri godine, bit će dovoljno da to društvo pokaže da je promet iz ove napomene vjerojatna, posebno putem poslovnih projekcija.

([8]) Pojam „povezano društvo” znači svako društvo čiji su godišnji financijski izvještaji konsolidirani s godišnjim financijskim izvještajima naručitelja u skladu sa zahtjevima iz Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL EU L 182, 29.6.2013., str. 19.) ili, ako je riječ o subjektima koji ne podliježu toj direktivi, svako društvo nad kojim naručitelj može imati, izravno ili neizravno, prevladavajući utjecaj ili koje može imati prevladavajući utjecaj nad naručiteljem ili koje zajedno s naručiteljem podliježe prevladavajućem utjecaju drugog društva na temelju vlasništva, financijskog udjela ili pravila kojima su ta društva uređena.

Poglavlje 27.: Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi

osim:

ex 27.10: posebna motorna goriva

Poglavlje 28.: Anorganski kemijski spojevi; organski ili anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemalja, radioaktivnih elemenata ili izotopa

osim:

ex 2808: eksplozivi

ex 2813: eksplozivi

ex 2814: suzavac

ex 2825: eksplozivi

ex 2829: eksplozivi

ex 2834: eksplozivi

ex 2844: toksični proizvodi

ex 2845: toksični proizvodi

ex 2847: eksplozivi

ex 2852: toksični proizvodi

ex 2853: toksični proizvodi

Poglavlje 29.: Organski kemijski proizvodi

osim:

ex 2904: eksplozivi

ex 2905: eksplozivi

ex 2908: eksplozivi

ex 2909: eksplozivi

ex 2912: eksplozivi

ex 2913: eksplozivi

ex 2914: toksični proizvodi

ex 2915: toksični proizvodi

ex 2916: toksični proizvodi

ex 2920: toksični proizvodi

ex 2921: toksični proizvodi

ex 2922: toksični proizvodi

ex 2933: eksplozivi

ex 2926: toksični proizvodi

ex 2928: eksplozivi

Poglavlje 30.: Farmaceutski proizvodi

Poglavlje 31.: Gnojiva

Poglavlje 32.: Ekstrakti za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; bojila, pigmenti i druge tvari za bojenje; boje i lakovi; kitovi i druge mase za brtvljenje; tiskarske boje i tinte

Poglavlje 33.: Eterična ulja i rezinoidi; parfumerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi

Poglavlje 34.: Sapun, organska površinski aktivna sredstva, pripravci za pranje, pripravci za podmazivanje, umjetni voskovi, pripremljeni voskovi, pripravci za poliranje ili ribanje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje, „zubarski voskovi" te zubarski pripravci na osnovi sadre

Poglavlje 35.: Bjelančevinaste tvari; modificirani škrobovi; ljepila; enzimi

Poglavlje 37.: Fotografski ili kinematografski proizvodi

Poglavlje 38.: Razni kemijski proizvodi

osim:

ex 3824: toksični proizvodi

Poglavlje 39.: Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa

osim:

ex 3912: eksplozivi

Poglavlje 40.: Kaučuk i proizvodi od kaučuka

osim:

ex 4011: gume otporne na metke

Poglavlje 41.: Sirova koža (osim krzna) i štavljena koža

Poglavlje 42.: Proizvodi od kože; sedlarski i remenarski proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; proizvodi od životinjskih crijeva (osim od dudovog svilca)

Poglavlje 43.: Prirodno i umjetno krzno; proizvodi od krzna

Poglavlje 44.: Drvo i proizvodi od drva; drveni ugljen

Poglavlje 45.: Pluto i proizvodi od pluta

Poglavlje 46.: Proizvodi od slame, esparta ili drugih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi

Poglavlje 47.: Celuloza od drva ili drugih vlaknastih celuloznih materijala; papir i karton (otpaci i ostaci) namijenjeni ponovnoj preradi

Poglavlje 48.: Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili kartona

Poglavlje 49.: Tiskane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, tipkani tekstovi i nacrti

Poglavlje 65.: Pokrivala za glavu i njihovi dijelovi

Poglavlje 66.: Kišobrani, suncobrani, štapovi za hodanje i sjedenje, bičevi, korbači i njihovi dijelovi

Poglavlje 67.: Preparirano perje i paperje te proizvodi izrađeni od perja ili paperja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose

Poglavlje 68.: Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala

Poglavlje 69.: Keramički proizvodi

Poglavlje 70.: Staklo i stakleni proizvodi

Poglavlje 71.: Prirodni ili kultivirani biseri, dragulji ili poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih proizvoda; kovani novac

Poglavlje 73.: Proizvodi od željeza ili čelika

Poglavlje 74.: Bakar i proizvodi od bakra

Poglavlje 75.: Nikal i proizvodi od nikla

Poglavlje 76.: Aluminij i proizvodi od aluminija

Poglavlje 77.: Magnezij i barij i proizvodi od njih

Poglavlje 78.: Olovo i proizvodi od olova

Poglavlje 79.: Cink i proizvodi od cinka

Poglavlje 80.: Kositar i proizvodi od kositra

Poglavlje 81.: Ostale obične kovine; kermeti; proizvodi od njih

Poglavlje 82.: Alati, nožarski proizvodi i pribor za jelo od običnih kovina; njihovi dijelovi od običnih kovina

osim:

ex 8207: alati od osnovnih metala

ex 8209: alati i njihovi dijelovi od običnih kovina

Poglavlje 83.: Razni proizvodi od običnih kovina

Poglavlje 84.: Nuklearni reaktori, kotlovi, strojevi i mehanički uređaji; njihovi dijelovi

osim:

8407.: motori

8408.: motori

ex 8411: ostali motori

ex 8412: ostali motori

ex 8458: strojevi

ex 8486: strojevi

ex 8471: automatski strojevi za obradu podataka

ex 8473: dijelovi stroja pod brojem 8471

ex 8401: nuklearni reaktori

Poglavlje 85.: Električni strojevi i oprema te njihovi dijelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka, aparati za snimanje i reprodukciju televizijske slike i zvuka, njihovi dijelovi i pribor

osim:

ex 8517: telekomunikacijska oprema

ex 8525: odašiljači

ex 8527: odašiljači

Poglavlje 86.: Željezničke ili tramvajske lokomotive, vagoni i njihovi dijelovi; željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi i pribor te njihovi dijelovi; mehanička (uključujući elektromehanička) prometna signalna oprema svih vrsta

osim:

ex 8601: oklopne lokomotive, električne

ex 8603: druge oklopne lokomotive

ex 8605: vagoni

ex 8604: vagoni za popravak

Poglavlje 87.: Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih vozila, njihovi dijelovi i pribor

osim:

8710.: tenkovi i druga oklopna vozila

8701.: traktori

ex 8702: vojna vozila

ex 8705: vozila za prijevoz neispravnih ili oštećenih vozila

ex 8711: motocikli

ex 8716: prikolice

Poglavlje 89.: Brodovi, brodice i plutajuće konstrukcije

osim:

ex 8906: ratni brodovi

Poglavlje 90.: Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, ispitni, medicinski ili kirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor

osim:

ex 9005: dalekozori s dva objektiva

ex 9013: razni instrumenti, laseri

ex 9014: telemetri

ex 9028: električki i elektronički mjerni instrumenti

ex 9030: električki i elektronički mjerni instrumenti

ex 9031: električki i elektronički mjerni instrumenti

ex 9012: mikroskopi

ex 9018: medicinski instrumenti

ex 9019: aparati za mehanoterapiju

ex 9021: ortopedska pomagala

ex 9022: rendgenski aparati

Poglavlje 91.: Satovi i njihovi dijelovi

Poglavlje 92.: Glazbala; njihovi dijelovi i pribor

Poglavlje 94.: Pokućstvo; oprema za krevete, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; svjetiljke i druga rasvjetna tijela, nespomenuta niti uključena na drugom mjestu; osvijetljeni znakovi, osvijetljene natpisne pločice i slično; montažne zgrade

osim:

ex 9401: zrakoplovna sjedala

Poglavlje 95.: Predmeti i proizvodi materijala za oblikovanje ili rezbarenje

Poglavlje 96.: Razni gotovi proizvodi

ODJELJAK E

USLUGE

Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno napomenama uz ovaj odjeljak i općim napomenama u odjeljku H, poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na naručitelje navedene u odjeljcima od A do C pri nabavi sljedećih usluga, utvrđenih u skladu s Privremenom središnjom klasifikacijom proizvoda Ujedinjenih naroda (CPC), sadržanom u dokumentu MTN.GNS/W/120:

Usluge	Referentni br. CPC-a
Usluge održavanja i popravaka	6112, 6122, 633, 886
Usluge kopnenog prijevoza, uključujući usluge oklopnih vozila i kurirske usluge, osim prijevoza pošte	712 (osim 71235), 7512, 87304
Usluge zračnog prijevoza putnika i tereta, osim prijevoza pošte	73 (osim 7321)
Kopneni prijevoz pošte, osim prijevoza željeznicom, i zračni prijevoz pošte	71235, 7321
Telekomunikacijske usluge	752
Financijske usluge	ex 81
(a) Usluge osiguranja	812, 814
(b) Bankarske i investicijske usluge	
Računalne i povezane usluge	84
Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge	862
Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja	864
Usluge savjetovanja u menadžmentu i srodne usluge	865, 866

Usluge	Referentni br. CPC-a
Arhitektonske usluge; inženjerske usluge i usluge integriranog inženjerstva, usluge urbanog planiranja i arhitekture okoliša; srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja; usluge tehničkog ispitivanja i analize	867
Usluge oglašavanja	871
Usluge čišćenja zgrada i upravljanja posjedom	874, od 82201 do 82206
Usluge izdavaštva i tiskanja po troškovniku ili ugovoru	88442
Uklanjanje otpadnih voda, odvoz smeća te sanitarne i slične djelatnosti	94

NAPOMENE UZ ODJELJAK E

1. Smatra se da naručitelji navedeni u odjeljcima od A do C pri nabavi usluga obuhvaćenih ovim odjeljkom obavljaju obuhvaćenu nabavu ako se radi o pružatelju usluge iz Meksika samo u opsegu u kojem je Meksiko obuhvatio tu uslugu odjeljkom E (Usluge) Priloga 21.-B (Obuhvaćena nabava Meksika).

2. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na usluge koje subjekti moraju nabaviti od nekog drugog subjekta u skladu s isključivim pravom koje je uspostavljeno objavljenim zakonom ili drugim propisom.

3. Kad je riječ o bankarskim i investicijskim uslugama, poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na nabavu ili stjecanje usluga fiskalne agencije ili depozitara, usluga likvidacije i upravljanja za regulirane financijske institucije ili usluga koje se odnose na prodaju, otkup i distribuciju javnog duga, što uključuje zajmove i državne obveznice, zadužnice i ostale vrijednosnice. U Švedskoj se transakcije isplate vladinim agencijama i njihove isplate obavljaju putem švedskog poštanskog žiro sustava (Postgiro).

4. U vezi s uslugama obuhvaćenima CPC-om 866, poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na usluge arbitraže i mirenja.

ODJELJAK F

GRAĐEVINSKE USLUGE

1. Za potrebe ovog Priloga „ugovor za građevinske usluge” znači ugovor kojim se nastoje realizirati javni ili građevinski radovi na bilo koji način, u smislu pododjeljka 51 CPC-a.

2. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno općim napomenama uz odjeljak H, poglavlje 21. (Javna nabava) odnosi se na sve građevinske usluge koje nabavljaju naručitelji navedeni u odjeljcima od A do C, a koji su navedeni u pododjeljku 51 CPC-a.

ODJELJAK G

KONCESIJE ZA RADOVE

1. Za potrebe ovog Priloga „koncesija za radove” znači ugovor kojim se ostvaruje novčani interes, a sklapa se u pisanom obliku posredstvom kojeg naručitelji povjeravaju izvođenje radova jednom gospodarskom subjektu ili više njih čija se naknada sastoji isključivo od prava na iskorištavanje radova koji su predmet ugovora ili od tog prava i plaćanja. Dodjela koncesije za radove uključuje prijenos na gospodarske subjekte operativnog rizika pri iskorištavanju tih radova ili usluga koji obuhvaća rizik potražnje ili rizik ponude ili oboje. Povrat ulaganja ili troškova nastalih pri izvođenju radova ne bi trebao biti zajamčen.

2. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno napomenama uz ovaj odjeljak i općim napomenama u odjeljku H, sljedeće odredbe poglavlja 21. (Javna nabava) primjenjuju se na koncesije za radove koje dodjeljuju naručitelji navedeni u odjeljku A:

(a) članak 21.1. (Definicije);

(b) članak 21.2. (Područje primjene i opseg), osim stavaka 7. i 8.;

(c) članak 21.3. (Sigurnosne i opće iznimke);

(d) članak 21.4. (Opća načela), osim stavka 4.;

(e) članak 21.5. (Informacije o sustavu javne nabave);

(f) članak 21.6. (Obavijesti), osim stavka 2. točaka (c) i (e) te stavaka 4. i 5.;

(g) članak 21.7. (Uvjeti za sudjelovanje);

(h) članak 21.9. (Tehničke specifikacije i natječajna dokumentacija);

(i) članak 21.10. (Rokovi) stavak 1.;

(j) članak 21.12. (Ograničeni postupak nabave) stavak 1. točke od (a) do (c); i

(k) članci od 21.14. (Postupanje s ponudama i dodjela ugovora) do 21.19. (Pododbor za javnu nabavu).

NAPOMENE UZ ODJELJAK G

Koncesije za radove obuhvaćene ovim odjeljkom podložne su izuzećima utvrđenima u člancima 11. i 12. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([9]).

([9]) Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL EU L 94, 28.3.2014., str. 1.).

ODJELJAK H

OPĆE NAPOMENE I ODSTUPANJA

1. Poglavljem 21. (Javna nabava) nije obuhvaćeno sljedeće:

(a) javna nabava poljoprivrednih proizvoda proizvedenih radi promicanja programa potpore poljoprivredi ili programa za prehranu ljudi, kao što je pomoć u hrani, uključujući hitnu humanitarnu pomoć;

(b) javna nabava za nabavu, razvoj, produkciju ili koprodukciju programskog materijala od strane radijskih i televizijskih postaja te za ugovore o zakupu vremena za emitiranje;

(c) javna nabava koju provode naručitelji navedeni u odjeljcima A i B povezana s djelatnostima u području pitke vode, energije, prometa i poštanskih usluga, osim ako su obuhvaćene odjeljkom C i podložno relevantnim pragovima vrijednosti;

(d) kupnja robe i usluga koju obuhvaćeni subjekt provodi putem vlastitih odjela ili subjekata; i

(e) javna nabava koju provodi jedan obuhvaćeni subjekt tako što je nabavlja od drugog subjekta, pod uvjetom da obuhvaćeni subjekt provodi kontrolu nad tim drugim subjektom na sličan način kao što je provodi nad svojim vlastitim odjelima.

2. Kad je riječ o Ålandskim Otocima, primjenjuju se posebni uvjeti iz Protokola br. 2 o Ålandskim otocima uz Ugovor o pristupanju Finske Europskoj uniji.

ODJELJAK I

INFORMACIJE O JAVNOJ NABAVI

A OBJAVA OPĆIH MJERA ZA JAVNU NABAVU

Na popisu u nastavku navedeni su elektronički ili fizički mediji koji se u Europskoj uniji i njezinim državama članicama upotrebljavaju za objavu zakona, drugih propisa, sudskih odluka, upravnih odluka opće primjene, standardnih ugovornih klauzula i postupaka iz članka 21.5. (Informacije o sustavu javne nabave) u vezi s javnom nabavom obuhvaćenom poglavljem 21. (Javna nabava).

1. RAZINA EUROPSKE UNIJE

Informacije o sustavu javne nabave u Europskoj uniji:

(a) https://ted.europa.eu

(b) Službeni list Europske unije

2. DRŽAVE ČLANICE

BELGIJA

(a) Zakoni, kraljevski propisi, ministarski propisi, ministarski cirkulari:

le Moniteur Belge

(b) Sudska praksa:

Pasicrisie

BUGARSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Държавен вестник (Službeni list)

(b) Sudske odluke:

http://www.sac.government.bg

(c) Upravne odluke opće primjene i svi postupci:

http://www.aop.bg

http://www.cpc.bg

ČEŠKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Zbirka zakona Češke Republike

(b) Odluke Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja:

Zbirka odluka Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja

DANSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Lovtidende

(b) Sudske odluke:

Ugeskrift for Retsvaesen

(c) Upravne odluke i postupci:

Ministerialtidende

(d) Odluke Danskog žalbenog odbora za javnu nabavu:

Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

NJEMAČKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Bundesgesetzblatt

Bundesanzeiger

(b) Sudske odluke:

Entscheidungssammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs;

Bundesverwaltungsgerichts; Bundesfinanzhofs; sowie der Oberlandesgerichte

ESTONIJA

(a) Zakoni, drugi propisi i upravne odluke opće primjene:

Riigi Teataja – http://www.riigiteataja.ee

(b) Postupci povezani s javnom nabavom:

https://riigihanked.riik.ee

IRSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Iris Oifigiuil (Službeni list irske vlade)

GRČKA

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (Službeni list grčke vlade)

ŠPANJOLSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Boletín Oficial del Estado

(b) Sudske odluke:

Ne objavljuju se službeno

FRANCUSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Journal Officiel de la République française

(b) Sudska praksa:

Recueil des arrêts du Conseil d'État

Revue des marchés publics

HRVATSKA

Narodne novine – http://www.nn.hr

ITALIJA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Gazzetta Ufficiale

(b) Sudska praksa:

Ne objavljuje se službeno

CIPAR

(a) Zakoni i drugi propisi:

Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Službeni list Republike)

(b) Sudske odluke:

Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Odluke Vrhovnog suda – tiskarski ured)

LATVIJA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Latvijas vēstnesis (Službene novine)

LITVA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Teisės aktų registras (Registar pravnih akata)

(b) Sudske odluke, sudska praksa:

Bilten Vrhovnog suda Litve „Teismų praktika”

Bilten Vrhovnog upravnog suda Litve „Administracinių teismų praktika”

LUKSEMBURG

(a) Zakoni i drugi propisi:

Memorial

(b) Sudska praksa:

Pasicrisie

MAĐARSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Magyar Közlöny (Službeni list Republike Mađarske)

(b) Sudska praksa:

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Bilten javne nabave – Službeni list Vijeća za javnu nabavu)

MALTA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Službeni list vlade

NIZOZEMSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Nederlandse Staatscourant ili Staatsblad

(b) Sudska praksa:

Ne objavljuje se službeno

AUSTRIJA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Österreichisches Bundesgesetzblatt

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

(b) Sudske odluke:

Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – http://ris.bka.gv.at/Judikatur/

POLJSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Službeni list – Republika Poljska)

(b) Sudske odluke, sudska praksa:

„Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie” (Odabrane presude arbitražnih vijeća i regionalnog suda u Varšavi)

PORTUGAL

(a) Zakoni i drugi propisi:

Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

(b) Sudske publikacije:

Boletim do Ministério da Justiça

Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo

Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

RUMUNJSKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Monitorul Oficial al României (Službeni list Rumunjske)

(b) Sudske odluke, upravne odluke opće primjene i svi postupci:

http://www.anrmap.ro

SLOVENIJA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Službeni list Republike Slovenije

(b) Sudske odluke:

Ne objavljuju se službeno

SLOVAČKA

(a) Zakoni i drugi propisi:

Zbierka zákonov (Zbirka zakona)

(b) Sudske odluke:

Ne objavljuju se službeno

FINSKA

Suomen Säädöskokoelma - Finlands Författningssamling (Zbirka statuta Finske)

ŠVEDSKA

Svensk Författningssamling (Švedski kodeks zakona)

B. OBJAVA OBAVIJESTI O JAVNOJ NABAVI

U ovom su dijelu odjeljka I navedeni elektronički ili fizički mediji koji se u Europskoj uniji i njezinim državama članicama upotrebljavaju za objavu obavijesti u skladu s člankom 21.5. (Informacije o sustavu javne nabave) koje se zahtijevaju člankom 21.6. (Obavijesti), člankom 21.8. (Kvalifikacije dobavljačâ) stavkom 7. i člankom 21.15. (Transparentnost informacija o javnoj nabavi) stavkom 2.

1. EUROPSKA UNIJA I NJEZINE DRŽAVE ČLANICE

Sve obavijesti o javnoj nabavi naručitelja iz Europske unije i njezinih država članica koji su obuhvaćeni odjeljcima A, B i C objavljuju se u Dodatku Službenom listu Europske unije i njegovoj elektroničkoj inačici TED (tenders electronic daily), https://ted.europa.eu.

2. DODATNE OBJAVE U POJEDINAČNIM DRŽAVAMA ČLANICAMA

Uz objavu u elektroničkom ili fizičkom mediju iz točke 1., države članice osiguravaju objavu obavijesti o javnoj nabavi u medijima na popisu u nastavku.

BELGIJA

(a) Le Bulletin des Adjudications

(b) Druge publikacije u specijaliziranom tisku

BUGARSKA

(a) Държавен вестник (Službeni list) – http://dv.parliament.bg

(b) Registar javne nabave – http://www.aop.bg

IRSKA

Dnevni tisak: „Irish Independent”, „Irish Times”, „Irish Press”, „Cork Examiner”

GRČKA

Objava u dnevnom, financijskom, regionalnom i specijaliziranom tisku

FRANCUSKA

Bulletin officiel des annonces des marchés publics

HRVATSKA

Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske

CIPAR

(a) Službeni list Republike

(b) Lokalni dnevni tisak

LATVIJA

Latvijas vēstnesis (Službene novine)

LITVA

(a) Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (Središnji portal za javnu nabavu)

(b) Informativni dodatak „Informaciniai pranešimai” Službenom listu („Valstybės žinios”) Republike Litve

LUKSEMBURG

Dnevni tisak

MAĐARSKA

Közbeszerzési Értesítő - a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Bilten javne nabave – Službeni list Vijeća za javnu nabavu)

MALTA

Službeni list vlade

AUSTRIJA

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

POLJSKA

Biuletyn Zamówień Publicznych (Bilten javne nabave)

RUMUNJSKA

(a) Monitorul Oficial al României (Službeni list Rumunjske)

(b) Elektronički sustav za javnu nabavu – http://www.e-licitatie.ro

SLOVENIJA

Portal javnih naročil – http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal

SLOVAČKA

Vestnik verejneho obstaravania (List za javnu nabavu)

FINSKA

Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (Javna nabava u Finskoj i EGP-u, dodatak Službenom listu Finske)

PRILOG 21.-B

OBUHVAĆENA NABAVA MEKSIKA

ODJELJAK A

SUBJEKTI SREDIŠNJE VLASTI

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno napomenama uz ovaj odjeljak i općim napomenama u odjeljku H, poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na naručitelje iz Meksika navedene u ovom odjeljku ako je vrijednost nabave jednaka sljedećim pragovima ili ih prelazi:

(a) 79 507 USD za robu i usluge navedene u odjeljcima D i E; i

(b) 10 335 931 USD za građevinske usluge i projekte javno-privatnih partnerstava navedene u odjeljcima F i G.

2. Pragovi utvrđeni u točki 1. odnose se na 2018. i podložni su inflaciji u skladu s odjeljkom H (Opće napomene) točkom 16.

POPIS SUBJEKATA

1. Secretaría de Agricultura, Ganadería, Desarrollo Rural, Pesca y Alimentación (Ministarstvo poljoprivrede, stočarstva, ruralnog razvoja, ribarstva i hrane), uključujući:

   (a) Agencia de Servicios a la Comercialización y Desarrollo de Mercados Agropecuarios (Službe podrške za oglašavanje poljoprivrede);

   (b) Comisión Nacional de Acuacultura y Pesca (Nacionalno povjerenstvo za akvakulturu i ribarstvo);

   (c) Instituto Nacional de Investigaciones Forestales, Agrícolas y Pecuarias (Nacionalni institut za istraživanja u šumarstvu, poljoprivredi i stočarstvu);

   (d) Instituto Nacional de Pesca (Nacionalni institut za ribarstvo);

   (e) Servicio de Información y Estadistica Agroalimentaria y Pesquera (Služba za informiranje te poljoprivredno-prehrambenu i ribarsku statistiku);

   (f) Servicio Nacional de Inspección y Certificación de Semillas (Nacionalna služba za inspekciju i certifikaciju sjemenja);

   (g) Servicio Nacional de Sanidad, Inocuidad y Calidad Agroalimentaria (Nacionalna služba za zdravlje, neškodljivost i poljoprivredno-prehrambenu kvalitetu); i

   (h) Colegio Superior Agropecuario del Estado de Guerrero (Poljoprivredno sveučilište savezne države Guerrero).

2. Secretaría de Comunicaciones y Transportes (Ministarstvo komunikacije i prometa), uključujući:

   (a) Instituto Mexicano del Transporte (Meksički institut za promet); i

   (b) Servicios a la Navegación en el Espacio Aéreo Mexicano (Navigacijske službe za meksički zračni prostor).

3. Secretaría de Cultura (Ministarstvo kulture), uključujući:

   (a) Instituto Nacional de Antropología e Historia (Nacionalni institut za antropologiju i povijest);

   (b) Instituto Nacional de Bellas Artes y Literatura (Nacionalni institut za likovne umjetnosti i književnost);

   (c) Instituto Nacional de Estudios Históricos de las Revoluciones de México (Nacionalni institut za povijesno proučavanje meksičkih revolucija);

   (d) Instituto Nacional del Derecho de Autor (Nacionalni institut za autorska prava); i

   (e) Radio Educación (Obrazovni radio).

4. Secretaría de la Defensa Nacional (Ministarstvo nacionalne obrane).

5. Secretaría de Desarrollo Agrario, Territorial y Urbano (Ministarstvo poljoprivrednog, teritorijalnog i urbanog razvoja), uključujući:

   (a) Procuraduría Agraria (Ured glavnog tužitelja za poljoprivredu); i

   (b) Registro Agrario Nacional (Nacionalni registar za poljoprivredu).

6. Secretaría de Desarrollo Social (Ministarstvo socijalnog razvoja), uključujući:

   (a) Coordinación Nacional de PROSPERA (Nacionalna koordinacija PROSPERA);

   (b) Instituto Nacional de Desarrollo Social (Nacionalni institut za socijalni razvoj); i

   (c) Instituto Nacional de la Economía Social (Nacionalni institut za socijalnu ekonomiju).

7. Secretaría de Economía (Ministarstvo gospodarstva), uključujući:

   (a) Comisión Federal de Mejora Regulatoria (Savezno povjerenstvo za regulatorna poboljšanja); i

   (b) Instituto Nacional del Emprendedor (Nacionalni institut za poduzetništvo).

8. Secretaría de Educación Pública (Ministarstvo javnog obrazovanja), uključujući:

   (a) Administración Federal de Servicios Educativos en el Distrito Federal (Savezna uprava obrazovnih službi u saveznom okrugu);

   (b) Comisión Nacional de Cultura Física y Deporte (Nacionalno povjerenstvo za tjelesnu kulturu i sport);

(c) Comisión de Apelación y Arbitraje del Deporte (Povjerenstvo za žalbe i arbitražu u području sporta);

(d) Instituto Politécnico Nacional (Nacionalni politehnički institut);

(e) Universidad Pedagógica Nacional (Nacionalno pedagoško sveučilište);

(f) Universidad Abierta y a Distancia de México (Meksičko otvoreno obrazovanje i obrazovanje na daljinu);

(g) Coordinación Nacional del Servicio Profesional Docente (Nacionalna koordinacija službi za stručno podučavanje);

(h) Coordinación General @prende.mx (Opća koordinacija @prende.mx); i

(i) Tecnológico Nacional de México (Meksički nacionalni institut za tehnologiju).

9. Secretaría de Energía (Ministarstvo energetike), uključujući:

(a) Comisión Nacional de Seguridad Nuclear y Salvaguardias (Nacionalno povjerenstvo za nuklearnu sigurnost i zaštitne mjere); i

(b) Comisión Nacional para el Uso Eficiente de la Energía (Nacionalno povjerenstvo za štednju energije).

10. Secretaría de la Función Pública (Ministarstvo javne uprave).

11. Secretaría de Gobernación (Ministarstvo unutarnjih poslova), uključujući:

(a) Archivo General de la Nación (Opći nacionalni arhiv);

(b) Centro Nacional de Prevención de Desastres (Nacionalni centar za sprečavanje katastrofa);

(c) Centro de Producción de Programas Informativos y Especiales (Centar za produkciju informativnih i posebnih emisija);

(d) Comisión Nacional para Prevenir y Erradicar la Violencia contra las Mujeres (Nacionalno povjerenstvo za sprečavanje i suzbijanje nasilja nad ženama);

(e) Coordinación General de la Comisión Mexicana de Ayuda a Refugiados (Opća koordinacija Meksičkog povjerenstva za pomoć izbjeglicama);

(f) Coordinación para la Atención Integral de la Migración en la Frontera Sur (Koordinacija za posebno praćenje migracija na južnoj granici);

(g) Instituto Nacional de Migración (Nacionalni institut za migraciju);

(h) Instituto Nacional para el Federalismo y el Desarrollo Municipal (Nacionalni institut za savezno ustrojstvo i razvoj općina);

(i) Policía Federal (Savezna policija);

(j) Prevención y Readaptación Social (Prevencija i društvena readaptacija);

(k) Secretariado Ejecutivo del Sistema Nacional de Seguridad Pública (Izvršno tajništvo nacionalnog sustava javne sigurnosti);

(l) Secretaría General del Consejo Nacional de Población (Glavno tajništvo Nacionalnog vijeća za stanovništvo);

(m) Secretaría Técnica de la Comisión Calificadora de Publicaciones y Revistas Ilustradas (Tehničko tajništvo Istražnog povjerenstva za ilustrirane publikacije); i

(n) Secretaría Técnica del Consejo de Coordinación para la Implementación del Sistema de Justicia Penal (Tehničko tajništvo Koordinacijskog vijeća za provedbu kaznenopravnog sustava).

12. Secretaría de Hacienda y Crédito Público (Ministarstvo financija i javnog duga), uključujući:

(a) Comisión Nacional Bancaria y de Valores (Nacionalno povjerenstvo za bankarstvo i vrijednosne papire);

(b) Comisión Nacional de Seguros y Fianzas (Nacionalno povjerenstvo za osiguranje i jamstva);

(c) Comisión Nacional del Sistema de Ahorro para el Retiro (Nacionalno povjerenstvo za sustav mirovinske štednje);

(d) Servicio de Administración y Enajenación Bienes (Agencija za upravljanje i raspolaganje imovinom);

(e) Servicio de Administración Tributaria (Porezna uprava); i

(f) Instituto de Administración y Avalúos de Bienes Nacionales (Institut za upravljanje nacionalnom imovinom i njezinu procjenu).

13. Secretaría de Marina (Ministarstvo ratne mornarice).

14. Secretaría de Medio Ambiente y Recursos Naturales (Ministarstvo zaštite okoliša i prirodnih resursa), uključujući:

(a) Instituto Mexicano de Tecnología del Agua (Meksički institut za vodne tehnologije);

(b) Comisión Nacional de Áreas Naturales Protegidas (Nacionalno povjerenstvo za zaštićena prirodna područja);

(c) Procuraduría Federal de Protección al Medio Ambiente (Savezni tužitelj za zaštitu okoliša);

(d) Comisión Nacional para el Conocimiento y Uso de la Biodiversidad (Povjerenstvo za istraživanje i iskorištavanje bioraznolikosti); i

(e) Instituto Nacional de Ecología y Cambio Climático (Nacionalni institut za ekologiju i klimatske promjene).

15. Secretaría de Relaciones Exteriores (Ministarstvo vanjskih poslova), uključujući:

(a) Agencia Mexicana de Cooperación Internacional para el Desarrollo (Meksička agencija za međunarodnu suradnju u području razvoja);

(b) Instituto de los Mexicanos en el Exterior (Institut za Meksikance u inozemstvu); i

(c) Instituto Matías Romero (Institut Matías Romero).

16. Secretaría de Salud (Ministarstvo zdravlja), uključujući:

(a) Administración del Patrimonio de la Beneficencia Pública (Uprava za javni humanitarni fond);

(b) Centro Nacional de Programas Preventivos y Control de Enfermedades (Nacionalni centar za sprečavanje i kontrolu bolesti);

(c) Centro Nacional de Trasplantes (Nacionalni transplantacijski centar);

(d) Centro Nacional de la Transfusión Sanguínea (Nacionalni centar za transfuziju krvi);

(e) Centro Nacional para la Prevención y Control del VIH/SIDA (Nacionalni centar za sprečavanje i kontrolu HIV-a/AIDS-a);

(f) Centro Nacional para la Salud de la Infancia y la Adolescencia (Nacionalni centar za zdravo djetinjstvo i adolescenciju);

(g) Comisión Federal para la Protección contra Riesgos Sanitarios (Savezno povjerenstvo za zaštitu od zdravstvenih rizika);

(h) Comisión Nacional de Arbitraje Médico (Nacionalno povjerenstvo za medicinsku arbitražu);

(i) Instituto Nacional de Rehabilitación (Nacionalni rehabilitacijski institut);

(j) Laboratorios de Biológicos y Reactivos de México, S.A. de C.V. (Meksički laboratoriji za biološke tvari i reagense);

(k) Servicios de Atención Psiquiátrica (Službe za psihijatrijsku pomoć);

(l) Coordinación General de los Institutos Nacionales de Salud (Glavna koordinacija nacionalnih zdravstvenih instituta);

(m) Centro Nacional de Equidad de Género y Salud Reproductiva (Nacionalni centar za rodnu ravnopravnost i reproduktivno zdravlje);

(n) Centro Nacional de Excelencia Tecnológica en Salud (Nacionalni centar za izvrsnost u području zdravstvenih tehnologija);

(o) Centro Nacional para la Prevención y el Control de las Adicciones (Nacionalni centar za sprečavanje i kontrolu ovisnosti);

(p) Comisión Nacional de Bioética (Nacionalno povjerenstvo za bioetiku); i

(q) Comisión Nacional de Protección Social en Salud (Nacionalno povjerenstvo za socijalnu zaštitu u zdravstvu).

17. Secretaría del Trabajo y Previsión Social (Ministarstvo rada i socijalne skrbi), uključujući:

(a) Procuraduría Federal de la Defensa del Trabajo (Ured saveznog tužitelja za obranu radnog prava);

(b) Las Delegaciones Federales del Trabajo (Savezne delegacije za rad); i

(c) Comité Nacional Mixto de Protección al Salario (Zajednički nacionalni odbor za zaštitu plaća).

18. Secretaría de Turismo (Ministarstvo turizma), uključujući:

(a) Corporación de Servicios al Turista Ángeles Verdes (Javna služba za turiste „Zeleni anđeli”); i

(b) Instituto de Competitividad Turística (Institut za turističku konkurentnost).

19. Procuraduría General de la República (Ured glavnog tužitelja Republike).

20. Centro de Ingeniería y Desarrollo Industrial (Centar za inženjerstvo i industrijski razvoj).

21. Comisión Nacional de Libros de Texto Gratuitos (Nacionalno povjerenstvo za besplatne knjige).

22. Comisión Nacional de las Zonas Áridas (Nacionalno povjerenstvo za sušna područja).

23. Consejo Nacional de Fomento Educativo (Nacionalno vijeće za razvoj obrazovanja).

24. Comisión Reguladora de Energía (Regulatorno energetsko povjerenstvo).

NAPOMENE UZ ODJELJAK A

Prijevod naziva subjekata navedenih u ovom odjeljku navodi se samo u svrhu upućivanja i nije službeni prijevod.

ODJELJAK B

SUBJEKTI VLASTI ISPOD SREDIŠNJE RAZINE

1. Osim ako je drukčije predviđeno u napomenama uz ovaj odjeljak i odjeljak H (Opće napomene), poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na naručitelje iz saveznih država Chihuahua, Ciudad de México, Colima, Durango, Estado de México, Guanajuato, Jalisco, Morelos, Nuevo León, Puebla, Querétaro, San Luis Potosí, Veracruz i Zacatecas:

(a) za subjekte vlasti ispod središnje razine navedene na potpopisu 1. (Subjekti vlasti) svake savezne države ako je vrijednost nabave jednaka sljedećim pragovima ili ih prelazi:

i. 178 100 USD	za robu i usluge navedene u odjeljcima D i E; i
ii. 10 333 931 USD	za građevinske usluge navedene u odjeljku F; i

(b) za ostale subjekte ispod središnje razine navedene na potpopisu 2. (Ostali subjekti) svake savezne države ako je vrijednost nabave jednaka sljedećim pragovima ili ih prelazi:

i. 397 535 USD	za robu i usluge navedene u odjeljcima D i E; i
ii. 12 721 740 USD	za građevinske usluge navedene u odjeljku F.

2. Pragovi utvrđeni u točki 1. primjenjuju se u godini stupanja ovog Sporazuma na snagu i podložni su prilagodbi zbog inflacije u skladu s točkom 14. napomena uz ovaj odjeljak.

Popis naručitelja ispod središnje razine

I. CHIHUAHUA

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Comisión Estatal para los Pueblos Indígenas;

2. Coordinación Ejecutiva de Gabinete;

3. Fiscalía General del Estado;

4. Secretaría de Comunicaciones y Obras Públicas;

5. Secretaría de Cultura;

6. Secretaría de Desarrollo Municipal;

7. Secretaría de Desarrollo Rural;

8. Secretaría de Desarrollo Social;

9. Secretaría de Desarrollo Urbano y Ecología;

10. Secretaría de Educación y Deporte;

11. Secretaría de Hacienda;

12. Secretaría de Innovación y Desarrollo Económico;

13. Secretaría de la Función Pública;

14. Secretaría de Salud;

15. Secretaría del Trabajo y Previsión Social; i

16. Secretaría General de Gobierno.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Administradora de Servicios Aeroportuarios de Chihuahua, S.A. de C.V.;

2. Colegio de Bachilleres del Estado de Chihuahua (COBACH);

3. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Chihuahua;

4. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Chihuahua;

5. Comisión Estatal de Vivienda, Suelo e Infraestructura de Chihuahua (COESVI);

6. Comisión Estatal para la Protección contra Riesgos Sanitarios;

7. Consejo Estatal de Población;

8. Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Chihuahua;

9. El Colegio de Chihuahua;

10. Escuela Normal Superior del Estado Profesor J. E. Medrano;

11. Fomento y Desarrollo Artesanal del Estado de Chihuahua;

12. Instituto Chihuahuense de Educación para los Adultos (ICHEA);

13. Instituto Chihuahuense de Infraestructura Física y Educativa;

14. Instituto Chihuahuense de la Juventud;

15. Instituto Chihuahuense de la Mujer;

16. Instituto Chihuahuense de Salud;

17. Instituto Chihuahuense del Deporte y Cultura Física;

18. Instituto de Apoyo al Desarrollo Tecnológico;

19. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Chihuahua;

20. Instituto de Innovación y Competitividad;

21. Instituto Tecnológico Superior de Nuevo Casas Grandes (ITSNCG);

22. Junta Central de Agua y Saneamiento;

23. Junta de Asistencia Social;

24. Pensiones Civiles del Estado de Chihuahua;

25. Promotora para el Desarrollo Económico de Chihuahua;

26. Régimen Estatal de Protección Social en Salud (Seguro Popular);

27. Servicios de Salud de Chihuahua;

28. Servicios Educativos del Estado de Chihuahua;

29. Subsistema de Preparatoria Abierta del Estado de Chihuahua;

30. Universidad Pedagógica Nacional;

31. Universidad Politécnica de Chihuahua (UPCH);

32. Universidad Tecnológica de Camargo;

33. Universidad Tecnológica de Chihuahua (UTCH);

34. Universidad Tecnológica de Chihuahua Sur;

35. Universidad Tecnológica de Ciudad Juárez;

36. Universidad Tecnológica de la Babícora;

37. Universidad Tecnológica de la Tarahumara;

38. Universidad Tecnológica de Paquimé;

39. Universidad Tecnológica de Parral; i

40. Universidad Tecnológica Paso del Norte.

II. CIUDAD DE MÉXICO

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Consejería Jurídica y de Servicios Legales;

2. Secretaría de Administración y Finanzas;

3. Secretaría de Cultura;

4. Secretaría de Desarrollo Económico;

5. Secretaría de Desarrollo Urbano y Vivienda;

6. Secretaría de Educación, Ciencia, Tecnología e Innovación;

7. Secretaría de Gestión Integral de Riesgos y Protección Civil;

8. Secretaría de Gobierno;

9. Secretaría de Inclusión y Bienestar Social;

10. Secretaría de la Contraloría General;

11. Secretaría de las Mujeres;

12. Secretaría de Movilidad;

13. Secretaría de Obras y Servicios;

14. Secretaría de Pueblos y Barrios Originarios y Comunidades Indígenas Residentes;

15. Secretaría de Salud;

16. Secretaría de Trabajo y Fomento al Empleo;

17. Secretaría de Turismo; i

18. Secretaría del Medio Ambiente.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Agencia de Atención Animal;

2. Atención de Protección Sanitaria;

3. Agencia Digital de Innovación Pública;

4. Autoridad del Centro Histórico;

5. Caja de Previsión de la Policía Auxiliar de la Ciudad de México;

6. Caja de Previsión de la Policía Preventiva;

7. Caja de Previsión para Trabajadores a Lista de Raya de la Ciudad de México;

8. Consejo de Evaluación de Desarrollo Social de la Ciudad de México;

9. Consejo para Prevenir y Eliminar la Discriminación de la Ciudad de México;

10. Corporación Mexicana de Impresión, S.A. de C.V.;

11. Escuela de Administración Pública de la Ciudad de México;

12. Heroico Cuerpo de Bomberos de la Ciudad de México;

13. Instituto de Educación Media Superior;

14. Instituto de la Juventud de la Ciudad de México;

15. Instituto de Verificación Administrativa;

16. Instituto de Vivienda;

17. Instituto del Deporte de la Ciudad de México;

18. Instituto Local de la Infraestructura Física Educativa de la Ciudad de México;

19. Instituto para la Integración al Desarrollo de las Personas con Discapacidad de la Ciudad de México;

20. Instituto para la Prevención de las Adicciones de la Ciudad de México;

21. Instituto para la Seguridad de las Construcciones de la Ciudad de México;

22. Metrobús;

23. Órgano Regulador del Transporte;

24. Planta Productora de Mezclas Asfálticas de la Ciudad de México;

25. Procuraduría Ambiental y del Ordenamiento Territorial de la Ciudad de México;

26. Procuraduría Social de la Ciudad de México;

27. Red de Transporte de Pasajeros de la Ciudad de México;

28. Servicios de Salud Pública de la Ciudad de México;

29. Sistema de Transporte Colectivo;

30. Servicios de Transportes Eléctricos;

31. Servicios Metropolitanos, S.A. de C.V.;

32. Sistema de Aguas de la Ciudad de México; i

33. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia de la Ciudad de México.

III. COLIMA

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Procuraduría General de Justicia;

2. Secretaría de Administración y Gestión Pública;

3. Secretaría de Cultura;

4. Secretaría de Desarrollo Rural;

5. Secretaría de Desarrollo Social;

6. Secretaría de Educación;

7. Secretaría de Fomento Económico;

8. Secretaría de Infraestructura y Desarrollo Urbano;

9. Secretaría de la Juventud;

10. Secretaría de Movilidad;

11. Secretaría de Planeación y Finanzas;

12. Secretaría de Salud y Bienestar Social;

13. Secretaría de Seguridad Pública;

14. Secretaría de Turismo;

15. Secretaría del Trabajo y Previsión Social; i

16. Secretaría General de Gobierno.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Colima;

2. Comisión Estatal del Agua de Colima;

3. Comisión Estatal para la Protección contra Riesgos Sanitarios;

4. Consejo de Participación Social del Estado de Colima;

5. Consejo Estatal contra las Adicciones (CECA);

6. Consejo Estatal de Ciencia y Tecnología de Colima;

7. Consejo Estatal para la Prevención y Atención a la Violencia Familiar;

8. Escuela de Talentos;

9. Instituto Colimense de la Charrería;

10. Instituto Colimense de la Infraestructura Física Educativa;

11. Instituto Colimense de las Mujeres;

12. Instituto Colimense de Radio y Televisión;

13. Instituto Colimense del Deporte;

14. Instituto Colimense para la Discapacidad;

15. Instituto Colimense para la Sociedad de la Información y el Conocimiento;

16. Instituto de Suelo Urbanización y Vivienda;

17. Instituto Estatal de Becas;

18. Instituto Estatal de Educación para Adultos;

19. Instituto para el Medio Ambiente y Desarrollo Sustentable del Estado de Colima;

20. Instituto para el Registro del Territorio del Estado de Colima;

21. Instituto para la Atención de los Adultos en Plenitud;

22. Instituto para la Competitividad del Estado de Colima;

23. Instituto Superior de Educación Normal del Estado de Colima;

24. Junta de Asistencia Privada del Estado de Colima;

25. Órgano de Gestión y Control del Patrimonio Inmobiliario del Estado de Colima;

26. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Colima;

27. Unidad Estatal de Protección Civil; i

28. Universidad Tecnológica de Manzanillo.

IV. DURANGO

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Secretaría de Agricultura, Ganadería y Desarrollo Rural;

2. Secretaría de Bienestar Social;

3. Secretaría de Comunicaciones y Obras Públicas;

4. Secretaría de Contraloría;

5. Secretaría de Desarrollo Económico;

6. Secretaría de Educación;

7. Secretaría de Finanzas y de Administración;

8. Secretaría de Recursos Naturales y Medio Ambiente;

9. Secretaría de Salud;

10. Secretaría de Seguridad Pública;

11. Secretaría de Turismo;

12. Secretaría del Trabajo y Previsión Social;

13. Secretaría General de Gobierno; i

14. Fiscalía General del Estado.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Bebeleche, Museo Interactivo de Durango;

2. Benemérita y Centenaria Escuela Normal del Estado de Durango;

3. Colegio de Bachilleres del Estado de Durango;

4. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado;

5. Colegio Tecnológico de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Durango;

6. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Durango;

7. Centro Cultural y de Convenciones del Estado de Durango;

8. Comisión del Agua del Estado de Durango;

9. Comisión Ejecutiva Estatal de Atención a Víctimas;

10. Comisión Estatal de Suelo y Vivienda;

11. Ferias, Espectáculos y Paseos Turísticos de Durango;

12. Dirección de Pensiones del Estado de Durango;

13. Instituto Duranguense de Educación para Adultos;

14. Instituto Tecnológico Superior de la Región de los Llanos;

15. Instituto Tecnológico Superior de Lerdo;

16. Instituto Tecnológico Superior de Santa María del Oro;

17. Instituto Tecnológico Superior de Santiago Papasquiaro;

18. Instituto Estatal de Atención a Migrantes y su Familia;

19. Instituto Duranguense de la Juventud;

20. Instituto Estatal de las Mujeres;

21. Instituto para la Infraestructura Física Educativa del Estado de Durango;

22. Secretariado Ejecutivo del Consejo Estatal de Seguridad Pública;

23. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia;

24. Sistema Estatal de Telesecundaria;

25. Servicios de Salud de Durango;

26. Secretaría Ejecutiva del Sistema Local Anticorrupción;

27. Universidad Pedagógica de Durango;

28. Universidad Politécnica de Durango;

29. Universidad Politécnica de Gómez Palacio;

30. Universidad Politécnica de Cuencamé;

31. Universidad Tecnológica de Durango;

32. Universidad Tecnológica de la Laguna;

33. Universidad Tecnológica del Mezquital;

34. Universidad Tecnológica de Poanas;

35. Universidad Tecnológica de Rodeo; i

36. Universidad Tecnológica de Tamazula.

V. ESTADO DE MÉXICO

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Secretaría de Comunicaciones;

2. Secretaría de Cultura;

3. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

4. Secretaría de Desarrollo Económico;

5. Secretaría de Desarrollo Urbano y Metropolitano;

6. Secretaría de Educación;

7. Secretaría de Finanzas;

8. Secretaría de Justicia y de Derechos Humanos del Estado de México;

9. Secretaría de la Contraloría;

10. Secretaría de Movilidad;

11. Secretaría de Obra Pública;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Turismo;

14. Secretaría del Medio Ambiente;

15. Secretaría del Trabajo; i

16. Secretaría General de Gobierno.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Administradora Mexiquense del Aeropuerto Internacional de Toluca, S.A. de C.V.;

2. Colegio de Bachilleres del Estado de México;

3. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de México;

4. Comisión del Agua del Estado de México;

5. Centro de Control de Confianza del Estado de México;

6. Comisión Estatal de Parques Naturales y de la Fauna;

7. Comisión para la Protección contra Riesgos Sanitarios del Estado de México;

8. Comisión para el Desarrollo Turístico del Valle de Teotihuacán;

9. Hospital Regional de Alta Especialidad de Zumpango;

10. Comité de la Planeación para el Desarrollo del Estado de México;

11. Consejo Mexiquense de Ciencia y Tecnología;

12. Instituto de Formación Continua, Profesionalización e Investigación del Magisterio del Estado;

13. Instituto de Capacitación y Adiestramiento para el Trabajo Industrial;

14. Instituto de Fomento Minero y Estudios Geológicos del Estado de México;

15. Instituto de Información e Investigación Geográfica, Estadística y Catastral del Estado de México;

16. Instituto de Investigación y Capacitación Agropecuaria, Acuícola y Forestal del Estado de México;

17. Instituto de Investigación y Fomento de las Artesanías del Estado de México;

18. Instituto de la Función Registral del Estado de México;

19. Instituto Hacendario del Estado de México;

20. Instituto Mexiquense del Emprendedor;

21. Junta de Caminos del Estado de México;

22. Procuraduría de Protección al Ambiente del Estado de México;

23. Procuraduría del Colono del Estado de México;

24. Protectora de Bosques del Estado de México;

25. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

26. Sistema de Autopistas, Aeropuertos, Servicios Conexos y Auxiliares del Estado de México;

27. Sistema de Radio y Televisión Mexiquense;

28. Sistema de Transporte Masivo y Teleférico del Estado de México;

29. Servicios Educativos Integrados al Estado de México;

30. Tecnológico de Estudios Superiores de Coacalco;

31. Tecnológico de Estudios Superiores de Ecatepec;

32. Universidad Tecnológica „Fidel Velázquez”;

33. Universidad Tecnológica de Nezahualcóyotl; i

34. Universidad Tecnológica de Tecámac.

VI. GUANAJUATO

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Secretaría de Desarrollo Agroalimentario y Rural;

2. Secretaría de Desarrollo Económico Sustentable;

3. Secretaría de Desarrollo Social y Humano;

4. Secretaría de Finanzas, Inversión y Administración;

5. Secretaría de Infraestructura, Conectividad y Movilidad;

6. Secretaría de Medio Ambiente y Ordenamiento Territorial;

7. Secretaría de Educación de Guanajuato;

8. Secretaría de Innovación, Ciencia y Educación Superior; i

9. Secretaría de la Trasparencia y Rendición de Cuentas.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Instituto de Alfabetización y Educación Básica para Adultos;

2. Instituto de Financiamiento e Información para la Educación (EDUCAFIN);

3. Instituto Tecnológico Superior de Irapuato;

4. Museo Iconográfico del Quijote;

5. Universidad Politécnica Bicentenario;

6. Universidad Politécnica de Guanajuato;

7. Universidad Politécnica de Pénjamo;

8. Universidad Politécnica Juventino Rosas;

9. Colegio Nacional de Educación Profesional Técnica de Guanajuato (CONALEP);

10. Instituto de Infraestructura Física Educativa de Guanajuato;

11. Instituto Estatal de Capacitación;

12. Preparatoria Regional del Rincón;

13. Sistema Avanzado de Bachillerato y Educación Superior;

14. Universidad Tecnológica de León;

15. Universidad Tecnológica de Salamanca;

16. Universidad Tecnología de San Miguel de Allende;

17. Universidad Tecnológica del Norte de Guanajuato; i

18. Universidad Tecnológica del Suroeste de Guanajuato.

VII. JALISCO

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Jefatura de Gabinete;

2. Coordinaciones Generales Estratégicas;

3. Unidad de Enlace Federal y Asuntos Internacionales;

4. Contraloría del Estado;

5. Consejería Jurídica del Poder Ejecutivo del Estado;

6. Fiscalía Estatal;

7. Procuraduría Social del Estado;

8. Secretaría de Administración;

9. Secretaría de Cultura;

10. Secretaría de Igualdad Sustantiva;

11. Secretaría de Desarrollo Económico;

12. Secretaría de Agricultura y Desarrollo Rural;

13. Secretaría de Educación;

14. Secretaría General de Gobierno;

15. Secretaria de Gestión Integral del Agua;

16. Secretaría de Infraestructura y Obra Pública;

17. Secretaría de Innovación, Ciencia y Tecnología;

18. Secretaría de Medio Ambiente y Desarrollo Territorial;

19. Secretaría de Transporte;

20. Secretaría de la Hacienda Pública;

21. Secretaría de Planeación y Participación Ciudadana;

22. Secretaría de Salud;

23. Secretaria de Seguridad;

24. Secretaria del Sistema de Asistencia Social;

25. Secretaría de Trabajo y Previsión Social; i

26. Secretaría de Turismo.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Agencia de Energía del Estado de Jalisco – AEEJ;

2. Agencia Estatal de Entretenimiento de Jalisco;

3. Agencia Integral de Regulación de Emisiones (AIRE);

4. Agencia para el Desarrollo de Industrias Creativas y Digitales del Estado de Jalisco;

5. Bosque La Primavera;

6. Centro de Coordinación, Comando, Control, Comunicaciones y Computo de Estado de Jalisco – Escudo Urbano C5;

7. Centro de Justicia para las Mujeres del Estado de Jalisco;

8. Colegio de Bachilleres del Estado de Jalisco – COBAEJ;

9. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Jalisco – CONALEP;

10. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Jalisco – CECYTEJ;

11. Comisión de Arbitraje Médico del Estado de Jalisco – CAMEJAL;

12. Comisión Estatal del Agua de Jalisco – CEA;

13. Comisión Estatal Indígena – CEI;

14. Consejo Estatal de Ciencia y Tecnología – COECYTJAL;

15. Consejo Estatal de Promoción Económica – CEPE;

16. Consejo Estatal de Trasplantes de Órganos y Tejidos CETOT;

17. Consejo Estatal para el Fomento Deportivo – CODE;

18. Escuela de conservación y Restauración de Occidente – ECRO;

19. Fiscalía Especializada en el Combate a la Corrupción;

20. Hogar Cabañas;

21. Hospital Civil de Guadalajara (HCG);

22. Industria Jalisciense de Rehabilitación Social (INJALRESO);

23. Instituto Cultural Cabañas – ICC;

24. Instituto de Formación para el Trabajo del Estado de Jalisco – IDEFT;

25. Instituto de Información Estadística y Geográfica del Estado de Jalisco – IIEG;

26. Instituto de la Infraestructura Física Educativa del Estado de Jalisco (INFEJAL);

27. Instituto de Pensiones del Estado;

28. Instituto Estatal para la Educación de Jóvenes y Adultos – INEEJAD;

29. Instituto Jalisciense de Cancerología – IJC;

30. Instituto Jalisciense de Ciencias Forenses IJCF;

31. Instituto Jalisciense de la Vivienda – IJALVI;

32. Museos Exposiciones y Galerías de Jalisco;

33. Organismo Operador del Parque de la Solidaridad;

34. Parque Metropolitano de Guadalajara;

35. Procuraduría de Desarrollo Urbano;

36. Régimen Estatal de Protección Social en Salud de Jalisco – REPSS;

37. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

38. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

39. Servicios de Salud Jalisco – SSJ;

40. Servicios y Transportes – SyT;

41. Sistema de Servicios de Agua Potable, Drenaje y Alcantarillado de Puerto Vallarta, Jalisco – SEAPAL;

42. Sistema de Tren Eléctrico Urbano – SITEUR;

43. Sistema Intermunicipal de los Servicios de Agua Potable y Alcantarillado – SIAPA;

44. Sistema Jalisciense de Radio y Televisión – SJRTV;

45. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia – DIF;

46. Unidad Estatal de Protección Civil y Bomberos Jalisco;

47. Comisión Estatal de Bioética e Investigación de Jalisco;

48. Comisión Estatal de Seguridad para el Manejo y uso de Plaguicidas, Fertilizantes y Sustancias Tóxicas;

49. Comisión Interinstitucional de Enfermeras del Estado de Jalisco – CIEEJ;

50. Comisión Interinstitucional de Profesionalización del Sistema de Seguridad Pública;

51. Comisión Interinstitucional de Salud Bucodental;

52. Comisión Interinstitucional para la Formación de Recursos Humanos para la Salud;

53. Comité de Mejora Regulatoria del Estado de Jalisco (COMERJAL);

54. Comité Estatal de Prevención de Seguridad Civil;

55. Comité Estatal de Reservas Territoriales para el Desarrollo Urbano Industrial y Regularización de la Tenencia de la Tierra;

56. Comité Estatal para la Desregulación y Promoción Económica – CEDESPE;

57. Comité Interinstitucional del Servicio Civil de Carrera del Sistema de Seguridad Pública – CISCCSSP;

58. Consejo Agrario Estatal – CAE;

59. Consejo Consultivo Estatal de Vialidad Tránsito y Transporte;

60. Consejo Consultivo Turístico del Estado de Jalisco;

61. Consejo de la Zona Metropolitana de Guadalajara; i

62. Consejo Estatal para la Prevención y Atención a la Violencia Intrafamiliar – CEPAVI.

VIII. MORELOS

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Comisión Estatal de Seguridad Pública;

2. Consejería Jurídica;

3. Fiscalía General del Estado de Morelos;

4. Secretaría de Administración;

5. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

6. Secretaría de Desarrollo Económico y del Trabajo;

7. Secretaría de Desarrollo Social;

8. Secretaría de Desarrollo Sustentable;

9. Secretaría de Educación;

10. Secretaría de Gobierno;

11. Secretaría de Hacienda;

12. Secretaría de la Contraloría;

13. Secretaría de Movilidad y Transporte;

14. Secretaría de Obras Públicas;

15. Secretaría de Salud; i

16. Secretaría de Turismo y Cultura.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Aeropuerto de Cuernavaca S.A. de C.V.;
2. Centro de Rehabilitación Integral „Xoxotla”;
3. Centro Morelense de las Artes del Estado de Morelos (CMA);
4. Colegio de Bachilleres del Estado de Morelos (COBAEM);
5. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Morelos (CONALEP-MORELOS);
6. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Morelos (CECYTE);
7. Comisión Ejecutiva de Atención y Reparación a Víctimas del Estado de Morelos;
8. Comisión Estatal de Arbitraje Médico del Estado de Morelos (COESAMOR);
9. Comisión Estatal de Mejora Regulatoria (CEMER);
10. Comisión Estatal de Reservas Territoriales (CERT);
11. Comisión Estatal del Agua (CEAGUA);
12. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Morelos (CCYTEM);
13. Coordinación Estatal de Protección Civil Morelos;
14. Hospital del Niño Morelense;
15. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Morelos (ICATMOR);
16. Instituto de Crédito para los Trabajadores al Servicio del Gobierno del Estado de Morelos (ICTSGEM);
17. Instituto de la Defensoría Pública del Estado de Morelos;
18. Instituto de la Educación Básica del Estado de Morelos (IEBEM);
19. Instituto de la Mujer para el Estado de Morelos (IMM);
20. Instituto de Servicios Registrales y Catastrales del Estado de Morelos (ISRyC);
21. Instituto del Deporte y Cultura Física del Estado de Morelos (INDEM);
22. Instituto Estatal de Educación para Adultos (INEEA);
23. Instituto Estatal de Infraestructura Educativa (INEIEM);
24. Instituto Morelense de Radio y Televisión (IMRyT);

25. Instituto Morelense para el Financiamiento del Sector Productivo (IMOFI);

26. Instituto Proveteranos de la Revolución del Sur;

27. Operador de Carreteras de Cuota;

28. Servicios de Salud de Morelos;

29. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Morelos (DIF MORELOS);

30. Universidad Politécnica del Estado de Morelos (UPEMOR);

31. Universidad Tecnológica del Sur del Estado de Morelos (UTSEM); i

32. Universidad Tecnológica Emiliano Zapata (UTEZ).

IX. NUEVO LEÓN

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Contraloría y Transparencia Gubernamental;

2. Coordinación Ejecutiva de la Administración Pública del Estado;

3. Representación del Gobierno del Estado en la Ciudad de México;

4. Secretaría de Administración;

5. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

6. Secretaría de Desarrollo Social;

7. Secretaría de Desarrollo Sustentable;

8. Secretaría de Economía y Trabajo;

9. Secretaría de Educación;

10. Secretaría de Finanzas y Tesorería General del Estado;

11. Secretaría de Infraestructura;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Seguridad Pública; i

14. Secretaría General de Gobierno.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Agencia para la Racionalización y Modernización del Sistema de Transporte Público de Nuevo León;
2. Colegio de Educación Profesional Técnica de Nuevo León (CONALEP);
3. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Nuevo León;
4. Consejo Estatal de Rehabilitación Urbana, A.C. (CERU);
5. Consejo Estatal de Transporte y Vialidad;
6. Consejo Estatal para la Promoción de Valores y Cultura de la Legalidad;
7. Consejo para la Cultura y las Artes de Nuevo León;
8. Corporación de Desarrollo Turístico de Nuevo León;
9. Corporación para el Desarrollo Agropecuario de Nuevo León (CODEAGRO);
10. Corporación para el Desarrollo de la Zona Fronteriza de Nuevo León;
11. Fiscalía General de Justicia;
12. Instituto Constructor de Infraestructura Física Educativa y Deportiva de Nuevo León;
13. Instituto de Capacitación y Educación para el Trabajo del Estado de Nuevo León;
14. Instituto de Control Vehicular;
15. Instituto de Innovación y Transferencia de Tecnología de Nuevo León;
16. Instituto de Investigación, Innovación y Estudios de Posgrado para la Educación en el Estado de Nuevo León;
17. Instituto de la Vivienda de Nuevo León;
18. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales de los Trabajadores del Estado de Nuevo León;
19. Instituto Estatal de Cultura Física y Deporte;
20. Instituto Estatal de la Juventud;
21. Instituto Estatal de las Mujeres;
22. Instituto Estatal de Seguridad Pública;
23. Instituto Registral y Catastral del Estado de Nuevo León;
24. Operadora de Servicios Turísticos de Nuevo León;
25. Parque Fundidora;

26. Parques y Vida Silvestre de Nuevo León;

27. Promotora de Desarrollo Rural de Nuevo León;

28. Red Estatal de Autopistas de Nuevo León;

29. Régimen de Protección Social en Salud;

30. Servicios de Agua y Drenaje de Monterrey;

31. Servicios de Salud de Nuevo León;

32. Sistema de Caminos de Nuevo León;

33. Sistema de Transporte Colectivo;

34. Sistema Integral para el Manejo Ecológico y Procesamiento de Desechos;

35. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Nuevo León;

36. Unidad de Integración Educativa;

37. Universidad de Ciencias de la Seguridad;

38. Universidad Politécnica de Apodaca;

39. Universidad Politécnica de García;

40. Universidad Tecnológica de Cadereyta;

41. Universidad Tecnológica General Mariano Escobedo;

42. Universidad Tecnológica Linares; i

43. Universidad Tecnológica Santa Catarina.

X. PUEBLA

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Secretaría de Desarrollo Social;

2. Procuraduría General de Justicia;

3. Secretaría de Bienestar;

4. Secretaría de Competitividad, Trabajo y Desarrollo Económico;

5. Secretaría de Cultura y Turismo;

6. Secretaría de Desarrollo Rural y Competitividad Agrícola;

7. Secretaría de Desarrollo Rural, Sustentabilidad y Ordenamiento Territorial;

8. Secretaría de Educación Pública;

9. Secretaría de Finanzas y Administración;

10. Secretaría de Infraestructura, Movilidad y Transportes;

11. Secretaría de la Contraloría;

12. Secretaría de Medio Ambiente y Ordenamiento Territorial;

13. Secretaría de Salud;

14. Secretaría de Seguridad Pública;

15. Secretaría de Servicios Legales y Defensoría Pública;

16. Secretaría del Trabajo y Competitividad; i

17. Secretaría General de Gobierno.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Banco Estatal de Tierra;

2. Carreteras de Cuota – Puebla;

3. Casa del Artesano del Estado de Puebla;

4. Centro de Conciliación Laboral del Estado de Puebla Comisión de Vivienda del Estado De Puebla;

5. Ciudad Modelo;

6. Colegio de Bachilleres del Estado de Puebla;

7. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Puebla;

8. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Puebla;

9. Comisión Estatal de Agua y Saneamiento del Estado de Puebla;

10. Comisión Estatal de Mejora Regulatoria;

11. Comité Administrador Poblano para la Construcción de Espacios Educativos;

12. Comité de Planeación para El Desarrollo del Estado de Puebla;

13. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Puebla;

14. Consejo Estatal de Coordinación del Sistema Nacional de Seguridad Pública;

15. Convenciones y Parques;

16. Coordinación Estatal de Asuntos Internacionales y de Apoyo a Migrantes Poblanos;

17. Coordinación Estatal de Transparencia y Gobierno Abierto;

18. Coordinación General de Comunicación y Agenda Digital;

19. Corporación Auxiliar de Policía de Protección Ciudadana;

20. Ejecutivo del Estado;

21. Hospital para El Niño Poblano;

22. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Puebla;

23. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Puebla;

24. Instituto de Educación Digital del Estado de Puebla;

25. Instituto de Profesionalización del Magisterio Poblano;

26. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales de Los Trabajadores al Servicio de los Poderes del Estado de Puebla I.S.S.S.T.E.P.;

27. Instituto Estatal de Educación para Adultos;

28. Instituto Metropolitano de Planeación del Estado de Puebla;

29. Instituto Poblano de las Mujeres;

30. Instituto Registral y Catastral del Estado de Puebla;

31. Instituto Tecnológico Superior de Acatlán de Osorio;

32. Instituto Tecnológico Superior de Atlixco;

33. Instituto Tecnológico Superior de Ciudad Serdán;

34. Instituto Tecnológico Superior de Huauchinango;

35. Instituto Tecnológico Superior de la Sierra Negra de Ajalpan;

36. Instituto Tecnológico Superior de la Sierra Norte de Puebla;

37. Instituto Tecnológico Superior de Libres;

38. Instituto Tecnológico Superior de San Martín Texmelucan;

39. Instituto Tecnológico Superior de Tepeaca;

40. Instituto Tecnológico Superior de Tepexi de Rodríguez;

41. Instituto Tecnológico Superior de Teziutlán;

42. Instituto Tecnológico Superior de Tlatlauquitepec;

43. Instituto Tecnológico Superior de Venustiano Carranza;

44. Instituto Tecnológico Superior de Zacapoaxtla;

45. Museos Puebla;

46. Operadora Estatal de Aeropuertos Internacional de Puebla S.A. de C.V.;

47. Puebla Comunicaciones;

48. Red Urbana de Transporte Articulado;

49. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

50. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

51. Servicios de Salud del Estado de Puebla;

52. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Puebla;

53. Universidad Intercultural del Estado de Puebla;

54. Universidad Interserrana del Estado de Puebla-Ahuacatlán;

55. Universidad Interserrana del Estado de Puebla-Chilchotla;

56. Universidad Politécnica de Amozoc;

57. Universidad Politécnica de Puebla;

58. Universidad Politécnica Metropolitana de Puebla;

59. Universidad Tecnológica Bilingüe Internacional y Sustentable de Puebla;

60. Universidad Tecnológica de Huejotzingo;

61. Universidad Tecnológica de Izúcar de Matamoros;

62. Universidad Tecnológica de Oriental;

63. Universidad Tecnológica de Puebla;

64. Universidad Tecnológica de Tecamachalco;

65. Universidad Tecnológica de Tehuacán; i

66. Universidad Tecnológica de Xicotepec de Juárez.

XI. QUERÉTARO

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Oficialía Mayor;

2. Procuraduría General de Justicia;

3. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

4. Secretaría de Desarrollo Social;

5. Secretaría de Desarrollo Sustentable;

6. Secretaría de Desarrollo Urbano y Obras Públicas;

7. Secretaría de Educación;

8. Secretaría de Gobierno;

9. Secretaría de Juventud;

10. Secretaría de la Contraloría;

11. Secretaría de Planeación y Finanzas;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Seguridad Ciudadana;

14. Secretaría de Trabajo; i

15. Secretaría de Turismo.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Aeropuerto Intercontinental de Querétaro;

2. Casa Queretana de las Artesanías;

3. Centro de Evaluación y Control de Confianza del Estado de Querétaro;

4. Centro Estatal de Trasplantes de Querétaro;

5. Colegio de Bachilleres del Estado de Querétaro;

6. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Querétaro;

7. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Querétaro;

8. Comisión Estatal de Aguas;

9. Comisión Estatal de Infraestructura de Querétaro;

10. Comisión Estatal del Sistema Penitenciario de Querétaro;

11. Comisión para el Fomento Económico de las Empresas del Sector Industrial Aeroespacial, Comercial y de Servicios del Estado de Querétaro;

12. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Querétaro;

13. Instituto de Artes y Oficios de Querétaro;

14. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Querétaro;

15. Instituto de Formación Policial del Estado de Querétaro;

16. Instituto de Infraestructura Física Educativa del Estado de Querétaro;

17. Instituto de la Vivienda del Estado de Querétaro;

18. Instituto del Deporte y la Recreación del Estado de Querétaro;

19. Instituto Queretano de las Mujeres;

20. Instituto Queretano del Transporte;

21. Patronato de las Fiestas de Querétaro;

22. Procuraduría Estatal de Protección al Medio Ambiente y Desarrollo Urbano;

23. Régimen Estatal de Protección Social en Salud en el Estado de Querétaro;

24. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

25. Servicios de Salud del Estado de Querétaro;

26. Sistema Estatal de Comunicación Cultural y Educativa;

27. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Querétaro;

28. Unidad de Servicios para la Educación Básica en el Estado de Querétaro;

29. Universidad Aeronáutica en Querétaro;

30. Universidad Politécnica de Querétaro;

31. Universidad Politécnica de Santa Rosa Jáuregui;

32. Universidad Tecnológica de Corregidora;

33. Universidad Tecnológica de Querétaro; i

34. Universidad Tecnológica de San Juan del Río.

XII. SAN LUIS POTOSÍ

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Contraloría General del Estado;

2. Oficialía Mayor;

3. Procuraduría General de Justicia;

4. Secretaría de Comunicaciones y Transportes;

5. Secretaría de Cultura;

6. Secretaría de Desarrollo Agropecuario y Recursos Hidráulicos;

7. Secretaría de Desarrollo Económico;

8. Secretaría de Desarrollo Social y Regional;

9. Secretaría de Desarrollo Urbano, Vivienda y Obras Públicas;

10. Secretaría de Ecología y Gestión Ambiental;

11. Secretaría de Educación;

12. Secretaría de Finanzas;

13. Secretaría de Turismo;

14. Secretaría del Trabajo y Previsión Social; i

15. Secretaría General de Gobierno.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Agencia Pro San Luis;

2. Archivo Histórico del Estado;

3. Casa Cuna Margarita Maza de Juárez;

4. Centro Cultural Real de Catorce;

5. Centro de Asistencia Social Rafael Nieto;

6. Centro de Asistencia Social Rosario Castellanos;

7. Centro de Convenciones de San Luis Potosí;

8. Centro de las Artes San Luis Potosí Centenario;

9. Centro de Producción Santa Rita S.A. de C.V.;

10. Centro Estatal de Cultura y Recreación Tangamanga „Profesor Carlos Jonguitud Barrios";

11. Centro Estatal de Cultura y Recreación Tangamanga Ii;

12. Cineteca Alameda del Estado de San Luis Potosí;

13. Colegio de Bachilleres del Estado de San Luis Potosí;

14. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de San Luis Potosí;

15. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de San Luis Potosí;

16. Comisión Ejecutiva Estatal de Atención a Víctimas del Estado de San Luis Potosí;

17. Comisión Estatal del Agua del Estado de San Luis Potosí;

18. Consejo Consultivo del Centro Histórico;

19. Consejo Estatal de Población;

20. Consejo Potosino de Ciencia y Tecnología;

21. Coordinación Estatal para el Fortalecimiento Institucional de los Municipios;

22. El Colegio de San Luis Potosí, A.C;

23. Hospital Central Dr. Ignacio Morones Prieto;

24. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de San Luis Potosí;

25. Instituto de Desarrollo Humano y Social de los Pueblos y Comunidades Indígenas del Estado;

26. Instituto de las Mujeres del Estado de San Luis Potosí;

27. Instituto de Televisión Pública de San Luis Potosí Xhsls Canal 9;

28. Instituto de Vivienda del Estado de San Luis Potosí;

29. Instituto Estatal de Ciegos;

30. Instituto Estatal de Educación para Adultos;

31. Instituto Estatal de Infraestructura Física Educativa;

32. Instituto Geriátrico Dr. Nicolás Aguilar;

33. Instituto Potosino de Bellas Artes;

34. Instituto Potosino de Cultura Física y Deporte;

35. Instituto Potosino de Investigación Científica y Tecnológica, A.C.;

36. Instituto Potosino de la Juventud;

37. Instituto Registral y Catastral del Estado de San Luis Potosí;

38. Instituto Tecnológico Superior de Ébano;

39. Instituto Tecnológico Superior de Rio Verde San Luis Potosí;

40. Instituto Tecnológico Superior de San Luis Potosí;

41. Instituto Tecnológico Superior de Tamazunchale;

42. Instituto Temazcalli Prevención y Rehabilitación;

43. Junta Estatal de Caminos;

44. Museo de Arte Contemporáneo de San Luis Potosí;

45. Museo del Ferrocarril;

46. Museo del Virreinato;

47. Museo Federico Silva „Escultura Contemporánea”;

48. Museo Francisco Cossío del Estado de San Luis Potosí;

49. Museo Laberinto de las Ciencias y las Artes;

50. Museo Nacional de la Máscara;

51. Patronato para la Organización, Difusión y Administración de la Feria Nacional Potosina;

52. Promotora del Estado de San Luis Potosí;

53. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

54. Servicios de Salud de San Luis Potosí;

55. Sistema Estatal para el Desarrollo Integral de la Familia;

56. Universidad Intercultural de San Luis Potosí;

57. Universidad Politécnica de San Luis Potosí;

58. Universidad Tecnológica de San Luis Potosí; i

59. Universidad Tecnológica Metropolitana de San Luis Potosí.

XIII. VERACRUZ

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Contraloría General;

2. Coordinación General de Comunicación Social;

3. Procuraduría General de Justicia;

4. Secretaría de Desarrollo Agropecuario, Rural y Pesca;

5. Secretaría de Desarrollo Económico y Portuario;

6. Secretaría de Desarrollo Social;

7. Secretaría de Educación;

8. Secretaría de Finanzas y Planeación;

9. Secretaría de Gobierno;

10. Secretaría de Infraestructura y Obras Públicas;

11. Secretaría de Medio Ambiente;

12. Secretaría de Protección Civil;

13. Secretaría de Salud;

14. Secretaría de Seguridad Pública;

15. Secretaría de Trabajo, Previsión Social y Productividad; i

16. Secretaría de Turismo y Cultura.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Academia Veracruzana de las Lenguas Indígenas;

2. Colegio de Bachilleres del Estado de Veracruz;

3. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Veracruz;

4. Colegio de Veracruz;

5. Colegio Nacional de Educación Profesional Técnica del Estado de Veracruz;

6. Comisión de Arbitraje Médico del Estado de Veracruz;

7. Comisión del Agua del Estado de Veracruz;

8. Comisión Ejecutiva de Atención Integral a Víctimas del Delito;

9. Consejo Veracruzano de Investigación Científica y Desarrollo Tecnológico;

10. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Veracruz;

11. Instituto de Espacios Educativos del Estado de Veracruz;

12. Instituto de Pensiones del Estado de Veracruz;

13. Instituto de Policía Auxiliar y Protección Patrimonial;

14. Instituto Tecnológico de Superior Acayucan;

15. Instituto Tecnológico Superior de Álamo Temapache;

16. Instituto Tecnológico Superior de Alvarado;

17. Instituto Tecnológico Superior de Chicontepec;

18. Instituto Tecnológico Superior de Coatzacoalcos;

19. Instituto Tecnológico Superior de Cosamaloapan;

20. Instituto Tecnológico Superior de Huatusco;

21. Instituto Tecnológico Superior de Jesús Carranza;

22. Instituto Tecnológico Superior de Juan Rodríguez Clara;

23. Instituto Tecnológico Superior de las Choapas;

24. Instituto Tecnológico Superior de Martínez de la Torre;

25. Instituto Tecnológico Superior de Misantla;

26. Instituto Tecnológico Superior de Naranjos;

27. Instituto Tecnológico Superior de Pánuco;

28. Instituto Tecnológico Superior de Perote;

29. Instituto Tecnológico Superior de Poza Rica;

30. Instituto Tecnológico Superior de San Andrés Tuxtla;

31. Instituto Tecnológico Superior de Tantoyuca;

32. Instituto Tecnológico Superior de Tierra Blanca;

33. Instituto Tecnológico Superior de Xalapa;

34. Instituto Tecnológico Superior de Zongolica;

35. Instituto Veracruzano de Desarrollo Municipal;

36. Instituto Veracruzano de Educación para los Adultos;

37. Instituto Veracruzano de la Cultura

38. Instituto Veracruzano de la Vivienda;

39. Instituto Veracruzano de las Mujeres;

40. Instituto Veracruzano del Deporte;

41. Procuraduría Estatal de Protección al Medio Ambiente;

42. Radiotelevisión de Veracruz;

43. Régimen Veracruzano de Protección Social en Salud;

44. Servicios de Salud de Veracruz;

45. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Veracruz;

46. Universidad Politécnica de Huatusco;

47. Universidad Tecnológica de Gutiérrez Zamora;

48. Universidad Tecnológica del Centro de Veracruz; i

49. Universidad Tecnológica del Sureste de Veracruz.

XIV. ZACATECAS

Potpopis 1.: Subjekti vlasti

1. Coordinación Estatal de Planeación;

2. Coordinación General Jurídica;

3. Secretaría de Administración;

4. Secretaría de Desarrollo Social;

5. Secretaría de Desarrollo Urbano, Vivienda y Ordenamiento Territorial;

6. Secretaría de Economía;

7. Secretaría de Educación;

8. Secretaría de Finanzas;

9. Secretaría de la Función Pública;

10. Secretaría de las Mujeres;

11. Secretaría de Obras Públicas;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Seguridad Pública;

14. Secretaría de Turismo;

15. Secretaría del Agua y Medio Ambiente;

16. Secretaría del Campo;

17. Secretaría del Zacatecano Migrante; i

18. Secretaría General de Gobierno.

Potpopis 2.: Ostali subjekti

1. Centro Estatal de Trasplantes de Órganos y Tejidos;

2. Colegio de Bachilleres del Estado de Zacatecas;

3. Colegio de Educación Profesional y Técnica de Zacatecas;

4. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Zacatecas;

5. Consejo Estatal de Desarrollo Económico;

6. Consejo Zacatecano de Ciencia, Tecnología e Innovación;

7. Escuela de Conservación y Restauración de Zacatecas „Refugio Reyes”;

8. Instituto de Capacitación para el Trabajo;

9. Instituto de Cultura Física y el Deporte del Estado de Zacatecas;

10. Instituto de la Juventud del Estado de Zacatecas;

11. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales para el Estado de Zacatecas;

12. Instituto de Selección y Capacitación del Estado;

13. Instituto para la Atención e Inclusión de las Personas con Discapacidad en el Estado de Zacatecas;

14. Instituto Tecnológico Superior de Fresnillo;

15. Instituto Tecnológico Superior de Jerez;

16. Instituto Tecnológico Superior de Loreto;

17. Instituto Tecnológico Superior de Nochistlán;

18. Instituto Tecnológico Superior de Río Grande;

19. Instituto Tecnológico Superior de Sombrerete;

20. Instituto Tecnológico Superior de Tlaltenango;

21. Instituto Zacatecano de Construcción de Escuelas;

22. Instituto Zacatecano de Cultura „Ramón López Velarde”;

23. Instituto Zacatecano de Educación para Adultos;

24. Junta de Protección y Conservación de Monumentos y Zonas Típicas del Estado de Zacatecas;

25. Patronato Estatal de Promotores Voluntarios;

26. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

27. Servicios de Salud de Zacatecas;

28. Sistema Estatal para el Desarrollo Integral de la Familia;

29. Sistema Zacatecano de Radio y Televisión;

30. Universidad Politécnica de Zacatecas;

31. Universidad Politécnica del Sur de Zacatecas; i

32. Universidad Tecnológica de Zacatecas.

NAPOMENE UZ ODJELJAK B

Opća pravila

1. Obuhvaćeni su svi subjekti podređeni subjektima vlasti ispod središnje razine navedenima na potpopisu 1 (Subjekti vlasti) svake savezne države, pod uvjetom da subjekt nema zasebnu pravnu osobnost.

2. Prijevod naziva subjekata navedenih u ovom odjeljku navodi se samo u svrhu upućivanja i nije službeni prijevod.

Isključenje iz područja primjene

3. Odjeljak G (Projekti javno-privatnih partnerstava) ne primjenjuje se na ovaj odjeljak.

4. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na javnu nabavu robe, usluga i građevinskih usluga povezanih sa zatvorskim sustavima u okviru ovog odjeljka.

5. Poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na javnu nabavu robe, usluge i građevinskih usluga neovisno o izvoru javnih financijskih sredstava uz sljedeće iznimke:

(a) za Ciudad de México nabava robe i usluga obuhvaćena je samo u mjeri u kojoj se financira financijskim doprinosima u okviru ogranka Ramo 33 Saveznog proračuna za rashode i pruža u skladu s poglavljem V. Zakona o fiskalnoj koordinaciji (Capítulo V de la Ley de Coordinación Fiscal);

(b) za Estado de México javna nabava robe, usluga i građevinskih usluga obuhvaćena je samo u mjeri u kojoj se financira financijskim doprinosima u okviru ogranaka Ramo 28 i Ramo 33 Saveznog proračuna za rashode i pruža u skladu s poglavljem V. Zakona o fiskalnoj koordinaciji (Capítulo V de la Ley de Coordinación Fiscal); i

(c) za Jalisco javna nabava robe i usluga obuhvaćena je samo u mjeri u kojoj se financira financijskim doprinosima u okviru ogranaka Ramo 28 i Ramo 33 Saveznog proračuna za rashode i pruža u skladu s poglavljem V. Zakona o fiskalnoj koordinaciji (Capítulo V de la Ley de Coordinación Fiscal).

6. Za Durango poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se pri nabavi:

(a) povezanoj s građevinskim uslugama za obrazovni sektor;

(b) povezanoj s projektima i aktivnostima koje proizlaze iz socijalnih programa; i

(c) školskih uniformi.

7. Za subjekte navedene na potpopisu 1. (Subjekti vlasti) savezne države Estado de México primjenjivi prag za javnu nabavu građevinskih usluga iz odjeljka F iznosi 12 721 740 USD.

8. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na javnu nabavu savezne države Jalisco prije nego što proteknu tri godine od datuma potpisivanja ovog Sporazuma.

9. Odredbe poglavlja 21. (Javna nabava) povezane s upotrebom elektroničkih sredstava ne primjenjuju se na javnu nabavu savezne države Veracruz prije nego što proteknu četiri godine od datuma potpisa ovog Sporazuma.

10. Za Zacatecas:

(a) područje primjene za robu obuhvaća samo robu iz skupina FSC 10, FSC 12, FSC 14, FSC 63, FSC 66, FSC 68, FSC 71, FSC 70, FSC 74 i FSC 9999 Savezne klasifikacije za nabavu;

(b) područje primjene za usluge obuhvaća samo usluge iz kategorija D304, D316, D399, J015, J016, J017, L099 i R019 Zajedničkog klasifikacijskog sustava utvrđenog u Dodatku 13-D-1 (Zajednički klasifikacijski sustav) Sporazumu između Sjedinjenih Američkih Država, Sjedinjenih Meksičkih Država i Kanade uspostavljenom Prilogom I. Protokolu o zamjeni Sjevernoameričkog sporazuma o slobodnoj trgovini Sporazumom između Sjedinjenih Američkih Država, Sjedinjenih Meksičkih Država i Kanade, koji je sastavljen u Buenos Airesu 30. studenoga 2018. (dalje u tekstu „sporazum USMCA"; i

(c) podrazumijeva se da područje primjene za građevinske usluge navedene u odjeljku F (Građevinske usluge) obuhvaća nabavu koju provode obuhvaćeni subjekti savezne države Zacatecas.

Povećanje uzajamnog pristupa tržištu

11. Meksiko najkasnije dvije godine nakon datuma potpisa ovog Sporazuma dostavlja Europskoj uniji ponudu za proširenje područja primjene ovog odjeljka na naručitelje iz saveznih država Aguascalientes i Coahuila.

12. Meksiko najkasnije pet godina od datuma potpisivanja ovog Sporazuma Europskoj uniji dostavlja ponudu za proširenje područja primjene ovog odjeljka.

Nakon što stranke razmijene ponude za veći pristup tržištu iz ove točke i točke 1. napomena uz odjeljak B (Subjekti vlasti ispod središnje razine) Priloga 21.-A (Obuhvaćena nabava Europske unije), Pododbor za javnu nabavu osnovan člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (j), ako predstavnici stranaka u tom pododboru smatraju da je ponuđeni pristup tržištu istovjetan, za Zajedničko vijeće priprema odluku o izmjeni ovog odjeljka u skladu s člankom 21.19. (Pododbor za javnu nabavu) točkom (b).

13. Zajedničko vijeće donosi odluku o izmjeni ovog odjeljka u skladu s ponudama iz točaka 11. i 12. u roku od šest mjeseci od predmetne ponude , podložno završetku unutarnjih postupaka svake stranke.

14. Iznosi pragova izraženi u USD iz ovog odjeljka svake se godine prilagođavaju kako bi se uzela u obzir stopa inflacije Sjedinjenih Američkih Država usporedno s prilagodbama sporazuma USMCA s pomoću sljedeće formule:

$$T_0 \text{ x } (1 + \pi_i) = T_1$$

T_0= vrijednost praga u osnovnom razdoblju

π_i = kumulativna stopa inflacije SAD-a za i-to dvogodišnje razdoblje

T_1 = nova vrijednost praga.

Prilagodba pragova izračunava se u skladu sa sljedećim:

(a) stopa inflacije Sjedinjenih Američkih Država mjeri se Indeksom proizvođačkih cijena za gotove proizvode koji objavljuje Ured za statistiku rada SAD-a; i

(b) prilagodbe se izračunavaju korištenjem dvogodišnjih razdoblja, pri čemu svako razdoblje počinje 1. studenoga, a stupaju na snagu 1. siječnja neposredno nakon završetka dvogodišnjeg razdoblja.

Meksiko obavješćuje Europsku uniju o prilagođenim vrijednostima pragova najkasnije 16. studenoga godine koja prethodi godini u kojoj prilagodba stupa na snagu.

15. Meksiko izračunava i pretvara vrijednost pragova u meksičke pezoe s pomoću stope konverzije Meksičke banke (Banco de México). Ta je stopa konverzije vrijednost meksičkog pezoa u odnosu na američki dolar1. prosinca i 1. lipnja svake godine ili prvog sljedećeg radnog dana. Stopa konverzije od 1. prosinca primjenjuje se od 1. siječnja do 30. lipnja sljedeće godine, a stopa konverzije od 1. lipnja primjenjuje se od 1. srpnja do 31. prosinca iste godine.

Meksiko obavješćuje Europsku uniju o stopi konverzije i utvrđenim vrijednostima pragova u meksičkim pezoima prije njihove primjene.

16. Informacije povezane s pragovima objavljuju se na sljedećim internetskim stranicama: www.compranet.gob.mx.

ODJELJAK C

OSTALI SUBJEKTI

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno općim napomenama u odjeljku H, poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na naručitelje iz Meksika navedene u ovom odjeljku ako je vrijednost nabave jednaka sljedećim pragovima ili ih prelazi:

(a) 397 535 USD za robu i usluge obuhvaćene odjeljcima D i E; i

(b) 12 721 740 USD za građevinske usluge i projekte javno-privatnih partnerstava obuhvaćene odjeljcima F i G.

2. Pragovi utvrđeni u točki 1. odnose se na 2018. i podložni su inflaciji u skladu s odjeljkom H (Opće napomene) točkom 16.

POPIS OSTALIH SUBJEKATA

1. Aeropuerto Internacional de la Ciudad de México, S.A. de C.V. (Međunarodna zračna luka Ciudad de México).

2. Aeropuertos y Servicios Auxiliares (ASA) (Zračne luke i pomoćne službe).

3. Caminos y Puentes Federales de Ingresos y Servicios Conexos (CAPUFE) (Savezne ceste i mostovi s naplatom cestarine te povezane službe).

4. Centro de Integración Juvenil, A.C. (Centri za integraciju mladih).

5. Comisión Federal de Electricidad (CFE) (Savezno povjerenstvo za električnu energiju), uključujući:

   (a) Comisión Federal de Electricidad (Coorporativo) (Savezno povjerenstvo za električnu energiju – poduzeća);

   (b) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Distribución (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za distribuciju);

   (c) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Transmisión (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za prijenos);

   (d) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación I (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za proizvodnju I);

   (e) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación II (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za proizvodnju II);

   (f) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación III (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za proizvodnju III);

   (g) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación IV (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za proizvodnju IV);

   (h) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación V (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za proizvodnju V);

   (i) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación VI (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za proizvodnju VI); i

   (j) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Suministrador de Servicios Básicos (Poduzeće Saveznog povjerenstva za električnu energiju za pružanje osnovnih usluga).

6. Comisión Nacional del Agua (Nacionalno povjerenstvo za vode).

7. Comisión Nacional Forestal (Nacionalno povjerenstvo za šumarstvo).

8. Comisión Nacional para el Desarrollo de los Pueblos Indigenas (Nacionalno povjerenstvo za razvoj autohtonih naroda).

9. Comisión para la Regularización de la Tenencia de la Tierra (Povjerenstvo za uređivanje zemljišnih posjeda).

10. Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología (CONACYT) (Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju).

11. Consejo de Promoción Turística de México, S.A. de C.V. (Meksička turistička zajednica).

12. Distribuidora Impulsora Comercial de Conasupo S.A. de C.V. (Diconsa) (Komercijalni distributer i promicanje trgovine).

13. Ferrocarril del Istmo de Tehuantepec, S.A. de C.V. (Željeznica regije Itsmo de Tehuantepec).

14. Grupo Aeroportuario de la Ciudad de México S.A. de C.V. (Skupina zračnih luka Ciudad de México).

15. Instituto Mexicano de Cinematografía (Meksički institut za kinematografiju).

16. Instituto Mexicano de la Juventud (Meksički institut za mlade).

17. Instituto Mexicano del Seguro Social (IMSS) (Meksički institut za socijalnu sigurnost).

18. Instituto Nacional de la Infraestructura Física Educativa (Nacionalni institut za infrastrukturu za tjelesni odgoj).

19. Instituto Nacional de las Mujeres (Nacionalni institut za žene).

20. Instituto Mexicano de la Propiedad Industrial (Meksički institut za industrijsko vlasništvo).

21. Instituto Nacional de las Personas Adultas Mayores (Nacionalni institut za starije osobe).

22. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales de los Trabajadores del Estado (ISSSTE) (Institut za socijalnu sigurnosti i usluge za državne zaposlenike).

23. Instituto de Seguridad Social para las Fuerzas Armadas Mexicanas (Institut za socijalnu sigurnost Meksičkih obrambenih snaga).

24. Instituto Nacional para la Educación de los Adultos (Nacionalni institut za obrazovanje odraslih).

25. Leche Industrializada Conasupo S.A. de C.V. (Liconsa) – no incluye la compra de bienes agrícolas adquiridos para programas de apoyo a la agricultura o bienes para la alimentación humana (Industrija mlijeka Conasupo – ne uključujući nabavu poljoprivrednih proizvoda koja se provodi radi promicanja programa potpore poljoprivredi ili programa za prehranu ljudi).

26. Lotería Nacional para la Asistencia Pública (Nacionalna lutrija za javnu pomoć).

27. NOTIMEX S.A. de C.V.

28. Petróleos Mexicanos (PEMEX) – no incluye las compras de combustibles y gas (Meksička industrija nafte – ne uključujući nabavu goriva i nafte):

(a) PEMEX Corporativo (Korporacija – PEMEX);

(b) PEMEX Exploración y Producción (Istraživanje i proizvodnja – PEMEX);

(c) PEMEX Perforación y Servicios (Bušenje i usluge – PEMEX);

(d) PEMEX Transformación Industrial (Industrijska transformacija – PEMEX);

(e) PEMEX Logística (Logistika – PEMEX);

(f) PEMEX Cogeneración y Servicios (Kogeneracija i usluge – PEMEX);

(g) PEMEX Etileno (Etilen – PEMEX); i

(h) PEMEX Fertilizantes (Gnojiva – PEMEX).

29. Instituto Mexicano del Petróleo (Meksički institut za naftu).

30. Procuraduría Federal del Consumidor (Savezni ured tužitelja za potrošače).

31. Pronósticos para la Asistencia Pública (Projekcije za javnu pomoć).

32. Servicio Aeroportuario de la Ciudad de México, S.A. de C.V. (Službe zračne luke Ciudad de México).

33. Servicio Geológico Mexicano (Meksička geološka služba).

34. Servicio Postal Mexicano (Meksička poštanska služba).

35. Sistema Nacional para el Desarrollo Integral de la Familia (DIF) – no incluye las compras de bienes agrícolas adquiridos para programas de apoyo a la agricultura o bienes para la alimentación humana (Nacionalni sustav za sastavni razvoj obitelji – ne uključujući nabavu poljoprivrednih proizvoda koja se provodi radi promicanja programa potpore poljoprivredi ili programa za prehranu ljudi).

36. Talleres Gráficos de México (Meksičke nacionalne tiskare).

37. Financiera para el Bienestar (Socijalna skrb).

38. Consejo Nacional para Prevenir la Discriminación (Nacionalno vijeće za sprečavanje diskriminacije).

39. Autoridad Federal para el Desarrollo de las Zonas Económicas Especiales (Savezno tijelo za razvoj posebnih gospodarskih zona).

40. Comisión Nacional para la Protección y Defensa de los Usuarios de Servicios Financieros (Nacionalno povjerenstvo za zaštitu i obranu korisnika financijskih usluga).

41. Instituto para el Desarrollo Técnico de las Haciendas Públicas (Institut za tehnički razvoj javnih riznica).

42. Centro Nacional para el Desarrollo y la Inclusión de las Personas con Discapacidad (Nacionalni centar za razvoj i uključivanje osoba s invaliditetom).

43. Centro Nacional de Metrología (Nacionalni meteorološki centar).

44. Hospital Juárez de México (Meksička bolnica Juárez).

45. Hospital General Dr. Manuel Gea González (Opća bolnica Dr. Manuel Gea González).

46. Hospital General de México Dr. Eduardo Liceaga (Meksička opća bolnica Dr. Eduardo Liceaga).

47. Hospital Infantil de México Federico Gómez (Meksička dječja bolnica Federico Gómez).

48. Comité Nacional para el Desarrollo Sustentable de la Caña de Azúcar (Nacionalno povjerenstvo za održivi razvoj šećerne trske).

49. Productora Nacional de Biológicos Veterinarios (Nacionalni proizvođač veterinarskih bioloških pripravaka).

50. Organismo Promotor de Inversiones en Telecomunicaciones (Organizacija za promicanje ulaganja u telekomunikacije).

51. Comisión Nacional de los Salarios Mínimos (Nacionalno povjerenstvo za minimalne plaće).

52. Comisión Nacional de Vivienda (Nacionalno stambeno povjerenstvo).

53. Centro Nacional del Control del Gas Natural (Nacionalni kontrolni centar za prirodni plin).

54. Centro Nacional de Control de Energía (Nacionalni kontrolni centar za energiju).

55. Administración Portuaria Integral de Altamira, S.A de C.V. (Lučka uprava Altamira, S.A de C.V.).

56. Administración Portuaria Integral de Lázaro Cárdenas, S.A de C.V. (Lučka uprava Lázaro Cárdenas, S.A de C.V.).

57. Administración Portuaria Integral de Manzanillo, S.A de C.V. (Lučka uprava Manzanillo, S.A de C.V.).

58. Administración Portuaria Integral de Veracruz, S.A de C.V. (Lučka uprava Veracruz, S.A de C.V.).

59. Instituto Nacional de Lenguas Indígenas (Nacionalni institut za autohtone jezike).

60. Instituto Nacional de Ciencias Penales (Nacionalni institut za kaznene znanosti).

61. Comisión Nacional de los Derechos Humanos (Nacionalno povjerenstvo za ljudska prava).

62. Instituto Nacional de Estadística y Geografía (Nacionalni institut za statistiku i geografiju).

63. Comisión Nacional Antimonopolio (Nacionalno povjerenstvo za borbu protiv monopola).

64. Comisión Reguladora de Telecomunicaciones (Regulatorno povjerenstvo za telekomunikacije).

NAPOMENE UZ ODJELJAK C

Prijevod naziva subjekata navedenih u ovom odjeljku navodi se samo u svrhu upućivanja i nije službeni prijevod.

ODJELJAK D

ROBA

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno općim napomenama uz odjeljak H, poglavlje 21. (Javna nabava) odnosi se na nabavu sve robe koju nabavljaju subjekti navedeni u odjeljcima od A do C.

2. Neovisno o točki 1., za nabavu Ministarstva nacionalne obrane (Secretaría de la Defensa Nacional) i Ministarstva ratne mornarice (Secretaría de Marina) poglavlje 21. (Javna nabava) odnosi se samo na robu opisanu pod šiframa Savezne klasifikacije za nabavu (Federal Supply Classification, FSC) navedenima u nastavku:

22. Oprema za željeznice

23. Ekranoplani, motorna vozila, prikolice i bicikli (osim autobusa u 2310, bojnih kamiona i prikolica u 2320 i 2330 te borbenih, jurišnih i taktičkih vozila s gusjenicama u 2350)

24. Traktori

25. Komponente opreme vozila

26. Gume i zračnice

29. Dodatni pribor za motore

30. Oprema za mehanički prijenos snage

32. Strojevi i oprema za obradu drva

34. Strojevi za obradu metala

35. Oprema za uslužne djelatnosti i trgovinu

36. Posebni industrijski strojevi

37. Poljoprivredni strojevi i oprema

38. Oprema za građevinarstvo, rudarstvo, iskapanje i održavanje autocesta

39. Oprema za rukovanje materijalima

40. Užad, kabeli, lanci i priključci

41. Oprema za rashladne i klimatizacijske sustave te oprema za strujanje zraka

42. Vatrogasna oprema, oprema za spašavanje i sigurnosna oprema; oprema i materijali za zaštitu okoliša

43. Crpke i kompresori

44. Peći, parni kotlovi i oprema za sušenje; nuklearni reaktori

45. Oprema za vodoinstalacije, grijanje i sanitarne instalacije

46. Oprema za pročišćavanje vode i preradu otpadnih voda

47. Cijevi, kanali, crijeva i priključci

48. Ventili

49. Oprema za održavanje i popravke

52. Mjerni alati

53. Metalni dijelovi i abrazivi

54. Montažne strukture i skele

55. Drvena građa, drvena stolarija, šperploča i furnir

56. Konstrukcijski i građevinski materijal

61. Električni vodiči te oprema za prijenos i distribuciju električne energije

62. Rasvjeta i lampe

63. Alarmni, signalni i sigurnosni detekcijski sustavi

65. Medicinska, stomatološka i veterinarska oprema i pribor

66. Instrumenti i laboratorijska oprema

67. Fotografska oprema

68. Kemikalije i kemijski proizvodi

69. Nastavna pomagala i naprave

70. Oprema za automatsku obradu podataka (uključujući integrirani softver), softver, pribor i pomoćna oprema

71. Namještaj

72. Kućanski i komercijalni namještaj i uređaji

73. Oprema za pripremu i posluživanje hrane

74. Uredski strojevi, sustavi za obradu teksta i videooprema

75. Uredski pribor i uređaji

76. Knjige, karte i druge publikacije (osim 7650: crteži i specifikacije)

77. Glazbeni instrumenti, fonografi i kućni radijski prijemnici

78. Oprema za rekreaciju i sport

79. Oprema i pribor za čišćenje

80. Četke, boje, brtvila i ljepila

81. Spremnici, ambalaža i pribor za pakiranje

85. Toaletni proizvodi

87. Poljoprivredne potrepštine

88. Žive životinje

91. Goriva, maziva, ulja i voskovi

93. Materijali izrađeni od nemetala

94. Nemetalne sirovine

96. Rudače, minerali i njihovi primarni proizvodi (osim 9620: minerali, prirodni i sintetički)

99. Razno

ODJELJAK E

USLUGE

Poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na nabavu svih usluga osim građevinskih usluga koje provode subjekti navedeni u odjeljcima od A do C uz iznimku sljedećih usluga utvrđenih u skladu sa Zajedničkim klasifikacijskim sustavom iz Dodatka 13-D-1 (Zajednički klasifikacijski sustav) sporazumu USMCA:

A		Istraživanje i razvoj
		Svi razredi
C		Arhitektonske i inženjerske usluge
	C130	Obnova (samo za konzervaciju povijesnih mjesta i građevina)
D		Obrada podataka i povezane telekomunikacijske usluge
	D304	Telekomunikacijske usluge i usluge prijenosa s automatskom obradom podataka, osim usluga koje su klasificirane kao unaprijeđene ili s dodatnom vrijednosti, koje se definiraju kao telekomunikacijske usluge za koje se upotrebljavaju sustavi računalne obrade koji: (a) reagiraju na format, sadržaj, kôd, protokol ili slične aspekte podataka koje prenosi korisnik, (b) klijentu pružaju dodatne, različite ili restrukturirane informacije ili (c) uključuju interakciju korisnika s pohranjenim podacima. Za potrebe ove definicije stjecanje telekomunikacijskih usluga i usluga prijenosa s automatskom obradom podataka ne uključuje vlasništvo ni pripremu objekata za usluge prijenosa glasa ili podataka.
	D305	Usluge za teleobradu i podjelu vremena s automatskom obradom podataka
	D309	Usluge emitiranja informacija i podataka ili usluge distribucije podataka
	D316	Usluge upravljanja telekomunikacijskom mrežom
	D317	Automatizirane usluge povezane s vijestima, podacima ili drugim informacijama
		Kupnja podataka (elektronički ekvivalent knjiga, periodičnih publikacija, novina itd.)
	D399	Ostale telekomunikacijske usluge s automatskom obradom podataka (uključuje pohranu podataka na vrpcama, CD-ima itd.)
F		Usluge prirodnih resursa
	F011	Pomoćne usluge povezane s pesticidima/insekticidima

G		Zdravstvene i socijalne usluge
		Svi razredi
J		Održavanje, popravak, izmjena, obnova i ugrađivanje robe
		Oprema
	J010	Oružje
	J011	Ratni nuklearni materijal
	J012	Protupožarna oprema i kontrola
	J013	Streljivo i eksplozivi
	J014	Navođeni projektili
	J015	Letjelice i sastavni dijelovi strukture letjelica
	J016	Sastavni dijelovi letjelica i oprema
	J017	Oprema za letjelice za polijetanje, slijetanje i zemaljske usluge
	J018	Svemirska vozila
	J019	Teret, male strukture, teglenice i lebdeća pristaništa
	J020	Plovila i pomorska oprema
	J022	Željeznička oprema
	J023	Kopnena vozila, motorna vozila, prikolice i bicikli
	J024	Traktori
	J025	Dijelovi motornih vozila
	J998	Popravak nenuklearnih plovila

K		Stražarske i povezane usluge (stručne usluge isključivo za zaštitu, aktivnosti osobne sigurnosti koje provode naoružani čuvari)
	K103	Punjenje goriva i druge naftne usluge – osim skladištenja
	K105	Čuvarske usluge (stručne usluge isključivo za zaštitu, aktivnosti osobne sigurnosti i nadzora koje provode naoružani čuvari)
	K109	Nadzorne usluge (stručne usluge isključivo za zaštitu, aktivnosti osobne sigurnosti i nadzora koje provode naoružani čuvari)
	K110	Usluge rukovanja krutim gorivima
L		Financijske i povezane usluge
		Svi razredi
R		Pomoćne stručne, administrativne i upravne usluge
	R003	Pravne usluge
	R004	Certifikacija i akreditacija za proizvode i institucije, osim za obrazovne institucije
	R012	Usluge povezane s patentima i žigovima
	R016	Ugovori o osobnim uslugama
	R101	Sudski vještak (samo za pravne usluge)
	R103	Usluge dostavljača i prenošenja poruka
	R105	Usluge slanja i distribucije (osim poštanskih usluga)
	R106	Poštanske usluge
	R116	Usluge sudskih zapisničara
	R200	Vojno novačenje
S		Komunalne usluge
		Svi razredi

T		Komunikacijske, fotografske, kartografske, tiskarske i publikacijske usluge
	T000	Komunikacijska istraživanja
	T001	Usluge istraživanja tržišta i javnog mijenja (bivše usluge telefonskog i terenskog intervjuiranja, uključujući testiranja fokusnih grupa, sindicirana istraživanja i istraživanja o stavovima), osim za CPC 86503 Usluge oglašavanja povezane s upravnim savjetovanjem
	T002	Komunikacijske usluge (uključujući usluge povezane s izložbama)
	T004	Usluge povezane s odnosima s javnošću (uključujući usluge pisanja, planiranja događanja i upravljanja događanjima, odnose s medijima, radijsku i televizijsku analizu, usluge tiska)
	T005	Umjetničke/grafičke usluge
	T008	Usluge obrade filmova
	T009	Usluge produkcije filmova/videozapisa
	T010	Usluge povezane s mikrofišem
	T013	Opće fotografske usluge – fotografije
	T014	Usluge tiska/uveza
	T015	Usluge reprodukcije
	T017	Opće fotografske usluge – filmovi
	T018	Audio/vizualne usluge
	T099	Ostale komunikacijske, fotografske, kartografske, tiskarske i publikacijske usluge
U		Usluge obrazovanja i osposobljavanja
	U003	Osposobljavanje pričuve (vojska)

	U010	Certifikacija i akreditacija za obrazovne institucije
V		Prometne, putničke i relokacijske usluge
		Svi razredi (osim V503 Usluge putničkih agenata)
W		Zakup i iznajmljivanje opreme za koje je potrebna zaštita patenata, autorskih prava ili drugih vlasničkih prava
	W058	Oprema za komunikaciju, detekciju i koherentno zračenje

NAPOMENE UZ ODJELJAK E

1. U razdoblju od najviše pet godina nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu Meksiko Zajedničkom vijeću predlaže potrebne izmjene ovog odjeljka kako bi se njegova klasifikacija na temelju Sjevernoameričkog sporazuma o slobodnoj trgovini uskladila s oznakama CPC-a na temelju Privremene središnje klasifikacije proizvoda Ujedinjenih naroda. Zajedničko vijeće predložene izmjene donosi odlukom.

2. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na rad državnih objekata pod koncesijama.

3. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na usluge povezane s robom koju nabavljaju Ministarstvo nacionalne obrane (Secretaría de la Defensa Nacional) i Ministarstvo ratne mornarice (Secretaría de Marina) koja nije obuhvaćena poglavljem 21. (Javna nabava).

4. Podrazumijeva se da je pružanje usluga obuhvaćenih poglavljem 21., kad je riječ o prekograničnom pružanju usluga, podložno poglavlju 11. (Prekogranična trgovina uslugama), poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe) i poglavlju 18. (Financijske usluge).

ODJELJAK F

GRAĐEVINSKE USLUGE

Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Prilogu i podložno općim napomenama uz odjeljak H, poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na sve građevinske usluge koje nabavljaju subjekti navedeni u odjeljcima od A do C, a koji su utvrđeni u pododjeljku 51 Privremene središnje klasifikacije proizvoda Ujedinjenih naroda (CPC).

ODJELJAK G

PROJEKTI JAVNO-PRIVATNIH PARTNERSTAVA

1. Za potrebe ovog Priloga:

„projekti javno-privatnih partnerstava” znači projekti koji se razvijaju u okviru programa s ciljem pružanja usluga javnom sektoru, trgovcima na veliko, posrednicima ili krajnjim potrošačima i koji se provode u obliku dugoročnog ugovornog odnosa između javnog tijela i privatnog gospodarskog subjekta ([1]), pri čemu privatni gospodarski subjekt u potpunosti ili djelomično osigurava infrastrukturu.

([1]) Podrazumijeva se da svi projekti javno-privatnih partnerstava uključuju podjelu rizika između javnog i privatnog sektora u različitim fazama projekata.

2. Projekti javno-privatnih partnerstava koje dodjeljuju naručitelji navedeni u odjeljcima A i C are obuhvaćeni su poglavljem 21. (Javna nabava).

3. Članak 21.6. (Obavijesti) stavak 4. i članak 21.17. (Domaći postupci preispitivanja) ne primjenjuju se na projekte javno-privatnih partnerstava obuhvaćene u skladu s točkom 2.

4. Meksiko za potrebe evaluacije nezatraženih prijedloga projekata javno-privatnih partnerstava primjenjuje vlastito pravo i odnosi se prema društvima iz Europske unije isto kao i prema društvima iz Meksika.

NAPOMENE UZ ODJELJAK G

1. Projekti privatno-javnih partnerstava mogu se upotrebljavati za aktivnosti za koje je u skladu s pravom Meksika dopušteno sudjelovanje privatnog sektora i za koje su odobrene dozvole, ovlaštenja ili koncesije potrebne za pružanje povezanih usluga.

2. Neovisno o odredbama poglavlja 21. (Javna nabava), subjekti navedeni u odjeljku A u skladu s pravom Meksika mogu zahtijevati lokalni poslovni nastan odabranog ponuditelja u svrhu razvoja projekata privatno-javnih partnerstava i upravljanja njima.

3. Naručitelji u kontekstu projekata javno-pravnih partnerstava mogu primijeniti ograničeni postupak nabave u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 21.12. (Ograničeni postupak nabave) ovog Sporazuma i članku 64. Zakona o javno-privatnim udruženjima (Ley de Asociaciones Público Privadas), kako je izmijenjen 21. travnja 2016. Dekretom o reformi i stavljanju izvan snage više odredbi Zakona o javno-privatnim udruženjima (Decreto por el que se reforman y derogan diversas disposiciones de la Ley de Asociaciones Público Privadas).

4. Društva iz Europske unije imaju isti pristup postupcima preispitivanja kao i društva iz Meksika.

ODJELJAK H

OPĆE NAPOMENE

Opće iznimke

1. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na nabavu:

(a) radi komercijalne preprodaje u maloprodajnim trgovinama u državnom vlasništvu;

(b) radi kupnje robe i usluga koju obuhvaćeni subjekt provodi putem vlastitih podređenih subjekata;

(c) koju provodi jedan obuhvaćeni subjekt tako što je nabavlja od drugog subjekta, pod uvjetom da obuhvaćeni subjekt provodi kontrolu nad tim drugim subjektom na sličan način kao što je provodi nad svojim vlastitim podređenim subjektima; ili

(d) radi kupnje vode i nabave energije ili goriva za proizvodnju energije.

2. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na javne komunalne usluge, uključujući telekomunikacijske usluge, usluge prijenosa te usluge povezane s vodom i energijom.

3. Poglavlje 21. (Javna nabava) ne primjenjuje se na prometne usluge, uključujući kopneni promet (CPC 71); vodni promet (CPC 72); zračni promet (CPC 73); prateći i pomoćni promet (CPC 74); poštanske i telekomunikacijske usluge (CPC 75); i usluge popravka ostale prijevozne opreme, uz naknadu ili na osnovi ugovora (CPC 8868).

4. Poglavlje 21. (Javna nabava) primjenjuje se na ugovore o „izgradnji, radu i prijenosu" i ugovore o koncesijama za javne radove samo u mjeri u kojoj su ti ugovori obuhvaćeni odjeljkom G (Projekti javno-privatnih partnerstava).

Izuzimanje ugovora o javnoj nabavi

5. Neovisno o poglavlju 21. (Javna nabava), Meksiko može izuzeti ugovore o javnoj nabavi od obveza iz tog poglavlja pod sljedećim uvjetima:

(a) ukupna vrijednost izuzetih ugovora o javnoj nabavi ne smije premašiti iznos ekvivalentan 2 328 000 000 USD u meksičkim pezoima u svakoj kalendarskoj godini od datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu, što mogu iskoristiti svi naručitelji, među ostalim PEMEX i CFE;

(b) ukupna vrijednost ugovora o javnoj nabavi u okviru istog razreda FSC-a (ili drugog klasifikacijskog sustava o kojem se stranke dogovore) koji se mogu izuzeti u skladu s ovom točkom u istoj godini ne smije prijeći 10 % ukupne vrijednosti ugovora koji se mogu izuzeti za tu godinu u skladu s ovom točkom;

(c) nijedan subjekt podložan podtočki (a) ne može u jednoj kalendarskoj godini izuzeti ugovore u vrijednosti većoj od 20 % ukupne vrijednosti ugovora koji se mogu izuzeti te godine; i

(d) ukupna vrijednost ugovora koje izuzimaju PEMEX i CFE svake kalendarske godine ne smije prelaziti iznos ekvivalentan 466 000 000 USD u meksičkim pezoima.

6. Počevši od siječnja u kalendarskoj godini nakon godine stupanja ovog Sporazuma na snagu vrijednosti u američkim dolarima iz točke 5. na godišnjoj se osnovi prilagođavaju za kumulativnu inflaciju, na temelju implicitnog deflatora cijena za bruto domaći proizvod Sjedinjenih Američkih Država (United States Gross Domestic Product, USGDP) ili indeksa koji ga zamjenjuje i koji objavljuje Vijeće gospodarskih savjetnika u publikaciji „Economic Indicators".

Vrijednosti u američkim dolarima prilagođene za kumulativnu inflaciju do siječnja svake kalendarske godine nakon 2018. jednake su izvornim vrijednostima u američkim dolarima pomnoženima s omjerom implicitnog deflatora cijena za USGDP ili indeksa koji ga zamjenjuje i koji objavljuje Vijeće gospodarskih savjetnika u publikaciji „Economic Indicators", aktualnim za siječanj te godine, i implicitnog deflatora cijena za USGDP ili indeksa koji ga zamjenjuje i koji objavljuje Vijeće gospodarskih savjetnika u publikaciji „Economic Indicators", aktualnim za siječanj 2018., pod uvjetom da se ti deflatori cijena temelje na istoj osnovnoj godini.

Prilagođene vrijednosti u američkim dolarima dobivene na taj način zaokružuju se na najbliži milijun američkih dolara. Meksiko obavješćuje Europsku uniju o prilagođenim vrijednostima u američkim dolarima tijekom siječnja u godini u kojoj prilagodba stupa na snagu.

7. Ako Meksiko u određenoj godini premaši ukupnu vrijednost ugovora koje može izuzeti u skladu s točkom 5., Meksiko se savjetuje s Europskom unijom kako bi se utvrdila naknada u obliku dodatnih mogućnosti za javnu nabavu tijekom sljedeće godine. Savjetovanjima se ne dovode u pitanje prava druge stranke u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova).

Zahtjevi lokalnog sadržaja za PEMEX i CFE

8. Neovisno o poglavlju 21. (Javna nabava), PEMEX i CFE mogu nametnuti zahtjev lokalnog sadržaja koji ne smije premašiti sljedeće vrijednosti:

(a) 40 % za radno intenzivne projekte „ključ u ruke" ili velike integrirane projekte; ili

(b) 20 % za kapitalno intenzivne projekte „ključ u ruke” ili velike integrirane projekte.

9. Za potrebe ove točke „projekt ‚ključ u ruke' ili veliki integrirani projekt” znači projekt izgradnje, opskrbe ili ugradnje koji provodi glavni izvođač u skladu s pravom koje mu je dodijelio subjekt i u skladu s kojim:

(a) glavni izvođač ima ovlaštenje za odabir općih ugovaratelja ili podugovaratelja;

(b) ni PEMEX ni CFE ne financiraju projekt;

(c) glavni izvođač snosi rizike povezane s neispunjenjem obveza; i

(d) objektom će upravljati subjekt ili će se njime upravljati putem ugovora o javnoj nabavi tog subjekta.

10. Ako PEMEX ili CFE na temelju međunarodnog sporazuma ili meksičkog zakona, drugog propisa ili politike donesu odluku o smanjenju tog postotka vrijednosti ugovora, tim postotkom trajno se zamjenjuju prethodno navedeni postoci. Pri primjeni ove napomene naručitelji iz Meksika ponuditeljima iz Europske unije odobravaju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju ponuditeljima iz Meksika ili drugih trećih zemalja.

11. Pojam „lokalni sadržaj” odnosi se na troškove za komponente, potkomponente i sirovine proizvedene u Meksiku, uključujući troškove radne snage i drugih povezanih usluga, kao što su usluge podrške nakon prodaje i održavanja, kako je utvrđeno u javnom natječaju. Obuhvaća i sve troškove povezane sa završnim sastavljanjem u Meksiku. Ponuditelj ima pravo odrediti koji će se dio vrijednosti ugovora ispuniti upotrebom vrijednosti stečene u Meksiku, na temelju mogućnosti utvrđenih u obavijesti o javnom natječaju.

12. Prihvatljivi troškovi moraju biti razumno fleksibilni kako bi odabrani ponuditelj na temelju tržišnog natjecanja, među ostalim u pogledu cijene i kvalitete, mogao odrediti kojem će meksičkom dobavljaču isplatiti postotak vrijednosti ugovora. PEMEX i CFE ne smiju razdvajati ugovore kako bi se ponuditelju ograničio izbor prihvatljivih troškova.

13. Naručitelji moraju jasno i objektivno navesti postojanje zahtjeva lokalnog sadržaja te povezane uvjete u obavijestima o javnom natječaju i ugovoru.

14. Meksiko deset godina nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu dostavlja izvješće o primjeni ove točke Pododboru za javnu nabavu osnovanom člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) stavkom 1. točkom (g).

15. Ništa u poglavlju 21. (Javna nabava) ne tumači se kao da se od PEMEX-a zahtijeva sklapanje ugovorâ o podjeli rizika.

Formula za prilagodbu pragova

16. Vrijednosti pragova izražene u USD u odjeljcima A i C ovog Priloga svake se kalendarske godine prilagođavaju inflaciji po stopi koja je utvrđena za Sjedinjene Američke Države u skladu s formulom za prilagodbu pragova iz točke 1. odjeljka G Priloga 13.-A (Raspored za Meksiko) poglavlju 13. (Javna nabava) sporazuma USMCA.

Meksiko obavješćuje Europsku uniju o stopi inflacije koju su utvrdile Sjedinjene Američke Države najkasnije 18. studenoga u godini koja prethodi godini u kojoj prilagodba stupa na snagu.

17. Meksiko izračunava i pretvara vrijednost pragova u meksičke pezoe s pomoću stope konverzije Meksičke banke (Banco de México). Ta je stopa konverzije vrijednost meksičkog pezoa u odnosu na američki dolar 1. prosinca i 1. lipnja svake godine ili prvog sljedećeg radnog dana. Stopa konverzije od 1. prosinca primjenjuje se od 1. siječnja do 30. lipnja sljedeće godine, a stopa konverzije od 1. lipnja primjenjuje se od 1. srpnja do 31. prosinca iste godine. Meksiko obavješćuje Europsku uniju o stopi konverzije i utvrđenim vrijednostima pragova u meksičkim pezoima prije njihove primjene.

18. Informacije povezane s pragovima objavljuju se na sljedećim internetskim stranicama: www.compranet.gob.mx.

ODJELJAK I

INFORMACIJE O JAVNOJ NABAVI

Meksiko objavljuje informacije o javnoj nabavi na sljedećim internetskim stranicama:

A Objava općih mjera za javnu nabavu

I. Za subjekte središnje vlasti i ostale subjekte

www.dof.gob.mx

II. Za subjekte vlasti ispod središnje razine i ostale subjekte

Chihuahua

http://www.chihuahua.gob.mx/periodicooficial

Ciudad de México

https://www.consejeria.cdmx.gob.mx/gaceta-oficial

Colima

http://www.periodicooficial.col.gob.mx/p/indexperi.php

Durango

http://secretariageneral.durango.gob.mx/periodico-oficial/

Estado de México

https://legislacion.edomex.gob.mx/ve_periodico_oficial

Guanajuato

http://periodico.guanajuato.gob.mx/faces/publico/InicioPub.jsf?_adf.ctrl-state=10xvevwyq7_3

Jalisco

https://periodicooficial.jalisco.gob.mx/periodicos/periodico-oficial

Morelos

http://periodico.morelos.gob.mx/

Nuevo León
http://www.nl.gob.mx/aplicaciones/periodicooficialdelestado

Puebla
http://periodicooficial.puebla.gob.mx/

Querétaro
http://lasombradearteaga.segobqueretaro.gob.mx/

San Luis Potosí
http://apps.slp.gob.mx/po/ConsultaDocumentos.aspx

Veracruz
http://www.veracruz.gob.mx/gaceta-oficial/

Zacatecas
http://periodico.zacatecas.gob.mx/

B Objava obavijesti o javnoj nabavi

I. Za subjekte središnje vlasti i ostale subjekte
(a) www.compranet.gob.mx

(b) www.pemex.com

(c) www.cfe.gob.mx

II. Za subjekte vlasti ispod središnje razine i ostale subjekte

Chihuahua
https://contrataciones.chihuahua.gob.mx/

Ciudad de México
https://www.tianguisdigital.cdmx.gob.mx/

Colima
https://proveedores.col.gob.mx/

Durango
https://comprasestatal.durango.gob.mx/

Estado de México
https://compramex.edomex.gob.mx/compramex/public/home.xhtml

Guanajuato

https://transparencia.guanajuato.gob.mx/transparencia/informacion_publica_licitaciones.php

Jalisco

https://encompras.jalisco.gob.mx/compras/encompras

Morelos

https://compras.morelos.gob.mx/

Nuevo León

http://secop.nl.gob.mx/

Puebla

http://licitaciones.puebla.gob.mx/

Querétaro

https://www.queretaro.gob.mx/OM/Adquisiciones/

San Luis Potosí

http://apps.slp.gob.mx/po/ConsultaDocumentos.aspx

Veracruz

http://www.veracruz.gob.mx/finanzas/transparencia-abrogada/transparencia-fiscal/licitaciones/

Zacatecas

http://funcionpublica.zacatecas.gob.mx/licitaciones.php

PRILOG 22.-A

NESUKLADNE DJELATNOSTI MEKSIKA

NAPOMENA S OBJAŠNJENJIMA

1. Popisom Meksika u ovom Prilogu utvrđuju se, u skladu s člankom 22.4. (Nesukladne djelatnosti), nesukladne djelatnosti poduzeća u državnom vlasništvu ili određenog monopola na koje se ne primjenjuju obveze iz članka 22.6. (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja).

2. Za svaku stavku na popisu utvrđeni su sljedeći elementi:

(a) „predmetna obveza" odnosi se na obveze utvrđene u članku 22.6. (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja) koje se u skladu s člankom 22.4. (Nesukladne djelatnosti) ne primjenjuju na nesukladne djelatnosti poduzeća u državnom vlasništvu ili određenog monopola, kako je utvrđeno u podtočki (c);

(b) „subjekt" znači poduzeće u državnom vlasništvu ili određeni monopol na koji se stavka odnosi;

(c) „opseg nesukladnih djelatnosti" sadržava opis opsega nesukladnih djelatnosti poduzeća u državnom vlasništvu ili određenog monopola na koji se stavka odnosi; i

(d) „mjere" radi transparentnosti sadržavaju neiscrpan popis zakona, drugih propisa ili drugih mjera u skladu s kojima poduzeće u državnom vlasništvu ili određeni monopol provodi nesukladne djelatnosti na koje se stavka odnosi.

POPIS MEKSIKA

Predmetne obveze:	Članak 22.6. stavak 1. točka (a) (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja)
Subjekt:	Savezno povjerenstvo za električnu energiju (Comisión Federal de Electricidad), njegova društva kćeri i povezana društva te njegova nova ili restrukturirana društva ili društva nasljednici
Opseg nesukladnih djelatnosti:	Subjekt pri kupnji robe i usluga može dati prednost robi i uslugama društava iz Meksika, u skladu s mjerama navedenima u nastavku, pri provedbi djelatnosti na državnom području Meksika u skladu sa svojim pravnim ovlastima. Meksiko može zahtijevati da subjekt u ugovore i dozvole koje se dodjeljuju tom subjektu uključi davanje prednosti kupnji robe i usluga društava iz Meksika pri, među ostalim, financiranju, ugradnji, održavanju i proširenju infrastrukture koja je potrebna za pružanje javne usluge povezane sa sektorom električne energije, u skladu sa zakonom Ley del Sector Eléctrico. Prethodno opisana prednost za robu i usluge daje se u skladu sa stavkom iz Dodatka I.-B-1., I.-MX-14. (Električna energija). Podrazumijeva se da ova stavka ne utječe na obveze utvrđene u članku 22.6. stavku 1. točki (b) (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja).

Predmetne obveze:	Članak 22.6. stavak 1. točka (a) (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja)
Mjere:	(a) Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos (Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država), članci 25., 27. i 28. (b) Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía (Odluka o izmjeni i dopuni različitih odredbi Političkog ustava Sjedinjenih Meksičkih Država o energiji), objavljena u Službenom listu 31. listopada 2024. (c) Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad (Državno javno poduzeće, Zakon o Saveznom povjerenstvu za električnu energiju), članci 1., 3., 8., 65. i 81. (d) Ley del Sector Eléctrico (Zakon o sektoru električne energije), članci 1., 2., 4., 5., 8., 10., 12., 13., 29., 40., od 44. do 48., 57., 60., 61., 108. i 109. (e) Ley del Sector de Hidrocarburos (Zakon o sektoru ugljikovodika), članci 95. i 104. (f) Ley de Ingresos sobre Hidrocarburos (Zakon o prihodima od ugljikovodika), članak 31. (g) Ley Reglamentaria del artículo 27 Constitucional en Materia Nuclear (Regulatorni zakon o članku 27. Ustava o nuklearnim tvarima) kako je objavljen u Službenom listu 4. veljače 1985. i njegovo najnovije ažuriranje od 9. travnja 2012., članak 15. točke 1. i 2. te 49. (h) provedbeni zakoni i drugi propisi mjera iz točaka od (a) do(g)
Predmetne obveze:	Članak 22.6. stavak 1. točka (a) (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja)
Subjekt:	Petróleos Mexicanos, njegova društva kćeri i povezana društva te njegova nova ili restrukturirana društva ili društva nasljednici
Opseg nesukladnih djelatnosti:	Subjekt pri kupnji robe i usluga može dati prednost robi i uslugama društava iz Meksika, u skladu s mjerama navedenima u nastavku, pri istraživanju i proizvodnji nafte i drugih ugljikovodika na državnom području Meksika. Meksiko može zahtijevati da subjekt u pravima, ugovorima o istraživanju i proizvodnji te dozvolama koje se dodjeljuju tom subjektu uključi davanje prednosti kupnji domaće robe ili usluga. Prosječni domaći udio za djelatnosti istraživanja i proizvodnje je najmanje 35 %. Za dubokomorske i iznimno dubokomorske projekte Ministarstvo gospodarstva utvrđuje metodologiju za mjerenje domaćeg udjela u djelatnostima istraživanja i vađenja i ugovorima, te za provjeru usklađenosti postotka domaćeg udjela s utvrđenim programom usklađenosti. Prethodno opisana prednost za robu i usluge daje se u skladu sa stavkom iz Dodatka I.-B-1., I.-MX-12. (Energija). Podrazumijeva se da ova stavka ne utječe na obveze utvrđene u članku 22.6. stavku 1. točki (b) (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja). Ministarstvo energetike može poduzeću u državnom vlasništvu čiji je jedini cilj istraživanje i vađenje ugljikovodika odobriti izravno pravo na razvoj predmetnih djelatnosti ako Ministarstvo energetike dokaže da je to najprimjereniji mehanizam za interese države u smislu proizvodnje i osiguranja opskrbe ugljikovodika.

Predmetne obveze:	Članak 22.6. stavak 1. točka (a) (Nediskriminirajuće postupanje i komercijalna razmatranja)
Mjere:	(a) Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos (Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država), članci 25., 27. i 28. (b) Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía (Odluka o izmjeni i dopuni različitih odredbi Političkog ustava Sjedinjenih Meksičkih Država o energiji), objavljena u Službenom listu 31. listopada 2024. (c) Ley del Sector de Hidrocarburos (Zakon o sektoru ugljikovodika), članci 1., 3., 4., 10. do 14., 24., 26., 28., 30., 31., 44., 58., 69., 74., 78., 158. i 161. do 163. (d) Ley de Ingresos sobre Hidrocarburos (Zakon o prihodima od ugljikovodika) kako je objavljen u Službenom listu 11. kolovoza 2014. i njegovo najnovije ažuriranje od 18. ožujka 2025., članak 31. (e) Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos (Državno javno poduzeće, Zakon Petróleos Mexicanos) članci 8., 10., 11., 16., 62., 65. i 79. (f) Reglamento de la Ley de Hidrocarburos (Regulacija Zakona o ugljikovodicima) kako je objavljen u Službenom listu 31. listopada 2014., članci 14. i 36. (g) Metodología para la Medición del Contenido Nacional en Asignaciones y Contratos para la Exploración y Extracción de Hidrocarburos, así como para los permisos en la Industria de Hidrocarburos, emitida por la Secretaría de Economía (Metodologija za mjerenje domaćeg udjela u pravima na ugljikovodike te ugovorima o istraživanju i proizvodnji ugljikovodika, kao i dozvolama u industriji ugljikovodika, koju je objavilo Ministarstvo gospodarstva) kako je objavljena u Službenom listu 13. studenoga 2014. (h) Acuerdo por el que se establecen los valores para 2015 y 2025 de contenido nacional en las actividades de Exploración y Extracción de Hidrocarburos en aguas profundas y ultra profundas, emitidos por la Secretaría de Economía (Sporazum o utvrđivanju vrijednosti od 2015. do 2025. za domaći udio u djelatnostima istraživanja i vađenja ugljikovodika u dubokim i iznimno dubokom vodama, koji je objavilo Ministarstvo gospodarstva) kako je objavljen u Službenom listu 29. ožujka 2016. (i) provedbeni zakoni i drugi propisi mjera iz točaka od (a) do (h).

PRILOG 25.-A

GLAVNI ELEMENTI POSTUPKA PODNOŠENJA PRIGOVORA

ODJELJAK A

GLAVNI ELEMENTI POSTUPKA PODNOŠENJA PRIGOVORA U EUROPSKOJ UNIJI

Europska unija pri provedbi postupka podnošenja prigovora iz članka 25.33. (Utvrđene oznake zemljopisnog podrijetla) osigurava sljedeće.

1. Svaka se fizička ili pravna osoba, osim onih s poslovnim nastanom ili boravištem u Meksiku, koja ima legitiman interes objavom obavijesti poziva da podnese prigovor na predviđenu zaštitu predmetne oznake zemljopisnog podrijetla podnošenjem propisno obrazložene izjave. Obavijest uključuje naziv odnosno nazive s odgovarajućom transkripcijom na latinično pismo i vrstu proizvoda koja se odnosi na oznaku zemljopisnog podrijetla koja se namjerava zaštititi.

2. Europska komisija mora zaprimiti prigovore najkasnije dva mjeseca nakon datuma objave obavijesti iz točke 1.

3. Prigovori su dopušteni samo ako su zaprimljeni u gore navedenom roku i ako se njima dokazuje:

(a) da bi predložena zaštita naziva bila u opreci s nazivom biljne sorte, uključujući sorte grožđa za vino, ili životinjske pasmine, što bi potrošača vjerojatno dovelo u zabludu o pravom podrijetlu proizvoda;

(b) da se radi o homonimnom nazivu koji bi potrošača vjerojatno doveo u zabludu da proizvod dolazi iz nekog drugog područja;

(c) da bi predložena zaštita naziva s obzirom na žig koji ima ugled i dobro je poznat te duljinu vremena tijekom kojeg se upotrebljava vjerojatno dovela potrošača u zabludu o pravom identitetu proizvoda;

(d) da bi predložena zaštita naziva dovela u opasnost postojanje djelomično ili potpuno istog naziva ili žiga ili postojanje proizvoda koji se zakonito nalazi na tržištu barem pet godina prije dana objave obavijesti iz točke 1.; ili

(e) da informacije koje druga strana navodi ukazuju na to da je naziv čija se zaštita i registracija razmatraju generički.

4. Elementi postupka podnošenja prigovora iz točaka 1., 2. i 3. ocjenjuju se u odnosu na područje Europske unije, koje u slučaju prava intelektualnog vlasništva znači samo područje ili područja na kojima su ta prava zaštićena.

ODJELJAK B

GLAVNI ELEMENTI POSTUPKA PODNOŠENJA PRIGOVORA U MEKSIKU

Meksiko pri provedbi postupka podnošenja prigovora iz članka 25.33. (Utvrđene oznake zemljopisnog podrijetla) osigurava sljedeće.

Legitimno zainteresirane osobe imaju pravo na podnošenje prigovora na predviđenu zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla u skladu s pravom Meksika. Kriteriji za prigovor objavljuju se u javnoj obavijesti te su sljedeći:

(a) naziv je jednak zaštićenoj oznaci izvornosti ili oznaci zemljopisnog podrijetla istog ili sličnog proizvoda ili joj je sličan u toj mjeri da dovodi do zabune („*semejante en grado de confusion*”);

(b) naziv je jednak nazivu za koji već postoji neobrađena prijava u dobroj vjeri za priznanje oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla istog ili sličnog proizvoda ili mu je sličan u toj mjeri da dovodi do zabune („*semejante en grado de confusion*”);

(c) naziv je generički ili se uobičajeno upotrebljava na državnom području Meksika za proizvod koji se namjerava zaštititi ili je postao uobičajeni ili generički element tog proizvoda u običnom ili trgovačkom jeziku;

(d) naziv s obzirom na sva njegova obilježja predstavlja opis proizvoda koji se njime želi zaštititi; ta obilježja uključuju opisne ili indikativne riječi koje se obično upotrebljavaju za označavanje vrste, kvalitete, količine, sastava, odredišta ili vrijednosti proizvoda pri trgovanju;

(e) naziv je jednak registriranom žigu ili trgovačkom nazivu registriranom u Meksiku koji se odnosi na isti ili sličan proizvod ili im je sličan u toj mjeri da dovodi do zabune („*semejante en grado de confusion*”);

(f) naziv je jednak nazivu za koji već postoji neobrađena prijava u dobroj vjeri za žig ili trgovački naziv istog ili sličnog proizvoda ili mu je sličan u toj mjeri da dovodi do zabune („*semejante en grado de confusion*”);

(g) naziv je prijevod ili transliteracija oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla koja se ne može zaštititi; i

(h) naziv je u opreci s nazivom biljne sorte, uključujući sorte grožđa za vino, ili životinjske pasmine.

PRILOG 25.-B

POPIS OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

ODJELJAK A

OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA EUROPSKE UNIJE KAKO JE UTVRĐENO U ČLANKU 25.32. TOČKI (a)

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Steirischer Kren		Hren	Austrija
Steirisches Kürbiskernöl		Ostala jestiva ulja	Austrija
Tiroler Almkäse / Tiroler Alpkäse		Tvrdi kravlji sir	Austrija
Tiroler Bergkäse		Tvrdi kravlji sir	Austrija
Tiroler Graukäse		Tvrdi kravlji sir	Austrija
Tiroler Speck		Svinjski but	Austrija
Vorarlberger Alpkäse		Sir	Austrija
Vorarlberger Bergkäse		Tvrdi kravlji sir	Austrija
Beurre d'Ardenne		Maslac	Belgija
Fromage de Herve		Meki kravlji sir	Belgija
Jambon d'Ardenne		Svinjski but	Belgija
Pâté Gaumais		Ostalo kuhano meso	Belgija
Plate de Florenville		Krumpir	Belgija
Vin mousseux de qualité de Wallonie		Vino	Belgija
Vin de pays des jardins de Wallonie		Vino	Belgija

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Crémant de Wallonie		Vino	Belgija
Côtes de Sambre et Meuse		Vino	Belgija
Българско розово масло	Bulgarsko rozovo maslo	Eterično ulje	Bugarska
Дунавска равнина	Dunavska ravnina	Vino	Bugarska
Тракийска низина	Trakiĭska nizina	Vino	Bugarska
Γλυκό Τριαντάφυλλο Αγρού	Glyko Triantafyllo Agrou	Slastice	Cipar
Λουκούμι Γεροσκήπου	Loukoumi Geroskipou	Slastice	Cipar
Κουμανδαρία	Coumandaria	Vino	Cipar
Λεμεσός	Lemesos	Vino	Cipar
Πάφος	Pafos	Vino	Cipar
České pivo		Pivo	Češka
Českobudějovické pivo ([1])		Pivo	Češka
Žatecký chmel		Hmelj	Češka
Bayerisches Bier		Pivo	Njemačka
Bremer Bier		Pivo	Njemačka
Dortmunder Bier		Pivo	Njemačka
Hopfen aus der Hallertau		Hmelj	Njemačka
Kölsch ([2])		Pivo	Njemačka
Kulmbacher Bier		Pivo	Njemačka

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Lübecker Marzipan		Slastice	Njemačka
Münchener Bier ([3])		Pivo	Njemačka
Nürnberger Bratwürste / Nürnberger Rostbratwürste		Proizvodi od svinjskog mesa (100 %)	Njemačka
Nürnberger Lebkuchen		Keksi	Njemačka
Schwarzwälder Schinken ([4])		Svinjski but	Njemačka
Tettnanger Hopfen		Hmelj	Njemačka
Baden		Vino	Njemačka
Franken		Vino	Njemačka
Mosel		Vino	Njemačka
Pfalz		Vino	Njemačka
Rheingau		Vino	Njemačka
Rheinhessen		Vino	Njemačka
Württemberg		Vino	Njemačka
Danablu		Kravlji sir s plavom plemenitom plijesni	Danska
Esrom		Tvrdi kravlji sir	Danska
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	Maslinovo ulje	Grčka
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	Stolna maslina	Grčka
Καλαμάτα	Kalamata	Maslinovo ulje	Grčka
Κασέρι	Kasseri	Polutvrdi sir od ovčjeg mlijeka ili sir od ovčjeg i kozjeg mlijeka	Grčka

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	Tvrdi sir od ovčjeg mlijeka ili sir od ovčjeg i kozjeg mlijeka	Grčka
Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Kolymvari Chanion Kritis	Maslinovo ulje	Grčka
Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	Korinthiaki Stafida Vostitsa	Grožđice	Grčka
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	Šafran	Grčka
Λακωνία	Lakonia	Maslinovo ulje	Grčka
Λέσβος / Μυτιλήνη	Lesvos / Mytilini	Maslinovo ulje	Grčka
Λυγουριό Ασκληπιείου	Lygourio Asklipiiou	Maslinovo ulje	Grčka
Μανούρι	Manouri	Meka sirutka	Grčka
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	Prirodne gume i smole	Grčka
Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	Peza Irakliou Kritis	Maslinovo ulje	Grčka
Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	Prasines Elies Chalkidikis	Stolna maslina	Grčka
Σητεία Λασιθίου Κρήτης	Sitia Lasithiou Kritis	Maslinovo ulje	Grčka
Φέτα ([5])	Feta	Bijeli sir od ovčjeg mlijeka ili sir od ovčjeg i kozjeg mlijeka	Grčka
Χανιά Κρήτης	Chania Kritis	Maslinovo ulje	Grčka
Μαντινεία	Mantineia	Vino	Grčka
Νεμέα	Nemea	Vino	Grčka

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Ρετσίνα Αττικής	Retsina Attikis	Vino	Grčka
Σάμος	Samos	Vino	Grčka
Σαντορίνη	Santorini	Vino	Grčka
Aceite del Baix Ebre-Montsià / Oli del Baix Ebre-Montsià		Maslinovo ulje	Španjolska
Aceite del Bajo Aragón		Maslinovo ulje	Španjolska
Antequera		Maslinovo ulje	Španjolska
Azafrán de la Mancha		Šafran	Španjolska
Baena		Maslinovo ulje	Španjolska
Cabrales		Sir	Španjolska
Cecina de León		Ostalo soljeno meso	Španjolska
Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians (6)		Naranče, klementine, limuni	Španjolska
Dehesa de Extremadura		Svinjski but	Španjolska
Estepa		Maslinovo ulje	Španjolska
Guijuelo		Svinjski but	Španjolska
Idiazábal		Tvrdi ovčji sir	Španjolska
Jabugo		Svinjski but	Španjolska
Jamón de Teruel / Paleta de Teruel		Svinjski but	Španjolska
Jijona		Slastice	Španjolska
Les Garrigues		Maslinovo ulje	Španjolska

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Los Pedroches		Svinjski but	Španjolska
Mahón-Menorca		Tvrdi sir od miješanog mlijeka	Španjolska
Pimentón de la Vera		Paprika	Španjolska
Pimentón de Murcia		Paprika	Španjolska
Polvorones de Estepa		Keksi	Španjolska
Priego de Córdoba		Maslinovo ulje	Španjolska
Queso Manchego ([7])		Tvrdi ovčji sir	Španjolska
Queso Tetilla / Queixo Tetilla		Sir	Španjolska
Salchichón de Vic / Llonganissa de Vic		Ostalo soljeno meso	Španjolska
Sierra de Cádiz		Maslinovo ulje	Španjolska
Sierra de Cazorla		Maslinovo ulje	Španjolska
Sierra de Segura		Maslinovo ulje	Španjolska
Sierra Mágina		Maslinovo ulje	Španjolska
Siurana		Maslinovo ulje	Španjolska
Sobrasada de Mallorca		Ostalo soljeno meso	Španjolska
Ternera Gallega		Goveda	Španjolska
Turrón de Alicante		Slastice	Španjolska
Alicante ([8])		Vino	Španjolska
Bierzo		Vino	Španjolska
Calatayud		Vino	Španjolska

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Campo de Borja		Vino	Španjolska
Cariñena		Vino	Španjolska
Castilla ([9])		Vino	Španjolska
Castilla y León		Vino	Španjolska
Cataluña		Vino	Španjolska
Cava ([10])		Vino	Španjolska
Cigales		Vino	Španjolska
Empordà		Vino	Španjolska
Jerez-Xérès-Sherry		Vino	Španjolska
Jumilla		Vino	Španjolska
La Mancha		Vino	Španjolska
Málaga		Vino	Španjolska
Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda		Vino	Španjolska
Navarra		Vino	Španjolska
Penedès		Vino	Španjolska
Priorat		Vino	Španjolska
Rías Baixas		Vino	Španjolska

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Ribeiro		Vino	Španjolska
Ribera del Duero		Vino	Španjolska
Rioja		Vino	Španjolska
Rueda ([11])		Vino	Španjolska
Somontano		Vino	Španjolska
Toro ([12])		Vino	Španjolska
Utiel-Requena		Vino	Španjolska
Valdepeñas		Vino	Španjolska
Valencia		Vino	Španjolska
Yecla		Vino	Španjolska
Abondance		Sir	Francuska
Ail blanc de Lomagne		Češnjak	Francuska
Ail de la Drôme		Češnjak	Francuska
Ail rose de Lautrec		Češnjak	Francuska
Beaufort		Sir	Francuska
Bleu d'Auvergne		Kravlji sir s plavom plemenitom plijesni	Francuska
Brie de Meaux		Meki kravlji sir	Francuska

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Camembert de Normandie		Meki kravlji sir	Francuska
Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)		Ostalo kuhano meso i svježa jetrica	Francuska
Cantal / fourme de Cantal / cantalet		Tvrdi kravlji sir	Francuska
Chabichou du Poitou		Sir	Francuska
Comté		Tvrdi kravlji sir	Francuska
Crottin de Chavignol / Chavignol		Sir	Francuska
Emmental de Savoie		Tvrdi kravlji sir	Francuska
Époisses		Sir	Francuska
Fourme d'Ambert		Sir	Francuska
Gruyère ([13])		Tvrdi kravlji sir	Francuska
Huile d'olive de Haute-Provence		Maslinovo ulje	Francuska
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence		Eterično ulje	Francuska
Huîtres Marennes Oléron		Neprerađene školjke	Francuska
Jambon de Bayonne		Svinjski but	Francuska
Lentille verte du Puy		Leća	Francuska
Maroilles / Marolles		Sir	Francuska
Morbier ([14])		Sir	Francuska
Munster; Munster-Géromé		Meki kravlji sir	Francuska
Neufchâtel		Sir	Francuska

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Noix de Grenoble		Orasi	Francuska
Piment d'Espelette / Piment d'Espelette – Ezpeletako Biperra		Papar	Francuska
Pomme du Limousin		Jabuka	Francuska
Pont-l'Évêque		Sir	Francuska
Pruneaux d'Agen / Pruneaux d'Agen mi-cuits		Šljive (sušene ili kandirane)	Francuska
Reblochon / Reblochon de Savoie		Tvrdi kravlji sir	Francuska
Roquefort		Ovčji sir s plavom plemenitom plijesni	Francuska
Saint-Nectaire		Sir	Francuska
Tomme de Savoie		Sir	Francuska
Volailles de Loué		Meso peradi	Francuska
Alsace		Vino	Francuska
Anjou		Vino	Francuska
Beaujolais		Vino	Francuska
Bergerac		Vino	Francuska
Bordeaux		Vino	Francuska
Bourgogne		Vino	Francuska
Cahors		Vino	Francuska
Chablis		Vino	Francuska
Champagne		Vino	Francuska
Châteauneuf-du-Pape		Vino	Francuska

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Cheverny		Vino	Francuska
Côtes de Blaye		Vino	Francuska
Côtes de Gascogne		Vino	Francuska
Côtes de Provence		Vino	Francuska
Côtes du Rhône		Vino	Francuska
Côtes du Roussillon		Vino	Francuska
Floc de Gascogne		Vino	Francuska
Graves		Vino	Francuska
Haut-Médoc		Vino	Francuska
Languedoc		Vino	Francuska
Mâcon		Vino	Francuska
Margaux		Vino	Francuska
Médoc		Vino	Francuska
Moulis / Moulis-en-Médoc		Vino	Francuska
Pauillac		Vino	Francuska
Pays d'Hérault		Vino	Francuska
Pays d'Oc		Vino	Francuska
Pessac-Léognan		Vino	Francuska
Pomerol		Vino	Francuska
Pommard		Vino	Francuska
Premières Côtes de Bordeaux		Vino	Francuska

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Romanée-Conti		Vino	Francuska
Saint-Emilion		Vino	Francuska
Saint-Estèphe		Vino	Francuska
Saint-Julien		Vino	Francuska
Sancerre		Vino	Francuska
Sauternes		Vino	Francuska
Touraine		Vino	Francuska
Val de Loire		Vino	Francuska
Ventoux		Vino	Francuska
Istarski pršut / Istrski pršut		Svinjski but	Hrvatska Slovenija
Baranjski kulen		Svinjski but	Hrvatska
Dalmatinski pršut		Svinjski but	Hrvatska
Drniški pršut		Svinjski but	Hrvatska
Krčki pršut		Svinjski but	Hrvatska
Dingač		Vino	Hrvatska
Szegedi szalámi / Szegedi téliszalámi		Ostalo soljeno meso	Mađarska
Tokaj / Tokaji		Vino	Mađarska
Aceto Balsamico di Modena		Ocat	Italija
Aceto balsamico tradizionale di Modena		Ocat	Italija

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Aprutino Pescarese		Maslinovo ulje	Italija
Asiago		Tvrdi kravlji sir	Italija
Bresaola della Valtellina		Ostalo soljeno meso	Italija
Capocollo di Calabria		Soljeno meso	Italija
Coppa di Parma		Soljeno meso	Italija
Cotechino Modena		Proizvodi od svinjskog mesa (100 %)	Italija
Culatello di Zibello		Ostalo soljeno meso	Italija
Fontina		Tvrdi kravlji sir	Italija
Gorgonzola		Kravlji sir s plavom plemenitom plijesni	Italija
Grana Padano ([15])		Tvrdi kravlji sir	Italija
Mela Alto Adige / Südtiroler Apfel		Jabuka	Italija
Mortadella Bologna ([16])		Proizvodi od svinjskog mesa (100 %)	Italija
Mozzarella di Bufala Campana		Meki bivolji sir	Italija
Pancetta di Calabria		Soljeno meso	Italija
Parmigiano Reggiano ([17])		Tvrdi kravlji sir	Italija
Pecorino Romano ([18])		Tvrdi ovčji sir	Italija
Piadina Romagnola / Piada Romagnola		Ostali kruh	Italija
Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino		Rajčice	Italija
Prosciutto di Parma		Svinjski but	Italija
Prosciutto di San Daniele		Svinjski but	Italija

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Prosciutto Toscano		Svinjski but	Italija
Provolone Valpadana		Meki kravlji sir	Italija
Riso del Delta del Po		Riža	Italija
Salamini italiani alla cacciatora		Ostalo soljeno meso	Italija
Salsiccia di Calabria		Soljeno meso	Italija
Soppressata di Calabria		Ostalo soljeno meso	Italija
Speck Alto Adige / Südtiroler Markenspeck / Südtiroler Speck		Svinjski but	Italija
Taleggio		Meki kravlji sir	Italija
Toscano		Maslinovo ulje	Italija
Zampone Modena		Proizvodi od svinjskog mesa (100 %)	Italija
Alto Adige / Südtirol / Südtiroler / dell'Alto Adige		Vino	Italija
Asti		Vino	Italija
Barbaresco		Vino	Italija
Barbera d'Alba ([19])		Vino	Italija
Barbera d'Asti ([20])		Vino	Italija
Bardolino		Vino	Italija
Barolo		Vino	Italija
Brachetto d'Acqui / Acqui		Vino	Italija
Brunello di Montalcino		Vino	Italija
Chianti		Vino	Italija

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Chianti Classico		Vino	Italija
Conegliano – Prosecco / Conegliano Valdobbiadene - Prosecco / Valdobbiadene - Prosecco		Vino	Italija
Dolcetto d'Alba ([21])		Vino	Italija
Emilia / dell'Emilia ([22])		Vino	Italija
Franciacorta		Vino	Italija
Lambrusco di Sorbara		Vino	Italija
Lambrusco Grasparossa di Castelvetro		Vino	Italija
Marca Trevigiana		Vino	Italija
Marsala		Vino	Italija
Montepulciano d'Abruzzo ([23])		Vino	Italija
Oltrepò Pavese		Vino	Italija
Prosecco		Vino	Italija
Rubicone		Vino	Italija
Salento		Vino	Italija
Sicilia		Vino	Italija
Soave		Vino	Italija
Toscana / Toscano ([24])		Vino	Italija
Trento		Vino	Italija

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Valpolicella		Vino	Italija
Veneto		Vino	Italija
Vernaccia di San Gimignano		Vino	Italija
Vino Nobile di Montepulciano		Vino	Italija
Edam Holland		Tvrdi kravlji sir	Nizozemska
Gouda Holland		Tvrdi kravlji sir	Nizozemska
Hollandse Geitenkaas		Meki ovčji sir	Nizozemska
Azeite de Moura		Maslinovo ulje	Portugal
Azeite do Alentejo Interior		Maslinovo ulje	Portugal
Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)		Maslinovo ulje	Portugal
Azeite de Tras-os-Montes		Maslinovo ulje	Portugal
Azeites do Norte Alentejano		Maslinovo ulje	Portugal
Azeites do Ribatejo		Maslinovo ulje	Portugal
Chouriça de Carne de Vinhais / Linguiça de Vinhais		Ostalo soljeno meso	Portugal
Chouriço de Portalegre		Ostalo soljeno meso	Portugal
Maçã de Alcobaça		Jabuka	Portugal

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Mel dos Açores		Med	Portugal
Ovos Moles de Aveiro		Peciva	Portugal
Pêra Rocha do Oeste		Kruška	Portugal
Presunto de Barrancos / Paleta de Barrancos		Svinjski but	Portugal
Queijo S. Jorge		Tvrdi kravlji sir	Portugal
Queijo Serra da Estrela		Tvrdi ovčji sir	Portugal
Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)		Tvrdi kravlji sir	Portugal
Alentejano		Vino	Portugal
Alentejo		Vino	Portugal
Algarve		Vino	Portugal
Bairrada		Vino	Portugal
Dão		Vino	Portugal
Douro		Vino	Portugal
Duriense		Vino	Portugal
Lisboa		Vino	Portugal
Oporto / Port / Port Wine / Porto / Portvin / Portwein / Portwijn / vin du Porto / vinho do Porto		Vino	Portugal
Palmela		Vino	Portugal

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Península de Setúbal		Vino	Portugal
Pico		Vino	Portugal
Tejo		Vino	Portugal
Trás-os-montes		Vino	Portugal
Vinho da Madeira / Madère / Vin de Madère / Madera / Madeira Wein / Madeira Wine / Vino di Madera / Madeira Wijn / Madeira		Vino	Portugal
Vinho Verde		Vino	Portugal
Magiun de prune Topoloveni		Šljive (sušene ili kandirane)	Rumunjska
Salam de Sibiu		Ostalo soljeno meso	Rumunjska
Telemea de Ibănești		Tvrdi kravlji sir	Rumunjska
Cotești		Vino	Rumunjska
Cotnari		Vino	Rumunjska
Dealu Mare		Vino	Rumunjska
Murfatlar		Vino	Rumunjska
Odobești		Vino	Rumunjska
Panciu		Vino	Rumunjska
Recaș		Vino	Rumunjska
Târnave		Vino	Rumunjska
Kranjska klobasa		Mesni proizvodi	Slovenija

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo
Kraška panceta		Mesni proizvodi	Slovenija
Kraški pršut		Svinjski but	Slovenija
Kraški zašink		Mesni proizvodi	Slovenija
Slovenski med		Med	Slovenija
Štajersko prekmursko bučno olje		Ulje sjemenki bundeve	Slovenija
Vinohradnícka oblasť Tokaj		Vino	Slovačka

([1]) Pojam je zaštićen samo na izvornom jeziku. Upotreba pojma u Meksiku podložna je privatnom dogovoru korisnika oznake zemljopisnog podrijetla i nositelja žiga.

([2]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Kölsch" ne sprečava prethodne korisnike koji su prije 21. travnja 2018. u dobroj vjeri i kontinuirano upotrebljavali pojam „tipo Kölsch" ili „estilo Kölsch" u nastavku upotrebe tog pojma, pod uvjetom da se on prikazuje u tipografskom fontu koji je znatno manji od naziva robne marke, da je čitljiv i da nije dvosmislen po pitanju podrijetla proizvoda. U slučaju postupaka provedbe iz pododjeljka B.4. poglavlja 25. prethodni korisnici moraju dokazati da su bili korisnici na državnom području Meksika u skladu s ovom bilješkom.

([3]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Münchener Bier" ne sprečava prethodne korisnike koji su prije 21. travnja 2018. u dobroj vjeri i kontinuirano upotrebljavali pojam „tipo Munich" ili „estilo Munich" da nastave upotrebljavati taj pojam, pod uvjetom da se on prikazuje u tipografskom fontu koji je znatno manji od naziva robne marke, da je čitljiv i da nije dvosmislen po pitanju podrijetla proizvoda. U slučaju postupaka provedbe iz pododjeljka B.4. poglavlja 25. prethodni korisnici moraju dokazati da su bili korisnici na državnom području Meksika u skladu s ovom bilješkom.

([4]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Schwarzwälder Schinken" ne sprečava upotrebu pojma „selva negra" u dobroj vjeri, pod uvjetom da se upotrebljava samo za kuhanu šunku, da se taj proizvod ne oglašava s pomoću upućivanja (grafika, nazivi, slike, zastave) na izvorno podrijetlo oznake zemljopisnog podrijetla „Schwarzwälder Schinken", da se pojam prikazuje u tipografskom fontu koji je znatno manji od naziva robne marke, da je čitljiv i da nije dvosmislen po pitanju podrijetla proizvoda.

([5]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Φέτα (Feta)" ne sprečava sve osobe, uključujući njihove nasljednike i primatelje prava, u kontinuiranoj i sličnoj upotrebi pojma „feta" najdulje osam godina nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu, pod uvjetom da su te osobe prije stupanja ovog Sporazuma na snagu kontinuirano upotrebljavale tu oznaku zemljopisnog podrijetla za isti ili sličan proizvod na državnom području Meksika. Upotreba pojma „feta" tijekom tog razdoblja mora biti popraćena čitljivom i vidljivom oznakom zemljopisnog podrijetla predmetnog proizvoda.

([6]) Imena sorti koja sadržavaju izraz „Valencia" ili se sastoje od njega mogu se nastaviti upotrebljavati za slične proizvode uz uvjet da se potrošače ne zavarava po pitanju značenja tog izraza ili točnog podrijetla proizvoda.

([7]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Queso Manchego" za sireve proizvedene od ovčjeg mlijeka u Španjolskoj u skladu s tehničkim specifikacijama Europske unije ne sprečava upotrebu pojmova „manchego" i „queso manchego", koji u Meksiku predstavljaju tradicionalne nazive sireva proizvedenih od kravljeg mlijeka, pod uvjetom da se taj proizvod ne oglašava s pomoću upućivanja (grafika, nazivi, slike ili zastave) na zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla u Europskoj uniji te da se podrijetlo i sastav proizvoda nedvosmisleno razlikuju od te oznake.

([8]) Izuzeće predviđeno člankom 25.40. (Izuzeća) stavkom 4. primjenjuje se na upotrebu pojma „Alicante Bouschet".

([9]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Castilla" ne dovodi u pitanje pravo nijedne osobe da upotrebljava ili registrira u Meksiku žig koji sadržava taj pojam, njegov prijevod ili transliteraciju, pod uvjetom da se time javnost ne dovodi u zabludu po pitanju zemljopisnog podrijetla proizvoda ili povređuje oznaka zemljopisnog podrijetla kako je zaštićena na druge načine.

([10]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Cava" ne dovodi u pitanje pravo nijedne osobe da upotrebljava ili registrira u Meksiku žig koji sadržava taj pojam, njegov prijevod ili transliteraciju, pod uvjetom da se time javnost ne dovodi u zabludu po pitanju zemljopisnog podrijetla proizvoda ili povređuje oznaka zemljopisnog podrijetla kako je zaštićena na druge načine.

([11]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Rueda" ne dovodi u pitanje pravo nijedne osobe da upotrebljava ili registrira u Meksiku žig koji sadržava taj pojam, njegov prijevod ili transliteraciju, pod uvjetom da se time javnost ne dovodi u zabludu po pitanju zemljopisnog podrijetla proizvoda ili povređuje oznaka zemljopisnog podrijetla kako je zaštićena na druge načine.

([12]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Toro" ne dovodi u pitanje pravo nijedne osobe da upotrebljava ili registrira u Meksiku žig koji sadržava taj pojam, njegov prijevod ili transliteraciju, pod uvjetom da se time javnost ne dovodi u zabludu po pitanju zemljopisnog podrijetla proizvoda ili povređuje oznaka zemljopisnog podrijetla kako je zaštićena na druge načine.

([13]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Gruyère" ne sprečava prethodne korisnike koji su prije 21. travnja 2018. u dobroj vjeri i kontinuirano upotrebljavali pojam tijekom pet godina u nastavku upotrebe tog pojma, pod uvjetom da se taj proizvod ne oglašava s pomoću upućivanja (grafika, nazivi, slike ili zastave) na izvorno podrijetlo oznake zemljopisnog podrijetla „Gruyère", da se pojam prikazuje u tipografskom fontu koji je znatno manji od naziva robne marke, da je čitljiv i da nije dvosmislen po pitanju podrijetla proizvoda. U slučaju postupaka provedbe iz pododjeljka B.4. poglavlja 25. prethodni korisnici moraju dokazati da su bili korisnici na

Naziv oznake	Transliteracija	Vrsta proizvoda	Podrijetlo

državnom području Meksika u skladu s ovom bilješkom. Oznaka „Gruyère” se na području Europske unije odnosi na dvije homonimne oznake zemljopisnog podrijetla, odnosno na oznake švicarskog i francuskog sira. Europska unija neće se protiviti mogućoj prijavi radi zaštite predmetne homonimne švicarske oznake zemljopisnog podrijetla u Meksiku.

([14]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Morbier” ne sprečava prethodne korisnike koji su prije 21. travnja 2018. u dobroj vjeri i kontinuirano upotrebljavali pojam tijekom pet godina u nastavku upotrebe tog pojma, pod uvjetom da se taj proizvod ne oglašava s pomoću upućivanja (grafika, nazivi, slike ili zastave) na izvorno podrijetlo oznake zemljopisnog podrijetla „Morbier”, da se pojam prikazuje u tipografskom fontu koji je znatno manji od naziva robne marke, da je čitljiv i da nije dvosmislen po pitanju podrijetla proizvoda. U slučaju postupaka provedbe iz pododjeljka B.4. poglavlja 25. prethodni korisnici moraju dokazati da su bili korisnici na državnom području Meksika u skladu s ovom bilješkom.

([15]) Ne traži se zaštita pojma „Grana” u višedijelnoj oznaci zemljopisnog podrijetla „Grana Padano”.

([16]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Mortadella Bologna” traži se za višedijelnu oznaku zemljopisnog podrijetla, a ne na pojedinačne pojmove od kojih se ona sastoji.

([17]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Parmigiano Reggiano” ne sprečava korisnike koji su prije 21. travnja 2018. u dobroj vjeri upotrebljavali pojam „parmesano” u nastavku upotrebe tog pojma, pod uvjetom da se taj proizvod ne oglašava s pomoću upućivanja (grafika, nazivi, slike ili zastave) na izvorno podrijetlo oznake „Parmigiano Reggiano” i da se nedvosmisleno razlikuju od oznake „Parmigiano Reggiano” po pitanju podrijetla proizvoda.

([18]) Ne traži se zaštita pojma „Pecorino” u višedijelnoj oznaci zemljopisnog podrijetla „Pecorino Romano”.

([19]) Izuzeće predviđeno člankom 25.40. (Izuzeća) stavkom 4. primjenjuje se na upotrebu pojma „Barbera”.

([20]) Izuzeće predviđeno člankom 25.40. (Izuzeća) stavkom 4. primjenjuje se na upotrebu pojma „Barbera”.

([21]) Izuzeće predviđeno člankom 25.40. (Izuzeća) stavkom 4. primjenjuje se na upotrebu pojma „Dolcetto”.

([22]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Emilia” ne dovodi u pitanje pravo nijedne osobe da upotrebljava ili registrira u Meksiku žig koji sadržava taj pojam, njegov prijevod ili transliteraciju, pod uvjetom da se time javnost ne dovodi u zabludu po pitanju zemljopisnog podrijetla robe ili povređuje oznaka zemljopisnog podrijetla kako je zaštićena na druge načine.

([23]) Izuzeće predviđeno člankom 25.40. (Izuzeća) stavkom 4. primjenjuje se na upotrebu pojma „Montepulciano”.

([24]) Zaštita oznake zemljopisnog podrijetla „Toscana/Toscano” ne dovodi u pitanje pravo nijedne osobe da upotrebljava ili registrira u Meksiku žig koji sadržava taj pojam, njegov prijevod ili transliteraciju, pod uvjetom da se time javnost ne dovodi u zabludu po pitanju zemljopisnog podrijetla proizvoda ili povređuje oznaka zemljopisnog podrijetla kako je zaštićena na druge načine.

ODJELJAK B

OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA MEKSIKA IZ ČLANKA 25.32. TOČKE (b)

Naziv oznake	Vrsta proizvoda	Mjesto podrijetla
Arroz del Estado de Morelos	Riža	Morelos, Meksiko
Ate de Morelia, Región de Origen	Svježe kuhano i želirano voće	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Banamich	Banana	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Berries de México	Borovnice, jagode, maline i kupine	Meksiko
Cacao Grijalva	Kakao	Tabasco, Meksiko

Naziv oznake	Vrsta proizvoda	Mjesto podrijetla
Café Chiapas	Kava	Chiapas, Meksiko
Café Veracruz	Kava	Veracruz, Meksiko
Cajeta de Celaya, Región de Origen	Karamelni namaz od kozjeg mlijeka	Guanajuato, Meksiko
Chile Habanero de la Península de Yucatán	Čili	Campeche, Yucatán y Quintana Roo, Meksiko
Chipotle Mexicano ([1])	Čili	Meksiko
Fresana, Fresa Michoacán, Región de Origen	Jagoda	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Jalapeño Mexicano ([2])	Čili	Meksiko
Limón Michoacano, Región de Origen	Limeta	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Mango Ataúlfo del Soconusco Chiapas	Mango	Chiapas, Meksiko
Michin	Pastrva	Estado de Mexico; Meksiko Michoacán, Meksiko
Nopal Villa Valtierrilla, Región de Origen	Kaktus	Guanajuato, Meksiko
Pan de Tingüindín, Región de Origen	Kruh	Michoacán de Ocampo, Meksiko

Naziv oznake	Vrsta proizvoda	Mjesto podrijetla
Pan Grande de Acámbaro, Región de Origen	Kruh	Guanajuato, Meksiko
Queso Cotija, Región de Origen	Sir	Jalisco, Meksiko Michoacán de Ocampo, Meksiko
Vainilla de Papantla	Vanilija	Veracruz de la Llave, Meksiko Puebla de Zaragoza, Meksiko

([1]) Ne traži se zaštita pojma „Chipotle” u višedijelnoj oznaci zemljopisnog podrijetla „Chipotle Mexicano”.

([2]) Ne traži se zaštita pojma „Jalapeño” u višedijelnoj oznaci zemljopisnog podrijetla „Jalapeño Mexicano”.

Dodatak 25.-B-1.

POJEDINAČNI POJMOVI KOJI SU DIO VIŠEDIJELNE OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

1. Kad je riječ o popisu oznaka zemljopisnog podrijetla Europske unije utvrđenom u odjeljku A Priloga 25.-B (Popis oznaka zemljopisnog podrijetla), zaštita u skladu s člankom 25.34. (Zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla navedenih u Prilogu 25.-B) ne traži se za sljedeće pojedinačne pojmove koji su dio višedijelne oznake zemljopisnog podrijetla:

„aceite”, „ail”, „ail blanc”, „ail rose”, „Almkäse”, „Alpkäse”, „Apfel”, „azafrán”, „azeite”, „azeites”, „Bergkäse”, „beurre”, „Bier”, „biperra”, „bleu”, „Bratwürste”, „bresaola”, „brie”, „bučno olje”, „camembert”, „canard à foie gras”, „capocollo”, „cecina”, „chmel”, „chouriça”, „chouriço”, „cítricos”, „cítrics”, „coppa”, „cotechino”, „culatello”, „dehesa”, „edam”, „emmental”, „essence de lavande”, „fromage”, „geitenkaas”, „gouda”, „Graukäse”, „Hopfen”, „huile d’olive”, „huile essentielle de lavande”, „huîtres”, „jambon”, „jamón”, „klobasa”, „kren”, „kulen”, „Kürbiskernöl”, „Lebkuchen”, „lentille verte”, „linguiça”, „llonganissa”, „maçã”, „magiun de prune”, „Markenspeck”, „Marzipan”, „med”, „mel”, „mela”, „mozzarella”, „noix”, „oli”, „ovos moles”, „paleta”, „pancetta”, „pâté”, „pêra”, „piada”, „piadina”, „piment”, „pimentón”, „pivo”, „plate”, „polvorones”, „pomme”, „pomodoro”, „presunto”, „prosciutto”, „provolone”, „pršut”, „pruneaux”, „queijo”, „queijo amarelo”, „queijo picante”, „queijos”, „queixo”, „queso”, „riso”, „Rostbratwürste”, „salam”, „salamini”, „salchichón”, „salsiccia”, „Schinken”, „sierra”, „sobrasada”, „soppressata”, „Speck”, „szalámi”, „telemea”, „téliszalámi”, „ternera”, „tomme”, „turrón”, „volailles”, „zampone”, „zašink”, „γλυκό τριαντάφυλλο (glyko triantafyllo)”, „γραβιέρα (graviera)”, „ελιά (elia)”, „κορινθιακή σταφίδα (korinthiaki stafida)”, „κρόκος (krokos)”, „λουκούμι (loukoumi)”, „πράσινες ελιές (prasines elies)” i „розово масло (rozovo maslo)”.

2. Kad je riječ o popisu oznaka zemljopisnog podrijetla Meksika utvrđenom u odjeljku B Priloga 25.-B (Popis oznaka zemljopisnog podrijetla), zaštita u skladu s člankom 25.34. (Zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla navedenih u Prilogu 25.-B) ne traži se za sljedeće pojedinačne pojmove koji su dio višedijelne oznake zemljopisnog podrijetla:

„café”, „mango”, „vainilla”, „chile”, „habanero”, „arroz”, „cacao”, „fresa”, „limón”, „queso”, „pan”, „grande”, „ate”, „cajeta”, „nopal” i „berries”.

3. Kad je riječ o popisu oznaka zemljopisnog podrijetla Meksika utvrđenom u odjeljku B Priloga 25.-B (Popis oznaka zemljopisnog podrijetla), zaštita u skladu s člankom 25.34. (Zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla navedenih u Prilogu 25.-B) ne traži se za sljedeće pojmove koji su dodani nekim oznakama zemljopisnog podrijetla:

„Región de Origen”.

PRILOG 25.-C

OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA MEKSIKA IZ ČLANKA 25.31. STAVKA 2.

Naziv	Vrsta proizvoda	Mjesto podrijetla
Alfareria de Tzintzuntzan Uricha Región De Origen	Lončarski proizvodi (rukotvorine)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Alfarería Dolorense	Lončarski proizvodi	Guanajuato, Meksiko
Alfarería Punteada de Capula Región De Origen	Lončarski proizvodi (rukotvorine)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Alfarería Tradicional de Capula Región De Origen	Lončarski proizvodi (rukotvorine)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Ámbar de Chiapas	Rukotvorine Prirodna smola	Chiapas, Meksiko
Bordados de Santa Cruz Tzintzuntzan Región de Origen	Vez	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Cantera de Morelia Región De Origen	Kamen	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Catrinas de Barro De Capula Región de Origen	Lončarski proizvodi od gline (rukotvorine)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Cobre Martillado De Santa Clara Del Cobre Región De Origen	Bakar	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Esfera de Tlalpujahua Otjo Región De Origen	Kugle (rukotvorine)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Guitarras de Paracho Región de Origen	Rukotvorine (gitare)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Juguete Artesanal de Michoacan Sapichu Región de Origen	Rukotvorine (igračke)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Laca Perfilada de Patzcuaro En Oro 23 Qts. Región De Origen	Rukotvorine	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Mayolica de Dolores Hidalgo y Guanajuato	Lončarski proizvodi s glazurom	Guanajuato, Meksiko

Naziv	Vrsta proizvoda	Mjesto podrijetla
Olinalá	Rukotvorine	Guerrero, Meksiko
Pasta de Caña de Maíz J'Atzingueni	Rukotvorine	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Piñas De Barro de San Jose De Gracia Región de Origen	Rukotvorine (glina)	Michoacán de Ocampo, Meksiko
Sombreros San Pancho, pueblos del Rincón	Šeširi	Guanajuato, Meksiko
Talavera	Rukotvorine	Puebla de Zaragoza, Meksiko Tlaxcala, Meksiko

PRILOG 31.-A

POSLOVNIK

Definicije

1. Za potrebe poglavlja 31. (Rješavanje sporova) i ovog Poslovnika:

(a) „administrativno osoblje” znači, u odnosu na člana vijeća, osobe koje su pod vodstvom i nadzorom člana vijeća, osim pomoćnikâ;

(b) „savjetnik” znači osoba koju je stranka angažirala kako bi je savjetovala ili joj pomagala u vezi s postupkom vijeća;

(c) „pomoćnik” znači osoba koja u okviru mandata člana vijeća te pod njegovim vodstvom i nadzorom obavlja istraživanje ili pruža pomoć tom članu vijeća;

(d) „Kodeks ponašanja” znači Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike iz Priloga 31.-B;

(e) „stranka koja je podnijela pritužbu” znači stranka koja traži osnivanje vijeća u skladu s člankom 31.6. (Osnivanje vijeća);

(f) „datum dostave” znači:

i. ako se radi o dokumentu koji dostavlja stranka, datum na koji druga stranka zaprimi dokument; i

ii. ako se radi o dokumentu koji dostavlja vijeće, datum na koji vijeće dostavi elektronički dokument strankama ili nevladinim subjektima;

(g) „dan” znači kalendarski dan;

(h) „stručnjak” znači fizička osoba ili tijelo koji daju informacije, mišljenje ili tehnički savjet u skladu s člankom 31.23. (Primitak informacija);

(i) „vijeće” znači vijeće osnovano u skladu s člankom 31.6. (Osnivanje vijeća);

(j) „član vijeća” znači osoba koja je član vijeća;

(k) „stranka protiv koje je podnesena pritužba” znači stranka koja navodno krši obuhvaćene odredbe;

(l) „državni praznik” u svakoj godini znači subota, nedjelja i svi ostali dani koje je stranka službeno odredila kao državne praznike;

(m) „predstavnik stranke” znači zaposlenik ili bilo koja osoba koju je imenovalo ministarstvo, agencija ili bilo koji drugi javni subjekt stranke, a koja zastupa stranku za potrebe postupka rješavanja sporova, što uključuje pravne savjetnike ili druge savjetnike ili konzultante stranke koje je stranka ovlastila da djeluju u njezino ime tijekom spora ([1]).

Obavijesti

2. Zahtjevi, obavijesti, pisani podnesci ili drugi dokumenti:

(a) vijeća istodobno se šalju objema strankama;

([1]) Stranka ne smije kao predstavnika imenovati osobu za koju bi se razumno moglo očekivati da će na temelju primitka povjerljivih informacija ostvariti korist izvan postupka u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova).

(b) koje stranka upućuje vijeću istodobno se u preslici dostavljaju drugoj stranci; i

(c) koje stranka upućuje drugoj stranci istodobno se prema potrebi u preslici dostavljaju vijeću.

Sve obavijesti iz ovog pravila dostavljaju se elektroničkim putem ili, prema potrebi, bilo kojim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje obavijesti. Osim ako se dokaže drukčije, smatra se da je obavijest dostavljena na dan slanja.

3. Sve se obavijesti adresiraju na urede koje su stranke odredile u skladu s člankom 31.36. (Upravljanje postupkom rješavanja sporova) (dalje u tekstu „određeni uredi").

4. Manje administrativne pogreške u zahtjevima, obavijestima, podnescima i drugim dokumentima povezanima s postupkom vijeća mogu se ispraviti dostavom novog dokumenta s jasno označenim izmjenama. Ispravak manjih administrativnih pogrešaka ne utječe na vremenski raspored postupka.

5. Ako je datum dostave dokumenta državni praznik ili bilo koji drugi dan na koji su određeni uredi službeno zatvoreni, dokument se smatra dostavljenim sljedeći radni dan. Svaka stranka na organizacijskom sastanku iz pravila 16. i 17. dostavlja popis svojih državnih praznika, svih ostalih dana na koji je njezin određeni ured službeno zatvoren i uobičajeno radno vrijeme tog ureda. Svaka stranka ažurira svoj popis tijekom postupka vijeća.

Imenovanje članova vijeća

6. Za potrebe članka 31.7. (Sastav vijeća) stavaka 6. i 7. sljedeće osobe mogu obavljati dužnost tijela nadležnog za imenovanja za potrebe formiranja sastava vijeća:

(a) predsjednik Žalbenog suda iz članka 10.31. (Žalbeni sud) stavaka 7. i 8.; ili

(b) glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda.

7. Tijelo nadležno za imenovanja pri odabiru ždrijebom na temelju članka 31.7. (Sastav vijeća) stavaka 6. i 7. ždrijebom odabire člana vijeća s potpopisa stranke protiv koje je podnesena pritužba donesenog u skladu s člankom 31.8. (Popisi članova vijeća) stavkom 1. točkom (a) ili (b) ili predsjednika vijeća s potpopisa osoba koje obavljaju dužnost predsjednika donesenog u skladu s člankom 31.8. (Popisi članova vijeća) stavkom 1. točkom (c). Tijelo nadležno za imenovanja poštuje sve uvjete i odredbe o kojima se stranke dogovore.

(a) Tijelo nadležno za imenovanja odmah obavješćuje stranke o datumu, vremenu i mjestu odabira ždrijebom. Stranke su prisutne tijekom odabira ždrijebom.

(b) Ne dovodeći u pitanje pravilo 7. točku (a), odabir ždrijebom provodi se u roku utvrđenom u članku 31.7. (Sastav vijeća) stavku 6. sa strankom ili strankama koje su prisutne.

8. Za potrebe članka 31.7. (Sastav vijeća) stavaka 4., 6. i 7., ako bilo koji od potpopisa iz članka 31.8. (Popisi članova vijeća) stavka 1.:

(a) nije donio Zajednički odbor, član vijeća, članovi vijeća ili predsjednik odabiru se među osobama koje su jedna ili obje stranke odredile za taj određeni potpopis i o tome pisanim putem obavijestile drugu stranku; ili

(b) više ne uključuje najmanje pet osoba, član vijeća, članovi vijeća ili predsjednik odabiru se među osobama koji su i dalje na tom određenom potpopisu.

9. Određeni ured stranke koja je podnijela pritužbu, ili ured koji su stranke zajedno odredile, odmah nakon odabira pisanim putem obavješćuje svaku osobu koja je odabrana za obavljanje dužnosti člana vijeća ili predsjednika o tome da je odabrana te im dostavlja primjerak Kodeksa ponašanja za članove vijeća i posrednike iz Priloga 31.-B (Kodeks ponašanja za članove povjerenstva i posrednike). Svaka osoba u roku od pet dana nakon što je obaviještena o svojem imenovanju potvrđuje bilo kojem od određenih ureda da je dostupna za obavljanje dužnosti člana vijeća ili predsjednika i dostavlja izjavu o otkrivanju informacija u skladu s točkama od 5. do 9. (Obveze otkrivanja informacija) Priloga 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike).

10. Nakon što tri odabrana člana vijeća potvrde da su dostupni za obavljanje dužnosti u vijeću, relevantni određeni ured odmah obavješćuje stranke o sastavu vijeća.

Popisi članova vijeća

11. Svaka stranka najkasnije dva mjeseca nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu pisanim putem obavješćuje drugu stranku o osobama koje je odredila za potpopise iz članka 31.8. (Popisi članova vijeća) stavka 1.

12. Stranka u roku od 30 dana nakon obavijesti u skladu s pravilom 11. može podnijeti prigovor na osobu koju je druga stranka odredila za potpopis iz članka 31.8. (Popisi članova vijeća) stavka 1. točaka (a) i (b) ako smatra da ta osoba ne ispunjava zahtjeve iz članka 31.9. (Zahtjevi za članove vijeća). Stranke se u roku od 15 dana nakon primitka obavijesti o prigovoru međusobno savjetuju o tome ispunjava li osoba te zahtjeve. U slučaju neslaganja stranka koja je odredila predmetnu osobu uklanja tu osobu s potpopisa i određuje novu osobu.

13. Stranke u roku od 30 dana nakon obavijesti u skladu s pravilom 11. dogovaraju potpopis osoba koje obavljaju dužnost predsjednika vijeća iz članka 31.8. (Popisi članova vijeća) stavka 1. točke (c) na temelju osoba koje je odredila svaka stranka.

14. Stranka može odlučiti izmijeniti svoj potpopis u svakom trenutku i pisanim putem obavješćuje drugu stranku o osobama koje odredi. U tom se slučaju postupak iz pravila 12. primjenjuje *mutatis mutandis*. Osim toga, stranke mogu zajedničkim dogovorom izmijeniti potpopis osoba koje obavljaju dužnost predsjednika.

15. Zajednički odbor najkasnije šest mjeseci od primitka obavijesti iz pravila 14. donosi sve izmjene potpopisa stranaka.

Organizacijski sastanak

16. Osim ako se dogovore drukčije, stranke se sastaju s vijećem u roku od sedam dana od formiranja njegova sastava kako bi se utvrdila pitanja koja stranke ili vijeće smatraju primjerenima, uključujući:

(a) vremenski raspored postupka, uključujući precizne datume za dostavu podnesaka i datum usmene rasprave;

(b) naknade i troškove koji se plaćaju članovima vijeća, a koji su u skladu sa standardima WTO- a; i

(c) naknade koje se plaćaju pomoćnicima; ukupna naknada svih pomoćnika svakog člana vijeća ne smije biti veća od 50 % iznosa naknade tog člana vijeća.

17. Članovi vijeća i predstavnici stranaka mogu sudjelovati na sastanku iz pravila 16. bilo kojim telekomunikacijskim sredstvom.

Pisani podnesci

18. Stranka koja je podnijela pritužbu svoj početni pismeni podnesak dostavlja najkasnije 20 dana nakon datuma formiranja sastava vijeća. Stranka protiv koje je podnesena pritužba svoj početni pisani podnesak dostavlja najkasnije 20 dana od datuma dostave pisanog podneska stranke koja je podnijela pritužbu. Stranka koja je podnijela pritužbu svoj pisani podnesak s protuargumentom, ako on postoji, dostavlja najkasnije 20 dana od datuma određenog za dostavu početnog pisanog podneska stranke protiv koje je podnesenapritužba. Stranka protiv koje je podnesena pritužba svoj pisani podnesak s protuargumentom, ako on postoji, dostavlja najkasnije 20 dana od datuma određenog za dostavu pisanog podneska s protuargumentom stranke koja je podnijela pritužbu.

Rad vijeća

19. Predsjednik vijeća predsjeda svim njegovim sastancima. Vijeće može predsjedniku delegirati ovlast za donošenje administrativnih i postupovnih odluka.

20. Osim ako je drukčije predviđeno u poglavlju 31. (Rješavanje sporova) ili ovom Poslovniku, vijeće svoje aktivnosti može obavljati bilo kojim komunikacijskim sredstvom.

21. U vijećanjima vijeća mogu sudjelovati samo članovi vijeća, ali članovi vijeća mogu dopustiti svojim pomoćnicima da budu prisutni na vijećanjima.

22. Sastavljanje odluka ili izvješća u isključivoj je nadležnosti vijeća i ne može se delegirati.

23. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno poglavljem 31. (Rješavanje sporova) ni ovim Prilogom, vijeće nakon savjetovanja sa strankama može donijeti odgovarajući postupak koji je usklađen s tim poglavljem i ovim Prilogom.

24. Ako smatra da je potrebno izmijeniti bilo koji od rokova primjenjivih na postupak osim onih utvrđenih u poglavlju 31. (Rješavanje sporova) ili provesti bilo koju drugu postupovnu ili administrativnu prilagodbu, nakon savjetovanja sa strankama vijeće ih pisanim putem obavješćuje o potrebnoj izmjeni ili prilagodbi, kao i o razlozima za to.

Zamjena

25. Ako smatra da se član vijeća ne pridržava Priloga 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike) i da bi ga zbog toga trebalo zamijeniti, stranka o tome obavješćuje drugu stranku u roku od 15 dana od trenutka kad je prikupila dostatne dokaze o navodnom nepridržavanju Priloga 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike) od strane člana vijeća.

26. Stranke se međusobno savjetuju u roku od 15 dana od obavijesti iz pravila 25. One obavješćuju člana vijeća o njegovu navodnom nepridržavanju i mogu zatražiti od člana vijeća da poduzme korektivne mjere za ispravljanje nepridržavanja. Ako se tako dogovore, mogu i razriješiti člana vijeća te odabrati novog u skladu s člankom 31.7. (Sastav vijeća).

27. Ako se stranke ne uspiju dogovoriti o potrebi zamjene člana vijeća, koji nije predsjednik vijeća, bilo koja od njih može zatražiti da se to pitanje uputi predsjedniku vijeća, čija je odluka konačna.

28. Ako predsjednik vijeća utvrdi da se član vijeća iz pravila 27. ne pridržava Priloga 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike), taj se član vijeća razrješuje i odabire se novi član vijeća u skladu s člankom 31.7. (Sastav vijeća).

29. Ako se stranke ne uspiju dogovoriti o potrebi zamjene predsjednika vijeća, bilo koja od njih može zatražiti da se to pitanje uputi jednoj od preostalih osoba s potpopisa iz članka 31.8. (Popisi članova vijeća) stavka 1. točke (c). Tijelo nadležno za imenovanja ždrijebom odabire ime te osobe. Odluka odabrane osobe o potrebi zamjene predsjednika konačna je.

30. Ako osoba odabrana ždrijebom u skladu s pravilom 29. utvrdi da se predsjednik ne pridržava Priloga 31.-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike), odabire se novi predsjednik u skladu s člankom 31.7. (Sastav vijeća).

Rasprave

31. Nakon savjetovanja sa strankama i drugim članovima vijeća, predsjednik vijeća obavješćuje stranke o datumu, vremenu i mjestu održavanja rasprave. Datum održavanja rasprave obično je datum utvrđen u vremenskom rasporedu određenom u skladu s pravilom 16. točkom (a). Stranka kod koje se rasprava održava javno objavljuje datum, vrijeme i mjesto održavanja rasprave, osim ako je rasprava zatvorena za javnost.

32. Osim ako se stranke dogovore drukčije, ako je stranka koja je podnijela pritužbu Meksiko, rasprava se održava u Bruxellesu, a ako je stranka koja je podnijela pritužbu Europska unija, rasprava se održava u Meksiku. Stranka protiv koje je podnesena pritužba snosi troškove logističke organizacije rasprave.

33. Vijeće može sazvati dodatne rasprave ako se stranke s tim slažu.

34. Svi članovi vijeća moraju biti prisutni tijekom cijele rasprave.

35. Osim ako se stranke dogovore drukčije, raspravama mogu prisustvovati sljedeće osobe, neovisno o tome jesu li rasprave otvorene za javnost:

(a) predstavnici stranke;

(b) savjetnici;

(c) pomoćnici i administrativno osoblje;

(d) usmeni prevoditelji, pismeni prevoditelji i sudski zapisničari vijeća; i

(e) stručnjaci, ako postoje, u skladu s člankom 31.23. (Primitak informacija) stavkom 2.

36. Relevantni određeni ured u dogovoru s vijećem i strankama priprema odgovarajuća logistička rješenja i utvrđuje odgovarajuće postupke kako bi se osiguralo da prisustvovanje javnosti ne ometa rasprave. Od članova javnosti, među ostalim akreditiranih novinara i nevladinih subjekata, koji žele prisustvovati raspravama može se zahtijevati da se registriraju prije rasprave. Ako je broj sjedala ograničen, ona se dodjeljuju prema redoslijedu registracije na temelju primitka ispunjenog registracijskog obrasca. Članovi javnosti ne smiju snimati audiosnimke ni videosnimke.

37. Stranka koja želi podnijeti povjerljive informacije ili raspravljati o njima tijekom rasprave prethodno dostavlja obavijest vijeću i relevantnom određenom uredu. Ako je moguće, stranka dostavlja obavijest najmanje 10 dana prije prvog dana rasprave.

38. Zatvorenom dijelu rasprave smiju prisustvovati samo osobe navedene u pravilu 35. Osobe koje vide ili čuju povjerljive informacije ne smiju ih otkriti niti dopustiti da se one otkriju te ih smiju upotrebljavati samo za potrebe postupka vijeća.

39. Svaka stranka najkasnije pet dana prije datuma rasprave vijeću i drugoj stranci dostavlja popis imena osoba koje će u ime te stranke usmeno iznijeti argumente na raspravi te imena drugih predstavnika i savjetnika koji će prisustvovati raspravi.

40. Kako bi osiguralo da stranci koja je podnijela pritužbu i stranci protiv koje je podnesena pritužba bude dodijeljeno jednako vrijeme za iznošenje argumenata i protuargumenata, vijeće vodi raspravu na sljedeći način:

(a) iznošenje argumenata

i. argument stranke koja je podnijela pritužbu; i

ii. argument stranke protiv koje je podnesena pritužba.

(b) iznošenje protuargumenata

i. odgovor stranke koja je podnijela pritužbu; i

ii. protuodgovor stranke protiv koje je podnesena pritužba.

41. Vijeće u bilo kojem trenutku rasprave može uputiti pitanja bilo kojoj stranci. Vijeće omogućuje strankama da izlože završnu riječ.

42. Vijeće osigurava da se zapisnik s rasprave sastavi i dostavi strankama što prije nakon rasprave. Stranke mogu iznijeti primjedbe na zapisnik, a vijeće ih može razmotriti.

43. Svaka stranka može u roku od 10 dana od datuma rasprave dostaviti dopunski pisani podnesak o svakom pitanju proizašlom iz rasprave. Druga stranka može dostaviti pisane primjedbe na sve dopunske pisane podneske koje stranka dostavi u roku od pet dana nakon dostave tog podneska.

Pitanja u pisanom obliku

44. Vijeće u bilo kojem trenutku tijekom postupka može uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj ili objema strankama. Sva pitanja upućena jednoj stranci u preslici se dostavljaju drugoj stranci.

45. Stranka drugoj stranci dostavlja presliku svojeg pisanog odgovora na pitanja vijeća. Druga stranka ima mogućnost dostaviti pisane primjedbe na odgovore stranke u roku od pet dana od dostave preslike odgovora.

Javna objava dokumenata

46. Podložno zaštiti povjerljivih informacija u skladu s pravilima 48. i 49.:

(a) stranka koja podnosi zahtjev u skladu s člankom 31.5. (Savjetovanja) ili člankom 31.6. (Osnivanje vijeća) najkasnije 15 dana od datuma dostave tog zahtjeva javno objavljuje njegov primjerak; i

(b) svaka stranka svoje pisane podneske, usmene izjave u pisanom obliku i pisane odgovore na zahtjeve ili pitanja vijeća, ako postoje, stavlja na raspolaganje javnosti što prije nakon dostave tih dokumenata, a najkasnije na datum dostave završnog izvješća.

47. Stranka ne smije javno otkriti sadržaj privremenog izvješća koje se dostavlja strankama u skladu s člankom 31.13. (Privremeno izvješće) ni sadržaj primjedbi na privremeno izvješće.

Povjerljivost

48. Svaka stranka i vijeće čuvaju povjerljivost svih informacija koje je druga stranka dostavila vijeću i označila ih kao povjerljive. Kad stranka vijeću dostavlja pisani podnesak, usmenu izjavu u pisanom obliku ili pisani odgovor na zahtjev ili pitanje vijeća koji sadržavaju povjerljive informacije, u roku od 15 dana od datuma tog podneska dostavlja i nepovjerljivu inačicu koja se može javno objaviti.

49. Ništa u ovom Poslovniku ne sprečava stranku da u javnosti iznosi svoja stajališta pod uvjetom da pri upućivanju na informacije koje je dostavila druga stranka ne otkriva informacije koje je druga stranka označila kao povjerljive.

50. Vijeće nakon savjetovanja sa strankama može utvrditi *ad hoc* postupke koje smatra potrebnima za zaštitu povjerljivih informacija.

Kontakti *ex parte*

51. Vijeće se ne sastaje sa strankom niti komunicira s njom u odsutnosti druge stranke.

52. Član vijeća ne raspravlja o aspektima predmeta postupka s jednom strankom ili objema strankama u odsutnosti drugih članova vijeća.

Podnesci *amicus curiae*

53. Osim ako se stranke u roku od pet dana od dana formiranja sastava vijeća dogovore drukčije, vijeće može primati nezatražene pisane podneske od fizičkih osoba stranke ili pravnih osoba s poslovnim nastanom na području stranke koje su neovisne o vladama stranaka, pod uvjetom:

(a) da ih vijeće primi u roku od 10 dana od dana formiranja sastava vijeća;

(b) da su sažeti i ni u kojem slučaju dulji od 15 stranica, uključujući priloge, s dvostrukim proredom;

(c) da su izravno povezani s činjeničnim ili pravnim pitanjem koje razmatra vijeće;

(d) da sadržavaju opis osobe koja dostavlja podnesak, uključujući državljanstvo fizičke osobe te mjesto poslovnog nastana, vrstu djelatnosti, pravni status, opće ciljeve i izvor financiranja pravne osobe;

(e) da je u njima navedena priroda interesa te osobe u postupku vijeća; i

(f) da su napisani na jezicima koje odaberu stranke u skladu s pravilima 58. i 59.

54. Podnesci se dostavljaju strankama na očitovanje. Stranke mogu dostaviti primjedbe vijeću u roku od 10 dana od dostave.

55. Vijeće u svojem izvješću navodi sve podneske koje je zaprimilo u skladu s pravilom 53. Vijeće nije obvezno u svojem izvješću navoditi argumente iznesene u tim podnescima. Međutim, ako vijeće navede argumente iz tih podnesaka u svojem izvješću, ono uzima u obzir i sve primjedbe stranaka podnesene u skladu s pravilom 54.

Primitak mišljenja ili tehničkog savjeta stručnjaka

56. Ako stranka zatraži od vijeća da ono zatraži mišljenje ili tehnički savjet stručnjaka u skladu s člankom 31.23. (Primitak informacija), ta stranka obavješćuje drugu stranku o tom zahtjevu. Ako zatraži mišljenje ili tehnički savjet stručnjaka, vijeće o tome obavješćuje stranke. Vijeće se najkasnije 15 dana nakon dostave te obavijesti savjetuje sa strankama kako bi utvrdilo je li traženje mišljenja ili tehničkog savjeta stručnjaka opravdano te kako bi se postigao dogovor o uvjetima povezanima s traženjem mišljenja ili tehničkog savjeta, među ostalim, prema potrebi, od kojeg će se stručnjaka tražiti to mišljenje ili tehnički savjet.

Hitni slučajevi

57. U hitnim slučajevima iz članka 31.12. (Odluka o hitnosti) vijeće nakon savjetovanja sa strankama prilagođava rokove iz ovog Poslovnika prema potrebi. Vijeće o tim prilagodbama obavješćuje stranke.

Pismeno i usmeno prevođenje

58. Za vrijeme savjetovanja iz članka 31.5. (Savjetovanja), a najkasnije na datum sastanka iz pravila 16., stranke se nastoje dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku postupka pred vijećem.

59. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku, svaka stranka svoje pisane podneske, usmene izjave u pisanom obliku, pisane odgovore na zahtjeve ili pitanja vijeća i sve ostale dokumente povezane s postupkom vijeća dostavlja na svojem odabranom jeziku. Svaka stranka istodobno osigurava pismeni prijevod na jeziku koji je odabrala druga stranka, osim ako su podnesci napisani na jednom od radnih jezika WTO-a. Stranka protiv koje je podnesena pritužba zadužena je za usmeno prevođenje podnesaka u usmenom obliku na jezike koje su odabrale stranke.

60. Odluke i izvješća vijeća sastavljaju se na jeziku ili jezicima koje su odabrale stranke. Ako se stranke nisu dogovorile o zajedničkom radnom jeziku, privremeno izvješće i završno izvješće vijeća sastavljaju se na jednom od radnih jezika WTO-a.

61. Stranka može dostaviti primjedbe o točnosti prijevoda bilo koje prevedene verzije dokumenta izrađenog u skladu s ovim Poslovnikom.

62. Svaka stranka snosi troškove prijevoda vlastitih pisanih podnesaka, usmenih izjava u pisanom obliku, pisanih odgovora na zahtjeve ili pitanja vijeća i svih ostalih dokumenata povezanih s postupkom vijeća. Stranke u jednakoj mjeri snose sve troškove prijevoda odluke ili izvješća vijeća.

Rokovi

63. Kad je potrebno dostaviti obavijest ili izvršiti radnju prije ili nakon određenog datuma ili događaja u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova) ili ovim Poslovnikom ili na zahtjev vijeća, izračun tog roka ne uključuje taj datum ili dan tog događaja.

64. Ako se rok produlji, uključujući svako produljenje potrebno zbog razloga više sile koji utječu na stranku, relevantni se rokovi prilagođavaju u skladu s tim.

Ostali postupci

65. Rokovi utvrđeni u ovom Poslovniku prilagođavaju se u skladu s posebnim rokovima predviđenima za donošenje odluke ili izvješća vijeća u postupcima iz članka 31.16. (Razuman rok), članka 31.17. (Preispitivanje usklađenosti), članka 31.18. (Privremena pravna sredstava) i članka 31.19. (Preispitivanje mjera poduzetih radi usklađivanja nakon donošenja privremenih pravnih sredstava).

PRILOG 31.-B

KODEKS PONAŠANJA ZA ČLANOVE VIJEĆA I POSREDNIKE

Definicije

1. Za potrebe poglavlja 31. (Rješavanje sporova) i ovog Kodeksa ponašanja:

(a) „administrativno osoblje” znači, u odnosu na člana vijeća, osobe koje su pod vodstvom i nadzorom člana vijeća, osim pomoćnikâ;

(b) „pomoćnik” znači osoba koja u okviru mandata člana vijeća te pod njegovim vodstvom i nadzorom obavlja istraživanje ili pruža pomoć tom članu vijeća;

(c) „kandidat” znači osoba koja se razmatra pri odabiru člana vijeća u skladu s člankom 31.7. (Sastav vijeća);

(d) „posrednik” znači osoba koja provodi postupak posredovanja u skladu s člankom 31.29. (Pravila postupka posredovanja);

(e) „član vijeća” znači osoba koja je član vijeća.

Vodeća načela

2. Radi očuvanja integriteta i nepristranosti mehanizma za rješavanje sporova svaki kandidat i član vijeća:

(a) mora biti upoznat s ovim Kodeksom ponašanja;

(b) mora biti neovisan i nepristran;

(c) mora izbjegavati izravan i neizravan sukob interesa;

(d) mora izbjegavati neprimjereno postupanje i dojam neprimjerenosti ili pristranosti;

(e) mora poštovati povjerljivost postupka vijeća;

(f) mora poštovati najviše standarde ponašanja; i

(g) ne smije biti vođen vlastitim interesima, vanjskim pritiscima, političkim interesima, zahtjevima javnosti, odanosti stranci ili strahom od kritike.

3. Radi očuvanja integriteta i nepristranosti mehanizma za rješavanje sporova član vijeća:

(a) ne smije, izravno ili neizravno, preuzeti bilo kakve obveze ni prihvatiti bilo kakve koristi koji bi na bilo koji način utjecali, ili stvarali dojam da utječu, na pravilno obavljanje njegovih dužnosti;

(b) ne smije upotrebljavati svoj položaj u vijeću za ostvarivanje bilo kakvih osobnih ili privatnih interesa te mora izbjegavati radnje koje bi mogle stvoriti dojam da se druge osobe nalaze u posebnom položaju s kojeg mogu utjecati na njega; i

(c) ne smije dopustiti da prijašnji ili sadašnji financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski, osobni ili društveni odnosi, interesi ili odgovornosti utječu na njegovo ponašanje ili prosudbu.

4. Član vijeća mora izbjegavati stupanje u odnose ili stjecanje financijskih interesa, koji bi mogli utjecati na njegovu nepristranost ili bi mogli opravdano stvoriti dojam neprimjerenosti ili pristranosti.

Obveze otkrivanja informacija

5. Prije prihvaćanja imenovanja za člana vijeća na temelju članka 31.7. (Sastav vijeća), kandidat otkriva sve interese, odnose ili pitanja koji bi mogli utjecati na njegovu neovisnost ili nepristranost ili opravdano stvoriti dojam neprimjerenosti ili pristranosti u postupku vijeća. Kandidat u tu svrhu poduzima sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju takvih interesa, odnosa i pitanja, uključujući financijske, poslovne, profesionalne, obiteljske, osobne ili društvene interese.

6. Kandidat otkriva barem sljedeće interese, odnose i pitanja:

(a) sve svoje financijske ili osobne interese:

i. u postupku vijeća ili njegovu ishodu; i

ii. u upravnom postupku, nacionalnom sudskom postupku ili drugom međunarodnom postupku rješavanja sporova kojim su obuhvaćena pitanja o kojima se može odlučivati u postupku vijeća za koje se kandidat razmatra;

(b) sve financijske interese kandidatova poslodavca, poslovnog partnera, pridruženog subjekta ili člana njegove obitelji:

i. u postupku vijeća ili njegovu ishodu; i

ii. u upravnom postupku, nacionalnom sudskom postupku ili drugom međunarodnom postupku rješavanja sporova kojim su obuhvaćena pitanja o kojima se može odlučivati u postupku vijeća za koje se kandidat razmatra;

(c) sve bivše ili postojeće financijske, poslovne, profesionalne, obiteljske, osobne ili društvene odnose, interese ili pitanja u odnosu na sve zainteresirane stranke u postupku vijeća ili njihovo savjetovanje ili sve takve odnose, interese ili pitanja kandidatova poslodavca, poslovnog partnera, pridruženog subjekta ili člana njegove obitelji; i

(d) javno zagovaranje ili pravno ili drugo zastupanje povezano sa spornim pitanjem iz postupka vijeća ili povezano s istom robom, uslugama ili ulaganjima.

7. Nakon imenovanja član nastavlja poduzimati sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju interesa, odnosa ili pitanja iz točke 5. te ih otkriva. Obveza otkrivanja iz točke 5. trajna je obveza i član vijeća dužan je otkriti sve takve interese, odnose ili pitanja koji se mogu pojaviti u bilo kojoj fazi postupka vijeća.

8. Kandidat ili član vijeća obavješćuje stranke o svim pitanjima koja se odnose na postojeće ili moguće povrede ovog Kodeksa ponašanja čim o njima stekne saznanje kako bi ih stranke mogle razmotriti.

9. Sva se komunikacija adresira na urede koje su stranke odredile u skladu s člankom 31.36. (Upravljanje postupkom rješavanja sporova).

Dužnosti članova vijeća

10. Nakon prihvaćanja svojeg imenovanja član vijeća je na raspolaganju za obavljanje svojih dužnosti i obavlja ih tijekom cijelog postupka temeljito, brzo, pošteno i marljivo.

11. Član vijeća razmatra samo ona pitanja koja su se pojavila tijekom postupka vijeća i potrebna su za donošenje odluke i tu dužnost ne delegira drugim osobama.

12. Stručnjaci, pomoćnici i administrativno osoblje pridržavaju se obveza članova vijeća u skladu s točkama od 2. do 13. i od 16. do 18. Član vijeća u vezi s tim poduzima sve razumne mjere i potrebne korake kako bi osigurao da je svjestan i da se pridržava tih obveza.

13. Član vijeća ne stupa u kontakt *ex parte*, kako je navedeno u pravilima 51. i 52. Poslovnika iz Priloga 31.-A, u vezi s postupkom vijeća.

Obveze bivših članova vijeća

14. Bivši članovi vijeća izbjegavaju radnje koje mogu stvoriti dojam da su bili pristrani pri obavljanju svojih dužnosti ili da su imali koristi od odluke vijeća.

15. Bivši članovi vijeća pridržavaju se obveza iz točaka od 16. do 18.

Povjerljivost

16. Član vijeća nikad ne otkriva informacije o postupku ili pribavljene tijekom postupka za koji je imenovan, a koje nisu namijenjene javnosti. Član vijeća ni u kojem slučaju takve informacije ne otkriva niti upotrebljava kako bi ostvario osobnu korist ili korist za druge ili naštetio tuđim interesima.

17. Član vijeća ne otkriva izvješće ili odluku vijeća ili njihove dijelove prije njihove objave u skladu s poglavljem 31. (Rješavanje sporova).

18. Član vijeća ni u kojem trenutku ne otkriva teme vijećanja vijeća ili stajalište bilo kojeg člana vijeća niti daje izjave o postupku za koji je imenovan ili o predmetu spora u postupku. Ako vijeće donosi odluke većinom glasova, član vijeća ne smije otkrivati koji su član vijeća ili članovi vijeća povezani s većinskim ili manjinskim mišljenjem u postupku vijeća.

Troškovi

19. Svaki član vijeća vodi evidenciju i podnosi konačni obračun vremena provedenog na postupku i svojih troškova te vremena i troškova svojih pomoćnika i administrativnog osoblja.

Posrednici

20. Ovaj Kodeks ponašanja primjenjuje se *mutatis mutandis* na posrednike.

PRILOG I.

POSTOJEĆE MJERE

NAPOMENE S OBJAŠNJENJIMA

1. U popisu stranke u dodacima ovom Prilogu utvrđuju se, u skladu s člancima 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) i 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke), postojeće mjere te stranke koje nisu usklađene s obvezama utvrđenima u sljedećim odredbama:

(a) člancima 10.7. (Nacionalni tretman) i 11.6. (Nacionalni tretman);

(b) člancima 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) i 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije);

(c) članku 10.9. (Zahtjevi u pogledu rezultata);

(d) članku 10.10. (Viša uprava i upravni odbor); ili

(e) članku 11.5. (Lokalna prisutnost).

2. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „CMAP" znači Meksička klasifikacija djelatnosti i proizvoda (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos) kako ju je utvrdio Nacionalni institut za statistiku i geografiju (Instituto Nacional de Estadística y Geografía), Meksička klasifikacija djelatnosti i proizvoda (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos), 1994.;

(b) „CPC" znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, privremena Središnja klasifikacija proizvoda, 1991.; i

(c) „ISIC" znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti kako ju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV. 3.1, 2002.

3. Popisom stranke ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju GATS-a.

4. U svakom unosu na popisu navedeni su sljedeći elementi:

(a) „sektor" se odnosi na općeniti sektor za koji se radi unos;

(b) „podsektor" se odnosi na specifični sektor za koji se radi unos;

(c) „industrijska klasifikacija" odnosi se na, ako je primjenjivo, djelatnost obuhvaćenu nesukladnom mjerom u skladu s CMAP-om, CPC-om ili ISIC-om;

(d) „predmetne obveze" odnosi se na obveze iz točke 1. koje se, u skladu s člancima 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) i 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke), ne primjenjuju na mjere navedene u unosu;

(e) „razina vlasti” označava razinu vlasti koja zadržava navedene mjere;

(f) „mjere” označava zakone, druge propise ili druge mjere, kako su obuhvaćeni, gdje je to naznačeno, elementom „opis”, za koje se radi unos; mjera navedena u elementu „mjere”:

i. znači mjera kako je izmijenjena, nastavljena ili obnovljena od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;

ii. uključuje sve podređene mjere koje su donesene ili se zadržavaju u okviru opsega primjene te mjere i dosljedno u pogledu te mjere; i

iii. uključuje, za Europsku uniju, direktive te sve zakone, druge propise ili druge mjere kojima se relevantna direktiva provodi na razini država članica; i

(g) „opis” sadržava nesukladne aspekte postojeće mjere ili opći neobvezujući opis mjere za koju se radi unos.

5. Pri tumačenju unosa razmatraju se svi elementi tog unosa. Unos se tumači s obzirom na članke na koje se odnose „predmetne obveze” u tom unosu.

6. Element „mjera” ima prednost pred svim ostalim elementima, osim ako je neusklađenost elementa „mjera” i ostalih elemenata zajedno toliko znatna i bitna da bi bilo nerazumno zaključiti da element „mjera” ima prednost te u tom slučaju ostali elementi imaju prednost u mjeri u kojoj se odnose na tu neusklađenost.

7. Rezerva koja se zadržava na razini Europske unije primjenjuje se na mjeru Europske unije i države članice na nacionalnoj razini te mjeru vlasti države članice, osim ako je određena država članica isključena na temelju rezerve.

8. Rezerva koja se zadržava na nacionalnoj razini Meksika ili države članice Europske unije primjenjuje se na mjeru vlasti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini unutar te zemlje.

9. Članci 11.5. (Lokalna prisutnost) i 11.6. (Nacionalni tretman) obuhvaćaju zasebna područja i mjera koja nije usklađena samo s člankom 11.5. (Lokalna prisutnost) ne mora predstavljati rezervu i u odnosu na članak 11.6. (Nacionalni tretman).

10. Ako stranka zadržava mjeru kojom se od pružatelja usluga zahtijeva da on bude fizička osoba, građanin, osoba s trajnim boravištem ili osoba s boravištem na njezinu području ili da u njoj ima domicil kao uvjet za pružanje usluge na njezinu području, rezerva za tu mjeru donesena u odnosu na obvezu iz točke 1. povezanu s poglavljem 11. (Prekogranična trgovina uslugama) primjenjuje se kao rezerva u odnosu na obvezu iz točke 1. povezanu s poglavljem 10. (Ulaganja), u mjeri u kojoj se odnosi na tu mjeru.

11. Popis stranke ne uključuje mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji ne predstavljaju ograničenje nacionalnog tretmana u smislu članka 10.7. (Nacionalni tretman) ili 11.6. (Nacionalni tretman) ili ograničenje pristupa tržištu u smislu članka 10.6. (Pristup tržištu) ili 11.4. (Pristup tržištu). Te mjere, kao što su zahtjev za pribavljanje dozvole, obveze univerzalne usluge, zahtjev za priznanje kvalifikacija u reguliranim sektorima, zahtjev za polaganje posebnih ispita, koji može obuhvaćati jezične ispite, te svi nediskriminirajući zahtjevi prema kojima se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u zaštićenim zonama ili područjima primjenjuju se u svakom slučaju, čak i ako nisu navedene.

12. Na popisu Europske unije upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

AT Austrija

BE Belgija ([1])

BG Bugarska

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EE Estonija

EEA Europski gospodarski prostor

EL Grčka

ES Španjolska

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

FI Finska ([2])

FR Francuska

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT Italija

([1]) Za potrebe rezervi Belgije središnjom razinom vlasti obuhvaćene su savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti.

([2]) Za potrebe rezervi Finske regionalna razina vlasti znači Ålandski Otoci.

LT Litva

LU Luksemburg

LV Latvija

MT Malta

NL Nizozemska

PL Poljska

PT Portugal

RO Rumunjska

SE Švedska

SI Slovenija

SK Slovačka

13. Podrazumijeva se da obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne uključuje zahtjev proširenja na fizičke osobe ili poduzeća iz Meksika tretmana odobrenog u određenoj državi članici fizičkim osobama ili poduzećima iz druge države članice u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU") ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s UFEU-om, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. U skladu s UFEU-om, taj se tretman odobrava samo poduzećima osnovanima ili organiziranima u skladu s pravom neke države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Europske unije, uključujući poduzeća koja su osnovana unutar Europske unije, a koja su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz Meksika.

14. Za potrebe popisa Meksika:

(a) „CFE" znači Savezno povjerenstvo za električnu energiju (Comisión Federal de Electricidad);

(b) „CNIE" znači Nacionalno povjerenstvo za strana ulaganja (Comisión Nacional de Inversiones Extranjeras);

(c) „CNE" znači Nacionalno povjerenstvo za energiju (Comisión Nacional de Energía);

(d) „koncesija" znači odobrenje koje je Meksiko izdao osobi za iskorištavanje prirodnog resursa ili pružanje usluge, a za koje meksički državljani i meksička poduzeća imaju prednost nad strancima;

(e) „klauzula o isključenju stranaca" znači izričiti sporazum ili rezolucija koji su sastavni dio statuta poduzeća, a u kojima se utvrđuje da poduzeće ne smije ni izravno ni neizravno prihvatiti strane ulagatelje ili poduzeća s klauzulom o isključenju stranaca kao partnere ili dioničare društva;

(f) „PEMEX" znači Petróleos Mexicanos;

(g) „SAGARPA" znači Ministarstvo poljoprivrede, stočarstva, ruralnog razvoja, ribarstva i hrane (Secretaría de Agricultura, Ganadería, Desarrollo Rural, Pesca, y Alimentación);

(h) „SCT" znači Ministarstvo komunikacije i prometa (Secretaría de Comunicaciones y Transportes);

(i) „SE" znači Ministarstvo gospodarstva (Secretaría de Economía); i

(j) „SENER” znači Ministarstvo energetike (Secretaría de Energía).

15. Podrazumijeva se da za potrebe popisa Meksika pojmovi „nacija” i „država” znače Meksiko.

Dodatak I.-A

REZERVE KOJE SE ODNOSE NA POSTOJEĆE MJERE

POPIS EU-a

Popis rezervi:

I-EU-1 – Svi sektori

I-EU-2 – Profesionalne usluge (sve profesije osim zdravstvenih)

I-EU-3 – Profesionalne usluge (zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih proizvoda)

I-EU-4 – Usluge istraživanja i razvoja

I-EU-5 – Usluge poslovanja nekretninama

I-EU-6 – Poslovne usluge

I-EU-7 – Građevinske usluge

I-EU-8 – Usluge distribucije

I-EU-9 – Usluge obrazovanja

I-EU-10 – Usluge u području okoliša

I-EU-11 – Zdravstvene i socijalne usluge

I-EU-12 – Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

I-EU-13 – Rekreacijske, kulturne i sportske usluge

I-EU-14 – Usluge prijevoza i pomoćne usluge u prijevozu

I-EU-15 – Poljoprivreda, ribolov i proizvodnja

I-EU-16 – Djelatnosti povezane s energetikom

I-EU-1 – Svi sektori

Sektor – podsektor:	Svi sektori
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Lokalna prisutnost
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Vrsta poslovnog nastana

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U EU: tretman odobren u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) poduzećima koja su osnovana u skladu s pravom EU-a ili države članice, a čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar EU-a, uključujući poduzeća koja su u državama članicama osnovali ulagatelji iz Meksika, nije odobren podružnicama ni agencijama poduzeća koja su osnovana izvan EU-a.

Tretmanom odobrenim poduzećima koja su ulagatelji iz Meksika osnovali u skladu s pravom EU-a ili države članice, a čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar EU-a, ne dovode se u pitanje uvjeti ili obveze u skladu s poglavljem 10. (Ulaganja) koji su možda određeni tim poduzećima kad su osnovana u EU-u te koji se i dalje primjenjuju.

Mjere: EU: UFEU.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

EU (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): pri prodaji ili ustupanju svojih vlasničkih udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili postojećem vladinu subjektu koje pruža zdravstvene ili socijalne usluge ili usluge obrazovanja (CPC 93, 92) svaka država članica može za ulagatelje iz Meksika ili njihova ulaganja uvesti zabranu ili ograničenja u pogledu vlasništva nad tim udjelima ili imovinom i ograničiti mogućnosti vlasnika tih udjela ili imovine da izvršavaju kontrolu nad poduzećima koja iz njih proizlaze. Svaka država članica u vezi s tom prodajom ili ustupanjem može donijeti ili zadržati bilo koju mjeru povezanu s državljanstvom više uprave ili članova upravnih odbora.

Za potrebe ove rezerve:

(a) sve mjere koje se zadržavaju ili donose nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, kojima se u trenutku prodaje ili drugog ustupanja uvode zabrane ili ograničenja u pogledu vlasništva nad vlasničkim udjelima ili imovinom ili zahtjevi u pogledu državljanstva koji su opisani u ovoj rezervi smatraju se postojećim mjerama; i

(b) „državno poduzeće” znači poduzeće u vlasništvu ili pod kontrolom, preko vlasničkih udjela, države članice te uključuje poduzeće osnovano nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma isključivo u svrhu prodaje ili ustupanja vlasničkih udjela u postojećem državnom poduzeću ili vladinu subjektu odnosno njegove imovine.

Mjere:

Kako su utvrđene u prethodnom elementu „opis”.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U AT: korporacije koje nisu osnovane u EGP-u za potrebe poslovanja podružnice moraju imenovati barem jednu osobu s boravištem u AT koja je odgovorna za zastupanje podružnice. Direktori (glavni direktori) odgovorni za poštovanje austrijskog Zakona o trgovini (Gewerbeordnung) moraju imati domicil u AT.

Mjere:

AT: Aktiengesetz, BGBL. br. 98/1965, § 254 (2);

GmbH-Gesetz, RGBL. br. 58/1906, § 107 (2); i

Gewerbeordnung, BGBL. br. 194/1994, § 39 (2a).

U EE: strano društvo imenuje jednog direktora podružnice ili više njih. Direktor podružnice fizička je osoba koja ima aktivnu pravnu sposobnost. Najmanje jedan direktor podružnice ima boravište u EGP-u ili Švicarskoj Konfederaciji.

Mjere:

EE: Äriseadustik (Zakonik o trgovačkim društvima) § 385.

U FI: najmanje jedan od članova javnog trgovačkog društva ili komplementara komanditnog društva ima boravište u EGP-u ili, ako je član pravna osoba, domicil (podružnice nisu dopuštene) u EGP-u. Tijelo za registraciju može odobriti izuzeća.

Da bi privatni poduzetnik mogao obavljati trgovinu, mora imati boravište u EGP-u.

Ako strana organizacija iz zemlje izvan EGP-a namjerava obavljati poslovnu ili trgovačku djelatnost osnivanjem podružnice u FI, obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti.

Najmanje jedan od redovnih članova i jedan od zamjenika članova upravnog odbora te glavni direktor moraju imati boravište u EGP-u. Tijelo za registraciju može odobriti izuzeća za pojedino društvo.

Mjere:

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Zakon o pravu na obavljanje trgovine) (122/1919), odjeljak 1.;

Osuuskuntalaki (Zakon o zadrugama) 1488/2001;

Osakeyhtiölaki (Zakon o društvima s ograničenom odgovornošću) (624/2006); i

Laki luottolaitostoiminnasta (Zakon o kreditnim institucijama) (121/2007).

U SE: strano društvo koje nije osnovalo pravni subjekt u SE ili obavlja svoje djelatnosti preko trgovačkog zastupnika svoju trgovačku djelatnost obavlja preko podružnice registrirane u SE, s neovisnom upravom i odvojenim računima. Glavni direktor podružnice i njegov zamjenik, ako je imenovan, moraju imati boravište unutar EGP-a. Fizička osoba koja nema boravište u EGP-u, a koja obavlja trgovačku djelatnost u SE, imenuje i registrira zastupnika koji ima boravište u EGP-u koji je zadužen za te djelatnosti u SE. Za djelatnosti u SE vode se odvojeni računi. Nadležno tijelo može odobriti izuzeća od zahtjeva o podružnici i boravištu u pojedinačnim slučajevima. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godinu dana, koje provodi društvo koje se nalazi izvan EGP-a ili fizička osoba s boravištem izvan EGP-a, izuzeti su od zahtjeva za osnivanje podružnice ili imenovanje rezidentnog zastupnika.

Fizička osoba s boravištem u EGP-u, švedska pravna osoba ili pravna osoba koja je osnovana u skladu sa zakonodavstvom u državi članici EGP-a i čije je registrirano sjedište, sjedište ili glavno mjesto poslovanja unutar EGP-a može osnovati švedsko društvo s ograničenom odgovornošću. Trgovačko društvo može biti osnivač samo ako svi vlasnici s neograničenom osobnom odgovornošću imaju boravište unutar EGP-a. Osnivači izvan EGP-a mogu podnijeti zahtjev za dozvolu nadležnog tijela.

U slučaju društva s ograničenom odgovornošću i gospodarskih zadruga najmanje 50 % članova upravnog odbora, najmanje 50 % zamjenika članova upravnog odbora, glavni direktor, zamjenik glavnog direktora i najmanje jedna od osoba ovlaštena za potpisivanje u ime društva, ako postoji, mora imati boravište unutar EGP-a. Nadležno tijelo može odobriti izuzeća od tog zahtjeva. Ako ni jedan zastupnik društva ili poduzeća nema boravište u SE, odbor mora imenovati i prijaviti osobu koja ima boravište u SE i koja je ovlaštena za primanje pismena u ime društva ili poduzeća.

Na osnivanje svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti.

Mjere:

SE: Lag om utländska filialer m.m (Zakon o stranim podružnicama) (1992:160);

Aktiebolagslagen (Zakon o trgovačkim društvima) (2005:551);

Zakon o gospodarskim zadrugama (1987:667); i

Zakon o europskim gospodarskim interesnim udruženjima (1994:1927).

U SK: strana fizička osoba čije će se ime upisati u trgovački registar kao ime osobe ovlaštene za zastupanje poduzetnika mora predočiti boravišnu dozvolu za Slovačku.

Mjere:

SK: Zakon 513/1991 o Zakoniku o trgovačkim društvima (§ 21); i

Zakon br. 404/2011 o boravku stranaca (§ § 22 i 32).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman

U BG: strane pravne osobe, osim ako su osnovane u skladu sa zakonodavstvom države članice Europske unije ili države članice EGP-a, mogu poslovati i obavljati djelatnosti ako su osnovane u BG u obliku trgovačkog društva koje se upisuje u Registar trgovačkih društava. Osnivanje podružnica podliježe odobrenju.

Predstavništva stranih poduzeća potrebno je registrirati pri Bugarskoj trgovačkoj i industrijskoj komori i ona ne mogu obavljati gospodarske djelatnosti, nego samo oglašavati svojeg vlasnika te djelovati kao predstavnici ili zastupnici.

Mjere:

BG: Zakon o trgovačkim društvima, članak 17.a; i

Zakon o poticanju ulaganja, članak 24.

U PL: opseg poslovanja predstavništva smije uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog trgovačkog društva koje to predstavništvo zastupa. Za sve sektore osim pravnih usluga ulagatelji izvan EU-a mogu pokrenuti i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditnog društva na dionice, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva, dok domaća društva imaju pristup i društvima građanskog prava (javno trgovačko društvo i društvo s neograničenom odgovornošću).

Mjere:

PL: Zakon od 6. ožujka 2018. o pravilima primjenjivima na gospodarsku djelatnost stranih poduzetnika i drugih stranih osoba na državnom području Republike Poljske.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, zahtjevi u pogledu rezultata:

U BG: osnovana društva mogu zapošljavati državljane trećih zemalja samo na radna mjesta za koja ne postoji obveza bugarskog državljanstva. Ukupan broj državljana trećih zemalja zaposlenih u njima u prethodnih 12 mjeseci ne smije prijeći 20 % (35 % za mala i srednja poduzeća) prosječnog broja bugarskih državljana, državljana druge države članice, država EGP-a ili Švicarske Konfederacije zaposlenih na temelju ugovora o radu. Osim toga, poslodavac mora dokazati da za dotično radno mjesto ne postoji odgovarajući radnik koji je državljanin Bugarske, države članice EU-a, EGP-a ili Švicarske, i to ispitivanjem tržišta rada prije zapošljavanja državljana treće zemlje. Državljane trećih zemalja ne smije se zaposliti na pozicije za koje je obvezno bugarsko državljanstvo.

Za visokokvalificirane, sezonske i upućene radnike te za osobe premještene unutar društva, istraživače i studente nema ograničenja u pogledu broja državljana treće zemlje koji mogu raditi za jedno društvo. U tim slučajevima nije obvezno ispitivanje tržišta rada.

Mjere:

BG: Zakon o migraciji i mobilnosti radne snage.

(b) Stjecanje nekretnina

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U AT (primjenjuje se na regionalnu razinu vlasti): za stjecanje, kupnju i najam ili zajam nekretnina fizičke osobe i poduzeća izvan EU-a moraju dobiti odobrenje nadležnih regionalnih tijela (Länder). Odobrenja će se dodijeliti samo ako se smatra da je stjecanje u javnom (a posebno gospodarskom, društvenom i kulturnom) interesu.

Mjere:

AT: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. br. 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 9/2004;

NÖ Grundverkehrsgesetz, LGBL, 6800;

OÖ Grundverkehrsgesetz, LGBL. br. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 61/1996;

Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 42/2004; i

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. br. 11/1998.

U CY: Ciprani ili osobe ciparskog podrijetla te državljani države članice mogu bez ograničenja stjecati nekretnine u CY. Stranci ne mogu, osim u slučaju mortis causa, steći nekretninu bez prethodne dozvole Vijeća ministara. Za strance, ako stjecanje nekretnine premašuje površinu potrebnu za izgradnju kuće ili poslovnih prostora ili na drugi način premašuje površinu dvaju donuma (2 676 m^2), svaka dozvola koju je dodijelilo Vijeće ministara podliježe uvjetima, ograničenjima i kriterijima koji su utvrđeni u Pravilniku Vijeća ministara i koje je odobrio Predstavnički dom. Stranac je svaka osoba koja nije državljanin CY, uključujući društva u stranom vlasništvu. Taj pojam ne uključuje strance ciparskog podrijetla ili supružnike državljana CY koji nisu Ciprani.

Mjere:

CY: Zakon o stjecanju nekretnina (stranci) (poglavlje 109.), kako je izmijenjen zakonima br. 52 iz 1969., 55 iz 1972., 50 iz 1990., 54(I) iz 2003. te 161(I)/2011.

U CZ: strane fizičke osobe sa stalnim boravištem u CZ i poduzeća osnovana u CZ mogu stjecati poljoprivredna i šumska zemljišta. Za poljoprivredna i šumska zemljišta u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila. Državno poljoprivredno zemljište mogu stjecati samo češki državljani, općine i javna sveučilišta (za izobrazbu i istraživanje). Pravne osobe (neovisno o obliku ili mjestu boravišta) mogu otkupiti državno poljoprivredno zemljište od države samo ako je na njemu sagrađen objekt koji već posjeduju ili ako je to zemljište neophodno za upotrebu tog objekta. Samo općine i javna sveučilišta mogu steći državne šume.

Mjere:

CZ: Zakon br. 95/1999 zb. (o uvjetima za prijenos poljoprivrednog zemljišta i šuma iz državnog vlasništva u vlasništvo drugih subjekata); i

Zakon br. 503/2012 zb. o Uredu za upravljanje državnim zemljištem.

U DK: u skladu s danskim Zakonom o stjecanju fizičke osobe koje nemaju boravište u DK ili koje prethodno nisu imale boravište u DK u razdoblju od ukupno pet godina moraju dobiti dozvolu Ministarstva pravosuđa radi stjecanja nekretnina. Državljani EU-a i EGP-a koji žele steći boravište kako bi radili, osnovali poduzeće ili pružali usluge u DK ne moraju dobiti dozvolu za kupnju nekretnina u te svrhe. Dozvola je potrebna za stjecanje nekretnina za slobodno vrijeme (vikendice), osim ako pojedinačni kupac zadovoljava zahtjev u pogledu boravišta utvrđen u Zakonu o stjecanju nekretnina. Fizičke osobe ili pravne osobe sa sjedištem izvan EU-a (i EGP-a) za stjecanje poljoprivrednih nekretnina moraju dobiti dozvolu od Ministarstva Zelenog trojnog partnerstva.

Mjere:

DK: Danski Zakon o stjecanju nekretnina (Konsolidirani zakon br. 265 od 21. ožujka 2014. o stjecanju nekretnina);

Izvršni nalog o stjecanju (Izvršni nalog br. 764 od 18. rujna 1995.); i

Zakon o poljoprivrednim gospodarstvima (Konsolidirani zakon br. 116 od 6. veljače 2020.).

U EL: stranim fizičkim i pravnim osobama potrebno je dopuštenje na temelju diskrecijske odluke Ministarstva obrane za stjecanje nekretnina na područjima uz granicu izravno ili sudjelovanjem u vlasničkom kapitalu društva koje nije uvršteno na Grčkoj burzi i koje je vlasnik nekretnina na tim područjima ili za promjenu osoba koje su članovi tog društva.

Mjere:

EL: Zakon 1892/1990, kako je izmijenjen člankom 114. Zakona 3978/2011, u kombinaciji, kad je riječ o primjeni, s Ministarskom odlukom Ministarstva obrane 110/3/330340/Σ.120/7-4-14.

U HR: strana društva mogu steći nekretnine radi pružanja usluga samo ako imaju poslovni nastan i osnovana su u HR kao pravne osobe. Za stjecanje nekretnina koje su radi pružanja usluga potrebne podružnicama potrebno je odobrenje Ministarstva pravosuđa. Stranci ne mogu steći poljoprivredno zemljište.

Mjere:

HR: Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09, 143/12, 152/14); Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 31/11 i 63/11), (NN 39/13, 48/15), članak 2.;

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, članci od 354. do 358.b; i

Zakon o poljoprivrednom zemljištu i Zakon o općem upravnom postupku. (NN 47/09).

U HU: za kupnju nekretnine osobe koje nemaju boravište moraju pribaviti odobrenje odgovarajućeg administrativnog tijela nadležnog za geografsku lokaciju nekretnine.

Mjere:

HU: Uredba vlade br. 251/2014 (X.2.) o stjecanju od strane stranih državljana nekretnina osim zemljišta koja se upotrebljavaju za poljoprivredu ili šumarstvo; i Zakon LXXVIII iz 1993. (stavak 1/A).

U MT: osobe koje nisu državljani države članice ne mogu steći nepokretnu imovinu u komercijalne svrhe. Društva u kojima 25 % (ili više) udjela posjeduju osobe koje nisu iz EU-a moraju pribaviti odobrenje nadležnog tijela (ministra nadležnog za financije) za kupnju nepokretne imovine u komercijalne ili poslovne svrhe. Nadležno tijelo određuje predstavlja li predloženo stjecanje neto korist za malteško gospodarstvo.

Mjere:

MT: Zakon o nepokretnoj imovini (stjecanje od strane nerezidenata) (poglavlje 246.); i

Protokol br. 6 Ugovora o pristupanju EU-u o stjecanju sekundarnih mjesta boravka u Malti.

U PL: strani državljani moraju pribaviti dozvolu za izravno ili neizravno stjecanje nekretnina. Dozvolu u obliku upravne odluke izdaje ministar nadležan za unutarnje poslove, uz suglasnost ministra nacionalne obrane, a u slučaju poljoprivrednih nekretnina, i uz suglasnost ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Mjere:

PL: Zakon od 24. ožujka 1920. o stjecanju nekretnina od strane stranih državljana (Službeni list iz 2016., točka 1061. kako je izmijenjena).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U LV: državljanima Meksika dopušteno je stjecanje zemljišta u gradskim područjima preko društva koja su osnovana i registrirana u LV ili drugim državama članicama:

(a) ako je, zasebno ili ukupno, više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu državljana država članica, latvijske vlade ili određene općine;

(b) ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu fizičkih osoba i društava iz trećih zemalja s kojima je LV sklopila bilateralne sporazume o promicanju i recipročnoj zaštiti ulaganja te koje je latvijski parlament odobrio prije 31. prosinca 1996.;

(c) ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu fizičkih osoba i društava iz trećih zemalja s kojima je Latvija sklopila bilateralne sporazume o promicanju i recipročnoj zaštiti ulaganja nakon 31. prosinca 1996., ako su u tim sporazumima utvrđena prava latvijskih fizičkih osoba i društava u pogledu stjecanja zemljišta u toj trećoj zemlji;

(d) ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u zajedničkom vlasništvu osoba iz točaka od (a) do (c); ili

(e) ako su to javna dionička društva, uz uvjet da su njihove dionice uvrštene na burzu.

Ako Meksiko latvijskim državljanima i poduzećima dopusti kupnju nekretnina u gradskim područjima na svojem državnom području, i LV će meksičkim državljanima i poduzećima dopustiti kupnju nekretnina u gradskim područjima LV pod istim uvjetima koje imaju latvijski državljani.

Mjere:

LV: Zakon o zemljišnoj reformi u gradovima Republike Latvije, članci 20. i 21.

U RO: strani državljani, osobe bez državljanstva i pravne osobe (osim državljana države članice Europske unije i državljana države članice EGP-a) mogu steći prava vlasništva nad zemljištima pod uvjetima koji su uređeni međunarodnim ugovorima i na temelju reciprociteta. Strani državljani, osobe bez državljanstva i pravne osobe ne mogu steći pravo vlasništva nad zemljištima pod povoljnijim uvjetima od onih koji se primjenjuju na državljane države članice i na pravne osobe osnovane u skladu sa zakonodavstvom države članice.

Mjere:

RO: Zakon br. 17/2014 o nekim mjerama kojima se uređuje prodaja i kupnja poljoprivrednog zemljišta izvan gradova i izmjeni Zakona br. 268/2001 o privatizaciji društava koja upravljaju zemljištem u javnom i privatnom državnom vlasništvu za poljoprivredne potrebe i o osnivanju Agencije za državna dobra, s naknadnim izmjenama.

U DE: na stjecanje nekretnina mogu se primjenjivati određeni uvjeti reciprociteta.

Mjere:

DE: Uvodni zakon Građanskog zakonika (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche, EGBGB).

U ES: za strana ulaganja u djelatnosti koje su izravno povezane s ulaganjima u nekretnine za diplomatske misije država koje nisu države članice obvezno je upravno odobrenje španjolskog Vijeća ministara, osim ako postoji sporazum o uzajamnoj liberalizaciji.

Mjere:

ES: Kraljevski dekret 664/1999 od 23. travnja 1999. o stranim ulaganjima.

I-EU-2 – Profesionalne usluge (sve profesije osim zdravstvenih)

Sektor – podsektor:	Profesionalne usluge – pravne usluge; patentni zastupnik, zastupnik u području industrijskog vlasništva, odvjetnik u području intelektualnog vlasništva; računovodstvene i knjigovodstvene usluge; revizorske usluge, usluge poreznog savjetovanja, arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja, inženjerske usluge te usluge integriranog inženjerstva
Industrijska klasifikacija:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, 879 (dio)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/nacionalna razina (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Pravne usluge (CPC 861 (dio))

U skladu s Napomenama s objašnjenjima, a osobito točkom 10., podrazumijeva se da zahtjevi za registraciju u odvjetničkoj komori mogu sadržavati i zahtjev za stjecanje diplome prava u zemlji domaćinu ili njezina ekvivalenta, zahtjev za osposobljavanje pod nadzorom ovlaštenog odvjetnika ili zahtjev za navođenje uredske ili poštanske adrese koja se nalazi na području nadležnosti te odvjetničke komore uz zahtjev za članstvo. Ako su ti zahtjevi nediskriminirajući, ne navodi ih se.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT: za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost). U okviru poslovne prisutnosti pravne usluge smiju pružati samo odvjetnici s državljanstvom države članice EGP-a ili Švicarske. Vlasnički udio i udio dionica u odvjetničkim društvima koji pripadaju stranim odvjetnicima (koji moraju ispunjavati sve uvjete za obavljanje djelatnosti u svojoj matičnoj zemlji) smiju iznositi najviše 25 %; ostatak moraju držati odvjetnici iz EGP-a ili Švicarske koji ispunjavaju sve uvjete za obavljanje djelatnosti te samo oni mogu imati odlučujući utjecaj pri odlučivanju u odvjetničkom društvu.

Mjere:

AT: Rechtsanwaltsordnung (Zakon o odvjetnicima) – RAO, RGBl. Br. 96/1868, članci 1. i 21.c.

U BE (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori obvezno je boravište, koje je nužno za pružanje pravnih usluga u području belgijskog domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori strani odvjetnik mora biti rezident najmanje šest godina od datuma zahtjeva za registraciju, odnosno u određenim okolnostima tri godine. Mora imati potvrdu koju je izdao belgijski ministar vanjskih poslova u skladu s kojom se nacionalnim pravom ili međunarodnom konvencijom dopušta reciprocitet (uvjet reciprociteta).

Mjere:

BE: Belgijski Pravosudni zakonik (članci 428.–508.); Kraljevski dekret od 24. kolovoza 1970.

U BG (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): pružanje pravnih usluga u području prava Unije i države članice, uključujući zastupanje pred sudovima, ograničeno je na državljane država članica ili strane državljane koji su kvalificirani odvjetnici i stekli su diplomu na temelju koje mogu obavljati djelatnost u državama članicama. Strani odvjetnici mogu dobiti dopuštenje za rad u svojstvu odvjetnika odlukom Vrhovnog odvjetničkog vijeća i moraju biti upisani u Jedinstveni registar stranih odvjetnika. Strane odvjetnike pri zastupanju pred sudovima mora pratiti bugarski odvjetnik. Za pružanje usluga pravnog posredovanja obvezno je trajno boravište. U BG se puni nacionalni tretman u pogledu osnivanja i upravljanja društvima te u pogledu pružanja usluga može primijeniti samo na društva koja su osnovana u zemljama s kojima su sklopljeni odnosno s kojima će se sklopiti bilateralni sporazumi o zajedničkoj pravnoj pomoći te na državljane tih zemalja.

Mjere:

BG: Zakon o odvjetništvu, Zakon o posredovanju te Zakon o javnim bilježnicima i javnobilježničkoj djelatnosti.

U CY: za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost). Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava u CY.

Mjere:

CY: Zakon o odvjetnicima (poglavlje 2.), kako je izmijenjen zakonima br. 42 iz 1961., 20 iz 1963., 46 iz 1970., 40 iz 1975., 55 iz 1978., 71 iz 1981., 92 iz 1983., 98 iz 1984., 17 iz 1985., 52 iz 1985., 9 iz 1989., 175 iz 1991., 212 iz 1991., 9(I) iz 1993., 56(I) iz 1993., 83(I) iz 1994., 76(I) iz 1995., 103(I) iz 1996., 79(I) iz 2000., 31(I) iz 2001., 41(I) iz 2002., 180(I) iz 2002., 117(I) iz 2003., 130(I) iz 2003., 199(I) iz 2004., 264(I) iz 2004., 21(I) iz 2005., 65(I) iz 2005., 124(I) iz 2005., 158(I) iz 2005., 175(I) iz 2006., 117(I) iz 2007., 103(I) iz 2008., 109(I) iz 2008., 11(I) iz 2009., 130(I) iz 2009., 4(I) iz 2010., 65(I) iz 2010., 14(I) iz 2011., 144(I) iz 2011., 116(I) iz 2012. i 18(I) iz 2013.

U CZ: Za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište u CZ.

Mjere:

CZ: Zakon br. 85/1996 zb., Zakon o odvjetnicima.

U DE: samo odvjetnici s kvalifikacijom iz EGP-a ili Švicarske mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezna je poslovna prisutnost. Nadležna odvjetnička komora može odobriti izuzeća. Za strane odvjetnike (koji imaju kvalifikacije koje nisu švicarske ni iz države EGP-a) mogu postojati ograničenja u pogledu posjedovanja udjela u odvjetničkom društvu koje pruža pravne usluge u domaćem pravu. Strani odvjetnici mogu pružati pravne usluge u stranom pravnom sustavu ako dokažu stručno znanje, a za pružanje pravnih usluga u DE obvezna je registracija.

Mjere:

DE: § 59e, § 59f, § 206 Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; Savezni zakon o odvjetnicima), Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG); § 10 Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG)

U DK: na pružanje pravnih usluga pod nazivom „advokat” (odvjetnik) primjenjuju se određeni zahtjevi. Zastupanje pred sudovima uglavnom je rezervirano za odvjetnike koji imaju dansku dozvolu za obavljanje djelatnosti. Udjeli u danskom odvjetničkom društvu moraju biti u posjedu odvjetnika s danskom dozvolom koji aktivno obavljaju odvjetničku djelatnost u odvjetničkom društvu, njegovu matičnom društvu ili društvu kćeri, zaposlenika u društvu ili drugom odvjetničkom društvu registriranom u DK. Nadalje, 90 % udjela u danskom odvjetničkom društvu mora biti u posjedu odvjetnika s danskom dozvolom, odvjetnika koji ispunjavaju sve uvjete za obavljanje djelatnosti u državi članici i koji su registrirani u DK te aktivno obavljaju djelatnost u društvu, njegovu matičnom društvu ili društvu kćeri ili odvjetničkim društvima registriranima u DK.

Mjere:

DK: Lovbekendtgørelse br. 1101 od 22. rujna 2017. (Konsolidirani zakon br. 1101 od 22. rujna 2017. o pravosuđu).

U EE: za pružanje pravnih usluga u području prava Unije i države članice, sudjelovanje u kaznenim predmetima i zastupanje pred Vrhovnim sudom obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Primjenjuju se zahtjevi nediskriminacije u pogledu pravnog oblika.

Mjere:

EE: Advokatuuriseadus (Zakon o odvjetničkoj komori);

Notariaadiseadus (Zakon o javnim bilježnicima);

Kohtutäituri seadus (Zakon o sudskim izvršiteljima), tsiviilkohtumenetluse seadustik (Zakon o parničnom postupku); Halduskohtumenetluse seadus (Zakon o upravnom sudskom postupku);

Kriminaalmenetluse seadustik (Zakon o kaznenom postupku); i

Väiäirteomenetluse seadustik (Zakon o prekršajnom postupku).

U EL: za pružanje pravnih usluga u području prava Unije i države članice, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost).

Mjere:

EL: Novi Zakon o odvjetnicima br. 4194/2013.

U ES: za pružanje pravnih usluga u području prava Unije i države članice, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Nadležna tijela mogu odobriti nacionalna izuzeća.

Mjere:

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, članak 13.1a.

U FR: za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je nužno za pružanje pravnih usluga u području francuskog domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je boravište ili poslovni nastan.

Mjere:

FR: Loi du 31 décembre 1971, članak 56.;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales; i

Loi 90-1259 du 31 décembre 1990, članak 7.

U FI: za upotrebu stručnog naziva „odvjetnik" (na finskom „asianajaja") obvezni su boravište u državi članici EGP-a ili Švicarskoj i članstvo u odvjetničkoj komori. Pravne usluge, među ostalim u području finskog domaćeg prava, mogu pružati i osobe koje nisu članovi komore.

Mjere:

FI: Laki asianajajista (Zakon o odvjetnicima) (496/1958), odjeljci 1. i 3.; i

Oikeudenkäymiskaari (Zakon o sudskom postupku) (4/1734).

U HR: za pružanje pravnih usluga u području prava Unije i države članice, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EU-a. U postupcima u području međunarodnog prava pred arbitražnim i *ad hoc* sudovima stranke mogu zastupati strani odvjetnici koji su članovi odvjetničke komore u svojoj matičnoj zemlji.

Mjere:

HR: Zakon o odvjetništvu (NN 9/94, 51/01, 117/08, 75/09 i 18/11).

U HU: za pružanje pravnih usluga u području prava Unije i države članice, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost). Strani odvjetnici mogu pružati usluge pravnog savjetovanja u području prava matične zemlje i međunarodnog prava u partnerstvu s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom.

Mjere:

HU: Zakon XI. iz 1998. o odvjetništvu.

U LT (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske i boravište (komercijalna prisutnost) te punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Odvjetnici iz stranih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima.

Mjere:

LT: Zakon o odvjetničkoj komori Republike Litve od 18. ožujka 2004. br. IX-2066, kako je zadnje izmijenjen 12. prosinca 2017. Zakonom br. XIII-571.

U LU: za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava LU, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost). Vijeće odvjetnika može, na temelju reciprociteta, odustati od uvjeta u pogledu državljanstva za strane državljane.

Mjere:

LU: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat.

U LV (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): za pružanje pravnih usluga u području latvijskog domaćeg kaznenog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Odvjetnici iz stranih zemalja smiju djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o uzajamnoj pravnoj pomoći. Za odvjetnike iz EU-a ili strane odvjetnike postoje posebni zahtjevi. Na primjer, sudjelovanje u sudskim postupcima u kaznenim predmetima dopušteno je samo zajedno s odvjetnikom koji je član Latvijskog kolegija ovlaštenih odvjetnika.

Mjere:

LV Zakon o kaznenom postupku, odjeljak 79., Zakon o odvjetništvu Republike Latvije, odjeljak 4.

U MT: za pružanje pravnih usluga u području malteškog domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost).

Mjere:

MT: Zakonik o organizaciji i parničnom postupku (poglavlje 12).

U NL: samo odvjetnici koji imaju nizozemsku dozvolu i registrirani su u nizozemskom registru mogu upotrebljavati naziv „advocate". Umjesto upotrebe punog naziva „advocate" (neregistrirani) strani odvjetnici obvezni su navesti strukovnu organizaciju u svojoj matičnoj zemlji za potrebe obavljanja djelatnosti u NL.

Mjere:

NL: Advocatenwet (Zakon o odvjetništvu).

U PT (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): za pružanje usluga u području portugalskog domaćeg prava obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Za zastupanje pred sudovima obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Stranci koji imaju diplomu bilo kojeg pravnog fakulteta u Portugalu mogu se registrirati u portugalskoj odvjetničkoj komori (Ordem dos Advogados) pod istim uvjetima kao i portugalski državljani ako njihova zemlja prema portugalskim državljanima postupa recipročno.

Ostali stranci koji imaju diplomu prava koju je priznao neki pravni fakultet u PT mogu se registrirati u portugalskoj odvjetničkoj komori uz uvjet da obave potrebno vježbeništvo i polože završnu provjeru te prijemni ispit. Samo odvjetnička društva čiji udjeli pripadaju isključivo odvjetnicima koji su primljeni u portugalsku odvjetničku komoru mogu pružati pravne usluge u PT.

Mjere:

PT: Zakon 15/2005, članci 203. i 194.;

Statut portugalske odvjetničke komore (Estatuto da Ordem dos Advogados) i Uredba sa zakonskom snagom 229/2004, članak 5. i članci od 7. do 9.;

Uredba sa zakonskom snagom 88/2003, članci 77. i 102.;

Statut Profesionalnog udruženja odvjetnika (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), kako je izmijenjen Zakonom 49/2004, Zakonom 14/2006 i Uredbom sa zakonskom snagom br. 226/2008;

Zakon 78/2001, članci 31. i 4.;

Uredba o posredovanju u obiteljskopravnim i radnopravnim predmetima (Pravilnik 282/2010);

Zakon 21/2007 o posredovanju u kaznenim predmetima, članak 12.;

Zakon 32/2004 (kako je izmijenjen Uredbom sa zakonskom snagom 282/2007 i Zakonom 34/2009) o stečajnom upravitelju, članci 3. i 5., među ostalim; i

Uredba sa zakonskom snagom 54/2004, članak 1. (Regime jurídico das sociedades de administradores de insolvência).

U RO: strani odvjetnik ne smije sudjelovati u iznošenju usmenih ili pismenih zaključaka pred sudovima ili drugim sudbenim tijelima, osim u međunarodnoj arbitraži.

Mjere:

RO: Zakon o odvjetništvu;

Zakon o posredovanju; i

Zakon o javnim bilježnicima i javnobilježničkoj djelatnosti.

U SI (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): zastupanje klijenata pred sudom uz plaćanje uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u SI. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u stranoj zemlji može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, uz uvjet da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa.

Mjere:

SI: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo – ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009) (Zakon o odvjetništvu, neslužbeni konsolidirani tekst koji je pripremio slovenski parlament od 21. svibnja 2009.).

U SE: član švedske odvjetničke komore može biti zaposlen samo kod člana komore ili društva koje obavlja djelatnosti člana komore. Međutim, član komore može biti zaposlen u stranom društvu koje obavlja djelatnosti odvjetnika ako dotično društvo ima domicil u zemlji unutar EU-a ili EGP-a odnosno u Švicarskoj. Ako odbor švedske odvjetničke komore odobri izuzeće, član švedske odvjetničke komore može biti zaposlen i u odvjetničkom društvu izvan EU-a. Članovi Komore koji pružaju pravne usluge u obliku društva ili partnerstva ne mogu imati drugi cilj niti obavljati druge djelatnosti osim pružanja usluga odvjetnika.

Dopuštena je suradnja s drugim odvjetnicima, međutim, za suradnju sa stranim društvima obvezno je odobrenje odbora odvjetničke komore.

Za članstvo u odvjetničkoj komori i pravo na upotrebu naziva „advokat" obvezno je boravište u državi članici EGP-a ili u Švicarskoj. Odbor švedske odvjetničke komore može odobriti izuzeća. Članstvo u Odvjetničkoj komori nije nužno za pružanje usluga u području švedskog domaćeg prava.

Mjere:

SE: Rättegångsbalken (švedski Zakon o sudskom postupku) (1942:740), Kodeks poslovanja švedske Odvjetničke komore donesen 29. kolovoza 2008.

U SK: za pružanje pravnih usluga u području slovačkog domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a te boravište (komercijalna prisutnost) u SK. Za odvjetnike koji nisu iz EU-a obvezan je reciprocitet.

Mjere:

SK: Zakon 586/2003 o odvjetništvu, § § 5 i 12.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U PL: strani odvjetnici poslovni nastan mogu uspostaviti samo u obliku javnog trgovačkog društva, komanditnog društva ili komanditno-dioničkog društva.

Mjere:

PL: Zakon od 5. srpnja 2002. o pravnoj pomoći koju strani odvjetnici pružaju u Republici Poljskoj, članak 19.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U IE: za pružanje pravnih usluga u području irskog domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je boravište (komercijalna prisutnost).

Mjere:

IE: Zakon o odvjetnicima, 1954.–2011.

U IT: za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je boravište (komercijalna prisutnost).

Mjere:

IT: Kraljevski dekret 1578/1933, članak 17., Zakon o odvjetništvu.

(b) Patentni zastupnici, zastupnici u području industrijskog vlasništva, odvjetnici za zaštitu intelektualnog vlasništva (CPC 879 (dio), 861, 8613)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG, CY, EE i LT: za pružanje usluga patentnih zastupnika obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

U DE: samo patentni zastupnici s kvalifikacijom iz Njemačke mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje usluga patentnih zastupnika u DE u području domaćeg prava. Strani patentni zastupnici mogu pružati pravne usluge u stranom pravnom sustavu ako dokažu stručno znanje, a za pružanje pravnih usluga u DE obvezna je registracija. Strani patentni zastupnici (koji nemaju kvalifikaciju iz EGP-a ili Švicarske) ne mogu osnovati odvjetničko društvo s nacionalnim patentnim zastupnicima. Strani patentni zastupnici (izvan EGP-a ili Švicarske) komercijalnu prisutnost mogu imati samo u obliku Patentanwalts-GmbH ili Patentanwalt-AG i mogu steći samo manjinski udio.

U ES i PT: za pružanje usluga zastupnika u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

U IE: na temelju poslovnog nastana i u skladu s pravnim oblikom obvezno je da barem jedan direktor, partner ili zaposlenik društva bude registriran u IE kao patentni zastupnik ili odvjetnik za zaštitu intelektualnog vlasništva. Za pružanje usluga na prekograničnoj osnovi obvezni su državljanstvo države članice EGP-a i komercijalna prisutnost u EGP-u, glavno mjesto poslovanja u državi članici EGP-a te kvalifikacije stečene na temelju prava države članice EGP-a.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U IE: za osnivanje poslovne jedinice obvezno je da barem jedan direktor, partner ili zaposlenik društva bude registriran u IE kao patentni zastupnik ili odvjetnik za zaštitu intelektualnog vlasništva. Za pružanje usluga na prekograničnoj osnovi obvezni su državljanstvo države članice EGP-a i komercijalna prisutnost u EGP-u, glavno mjesto poslovanja u državi članici EGP-a te kvalifikacije stečene na temelju prava države članice EGP-a.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U EE: za pružanje usluga patentnih zastupnika obvezno je trajno boravište.

U CY, FI i HU: za pružanje usluga patentnih zastupnika obvezno je boravište u državi članici EGP-a.

U SI: za nositelja registriranih prava ili podnositelja zahtjeva za registrirana prava (patenti, žigovi, zaštita dizajna) obvezno je boravište u SI. U suprotnome za potrebe provođenja postupka, obavješćivanja itd. obvezan je patentni zastupnik ili zastupnik za žigove i dizajn koji je registriran u SI.

Mjere:

BG: članak 4. Pravilnika za zastupnike o intelektualnom vlasništvu.

CY: Zakon o odvjetnicima (poglavlje 2.), kako je izmijenjen zakonima br. 42 iz 1961., 20 iz 1963., 46 iz 1970., 40 iz 1975., 55 iz 1978., 71 iz 1981., 92 iz 1983., 98 iz 1984., 17 iz 1985., 52 iz 1985., 9 iz 1989., 175 iz 1991., 212 iz 1991., 9(I) iz 1993., 56(I) iz 1993., 83(I) iz 1994., 76(I) iz 1995., 103(I) iz 1996., 79(I) iz 2000., 31(I) iz 2001., 41(I) iz 2002., 180(I) iz 2002., 117(I) iz 2003., 130(I) iz 2003., 199(I) iz 2004., 264(I) iz 2004., 21(I) iz 2005., 65(I) iz 2005., 124(I) iz 2005., 158(I) iz 2005., 175(I) iz 2006., 117(I) iz 2007., 103(I) iz 2008., 109(I) iz 2008., 11(I) iz 2009., 130(I) iz 2009., 4(I) iz 2010., 65(I) iz 2010., 14(I) iz 2011., 144(I) iz 2011., 116(I) iz 2012. i 18(I) iz 2013.

DE: § 52e, § 52 f, § 154a i § 154 b Patentanwaltsordnung (PAO).

EE: Patendivoliniku seadus (Zakon o patentnim zastupnicima) § 2, § 14.

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, članci od 155. do 157.

FI: Tavaramerkkilaki (Zakon o žigu) (7/1964); Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (Zakon o ovlaštenim odvjetnicima u području industrijskog vlasništva) (22/2014); i

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (Zakon o pravima uzgajivača bilja) 1279/2009; Mallioikeuslaki (Zakon o registriranom dizajnu) 221/1971.

HU: Zakon XXXII. iz 1995. o patentnim zastupnicima.

IE: Trade Marks Act 1996., odjeljci 85. i 86., kako je izmijenjeno;

Trade Marks Rules 1996., pravilo 51., kako je izmijenjeno;

Patent Act 1992., odjeljci 106. i 107., kako je izmijenjeno; i

Register of Patent Agent Rules S.I. 580 iz 2015.

LT: Zakon o žigovima od 10. listopada 2000. br. VIII-1981;

Zakon o dizajnu od 7. studenoga 2002. br. IX-1181;

Zakon o patentima od 18. siječnja 1994. br. I-372, Zakon o pravnoj zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda od 16. lipnja 1998.; i

Uredba o patentnim zastupnicima odobrena Odlukom Vlade Republike Litve od 20. svibnja 1992. br. 362 (kako je zadnji put izmijenjena 8. studenoga 2004., br. 1410).

PT: Uredba sa zakonskom snagom 15/95, kako je izmijenjena Zakonom 17/2010, Portarijom 1200/2010, člankom 5. i Portarijom 239/2013; i

Zakon 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini (Zakon o industrijskom vlasništvu), Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 100/13 (Službeni list Republike Slovenije, br. 51/06 – službeni konsolidirani tekst i 100/13).

(c) Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 8621 osim revizorskih usluga, 86213, 86219, 86220)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FR: pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga stranog pružatelja usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije u dogovoru s ministrom vanjskih poslova (CPC 86213, 86219, 86220).

Mjere:

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945, Articles 3, 7, 7 ter, 7 quinquies, 27 i 42 bis.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT: Udjeli u kapitalu i glasačka prava stranih računovođa i knjigovođa koji ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti u skladu s pravom svoje matične zemlje u austrijskom poduzeću ne smiju biti veći od 25 %. Pružatelj usluga mora imati ured ili profesionalno sjedište u EGP-u (CPC 862).

Mjere:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (Zakon o javnim računovođama i revizorima, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4. i

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBL. I br. 191/2013, § § 7, 11, 28.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U IT: boravište ili poslovni domicil obvezni su za upis u strukovni registar, što je potrebno za pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga (CPC 86213, 86219, 86220).

Mjere:

IT: Zakonodavni dekret 139/2005; i Zakon 248/2006.

U SI: za pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga (CPC 86213, 86219, 86220) obvezan je poslovni nastan u EU-u.

Mjere:

SI: Zakon o reviziji (ZRev-2), Službeni list Republike Slovenije br. 65/2008 (kako je zadnje izmijenjen br. 63/13);

Zakon o trgovačkim društvima (ZGD-1), Službeni list Republike Slovenije br. 42/2006 (kako je zadnje izmijenjen br. 15/17); i

Zakon o uslugama na unutarnjem tržištu, Službeni list Republike Slovenije br. 21/10.

(d) Usluge revizije (CPC 86211 i 86212 osim računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EU: nadležna tijela države članice mogu priznati jednakovrijednost kvalifikacija revizora koji je državljanin Meksika ili bilo koje treće zemlje kako bi mu odobrila rad u svojstvu ovlaštenog revizora u Europskoj uniji u skladu s načelom reciprociteta (CPC 8621).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U ES: ovlašteni revizori moraju biti državljani države članice. Ova se rezerva ne primjenjuje na reviziju društava s poslovnim nastanom izvan EU-a koja su uvrštena na španjolskom uređenom tržištu.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT: Udjeli u kapitalu i glasačka prava stranih revizora koji ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti u skladu s pravom svoje matične zemlje u austrijskom poduzeću ne smiju biti veći od 25 %. Pružatelj usluga mora imati ured ili profesionalno sjedište u EGP-u.

U SI: revizorski subjekt iz treće zemlje može biti dioničar ili član slovenskog revizorskog društva pod uvjetom da, u skladu s pravom zemlje u kojoj je revizorski subjekt iz treće zemlje osnovan, slovenska revizorska društva mogu biti dioničari ili članovi revizorskog društva u toj zemlji (zahtjev u pogledu reciprociteta). Stalno boravište u SI obvezno je za barem jednog člana upravnog odbora revizorskog društva osnovanog u SI.

U SK: samo poduzeće u kojem je najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava rezervirano za slovačke državljane ili državljane države članice može biti ovlašteno za obavljanje revizija u SK.

U pogledu samo prekogranične trgovine uslugama – viša uprava i upravni odbor:

U BE: obvezan je poslovni nastan u BE na mjestu gdje će se obavljati profesionalna djelatnost i gdje će se održavati akti, dokumenti i korespondencija povezani s tom djelatnošću te je obvezno da barem jedan službenik ili direktor u toj poslovnoj jedinici bude odobreni revizor.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DK: za pružanje usluga zakonske revizije obvezno je odobrenje Danske kao revizora. Za odobrenje je obvezno boravište u državi članici Europske unije ili državi članici EGP-a.

U FI: najmanje jedan od revizora u finskim društvima s ograničenom odgovornošću i društvima koja su obvezna obavljati revizije mora imati boravište u EGP-u. Revizor mora biti lokalno ovlašteni revizor ili lokalno ovlašteno revizorsko društvo.

U HR: usluge revizije mogu pružati samo pravne osobe s poslovnim nastanom u HR ili fizičke osobe s boravištem u HR.

U IT: fizičke osobe moraju imati boravište da bi mogle pružati revizorske usluge.

U LT: za pružanje revizorskih usluga obvezan je poslovni nastan u EGP-u.

U PL: kako bi moglo pružati revizorske usluge, društvo mora imati poslovni nastan u EU-u.

U SE: revizori gospodarskih zadruga i određenih drugih poduzeća koji nisu certificirani ni odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u, osim ako im Vlada ili tijelo Vlade koje imenuje Vlada u pojedinom slučaju dopusti drukčije. Usluge zakonske revizije mogu pružati samo revizori odobreni u SE i revizorska društva registrirana u SE. Obvezno je boravište u EGP-u. Nazive „odobreni revizor” i „ovlašteni revizor” smiju upotrebljavati isključivo revizori odobreni ili ovlašteni u SE.

U SI: obvezna je komercijalna prisutnost.

Mjere:

EU: Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ; i Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ.

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (Zakon o javnim računovođama i revizorima), BGBl. I No. 58/1999, § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

BE: Zakon od 22. srpnja 1953. o osnivanju Instituta revizora društava i organizaciji javnog nadzora nad djelatnosti revizora društava, usklađen 30. travnja 2007.

DK: Revisorloven (danski Zakon o ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima), Zakon br. 1167 od 9. rujna 2016.

ES: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (novi zakon o reviziji: Zakon 22/2015 o revizorskim uslugama).

FI: Tilintarkastuslaki (Zakon o reviziji) (459/2007); i

sektorski zakoni kojima je propisana upotreba lokalno ovlaštenih revizora.

HR: Zakon o reviziji (NN 146/05, 139/08 i 144/12), članak 3.

IT: Zakonodavni dekret 58/1998, članci 155., 158. i 161.;

Dekret predsjednika Republike 99/1998; i

Zakonodavni dekret 39/2010, članak 2.

LT: Zakon o reviziji od 15. lipnja 1999. br. VIII-1227 (nova verzija od 3. srpnja 2008. br. X-1676).

PL: Zakon od 11. svibnja 2017. o ovlaštenim revizorima, revizorskim društvima i javnom nadzoru – Službeni list iz 2017., točka 1089.

SE: Revisorslagen (Zakon o revizorima) (2001:883); Revisionslag (Zakon o reviziji) (1999:1079); Aktiebolagslagen (Zakon o trgovačkim društvima) (2005:551); Lag om ekonomiska föreningar (Zakon o gospodarskim zadrugama) (1987:667); i

ostali akti kojima se uređuju zahtjevi za angažiranje ovlaštenih revizora.

SI: Zakon o reviziji (ZRev-2), Službeni list Republike Slovenije br. 65/2008 (kako je zadnje izmijenjen br. 63/13); i

Zakon o trgovačkim društvima (ZGD-1), Službeni list Republike Slovenije br. 42/2006 (kako je zadnje izmijenjen br. 15/17).

SK: Zakon 423/2015 o zakonskim revizijama.

(e) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863, ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje pripadaju u pravne usluge)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT: Udjeli u kapitalu i glasačka prava stranih poreznih savjetnika koji ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti u skladu s pravom svoje matične zemlje u austrijskom poduzeću ne smiju biti veći od 25 %. Pružatelj usluga mora imati ured ili profesionalno sjedište u EGP-u.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: za porezne savjetnike obvezno je državljanstvo države članice.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U HU: za pružanje usluga poreznog savjetovanja obvezno je boravište u EGP-u ako ih pruža fizička osoba koja se nalazi na državnom području HU.

U IT: obvezno je boravište.

Mjere:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (Zakon o javnim računovođama i revizorima, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

BG: Zakon o računovodstvu, Zakon o neovisnoj financijskoj reviziji, Zakon o porezu na dohodak i Zakon o porezu na dobit.

HU: Zakon XCII. iz 2003. o pravilima oporezivanja; i

Uredba Ministarstva financija br. 26/2008 o licenciranju i registraciji djelatnosti poreznog savjetovanja.

IT: Zakonodavni dekret 139/2005; i Zakon 248/2006.

(f) Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja, inženjerske usluge te usluge integriranog inženjerstva (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)

U pogledu isključivo ulaganja – nacionalni tretman: i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine. Za usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8674) obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

U HR: planove ili projekte stranih arhitekata, inženjera ili arhitekata urbanista mora potvrditi ovlaštena fizička ili pravna osoba u HR s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: pružanje arhitektonskih usluga obuhvaća i nadzor nad izvođenjem radova (CPC 8671, 8674). Strani arhitekti koji su ovlašteni u svojim zemljama domaćinima i koji žele povremeno obavljati svoju djelatnost u BE moraju dobiti prethodno odobrenje Vijeća Udruženja u geografskom području u kojem namjeravaju obavljati svoju djelatnost.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: za pružanje arhitektonskih usluga, usluga urbanističkog planiranja, inženjerskih usluga te usluga integriranog inženjerstva (CPC 8671, 8672, 8673, 8674) obvezni su državljanstvo i boravište.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: obvezno je boravište u EGP-u (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

U IT: boravište ili poslovni domicil ili poslovna adresa u IT obvezni su za upis u strukovni registar, što je potrebno za pružanje arhitektonskih i inženjerskih usluga (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

U HU: za pružanje sljedećih usluga obvezno je boravište u EGP-u ako ih pruža fizička osoba koja je prisutna na državnom području HU: arhitektonske usluge, inženjerske usluge (primjenjuje se samo na diplomirane vježbenike), usluge integriranog inženjerstva te usluge krajobrazne arhitekture (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

U SK: boravište u EGP-u obvezno je za registraciju u strukovnoj komori, što je potrebno za pružanje arhitektonskih i inženjerskih usluga (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Mjere:

BE: Zakon od 20. veljače 1939. o zaštiti naziva arhitektonske djelatnosti; i

Zakon od 26. lipnja 1963., u skladu s kojim je izrađen Pravilnik Udruženja arhitekata od 16. prosinca 1983. o etičkim standardima koje je utvrdilo Nacionalno vijeće Udruženja arhitekata (odobreno člankom 1. Kraljevskog zakona od 18. travnja 1985., M.B., 8. svibnja 1985.).

BG: Zakon o prostornom razvoju;

Zakon o građevinskoj komori; i

Zakon o Udruženju arhitekata i Udruženju inženjera u području dizajna razvoja projekata.

CY: Zakon 41/1962;

Zakon 224/1990; i

Zakon 29(i) 2001.

CZ: Zakon br. 360/1992 zb. o djelatnosti ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera i tehničara koji rade u području gradnje.

HR: Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08, 49/11 i 25/13); i

Zakon o prostornom uređenju od 12. prosinca 2013. (011-01/13-01/291).

HU: Zakon LVIII. iz 1996. o strukovnim komorama arhitekata i inženjera.

IT: Kraljevski dekret 2537/1925 o uređenju arhitektonskih i inženjerskih djelatnosti;

Zakon 1395/1923, i Dekret predsjednika Republike (D.P.R.) 328/2001.

SK: Zakon 138/1992 o arhitektima i inženjerima, § § 3, 15, 15a, 17a i 18a.

I-EU-3 – Profesionalne usluge (zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih proizvoda)

Sektor – podsektor:	Profesionalne usluge – medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge; usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja; veterinarske usluge; maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju ljekarnici
Industrijska klasifikacija:	CPC 9312, 93191, 932, 63211
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Medicinske usluge, stomatološke usluge te usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (CPC 852, 9312, 93191)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: za pružanje medicinskih usluga (uključujući psihologe), stomatoloških usluga te usluga primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja obvezni su ciparsko državljanstvo i boravište.

Mjere:

CY: Zakon o registraciji liječnika (poglavlje 250.);

Zakon o registraciji stomatologa (poglavlje 249.);

Zakon 75(I)/2013 – podijatri;

Zakon 33(I)/2008 – medicinska fizika;

Zakon 34(I)/2006 – radni terapeuti;

Zakon 9(I)/1996 – zubni tehničari;

Zakon 68(I)/1995 – psiholozi;

Zakon 16(I)/1992;

Zakon 23(I)/2011 – radiolozi/radioterapeuti;

Zakon 31(I)/1996 – dijetetičari/nutricionisti;

Zakon 140/1989 – fizioterapeuti; i Zakon 214/1988 – medicinske sestre.

U DE (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Na registraciju djelatnosti mogu se uvesti geografska ograničenja koja se jednako primjenjuju na državljane i osobe koje nisu državljani. Mogu se primjenjivati zahtjevi u pogledu poslovnog nastana za medicinske usluge, stomatološke usluge i usluge primalja.

Liječnici (uključujući psihologe, psihoterapeute i stomatologe) moraju se registrirati u regionalnim udruženjima liječnika ili stomatologa u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja (*kassenärztliche* ili *kassenzahnärztliche Vereinigungen*) ako žele liječiti pacijente osigurane na temelju obveznog zdravstvenog osiguranja. Ta registracija može podlijegati količinskim ograničenjima na temelju regionalne raspodjele liječnika. To se ograničenje ne primjenjuje na stomatologe. Registracija je nužna samo za liječnike koji sudjeluju u sustavu javnog zdravstva. Mogu postojati nediskriminirajuća ograničenja u pogledu pravnog oblika poslovnog nastana potrebnog za pružanje tih usluga.

Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu poslovnog nastana.

Usluge telemedicine mogu se pružati samo u kontekstu primarnog liječenja koje uključuje prethodnu fizičku prisutnost liječnika. Broj pružatelja usluga informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) može se ograničiti kako bi se zajamčili interoperabilnost, kompatibilnost i potrebni sigurnosni standardi. To se primjenjuje na nediskriminirajućoj osnovi (CPC 9312, 93191).

Mjere:

DE: Bundesärzteordnung (Savezni zakon o liječnicima);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde;

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Zakon o pružanju usluga psihoterapije od 16. srpnja 1998.);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung;

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers;

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege;

§ 7 Absatz 3 Musterberufsordnung fuer Aerzte (njemački Standardni profesionalni kodeks za liječnike);

§ 95, § 99 i dalje SGB-a V (Zakonik o socijalnoj sigurnosti br. V), obvezno zdravstveno osiguranje;

§ 1 Absatz 2 i Absatz 5 Hebammengesetz (Zakonik o primaljama), § 291b SGB V (Zakonik o socijalnoj sigurnosti br. V) o pružateljima usluga e-zdravstva;

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg in der Fassung od 16. 3. 1995. (GBI. BW od 17. svibnja 1995., odjeljak 314.);

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz - HKaG) in Bayern od 6. veljače 2002. (BAY GVBl 2002, str. 42.);

Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz) od 4. rujna 1978. (Berliner GVBl. str. 1937., rev. str. 1980.);

§ 31 Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG) od 28. travnja 2003.;

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz - HeilBerG) od 12.5.2005.;

§ 29 Heilberufsgesetz (HeilBG NRW) od 9. svibnja 2000.;

§ 20 Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz) od 7. veljače 2003.;

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) od 24. svibnja 1994. (SächsGVBl. str. 935.);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte / Ärztinnen, Zahnärzte / Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten / Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten / -psychotherapeutinnen, Tierärzte / Tierärztinnen und Apotheker / Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG) od 19. studenoga 2007.; i

Thüringer Heilberufegesetz od 29. siječnja 2002. (GVBl 2002, 125).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U IT: za pružanje usluga psihologa obvezno je državljanstvo države članice EU-a, a stranim državljanima obavljanje djelatnosti može se odobriti na temelju reciprociteta (CPC 9312 (dio)).

Mjere:

IT: Zakon 56/1989 o psihološkoj djelatnosti.

(b) Veterinarske usluge (CPC 932)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U AT: samo državljani države članice EGP-a mogu pružati veterinarske usluge. Uvjet u pogledu državljanstva ne primjenjuje se na državljane država koje nisu članice EGP-a ako s konkretnom državom koja nije članica EGP-a postoji sporazum kojim je predviđen nacionalni tretman u pogledu ulaganja i prekogranične trgovine veterinarskim uslugama.

U ES: za obavljanje djelatnosti obvezno je članstvo u profesionalnom udruženju te državljanstvo države članice EU-a, a od te se obveze može odustati na temelju bilateralnog sporazuma o određenoj djelatnosti.

U FR: za pružanje veterinarskih usluga obvezno je državljanstvo države članice EGP-a, no od tog se uvjeta može odustati podložno načelu reciprociteta.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: za pružanje veterinarskih usluga obvezni su državljanstvo i boravište.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EL: za pružanje veterinarskih usluga obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

U HU: za članstvo u mađarskoj Veterinarskoj komori, koje je potrebno za pružanje veterinarskih usluga, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U HR: samo državljani država članica EU-a mogu osnovati veterinarsku praksu u HR.

U PL: da bi fizičke osobe koje su prisutne na državnom području PL pružale veterinarske usluge, moraju imati državljanstvo države članice EU-a. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: za pružanje veterinarskih usluga obvezna je fizička prisutnost na državnom području.

U HR: samo pravne i fizičke osobe s poslovnim nastanom u državi članici za potrebe obavljanja veterinarske djelatnosti mogu pružati prekogranične veterinarske usluge u HR.

U IT i PT: za pružanje veterinarskih usluga obvezno je boravište.

U SI: samo pravne i fizičke osobe s poslovnim nastanom u državi članici za potrebe obavljanja veterinarske djelatnosti mogu pružati prekogranične veterinarske usluge u SI.

U SK: za pristup strukovnoj komori, koji je nužan za pružanje veterinarskih usluga, obvezno je boravište u EGP-u.

Mjere:

AT: Tierärztegesetz (Zakon o veterinarstvu), BGBl. Nr. 16/1975, § 3 (2) (3).

CY: Zakon 169/1990.

CZ: Zakon br. 166/1999 zb. (Zakon o veterinarstvu), § 58-63, 39; i

Zakon br. 381/1991 zb. (o Komori veterinarskih kirurga Češke Republike), stavak 4.

EL: Predsjednička odluka 38/2010; i

Ministarska odluka 165261/IA/2010 (Službeni list 2157/B).

ES: Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española. Članci 62. i 64.

FR: Code rural et de la pêche maritime, članci L241-1; L241-2; L241-2-1.

HR: Zakon o veterinarstvu (NN 41/07 i 55/11), članci 89. i 106.

HU: Zakon CXXVII. iz 2012. o Mađarskoj veterinarskoj komori i o uvjetima pružanja veterinarskih usluga.

IT: Zakonodavni dekret C.P.S. 233/1946, članci od 7. do 9.; i

Dekret predsjednika Republike (DPR) 221/1950, stavak 7.

PL: Zakon od 21. prosinca 1990. o djelatnosti veterinarskih kirurga i komori veterinara.

PT: Uredba sa zakonskom snagom 368/91 (Statut Udruženja veterinara).

SI: Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev (Pravilnik o priznavanju stručnih klasifikacija veterinara), Uradni list RS, št. 71/2008, 7/2011, 59/2014 in 21/2016 (Službeni list Republike Slovenije br. 71/2008, 7/2011, 59/2014 i 21/2016); Zakon o uslugama na unutarnjem tržištu, Službeni list Republike Slovenije br. 21/2010.

SK: Zakon 442/2004 o privatnim veterinarima, § 2.

(c) Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju ljekarnici (CPC 63211)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U AT: za upravljanje poslovanjem ljekarne obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Zakupoprimci i osobe nadležne za upravljanje ljekarnom moraju imati državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U CY: za pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostalih usluga koje pružaju ljekarnici obvezno je državljanstvo (CPC 63211).

U DE: državljani drugih zemalja ili osobe koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja postoji unazad tri godine.

U FR: za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Strani ljekarnici mogu dobiti odobrenje za osnivanje ljekarne u okviru utvrđenih godišnjih kvota.

U EL: za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

U HU: za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

U LV: kako bi počeo samostalno obavljati ljekarničku djelatnost, ljekarnik ili pomoćni ljekarnik koji je strani državljanin, a školovan je u državi koja nije država članica EU-a ili država članica EGP-a, mora najmanje godinu dana raditi u ljekarni pod nadzorom ljekarnika.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BG: za strane državljane obvezna je trajna boravišna dozvola (potrebna je fizička prisutnost).

U DE: za stjecanje dozvole za ljekarnika ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih proizvoda javnosti potrebno je boravište.

Mjere:

AT: Apothekengesetz (Zakon o ljekarništvu), RGBl. No. 5/1907, kako je izmijenjen, § § 3, 4, 12;

Arzneimittelgesetz (Zakon o lijekovima), BGBl. Nr. 185/1983, kako je izmijenjen, § § 57, 59, 59a;

Medizinproduktegesetz (Zakon o medicinskim proizvodima), BGBl. br. 657/1996, kako je izmijenjen, § 99.

BG: Zakon o lijekovima u humanoj medicini, članci 146., 161., 195., 222. i 228.

CY: Zakon o farmaceutskim proizvodima i otrovima (poglavlje 254.).

DE: § 2 stavak 2., § 11a Apothekengesetz (njemački Zakon o ljekarništvu);

§ § 43 stavak 1., 73 stavak 1. br. 1a, Arzneimittelgesetz (njemački Zakon o lijekovima); i

§ 11 Abs. 2 i 3 Medizinproduktegesetz, Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten.

EE: Ravimiseadus (Zakon o lijekovima), RT I 2005, 2, 4; § 29 (2); i

Tervishoiuteenuse korraldamise seadus (Zakon o organizaciji zdravstvenih usluga, RT I 2001, 50, 284).

EL: Zakon 5607/1932, kako je izmijenjen zakonima 1963/1991 i 3918/2011.

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (Zakon 16/1997 od 25. travnja o uslugama koje se pružaju u ljekarnama), članak 2. i članak 3. stavak 1.; i Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

FR: Code de la santé publique, članci L4221-1, L4221-13, L5125-10;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 (Zakon 90-1258 o obavljanju slobodnih zanimanja u obliku trgovačkog društva), lois 2011-331 du 28 mars 2011 et 2015-990 du 6 août 2015.

HR: Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12 i 144/12).

HU: Zakon XCVIII. iz 2006. o općim odredbama o pouzdanoj i gospodarski isplativoj opskrbi lijekovima i medicinskim pomagalima te o distribuciji lijekova.

IT: Zakon 362/1991, članci 1., 4., 7. i 9.;

Zakonodavni dekret CPS 233/1946, članci od 7. do 9.; i

Dekret predsjednika Republike (D.P.R. 221/1950, točke 3. i 7.).

LU: Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043), Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a041); i

Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a017).

LV: Zakon o ljekarništvu, članak 38.

MT: Uredbe o dozvolama za ljekarne (LN279/07) izdane na temelju Zakona o lijekovima (Cap. 458).

PT: Uredba sa zakonskom snagom 307/2007, članci 9., 14. i 15.; i

Pravilnik 1430/2007.

SK: Zakon 362/2011 o farmaceutskim proizvodima i medicinskim proizvodima, § 6; i

Zakon 578/2004 o pružateljima zdravstvene zaštite, medicinskom osoblju i profesionalnoj organizaciji u zdravstvu.

I-EU-4 – Usluge istraživanja i razvoja

Sektor – podsektor:	Usluge istraživanja i razvoja
Industrijska klasifikacija:	CPC 851, 853
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U EU: za usluge istraživanja i razvoja financirane iz javnih izvora za koje sredstva osigurava EU na razini EU-a isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica i poduzećima iz EU-a koja imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u EU-u (CPC 851, 853).

Za usluge istraživanja i razvoja financirane iz javnih izvora za koje sredstva osigurava država članica isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima dotične države članice i poduzećima iz dotične države članice koja imaju sjedište u toj državi članici (CPC 851, 853).

Ovom se rezervom ne dovode u pitanje isključenje javne nabave koje provodi jedna stranka ni subvencije za trgovinu uslugama iz članka 11.2. (Područje primjene) stavka 2. i članka 10.5. (Područje primjene) stavka 2.

Mjere:

EU: svi trenutačni i svi budući okvirni programi EU-a za istraživanje i inovacije, uključujući pravila za sudjelovanje u programu Obzor 2020. i propise koji se odnose na zajedničke tehnološke inicijative, odluke na temelju članka 185. i Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT), te postojeći i budući nacionalni, regionalni ili lokalni programi za istraživanje.

I-EU-5 – Usluge poslovanja nekretninama

Sektor – podsektor:	Usluge povezane s nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, 822
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: Za pružanje usluga poslovanja nekretninama obvezni su državljanstvo i boravište.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: da bi mogle dobiti dozvolu potrebnu za pružanje usluga poslovanja nekretninama u Češkoj Republici, za fizičke osobe obvezno je boravište, a za pravne osobe obvezan je poslovni nastan.

U DK: ako usluge poslovanja nekretninama pruža fizička osoba koja se nalazi na državnom području DK, samo ovlašteni posrednici u prometu nekretninama koji su fizičke osobe upisane u registar posrednika u prometu nekretninama koji vodi Dansko tijelo za poslovanje smiju upotrebljavati naziv „real estate agent” (posrednik u prometu nekretninama). U skladu sa zakonom podnositelj zahtjeva mora imati boravište u Danskoj odnosno u EU-u, EGP-u ili Švicarskoj.

Zakon o prodaji nekretnina primjenjuje se samo kad se usluge poslovanja nekretninama pružaju klijentima. Osim toga, Zakon o prodaji nekretnina ne primjenjuje se na zakup nekretnina (CPC 822).

U HR: za pružanje usluga poslovanja nekretninama obvezna je komercijalna prisutnost u EGP-u.

U PT: za fizičke osobe obvezno je boravište u državi članici EGP-a. Za pravne osobe obvezno je osnivanje društva u državi članici EGP-a.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U SI: ako Meksiko slovenskim državljanima i poduzećima dopusti pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama, i SI će meksičkim državljanima i poduzećima dopustiti pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama pod istim uvjetima, uz ispunjenje sljedećih zahtjeva: pravo na pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama u zemlji podrijetla, podnošenje relevantnog dokumenta o nekažnjavanju i upis u registar posrednika u prometu nekretninama pri nadležnom (slovenskom) ministarstvu.

Mjere:

CY: Zakon o posrednicima u prometu nekretninama 71(1)/2010.

CZ: Zakon o trgovinskim dozvolama.

DK: Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014.

HR: Zakon o posredovanju u prometu nekretninama (NN 107/07 i 144/12), članak 2.

PT: Uredba sa zakonskom snagom 211/2004 (članci 3. i 25.), kako je izmijenjena i ponovno objavljena pod Uredbom sa zakonskom snagom 69/2011.

SI: Zakon o agencijama za promet nekretninama.

I-EU-6 – Poslovne usluge

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge najma ili zakupa bez rukovatelja; usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja; usluge tehničkog ispitivanja i analize; srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja; usluge povezane s poljoprivredom; usluge zaštite; usluge posredovanja u zapošljavanju; usluge pismenog i usmenog prevođenja; ostale poslovne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 831, 85990 (dio), 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, 893 (dio)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Usluge najma ili zakupa bez rukovatelja (CPC 83103, CPC 831)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U SE: za plovidbu pod švedskom zastavom mora se predočiti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju na poslovanje u slučaju stranih vlasničkih udjela u brodu. Prevladavajući švedski utjecaj znači da se brodom upravlja iz SE. Stranim brodovima može se dodijeliti izuzeće od tog pravila ako su dani u najam ili zakup švedskim pravnim osobama na temelju ugovora o zakupu bez posade. Za dobivanje izuzeća ugovor o zakupu bez posade mora se dostaviti Švedskoj upravi za pomorstvo te se mora dokazati da zakupnik preuzima svu odgovornost za upravljanje iznajmljenim ili zakupljenim brodom te za njegovu posadu. Ugovor mora vrijediti najmanje godinu dana do dvije godine (CPC 83103).

Mjere:

SE: Sjölagen (Zakon o pomorstvu) (1994:1009), poglavlje 1., § 1.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SE: iznajmljivači ili davatelji u zakup (leasing) automobila i određenih terenskih vozila (terrängmotorfordon) bez vozača, koji se iznajmljuju ili daju u zakup za vrijeme razdoblja kraćeg od jedne godine, obvezni su imenovati osobu koja je odgovorna za osiguravanje, među ostalim, toga da se poslovanje odvija u skladu s važećim pravilima i propisima te da se poštuju pravila o sigurnosti prometa na cestama. Odgovorna osoba mora imati boravište u SE (CPC 831).

Mjere:

SE: Lag (1998: 424) om biluthyrning (Zakon o najmu i zakupu automobila).

(b) Usluge najma ili zakupa i ostale poslovne usluge povezane sa zračnim prometom

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EU: za najam ili zakup zrakoplova bez posade (dry lease) na zrakoplove koje upotrebljavaju zračni prijevoznici iz EU-a primjenjuju se mjerodavni zahtjevi za registraciju zrakoplova. Na ugovor o zakupu zrakoplova bez posade u kojem je jedna od stranaka zračni prijevoznik iz EU-a primjenjuju se zahtjevi iz prava EU-a ili nacionalnog prava u području sigurnosti zračnog prijevoza, primjerice zahtjev za prethodno odobrenje i drugi uvjeti koji se primjenjuju na upotrebu registriranih zrakoplova iz trećih zemalja. Za registraciju zrakoplova može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole (CPC 83104).

U pogledu usluga računalnog sustava rezervacija (u nastavku „CRS”), ako pružatelji usluga CRS-a koji posluju izvan EU-a zračnim prijevoznicima iz EU-a ne dodijele jednak (nediskriminirajući) pristup kao u EU-u ili ako zračni prijevoznici izvan EU-a pružateljima usluga CRS-a iz EU-a ne dodijele jednak pristup kao u EU-u, mogu se poduzeti mjere kako bi pružatelji usluga CRS-a koji posluju u EU-u osigurali jednak pristup zračnim prijevoznicima izvan EU-a odnosno kako bi zračni prijevoznici iz EU-a osigurali jednak pristup pružateljima usluga CRS-a izvan EU-a.

Mjere:

EU: Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici; Uredba (EZ) br. 80/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o Kodeksu poslovanja računalnih sustava rezervacija i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2299/89.

(c) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)

U pogledu ulaganja – pristup tržištu, nacionalni tretman: i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – pristup tržištu, nacionalni tretman:

U FR: za biologe obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

U CY: za pružanje usluga kemičara i biologa obvezno je državljanstvo države članice.

U pogledu ulaganja – tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U IT: za biologe, kemijske analitičare, agronome i „periti agrari" obvezno je boravište i upis u strukovni registar. Državljani treće zemlje mogu se upisati uz uvjet reciprociteta.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BG: za prekograničnu pružanje usluge tehničkog ispitivanja i analize obvezni su poslovni nastan u BG u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima i upis u trgovački registar.

Za periodičnu provjeru dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu osoba mora biti registrirana u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima ili Zakonom o neprofitnim pravnim osobama, ili mora biti registrirana u drugoj državi članici EU-a ili zemlji EGP-a.

Mjere:

BG: Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode;

Zakon o mjeriteljstvu;

Zakon o nacionalnoj akreditaciji tijela za procjenu usklađenosti;

Zakon o čistom zraku; i

Zakon o vodama, Pravilnik N-32 o periodičnoj provjeri dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu.

CY: Zakon o registraciji kemičara iz 1988. (Zakon 157/1988), kako je izmijenjen zakonima br. 24(I) iz 1992. i 20(I) iz 2004., Zakon 157/1988.

FR: članci od L 6213-1 do 6213-6 du Code de la Santé Publique.

IT: Biolozi, kemijski analitičari: Zakon 396/1967 o djelatnosti biologa;

Kraljevski dekret 842/1928 o djelatnosti kemijskih analitičara.

(d) Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja – usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U HU: za obavljanje usluga posredovanja (kao što su arbitraža i mirenje) obvezno je odobrenje ministra nadležnog za pravosudni sustav koje se dodjeljuje upisom u registar, a može se dati samo pravnim ili fizičkim osobama koje imaju poslovni nastan ili boravište u HU.

Mjere:

HU: Zakon LV. iz 2002. o posredovanju.

(e) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U IT: boravište ili domicil u IT obvezni su za upis u registar geologa, što je potrebno za obavljanje djelatnosti geodeta ili geologa u svrhu pružanja usluga povezanih s istraživanjem rudnika te upravljanjem njima itd. Iako je obvezno državljanstvo države članice, strani državljani mogu se upisati uz uvjet reciprociteta.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U BG: poslovni nastan i državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske obvezni su za fizičke osobe koje, pri proučavanju pomicanja zemljine kore, obavljaju djelatnosti u područjima geodezije, katastarske izmjere i kartografije.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Za pružanje relevantnih usluga obvezno je državljanstvo.

U FR: za strane ulagatelje obvezno je posebno odobrenje za usluge istraživanja i ispitivanja.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U HR: osnovne geološke, geodetske i rudarske konzultantske usluge te povezane konzultantske usluge u području okoliša na državnom području HR mogu se pružati samo zajedno s domaćim pravnim osobama ili preko njih.

Mjere:

BG: Zakon o katastru i registru imovine, Zakon o geodeziji i kartografiji.

CY: Zakon 224/1990.

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008.

HR: Pravilnik o zahtjevima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN 57/10), članci od 32. do 35.

IT: Geolozi: Zakon 112/1963, članci 2. i 5.; D.P.R. 1403/1965, članak 1.

(f) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U IT: za biologe i kemijske analitičare obvezno je boravište i upis u strukovni registar.

U BG: za prekogranično pružanje usluge tehničkog ispitivanja i analize obvezni su poslovni nastan u BG u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima i upis u trgovački registar. Za periodičnu provjeru dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu osoba mora biti registrirana u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima ili Zakonom o neprofitnim pravnim osobama, ili mora biti registrirana u drugoj državi članici EU-a ili zemlji EGP-a.

U PT: djelatnost kemijskih analitičara rezervirana je za fizičke osobe.

Mjere:

BG: Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode; Zakon o mjeriteljstvu;

Zakon o nacionalnoj akreditaciji tijela za procjenu usklađenosti;

Zakon o čistom zraku; i

Zakon o vodama, Pravilnik N-32 o periodičnoj provjeri dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu.

IT: Zakon 3/1976 o djelatnosti agronoma („Periti agrari”); Zakon 434/1968, kako je izmijenjen Zakonom 54/1991.

PT: Uredba sa zakonskom snagom 119/92;

Zakon 47/2011; i

Uredba sa zakonskom snagom 183/98.

(g) Usluge posredovanja u zapošljavanju (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Flamanska regija, Valonska regija, Njemačka zajednica: trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora dokazati da pruža usluge posredovanja u zapošljavanju u svojoj zemlji podrijetla (CPC 87202).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U DE: za dobivanje dozvole za rad agencije za privremeno zapošljavanje (u skladu s člankom 3. stavcima od 3. do 5. relevantnog zakona (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz)) obvezno je državljanstvo države članice EU-a ili komercijalna prisutnost u EU-u. Savezno ministarstvo rada i socijalnih poslova može izdati uredbu o posredovanju u zapošljavanju i zapošljavanju osoba koje nemaju boravište u EU-u ili EGP-u za određene djelatnosti, kao što su djelatnosti u sektoru zdravstva i skrbi (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Mjere:

BE: Flamanska regija: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling.

Valonska regija: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Dekret od 3. travnja 2009. o registraciji agencija za posredovanje u zapošljavanju), članak 7.; Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Odluka Vlade Valonije od 10. prosinca 2009. o provedbi Dekreta od 3. travnja 2009. o registraciji agencija za posredovanje u zapošljavanju), članak 4.

Njemačka zajednica: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, članak 6.

DE: § 1 i 3 Abs 5 Arbeitnehmerüberlassungsgesetz –AÜG § 292 SGB III§ članak 38. Beschäftigungsverordnung.

(h) Sigurnosne usluge (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U PT: za specijalizirano osoblje obvezno je državljanstvo.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U IT: za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga i prijevoz vrijedne imovine obvezno je državljanstvo države članice i boravište.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost i tretman najpovlaštenije nacije:

U DK: obvezno je boravište za pojedince koji podnose zahtjev za dozvolu za obavljanje sigurnosnih usluga te za direktore i većinu članova upravnog odbora pravnog subjekta koji podnosi zahtjev za dozvolu za obavljanje sigurnosnih usluga. Međutim, boravište nije obvezno ako tako nije navedeno u međunarodnim sporazumima ili nalozima koje je izdalo Ministarstvo pravosuđa.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U EE: za pružanje sigurnosnih usluga i zaštitarskih usluga obvezno je boravište.

Mjere:

DK: Lovbekendtgørelse 2016-01-11 No. 112 om vagtvirksomhed.

EE: Turvaseadus (Zakon o sigurnosti) § 21, § 43.

IT: Zakon o javnoj sigurnosti (TULPS) 773/1931, članci od 133. do 141.; i

Kraljevski dekret 635/1940, članak 257.

PT: Zakon 34/2013; i

Pravilnik 273/2013.

(i) Usluge agencija za naplatu, usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901, 87902)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U PT: za pružanje usluga agencija za naplatu i usluga kreditnog izvješćivanja obvezno je državljanstvo države članice (CPC 87901, 87902).

Mjere:

PT: Zakon 49/2004.

(j) Usluge usmenog i pismenog prevođenja (CPC 87905)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: obvezno je državljanstvo.

U EE: sudski tumač mora biti državljanin države članice.

U HR: ovlašteni prevoditelji moraju imati državljanstvo države članice EGP-a.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BG: za pružanje usluga službenog usmenog i pismenog prevođenja obvezno je trajno boravište.

U FI: za ovlaštene prevoditelje obvezno je boravište u državi članici EGP-a.

Mjere:

BG: Uredba o legalizaciji, ovjeri i prijevodu dokumenata, članak 18.

CY: Zakon o osnivanju, registraciji i reguliranju djelatnosti pružanja usluga ovjerenih prevoditelja u Republici Cipru.

EE: Vandetõlgi seadus § 2 (3), § 16 (Zakon o sudskim tumačima).

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (Zakon o ovlaštenim prevoditeljima) (1231/2007), odjeljak 2(1).

HR: Pravilnik o stalnim sudskim tumačima (NN 88/2008), članak 2.

(k) Ostale poslovne usluge (CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 893 (dio), 85990 (dio))

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U CY: za pružanje frizerskih usluga, kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure te ostalih usluga u industriji ljepote obvezno je državljanstvo.

Mjere:

CY: Zakon 28(i)/2003;

Zakon 40(i)/1993;

Zakon 40(i)/1993; i

Zakon 182(i) 2013.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: za stjecanje dozvole za provođenje dobrovoljnih javnih dražbi društvo mora biti osnovano u CZ i fizička osoba mora imati boravišnu dozvolu (CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 85990 (dio)).

U NL: za pružanje usluga žigosanja obvezna je komercijalna prisutnost u NL (CPC 893 (dio)).

Mjere:

CZ: Zakon br. 455/1991 zb.;

Zakon o dozvolama za obavljanje djelatnosti; i

Zakon br. 26/2000 zb. o javnim dražbama.

NL: Waarborgwet iz 1986.

I-EU-7 – Građevinske usluge

Sektor – podsektor:	Građevinske usluge – građevinske i povezane inženjerske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 51
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Zahtjev u pogledu državljanstva.

Mjera:

Zakon o registraciji i kontroli izvođača građevinskih i tehničkih radova iz 2001. (29 (I) / 2001), članci 15. i 52.

I-EU-8 – Usluge distribucije

Sektor – podsektor:	Usluge distribucije – općenito, distribucija duhana i alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 3546, 621 (dio), 6222, 631, 632 (dio)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Distribucija farmaceutskih proizvoda (CPC 62117, 62251, 8929)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: za usluge distribucije koje pružaju farmaceutski zastupnici (CPC 62117) obvezno je državljanstvo.

Mjere:

CY: Zakon 74(i) 202.

(b) Distribucija duhana (CPC 6222 (dio), 62228, 6310 (dio), 63108)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U AT: prednost se daje državljanima država članica EGP-a (CPC 63108).

U FR: za prodavače duhana (buraliste) (CPC 6222 (dio), 6310 (dio)) obvezno je državljanstvo.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U ES: za poslovni nastan obvezno je državljanstvo države članice (CPC 63108).

Mjere:

AT: Zakon o monopolu u sektoru duhanskih proizvoda iz 1996., § 5 i § 27.

ES: Zakon 14/2013 od 27. rujna 2014.

FR: Code général des impôts, članak 568. i članci od 276. do 279. Priloga 2.

(c) Ostale usluge distribucije (CPC 3546)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U LT: za distribuciju pirotehničkih sredstava obvezna je dozvola. Dozvola se može izdati samo pravnim osobama s poslovnim nastanom u EU-u (CPC 3546).

Mjere:

LT: Zakon o nadzoru prometa pirotehničkim sredstvima za civilnu upotrebu (23. ožujka 2004. br. IX-2074).

I-EU-9 – Usluge obrazovanja

Sektor – podsektor:	Usluge obrazovanja (privatno financirane)
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, 922, 923, 924
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FR: za poučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi obvezno je državljanstvo države članice (CPC 921, CPC 922, CPC 923). Međutim, državljani Meksika mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za poučavanje u ustanovama osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Državljani Meksika mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje i vođenje ustanova osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja ili upravljanje njima. To se odobrenje dodjeljuje na diskrecijskoj osnovi.

U MT: pružatelji usluga koji žele pružati usluge privatno financiranog visokog obrazovanja ili obrazovanja odraslih moraju pribaviti dozvolu Ministarstva obrazovanja i zapošljavanja. Odluka o izdavanju dozvole može biti diskrecijska (CPC 923, CPC 924).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U BG: bugarski vrtići i škole sa stranim udjelom u vlasništvu mogu se osnovati na temelju međunarodnih sporazuma u kojima je BG jedna od stranaka. Strane više škole ne mogu osnovati društva kćeri na državnom području BG. Strane više škole u BG mogu otvoriti fakultete, odjele, institute i više škole samo u okviru bugarskih visokih škola i u suradnji s njima (CPC 921, CPC 922).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U EL: za vlasnike i većinu članova upravnog odbora u privatno financiranim osnovnim i srednjim školama te za nastavnike u privatno financiranim osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama obvezno je državljanstvo države članice (CPC 921, CPC 922). Sveučilišno obrazovanje pružaju isključivo ustanove koje su potpuno samostalne javnopravne osobe. Međutim, u skladu sa Zakonom 3696/2008 fizičke osobe s boravištem ili pravne osobe sa sjedištem u EU-u mogu osnovati privatno financirane ustanove višeg i visokog obrazovanja koje dodjeljuju potvrde koje se ne smatraju jednakovrijednima sveučilišnim stupnjevima (CPC 923).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ i SK: za podnošenje zahtjeva za državno odobrenje za rad privatno financirane visokoškolske ustanove obvezan je poslovni nastan u državi članici. Ova se rezerva ne primjenjuje na usluge poslijesrednjoškolskog tehničkog i strukovnog obrazovanja (CPC 92310).

Mjere:

BG: Zakon o predškolskom i školskom obrazovanju (Dodatne odredbe, stavak 4.); i

Zakon o visokom obrazovanju (Dodatne odredbe, stavak 4.).

CZ: Zakon br. 111/1998 zb. (Zakon o visokom obrazovanju), § 39; i

Zakon br. 561/2004 zb., o predškolskom, osnovnoškolskom, srednjoškolskom, visokom stručnom i drugom obrazovanju (Zakon o obrazovanju).

EL: Zakoni 682/1977, 284/1968 i 2545/1940, Predsjednička odluka 211/1994, kako je izmijenjena Predsjedničkom odlukom 394/1997, Ustav Helenske Republike, članak 16. stavak 5. te Zakon 3549/2007.

FR: Code de l'éducation, članci L 444-5, L 914-4, L 441-8, L 731-8 i članci od L 731-1 do 8.

MT: Pravna obavijest 296 iz 2012.

SK: Zakon br. 131 od 21. veljače 2002. o sveučilištima.

I-EU-10 – Usluge u području okoliša

Sektor – podsektor:	Okolišne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 940
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SE: samo subjekti koji su osnovani u SE ili imaju glavni ured u SE mogu dobiti odobrenje za pružanje usluga kontrole ispušnih plinova (CPC 9404).

U SK: za preradu i recikliranje korištenih baterija i akumulatora, otpadnih ulja, rabljenih automobila i otpada iz električne i elektroničke opreme obvezno je osnovati društvo u državi članici Europske unije ili državi članici Europskog gospodarskog prostora (EGP) (uvjet u pogledu boravišta) (CPC 9402 (dio)).

Mjere:

SE: Zakon o vozilima (2002:574).

SK: Zakon 79/2015 o otpadu.

I-EU-11 – Zdravstvene i socijalne usluge

Sektor – podsektor:	Zdravstvene i socijalne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 931, 933
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Ulaganje
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U FR: ulagateljima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagatelji imaju pristup samo pravnim oblicima SEL (*société d'exercice liberal*) i SCP (*société civile professionnelle*). Za medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja obvezno je francusko državljanstvo. Međutim, pristup stranaca moguć je u okviru godišnje utvrđenih kvota. Medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja i medicinskih sestara moguće je pružati samo preko SARL-a (*anonyme, à responsabilité limitée*) ili SCP-a (*en commandite par actions*). Za bolničke usluge i usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje (osim bolničkih usluga) te socijalne usluge potrebno je odobrenje za izvršavanje upravljačkih funkcija. U postupku izdavanja odobrenja uzima se u obzir raspoloživost lokalnih direktora.

Mjere:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 et la loi 66-879 du 29 novembre 1966 (SCP); Code de la santé publique, članci L6122-1 i L6122-2 (Ordonnance 2010-177 du 23 février 2010).

I-EU-12 – Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

Sektor – podsektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima – hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (catering); usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja); usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 641, 642, 643, 7471, 7472
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski državljani, ako je javni (državni ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %. Turistički vodiči moraju imati državljanstvo države članice EGP-a (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

U CY: za pružanje usluga turističkih vodiča, putničkih agencija i turoperatora obvezno je državljanstvo države članice (CPC 7471, 7472).

U EL: državljani trećih zemalja moraju steći diplomu škole za turističke vodiče pri grčkom Ministarstvu turizma kako bi imali pravo na obavljanje djelatnosti. Odstupajući od prethodno navedenih odredbi, obavljanje djelatnosti iznimno se može privremeno odobriti građanima trećih zemalja u slučaju potvrđenog nepostojanja turističkog vodiča za određeni jezik.

U ES (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): za pružanje usluga turističkog vodiča obvezno je državljanstvo države članice (CPC 7472).

U HR: za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvima i na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima obvezno je državljanstvo države članice EGP-a (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

U HU: za prekogranično pružanje usluga putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) te usluga turističkih vodiča potrebna je dozvola. Dozvole su ograničene na državljane država članica EGP-a i pravne osobe sa sjedištem u državama članicama EGP-a (CPC 7471, 7472).

U IT (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): turistički vodiči iz zemalja izvan EU-a trebaju pribaviti posebnu dozvolu pokrajine kako bi mogli obavljati usluge profesionalnog turističkog vodiča. Turistički vodiči iz država članica mogu slobodno obavljati djelatnost i nije im potrebna ta dozvola. Dozvola se izdaje turističkim vodičima koji dokažu da posjeduju odgovarajuću stručnost i znanje (CPC 7472).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BG: usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) mogu pružati osobe sa sjedištem u državi članici EU-a ili EGP-a. Za pružanje usluga turističkog vodiča, uključujući djelatnosti kao što su planinarski vodiči ili učitelji skijanja, obvezno je državljanstvo i boravište u EGP-u ili Švicarskoj Konfederaciji (CPC 7471, 7472).

Mjere:

BG: Zakon o turizmu, članci 61., 113. i 146.

CY: Zakon o turističkim uredima, putničkim agencijama i turističkim vodičima od 1995. do 2004. (N.41(I)/1995-2004).

EL: Predsjednička odluka 38/2010, Ministarska odluka 165261/IA/2010 (Službeni list 2157/B), članak 50. zakona 4403/2016.

ES: Andalucía: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragón: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Kantabrija: Decreto 51/2001, de 24 de julio, Article 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas;

Castilla y León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Castilla la Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Cataluña: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, članak 88.;

Comunidad de Madrid: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Comunidad Valenciana: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Ekstremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicija: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo;

Islas Baleares: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares;

Islas Canarias: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, članak 5.;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja; Navarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto, Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra;

Principado de Asturias: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; i

Regija Murcia 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior (los guías podrían ser extranjeros si tienen homologación de las titulaciones requeridas).

HR: Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 i 50/12); i

Zakon o pružanju usluga u turizmu (NN 68/07 i 88/10).

HU: Zakon CLXIV. iz 2005. o trgovini; i

Uredba vlade br. 213/1996 (XII.23.) o organizaciji putovanja i djelatnostima putničkih agencija.

IT: Zakon 135/2001, članci 6. i 7.5., Zakon 40/2007 (DL 7/2007).

I-EU-13 – Rekreacijske, kulturne i sportske usluge

Sektor – podsektor:	Rekreacijske usluge – ostale sportske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 96419 (dio)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Viša uprava i upravni odbor
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

Ostale sportske usluge (CPC 96419)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U AT (primjenjuje se na regionalnu razinu vlasti): poslovanje škola skijanja i usluge planinarskih vodiča uređeni su zakonima saveznih pokrajina (Bundesländer). Za pružanje tih usluga može biti obvezno državljanstvo države članice EGP-a. Može biti obvezno da poduzeća imenuju glavnog direktora koji je državljanin države članice EGP-a.

U CY: za otvaranje plesne škole i za obavljanje djelatnosti tjelesnog odgoja obvezno je državljanstvo.

Mjere:

AT: Kärntner Schischulgesetz, LGBL. br. 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. No. br. 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBL. br. 5710, OÖ- Sportgesetz, LGBl. No. br. 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. No. br. 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBL. No. br. 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. No. br. 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. No. br. 53/76;

Tiroler Schischulgesetz. LGBL. No. br. 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. No. br. 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. No. 55/02 § 4 (2)a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. No. br. 54/02; i

Beč: Wien: br. 37/02.

CY: Zakon 65(i)/1997; Zakon 17(i) /1995.

I-EU-14 – Usluge prijevoza i pomoćne usluge u prijevozu

Sektor – podsektor:	Usluge prijevoza – ribolov i vodni prijevoz – sve druge komercijalne djelatnosti koje se obavljaju brodom; vodni prijevoz i pomoćne usluge u vodnom prijevozu; željeznički prijevoz i pomoćne usluge u željezničkom prijevozu; cestovni prijevoz i pomoćne usluge u cestovnom prijevozu; pomoćne usluge u zračnom prijevozu; pružanje usluga kombiniranog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	ISIC 0501, 0502; CPC 5122, 5133, 5223, 711, 712, 72, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 83104, 86751, 86754, 8730, 882
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

Pomorski prijevoz i pomoćne usluge u pomorskom prijevozu. Sve komercijalne djelatnosti koje se obavljaju brodom (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 742 (dio), 745, 74540, 74520, 74590, 882)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: prijevoz i sve djelatnosti koje se odnose na vodogradnju i podvodne tehničke radove, ispitivanje i crpljenje minerala i drugih anorganskih resursa, peljarenje, skladištenje, prihvat otpada, mješavina vode i ulja te druge slične djelatnosti, a koji se obavljaju plovilima u unutarnjim vodama i teritorijalnome moru BG, mogu obavljati samo plovila koja plove pod bugarskom zastavom ili plovila koja plove pod zastavom druge države članice.

Za popratne usluge obvezno je državljanstvo. Kapetan i glavni inženjer plovila obvezno moraju biti državljani države članice EU-a, EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Na najmanje 25 % radnih mjesta na upravnoj i operativnoj razini te na najmanje 25 % radnih mjesta na razini primanja naredbi moraju biti zaposleni državljani BG. Pravo obavljanja popratnih usluga u javnom prijevozu koji se odvija u bugarskim lukama i lukama od regionalnog značaja dodjeljuje se ugovorom s vlasnikom luke (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Mjere:

BG: Zakonik o trgovačkoj mornarici;

Zakon o morskim vodama, unutarnjim plovnim putovima i lukama Republike Bugarske;

Pravilnik o uvjetima i redoslijedu odabira bugarskih prijevoznika putnika i tereta u skladu s međunarodnim ugovorima; i Pravilnik br. 3 o servisiranju plovila bez posade.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U DK: pružatelji usluga peljarenja te usluge mogu obavljati u DK samo ako imaju domicil u zemlji unutar EU-a ili EGP-a te su ih danska tijela registrirala i odobrila u skladu s danskim Zakonom o peljarenju (74520).

Mjere:

DK: Danski Zakon o peljarenju, § 18.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U DE (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): plovilo koje ne pripada državljaninu države članice može se upotrebljavati na njemačkim saveznim vodnim putovima za aktivnosti osim prijevoza i pomoćnih usluga samo nakon dobivanja posebnog odobrenja. Izuzeća za plovila iz zemalja izvan EU-a mogu se odobriti samo ako nisu dostupna plovila iz EU-a, ako su plovila iz EU-a dostupna pod vrlo nepovoljnim uvjetima ili na temelju reciprociteta. Izuzeća za plovila pod meksičkom zastavom mogu se odobriti na temelju reciprociteta (§ 2 stavak 3. Verordnung über die Küstenschifffahrt). Sve djelatnosti obuhvaćene područjem primjene zakona o pilotiranju uređene su te je akreditacija ograničena na državljane država članica EGP-a ili Švicarske Konfederacije.

Za najam ili zakup plovila duge plovidbe s rukovateljima ili bez njih te za najam ili zakup plovila unutarnje plovidbe bez rukovatelja, sklapanje ugovora za prijevoz tereta brodovima pod stranom zastavom ili zakup takvih plovila može se ograničiti, ovisno o raspoloživosti brodova koji plove pod njemačkom zastavom ili zastavom druge države članice.

Poslovi između rezidenata i nerezidenata unutar gospodarskog područja mogu biti ograničeni (vodni prijevoz, popratne usluge za vodni prijevoz, najam brodova, zakup brodova bez rukovatelja (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730)) ako se odnose na sljedeće:

i. najam plovila za plovidbu unutarnjim plovnim putovima koja nisu registrirana u gospodarskom području;

ii. prijevoz tereta tim plovilima za plovidbu unutarnjim plovnim putovima; ili

iii. usluge tegljenja tim plovilima za plovidbu unutarnjim plovnim putovima.

Mjere:

DE: § § 1, 2 Flaggenrechtsgesetz (Zakon o pravu na zastavu);

§ 2 Verordnung über die Küstenschifffahrt vom 05.07.2002;

§ § 1, 2 Binnenschifffahrtsaufgabengesetz (BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt (Binnenschifferferentverordnung – BinSchPatentV);

§ 9 Abs.2 No. 1 Seelotsgesetz od 8. prosinca 2010. (BGBl. I S. 1864);

§ 1 No. 9, 10, 11 i 13 Seeaufgabengesetz (SeeAufgG); i

See-Eigensicherungsverordnung od 19. rujna 2005. (BGBl. I S. 2787), geändert durch Artikel 516 Verordnung vom 31.10.2006 (BGBl. I S. 2407).

U FI: popratne usluge u pomorskom prijevozu koje se pružaju u finskome moru ograničene su na flote koje plove pod zastavom Finske, EU-a ili Norveške (CPC 745).

Mjere:

FI: Merilaki (Zakon o pomorstvu) (674/1994); i

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Zakon o pravu na obavljanje trgovine) (122/1919), odjeljak 4.

Željeznički prijevoz i pomoćne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 711, 743)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: samo državljani države članice mogu pružati usluge željezničkog prijevoza ili popratne usluge u željezničkom prijevozu u BG. Ministar prometa željezničkim prijevoznicima koji su registrirani kao trgovci izdaje dozvolu za obavljanje željezničkog prijevoza putnika ili tereta (CPC 711, 743).

Mjere:

BG: Zakon o željezničkom prijevozu, članci 37. i 48.

Cestovni prijevoz i pomoćne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U AT: za prijevoz putnika i tereta isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u (CPC 712).

Mjere:

AT: Güterbeförderungsgesetz (Zakon o prijevozu robe), BGBl. br. 593/1995; § 5;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (Zakon o povremenom prijevozu), BGBl. Nr. 112/1996; § 6; i

Kraftfahrliniengesetz (Zakon o redovnom prijevozu), BGBl. I Nr. 203/1999, kako je izmijenjen, § § 7 i 8.

U CZ: Za pružanje usluga cestovnog prijevoza obvezno je osnivanje u CZ (ne podružnice).

Mjere:

CZ: Zakon br. 111/1994 zb. o željezničkom prijevozu.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EL: cestovni prijevoznici tereta trebaju grčku dozvolu za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoza tereta. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, uz uvjet reciprociteta.

Mjere:

EL: dozvole za cestovne prijevoznike tereta: grčki Zakon 3887/2010 (Službeni list A' 174), kako je izmijenjen člankom 5. Zakona 4038/2012 (Službeni list A' 14) – uredbe (EZ) br. 1071/2009 i (EZ) br. 1072/2009.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U SE: Za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika potrebna je švedska dozvola. Kriteriji za dobivanje dozvole za upravljanje taksijem uključuju da je trgovačko društvo imenovalo fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza (vrijedi de facto uvjet u pogledu boravišta – vidjeti švedsku rezervu u pogledu vrsta poslovnog nastana).

Kriteriji za dobivanje dozvole za ostale cestovne prijevoznike znače da trgovačko društvo mora imati poslovni nastan u EU-u, poslovni nastan u SE i da je imenovalo fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza koja mora imati boravište u EU-u.

Prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika u inozemstvu moraju dobiti dozvolu za te djelatnosti od nadležnog tijela u zemlji u kojoj imaju poslovni nastan. Dodatni zahtjevi za prekograničnu trgovinu mogu se urediti bilateralnim sporazumima o cestovnom prijevozu. Za vozila na koja se ne primjenjuju takvi bilateralni sporazumi potrebna je i dozvola Švedske agencije za promet (CPC 712).

Mjere:

SE: Yrkestrafiklag (2012:210) (Zakon o profesionalnim vozačima);

Lag om vägtrafikregister (2001:558) (Zakon o registru cestovnih vozila);

Yrkestrafikförordning (2012:237) (Vladina uredba o profesionalnim vozačima);

Taxitrafiklag (2012:211) (Zakon o taksijima); i

Taxitrafikförordning (2012:238) (Vladina uredba o taksijima).

Pomoćne usluge u zračnom prijevozu (CPC 7461, 7469, 83104)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U EU: Za zemaljske usluge može biti obvezan poslovni nastan na području EU-a. Razina otvorenosti zemaljskih usluga ovisi o veličini zračne luke. Broj dobavljača u svakoj zračnoj luci može se ograničiti. Za velike zračne luke taj se broj ne može ograničiti na manje od dva dobavljača.

Mjere:

EU: Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici; Uredba (EZ) br. 80/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o Kodeksu poslovanja računalnih sustava rezervacija i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2299/89; Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice.

U BE (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Za zemaljske usluge obvezan je reciprocitet.

Mjere:

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (članak 18.);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (članak 14.);

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (članak 14.).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U BE: privatni (civilni) zrakoplovi koji pripadaju fizičkim osobama koje nisu državljani države članice EU-a ili EGP-a mogu se registrirati samo ako te osobe imaju domicil ili boravište u BE neprekidno najmanje godinu dana. Privatni (civilni) zrakoplovi koji pripadaju stranim pravnim subjektima u skladu s pravom države članice EU-a ili EGP-a mogu se registrirati samo ako ti subjekti u BE imaju sjedište poslovanja, zastupništvo ili ured neprekidno najmanje godinu dana (najam zrakoplova CPC 83104).

Mjere:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

U PL: za usluge upravljanja zračnim lukama sudjelovanje stranih državljana ograničeno je na 49 % (CPC 742 (dio)).

Mjere:

PL: Poljski Zakon o zrakoplovstvu od 3. srpnja 2002., članci 174.2. i 174.3.

Popratne usluge u svim vrstama prijevoza (CPC 748 (dio))

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

EU (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Usluge carinjenja mogu pružati samo osobe s boravištem u EU-u.

Mjere:

EU: Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije.

Pružanje usluga kombiniranog prijevoza (CPC 711, 712, 7212, 7222, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U EU: Osim u FI: samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici EU-a koji ispunjavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica EU-a mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica EU-a, obavljati početne ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice. Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza.

Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kada je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade.

Mjere:

EU: Direktiva Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica.

I-EU-15 – Poljoprivreda, ribolov i proizvodnja

Sektor – podsektor:	Poljoprivreda, lov, šumarstvo; uzgoj životinja i sobova, ribolov i akvakultura; izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenih medija
Industrijska klasifikacija:	ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324; CPC 882, 88442
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Poljoprivreda, lov i šumarstvo (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531; CPC 881)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U IT: za agronome i „periti agrari" obvezno je boravište i upis u strukovni registar. Državljani treće zemlje mogu se upisati uz uvjet reciprociteta.

Mjere:

IT: Zakon 3/1976 o djelatnosti agronoma „Periti agrari"; Zakon 434/1968, kako je izmijenjen Zakonom 54/1991.

U pogledu ulaganja – zahtjevi u pogledu rezultata:

U EU: interventne agencije koje imenuju države članice EU-a kupuju žitarice koje su požnjevene u EU-u. Izvozne subvencije ne odobravaju se za rižu uvezenu iz trećih zemalja i ponovno izvezenu u treće zemlje. Samo proizvođači riže iz EU-a mogu zatražiti plaćanje kompenzacija.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U FI: samo državljani države članice EGP-a koji imaju boravište na području na kojem žive stada sobova mogu biti vlasnici sobova i uzgajati ih. Mogu se dodijeliti isključiva prava.

U FR: kako bi osoba mogla postati član ili upravitelj poljoprivredne zadruge, mora dobiti prethodno odobrenje (ISIC 11, 12, 13, 14, 15).

U SE: samo narod Sami može posjedovati i uzgajati sobove.

Mjere:

EU: Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007.

FI: Poronhoitolaki (Zakon o uzgoju sobova) (848/1990), poglavlje 1., odjeljak 4., Protokol 3. uz Ugovor o pristupanju Finske.

FR: Code rural et de la pêche maritime (Zakonik o poljoprivredi i morskom ribarstvu). članak R331-1 o osnivanju poljoprivrednih gospodarstava i članak L. 529-2 o poljoprivrednim zadrugama.

SE: Zakon o uzgoju sobova (1971:437), stavak 1.

(b) Proizvodnja – izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenih medija (ISIC 221, 222, 323, 324; CPC 88442)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DE (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): u svim novinama, časopisima i ostalim periodičnim publikacijama koje se javno distribuiraju ili tiskaju mora se jasno navesti „odgovorni urednik” (puno ime i adresa fizičke osobe). Za odgovornog urednika može biti obvezno da ima trajno boravište u DE, EU-u ili zemlji EGP-a. Savezni ministar unutarnjih poslova može dopustiti izuzeća (ISIC 223, 224).

U SE: fizičke osobe koje su vlasnici periodičnih publikacija koje se tiskaju i objavljuju u SE moraju imati boravište u SE ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici tih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Periodične publikacije koje se tiskaju i objavljuju u SE te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u SE.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U IT: ako Meksiko talijanskim državljanima i poduzećima dopusti obavljanje tih djelatnosti, i IT će meksičkim državljanima i poduzećima dopustiti obavljanje tih djelatnosti pod istim uvjetima. Ako Meksiko dopusti talijanskim ulagateljima da drže u vlasništvu više od 49 % kapitala i glasačkih prava u meksičkim izdavačkim kućama, i IT će meksičkim ulagateljima dopustiti da drže u vlasništvu više od 49 % kapitala i glasačkih prava u talijanskim izdavačkim kućama pod istim uvjetima (ISIC 221, 222; CPC 88442).

U pogledu ulaganja – viša uprava i upravni odbor:

U PL: za obavljanje djelatnosti glavnog urednika novina i časopisâ obvezno je državljanstvo (ISIC 221, 222).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U LV: samo pravne osobe osnovane u LV i fizičke osobe iz LV imaju pravo osnovati masovne medije i djelovati u tom području. Podružnice nisu dopuštene.

Mjere:

DE: § 10 Abs. 1 Nr. 4 Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz v. 4. Februar 2005, GVBl. S. 23;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW) v. 14 Jan. 1964, GBl. S.11;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW) v. 24. Mai 1966 (GV. NRW. S. 340);

§ 8 Abs. 1 Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH) vom 25.1.2012, GVOBL. SH S. 266;

§ 7 Abs. 2 Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V) v. 6 Juni 1993, GVOBl. M-V 1993, S. 541;

§ 8 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt in der Neufassung vom 2.5.2013 (GVBl. LSA S. 198);

§ 7 Abs. 2 Berliner Pressegesetz (BlnPrG) v. 15 Juni 1965, GVBl. S. 744;

§ 10 Abs. 1 Nr. 1 Brandenburgisches Landspressegesetz (BbgPG) v. 13. Mai 1993, GVBl. I/93, S. 162;

§ 9 Abs. 1 Nr.1 Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG), Brem. GBl. 1965, S. 63;

§ 7 Abs. 3 Nr. 1 Hessisches Pressegesetz (HPresseG) v. 12. Dezember 2004, GVBl. 2004 I S. 2;

§ 7 Abs. 2 i.V.m § 9 Abs.1 Ziffer 1 Thüringer Pressegesetz (TPG) v. 31. Juli 1991, GVBl. 1991 S. 271;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Hamburgisches Pressegesetz v. 29. Januar 1965, HmbGVBl., S. 15;

§ 6 Abs. 2 Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG) v. 3. April 1992, SächsGVBl. S. 125;

§ 8 Abs. 2 Niedersächsisches Pressegesetz v. 22. März 1965, GVbl. S.9;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Saarländisches Mediengesetz (SMG) vom 27. Februar 2002 (Amtsbl. S. 498); i

Art. 5 Abs. 2 Bayerisches Pressegesetz in der Fassung der Bekanntmachung v. 19. April 2000 (GVBl, S. 340).

IT: Zakon 416/1981, članak 1. (i naknadne izmjene).

LV: Zakon o tisku i drugim masovnim medijima, članak 8.

PL: Zakon od 26. siječnja 1984. o tisku, Službeni list, br. 5., točka 24., s naknadnim izmjenama.

SE: Zakon o slobodi tiska (1949:105);

Temeljni zakon o slobodi izražavanja (1991:1469); i

Zakon o pravilnicima u pogledu Zakona o slobodi tiska i Temeljnog zakona o slobodi izražavanja (1991:1559).

I-EU-16 – Djelatnosti povezane s energetikom

Sektor – podsektor:	Djelatnosti povezane s energetikom – rudarstvo i vađenje; proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, plina, pare i tople vode za vlastite potrebe; transport goriva cjevovodima; spremanje i skladištenje goriva koje se transportira cjevovodima; usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	ISIC 10, 11, 12, 13, 14, 40; CPC 5115, 63297, 713, 742 (dio), 8675, 883, 887
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Rudarstvo i vađenje (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 8675, 883)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U CY: Vijeće ministara može svim subjektima koji su pod stvarnom kontrolom Meksika ili državljana Meksika ili državljana trećih zemalja odbiti pristup aktivnostima ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika te obavljanje tih aktivnosti. Nijedan subjekt ne smije nakon dobivenog odobrenja za ispitivanje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika doći pod izravnu ili neizravnu kontrolu Meksika ili državljanina Meksika bez prethodnog odobrenja Vijeća ministara. Vijeće ministara može odbiti dodijeliti odobrenje za ispitivanje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika subjektima koji su pod stvarnom kontrolom Meksika ili treće zemlje odnosno državljanina Meksika ili treće zemlje ako Meksiko ili ta treća zemlja subjektima iz CY ili subjektima iz država članica u pogledu pristupa aktivnostima ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika te obavljanja tih aktivnosti ne dodijeli tretman usporediv s tretmanom koji CY ili država članica dodjeljuje subjektima iz Meksika ili te treće zemlje (ISIC 1110).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SI: Istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa, uključujući regulirane rudarske usluge, podliježe uvjetu poslovnog nastana ili državljanstva EGP-a, Švicarske Konfederacije ili članice Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) ili treće zemlje uz uvjet reciprociteta. Usklađenost s uvjetom reciprociteta provjerava ministarstvo nadležno za rudarenje (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 883, 8675).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U NL: istraživanje i iskorištavanje ugljikovodika u NL uvijek se obavlja zajedno s društvom s ograničenom odgovornošću ili dioničkim društvom koje imenuje ministar gospodarstva. Člancima 81. i 82. Zakona o rudarstvu propisano je da sve udjele u imenovanom društvu mora izravno ili neizravno držati Nizozemska (ISIC 10, 11, 12, 13, 14).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U FI: istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa može se odobriti fizičkoj osobi koja ima boravište u EGP-u ili pravnoj osobi koja je osnovana u EGP-u. (ISIC 120; CPC 5115, 883, 8675).

U SK: za rudarstvo, djelatnosti povezane s rudarstvom i djelatnosti geoloških istraživanja obvezno je osnovati društvo u državi članici EU-a ili EGP-a (bez podružnica). Djelatnosti rudarstva i ispitivanja obuhvaćene Zakonom Slovačke Republike 44/1988 o zaštiti i iskorištavanju prirodnih resursa regulirane su na nediskriminirajućoj osnovi, među ostalim na temelju mjera javne politike čiji je cilj očuvanje i zaštita prirodnih resursa i okoliša, kao što je odobrenje ili zabrana određenih rudarskih tehnologija. Podrazumijeva se da te mjere obuhvaćaju zabranu upotrebe izluživanja cijanidom u obradi ili rafiniranju minerala, zahtjev za posebnim odobrenjem u slučaju frakiranja za potrebe ispitivanja, istraživanja ili iskorištavanja nafte i plina, te prethodno odobrenje na temelju lokalnog referenduma u slučaju nuklearnih ili radioaktivnih mineralnih resursa. Time se ne pojačavaju nesukladni aspekti postojeće mjere na koju se donosi rezerva (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 883 i 8675).

Mjere:

CY: Zakon o ugljikovodicima (ispitivanje, istraživanje i iskorištavanje) iz 2007., (Zakon 4(I)/2007), kako je izmijenjen zakonima 126(I) iz 2013. i 29(I) iz 2014.

FI: Kaivoslaki (Zakon o rudarstvu) (621/2011); i

Ydinenergialaki (Zakon o nuklearnoj energiji) (990/1987).

NL: Mijnbouwwet (Zakon o rudarstvu).

SI: Zakon o rudarstvu iz 2014.

SK: Zakon 51/1988 o rudarstvu, eksplozivima i državnim upravljanjem rudarstvom;

Zakon Slovačke Republike 44/1988 o zaštiti i iskorištavanju prirodnih resursa; i

Zakon 569/2007 o obavljanju djelatnosti geoloških istraživanja.

Električna energija (ISIC 40, 4010; CPC 62271, 887 (osim savjetodavnih i konzultantskih usluga))

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT (primjenjuje se samo na regionalnu razinu vlasti): za prijenos i distribuciju električne energije odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Ako operator imenuje glavnog direktora ili zakupoprimca, ne primjenjuje se uvjet u pogledu domicila. Pravne osobe (poduzeća) i partnerstva moraju imati sjedište u EGP-u. Oni moraju imenovati glavnog direktora ili zakupoprimca, pri čemu obojica moraju biti državljani države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Nadležno tijelo može odustati od zahtjeva u pogledu domicila i državljanstva ako se upravljanje mrežom smatra javnim interesom (ISIC 40, CPC 887).

Mjere:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. No. 59/2006, kako je izmijenjen;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr. 7800/2005, kako je izmijenjen;

Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. br. 1/2006, kako je izmijenjen;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr. 75/1999, kako je izmijenjen;

Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie (Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. br. 59/2003 kako je izmijenjen;

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WElWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (Zakon o prijevozu cjevovodima), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) i (2), § § 5 (1) i (3), 15, 16; i

Gaswirtschaftsgesetz (Gas Act), BGBl. I No. 121/2000, izmijenjen 2011., članci 43., 44., 90. i 93.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BE: obvezan je poslovni nastan u EU-u (ISIC 4010, CPC 887).

U CZ: za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, trgovinu njome te ostale aktivnosti subjekta na tržištu električne energije, kao i za proizvodnju i distribuciju toplinske energije, obvezno je odobrenje. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim osobama s boravišnom dozvolom ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u EU-u. Postoje ekskluzivna prava za prijenos električne energije i plina te za dozvole za subjekte na tržištu (ISIC 40; CPC 7131, 62279, 742, 887).

U LT: dozvole za prijenos i distribuciju električne energije te javnu opskrbu i organizaciju trgovine električnom energijom mogu se izdati samo pravnim osobama iz LT, podružnicama stranih pravnih osoba ili drugim organizacijama s poslovnim nastanom u LT (ISIC 4010; CPC 62279, 887).

Ova se rezerva ne primjenjuje na savjetodavne ili konzultantske usluge povezane s prijenosom i distribucijom električne energije uz naknadu ili na temelju ugovora.

U PL: Za sljedeće djelatnosti potrebna je dozvola u skladu sa Zakonom o energiji:

i. proizvodnju električne energije, osim proizvodnje električne energije iz izvora električne energije ukupnog kapaciteta od najviše 50 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije; kogeneraciju električne energije iz izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije;

ii. prijenos ili distribuciju električne energije; i

iii. trgovina električnom energijom, osim trgovine električnom energijom korištenjem postrojenja napona manjeg od 1 kV u vlasništvu kupca; i trgovine električnom energijom na burzi robe koju obavljaju brokerska društva koja brokerske usluge na burzi robe pružaju na temelju Zakona od 26. listopada 2000. o burzama robe.

Nadležno tijelo može izdati dozvolu samo podnositelju zahtjeva koji je registrirao svoje glavno mjesto poslovanja ili boravište na državnom području države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije (ISIC 4010; CPC 62279, 63297, 887).

U PT: Djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije obavljaju se u okviru isključivih koncesija za javne usluge. Koncesije u sektoru električne energije dodjeljuju se samo društvima s ograničenom odgovornošću koja imaju sjedište u PT i kojima se stvarno upravlja u PT (ISIC 4010, CPC 887).

U SI: za proizvodnju, trgovinu, prijenos i distribuciju električne energije i prirodnog plina te opskrbu krajnjih kupaca električnom energijom i prirodnim plinom obvezan je poslovni nastan u EU-u (ISIC 4010, 4020; CPC 7131, 887).

U SK: obvezno je odobrenje za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, veleprodaju i maloprodaju električne energije te usluge povezane s distribucijom energije. Za sve te djelatnosti odobrenje se može dodijeliti samo fizičkoj osobi s trajnim boravištem u državi članici EU-a ili EGP-a odnosno pravnoj osobi osnovanoj u EU-u ili EGP-u (ISIC 4010; CPC 62279, 887).

U SI: za proizvodnju, trgovinu, prijenos i distribuciju električne energije i prirodnog plina te opskrbu krajnjih kupaca električnom energijom i prirodnim plinom obvezan je poslovni nastan u EU-u (ISIC 4020; CPC 7131, 887).

Goriva, plin, sirova nafta ili naftni derivati (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 7131, 742, 887 (osim savjetodavnih i konzultantskih usluga))

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT: kad je riječ o transportu plina, odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Poduzeća i partnerstva moraju imati sjedište u EGP-u. Operator mreže mora imenovati glavnog direktora i tehničkog direktora koji je odgovoran za tehnički nadzor nad upravljanjem mrežom, a obojica moraju biti državljani države članice EGP-a. Nadležno tijelo može odustati od zahtjeva u pogledu državljanstva i domicila ako se upravljanje mrežom smatra javnim interesom.

Za prijevoz robe, osim plina i vode, primjenjuje se sljedeće:

za fizičke osobe odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a koji moraju imati boravište u Austriji; i

poduzeća i partnerstva moraju imati sjedište u AT. Primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba ili ispitivanje interesa. Prekograničnim cjevovodima ne smiju se ugroziti sigurnosni interesi AT i njezin status neutralne zemlje. Poduzeća i partnerstva moraju imenovati glavnog direktora koji mora biti državljanin države članice EGP-a. Nadležno tijelo može odustati od zahtjeva u pogledu državljanstva i sjedišta ako se upravljanje cjevovodom smatra nacionalnim gospodarskim interesom (CPC 713).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BE: za usluge skladištenja plinova u rasutom stanju postoje zahtjevi u pogledu vrsta pravnih subjekata i postupanja prema javnim ili privatnim subjektima kojima je BE dodijelila isključiva prava. Za usluge skladištenja plinova u rasutom stanju obvezan je poslovni nastan u EU-u (CPC 742 (dio)).

Općenito, opskrba prirodnim plinom klijenata s poslovnim nastanom u BE (klijenti su i društva za distribuciju i potrošači čija ukupna kombinirana potrošnja plina iz svih točaka opskrbe iznosi najmanje 1 milijun kubičnih metara godišnje) podliježe pojedinačnom odobrenju koje dodjeljuje ministar, osim ako je dobavljač društvo za distribuciju koje upotrebljava vlastitu distribucijsku mrežu. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u državi članici (ISIC 4020, CPC 7131).

Prijevoz prirodnog plina i drugih goriva cjevovodima podliježe uvjetu u pogledu odobrenja. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkoj ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u državi članici (u skladu s člankom 3. propisa *Arrêté Royal* od 14. svibnja 2002.). Stjecanje kontrole nad djelatnošću može biti zabranjeno stranim poduzećima pod kontrolom fizičke osobe ili poduzeća iz treće zemlje iz koje EU uvozi više od 5 % nafte, prirodnog plina ili električne energije.

Ako odobrenje traži poduzeće koje nije podružnica ili predstavništvo, to poduzeće mora:

i. biti uspostavljeno u skladu s belgijskim zakonodavstvom, sa zakonodavstvom druge države članice ili sa zakonodavstvom treće zemlje koja je preuzela obveze za zadržavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 98/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina; i

ii. imati administrativno središte, glavni poslovni nastan ili glavni ured u državi članici odnosno u trećoj zemlji koja je preuzela obveze za održavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 98/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina, uz uvjet da djelatnost tog poslovnog nastana ili glavnog ureda predstavlja učinkovitu i trajnu poveznicu s gospodarstvom dotične zemlje (ISIC 4020, CPC 7131).

U CZ: za proizvodnju, transport, distribuciju i skladištenje plina te trgovinu njime obvezno je odobrenje. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim osobama s boravišnom dozvolom ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u EU-u. Postoje ekskluzivna prava za prijenos plina te za dozvole za subjekte na tržištu (ISIC 2320, 4020; CPC 7131, 63297, 742, 887).

Opskrba parom i toplom vodom (ISIC 4030, CPC 887).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U PL: Za sljedeće djelatnosti potrebna je dozvola u skladu sa Zakonom o energiji:

i. proizvodnju energije od pare i tople vode, osim za: kogeneraciju toplinske energije iz izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije; proizvodnju toplinske energije iz izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW;

ii. prijenos ili distribuciju toplinske energije, osim ako ukupan kapacitet koji su naručili kupci nije veći od 5 MW; i

iii. trgovinu toplinskom energijom ako kapacitet koji su naručili kupci nije veći od 5 MW.

Nadležno tijelo može izdati dozvolu samo podnositelju zahtjeva koji je registrirao svoje glavno mjesto poslovanja ili boravište na državnom području države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije (ISIC 4030, CPC 887).

U SK: obvezno je odobrenje za proizvodnju i distribuciju pare i tople vode, veleprodaju i maloprodaju pare i tople vode te usluge povezane s distribucijom energije. Za sve te djelatnosti odobrenje se može dodijeliti samo fizičkoj osobi s trajnim boravištem u državi članici EU-a ili EGP-a odnosno pravnoj osobi osnovanoj u EU-u ili EGP-u (ISIC 4030, CPC 887).

Mjere:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. br. 59/2006, kako je izmijenjen;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr. 7800/2005, kako je izmijenjen;

Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. br. 1/2006, kako je izmijenjen;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr. 75/1999, kako je izmijenjen;

Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie (Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. br. 59/2003 kako je izmijenjen;

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WElWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz(ELWOG), LGBl. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (Zakon o prijevozu cjevovodima), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) i (2), § § 5 (1) i (3), 15, 16; i

Gaswirtschaftsgesetz 2011(Zakon o plinu), BGBl. I Nr. 107/2011, članci 43., 44., 90. i 93.

BE: Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; i

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel

CZ: Zakon br. 458/2000 zb. o uvjetima poslovanja i javnoj upravi u sektoru energetike (Zakon o energetici).

DK: Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Odluka o uređenju i uspostavi tankova ulja, sustava cjevovoda i cjevovoda te upravljanju njima), br. 724 od 1. srpnja 2008.

LT: Zakon Republike Litve o prirodnom plinu od 10. listopada 2000. br. VIII-1973; i

Zakon Republike Litve o električnoj energiji od 20. srpnja 2000. br. VIII-1881.

MT: Zakon o društvu EneMalta, poglavlje 272. i Zakon o društvu EneMalta (prijenos imovine, prava, odgovornosti i obveza) poglavlje 536.

NL: Elektriciteitswet 1998; Gaswet.

PL: Zakon o energiji od 10. travnja 1997., članci 32. i 33.

SI: Energetski zakon (Zakon o energetici) 2014., Službeni list Republike Slovenije br. 17/2014; Zakon o rudarstvu (2014.).

Dodatak I.-B-1.

REZERVE KOJE SE ODNOSE NA POSTOJEĆE MJERE

POPIS MEKSIKA

Rezerve primjenjive na središnjoj razini

I-MX-1

Sektor:	Svi
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 27. Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava II., poglavlja I. i II. Uredba o provedbi Zakona o stranim ulaganjima i Nacionalnom registru stranih ulaganja (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), glava II., poglavlja I. i II.
Opis:	Ulaganje Strani državljani ili poduzeća ne mogu steći prava vlasništva (*dominio directo*) nad zemljištem i vodnim tijelima u pojasu od 100 km od državne granice ni u pojasu od 50 km od obale prema unutrašnjosti (ograničena zona). Meksička poduzeća bez klauzule o isključenju stranaca mogu steći prava vlasništva (*dominio directo*) nad nekretninom koja se nalazi u ograničenoj zoni ako se ona ne upotrebljava kao stambeni prostor. Obvezno je dostaviti obavijest o stjecanju Ministarstvu vanjskih poslova (Secretaría de Relaciones Exteriores), (u nastavku „SRE") u roku od 60 radnih dana nakon datuma stjecanja. Meksička poduzeća bez klauzule o isključenju stranaca ne mogu steći prava vlasništva (*dominio directo*) nad nekretninom koja se nalazi u ograničenoj zoni ako se ona upotrebljava za stanovanje. U skladu s postupkom opisanim u nastavku meksička poduzeća bez klauzule o isključenju stranaca mogu steći prava upotrebe i iskorištavanja nekretnine u ograničenoj zoni ako se ona upotrebljava za stanovanje. Taj se postupak primjenjuje i kad strani državljani ili poduzeća žele steći prava upotrebe i iskorištavanja nekretnina u ograničenoj zoni, neovisno o svrsi nekretnine. Dozvola SRE-a obvezna je da bi kreditne institucije, kao upravitelji trusta, stekle prava nad nekretninama koje se nalaze u ograničenoj zoni ako je svrha trusta omogućivanje upotrebe i iskorištavanja te nekretnine bez stjecanja vlasničkih prava nad tom nekretninom, te ako su korisnici trusta meksička poduzeća bez klauzule o isključenju stranaca ili prethodno navedeni strani državljani ili poduzeća.

Pojmovi „upotreba” i „iskorištavanje” nekretnine koja se nalazi u ograničenoj zoni znači prava upotrebe i iskorištavanja te nekretnine, među ostalim, ako je primjenjivo, ostvarenje koristi, dobivanje proizvoda i općenito ikakvog prinosa od unosnog poslovanja i iskorištavanja preko trećih strana ili kreditnih institucija koje djeluju kao upravitelji trusta.

Trajanje trusta iz ovog unosa maksimalno je 50 godina i može se produljiti na zahtjev zainteresirane strane.

SRE u svakom trenutku može provjeriti usklađenost s uvjetima pod kojima se dodjeljuju dozvole iz ovog unosa, kao i jesu li dostavljene prethodno navedene obavijesti i jesu li one vjerodostojne.

SRE donosi odluku o dozvolama uzimajući u obzir gospodarske i društvene koristi koje bi predmetno poslovanje moglo imati za naciju.

Strani državljani ili poduzeća koji žele steći nekretninu izvan ograničene zone moraju prethodno SRE-u dostaviti izjavu u kojoj pristaju na to da se smatraju meksičkim državljanima za prethodno navedene potrebe i da se odriču prava na traženje zaštite od svoje države u vezi s tom nekretninom.

I-MX-2

Sektor:	Svi
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava VI., poglavlje III.
Opis:	Ulaganje

CNIE uzima u obzir sljedeće kriterije pri evaluaciji zahtjeva ([1]) koji mu se dostavljaju na razmatranje:

(a) učinke za zapošljavanje i osposobljavanje radnika;

(b) tehnološki doprinos;

(c) usklađenost s okolišnim odredbama utvrđenima u zakonodavstvu o okolišu; i

(d) općeniti doprinos povećanju konkurentnosti meksičkog proizvodnog sustava.

CNIE pri donošenju odluke o zahtjevu može nametnuti samo zahtjeve kojima se ne narušava međunarodna trgovina i koji nisu zabranjeni člankom 10.9. (Zahtjevi u pogledu rezultata).

([1]) Zahtjevi za stjecanje ili ulaganje povezano s ograničenim djelatnostima kako su utvrđene na ovom popisu.

I-MX-3

Sektor:	Svi
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III. Kako je navedeno u elementu „opis”.
Opis:	Ulaganje Da bi ulagatelji Europske unije ili njihova ulaganja mogli izravno ili neizravno imati vlasnički udio u meksičkom poduzeću veći od 49 %, i to samo ako ukupna vrijednost imovine meksičkog društva prelazi primjenjivu granicu u vrijeme dostave zahtjeva za stjecanje, potrebno je pozitivno rješenje CNIE-a. CNIE odlučuje o iznosu granice za preispitivanje stjecanja meksičkog poduzeća. Granica na datum stupanja ovog Sporazuma na snagu za Meksiko iznos je ekvivalentan jednoj milijardi USD u meksičkim pezoima prema službenom tečaju od 5. listopada 2015. Granica se svake godine prilagođava u skladu s nominalnom stopom rasta meksičkog bruto domaćeg proizvoda, kako je objavljuje Nacionalni institut za statistiku i geografiju (Instituto Nacional de Estadística y Geografía).

I-MX-4

Sektor:	Svi
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.) Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 25. Opći zakon o zadrugama (Ley General de Sociedades Cooperativas), glava I. i glava II., poglavlje II. Savezni zakon o radu (Ley Federal del Trabajo), glava I. Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.

Opis:	Ulaganje
	Najviše 10 % fizičkih osoba koje sudjeluju u meksičkoj proizvodnoj zadruzi mogu biti strani državljani.
	Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 10 % u meksičkoj proizvodnoj zadruzi.
	Strani državljani ne smiju obnašati opće administrativne funkcije ni obavljati upravne aktivnosti u tom poduzeću.
	Proizvodna zadruga je poduzeće čiji članovi zajednički ulažu fizički ili intelektualni rad u svrhu proizvodnje robe ili pružanja usluga.

I-MX-5

Sektor:	Svi
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Savezni zakon za poticanje mikroindustrije i obrta (Ley Federal para el Fomento de la Microindustria y la Actividad Artesanal), poglavlja od I. do IV.
Opis:	Ulaganje
	Samo državljani Meksika mogu zatražiti dozvolu (*cédula*) za mikroindustrijsko poduzeće.
	Meksička mikroindustrijska poduzeća ne mogu imati strance kao partnere.
	U Saveznom zakonu za poticanje mikroindustrije i obrta „mikroindustrijsko poduzeće" definirano je kao poduzeće koje je osnovalo najviše 15 radnika, a koje se bavi transformacijom robe i čija godišnja prodaja ne premašuje iznos koji periodično utvrđuje SE.

I-MX-6

Sektor:	Poljoprivreda, stočarstvo, šumarstvo i drvna industrija
Podsektor:	Poljoprivreda, stočarstvo ili šumarstvo
Industrijska klasifikacija:	CMAP 1111 Poljoprivreda
	CMAP 1112 Stočarstvo i lov (ograničeno na stočarstvo)
	CMAP 1200 Šumarstvo i sječa
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)

Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 27.
	Zakon o poljoprivredi (Ley Agraria), glava VI.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
Opis:	Ulaganje
	Samo meksički državljani ili poduzeća mogu posjedovati zemljište za potrebe poljoprivrede, stočarstva ili šumarstva. Ta poduzeća izdaju posebnu vrstu dionica („T”), koja predstavlja vrijednost tog zemljišta u trenutku njegova stjecanja.
	Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u dionicama vrste „T”.

I-MX-7

Sektor:	Maloprodaja
Podsektor:	Prodaja neprehrambenih proizvoda u specijaliziranim trgovinama
Industrijska klasifikacija:	CMAP 623087 Maloprodaja vatrenog oružja, patrona i streljiva
	CMAP 612024 Ostala neklasificirana veleprodaja (ograničeno na vatreno oružje, patrone i streljivo)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
Opis:	Ulaganje
	Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje se bavi prodajom eksploziva, vatrenog oružja, patrona, streljiva i vatrometa, osim stjecanja i upotrebe eksploziva za industrijske i ekstraktivne djelatnosti te pripreme eksplozivnih mješavina za te djelatnosti.

I-MX-8

Sektor:	Komunikacija
Podsektor:	Emitiranje (radio i besplatna televizija) ([1])

([1]) Podrazumijeva se da se člankom 10.5. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (c) i člankom 11.2. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (a) audiovizualne usluge isključuju iz područja primjene poglavlja 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama). Meksiko uključuje niz mjera povezanih s tom djelatnošću isključivo u svrhu transparentnosti.

Industrijska klasifikacija:	CMAP 720006 Ostale telekomunikacijske usluge (ograničeno na satelitsku komunikaciju)
	CMAP 720006 Ostale telekomunikacijske usluge (ne uključuje unaprijeđene usluge ili usluge s dodanom vrijednošću)
	CMAP 502003 Telekomunikacijske instalacije
	CMAP 720006 Ostale telekomunikacijske usluge (ograničeno na preprodavatelje)
	CMAP 941104 Privatna produkcija i prijenos radijskih programa (ograničeno na produkciju i prijenos zvučnih (radijskih) programa)
	CMAP 941105 Privatne usluge produkcije, prijenosa i ponovnog prijenosa televizijskih programa (ograničeno na prijenos i ponovni prijenos besplatnih televizijskih programa)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članak 10.8.)
	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 28. i 32., i peta prijelazna odredba.
	Zakon o telekomunikacijama i emitiranju (Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión), glava III., poglavlja I., III. i VII.; i glava X., poglavlje II.
	Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlje III.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlja II. i III.
	Uredba o provedbi Zakona o stranim ulaganjima i Nacionalnom registru stranih ulaganja (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), glava VI.
	Opće smjernice za dodjelu koncesija iz četvrte glave Saveznog zakona o telekomunikacijama i emitiranju (Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley Federal de Telecomunicaciones y Radiodifusión).
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Isključive koncesije i koncesije za frekvencijske pojaseve, u skladu s njihovim svrhama, dodjeljuju se samo meksičkim državljanima ili poduzećima osnovanima u skladu s pravom Meksika.
	Ulagatelji Europske unije ili njihova ulaganja mogu sudjelovati u koncesionarskim poduzećima koja pružaju usluge emitiranja u udjelu od najviše 49 %. Ta maksimalna granica stranih ulaganja primjenjuje se u skladu s načelom reciprociteta za zemlju u kojoj se nalazi sjedište ulagatelja ili trgovca koji u konačnici upravlja ulaganjem.
	Za potrebe prethodnog odlomka, prije dodjele isključive koncesije za pružanje usluga emitiranja u kojima sudjeluju strana ulaganja, potrebno je pozitivno mišljenje CNIE-a.

	Nijedna se koncesija, prava koja iz nje proizlaze, objekti, pomoćne usluge, uredi ili oprema i nekretnine povezani s njom ni u kojim okolnostima ne mogu dodijeliti, zadužiti, založiti ili dati na povjerenje, staviti pod hipoteku ni potpuno ili djelomično prenijeti ni na koju stranu vladu ili državu. Koncesije za autohtonu društvenu upotrebu dodjeljuju se autohtonim narodima i zajednicama Meksika radi promicanja, razvoja i očuvanja njihovih jezika, kulture, znanja, tradicija, identiteta i internih pravila koja, u skladu s načelom rodne ravnopravnosti, omogućuju uključivanje autohtonih žena pri ostvarenju ciljeva za koje se koncesija dodjeljuje. Meksiko jamči da se emitiranjem promiču vrijednosti nacionalnog identiteta. Koncesionari koji pružaju usluge emitiranja moraju primjenjivati i poticati lokalne i nacionalne umjetničke vrijednosti i izražaje meksičke kulture u skladu s obilježjima programa. Svakodnevni programi s individualnim izvedbama moraju uključivati više vremena posvećenog meksičkim državljanima.
I-MX-9	
Sektor:	Komunikacija
Podsektor:	Telekomunikacije (uključuje preprodavatelje i ograničene televizijske usluge i audiousluge)
Industrijska klasifikacija:	CMAP 720006 Ostale telekomunikacijske usluge CMAP 720006 Ostale telekomunikacijske usluge (ne uključuje unaprijeđene usluge ili usluge s dodanom vrijednošću) CMAP 502003 Telekomunikacijske instalacije CMAP 720006 Ostale telekomunikacijske usluge (ograničeno na preprodavatelje) CMAP 502004 Ostale posebne instalacije
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.) Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 28. i 32. Zakon o telekomunikacijama i emitiranju (Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión), glava III., poglavlja I., III. i VII.; Glava IV. poglavlje X.; i glava V., poglavlje I. Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación). Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje II. Uredba o provedbi Zakona o stranim ulaganjima i Nacionalnom registru stranih ulaganja (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), glava VI.

Opće smjernice za dodjelu koncesija iz četvrte glave Saveznog zakona o telekomunikacijama i emitiranju (Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley Federal de Telecomunicaciones y Radiodifusión).

Opća pravila kojima se utvrđuju uvjeti i zahtjevi za odobrenje telekomunikacijskih ovlaštenja utvrđena u Saveznomzakonu o telekomunikacijama i emitiranju (Reglas de carácter general que establecen los plazos y requisitos para el otorgamiento de autorizaciones en materia de telecomunicaciones establecidas en la Ley Federal de Telecomunicaciones y Radiodifusión).

Opće smjernice o ovlaštenju za najam radiofrekvencijskog spektra (Lineamientos Generales sobre la Autorización de Arrendamiento del Espectro Radioeléctrico).

Smjernice za odobrenje registracije ovlaštenja za upotrebu i razvoj radiofrekvencijskih pojaseva za sekundarnu upotrebu (Lineamientos para el otorgamiento de la Constancia de Authorización, para el uso y aprovechamiento de bandas de frecuencias del espectro radioeléctrico para uso secundario).

Opis: Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Isključive koncesije i koncesije za frekvencijske pojaseve, u skladu s njihovim svrhama, dodjeljuju se samo meksičkim državljanima ili poduzećima osnovanima u skladu s pravom Meksika.

Koncesije za autohtonu društvenu upotrebu dodjeljuju se autohtonim narodima i zajednicama Meksika radi promicanja, razvoja i očuvanja njihovih jezika, kulture, znanja, tradicija, identiteta i internih pravila koja, u skladu s načelom rodne ravnopravnosti, omogućuju uključivanje autohtonih žena pri ostvarenju ciljeva za koje se koncesija dodjeljuje.

Koncesije za autohtonu društvenu upotrebu dodjeljuju se samo autohtonim narodima i zajednicama u Meksiku bez ikakvih stranih ulaganja.

Nijedna se koncesija, prava koja iz nje proizlaze, objekti, pomoćne usluge, uredi ili oprema i nekretnine povezani s njom ni u kojim okolnostima ne mogu dodijeliti, zadužiti, založiti ili dati na povjerenje, staviti pod hipoteku ni potpuno ili djelomično prenijeti ni na koju stranu vladu ili državu.

Samo meksički državljani i poduzeća osnovana u skladu s pravom Meksika mogu dobiti odobrenje za pružanje telekomunikacijskih usluga kao preprodavatelji bez koncesije.

U skladu s Općim smjernicama o ovlaštenju za najam radiofrekvencijskog spektra svako društvo koje je zainteresirano za najam frekvencijskih pojaseva mora dobiti isključivu koncesiju za komercijalnu upotrebu ili isključivu koncesiju za privatnu upotrebu.

Podnositelji zahtjeva za odobrenje sekundarne upotrebe radiofrekvencijskih pojaseva moraju imenovati pravnu adresu u Ciudad de México.

I-MX-10

Sektor: Komunikacija

Podsektor: Prijevoz

Industrijska klasifikacija:	CMAP 7100 Prijevoz
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o lukama (Ley de Puertos), glava IV.
	Regulatorni zakon o željezničkim uslugama (Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario), poglavlje II., odjeljak III.
	Zakon o civilnom zrakoplovstvu (Ley de Aviación Civil), poglavlje III., odjeljak III.
	Zakon o zračnim lukama (Ley de Aeropuertos), poglavlje IV.
	Zakon o cestama, mostovima i saveznom cestovnom prometu (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), glava I., poglavlje III.
	Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlja III. i V.
Opis:	Ulaganje
	Nijedna strana vlada ili država ne može izravno ni neizravno ulagati u meksička poduzeća koja se bave prijevozom ili drugim općim komunikacijskim sredstvima.

I-MX-11

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Kopneni prijevoz i vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 501421 Gradnja pomorske i riječne infrastrukture
	CMAP 501422 Radovi na cestama i gradnja infrastrukture za kopneni prijevoz
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32.
	Zakon o cestama, mostovima i saveznom cestovnom prometu (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), glava I., poglavlje III.
	Zakon o lukama (Ley de Puertos), glava IV.
	Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), glava I., poglavlje II.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama
	Za gradnju i upravljanje ili samo upravljanje pomorskom i riječnom infrastrukturom obvezna je koncesija koju dodjeljuje SCT.

	Za gradnju, upravljanje, iskorištavanje, očuvanje ili održavanje saveznih cesta i mostova također je obvezna koncesija koju dodjeljuje SCT. Te koncesije mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.
I-MX-12	
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Istraživanje i proizvodnja nafte i drugih ugljikovodika. Prijevoz, obrada, rafiniranje, prerada, skladištenje, distribucija, kompresija, ukapljivanje, dekompresija, uplinjavanje, prodaja javnosti i komercijalizacija ugljikovodika, naftnih derivata i petrokemikalija, kao i korisnicima tih proizvoda i usluga. Izvoz i uvoz ugljikovodika i naftnih derivata.
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.) Zahtjevi u pogledu rezultata (članak 10.9.) Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 25., 27. i 28. Dekret o izmjeni i dopuni raznih odredbi Političkog ustava Sjedinjenih Meksičkih Država povezanih s energijom (Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía), objavljen u Službenom listu 31. listopada 2024. Zakon o sektoru ugljikovodika (Ley del Sector de Hidrocarburos), članci 1., 4., 6., od 10. do 14., 17., 22., 24., 25., 26., 27., 31., od 37. do 44., 54., 55., 56., 58., 65., 69., 74., 76., 82., 95., 96., 110., 118., 151., 153., 158., 162. i 163. Zakon o vanjskoj trgovini (Ley de Comercio Exterior). Zakon o državnom javnom poduzeću, Petróleos Mexicanos (Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos), članci 2., 8., 10., 11., 62., 65. i 79. Uredba o provedbi Zakona o ugljikovodicima (Reglamento de la Ley de Hidrocarburos), članci 8., 9., 14., 16., 36., 37., 61., 92., 95., 96. Uredba o djelatnosti iz treće glave Zakona o ugljikovodicima (Reglamento de las actividades a que se refiere el Título Tercero de la Ley de Hidrocarburos), članak 51. Metodologija za mjerenje domaćeg udjela u pravima na ugljikovodike te ugovorima o istraživanju i proizvodnji ugljikovodika, kao i dozvolama u industriji ugljikovodika, koju je objavilo Ministarstvo gospodarstva (Metodología para la Medición del Contenido Nacional en Asignaciones y Contratos para la Exploración y Extracción de Hidrocarburos, así como para los permisos en la Industria de Hidrocarburos, emitida por la Secretaría de Economía).

Sporazum o utvrđivanju vrijednosti za 2015. i 2025. za domaći udio u djelatnostima istraživanja i vađenja ugljikovodika u dubokim i iznimno dubokim vodama, koji je objavilo Ministarstvo gospodarstva, objavljen u Službenom listu 29. ožujka 2016. (Acuerdo por el que se establecen los valores para 2015 y 2025 de contenido nacional en las actividades de Exploración y Extracción de Hidrocarburos en aguas profundas y ultra profundas, emitidos por la Secretaría de Economía).

Opis: Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Nacija ima izravno, neotuđivo i nepovredivo vlasništvo nad svim ugljikovodicima koji se nalaze u tlu na njezinu državnom području, među ostalim u epikontinentalnom pojasu i isključivom gospodarskom pojasu izvan teritorijalnog mora i pokraj njega, u slojevima ili depozitima, neovisno o njihovim fizičkim obilježjima. Samo nacija smije istraživati i proizvoditi ugljikovodike putem dodjele prava ili ugovora. U ugovorima o istraživanju i proizvodnji obvezno mora biti navedeno da su ugljikovodici u tlu u vlasništvu nacije.

SENER može dodijeliti prava PEMEX-u za istraživanje i proizvodnju ugljikovodika.

Da bi obavljao djelatnosti povezane s pravima na samostalni razvoj, PEMEX smije sklopiti ugovore o pružanju usluga samo s privatnim strankama. Za djelatnosti povezane s pravima na mješoviti razvoj, PEMEX izvršava mješovite ugovore s privatnim strankama, s postotkom udjela PEMEX-a od najmanje četrdeset posto.

SENER uspostavlja odgovarajući model ugovora za svako ugovorno područje za koje se provodi natječaj, koji se dodjeljuje u skladu sa zakonom; on može odabrati, među ostalim, ugovorne modele kao što su usluge, podjela dobiti, podjela proizvodnje ili licencije. Kad je riječ o ugovorima o istraživanju i proizvodnji, PEMEX se može pridružiti savezima ili udruženjima kako bi sudjelovao u natječajnim postupcima, ali ne smije sklapati ugovore o javno-privatnom partnerstvu s privatnim strankama.

SENER može uvjetovati izravno sudjelovanje PEMEX-a u ugovorima za istraživanje i proizvodnju ugljikovodika. SENER uvjetuje obvezno sudjelovanje PEMEX-a u ugovorima za istraživanje i proizvodnju ugljikovodika kad postoji mogućnost pronalaska prekograničnog nalazišta.

Natječaji se ne provode ako je riječ u ugovorima za istraživanje i proizvodnju prirodnog plina za vlastitu potrošnju koji se nalazi u slojevima ugljena i nastaje iz njih s obzirom na to da se ti ugovori mogu dodijeliti izravno nositeljima koncesije za rudarenje.

Djelatnosti istraživanja i proizvodnje ugljikovodika koje se obavljaju na državnom području putem dodjele prava i ugovora o istraživanju i proizvodnji moraju biti usklađene s ciljnim postotkom minimalnog domaćeg udjela u prosjeku. Za taj se ciljni prosjek domaćeg udjela ne uzimaju u obzir istraživanje i proizvodnja ugljikovodika u okviru dubokomorskih i iznimno dubokomorskih projekata, za koje postoje drukčiji zahtjevi povezani s domaćim udjelom, koje određuje SE uz mišljenje SENER-a, uzimajući u obzir obilježja tih djelatnosti.

Prethodno navedeni mandat mora biti usklađen s metodologijom koju je utvrdilo Ministarstvo gospodarstva i on ne smije utjecati na konkurentni položaj PEMEX-a ili bilo kojeg drugog proizvođača i gospodarskog subjekta u državnom vlasništvu koji radi na razvoju istraživanja i proizvodnje ugljikovodika.

Savezna izvršna vlast utvrđuje zaštitne zone na područjima na kojima je država odlučila zabraniti djelatnosti istraživanja i proizvodnje, koje se razlikuju od područja zaštićene prirode za koja se ne mogu dodijeliti prava i ugovori.

Meksička vlada u uvjete za prava i ugovore o istraživanju i proizvodnji, kao i dozvole, uključuje odredbu da se u slučaju iste cijene, kvalitete i pravodobne isporuke prednost daje kupnji domaće robe i ugovaranju domaćih usluga, što uključuje osposobljavanje i zapošljavanje meksičkih državljana na tehničkoj i upravnoj razini.

Za djelatnosti površinskog istraživanja i prepoznavanja obvezno je odobrenje koje izdaje SENER, kojim se ne dodjeljuju prava na istraživanje i proizvodnju ugljikovodika. Osobama kojima su dodijeljena prava ili ugovor za istraživanje i proizvodnju nije potrebno odobrenje za površinsko istraživanje i prepoznavanje na područjima koja su obuhvaćena pravima ili ugovorom za istraživanje i proizvodnju.

SENER ili CNE utvrđuju modele dozvola za prijevoz, obradu, rafiniranje, preradu, skladištenje, distribuciju, kompresiju, ukapljivanje, dekompresiju, uplinjavanje, prodaju javnosti, komercijalizaciju, formulaciju i otpremu za vlastitu potrošnju ugljikovodika (uključujući prirodni plin), naftnih derivata ili proizvoda od prirodnog plina (uključujući benzin i dizel), i petrokemikalija, ovisno o slučaju, kao i za upravljanje integriranim sustavima, pritom uzimajući u obzir da vlasnici dozvole moraju imati poduzeće osnovano u skladu s meksičkim pravom i domicil u Meksiku. Dozvole za izvoz i uvoz ugljikovodika i naftnih derivata ili proizvoda od prirodnog plina izdaju se u skladu sa Zakonom o vanjskoj trgovini (Ley de Comercio Exterior), u kojem se od vlasnika dozvole zahtijeva da imaju poduzeće osnovano u skladu s meksičkim pravom i domicil u Meksiku.

I-MX-13

Sektor:	Energetika
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CMAP 623090 Maloprodaja ostalih proizvoda i robe koji nisu drugdje klasificirani (biogorivo)
Predmetne obveze:	Zahtjevi u pogledu rezultata (članak 10.9.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o biogorivima (Ley de Biocombustibles), članak 19.
Opis:	Ulaganje Ministarstvo gospodarstva utvrđuje metodologiju za mjerenje domaćeg udjela u biomasi, bilo za izravnu uporabu kao biogoriva ili za proizvodnju biogoriva, kao i njegovu provjeru.

I-MX-14

Sektor:	Energetika
Podsektor:	električna energija
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)

	Zahtjevi u pogledu rezultata (članak 10.9.)
	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 25, 27 i 28.
	Dekret o izmjeni i dopuni raznih odredbi Političkog ustava Sjedinjenih Meksičkih Država povezanih s energijom (Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía), objavljen u Službenom listu 31. listopada 2024.
	Zakon o sektoru električne energije (Ley del Sector Eléctrico), članci 1., 2., 4., 10., 12., 13., 39., 40., 44., 61., 108., 109., 132. i 151.
	Zakon o državnom javnom poduzeću, Saveznom povjerenstvu za električnu energiju (Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad), članci 8., 65. i 81.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Planiranje i kontrola nacionalnog električnog sustava u skladu s člancima 25., 27. i 28. ustava, kao i javna služba za prijenos i distribuciju električne energije, u isključivoj su nadležnosti države; u tim se djelatnostima ne dodjeljuju koncesije.
	Državno javno poduzeće može s privatnim osobama ugovarati, među ostalim djelatnostima, ugradnju, održavanje i proširivanje infrastrukture koja je potrebna za pružanje javne usluge prijenosa i distribucije električne energije.
	Ministarstvo gospodarstva mora utvrditi metodologiju za mjerenje domaćeg udjela u sektoru električne energije.
	SENER, uz mišljenje Ministarstva gospodarstva, može utvrditi da u istim okolnostima, uključujući jednakost cijena, kvalitetu i pravodobnu isporuku, ugovori državnog javnog poduzeća koji se odnose na razvoj infrastrukturnih projekata, mješovita ulaganja i oni koji proizlaze iz mehanizama raspodjele energije i povezanih proizvoda koje su sklopili sudionici u sektoru električne energije, daju prednost stjecanju domaće robe i ugovaranju usluga domaćeg podrijetla, uključujući osposobljavanje i zapošljavanje, na tehničkoj i upravljačkoj razini, osoba s meksičkim državljanstvom.
	Ako je privatnom sektoru dopušteno sudjelovanje u drugim djelatnostima električne industrije, ni u kojem slučaju neće imati prednost pred državnim javnim poduzećem, čija je zadaća ispuniti društvenu odgovornost i zajamčiti kontinuitet i dostupnost javne elektroenergetske usluge.
	Državno javno poduzeće mora isporučivati najmanje pedeset i četiri posto prosječne količine energije poslane u mrežu u kalendarskoj godini.
	Privatni sektor može sudjelovati u procesu proizvodnje električne energije putem programa mješovitih ulaganja, u kojima državno javno poduzeće mora imati izravan ili neizravan udio u projektu od najmanje pedeset i četiri posto.
	Temeljnu opskrbu električnom energijom može pružati samo državno javno poduzeće, po najnižoj mogućoj cijeni.

	U vezi sa svim ostalim korporativnim djelatnostima CFE-a i njegovih društava kćeri, u skladu sa zakonom o CFE-u, upravni odbor objavljuje propise za stjecanje, najam, ugovaranje usluga i obavljanje radova. Među ostalim, odbor može zahtijevati minimalni postotak domaćeg udjela u skladu s prirodom ugovaranja, regulacijom tarife i međunarodnim sporazumima čiji je Meksiko potpisnik. CNE izdaje sve dozvole koje se izdaju u skladu sa Zakonom o sektoru električne energije. Vlasnici dozvola moraju biti fizičke osobe ili poduzeća osnovana u skladu s meksičkim pravom.
I-MX-15	
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Ugljikovodici i naftni derivati (opskrba gorivom i mazivima za zrakoplove, brodove i željezničku opremu)
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
Opis:	Ulaganje Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u meksičkom poduzeću koje se bavi opskrbom goriva i maziva za plovila, željezničku opremu i zrakoplove.
I-MX-16	
Sektor:	Tisak, uredništvo i povezane industrije
Podsektor:	Izdavanje novina
Industrijska klasifikacija:	CMAP 342001 Izdavanje novina, časopisa i periodičnih publikacija (ograničeno na novine)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III. Kako je navedeno u elementu „opis”.
Opis:	Ulaganje Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje se bavi tiskanjem ili izdavanjem dnevnih novina koje su namijenjene prvenstveno meksičkoj publici i koje se distribuiraju na državnom području Meksika.

Za potrebe ovog unosa dnevne novine su novine koje se ne distribuiraju besplatno i koje se objavljuju sedam dana u tjednu.

I-MX-17

Sektor:	Proizvodnja robe
Podsektor:	Eksplozivi, vatromet, vatreno oružje i patrone
Industrijska klasifikacija:	CMAP 352236 Proizvodnja eksploziva i vatrometa
	CMAP 382208 Proizvodnja vatrenog oružja i patrona
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
Opis:	Ulaganje
	Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje proizvodi eksplozive, vatromet, vatreno oružje, patrone i streljivo, ne uključujući pripremu eksplozivnih mješavina za industrijske i ekstraktivne djelatnosti.

I-MX-18

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Usluge povezane s ribarstvom
Industrijska klasifikacija:	CMAP 1300 Ribarstvo
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članak 11.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32.
	Opći zakon o održivom ribarstvu i akvakulturi (Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables), šesta glava, poglavlje IV.; i sedma glava, poglavlje II.
	Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), glava I., poglavlje I.; glava II., poglavlje IV.; i treća glava, poglavlje II.
	Zakon o lukama (Ley de Puertos), poglavlja I., IV. i VI.
	Regulacija Zakona o ribarstvu (Reglamento de la Ley de Pesca), druga glava, poglavlje I.; i poglavlje II., šesti odjeljak.

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama
	Za obavljanje ribarskih djelatnosti obvezna je dozvola koju izdaje SAGARPA preko Nacionalnog povjerenstva za akvakulturu i ribarstvo (Comisión Nacional de Acuacultura y Pesca); ili SCT, ovisno o njihovom području nadležnosti.
	Dozvola SAGARPA-e obvezna je za obavljanje određenih djelatnosti, kao što je ribolov potreban za opravdanje zahtjeva za koncesiju i postavljanje fiksne ribolovne opreme u saveznim vodama. Dozvola se izdaje uz prednost za stanovnike lokalnih zajednica. U jednakim okolnostima prednost imaju zahtjevi autohtonih zajednica.
	Dozvola SCT-a obvezna je za brodove pod stranom zastavom koji pružaju usluge jaružarenja.
	Dozvola SCT-a obvezna je za pružanje lučkih usluga povezanih s ribarstvom, kao što su utovar i opskrba plovila, održavanje komunikacijske opreme, električarske radove, skupljanje smeća ili otpada i uklanjanje otpadnih voda. Tu dozvolu mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.

I-MX-19

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Ribarstvo
Industrijska klasifikacija:	CMAP 130011 Ribolov na otvorenom moru
	CMAP 130012 Obalni ribolov
	CMAP 130013 Slatkovodni ribolov
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Opći zakon o održivom ribarstvu i akvakulturi (Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables), glava VI., poglavlje IV.; glava VII., poglavlje I.; glava XIII., jedino poglavlje; i glava XIV., poglavlja I., II. i III.
	Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), glava II., poglavlje I.
	Savezni zakon o moru (Ley Federal del Mar), glava I., poglavlja I. i III.
	Zakon o nacionalnim vodama (Ley de Aguas Nacionales), glava I. i glava IV., poglavlje I.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
	Regulacija Zakona o ribarstvu (Reglamento de la Ley de Pesca), glava I., poglavlje I.; glava II., poglavlja I. i od III. do VI; i glava III., poglavlja III. i IV.

Opis:	Ulaganje
	Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje se bavi obalnim ribolovom, slatkovodnim ribolovom i ribolovom u isključivom gospodarskom pojasu, ne uključujući akvakulturu.
	Da bi ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja imali vlasnički udio veći od 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje se bavi ribolovom na otvorenom moru, obvezno je pozitivno rješenje CNIE-a.

I-MX-20

Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Privatne škole
Industrijska klasifikacija:	CMAP 921101 Usluge privatnog predškolskog obrazovanja
	CMAP 921102 Usluge privatnog osnovnoškolskog obrazovanja
	CMAP 921103 Usluge privatnog srednjoškolskog obrazovanja
	CMAP 921104 Usluge privatnog višeg srednjoškolskog obrazovanja
	CMAP 921105 Usluge privatnog visokog obrazovanja
	CMAP 921106 Usluge privatnog obrazovanja s kombinacijom predškolske, osnovnoškolske, srednjoškolske, više srednjoškolske i visoke razine
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
	Zakon o koordinaciji visokog obrazovanja (Ley para la Coordinación de la Educación Superior), poglavlje II.
	Opći zakon o obrazovanju (Ley General de Educación), poglavlje III.
Opis:	Ulaganje
	Da bi ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja imali vlasnički udio veći od 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje pruža usluge privatnog predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog, višeg srednjoškolskog, visokog ili kombiniranog obrazovanja, obvezno je pozitivno rješenje CNIE-a.

I-MX-21

Sektor:	Stručne, tehničke i specijalizirane usluge
Podsektor:	Medicinske usluge

Industrijska klasifikacija:	CMAP 9231 Medicinske, stomatološke i veterinarske usluge u privatnom sektoru (ograničeno na medicinske usluge)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Savezni zakon o radu (Ley Federal del Trabajo), poglavlje I.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo meksički državljani koji su licencirani liječnici na državnom području Meksika mogu pružati interne medicinske usluge u meksičkim poduzećima.

I-MX-22

Sektor:	Stručne, tehničke i specijalizirane usluge
Podsektor:	Specijalizirano osoblje
Industrijska klasifikacija:	CMAP 951012 Usluge carinskih i zastupničkih agencija
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Carinski zakon (Ley Aduanera), glava II., poglavlja I. i III., i glava VII., poglavlje I. Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje II.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo meksički državljanin po rođenju može biti carinski posrednik. Samo carinski posrednici koji djeluju kao primatelji ili pravni zastupnici (mandatarios) uvoznika ili izvoznika te opunomoćenici tih carinskih posrednika mogu obavljati službene postupke povezane s carinjenjem robe tog uvoznika ili izvoznika. Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja ne mogu izravno ni neizravno sudjelovati u agenciji za carinsko posredovanje.

I-MX-23

Sektor:	Stručne, tehničke i specijalizirane usluge
Podsektor:	Specijalizirane usluge (Komercijalni javni bilježnik)
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.) Lokalna prisutnost (članak 11.5.)

Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o komercijalnim javnim bilježnicima (Ley Federal de Correduría Pública), članci 7., 8., 12. i 15.
	Regulacija Zakona o komercijalnim javnim bilježnicima (Reglamento de la Ley Federal de Correduría Pública), poglavlje I. i poglavlje II., odjeljci I. i II.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje II.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Samo meksički državljanin po rođenju može biti licencirani komercijalni javni bilježnik (corredor público).
	Komercijalni javni bilježnik ne smije imati poslovne veze ni s kojom osobom za pružanje javnobilježničkih usluga.
	Komercijalni javni bilježnici moraju otvoriti ured na mjestu na kojem su ovlašteni za obavljanje djelatnosti.
	Tu dozvolu mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća s klauzulom o isključenju stranaca.

I-MX-24

Sektor:	Stručne, tehničke i specijalizirane usluge
Podsektor:	Usluge stručnjaka
Industrijska klasifikacija:	CMAP 951002 Pravne usluge (uključuje strano pravno savjetovanje)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članci 10.8. i 11.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Regulatorni zakon o ustavnom članku 5. povezanom s obavljanjem djelatnosti u Ciudad de México (Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México), poglavlje III., odjeljak III.; i poglavlje V.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Da bi ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja imali vlasnički udio veći od 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje pruža pravne usluge, obvezno je pozitivno rješenje CNIE-a.
	Ako ne postoji primjenjiv međunarodni sporazum, obavljanje djelatnosti stranih državljana podložno je načelu reciprociteta u mjestu boravišta podnositelja zahtjeva i mora biti usklađeno s ostalim zahtjevima utvrđenima u meksičkom pravu.

	Osim kako je predviđeno u ovom unosu, samo odvjetnici licencirani u Meksiku mogu imati vlasnički udio u odvjetničkom društvu koje je osnovano na državnom području Meksika. Odvjetnici koji imaju licenciju za obavljanje djelatnosti u Europskoj uniji smiju sklopiti partnerstvo s odvjetnicima licenciranima u Meksiku. Broj odvjetnika koji imaju licenciju za obavljanje djelatnosti u Europskoj uniji i koji su partneri u odvjetničkom društvu u Meksiku ne smije premašiti broj odvjetnika koji su licencirani u Meksiku i koji su partneri u tom istom odvjetničkom društvu. Odvjetnici koji imaju licenciju za obavljanje djelatnosti u Europskoj uniji mogu obavljati djelatnost i pružati pravno savjetovanje o meksičkom pravu ako ispunjavaju zahtjeve za obavljanje djelatnosti odvjetnika u Meksiku. Odvjetničko društvo koje je osnovano kao partnerstvo odvjetnika koji imaju licenciju za obavljanje djelatnosti u Europskoj uniji i odvjetnika koji imaju licenciju za obavljanje djelatnosti u Meksiku može zaposliti odvjetnike licencirane u Meksiku kao zaposlenike. Podrazumijeva se da se ovaj unos ne primjenjuje na strane odvjetnike koji pružaju usluge na privremenoj osnovi u okviru poslovnog putovanja, usluge putem internetskih ili telekomunikacijskih tehnologija, usluge pravnog savjetovanja u području stranog i međunarodnog prava te, isključivo u vezi sa stranim i međunarodnim pravom, usluge pravne arbitraže i usluge mirenja ili posredovanja.
I-MX-25	
Sektor:	Stručne, tehničke i specijalizirane usluge
Podsektor:	Usluge stručnjaka
Industrijska klasifikacija:	CMAP 9510 Pružanje stručnih, tehničkih i specijaliziranih usluga (ograničeno na profesionalne usluge)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 11.6.) Tretman najpovlaštenije nacije (članak 11.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Regulatorni zakon o ustavnom članku 5. povezanom s obavljanjem djelatnosti u Ciudad de México (Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México), poglavlje III., odjeljak III., i poglavlje V. Regulacija Regulatornog zakona o ustavnom članku 5. povezanom s obavljanjem djelatnosti u Ciudad de México (Reglamento de la Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México), poglavlje III. Opći zakon o stanovništvu (Ley General de Población), poglavlje III.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama U skladu s relevantnim međunarodnim sporazumima u kojima je Meksiko jedna od stranaka; strani državljani mogu u Ciudad de México obavljati djelatnosti utvrđene u Regulatornom zakonu o ustavnom članku 5. povezanom s obavljanjem djelatnosti u Ciudad de México.

	Ako ne postoji primjenjiv međunarodni sporazum, obavljanje djelatnosti stranih državljana podložno je načelu reciprociteta u mjestu boravišta podnositelja zahtjeva i mora biti usklađeno s ostalim zahtjevima utvrđenima u meksičkom pravu.
I-MX-26	
Sektor:	Vjerske usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CMAP 929001 Usluge vjerskih organizacija
Predmetne obveze:	Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o vjerskim zajednicama i javnom bogoštovlju (Ley de Asociaciones Religiosas y Culto Público), glava II., poglavlja I. i II.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Predstavnici vjerskih zajednica u Meksiku moraju biti meksički državljani.
	Vjerske zajednice udruženja su osnovana u skladu sa Zakonom o vjerskim zajednicama i javnom bogoštovlju.
	Vjerske zajednice moraju se registrirati kod Ministarstva unutarnjih poslova (Secretaría de Gobernación, SEGOB). Da bi se mogle registrirati, vjerske zajednice moraju biti osnovane u Meksiku.
I-MX-27	
Sektor:	Poljoprivredne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CMAP 971010 Pružanje poljoprivrednih usluga
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32.
	Savezni zakon o zdravlju bilja (Ley Federal de Sanidad Vegetal), glava II., poglavlje IV.
	Uredba o provedbi Fitosanitarnog zakona Sjedinjenih Meksičkih Država (Reglamento de la Ley de Sanidad Fitopecuaria de los Estados Unidos Mexicanos), poglavlje VII.

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za raspršivanje pesticida obvezna je koncesija koju dodjeljuje SAGARPA. Tu koncesiju mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.

I-MX-28

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Zračni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 384205 Proizvodnja, sastavljanje i popravak zrakoplova (ograničeno na popravak zrakoplova)
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o civilnom zrakoplovstvu (Ley de Aviación Civil), poglavlje III., odjeljak II. Uredba o provedbi Zakona o civilnom zrakoplovstvu (Reglamento de la Ley de Aviación Civil), poglavlje VII.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za osnivanje i poslovanje ili poslovanje i iskorištavanje postrojenja za popravak zrakoplova te centara za poučavanje i osposobljavanje osoblja obvezna je dozvola koju izdaje SCT. Da bi dobila dozvolu, zainteresirana strana mora dokazati da postrojenja za popravak zrakoplova i centri za poučavanje i osposobljavanje osoblja imaju domicil u Meksiku.

I-MX-29

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Zračni prijevoz ([1])
Industrijska klasifikacija:	CMAP 973302 Usluge upravljanja zračnim lukama i helidromima
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.) Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32. Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlja I., II. i III.

([1]) Podrazumijeva se da se člankom 10.5. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (e) i člankom 11.2. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (g) zračni prijevoz ili s njim povezane pomoćne usluge isključuju iz područja primjene poglavlja 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama). Meksiko uključuje niz mjera povezanih s tom djelatnošću isključivo u svrhu transparentnosti.

	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
	Zakon o civilnom zrakoplovstvu (Ley de Aviación Civil), poglavlja I. i IV.
	Zakon o zračnim lukama (Ley de Aeropuertos), poglavlje III.
	Regulacija Zakona o zračnim lukama (Reglamento de la Ley de Aeropuertos), glava II., poglavlja I., II. i III.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Za gradnju i upravljanje ili samo upravljanje zračnim lukama i helidromima obvezna je koncesija koju dodjeljuje SCT. Tu koncesiju mogu dobiti samo meksička poduzeća.
	Da bi ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja imali vlasnički udio veći od 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje je koncesionar ili ovlaštenik zračnih luka za javne usluge, obvezno je pozitivno rješenje CNIE-a.
	CNIE pri donošenju odluke daje prednost nacionalnom i tehnološkom razvoju te štiti suvereni integritet nacije.
I-MX-30	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Zračni prijevoz ([1])
Industrijska klasifikacija:	CMAP 713001 Usluge redovnog zračnog prijevoza zrakoplovima registriranima unutar države
	CMAP 713002 Neredovni zračni prijevoz (zračni taksiji)
	Posebne usluge zračnog prijevoza
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o civilnom zrakoplovstvu (Ley de Aviación Civil), poglavlja IX. i X.
	Regulacija Zakona o civilnom zrakoplovstvu (Reglamento de la Ley de Aviación Civil), glava II., poglavlje I.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
	Kako je navedeno u elementu „opis”.

([1]) Podrazumijeva se da se člankom 10.5. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (e) i člankom 11.2. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (g) zračni prijevoz ili s njim povezane pomoćne usluge isključuju iz područja primjene poglavlja 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama). Meksiko uključuje niz mjera povezanih s tom djelatnošću isključivo u svrhu transparentnosti.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati glasačka prava od najviše 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a pruža usluge redovnog ili neredovnog domaćeg zračnog prijevoza, usluge neredovnog međunarodnog zračnog prijevoza u obliku zračnog taksija ili posebne usluge zračnog prijevoza. Predsjednik i najmanje dvije trećine upravnog odbora i dvije trećine upravitelja tog poduzeća moraju biti meksički državljani. Samo meksički državljani i poduzeća u kojima je 51 % glasačkih prava u vlasništvu ili pod kontrolom meksičkih državljana i čiji su predsjednik i najmanje dvije trećine upravitelja meksički državljani mogu registrirati zrakoplov u Meksiku.

I-MX-31

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Posebne usluge zračnog prijevoza ([1])
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlje III. Zakon o civilnom zrakoplovstvu (Ley de Aviación Civil), poglavlja I., II., IV. i IX. Kako je navedeno u elementu „opis”.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje svih posebnih usluga zračnog prijevoza obvezna je dozvola koju izdaje SCT. Ta se dozvola izdaje samo ako osoba zainteresirana za pružanje tih usluga ima domicil na državnom području Meksika.

I-MX-32

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 973203 Lučke uprave na morima, jezerima i rijekama
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja

([1]) Podrazumijeva se da se člankom 10.5. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (e) i člankom 11.2. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (g) zračni prijevoz ili s njim povezane pomoćne usluge isključuju iz područja primjene poglavlja 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama). Meksiko uključuje niz mjera povezanih s tom djelatnošću isključivo u svrhu transparentnosti.

Mjere:	Zakon o lukama (Ley de Puertos), poglavlja IV. i V.
	Regulacija Zakona o lukama (Reglamento de la Ley de Puertos) glava I., poglavlja I. i VI.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
Opis:	Ulaganje
	Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u meksičkom poduzeću koje je ovlašteno za obavljanje djelatnosti lučke uprave.

I-MX-33

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 384201 Proizvodnja i popravak plovila
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32.
	Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlja I., II. i III.
	Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), glava I., poglavlje II.
	Zakon o lukama (Ley de Puertos), glava IV.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama
	Za osnivanje i upravljanje ili samo upravljanje brodogradilištem obvezna je koncesija koju dodjeljuje SCT. Tu koncesiju mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.

I-MX-34

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 973201 Usluge utovara i istovara u vodnom prijevozu (uključuje upravljanje pristaništima i njihovo održavanje; utovar i istovar plovila na obali; rukovanje pomorskim teretom; upravljanje molovima i njihovo održavanje; čišćenje brodova i čamaca; manipulaciju teretom; prijenos tereta između brodova i kamiona, vlakova, cjevovoda i pristaništa i poslovanje obalnih terminala)

Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.) Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32. Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), glava I., poglavlje II; i glava II., poglavlja IV. i V. Zakon o lukama (Ley de Puertos), poglavlja II., IV. i VI. Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlja I., II. i III. Uredba o upotrebi i iskorištavanju teritorijalnog mora, vodnih putova, obala, relevantnih saveznih obalnih područja i zemljišta dobivenih isušivanjem mora (Reglamento para el Uso y Aprovechamiento del Mar Territorial, Vías Navegables, Playas, Zona Federal Marítimo Terrestre y Terrenos Ganados al Mar), poglavlje II., odjeljak II. Kako je navedeno u elementu „opis".
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Da bi ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja imali vlasnički udio veći od 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje pruža lučke usluge plovilima za unutarnju plovidbu, kao što su tegljenje, privezivanje i pomoćne usluge, obvezno je pozitivno rješenje CNIE-a. Za gradnju i upravljanje ili samo upravljanje morskim i riječnim lučkim terminalima, među ostalim pristaništima, dizalicama i povezanom infrastrukturom, obvezna je koncesija koju dodjeljuje SCT. Tu koncesiju mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća. Za pružanje usluga manipulacije teretom i skladištenja obvezna je dozvola koju izdaje SCT. Tu dozvolu mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.

I-MX-35

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 973203 Morske i unutarnje vode (Lučke uprave na jezerima i rijekama)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), glava III., poglavlje III. Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III. Zakon o lukama (Ley de Puertos), poglavlja IV. i VI.

Opis:	Ulaganje
	Ulagatelji Europske unije ili njihova ulaganja mogu sudjelovati u meksičkim poduzećima koja pružaju usluge peljarenja plovilima u unutarnjoj plovidbi u udjelu od najviše 49 %.

I-MX-36

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz ([1])
Industrijska klasifikacija:	CMAP 712011 Usluge međunarodnog pomorskog prijevoza
	CMAP 712012 Usluge pomorske kabotaže
	CMAP 712013 Usluge međunarodnog i kabotažnog tegljenja
	CMAP 712021 Usluge riječnog i jezerskog prijevoza
	CMAP 712022 Usluge prijevoza unutarnjim plovnim putovima između luka
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članci 10.8. i 11.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), glava III., poglavlje I.
	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
	Savezni zakon o gospodarskom tržišnom natjecanju (Ley Federal de Competencia Económica), poglavlje IV.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Upravljanje plovilima koja plove na otvorenom moru ili njihovo iskorištavanje, uključujući usluge prijevoza i međunarodnog tegljenja, otvoreno je brodovlasnicima i plovilima iz svih zemalja na temelju načela reciprociteta u skladu s međunarodnim sporazumima.

([1]) Podrazumijeva se da se člankom 10.5. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (d) i člankom 11.2. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (b) nacionalna pomorska kabotaža isključuje iz područja primjene poglavlja 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama). Meksiko uključuje niz mjera povezanih s tom djelatnošću isključivo u svrhu transparentnosti.

Upravljanje kabotažom i unutarnjom plovidbom te njihovo iskorištavanje rezervirano je za meksičke brodovlasnike uz upotrebu meksičkih plovila. Ako nisu primjerena ili dostupna meksička plovila s istim tehničkim uvjetima ili ako je to potrebno u svrhu javnog interesa, SCT može izdati privremene dozvole za plovidbu meksičkim brodovlasnicima za upravljanje stranim plovilom i njegovo iskorištavanje prema sljedećim prioritetima:

(a) meksički vlasnik broda sa stranim plovilom pod ugovorom o zakupu bez posade; i

(b) meksički vlasnik broda sa stranim plovilom pod bilo kojim ugovorom o zakupu.

Upravljanje i iskorištavanje unutarnje plovidbe i kabotaže za turistička krstarenja te jaružala i pomorskih uređaja za gradnju, održavanje i poslovanje luka mogu obavljati meksička ili strana brodarska društva s pomoću meksičkih ili stranih plovila ili pomorskih uređaja, na temelju načela reciprociteta s Europskom unijom ili njezinim državama članicama, uz davanje prednosti meksičkim poduzećima i u skladu s primjenjivim pravom.

SCT uz prethodno mišljenje Nacionalne komisije za borbu protiv monopola (Comisión Nacional Antimonopolio) može odlučiti da određenu kabotažu mogu u potpunosti ili djelomično obavljati meksička brodarska društva pomoću meksičkih plovila ili plovila za koja se tvrdi da su meksička ako ne postoje uvjeti stvarnog tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu u skladu sa Saveznim zakonom o gospodarskom tržišnom natjecanju (Ley Federal de Competencia Económica).

Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja mogu imati vlasnički udio od najviše 49 % u meksičkom brodarskom društvu ili meksičkim plovilima, koja su osnovana ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koja se bave komercijalnim iskorištavanjem plovila za unutarnju i kabotažnu plovidbu, ne uključujući turistička krstarenja i iskorištavanje jaružala i pomorskih uređaja za gradnju, održavanje i poslovanje luka.

Da bi ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja imali vlasnički udio veći od 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje pruža usluge plovidbe na otvorenom moru i tegljenja u luku, obvezno je pozitivno rješenje CNIE-a.

I-MX-37

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Neenergetski cjevovodi
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32.
	Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlja I., II. i III.

	Zakon o nacionalnim vodama (Ley de Aguas Nacionales), glava I., poglavlje II., i glava IV., poglavlje II.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama
	Za gradnju i poslovanje ili samo poslovanje cjevovoda kojima se prenosi roba koja ne uključuje energiju ili osnovne petrokemikalije obvezna je koncesija koju dodjeljuje SCT.
	Tu koncesiju mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.

I-MX-38

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge željezničkog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CMAP 711101 Usluge željezničkog prijevoza
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje III.
	Regulatorni zakon o željezničkim uslugama (Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario), poglavlja I. i II., odjeljak III.
	Regulacija željezničkih usluga (Reglamento del Servicio Ferroviario), glava I., poglavlja I., II. i III.; glava II., poglavlja I. i IV.; i glava III., poglavlje I., odjeljci I. i II.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Da bi ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja imali vlasnički udio veći od 49 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje se bavi gradnjom, poslovanjem i iskorištavanjem željeznica koje se smatraju općim komunikacijskim sredstvima, obvezno je pozitivno rješenje CNIE-a.
	CNIE pri donošenju odluke uzima u obzir davanje prednosti nacionalnom i tehnološkom razvoju te zaštitu suverenog integriteta nacije.
	Za gradnju, poslovanje i iskorištavanje usluga željezničkog prijevoza te pružanje javne usluge željezničkog prijevoza obvezna je koncesija koju dodjeljuje SCT. Tu koncesiju mogu dobiti samo meksička poduzeća.
	Dozvola koju izdaje SCT obvezna je za pružanje pomoćnih usluga, gradnju infrastrukture za ulaz i izlaz, prijelaza i rubnih objekata uz pravo prolaza, postavljanje reklama i znakova uz pravo prolaza, gradnju mostova preko željezničkih pruga i upravljanje tim mostovima. Tu dozvolu mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.

I-MX-39

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Kopneni prijevoz

Industrijska klasifikacija:	CMAP 973101 Usluge upravljanja putničkim autobusnim kolodvorima i pomoćne usluge (ograničeno na glavne autobusne i kamionske kolodvore te autobusne i kamionske postaje)
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članak 11.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o cestama, mostovima i saveznom cestovnom prometu (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), glava I., poglavlje III.
	Uredba o iskorištavanju prava prolaza na saveznim cestama i okolnim područjima (Reglamento para el Aprovechamiento del Derecho de Vía de las Carreteras Federales y Zonas Aledañas), poglavlja II. i IV.
	Uredba o prijevozu saveznim cestama i pomoćnim uslugama (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), poglavlje I.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama
	Za uspostavljanje autobusne ili kamionske postaje ili kolodvora ili upravljanje njima obvezna je dozvola koju izdaje SCT. Tu dozvolu mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća.
	Zainteresirana strana mora dokazati da ima domicil u Meksiku da bi dobila dozvolu.

I-MX-40

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Kopneni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 973102 Usluge upravljanja cestama i mostovima te pomoćne usluge
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32.
	Zakon o cestama, mostovima i saveznom cestovnom prometu (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), glava I., poglavlje III.
	Regulacija prometa saveznim cestama i pomoćnih usluga (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), poglavlja I. i V.

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Dozvola koju izdaje SCT obvezna je za pružanje pomoćnih usluga u prijevozu saveznim cestama. Tu dozvolu mogu dobiti samo meksički državljani i poduzeća. Podrazumijeva se da pomoćne usluge nisu dio putničkog, turističkog ili teretnog prijevoza saveznim cestama, nego se njima dopunjava upravljanje tim cestama i njihovo iskorištavanje.

I-MX-41

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Kopneni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 711201 Usluge prijevoza građevinskog materijala CMAP 711202 Usluge selidbe CMAP 711203 Druge specijalizirane usluge prijevoza tereta CMAP 711204 Opće usluge prijevoza tereta CMAP 711311 Usluge autobusnog prijevoza putnika na velike udaljenosti i čarterskog autobusnog prijevoza CMAP 711318 Usluge školskog i turističkog prijevoza (ograničeno na usluge turističkog prijevoza) CMAP 720002 Kurirske usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.) Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje II. Zakon o cestama, mostovima i saveznom cestovnom prometu (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), glava I., poglavlja I. i III. Uredba o prijevozu saveznim cestama i pomoćnim uslugama (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), poglavlje I. Kako je navedeno u elementu „opis”.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Ulagatelji iz Europske unije ili njihova ulaganja ne mogu steći vlasnički udio u poduzeću s klauzulom o isključenju stranaca koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje se bavi cestovnim prijevozom domaćeg tereta između točaka na državnom području Meksika, ne uključujući usluge prijevoza paketa i kurirske usluge. Za pružanje usluga cestovnog prijevoza tereta, putnika ili turista obvezna je dozvola koju izdaje SCT.

	Ulagatelj iz Europske unije ili njegova ulaganja mogu imati vlasnički udio od 100 % u poduzeću koje je osnovano ili će se osnovati na državnom području Meksika, a koje pruža uslugu međugradskog autobusnog prijevoza, turističkog prijevoza ili cestovnog prijevoza međunarodnog tereta između točaka na državnom području Meksika. Samo meksički državljani i poduzeća s klauzulom o isključenju stranaca, koji upotrebljavaju opremu koja je registrirana u Meksiku i proizvedena u Meksiku ili uvezena u Meksiko, i vozači koji su meksički državljani, mogu pružati usluge cestovnog prijevoza domaćeg tereta između točaka na državnom području Meksika. Za pružanje usluga prijevoza paketa i kurirske usluge obvezna je dozvola koju izdaje SCT. Te usluge mogu pružati samo meksički državljani i poduzeća.

I-MX-42

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge željezničkog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CMAP 711101 Usluge prijevoza željeznicom (ograničeno na željezničko osoblje)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Savezni zakon o radu (Ley Federal del Trabajo), glava VI., poglavlje V.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo meksički državljani mogu biti željezničko osoblje.

I-MX-43

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Kopneni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CMAP 711312 Usluge gradskog i prigradskog autobusnog prijevoza putnika i čarterskog autobusnog prijevoza CMAP 711315 Usluge prijevoza motornim vozilom – taksi CMAP 711316 Usluge prijevoza motornim vozilom na fiksnoj liniji CMAP 711317 Usluge prijevoza motornim vozilom sa stajališta taksija CMAP 711318 Usluge školskog i turističkog prijevoza (ograničeno na usluge školskog prijevoza)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja

Mjere:	Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera), glava I., poglavlje II.
	Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación), knjiga I., poglavlja I. i II.
	Zakon o cestama, mostovima i saveznom cestovnom prometu (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), glava I., poglavlje III.
	Uredba o prijevozu saveznim cestama i pomoćnim uslugama (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), poglavlje I.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Samo meksički državljani i poduzeća s klauzulom o isključenju stranaca mogu pružati usluge lokalnog gradskog i prigradskog autobusnog prijevoza, školskog autobusnog prijevoza, taksija i druge usluge kolektivnog prijevoza.

I-MX-44

Sektor:	Komunikacija
Podsektor:	Usluge zabavnog sadržaja (kino) ([1])
Industrijska klasifikacija:	CMAP 941103 Privatno prikazivanje filmova
Predmetne obveze:	Tretman najpovlaštenije nacije (članci 10.8. i 11.7.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Savezni zakon o kinematografiji (Ley Federal de Cinematografía), poglavlje III.
	Regulacija Saveznog zakona o kinematografiji (Reglamento de la Ley Federal de Cinematografía), poglavlje V.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
	Osobe koje prikazuju filmove moraju rezervirati 10 % ukupnog vremena prikazivanja za prikazivanje nacionalnih filmova.

([1]) Podrazumijeva se da se člankom 10.5. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (c) i člankom 11.2. (Područje primjene) stavkom 2. točkom (a) audiovizualne usluge isključuju iz područja primjene poglavlja 10. (Ulaganja) i 11. (Prekogranična trgovina uslugama). Meksiko uključuje niz mjera povezanih s tom djelatnošću isključivo u svrhu transparentnosti.

Dodatak I.-B-2.

REZERVE KOJE SE ODNOSE NA POSTOJEĆE MJERE

POPIS MEKSIKA

Rezerve primjenjive na razini nižoj od središnje razine

Namjerno ostavljeno prazno

PRILOG II.

BUDUĆE MJERE

NAPOMENE S OBJAŠNJENJIMA

1. U popisu stranke u dodacima ovom Prilogu utvrđuju se, u skladu s člancima 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) i 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke), specifični sektori, podsektori ili djelatnosti za koje ta stranka može zadržati postojeće ili donijeti nove ili restriktivnije mjere koje nisu usklađene s obvezama utvrđenima u sljedećim odredbama:

(a) člancima 10.7. (Nacionalni tretman) i 11.6. (Nacionalni tretman);

(b) člancima 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije) i 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije);

(c) članku 10.9. (Zahtjevi u pogledu rezultata);

(d) članku 10.10. (Viša uprava i upravni odbor); ili

(e) članku 11.5. (Lokalna prisutnost).

2. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „CMAP” znači Meksička klasifikacija djelatnosti i proizvoda (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos) kako ju je utvrdio Nacionalni institut za statistiku i geografiju (Instituto Nacional de Estadística y Geografía), Meksička klasifikacija djelatnosti i proizvoda (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos), 1994.;

(b) „CPC” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, privremena Središnja klasifikacija proizvoda, 1991.; i

(c) „ISIC” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti kako ju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV. 3.1, 2002.

3. Popisom stranke ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju GATS-a.

4. U svakom unosu na popisu navedeni su sljedeći elementi:

(a) „sektor” se odnosi na općeniti sektor za koji se radi unos;

(b) „podsektor” se odnosi na specifični sektor za koji se radi unos;

(c) „industrijska klasifikacija” odnosi se na, ako je primjenjivo, djelatnost obuhvaćenu nesukladnom mjerom u skladu s CMAP-om, CPC-om ili ISIC-om;

(d) „predmetne obveze” odnosi se na obveze iz točke 1. koje se, u skladu s člancima 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) i 11.8. (Nesukladne mjere i iznimke), ne primjenjuju na sektore, podsektore ili djelatnosti navedene u unosu;

(e) „opis” utvrđuje opseg sektora, podsektora ili djelatnosti koji su obuhvaćeni rezervom; i

(f) „postojeće mjere”, ako je navedeno, odnosi se na nepotpun popis postojećih mjera koje se primjenjuju na sektor, podsektor ili djelatnosti koji su obuhvaćeni rezervom, a koji se navodi radi transparentnosti.

5. „eazina vlasti” na popisu Meksika označava razinu vlasti koja zadržava navedene mjere.

6. Pri tumačenju unosa razmatraju se svi elementi tog unosa. Element „opis” ima prednost pred svim ostalim elementima.

7. Rezerva koja se zadržava na razini Europske unije primjenjuje se na mjeru Europske unije i države članice na nacionalnoj razini te mjeru vlasti države članice, osim ako je određena država članica isključena na temelju rezerve.

8. Rezerva koja se zadržava na nacionalnoj razini Meksika ili države članice Europske unije primjenjuje se na mjeru vlasti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini unutar te zemlje.

9. Ako stranka zadržava mjeru kojom se od pružatelja usluga zahtijeva da on bude fizička osoba, građanin, osoba s trajnim boravištem ili osoba s boravištem na njezinu području ili da u njoj ima domicil kao uvjet za pružanje usluge na njezinu području, rezerva za tu mjeru donesena u odnosu na obvezu iz točke 1. povezanu s poglavljem 11. (Prekogranična trgovina uslugama) primjenjuje se kao rezerva u odnosu na obvezu iz točke 1. povezanu s poglavljem 10. (Ulaganja), u mjeri u kojoj se odnosi na tu mjeru.

10. Popis stranke ne uključuje mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji ne predstavljaju ograničenje nacionalnog tretmana u smislu članka 10.7. (Nacionalni tretman) ili 11.6. (Nacionalni tretman) ili ograničenje pristupa tržištu u smislu članka 10.6. (Pristup tržištu) ili 11.4. (Pristup tržištu). Te mjere, kao što su zahtjev za pribavljanje dozvole, obveze univerzalne usluge, zahtjev za priznanje kvalifikacija u reguliranim sektorima, zahtjev za polaganje posebnih ispita, koji može obuhvaćati jezične ispite, te svi nediskriminirajući zahtjevi prema kojima se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u zaštićenim zonama ili područjima primjenjuju se u svakom slučaju, čak i ako nisu navedene.

11. Na popisu Europske unije upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

AT Austrija

BE Belgija ([1])

BG Bugarska

CY Cipar

([1]) Za potrebe rezervi Belgije središnjom razinom vlasti obuhvaćene su savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti.

CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
EE	Estonija
EEA	Europski gospodarski prostor
EL	Grčka
ES	Španjolska
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
FI	Finska ([2])
FR	Francuska
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LT	Litva
LU	Luksemburg
LV	Latvija
MT	Malta
NL	Nizozemska
OECD	Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SE	Švedska
SI	Slovenija
SK	Slovačka

([2]) Za potrebe rezervi Finske regionalna razina vlasti znači Ålandski Otoci.

12. Podrazumijeva se da obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne uključuje zahtjev proširenja na fizičke osobe ili poduzeća iz Meksika tretmana odobrenog u određenoj državi članici fizičkim osobama ili poduzećima druge države članice u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s UFEU-om, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. U skladu s UFEU-om, taj se tretman odobrava samo poduzećima osnovanima ili organiziranima u skladu s pravom neke države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Europske unije, uključujući poduzeća koja su osnovana unutar Europske unije, a koja su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz Meksika.

13. Podrazumijeva se da za potrebe popisa Meksika pojmovi „nacija” i „država” znače Meksiko.

Dodatak II.-A

REZERVE KOJE SE ODNOSE NA BUDUĆE MJERE

POPIS EU-a

Popis rezervi:

II-EU-1 – Svi sektori

II-EU-2 – Profesionalne usluge (sve profesije osim zdravstvenih)

II-EU-3 – Profesionalne usluge (zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih proizvoda)

II-EU-4 – Poslovne usluge – usluge istraživanja i razvoja

II-EU-5 – Poslovne usluge – usluge poslovanja nekretninama

II-EU-6 – Poslovne usluge – usluge najma ili zakupa

II-EU-7 – Poslovne usluge – usluge agencija za naplatu, usluge kreditnog izvješćivanja

II-EU-8 – Poslovne usluge – usluge posredovanja u zapošljavanju

II-EU-9 – Poslovne usluge – usluge zaštite i istražne usluge

II-EU-10 – Poslovne usluge – ostale poslovne usluge

II-EU-11 – Telekomunikacijske usluge

II-EU-12 – Građevinske usluge

II-EU-13 – Usluge distribucije

II-EU-14 – Usluge obrazovanja

II-EU-15 – Zdravstvene i socijalne usluge

II-EU-16 – Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

II-EU-17 – Rekreacijske, kulturne i sportske usluge

II-EU-18 – Usluge prijevoza i pomoćne usluge u prijevozu

II-EU-19 – Poljoprivreda, ribolov i vode

II-EU-20 – Djelatnosti povezane s energetikom

II-EU-21 – Ostale usluge koje nisu drugdje uključene

II-EU-1 – Svi sektori

Sektor – podsektor:	Svi sektori
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Poslovna prisutnost

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FI: na fizičke osobe koje nemaju regionalno državljanstvo na Ålandskim Otocima i pravne osobe primjenjuju se ograničenja u pogledu prava na stjecanje i posjedovanje nekretnina na Ålandskim Otocima bez dopuštenja nadležnih tijela Ålandskih Otoka. Na fizičke osobe koje nemaju regionalno državljanstvo na Ålandskim otocima i sva poduzeća primjenjuju se ograničenja u pogledu prava na poslovni nastan i obavljanje gospodarskih djelatnosti bez dopuštenja nadležnih tijela Ålandskih otoka.

Postojeće mjere:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (Zakon o stjecanju zemljišta na Ålandskim otocima) (3/1975), odjeljak 2.; i Ahvenanmaan itsehallintolaki (Zakon o autonomiji Ålandskih otoka) (1144/1991), odjeljak 11.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor:

U FR: vrste poslovnog nastana – u skladu s člancima L151-1 i R153-1 financijskog i monetarnog zakonika, strana ulaganja u FR u sektore navedene u članku R153-2 financijskog i monetarnog zakonika podliježu prethodnom odobrenju ministra gospodarstva.

Postojeće mjere:

FR: Financijski i monetarni zakonik, članci L151-1 i R153-1.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U FR: vrste poslovnog nastana – ograničenje stranih udjela u nedavno privatiziranim društvima na promjenjivi iznos vlasničkog kapitala koji se nudi javnosti, a koji utvrđuje francuska vlada na pojedinačnoj osnovi. Za osnivanje u svrhu obavljanja određenih trgovinskih, industrijskih ili zanatskih djelatnosti potrebna je posebna suglasnost ako glavni direktor nema dozvolu za stalno boravište.

U pogledu isključivo ulaganja – nacionalni tretman:

U BG: Određene gospodarske djelatnosti povezane s iskorištavanjem ili korištenjem državne ili javne imovine podliježu koncesijama koje se dodjeljuju prema odredbama Zakona o koncesijama.

Komercijalna društva u kojima je kapitalni udio države ili općine veći od 50 % ne mogu izvršavati transakcije u svrhu prodaje dugotrajne imovine društva, sklapati ugovore o stjecanju udjela, zakupu, zajedničkim djelatnostima, kreditu, osiguranju potraživanja ni preuzimati obveze na temelju mjenica bez ovlaštenja ili dopuštenja Agencije za privatizaciju ili drugih državnih ili regionalnih tijela, ovisno o tome koje je tijelo nadležno. Ova se rezerva ne primjenjuje na rudarstvo i vađenje jer se na njih primjenjuje rezerva I-EU-16 (Djelatnosti povezane s energetikom) iz Dodatka I.-A.

U IT: vlada može izvršavati određene posebne ovlasti u poduzećima koja posluju u području obrane i nacionalne sigurnosti i koja se bave određenim djelatnostima od strateške važnosti u području energetike, prometa i komunikacija. To se odnosi na sve pravne osobe koje se bave djelatnostima od strateške važnosti u području obrane i nacionalne sigurnosti, a ne samo na privatizirana društva.

Ako postoji prijetnja da bi se ozbiljno mogli ugroziti ključni interesi obrane i nacionalne sigurnosti, vlada ima sljedeće ovlasti:

(a) uvesti posebne uvjete za kupnju dionica;

(b) uložiti veto na donošenje odluka koje se odnose na posebne radnje, primjerice prijenose, spajanja, razdvajanja i promjene djelatnosti; ili

(c) odbiti stjecanje dionica ako kupac želi steći razinu udjela u kapitalu kojom bi se mogli ugroziti interesi obrane i nacionalne sigurnosti.

Predmetno društvo mora obavijestiti ured predsjednika vlade o svim odlukama, aktima i transakcijama (npr. prijenosi, spajanja, razdvajanja, promjene djelatnosti ili ukidanja) koji se odnose na stratešku imovinu u područjima energetike, prometa i komunikacija. Osobito je obvezno obavijestiti o stjecanjima od strane fizičkih ili pravnih osoba koje nisu iz EU-a, a kojima te osobe preuzimaju kontrolu nad društvom.

Predsjednik vlade može izvršavati sljedeće posebne ovlasti:

(a) uložiti veto na svaku odluku, akt i transakciju koja predstavlja iznimnu prijetnju ozbiljne ugroze javnog interesa u pogledu sigurnosti mreža i opskrbe te upravljanja njima;

(b) uvesti posebne uvjete radi jamčenja javnog interesa; ili

(c) odbiti stjecanje u iznimnim okolnostima u kojima su ugroženi ključni državni interesi.

Zakonom su utvrđeni kriteriji na temelju kojih se evaluiraju stvarne ili iznimne prijetnje te uvjeti i postupci izvršenja posebnih ovlasti.

Postojeće mjere:

IT: Zakon 56/2012 o posebnim ovlastima u društvima koja obavljaju djelatnost u području obrane i nacionalne sigurnosti te energetike, prometa i komunikacija; Dekret predsjednika vlade DPCM 253 od 30. studenoga 2012. kojim se definiraju djelatnosti od strateške važnosti u području obrane i nacionalne sigurnosti.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor:

U LT: društva od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost u pogledu vlasništva (udio kapitala koji mogu držati privatne nacionalne ili strane osobe u skladu s nacionalnim sigurnosnim interesima, s obzirom na ulaganja u poduzeća, sektore i objekte od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost, te postupci i kriteriji za utvrđivanje usklađenosti potencijalnih nacionalnih ulagatelja i potencijalnih sudjelujućih društava itd.).

Postojeće mjere:

LT: Zakon o društvima i objektima od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost i drugim društvima važnima za jamčenje nacionalne sigurnosti u Republici Litvi od 10. listopada 2002. br. IX-1132 (kako je zadnje izmijenjen 12. siječnja 2018. Zakonom br. XIII-992).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U SE: Zahtjevi diskriminacije za osnivače, višu upravu i upravne odbore kad se u švedsko zakonodavstvo uključe novi oblici pravnog udruživanja.

(b) Stjecanje nekretnina

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U HU: Stjecanje državne imovine.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U HU: stjecanje obradivog zemljišta od strane stranih pravnih osoba i fizičkih osoba nerezidenata, uključujući postupak odobrenja za stjecanje obradivog zemljišta.

Postojeće mjere:

HU: Zakon CXXII. iz 2013. o trgovini poljoprivrednim i šumskim zemljištem (poglavlje II. (stavci od 6. do 36.) i poglavlje IV. (stavci od 38. do 59.));

Zakon CCXII. iz 2013. o prijelaznim mjerama i određenim odredbama povezanima sa Zakonom CXXII. iz 2013. o trgovini poljoprivrednim i šumskim zemljištem (poglavlje IV. (stavci od 8. do 20.)).

U LV: stjecanje ruralnog zemljišta od strane državljana Meksika ili treće zemlje, uključujući postupak odobrenja za stjecanje ruralnog zemljišta.

Postojeće mjere:

LV: Zakon o privatizaciji zemljišta u ruralnim područjima, odjeljci 28., 29. i 30.

U SK: strana društva ili fizičke osobe ne mogu steći poljoprivredno i šumsko zemljište koje se nalazi izvan urbane zone općine kao ni neke druge vrste zemljišta, kao što su prirodni resursi, jezera, rijeke i javne ceste.

Postojeće mjere:

SK: Zakon br. 44/1988 o zaštiti i iskorištavanju prirodnih resursa;

Zakon br. 229/1991 o regulaciji vlasništva nad zemljištem i drugom poljoprivrednom imovinom;

Zakon br. 460/1992 Ustava Slovačke Republike;

Zakon br. 180/1995 o određenim mjerama za uređenje vlasništva nad zemljištem;

Zakon br. 202/1995 o deviznom poslovanju;

Zakon br. 503/2003 o povratu vlasništva nad zemljištima;

Zakon br. 326/2005 o šumama; i

Zakon br. 140/2014 o stjecanju vlasništva nad poljoprivrednim zemljištima.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U BG: strane fizičke i strane pravne osobe (među ostalim i preko podružnica) ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem u BG. Pravne osobe iz BG sa stranim udjelom u vlasništvu ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem. Strane pravne osobe i strani građani sa stalnim boravištem u inozemstvu mogu steći vlasništvo nad zgradama i ograničena vlasnička prava na nekretninama (pravo korištenja, pravo gradnje, pravo podizanja nadgradnje i pravo služnosti). Strani državljani sa stalnim boravištem u inozemstvu, strane pravne osobe i trgovačka društva u kojima strano sudjelovanje osigurava većinu pri donošenju odluka ili može spriječiti donošenje odluka mogu uz dozvolu steći prava vlasništva nad nekretninama u određenim geografskim područjima koje odredi Vijeće ministara.

Postojeće mjere:

BG: Ustav Republike Bugarske, članak 22.;

Zakon o vlasništvu nad poljoprivrednim zemljištem i njegovoj upotrebi, članak 3.; i

Zakon o šumama, članak 10.

U EE: fizičke ili pravne osobe koje nisu iz Europskog gospodarskog prostora (dalje u tekstu „EGP”) ili OECD-a mogu steći nepokretnu imovinu, što uključuje poljoprivredna ili šumska zemljišta, samo uz odobrenje okružnog guvernera i od 1. siječnja 2018. uz odobrenje općinskog vijeća te moraju na zakonski propisani način dokazati da će se stečena nepokretna imovina upotrebljavati na učinkovit, održiv i smislen način u skladu s njezinom predviđenom namjenom.

Postojeće mjere:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (Zakon o ograničenjima u pogledu stjecanja nepokretne imovine), poglavlja 2. i 3.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U LT: sve mjere koje su u skladu s obvezama koje je preuzeo EU i koje se primjenjuju u LT u okviru Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS) u pogledu stjecanja zemljišta. Postupci, uvjeti i ograničenja u pogledu stjecanja zemljišnih parcela utvrđuju se Ustavnim zakonom, Zakonom o zemljištu i Zakonom o stjecanju poljoprivrednog zemljišta. Međutim, lokalnim vlastima (općine) i drugim nacionalnim subjektima iz zemalja članica OECD-a i Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO) koji obavljaju gospodarske djelatnosti u LT, koje su utvrđene ustavnim zakonom u skladu s kriterijima integracije EU-a i ostalih integracija kojima se LT pridružila, dopušteno je stjecanje vlasništva nad nepoljoprivrednim zemljišnim parcelama koje im trebaju za izgradnju i upotrebu zgrada i objekata potrebnih za njihove izravne djelatnosti.

Postojeće mjere:

LT: Ustav Republike Litve;

Ustavni zakon Republike Litve o provedbi članka 47. stavka 3. Ustava Republike Litve od 20. lipnja 1996., br. I-1392, kako je zadnje izmijenjen 20. ožujka 2003., br. IX-1381;

Zakon o zemljištu od 27. siječnja 2004., br. IX-1983; i

Zakon o stjecanju poljoprivrednog zemljišta od 24. travnja 2014., br. XII-854.

(c) Priznanje

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU: direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma i drugih stručnih kvalifikacija primjenjuju se samo na građane EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici ne daje pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici.

(d) Tretman najpovlaštenije nacije

U pogledu ulaganja – tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – tretman najpovlaštenije nacije:

U EU: osiguravanje različitog postupanja u skladu s bilo kojim međunarodnim ugovorima o ulaganjima ili drugim sporazumima o trgovini koji su na snazi ili potpisani prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

U EU: osiguravanje različitog postupanja prema zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim ili multilateralnim sporazumom kojim se:

(a) uspostavlja unutarnje tržište za usluge i ulaganja;

(b) dodjeljuje pravo poslovnog nastana; ili

(c) zahtijeva usklađivanje zakonodavstva u jednom gospodarskom sektoru ili više njih.

Unutarnje tržište za usluge i osnivanje poslovnih jedinica znači područje bez unutarnjih granica u kojemu se jamči slobodno kretanje usluga, kapitala i osoba.

Pravo poslovnog nastana znači obvezu sadržajnog ukidanja svih prepreka poslovnom nastanu među strankama sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji stupanjem na snagu tog sporazuma. Pravo poslovnog nastana uključuje pravo državljana stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji na osnivanje i upravljanje poduzećima pod uvjetima koji su jednaki uvjetima koji su propisani za državljane na temelju prava zemlje u kojoj se uspostavlja poslovni nastan.

Usklađivanje zakonodavstva znači sljedeće:

(a) ujednačavanje zakonodavstva jedne stranke sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji ili više njih sa zakonodavstvom druge stranke ili stranaka tog sporazuma; ili

(b) uključivanje zajedničkog zakonodavstva u pravni poredak stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji.

To usklađivanje zakonodavstva provodi se tek od onog trenutka kad ga se uvede u pravni poredak stranke ili stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji i tek se tada smatra da je provedeno.

Postojeće mjere:

EU: Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (EGP);

Sporazumi o stabilizaciji;

Bilateralni sporazumi između EU-a i Švicarske Konfederacije; i

Detaljni i sveobuhvatni sporazumi o slobodnoj trgovini.

U EU: osiguravanje različitog postupanja u pogledu prava poslovnog nastana državljanima ili poduzećima na temelju postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma između sljedećih država članica: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL i PT te bilo koje od sljedećih zemalja ili kneževina: Andore, Monaka, San Marina i Države Vatikanskoga Grada.

U DK, FI i SE: mjere koje poduzimaju DK i FI radi promicanja nordijske suradnje, kao što su:

(a) financijska potpora projektima istraživanja i razvoja (Nordijski industrijski fond – Nordic Industrial Fund);

(b) financiranje studija izvedivosti za međunarodne projekte (Nordijski fond za izvoz projekata – Nordic Fund for Project Exports); i

(c) financijska pomoć društvima [1] koja upotrebljavaju tehnologiju za zaštitu okoliša (Nordijska korporacija za financiranje zaštite okoliša – Nordic Environment Finance Corporation).

Ovom se rezervom ne dovode u pitanje isključenje javne nabave koje provodi jedna stranka ni subvencije iz članka 11.2. (Područje primjene) stavka 2. i članka 10.5. (Područje primjene) stavka 2.

U PL: povlašteni uvjeti za poslovni nastan ili prekogranično pružanje usluga, što može uključivati ukidanje ili izmjene određenih ograničenja iz popisa rezervi koje se primjenjuju u PL, mogu se primijeniti u okviru ugovorâ o trgovini i plovidbi.

U PT: zadržano pravo odustajanja od primjene zahtjeva u pogledu državljanstva za obavljanje određenih djelatnosti i zanimanja fizičkih osoba koje pružaju usluge za zemlje u kojima je portugalski službeni jezik (Angola, Brazil, Cabo Verde, Gvineja Bisau, Mozambik te Sveti Toma i Prinsipe).

[1] Primjenjuje se na istočnoeuropska trgovačka društva koja surađuju s najmanje jednim nordijskim društvom.

(e) Oružje, streljivo i vojni materijal

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor, i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U EU: Proizvodnja ili distribucija oružja, streljiva i vojnog materijala ili trgovina njima. Vojni materijal ograničen je na sve proizvode koji su namijenjeni i izrađeni isključivo za vojnu upotrebu u vezi s ratovanjem ili obranom.

II-EU-2 – Profesionalne usluge (sve profesije osim zdravstvenih)

Sektor – podsektor:	Profesionalne usluge – pravne usluge: usluge javnih bilježnika i sudskih izvršitelja, računovodstvene i knjigovodstvene usluge; revizorske usluge, usluge poreznog savjetovanja, arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja, inženjerske usluge te usluge integriranog inženjerstva
Industrijska klasifikacija:	CPC 861 (dio), 87902 (dio), 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, 879 (dio)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Viša uprava i upravni odbor
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Pravne usluge

EU, osim SE, zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na pružanje usluga pravnog savjetovanja te izdavanja pravnih potvrda, dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravnici kojima su povjerene javne funkcije, primjerice bilježnici, „huissiers de justice” ili drugi „officiers publics et ministériels”, te mjere koje se odnose na usluge koje pružaju sudski izvršitelji koje imenuje vlada službenim aktom (CPC 861 (dio), 87902 (dio)).

U pogledu ulaganja – tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – tretman najpovlaštenije nacije:

U BG: puni nacionalni tretman u pogledu osnivanja i upravljanja društvima te u pogledu pružanja usluga može se primijeniti samo na društva koja su osnovana u zemljama s kojima su sklopljeni, odnosno s kojima će se sklopiti povlašteni sporazumi te na državljane tih zemalja (CPC 861 (dio)).

U LT: odvjetnici iz stranih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima (CPC 861 (dio)).

(b) Usluge revizije (CPC 86211 i 86212 osim računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Neovisne financijske revizije moraju provoditi registrirani revizori koji su članovi Instituta ovlaštenih javnih računovođa. Podložno reciprocitetu, Institut ovlaštenih javnih računovođa dužan je registrirati revizorske subjekte iz Meksika ili treće zemlje nakon što mu dostave dokaze o sljedećem:

(a) tri četvrtine članova upravljačkih tijela i registriranih revizora koji provode reviziju u ime subjekta ispunjavaju zahtjeve istovjetne zahtjevima za bugarske revizore te su uspješno položili ispite kojima su to potvrdili;

(b) revizorski subjekt provodi neovisne financijske revizije u skladu sa zahtjevima za neovisnost i objektivnost; i

(c) revizorski subjekt na svojim internetskim stranicama objavljuje godišnje izvješće o transparentnosti ili na istovjetan način ispunjava zahtjeve za objavljivanje ako provodi revizije subjekata od javnog interesa.

Postojeće mjere:

BG: Zakon o neovisnoj financijskoj reviziji.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U CZ: samo poduzeće u kojem je najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava rezervirano za državljane CZ ili državljane država članica može biti ovlašteno za obavljanje revizija u CZ.

Postojeće mjere:

CZ: Zakon od 14. travnja 2009. br. 93/2009 zb. o revizorima.

(c) Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja (CPC 8674)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U HR: Prekogranično pružanje usluga urbanističkog planiranja.

II-EU-3 – Profesionalne usluge (zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih proizvoda)

Sektor – podsektor:	Profesionalne usluge – profesionalne zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju ljekarnici
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) medicinske i stomatološke usluge; usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta, psihologa i paramedicinskog osoblja (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

U FI: pružanje svih javno i privatno financiranih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući medicinske i stomatološke usluge, usluge primalja, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa, osim usluga koje pružaju medicinske sestre (CPC 9312, 93191).

U BG: pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući medicinske i stomatološke usluge, usluge medicinskih sestara, primalja, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa (CPC 9312, 9319 (dio)).

Postojeće mjere:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Zakon o privatnoj zdravstvenoj zaštiti) (152/1990).

BG: Zakon o medicinskim ustanovama, Zakon o profesionalnoj organizaciji medicinskih sestara, primalja te udruženih liječnika specijalista.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CZ i MT: pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi, te drugih povezanih usluga (CPC 9312, 9319 (dio)).

Postojeće mjere:

CZ: Zakon br. 296/2008 zb. o zaštiti kvalitete i sigurnosti ljudskog tkiva i stanica namijenjenih za upotrebu u humanoj medicini;

Zakon br. 378/2007 zb. o farmaceutskim proizvodima i o izmjeni određenih povezanih zakona;

Zakon 123/2000 zb. o medicinskim proizvodima; i

Zakon 285/2002 zb. o darivanju, uzimanju i transplantaciji tkiva i organa te o izmjeni određenih zakona (Zakon o transplantaciji).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU, osim NL i SE: za pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi, obvezno je boravište. Te usluge mogu pružati samo fizičke osobe koje su fizički prisutne na državnom području EU-a (CPC 9312, 93191 (dio)).

U BE: prekogranično pružanje medicinskih i stomatoloških usluga, usluga primalja te usluga medicinskih sestara, fizioterapeuta, psihologa i paramedicinskog osoblja.

(b) Veterinarske usluge (CPC 932)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Veterinarske klinike mogu osnovati fizičke ili pravne osobe.

Za obavljanje veterinarske djelatnosti obvezno je državljanstvo države članice EU-a ili Europskog gospodarskog prostora (u nastavku „EGP”), a za strane državljane obvezna je trajna boravišna dozvola (potrebna je fizička prisutnost).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE i LV: Prekogranično pružanje veterinarskih usluga.

(c) Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju ljekarnici (CPC 63211)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FI: maloprodaja farmaceutskih proizvoda te medicinske i ortopedske robe.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U SE: maloprodaja farmaceutskih proizvoda i osiguravanje farmaceutskih proizvoda za opću javnost.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U EU, osim BE, BG, EE, ES, IE i LT: naručivanje poštom moguće je samo iz država članica EGP-a, stoga je za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih proizvoda široj javnosti u EU-u obvezan poslovni nastan u bilo kojoj od tih zemalja.

U BE: naručivanje poštom dopušteno je samo za ljekarne otvorene javnosti, stoga je za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih proizvoda široj javnosti obvezan poslovni nastan u BE.

U BG i EE: Zabranjeno je naručivanje farmaceutskih proizvoda poštom.

U IE, LT i ES: zabranjeno je naručivanje poštom farmaceutskih proizvoda koji se izdaju na recept.

Postojeće mjere:

AT: Arzneimittelgesetz (Zakon o lijekovima), BGBl. No. 185/1983, kako je izmijenjen, § § 57, 59, 59a; i

Medizinproduktegesetz (Zakon o medicinskim proizvodima), BGBl. No. 657/1996, kako je izmijenjen, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; i

Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

FI: Lääkelaki (Zakon o lijekovima) (395/1987).

SE: Zakon o trgovini farmaceutskim proizvodima (2009:336);

Uredba o trgovini farmaceutskim proizvodima (2009:659); i

ostale uredbe koje je donijela švedska Agencija za medicinske proizvode (pojedinosti dostupne u LVFS 2009:9).

II-EU-4 – Poslovne usluge – usluge istraživanja i razvoja

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge istraživanja i razvoja
Industrijska klasifikacija:	CPC 851, 852, 853
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U RO: Prekogranično pružanje usluga istraživanja i razvoja.

Postojeće mjere:

RO: Vladina uredba br. 6/2011;

Uredba ministra obrazovanja i istraživanja br. 3548/2006; i

Vladina odluka br. 134/2011.

II-EU-5 – Poslovne usluge – usluge poslovanja nekretninama

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge poslovanja nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, 822
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Prekogranična trgovina uslugama

Opis:
EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U CZ i HU: Prekogranično pružanje usluga.

II-EU-6 – Poslovne usluge – usluge najma ili zakupa

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge najma ili zakupa bez rukovatelja
Industrijska klasifikacija:	CPC 832
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Prekogranična trgovina uslugama

Opis:
EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U BE i FR: Prekogranično pružanje usluga zakupa ili najma osobnih i kućanskih artikala bez rukovatelja.

II-EU-7 – Poslovne usluge – usluge agencija za naplatu, usluge kreditnog izvješćivanja

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge agencija za naplatu, usluge kreditnog izvješćivanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87901, 87902
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U EU, osim ES, LV i SE: Pružanje usluga agencija za naplatu i usluga kreditnog izvješćivanja.

II-EU-8 – Poslovne usluge – usluge posredovanja u zapošljavanju

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge posredovanja u zapošljavanju
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

Osim HU i SE: pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te sestrinskog i drugog osoblja (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Osim BE, HU i SE: zahtjev poslovnog nastana za prekogranično pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja i zabrana pružanja tih usluga.

U AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SK i SI: usluge posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja.

U LV i LT: pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.

U DE i IT: ograničenje broja pružatelja usluga posredovanja u zapošljavanju.

U FR: te usluge mogu podlijegati državnom monopolu.

U DE: Savezno ministarstvo rada i socijalnih poslova može izdati uredbu o posredovanju u zapošljavanju i zapošljavanju osoba koje nisu rezidenti Europske unije ili EGP-a za određene djelatnosti (CPC 87202).

U AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI i SK: pružanje usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.

U FR, IE, IT i NL: zahtjev poslovnog nastana za prekogranično pružanje usluga angažiranja uredskog osoblja i zabrana pružanja tih usluga.

U IT: ograničenje broja pružatelja usluga angažiranja uredskog osoblja (87203).

U BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK i SI: usluge angažiranja rukovodećeg osoblja.

U IE: zahtjev poslovnog nastana za prekogranično pružanje usluga angažiranja rukovodećeg osoblja i zabrana pružanja tih usluga (87201).

Postojeće mjere:

AT: § § 97 i 135 austrijskog Zakona o trgovini (Gewerbeordnung);

Savezni službeni list br. 194/1994, kako je izmijenjen;

Zakon o privremenom zapošljavanju (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG); i

Savezni službeni list br. 196/1988, kako je izmijenjen.

BG: Zakon o promicanju zapošljivosti, članci 26., 27., 27.a i 28.

CY: Zakon o privatnim agencijama za zapošljavanje 150(I)/2013 donesen 6. prosinca 2013.; i

Zakon o privatnim agencijama za zapošljavanje br. 126(I)/2012.

CZ: Zakon o zapošljavanju (435/2004).

DE: Odjeljak 38. Uredbe o zapošljavanju (Beschäftigungsverordnung); i

Odjeljak 292. Zakonika o socijalnoj sigurnosti, knjiga III. (Drittes Buch Sozialgesetzbuch, SGB III).

DK: § § 8a – 8f Uredbe br. 73 od 17. siječnja 2014. i navedeno u Uredbi sa zakonskom snagom br. 228 od 7. ožujka 2013. (zapošljavanje pomoraca); i

Zakon o radnim dozvolama iz 2006. S1(2) i (3).

EL: Zakon 4052/2012 (Službeni list vlade 41 A), kako su neke njegove odredbe izmijenjene Zakonom br. 4093/2012 (Službeni list vlade 222 A).

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (Zakon o javnoj službi za zapošljavanje i poduzetništvo) (916/2012).

HR: Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 80/08, 121/10, 118/12 i 153/13);

Pravilnik o obavljanju djelatnosti povezanih sa zapošljavanjem (NN 8/14);

Zakon o radu (NN 93/14), članci od 44. do 47.; i

Zakon o strancima (NN 130/11 i 74/12) za zapošljavanje stranaca u Hrvatskoj.

IE: Zakon o radnim dozvolama iz 2006. S1(2) i (3).

IT: Zakonodavni dekret 276/2003, članci 4. i 5.

LT: Litavski zakonik o radu, i

Zakon Republike Litve o agencijama za privremeno zapošljavanje od 19. svibnja 2011. br. XI-1379, posljednja izmjena od 11. travnja 2013. br. XII-230.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi) (Zakon od 18. siječnja 2012. o osnivanju agencije za razvoj zapošljavanja (ADEM)).

MT: Zakon o službama za zapošljavanje i osposobljavanje (poglavlje 343.) (članci od 23. do 25.);

Propisi o agencijama za zapošljavanje (S.L. 343.24.).

PL: Članak 18. Zakona od 20. travnja 2004. o promicanju zapošljavanja i institucijama tržišta rada (Dz. U. iz 2015., točka 149., kako je izmijenjena).

PT: Uredba sa zakonskom snagom br. 260/2009 od 25. rujna, kako je izmijenjena Zakonom br. 5/2014 od 12. veljače (pristup uslugama agencija za posredovanje u zapošljavanju i pružanje tih usluga).

RO: Zakon br. 156/2000 o zaštiti rumunjskih državljana koji rade u inozemstvu, kako je ponovno objavljen;

Odluka Vlade br. 384/2001 o odobrenju metodoloških standarda za primjenu Zakona br. 156/2000, s naknadnim izmjenama;

Pravilnik Vlade br. 277/2002, kako je izmijenjen Pravilnikom Vlade br. 790/2004 i Pravilnikom Vlade br. 1122/2010;

Zakon br. 53/2003 – Zakonik o radu, kako je ponovno objavljen, s naknadnim izmjenama i dodatkom; i

Odluka Vlade br. 1256/2011 o uvjetima rada i postupku odobrenja agencija za privremeno zapošljavanje.

SI: Zakon o regulaciji tržišta rada (Službeni list Republike Slovenije, br. 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017);

Zakon o zapošljavanju, samozapošljavanju i radu stranaca – ZZSDT (Službeni list Republike Slovenije, br. 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Službeni list Republike Slovenije, br. 1/2018).

SK: Zakon br. 5/2004 o službama za zapošljavanje i Zakon br. 455/1991 o trgovinskim dozvolama.

II-EU-9 – Poslovne usluge – usluge zaštite i istražne usluge

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge zaštite i istražne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Usluge zaštite (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Pružanje sigurnosnih usluga.

U DK, HR i HU: Pružanje usluga u sljedećim podsektorima: zaštitarske usluge (CPC 87305) u HR i HU, savjetodavne usluge u pogledu sigurnosti (CPC 87302) u HR, zaštitarska služba zračnih luka (CPC 87305 (dio)) u DK i usluge oklopnih vozila (CPC 87304) u HU.

U BE, ES, FI, FR i PT: stranim pružateljima sigurnosnih usluga nije dopušteno prekogranično pružanje tih usluga. Državljanstvo je uvjet za specijalizirano osoblje u PT, za privatno zaštitarsko osoblje u ES i za glavne direktore i direktore u FR.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U FI: dozvole za pružanje sigurnosnih usluga mogu se dodijeliti samo fizičkim osobama koje imaju boravište u Europskom gospodarskom prostoru (EGP) ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u EGP-u.

U BE: obvezno je državljanstvo države članice EU-a za članove upravnih odbora društava koja pružaju zaštitarske i sigurnosne usluge (87305) te konzultantske usluge i usluge obuke povezane sa sigurnosnim uslugama (87302).

U BE: članovi više uprave društava koja pružaju usluge savjetovanja povezane sa zaštitarskim i sigurnosnim uslugama te svi agenti moraju imati boravište i državljanstvo države članice.

Postojeće mjere:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 octobre 2017

BG: Zakon o zaštitarskim djelatnostima u privatnom sektoru.

CZ: Zakon o trgovinskim dozvolama.

DK: Uredba o zračnom prometu.

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 282/2002 (Zakon o privatnim sigurnosnim uslugama).

LT: Zakon o osiguranju osoba i imovine od 8. srpnja 2004. br. IX-2327 (izmjena u tijeku).

LV: Zakon o zaštitarskim djelatnostima (odjeljci 6., 7. i 14.).

PL: Zakon od 22. kolovoza 1997. o zaštiti osoba i imovine (Službeni list iz 2016., točka 1432. kako je izmijenjena).

PT: Zakon 34/2013 i Pravilnik 273/2013.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (Zakon o privatnim sigurnosnim uslugama).

(b) Istražne usluge (CPC 87301)

U EU, osim AT i SE: Pružanje istražnih usluga.

II-EU-10 – Poslovne usluge – ostale poslovne usluge

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – ostale poslovne usluge (usluge pismenog i usmenog prevođenja, usluge umnožavanja, usluge povezane s distribucijom energije i usluge povezane s proizvodnjom)
Industrijska klasifikacija:	CPC 87905, 87904, 884, 887
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Viša uprava i upravni odbor
	Tretman najpovlaštenije nacije
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Usluge usmenog i pismenog prevođenja (CPC 87905)

U pogledu isključivo prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U HR: Prekogranično pružanje usluga pismenog i usmenog prevođenja službenih dokumenata.

(b) Usluge povezane s distribucijom energije i usluge povezane s proizvodnjom (CPC 884 (dio), 887 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U HU: usluge povezane s distribucijom energije i prekogranično pružanje usluga povezanih s proizvodnjom, osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga koje se odnose na te sektore.

(c) Održavanje i popravak plovila, opreme za željeznički prijevoz te zrakoplova i njihovih dijelova (CPC 86764 (dio), 86769, 8868)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU, osim DE, EE i HU: zahtjev poslovnog nastana ili fizičke prisutnosti na njegovu području i zabrana prekograničnog pružanja usluga održavanja i popravka željezničke prijevozne opreme s mjesta izvan njegova područja.

U EU, osim CZ, EE, HU, LU i SK: zahtjev poslovnog nastana ili fizičke prisutnosti na njegovu području i zabrana prekograničnog pružanja usluga održavanja i popravka plovila za prijevoz unutarnjim plovnim putovima s mjesta izvan njegova područja.

U EU, osim EE, HU i LV: zahtjev poslovnog nastana ili fizičke prisutnosti na njegovu području i zabrana prekograničnog pružanja usluga održavanja i popravka pomorskih plovila s mjesta izvan njegova područja.

U EU, osim AT, EE, HU, LV i PL: zahtjev poslovnog nastana ili fizičke prisutnosti na njegovu području i zabrana prekograničnog pružanja usluga održavanja i popravka zrakoplova i njihovih dijelova s mjesta izvan njegova područja (CPC 86764 (dio), 86769, 8868).

U EU: samo priznate organizacije s odobrenjem EU-a mogu provoditi statutarni nadzor i statutarnu certifikaciju brodova u ime država članica. Može se zahtijevati poslovni nastan.

Postojeće mjere:

EU: Uredba (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova.

(d) Ostale poslovne usluge povezane sa zrakoplovstvom

U pogledu ulaganja – tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – tretman najpovlaštenije nacije:

U EU: Osiguravanje različitog postupanja prema trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u pogledu sljedećih usluga:

i. usluga prodaje i stavljanja na tržište usluga u zračnom prometu;

ii. usluge računalnog sustava rezervacija (CRS);

iii. održavanja i popravka zrakoplova i njihovih dijelova; ili

iv. najma ili zakupa zrakoplova bez posade.

II-EU-11 – Telekomunikacijske usluge

Sektor – podsektor:	Telekomunikacijske usluge – Usluge prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U BE: Usluge prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita

II-EU-12 – Građevinske usluge

Sektor – podsektor:	Građevina – Građevinske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 51
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U LT: pravo izrade projektne dokumentacije za građevinske radove od iznimnog značaja dodjeljuje se samo projektnim poduzećima registriranima u LT ili stranim projektnim poduzećima koja su za obavljanje tih djelatnosti dobila odobrenje ustanove koju je ovlastila litavska vlada. Pravo za obavljanje tehničkih djelatnosti u glavnim područjima građevinarstva može se dodijeliti osobi koja nije iz Litve, ali koja je dobila odobrenje ustanove koju je ovlastila litavska vlada.

II-EU-13 – Usluge distribucije

Sektor – podsektor:	Usluge distribucije
Industrijska klasifikacija:	CPC 62117, 62251, 8929, 62112 (dio), 62226, 63107
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Distribucija farmaceutskih proizvoda

U BG: prekogranična veleprodajna distribucija farmaceutskih proizvoda (CPC 62251).

U FI: distribucija farmaceutskih proizvoda (CPC 62117, 62251).

Postojeće mjere:

BG: Zakon o lijekovima u humanoj medicini.

FI: Lääkelaki (Zakon o lijekovima) (395/1987).

(b) Distribucija alkoholnih pića

U FI: Distribucija alkoholnih pića (CPC 62112 (dio), 62226, 63107, 8929).

Postojeće mjere:

FI: Alkoholilaki (Zakon o alkoholu) (1102/2017).

(c) Ostala distribucija (CPC 621 (dio), 62228, 62251, 62271, 62272 (dio), 62276, 63108, 6329 (dio))

U pogledu isključivo prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: veleprodajna distribucija kemijskih proizvoda, plemenitih metala i dragog kamenja, medicinskih tvari i proizvoda i predmeta za medicinsku upotrebu, duhana i duhanskih proizvoda te alkoholnih pića.

Bugarska zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na usluge koje pružaju posrednici u trgovini robom.

Postojeće mjere:

BG: Zakon o lijekovima u humanoj medicini;

Zakon o veterinarstvu;

Zakon o zabrani kemijskog oružja te o nadzoru nad toksičnim kemijskim tvarima i njihovim prekursorima;

Zakon o duhanu i duhanskim proizvodima; i

Zakon o trošarinama i trošarinskim skladištima i Zakon o vinu i jakim alkoholnim pićima.

II-EU-14 – Usluge obrazovanja

Sektor – podsektor:	Usluge obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 92
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U EU: za pružanje svih usluga obrazovanja koje se financiraju javnim sredstvima ili potporama države u bilo kojem obliku, te se stoga ne smatraju privatnima. Ako je stranim pružateljima usluga dopušteno pružanje usluga privatno financiranog obrazovanja, sudjelovanje privatnih pružatelja usluga u obrazovnom sustavu može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajućoj osnovi.

U EU, osim CZ, NL, SE i SK: pružanje ostalih privatno financiranih usluga obrazovanja, odnosno osim onih koje su svrstane među usluge osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja ili usluga obrazovanja odraslih (CPC 929).

U SE: pružatelji usluga obrazovanja kojima su javna tijela izdala odobrenje za pružanje tih usluga. Ova se rezerva primjenjuje na pružatelje privatno financiranih usluga obrazovanja koji primaju neku potporu države, kao što su pružatelji usluga obrazovanja koje je priznala država, koji su pod državnim nadzorom ili koji pružaju obrazovanje u okviru kojeg je moguće dobiti potporu za obrazovanje (CPC 92).

U CY, FI, MT i RO: pružanje privatno financiranih usluga osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja te obrazovanja odraslih (CPC 921, 922, 924).

U AT, BG, CY, FI, MT i RO: pružanje usluga visokog obrazovanja financiranih iz privatnih izvora (CPC 923).

U SK: pružatelji svih usluga privatno financiranog obrazovanja, osim usluga višeg tehničkog i strukovnog obrazovanja, moraju imati boravište u Europskom gospodarskom prostoru („EGP”). Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba i lokalna tijela vlasti mogu ograničiti broj škola koje se osnivaju (CPC 921, 922, 923 osim 92310, 924).

U CZ i SK: većina članova upravnog odbora ustanove koja pruža usluge privatno financiranog obrazovanja mora imati državljanstvo te zemlje (CPC 921, 922, 923 za SK osim 92310 i 924).

U SI: samo slovenske fizičke ili pravne osobe mogu osnovati privatno financirane osnovne škole. Pružatelj usluge mora osnovati registrirano sjedište ili podružnicu. Većina članova upravnog odbora u privatno financiranim srednjoškolskim ili visokoškolskim ustanovama moraju biti slovenski državljani (CPC 922, 923).

U BG, IT i SI: ograničenje prekograničnog pružanja usluga privatno financiranog osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921).

U BG i IT: ograničenje prekograničnog pružanja usluga privatno financiranog srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922).

U AT: ograničenje prekograničnog pružanja usluga privatno financiranog obrazovanja odraslih putem radijskog ili televizijskog emitiranja (CPC 924).

Postojeće mjere:

BG: Zakon o visokom obrazovanju (Dodatne odredbe, stavak 4.) i Zakon o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (članak 22.).

FI: Perusopetuslaki (Zakon o osnovnoškolskom obrazovanju) (628/1998);

Lukiolaki (Zakon o općem srednjoškolskom obrazovanju) (629/1998);

Laki ammatillisesta koulutuksesta (Zakon o strukovnom osposobljavanju i obrazovanju) (630/1998);

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (Zakon o strukovnom obrazovanju odraslih) (631/1998); i

Ammattikorkeakoululaki (Zakon o veleučilištima i visokim školama) (351/2003), Yliopistolaki (Zakon o sveučilištima) (558/2009).

IT: Kraljevski dekret 1592/1933 (Zakon o srednjoškolskom obrazovanju);

Zakon 243/1991 (Povremeni javni doprinosi privatnim sveučilištima);

Rezolucija 20/2003 CNVSU-a (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario); i

Dekret predsjednika Republike (DPR) 25/1998.

SK: Zakon 245/2008 o obrazovanju;

Zakon 131/2002 o sveučilištima; i

Zakon 596/2003 o javnom upravljanju obrazovanjem i školskoj samoupravi.

II-EU-15 – Zdravstvene i socijalne usluge

Sektor – podsektor:	Zdravstvene i socijalne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 93, 931 osim 9312, 93191 (dio), 9311, 93192, 93193, 93199
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Zdravstvene usluge (CPC 93, 931 osim 9312, 93191 (dio), 9311, 93192, 93193, 93199)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor:

U EU: pružanje svih zdravstvenih usluga koje se financiraju javnim sredstvima ili potporama države u bilo kojem obliku, te se stoga ne smatraju privatno financiranima.

U EU: sve privatne zdravstvene usluge, osim privatno financiranih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga. Sudjelovanje privatnih pružatelja usluga u privatno financiranoj zdravstvenoj mreži može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajućoj osnovi. Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj postojećih ustanova i utjecaj na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta.

Ova se rezerva ne odnosi na pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi; one su obuhvaćene drugim rezervama (CPC 931 osim 9312, 93191 (dio)).

U AT, PL i SI: pružanje privatno financiranih usluga hitne pomoći (CPC 93192).

U BG, CY, CZ, FI, MT i SK: pružanje privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći i usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 9311, 93192, 93193).

U BE: pružanje usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga financiranih iz privatnih izvora (CPC 93192, 93193).

U FI: pružanje ostalih usluga zdravstvene zaštite (CPC 93199).

Postojeće mjere:

CZ: Zakon br. 372/2011 zb. o zdravstvenim uslugama i uvjetima njihova pružanja.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Zakon o privatnoj zdravstvenoj zaštiti) (152/1990).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor:

U DE: pružanje usluga iz njemačkog sustava socijalne sigurnosti, ako usluge mogu pružati različita društva ili subjekti, a one uključuju elemente tržišnog natjecanja, te se stoga ne ubrajaju u „usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti". Odobravanje boljeg postupanja za pružanje zdravstvenih i socijalnih usluga u okviru bilateralnog trgovinskog sporazuma (CPC 93).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman,

FR: pružanje privatno financiranih usluga laboratorijskih analiza i ispitivanja.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U DE: Vlasništvo u privatnim bolnicama kojima upravljaju njemačke vojne snage. Nacionalizacija drugih ključnih privatno financiranih bolnica (CPC 93110).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FR: pružanje privatno financiranih usluga laboratorijskih analiza i ispitivanja (CPC 9311 (dio)).

Postojeće mjere:

FR: članci od L 6213-1 do 6213-6 Code de la Santé Publique.

(b) Zdravstvene i socijalne usluge, uključujući mirovinsko osiguranje

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU, osim HU: zahtijeva se poslovni nastan ili fizička prisutnost pružatelja usluga na njegovu području i ograničava prekogranično pružanje zdravstvenih usluga s mjesta izvan njegova područja, prekogranično pružanje socijalnih usluga s mjesta izvan njegova područja te djelatnosti ili usluge koje su dio javnog mirovinskog sustava ili obveznog sustava socijalnog osiguranja. Ova se rezerva ne odnosi na pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi; one su obuhvaćene drugim rezervama (CPC 931 osim 9312, 93191 (dio)).

U HU: prekogranično pružanje s mjesta izvan njegova državnog područja svih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje, osim bolničkih usluga, koje se financiraju javnim sredstvima (CPC 9311, 93192, 93193).

(c) Socijalne usluge, uključujući mirovinsko osiguranje

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata:

U EU: pružanje svih socijalnih usluga koje se financiraju iz javnih izvora ili potporama države u bilo kojem obliku, te se stoga ne smatraju financiranima iz privatnih izvora, te djelatnosti ili usluge koje su dio javnog mirovinskog sustava ili obveznog sustava socijalne sigurnosti. Sudjelovanje privatnih subjekata u mreži socijalnih usluga financiranoj iz privatnih izvora može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajućoj osnovi. Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj postojećih ustanova i utjecaj na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta.

U CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: Pružanje socijalnih usluga financiranih iz privatnih izvora.

U BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: Pružanje socijalnih usluga financiranih iz privatnih izvora, osim usluga povezanih s lječilištima i odmarališta te domovima za starije osobe.

U DE: njemački sustav socijalne sigurnosti, u kojem usluge pružaju različita društva ili subjekti, a one uključuju elemente tržišnog natjecanja te se stoga možda ne ubrajaju u „usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti”.

Postojeće mjere:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (Zakon o privatnim socijalnim uslugama) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (S. 39) i Health Act 1970 (kako je izmijenjen – S.61A).

IT: Zakon 833/1978 o instituciji sustava javnog zdravstva;

Zakonodavni dekret 502/1992 o reorganizaciji regulative u području zdravstva; i

Zakon 328/2000 o reformi socijalnih usluga.

II-EU-16 – Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

Sektor – podsektor:	Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FR: zahtjev državljanstva države članice za pružanje usluga turističkih vodiča na njezinu državnom području.

U pogledu ulaganja – tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – tretman najpovlaštenije nacije:

U LT: ako Meksiko litavskim državljanima dopusti pružanje usluga turističkih vodiča, i LT će državljanima Meksika dopustiti pružanje usluga turističkih vodiča pod istim uvjetima.

II-EU-17 – Rekreacijske, kulturne i sportske usluge

Sektor – podsektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 962, 963, 9619, 964
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Usluge knjižnica, arhiva i muzeja te druge kulturne usluge (CPC 963)

U EU, osim AT i, u pogledu ulaganja, u LT: Pružanje usluga knjižnica, arhiva i muzeja te drugih kulturnih usluga.

U AT i LT: Za poslovni nastan može biti obvezna dozvola ili koncesija.

(b) Usluge zabavnog sadržaja, kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo i cirkusa (CPC 9619, 964 osim 96492)

U EU, osim AT i SE: Prekogranično pružanje usluga zabavnog sadržaja, uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa te diskoteka.

U CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: U pogledu pružanja usluga zabavnog sadržaja, uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa te diskoteka.

U BG: Pružanje sljedećih usluga zabavnog sadržaja: usluga cirkusa, zabavnih parkova i sličnih atrakcija, usluga plesnih dvorana, diskoteka i učitelja plesa te drugih usluga zabavnog sadržaja.

U EE: Pružanje drugih usluga zabavnog sadržaja, osim usluga kinematografa.

U LT i LV: Pružanje svih usluga zabavnog sadržaja, osim usluga kinematografa.

U CY, CZ, LV, PL, RO i SK: Prekogranično pružanje sportskih i drugih rekreacijskih usluga.

(c) Usluge novinskih agencija (CPC 962)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U FR: strano sudjelovanje u postojećim trgovačkim društvima koja objavljuju izdanja na francuskom jeziku ne može premašivati 20 % kapitala ili prava glasa u trgovačkom društvu. Na osnivanje meksičkih novinskih agencija primjenjuju se uvjeti utvrđeni nacionalnim propisima. Osnivanje novinskih agencija od strane stranih ulagatelja podliježe reciprocitetu.

Mjere:

FR: 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

(d) Usluge kockanja i klađenja (CPC 96492)

U EU, osim MT: pružanje usluga kockanja koje uključuju klađenje na uloge s novčanom vrijednosti u igrama na sreću, uključujući posebno lutrije, srećke, usluge kockanja u kockarnicama odnosno igraonicama ili licenciranim objektima, usluge klađenja, usluge binga te usluge kockanja kojima upravljaju dobrotvorne ustanove ili neprofitne organizacije koje ubiru prihode od tih usluga.

Ova se rezerva ne primjenjuje na igre za koje su potrebne vještine, automate za igre na kojima se ne dobivaju nagrade ili su nagrade isključivo u obliku besplatnih igara, i promotivne igre, čija je jedina svrha potaknuti prodaju robe ili usluga.

II-EU-18 – Usluge prijevoza i pomoćne usluge u prijevozu

Sektor – podsektor:	Usluge prijevoza
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Pomorski prijevoz – sve ostale komercijalne djelatnosti koje se obavljaju brodom

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata: i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU: državljanstvo posade broda.

U pogledu isključivo ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, viša uprava i upravni odbor:

U EU, osim LV i MT: za potrebe registracije broda i upravljanja flotom pod zastavom države poslovnog nastana (sve komercijalne pomorske djelatnosti koje se obavljaju brodom duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribolovom; međunarodni prijevoz putnika i tereta (CPC 721); prijevoz putnika i tereta unutarnjim plovnim putovima (CPC 7221 i 7222); pomoćne usluge u pomorskom prijevozu).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EU: za neprihodonosne usluge razvoza i premještaja kontejnera u vlasništvu ili najmu koje pružaju brodarska društva iz EU-a, za dio tih usluga koji ne spada pod isključenje nacionalne pomorske kabotaže.

U SK: strani ulagatelji moraju imati glavni ured u SK da bi zatražili dozvolu za pružanje usluge (CPC 722).

(b) Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU: Pružanje usluga peljarenja i pristajanja. Podrazumijeva se da, neovisno o kriterijima koji se mogu primjenjivati na registraciju brodova u državi članici, EU zadržava pravo zahtijevati da samo brodovi registrirani u nacionalnim registrima država članica pružaju usluge peljarenja i pristajanja (CPC 7214, 7224).

U EU, osim LT i LV: samo brodovi koji plove pod zastavom države članice mogu pružati usluge guranja i tegljenja (CPC 7452).

U LT: samo pravne osobe iz LT ili pravne osobe iz države članice s podružnicom u LT koje imaju certifikat koji je izdala litavska Uprava za pomorsku sigurnost mogu pružati usluge peljarenja, pristajanja, guranja i tegljenja (CPC 7452).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U LT: samo pravne osobe iz LT ili pravne osobe iz države članice s podružnicom u LT koje imaju certifikat koji je izdala litavska Uprava za pomorsku sigurnost mogu pružati usluge peljarenja, pristajanja, guranja i tegljenja (CPC 7214).

(c) Prijevoz unutarnjim plovnim putovima i pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EU: prijevoz putnika i tereta unutarnjim plovnim putovima (CPC 722) i pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima.

Podrazumijeva se da ova rezerva obuhvaća i pružanje usluga kabotažnog prijevoza na unutarnjim plovnim putovima (CPC 722).

(d) Željeznički prijevoz i pomoćne usluge u željezničkom prijevozu

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU: željeznički prijevoz putnika i tereta (CPC 711).

U LT: usluge održavanja i popravka opreme za željeznički prijevoz podliježu državnom monopolu (CPC 86764, 86769, 8868 (dio)).

U FI: prekogranično pružanje usluga željezničkog prijevoza. U pogledu uspostave usluga željezničkog prijevoza putnika, trenutačno su na snazi isključiva prava (dodijeljena društvu VR-Group Ltd, koje je bilo u potpunom državnom vlasništvu) koja će biti na snazi do 2017. na metropolitanskom području Helsinkija te do 2019. na drugim područjima, a mogu se i produljiti (CPC 7111, 7112).

Postojeće mjere:

FI: Rautatielaki (Zakon o željeznicama) (304/2011).

(e) Cestovni prijevoz (usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza) te pomoćne usluge u cestovnom prijevozu.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U EU:

i. zahtjev poslovnog nastana za pružanje usluga cestovnog prijevoza i ograničenje prekograničnog pružanja tih usluga (CPC 712);

ii. ograničenje pružanja kabotaže u određenoj državi članici Europske unije od strane stranih ulagatelja s poslovnim nastanom u drugoj državi članici Europske unije (CPC 712);

iii. na usluge prijevoza taksijem može se primjenjivati ispitivanje gospodarskih potreba u EU-u, na temelju čega se ograničava broj pružatelja usluga. Glavni kriterij: lokalna potražnja kako je utvrđeno u primjenjivom pravu (CPC 71221).

Postojeće mjere:

U EU: Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ;

Uredba (EZ) br. 1072/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog cestovnog prijevoza tereta; i

Uredba (EZ) br. 1073/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prijevoza običnim i turističkim autobusima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U LV: Za usluge prijevoza putnika i tereta potrebno je odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. Osnovani subjekti obvezni su upotrebljavati vozila registrirana u nacionalnom registru (CPC 712).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: za prijevoz putnika i tereta, isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedišta u EU-u. Obvezno je osnivanje društva. Fizičke osobe moraju biti državljani države članice (CPC 712).

U MT: za usluge javnog autobusnog prijevoza: na cijelu se mrežu primjenjuju koncesije koje uključuju obvezu pružanja javne usluge za određene društvene skupine (primjerice studente i starije osobe) (CPC 712).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FI: za pružanje usluga cestovnog prijevoza obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za vozila registrirana u inozemstvu (CPC 712).

Postojeće mjere:

FI: Laki liikenteen palveluista (Zakon o uslugama prijevoza) 320/2017; i

Ajoneuvolaki (Zakon o vozilima) 1090/2002.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U FR: ulagatelji koji nisu iz EU-a ne smiju pružati usluge međugradskog autobusnog prijevoza (CPC 712).

(f) Svemirski prijevoz i najam svemirskih letjelica

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, zahtjevi u pogledu rezultata, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU: usluge svemirskog prijevoza te najam svemirskih letjelica (CPC 733, 734 (dio)).

(g) Izuzeća od načela najpovlaštenije nacije povezana s prijevozom

U pogledu ulaganja – tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – tretman najpovlaštenije nacije:

Prijevoz (kabotaža) osim pomorskog prijevoza

U FI: osiguravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima kojima se za plovila registrirana pod stranom zastavom određene druge zemlje ili vozila registrirana u inozemstvu propisuje izuzeće za pružanje usluga kabotažnog prijevoza (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) u FI na temelju reciprociteta (CPC 711 (dio), 712 (dio), 722 (dio)).

Popratne usluge u vodnom prijevozu

U BG: ako Meksiko dopusti pružateljima usluga iz BG pružanje usluga iskrcaja i ukrcaja tereta te usluga pohrane i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima, i BG će dopustiti pružateljima usluga iz Meksika da pod istim uvjetima pružaju usluge iskrcaja i ukrcaja tereta te usluge pohrane i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima (CPC 741 (dio), 742 (dio)).

Najam ili zakup plovila

U DE: zakup stranih brodova od strane klijenata koji imaju boravište u DE može podlijegati uvjetu reciprociteta (CPC 7213, 7223, 83103).

Cestovni i željeznički promet

U EU: osiguravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u području međunarodnog cestovnog prijevoza tereta (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) te prijevoza putnika, sklopljenima između EU-a ili država članica i određene treće zemlje (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Tim se postupanjem može:

(a) zadržati ili ograničiti pružanje relevantnih usluga prijevoza između ugovornih stranaka ili na njihovu području za vozila registrirana u svakoj ugovornoj stranci ([2]); ili

(b) predvidjeti porezne olakšice za ta vozila.

Cestovni promet

U BG: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma i kojima se zadržava ili ograničava pružanje takvih usluga prijevoza te se utvrđuju uvjeti tog pružanja usluga, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, na državnom području BG ili preko bugarskih granica (CPC 7121, 7122, 7123).

U HR: mjere koje se primjenjuju na temelju postojećih ili budućih sporazuma o međunarodnom cestovnom prijevozu i kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza i određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u HR, u njoj i iz nje prema dotičnim ugovornim strankama (CPC 7121, 7122, 7123).

U CZ: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz CZ te unutar i iz CZ prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7121, 7122, 7123).

U LT: mjere koje su poduzete na temelju bilateralnih sporazuma i kojima se uređuju usluge prijevoza i uvjeti obavljanja djelatnosti, uključujući dozvole za bilateralni tranzit i ostale dozvole za prijevoz u pogledu usluga prijevoza na državno područje LT, kroz njega i iz njega do dotičnih ugovornih stranaka, te poreze i pristojbe za cestovni prijevoz (CPC 7121, 7122, 7123).

U SK: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz SK te unutar i iz SK prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7121, 7122, 7123).

U ES: odobrenje za uspostavljanje komercijalne prisutnosti u ES može se odbiti pružateljima usluga čija zemlja podrijetla ne odobrava stvaran tržišni pristup pružateljima usluge iz ES (CPC 7123).

Postojeće mjere:

ES: Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres

([2]) Kad je riječ o AT, dio izuzeća u pogledu tretmana najpovlaštenije nacije koji se odnosi na prometna prava obuhvaća sve zemlje s kojima postoje ili bi se u budućnosti mogli razmotriti bilateralni sporazumi o cestovnom prijevozu ili drugi dogovori u pogledu cestovnog prijevoza.

Željeznički prijevoz

U BG, CZ i SK: na temelju postojećih ili budućih sporazuma, kojima se uređuju prometna prava i uvjeti poslovanja te pružanje usluga prijevoza na državnom području BG, CZ i SK te između dotičnih zemalja (CPC 7111, 7112).

Zračni prijevoz – pomoćne usluge u zračnom prijevozu

U EU: Osiguravanje različitog postupanja prema trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u području usluga prihvata.

Cestovni i željeznički promet

U EE: kad se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima o međunarodnom cestovnom prijevozu (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) kojima se rezervira ili ograničava pružanje usluga prijevoza u EE, u njoj i iz nje prema ugovornim strankama za vozila registrirana u svakoj ugovornoj stranci te kojima se omogućuju porezne olakšice za ta vozila (CPC 711 (dio), 712 (dio), 721 (dio)).

Sve usluge prijevoza putnika i tereta, osim pomorskog i zračnog prijevoza

U PL: ako Meksiko poljskim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta dopusti pružanje usluga prijevoza na državno područje Meksika i preko njega, i PL će meksičkim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta dopustiti pružanje usluga prijevoza na državno područje PL i preko njega pod istim uvjetima.

II-EU-19 – Poljoprivreda, ribolov i vode

Sektor – podsektor:	Poljoprivreda, lov, šumarstvo; ribarstvo, akvakultura, usluge povezane s ribarstvom; skupljanje, pročišćivanje i distribucija vode
Industrijska klasifikacija:	ISIC 011, 012, 013, 014, 015; CPC 8811, 8812, 8813 osim savjetodavnih i konzultantskih usluga; ISIC 0501, 0502, CPC 882
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Poljoprivreda, lov i šumarstvo

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U HR: Djelatnosti poljoprivrede i lova. U HU: djelatnosti poljoprivrede (ISIC 011, 012, 013, 014, 015; CPC 8811, 8812, 8813 osim savjetodavnih i konzultantskih usluga).

Postojeće mjere:

HR: Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine br. 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 39/11 i 63/11), članak 2.

(b) Ribolov, akvakultura i usluge povezane s ribolovom (ISIC 0501, 0502, CPC 882)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata, tretman najpovlaštenije nacije: i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EU: posebno u okviru zajedničke ribarstvene politike te sporazumâ o ribarstvu s određenom trećom zemljom, pristup biološkim resursima i ribolovnim područjima u pomorskim vodama pod suverenitetom ili u nadležnosti država članica te njihova upotreba, uključujući:

(a) uređenje iskrcaja ulova iz potkvota dodijeljenih plovilima Meksika ili treće zemlje u lukama EU-a;

(b) utvrđivanje najmanje potrebne veličine poduzeća kako bi se zaštitila i tradicionalna ribarska plovila i obalna ribarska plovila; ili

(c) osiguravanje različitog postupanja prema Meksiku ili trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u području ribarstva.

Dozvola za gospodarski ribolov kojom se dodjeljuju prava na obavljanje ribolova u teritorijalnim vodama određene države članice može se dodijeliti samo plovilima koja plove pod zastavom države članice.

Državljanstvo posade ribarskog broda koji plovi pod zastavom države članice.

Otvaranje morskih ili riječnih objekata akvakulture.

U FR: državljani zemalja izvan EU-a ne mogu sudjelovati u uzgoju ribe, školjaka ili algi na državnom pomorskom dobru Francuske.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: lov živih morskih i riječnih resursa u unutarnjim morskim vodama i u teritorijalnome moru BG smiju obavljati samo plovila koja plove pod zastavom BG. Strani brodovi ne smiju obavljati gospodarski ribolov u isključivom gospodarskom pojasu, osim na temelju sporazuma između BG i države zastave. Pri prolasku kroz isključivi gospodarski pojas strani ribolovni brodovi ne smiju zadržati svoju ribolovnu opremu u operativnom načinu rada.

(c) Skupljanje, pročišćivanje i distribucija vode

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU: Djelatnosti koje uključuju usluge povezane sa skupljanjem, pročišćivanjem i distribucijom vode kućanstvima te industrijskim, komercijalnim ili drugim korisnicima, kao i opskrbu pitkom vodom i gospodarenje vodama.

II-EU-20 – Djelatnosti povezane s energetikom

Sektor – podsektor:	Proizvodnja energije i povezane usluge
Industrijska klasifikacija:	ISIC 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 (dio); CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 (dio), 887.
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
	Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Energetske usluge – općenito (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 (dio), 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (osim savjetodavnih i konzultantskih usluga))

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U EU: ako određena država članica dopušta strano vlasništvo nad sustavom za prijenos plina ili električne energije ili sustavom za prijevoz nafte i plina cjevovodima, u odnosu na poduzeća iz Meksika pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz treće zemlje iz koje EU uvozi više od 5 % svojeg ukupnog uvoza nafte, prirodnog plina ili električne energije, kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe energijom za EU u cijelosti odnosno za pojedinačne države članice. Ova se rezerva ne primjenjuje na savjetodavne i konzultantske usluge koje se pružaju kao usluge povezane s distribucijom energije.

Ova se rezerva ne primjenjuje na HR, HU i LT (za LT samo CPC 7131) u vezi s prijevozom goriva cjevovodima, ni na LV u vezi s uslugama povezanima s distribucijom energije, ni na SI u vezi s uslugama povezanima s distribucijom plina (ISIC 401, 402; CPC 7131, 887 osim savjetodavnih i konzultantskih usluga).

U CY: za proizvodnju proizvoda od rafinirane nafte, ako ulagatelja kontrolira fizička ili pravna osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje potječe više od 5 % EU-ova uvoza nafte ili prirodnog plina, te proizvodnja plina, distribucija plinovitih goriva distribucijskom mrežom za vlastite potrebe, proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, transport goriva cjevovodima, usluge povezane s distribucijom električne energije i prirodnog plina, osim savjetodavnih i konzultantskih usluga, usluge veleprodaje električne energije te usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije i plina koji nije u bocama. Za usluge povezane s električnom energijom obvezni su državljanstvo i boravište (ISIC 232, 4010, 4020; CPC 613, 62271, 63297, 7131 i 887 osim savjetodavnih i konzultantskih usluga).

U FI: Mreže i sustavi za prijenos i distribuciju energije te pare i tople vode. Količinska ograničenja u obliku monopola ili isključivih prava za uvoz prirodnog plina te za proizvodnju i distribuciju pare i tople vode. Trenutačno se primjenjuju prirodni monopoli i isključiva prava (ISIC 40; CPC 7131, 887 osim savjetodavnih i konzultantskih usluga).

U FR: sustavi prijenosa električne energije i plina te prijevoz nafte i plina cjevovodima (CPC 7131).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: usluge distribucije energije i usluge povezane s distribucijom energije (CPC 887 osim konzultantskih usluga).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: za usluge prijenosa energije, vrste pravnih subjekata i postupanja prema javnim ili privatnim subjektima kojima je BE dodijelila isključiva prava. Obvezan je poslovni nastan u EU-u (ISIC 4010, CPC 71310).

U BG: usluge povezane s distribucijom energije (CPC 88 (dio)).

U PT: proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, proizvodnja prirodnog plina, transport goriva cjevovodima, usluge veleprodaje električne energije, usluge maloprodaje električne energije i plina koji nije u bocama te usluge povezane s distribucijom električne energije i prirodnog plina. Koncesije u sektoru električne energije i plina dodjeljuju se samo društvima s ograničenom odgovornošću koja imaju sjedište i stvarnu upravu u PT (ISIC 232, 4010, 4020; CPC 7131, 7422, 887 osim savjetodavnih i konzultantskih usluga).

U SK: obvezno je odobrenje za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, proizvodnju plina i distribuciju plinovitih goriva, proizvodnju i distribuciju pare i tople vode, transport goriva cjevovodima, veleprodaju i maloprodaju električne energije, pare i tople vode te usluge povezane s distribucijom energije, uključujući usluge u području energetske učinkovitosti, energetskih ušteda i energetskog pregleda. Primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba i zahtjev se može odbiti samo ako je tržište zasićeno. Za sve te djelatnosti odobrenje se može dodijeliti samo fizičkoj osobi s trajnim boravištem u državi članici EU-a ili Europskog gospodarskog prostora (dalje u tekstu „EGP”) odnosno pravnoj osobi osnovanoj u EU-u ili EGP-u.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U BE: stranim poduzećima pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz treće zemlje iz koje EU uvozi više od 5 % svojeg ukupnog uvoza nafte, prirodnog plina ili električne energije može se zabraniti da steknu kontrolu nad tom djelatnošću, uz iznimku vađenja metalnih rudača te drugog rudarstva i vađenja. Obvezno je osnivanje društva (bez podružnica) (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 (dio), 4020 (dio), 4030 (dio)).

Postojeće mjere:

EU: Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ; i

Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ.

BG: Zakon o energetici.

CY: Zakoni o uređivanju tržišta električne energije iz 2003.;

Zakoni o uređivanju tržišta električne energije iz 2003. Zakon 122(I)/2003 kako je izmijenjen zakonima 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 i 18(I)/2017;

Zakoni o uređivanju tržišta plina iz 2004. 2007.;

Zakon o nafti (cjevovodi), poglavlje 273. Ustava Republike Cipra;

Zakon o nafti L.64(I)/1975; i

Zakoni o specifikacijama nafte i goriva iz 2003. 2009.

FI: Maakaasumarkkinalaki (Zakon o tržištu prirodnog plina) (508/2000);

Maakaasumarkkinalaki (Zakon o tržištu prirodnog plina) (587/2017); i

Sähkömarkkinalaki (Zakon o tržištu električne energije) (386/1995).

FR: Zakonik o energiji (L111-5, L111-53).

PT: Prirodni plin: Uredba sa zakonskom snagom 230/2012 i Uredba sa zakonskom snagom 231/2012, 26. listopada;

Električna energija: Uredba sa zakonskom snagom 215-A/2012 i Uredba sa zakonskom snagom 215-B/2012, 8. listopada; i

Sirova nafta/naftni derivati: Uredba sa zakonskom snagom 31/2006, 15. veljače.

SK: Zakon 51/1988 o rudarstvu, eksplozivima i državnim upravljanjem rudarstvom;

Zakon 569/2007 o obavljanju djelatnosti geoloških istraživanja;

Zakon 251/2012 o energetici; i

Zakon 657/2004 o toplinskoj energiji.

(b) Električna energija (ISIC 40, 401; CPC 62271, 887 (osim savjetodavnih i konzultantskih usluga))

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata: i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FI: Uvoz električne energije. U pogledu prekogranične trgovine, veleprodaje i maloprodaje električne energije.

U FR: samo društva u kojima 100 % udjela u kapitalu drže francuska država, neka druga organizacija iz javnog sektora ili Électricité de France (EDF) mogu biti vlasnici sustava prijenosa ili distribucije električne energije te upravljati njima.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Za proizvodnju električne energije i proizvodnju toplinske energije.

U PT: Djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije obavljaju se u okviru isključivih koncesija za javne usluge.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U BE: za pojedinačno odobrenje za proizvodnju električne energije kapaciteta 25 MW obvezan je poslovni nastan u EU-u ili u drugoj državi koja ima režim sličan režimu utvrđenom važećom Direktivom 96/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 1996. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije te u kojoj društvo ima učinkovitu i trajnu poveznicu s gospodarstvom.

Odobalna proizvodnja električne energije na odobalnom državnom području BE podliježe koncesiji i obvezi uspostave zajedničkog pothvata s društvom iz države članice odnosno sa stranim društvom iz zemlje koja ima režim sličan onome iz Direktive 2003/54/EZ, posebno u pogledu uvjeta u pogledu odobrenja i odabira. Osim toga, to bi društvo trebalo imati središnju upravu ili glavni ured u državi članici odnosno u zemlji koja ispunjava prethodno navedene kriterije te u kojoj ima učinkovitu i trajnu povezanost s gospodarstvom.

Za izgradnju električnih vodova kojima se odobalno mjesto proizvodnje povezuje s prijenosnom mrežom Elije obvezno je odobrenje, a društvo mora ispuniti prethodno navedene uvjete, osim uvjeta za uspostavu zajedničkog pothvata.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: za opskrbu električnom energijom koju provodi posrednik s klijentima iz BE koji su povezani na nacionalnu mrežu odnosno na izravnu liniju s nominalnim naponom većim od 70 000 V obvezno je odobrenje. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u EGP-u.

Postojeće mjere:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer;

i Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de la câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont instalés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau kontinentalni, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d' Plants ou d'ouvrages relevant de la Legaltion belge;

Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; i

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel

FI: Maakaasumarkkinalaki (Zakon o tržištu prirodnog plina) (508/2000);

Maakaasumarkkinalaki (Zakon o tržištu prirodnog plina) (587/2017); i

Sähkömarkkinalaki (Zakon o tržištu električne energije) 588/2013.

FR: Zakonik o energiji (L111-5, L111-53).

PT: Električna energija: Uredba sa zakonskom snagom 215-A/2012 i Uredba sa zakonskom snagom 215-B/2012, 8. listopada.

(c) Goriva, plin, sirova nafta ili naftni derivati (ISIC 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 (dio), 887 (osim savjetodavnih i konzultantskih usluga))

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata: i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U FI: radi energetske sigurnosti sprečava se kontrola ili vlasništvo stranih osoba ili poduzeća nad terminalom za ukapljeni prirodni plin (dalje u tekstu „LNG") (uključujući one dijelove terminala za LNG koji se upotrebljavaju za skladištenje ili uplinjavanje LNG-a).

U FR: radi nacionalne energetske sigurnosti samo društva u kojima 100 % udjela u kapitalu drže francuska država, neka druga organizacija iz javnog sektora ili ENGIE mogu biti vlasnici sustava prijenosa ili distribucije plina te upravljati njima.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: za usluge skladištenja plinova u rasutom stanju, u pogledu vrsta pravnih subjekata i postupanja prema javnim ili privatnim subjektima kojima je BE dodijelila isključiva prava. Za usluge skladištenja plinova u rasutom stanju obvezan je poslovni nastan u EU-u (CPC 742 (dio)).

U BG: za transport cjevovodima, pohranu i skladištenje nafte i prirodnog plina, uključujući prijevoz u tranzitu (CPC 71310, 742 (dio)).

U PT: Za prekogranično pružanje usluga pohrane i skladištenja goriva prevezenih cjevovodima (prirodni plin). Također, koncesije koje se odnose na prijenos, distribuciju i podzemnu pohranu prirodnog plina te prihvat, skladištenje i uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina na terminalima za LNG dodjeljuju se u okviru ugovora o koncesiji na temelju javnih poziva na podnošenje ponuda (CPC 7131, 7422).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: prijevoz prirodnog plina i drugih goriva cjevovodima podliježe uvjetu u pogledu odobrenja. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkoj ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u državi članici (u skladu s člankom 3. propisa Arrêté Royal od 14. svibnja 2002.).

Ako zatraži odobrenje, društvo mora:

(a) biti uspostavljeno u skladu s belgijskim zakonodavstvom, sa zakonodavstvom druge države članice ili sa zakonodavstvom treće zemlje koja je preuzela obveze za zadržavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 98/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina; i

(b) imati administrativno središte, glavni poslovni nastan ili glavni ured u državi članici odnosno u trećoj zemlji koja je preuzela obveze za održavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 98/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina, uz uvjet da djelatnost tog poslovnog nastana ili glavnog ureda predstavlja učinkovitu i trajnu poveznicu s gospodarstvom dotične zemlje (CPC 7131).

Općenito, opskrba prirodnim plinom klijenata s poslovnim nastanom u BE (klijenti su i društva za distribuciju i potrošači čija ukupna kombinirana potrošnja plina iz svih točaka opskrbe iznosi najmanje 1 milijun kubičnih metara godišnje) podliježe pojedinačnom odobrenju koje dodjeljuje ministar, osim ako je dobavljač društvo za distribuciju koje upotrebljava vlastitu distribucijsku mrežu. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u državi članici.

U CY: za prekogranično pružanje usluga pohrane i skladištenja goriva prevezenih cjevovodima te maloprodaju loživog ulja i plina u boci, osim naručivanja poštom (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

Postojeće mjere:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; i

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (članak 8.2.).

BG: Zakon o energetici.

CY: Zakon o uređivanju tržišta električne energije iz 2003.;

Zakon 122(I)/2003 kako je izmijenjen zakonima 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206 (I)/2015 i 18(I)/2017;

Zakoni o uređivanju tržišta plina iz 2004. 2007.;

Zakon o nafti (cjevovodi), poglavlje 273. Ustava Republike Cipra;

Zakon o nafti L.64(I)/1975; i

Zakoni o specifikacijama nafte i goriva iz 2003. 2009.

FI: Maakaasumarkkinalaki (Zakon o tržištu prirodnog plina) (508/2000); i

Maakaasumarkkinalaki (Zakon o tržištu prirodnog plina) (587/2017).

FR: Zakonik o energiji (L111-5, L111-53).

PT: Prirodni plin: Uredba sa zakonskom snagom 230/2012 i Uredba sa zakonskom snagom 231/2012, 26. listopada;

Električna energija: Uredba sa zakonskom snagom 215-A/2012 i Uredba sa zakonskom snagom 215-B/2012, 8. listopada; i

Sirova nafta/naftni derivati: Uredba sa zakonskom snagom 31/2006, 15. veljače.

(d) Nuklearna energija (ISIC 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 (dio); CPC 887)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U DE: Za proizvodnju, preradu ili prijevoz nuklearnog materijala te proizvodnju ili distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U AT i FI: za proizvodnju, preradu, distribuciju ili prijevoz nuklearnog materijala te proizvodnju ili distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor, zahtjevi u pogledu rezultata:

U HU i SE: Za preradu nuklearnih goriva i proizvodnju električne energije iz nuklearnog materijala.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: Za proizvodnju, preradu ili prijevoz nuklearnog materijala te proizvodnju ili distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala.

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor:

U BG: za obradu materijala za fisiju i fuziju ili materijala iz kojih se oni dobivaju, kao i na trgovinu tim materijalima, na održavanje i popravak opreme i sustava u objektima za proizvodnju nuklearne energije, na prijevoz tih materijala te otpadaka i otpadnih tvari iz njihove obrade, na upotrebu ionizirajuće radijacije te na sve ostale usluge povezane s upotrebom nuklearne energije u miroljubive svrhe (uključujući, među ostalim, usluge inženjerstva i savjetovanja te usluge povezane sa softverom).

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman:

U FR: Te djelatnosti moraju biti u skladu s obvezama iz Sporazuma Euratoma.

Postojeće mjere:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (Ustavni zakon o Austriji bez nuklearne energije), BGBl. I. br. 149/1999.

BG: Zakon o sigurnoj upotrebi nuklearne energije.

FI: Ydinenergialaki (Zakon o nuklearnoj energiji) (990/1987).

HU: Zakon CXVI. iz 1996. o nuklearnoj energiji; i

Uredba vlade br. 72/2000 o nuklearnoj energiji.

SE: Švedski zakonik o okolišu (1998:808); i

Zakon o nuklearnim aktivnostima (1984:3).

II-EU-21 – Ostale usluge koje nisu drugdje uključene

Sektor – podsektor:	Ostale usluge koje nisu drugdje uključene
Industrijska klasifikacija:	CPC 9703, 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 85990 (dio)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman
	Tretman najpovlaštenije nacije
	Zahtjevi u pogledu rezultata
	Viša uprava i upravni odbor
Poglavlje:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

EU zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na sljedeće:

(a) Pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara (CPC 9703)

U pogledu ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor; i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U DE: Samo pravne osobe osnovane na temelju javnog prava mogu upravljati grobljem. Izgradnja groblja i upravljanje njima te pružanje usluga povezanih s pogrebima mogu se provoditi kao javne usluge.

U CY i SI: Pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara.

U SE: Monopol Švedske crkve ili lokalnog tijela vlasti na usluge kremiranja i pogrebne usluge.

(b) Ostale usluge povezane s poslovanjem

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U LT: državno poduzeće „Infostruktura” ima isključiva prava za pružanje sljedećih usluga: prijenos podataka sigurnom državnom mrežom za prijenos podataka, dodjela internetskih adresa koje završavaju s „gov.lt” i certificiranje elektroničkih blagajni.

Postojeće mjere:

LT: Vladina rezolucija od 28. svibnja 2002. br. 756 o odobrenju standardnog postupka za utvrđivanje cijena i tarifa za monopolističku robu i usluge koje pružaju državna poduzeća i javne institucije koje su osnovala ministarstva, vladine institucije i okružni guverneri i koji su im dodijeljeni.

Dodatak II.-B

REZERVE KOJE SE ODNOSE NA BUDUĆE MJERE

POPIS MEKSIKA

Rezerve primjenjive na središnjoj razini

II-MX-1

Sektor: Svi

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (članak 11.6.)

Razina vlasti: Središnja

Opis: Prekogranična trgovina uslugama

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere kojima se ograničava stjecanje, prodaja ili drugo ustupanje obveznica, rizničnih zapisa ili druge vrste dužničkih vrijednosnih papira koje izdaju središnja, regionalna ili lokalna vlada.

Postojeće mjere:

II-MX-2

Sektor: Svi

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Predmetne obveze: Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)

Razina vlasti: Središnja

Opis: Ulaganje

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere kojima se zahtijeva da većina upravnog odbora poduzeća iz Europske unije koje je obuhvaćeno ulaganje ili njegova povjerenstva bude određenog državljanstva ili ima boravište na državnom području Meksika, pod uvjetom da taj zahtjev bitno ne narušava sposobnost ulagatelja da izvršava kontrolu nad vlastitim ulaganjem.

Postojeće mjere:

II-MX-3

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Nafta i drugi ugljikovodici
	električna energija
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
	Zahtjevi u pogledu rezultata (članak 10.9.)
	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Meksiko zadržava pravo donošenja mjera u pogledu aktivnosti navedenih u rezervama I-MX-14 i I-MX-15 iz Dodatka I.-B-1. u provedbi Odluke o donošenju Zakona o državnom javnom poduzeću, Saveznom povjerenstvu za električnu energiju; Zakona o državnom javnom poduzeću, Petróleos Mexicanos; Zakona o sektoru električne energije; Zakona o sektoru ugljikovodika; Zakona o energetskom planiranju i tranziciji; Zakona o biogorivima; Zakona o geotermalnoj energiji i Zakona o Nacionalnom povjerenstvu za energiju; o izmjeni nekoliko odredaba Zakona o meksičkom naftnom fondu za stabilizaciju i razvoj; i o izmjeni, dodavanju i stavljanju izvan snage nekoliko odredaba Organskog zakona o saveznoj javnoj upravi, objavljenih u Službenom listu 18. ožujka 2025. Kad budu donesene, takve se mjere smatraju postojećim nesukladnim mjerama navedenima u Dodatku I.-B-1. i podložnima članku 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) stavcima 1. i 3. Podrazumijeva se da su nesukladni aspekti bilo koje takve provedbene mjere ograničeni u mjeri u kojoj je to dopušteno takvom odlukom te bilo kojom provedbenom mjerom donesenom u skladu s ovom rezervom.

Meksiko dopušta privatna ulaganja isključivo putem ugovornih sporazuma za istraživanje i proizvodnju nafte i drugih ugljikovodika, kao i za javnu uslugu prijenosa i distribucije električne energije.

Ako se meksičko pravo izmijeni tako da je u okviru njega dopušteno ulaganje na način koji se razlikuje od onog opisanog u drugom odlomku ili tako da je u okviru njega dopuštena prodaja imovine ili vlasničkog udjela u poduzeću koje se bavi djelatnostima utvrđenima u drugom odlomku, Meksiko zadržava pravo na uvođenje ograničenja za ta ulaganja.

Sva ograničenja uvedena u skladu s trećim odlomkom smatraju se postojećim nesukladnim mjerama navedenima u Dodatku I.-B-1. i podložnima članku 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) stavcima 1. i 3.

Meksiko potvrđuje načelo koje se odražava u člancima 25., 27. i 28. Političkog ustava Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), odnosno da su istraživanje i proizvodnja nafte i drugih ugljikovodika, planiranje nacionalnog sustava opskrbe električnom energijom i kontrola nad njim te javna usluga prijenosa i distribucije električne energije rezervirani za državu.

Postojeće mjere:

Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 25., 27. i 28.

Zakon o državnom javnom poduzeću, Saveznom povjerenstvu za električnu energiju (Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad).

Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera).

Zakon o sektoru ugljikovodika (Ley del Sector Hidrocarburos).

Zakon o državnom javnom poduzeću, Petróleos Mexicanos (Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos).

Zakon o sektoru električne energije (Ley del Sector Eléctrico).

Zakon o energetskom planiranju i tranziciji (Ley de Planeación y Transición Energética).

II-MX-4

Sektor:	Usluge zabavnog sadržaja
Podsektor:	Usluge za rekreaciju i razonodu
Industrijska klasifikacija:	CMAP 949104 Ostale privatne usluge za rekreaciju i razonodu (ograničeno na usluge kockarnica i kladionica)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članci 10.8. i 11.7.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere povezane s ulaganjem u usluge kockarnica i kladionica ili pružanje tih usluga.

Postojeće mjere:

II-MX-5

Sektor:	Pitanja manjina
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere kojima se dodjeljuju prava ili prednosti skupinama koje su u socijalno ili gospodarski nepovoljnom položaju.

Postojeće mjere:

Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 4.

II-MX-6

Sektor:	socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članci 10.7. i 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članci 10.8. i 11.7.)
	Zahtjevi u pogledu rezultata (članak 10.9.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere u vezi s obavljanjem javnih službi izvršavanja zakonodavstva i izvršenja kazni te sljedećih usluga u mjeri u kojima su one socijalne usluge ustrojene ili zadržane za javne svrhe: sigurnost ili osiguranje dohotka, socijalna sigurnost ili osiguranje, socijalna skrb, javno obrazovanje, javno osposobljavanje, zdravlje i skrb za djecu.

Postojeće mjere:

Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 4., 17., 18., 25., 26., 28. i 123.

II-MX-7

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Specijalizirano osoblje
Industrijska klasifikacija:	CMAP 951023 Ostale stručne, tehničke i specijalizirane usluge (ograničeno na kapetane brodova, zrakoplovne pilote, zapovjednike brodova, brodske strojare, brodske mehaničare, upravitelje zračnih luka (*comandantes de aeródromos*), lučke kapetane, lučke peljare i posadu na brodovima ili zrakoplovima pod meksičkom zastavom)
Predmetne obveze:	Lokalna prisutnost (članak 11.5.)
	Nacionalni tretman (članak 11.6.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članak 11.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere koje se odnose na specijalizirano osoblje. Samo meksički državljani po rođenju mogu biti:

kapetani, piloti, zapovjednici brodova, strojari, mehaničari i članovi posade na brodovima ili zrakoplovima pod meksičkom zastavom; i

lučki peljari, lučki kapetani i upravitelji zračnih luka.

Postojeće mjere:

Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članak 32.

II-MX-8

Sektor:	Svi
Podsektor:	Telegrafske, radiotelegrafske i poštanske usluge
	Izdavanje novčanica i kovanica
	Kontrola, inspekcija i nadzor morskih luka i luka unutarnjih voda
	Kontrola, inspekcija i nadzor zračnih luka i helidroma
	Nuklearna energija, uključujući istraživanje, iskorištavanje i zaradu na radioaktivnim materijalima.
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
	Tretman najpovlaštenije nacije (članak 10.8.)
	Zahtjevi u pogledu rezultata (članak 10.9.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Ulaganje

Djelatnosti navedene na popisu u nastavku rezervirane su za državu i u skladu s meksičkim pravom zabranjeno je ulaganje privatnog kapitala. Ako Meksiko dopusti sudjelovanje privatnih ulaganja u tim djelatnostima putem ugovora o pružanju usluga, koncesija, kreditnih aranžmana ili druge vrste ugovornih sporazuma, neće se smatrati da to sudjelovanje utječe na rezervu za te djelatnosti.

Ako se meksičko pravo izmijeni tako da ulaganje privatnog kapitala u djelatnost s popisa u nastavku bude dopušteno, Meksiko može uvesti ograničenja na sudjelovanje stranih ulaganja i ta će se ograničenja smatrati postojećim nesukladnim mjerama navedenima u Dodatku I.-B-1 i podložnima članku 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) stavcima 1. i 3. Meksiko može uvesti ograničenja i na sudjelovanje stranog vlasničkog kapitala pri prodaji imovine ili vlasničkog udjela poduzeća koje se bavi djelatnostima s popisa u nastavku te se ta ograničenja smatraju postojećim nesukladnim mjerama kako su utvrđene u Prilogu I., podložnima članku 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) stavcima 1. i 3.

(a) Telegrafske, radiotelegrafske i poštanske usluge;

(b) izdavanje novčanica i kovanica;

(c) kontrola, inspekcija i nadzor morskih luka i luka unutarnjih voda;

(d) kontrola, inspekcija i nadzor zračnih luka i helidroma; i

(e) nuklearna energija ([1]).

Postojeće mjere:

Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 25. i 28.

Zakon o Meksičkoj banci (Ley del Banco de México).

Zakon o Meksičkoj instituciji za valutu (Ley de la Casa de Moneda de México).

Zakon o novcu Sjedinjenih Meksičkih Država (Ley Monetaria de los Estados Unidos Mexicanos).

Zakon o plovidbi i pomorskoj trgovini (Ley de Navegación y Comercio Marítimos).

Zakon o lukama (Ley de Puertos).

Zakon o zračnim lukama (Ley de Aeropuertos).

Zakon o telekomunikacijama i emitiranju (Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión).

Dekret o osnivanju decentralizirane agencije Navigacijske službe za meksički zračni prostor, SENEAM (akronim španjolskog naziva) (Decreto que crea el Organismo Desconcentrado de Servicios a la Navegación en el Espacio Aéreo Mexicano, SENEAM).

Zakon o općim komunikacijskim sredstvima (Ley de Vías Generales de Comunicación).

Zakon o Meksičkoj poštanskoj službi (Ley del Servicio Postal Mexicano), glava I., poglavlje III.

Zakon o stranim ulaganjima (Ley de Inversión Extranjera).

([1]) Za potrebe ovog unosa nuklearna energija uključuje istraživanje, iskorištavanje i zaradu na radioaktivnim materijalima.

II-MX-9

Sektor:	rudarstvo
Podsektor:	djelatnosti povezane s litijem
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 10.7.)
	Zahtjevi u pogledu rezultata (članak 10.9.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 10.10.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Ulaganje

Djelatnosti povezane s litijem, uključujući istraživanje i iskorištavanje litija, rezervirane su za državu i u skladu s meksičkim pravom zabranjeno je ulaganje privatnog kapitala. Ako Meksiko dopusti sudjelovanje privatnih ulaganja u tim djelatnostima putem ugovora o pružanju usluga, koncesija, kreditnih aranžmana ili druge vrste ugovornih sporazuma, neće se smatrati da to sudjelovanje utječe na zadržavanje tih djelatnosti za državu.

Ako se meksičko pravo izmijeni tako da ulaganje privatnog kapitala u djelatnost povezanu s litijem bude dopušteno, Meksiko može uvesti ograničenja na sudjelovanje stranih ulaganja i ta će se ograničenja smatrati postojećim nesukladnim mjerama navedenima u Dodatku I.-B-1. i podložnima članku 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) stavcima 1. i 3. Meksiko može uvesti ograničenja i na sudjelovanje stranog vlasničkog kapitala pri prodaji imovine ili vlasničkog udjela poduzeća koje se bavi djelatnostima povezanima s litijem te se ta ograničenja smatraju postojećim nesukladnim mjerama kako su utvrđene u Prilogu I., podložnima članku 10.12. (Nesukladne mjere i iznimke) stavcima 1. i 3.

Postojeće mjere:

Politički ustav Sjedinjenih Meksičkih Država (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), članci 27. i 28.

Zakon o rudarstvu (Ley de Minería).

II-MX-10

Sektor:	Svi
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Predmetne obveze:	Tretman najpovlaštenije nacije (članak 10.8.)
Razina vlasti:	Središnja
Opis:	Ulaganje

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere kojima se odobrava različiti tretman zemljama na temelju svih bilateralnih ili multilateralnih međunarodnih sporazuma koji su bili na snazi prije datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu. To se ne odnosi na mjere kojima se odobrava različit tretman u odnosu na:

(a) istraživanje i proizvodnju energenata, kao i distribuciju i prijenos plina i električne energije te stavljanje na tržište, uključujući veleprodaju ili maloprodaju, energenata, i

(b) djelatnosti povezane s litijem, uključujući istraživanje i iskorištavanje litija.

Meksiko zadržava pravo donositi ili provoditi mjere kojima se odobrava različiti tretman zemljama na temelju svih međunarodnih sporazuma koji su na snazi ili su potpisani nakon datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu, a koji se odnose na:

(a) zračni prijevoz;

(b) ribarstvo; ili

(c) pomorska pitanja, uključujući spašavanje.

PRILOG III.

OBVEZE U POGLEDU PRISTUPA TRŽIŠTU

NAPOMENE S OBJAŠNJENJIMA

1. U rasporedu stranke u dodacima ovom Prilogu utvrđuju se obveze u pogledu pristupa tržištu koje ta stranka preuzima u skladu s člancima 10.6. (Pristup tržištu) ili 11.4. (Pristup tržištu).

2. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „CMAP" znači brojevi Meksičke klasifikacije djelatnosti i proizvoda (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos) kako ih je utvrdio Nacionalni institut za statistiku i geografiju (Instituto Nacional de Estadística y Geografía) u Meksičkoj klasifikaciji djelatnosti i proizvoda (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos), 1994.;

(b) „CPC" znači brojevi Središnje klasifikacije proizvoda kako ih je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, privremena Središnja klasifikacija proizvoda, 1991.; i

(c) „ISIC" znači brojevi Međunarodne standardne industrijske klasifikacije svih gospodarskih djelatnosti kako ih je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV. 3.1, 2002.

3. Gospodarske djelatnosti u sektorima ili podsektorima koje su obuhvaćene ovim Sporazumom, ali nisu upisane u raspored nisu obuhvaćene obvezama u pogledu pristupa tržištu iz točke 1.

4. Rasporedom stranke ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju GATS-a.

5. U svakom unosu u rasporedu navedeni su sljedeći elementi:

(a) „sektor" se odnosi na općeniti sektor za koji se radi unos;

(b) „podsektor" se odnosi na specifični sektor ili djelatnost u kojima se preuzimaju obveze u skladu s, ako je primjenjivo, CMAP-om, CPC-om ili ISIC-om;

(c) „ograničenja u pristupu tržištu" odnosi se na konkretna primjenjiva ograničenja, uključujući mogućnost zadržavanja postojećih mjera ako je tako određeno ili donošenja novih ili restriktivnijih mjera ako nema obveza u pogledu pristupa tržištu, koja nisu u skladu s obvezama utvrđenima u člancima 10.6. (Pristup tržištu) ili 11.4. (Pristup tržištu).

6. Pri tumačenju unosa razmatraju se svi njegovi elementi.

7. Obveza preuzeta na razini Europske unije primjenjuje se na mjeru Europske unije i države članice na nacionalnoj razini te mjeru vlasti države članice, osim ako se obveza ne primjenjuje na određenu državu članicu.

8. Obveza preuzeta na nacionalnoj razini Meksika ili države članice Europske unije primjenjuje se na mjeru vlasti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini te zemlje.

9. Ovaj Prilog sadržava samo ograničenja u pristupu tržištu koja su nediskriminirajuća.

10. Podrazumijeva se da sljedeće mjere ne predstavljaju ograničenja u pristupu tržištu u smislu članaka 10.6. (Pristup tržištu) i 11.4. (Pristup tržištu), pod uvjetom da su nediskriminirajuće:

(a) mjere kojima se zahtijeva odvajanje vlasništva nad infrastrukturom od vlasništva nad robom ili uslugama koje se pružaju tom infrastrukturom radi osiguranja poštenog tržišnog natjecanja, primjerice u području energetike, prometa i telekomunikacija;

(b) mjere kojima se ograničava koncentracija vlasništva radi osiguravanja poštenog tržišnog natjecanja;

(c) mjere kojima se nastoji očuvati i zaštititi prirodne resurse i okoliš, uključujući ograničenje dostupnosti, broja i opsega dodijeljenih koncesija te određivanje moratorija ili zabrane;

(d) mjere kojima se ograničava broj dodijeljenih odobrenja zbog tehničkih ili fizičkih ograničenja, na primjer telekomunikacijskih spektara i frekvencija; ili

(e) mjere kojima se zahtijeva da određeni postotak dioničara, vlasnika, partnera ili direktora poduzeća mora biti kvalificiran ili se baviti određenim zanimanjem kao što su pravnici ili računovođe.

11. U rasporedu Europske unije upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

AT Austrija

BE Belgija ([1])

BG Bugarska

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EE Estonija

EEA Europski gospodarski prostor

EL Grčka

ES Španjolska

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

FI Finska ([2])

FR Francuska

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT Italija

LT Litva

([1]) Za potrebe rezervi Belgije središnjom razinom vlasti obuhvaćene su savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti.

([2]) Za potrebe rezervi Finske regionalna razina vlasti znači Ålandski otoci.

LU Luksemburg

LV Latvija

MT Malta

NL Nizozemska

PL Poljska

PT Portugal

RO Rumunjska

SE Švedska

SI Slovenija

SK Slovačka

12. Za potrebe rasporeda Meksika, u stupcu „Ograničenja u pristupa tržištu”:

(a) „1.” se odnosi na pružanje usluge s područja Europske unije na državno područje Meksika;

(b) „2.” se odnosi na pružanje usluge osobe iz Europske unije osobi iz Meksika na području Europske unije;

(c) „3.” se odnosi na pružanje usluge ulagatelja iz Europske unije na državnom području Meksika ili na obuhvaćeno ulaganje;

(d) „4.” se odnosi na pružanje usluge fizičke osobe iz Europske unije na državnom području Meksika.

Dodatak III.-A

OBVEZE U POGLEDU PRISTUPA TRŽIŠTU

RASPORED EU-a

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
III-EU-1 – Svi sektori	
Komercijalna prisutnost	U pogledu ulaganja: U EU: pri prodaji ili ustupanju svojih vlasničkih udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili postojećem vladinu tijelu koje pruža zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi ili usluge obrazovanja (CPC 93, 92) svaka država članica za ulagatelje iz Meksika ili njihova ulaganja može uvesti zabranu ili ograničenja u pogledu vlasništva nad tim udjelima ili imovinom te u pogledu mogućnosti vlasnika tih udjela ili imovine da izvršavaju kontrolu nad poduzećima koja iz njih proizlaze. U vezi s tom prodajom ili drugim ustupanjem svaka država članica može donijeti ili zadržati mjere kojima se ograničava broj dobavljača.
	U pogledu ulaganja: U EU: usluge koje se smatraju javnim komunalnim uslugama na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima. Javne komunalne usluge postoje u sektorima kao što su povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja, usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima, usluge tehničkog ispitivanja i analize, usluge u području okoliša, zdravstvene usluge, usluge prijevoza te pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza. Isključiva prava za te usluge često se dodjeljuju privatnim subjektima, na primjer subjektima koji imaju koncesije javnih tijela, podložno određenim obvezama u pogledu usluga. S obzirom na to da javne komunalne službe često postoje i na razini nižoj od središnje, detaljan i iscrpan popis na razini pojedinih sektora ne bi bio praktičan. Ova se rezerva ne primjenjuje na telekomunikacijske usluge te na računalne i srodne usluge. U BG: određene gospodarske djelatnosti povezane s iskorištavanjem ili upotrebom državne ili javne imovine podliježu koncesijama koje se dodjeljuju prema odredbama Zakona o koncesijama. Komercijalna društva u kojima je udio države ili općine u kapitalu veći od 50 % ne mogu izvršavati transakcije u svrhu prodaje dugotrajne imovine društva, sklapati ugovore o stjecanju udjela, zakupu, zajedničkim djelatnostima, kreditu, osiguranju potraživanja niti preuzimati obveze na temelju mjenica bez ovlaštenja ili dopuštenja Agencije za privatizaciju ili drugih državnih ili regionalnih tijela, ovisno o tome koje je tijelo nadležno. Ova rezerva ne primjenjuje se na rudarstvo i vađenje jer se na njih primjenjuje posebna rezerva. U HU: komercijalna prisutnost treba biti u obliku društva s ograničenom odgovornošću, dioničkog društva ili predstavništva. Početni ulazak na tržište u obliku podružnice dopušten je samo za financijske usluge. U IT: stjecanje udjela u kapitalu društava koja posluju u području obrane i nacionalne sigurnosti te stjecanje strateške imovine u području usluga prijevoza, telekomunikacija i energetike mogu podlijegati odobrenju ureda Predsjedništva Vijeća ministara.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U IT: država može izvršavati određene posebne ovlasti u poduzećima koja posluju u području obrane i nacionalne sigurnosti i koja se bave određenim djelatnostima od strateške važnosti u području energetike, prometa i komunikacija. To se odnosi na sve pravne osobe koje se bave djelatnostima od strateške važnosti u području obrane i nacionalne sigurnosti, a ne samo na privatizirana društva. Ako postoji prijetnja ozbiljne ugroze ključnih interesa obrane i nacionalne sigurnosti, vlada ima posebne ovlasti: (a) uvesti posebne uvjete za kupnju dionica; (b) uložiti veto na donošenje odluka koje se odnose na posebne radnje, primjerice prijenose, spajanja, razdvajanja i promjene djelatnosti; ili (c) odbiti stjecanje udjela ako kupac želi steći razinu udjela u kapitalu kojom bi se mogli ugroziti interesi obrane i nacionalne sigurnosti. Predmetno društvo mora obavijestiti ured predsjednika vlade o svim odlukama, aktima i transakcijama (prijenosi, spajanja, razdvajanja, promjene djelatnosti, ukidanja) koji se odnose na stratešku imovinu u područjima energetike, prometa i telekomunikacija. Osobito je obvezno obavijestiti o stjecanjima od strane fizičkih ili pravnih osoba koje nisu iz EU-a, a kojima te osobe preuzimaju kontrolu nad društvom. Predsjednik vlade može izvršavati posebne ovlasti: (a) uložiti veto na svaku odluku, akt i transakciju koja predstavlja iznimnu prijetnju ozbiljne ugroze javnog interesa u pogledu sigurnosti mreža i opskrbe te upravljanja njima; (b) uvesti posebne uvjete radi jamčenja javnog interesa; ili (c) odbiti stjecanje u iznimnim okolnostima u kojima su ugroženi ključni državni interesi. Zakonom su utvrđeni kriteriji na temelju kojih se ocjenjuju stvarne ili iznimne prijetnje ozbiljne ugroze te uvjeti i postupci izvršenja posebnih ovlasti. U LT: vlada može preispitati i uvesti ograničenja u vezi s ulaganjima u poduzeća od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost u pogledu vlasništva (udio kapitala u vlasništvu privatnog državljanina ili strane osobe u skladu s interesima nacionalne sigurnosti); ulaganjima u poduzeća, sektore i objekte od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost; te postupcima i kriterijima za utvrđivanje sukladnosti potencijalnih nacionalnih ulagatelja i potencijalnih sudionika u poduzeću.
Stjecanje nekretnina	U pogledu ulaganja: U HU: bez obveze za stjecanje imovine u državnom vlasništvu. U DK: stjecanje poljoprivrednog zemljišta od strane fizičkih ili pravnih osoba uređeno je danskim Zakonom o poljoprivrednim gospodarstvima, kojim se za sve osobe, Dance ili strance, uvode ograničenja na stjecanje poljoprivredne imovine. U skladu s tim sve fizičke ili pravne osobe koje žele steći poljoprivrednu nekretninu moraju ispunjavati uvjete iz tog zakona.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
Oružje, streljivo i vojni materijal	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: bez obveze za proizvodnju ili distribuciju oružja, streljiva i vojnog materijala ili trgovinu njima. Ratni materijal ograničen je na proizvode koji su namijenjeni i izrađeni isključivo za vojnu upotrebu u vezi s ratovanjem ili obranom.
III-EU-2 – Profesionalne usluge (sve profesije osim zdravstvenih)	
Pravne usluge (CPC 861 (dio)), uključujući usluge patentnih zastupnika ([1])	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: osim SE, bez obveze u odnosu na pružanje usluga pravnog savjetovanja te izdavanja pravnih potvrda, dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravnici kojima su povjerene javne funkcije, primjerice bilježnici, *huissiers de justice* ili drugi *officiers publics et ministériels*, te u odnosu na usluge koje pružaju sudski izvršitelji koje imenuje vlada službenim aktom (CPC 861 (dio), 87902 (dio)). U CZ: za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Strani pravnici primljeni u češku odvjetničku komoru imaju pravo pružati pravne usluge u području prava zemlje u kojoj su stekli pravo na pružanje pravnih usluga i u području međunarodnog prava. U DK: na pružanje pravnih usluga pod nazivom „advokat” (pravnik) primjenjuju se određeni zahtjevi ([2]). U FR: zastupanje pred sudom Cour de Cassation i tijelom Conseil d'Etat podliježe kvotama. U HU: strani pravnici mogu pružati usluge pravnog savjetovanja u području prava matične zemlje i međunarodnog prava u partnerstvu s mađarskim pravnikom ili odvjetničkim društvom. Komercijalna prisutnost trebala bi biti u obliku partnerstva s mađarskim odvjetnikom (*ügyvéd*) ili odvjetničkim uredom (*ügyvédi iroda*).
	U pogledu ulaganja: U AT: bez obveze za poslovni nastan za pružanje usluga u području međunarodnog javnog prava i prava matične zemlje; pružanje pravnih usluga u području međunarodnog javnog prava i prava matične zemlje dopušteno je samo na prekograničnoj osnovi. U BG, CY, CZ, DE, DK, EL, EE, ES, FR, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO i SK: Primjenjuju se zahtjevi nediskriminacije u pogledu pravnog oblika. U BG: ime odvjetničkog društva sadržava samo imena registriranih partnera. U FR: u odvjetničkom društvu koje pruža usluge u području francuskog prava ili prava Unije na udjele i glasačka prava mogu se primjenjivati količinska ograničenja povezana s profesionalnom djelatnošću partnera.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U LT: neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za pravnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, na nediskriminirajućoj osnovi. U SI: komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti partneri u odvjetničkom društvu. U SE: samo član Komore može izravno, neizravno ili preko društva pružati usluge odvjetnika, imati udjele u društvu ili biti član društva. Samo član odvjetničke komore može biti član ili zamjenik člana odbora ili zamjenik glavnog direktora, ovlašteni potpisnik ili tajnik društva ili partnerstva.
Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 8621 osim revizorskih usluga, 86213, 86219, 86220)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U CY: pristup je ograničen na fizičke osobe. Obvezno je odobrenje, koje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. Dopuštena su profesionalna udruženja (partnerstva) fizičkih osoba.
	U pogledu ulaganja: U FR: pružanje usluga samo putem SEL-a (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée ili en commandite par actions*), AGC-a (*association de gestion et comptabilité*) ili SCP-a (*société civile professionnelle*) (CPC 86213, 86219, 86220).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U HU: bez obveze za prekogranično pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga. U IT: bez obveze za prekogranično pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga (CPC 86213, 86219, 86220). U SI: bez obveze za prekogranično pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga (CPC 86213, 86219, 86220).
Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U CY: pristup je ograničen na fizičke osobe. Obvezno je odobrenje, koje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. Dopuštena su profesionalna udruženja (partnerstva) fizičkih osoba.
	U pogledu ulaganja: U BE: obvezan je poslovni nastan u BE, u kojem će se obavljati profesionalna djelatnost i čuvati akti, dokumenti i korespondencija povezani s tom djelatnošću. Barem jedan službenik ili direktor u toj poslovnoj jedinici mora biti odobreni revizor.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U BG: Primjenjuju se zahtjevi nediskriminacije u pogledu pravnog oblika. U CZ: samo poduzeće u kojem je najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava rezervirano za državljane CZ ili državljane države članice može biti ovlašteno za obavljanje revizija u CZ. U DE: revizorska društva (*Wirtschaftsprüfungsgesellschaften*) smiju imati isključivo pravne oblike dopuštene u EU-u ili u EGP-u. Javna trgovačka društva i komanditna društva mogu se priznati kao Wirtschaftsprüfungsgesellschaften ako su navedena kao trgovačka društva u trgovačkom registru na temelju svojih fiducijarnih aktivnosti, članak 27. WPO-a (Wirtschaftsprüferordnung). Međutim, revizori iz trećih zemalja registrirani u skladu s člankom 134. WPO-a (Wirtschaftsprüferordnung) mogu obavljati zakonsku reviziju godišnjih fiskalnih izvještaja ili osigurati konsolidirane financijske izvještaje društva sa sjedištem izvan EU-a, čiji su prenosivi vrijednosni papiri ponuđeni za trgovanje na uređenom tržištu. U DK: revizori i revizorska društva koji nisu ovlašteni u skladu s uredbom kojom se provodi Osma direktiva Vijeća 84/253/EEZ od 10. travnja 1984. na temelju Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja ne smiju u ovlaštenim revizorskim društvima imati više od 10 % glasačkih prava. U FI: najmanje jedan revizor u finskim društvima s ograničenom odgovornošću i društvima koja su obvezna obavljati revizije mora imati boravište u EGP-u. Revizor mora biti lokalno ovlašteni revizor ili lokalno ovlašteno revizorsko društvo. U FR: za zakonske revizije: pružanje usluga putem bilo kojeg oblika društva osim SNC-a (*société en nom collectif*) i SCS-a (*société en commandite simple*). U PL: Primjenjuju se zahtjevi u pogledu pravnog oblika. U SK: samo poduzeće u kojem je najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava rezervirano za slovačke državljane ili državljane države članice može biti ovlašteno za obavljanje revizija u SK.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U DE: revizori iz trećih zemalja registrirani u skladu s člankom 134. WPO-a (Wirtschaftsprüferordnung) mogu obavljati zakonsku reviziju godišnjih fiskalnih izvještaja ili osigurati konsolidirane financijske izvještaje društva sa sjedištem izvan EU-a, čiji su prenosivi vrijednosni papiri ponuđeni za trgovanje na uređenom tržištu. U HU i PT: bez obveze za prekograničnu pružanje revizorskih usluga.
Usluge oporezivanja (CPC 863, ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje pripadaju u pravne usluge)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U CY: pristup je ograničen na fizičke osobe. Obvezno je odobrenje, koje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. Dopuštena su profesionalna udruženja (partnerstva) fizičkih osoba. U PL: Primjenjuju se zahtjevi u pogledu pravnog oblika.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U pogledu ulaganja: U FR: pružanje usluga samo putem SEL-a (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée ili en commandite par actions*) ili SCP-a (*société civile professionnelle*).
Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja, inženjerske usluge i usluge integriranog inženjerstva (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U BG: za arhitektonske i inženjerske projekte od nacionalne ili regionalne važnosti strani ulagatelji moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagateljima ili kao njihovi podizvođači (CPC 8671, 8672, 8673).
	U pogledu ulaganja: U FR: arhitekt može pružati arhitektonske usluge samo u okviru jednog od sljedećih pravnih oblika na nediskriminirajućoj osnovi: SA (*société anonyme*) i SARL (*société à responsabilité limitée*), EURL (*entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée*), SCP (*société en commandite par actions*), SCOP (*société coopérative et participative*), SELARL (*société d'exercice libéral à responsabilité limitée*), SELAFA (*société d'exercice libéral à forme anonyme*), SELAS (*société d'exercice libéral*) ili SAS (*société par actions simplifiée*), odnosno kao fizička osoba ili partner u društvu za arhitektonske usluge (CPC 8671).
	Samo u pogledu prekogranične trgovine uslugama: U HR: bez obveze za prekograničnu pružanje usluga urbanističkog planiranja. Planove ili projekte stranih arhitekata, inženjera ili arhitekata urbanista mora potvrditi ovlaštena fizička ili pravna osoba u HR s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).
III-EU-3 – Profesionalne usluge – zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih proizvoda	
Medicinske i stomatološke usluge; usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta, psihologa i paramedicinskog osoblja (CPC 85201, 9312, 9319)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U CZ i MT: bez obveze za pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi, te drugih povezanih usluga (CPC 9312, 9319 (dio)). U FI: bez obveze za pružanje svih javno i privatno financiranih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući medicinske i stomatološke usluge, usluge primalja, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa, osim usluga koje pružaju medicinske sestre (CPC 9312, 93191).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U BG: bez obveze za pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući medicinske i stomatološke usluge, usluge medicinskih sestara, primalja, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa (CPC 9312, 9319 (dio)). U DE: Na registraciju djelatnosti mogu se uvesti geografska ograničenja koja se jednako primjenjuju na državljane i osobe koje nisu državljani. Liječnici, uključujući psihologe, psihoterapeute i stomatologe, moraju se registrirati u regionalnim udruženjima liječnika ili stomatologa u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja (*kassenärztliche ili kassenzahnärztliche Vereinigungen*) ako žele liječiti pacijente osigurane na temelju obveznog zdravstvenog osiguranja. Ta registracija može podlijegati količinskim ograničenjima na temelju regionalne raspodjele liječnika. To se ograničenje ne primjenjuje na stomatologe. Registracija je nužna samo za liječnike koji sudjeluju u sustavu javnog zdravstva. Za medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja pristup je ograničen isključivo na fizičke osobe. Usluge telemedicine mogu se pružati samo u kontekstu primarnog liječenja koje uključuje prethodnu fizičku prisutnost liječnika. Broj pružatelja usluga informacijskih i komunikacijskih tehnologija može se ograničiti kako bi se zajamčili interoperabilnost, kompatibilnost i potrebni sigurnosni standardi (CPC 9312, 93191).
	U pogledu ulaganja: U AT: suradnja liječnika za potrebe ambulantne zdravstvene skrbi, takozvane grupne liječničke prakse, može se osnovati samo u pravnom obliku Offene Gesellschaft (OG) ili Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH). Samo liječnici mogu biti članovi te grupne liječničke prakse. Imaju pravo obavljanja neovisne medicinske djelatnosti, registrirani su u austrijskoj Liječničkoj komori te se aktivno bave medicinom u toj liječničkoj praksi. Druge fizičke ili pravne osobe nisu članovi grupne liječničke prakse i ne primaju dio njezina prihoda ili dobiti (CPC 9312 (dio)). U DE: mogu postojati ograničenja u pogledu pravnog oblika poslovnog nastana potrebnog za pružanje tih usluga (članak 95. SGB-a V).
Veterinarske usluge (CPC 932)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U DE: Usluge telemedicine mogu se pružati samo u kontekstu primarnog liječenja koje uključuje prethodnu fizičku prisutnost veterinara. U DE, DK, ES, LV, NL i SK: Pružanje veterinarskih usluga ograničeno je na fizičke osobe. U IE: Pružanje veterinarskih usluga ograničeno je na fizičke osobe ili partnerstva. U HU: Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: uvjeti na tržištu rada u sektoru.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U pogledu ulaganja: U BG: veterinarske klinike mogu osnovati fizičke ili pravne osobe. U FR: mogući pravni oblici društva za pružanje veterinarskih usluga ograničeni su na SEP (*société en participation*), SCP (*société civile professionnelle*) i SEL (*société d'exercice liberal*).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BE i LV: bez obveze za prekograničnu pružanje veterinarskih usluga.
Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju ljekarnici (CPC 63211)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U BG, EE i ES: zabranjeno je naručivanje farmaceutskih proizvoda poštom. U EE: zabranjena je isporuka lijekova naručenih putem interneta poštom ili kurirskom službom. U DE, DK, EL, ES i LU: Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopuštena je samo fizičkim osobama. U EL: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo ovlaštenim ljekarnicima i društvima koja su osnovali ovlašteni ljekarnici. U FI: bez obveze za maloprodaju farmaceutskih proizvoda. U IT: djelatnost mogu obavljati samo fizičke osobe koje su upisane u registar te pravne osobe u obliku partnerstava u kojima svaki partner mora biti registrirani ljekarnik. U SE: bez obveze za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i opskrbu opće javnosti farmaceutskim proizvodima.
	U pogledu ulaganja: U EU, osim EL, IE, LT, LU i NL: ograničenja broja dobavljača kojima je dopušteno pružati određenu uslugu u određenoj lokalnoj zoni ili na određenom lokalnom području na nediskriminirajućoj osnovi kako bi se spriječila prekomjerna opskrba na područjima s ograničenom potražnjom. U tu bi se svrhu moglo primjenjivati ispitivanje gospodarskih potreba, uzimajući u obzir čimbenike kao što su broj postojećih objekata i učinak na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti te geografska rasprostranjenost. U AT: maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. U BG: Upravitelji ljekarni moraju biti kvalificirani ljekarnici i mogu upravljati samo jednom ljekarnom u kojoj i sami rade. Postoji kvota za broj ljekarni koje jedna osoba može posjedovati.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U BG i EE: maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. U DE: ukupan broj ljekarni po osobi ograničen je na jednu ljekarnu i najviše tri podružnice ljekarni. U ES: nijedan ljekarnik nema više od jedne dozvole. U FR: mora biti odobreno otvaranje ljekarne, a komercijalna prisutnost, uključujući prodaju lijekova javnosti na daljinu upotrebom usluga informacijskog društva, mora imati jedan od pravnih oblika koji su dopušteni na temelju nacionalnog prava na nediskriminirajućoj osnovi: samo SEL (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée ili en commandite par actions*), SNC (*société en noms collectifs*), ili SARL (*société à responsabilité limitée*). U MT: jedna osoba ne može imati više od jedne dozvole na svoje ime u nekom gradu ili selu (članak 5. stavak 1. Uredbe o dozvolama za ljekarne (LN279/07)), osim ako nema drugih zahtjeva za taj grad ili selo (članak 5. stavak 2. Uredbe o dozvolama za ljekarne (LN279/07)). U PT: U trgovačkim društvima u kojima je kapital podijeljen na dionice one moraju glasiti na ime. Nitko nije istodobno izravno ili neizravno vlasnik, upravitelj ili rukovoditelj više od četiriju ljekarni. U SI: mreža ljekarni u SI obuhvaća javne farmaceutske ustanove u vlasništvu općina i privatne ljekarne koje imaju koncesiju, u kojima većinski vlasnik mora biti ljekarnik po zanimanju.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BG i ES: zabranjeno je naručivanje farmaceutskih proizvoda poštom. U CZ: naručivanje poštom moguće je samo iz država članica. U IE, LT i SI: zabranjeno je naručivanje poštom farmaceutskih proizvoda koji se izdaju na recept.
III-EU-4 – Poslovne usluge – usluge istraživanja i razvoja (CPC 851, 852, 853)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: za usluge istraživanja i razvoja financirane iz javnih izvora za koje sredstva osigurava EU na razini EU-a isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica i poduzećima iz EU-a koja imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u EU-u (CPC 851, 853). Za usluge istraživanja i razvoja financirane iz javnih izvora za koje sredstva osigurava država članica isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima predmetne države članice i poduzećima iz predmetne države članice koja imaju sjedište u toj državi članici (CPC 851, 853). Tom rezervom ne dovodi se u pitanje isključenje javne nabave koju provodi stranka te subvencija trgovini uslugama iz članka 10.5. (Područje primjene), odnosno 11.2. (Područje primjene) ([3]).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	Samo u pogledu prekogranične trgovine uslugama: U RO: bez obveze za prekogranično pružanje usluga istraživanja i razvoja.
III-EU-5 – Poslovne usluge – usluge povezane s nekretninama (CPC 821, 822)	
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U CZ i HU: bez obveze za prekogranično pružanje usluga povezanih s nekretninama.
III-EU-6 – Poslovne usluge – usluge najma ili zakupa	
(a) Usluge najma ili zakupa bez rukovatelja (CPC 831)	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U SE: iznajmljivači ili davatelji u zakup (leasing) automobila i određenih terenskih vozila (*terrängmotorfordon*) bez vozača, koji se iznajmljuju ili daju u zakup razdoblju kraćem od godine dana, obvezni su imenovati osobu koja je, među ostalim, dužna pobrinuti se da se poslovanje odvija u skladu s važećim pravilima i propisima te da se poštuju pravila o sigurnosti prometa na cestama. Odgovorna osoba mora imati boravište u SE.
(b) Usluge najma ili zakupa osobnih i kućanskih artikala bez rukovatelja (CPC 832)	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BE i FR: bez obveze za prekogranično pružanje usluga zakupa ili najma osobnih i kućanskih artikala bez rukovatelja.
III-EU-7 – Poslovne usluge	
(a) Računalne i srodne usluge (CPC 84) ([4])	Ništa
(b) Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja (CPC 864)	Ništa
(c) Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865) i usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	Ništa

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(d) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	U pogledu ulaganja: U FR: za geodetske izmjere pristup je moguć samo putem SEL-a (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée ili en commandite par actions*), SCP-a (*société civile professionnelle*), SA-a (*société anonyme*) i SARL-a (*société à responsabilité limitée*). Za strane ulagatelje obvezno je posebno odobrenje za usluge istraživanja i ispitivanja.
(e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U BG: ispitivanje i analizu sastava i čistoće zraka i vode može provoditi samo Ministarstvo okoliša i voda BG ili njegove agencije u suradnji s Bugarskom akademijom znanosti. U FR i PT: obavljanje djelatnosti biologa ograničeno je na fizičke osobe.
(f) Usluge oglašavanja (CPC 871)	Ništa
(g) Usluge posredovanja u zapošljavanju (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim HU i SE: bez obveze za pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te sestrinskog i drugog osoblja (CPC 87204, 87205, 87206, 87209). U AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SK i SI: bez obveze za poslovni nastan za usluge posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja (CPC 87202). U LV i LT: bez obveze za pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87202). U DE i IT: ograničenja broja pružatelja usluga posredovanja u zapošljavanju. U FR: usluge posredovanja u zapošljavanju mogu podlijegati državnom monopolu. U DE: Savezno ministarstvo rada i socijalnih poslova može izdati uredbu kojom se ograničava posredovanje u zapošljavanju i zapošljavanje osoba koje nisu rezidenti EU-a ili EGP-a za određene djelatnosti (CPC 87202). U AT, BG, CY, CZ, DE, FI, EE, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK i SI: bez obveze za pružanje usluga pronalaženja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203). U IT: ograničenja broja pružatelja usluga pronalaženja uredskog osoblja (87203). U BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK i SI: bez obveze za pružanje usluga traženja izvršnog osoblja (87201).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U pogledu ulaganja: U BE: u Valonskoj regiji usluge posredovanja u zapošljavanju mora pružati posebna vrsta pravnog subjekta koji je redovito osnovan u obliku pravne osobe koja ima komercijalni oblik, bilo na temelju belgijskog prava ili prava neke druge države članice, ili koji djeluje u skladu s takvim pravom, bez obzira na njegov pravni oblik (*régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique*) (CPC 87202). U ES: ograničenja broja pružatelja usluga traženja izvršnog osoblja i usluga posredovanja u zapošljavanju (CPC 87201, 87202).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim BE, HU i SE: bez obveze za prekogranično pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja (CPC 87202). U FR, IE, IT i NL: bez obveze za prekogranično pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju uredskog osoblja (CPC 87203). U IE: bez obveze za prekogranično pružanje usluga traženja izvršnog osoblja (CPC 87201).
(h) Usluge zaštite (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: bez obveze za pružanje usluga zaštite. U DK, HR i HU: bez obveze za pružanje usluga u sljedećim podsektorima: zaštitarske usluge (CPC 87305) u HR i HU, savjetodavne usluge u pogledu sigurnosti (CPC 87302) u HR, zaštitarska služba zračnih luka (CPC 87305 (dio)) u DK i usluge oklopnih vozila (CPC 87304) u HU.
	U pogledu ulaganja: U DK: zahtjev u pogledu boravišta za fizičku osobu koja se prijavljuje za dozvolu pružanja usluga zaštite te za upravitelje i većinu članova upravnog odbora pravnog subjekta koji se prijavljuje za dozvolu pružanja usluga zaštite. Međutim, boravište nije obvezno ako tako nije navedeno u međunarodnim sporazumima ili nalozima koje je izdalo Ministarstvo pravosuđa.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BE, ES, FI, FR i PT: bez obveze za prekogranično pružanje usluga zaštite.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(i) Istražne usluge (CPC 87301)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: osim AT i SE: Bez obveze. U LT i PT: istražne usluge podliježu državnom monopolu.
(j) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	Nema ograničenja.
(k) Fotografske usluge (CPC 875)	Nema ograničenja.
(l) Usluge pakiranja (CPC 876)	Ništa
(m) Usluge kreditnog izvješćivanja, usluge agencija za naplate (CPC 87901, 87902)	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: EU, osim ES, LV i SE: bez obveze za pružanje usluga agencija za naplate i usluga kreditnog izvješćivanja.
(n) Usluge odgovaranja na telefonske pozive (CPC 87903)	Ništa
(o) Usluge umnožavanja (CPC 87904)	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U HU: bez obveze za prekogranično pružanje usluga umnožavanja.
(p) Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U BG: za službene prijevode prevoditeljskih agencija obvezan je ugovor s Ministarstvom vanjskih poslova. U CY: za pružanje usluga službenih prijevoda i ovjere obvezan je upis u registar prevoditelja. U HU: službene prijevode, službene ovjere prijevoda i ovjerene preslike službenih dokumenata na stranim jezicima izrađuje samo Mađarski ured za prijevode i ovjere (OFFI). U PL: samo fizičke osobe mogu biti sudski tumači.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U HR: bez obveze za prekogranično pružanje usluga pismenog i usmenog prevođenja službenih dokumenata.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(q) Usluge sastavljanja popisa adresa i poštanske usluge (CPC 87906)	Ništa
(r) Usluge specijalnog dizajna (CPC 87907)	Ništa
(s) Ostale poslovne usluge koje nisu drugdje navedene (CPC 87909)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U SE: gospodarski plan stambene zadruge potvrđuju najmanje dvije osobe. Tijela u EGP-u javno odobravaju te osobe.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U SE: zalagaonice se osnivaju kao društva s ograničenom odgovornošću ili podružnice.
(t) Usluge popravka povezane s metalnim proizvodima, strojevima i opremom (CPC 886 osim 8868)	Ništa
(u) Održavanje i popravak plovila, opreme za željeznički prijevoz te zrakoplova i njihovih dijelova (CPC 86764 (dio), 86769, 8868)	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim DE, EE i HU: bez obveze za prekogranično pružanje usluga održavanja i popravka prijevozne opreme s mjesta izvan njegova područja. U EU, osim CZ, EE, HU, LU i SK: bez obveze za prekogranično pružanje usluga održavanja i popravaka plovila u prometu unutarnjim plovnim putovima s mjesta izvan njegova područja. U EU, osim EE, HU i LV: bez obveze za prekogranično pružanje usluga održavanja i popravaka morskih plovila s mjesta izvan njegova područja. U EU, osim AT, EE, HU, LV i PL: bez obveze za prekogranično pružanje usluga održavanja i popravaka zrakoplova i njihovih dijelova s mjesta izvan njegova područja (CPC 86764 (dio), 86769, 8868). U EU: samo priznate organizacije s odobrenjem u EU-u mogu provoditi statutarni nadzor i statutarnu certifikaciju brodova u ime država članica. Može se zahtijevati poslovni nastan.
(v) Ostale poslovne usluge (CPC 88493 (dio), 893 (dio), ISIC 37)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U NL: isključivo pravo na žigosanje predmeta od plemenitih kovina trenutačno imaju dva nizozemska državna monopola (CPC 893 (dio)). U CZ: usluge koje se odnose na povrat i upotrebu ambalaže može pružati samo ovlašteno društvo za ambalažu, koje je pravna osoba osnovana kao dioničko društvo (CPC 88493, ISIC 37).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
III-EU-8 – Komunikacijske usluge	
(a) Poštanske i kurirske usluge (CPC 71235 (dio), 73210 (dio), 751 (dio))	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: organizacija razmještaja poštanskih sandučića na javnim prometnicama, izdavanje poštanskih marki i usluge preporučene dostave koje se upotrebljavaju za vrijeme upravnih ili sudskih postupaka mogu se ograničiti u skladu s nacionalnim zakonodavstvom. Mogu se uvesti sustavi dozvola za usluge za koje postoji obveza opće univerzalne usluge. Te dozvole mogu podlijegati posebnim obvezama univerzalnih usluga ili financijskim doprinosima kompenzacijskom fondu.
(b) Telekomunikacije (CPC 752, 753, 754)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U BE: bez obveze za usluge prijenosa satelitskog emitiranja.
III-EU-9 – Graditeljstvo (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518)	Ništa
III-EU-10 – Usluge distribucije	
(a) Usluge distribucije (CPC 3546, 631, 632 osim 63211, 63297, 62276, 621 (dio))	U pogledu ulaganja: U PT: Za otvaranje određenih maloprodajnih objekata i trgovačkih centara primjenjuje se poseban sustav odobrenja. To se odnosi na trgovačke centre koji imaju bruto površinu za zakup od 8 000 m^2 ili više te na maloprodajne objekte koji imaju prodajnu površinu od 2 000 m^2 ili više ako se nalaze izvan trgovačkih centara. Glavni kriterij: doprinos raznovrsnosti komercijalnih ponuda, procjena usluga koje se pružaju kupcima, kvaliteta zapošljavanja i društveno odgovorno poslovanje, integracija u urbanističko okruženje i doprinos ekološkoj učinkovitosti (CPC 631, 632 osim 63211, 63297).
(b) Distribucija farmaceutskih proizvoda (CPC 62117, 62251, 8929)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U FI: bez obveze za distribuciju farmaceutskih proizvoda (CPC 62117, 62251, 8929).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BG: bez obveze za veleprodajnu distribuciju farmaceutskih proizvoda (CPC 62251).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(c) Distribucija alkoholnih pića (CPC 62112 (dio), 62226, 63107, 8929)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U FI: bez obveze za distribuciju alkoholnih pića (CPC 62112 (dio), 62226, 63107, 8929). U SE: Systembolaget AB ima državni monopol na maloprodaju likera, vina i piva (osim bezalkoholnog piva). Alkoholnim pićem smatra se piće s udjelom alkohola većim od 2,25 %. Pivo mora imati udio alkohola veći od 3,5 % (CPC 631 (dio)).
(d) Distribucija duhana (CPC 6222 (dio), 62228, 6310 (dio), 63108)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U AT: samo fizičke osobe mogu zatražiti odobrenje za rad u svojstvu prodavača duhana (CPC 63108). U ES: samo fizičke osobe mogu raditi kao prodavači duhana. Nijedan prodavač duhana nema više od jedne dozvole (CPC 63108). Državni monopol na maloprodaju duhana. U FR: državni monopol na veleprodaju i maloprodaju duhana (CPC 6222 (dio), 6310 (dio)). U IT: za distribuciju i prodaju duhana potrebna je dozvola. Dozvola se izdaje u okviru javnih postupaka. Izdavanje dozvola podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanovništvo i geografska gustoća na postojećim prodajnim mjestima (CPC 6222 (dio), 6310 (dio)).
(e) Distribucija i maloprodaja krutih, tekućih i plinovitih goriva i srodnih proizvoda (CPC 613, 62271, 63297)	U pogledu ulaganja: U CY: bez obveze za usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije i plina koji nije u boci, ako je ulagatelj pod kontrolom fizičke ili pravne osobe iz zemlje koja nije država članica EU-a iz koje potječe više od 5 % EU-ova uvoza nafte ili prirodnog plina.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U CY: bez obveze za prekograničnu maloprodaju loživog ulja i plina u boci, osim za naručivanje poštom.
(f) Ostala distribucija (CPC 621 (dio), 62228, 62251, 62272 (dio), 62276, 63108, 6329 (dio))	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BG: bez obveze za prekograničnu pružanje usluga koje pružaju posrednici u trgovini robom, veleprodajnu distribuciju kemijskih proizvoda, plemenitih metala i dragog kamenja, medicinskih tvari i proizvoda te predmeta za medicinsku upotrebu; duhana i duhanskih proizvoda te alkoholnih pića.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
III-EU-11 – Usluge obrazovanja (CPC 92) (samo privatno financirane usluge)	
	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: ako je stranim pružateljima usluga dopušteno pružanje privatno financiranih usluga obrazovanja, sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnom sustavu može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajućoj osnovi. U EU: bez obveze za ostale usluge obrazovanja (CPC 929). U SE: bez obveze za pružatelje usluga obrazovanja kojima su javna tijela izdala odobrenje za pružanje tih usluga. Ova se rezerva primjenjuje na pružatelje privatno financiranih usluga obrazovanja koji primaju neku potporu države, među ostalim na pružatelje usluga obrazovanja koje je priznala država, koji su pod državnim nadzorom ili koji pružaju obrazovanje u okviru kojeg je moguće dobiti potporu za obrazovanje (CPC 92). U CY, FI, MT i RO: bez obveze za pružanje privatno financiranih usluga osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja te obrazovanja odraslih (CPC 921, 922, 924). U AT, BG, CY, FI, MT i RO: bez obveze za pružanje privatno financiranih usluga visokog obrazovanja (CPC 923). U AT: za pružanje privatno financiranih usluga obrazovanja na sveučilišnoj razini u području primijenjenih znanosti potrebno je odobrenje nadležnog tijela, Vijeća za visoko obrazovanje (Fachhochschulrat). Ulagatelju koji želi uspostaviti studijski program u području primijenjenih znanosti osnovna djelatnost mora biti izvedba tih programa te on mora dostaviti procjenu potreba i ispitivanje tržišta kako bi se prihvatio predloženi studijski program. Nadležno ministarstvo odbija dati odobrenje ako se utvrdi da program nije u skladu s nacionalnim interesima u području obrazovanja. Podnositelj zahtjeva za osnivanje privatnog sveučilišta mora dobiti odobrenje nadležnog tijela (Austrijsko vijeće za akreditaciju). Nadležno ministarstvo može odbiti dati odobrenje ako odluka tijela za akreditaciju nije u skladu s nacionalnim interesima u području obrazovanja (CPC 923). U MT: pružatelji usluga koji žele pružati privatno financirane usluge visokog obrazovanja ili obrazovanja odraslih moraju pribaviti dozvolu Ministarstva obrazovanja i zapošljavanja. Odluka o izdavanju dozvole može biti diskrecijska (CPC 923, 924).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BG: privatno financirane usluge osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja mogu pružati samo ovlaštena bugarska poduzeća, za koja je obvezna komercijalna prisutnost. U BG, IT i SI: bez obveze za prekograničnu pružanje privatno financiranih usluga osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921). U BG i IT: bez obveze za prekograničnu pružanje privatno financiranih usluga srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U AT: bez obveze za prekograničnu pružanje privatno financiranih usluga obrazovanja odraslih putem radijskog ili televizijskog emitiranja (CPC 924).
	U pogledu ulaganja: U ES i IT: za otvaranje privatno financiranog sveučilišta koje izdaje priznate diplome ili akademske stupnjeve obvezno je odobrenje. Primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih ustanova. U ES: Postupak uključuje pribavljanje mišljenja Parlamenta. U SK: za pružatelje svih privatno financiranih usluga obrazovanja osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 921, 922, 923 osim 92310, 924) može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba, a lokalne vlasti mogu ograničiti broj škola koje se osnivaju. U EL: sveučilišno obrazovanje pružaju isključivo ustanove koje su potpuno samostalne javnopravne osobe.
III-EU-12 – Usluge u području okoliša (CPC 9401, 9402, 9403, 9406)	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U DE: bez obveze za prekograničnu pružanje usluga gospodarenja otpadom, osim savjetodavnih usluga, te usluga koje se odnose na zaštitu tla i upravljanje kontaminiranim tlom, osim usluga savjetovanja.
III-EU-13 – Zdravstvene usluge i socijalne usluge (samo privatno financirane usluge)	
Zdravstvene usluge – bolničke usluge, usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje (CPC 93, 931 osim 9312, 93191 (dio), 9311, 93192, 93193, 93199)	U pogledu ulaganja i prekograničnih usluga: U EU: Sudjelovanje privatnih subjekata u zdravstvenoj mreži financiranoj iz privatnih izvora može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajućoj osnovi. Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj postojećih ustanova i učinak na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta. U AT, SI i PL: bez obveze za pružanje privatno financiranih usluga hitne pomoći (CPC 93192). U BG, CY, CZ, FI, MT i SK: bez obveze za pružanje privatno financiranih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći i usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 9311, 93192, 93193). U BE: bez obveze za poslovni nastan i pružanje privatno financiranih usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93192, 93193). U FI: bez obveze za pružanje ostalih usluga zdravstvene zaštite (CPC 93199). U DE: bez obveze za pružanje usluga iz sustava socijalne sigurnosti DE, ako usluge pružaju različita društva ili subjekti, a one uključuju elemente tržišnog natjecanja te se stoga ne ubrajaju u usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U DE: spasilačke usluge i kvalificirane usluge hitne pomoći organiziraju i uređuju savezne zemlje (Länder). Većina saveznih pokrajina nadležnost u području spasilačkih usluga delegira općinama. Općine mogu dati prednost neprofitnim operatorima. Usluge hitne pomoći podliježu planiranju, dozvolama i akreditaciji. Usluge telemedicine mogu se pružati samo u kontekstu primarnog liječenja koje uključuje prethodnu fizičku prisutnost liječnika. Broj pružatelja usluga informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) može se ograničiti kako bi se zajamčili interoperabilnost, kompatibilnost i potrebni sigurnosni standardi. U SI: državni monopol rezerviran je za sljedeće usluge: opskrba krvi i krvnim pripravcima, uklanjanje i očuvanje ljudskih organa za transplantaciju, usluge socijalne medicine, higijenske, epidemiološke i zdravstveno-ekološke usluge, patološko-anatomske usluge i biomedicinski potpomognuta oplodnja (CPC 931).
	U pogledu ulaganja: U DE: bez obveze za vlasništvo u privatno financiranim bolnicama kojima upravljaju njemačke vojne snage. U DE: bez obveze u pogledu nacionalizacije drugih ključnih privatno financiranih bolnica (CPC 93110) U FR: iako su ulagateljima iz EU-a raspoloživi i drugi pravni oblici, ulagatelji izvan EU-a imaju pristup samo pravnim oblicima SELAS (*société d'exercice liberal*) i SCP (*société civile professionnelle*). Medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja i medicinskih sestara mogu se pružati samo u obliku SEL-a (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée ili en commandite par actions*) ili SCP-a. Za bolničke usluge i usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga te socijalne usluge potrebno je odobrenje za izvršavanje upravljačkih funkcija. U postupku izdavanja odobrenja uzima se u obzir raspoloživost lokalnih rukovoditelja.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U FR: bez obveze za prekogranično pružanje privatno financiranih usluga laboratorijskih analiza i ispitivanja (CPC 9311 (dio)).
Zdravstvene usluge i socijalne usluge, uključujući mirovinsko osiguranje	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim HU: bez obveze za prekogranično pružanje zdravstvenih usluga s mjesta izvan njegova područja, prekogranično pružanje socijalnih usluga s mjesta izvan njegova područja, kao i za djelatnosti ili usluge koje čine dio javnog mirovinskog sustava ili zakonskog sustava socijalnog osiguranja. Ova se rezerva ne odnosi na pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi; one su obuhvaćene drugim rezervama (CPC 931 osim 9312, 93191 (dio)). U HU: bez obveze za prekogranično pružanje s mjesta izvan njegova državnog područja svih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje, osim bolničkih usluga, koje se financiraju javnim sredstvima (CPC 9311, 93192, 93193).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
Socijalne usluge, uključujući mirovinsko osiguranje	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: bez obveze za djelatnosti ili usluge koje čine dio javnog mirovinskog sustava ili zakonskog sustava socijalnog osiguranja. Sudjelovanje privatnih subjekata u mreži socijalnih usluga financiranoj iz privatnih izvora može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajućoj osnovi. Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj i utjecaj na postojeće ustanove, prometnu infrastrukturu, gustoću stanovništva, geografsku rasprostranjenost i stvaranje novih radnih mjesta. U CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: bez obveze za pružanje privatno financiranih socijalnih usluga. U BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: bez obveze za pružanje privatno financiranih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmarališta te domovima za starije osobe. U DE: bez obveze za njemački sustav socijalne sigurnosti, u kojem usluge pružaju različita društva ili subjekti, a one uključuju elemente tržišnog natjecanja te se stoga možda ne ubrajaju u usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti.
	Samo u pogledu ulaganja: U HR: osnivanje nekih privatno financiranih ustanova za socijalnu skrb može podlijegati ograničenjima s obzirom na potrebe na određenim geografskim područjima (CPC 9311, 93192, 93193, 933).
III-EU-14 – Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima	
	U pogledu ulaganja: U BG: zahtijeva se osnivanje društva (bez podružnica) (CPC 7471, 7472).
III-EU-15 – Rekreacijske, kulturne i sportske usluge	
(a) Knjižnice, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim AT i, u pogledu ulaganja, u LT: bez obveze za pružanje usluga knjižnica, arhiva i muzeja te drugih kulturnih usluga. U AT i LT: za poslovni nastan može biti obvezna dozvola ili koncesija.
(b) Usluge zabavnog sadržaja, kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo i cirkusa (CPC 9619, 964 osim 96492)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: bez obveze za pružanje usluga zabavnog sadržaja, uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U BG: bez obveze za pružanje sljedećih usluga zabavnog sadržaja: usluga cirkusa, zabavnih parkova i sličnih atrakcija, usluga plesnih dvorana, diskoteka i učitelja plesa te drugih usluga zabavnog sadržaja. U EE: bez obveze za pružanje drugih usluga zabavnog sadržaja, osim usluga kinematografa. U LT i LV: bez obveze za pružanje svih usluga zabavnog sadržaja, osim usluga kinematografa.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim AT i SE: bez obveze za prekogranično pružanje usluga zabavnog sadržaja, uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka.
(c) Usluge tiskovnih agencija (CPC 962)	Ništa
(d) Usluge kockanja i klađenja (CPC 96492)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim MT: bez obveze za pružanje usluga kockanja koje uključuju klađenje na uloge s novčanom vrijednosti u igrama na sreću, uključujući posebno lutrije, srećke, usluge kockanja u kockarnicama odnosno igraonicama ili licenciranim objektima, usluge klađenja, usluge binga te usluge kockanja kojima upravljaju dobrotvorne ustanove ili neprofitne organizacije koje ubiru prihode od tih usluga. Ova se rezerva ne primjenjuje na igre vještine, kockarske aparate koji ne daju nagrade odnosno koji daju nagrade samo u obliku dodatnih besplatnih igara te na promotivne igre čija je isključiva namjena poticanje prodaje robe ili usluga koje nisu obuhvaćene ovim isključenjem.
III-EU-16 – Usluge prijevoza i pomoćne usluge prijevoza	
(a) Pomorski prijevoz i. Međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) ii. Međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU, osim LV i MT: bez obveze za potrebe registracije plovila i poslovanja flote pod nacionalnom zastavom države poslovnog nastana (sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribolov, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom; međunarodni prijevoz putnika i tereta (CPC 721); te pomoćne usluge u pomorskom prijevozu). U MT: na pomorsku vezu između MT i kontinentalne Europe preko IT primjenjuju se isključiva prava (CPC 7213, 7214, 742 (dio), 745, 749 (dio)). U BG: usluge koje se pružaju plovilima bez posade u bugarskim lukama i skladištima na Dunavu pružaju samo bugarska poduzeća (zahtijeva se osnivanje društva). Broj pružatelja usluga u lukama može se ograničiti ovisno o objektivnom kapacitetu luke, o čemu odlučuje stručna komisija koju osniva ministar prometa, informacijske tehnologije i komunikacije (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U pogledu popratnih usluga u javnom prijevozu koji se obavlja u bugarskim lukama, u lukama koje su od nacionalne važnosti pravo na obavljanje popratnih aktivnosti dodjeljuje se ugovorom o koncesiji. U lukama koje su od regionalne važnosti to se pravo dodjeljuje na temelju ugovora s vlasnikom luke (CPC 74520, 74540 i 74590).
(b) Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu i prijevozu unutarnjim plovnim putovima	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: bez obveze za pružanje usluga peljarenja i pristajanja. U EU, osim LT i LV: bez obveze za usluge guranja i tegljenja (CPC 7452). U BE: usluge utovara i istovara tereta mogu pružati samo akreditirani zaposlenici koji imaju pravo rada u lukama utvrđenima kraljevskim dekretom (CPC 741).
	U pogledu ulaganja: U EL: državni monopol u lukama za usluge utovara i istovara tereta (CPC 745). U LT: samo pravne osobe iz LT ili pravne osobe iz države članice s podružnicom u LT koje imaju certifikat koji je izdala litavska Uprava za pomorsku sigurnost mogu pružati usluge peljarenja, pristajanja, guranja i tegljenja (CPC 7452).
(c) Željeznički prijevoz i pomoćne usluge u željezničkom prijevozu	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: bez obveze za željeznički prijevoz putnika i tereta (CPC 711). U LT: usluge održavanja i popravka opreme za željeznički prijevoz podliježu državnom monopolu (CPC 86764, 86769, 8868 (dio)). U SE: Usluge održavanja i popravka opreme za željeznički prijevoz podliježu ispitivanju gospodarskih potreba ako ulagatelj namjerava uspostaviti vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriterij: ograničenja u pogledu prostora i kapaciteta (CPC 86764, 86769, 8868 (dio)).
(d) Cestovni prijevoz (usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza) te pomoćne usluge u cestovnom prijevozu	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U EU: bez obveze za cestovni prijevoz (usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza). U pogledu ulaganja: U EU: bez obveze za kabotažu unutar države članice koju obavljaju strani ulagatelji s poslovnim nastanom u drugoj državi članici (CPC 712). U EU: na usluge prijevoza taksijem može se primjenjivati ispitivanje gospodarskih potreba u EU-u, na temelju čega se ograničava broj pružatelja usluga. Glavni kriterij: lokalna potražnja kako je predviđeno mjerodavnim pravom (CPC 71221).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U AT: za prijevoz putnika i tereta isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u (CPC 712). U BE: zakonodavstvom se može utvrditi maksimalan broj dozvola (CPC 71221). U BG: za prijevoz putnika i tereta isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedišta u EU-u. Zahtijeva se osnivanje društva (CPC 712). U ES: na pružanje usluga prijevoza putnika u okviru CPC-a 7122 primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: lokalna potražnja. Za pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. U FR: ulagateljima izvan EU-a nije dopušteno pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza (CPC 712). U IE: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge međugradskog prijevoza. Glavni kriterij: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta (CPC 7121, 7122). U IT: Na pružanje usluga limuzina primjenjuje ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. Za pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. Za pružanje usluga prijevoza tereta provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: lokalna potražnja (CPC 712). U LV: za pružanje usluga prijevoza putnika i tereta obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za vozila registrirana u inozemstvu. Postojeći subjekti obvezni su upotrebljavati vozila registrirana u nacionalnom registru (CPC 712). U MT: za usluge javnog autobusnog prijevoza: na cijelu se mrežu primjenjuju koncesije koje uključuju obvezu pružanja javne usluge za određene društvene skupine (primjerice studente i starije osobe) (CPC 712). U MT: na broj dozvola za taksije primjenjuju se količinska ograničenja. Na broj dozvola za *karozzini* (kočije koje vuku konji) primjenjuju se količinska ograničenja (CPC 712). U PT: Za pružanje usluga limuzina u prijevozu putnika provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta (CPC 712).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U SK: Na prijevoz tereta primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: lokalna potražnja (CPC 712). U SE: Za usluge održavanja i popravka opreme za željeznički i cestovni prijevoz provodi se ispitivanje gospodarskih potreba u slučajevima kad ulagatelj namjerava uspostaviti vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriterij: ograničenja u pogledu prostora i kapaciteta (CPC 86764, 86769, 8867 (dio)). U SE: za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika potrebna je švedska dozvola. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, osim što se prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika u pravilu smiju koristiti isključivo vozilima registriranima u nacionalnom registru vozila. Ako je vozilo registrirano u inozemstvu i ako je u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s glavnim boravištem u inozemstvu te je dovezeno u SE za privremenu upotrebu, vozilo se može privremeno upotrebljavati u SE. Prijevoznici u prekograničnom cestovnom prijevozu tereta i putnika moraju dobiti dozvolu za te djelatnosti od nadležnog tijela u zemlji u kojoj imaju poslovni nastan. Dodatni uvjeti za prekograničnu trgovinu mogu se urediti bilateralnim sporazumima o cestovnom prijevozu. Za vozila na koja se ne primjenjuju bilateralni sporazumi potrebna je i dozvola Švedske agencije za promet (CPC 712).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U BG: bez obveze za prekogranično pružanje popratnih usluga u cestovnom prijevozu (CPC 744).
(e) Pomoćne usluge u zračnom prijevozu (CPC 7461, 7469, 83104)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: za zemaljske usluge može biti obvezan poslovni nastan na području EU-a. Razina otvorenosti zemaljskih usluga ovisi o veličini zračne luke. Broj dobavljača u svakoj zračnoj luci može se ograničiti. Za velike zračne luke taj se broj ne može ograničiti na manje od dva dobavljača. U pogledu ulaganja: U PL: za usluge skladištenja zamrznute ili rashlađene robe te usluge skladištenja tekućina ili plinova u rasutom stanju u zračnim lukama mogućnost pružanja određenih kategorija usluga ovisit će o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora, i to na najmanje dva pružatelja usluga zbog drugih razloga (CPC 742 (dio)).
(f) Svemirski prijevoz i najam svemirskih letjelica	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: bez obveze za usluge svemirskog prijevoza te najam svemirskih letjelica (CPC 733, 734 (dio)).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(g) Pružanje usluga kombiniranog prijevoza	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: osim u FI: samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici koji ispunjavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica, obavljati početne ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice. Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza. Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kad je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade (CPC 711, 712, 7212, 7222, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749).
III-EU-17 – Poljoprivreda, ribarstvo, vode, proizvodnja	
(a) Poljoprivreda, lov, šumarstvo i usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (ISIC 01, 02, CPC 881)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U HR: bez obveze za poljoprivredne djelatnosti i djelatnosti lova. U HU: bez obveze za poljoprivredne djelatnosti (ISIC 011, 012, 013, 014, 015; CPC 8811, 8812, 8813 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga). U PT: obavljanje djelatnosti agronoma ograničeno je na fizičke osobe (CPC 881).
	U pogledu ulaganja: U FI: mogu se dodijeliti isključiva prava za posjedovanje i uzgoj sobova (ISIC 014). U FR: ulagatelji izvan EU-a moraju dobiti odobrenje za osnivanje poljoprivrednih gospodarstava i poljoprivrednih zadruga. Kako bi osoba mogla postati član ili upravitelj poljoprivredne zadruge, mora dobiti prethodno odobrenje (ISIC 011, 012, 013, 014, 015). U SE: samo narod Sami može posjedovati i uzgajati sobove (ISIC 014).
(b) Ribarstvo, akvakultura i usluge povezane s ribarstvom (ISIC 05, CPC 882)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: posebno u okviru zajedničke ribarstvene politike te sporazumâ o ribarstvu s određenom trećom zemljom, pristup biološkim resursima i ribolovnim područjima u pomorskim vodama pod suverenitetom ili u nadležnosti država članica te njihova upotreba, uključujući: (a) uređenje iskrcaja ulova iz potkvota dodijeljenih plovilima Meksika ili treće zemlje u lukama EU-a; (b) utvrđivanje najmanje potrebne veličine poduzeća kako bi se zaštitila i tradicionalna ribarska plovila i obalna ribarska plovila; ili (c) osiguravanje različitog postupanja prema Meksiku ili trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u području ribarstva.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(c) Skupljanje, pročišćivanje i distribucija vode (ISIC 41)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U EU: bez obveze za djelatnosti koje uključuju usluge povezane sa skupljanjem, pročišćivanjem i distribucijom vode kućanstvima te industrijskim, komercijalnim ili drugim korisnicima, kao i opskrbu pitkom vodom i gospodarenje vodama.
(d) Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića (ISIC 15)	U pogledu ulaganja: U IE: poslovni nastan stranih rezidenata u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju (ISIC 1531).
(e) Proizvodnja (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	Ništa
(f) Objavljivanje, tiskanje i reprodukcija snimljenog materijala (ISIC 22, CPC 88442)	U pogledu ulaganja: U LV: samo pravne osobe osnovane u LV i fizičke osobe iz LV imaju pravo osnovati masovne medije i djelovati u tom području. Podružnice nisu dopuštene.
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U DE: u svim novinama, časopisima i ostalim periodičnim publikacijama koje se javno distribuiraju ili tiskaju mora se jasno navesti odgovorni urednik (puno ime i adresa fizičke osobe). Za odgovornog urednika može biti obvezno da ima stalni boravak u DE, EU-u ili EGP-u. Savezni ministar unutarnjih poslova može dopustiti izuzeća (ISIC 22). U SE: fizičke osobe koje su vlasnici periodičnih publikacija koje se tiskaju i objavljuju u SE moraju imati boravište u SE ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Periodične publikacije koje se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati odgovornog urednika s domicilom u SE.
(g) Proizvodnja (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Ništa
III-EU-18 – Djelatnosti povezane s energetikom	
(a) Rudarstvo i vađenje (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U IT: Na rudnike u vlasništvu države primjenjuju se posebna pravila za istraživanje i rudarstvo. Prije iskorištavanja potrebno je ishoditi dozvolu za istraživanje (*permesso di ricerca, članak 4. dekreta Regio Decreto 29 luglio 1927, n. 1443/1927, „Norme di carattere legislativo per disciplinare la ricerca e la coltivazione delle miniere nel Regno”*) (Kraljevski dekret br. 1443/1927). Ta dozvola ima ograničenu valjanost i u njoj su točno definirane granice zemljišta koje se istražuje, a različitim osobama ili društvima može se odobriti više od jedne dozvole za istraživanje za isto područje (ta vrsta dozvole nije nužno isključiva). Za obradu i iskorištavanje minerala obvezno je odobrenje (*concessione*, članak 14. Kraljevskog dekreta br. 1443/1927 i članak 34. Zakonodavnog dekreta br. 112/1998) regionalnog tijela (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 8675, 883).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U FI: za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa potrebna je dozvola za vađenje nuklearnih materijala, koju dodjeljuje vlada. Dozvolu za iskorištavanje određenog rudarskog područje mora izdati vlada. Odobrenje se može dati fizičkoj osobi rezidentu EGP-a ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u EGP-u. Može se primjenjivati ispitivanje gospodarskih potreba (ISIC 12, CPC 5115, 883, 8675). U IE: društva za istraživanje i rudarstvo koja posluju u IE moraju ondje imati poduzeće. Kad je riječ o istraživanju minerala, društva (irska i strana) se za vrijeme izvođenja radova moraju koristiti uslugama zastupnika ili upravitelja istraživanjima rezidenta u IE. Kad je riječ o rudarstvu, društvo koje je osnovano u IE mora imati državnu koncesiju ili dozvolu za rudarstvo. Vlasništvo u takvom društvu nije ograničeno (ISIC 10, 13, 14, CPC 883).
	U pogledu ulaganja: U BE: istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa i drugih neživih resursa u teritorijalnim vodama i epikontinentalnom pojasu podliježu koncesiji. Koncesionar mora imati adresu za dostavu pismena u BE (ISIC 14). Stjecanje kontrole nad djelatnošću može biti zabranjeno stranim poduzećima pod kontrolom fizičke osobe ili poduzeća iz treće zemlje iz koje EU uvozi više od 5 % nafte, prirodnog plina ili električne energije. Zahtijeva se osnivanje društva (bez podružnica) (ISIC 10, 1110, 13, 14). U BG: određene gospodarske djelatnosti koje se odnose na iskorištavanje ili upotrebu državne ili javne imovine podliježu koncesijama koje se dodjeljuju u skladu s odredbama Zakona o koncesijama ili drugih posebnih propisa o koncesijama. Djelatnosti ispitivanja ili istraživanja podzemnih prirodnih resursa na državnom području BG, u epikontinentalnom pojasu i u isključivom gospodarskom pojasu u Crnom moru podliježu odobrenju, dok djelatnosti crpljenja i iskorištavanja podliježu koncesiji koja se dodjeljuje u skladu sa Zakonom o podzemnim prirodnim resursima. Društva koja su registrirana u područjima s povlaštenim poreznim tretmanom (tj. odobalnim područjima) ili koja su povezana s tim društvima ne smiju izravno ili neizravno sudjelovati u otvorenim postupcima za dodjelu dozvola ili koncesija za ispitivanje, istraživanje ili crpljenje prirodnih resursa, uključujući rudače uranija i torija, niti upravljati postojećom dozvolom ili koncesijom koja je dodijeljena jer su te djelatnosti isključene, uključujući mogućnost registracije geološkog ili komercijalnog otkrića ležišta koje je rezultat istraživanja. Komercijalna društva u kojima je udio države članice ili općine u kapitalu veći od 50 % ne mogu izvršavati transakcije u svrhu prodaje dugotrajne imovine društva, sklapati ugovore o stjecanju udjela, zakupu, zajedničkim djelatnostima, kreditu, osiguranju potraživanja niti preuzimati obveze na temelju mjenica bez dopuštenja Agencije za privatizaciju ili općinskog vijeća, ovisno o tome koje je tijelo nadležno. Ne dovodeći u pitanje članak 8.4. stavke 1. i 2. Odluke Nacionalne skupštine Republike Bugarske od 18. siječnja 2012. svaka primjena tehnologije hidrauličkog frakturiranja, odnosno frakiranja, za potrebe ispitivanja, istraživanja ili iskorištavanja nafte i plina zabranjena je odlukom Parlamenta. Zabranjeno je istraživanje i vađenje plina iz škriljevca (ISIC 10, 11, 12, 13, 14).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	Vađenje rudače uranija zabranjeno je Dekretom Vijeća ministara br. 163. od 20. kolovoza 1992. U pogledu vađenja rudače torija primjenjuje se opći sustav koncesija za vađenje. Kako bi sudjelovalo u koncesijama za vađenje rudače torija, meksičko društvo mora imati poslovni nastan u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima te mora biti upisano u Registar trgovačkih društava. Odluke kojima se dopušta vađenje rudače torija donose se na nediskriminirajućoj osnovi, pojedinačno za svaki slučaj. Zabrana izravnog ili neizravnog sudjelovanja društvima koja su registrirana u područjima s povlaštenim poreznim tretmanom (tj. odobalnim područjima) ili koja su povezana s tim društvima u otvorenim postupcima za dodjelu koncesija za vađenje prirodnih resursa uključuje rudače uranija i torija (ISIC 12). U CY: Vijeće ministara može radi energetske sigurnosti svim subjektima koji su pod stvarnom kontrolom Meksika ili državljana Meksika odbiti pristup aktivnostima ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika te obavljanje tih aktivnosti. Nijedan subjekt ne smije nakon dobivenog odobrenja za ispitivanje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika doći pod izravnu ili neizravnu kontrolu Meksika ili državljanina Meksika bez prethodnog odobrenja Vijeća ministara. Vijeće ministara može odbiti dodijeliti odobrenje za ispitivanje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika subjektima koji su pod stvarnom kontrolom Meksika ili treće zemlje odnosno državljanina Meksika ili treće zemlje ako Meksiko ili ta treća zemlja subjektima iz CY ili subjektima iz država članica u pogledu pristupa aktivnostima ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika te obavljanja tih aktivnosti ne odobri tretman usporediv s tretmanom koji CY ili država članica odobri subjektima iz Meksika ili te treće zemlje (ISIC 1110). U SK: Za rudarstvo, djelatnosti povezane s rudarstvom i djelatnosti geoloških istraživanja zahtijeva se osnivanje društva u državi članici EU-a ili EGP-a (bez podružnica) (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 883 i 8675).
(b) Električna energija (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga))	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U AT i BG: bez obveze za proizvodnju električne energije, usluge distribucije energije i usluge povezane s distribucijom energije (ISIC 4010, CPC 887 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga). U BE: bez obveze za usluge distribucije energije i usluge povezane s distribucijom energije (CPC 887). U CY: bez obveze za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, usluge povezane s distribucijom električne energije osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga, usluge veleprodaje električne energije i usluge maloprodaje električne energije, ako je ulagatelj pod kontrolom fizičke ili pravne osobe iz zemlje koja nije država članica EU-a iz koje potječe više od 5 % EU-ova uvoza nafte ili prirodnog plina (ISIC 4010, CPC 62279 i 887). U CZ: za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, trgovinu njome te ostale aktivnosti subjekta na tržištu električne energije, kao i za proizvodnju i distribuciju toplinske energije, obvezno je odobrenje. Postoje ekskluzivna prava za prijenos električne energije i plina te za dozvole za subjekte na tržištu (ISIC 40, CPC 7131, 62279, 742, 887).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U FI: bez obveze za uvoz električne energije. Bez obveze za prekograničnu trgovinu povezanu s veleprodajom i maloprodajom električne energije. Bez obveze za mreže i sustave za prijenos i distribuciju električne energije (ISIC 4010, CPC 62279, 887 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga). U FR: bez obveze za prijenos i distribuciju električne energije (ISIC 4010, CPC 887). U PL: za sljedeće djelatnosti potrebna je dozvola u skladu sa Zakonom o energiji: i. proizvodnja električne energije, osim proizvodnje električne energije iz izvora električne energije ukupnog kapaciteta od najviše 50 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije; kogeneracija električne energije iz izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije; ii. prijenos ili distribucija električne energije; iii. trgovina električnom energijom, osim trgovine električnom energijom korištenjem postrojenja napona manjeg od 1 kV u vlasništvu kupca; te trgovina električnom energijom na burzi robe koju obavljaju brokerska društva koja brokerske usluge na burzi robe pružaju na temelju Zakona o burzama robe od 26. listopada 2000. Nadležno tijelo može izdati dozvolu samo podnositelju zahtjeva koji je registrirao svoje glavno mjesto poslovanja ili boravište na državnom području države članice EU-a ili EGP-a ili na državnom području Švicarske Konfederacije (ISIC 4010, CPC 62279, 63297, 887). U PT: Djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije obavljaju se u okviru isključivih koncesija za javne usluge. Koncesije u sektoru električne energije dodjeljuju se samo društvima s ograničenom odgovornošću koja imaju sjedište u PT i kojima se stvarno upravlja u PT (ISIC 4010, CPC 887). U SK: za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, veleprodaju i maloprodaju električne energije i usluge povezane s distribucijom energije obvezno je odobrenje. Primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba, a zahtjev se može odbiti samo ako je tržište zasićeno (ISIC 4010, CPC 62279, 887).
	U pogledu ulaganja: U BE: postoje ograničenja u pogledu vrsta pravnih subjekata i postupanja prema javnim ili privatnim subjektima kojima je BE dodijelio isključiva prava. Stjecanje kontrole nad djelatnošću može biti zabranjeno stranim poduzećima pod kontrolom fizičke osobe ili poduzeća iz treće zemlje iz koje EU uvozi više od 5 % nafte, prirodnog plina ili električne energije. Za pojedinačno odobrenje za proizvodnju električne energije kapaciteta 25 MW obvezan je poslovni nastan u EU-u ili u drugoj državi koja ima režim sličan režimu utvrđenom važećom Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije te u kojoj društvo ima djelotvornu i trajnu poveznicu s gospodarstvom. Odobalna proizvodnja električne energije na odobalnom državnom području BE podliježe koncesiji i obvezi uspostave zajedničkog pothvata s društvom iz države članice odnosno sa stranim društvom iz zemlje koja ima režim sličan onome iz Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ, posebno u pogledu uvjeta odobrenja i odabira. Osim toga, to društvo mora imati središnju upravu ili glavni ured u državi članici odnosno u zemlji koja ispunjava prethodno navedene kriterije, ako ima učinkovitu i trajnu povezanost s gospodarstvom.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	Za izgradnju električnih vodova kojima se odobalno mjesto proizvodnje povezuje s prijenosnom mrežom Elije obvezno je odobrenje, a društvo mora ispuniti prethodno navedene uvjete, osim uvjeta za uspostavu zajedničkog pothvata (ISIC 4010). U FR: bez obveze za proizvodnju električne energije (ISIC 4010). U MT: EneMalta plc ima monopol u opskrbi električnom energijom (ISIC 4010, (CPC 887). U NL: vlasništvo nad električnom mrežom isključivo se dodjeljuje nizozemskoj vladi (prijenosni sustavi) i drugim javnim tijelima (distribucijski sustavi) (ISIC 4010, CPC 887).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U PT: bez obveze za prekograničnu pružanje usluga povezanih s uslugama veleprodaje električne energije, uslugama maloprodaje električne energije i uslugama povezanima s distribucijom energije (CPC 62279, 887 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga).
(c) Goriva, plin, sirova nafta i naftni derivati (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 713, 742, 887 (osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga))	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U AT: bez obveze za prijevoz plina i robe osim plina i vode (CPC 713). U BE: za usluge skladištenja plinova u rasutom stanju postoje zahtjevi u pogledu vrsta pravnih subjekata i postupanja prema javnim ili privatnim subjektima kojima je BE dodijelio isključiva prava. Za usluge skladištenja plinova u rasutom stanju obvezan je poslovni nastan u EU-u (CPC 742 (dio)). Općenito, opskrba prirodnim plinom klijenata s poslovnim nastanom u BE (klijenti su i poduzeća za distribuciju i potrošači čija ukupna kombinirana potrošnja plina iz svih točaka opskrbe iznosi najmanje 1 milijun kubičnih metara godišnje) podliježe pojedinačnom odobrenju koje dodjeljuje ministar, osim ako je dobavljač društvo za distribuciju koje upotrebljava vlastitu distribucijsku mrežu. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkoj ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u državi članici (ISIC 4020, CPC 7131). Transport prirodnog plina i drugih goriva cjevovodima podliježe uvjetu u pogledu odobrenja. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkoj ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u državi članici (u skladu s člankom 3. propisa Arrêté Royal od 14. svibnja 2002.). Stjecanje kontrole nad djelatnošću može biti zabranjeno stranim poduzećima pod kontrolom fizičke osobe ili poduzeća iz treće zemlje iz koje EU uvozi više od 5 % nafte, prirodnog plina ili električne energije. Ako zatraži odobrenje, društvo mora: (a) biti uspostavljeno u skladu s belgijskim zakonodavstvom, sa zakonodavstvom druge države članice ili sa zakonodavstvom treće zemlje koja je preuzela obveze za zadržavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ; i

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	(b) imati administrativno središte, glavni poslovni nastan ili glavni ured u državi članici odnosno u trećoj zemlji koja je preuzela obveze za održavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 2009/73/EZ, pod uvjetom da djelatnost tog poslovnog nastana ili glavnog ureda predstavlja djelotvornu i trajnu vezu s gospodarstvom predmetne zemlje (ISIC 4020, CPC 7131). U BG: bez obveze za prijevoz cjevovodima, pohranu i skladištenje nafte i prirodnog plina, uključujući prijevoz u tranzitu (ISIC 4020, CPC 7131, 742 (dio)). U CY: bez obveze za proizvodnju plina, distribuciju plinovitih goriva cjevovodima za vlastite potrebe, prijevoz goriva cjevovodima, usluge povezane s distribucijom prirodnog plina osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga te usluge maloprodaje plina koji nije u boci, ako je ulagatelj pod kontrolom fizičke ili pravne osobe iz zemlje koja nije država članica EU-a iz koje potječe više od 5 % EU-ova uvoza nafte ili prirodnog plina (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131 i 887). U CZ: bez obveze za proizvodnju, prijenos, distribuciju i skladištenje plina te trgovinu njime (ISIC 2320, 4020; CPC 7131, 63297, 742, 887). U DK: Vlasnik ili korisnik koji planira uspostaviti cjevovod za prijevoz sirove ili rafinirane nafte i naftnih proizvoda te prirodnog plina prije početka radova mora dobiti dozvolu lokalnog tijela. Broj dozvola koje se izdaju može biti ograničen (CPC 7131). U FI: bez obveze za kontrolu ili vlasništvo stranih osoba ili poduzeća nad terminalom za ukapljeni prirodni plin (UPP) (uključujući one dijelove terminala za UPP koji se upotrebljavaju za skladištenje ili uplinjavanje UPP-a) zbog razloga energetske sigurnosti (ISIC 4020, CPC 742). U FI: bez obveze za mreže i sustave za prijenos i distribuciju plina. Količinska ograničenja u obliku monopola ili isključivih prava uvoza prirodnog plina (ISIC 4020, CPC 887 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga). U FR: zbog razloga nacionalne energetske sigurnosti samo društva u kojima 100 % udjela u kapitalu drže francuska država, neka druga organizacija iz javnog sektora ili ENGIE mogu biti vlasnici sustava prijenosa ili distribucije plina te upravljati njima (ISIC 4020, CPC 887). U HU: za pružanje usluga prijevoza goriva cjevovodima obvezan je poslovni nastan. Usluge se mogu pružati na temelju ugovora o koncesiji koji dodjeljuje država ili lokalno tijelo vlasti. Pružanje tih usluga uređeno je Zakonom o koncesijama (CPC 7131). U NL: vlasništvo nad mrežom plinovoda isključivo se dodjeljuje vladi (prijenosni sustavi) i drugim javnim tijelima (distribucijski sustavi) (ISIC 4020, CPC 7131). U PL: za sljedeće djelatnosti potrebna je dozvola u skladu sa Zakonom o energiji: i. proizvodnja goriva ili električne energije, osim proizvodnje krutih ili plinovitih goriva; ii. skladištenje plinovitih goriva u skladišnim postrojenjima, ukapljivanje prirodnog plina i uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina na terminalima za UPP te skladištenje tekućeg plina, osim lokalnog skladištenja tekućeg plina u postrojenjima kapaciteta manjeg od 1 MJ/s i skladištenja tekućih goriva u maloprodaji;

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	iii. prijenos ili distribucija goriva, osim distribucije plinovitih goriva u mrežama kapaciteta manjeg od 1 MJ/s; iv. trgovina gorivima, osim trgovine krutim gorivima; trgovina plinovitim gorivima ako vrijednost godišnjeg prometa nije veća od ekvivalenta od 100 000 EUR; trgovina ukapljenim plinom ako vrijednost godišnjeg prometa nije veća od 10 000 EUR; te trgovina plinovitim gorivima na burzi robe koju obavljaju brokerska društva koja brokerske usluge na burzi robe pružaju na temelju Zakona o burzama robe od 26. listopada 2000. Ograničenja u pogledu prometa ne primjenjuju se na usluge veleprodaje plinovitih goriva ili ukapljenog plina ili na usluge maloprodaje plina u boci. Nadležno tijelo može izdati dozvolu samo podnositelju zahtjeva koji je registrirao svoje glavno mjesto poslovanja ili boravište na državnom području države članice EU-a ili EGP-a ili na državnom području Švicarske Konfederacije (ISIC 4020, CPC 63297, 74220, 887). U PT: koncesije koje se odnose na prijenos, distribuciju i podzemnu pohranu prirodnog plina te prihvat, skladištenje i uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina na terminalima za UPP dodjeljuju se u okviru ugovora o koncesijama na temelju javnih poziva na podnošenje ponuda. Te koncesije dodjeljuju se samo društvima s ograničenom odgovornošću koja imaju sjedište u PT i kojima se stvarno upravlja u PT (ISIC 4020, CPC 7131, 7422, 887 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga). U SK: za proizvodnju plina, distribuciju plinovitih goriva i prijevoz goriva cjevovodima obvezno je odobrenje. Primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba, a zahtjev se može odbiti samo ako je tržište zasićeno. Za sve te djelatnosti odobrenje se može dodijeliti samo fizičkoj osobi sa stalnim boravkom u državi članici EU-a ili EGP-a odnosno pravnoj osobi osnovanoj u EU-u ili EGP-u (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131 742 i 887).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U CY: bez obveze za prekogranično pružanje usluga pohrane i skladištenja goriva prevezenih cjevovodima (CPC 7131, 742). U LT: za prijenos i distribuciju goriva obvezan je poslovni nastan. Dozvole se mogu izdati samo pravnim osobama iz LT ili podružnicama stranih pravnih osoba ili drugim organizacijama (društvima kćerima) s poslovnim nastanom u LT (ISIC 4020, CPC 7131). Ova se rezerva ne primjenjuje na konzultantske usluge u pogledu prijenosa i distribucije goriva uz naknadu ili na temelju ugovora. U PT: bez obveze za prekogranično pružanje usluga povezanih s proizvodnjom plina, prijevozom goriva cjevovodima, uslugama pohrane i skladištenja goriva, uslugama maloprodaje plina koji nije u boci i uslugama povezanima s distribucijom prirodnog plina.
(d) Nuklearna energija (ISIC 12, 2330, 4010 (dio), CPC 887)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U AT, BE i DE: bez obveze za proizvodnju, preradu ili prijevoz nuklearnog materijala te proizvodnju ili distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala. FI: bez obveze za preradu, distribuciju ili prijevoz nuklearnog materijala te proizvodnju ili distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U pogledu ulaganja: U BG: bez obveze za preradu materijala za fisiju i fuziju ili materijala iz kojih se oni dobivaju, kao i za trgovinu tim materijalima, za održavanje i popravak opreme i sustava u objektima za proizvodnju nuklearne energije, za prijevoz takvih materijala te otpadaka i otpadnih tvari iz njihove prerade, za upotrebu ionizirajuće radijacije te za sve ostale usluge povezane s upotrebom nuklearne energije u miroljubive svrhe (uključujući inženjerske usluge i usluge savjetovanja te usluge povezane sa softverom itd.). U FR: te djelatnosti moraju biti u skladu s obvezama iz Sporazuma između Euratoma i Meksika. U HU i SE: bez obveze za preradu nuklearnog goriva i proizvodnju električne energije iz nuklearnog materijala (ISIC 2330, 4010 (dio)).
(e) Opskrba parom i toplom vodom (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U BG: bez obveze za proizvodnju i distribuciju toplinske energije (ISIC 4030, CPC 887). Nadležno tijelo može izdati dozvolu samo podnositelju zahtjeva koji je registrirao svoje glavno mjesto poslovanja ili boravište na državnom području države članice EU-a ili EGP-a ili na državnom području Švicarske Konfederacije (ISIC 4030, CPC 887). U SK: za proizvodnju i distribuciju pare i tople vode, veleprodaju i maloprodaju pare i tople vode i usluge povezane s distribucijom energije obvezno je odobrenje. Primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba, a zahtjev se može odbiti samo ako je tržište zasićeno (ISIC 4030, CPC 887).
	U pogledu ulaganja: U FI: za proizvodnju i distribuciju pare i tople vode postoje količinska ograničenja u obliku monopola ili isključivih prava (ISIC 40, CPC 7131).
	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U FI: bez obveze za mreže i sustave za prijenos i distribuciju pare i tople vode (ISIC 4030, CPC 7131 osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga).
III-EU-19 – Ostale usluge koje nisu drugdje uključene	
(a) Pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara (CPC 9703)	U pogledu ulaganja i prekogranične trgovine uslugama: U DE, FI, PT, SE i SI: bez obveze za pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara.
(b) Ostale usluge koje se odnose na poslovanje (CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 85990 (dio))	U pogledu prekogranične trgovine uslugama: U CZ: bez obveze za usluge dražbi (CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 85990 (dio)).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	U LT: bez obveze za prijenos podataka sigurnom državnom mrežom za prijenos podataka, dodjelu internetskih adresa koje završavaju s „gov.lt” i certificiranje elektroničkih blagajni.
	U FI: bez obveze za prekograničnо pružanje usluga elektroničke identifikacije.

([1]) U skladu s napomenama s objašnjenjima podrazumijeva se da zahtjevi za registraciju u odvjetničkoj komori mogu sadržavati i zahtjev za stjecanje diplome prava u zemlji domaćinu ili njezina ekvivalenta, zahtjev za osposobljavanje pod nadzorom ovlaštenog pravnika ili zahtjev za navođenje uredske ili poštanske adrese koja se nalazi na području nadležnosti te odvjetničke komore uz zahtjev za članstvo. Ako su ti zahtjevi nediskriminirajući, ne navodi ih se.

([2]) Vidjeti Dodatak I.-A.

([3]) Relevantne mjere uključuju: sve trenutačne i sve buduće okvirne programe EU-a za istraživanje i inovacije, uključujući pravila za sudjelovanje u programu Obzor 2020. (utvrđena Uredbom (EU) br. 1290/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za sudjelovanje u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i širenje njegovih rezultata te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1906/2006) i propise koji se odnose na zajedničke tehnološke inicijative, odluke na temelju članka 185. UFEU-a i Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT), te postojeće i buduće nacionalne, regionalne ili lokalne programe za istraživanje.

([4]) EU je suglasan s „Dogovorom o području primjene računalnih usluga – CPC 84”.

Dodatak III.-B-1.

OBVEZE U POGLEDU PRISTUPA TRŽIŠTU

RASPORED MEKSIKA

Rezerve primjenjive na središnjoj razini

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
1. POSLOVNE USLUGE	
1.A. Profesionalne usluge [1]	
(a) Pravne usluge (CPC 861)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(b) Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge (CPC 862)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(d) Savjetodavne usluge i tehničke studije u području arhitekture (CPC 8671)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(e) Savjetodavne i tehničke usluge u području inženjerstva (CPC 8672)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(f) Integrirane inženjerske usluge (CPC 8673)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(g) Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8674)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(h) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(i) Medicinske i stomatološke usluge (CPC 9312)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(k) Ostalo - Vjerske usluge (CPC 95910)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
1.B. Računalne i srodne usluge	
(a) Savjetodavne usluge povezane s instalacijom računalne strojne opreme (CPC 841)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(b) Usluge implementacije softvera (CPC 842)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(c) Usluge obrade podataka (CPC 843)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(d) Usluge koje se odnose na baze podataka (CPC 844)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(e) Ostalo (CPC 845 i 849)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
1.C. Usluge istraživanja i razvoja (CPC 85) (osim centara za istraživanje i tehnološki razvoj)	
- Usluge istraživanja i eksperimentalnog razvoja u području tehnike i tehnologije (CPC 85103)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
1.D. Usluge povezane s nekretninama	
(a) Usluge povezane s nekretninama koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821) (osim usluga povezanih s nekretninama koje uključuju vlastitu imovinu)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(b) Usluge povezane s nekretninama uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 822)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
1.E. Usluge najma ili zakupa bez rukovatelja	
(a) Usluge najma ili zakupa plovila bez rukovatelja (CPC 83103)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(b) Usluge najma ili zakupa zrakoplova bez rukovatelja (CPC 83104)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(c) Usluge najma ili zakupa drugih prijevoznih sredstava bez rukovatelja (ograničeno na privatne automobile bez rukovatelja) (CPC 83101)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma ili zakupa pomorskih prijevoznih sredstava bez rukovatelja	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(d) Usluge najma ili zakupa drugih strojeva i opreme bez rukovatelja:	
- Usluge najma poljoprivrednih i ribarskih strojeva i opreme (CPC 83106)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma elektroničke opreme za obradu podataka (CPC 83108)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma uredske opreme i namještaja (CPC 83108)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma drugih strojeva, opreme i namještaja koji nisu prethodno navedeni (CPC 83109)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma industrijskih strojeva i opreme (CPC 83109)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(e) Ostalo	
- Usluge najma ili zakupa drugih osobnih i kućanskih artikala (CPC 83209)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma televizora, zvučne opreme, videorekordera i glazbenih instrumenata (CPC 83201)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma profesionalne fotografske opreme i projektora (CPC 83209)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
1.F. Ostale poslovne usluge	
(a) Usluge oglašavanja (CPC 871) (osim usluga emitiranja i usluga ograničenog radija i televizije)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(b) Usluge istraživanja tržišta (CPC 8640)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(c) Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 8650)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(d) Administrativne formalnosti i usluge naplate (CPC 8660)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(f) Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom	
- Usluge povezane s poljoprivredom (CPC 8811) (ograničeno na profesionalne usluge povezane s poljoprivredom)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim kako je navedeno u 1.A. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge povezane s uzgojem životinja (CPC 8812, ograničeno na profesionalne usluge povezane s uzgojem životinja)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim kako je navedeno u 1.A. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge povezane sa šumarstvom i sječom drva (CPC 8814)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim kako je navedeno u 1.A. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(g) Usluge povezane s ribarstvom (CPC 882)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(k) Usluge posredovanja u zapošljavanju i pronalaženja osoblja (CPC 8720)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(l) Usluge zaštite i zaštitarske usluge (CPC 8730)	1. Bez obveze. 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim zahtjeva utvrđenih za svako pojedino prijevozno sredstvo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(n) Održavanje i popravak opreme, osim plovila, zrakoplova i druge prijevozne opreme	
- Održavanje i popravak industrijskih strojeva i opreme (CPC 8862)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Održavanje i popravak profesionalne tehničke opreme i instrumenata (CPC 8866)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge popravka povezane s metalnim proizvodima, strojevima i opremom (CPC 886)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Popravak i održavanje strojeva i opreme za opću upotrebu koji se ne mogu povezati s nijednom konkretnom djelatnošću (CPC 886)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(o) Usluge čišćenja zgrada (CPC 8740)	1. i 3. Nema ograničenja. 2. Bez obveze. (*) 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(p) Fotografske usluge	
- Usluge fotografije i obrade filmova (CPC 87505 i 87506)	1. i 3. Nema ograničenja. 2. Bez obveze. (*) 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(r) Tiskanje i objavljivanje uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 88442) (ograničeno na objavljivanje knjiga i sličnih materijala; tiskanje i uvezivanje, osim novinskog papira namijenjenog isključivo za nakladu na državnom području Meksika; te pomoćne industrije i industrije povezane s uređivanjem i tiskanjem, osim proizvodnje tiskarskih slogova koja je razvrstana u dio 3811 – „odlijevanje i oblikovanje željeznih i neželjeznih metalnih dijelova")	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(s) Kongresne usluge (CPC 87909 (***))	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(t) Ostalo	
- Usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge specijalnog dizajna (CPC 87907)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge industrijskog dizajna (CPC 86725)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge fotokopiranja i slične usluge (CPC 87904)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge preuzimanja rublja za pranje (CPC 97011)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
2.B. Kurirske usluge - Kurirske usluge (CPC 7512)	1. Bez obveze. 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim zahtjeva utvrđenih za svako pojedino prijevozno sredstvo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
2.C. Telekomunikacijske usluge (telekomunikacijske usluge koje se pružaju putem javne telekomunikacijske mreže u okviru subjekta (žične i radijske) s pomoću bilo kojeg tehnološkog sredstva, među ostalim u točkama (a), (b), (c), (f), (g) i (o))	1. Međunarodni promet može se usmjeravati samo putem međunarodnih priključaka fizičke osobe ili pravne osobe kojoj je regulatorna agencija dodijelila koncesiju za postavljanje i upotrebu javne telekomunikacijske mreže ili za upravljanje njome na državnom područja Meksika, s dozvolom za pružanje međunarodnih usluga na velikim udaljenostima. 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
	3. Regulatorno povjerenstvo za telekomunikacije (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones) (dalje u tekstu „CRT") za FM radijske postaje autohtonog stanovništva rezervira 10 % radiodifuzijskog FM pojasa raspona od 88 do 108 MHz. Taj se postotak dodjeljuje kao koncesija za gornji dio navedenog pojasa. Koncesijama za komercijalnu upotrebu CRT izravno dodjeljuje 90 MHz iz pojasa od 700 MHz za upravljanje i iskorištavanje veleprodajne zajedničke mreže. Preprodavatelji međunarodnih telekomunikacija na velikim udaljenostima pružanje telekomunikacijskih usluga mogu ugovoriti isključivo s ovlaštenim koncesionarima. Gospodarski subjekt za kojeg je utvrđeno da ima većinski utjecaj u sektoru telekomunikacija i koncesionari koji su dio gospodarske skupine kojoj pripada i utvrđeni subjekt s većinskim utjecajem ne mogu izravno ili neizravno držati udjele u nijednom preprodavatelju. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(a) Telefonske usluge (CPC 75211, 75212)	1. Kako je navedeno u 2.C.1. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(b) Usluge prijenosa podataka komutacijom paketa (CPC 7523 (**))	1. Kako je navedeno u 2.C.1. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(c) Usluge prijenosa podataka komutacijom linija (CPC 7523 (**))	1. Kako je navedeno u 2.C.1. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(f) Usluge komunikacije putem telefaksa (CPC 7521 (**) i 529 (**))	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
(g) Usluge zakupljenih privatnih linija (CPC 7522 (**) i 7523 (**))	1. Kako je navedeno u 2.C.1. Preprodaja zakupljenih privatnih linija privatnim mrežama nije dopuštena u Meksiku. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(o) Ostalo	
- Usluge osobnog poziva (CPC 75291)	1. Kako je navedeno u 2.C.1. 2. Nema ograničenja. 3. Kako je navedeno u 2.C.3. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge mobilne telefonije (75213 (**))	1. Kako je navedeno u 2.C.1. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Preprodavatelji ([2])	1. Kako je navedeno u 2.C.1. 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim propisa primjenjivih na osnivanje i rad preprodavatelja. CRT ne izdaje dozvole za osnivanje preprodavatelja dok se ne objave odgovarajući propisi. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge s dodanom vrijednošću (usluge u kojima se upotrebljava javna telekomunikacijska mreža i koje utječu na oblik, sadržaj, kôd, protokol, pohranjivanje ili slične aspekte informacija koje prenosi korisnik, a koje korisnicima na tržištu daju dodatne, različite i restrukturirane informacije ili koje uključuju interakciju korisnika s pohranjenim informacijama) ([3])	1. Za pružanje usluga s dodanom vrijednošću potrebno se registrirati kod CRT-a. Usluge s dodanom vrijednošću iz inozemstva namijenjene državnom području Meksika mogu se preuzimati i isporučivati u Meksiku samo putem infrastrukture ili objekata koncesionara javne telekomunikacijske mreže. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge prijenosa radijskih i televizijskih signala (CPC 7524)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim kako je navedeno u 2.C.3. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
3. GRADITELJSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE	
3.A. Opći građevinski radovi za zgrade	
- Stambene zgrade (CPC 5121 i 5122)	1. i 4. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja.
- Nestambene zgrade (CPC 5124, 5127 i 5128)	1. i 4. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja.
3.B. Opći građevinski radovi za niskogradnju	
- Izgradnja u okviru radova urbanog razvoja (CPC 5131 i 5135)	1. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Izgradnja industrijskih zgrada (CPC 52121) (osim elektrana i postrojenja za dovod nafte i naftnih derivata cjevovodima)	1. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Ostali građevinski radovi (osim izgradnje u okviru pomorskih i riječnih radova, autocesta i prometnih radova te izgradnje tračnica) (CPC 52269)	1. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
3.C. Završni građevinski radovi	
- Električne, vodovodne i odvodne instalacije u zgradama (osim telekomunikacijskih instalacija i drugih posebnih instalacija) (CPC 5161–5164)	1. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
3.D. Ostalo	
- Posebni radovi, uključujući zemljane radove, izgradnju temelja, podzemna iskopavanja, podvodne radove, signalno-sigurnosne instalacije, rušenje, izgradnju postrojenja za proizvodnju pitke vode i pročišćavanje vode (osim bušotina za vađenje nafte, plina i vode) (CPC 511 i 515)	1. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja, osim što je za usluge povezane s vizualnim i elektroničkim pomagalima za uzletno-sletne staze potrebno odobrenje Ministarstva komunikacija i prometa (Secretaría de Comunicaciones y Transportes). 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
4. USLUGE DISTRIBUCIJE	
4.A. Usluge posrednika u trgovini (CPC 621) (uključuje prodajne agente koji nisu dio plaćenog osoblja bilo kojeg konkretnog subjekta)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
4.B. Usluge veleprodaje	
- Veleprodaja neprehrambenih proizvoda, uključujući hranu za životinje (CPC 622) (osim goriva na osnovi nafte, ugljena, vatrenog oružja, naboja i streljiva)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge posrednikâ (CPC 62113–62118)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge veleprodaje hrane, pića i duhana (CPC 6222)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge veleprodaje (CPC 622)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
4.C. Usluge maloprodaje	
- Maloprodaja hrane, pića i duhana u specijaliziranih objektima (CPC 6310)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Maloprodaja prehrambenih proizvoda u supermarketima, samoposlužnim trgovinama i prodavaonicama (CPC 6310)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Maloprodaja neprehrambenih proizvoda u robnim kućama i prodavaonicama (CPC 632)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Maloprodaja motornih vozila, uključujući gume i rezervne dijelove (CPC 61112)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Maloprodaja neprehrambenih proizvoda u specijaliziranim objektima (CPC 6329) (osim maloprodaje ukapljenog plina kao goriva, drvenog ugljena, ugljena i drugih goriva koja nisu na bazi nafte, parafina, motornog goriva, goriva TVO, benzina i dizela, vatrenog oružja, naboja i streljiva)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Maloprodaja neprehrambenih proizvoda u specijaliziranim objektima (ograničeno na benzin i dizel) (CPC 6329)	1., 2. i 3. Nema ograničenja osim kako je navedeno u prilozima I. i II. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
4.D. Usluge franšize	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
5. USLUGE PRIVATNOG OBRAZOVANJA	
5.A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja osim što je potrebno prethodno odobrenje Ministarstva javnog obrazovanja (Secretaría de Educación Pública) (dalje u tekstu „SEP”) ili regionalnog nadležnog tijela. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
5.B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja osim što je potrebno prethodno odobrenje SEP-a ili regionalnog nadležnog tijela. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
5.C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja osim što je potrebno prethodno odobrenje SEP-a ili regionalnog nadležnog tijela. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
5.D. Ostale usluge obrazovanja:	
- Jezično obrazovanje, posebno obrazovanje i komercijalno osposobljavanje (CPC 9290)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja osim što je potrebno prethodno odobrenje SEP-a ili regionalnog nadležnog tijela. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
6. USLUGE U PODRUČJU OKOLIŠA ([4])	
6.A. Usluge u području otpadnih voda (CPC 9401)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
6.B. Dodatne usluge u području okoliša	
- Usluge uklanjanja otpadaka (CPC 9402)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Zaštita okolnog zraka i klime (CPC 9404)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge ublažavanja buke (CPC 9405)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge zaštite prirode i krajolika (CPC 9406)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Ostale usluge u području zaštite okoliša (CPC 9409) (ograničeno na usluge procjene učinka na okoliš i savjetodavne usluge za usluge u području zaštite okoliša)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
6.C. Sanitarne usluge (CPC 94030)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
8. ZDRAVSTVENE USLUGE I SOCIJALNE USLUGE	
8.A. Usluge privatnih bolnica (CPC 9311)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
8.B. Ostale zdravstvene usluge	
- Pomoćne privatne usluge kliničkih laboratorija za uspostavu medicinske dijagnoze (CPC 93199)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Ostale pomoćne privatne usluge za liječenje (CPC 93191)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Laboratorijske usluge za zubne proteze (CPC 93123)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
9. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
9.A. Hotelijerske i ugostiteljske usluge	
- Hotelijerske usluge (CPC 6411)	1., 2. i 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge motela (CPC 6412)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Hrana i smještaj u prenoćištima i namještenim objektima (CPC 64192 i 64193)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Hosteli za mlade i privremeni kampovi (CPC 64194)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Kampovi za mobilne kuće (parkirališta za prikolice) (CPC 64195)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Ugostiteljske usluge (CPC 642)	1., 2. i 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Kabareti i noćni klubovi (CPC 6432)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Kantine, barovi i gostionice (CPC 6431)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
9.B. Usluge putničkih agencija i turoperatora (CPC 7471)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
9.C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
9.D. Ostalo	
- Usluge toplica (CPC 97029) (ograničeno na privatne usluge u društvenim, rekreacijskim i sportskim centrima, sportskim klubovima, sportskim dvoranama, toplicama, bazenima, na sportskim terenima, u biljarskim, kuglačkim, konjičkim i biciklističkim klubovima) (osim najma plovila)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge opskrbe pripremljenom hranom i pićima izvan objekta (CPC 6423) (osim usluga u zrakoplovima i zračnim lukama)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge barova sa zabavnim sadržajem (ograničeno na hotele i druga mjesta za smještaj)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge usluživanja pića bez zabavnog sadržaja (CPC 6431) (osim u hotelima, drugim mjestima za smještaj i drugim prijevoznim sredstvima)	1. Bez obveze. (*) 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim obveze posjedovanja dozvole za obavljanje te djelatnosti koju je izdalo središnje, regionalno ili lokalno nadležno tijelo. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
10.A. Usluge zabavnog sadržaja (CPC 9619) (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo i cirkusa)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
10.B. Usluge tiskovnih agencija (CPC 962)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
10.C. Knjižnice, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
10.D. Sportske i druge rekreacijske usluge (CPC 964)	
- Usluge organizacije sportskih događaja (CPC 96412)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge rada sportskih objekata (CPC 96413)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Ostale sportske usluge (CPC 96419) (ograničeno na usluge koje pružaju škole za sport i igre)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge promidžbe sportskih događanja (CPC 96411)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
11. PROMETNE USLUGE	
11.A. Usluge pomorskog prijevoza	
- Međunarodni prijevoz (tereta i putnika) (CPC 7211 i 7212) (osim kabotažnog prijevoza)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Popratne usluge u vodnom prijevozu (CPC 745) (uključuje upravljanje pristaništima i njihovo održavanje; utovar i istovar plovila s kopna; rukovanje teretom u pomorskom prijevozu; upravljanje molovima i njihovo održavanje; čišćenje plovila; manipulaciju teretom; prekrcaj tereta između brodova i kamiona, vlakova, cjevovoda i pristaništa; te poslovanje terminala na obali)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Popratne usluge u vodnom prijevozu (CPC 745) (ograničeno na upravljanje morskim lukama, jezera i rijeke)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge utovara i istovara pomorskog tereta	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge pohrane i skladištenja (CPC 742) (osim općih carinskih skladišta)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge kontejnerske stanice i terminala	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge pomorskih agencija	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge otpreme pomorskog tereta	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge održavanja i popravka plovila	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
11.C. Usluge zračnog prijevoza	
(e) Popratne usluge u zračnom prijevozu	
- Usluge upravljanja zračnim lukama i heliodromima	1. Bez obveze. 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim što je za upravljanje zračnom lukom potrebna koncesija Ministarstva komunikacija i prometa (Secretaría de Comunicaciones y Transportes). 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
11.E. Usluge željezničkog prometa	
(c) Usluge guranja ili tegljenja (CPC 7113)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(e) Popratne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 743)	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
11.F. Usluge cestovnog prometa	
(d) Održavanje i popravak opreme za cestovni prijevoz	
- Usluge održavanja i popravka motornih vozila (CPC 6112 i 8867)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Ostale potporne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 74490) (ograničeno na glavne autobusne i kamionske terminale te autobusne i kamionske postaje)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
(e) Popratne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744) (ograničeno na usluge upravljanja cestama, mostovima i pomoćnim uslugama)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
11.G. Prijevoz cjevovodima (b) Prijevoz ostale robe (CPC 7139) (ograničeno na neenergetske cjevovode)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
11.H. Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza	
- Usluge mosnih vaga za potrebe prijevoza (CPC 7490)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Popratne usluge u zračnom prijevozu	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
11.I. Ostale usluge prijevoza	
- Prijevoz tramvajem (CPC 71211)	1. Bez obveze. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Prijevoz podzemnom željeznicom (CPC 71211)	1. Bez obveze osim kako je navedeno u horizontalnim obvezama. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge najma vozila za prijevoz komercijalnog tereta s rukovateljem (CPC 7124)	1. Bez obveze osim kako je navedeno u horizontalnim obvezama. 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
12. OSTALE USLUGE	
- Usluge popravka obuće i proizvoda od kože (CPC 63301)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge popravka električnih aparata za kućanstvo (CPC 63302)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Usluge popravka satova i nakita (CPC 63303)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Popravak i čišćenje pokrivala za glavu (CPC 63304)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge popravka bicikla (CPC 63309)	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Usluge bravara (CPC 63309)	1. i 2. Nema ograničenja. 3. Nema ograničenja, osim što regionalna i lokalna nadležna tijela izdaju odobrenja za pružanje tih usluga. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
13. POLJOPRIVREDA, OBJAVLJIVANJE, PROIZVODNJA	
- Poljoprivreda, lov, šumarstvo i usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (ISIC 01, 02; (CPC 881).	1. Bez obveze. (*) 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Proizvodnja (ISIC od 15 do 21);	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
- Objavljivanje, tiskanje i reprodukcija snimljenog materijala (ograničeno na ISIC 2212., CMAP 342001)	1. Bez obveze. 2. Bez obveze. (*) 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Proizvodnja (ISIC od 24 do 28);	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Proizvodnja (ISIC od 24 do 28, od 30 do 37).	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Vađenje ugljena i lignita; vađenje treseta (ISIC 10.;	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Rudarenje metalnih ruda (ISIC 13.;	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Ostalo rudarstvo i vađenje (ISIC 14.;	1., 2. i 3. Nema ograničenja. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu
14. ENERGETIKA	
- Istraživanje i proizvodnja nafte i drugih ugljikovodika - Prijevoz, obrada, rafiniranje, prerada, skladištenje, distribucija, kompresija, ukapljivanje, dekompresija, uplinjavanje, prodaja javnosti i komercijalizacija ugljikovodika, naftnih derivata i petrokemikalija, kao i korisnicima tih proizvoda i usluga.	1., 2. i 3. Nema ograničenja osim kako je navedeno u prilozima I. i II. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).
- Električna energija	1., 2. i 3. Nema ograničenja osim kako je navedeno u prilozima I. i II. 4. Bez obveze osim kako je navedeno u poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe).

([1]) Za obavljanje profesionalne djelatnosti u Meksiku potrebna je kvalifikacija koju je priznalo ili potvrdilo Ministarstvo javnog obrazovanja (*Secretaría de Educación Pública*) i profesionalna dozvola. Inženjeri, arhitekti i liječnici moraju ispuniti posebne zahtjeve.

([2]) Poduzeća koja ne posjeduju sredstva prijenosa i koja trećim stranama pružaju telekomunikacijske usluge koristeći se kapacitetima zakupljenima od koncesionara javne mreže.

([3]) Usluge s dodanom vrijednošću ne obuhvaćaju usluge u čijoj se uspostavi, upravljanju ili iskorištavanju upotrebljava infrastruktura za prijenos u vlasništvu pružatelja usluge, osim ako pružatelj usluge ima odgovarajuću licenciju ili dozvolu da uspostavi i iskorištava javnu telekomunikacijsku mrežu ili da njome upravlja. One ne obuhvaćaju one usluge s dodanom vrijednošću za čije je pružanje potrebno ishoditi licencije i dozvole, uključujući, bez ograničenja, sljedeće usluge: glasovnu telefoniju, neovisno o tehnologiji koja se upotrebljava (VoIP) u modalitetima lokalne usluge; telefoniju na velikim udaljenostima; jednostavnu preprodaju zakupljenih privatnih vodova, mobilne telefonije, mobilne ili fiksne radiotelefonije, kabelske televizije, plaćene televizije na temelju mikrovalnog i satelitskog prijenosa; usluge osobnog poziva (paging); usluge kamionskog prijevoza; privatnu ili pomorsku radiokomunikaciju poput ograničenog radija; prijenos podataka; usluge videokonferencije i radiolokacije vozila.

([4]) Razina raščlambe svakog podsektora ovog sektora tumači se u skladu sa zakonodavnim okvirom Meksika i možda nije u potpunosti u skladu s navedenom klasifikacijom CPC-a.

(*) Bez obveze zbog tehničke neizvedivosti.
(**) Navedene usluge čine samo dio ukupnog broja aktivnosti obuhvaćenih odgovarajućim kodom CPC-a.
(***) Navedena usluga dio je šireg koda CPC-a dodanog na drugom mjestu na popisu.

Dodatak III.-B-2.

OBVEZE U POGLEDU PRISTUPA TRŽIŠTU

RASPORED MEKSIKA

Ograničenja primjenjiva na razini nižoj od središnje razine

PRILOG IV.

POSLOVNI POSJETITELJI ZA POTREBE ULAGANJA, OSOBE PREMJEŠTENE UNUTAR DRUŠTVA, ULAGATELJI I POSLOVNI POSJETITELJI U KRATKOROČNOM POSJETU

NAPOMENE S OBJAŠNJENJIMA

1. U popisu stranke u dodacima ovom Prilogu utvrđuju se obveze koje ta stranka preuzima u skladu s člancima 12.4. (Poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja, osobe premještene unutar društva i ulagatelji) i 12.5. (Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu).

2. Obveze iz članka 12.4. (Poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja, osobe premještene unutar društva i ulagatelji) stavaka 3. i 4. i članka 12.5. (Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu) ne primjenjuju se na postojeće nesukladne mjere navedene na popisu stranke u dodacima ovom Prilogu, u mjeri u kojoj su nesukladne.

3. Mjera navedena na popisu stranke u dodacima ovom Prilogu može se zadržati, odmah obnoviti ili izmijeniti, pod uvjetom da se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere s obvezama iz članka 12.4. (Poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja, osobe premještene unutar društva i ulagatelji) stavaka 3. i 4. i članka 12.5. (Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu) kakva je bila neposredno prije izmjene.

4. Obveze u pogledu poslovnih posjetitelja za potrebe ulaganja, osoba premještenih unutar društva, ulagatelja i poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu ne primjenjuju se ako je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti umiješati se u bilo kakav spor ili pregovore o radu ili upravljanju ili na drugi način utjecati na njihov ishod.

5. Ako nisu preuzete obveze u skladu s poglavljem 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe), i dalje se primjenjuju zakoni i drugi propisi stranaka povezani s ulaskom i privremenim boravkom, među ostalim i oni koji se odnose na trajanje boravka.

6. Neovisno o poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe), i dalje se primjenjuju zakoni i drugi propisi stranaka povezani sa zapošljavanjem i mjerama socijalne sigurnosti, među ostalim i oni koji se odnose na minimalne plaće i kolektivne sporazume o plaćama.

7. Popis stranke ne uključuje mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola koje ne predstavljaju ograničenje nacionalnog tretmana u smislu članaka 10.7. (Nacionalni tretman) ili 11.6. (Nacionalni tretman), ili ograničenje pristupa tržištu u smislu članaka 10.6. (Pristup tržištu) ili 11.4. (Pristup tržištu). Te mjere, kao što su zahtjev za pribavljanje dozvole, obveze univerzalne usluge, zahtjev za priznanje kvalifikacija u reguliranim sektorima, zahtjev za polaganje posebnih ispita, koji može obuhvaćati jezične ispite, te svi nediskriminirajući zahtjevi prema kojima se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u zaštićenim zonama ili područjima primjenjuju se u svakom slučaju, čak i ako nisu navedene.

8. Na popisu Europske unije upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

AT Austrija

BE Belgija ([1])

BG Bugarska

([1]) Za potrebe rezervi Belgije središnjom razinom vlasti obuhvaćene su savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti.

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EE Estonija

EL Grčka

ES Španjolska

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

FI Finska ([2])

FR Francuska

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT Italija

LT Litva

LU Luksemburg

LV Latvija

MT Malta

NL Nizozemska

PL Poljska

PT Portugal

RO Rumunjska

SE Švedska

SI Slovenija

SK Slovačka

([2]) Za potrebe rezervi Finske regionalna razina vlasti znači Ålandski otoci.

9. Podrazumijeva se da obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne uključuje zahtjev proširenja na fizičke osobe ili poduzeća iz Meksika tretmana odobrenog u određenoj državi članici fizičkim osobama ili poduzećima iz druge države članice u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. U skladu s UFEU-om, taj se tretman odobrava samo poduzećima osnovanima ili organiziranima u skladu s pravom neke države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Europske unije, uključujući poduzeća koja su osnovana unutar Europske unije, a koja su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz Meksika.

Dodatak IV.-A

POSLOVNI POSJETITELJI ZA POTREBE ULAGANJA, OSOBE PREMJEŠTENE UNUTAR DRUŠTVA I POSLOVNI POSJETITELJI U KRATKOROČNOM POSJETU

POPIS EU-a

1. Poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja

IV-EU-1 Svi sektori	U AT i CZ: poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja moraju biti zaposleni u poduzeću koje nije neprofitna organizacija. U SK: poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja moraju biti zaposleni u poduzeću koje nije neprofitna organizacija. Obvezna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba. U CY: dopušteno trajanje boravka: najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci. Poslovni posjetitelji moraju biti zaposleni u poduzeću koje nije neprofitna organizacija.

2. Osobe premještene unutar društva

IV-EU-2 Svi sektori	U EU: osobe premještene unutar društva moraju biti zaposlene u poduzeću stranke ili partneri u poduzeću stranke najmanje godinu dana. Moraju boraviti izvan područja EU-a u trenutku podnošenja zahtjeva za dozvolu za osobu premještenu unutar društva. U EU: pri procjeni specijaliziranog znanja specijalista uzima se u obzir znanje specifično za poduzeće, ima li ta osoba visoki stupanj stručne osposobljenosti, uključujući odgovarajuće stručno iskustvo, za vrstu posla ili djelatnosti koja zahtijeva specifično tehničko znanje i njezino moguće članstvo u ovlaštenoj strukovnoj udruzi. U EU: pripravnici moraju biti plaćeni za vrijeme premještaja. U AT, CZ i SK: osobe premještene unutar društva moraju biti zaposlene u poduzeću koje nije neprofitna organizacija. U CY: broj stranih fizičkih osoba koje su zaposlene u poduzeću u CY ne smije premašiti 10 % prosječnog godišnjeg broja građana EU-a zaposlenih u predmetnom poduzeću u CY. Kad je riječ o malim i srednjim poduzećima, broj stranog osoblja u okviru ove kategorije može podlijegati odobrenju. U FI: rukovodeće osoblje mora biti zaposleno u poduzeću koje nije neprofitna organizacija. U HU: fizičke osobe koje su bile partner u poduzeću ne mogu se premještati kao osobe premještene unutar društva. U LT: najdulje trajanje boravka: tri godine.

3. Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu

IV-EU-3 Sve djelatnosti navedene u nastavku	U EU: dopušteno trajanje boravka: najviše 90 dana u bilo kojem šestomjesečnom razdoblju. U CY, DK i HR: ako poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu pružaju uslugu na državnom području CY, DK ili HR, potrebni su radna dozvola i ispitivanje gospodarskih potreba. U LV: za obavljanje poslova ili djelatnosti na temelju ugovora potrebna je radna dozvola. U MT: Obvezna je radna dozvola. Ne provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. U SK: za pružanje usluge na državnom području SK dulje od sedam dana u jednom mjesecu ili 30 dana u jednoj kalendarskoj godini obvezna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.
IV-EU-4 Prodavatelji robe i usluga	U AT i CY: za aktivnosti koje traju dulje od sedam dana u jednom mjesecu ili 30 dana u jednoj kalendarskoj godini obvezna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba. U FI: fizičke osobe moraju pružati usluge kao zaposlenici poduzeća smještenog na državnom području druge stranke.
IV-EU-5 Ugraditelji i održavatelji	U AT: Obvezna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba. Ispitivanja gospodarskih potreba oslobođene su fizičke osobe koje osposobljavaju radnike da pružaju usluge i koje posjeduju specijalizirano znanje. U BE: za aktivnosti koje traju dulje od osam dana obvezna je radna dozvola. Radna dozvola uvijek je obvezna za građevinski sektor. U CZ: za aktivnosti koje traju dulje od sedam dana u jednom mjesecu ili 30 dana u jednoj kalendarskoj godini obvezna je radna dozvola. U DE: ugraditelji i održavatelji zaposlenici su pravne osobe stranke koja pruža uslugu. U DK: ugraditelji i održavatelji trebaju biti zaposleni u društvu koje isporučuje uvezeni proizvod i to ih društvo treba plaćati. Ako su zaposleni u drugom društvu, društvo koje isporučuje proizvod mora potpisati ugovor s tim društvom o ugradnji proizvoda. Kategorija ugraditelja i održavatelja ne obuhvaća opće građevinske radove i radove povezane s građevinom. U EE: ugraditelji i održavatelji moraju kao takvi biti zaposleni u pravnoj osobi koja isporučuje robu ili pruža uslugu najmanje godinu dana neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva za ulazak te moraju imati najmanje tri godine relevantnog radnog iskustva stečenog nakon punoljetnosti.

	U ES: ugraditelji i održavatelji moraju kao takvi biti zaposleni u pravnoj osobi koja isporučuje robu ili uslugu ili u društvu kćeri grupe najmanje tri mjeseca neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva za ulazak te moraju imati najmanje tri godine relevantnog radnog iskustva, ako je primjenjivo, stečenog nakon punoljetnosti. Pristup odobren ugraditeljima i održavateljima prema odredbama ovog Sporazuma odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na upotrebu stručnog naziva. Broj osoba obuhvaćenih ugovorom o uslugama ne smije biti veći nego što je potrebno za izvršenje ugovora, kako se može zahtijevati nacionalnim zakonima, drugim propisima ili drugim pravnim zahtjevima. U FI: Ovisno o djelatnosti, može biti obvezna boravišna dozvola. U NL: Obvezna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba. U SE: obvezna je radna dozvola, osim za i. osobe koje sudjeluju u osposobljavanju, ispitivanju, pripremi ili dovršavanju isporuka ili u sličnim aktivnostima u okviru poslovne transakcije ili ii. instalatere ili tehničke instruktore u vezi s hitnom instalacijom ili popravkom strojeva do dva mjeseca, u kontekstu hitne situacije. Ne provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. U SI: za pružanje usluga koje traje dulje od 14 dana odjednom potrebna je jedinstvena boravišna i radna dozvola.

Dodatak IV.-B

POSLOVNI POSJETITELJI ZA POTREBE ULAGANJA, OSOBE PREMJEŠTENE UNUTAR DRUŠTVA, ULAGATELJI I POSLOVNI POSJETITELJI U KRATKOROČNOM POSJETU

POPIS MEKSIKA

Poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja i poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu

1. Za potrebe ove kategorije:

(a) „poslovne djelatnosti" znači legitimne djelatnosti komercijalne prirode koje su stvorene i koje se obavljaju kako bi se ostvarila dobit na tržištu. To ne uključuje mogućnost zapošljavanja, privremenog ili stalnog boravka, primanja plaće ili bilo kakve naknade od nekog izvora rada koji se nalazi na državnom području Meksika;

(b) „poslovna osoba" je državljanin države članice Europske unije koji ulazi na državno područje Meksika bez namjere stjecanja privremenog ili stalnog boravišta kako bi:

i. komercijalno trgovao robom ili pružao usluge;

ii. pokrenuo ili razvio ulaganje stranog kapitala ili upravljao njime;

iii. ostvario poslovne kontakte i pregovarao u svrhu prodaje robe i usluga ili obavljanja sličnih djelatnosti;

iv. pružao specijalizirane usluge ugradnje, popravka, održavanja, nadzora ili osposobljavanja radnika, koje su prethodno dogovorene ili uzete u obzir u ugovoru o prijenosu tehnologije, patentima i žigovima, prodaji komercijalne ili industrijske opreme ili strojeva, ili u okviru bilo kojeg drugog proizvodnog postupka za poduzeće osnovano na državnom području stranke, za vrijeme trajanja ugovora o jamstvu, postupka prodaje ili pružanja usluge;

v. prisustvovao skupštinama ili sastancima upravnog odbora poduzeća s poslovnim nastanom u Meksiku; ili

vi. promicao robu ili usluge, savjetovao klijente, primao narudžbe, pregovarao o ugovorima te prisustvovao, izlagao ili sudjelovao na kongresima, sajmovima, konvencijama i sličnim događanjima.

2. Sama činjenica da Meksiko poslovnoj osobi odobrava privremeni ulazak u skladu s poglavljem 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe) ne tumači se tako da ta osoba ne mora ispuniti primjenjive zahtjeve za izdavanje dozvola ili druge zahtjeve, uključujući sve obvezne kodekse ponašanja, potrebne da bi obavljala određenu profesiju ili na neki drugi način obavljala poslovnu djelatnost.

3. Popis rezervi

Sektor ili podsektor	Uvjeti i ograničenja (uključujući trajanje boravka)
svi sektori	Meksiko za potrebe privremenog ulaska odobrava boravak do 180 dana.

Osobe premještene unutar društva

1. Za potrebe ove kategorije:

(a) „izvršne aktivnosti” znači organizacijske aktivnosti u okviru kojih osoba ima sljedeće odgovornosti:

i. upravljanje poduzećem, upravljanje dijelom poduzeća ili obavljanje relevantne funkcije u poduzeću;

ii. utvrđivanje politika i određivanje ciljeva poduzeća; ili

iii. izvješćivanje glavnom direktoru, upravnom odboru ili dioničarima poduzeća i podlijeganje njihovu nadzoru;

(b) „rukovodeće aktivnosti” znači organizacijske aktivnosti u okviru kojih osoba ima sljedeće odgovornosti:

i. vođenje poduzeća ili obavljanje ključne funkcije u poduzeću;

ii. nadzor i kontrola rada drugog nadzornog, stručnog ili rukovodećeg osoblja;

iii. obavljanje funkcija na višoj razini u organizacijskoj hijerarhiji; ili

iv. izvršavanje radnji povezanih sa svakodnevnim obavljanjem funkcije za koju ta osoba ima ovlasti;

(c) „specijalističke aktivnosti” znači aktivnosti koje uključuju specijalizirano znanje o proizvodima ili uslugama poduzeća i njihovoj primjeni na međunarodnim tržištima ili naprednu razinu stručnog znanja ili znanja o procesima i postupcima poduzeća.

2. Popis rezervi

Sektor ili podsektor	Uvjeti i ograničenja (uključujući trajanje boravka)
svi sektori	Meksiko za potrebe privremenog ulaska odobrava boravak od godine dana, koji se može triput produljiti za po godinu dana. Meksiko odobrava privremeni ulazak i boravak bračnim drugovima osoba iz Europske unije premještenih unutar društva. Meksiko bračnim drugovima osoba iz Europske unije premještenih unutar društva izdaje radnu dozvolu ako prethodno dobiju ponudu za posao u skladu s meksičkim pravom.

Ulagači

Popis rezervi

Sektor ili podsektori	Uvjeti i ograničenja (uključujući trajanje boravka)
svi sektori	Meksiko za potrebe privremenog ulaska odobrava boravak od godine dana, koji se može triput produljiti za po godinu dana. Meksiko odobrava privremeni ulazak i boravak bračnim drugovima ulagatelja iz Europske unije. Meksiko bračnim drugovima ulagatelja iz Europske unije izdaje radnu dozvolu ako prethodno dobiju ponudu za posao u skladu s meksičkim pravom.

PRILOG V.

UGOVORNI PRUŽATELJI USLUGA I NEOVISNI STRUČNJACI

NAPOMENE S OBJAŠNJENJIMA

1. U popisu stranke u dodacima ovom Prilogu utvrđuju se obveze koje ta stranka preuzima u skladu s člancima 12.6. (Ugovorni pružatelji usluga) i 12.7. (Neovisni stručnjaci).

2. Za potrebe ovog Priloga „CPC” znači brojevi Središnje klasifikacije proizvoda kako ih je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, privremena Središnja klasifikacija proizvoda, 1991.

3. Popis stranke sastoji se od sljedećih elemenata:

(a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se preuzimaju obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga ili neovisnih stručnjaka; i

(b) drugog stupca u kojem se opisuju primjenjiva ograničenja; „bez obveze” znači da nema obveza.

4. Stranke ne preuzimaju nikakve obveze za ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake u području gospodarskih djelatnosti koje nisu uvrštene na popis u ovom Prilogu.

5. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se ako je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti umiješati se u bilo kakav spora ili pregovore o radu ili upravljanju ili na drugi način utjecati na njihov ishod.

6. Ako nisu preuzete obveze u skladu s poglavljem 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe), i dalje se primjenjuju zakoni i drugi propisi stranaka povezani s ulaskom i privremenim boravkom, među ostalim i oni koji se odnose na trajanje boravka.

7. Neovisno o poglavlju 12. (Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe), i dalje se primjenjuju zakoni i drugi propisi stranaka povezani sa zapošljavanjem i mjerama socijalne sigurnosti, među ostalim i oni koji se odnose na minimalne plaće i kolektivne sporazume o plaćama.

8. Popis stranke ne uključuje mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola koje ne predstavljaju ograničenje nacionalnog tretmana u smislu članka 10.7. (Nacionalni tretman) ili 11.6. (Nacionalni tretman), ili ograničenje pristupa tržištu u smislu članka 10.6. (Pristup tržištu) ili 11.4. (Pristup tržištu). Te mjere, kao što su zahtjev za pribavljanje dozvole, obveze univerzalne usluge, zahtjev za priznanje kvalifikacija u reguliranim sektorima, zahtjev za polaganje posebnih ispita, koji može obuhvaćati jezične ispite, te svi nediskriminirajući zahtjevi prema kojima se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u zaštićenim zonama ili područjima primjenjuju se u svakom slučaju, čak i ako nisu navedene.

9. U onim sektorima u kojima Europska unija primjenjuje ispitivanja gospodarskih potreba, njihov glavni kriterij bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici ili regiji u kojoj će se usluga pružati, među ostalim u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.

10. Na popisu Europske unije upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

AT Austrija

BE Belgija ([1])

BG Bugarska

UPU Ugovorni pružatelji usluga

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EE Estonija

EEA Europski gospodarski prostor

EL Grčka

ES Španjolska

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

FI Finska ([2])

FR Francuska

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

NS Neovisni stručnjaci

IT Italija

LT Litva

LU Luksemburg

LV Latvija

MT Malta

NL Nizozemska

PL Poljska

PT Portugal

([1]) Za potrebe rezervi Belgije središnjom razinom vlasti obuhvaćene su savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti.

([2]) Za potrebe rezervi Finske regionalna razina vlasti znači Ålandski otoci.

RO Rumunjska

SE Švedska

SI Slovenija

SK Slovačka

11. Podrazumijeva se da obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne uključuje zahtjev proširenja na fizičke osobe ili poduzeća iz Meksika tretmana odobrenog u određenoj državi članici fizičkim osobama ili poduzećima iz druge države članice u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. U skladu s UFEU-om, taj se tretman odobrava samo poduzećima osnovanima ili organiziranima u skladu s pravom neke države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Europske unije, uključujući poduzeća koja su osnovana unutar Europske unije, a koja su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz Meksika.

Dodatak V.-A

UGOVORNI PRUŽATELJI USLUGA I NEOVISNI STRUČNJACI

POPIS EU-a

Ugovorni pružatelji usluga (UPU)

1. Podložno uvjetima iz točke 2. i popisu rezervi iz točke 9. EU preuzima obveze u skladu s člankom 12.6. (Ugovorni pružatelji usluga) u pogledu te kategorije u sljedećim sektorima i podsektorima:

(a) pravne usluge ([1]);

(b) računovodstvene i knjigovodstvene usluge;

(c) usluge poreznog savjetovanja;

(d) arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture;

(e) inženjerske usluge i usluge integriranog inženjerstva;

(f) računalne i srodne usluge;

(g) usluge istraživanja i razvoja;

(h) usluge oglašavanja;

(i) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja;

(j) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja;

(k) usluge tehničkog ispitivanja i analize;

(l) srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja;

(m) održavanje i popravak opreme u okviru ugovora o uslugama nakon prodaje ili najma;

(n) usluge pismenog prevođenja;

(o) građevinske usluge;

(p) usluge istraživanja lokacije;

(q) usluge visokog obrazovanja;

([1]) Na ovaj Prilog primjenjuje se i rezerva za pravne usluge navedene u prilozima I. ili II. države članice za nacionalno pravo kao da obuhvaća pravo EU-a i države članice.

(r) usluge u području okoliša; i

(s) usluge putničkih agencija i turoperatora.

2. UPU mora ispuniti sljedeće uvjete:

(a) fizičke osobe moraju pružati uslugu privremeno kao zaposlenici poduzeća koje je dobilo ugovor o pružanju usluga za razdoblje od najdulje 12 mjeseci;

(b) fizičke osobe koje ulaze u EU moraju pružati te usluge kao zaposlenici poduzeća koje pruža usluge najmanje godinu dana neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva za ulazak u EU; nadalje, fizičke osobe na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u EU moraju imati najmanje tri godine radnog iskustva ([2]) u sektoru djelatnosti koji je predmet ugovora;

(c) fizičke osobe koje ulaze u EU moraju imati:

i. sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja ([3]); i

ii. stručne kvalifikacije za obavljanje djelatnosti ako se to zahtijeva pravom države članice u kojoj se usluga pruža;

(d) fizičke osobe ne smiju primati nikakvu drugu naknadu za pružanje usluga na području EU-a osim naknade koju im plaća poduzeće koje ih zapošljava; i

(e) broj osoba obuhvaćenih ugovorom o uslugama ne smije biti veći nego što je potrebno za izvršenje ugovora, kako se može zahtijevati pravom države članice u kojoj se usluga pruža.

3. Pristup odobren u skladu s člankom 12.6. (Ugovorni pružatelji usluga) odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na upotrebu stručnog naziva države članice u kojoj se usluga pruža.

4. Dopušteno trajanje boravka ugovornih pružatelja usluga ne može biti dulje od ukupno 12 mjeseci, pri čemu su moguća produljenja prema diskrecijskoj ocjeni EU-a i njegovih država članica u bilo kojem 24-mjesečnom razdoblju ili dok traje ugovor, ovisno o tome što je kraće.

Neovisni stručnjaci (NS)

5. Podložno uvjetima iz točke 6. i popisu rezervi iz točke 9. EU preuzima obveze u skladu s člankom 12.7. (Neovisni stručnjaci) u pogledu te kategorije u sljedećim sektorima i podsektorima:

(a) pravne usluge ([4]);

(b) arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture;

([2]) Stečeno nakon punoljetnosti.

([3]) Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nisu stečeni u državi članici u kojoj se pruža usluga, ta država članica može ocijeniti jesu li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji jednakovrijedni sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu državnom području.

([4]) Na ovaj Prilog primjenjuje se i rezerva za pravne usluge opisane u prilozima I. ili II. države članice za nacionalno pravo kao da obuhvaća pravo EU-a i države članice.

(c) inženjerske usluge i usluge integriranog inženjerstva;

(d) računalne i srodne usluge;

(e) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja;

(f) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja; i

(g) usluge pismenog prevođenja.

6. NS mora ispuniti sljedeće uvjete:

(a) fizičke osobe moraju pružati uslugu privremeno kao samozaposlene osobe s poslovnim nastanom u Meksiku i moraju imati ugovor o pružanju usluga za razdoblje od najdulje 12 mjeseci;

(b) fizičke osobe koje ulaze u EU na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u EU moraju imati najmanje šest godina radnog iskustva u sektoru djelatnosti koja je predmet ugovora;

(c) fizičke osobe koje ulaze u EU moraju imati:

i. sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja ([5]); i

ii. stručne kvalifikacije za obavljanje djelatnosti ako to zahtijeva država članica u kojoj se usluga pruža.

7. Pristup odobren u skladu s člankom 12.7. (Neovisni stručnjaci) odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na upotrebu stručnog naziva države članice u kojoj se usluga pruža.

8. Dopušteno trajanje boravka neovisnih stručnjaka ne može biti dulje od ukupno 12 mjeseci, pri čemu su moguća produljenja prema diskrecijskoj ocjeni EU-a i njegovih država članica u bilo kojem 24-mjesečnom razdoblju ili dok traje ugovor, ovisno o tome što je kraće.

([5]) Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nisu stečeni u državi članici u kojoj se pruža usluga, ta država članica može ocijeniti jesu li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji jednakovrijedni sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu državnom području.

9. Popis rezervi

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
V-EU-1 EU – svi sektori	Trajanje boravka U AT: najdulje trajanje boravka za UPU i NS ne može biti dulje od ukupno šest mjeseci u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci ili dulje od vremena trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće. U CY: najdulje trajanje boravka za UPU i NS iznosi šest mjeseci i može se obnoviti jednom za dodatno razdoblje od šest mjeseci ili za vrijeme trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće. U BE, CZ, LT, MT i PT: najdulje trajanje boravka za UPU i NS ne može biti dulje od 12 uzastopnih mjeseci ili od vremena trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće.
V-EU-2 Usluge pravnog savjetovanja u vezi s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (CPC 861 (dio))	UPU: U BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. NS: U BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.
V-EU-3 Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim revizorskih usluga, 86213, 86219 i 86220)	UPU: U BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.
V-EU-4 Usluge oporezivanja (CPC 863) ([1])	UPU: U BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U PT: bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
V-EU-5 arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i 8674)	UPU: U AT (samo usluge planiranja): Ispitivanje gospodarskih potreba. U BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak UPU-a do tri mjeseca. U FI: fizičke osobe moraju dokazati da posjeduju posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. NS: U AT (samo usluge planiranja): Ispitivanje gospodarskih potreba. U BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža.
V-EU-6 Inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i 8673)	UPU: U AT (samo usluge planiranja): Ispitivanje gospodarskih potreba. U BG, CZ, DE, LT, LV, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak UPU-a do tri mjeseca. U FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. U HU: Ispitivanje gospodarskih potreba. NS: U AT (samo usluge planiranja): Ispitivanje gospodarskih potreba. U BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. U HU: Ispitivanje gospodarskih potreba.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
V-EU-7 Računalne i srodne usluge (CPC 84)	UPU: U AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak UPU-a do tri mjeseca. U FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. NS: U AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. U HR: bez obveze.
V-EU-8 Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851, 852 osim usluga psihologa [2] i 853)	UPU: U EU: zahtijeva se sporazum o gostovanju s odobrenom istraživačkom organizacijom [3]. U CZ, DK, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.
V-EU-9 Usluge promidžbe (CPC 871)	UPU: U AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.
V-EU-10 Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865)	UPU: U AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak UPU-a do tri mjeseca. NS: U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
V-EU-11 Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	UPU: U AT, BG, CY, CZ, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak UPU-a do tri mjeseca. U HU: ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602), u kojem slučaju vrijedi sljedeće: bez obveze.
V-EU-12 Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	UPU: U AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak UPU-a do tri mjeseca.
V-EU-13 Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	UPU: U AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U BG: bez obveze. U DE (javno imenovani geodeti): bez obveze. U FR: (geodetske djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava): bez obveze.
V-EU-14 Održavanje i usluge popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te osobnih i kućanskih artikala ([4]) u okviru ugovora o uslugama nakon prodaje ili najma (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	UPU: U AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FI: bez obveze osim u okviru ugovora o uslugama nakon prodaje ili najma, kad je trajanje boravka ograničeno na šest mjeseci. Održavanje i popravak osobnih i kućanskih artikala (CPC 633): Ispitivanje gospodarskih potreba.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
V-EU-15 Usluge pismenog prevođenja (CPC 87905, osim službenih ili certificiranih djelatnosti)	UPU: U AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. NS: U AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U HR: bez obveze.
V-EU-16 Graditeljstvo i srodne inženjerske usluge (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 i 517)	UPU: U EU: bez obveze osim u BE, CZ, DK, ES, FR, NL i SE. U CZ: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FR: bez obveze osim za tehničare, ako se radna dozvola izdaje se za razdoblje od najdulje šest mjeseci. Zahtijeva se sukladnost s ispitivanjem gospodarskih potreba.
V-EU-17 usluge istraživanja lokacija (CPC 5111)	UPU: U AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak do tri mjeseca.
V-EU-18 Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	UPU: U EU osim u LU, SE: bez obveze. U LU: bez obveze osim za sveučilišne profesore, u kojem slučaju nema ograničenja. U SE: (pružatelji javno i privatno financiranih usluga obrazovanja koji primaju neku potporu države): bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
V-EU-19 Usluge u području okoliša (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 (dio), 9405, 9406 (dio) i 9409)	UPU: U AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.
V-EU-20 Usluge putničkih agencija i turoperatora (CPC 7471 uključujući voditelje putovanja ([5]))	UPU: U BE, IE: bez obveze osim za voditelje putovanja, u kojem slučaju nema ograničenja. U BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO i SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: ispitivanje gospodarskih potreba osim za boravak do tri mjeseca.

([1]) Ne uključuju usluge pravnog savjetovanja i usluge pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje su razvrstane u usluge pravnog savjetovanja u skladu s međunarodnim javnim pravom i pravom matične zemlje.

([2]) Dio CPC-a 85201 koji se nalazi u okviru medicinskih i stomatoloških usluga.

([3]) Za sve države članice osim DK, suglasnost istraživačkoj organizaciji i sporazum o gostovanju ispunjavaju uvjete utvrđene u skladu s Direktivom (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova au pair (SL EU L 132, 21.5.2016., str. 21.).

([4]) Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme uključujući i računala (CPC 845) razvrstane su u računalne usluge.

([5]) Pružatelji usluga čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 fizičkih osoba, a ne djeluju kao vodiči na konkretnim lokacijama.

Dodatak V.-B

UGOVORNI PRUŽATELJI USLUGA I NEOVISNI STRUČNJACI

POPIS MEKSIKA

Ugovorni pružatelji usluga

1. Ova kategorija također obuhvaća stručnjake i stručnjake tehničare.

2. Za potrebe ove kategorije:

(a) „stručnjak” znači fizička osoba koja obavlja specijalizirano zanimanje za koje je potrebno:

i. teorijski i praktično primjenjivati skup specijaliziranih znanja; i

ii. steći kvalifikaciju nakon srednje škole za obavljanje tog zanimanja;

(b) „stručnjak tehničar” znači stručnjak:

i. koji teorijski i praktično primjenjuje skup specijaliziranih znanja; i

ii. koji je stekao tehničku kvalifikaciju nakon srednje škole za obavljanje tog zanimanja.

3. Popis rezervi

Sektor ili podsektor	Uvjeti i ograničenja (uključujući trajanje boravka)
Svi sektori	1. Meksiko za potrebe privremenog ulaska odobrava boravak od godine dana, koji se može triput produljiti za po godinu dana. 2. Meksiko odobrava privremeni ulazak i izdaje dokumentaciju o tome za poslovnu osobu koja želi obavljati poslovnu djelatnost na stručnoj razini ili za stručnjaka tehničara, na temelju ugovora o radu, pod uvjetom da se dostavi sljedeće: (a) dokumentacija kojom se dokazuje da će se poslovna osoba angažirati na navedeni način i u kojoj se opisuje svrha ulaska; i (b) dokumentacija kojom se dokazuje da poslovna osoba ispunjava minimalne akademske zahtjeve ili je stekla alternativne akademske diplome ili potvrde. 3. Podrazumijeva se da privremeni ulazak stručnjaka ili stručnjaka tehničara ne znači priznavanje akademskih diploma ili certifikata ili izdavanje dozvole za obavljanje stručne djelatnosti. 4. Za ovu je kategoriju potrebna ponuda za plaćeni posao u Meksiku.

Sektor ili podsektor	Uvjeti i ograničenja (uključujući trajanje boravka)
	5. Privremeni ulazak odobrava se za sljedeća zanimanja ili djelatnosti u kategoriji stručnjaka tehničara: (a) dizajn i oglašavanje; (b) arhitektura i dizajn interijera; (c) računovodstvo i upravljanje; (d) turizam i gastronomija; (e) sustavi i računalstvo; (f) inženjerstvo; (g) zdravlje (obuhvaća djelatnost medicinskih tehničara, farmaciju i fizioterapiju); (h) građevinarstvo; (i) električna energija i komunikacije; (j) industrijska proizvodnja; i (k) održavanje i popravak strojeva i opreme (obuhvaća održavanje i popravak svih vrsta vozila, plovila i zrakoplova), pod uvjetom da stručnjak tehničar nije dio posade nijednog plovila ili zrakoplova koji plove ili lete pod meksičkom zastavom ili s naznačenim meksičkim trgovačkim logotipom. Meksiko bračnim drugovima ugovornih pružatelja usluga iz Europske unije, stručnjaka iz Europske unije i stručnjaka tehničara iz Europske unije odobrava privremeni ulazak i boravak. Meksiko bračnim drugovima ugovornih pružatelja usluga iz Europske unije, stručnjaka iz Europske unije i stručnjaka tehničara iz Europske unije izdaje radnu dozvolu ako prethodno dobiju ponudu za posao u skladu s meksičkim pravom.

PRILOG VI.

FINANCIJSKE USLUGE

NAPOMENE S OBJAŠNJENJIMA

1. U popisu stranke u dodacima ovom Prilogu utvrđuju se:

(a) u odjeljku A, u skladu s člankom 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere) stavkom 1., postojeće mjere te stranke koje nisu u skladu s obvezama utvrđenima u sljedećim odredbama:

i. članku 18.3. (Nacionalni tretman);

ii. članku 18.4. (Tretman najpovlaštenije nacije);

iii. članku 18.5. (Pristup tržištu);

iv. članku 18.6. (Viša uprava i upravni odbor); ili

v. članku 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama); i

(b) u odjeljku B, u skladu s člankom 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere) stavkom 2., specifični sektori, podsektori ili djelatnosti za koje ta stranka može zadržati postojeće mjere ili donijeti nove ili restriktivnije mjere koje nisu u skladu s obvezama utvrđenima u sljedećim odredbama:

i. članku 18.3. (Nacionalni tretman);

ii. članku 18.4. (Tretman najpovlaštenije nacije);

iii. članku 18.5. (Pristup tržištu);

iv. članku 18.6. (Viša uprava i upravni odbor); ili

v. članku 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama).

2. Popisom stranke ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju GATS-a.

3. U svakom unosu u odjeljku A popisa stranke navedeni su sljedeći elementi:

(a) „sektor” se odnosi na općeniti sektor za koji se radi unos;

(b) „podsektor” se odnosi na specifični sektor za koji se radi unos;

(c) „predmetne obveze” odnosi se na obveze iz točke 1. podtočke (a) ovog Priloga koje se, u skladu s člankom 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere) stavkom 1., ne primjenjuju na mjere navedene u unosu;

(d) „razina vlasti” označava razinu vlasti koja zadržava navedene mjere;

(e) „mjere” označava zakone, druge propise ili druge mjere za koje se radi unos; mjera navedena u elementu „mjere”:

i. znači mjera kako je izmijenjena, nastavljena ili obnovljena od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;

ii. uključuje sve podređene mjere koje su donesene ili se zadržavaju u okviru opsega primjene te mjere i dosljedno u pogledu te mjere; i

iii. uključuje, za Europsku uniju, direktive te sve zakone, druge propise ili druge mjere kojima se relevantna direktiva provodi na razini države članice; i

(f) „opis” sadržava nesukladne aspekte postojeće mjere ili opći neobvezujući opis mjere za koju se radi unos.

4. Pri tumačenju unosa u odjeljku A razmatraju se svi elementi tog unosa. Element „mjera” ima prednost pred svim ostalim elementima.

5. U svakom unosu u odjeljku B popisa navedeni su sljedeći elementi:

(a) „sektor” se odnosi na općeniti sektor za koji se radi unos;

(b) „podsektor” se odnosi na specifični sektor za koji se radi unos;

(c) „predmetne obveze” odnosi se na obveze iz točke 1. podtočke (b) ovog Priloga koje se, u skladu s člankom 18.12. (Rezerve i nesukladne mjere) stavkom 2., ne primjenjuju na sektore, podsektore ili djelatnosti navedene u unosu;

(d) „razina vlasti” označava razinu vlasti koja zadržava navedene mjere;

(e) „opis” utvrđuje opseg sektora, podsektora ili djelatnosti koji su obuhvaćeni rezervom; i

(f) „postojeće mjere”, ako je navedeno, odnosi se na nepotpun popis postojećih mjera koje se primjenjuju na sektor, podsektor ili djelatnosti koji su obuhvaćeni rezervom, a koji se navodi radi transparentnosti.

6. Pri tumačenju unosa u odjeljku B razmatraju se svi elementi tog unosa. Element „opis” ima prednost pred svim ostalim elementima.

7. Navođenje rezerve u odjeljku A ili B ne znači da se ne može drukčije opravdati kao mjera koja je donesena ili zadržana zbog bonitetnih razloga u skladu s člankom 18.13. (Bonitetno izuzeće).

8. Rezerva zadržana na razini Europske unije primjenjuje se na mjeru Europske unije i države članice na nacionalnoj razini te mjeru vlasti države članice, osim ako je određena država članica isključena na temelju rezerve.

9. Rezerva koja se zadržava na nacionalnoj razini Meksika ili države članice Europske unije primjenjuje se na mjeru vlasti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini te zemlje.

10. Podrazumijeva se da mjera donesena ili zadržana u skladu s člankom 18.18. (Domaći propisi i transparentnost) koja je u skladu s obvezama utvrđenima u člancima 18.3. (Nacionalni tretman), 18.4. (Tretman najpovlaštenije nacije), 18.5. (Pristup tržištu), 18.6. (Viša uprava i upravni odbor) ili 18.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama) ne treba biti uvrštena na popis stranke.

11. Podrazumijeva se da ograničenja sudjelovanja stranog kapitala izražena najvišim postotkom stranog udjela ili ukupnom vrijednošću pojedinačnog ili ukupnog stranog ulaganja ne predstavljaju ograničenje članka 18.5. (Pristup tržištu).

12. Na popisu Europske unije upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

AT Austrija

BE Belgija ([1])

BG Bugarska

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EE Estonija

EL Grčka

ES Španjolska

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

FI Finska ([2])

FR Francuska

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT Italija

LT Litva

LU Luksemburg

LV Latvija

MT Malta

NL Nizozemska

PL Poljska

([1]) Za potrebe rezervi Belgije središnjom razinom vlasti obuhvaćene su savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti.

([2]) Za potrebe rezervi Finske regionalna razina vlasti znači Ålandski otoci.

PT Portugal

RO Rumunjska

SE Švedska

SI Slovenija

SK Slovačka

13. Podrazumijeva se da obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne uključuje zahtjev proširenja na fizičke osobe ili poduzeća iz Meksika tretmana odobrenog u određenoj državi članici fizičkim osobama ili poduzećima iz druge države članice u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. U skladu s UFEU-om, taj se tretman odobrava samo poduzećima osnovanima ili organiziranima u skladu s pravom neke države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Europske unije, uključujući poduzeća koja su osnovana unutar Europske unije, a koja su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz Meksika.

14. Podrazumijeva se da za potrebe popisa Meksika izrazi „nacija” i „država” znače „Meksiko”.

Dodatak VI.-A

REZERVE ZA FINANCIJSKE USLUGE

POPIS EU-a

(primjenjiv u svim državama članicama, osim ako je navedeno drukčije)

ODJELJAK A

VI-EU-A-1

Sektor:	financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U BG: mirovinsko osiguranje pruža dioničko društvo koje ima dozvolu za rad u skladu sa Zakonikom o socijalnom osiguranju i registrirano je u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima ili zakonodavstvom druge države članice (bez podružnica).

Promotori i dioničari društava za mirovinsko osiguranje mogu biti pravne osobe nerezidenti, registrirane kao institucije za socijalno osiguranje ili komercijalno osiguranje odnosno kao druge financijske institucije u skladu s pravom države članice tih pravnih osoba nerezidenata, ako dostave bankovne reference prvoklasne strane banke koje potvrdi Bugarska narodna banka. Fizičke osobe nerezidenti ne mogu biti promotori i dioničari društava za mirovinsko osiguranje.

Prihodi fondova dodatnog dobrovoljnog mirovinskog osiguranja te slični prihodi izravno povezani s dobrovoljnim mirovinskim osiguranjem koje obavljaju osobe koje su registrirane u skladu sa zakonodavstvom druge države članice i koje mogu, u skladu s predmetnim zakonodavstvom, izvršavati aktivnosti povezane s dobrovoljnim mirovinskim osiguranjem nisu oporezivi u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu o porezu na dobit.

Predsjednik uprave, predsjednik upravnog odbora, izvršni direktor i poslovođa moraju imati stalnu adresu ili boravišnu dozvolu za dugotrajni boravak u BG.

Mjere:

BG: Zakonik o socijalnom osiguranju, članci 120.a–162., 209.–253. i 260.–310.

VI-EU-A-2

Sektor:	financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U AT: kako bi dobili dozvolu za otvaranje podružnice, strani osiguratelji u svojoj matičnoj zemlji imaju pravni oblik koji odgovara dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja ili je usporediv s tim pravnim oblicima.

Uprava podružnice sastoji se od barem dvije fizičke osobe rezidenata u AT.

U BG: prije osnivanja podružnice ili zastupništva za pružanje usluga osiguranja, strani osiguratelj ili reosiguratelj u svojoj zemlji podrijetla mora dobiti odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja koje želi pružati u BG.

Za članove upravljačkog i nadzornog tijela društava za (re)osiguranje i sve osobe ovlaštene za upravljanje društvom za (re) osiguranje i njegovo zastupanje obvezno je boravište u Bugarskoj.

Mjere:

AT: Zakon o nadzoru osiguranja (*Versicherungsaufsichtsgesetz, VAG*), članak 5. stavak 1. točka 3.

BG: Zakonik o osiguranju, članci 12., 56.–63., 65., 66. i članak 80. stavak 4.

VI-EU-A-3

Sektor:	financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U ES: prije osnivanja podružnice ili zastupništva u ES za pružanje određenih vrsta osiguranja, strani osiguratelj mora imati odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja u zemlji podrijetla najmanje pet godina.

U PT: za osnivanje podružnice ili zastupništva strana osiguravajuća društva moraju dokazati da imaju prethodno iskustvo u obavljanju djelatnosti od najmanje pet godina.

U PT, ES i BG: izravno širenje poslovne mreže nije dopušteno za posredovanje u osiguranju, koje je ograničeno na trgovačka društva osnovana u skladu s pravom države članice.

U SE: društva za posredovanje u osiguranju koja nisu osnovana u EU-u mogu imati poslovni nastan samo u obliku podružnice.

Mjere:

BG: Zakonik o osiguranju, članci 12., 56.–63., 65., 66. i članak 80. stavak 4.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015), članak 36.

PT: Uredba sa zakonskom snagom 94-B/98, članak 7. i odjeljak VI. poglavlja I., Uredba sa zakonskom snagom 144/2006, članak 34. stavci 6. i 7. te članak 7.

VI-EU-A-4

Sektor:	financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Predmetne obveze:	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U DE i LT: da bi osiguravajuća društva koja nemaju poslovni nastan u EU-u mogla pružati usluge izravnog osiguranja, moraju osnovati podružnicu i pribaviti odobrenje za nju.

Mjere

DE: članci 67.–69. Zakona o nadzoru osiguranja (*Versicherungsaufsichtsgesetz, VAG*) za sve usluge osiguranja, kojim se provodi Direktiva Solventnost 2; u vezi s člankom 105. *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung* (*LuftVZO*) samo u području obveznog osiguranja od odgovornosti u zračnom prijevozu.

LT: Zakon o osiguranju, 18. rujna 2003., br. IX-1737, posljednja izmjena 15. prosinca 2016.; i Zakon br. XIII-98.

VI-EU-A-5

Sektor:	financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U EL: pravo poslovnog nastana ne dopušta osnivanje predstavništava ni drugu trajnu prisutnost osiguravajućih društava, osim ako su ti uredi osnovani kao zastupništva, podružnice ili sjedišta.

U PL: za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica).

Mjere:

EL: Zakonodavni dekret 400/1970.

PL: Zakon o djelatnosti osiguranja od 22. svibnja 2003.; i

Zakon o posredovanju u osiguranju od 22. svibnja 2003. (Službeni list iz 2003., br. 124., točka 1154.), članci 16. i 31.

VI-EU-A-6

Sektor:	financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U IT: kako bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira ili pružati usluge središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u IT, društvo mora biti osnovano u IT (bez podružnica).

Kad je riječ o kolektivnim investicijskim programima, osim poduzeća za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (dalje u tekstu „UCITS”) usklađenih na temelju zakonodavstava EU-a, povjerenik ili depozitar mora imati poslovni nastan u IT ili u drugoj državi članici i imati podružnicu u IT.

Poduzeća za upravljanje investicijskim fondovima koja nisu usklađena na temelju zakonodavstava EU-a isto tako moraju biti osnovana u IT (bez podružnica).

Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska društva i poduzeća koja upravljaju UCITS-om usklađena na temelju prava Unije s glavnim uredom u EU-u te UCITS-i osnovani u IT mogu obavljati djelatnost upravljanja sredstvima mirovinskih fondova.

U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata posrednici moraju koristiti ovlaštenog financijskog trgovca s boravištem na državnom području države članice.

Predstavništva posrednika iz zemalja izvan EU-a ne mogu obavljati djelatnosti usmjerene na pružanje investicijskih usluga, uključujući trgovanje za vlastiti račun i za račun klijenata, plasiranje i pokroviteljstvo financijskih instrumenata (obvezna je podružnica).

Mjere:

IT: Zakonodavni dekret 58/1998, članci 1., 19., 28., 30.–33., 38., 69. i 80.;

Zajednička uredba Talijanske središnje banke i Consoba od 22. veljače 1998., članci 3. i 41.;

Uredba Talijanske središnje banke od 25. siječnja 2005., glava V., poglavlje VII., odjeljak II.;

Uredba Consoba o posrednicima br. 16190 od 29. listopada 2007., članci 17.–21., 78.–81., 91.–111.; i podložno:

Uredbi (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira i o izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (CSDR), članak 69. stavak 4.

VI-EU-A-7

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U BG: glavno mjesto poslovanja financijske institucije mora biti na državnom području BG.

U HU: podružnice društava za upravljanje investicijskim fondovima sa sjedištem izvan EGP-a ne upravljaju investicijskim fondovima EU-a niti pružaju usluge upravljanja imovinom privatnim mirovinskim fondovima.

Mjere:

BG: Zakon o kreditnim institucijama, članak 3.a;

Zakonik o socijalnom osiguranju, članak 121.e; i

Zakon o valutama, članak 3.

HU: Zakon CCXXXVII. iz 2013. o kreditnim institucijama i financijskim poduzećima; i

Zakon CXX. iz 2001. o tržištu kapitala.

VI-EU-A-8

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U BG: banku skupno vode i predstavljaju najmanje dvije fizičke osobe, od kojih najmanje jedna izvrsno poznaje bugarski jezik. Fizičke osobe koje vode i predstavljaju banku moraju biti osobno prisutne na adresi njezine uprave.

U HU: upravni odbor kreditne institucije mora imati najmanje dva člana koji su rezidenti HU u skladu s deviznim propisima i koji su prethodno imali stalni boravak u HU za vrijeme najmanje godine dana.

U SE: osnivač štedionice fizička je osoba rezident u EGP-u.

Mjere:

BG: Zakon o kreditnim institucijama, članak 10.;

Zakonik o socijalnom osiguranju, članak 121.e; i

Zakon o valutama, članak 3.

HU: Zakon CCXXXVII. iz 2013. o kreditnim institucijama i financijskim poduzećima;

Zakon CXX. iz 2001. o tržištu kapitala.

SE: Zakon o štedionicama (*Sparbankslagen*) (1987:619), poglavlje 2., članak 1. stavak 2.

VI-EU-A-9

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U PT: usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana trgovačka društva osnovana u PT u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u PT i ovlaštena za obavljanje poslova životnog osiguranja ili subjekti ovlašteni za pružanje usluga upravljanja mirovinskim fondovima u drugim državama članicama. Izravne podružnice iz zemalja koje nisu članice EU-a nisu dopuštene.

U RO: operateri tržišta su pravne osobe osnovane kao dionička društva u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Alternativnim sustavima trgovanja može upravljati operater sustava osnovan u skladu s prethodno navedenim uvjetima ili investicijsko društvo kojem je odobrenje za rad izdala Nacionalna komisija za vrijednosne papire (*Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, CNVM*).

U SI: mirovinsko osiguranje može pružati uzajamni mirovinski fond koji nije pravni subjekt i stoga njime upravlja osiguravajuće društvo, banka ili mirovinsko društvo; Osim toga, mirovinsko osiguranje mogu pružati i pružatelji mirovinskog osiguranja koji su osnovani u skladu s pravom neke države članice.

Mjere:

PT: Uredba sa zakonskom snagom 12/2006, kako je izmijenjena Uredbom sa zakonskom snagom 180/2007;

Uredba sa zakonskom snagom 357-A/2007; i

Uredba 7/2007-R, kako je izmijenjena Uredbom 2/2008-R, Uredba 19/2008-R i Uredba 8/2009.

RO: Zakon br. 297/2004 o tržištima kapitala; i Uredba CNVM-a (*Comisia Națională a Valorilor Mobiliare*) br. 2/2006 o uređenim tržištima i alternativnim sustavima trgovanja.

SI: Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju (Službeni list br. 102/15).

VI-EU-A-10

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)
Razina vlasti:	EU ili država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U HU: Društva sa sjedištem izvan EGP-a mogu pružati financijske usluge ili sudjelovati u pomoćnim uslugama povezanima s financijskim uslugama isključivo preko mađarske podružnice.

Mjere:

HU: Zakon CCXXXVII. iz 2013. o kreditnim institucijama i financijskim poduzećima; i

Zakon CXX. iz 2001. o tržištu kapitala.

ODJELJAK B

VI-EU-B-1

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.6.)

Opis:

EU zadržava pravo da od financijske institucije, osim od podružnice, zahtijeva da u državi članici uspostavi poslovni nastan u određenom pravnom obliku i na nediskriminirajućoj osnovi.

VI-EU-B-2

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)

Opis:

U FI: Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EZ-u.

Samo osiguravatelji s glavnim uredom u EU-u ili s podružnicom u FI mogu nuditi usluge izravnog osiguranja, uključujući suosiguranje.

Najmanje polovina članova upravnog odbora i nadzornog odbora te izvršni direktor osiguravajućeg društva koje pruža usluge obveznog mirovinskog osiguranja moraju imati boravište u EGP-u, osim ako nadležna tijela odobre izuzeće. Strani osiguravatelji ne mogu ishoditi dozvolu u FI kao podružnica za pružanje usluga obveznog mirovinskog osiguranja. Najmanje jedan revizor mora imati stalni boravak u EGP-u.

Za ostala osiguravajuća društva obvezno je boravište u EGP-u za najmanje jednog člana upravnog odbora, nadzornog odbora i izvršnog direktora. Najmanje jedan revizor mora imati stalni boravak u EGP-u. Glavni zastupnik osiguravajućeg društva iz Meksika mora imati boravište u FI, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u.

Mjere:

Zakon o stranim osiguravajućim društvima (*Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä*) (398/1995); Zakon o osiguravajućim društvima (*Vakuutusyhtiölaki*) (521/2008);

Zakon o posredovanju u osiguranju (*Laki vakuutusedustuksesta*) (570/2005);

Zakon o distribuciji osiguranja (*Laki vakuutusten tarjoamisesta*) (234/2018); i

Zakon o društvima koja pružaju usluge obveznog mirovinskog osiguranja (*Laki työeläkevakuutusyhtiöistä*) (354/1997).

VI-EU-B-3

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)

Opis:

U DE: strano osiguravajuće društvo koje je osnovalo podružnicu u DE može sklopiti ugovore o osiguranju u DE koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u DE.

U ES: za obavljanje aktuarske djelatnosti obvezno je boravište ili dvije godine iskustva.

U HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području HU samo putem podružnice registrirane u HU.

U SK: strani državljani mogu osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili mogu obavljati djelatnost osiguranja preko svojih podružnica s registriranim sjedištem u SK. U oba slučaja odobrenje podliježe evaluaciji nadzornog tijela.

Osiguranje u zračnom i pomorskom prijevozu, koje pokriva zrakoplove/plovila i odgovornost mogu ugovarati samo osiguravajuća društva s poslovnim nastanom u EU-u ili podružnice osiguravajućih društava bez poslovnog nastana u EU-u koje su ovlaštene u Slovačkoj Republici.

Mjere:

DE: članak 43. stavak 2. *Luftverkehrsgesetza* (LuftVG); i

članak 105. stavak 1. *Luftverkehrszulassungsordnunga* (LuftVZO).

HU: Zakon LX. iz 2003.

SK: Zakon 39/2015 o osiguranju.

VI-EU-B-4

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Predmetne obveze:	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)

Opis:

U HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području HU samo putem podružnice registrirane u HU.

Mjere:

HU: Zakon LX. iz 2003.

VI-EU-B-5

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)

Opis:

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati bilo koju mjeru kojom se zahtijeva da samo poduzeća s registriranim sjedištem u EU-u mogu biti depozitari imovine investicijskih fondova.

Za obavljanje djelatnosti upravljanja zajedničkim fondovima, uključujući otvorene investicijske fondove, te investicijskim društvima, ako je to dopušteno u okviru nacionalnog prava, obvezna je uspostava specijaliziranog poduzeća za upravljanje koje ima glavni ured i registrirano sjedište u istoj državi članici.

Mjere:

EU: Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS), kako je izmijenjena direktivama 2010/78/EU, 2011/61/EU, 2013/14/EU i 2014/91/EU; i

Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010, kako je izmijenjena Direktivom 2013/14/EU.

VI-EU-B-6

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)

Opis:

U EE: za primanje depozita potrebno je odobrenje Estonskog tijela za financijski nadzor i registracija dioničkog društva, društva kćeri ili podružnice u skladu s estonskim pravom.

U SK: investicijske usluge u SK mogu pružati samo ona društva za upravljanje koja imaju pravni oblik dioničkog društva u kojem je vlasnički udio utvrđen zakonodavstvom (bez podružnica).

Mjere:

EE: Zakon o kreditnim institucijama (*Krediidiasutuste seadus*) članci 21. i 206.

SK: Zakon 566/2001 o vrijednosnim papirima i investicijskim uslugama; i Zakon 483/2001 o bankama.

VI-EU-B-7

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)

Opis:

U IT: može se donijeti bilo koja mjera koja se odnosi na usluge financijskih savjetnika (*consulenti finanziari*).

Mjere:

IT: Uredba Consoba o posrednicima br. 16190 od 29. listopada 2007., članci 91.–111.

VI-EU-B-8

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i druge financijske usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)

Opis:

U FI: najmanje jedan od osnivača, članova upravnog odbora ili članova nadzornog odbora odnosno izvršni direktor pružatelja bankarskih usluga i fizička osoba s pravom potpisa u ime kreditne institucije moraju imati stalni boravak u EGP-u. Najmanje jedan revizor mora imati stalni boravak u EGP-u. Za usluge plaćanja može biti obvezno boravište ili domicil u FI.

Mjere:

FI: Zakon o poslovnim bankama i drugim kreditnim institucijama u obliku društva s ograničenom odgovornošću (*Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista*) (1501/2001);

Zakon o štedionicama (*Säästöpankkilaki*) (1502/2001);

Zakon o zadružnim bankama i drugim kreditnim institucijama u obliku zadružne banke (*Laki osuuspankeista ja muista osuu skuntamuotoisista luottolaitoksista*) (1504/2001));

Zakon o hipotekarnim društvima (*Laki hypoteekkiyhdistyksistä*) (936/1978);

Zakon o institucijama za platni promet (*Maksulaitoslaki*) (297/2010);

Zakon o radu stranih institucija za platni promet u Finskoj (*Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa*) (298/2010); i

Zakon o kreditnim institucijama (*Laki luottolaitostoiminnasta*) (121/2007).

Dodatak VI.-B

REZERVE ZA FINANCIJSKE USLUGE

POPIS MEKSIKA

ODJELJAK A

VI-MX-A-1

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o kreditnim unijama (*Ley de Uniones de Crédito*), članak 21.
	Opći zakon o kreditnim organizacijama i pomoćnim djelatnostima (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), članak 87.-D.

Opis:

Udio osobe, bilo izravno ili neizravno, u kapitalu kreditne unije ili reguliranog financijskog subjekta višestruke namjene povezanog s kreditnom unijom ne smije premašiti 15 %, osim ako to odobri Nacionalna komisija za bankarstvo i vrijednosne papire (*Comisión Nacional Bancaria y de Valores*) (dalje u tekstu „CNBV").

Ne dovodeći u pitanje prethodni odlomak, strana osoba, uključujući sva strana poduzeća bez pravne osobnosti, može neizravno imati udio u kapitalu kreditne unije ili reguliranog financijskog subjekta višestruke namjene povezanog s kreditnom unijom do 15 %, pod uvjetom da predmetne udjele u kapitalu kreditne unije kupi meksičko poduzeće u kojem strana osoba ima udjele.

VI-MX-A-2

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o regulaciji financijskih grupa (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), članci 67., 68., 70., 72., 74. i 76.;
	Zakon o kreditnim institucijama (*Ley de Instituciones de Crédito*), članci 45.-A, 45.-B, 45.-C, 45.-E, 45.-G i 45.-I;
	Zakon o tržištu vrijednosnih papira (*Ley del Mercado de Valores*), članci 2., 160., 161., 163., 165. i 167.;

Zakon o institucijama za osiguranje i jamstva (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), članci 2., 74., 75., 77., 78., 79. i 81.;

Opći zakon o kreditnim organizacijama i pomoćnim djelatnostima (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), članci 45. Bis 1., 45. Bis 2., 45. Bis 3., 45. Bis 5., 45. Bis 7. i 45. Bis 9.;

Zakon o investicijskim fondovima (*Ley de Fondos de Inversión*), članci 62., 63., 64., 66., 68. i 70.;

Zakon o sustavu mirovinske štednje (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), članak 21.;

Pravila o osnivanju društava kćeri stranih financijskih institucija (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), pravila 1., 8. i 9.

Opis:

Financijska institucija države članice može ulagati u kapital holdinga koji je dio financijske grupe, poslovne banke, društva za trgovanje vrijednosnim papirima, institucije za jamstva, osiguravajućeg društva, deviznog društva, općeg carinskog skladišta, društva koje upravlja investicijskim fondovima, društva za raspodjelu udjela u investicijskim fondovima i društva koje upravlja mirovinskim fondovima, organiziranog kao meksičko društvo kći (*filial*) strane financijske institucije, pod uvjetom da takva financijska institucija države članice ispunjava sljedeće uvjete:

(a) na državnom području države članice izravno ili neizravno pruža, u skladu s primjenjivim pravom, istu vrstu financijske usluge koju odgovarajuće društvo kći smije pružati u Meksiku;

(b) osnovana je na temelju prava te države članice, pod uvjetom da takva država članica ostane stranka ovog Sporazuma; i

(c) dobila je prethodno odobrenje od nadležnih meksičkih financijskih tijela i ispunjava zahtjeve utvrđene u odgovarajućem pravu.

Financijska institucija države članice mora biti vlasnik najmanje 51 % kapitala društva kćeri.

VI-MX-A-3

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve usluge
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o regulaciji financijskih grupa (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), članak 67.;
	Zakon o kreditnim institucijama (*Ley de Instituciones de Crédito*), članak 45.-A;
	Zakon o tržištu vrijednosnih papira (*Ley del Mercado de Valores*), članak 2.;
	Zakon o institucijama za osiguranje i jamstva (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), članak 2.;

Opći zakon o kreditnim organizacijama i pomoćnim djelatnostima (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), članak 45. Bis 1.;

Zakon o investicijskim fondovima (*Ley de Fondos de Inversión*), članak 62.;

Zakon o sustavu mirovinske štednje (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), članak 21.;

Pravila o osnivanju društava kćeri stranih financijskih institucija (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), pravilo 1.

Opis:

Financijskim institucijama države članice, kao ni bilo kojoj drugoj stranoj financijskog instituciji, nije dopušteno osnivanje podružnica na državnom području Meksika ([1]).

VI-MX-A-4

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o regulaciji financijskih grupa (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), članak 24.;
	Zakon o kreditnim institucijama (*Ley de Instituciones de Crédito*), članak 13.;
	Zakon o tržištu vrijednosnih papira (*Ley del Mercado de Valores*), članci 117. i 237.;
	Zakon o regulaciji društava za kreditne informacije (*Ley para Regular las Sociedades de Información Crediticia*), članak 8.;
	Zakon o institucijama za osiguranje i jamstva (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), članak 50.;
	Zakon o sustavu mirovinske štednje (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), članak 21.;
	Opći zakon o kreditnim organizacijama i pomoćnim djelatnostima (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), članci 8. i 87.-D;
	Zakon o investicijskim fondovima (*Ley de Fondos de Inversión*), članak 37.;
	Zakon o kreditnim unijama (*Ley de Uniones de Crédito*), članak 21.

([1]) Podrazumijeva se da se taj tekst ne smatra odstupanjem od stajališta Meksika u drugim međunarodnim sporazumima kojih je stranka.

Opis:

Stranim vladama nije dopušteno izravno ili neizravno imati udjele u kapitalu holdinga koji su dio financijskih grupa, poslovnih banaka, društava za trgovanje vrijednosnim papirima, burzi, društava za kreditne informacije, institucija za jamstva, osiguravajućih društava, društava koja upravljaju mirovinskim fondovima, deviznih društava, pomoćnih kreditnih organizacija, općih carinskih skladišta, društava koja upravljaju investicijskim fondovima, društava za raspodjelu udjela u investicijskim fondovima, društava za procjenu vrijednosti udjela u investicijskim fondovima, kreditnih unija i reguliranih financijskih subjekata višestruke namjene povezanih s nekom kreditnom institucijom, osim:

(a) ako stječu udjele u okviru privremene bonitetne mjere, kao što je financijska potpora ili pomoć; u tom slučaju dotična financijska institucija mora nadležnom financijskom tijelu dostaviti relevantne informacije i dokumente kojima to dokazuju;

(b) ako stjecanje udjela podrazumijeva da strana vlada preuzima kontrolu ([2]) nad tim financijskim institucijama, a to se provodi putem službenih poduzeća kao što su državni fondovi i javni razvojni subjekti, ako je nadležno financijsko tijelo to prethodno odobrilo na diskrecijskoj osnovi, pod uvjetom da je to tijelo uvjereno da su ta poduzeća dokazala:

   i. da ne izvršavaju nikakvu javnu funkciju; i

   ii. da su njihove uprave neovisne u odnosu na odgovarajuću stranu vladu; ili

(c) ako je stjecanje udjela neizravno i ne podrazumijeva kontrolu nad tim financijskim institucijama.

VI-MX-A-5

Sektor:

Podsektor:	Financijske usluge
	Sve usluge
Predmetne obveze:	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o kreditnim institucijama (*Ley de Instituciones de Crédito*), članci 23., 24., 45.-K i 45.-L;
	Zakon o tržištu vrijednosnih papira (*Ley del Mercado de Valores*), članci 124., 128., 131. i 168.;
	Zakon o regulaciji financijskih grupa (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), članci 35., 60. i 77.;
	Zakon o štednjama i kreditima stanovništva (*Ley de Ahorro y Crédito Popular*), članci 21., 23. i 46. Bis;
	Zakon o kreditnim unijama (*Ley de Uniones de Crédito*), članak 26.;
	Opći zakon o kreditnim organizacijama i pomoćnim djelatnostima (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), članci 8., 8. Bis 1., 8. Bis 3., 45. Bis 11., 45. Bis 12., 45. Bis 13. i 87.-D;
	Zakon o regulaciji djelatnosti zadružnih društava za štednju i zajmove (*Ley para Regular las Actividades de las Sociedades Cooperativas de Ahorro y Préstamo*), članak 5.;

([2]) Pojam „kontrole” tumači se kako je definiran u svakom od zakona navedenih u ovoj mjeri.

Opći zakon o zadružnim društvima (*Ley General de Sociedades Cooperativas*), članak 7.;

Zakon o institucijama za osiguranje i jamstva (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), članci 56., 58., 60. i 82.;

Zakon o investicijskim fondovima (*Ley de Fondos de Inversión*), članak 73.;

Zakon o sustavu mirovinske štednje (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), članci 50. i 66. Bis;

Pravila o osnivanju društava kćeri stranih financijskih institucija (*Reglas para el Establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), pravilo 10.;

Pravila koja se primjenjuju na klirinške kuće za kartična plaćanja (*Reglas Aplicables a las Cámaras de Compensación para Pagos con Tarjetas*), pravilo 2.;

Opća pravila koja se primjenjuju na štedionice i subjekte za kreditiranje stanovništva, organizacije za integraciju, financijska društva zajednice i organizacije za ruralnu financijsku integraciju iz Zakona o štednjama i kreditima stanovništva (*Disposiciones de carácter general aplicables a las entidades de ahorro y crédito popular, organismos de integración, sociedades financieras comunitarias y organismos de integración financiera rural, a que se refiere la Ley de Ahorro y Crédito Popular*), članci 335. i 336.

Opis:

Većina članova upravnog odbora poslovnih banaka, društava za trgovanje vrijednosnim papirima, holdinga koji su dio financijskih grupa, financijskih društava koja pružaju usluge stanovništvu, financijskih društava zajednice i organizacija za ruralnu financijsku integraciju, kreditnih unija, općinskih carinskih skladišta, reguliranih financijskih subjekata višestruke namjene povezanih s nekom kreditnom institucijom, deviznih društava, institucija za jamstva, osiguravajućih društava, društava koja upravljaju mirovinskim fondovima, društava kćeri koja upravljaju investicijskim fondovima, društava kćeri za raspodjelu udjela u investicijskim fondovima i klirinških kuća za kartična plaćanja meksički su državljani ili borave na državnom području Meksika.

Direktori i rukovoditelji zadružnih društava za štednju i zajmove meksički su državljani.

VI-MX-A-6

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o tržištu vrijednosnih papira (Ley del Mercado de *Valores*), članak 167.

Opis:

Ako društvo za trgovanje vrijednosnim papirima organizirano kao društvo kći (filial) financijske institucije države članice stječe udjele u meksičkom društvu za trgovanje vrijednosnim papirima, koji ne čine manje od 51 % kapitala tog društva, to društvo kći mora se spojiti s društvom za trgovanje vrijednosnim papirima.

VI-MX-A-7

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o sustavu mirovinske štednje (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), članak 26.

Opis:

Društva koja upravljaju mirovinskim fondovima nisu vlasnici više od 20 % udjela na tržištu sustava mirovinske štednje ([3]).

Nacionalna komisija za sustav mirovinske štednje (*Comisión Nacional del Sistema de Ahorro para el Retiro*) može odobriti ograničenje iznad 20 %, pod uvjetom da se time ne dovode u pitanje interesi radnika.

VI-MX-A-8

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o tržištu vrijednosnih papira (*Ley del Mercado de Valores*), članak 234.

Opis:

Organizacija burze podliježe koncesiji koju je prethodno dodijelila savezna vlada na diskrecijskoj osnovi. Odluka o dodjeli te koncesije ovisi o okolnostima razvoja tržišta.

VI-MX-A-9

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Predmetne obveze:	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o institucijama za osiguranje i jamstva (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), članci 20.–24.

([3]) Pojam „tržište” odnosi se na ukupni iznos pojedinačnih mirovinskih računa.

Opis:

Nijedna osoba ne smije s inozemnim subjektima ugovoriti osiguranje:

(a) plovila ili zrakoplova bez tereta te bilo koje vrste vozila od rizika svojstvenih pomorskoj i prometnoj industriji, ako ta plovila i zrakoplovi bez tereta te vozila imaju meksičku registraciju ili su u vlasništvu osoba s domicilom u Meksiku;

(b) kredita, stambenog kredita, jamstva i financijske garancije ([4]) ako se na osiguranika primjenjuje meksičko pravo;

(c) od odgovornosti za štetu nastalu trećim osobama zbog događaja koji se mogu dogoditi na državnom području Meksika; ili

(d) drugih rizika koji mogu nastati na državnom području Meksika, osim za osiguranje ugovoreno izvan tog državnog područja za robu koja se prevozi s državnog područja Meksika na strano državno područje ili obratno te osiguranje koje su nerezidenti u Meksiku ugovorili za sebe ili svoja vozila kako bi se osigurali od rizika za vrijeme privremenog ulaska na državno područje Meksika.

Podrazumijeva se da nijedna osoba sa subjektima država članica ne ugovara osiguranje osoba koje se nalaze na državnom području Meksika u trenutku izvršenja ugovora o osiguranju ako je ta osoba fizička osoba, odnosno osoba koja boravi u Meksiku ako osiguranje ugovara poduzeće ([5]).

Iznimno od prethodno navedenih zabrana, Nacionalna komisija za osiguranje i jamstva (*Comisión Nacional de Seguros y Fianzas*) može ovlastiti osobu da ugovori bilo koje od prethodno navedenih osiguranja, pod uvjetom da osoba dokaže da nijedno od osiguravajućih društava koja imaju odobrenje za rad u Meksiku ne može ili ne smatra prikladnim sklopiti navedeni predloženi posao osiguranja.

VI-MX-A-10

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Predmetne obveze:	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o institucijama za osiguranje i jamstva (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), članci 34. i 35.

Opis:

Nijedna osoba ne ugovara jamstvo sa stranim subjektima za djelovanje fizičkih osoba i poduzeća koji su obvezni ispuniti obveze na državnom području Meksika, osim za potrebe ponovnog zaloga obveznica ili ako meksičke institucije za jamstva primaju ta jamstva kao protugaranciju ([6]).

Iznimno od prethodno navedenih zabrana, Nacionalna komisija za osiguranje i jamstva (*Comisión Nacional de Seguros y Fianzas*) može ovlastiti osobu da ugovori bilo koje od prethodno navedenih jamstava, pod uvjetom da nijedna od financijskih institucija koje imaju odobrenje za rad u Meksiku ne može ili ne smatra prikladnim sklopiti predloženi posao jamstva, nakon prethodne provjere da su joj te okolnosti dokazane.

([4]) Zabrana osiguranja financijske garancije ne primjenjuje se ako se vrijednosnim i drugim papirima koji su predmet osiguranja trguje samo na stranim tržištima.

([5]) Podrazumijeva se da se taj tekst ne smatra odstupanjem od stajališta Meksika u drugim međunarodnim sporazumima kojih je stranka.

([6]) Podrazumijeva se da se taj tekst ne smatra odstupanjem od stajališta Meksika u drugim međunarodnim sporazumima kojih je stranka.

VI-MX-A-11

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon o institucijama za osiguranje i jamstva (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), članak 337.
	Uredba o zastupnicima u osiguranju i za jamstva (*Reglamento de Agentes de Seguros y de Fianzas*), članak 12.
	Pravila za izdavanje dozvola posrednicima u reosiguranju i njihov rad (*Reglas para la autorización y operación de intermediarios de reaseguros*), pravilo 4.

Opis:

Strane vlade ili strana službena tijela nemaju udjele u društvima uzajamnog osiguranja, u kapitalu agencija za osiguranje i jamstva ili u kapitalu posrednika u reosiguranju, bilo izravno ili neizravno.

Strani financijski subjekti ne mogu imati udjele u kapitalu agencija za osiguranje ili jamstva ili u društvima uzajamnog osiguranja.

Grupe stranih fizičkih osoba ili poduzeća, neovisno o obliku u kojem su osnovani, ne mogu imati udjele u društvima uzajamnog osiguranja, bilo izravno ili neizravno. Podrazumijeva se da strane fizičke osobe mogu imati udjele u društvima uzajamnog osiguranja ako ih imaju pojedinačno, a ne u okviru neke grupe ili subjekta.

VI-MX-A-12

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti	Središnja
Mjere:	Zakon o fondovima za poljoprivredno i ruralno osiguranje (*Ley de Fondos de Aseguramiento Agropecuario y Rural*), članak 26.

Opis:

Samo meksički državljani ili meksička poduzeća s klauzulom o isključenju stranaca mogu imati udjele u Fondovima za poljoprivredno i ruralno osiguranje (*Fondos de Aseguramiento Agropecuario y Rural*).

ODJELJAK B

VI-MX-B-1

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve usluge
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
	Prekogranična trgovina financijskim uslugama (članak 18.7.)
Razina vlasti:	Središnja

Opis:

Ako prodaje ili ustupa svoj vlasnički udio ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem vladinu tijelu, Meksiko može za ulagače iz Meksika, države članice ili treće zemlje odnosno njihova ulaganja uvesti zabranu ili ograničenja u pogledu vlasništva nad tim udjelom ili imovinom te u pogledu mogućnosti vlasnika tog udjela ili imovine da izvršavaju kontrolu nad poduzećima koja iz njih proizlaze.

Osim toga, Meksiko može uvesti ograničenja na pružanje usluga povezanih s tim ulaganjima. U pogledu te prodaje ili drugog ustupanja Meksiko može donijeti ili zadržati sve mjere koje se odnose na državljanstvo fizičkih osoba imenovanih na više rukovodeće položaje članova upravnih odbora.

Za potrebe ove rezerve:

(a) svaka mjera koja se zadrži ili je donesena nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma i kojom se u trenutku prodaje ili drugog ustupanja zabranjuje ili ograničuje vlasništvo vlasničkog udjela ili imovine ili se nameću zahtjevi u pogledu državljanstva opisani u ovoj rezervi smatra se postojećom mjerom; i

(b) „državno poduzeće” znači poduzeće u vlasništvu ili pod kontrolom, preko vlasničkog udjela, Meksika te uključuje poduzeća osnovana nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma isključivo u svrhu prodaje ili ustupanja vlasničkog udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili vladinu tijelu.

VI-MX-B-2

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
Razina vlasti:	Središnja

Opis:

Meksiko zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se daju prednosti, uključujući isključiva prava, razvojnim bankama, decentraliziranim tijelima ili javnim fondovima za gospodarski razvoj koji su već osnovani u trenutku stupanja ovog Sporazuma na snagu, kao i svim novim, reorganiziranim ili prenesenim razvojnim bankama, decentraliziranim tijelima ili javnim fondovima za gospodarski razvoj koji imaju slične funkcije i ciljeve u pogledu razvojnog bankarstva.

Institucije razvojnog bankarstva uključuju:

(a) Nacionalnu financijsku instituciju, S.N.C. (*Nacional Financiera,* S.N.C.);

(b) Nacionalnu banku za javne radove i usluge, S.N.C. (*Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos,* S.N.C.);

(c) Nacionalnu banku za vanjsku trgovinu, S.N.C. (*Banco Nacional del Comercio Exterior,* S.N.C.);

(d) Savezno hipotekarno društvo, S.N.C. (*Sociedad Hipotecaria Federal,* S.N.C.);

(e) Banku za socijalnu skrb, S.N.C. (*Banco del Bienestar,* S.N.C.);

(f) Nacionalnu banku vojske, zračnih snaga i mornarice, S.N.C. (*Banco Nacional del Ejército, Fuerza Aérea y Armada*, S.N.C.); ili

(g) njihove sljednike.

VI-MX-B-3

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (članak 18.3.)
Razina vlasti:	Središnja

Opis:

Meksiko zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se daju prednosti, uključujući isključiva prava, nacionalnim osiguravajućim društvima, nacionalnim institucijama za jamstva, nacionalnom mirovinskom fondu ili nacionalnim pomoćnim kreditnim organizacijama koje postoje u trenutku stupanja ovog Sporazuma na snagu, kao i svim novim, reorganiziranim ili prenesenim nacionalnim osiguravajućim društvima, nacionalnim institucijama za jamstva, nacionalnom mirovinskom fondu ili nacionalnim pomoćnim kreditnim organizacijama koji imaju slične funkcije i ciljeve u pogledu svrha javne politike.

VI-MX-B-4

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve usluge
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
	Viša uprava i upravni odbor (članak 18.6.)
Razina vlasti:	Središnja

Opis:

Meksiko zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere u vezi sa svim financijskim uslugama koje se pružaju obuhvaćenim ulaganjem kako je definirano u članku 10.1. (Definicije), a koje nije obuhvaćeno ulaganje u financijsku instituciju kako je definirano u članku 18.1. (Definicije), kako bi regulirao taj subjekt kao financijsku instituciju.

VI-MX-B-5

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Sve usluge
Predmetne obveze:	Pristup tržištu (članak 18.5.)
Razina vlasti:	Središnja

Opis:

Meksiko zadržava pravo ograničiti ili zahtijevati od financijske institucije države članice da uspostavi određeni pravni oblik kako bi pružala financijsku uslugu, na nediskriminirajućoj osnovi.

PRILOG VII.

DOGOVOR O NOVIM USLUGAMA KOJE NISU RAZVRSTANE U PRIVREMENOJ SREDIŠNJOJ KLASIFIKACIJI PROIZVODA UJEDINJENIH NARODA IZ 1991.

1. Članci 10.6. (Pristup tržištu), 10.7. (Nacionalni tretman), 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije), 10.9. (Zahtjevi u pogledu rezultata), 10.10. (Viša uprava i upravni odbor), 11.4. (Pristup tržištu), 11.5. (Lokalna prisutnost), 11.6. (Nacionalni tretman) i 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije), kao i poglavlje 13. (Domaći propisi), ne primjenjuju na mjeru koja se odnosi na novu uslugu koja se ne može razvrstati u privremenoj Središnjoj klasifikaciji proizvoda Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77 iz 1991. (dalje u tekstu „CPC”).

2. U mjeri u kojoj je to moguće stranka obavješćuje drugu stranku prije donošenja mjere koja se odnosi na novu uslugu, kako je navedeno u točki 1., a koja nije u skladu s člankom 10.6. (Pristup tržištu), člankom 10.7. (Nacionalni tretman), člankom 10.8. (Tretman najpovlaštenije nacije), člankom 10.9. (Zahtjevi u pogledu rezultata), člankom 10.10. (Viša uprava i upravni odbor), člankom 11.4. (Pristup tržištu), člankom 11.5. (Lokalna prisutnost), člankom 11.6. (Nacionalni tretman) ili člankom 11.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) ili poglavljem 13. (Domaći propisi).

3. Na zahtjev jedne od stranaka stranke pregovaraju o uključivanju nove usluge u područje primjene ovog Sporazuma.

4. Podrazumijeva se da se točka 1. ne primjenjuje na postojeću uslugu koja se mogla razvrstati u CPC-u, ali koja se prije nije mogla pružati jer to nije bilo tehnički izvedivo.

PROTOKOL O SPREČAVANJU I BORBI PROTIV KORUPCIJE

ODJELJAK A

Opće odredbe

Članak 1.

Ciljevi

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost sprečavanju i borbi protiv korupcije u međunarodnoj trgovini i ulaganjima te podsjećaju da korupcija u trgovini i ulaganjima ugrožava dobro upravljanje i gospodarski razvoj te narušava međunarodne uvjete tržišnog natjecanja.

2. Stranke prepoznaju da korupcija može utjecati na međunarodnu trgovinu i ulaganja jer može ugroziti prilike za pristup tržištu i narušiti obveze usmjerene na uspostavu ravnopravnih uvjeta. Korupcija koja utječe na trgovinu i ulaganja može djelovati kao netarifna prepreka za ulagače i poduzeća koji žele sudjelovati u međunarodnoj trgovini i ulaganjima.

3. Stranke prepoznaju važnost borbe protiv korupcije javnih službenika i korupcije u privatnom sektoru koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja.

4. Stranke prepoznaju da je korupcija transnacionalno pitanje povezano s drugim oblicima transnacionalnog i gospodarskog kriminala, uključujući pranje novca, te da joj se treba suprotstaviti multidisciplinarnim pristupom i bliskom suradnjom na međunarodnoj razini.

5. Stranke prepoznaju potrebu za izgradnjom integriteta i poboljšanjem transparentnosti i u javnom i privatnom sektoru te da svi sektori imaju komplementarne odgovornosti u tom pogledu.

6. Stranke prepoznaju važnost regionalnih i multilateralnih inicijativa, među ostalim na razini Ujedinjenih naroda, WTO-a, Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (dalje u tekstu „OECD”), Stručne skupine za financijsko djelovanje (dalje u tekstu „FATF”), Vijeća Europe i Organizacije američkih država, za sprečavanje i borbu protiv korupcije u pitanjima koja utječu na međunarodnu trgovinu i ulaganja te se obvezuju surađivati na poticanju i podupiranju odgovarajućih inicijativa.

7. Stranke ponovno ističu zajedničku obvezu u skladu s 16. ciljem Programa održivog razvoja do 2030. da znatno smanje korupciju i podmićivanje u svim njihovim oblicima.

8. Stranke prepoznaju važan rad Radne skupine za borbu protiv korupcije u okviru skupine G-20 i ponovno potvrđuju svoju potporu relevantnim visokim načelima dogovorenima u okviru te skupine.

9. Ovim se Protokolom nastoji uspostaviti bilateralni okvir obveza za sprečavanje i borbu protiv korupcije koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja u odnosu između stranaka.

Članak 2.

Područje primjene

Ovaj Protokol primjenjuje se na sprečavanje i borbu protiv korupcije s obzirom na bilo koje pitanje obuhvaćeno dijelom III. ovog Sporazuma.

Članak 3.

Odnos prema drugim sporazumima

Ništa u ovom Protokolu ne utječe na prava i obveze stranaka na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, koju je Opća skupština Ujedinjenih naroda donijela 31. listopada 2003. u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku (dalje u tekstu „UNCAC"), Konvencije o borbi protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama, potpisane u Parizu 21. studenoga 1997., Međuameričke konvencije protiv korupcije, potpisane u Caracasu 29. ožujka 1996., relevantnih pravnih instrumenata koje je donijelo Vijeće Europe ili drugih relevantnih međunarodnih pravnih instrumenata koje je donijela svaka stranka.

ODJELJAK B

Mjere za borbu protiv korupcije

Članak 4.

Aktivna i pasivna korupcija javnih službenika

Stranke prepoznaju važnost borbe protiv aktivne i pasivne korupcije javnih službenika koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja. U tu svrhu ponovno posebno potvrđuju svoje obveze u skladu s člancima 15. i 16. UNCAC-a da će donijeti ili održavati zakonodavne i druge mjere koje mogu biti potrebne da bi se aktivna i pasivna korupcija javnih službenika i aktivna korupcija stranih javnih službenika i službenika javnih međunarodnih organizacija utvrdile kao kaznena djela ako su počinjena s namjerom, te da će razmotriti donošenje zakonodavnih i drugih mjera koje mogu biti potrebne da bi se pasivna korupcija stranih javnih službenika i službenika javnih međunarodnih organizacija utvrdila kao kazneno djelo ako je počinjeno s namjerom.

Članak 5.

Aktivna i pasivna korupcija u privatnom sektoru

1. Stranke prepoznaju važnost borbe protiv aktivne i pasivne korupcije u privatnom sektoru koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja. U tu svrhu podsjećaju na potrebu da ispune svoje obveze na temelju UNCAC-a i ponovno posebno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 21. UNCAC-a da razmotre donošenje zakonodavnih i drugih mjera koje mogu biti potrebne da bi se aktivna i pasivna korupcija u privatnom sektoru utvrdile kao kaznena djela ako su počinjena s namjerom za vrijeme obavljanja gospodarskih, financijskih ili poslovnih aktivnosti.

2. Stranke prepoznaju da su plaćanja javnim službenicima radi ubrzanja postupaka oblik korupcije, da sprečavaju napore koji se ulažu u borbu protiv korupcije i da potiču korupciju u stranim zemljama. Stranke u tu svrhu ponovno potvrđuju svoju obvezu u skladu s člankom 12. stavkom 4. UNCAC-a da zabrane odbitak u porezne svrhe troškova koji čine mito i, prema potrebi, drugih troškova koji nastaju poticanjem koruptivnog ponašanja.

Članak 6.

Korupcija i pranje novca

Budući da prepoznaju međusobnu povezanost korupcije i pranja novca, stranke ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 23. UNCAC-a.

Članak 7.

Odgovornost pravnih osoba

Stranke prepoznaju da su uspostava odgovornosti pravnih osoba i osiguravanje učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih kaznenih ili nekaznenih sankcija nužni za unapređenje globalne borbe protiv korupcije u međunarodnoj trgovini i ulaganjima. Stranke u tu svrhu ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 26. UNCAC-a i podsjećaju da podupiru Visoka načela skupine G-20 o odgovornosti pravnih osoba za korupciju.

ODJELJAK C.

Mjere za sprečavanje korupcije u privatnom sektoru

Članak 8.

Odgovorno poslovno ponašanje

1. Stranke prepoznaju važnost preventivnih mjera i odgovornog poslovnog ponašanja, uključujući obveze financijskog i nefinancijskog izvještavanja i prakse društveno odgovornog poslovanja, za sprečavanje korupcije te ulogu trgovine u ostvarenju tog cilja.

2. Stranke prepoznaju da treba uzeti u obzir potrebe i ograničenja malih i srednjih poduzeća (dalje u tekstu „MSP-ovi”) u smislu obveza izvješćivanja.

3. Stranke podsjećaju na to da podupiru Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju s obzirom na borbu protiv korupcije.

Članak 9.

Financijsko i nefinancijsko izvještavanje

1. U skladu s njihovim obvezama na temelju UNCAC-a i u skladu s temeljnim načelima njihova prava stranke prepoznaju važnost poboljšanja računovodstvenih i revizijskih standarda u privatnom sektoru kao sredstva za sprečavanje korupcije, a posebno prepoznaju da bi se taj cilj mogao ostvariti, među ostalim, sljedećim mjerama:

(a) osiguravanjem da privatna poduzeća, uzimajući u obzir njihovu strukturu i veličinu, a osobito posebne potrebe MSP-ova, provode mjere za pomoć sprečavanju i otkrivanju korupcije, što može uključivati usklađenost s pravilnikom o korporativnom upravljanju, funkciju unutarnje revizije ili dostatne unutarnje kontrole; i

(b) osiguravanjem da se računovodstvena dokumentacija i potrebni financijski izvještaji tih privatnih poduzeća podvrgnu odgovarajućim postupcima revizije i certifikacije.

2. Stanke potiču poduzeća, banke i osiguravajuća društva uvrštena na burzu da izvješćuju o mjerama koje su poduzeli za sprečavanje i borbu protiv korupcije. Stranke nakon objave tih izvješća poduzimaju potrebne mjere.

3. Stranke u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima poduzimaju sve potrebne mjere u vezi s objavom financijskih izvještaja i održavanjem računovodstvenih i revizijskih standarda.

4. Svaka stranka nastoji razmotriti donošenje ili održavanje mjera kojima se od vanjskih revizora zahtijeva da nadležnim tijelim prijave svaku sumnjivu radnju u pogledu kaznenih djela utvrđenih u člancima 4., 5. i 6. Ako je takvo prijavljivanje obvezno, stranke osiguravaju da vanjski revizori koji sastavljaju te prijave na temelju opravdanih razloga i u dobroj vjeri budu zaštićeni od pravnih postupaka zbog povrede bilo kakvih ograničenja o objavljivanju informacija definiranih ugovorom ili zakonima.

Članak 10.

Transparentnost u privatnom sektoru

1. Stranke prepoznaju da transparentnost može doprinijeti sprečavanju korupcije u području međunarodne trgovine i ulaganja te u tu svrhu podsjećaju na svoje obveze u skladu s člankom 12. stavkom 2. UNCAC-a. Posebno bi se sljedećim mjerama mogao ostvariti cilj osiguravanja veće transparentnosti u privatnom sektoru uključenom u poslovne aktivnosti povezane s trgovinom i ulaganjima u okviru dijela III. ovog Sporazuma:

(a) promicanjem izrade standarda i postupaka za zaštitu integriteta relevantnih privatnih subjekata, uključujući kodekse ponašanja za ispravno, časno i pravilno obavljanje poslovnih aktivnosti i svih relevantnih zanimanja i sprečavanje sukoba interesa, te za promicanje primjene dobre poslovne prakse među poduzećima i u ugovornim odnosima poduzećâ s državom;

(b) sprečavanjem zlouporabe postupaka kojima se reguliraju privatni subjekti, uključujući postupke povezane sa subvencijama i dozvolama koje javna tijela dodjeljuju za poslovne aktivnosti; i

(c) promicanjem mjera za sprečavanje sukoba interesa uvođenjem ograničenja, prema potrebi i u razumnom roku, za profesionalne djelatnosti bivših javnih službenika ili za zapošljavanje javnih službenika u privatnom sektoru nakon njihove ostavke ili umirovljenja ako se takve djelatnosti ili zapošljavanje izravno odnose na funkcije koje su javni službenici obavljali ili nadgledali za vrijeme svojeg mandata.

Članak 11.

Mjere za sprečavanje pranja novca

1. Prepoznajući važnost sprečavanja pranja novca i njegova mogućeg utjecaja na međunarodnu trgovinu i ulaganja, stranke potvrđuju svoju posvećenost donošenju ili održavanju sveobuhvatnog domaćeg regulatornog i nadzornog sustava za financijske institucije i određena nefinancijska poduzeća i zanimanja, u skladu s postojećim obvezama na temelju UNCAC-a i preporuka FATF-a. Stranke promiču provedbu Preporuke FATF-a br. 24 o transparentnosti i stvarnom vlasništvu pravnih osoba i Preporuke FATF-a br. 25 o transparentnosti i stvarnom vlasništvu pravnih aranžmana te Visokih načela skupine G-20 o transparentnosti stvarnog vlasništva.

2. U skladu s obvezama iz UNCAC-a, preporukama FATF-a i Visokim načelima skupine G-20 iz stavka 1. stranke donose ili održavaju mjere:

(a) kojima osiguravaju da njihovi domaći propisi sadržavaju definiciju „stvarnog vlasnika" koja uključuje fizičku osobu koja u konačnici ima u vlasništvu ili kontrolira stranku ili fizičku osobu u čije se ime provodi transakcija, uključujući i fizičke osobe koje imaju stvarnu kontrolu nad pravnom osobom ili aranžmanom;

(b) kojima osiguravaju da se od pravnih osoba osnovanih na njihovu području zahtijeva da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovu stvarnom vlasništvu;

(c) kojima osiguravaju da upravitelji trustova osnovanih izričitom izjavom ili drugih pravnih aranžmana čija je struktura ili funkcija slična trustovima osnovanima izričitom izjavom vode odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovu stvarnom vlasništvu, među ostalim o osnivačima, potencijalnom zaštitniku, upraviteljima i korisnicima ili vrsti korisnika te svim drugim fizičkim osobama koje imaju stvarnu kontrolu nad trustom;

(d) kojima se od financijskih institucija i određenih nefinancijskih poduzeća i zanimanja, koja se shvaćaju onako kako su definirana u preporukama FATF-a, zahtijeva da identificiraju kupca i provjere njegov identitet te da identificiraju stvarnog vlasnika i poduzmu razumne mjere za provjeru identiteta stvarnog vlasnika tako da je financijska institucija ili određeno nefinancijsko poduzeće ili zanimanje uvjereno da zna tko je stvarni vlasnik;

(e) kojima se uspostavljaju mehanizmi kojima se osigurava da relevantna nadležna tijela kako su definirana pravom stranaka imaju pravodoban pristup informacijama o stvarnom vlasništvu;

(f) kojima se osigurava da njihova nadležna tijela pravodobno i djelotvorno sudjeluju u razmjenama podataka o stvarnom vlasništvu s međunarodnim partnerima;

(g) kojima se od financijskih institucija i određenih nefinancijskih poduzeća i zanimanja zahtijeva da provode proširene dubinske analize, osobito u pogledu politički izloženih osoba, koje se shvaćaju kao pojedinci koji obavljaju ili su obavljali istaknute javne funkcije unutar područja svake stranke ili na međunarodnoj razini, te njihovih članova obitelji i bliskih suradnika; i

(h) kojima se osigurava da je uspostavljen djelotvoran nadzor prethodno navedenih obveza, među ostalim uspostavom i izvršenjem učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija za neispunjavanje.

3. Stranke prepoznaju korisnost uspostave registara kako bi se pravodobno osigurale točne i ažurirane informacije o stvarnom vlasništvu pravnih osoba i pravnih aranžmana u svrhu olakšavanja sprečavanja i borbe protiv korupcije i pranja novca.

ODJELJAK D

Mjere za sprečavanje korupcije u javnom sektoru

Članak 12.

Ponašanje javnih službenika

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju potporu Visokim načelima skupine G-20 o otkrivanju imovine javnih službenika, donesenima na sastanku na vrhu čelnika skupine G-20 održanom u Los Cabosu 18. i 19. lipnja 2012., te Načelima ponašanja za javne službenike Azijsko-pacifičke gospodarske suradnje za Meksiko, donesenima na 14. sastanku gospodarskih čelnika održanom u Hanoiju 2006., i, za Europsku uniju, Preporuci o kodeksima ponašanja za javne službenike koju je donijelo Vijeće Europe 11. svibnja 2000.

2. Stranke ponovno potvrđuju svoje obveze iz članka 8. UNCAC-a, uključujući primjenu kodeksa ili standarda ponašanja za javne službenike, olakšavanje javnim službenicima da prijave korupciju odgovarajućim nadležnim tijelima, zahtijevanje od javnih službenika da daju izjave odgovarajućim nadležnim tijelima o mogućim sukobima interesa te poduzimanje mjera kojima se predviđaju disciplinarne ili druge mjere protiv javnih službenika koji prekrše takve kodekse ili standarde.

Članak 13.

Transparentnost javne uprave

1. Stranke ističu važnost transparentnosti javne uprave za sprečavanje korupcije povezane s međunarodnom trgovinom i ulaganjima te promiču transparentnost u skladu s posebnim i horizontalnim odredbama u dijelu III. ovog Sporazuma, uključujući posebno odredbe o olakšavanju trgovine, javnoj nabavi, domaćim propisima i transparentnosti.

2. Stranke ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 13. stavkom 2. UNCAC-a da poduzmu odgovarajuće mjere kojima će osigurati da su njihova tijela za borbu protiv korupcije poznata javnosti i da omoguće pristup tim tijelima, prema potrebi, radi prijavljivanja svih relevantnih incidenata.

Članak 14.

Sudjelovanje civilnog društva

Stranke prepoznaju važnost sudjelovanja civilnog društva u sprečavanju i borbi protiv korupcije u međunarodnoj trgovini i ulaganjima te potrebu za informiranjem javnosti o postojanju, uzrocima i težini korupcije i prijetnji koju ona čini. Stranke u tu svrhu ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 13. stavkom 1. UNCAC-a, posebno one o poduzimanju odgovarajućih mjera za promicanje aktivnog sudjelovanja pojedinaca i skupina izvan javnog sektora, kao što su civilno društvo, nevladine organizacije i organizacije koje djeluju u zajednici.

Članak 15.

Zaštita zviždača

Stranke ponovno potvrđuju svoju obvezu u skladu s člankom 8. stavkom 4. UNCAC-a da razmotre uspostavu mjera i sustava kojima će javnim službenicima olakšati prijavljivanje korupcije odgovarajućim nadležnim tijelima kad saznaju za takva djela za vrijeme obavljanja svojih funkcija. Stranke ponovno potvrđuju i svoju obvezu u skladu s člankom 33. UNCAC-a da razmotre uspostavu odgovarajućih mjera za zaštitu svih zviždača od bilo kakvog neopravdanog postupanja.

ODJELJAK E

Rješavanje sporova

Članak 16.

Područje primjene

1. Ako se stranke ne slažu o bilo kojoj odredbi ovog Protokola, one primjenjuju isključivo postupke iz članaka od 17. do 21.

2. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju relevantnih postupaka za rješavanje sporova iz međunarodnih instrumenata navedenih u ovom Protokolu.

3. Svaka stranka zadržava pravo na izvršenje svojih zakona za borbu protiv korupcije putem svojih tijela za izvršavanje zakonodavstva, tužiteljstava i pravosudnih tijela, u skladu s temeljnim načelima prava te stranke.

Članak 17.

Savjetovanja

1. Stranka može zatražiti savjetovanje s drugom strankom radi postizanja sporazumnog rješenja. Savjetovanja se vode u okviru Pododbora za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima osnovanog člankom 1.4. (Pododbori i druga tijela) stavkom 8. dijela IV. ovog Sporazuma.

2. Stranka koja traži savjetovanje drugoj stranci dostavlja pisani zahtjev u kojem navodi razloge za taj zahtjev, uključujući opis pitanja o kojem želi raspravljati i način na koji mjera druge stranke negativno utječe na trgovinu ili ulaganja između stranaka. Stranke započinju savjetovanje odmah nakon primitka zahtjeva za savjetovanje, a u svakom slučaju najkasnije 30 dana nakon datuma primitka zahtjeva. Stranke ulažu sav trud kako bi postigle sporazumno rješenje pitanja putem tih savjetovanja.

3. Svaka stranka može, prema potrebi, tražiti savjet domaćih savjetodavnih skupina iz članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) dijela IV. ovog Sporazuma.

4. Svaka stranka nastoji osigurati sudjelovanje svojih nadležnih državnih tijela koja su odgovorna za predmet savjetovanja.

5. Svako sporazumno rješenje stavlja se na raspolaganje javnosti, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

Članak 18.

Stručna pomoć

1. Stranka može u pisanom obliku uputiti drugoj stranci zahtjev za pomoć skupine stručnjaka ako je savjetovanje iz članka 17. završeno i nije postignuto sporazumno rješenje u roku od 90 dana od zahtjeva za savjetovanje. Stranka u svojem zahtjevu za pomoć skupine stručnjaka opisuje predmetno pitanje i način na koji mjera druge stranke negativno utječe na trgovinu ili ulaganja između stranaka.

2. Ako se stranke ne dogovore drukčije, skupinu stručnjaka čine tri stručnjaka. Stranke se savjetuju radi dogovora o stručnjacima koji će biti članovi skupine u roku od 10 dana od dana primitka pisanog zahtjeva iz stavka 1. U tu svrhu svaka stranka imenuje stručnjaka, koji može biti državljanin te stranke, i predlaže drugoj stranci do tri kandidata koji mogu obavljati dužnost predsjednika. Stranke se nastoje dogovoriti o predsjedniku među osobama koje su predložile da obavljaju dužnost predsjednika. Stranka može podnijeti prigovor na stručnjaka kojeg odredi druga stranka ako smatra da ta osoba ne ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 20. Za potrebe ovog stavka stranke se potiču da odaberu stručnjake s popisa iz članka 19.

3. Ako se stranke ne dogovore o skupini stručnjaka u roku utvrđenom u stavku 2., primjenjuje se postupak utvrđen u članku 19.

4. Skupina stručnjaka provodi postupke u skladu s uvjetima koje su dogovorile stranke. Zajednički odbor može donijeti pravila postupka koja se primjenjuju na postupke iz ovog odjeljka.

Članak 19.

Popis stručnjaka

Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima na svojem prvom sastanku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma sastavlja popis od najmanje devet osoba koje su voljne i mogu obavljati funkciju stručnjaka. Popis se sastoji od tri potpopisa: po jednog potpopisa za svaku stranku i jednog potpopisa za osobe koje nisu državljani nijedne od stranaka, a koje će obavljati dužnost predsjednika. Svaka stranka predlaže najmanje tri osobe za svoj potpopis. Stranke odabiru i najmanje tri osobe za popis predsjednikâ. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima osigurava ažuriranje popisa osoba koje su voljne i mogu obavljati funkciju stručnjaka i održavanje broja stručnjaka na najmanje devet osoba.

Članak 20.

Kvalifikacije stručnjaka

Stručnjaci moraju imati stručno znanje o pravu ili praksi povezanoj s pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom ili o rješavanju sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Moraju biti neovisni, obavljati funkciju u svojstvu pojedinca i ne smiju primati naputke od bilo koje organizacije ili vlade u pogledu pitanja povezanih sa sporom ili biti povezani s vladom bilo koje stranke te su dužni postupati u skladu s Prilogom 31-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike).

Članak 21.

Mišljenje stručnjaka

1. Skupina stručnjaka savjetuje se sa strankama, zajedno ili pojedinačno, prema potrebi, kako bi im pomogla postići sporazumno rješenje.

2. U pitanjima povezanima s međunarodnim sporazumima, preporukama FATF-a ili visokim načelima skupine G-20 navedenima u ovom Protokolu stručnjaci mogu, prema potrebi i nakon što obavijeste stranke, tražiti informacije ili savjete relevantnih organizacija ili tijela.

3. Ako se savjetovanjem s grupom stručnjaka ne postigne sporazumno rješenje u roku od 90 dana od sastavljanja skupine stručnjaka, svaka stranka može zatražiti da skupina stručnjaka izda mišljenje s predloženim rješenjem.

4. Skupina stručnjaka izdaje svoje mišljenje u roku od 90 dana od zahtjeva iz stavka 3. te u njemu utvrđuje činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi i osnovne razloge za predloženo rješenje. [1] Svaka stranka odmah objavljuje mišljenje nakon što ga dostavi skupina stručnjaka, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

5. Stranke raspravljaju o odgovarajućim mjerama koje treba provesti radi rješavanja spornih pitanja, uzimajući u obzir mišljenje skupine stručnjaka, kako bi se postiglo sporazumno rješenje. Stranka koja provodi mjere obavješćuje drugu stranku o svim mjerama koje je provela ili namjerava provesti ili o djelovanjima koja je poduzela ili namjerava poduzeti radi rješavanja spornih pitanja, najkasnije tri mjeseca od izdavanja mišljenja. Stranke, prema potrebi, traže savjet domaćih savjetodavnih skupina o provedbi takvih mjera.

6. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima prati daljnje postupanje na temelju mišljenja skupine stručnjaka i u njemu predloženog rješenja. Domaće savjetodavne skupine mogu dostaviti očitovanje o tom pitanju Pododboru za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima.

Članak 22.

Preispitivanje

1. Za potrebe poboljšanja djelotvorne provedbe ovog Protokola stranke, na sastancima Pododbora za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima, raspravljaju o funkcioniranju odredbi o rješavanju sporova i institucionalnih aranžmana utvrđenih u odjeljcima E i F, među ostalim o mogućem preispitivanju njihove djelotvornosti, uzimajući u obzir, među ostalim, iskustvo stečeno provedbom ovog Protokola, promjene politike u svakoj stranci, kretanja u međunarodnim sporazumima i stajališta koja su izrazili dionici.

2. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima može Zajedničkom odboru preporučiti izmjene relevantnih odredbi ovog Protokola koje odražavaju ishod rasprava iz stavka 1., a te izmjene donose se u skladu s postupkom izmjene utvrđenim u članku 2.4. (Izmjene) dijela IV. ovog Sporazuma.

[1] Mišljenja i rješenja skupine stručnjaka ne stvaraju nikakva prava ni obveze za fizičke ili pravne osobe.

ODJELJAK F

Institucionalni aranžmani

Članak 23.

Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima

1. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima osnovan člankom 1.4. (Pododbori i druga tijela) dijela IV. ovog Sporazuma sastoji od predstavnika svake stranke odgovornih za pitanja povezana sa sprečavanjem i borbom protiv korupcije, uzimajući u obzir konkretna pitanja koja treba riješiti na određenom sastanku.

2. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima sastaje se u roku od godine dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, osim ako se stranke dogovore drukčije, a nakon toga kako se stranke međusobno dogovore.

3. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima ima sljedeće funkcije:

(a) olakšavati i pratiti djelotvornu provedbu ovog Protokola i raspravljati o svim poteškoćama koje se mogu javiti u njegovoj provedbi;

(b) promicati suradnju između stranaka o pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom te promicati razmjenu informacija o novostima na nevladinim, regionalnim i multilateralnim forumima o pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom;

(c) utvrditi inicijative ili raspravljati o inicijativama povezanima s pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom koje bi imale koristi od bolje bilateralne suradnje; i

(d) utvrditi moguća poboljšanja ovog Protokola ili raspravljati o njima.

4. Svaka stranka određuje kontaktnu točku za olakšavanje komunikacije i koordinacije između stranaka o pitanjima koja se odnose na provedbu ovog Protokola te obavješćuje drugu stranku o svojim podacima za kontakt. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O TRGOVINI I RODNOJ RAVNOPRAVNOSTI EUROPSKE UNIJE I MEKSIKA U OKVIRU SPORAZUMA O STRATEŠKOM PARTNERSTVU U PODRUČJU POLITIKE, GOSPODARSTVA I SURADNJE IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I SJEDINJENIH MEKSIČKIH DRŽAVA, S DRUGE STRANE

Stranke,

PODSJEĆAJUĆI na svoje zajedničke vrijednosti i snažne kulturne, političke i gospodarske veze te veze suradnje koje ih ujedinjuju,

PODSJEĆAJUĆI na svoju predanost modernizaciji i zamjeni Sporazuma o gospodarskom partnerstvu, političkoj koordinaciji i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane („Globalni sporazum”), sklopljenog 2000., kako bi se u obzir uzele nove političke i gospodarske okolnosti,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost jačanju suradnje na bilateralnim, regionalnim i globalnim pitanjima od zajedničkog interesa,

UVJERENE da će Sporazum o strateškom partnerstvu u području politike, gospodarstva i suradnje između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane („Modernizirani globalni sporazum”) i Privremeni sporazum o trgovini između Europske unije i Sjedinjenih Meksičkih Država biti korisni objema strankama i dodatno ojačati njihove veze,

IZRAŽAVAJU zajedničku namjeru o suradnji u provedbi aspekata održivosti iz dijela III. Moderniziranog globalnog sporazuma vodeći se razmatranjima izraženima u nastavku u pogledu trgovine i rodne ravnopravnosti.

1. Stranke prepoznaju da uključive trgovinske politike doprinose jačanju ekonomskog osnaživanja žena i rodne ravnopravnosti, u skladu s 5. ciljem održivog razvoja UN-ova Programa održivog razvoja do 2030. i ciljevima Zajedničke izjave o trgovini i ekonomskom osnaživanju žena potpisane na ministarskoj konferenciji WTO-a održanoj u Buenos Airesu u prosincu 2017. Stranke prepoznaju važan doprinos žena gospodarskom rastu njihovim sudjelovanjem u gospodarskim djelatnostima, uključujući međunarodnu trgovinu. Stranke se obvezuju provoditi odredbe dijela III. Moderniziranog globalnog sporazuma na način kojim se promiče i jača rodna ravnopravnost.

2. Stranke nastoje ojačati svoje trgovinske odnose i suradnju na načine kojima se djelotvorno osiguravaju jednake mogućnosti i jednako postupanje prema ženama i muškarcima radi iskorištavanja prednosti koje im nude odredbe dijela III. Moderniziranog globalnog sporazuma, među ostalim u pitanjima zapošljavanja i obavljanja zanimanja, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama.

3. Svaka stranka djelotvorno provodi svoje obveze na temelju međunarodnih sporazuma o rodnoj ravnopravnosti i pravima žena kojih je stranka, uključujući Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, koju je donijela Opća skupština UN-a 18. prosinca 1979., posebno ističući odredbe koje se odnose na uklanjanje diskriminacije žena u gospodarskom životu i u području zapošljavanja. U tom pogledu stranke ponovno ističu svoje obveze na temelju članka 26.3. (Multilateralne norme i sporazumi o radu) dijela III. Moderniziranog globalnog sporazuma, među ostalim u pogledu djelotvorne provedbe konvencija ILO-a koje se odnose na rodnu ravnopravnost i uklanjanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja i obavljanja zanimanja.

4. Svaka stranka nastoji osigurati da se njezinim relevantnim zakonima i politikama predviđaju i promiču jednaka prava, postupanje i mogućnosti za žene i muškarce. Svaka stranka nastoji poboljšati takve zakone i politike, ne dovodeći u pitanje pravo svake stranke da utvrdi vlastiti opseg djelovanja i razine zaštite jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Takvo pravo i politike moraju biti u skladu s obvezama svake stranke u pogledu međunarodno priznatih normi i sporazumâ na koje se upućuje u ovoj Zajedničkoj izjavi.

5. Stranke zajednički jačaju suradnju u trgovinskim aspektima politika i mjera rodne ravnopravnosti, i to, ovisno o slučaju, bilateralno, regionalno i u okviru međunarodnih foruma, među ostalim putem aktivnosti za poboljšanje kapaciteta i uvjeta kako bi žene, uključujući radnice, poslovne žene i poduzetnice, imale pristup mogućnostima koje donosi dio III. Moderniziranog globalnog sporazuma i ostvarile koristi od njih. Takva suradnja među ostalim može obuhvaćati razmjenu informacija i najboljih praksi povezanih s prikupljanjem podataka razvrstanih po spolu i rodno utemeljenom analizom trgovinskih politika.

6. Stranke su suglasne o važnosti praćenja i procjene, u skladu sa svojim domaćim postupcima, učinka provedbe dijela III. Moderniziranog globalnog sporazuma na rodnu ravnopravnost i jednake mogućnosti za žene u području trgovine.

7. Ako se stranke ne slažu o tumačenju ili primjeni ove Zajedničke izjave, primjenjuju isključivo postupke rješavanja sporova iz članaka 26.17. (Savjetovanje) i 26.18. (Vijeće stručnjaka) dijela III. Moderniziranog globalnog sporazuma, *mutatis mutandis*.